॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇ

ಅಪದಾನ-ಅಟ್ಠಕಥಾ

(ಪಠಮೋ ಭಾಗೋ)

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ

ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಿರಸಾ ಸೇಟ್ಠಂ, ಬುದ್ಧಮಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲಂ।
ಞೇಯ್ಯಸಾಗರಮುತ್ತಿಣ್ಣಂ, ತಿಣ್ಣಂ ಸಂಸಾರಸಾಗರಂ॥

ತಥೇವ ಪರಮಂ ಸನ್ತಂ, ಗಮ್ಭೀರಂ ದುದ್ದಸಂ ಅಣುಂ।
ಭವಾಭವಕರಂ ಸುದ್ಧಂ, ಧಮ್ಮಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಪೂಜಿತಂ॥

ತಥೇವ ಅನಘಂ ಸಙ್ಘಂ, ಅಸಙ್ಗಂ ಸಙ್ಘಮುತ್ತಮಂ।
ಉತ್ತಮಂ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾನಂ, ಸನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯಮನಾಸವಂ॥

ಕತೇನ ತಸ್ಸ ಏತಸ್ಸ, ಪಣಾಮೇನ ವಿಸೇಸತೋ।
ರತನತ್ತಯೇ ವಿಸೇಸೇನ, ವಿಸೇಸಸ್ಸಾದರೇನ ಮೇ॥

ಥೇರೇಹಿ ಧೀರಧೀರೇಹಿ, ಆಗಮಞ್ಞೂಹಿ ವಿಞ್ಞುಭಿ।
“ಅಪದಾನಟ್ಠಕಥಾ ಭನ್ತೇ, ಕಾತಬ್ಬಾ”ತಿ ವಿಸೇಸತೋ॥
ಪುನಪ್ಪುನಾದರೇನೇವ, ಯಾಚಿತೋಹಂ ಯಸಸ್ಸಿಭಿ।
ತಸ್ಮಾಹಂ ಸಾಪದಾನಸ್ಸ, ಅಪದಾನಸ್ಸಸೇಸತೋ॥

ವಿಸೇಸನಯದೀಪಸ್ಸ, ದೀಪಿಸ್ಸಂ ಪಿಟಕತ್ತಯೇ।
ಯಥಾ ಪಾಳಿನಯೇನೇವ, ಅತ್ಥಸಂವಣ್ಣನಂ ಸುಭಂ॥

ಕೇನ ಕತ್ಥ ಕದಾ ಚೇತಂ, ಭಾಸಿತಂ ಧಮ್ಮಮುತ್ತಮಂ।
ಕಿಮತ್ಥಂ ಭಾಸಿತಞ್ಚೇತಂ, ಏತಂ ವತ್ವಾ ವಿಧಿಂ ತತೋ॥

ನಿದಾನೇಸು ಕೋಸಲ್ಲತ್ಥಂ, ಸುಖುಗ್ಗಹಣಧಾರಣಂ।
ತಸ್ಮಾ ತಂ ತಂ ವಿಧಿಂ ವತ್ವಾ, ಪುಬ್ಬಾಪರವಿಸೇಸಿತಂ॥

ಪುರಾ ಸೀಹಳಭಾಸಾಯ, ಪೋರಾಣಟ್ಠಕಥಾಯ ಚ।
ಠಪಿತಂ ತಂ ನ ಸಾಧೇತಿ, ಸಾಧೂನಂ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಂ॥

ತಸ್ಮಾ ತಮುಪನಿಸ್ಸಾಯ, ಪೋರಾಣಟ್ಠಕಥಾನಯಂ।
ವಿವಜ್ಜೇತ್ವಾ ವಿರುದ್ಧತ್ಥಂ, ವಿಸೇಸತ್ಥಂ ಪಕಾಸಯಂ।
ವಿಸೇಸವಣ್ಣನಂ ಸೇಟ್ಠಂ, ಕರಿಸ್ಸಾಮತ್ಥವಣ್ಣನನ್ತಿ॥

ನಿದಾನಕಥಾ

“ಕೇನ ಕತ್ಥ ಕದಾ ಚೇತಂ, ಭಾಸಿತಂ ಧಮ್ಮಮುತ್ತಮ”ನ್ತಿ ಚ, **“ಕರಿಸ್ಸಾಮತ್ಥವಣ್ಣನ”**ನ್ತಿ ಚ ಪಟಿಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಸಾ ಪನಾಯಂ ಅಪದಾನಸ್ಸತ್ಥವಣ್ಣನಾ ದೂರೇನಿದಾನಂ, ಅವಿದೂರೇನಿದಾನಂ, ಸನ್ತಿಕೇನಿದಾನನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ನಿದಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಣ್ಣಿಯಮಾನಾ ಯೇ ನಂ ಸುಣನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಸಮುದಾಗಮತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಯಸ್ಮಾ ಸುಟ್ಠು ವಿಞ್ಞಾತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಂ ತಾನಿ ನಿದಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾವ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ।

ತತ್ಥ ಆದಿತೋ ತಾವ ತೇಸಂ ನಿದಾನಾನಂ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ದೀಪಙ್ಕರಪಾದಮೂಲಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕತಾಭಿನೀಹಾರಸ್ಸ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಯಾವ ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವಾ ಚವಿತ್ವಾ ತುಸಿತಪುರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಾವ ಪವತ್ತೋ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ **ದೂರೇನಿದಾನಂ** ನಾಮ। ತುಸಿತಭವನತೋ ಪನ ಚವಿತ್ವಾ ಯಾವ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಪ್ಪತ್ತಿ, ತಾವ ಪವತ್ತೋ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ **ಅವಿದೂರೇನಿದಾನಂ** ನಾಮ। **ಸನ್ತಿಕೇನಿದಾನಂ** ಪನ ತೇಸು ತೇಸು ಠಾನೇಸು ವಿಹರತೋ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಲಬ್ಭತೀತಿ।

೧. ದೂರೇನಿದಾನಕಥಾ

ತತ್ರಿದಂ **ದೂರೇನಿದಾನಂ** ನಾಮ - ಇತೋ ಕಿರ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ **ಅಮರವತೀ** ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ। ತತ್ಥ **ಸುಮೇಧೋ** ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಟಿವಸತಿ, ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ, ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ, ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ, ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಪರಮಾಯ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಸೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಿಪ್ಪಮೇವ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸ ದಹರಕಾಲೇಯೇವ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕಾಲಮಕಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ರಾಸಿವಡ್ಢಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಆಯಪೋತ್ಥಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣರಜತಮಣಿಮುತ್ತಾದಿಭರಿತೇ ಗಬ್ಭೇ ವಿವರಿತ್ವಾ “ಏತ್ತಕಂ ತೇ, ಕುಮಾರ, ಮಾತು ಸನ್ತಕಂ, ಏತ್ತಕಂ ಪಿತು ಸನ್ತಕಂ, ಏತ್ತಕಂ ಅಯ್ಯಕಪಯ್ಯಕಾನ”ನ್ತಿ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಧನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಏತಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಾಹೀ”ತಿ ಆಹ। **ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ** ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಇಮಂ ಧನಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತುಪಿತಾಮಹಾದಯೋ ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕಕಹಾಪಣಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನ ಗತಾ, ಮಯಾ ಪನ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮನಕಾರಣಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ, ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ಇಮಸ್ಸ ಪನತ್ಥಸ್ಸ ಆವಿಭಾವತ್ಥಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸುಮೇಧಕಥಾ ಕಥೇತಬ್ಬಾ । ಸಾ ಪನೇಸಾ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಬುದ್ಧವಂಸೇ ನಿರನ್ತರಂ ಆಗತಾಯೇವ, ಗಾಥಾಬನ್ಧೇನ ಪನ ಆಗತತ್ತಾ ನ ಸುಟ್ಠು ಪಾಕಟಾ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಗಾಥಾಸಮ್ಬನ್ಧದೀಪಕೇಹಿ ವಚನೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮ।

ಸುಮೇಧಕಥಾ

ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಞ್ಹಿ ಚತುನ್ನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ ದಸಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ಅವಿವಿತ್ತಂ “ಅಮರವತೀ”ತಿ ಚ “ಅಮರ”ನ್ತಿ ಚ ಲದ್ಧನಾಮಂ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ **ಬುದ್ಧವಂಸೇ** ವುತ್ತಂ -

“ಕಪ್ಪೇ ಚ ಸತಸಹಸ್ಸೇ, ಚತುರೋ ಚ ಅಸಙ್ಖಿಯೇ।
ಅಮರಂ ನಾಮ ನಗರಂ, ದಸ್ಸನೇಯ್ಯಂ ಮನೋರಮಂ।

ದಸಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ಅವಿವಿತ್ತಂ, ಅನ್ನಪಾನಸಮಾಯುತ”ನ್ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧-೨)।

ತತ್ಥ **ದಸಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ಅವಿವಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಿಸದ್ದೇನ ಅಸ್ಸಸದ್ದೇನ ರಥಸದ್ದೇನ ಭೇರಿಸದ್ದೇನ ಮುದಿಙ್ಗಸದ್ದೇನ ವೀಣಾಸದ್ದೇನ ಗೀತಸದ್ದೇನ ಸಙ್ಖಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಮಸದ್ದೇನ ತಾಳಸದ್ದೇನ “ಅಸ್ನಾಥ ಪಿವಥ ಖಾದಥಾ”ತಿ ದಸಮೇನ ಸದ್ದೇನಾತಿ ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ಅವಿವಿತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। ತೇಸಂ ಪನ ಸದ್ದಾನಂ ಏಕದೇಸಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ -

“ಹತ್ಥಿಸದ್ದಂ ಅಸ್ಸಸದ್ದಂ, ಭೇರಿಸಙ್ಖರಥಾನಿ ಚ।
ಖಾದಥ ಪಿವಥ ಚೇವ, ಅನ್ನಪಾನೇನ ಘೋಸಿತ”ನ್ತಿ॥ -

ಬುದ್ಧವಂಸೇ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೩-೫) ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ -

“ನಗರಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಮುಪಾಗತಂ।
ಸತ್ತರತನಸಮ್ಪನ್ನಂ, ನಾನಾಜನಸಮಾಕುಲಂ।
ಸಮಿದ್ಧಂ ದೇವನಗರಂವ, ಆವಾಸಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಿನಂ॥

“ನಗರೇ ಅಮರವತಿಯಾ, ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಅನೇಕಕೋಟಿಸನ್ನಿಚಯೋ, ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞವಾ॥

“ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಮನ್ತಧರೋ, ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನ ಪಾರಗೂ।
ಲಕ್ಖಣೇ ಇತಿಹಾಸೇ ಚ, ಸಧಮ್ಮೇ ಪಾರಮಿಂ ಗತೋ”ತಿ॥ - ವುತ್ತಂ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸೋ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ ಉಪರಿಪಾಸಾದವರತಲೇ ರಹೋಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಪುನಬ್ಭವೇ, ಪಣ್ಡಿತ, ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣಂ ನಾಮ ದುಕ್ಖಂ, ತಥಾ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಸರೀರಸ್ಸ ಭೇದನಂ, ಅಹಞ್ಚ ಜಾತಿಧಮ್ಮೋ, ಜರಾಧಮ್ಮೋ, ಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮೋ, ಮರಣಧಮ್ಮೋ, ಏವಂಭೂತೇನ ಮಯಾ ಅಜಾತಿಂ ಅಜರಂ ಅಬ್ಯಾಧಿಂ ಅಮರಣಂ ಅದುಕ್ಖಂ ಸುಖಂ ಸೀತಲಂ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೇಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅವಸ್ಸಂ ಭವತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿನಾ ಏಕೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ರಹೋಗತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ, ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಹಂ ತದಾ।
ದುಕ್ಖೋ ಪುನಬ್ಭವೋ ನಾಮ, ಸರೀರಸ್ಸ ಚ ಭೇದನಂ॥

“ಜಾತಿಧಮ್ಮೋ ಜರಾಧಮ್ಮೋ, ಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮೋ ಸಹಂ ತದಾ।
ಅಜರಂ ಅಮರಂ ಖೇಮಂ, ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ ನಿಬ್ಬುತಿಂ॥

“ಯಂನೂನಿಮಂ ಪೂತಿಕಾಯಂ, ನಾನಾಕುಣಪಪೂರಿತಂ।
ಛಡ್ಡಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಅನಪೇಕ್ಖೋ ಅನತ್ಥಿಕೋ॥

“ಅತ್ಥಿ ಹೇಹಿತಿ ಸೋ ಮಗ್ಗೋ, ನ ಸೋ ಸಕ್ಕಾ ನ ಹೇತುಯೇ।
ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ ತಂ ಮಗ್ಗಂ, ಭವತೋ ಪರಿಮುತ್ತಿಯಾ”ತಿ॥

ತತೋ ಉತ್ತರಿಪಿ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಯಥಾ ಹಿ ಲೋಕೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಟಿಪಕ್ಖಭೂತಂ ಸುಖಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಏವಂ ಭವೇ ಸತಿ ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖೇನ ವಿಭವೇನಾಪಿ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಚ ಉಣ್ಹೇ ಸತಿ ತಸ್ಸ ವೂಪಸಮಭೂತಂ ಸೀತಲಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಏವಂ ರಾಗಗ್ಗಿಆದೀನಂ ವೂಪಸಮೇನ ನಿಬ್ಬಾನೇನಾಪಿ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ನಾಮ ಪಾಪಸ್ಸ ಲಾಮಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪಟಿಪಕ್ಖಭೂತೋ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಅನವಜ್ಜಭೂತೋ ಧಮ್ಮೋಪಿ ಅತ್ಥಿಯೇವ, ಏವಮೇವ ಪಾಪಿಕಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಸತಿ ಸಬ್ಬಜಾತಿಖೇಪನತೋ ಅಜಾತಿಸಙ್ಖಾತೇನ ನಿಬ್ಬಾನೇನಾಪಿ ಭವಿತಬ್ಬಮೇವಾ”ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ಯಥಾಪಿ ದುಕ್ಖೇ ವಿಜ್ಜನ್ತೇ, ಸುಖಂ ನಾಮಪಿ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಏವಂ ಭವೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ, ವಿಭವೋಪಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಕೋ॥

“ಯಥಾಪಿ ಉಣ್ಹೇ ವಿಜ್ಜನ್ತೇ, ಅಪರಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಸೀತಲಂ।
ಏವಂ ತಿವಿಧಗ್ಗಿ ವಿಜ್ಜನ್ತೇ, ನಿಬ್ಬಾನಮ್ಪಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಕಂ॥

“ಯಥಾಪಿ ಪಾಪೇ ವಿಜ್ಜನ್ತೇ, ಕಲ್ಯಾಣಮಪಿ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಏವಮೇವ ಜಾತಿ ವಿಜ್ಜನ್ತೇ, ಅಜಾತಿಪಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಕ”ನ್ತಿ॥

ಅಪರಮ್ಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಯಥಾ ನಾಮ ಗೂಥರಾಸಿಮ್ಹಿ ನಿಮುಗ್ಗೇನ ಪುರಿಸೇನ ದೂರತೋವ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಪದುಮಸಞ್ಛನ್ನಂ ಮಹಾತಳಾಕಂ ದಿಸ್ವಾ ‘ಕತರೇನ ನು ಖೋ ಮಗ್ಗೇನ ಏತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬ’ನ್ತಿ ತಂ ತಳಾಕಂ ಗವೇಸಿತುಂ ಯುತ್ತಂ। ಯಂ ತಸ್ಸ ಅಗವೇಸನಂ, ನ ಸೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ದೋಸೋ, ಪುರಿಸಸ್ಸೇವ ದೋಸೋ। ಏವಂ ಕಿಲೇಸಮಲಧೋವನೇ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನತಳಾಕೇ ವಿಜ್ಜನ್ತೇ ಯಂ ತಸ್ಸ ಅಗವೇಸನಂ, ನ ಸೋ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನತಳಾಕಸ್ಸ ದೋಸೋ, ಪುರಿಸಸ್ಸೇವ ದೋಸೋ। ಯಥಾ ಚ ಚೋರೇಹಿ ಸಮ್ಪರಿವಾರಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಪಲಾಯನಮಗ್ಗೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಸಚೇ ನ ಪಲಾಯತಿ, ನ ಸೋ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ದೋಸೋ, ಪುರಿಸಸ್ಸೇವ ದೋಸೋ। ಏವಮೇವ ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಗಹಿತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಯೇವ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿಮ್ಹಿ ಸಿವೇ ಮಗ್ಗೇ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅಗವೇಸನಂ ನಾಮ ನ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ದೋಸೋ, ಪುರಿಸಸ್ಸೇವ ದೋಸೋ। ಯಥಾ ಚ ಬ್ಯಾಧಿಪೀಳಿತೋ ಪುರಿಸೋ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಬ್ಯಾಧಿತಿಕಿಚ್ಛಕೇ ವೇಜ್ಜೇ ಸಚೇ ತಂ ವೇಜ್ಜಂ ಗವೇಸಿತ್ವಾ ಬ್ಯಾಧಿಂ ನ ತಿಕಿಚ್ಛಾಪೇತಿ, ನ ಸೋ ವೇಜ್ಜಸ್ಸ ದೋಸೋ, ಪುರಿಸಸ್ಸೇವ ದೋಸೋ। ಏವಮೇವ ಯೋ ಕಿಲೇಸಬ್ಯಾಧಿಪೀಳಿತೋ ಕಿಲೇಸವೂಪಸಮಮಗ್ಗಕೋವಿದಂ ವಿಜ್ಜಮಾನಮೇವ ಆಚರಿಯಂ ನ ಗವೇಸತಿ, ತಸ್ಸೇವ ದೋಸೋ, ನ ಕಿಲೇಸವಿನಾಸಕಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ದೋಸೋ”ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ಯಥಾ ಗೂಥಗತೋ ಪುರಿಸೋ, ತಳಾಕಂ ದಿಸ್ವಾನ ಪೂರಿತಂ।
ನ ಗವೇಸತಿ ತಂ ತಳಾಕಂ, ನ ದೋಸೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ಸೋ॥

“ಏವಂ ಕಿಲೇಸಮಲಧೋವೇ, ವಿಜ್ಜನ್ತೇ ಅಮತನ್ತಳೇ।
ನ ಗವೇಸತಿ ತಂ ತಳಾಕಂ, ನ ದೋಸೋ ಅಮತನ್ತಳೇ॥

“ಯಥಾ ಅರೀಹಿ ಪರಿರುದ್ಧೋ, ವಿಜ್ಜನ್ತೇ ಗಮನಮ್ಪಥೇ।
ನ ಪಲಾಯತಿ ಸೋ ಪುರಿಸೋ, ನ ದೋಸೋ ಅಞ್ಜಸಸ್ಸ ಸೋ॥

“ಏವಂ ಕಿಲೇಸಪರಿರುದ್ಧೋ, ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಸಿವೇ ಪಥೇ।
ನ ಗವೇಸತಿ ತಂ ಮಗ್ಗಂ, ನ ದೋಸೋ ಸಿವಮಞ್ಜಸೇ॥

“ಯಥಾಪಿ ಬ್ಯಾಧಿತೋ ಪುರಿಸೋ, ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ತಿಕಿಚ್ಛಕೇ।

ನ ತಿಕಿಚ್ಛಾಪೇತಿ ತಂ ಬ್ಯಾಧಿಂ, ನ ದೋಸೋ ಸೋ ತಿಕಿಚ್ಛಕೇ॥

“ಏವಂ ಕಿಲೇಸಬ್ಯಾಧೀಹಿ, ದುಕ್ಖಿತೋ ಪರಿಪೀಳಿತೋ।
ನ ಗವೇಸತಿ ತಂ ಆಚರಿಯಂ, ನ ದೋಸೋ ಸೋ ವಿನಾಯಕೇ”ತಿ॥

ಅಪರಮ್ಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಯಥಾ ಮಣ್ಡನಕಜಾತಿಕೋ ಪುರಿಸೋ ಕಣ್ಠೇ ಆಸತ್ತಂ ಕುಣಪಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸುಖಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಮಯಾಪಿ ಇಮಂ ಪೂತಿಕಾಯಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖೇನ ನಿಬ್ಬಾನನಗರಂ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಚ ನರನಾರಿಯೋ ಉಕ್ಕಾರಭೂಮಿಯಂ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಂ ಕತ್ವಾ ನ ತಂ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇನ ವಾ ಆದಾಯ, ದುಸ್ಸನ್ತೇನ ವಾ ವೇಠೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನಾ ಪನ ಅನಪೇಕ್ಖಾವ, ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಂ ಮಯಾಪಿ ಇಮಂ ಪೂತಿಕಾಯಂ ಅನಪೇಕ್ಖೇನ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಮತನಿಬ್ಬಾನನಗರಂ ಪವಿಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾ ಚ ನಾವಿಕಾ ನಾಮ ಜಜ್ಜರಂ ನಾವಂ ಅನಪೇಕ್ಖಾವ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಂ ಅಹಮ್ಪಿ ಇಮಂ ನವಹಿ ವಣಮುಖೇಹಿ ಪಗ್ಘರನ್ತಂ ಕಾಯಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖೋ ನಿಬ್ಬಾನಪುರಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಿ। ಯಥಾ ಚ ಪುರಿಸೋ ನಾನಾರತನಾನಿ ಆದಾಯ ಚೋರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ರತನನಾಸಭಯೇನ ತೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಖೇಮಂ ಮಗ್ಗಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಏವಂ ಅಯಮ್ಪಿ ಕರಜಕಾಯೋ ರತನವಿಲೋಪಕಚೋರಸದಿಸೋ। ಸಚಾಹಂ ಏತ್ಥ ತಣ್ಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅರಿಯಮಗ್ಗಕುಸಲಧಮ್ಮರತನಂ ಮೇ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಯಾ ಇಮಂ ಚೋರಸದಿಸಂ ಕಾಯಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನನಗರಂ ಪವಿಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ಯಥಾಪಿ ಕುಣಪಂ ಪುರಿಸೋ, ಕಣ್ಠೇ ಬದ್ಧಂ ಜಿಗುಚ್ಛಿಯ।
ಮೋಚಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಸುಖೀ ಸೇರೀ ಸಯಂವಸೀ॥

“ತಥೇವಿಮಂ ಪೂತಿಕಾಯಂ, ನಾನಾಕುಣಪಸಞ್ಚಯಂ।
ಛಡ್ಡಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಅನಪೇಕ್ಖೋ ಅನತ್ಥಿಕೋ॥

“ಯಥಾ ಉಚ್ಚಾರಟ್ಠಾನಮ್ಹಿ, ಕರೀಸಂ ನರನಾರಿಯೋ।
ಛಡ್ಡಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅನಪೇಕ್ಖಾ ಅನತ್ಥಿಕಾ॥

“ಏವಮೇವಾಹಂ ಇಮಂ ಕಾಯಂ, ನಾನಾಕುಣಪಪೂರಿತಂ।
ಛಡ್ಡಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಂ, ವಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಯಥಾ ಕುಟಿಂ॥

“ಯಥಾಪಿ ಜಜ್ಜರಂ ನಾವಂ, ಪಲುಗ್ಗಂ ಉದಗಾಹಿನಿಂ।
ಸಾಮೀ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅನಪೇಕ್ಖಾ ಅನತ್ಥಿಕಾ॥

“ಏವಮೇವಾಹಂ ಇಮಂ ಕಾಯಂ, ನವಚ್ಛಿದ್ದಂ ಧುವಸ್ಸವಂ।
ಛಡ್ಡಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಂ, ಜಿಣ್ಣನಾವಂವ ಸಾಮಿಕಾ॥

“ಯಥಾಪಿ ಪುರಿಸೋ ಚೋರೇಹಿ, ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಭಣ್ಡಮಾದಿಯ।
ಭಣ್ಡಚ್ಛೇದಭಯಂ ದಿಸ್ವಾ, ಛಡ್ಡಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛತಿ॥

“ಏವಮೇವ ಅಯಂ ಕಾಯೋ, ಮಹಾಚೋರಸಮೋ ವಿಯ।
ಪಹಾಯಿಮಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕುಸಲಚ್ಛೇದನಾ ಭಯಾ”ತಿ॥

ಏವಂ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ ನಾನಾವಿಧಾಹಿ ಉಪಮಾಹಿ ಇಮಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಅತ್ಥಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಕನಿವೇಸನೇ ಅಪರಿಮಿತಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಕಪಣದ್ಧಿಕಾದೀನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ವತ್ಥುಕಾಮೇ ಚ ಕಿಲೇಸಕಾಮೇ ಚ ಪಹಾಯ ಅಮರನಗರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಹಿಮವನ್ತೇ **ಧಮ್ಮಿಕಂ** ನಾಮ ಪಬ್ಬತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಸ್ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಣ್ಣಸಾಲಞ್ಚ ಚಙ್ಕಮಞ್ಚ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ನೀವರಣದೋಸೇಹಿ ವಜ್ಜಿತಂ "ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವುತ್ತೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಕಾರಣಗುಣೇಹಿ ಸಮುಪೇತಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾತಂ ಬಲಂ ಆಹರಿತುಂ ತಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸಮಪದೇ ನವದೋಸಸಮನ್ನಾಗತಂ ಸಾಟಕಂ ಪಜಹಿತ್ವಾ, ದ್ವಾದಸಗುಣಸಮನ್ನಾಗತಂ ವಾಕಚೀರಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ, ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಟ್ಠದೋಸಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ ತಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪಹಾಯ ದಸಗುಣಸಮನ್ನಾಗತಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಧಞ್ಞವಿಕತಿಂ ಪಹಾಯ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಸಜ್ಜಟ್ಠಾನಚಙ್ಕಮನವಸೇನೇವ ಪಧಾನಂ ಪದಹನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇಯೇವ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಸಮಾಪತ್ತೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾನಂ ಲಾಭೀ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ತಂ ಯಥಾಪತ್ಥಿತಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

"ಏವಾಹಂ ಚಿನ್ತಯಿತ್ವಾನ, ನೇಕಕೋಟಿಸತಂ ಧನಂ।
ನಾಥಾನಾಥಾನಂ ದತ್ವಾನ, ಹಿಮವನ್ತಮುಪಾಗಮಿಂ॥

"ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ, ಧಮ್ಮಿಕೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ।
ಅಸ್ಸಮೋ ಸುಕತೋ ಮಯ್ಹಂ, ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಸುಮಾಪಿತಾ॥

"ಚಙ್ಕಮಂ ತತ್ಥ ಮಾಪೇಸಿಂ, ಪಞ್ಚದೋಸವಿವಜ್ಜಿತಂ।
ಅಟ್ಠಗುಣಸಮುಪೇತಂ, ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲಮಾಹರಿಂ॥

"ಸಾಟಕಂ ಪಜಹಿಂ ತತ್ಥ, ನವದೋಸಮುಪಾಗತಂ।
ವಾಕಚೀರಂ ನಿವಾಸೇಸಿಂ, ದ್ವಾದಸಗುಣಮುಪಾಗತಂ॥

"ಅಟ್ಠದೋಸಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ, ಪಜಹಿಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಕಂ।
ಉಪಾಗಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ, ಗುಣೇ ದಸಹುಪಾಗತಂ॥

"ವಾಪಿತಂ ರೋಪಿತಂ ಧಞ್ಞಂ, ಪಜಹಿಂ ನಿರವಸೇಸತೋ।
ಅನೇಕಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಪವತ್ತಫಲಮಾದಿಯಿಂ॥

"ತತ್ಥಪ್ಪಧಾನಂ ಪದಹಿಂ, ನಿಸಜ್ಜಟ್ಠಾನಚಙ್ಕಮೇ।
ಅಬ್ಭನ್ತರಮ್ಹಿ ಸತ್ತಾಹೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲ ಪಾಪುಣಿ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **"ಅಸ್ಸಮೋ ಸುಕತೋ ಮಯ್ಹಂ, ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಸುಮಾಪಿತಾ"**ತಿ ಇಮಾಯ ಪನ ಪಾಳಿಯಾ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೇನ ಅಸ್ಸಮಪಣ್ಣಸಾಲಚಙ್ಕಮಾ ಸಹತ್ಥಾ ಮಾಪಿತಾ ವಿಯ ವುತ್ತಾ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ – ಮಹಾಸತ್ತಞ್ಹಿ "ಹಿಮವನ್ತಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಧಮ್ಮಿಕಪಬ್ಬತಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮದೇವಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ತಾತ, ಅಯಂ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ 'ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಏತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಮಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ರಮಣೀಯಂ ಅಸ್ಸಮಂ, ಸುಗುತ್ತಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ, ಮನೋರಮಂ ಚಙ್ಕಮಞ್ಚ ಮಾಪೇಸಿ। ಭಗವಾ ಪನ ತದಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಾನುಭಾವೇನ ನಿಪ್ಫನ್ನಂ ತಂ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಸಾರಿಪುತ್ತ, ತಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮಿಕಪಬ್ಬತೇ –

“ಅಸ್ಸಮೋ ಸುಕತೋ ಮಯ್ಹಂ, ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಸುಮಾಪಿತಾ।
ಚಙ್ಕಮಂ ತತ್ಥ ಮಾಪೇಸಿಂ, ಪಞ್ಚದೋಸವಿವಜ್ಜಿತ”’ನ್ತಿ॥ -

ಆಹ। ತತ್ಥ **ಸುಕತೋ ಮಯ್ಹ**ನ್ತಿ ಸುಟ್ಠು ಕತೋ ಮಯಾ। **ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಸುಮಾಪಿತಾ**ತಿ ಪಣ್ಣಚ್ಛದನಸಾಲಾಪಿ ಮೇ ಸುಮಾಪಿತಾ ಅಹೋಸಿ।

ಪಞ್ಚದೋಸವಿವಜ್ಜಿತನ್ತಿ ಪಞ್ಚಿಮೇ ಚಙ್ಕಮದೋಸಾ ನಾಮ ಥದ್ಧವಿಸಮತಾ, ಅನ್ತೋರುಕ್ಖತಾ, ಗಹನಚ್ಛನ್ನತಾ , ಅತಿಸಮ್ಬಾಧತಾ, ಅತಿವಿಸಾಲತಾತಿ। ಥದ್ಧವಿಸಮಭೂಮಿಭಾಗಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಪಾದಾ ರುಜ್ಜನ್ತಿ, ಫೋಟಾ ಉಟ್ಠಹನ್ತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗತಂ ನ ಲಭತಿ, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ವಿಪಜ್ಜತಿ। ಮುದುಸಮತಲೇ ಪನ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಆಗಮ್ಮ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ। ತಸ್ಮಾ ಥದ್ಧವಿಸಮಭೂಮಿಭಾಗತಾ ಏಕೋ ದೋಸೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಚಙ್ಕಮಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ವಾ ಮಜ್ಝೇ ವಾ ಕೋಟಿಯಂ ವಾ ರುಕ್ಖೇ ಸತಿ ಪಮಾದಮಾಗಮ್ಮ ಚಙ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ನಲಾಟಂ ವಾ ಸೀಸಂ ವಾ ಪಟಿಹಞ್ಞತೀತಿ ಅನ್ತೋರುಕ್ಖತಾ ದುತಿಯೋ ದೋಸೋ। ತಿಣಲತಾದಿಗಹನಚ್ಛನ್ನೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಅನ್ಧಕಾರವೇಲಾಯಂ ಉರಗಾದಿಕೇ ಪಾಣೇ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಾ ಮಾರೇತಿ, ತೇಹಿ ವಾ ದಟ್ಠೋ ದುಕ್ಖಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಗಹನಚ್ಛನ್ನತಾ ತತಿಯೋ ದೋಸೋ। ಅತಿಸಮ್ಬಾಧೇ ಚಙ್ಕಮೇ ವಿತ್ಥಾರತೋ ರತನಿಕೇ ವಾ ಅಡ್ಢರತನಿಕೇ ವಾ ಚಙ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಪಕ್ಖಲಿತ್ವಾ ನಖಾಪಿ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋಪಿ ಭಿಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಅತಿಸಮ್ಬಾಧತಾ ಚತುತ್ಥೋ ದೋಸೋ। ಅತಿವಿಸಾಲೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ವಿಧಾವತಿ, ಏಕಗ್ಗತಂ ನ ಲಭತೀತಿ ಅತಿವಿಸಾಲತಾ ಪಞ್ಚಮೋ ದೋಸೋ। ಪುಥುಲತೋ ಪನ ದಿಯಡ್ಢರತನಂ ದ್ವೀಸು ಪಸ್ಸೇಸು ರತನಮತ್ತಂ ಅನುಚಙ್ಕಮಂ ದೀಘತೋ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಂ ಮುದುತಲಂ ಸಮವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣವಾಲುಕಂ ಚಙ್ಕಮಂ ವಟ್ಟತಿ **ಚೇತಿಯಗಿರಿ**ಮ್ಹಿ ದೀಪಪ್ಪಸಾದಕಮಹಾ**ಮಹಿನ್ದ**ತ್ಥೇರಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮಂ ವಿಯ, ತಾದಿಸಂ ತಂ ಅಹೋಸಿ। ತೇನಾಹ - “ಚಙ್ಕಮಂ ತತ್ಥ ಮಾಪೇಸಿಂ, ಪಞ್ಚದೋಸವಿವಜ್ಜಿತ”ನ್ತಿ।

ಅಟ್ಠಗುಣಸಮುಪೇತನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಸಮಣಸುಖೇಹಿ ಉಪೇತಂ। ಅಟ್ಠಿಮಾನಿ ಸಮಣಸುಖಾನಿ ನಾಮ ಧನಧಞ್ಞಪರಿಗ್ಗಹಾಭಾವೋ, ಅನವಜ್ಜಪಿಣ್ಡಪಾತಪರಿಯೇಸನಭಾವೋ, ನಿಬ್ಬುತಪಿಣ್ಡಪಾತಭುಞ್ಜನಭಾವೋ, ರಟ್ಠಂ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಧನಸಾರಂ ವಾ ಸೀಸಕಹಾಪಣಾದೀನಿ ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೇಸು ರಾಜಕುಲೇಸು ರಟ್ಠಪೀಳನಕಿಲೇಸಾಭಾವೋ, ಉಪಕರಣೇಸು ನಿಚ್ಛನ್ದರಾಗಭಾವೋ, ಚೋರವಿಲೋಪೇ ನಿಬ್ಭಯಭಾವೋ, ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇಹಿ ಅಸಂಸಟ್ಠಭಾವೋ, ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಅಪ್ಪಟಿಹತಭಾವೋತಿ । ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - “ಯಥಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸಮೇ ವಸನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ಸುಖಾನಿ ವಿನ್ದಿತುಂ, ಏವಂ ಅಟ್ಠಗುಣಸಮುಪೇತಂ ತಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇಸಿ”ನ್ತಿ।

ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲಮಾಹರಿನ್ತಿ ಪಚ್ಛಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸಮೇ ವಸನ್ತೋ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾನಞ್ಚ ಸಮಾಪತ್ತೀನಞ್ಚ ಉಪ್ಪಾದನತ್ಥಾಯ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಚ ದುಕ್ಖತೋ ಚ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಥಾಮಪ್ಪತ್ತಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ ಆಹರಿಂ। ಯಥಾ ತಸ್ಮಿಂ ವಸನ್ತೋ ತಂ ಬಲಂ ಆಹರಿತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಏವಂ ತಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಅಭಿಞ್ಞತ್ಥಾಯ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಮಾಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸಾಟಕಂ ಪಜಹಿಂ ತತ್ಥ, ನವದೋಸಮುಪಾಗತನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ। ತದಾ ಕಿರ ಕುಟಿಲೇಣಚಙ್ಕಮಾದಿಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಪುಪ್ಫೂಪಗಫಲೂಪಗರುಕ್ಖಸಞ್ಛನ್ನಂ ರಮಣೀಯಂ ಮಧುರಸಲಿಲಾಸಯಂ ಅಪಗತವಾಳಮಿಗಭಿಂಸನಕಸಕುಣಂ ಪವಿವೇಕಕ್ಖಮಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಚಙ್ಕಮಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಅನ್ತೇಸು ಆಲಮ್ಬನಫಲಕಂ ಸಂವಿಧಾಯ ನಿಸೀದನತ್ಥಾಯ ಚಙ್ಕಮವೇಮಜ್ಝೇ ಸಮತಲಂ ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಸಿಲಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ಜಟಾಮಣ್ಡಲವಾಕಚೀರತಿದಣ್ಡಕುಣ್ಡಿಕಾದಿಕೇ ತಾಪಸಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಮಣ್ಡಪೇ ಪಾನೀಯಘಟಪಾನೀಯಸಙ್ಖಪಾನೀಯಸರಾವಾನಿ, ಅಗ್ಗಿಸಾಲಾಯಂ ಅಙ್ಗಾರಕಪಲ್ಲದಾರುಆದೀನೀತಿ ಏವಂ ಯಂ ಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಉಪಕಾರಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ಭಿತ್ತಿಯಂ - “ಯೇ ಕೇಚಿ

ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮಾ ಇಮೇ ಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜನ್ತೂ"ತಿ ಅಕ್ಖರಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೇ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮದೇವಪುತ್ತೇ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ ಹಿಮವನ್ತಪಾದೇ ಗಿರಿಕನ್ದರಾನುಸಾರೇನ ಅತ್ತನೋ ನಿವಾಸಾನುರೂಪಂ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನದೀನಿವತ್ತನೇ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮನಿಮ್ಮಿತಂ ಸಕ್ಕದತ್ತಿಯಂ ರಮಣೀಯಂ ಅಸ್ಸಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪದವಳಞ್ಜಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ಧುವಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಧುರಗಾಮೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಕಿಲನ್ತರೂಪಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಆಗಮೇತ್ವಾ "ಅತಿವಿಯ ಚಿರಾಯನ್ತಿ, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಹಾಭಿತ್ತಿಯಂ ಅಕ್ಖರಾನಿ ವಾಚೇತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಕಪ್ಪಿಯಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಏತೇ, ಇಮೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನಾ ನಿವತ್ಥಪಾರುತಂ ಸಾಟಕಯುಗಂ ಪಜಹಿ। ತೇನಾಹ "ಸಾಟಕಂ ಪಜಹಿಂ ತತ್ಥಾ"ತಿ। ಏವಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಅಹಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ತಸ್ಸಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ಸಾಟಕಂ ಪಜಹಿಂ।

ನವದೋಸಮುಪಾಗತನ್ತಿ ಸಾಟಕಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನವ ದೋಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಜಹಿನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಞ್ಹಿ ಸಾಟಕಸ್ಮಿಂ ನವ ದೋಸಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ। ಮಹಗ್ಘಭಾವೋ ಏಕೋ ದೋಸೋ, ಪರಪಟಿಬದ್ಧತಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಭಾವೋ ಏಕೋ, ಪರಿಭೋಗೇನ ಲಹುಂ ಕಿಲಿಸ್ಸನಭಾವೋ ಏಕೋ, ಕಿಲಿಟ್ಠೋ ಹಿ ಧೋವಿತಬ್ಬೋ ಚ ರಜಿತಬ್ಬೋ ಚ ಹೋತಿ, ಪರಿಭೋಗೇನ ಜೀರಣಭಾವೋ ಏಕೋ, ಜಿಣ್ಣಸ್ಸ ಹಿ ತುನ್ನಂ ವಾ ಅಗ್ಗಳದಾನಂ ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಪುನ ಪರಿಯೇಸನಾಯ ದುರಭಿಸಮ್ಭವಭಾವೋ ಏಕೋ, ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಅಸಾರುಪ್ಪಭಾವೋ ಏಕೋ, ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಂ ಸಾಧಾರಣಭಾವೋ ಏಕೋ, ಯಥಾ ಹಿ ನಂ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ನ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಏವಂ ಗೋಪೇತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಭಾವೋ ಏಕೋ, ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಸ್ಸ ಖನ್ಧಭಾರಮಹಿಚ್ಛಭಾವೋ ಏಕೋತಿ।

ವಾಕಚೀರಂ ನಿವಾಸೇಸಿನ್ತಿ ತದಾಹಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಇಮೇ ನವ ದೋಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಾಟಕಂ ಪಹಾಯ ವಾಕಚೀರಂ ನಿವಾಸೇಸಿಂ, ಮುಞ್ಜತಿಣಂ ಹೀರಂ ಹೀರಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ ಕತಂ ವಾಕಚೀರಂ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನತ್ಥಾಯ ಆದಿಯಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದ್ವಾದಸ ಗುಣಮುಪಾಗತನ್ತಿ ದ್ವಾದಸಹಿ ಆನಿಸಂಸೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ। ವಾಕಚೀರಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದ್ವಾದಸ ಆನಿಸಂಸಾ - ಅಪ್ಪಗ್ಘಂ ಸುನ್ದರಂ ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ಅಯಂ ತಾವ ಏಕೋ ಆನಿಸಂಸೋ, ಸಹತ್ಥಾ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ಅಯಂ ದುತಿಯೋ, ಪರಿಭೋಗೇನ ಸಣಿಕಂ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ, ಧೋವಿಯಮಾನೇಪಿ ಪಪಞ್ಚೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅಯಂ ತತಿಯೋ, ಪರಿಭೋಗೇನ ಜಿಣ್ಣೇಪಿ ಸಿಬ್ಬಿತಬ್ಬಾಭಾವೋ ಚತುತ್ಥೋ, ಪುನ ಪರಿಯೇಸನ್ತಸ್ಸ ಸುಖೇನ ಕರಣಭಾವೋ ಪಞ್ಚಮೋ, ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಸಾರುಪ್ಪಭಾವೋ ಛಟ್ಠೋ, ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಂ ನಿರುಪಭೋಗಭಾವೋ ಸತ್ತಮೋ, ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾಭಾವೋ ಅಟ್ಠಮೋ, ಧಾರಣೇ ಸಲ್ಲಹುಕಭಾವೋ ನವಮೋ, ಚೀವರಪಚ್ಚಯೇ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಭಾವೋ ದಸಮೋ, ವಾಕುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಧಮ್ಮಿಕಅನವಜ್ಜಭಾವೋ ಏಕಾದಸಮೋ, ವಾಕಚೀರೇ ನಟ್ಠೇಪಿ ಅನಪೇಕ್ಖಭಾವೋ ದ್ವಾದಸಮೋತಿ।

ಅಟ್ಠದೋಸಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ, ಪಜಹಿಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಕನ್ತಿ ಕಥಂ ಪಜಹಿಂ? ಸೋ ಕಿರ ವರಸಾಟಕಯುಗಂ ಓಮುಞ್ಚನ್ತೋ ಚೀವರವಂಸೇ ಲಗ್ಗಿತಂ ಅನೋಜಪುಪ್ಫದಾಮಸದಿಸಂ ರತ್ತಂ ವಾಕಚೀರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೂಪರಿ ಅಪರಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ವಾಕಚೀರಂ ಪರಿದಹಿತ್ವಾ ಪುನ್ನಾಗಪುಪ್ಫಸನ್ಥರಸದಿಸಂ ಸಖುರಂ ಅಜಿನಚಮ್ಮಂ ಏಕಂಸಂ ಕತ್ವಾ ಜಟಾಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಚೂಳಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಚ್ಚಲಭಾವಕರಣತ್ಥಂ ಸಾರಸೂಚಿಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಮುತ್ತಾಜಾಲಸದಿಸಾಯ ಸಿಕ್ಕಾಯ ಪವಾಳವಣ್ಣಂ ಕುಣ್ಡಿಕಂ ಓದಹಿತ್ವಾ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ವಙ್ಕಂ ಕಾಜಂ ಆದಾಯ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಕಾಜಕೋಟಿಯಾ ಕುಣ್ಡಿಕಂ, ಏಕಿಸ್ಸಾ ಅಙ್ಕುಸಪಚ್ಛಿತಿದಣ್ಡಕಾದೀನಿ ಓಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಖಾರಿಕಾಜಂ ಅಂಸೇ ಕತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಕತ್ತರದಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥೇ ಮಹಾಚಙ್ಕಮೇ ಅಪರಾಪರಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವೇಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ - "ಮಯ್ಹಂ ಮನೋರಥೋ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತೋ, ಸೋಭತಿ ವತ ಮೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಧೀರಪುರಿಸೇಹಿ ವಣ್ಣಿತಾ ಥೋಮಿತಾ ಅಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮ, ಪಹೀನಂ ಮೇ ಗಿಹಿಬನ್ಧನಂ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋಸ್ಮಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ, ಲದ್ಧಾ ಮೇ ಉತ್ತಮಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ, ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ ಮಗ್ಗಫಲಸುಖ"ನ್ತಿ

ಉಸ್ಸಾಹಜಾತೋ ಖಾರಿಕಾಜಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಚಙ್ಕಮವೇಮಜ್ಝೇ ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಸಿಲಾಪಟ್ಟೇ ಸುವಣ್ಣಪಟಿಮಾ ವಿಯ ನಿಸಿನ್ನೋ ದಿವಸಭಾಗಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಬಿದಲಮಞ್ಚಕಪಸ್ಸೇ ಕಟ್ಠತ್ಥರಿಕಾಯ ನಿಪನ್ನೋ ಸರೀರಂ ಉತುಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಬಲವಪಚ್ಚೂಸೇ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಗಮನಂ ಆವಜ್ಜೇಸಿ – "ಅಹಂ ಘರಾವಾಸೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಮಿತಭೋಗಂ ಅನನ್ತಯಸಂ ಪಹಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಗವೇಸಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ। ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಮಾದಚಾರಂ ಚರಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಪವಿವೇಕಞ್ಹಿ ಪಹಾಯ ವಿಚರನ್ತಂ ಮಿಚ್ಛಾವಿತಕ್ಕಮಕ್ಖಿಕಾ ಖಾದನ್ತಿ, ಇದಾನಿ ಮಯಾ ವಿವೇಕಮನುಬ್ರೂಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಹಞ್ಹಿ ಘರಾವಾಸಂ ಪಲಿಬೋಧತೋ ದಿಸ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಅಯಞ್ಚ ಮನಾಪಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾ, ಬೇಲುವಪಕ್ಕವಣ್ಣಾ ಪರಿಭಣ್ಡಕತಾ ಭೂಮಿ, ರಜತವಣ್ಣಾ ಸೇತಭಿತ್ತಿಯೋ, ಕಪೋತಪಾದವಣ್ಣಂ ಪಣ್ಣಚ್ಛದನಂ, ವಿಚಿತ್ತತ್ಥರಣವಣ್ಣೋ ಬಿದಲಮಞ್ಚಕೋ, ನಿವಾಸಫಾಸುಕಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ, ನ ಏತ್ತೋ ಅತಿರೇಕತರಾ ವಿಯ ಮೇ ಗೇಹಸಮ್ಪದಾ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ದೋಸೇ ವಿಚಿನನ್ತೋ ಅಟ್ಠ ದೋಸೇ ಪಸ್ಸಿ।

ಪಣ್ಣಸಾಲಪರಿಭೋಗಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠ ಆದೀನವಾ – ಮಹಾಸಮಾರಮ್ಭೇನ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಕರಣಪರಿಯೇಸನಭಾವೋ ಏಕೋ ಆದೀನವೋ, ತಿಣಪಣ್ಣಮತ್ತಿಕಾಸು ಪತಿತಾಸು ತಾಸಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಠಪೇತಬ್ಬತಾಯ ನಿಬದ್ಧಜಗ್ಗನಭಾವೋ ದುತಿಯೋ, ಸೇನಾಸನಂ ನಾಮ ಮಹಲ್ಲಕಸ್ಸ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅವೇಲಾಯ ವುಟ್ಠಾಪಿಯಮಾನಸ್ಸ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಉಟ್ಠಾಪನೀಯಭಾವೋ ತತಿಯೋ, ಸೀತುಣ್ಹಾದಿಪಟಿಘಾತೇನ ಕಾಯಸ್ಸ ಸುಖುಮಾಲಕರಣಭಾವೋ ಚತುತ್ಥೋ , ಗೇಹಂ ಪವಿಟ್ಠೇನ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಪಾಪಂ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತುನ್ತಿ ಗರಹಾಪಟಿಚ್ಛಾದನಭಾವೋ ಪಞ್ಚಮೋ, "ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿ ಪರಿಗ್ಗಹಕರಣಭಾವೋ ಛಟ್ಠೋ, ಗೇಹಸ್ಸ ಅತ್ಥಿಭಾವೋ ನಾಮೇಸ ಸದುತಿಯಕವಾಸೋ ವಿಯಾತಿ ಸತ್ತಮೋ, ಊಕಾಮಙ್ಗುಲಘರಗೋಳಿಕಾದೀನಂ ಸಾಧಾರಣತಾಯ ಬಹುಸಾಧಾರಣಭಾವೋ ಅಟ್ಠಮೋ। ಇತಿ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಆದೀನವೇ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪಜಹಿ। ತೇನಾಹ – "ಅಟ್ಠದೋಸಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ, ಪಜಹಿಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಕ"ನ್ತಿ।

ಉಪಾಗಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ, ಗುಣೇ ದಸಹುಪಾಗತನ್ತಿ ಛನ್ನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಸಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಉಪೇತಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಉಪಗತೋಸ್ಮೀತಿ ವದತಿ। ತತ್ರಿಮೇ ದಸ ಗುಣಾ – ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತಾ ಏಕೋ ಗುಣೋ, ಉಪಗಮನಮತ್ತಕಮೇವ ಹಿ ತತ್ಥ ಹೋತೀತಿ। ಅಪ್ಪಟಿಜಗ್ಗನತಾ ದುತಿಯೋ, ತಞ್ಹಿ ಸಮ್ಮಟ್ಠಮ್ಪಿ ಅಸಮ್ಮಟ್ಠಮ್ಪಿ ಪರಿಭೋಗಫಾಸುಕಂ ಹೋತಿಯೇವ। ಅನುಟ್ಠಾಪನೀಯಭಾವೋ ತತಿಯೋ। ಗರಹಂ ನಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ, ತತ್ಥ ಹಿ ಪಾಪಂ ಕರೋನ್ತೋ ಲಜ್ಜತೀತಿ ಗರಹಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಭಾವೋ ಚತುತ್ಥೋ। ಅಬ್ಭೋಕಾಸವಾಸೋ ವಿಯ ಕಾಯಂ ನ ಸನ್ಥಮ್ಭೇತೀತಿ ಕಾಯಸ್ಸ ಅಸನ್ಥಮ್ಭನಭಾವೋ ಪಞ್ಚಮೋ, ಪರಿಗ್ಗಹಕರಣಾಭಾವೋ ಛಟ್ಠೋ, ಗೇಹಾಲಯಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಸತ್ತಮೋ। ಬಹುಸಾಧಾರಣೇ ಗೇಹೇ ವಿಯ "ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮಿ ನಂ, ನಿಕ್ಖಮಥಾ"ತಿ ನೀಹರಣಕಾಭಾವೋ ಅಟ್ಠಮೋ, ವಸನ್ತಸ್ಸ ಸಪ್ಪೀತಿಕಭಾವೋ ನವಮೋ, ರುಕ್ಖಮೂಲಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ಸುಲಭತಾಯ ಅನಪೇಕ್ಖಭಾವೋ ದಸಮೋತಿ ಇಮೇ ದಸಗುಣೇ ದಿಸ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಉಪಗತೋಸ್ಮೀತಿ ವದತಿ।

ಇಮಾನಿ ಹಿ ಏತ್ತಕಾನಿ ಕಾರಣಾನಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪುನದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಗಾಮಂ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಗಾಮೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಮಹನ್ತೇನ ಉಸ್ಸಾಹೇನ ಭಿಕ್ಖಂ ಅದಂಸು। ಸೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಂ ಆಗಮ್ಮ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ನಾಹಂ 'ಆಹಾರಂ ಲಭಾಮೀ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಸಿನಿದ್ಧಾಹಾರೋ ನಾಮೇಸ ಮಾನಮದಪುರಿಸಮದೇ ವಡ್ಢೇತಿ, ಆಹಾರಮೂಲಕಸ್ಸ ಚ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ನತ್ಥಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ವಾಪಿತರೋಪಿತಧಞ್ಞನಿಬ್ಬತ್ತಕಂ ಆಹಾರಂ ಪಜಹಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಘಟೇನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇಯೇವ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಪಞ್ಚ ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

"ವಾಪಿತಂ ರೋಪಿತಂ ಧಞ್ಞಂ, ಪಜಹಿಂ ನಿರವಸೇಸತೋ।
ಅನೇಕಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಪವತ್ತಫಲಮಾದಿಯಿಂ॥

“ತತ್ಥಪ್ಪಧಾನಂ ಪದಹಿಂ, ನಿಸಜ್ಜಟ್ಠಾನಚಙ್ಕಮೇ।
ಅಬ್ಭನ್ತರಮ್ಹಿ ಸತ್ತಾಹೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲ ಪಾಪುಣಿ”ನ್ತಿ॥

ದೀಪಙ್ಕರೋ ಬುದ್ಧೋ

ಏವಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲಂ ಪತ್ವಾ ಸುಮೇಧತಾಪಸೇ ಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೇ **ದೀಪಙ್ಕರೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಲೋಕೇ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಧಿಜಾತಿಬೋಧಿ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪ್ಪವತ್ತನೇಸು ಸಕಲಾಪಿ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತು ಸಙ್ಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪವೇಧಿ, ಮಹಾವಿರವಂ ರವಿ, ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪಾತುರಹೇಸುಂ। ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ನೇವ ತಂ ಸದ್ದಮಸ್ಸೋಸಿ, ನ ಚ ತಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಅದ್ದಸ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ಏವಂ ಮೇ ಸಿದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ, ವಸೀಭೂತಸ್ಸ ಸಾಸನೇ।
ದೀಪಙ್ಕರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ಲೋಕನಾಯಕೋ॥

“ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೇ ಚ ಜಾಯನ್ತೇ, ಬುಜ್ಝನ್ತೇ ಧಮ್ಮದೇಸನೇ।
ಚತುರೋ ನಿಮಿತ್ತೇ ನಾದ್ದಸಂ, ಝಾನರತಿಸಮಪ್ಪಿತೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ **ದೀಪಙ್ಕರ**ದಸಬಲೋ ಚತೂಹಿ ಖೀಣಾಸವಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ **ರಮ್ಮಂ** ನಾಮ ನಗರಂ ಪತ್ವಾ **ಸುದಸ್ಸನ**ಮಹಾವಿಹಾರೇ ಪಟಿವಸತಿ। ರಮ್ಮನಗರವಾಸಿನೋ “ದೀಪಙ್ಕರೋ ಕಿರ ಸಮಣಿಸ್ಸರೋ ಪರಮಾಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಪವತ್ತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಮ್ಮನಗರಂ ಪತ್ವಾ ಸುದಸ್ಸನಮಹಾವಿಹಾರೇ ಪಟಿವಸತೀ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿನವನೀತಾದೀನಿ ಚೇವ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ವತ್ಥಚ್ಛಾದನಾನಿ ಚ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ಯೇನ ಬುದ್ಧೋ, ಯೇನ ಧಮ್ಮೋ, ಯೇನ ಸಙ್ಘೋ, ತನ್ನಿನ್ನಾ ತಪ್ಪೋಣಾ ತಪ್ಪಬ್ಭಾರಾ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ತೇ ಪುನದಿವಸೇ ಮಹಾದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ ಅಲಙ್ಕರೋನ್ತಾ ಉದಕಭಿನ್ನಟ್ಠಾನೇಸು ಪಂಸುಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಮಂ ಭೂಮಿತಲಂ ಕತ್ವಾ ರಜತಪಟ್ಟವಣ್ಣಂ ವಾಲುಕಂ ಆಕಿರನ್ತಿ, ಲಾಜೇ ಚೇವ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಚ ವಿಕಿರನ್ತಿ, ನಾನಾವಿರಾಗೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ ಧಜಪಟಾಕೇ ಉಸ್ಸಾಪೇನ್ತಿ, ಕದಲಿಯೋ ಚೇವ ಪುಣ್ಣಘಟಪನ್ತಿಯೋ ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಅತ್ತನೋ ಅಸ್ಸಮಪದಾ ಆಕಾಸಂ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ, ತೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಪರಿಭಾಗೇನ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತೇ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೇ ಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ”ನ್ತಿ ಆಕಾಸತೋ ಓರುಯ್ಹ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಪುಚ್ಛಿ - “ಅಮ್ಭೋ, ಕಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇ ಇಧ ವಿಸಮಂ ಮಗ್ಗಂ ಅಲಙ್ಕರೋಥಾ”ತಿ? ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ಪಚ್ಚನ್ತದೇಸವಿಸಯೇ , ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ।
ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಮಗ್ಗಂ, ಸೋಧೇನ್ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ॥

“ಅಹಂ ತೇನ ಸಮಯೇನ, ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಕಸ್ಸಮಾ।
ಧುನನ್ತೋ ವಾಕಚೀರಾನಿ, ಗಚ್ಛಾಮಿ ಅಮ್ಬರೇ ತದಾ॥

“ವೇದಜಾತಂ ಜನಂ ದಿಸ್ವಾ, ತುಟ್ಠಹಟ್ಠಂ ಪಮೋದಿತಂ।
ಓರೋಹಿತ್ವಾನ ಗಗನಾ, ಮನುಸ್ಸೇ ಪುಚ್ಛಿ ತಾವದೇ॥

‘‘ತುಟ್ಠಹಟ್ಠೋ ಪಮುದಿತೋ, ವೇದಜಾತೋ ಮಹಾಜನೋ।
ಕಸ್ಸ ಸೋಧೀಯತಿ ಮಗ್ಗೋ, ಅಞ್ಜಸಂ ವಟುಮಾಯನ’’ನ್ತಿ॥

ಮನುಸ್ಸಾ ಆಹಂಸು – ‘‘ಭನ್ತೇ ಸುಮೇಧ, ನ ತ್ವಂ ಜಾನಾಸಿ, ದೀಪಙ್ಕರೋ ದಸಬಲೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಪವತ್ತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಗರಂ ಪತ್ವಾ ಸುದಸ್ಸನಮಹಾವಿಹಾರೇ ಪಟಿವಸತಿ। ಮಯಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ನಿಮನ್ತಯಿಮ್ಹ, ತಸ್ಸೇತಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ ಅಲಙ್ಕರೋಮಾ’’ತಿ। ಅಥ ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – ‘‘ಬುದ್ಧೋತಿ ಖೋ ಘೋಸಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಲೋಕೇ ದುಲ್ಲಭಂ, ಪಗೇವ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೋ, ಮಯಾಪಿ ಇಮೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಅಲಙ್ಕರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ’’ತಿ। ಸೋ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಆಹ – ‘‘ಸಚೇ, ಭೋ, ತುಮ್ಹೇ ಏತಂ ಮಗ್ಗಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಲಙ್ಕರೋಥ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಏಕಂ ಓಕಾಸಂ ದೇಥ, ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಅಲಙ್ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ। ತೇ ‘‘ಸಾಧೂ’’ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ‘‘ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ’’ತಿ ಜಾನನ್ತಾ ಉದಕಭಿನ್ನೋಕಾಸಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ – ‘‘ತ್ವಂ ಇಮಂ ಠಾನಂ ಅಲಙ್ಕರೋಹೀ’’ತಿ ಅದಂಸು। ಸುಮೇಧೋ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಂ ಪೀತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – ‘‘ಅಹಂ ಇಮಂ ಓಕಾಸಂ ಇದ್ಧಿಯಾ ಅಲಙ್ಕರಿತುಂ ಪಹೋಮಿ, ಏವಂ ಅಲಙ್ಕತೋ ನ ಮಂ ಪರಿತೋಸೇಸ್ಸತಿ, ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಕಾಯವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ’’ತಿ ಪಂಸುಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಪಕ್ಖಿಪಿ।

ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಅನಿಟ್ಠಿತೇಯೇವ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲೋ ಮಹಾನುಭಾವಾನಂ ಛಳಭಿಞ್ಞಾನಂ ಖೀಣಾಸವಾನಂ ಚತೂಹಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ದೇವತಾಸು ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜಯನ್ತಾಸು ದಿಬ್ಬತುರಿಯೇಹಿ ವಜ್ಜನ್ತಾಸು ದಿಬ್ಬಸಙ್ಗೀತೇಸು ಪವತ್ತೇನ್ತೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮಾನುಸಕೇಹಿ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಚೇವ ತುರಿಯೇಹಿ ಚ ಪೂಜಯನ್ತೇಸು ಅನೋಪಮಾಯ ಬುದ್ಧಲೀಲಾಯ ಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ವಿಜಮ್ಭಮಾನೋ ಸೀಹೋ ವಿಯ ತಂ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಮಗ್ಗೇನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ದಸಬಲಸ್ಸ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಅಸೀತಿಯಾ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನೇಹಿ ಅನುರಞ್ಜಿತಂ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಯ ಸಮ್ಪರಿವಾರಿತಂ ಮಣಿವಣ್ಣಗಗನತಲೇ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ವಿಯ ಆವೇಳಾವೇಳಭೂತಾ ಚೇವ ಯುಗಳಯುಗಳಭೂತಾ ಚ ಛಬ್ಬಣ್ಣಘನಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಂ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ – ‘‘ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಜೀವಿತಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಮಾ ಭಗವಾ ಕಲಲಂ ಅಕ್ಕಮಿ, ಮಣಿಫಲಕಸೇತುಂ ಪನ ಅಕ್ಕಮನ್ತೋ ವಿಯ ಸದ್ಧಿಂ ಚತೂಹಿ ಖೀಣಾಸವಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಮಮ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಮದ್ದಮಾನೋ ಗಚ್ಛತು, ತಂ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ’’ತಿ ಕೇಸೇ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಅಜಿನಚಮ್ಮಜಟಾಮಣ್ಡಲವಾಕಚೀರಾನಿ ಕಾಳವಣ್ಣೇ ಕಲಲೇ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಮಣಿಫಲಕಸೇತು ವಿಯ ಕಲಲಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

‘‘ತೇ ಮೇ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಂಸು, ‘ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಅನುತ್ತರೋ।
ದೀಪಙ್ಕರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ಲೋಕನಾಯಕೋ।
ತಸ್ಸ ಸೋಧೀಯತಿ ಮಗ್ಗೋ, ಅಞ್ಜಸಂ ವಟುಮಾಯನಂ’॥

‘‘ಬುದ್ಧೋತಿವಚನಂ ಸುತ್ವಾನ, ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ತಾವದೇ।
ಬುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧೋತಿ ಕಥಯನ್ತೋ, ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಪವೇದಯಿಂ॥

‘‘ತತ್ಥ ಠತ್ವಾ ವಿಚಿನ್ತೇಸಿಂ, ತುಟ್ಠೋ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ।
‘ಇಧ ಬೀಜಾನಿ ರೋಪಿಸ್ಸಂ, ಖಣೋ ವೇ ಮಾ ಉಪಚ್ಚಗಾ’॥

‘‘ಯದಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸೋಧೇಥ, ಏಕೋಕಾಸಂ ದದಾಥ ಮೇ।
ಅಹಮ್ಪಿ ಸೋಧಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಞ್ಜಸಂ ವಟುಮಾಯನಂ॥

“ಅದಂಸು ತೇ ಮಮೋಕಾಸಂ, ಸೋಧೇತುಂ ಅಞ್ಜಸಂ ತದಾ।
ಬುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧೋತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ, ಮಗ್ಗಂ ಸೋಧೇಮಹಂ ತದಾ॥

“ಅನಿಟ್ಠಿತೇ ಮಮೋಕಾಸೇ, ದೀಪಙ್ಕರೋ ಮಹಾಮುನಿ।
ಚತೂಹಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ, ಛಳಭಿಞ್ಞೇಹಿ ತಾದಿಹಿ।
ಖೀಣಾಸವೇಹಿ ವಿಮಲೇಹಿ, ಪಟಿಪಜ್ಜಿ ಅಞ್ಜಸಂ ಜಿನೋ॥

“ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಾ ವತ್ತನ್ತಿ, ವಜ್ಜನ್ತಿ ಭೇರಿಯೋ ಬಹೂ।
ಆಮೋದಿತಾ ನರಮರೂ, ಸಾಧುಕಾರಂ ಪವತ್ತಯುಂ॥

“ದೇವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಮನುಸ್ಸಾಪಿ ಚ ದೇವತಾ।
ಉಭೋಪಿ ತೇ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ, ಅನುಯನ್ತಿ ತಥಾಗತಂ॥

“ದೇವಾ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ತುರಿಯೇಹಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಮಾನುಸೇಹಿ ಚ।
ಉಭೋಪಿ ತೇ ವಜ್ಜಯನ್ತಾ, ಅನುಯನ್ತಿ ತಥಾಗತಂ॥

“ದಿಬ್ಬಂ ಮನ್ದಾರವಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಪದುಮಂ ಪಾರಿಛತ್ತಕಂ।
ದಿಸೋದಿಸಂ ಓಕಿರನ್ತಿ, ಆಕಾಸನಭಗತಾ ಮರೂ॥

“ದಿಬ್ಬಂ ಚನ್ದನಚುಣ್ಣಞ್ಚ, ವರಗನ್ಧಞ್ಚ ಕೇವಲಂ।
ದಿಸೋದಿಸಂ ಓಕಿರನ್ತಿ, ಆಕಾಸನಭಗತಾ ಮರೂ॥

“ಚಮ್ಪಕಂ ಸಲಲಂ ನೀಪಂ, ನಾಗಪುನ್ನಾಗಕೇತಕಂ।
ದಿಸೋದಿಸಂ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಭೂಮಿತಲಗತಾ ನರಾ॥

“ಕೇಸೇ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾಹಂ ತತ್ಥ, ವಾಕಚೀರಞ್ಚ ಚಮ್ಮಕಂ।
ಕಲಲೇ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾನ, ಅವಕುಜ್ಜೋ ನಿಪಜ್ಜಹಂ॥

“ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾನ ಮಂ ಬುದ್ಧೋ, ಸಹ ಸಿಸ್ಸೇಹಿ ಗಚ್ಛತು।
ಮಾ ನಂ ಕಲಲೇ ಅಕ್ಕಮಿತ್ಥ, ಹಿತಾಯ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ॥

ಸೋ ಪನ ಕಲಲಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪನ್ನಕೋವ ಪುನ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸಿರಿಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಸಚೇ ಅಹಂ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘನವಕೋ ಹುತ್ವಾ ರಮ್ಮನಗರಂ ಪವಿಸೇಯ್ಯಂ, ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ಪನ ಮೇ ಕಿಲೇಸೇ ಝಾಪೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲೋ ವಿಯ ಪರಮಾಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಧಮ್ಮನಾವಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಸಂಸಾರಸಾಗರಾ ಉತ್ತಾರೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೇಯ್ಯಂ, ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ಪತಿರೂಪ”ನ್ತಿ। ತತೋ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮೇ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಭಾವಾಯ ಅಭಿನೀಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ಪಥವಿಯಂ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ, ಏವಂ ಮೇ ಆಸಿ ಚೇತಸೋ।

‘ಇಚ್ಛಮಾನೋ ಅಹಂ ಅಜ್ಜ, ಕಿಲೇಸೇ ಝಾಪಯೇ ಮಮ॥

‘“ಕಿಂ ಮೇ ಅಞ್ಞಾತವೇಸೇನ, ಧಮ್ಮಂ ಸಚ್ಛಿಕತೇನಿಧ।
ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ, ಬುದ್ಧೋ ಹೇಸ್ಸಂ ಸದೇವಕೇ॥

‘“ಕಿಂ ಮೇ ಏಕೇನ ತಿಣ್ಣೇನ, ಪುರಿಸೇನ ಥಾಮದಸ್ಸಿನಾ।
ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ, ಸನ್ತಾರೇಸ್ಸಂ ಸದೇವಕಂ॥

‘“ಇಮಿನಾ ಮೇ ಅಧಿಕಾರೇನ, ಕತೇನ ಪುರಿಸುತ್ತಮೇ।
ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ, ತಾರೇಮಿ ಜನತಂ ಬಹುಂ॥

‘“ಸಂಸಾರಸೋತಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ, ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ ತಯೋ ಭವೇ।
ಧಮ್ಮನಾವಂ ಸಮಾರುಯ್ಹ, ಸನ್ತಾರೇಸ್ಸಂ ಸದೇವಕ’”ನ್ತಿ॥

ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸ –

“ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಲಿಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಹೇತು ಸತ್ಥಾರದಸ್ಸನಂ।
ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರೋ ಚ ಛನ್ದತಾ।
ಅಟ್ಠಧಮ್ಮಸಮೋಧಾನಾ, ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಸಮಿಜ್ಝತೀ”ತಿ॥

ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವಸ್ಮಿಂಯೇವ ಹಿ ಠತ್ವಾ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನಾಗಸ್ಸ ವಾ ಸುಪಣ್ಣಸ್ಸ ವಾ ದೇವತಾಯ ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ವಾ ಪತ್ಥನಾ ನೋ ಸಮಿಜ್ಝತಿ। ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವೇಪಿ ಪುರಿಸಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತಸ್ಸೇವ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪಣ್ಡಕನಪುಂಸಕಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾನಂ ವಾ ನೋ ಸಮಿಜ್ಝತಿ। ಪುರಿಸಸ್ಸಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಹೇತುಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸೇವ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನೋ ಇತರಸ್ಸ। ಹೇತುಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ಜೀವಮಾನಬುದ್ಧಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಬುದ್ಧೇ ಚೇತಿಯಸನ್ತಿಕೇ ವಾ ಬೋಧಿಮೂಲೇ ವಾ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸ ನ ಸಮಿಜ್ಝತಿ। ಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸಪಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತಸ್ಸೇವ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನೋ ಗಿಹಿಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತಸ್ಸ। ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸಪಿ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭಿನೋಯೇವ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನ ಇಮಾಯ ಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ವಿರಹಿತಸ್ಸ। ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೇನಪಿ ಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಕಾರೇನ ಅಧಿಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನ ಇತರಸ್ಸ। ಅಧಿಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ಯಸ್ಸ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಮಹನ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಪರಿಯೇಟ್ಠಿ ಚ, ತಸ್ಸೇವ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನ ಇತರಸ್ಸ।

ತತ್ರಿದಂ ಛನ್ದಮಹನ್ತತಾಯ ಓಪಮ್ಮಂ – ಸಚೇ ಹಿ ಏವಮಸ್ಸ ಯೋ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ಏಕೋದಕೀಭೂತಂ ಅತ್ತನೋ ಬಾಹುಬಲೇನ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಪಾರಂ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ, ಸೋ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಯೋ ವಾ ಪನ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ವೇಳುಗುಮ್ಬಸಞ್ಛನ್ನಂ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪದಸಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪಾರಂ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ, ಸೋ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಯೋ ವಾ ಪನ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ಸತ್ತಿಯೋ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ನಿರನ್ತರಂ ಸತ್ತಿಫಲಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ ಪದಸಾ ಅಕ್ಕಮಮಾನೋ ಪಾರಂ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ, ಸೋ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಯೋ ವಾ ಪನ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ವೀತಚ್ಚಿತಙ್ಗಾರಭರಿತಂ ಪಾದೇಹಿ ಮದ್ದಮಾನೋ ಪಾರಂ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ, ಸೋ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ। ಯೋ ಏತೇಸು ಏಕಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಕರಂ ನ ಮಞ್ಞತಿ, “ಅಹಂ ಏತಮ್ಪಿ ತರಿತ್ವಾ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಪಾರಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಏವಂ ಮಹನ್ತೇನ ಛನ್ದೇನ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೇನ ಚ

ವಾಯಾಮೇನ ಚ ಪರಿಯೇಟ್ಠಿಯಾ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಏತಸ್ಸೇವ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನ ಇತರಸ್ಸ। ತಸ್ಮಾ ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮೇ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾವ ಬುದ್ಧಭಾವಾಯ ಅಭಿನೀಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ದೀಪಙ್ಕರೋಪಿ ಭಗವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸುಮೇಧತಾಪಸಸ್ಸ ಸೀಸಭಾಗೇ ಠತ್ವಾ ಮಣಿಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ಉಗ್ಘಾಟೇನ್ತೋ ವಿಯ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಪಸಾದಸಮ್ಪನ್ನಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಕಲಲಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪನ್ನಂ ಸುಮೇಧತಾಪಸಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ತಾಪಸೋ ಬುದ್ಧತ್ತಾಯ ಅಭಿನೀಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ, ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಏತಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾ, ಉದಾಹು ನೋ"ತಿ ಅನಾಗತಂಸಞಾಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ - "ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಯಂ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ - "ಪಸ್ಸಥ ನೋ ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ಉಗ್ಗತಪಂ ತಾಪಸಂ ಕಲಲಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪನ್ನ"ನ್ತಿ? "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಅಯಂ ಬುದ್ಧತ್ತಾಯ ಅಭಿನೀಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ, ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ಇಮಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾ। ಅಯಞ್ಹಿ ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನಸ್ಸ ಅತ್ತಭಾವೇ ಕಪಿಲವತ್ಥು ನಾಮ ನಗರಂ ನಿವಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಾಯಾ ನಾಮ ದೇವೀ ಮಾತಾ, ಸುದ್ಧೋದನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಉಪತಿಸ್ಸೋ ನಾಮ ಥೇರೋ, ದುತಿಯಸಾವಕೋ ಕೋಲಿತೋ ನಾಮ, ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕೋ ಆನನ್ದೋ ನಾಮ, ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ ಖೇಮಾ ನಾಮ ಥೇರೀ, ದುತಿಯಸಾವಿಕಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ನಾಮ ಥೇರೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅಯಂ ಪರಿಪಕ್ಕಞಾಣೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಪಧಾನಂ ಪದಹಿತ್ವಾ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಾಯಾಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಆರುಯ್ಹ ಅಸ್ಸತ್ಥರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝಿಸ್ಸತೀತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ದೀಪಙ್ಕರೋ ಲೋಕವಿದೂ, ಆಹುತೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ।
ಉಸ್ಸೀಸಕೇ ಮಂ ಠತ್ವಾನ, ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವಿ॥

"'ಪಸ್ಸಥ ಇಮಂ ತಾಪಸಂ, ಜಟಿಲಂ ಉಗ್ಗತಾಪನಂ।
ಅಪರಿಮೇಯ್ಯೇ ಇತೋ ಕಪ್ಪೇ, ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ॥

"'ಅಹು ಕಪಿಲವ್ಹಯಾ ರಮ್ಮಾ, ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಥಾಗತೋ।
ಪಧಾನಂ ಪದಹಿತ್ವಾನ, ಕತ್ವಾ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ॥

"'ಅಜಪಾಲರುಕ್ಖಮೂಲೇ, ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಥಾಗತೋ।
ತತ್ಥ ಪಾಯಾಸಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ, ನೇರಞ್ಜರಮುಪೇಹಿತಿ॥

"'ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರಮ್ಹಿ, ಪಾಯಾಸಂ ಅದ ಸೋ ಜಿನೋ।
ಪಟಿಯತ್ತವರಮಗ್ಗೇನ, ಬೋಧಿಮೂಲಮುಪೇಹಿತಿ॥

"'ತತೋ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ, ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಅನುತ್ತರೋ।
ಅಸ್ಸತ್ಥರುಕ್ಖಮೂಲಮ್ಹಿ, ಬುಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ಮಹಾಯಸೋ॥

"'ಇಮಸ್ಸ ಜನಿಕಾ ಮಾತಾ, ಮಾಯಾ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸತಿ।
ಪಿತಾ ಸುದ್ಧೋದನೋ ನಾಮ, ಅಯಂ ಹೇಸ್ಸತಿ ಗೋತಮೋ॥

"'ಅನಾಸವಾ ವೀತರಾಗಾ, ಸನ್ತಚಿತ್ತಾ ಸಮಾಹಿತಾ।
ಕೋಲಿತೋ ಉಪತಿಸ್ಸೋ ಚ, ಅಗ್ಗಾ ಹೇಸ್ಸನ್ತಿ ಸಾವಕಾ।

ಆನನ್ದೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಉಪಟ್ಠಿಸ್ಸತಿ ತಂ ಜಿನಂ॥

‘‘‘ಖೇಮಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ಚ, ಅಗ್ಗಾ ಹೇಸ್ಸನ್ತಿ ಸಾವಿಕಾ।
ಅನಾಸವಾ ವೀತರಾಗಾ, ಸನ್ತಚಿತ್ತಾ ಸಮಾಹಿತಾ।
ಬೋಧಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ, ಅಸ್ಸತ್ಥೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ’’’ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೬೦-೬೮)।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ - ‘‘ಮಯ್ಹಂ ಕಿರ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ‘‘ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಕಿರ ಬುದ್ಧಬೀಜಂ ಬುದ್ಧಙ್ಕುರೋ’’ತಿ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ। ಏವಞ್ಚಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ - ‘‘ಯಥಾ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಾ ನದಿಂ ತರನ್ತಾ ಉಜುಕೇನ ತಿತ್ಥೇನ ಉತ್ತರಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಹೇಟ್ಠಾತಿತ್ಥೇನ ಉತ್ತರನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ಮಯಮ್ಪಿ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಮಗ್ಗಫಲಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಅನಾಗತೇ ಯದಾ ತ್ವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ತದಾ ತವ ಸಮ್ಮುಖಾ ಮಗ್ಗಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಭವೇಯ್ಯಾಮಾ’’ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಠಪಯಿಂಸು। ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲೋಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಸಂಸಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಪುಪ್ಫಮುಟ್ಠೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತೇಪಿ ಚತುಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾ ಖೀಣಾಸವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಗನ್ಧೇಹಿ ಚ ಮಾಲಾಹಿ ಚ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಪನ ತಥೇವ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತಾ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಟಿಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇ ಸಯನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ‘‘ಪಾರಮಿಯೋ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ಪುಪ್ಫರಾಸಿಮತ್ಥಕೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳೇ ದೇವತಾ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ‘‘ಅಯ್ಯ ಸುಮೇಧತಾಪಸ, ಪೋರಾಣಕಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ‘ಪಾರಮಿಯೋ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಯಾನಿ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಿ ನಾಮ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ಅಜ್ಜ ಪಾತುಭೂತಾನಿ, ನಿಸ್ಸಂಸಯೇನ ತ್ವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ। ಮಯಮೇತಂ ಜಾನಾಮ ‘ಯಸ್ಸೇತಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಏಕನ್ತೇನ ಸೋ ಬುದ್ಧೋ ಹೋತಿ’, ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ವೀರಿಯಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾ’’ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾಹಿ ಥುತೀಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿಂಸು। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

‘‘ಇದಂ ಸುತ್ವಾನ ವಚನಂ, ಅಸಮಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನೋ।
ಆಮೋದಿತಾ ನರಮರೂ, ಬುದ್ಧಬೀಜಂ ಕಿರ ಅಯಂ॥

‘‘ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಸದ್ದಾ ವತ್ತನ್ತಿ, ಅಪ್ಫೋಟೇನ್ತಿ ಹಸನ್ತಿ ಚ।
ಕತಞ್ಜಲೀ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ, ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಸದೇವಕಾ॥

‘‘ಯದಿಮಸ್ಸ ಲೋಕನಾಥಸ್ಸ, ವಿರಜ್ಝಿಸ್ಸಾಮ ಸಾಸನಂ।
ಅನಾಗತಮ್ಹಿ ಅದ್ಧಾನೇ, ಹೇಸ್ಸಾಮ ಸಮ್ಮುಖಾ ಇಮಂ॥

‘‘ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ನದಿಂ ತರನ್ತಾ, ಪಟಿತಿತ್ಥಂ ವಿರಜ್ಝಿಯ।
ಹೇಟ್ಠಾ ತಿತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಉತ್ತರನ್ತಿ ಮಹಾನದಿಂ॥

‘‘ಏವಮೇವ ಮಯಂ ಸಬ್ಬೇ, ಯದಿ ಮುಞ್ಚಾಮಿಮಂ ಜಿನಂ।
ಅನಾಗತಮ್ಹಿ ಅದ್ಧಾನೇ, ಹೇಸ್ಸಾಮ ಸಮ್ಮುಖಾ ಇಮಂ॥

‘‘ದೀಪಙ್ಕರೋ ಲೋಕವಿದೂ, ಆಹುತೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ।
ಮಮ ಕಮ್ಮಂ ಪಕಿತ್ತೇತ್ವಾ, ದಕ್ಖಿಣಂ ಪಾದಮುದ್ಧರಿ॥

“ಯೇ ತತ್ಥಾಸುಂ ಜಿನಪುತ್ತಾ, ಸಬ್ಬೇ ಪದಕ್ಖಿಣಮಕಂಸು ಮಂ।
ನರಾ ನಾಗಾ ಚ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ, ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾನ ಪಕ್ಕಮುಂ॥

“ದಸ್ಸನಂ ಮೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ, ಸಸಙ್ಘೇ ಲೋಕನಾಯಕೇ।
ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತೇನ, ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಹಿಂ ತದಾ॥

“ಸುಖೇನ ಸುಖಿತೋ ಹೋಮಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಪಮೋದಿತೋ।
ಪೀತಿಯಾ ಚ ಅಭಿಸ್ಸನ್ನೋ, ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿಂ ತದಾ॥

“ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ, ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಹಂ ತದಾ।
‘ವಸೀಭೂತೋ ಅಹಂ ಝಾನೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ ಗತೋ॥

“‘ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಮ್ಹಿ, ಇಸಯೋ ನತ್ಥಿ ಮೇ ಸಮಾ।
ಅಸಮೋ ಇದ್ಧಿಧಮ್ಮೇಸು, ಅಲಭಿಂ ಈದಿಸಂ ಸುಖಂ’॥

“ಪಲ್ಲಙ್ಕಾಭುಜನೇ ಮಯ್ಹಂ, ದಸಸಹಸ್ಸಾಧಿವಾಸಿನೋ।
ಮಹಾನಾದಂ ಪವತ್ತೇಸುಂ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಯಾ ಪುಬ್ಬೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ, ಪಲ್ಲಙ್ಕವರಮಾಭುಜೇ।
ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಾನಿ ಅಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸರೇ॥

“ಸೀತಂ ಬ್ಯಾಪಗತಂ ಹೋತಿ, ಉಣ್ಹಞ್ಚ ಉಪಸಮ್ಮತಿ।
ತಾನಿ ಅಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತೂ, ನಿಸ್ಸದ್ದಾ ಹೋನ್ತಿ ನಿರಾಕುಲಾ।
ತಾನಿ ಅಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಮಹಾವಾತಾ ನ ವಾಯನ್ತಿ, ನ ಸನ್ದನ್ತಿ ಸವನ್ತಿಯೋ।
ತಾನಿ ಅಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಥಲಜಾ ದಕಜಾ ಪುಪ್ಫಾ, ಸಬ್ಬೇ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜ ಪುಪ್ಫಿತಾ ಸಬ್ಬೇ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಲತಾ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರುಕ್ಖಾ, ಫಲಭಾರಾ ಹೋನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜ ಫಲಿತಾ ಸಬ್ಬೇ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಆಕಾಸಟ್ಠಾ ಚ ಭೂಮಟ್ಠಾ, ರತನಾ ಜೋತನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜ ರತನಾ ಜೋತನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಮಾನುಸಕಾ ಚ ದಿಬ್ಬಾ ಚ, ತುರಿಯಾ ವಜ್ಜನ್ತಿ ತಾವದೇ।

ತೇಪಜ್ಜುಭೋ ಅಭಿರವನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ವಿಚಿತ್ತಪುಪ್ಫಾ ಗಗನಾ, ಅಭಿವಸ್ಸನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಿ ಅಜ್ಜ ಪವಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಆಭುಜತಿ, ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಪಕಮ್ಪತಿ।
ತೇಪಜ್ಜುಭೋ ಅಭಿರವನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ನಿರಯೇಪಿ ದಸಸಹಸ್ಸೇ, ಅಗ್ಗೀ ನಿಬ್ಬನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜ ನಿಬ್ಬುತಾ ಅಗ್ಗೀ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ವಿಮಲೋ ಹೋತಿ ಸೂರಿಯೋ, ಸಬ್ಬಾ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ ತಾರಕಾ।
ತೇಪಿ ಅಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಅನೋವಟ್ಠೇನ ಉದಕಂ, ಮಹಿಯಾ ಉಬ್ಭಿಜ್ಜಿ ತಾವದೇ।
ತಮ್ಪಜ್ಜುಬ್ಭಿಜ್ಜತೇ ಮಹಿಯಾ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ತಾರಾಗಣಾ ವಿರೋಚನ್ತಿ, ನಕ್ಖತ್ತಾ ಗಗನಮಣ್ಡಲೇ।
ವಿಸಾಖಾ ಚನ್ದಿಮಾಯುತ್ತಾ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಬಿಲಾಸಯಾ ದರೀಸಯಾ, ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ ಸಕಾಸಯಾ।
ತೇಪಜ್ಜ ಆಸಯಾ ಛುದ್ಧಾ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ನ ಹೋತಿ ಅರತಿ ಸತ್ತಾನಂ, ಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜ ಸಬ್ಬೇ ಸನ್ತುಟ್ಠಾ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ರೋಗಾ ತದುಪಸಮ್ಮನ್ತಿ, ಜಿಘಚ್ಛಾ ಚ ವಿನಸ್ಸತಿ।
ತಾನಿಪಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ರಾಗೋ ತದಾ ತನು ಹೋತಿ, ದೋಸೋ ಮೋಹೋ ವಿನಸ್ಸತಿ।
ತೇಪಜ್ಜ ವಿಗತಾ ಸಬ್ಬೇ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಭಯಂ ತದಾ ನ ಭವತಿ, ಅಜ್ಜಪೇತಂ ಪದಿಸ್ಸತಿ।
ತೇನ ಲಿಙ್ಗೇನ ಜಾನಾಮ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ರಜೋ ನುದ್ಧಂಸತಿ ಉದ್ಧಂ, ಅಜ್ಜಪೇತಂ ಪದಿಸ್ಸತಿ।
ತೇನ ಲಿಙ್ಗೇನ ಜಾನಾಮ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಅನಿಟ್ಠಗನ್ಧೋ ಪಕ್ಕಮತಿ, ದಿಬ್ಬಗನ್ಧೋ ಪವಾಯತಿ।
ಸೋಪಜ್ಜ ವಾಯತಿ ಗನ್ಧೋ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಸಬ್ಬೇ ದೇವಾ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಠಪಯಿತ್ವಾ ಅರೂಪಿನೋ।
ತೇಪಜ್ಜ ಸಬ್ಬೇ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಯಾವತಾ ನಿರಯಾ ನಾಮ, ಸಬ್ಬೇ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜ ಸಬ್ಬೇ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಕುಟ್ಟಾ ಕವಾಟಾ ಸೇಲಾ ಚ, ನ ಹೋನ್ತಾವರಣಾ ತದಾ।
ಆಕಾಸಭೂತಾ ತೇಪಜ್ಜ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಚುತೀ ಚ ಉಪಪತ್ತಿ ಚ, ಖಣೇ ತಸ್ಮಿಂ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ತಾನಿಪಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

“ದಳ್ಹಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹ ವೀರಿಯಂ, ಮಾ ನಿವತ್ತ ಅಭಿಕ್ಕಮ।
ಮಯಮ್ಪೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೭೦-೧೦೭)।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲಸ್ಸ ಚ ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾನಞ್ಚ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಸಞ್ಜಾತುಸ್ಸಾಹೋ ಹುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಅಮೋಘವಚನಾ, ನತ್ಥಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಕಥಾಯ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ। ಯಥಾ ಹಿ ಆಕಾಸೇ ಖಿತ್ತಲೇಡ್ಡುಸ್ಸ ಪತನಂ ಧುವಂ, ಜಾತಸ್ಸ ಮರಣಂ, ರತ್ತಿಕ್ಖಯೇ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಂ, ಆಸಯಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಸೀಹಸ್ಸ ಸೀಹನಾದನದನಂ, ಗರುಗಬ್ಭಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಭಾರಮೋರೋಪನಂ ಧುವಂ ಅವಸ್ಸಮ್ಭಾವೀ, ಏವಮೇವ ಬುದ್ಧಾನಂ ವಚನಂ ನಾಮ ಧುವಂ ಅಮೋಘಂ, ಅದ್ಧಾ ಅಹಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, ದಸಸಹಸ್ಸೀನ ಚೂಭಯಂ।
ತುಟ್ಠಹಟ್ಠೋ ಪಮೋದಿತೋ, ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಹಂ ತದಾ॥

“ಅದ್ವೇಜ್ಝವಚನಾ ಬುದ್ಧಾ, ಅಮೋಘವಚನಾ ಜಿನಾ।
ವಿತಥಂ ನತ್ಥಿ ಬುದ್ಧಾನಂ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಾಮಹಂ॥

“ಯಥಾ ಖಿತ್ತಂ ನಭೇ ಲೇಡ್ಡು, ಧುವಂ ಪತತಿ ಭೂಮಿಯಂ।
ತಥೇವ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಾನಂ, ವಚನಂ ಧುವಸಸ್ಸತಂ।
ವಿತಥಂ ನತ್ಥಿ ಬುದ್ಧಾನಂ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಾಮಹಂ॥

“ಯಥಾಪಿ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ, ಮರಣಂ ಧುವಸಸ್ಸತಂ।
ತಥೇವ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಾನಂ, ವಚನಂ ಧುವಸಸ್ಸತಂ॥

“ಯಥಾ ರತ್ತಿಕ್ಖಯೇ ಪತ್ತೇ, ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಂ ಧುವಂ।
ತಥೇವ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಾನಂ, ವಚನಂ ಧುವಸಸ್ಸತಂ॥

“ಯಥಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಸಯನಸ್ಸ, ಸೀಹಸ್ಸ ನದನಂ ಧುವಂ।
ತಥೇವ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಾನಂ, ವಚನಂ ಧುವಸಸ್ಸತಂ॥

“ಯಥಾ ಆಪನ್ನಸತ್ತಾನಂ, ಭಾರಮೋರೋಪನಂ ಧುವಂ।
ತಥೇವ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಾನಂ, ವಚನಂ ಧುವಸಸ್ಸತ”ನ್ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೦೮-೧೧೪)।

ಸೋ “ಧುವಾಹಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಏವಂ ಕತಸನ್ನಿಟ್ಠಾನೋ ಬುದ್ಧಕಾರಕೇ ಧಮ್ಮೇ ಉಪಧಾರೇತುಂ - “ಕಹಂ ನು ಖೋ ಬುದ್ಧಕಾರಕಾ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂ ಉದ್ಧಂ, ಉದಾಹು ಅಧೋ, ದಿಸಾವಿದಿಸಾಸೂ”ತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸಕಲಂ ಧಮ್ಮಧಾತುಂ ವಿಚಿನನ್ತೋ ಪೋರಾಣಕಬೋಧಿಸತ್ತೇಹಿ ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ ಪಠಮಂ ದಾನಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದಿ - “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಠಮಂ ದಾನಪಾರಮಿಂ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತೋ ಉದಕಕುಮ್ಭೋ ನಿಸ್ಸೇಸಂ ಕತ್ವಾ ಉದಕಂ ವಮತಿಯೇವ, ನ ಪಚ್ಚಾಹರತಿ, ಏವಮೇವ ಧನಂ ವಾ ಯಸಂ ವಾ ಪುತ್ತದಾರಂ ವಾ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಂ ವಾ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಯಾಚಕಾನಂ ಸಬ್ಬಂ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಂ ನಿಸ್ಸೇಸಂ ಕತ್ವಾ ದದಮಾನೋ ಬೋಧಿಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಪಠಮಂ ದಾನಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ಹನ್ದ ಬುದ್ಧಕರೇ ಧಮ್ಮೇ, ವಿಚಿನಾಮಿ ಇತೋ ಚಿತೋ।
ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ದಸ ದಿಸಾ, ಯಾವತಾ ಧಮ್ಮಧಾತುಯಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾ ದಕ್ಖಿಂ, ಪಠಮಂ ದಾನಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಅನುಚಿಣ್ಣಂ ಮಹಾಪಥಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ಪಠಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ದಾನಪಾರಮಿತಂ ಗಚ್ಛ, ಯದಿ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಕುಮ್ಭೋ ಸಮ್ಪುಣ್ಣೋ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಧೋಕತೋ।
ವಮತೇವುದಕಂ ನಿಸ್ಸೇಸಂ, ನ ತತ್ಥ ಪರಿರಕ್ಖತಿ॥

“ತಥೇವ ಯಾಚಕೇ ದಿಸ್ವಾ, ಹೀನಮುಕ್ಕಟ್ಠಮಜ್ಝಿಮೇ।
ದದಾಹಿ ದಾನಂ ನಿಸ್ಸೇಸಂ, ಕುಮ್ಭೋ ವಿಯ ಅಧೋಕತೋ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೧೫-೧೧೯)।

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ದುತಿಯಂ ಸೀಲಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ - “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೀಲಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಚಮರೀ ಮಿಗೋ ನಾಮ ಜೀವಿತಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಾಲಮೇವ ರಕ್ಖತಿ, ಏವಂ ತ್ವಮ್ಪಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಜೀವಿತಮ್ಪಿ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಸೀಲಮೇವ ರಕ್ಖಮಾನೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ದುತಿಯಂ ಸೀಲಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾ ದಕ್ಖಿಂ, ದುತಿಯಂ ಸೀಲಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ದುತಿಯಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ಸೀಲಪಾರಮಿತಂ ಗಚ್ಛ, ಯದಿ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಚಮರೀ ವಾಲಂ, ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಲಗ್ಗಿತಂ।
ಉಪೇತಿ ಮರಣಂ ತತ್ಥ, ನ ವಿಕೋಪೇತಿ ವಾಲಧಿಂ॥

“ತಥೇವ ಚತೂಸು ಭೂಮೀಸು, ಸೀಲಾನಿ ಪರಿಪೂರಯ।
ಪರಿರಕ್ಖ ಸದಾ ಸೀಲಂ, ಚಮರೀ ವಿಯ ವಾಲಧಿ”ನ್ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೨೦-೧೨೪)।

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ತತಿಯಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ – “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಚಿರಂ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ವಸಮಾನೋ ಪುರಿಸೋ ನ ತತ್ಥ ಸಿನೇಹಂ ಕರೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠತಿಯೇವ, ಅವಸಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಭವೇ ಬನ್ಧನಾಗಾರಸದಿಸೇ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಭವೇಹಿ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಭಿಮುಖೋವ ಹೋಹಿ। ಏವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ತತಿಯಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾ ದಕ್ಖಿಂ, ತತಿಯಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ತತಿಯಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿತಂ ಗಚ್ಛ, ಯದಿ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

“ಯಥಾ ಅನ್ದುಘರೇ ಪುರಿಸೋ, ಚಿರವುತ್ಥೋ ದುಖಟ್ಟಿತೋ।
ನ ತತ್ಥ ರಾಗಂ ಜನೇತಿ, ಮುತ್ತಿಮೇವ ಗವೇಸತಿ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಂ ಸಬ್ಬಭವೇ, ಪಸ್ಸ ಅನ್ದುಘರಂ ವಿಯ।
ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಭಿಮುಖೋ ಹೋಹಿ, ಭವತೋ ಪರಿಮುತ್ತಿಯಾ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೨೫-೧೨೯)।

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ಚತುತ್ಥಂ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ – “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಹೀನಮಜ್ಝಿಮುಕ್ಕಟ್ಠೇಸು ಕಞ್ಚಿ ಅವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪಣ್ಡಿತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಹೀನಾದಿಭೇದೇಸು ಕುಲೇಸು ಕಿಞ್ಚಿ ಅವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಯಾಪನಂ ಲಭತಿ, ಏವಂ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಪಣ್ಡಿತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಚತುತ್ಥಂ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾ ದಕ್ಖಿಂ, ಚತುತ್ಥಂ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ಚತುತ್ಥಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿತಂ ಗಚ್ಛ, ಯದಿ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಹೀನಮುಕ್ಕಟ್ಠಮಜ್ಝಿಮೇ।
ಕುಲಾನಿ ನ ವಿವಜ್ಜೇನ್ತೋ, ಏವಂ ಲಭತಿ ಯಾಪನಂ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಂ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ, ಪರಿಪುಚ್ಛಂ ಬುಧಂ ಜನಂ।
ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೨೦-೧೨೪)।

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ಪಞ್ಚಮಂ ವೀರಿಯಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ - “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವೀರಿಯಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಯಥಾ ಹಿ ಸೀಹೋ ಮಿಗರಾಜಾ ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇಸು ದಳ್ಹವೀರಿಯೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಭವೇಸು ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇಸು ದಳ್ಹವೀರಿಯೋ ಅನೋಲೀನವೀರಿಯೋ ಸಮಾನೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಪಞ್ಚಮಂ ವೀರಿಯಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾ ದಕ್ಖಿಂ, ಪಞ್ಚಮಂ ವೀರಿಯಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ಪಞ್ಚಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ವೀರಿಯಪಾರಮಿತಂ ಗಚ್ಛ, ಯದಿ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಸೀಹೋ ಮಿಗರಾಜಾ, ನಿಸಜ್ಜಟ್ಠಾನಚಙ್ಕಮೇ।
ಅಲೀನವೀರಿಯೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹಿತಮನೋ ಸದಾ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಂ ಸಬ್ಬಭವೇ, ಪಗ್ಗಣ್ಹ ವೀರಿಯಂ ದಳ್ಹಂ।
ವೀರಿಯಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೨೫-೧೨೯)।

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ಛಟ್ಠಂ ಖನ್ತಿಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ - “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಖನ್ತಿಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಮ್ಮಾನನೇಪಿ ಅವಮಾನನೇಪಿ ಖಮೋವ ಭವೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಪಥವಿಯಂ ನಾಮ ಸುಚಿಮ್ಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ, ನ ತೇನ ಪಥವೀ ಸಿನೇಹಂ ಪಟಿಘಂ ಕರೋತಿ, ಖಮತಿ ಸಹತಿ ಅಧಿವಾಸೇತಿಯೇವ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮಾನನೇಪಿ ಅವಮಾನನೇಪಿ ಖಮೋವ ಸಮಾನೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಛಟ್ಠಂ ಖನ್ತಿಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾ ದಕ್ಖಿಂ, ಛಟ್ಠಮಂ ಖನ್ತಿಪಾರಮಿಂ।

ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ಛಟ್ಠಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ತತ್ಥ ಅದ್ವೇಜ್ಝಮಾನಸೋ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಪಥವೀ ನಾಮ, ಸುಚಿಮ್ಪಿ ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ ಚ।
ಸಬ್ಬಂ ಸಹತಿ ನಿಕ್ಖೇಪಂ, ನ ಕರೋತಿ ಪಟಿಘಂ ತಯಾ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ, ಸಮ್ಮಾನಾವಮಾನಕ್ಖಮೋ।
ಖನ್ತಿಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೪೦-೧೪೪)।

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ಸತ್ತಮಂ ಸಚ್ಚಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ – “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಚ್ಚಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಸನಿಯಾ ಮತ್ಥಕೇ ಪತಮಾನಾಯಪಿ ಧನಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಛನ್ದಾದೀನಂ ವಸೇನ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದಂ ನಾಮ ಮಾ ಭಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಓಸಧೀ ತಾರಕಾ ನಾಮ ಸಬ್ಬಉತೂಸು ಅತ್ತನೋ ಗಮನವೀಥಿಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾಯ ವೀಥಿಯಾ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಸಕವೀಥಿಯಾವ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಚ್ಚಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಂ ನಾಮ ಅವದನ್ತೋಯೇವ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಸತ್ತಮಂ ಸಚ್ಚಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾ ದಕ್ಖಿಂ, ಸತ್ತಮಂ ಸಚ್ಚಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ಸತ್ತಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ತತ್ಥ ಅದ್ವೇಜ್ಝವಚನೋ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಓಸಧೀ ನಾಮ, ತುಲಾಭೂತಾ ಸದೇವಕೇ।
ಸಮಯೇ ಉತುವಸ್ಸೇ ವಾ, ನ ವೋಕ್ಕಮತಿ ವೀಥಿತೋ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಚ್ಚೇಸು, ಮಾ ವೋಕ್ಕಮಸಿ ವೀಥಿತೋ।
ಸಚ್ಚಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೪೫-೧೪೯)।

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ಅಟ್ಠಮಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ – “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ನಿಚ್ಚಲೋವ ಭವೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ ಸಬ್ಬಾಸು ದಿಸಾಸು ವಾತೇಹಿ ಪಹಟೋ ನ ಕಮ್ಪತಿ ನ ಚಲತಿ, ಅತ್ತನೋ ಠಾನೇಯೇವ ತಿಟ್ಠತಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ನಿಚ್ಚಲೋ ಹೋನ್ತೋವ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಅಟ್ಠಮಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾ ದಕ್ಖಿಂ, ಅಟ್ಠಮಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ಅಟ್ಠಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ತತ್ಥ ತ್ವಂ ಅಚಲೋ ಹುತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಪಬ್ಬತೋ ಸೇಲೋ, ಅಚಲೋ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತೋ।
ನ ಕಮ್ಪತಿ ಭುಸವಾತೇಹಿ, ಸಕಟ್ಠಾನೇವ ತಿಟ್ಠತಿ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ, ಸಬ್ಬದಾ ಅಚಲೋ ಭವ।
ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೫೦-೧೫೪)।

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ನವಮಂ ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ - “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಹಿತೇಸುಪಿ ಅಹಿತೇಸುಪಿ ಏಕಚಿತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಉದಕಂ ನಾಮ ಪಾಪಜನಸ್ಸಪಿ ಕಲ್ಯಾಣಜನಸ್ಸಪಿ ಸೀತಭಾವಂ ಏಕಸದಿಸಂ ಕತ್ವಾ ಫರತಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಸತ್ತೇಸು ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಏಕಚಿತ್ತೋವ ಹೋನ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ನವಮಂ ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾ ದಕ್ಖಿಂ, ನವಮಂ ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ನವಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ಮೇತ್ತಾಯ ಅಸಮೋ ಹೋಹಿ, ಯದಿ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಉದಕಂ ನಾಮ, ಕಲ್ಯಾಣೇ ಪಾಪಕೇ ಜನೇ।
ಸಮಂ ಫರತಿ ಸೀತೇನ, ಪವಾಹೇತಿ ರಜೋಮಲಂ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಹಿತಾಹಿತೇ, ಸಮಂ ಮೇತ್ತಾಯ ಭಾವಯ।
ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೫೫-೧೫೯)।

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ದಸಮಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ - “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸುಖೇಪಿ ದುಕ್ಖೇಪಿ ಮಜ್ಝತ್ತೋವ ಭವೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಪಥವೀ ನಾಮ ಸುಚಿಮ್ಪಿ ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ ಪಕ್ಖಿಪಮಾನೇ ಮಜ್ಝತ್ತಾವ ಹೋತಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ

ಸುಖದುಕ್ಖೇಸು ಮಜ್ಝತ್ತೋವ ಹೋನ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ದಸಮಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

"ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾ ದಕ್ಖಿಂ, ದಸಮಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

"ಇಮಂ ತ್ವಂ ದಸಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ತುಲಾಭೂತೋ ದಳ್ಹೋ ಹುತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸಿ॥

"ಯಥಾಪಿ ಪಥವೀ ನಾಮ, ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಅಸುಚಿಂ ಸುಚಿಂ।
ಉಪೇಕ್ಖತಿ ಉಭೋಪೇತೇ, ಕೋಪಾನುನಯವಜ್ಜಿತಾ॥

"ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸುಖದುಕ್ಖೇ, ತುಲಾಭೂತೋ ಸದಾ ಭವ।
ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೬೦-೧೬೪)।

ತತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೇಹಿ ಪೂರೇತಬ್ಬಾ ಬೋಧಿಪರಿಪಾಚನಾ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮಾ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇ ನತ್ಥಿ। ಇಮಾಪಿ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಉದ್ಧಂ ಆಕಾಸೇಪಿ ನತ್ಥಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ಪಥವಿಯಮ್ಪಿ, ಪುರತ್ಥಿಮಾದೀಸು ದಿಸಾಸುಪಿ ನತ್ಥಿ, ಮಯ್ಹಂಯೇವ ಪನ ಹದಯಬ್ಭನ್ತರೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ"ತಿ। ಏವಂ ತಾಸಂ ಹದಯೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ತಾ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮಂ ಸಮ್ಮಸತಿ, ಪರಿಯನ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆದಿಂ ಪಾಪೇತಿ, ಆದಿಮ್ಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಯನ್ತಂ ಪಾಪೇತಿ, ಮಜ್ಝೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಭತೋ ಕೋಟಿಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಓಸಾಪೇತಿ, ಉಭತೋ ಕೋಟೀಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಓಸಾಪೇತಿ। ಬಾಹಿರಕಭಣ್ಡಪರಿಚ್ಚಾಗೋ **ದಾನಪಾರಮೀ** ನಾಮ, ಅಙ್ಗಪರಿಚ್ಚಾಗೋ **ದಾನಉಪಪಾರಮೀ** ನಾಮ, ಜೀವಿತಪರಿಚ್ಚಾಗೋ **ದಾನಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ** ನಾಮಾತಿ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ದಸ ಉಪಪಾರಮಿಯೋ ದಸ ಪರಮತ್ಥಪಾರಮಿಯೋತಿ ಸಮತ್ತಿಂಸ ಪಾರಮಿಯೋ ತೇಲಯನ್ತಂ ವಿನಿವಟ್ಟೇನ್ತೋ ವಿಯ ಮಹಾಮೇರುಂ ಮತ್ಥಂ ಕತ್ವಾ ಚಕ್ಕವಾಳಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಆಲುಳೇನ್ತೋ ವಿಯ ಚ ಸಮ್ಮಸತಿ। ತಸ್ಸೇವಂ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಸಮ್ಮಸನ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮತೇಜೇನ ಚತುನಹುತಾಧಿಕದ್ವಿಯೋಜನಸತಸಹಸ್ಸಬಹಲಾ ಅಯಂ ಮಹಾಪಥವೀ ಹತ್ಥಿನಾ ಅಕ್ಕನ್ತನಳಕಲಾಪೋ ವಿಯ, ಪೀಳಿಯಮಾನಂ ಉಚ್ಛುಯನ್ತಂ ವಿಯ ಚ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವಮಾನಾ ಸಙ್ಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪವೇಧಿ। ಕುಲಾಲಚಕ್ಕಂ ವಿಯ ತೇಲಯನ್ತಚಕ್ಕಂ ವಿಯ ಚ ಪರಿಬ್ಭಮಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಏತ್ತಕಾಯೇವ ತೇ ಲೋಕೇ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ।
ತದುದ್ಧಂ ನತ್ಥಿ ಅಞ್ಞತ್ರ, ದಳ್ಹಂ ತತ್ಥ ಪತಿಟ್ಠಹ॥

"ಇಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಸಮ್ಮಸತೋ, ಸಭಾವರಸಲಕ್ಖಣೇ।
ಧಮ್ಮತೇಜೇನ ವಸುಧಾ, ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಪಕಮ್ಪಥ॥

"ಚಲತಿ ರವತಿ ಪಥವೀ, ಉಚ್ಛುಯನ್ತಂವ ಪೀಳಿತಂ।
ತೇಲಯನ್ತೇ ಯಥಾ ಚಕ್ಕಂ, ಏವಂ ಕಮ್ಪತಿ ಮೇದನೀ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೬೫-೧೬೭)।

ಮಹಾಪಥವಿಯಾ ಕಮ್ಪಮಾನಾಯ ರಮ್ಮನಗರವಾಸಿನೋ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಯುಗನ್ತವಾತಬ್ಭಾಹತಾ ಮಹಾಸಾಲಾ ವಿಯ ಮುಚ್ಛಿತಾ ಪಪತಿಂಸು। ಘಟಾದೀನಿ ಕುಲಾಲಭಾಜನಾನಿ ಪವಟ್ಟನ್ತಾನಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಹರನ್ತಾನಿ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಮಹಾಜನೋ ಭೀತತಸಿತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ನಾಗಾವಟ್ಟೋ ಅಯಂ, ಭೂತಯಕ್ಖದೇವತಾಸು ಅಞ್ಞತರಾವಟ್ಟೋ ವಾತಿ ನ ಹಿ ಮಯಂ ಏತಂ ಜಾನಾಮ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಅಯಂ ಮಹಾಜನೋ ಉಪದ್ದುತೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಾಪಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉದಾಹು ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಕಥೇಥ ನೋ ಏತಂ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಭಾಯಥ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ನತ್ಥಿ ವೋ ಇತೋನಿದಾನಂ ಭಯಂ। ಯೋ ಸೋ ಮಯಾ ಅಜ್ಜ 'ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಬ್ಯಾಕತೋ, ಸೋ ಇದಾನಿ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಸಮ್ಮಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಸನ್ತಸ್ಸ ವಿಲೋಳೇನ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮತೇಜೇನ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನ ಕಮ್ಪತಿ ಚೇವ ರವತಿ ಚಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಯಾವತಾ ಪರಿಸಾ ಆಸಿ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪರಿವೇಸನೇ।
ಪವೇಧಮಾನಾ ಸಾ ತತ್ಥ, ಮುಚ್ಛಿತಾ ಸೇಸಿ ಭೂಮಿಯಾ॥

"ಘಟಾನೇಕಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಕುಮ್ಭೀನಞ್ಚ ಸತಾ ಬಹೂ।
ಸಞ್ಚುಣ್ಣಮಥಿತಾ ತತ್ಥ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಘಟ್ಟಿತಾ॥

"ಉಬ್ಬಿಗ್ಗಾ ತಸಿತಾ ಭೀತಾ, ಭನ್ತಾ ಬ್ಯಥಿತಮಾನಸಾ।
ಮಹಾಜನಾ ಸಮಾಗಮ್ಮ, ದೀಪಙ್ಕರಮುಪಾಗಮುಂ॥

"ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಲೋಕಸ್ಸ, ಕಲ್ಯಾಣಮಥ ಪಾಪಕಂ।
ಸಬ್ಬೋ ಉಪದ್ದುತೋ ಲೋಕೋ, ತಂ ವಿನೋದೇಹಿ ಚಕ್ಖುಮ॥

"ತೇಸಂ ತದಾ ಸಞ್ಞಾಪೇಸಿ, ದೀಪಙ್ಕರೋ ಮಹಾಮುನಿ।
ವಿಸ್ಸತ್ಥಾ ಹೋಥ ಮಾ ಭಾಥ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಥವಿಕಮ್ಪನೇ॥

"ಯಮಹಂ ಅಜ್ಜ ಬ್ಯಾಕಾಸಿಂ, 'ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ'।
ಏಸೋ ಸಮ್ಮಸತಿ ಧಮ್ಮಂ, ಪುಬ್ಬಕಂ ಜಿನಸೇವಿತಂ॥

"ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಸತೋ ಧಮ್ಮಂ, ಬುದ್ಧಭೂಮಿಂ ಅಸೇಸತೋ।
ತೇನಾಯಂ ಕಮ್ಪಿತಾ ಪಥವೀ, ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಸದೇವಕೇ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೬೮-೧೭೪)।

ಮಹಾಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೋ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಆದಾಯ ರಮ್ಮನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ರಮ್ಮನಗರಮೇವ ಪಾವಿಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ವೀರಿಯಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ನಿಸಿನ್ನಾಸನಾ ವುಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, ಮನೋ ನಿಬ್ಬಾಯಿ ತಾವದೇ।
ಸಬ್ಬೇ ಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ, ಪುನಾಪಿ ಅಭಿವನ್ದಿಸುಂ॥

"ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಗುಣಂ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾನ ಮಾನಸಂ।

ದೀಪಙ್ಕರಂ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ, ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಹಿಂ ತದಾ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೭೫-೧೭೬)।

ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಹನ್ತಂ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಮಾಲಾಗನ್ಧೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಯ್ಯ ಸುಮೇಧತಾಪಸ, ತಯಾ ಅಜ್ಜ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಮಹತೀ ಪತ್ಥನಾ ಪತ್ಥಿತಾ, ಸಾ ತೇ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಸಮಿಜ್ಝತು, ಮಾ ತೇ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋಪಿ ರೋಗೋ ಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತು, ಖಿಪ್ಪಂ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝ। ಯಥಾ ಪುಪ್ಫೂಪಗಫಲೂಪಗರುಕ್ಖಾ ಸಮಯೇ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ಚೇವ ಫಲನ್ತಿ ಚ, ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ತಂ ಸಮಯಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಮುತ್ತಮಂ ಫುಸಸ್ಸೂ"ತಿಆದೀನಿ ಥುತಿಮಙ್ಗಲಾನಿ ಪಯಿರುದಾಹಂಸು। ಏವಞ್ಚ ಪಯಿರುದಾಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ದೇವಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಗಮಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ದೇವತಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿತೋ – "ಅಹಂ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವೀರಿಯಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ನಭಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

"ದಿಬ್ಬಂ ಮಾನುಸಕಂ ಪುಪ್ಫಂ, ದೇವಾ ಮಾನುಸಕಾ ಉಭೋ।
ಸಮೋಕಿರನ್ತಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ, ವುಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸ ಆಸನಾ॥

"ವೇದಯನ್ತಿ ಚ ತೇ ಸೋತ್ಥಿಂ, ದೇವಾ ಮಾನುಸಕಾ ಉಭೋ।
ಮಹನ್ತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ತುಯ್ಹಂ, ತಂ ಲಭಸ್ಸು ಯಥಿಚ್ಛಿತಂ॥

"ಸಬ್ಬೀತಿಯೋ ವಿವಜ್ಜನ್ತು, ಸೋಕೋ ರೋಗೋ ವಿನಸ್ಸತು।
ಮಾ ತೇ ಭವನ್ತ್ವನ್ತರಾಯಾ, ಫುಸ ಖಿಪ್ಪಂ ಬೋಧಿಮುತ್ತಮಂ॥

"ಯಥಾಪಿ ಸಮಯೇ ಪತ್ತೇ, ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ಪುಪ್ಫಿನೋ ದುಮಾ।
ತಥೇವ ತ್ವಂ ಮಹಾವೀರ, ಬುದ್ಧಞಾಣೇನ ಪುಪ್ಫಸು॥

"ಯಥಾ ಯೇ ಕೇಚಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ, ಪೂರಯುಂ ದಸ ಪಾರಮೀ।
ತಥೇವ ತ್ವಂ ಮಹಾವೀರ, ಪೂರಯ ದಸ ಪಾರಮೀ॥

"ಯಥಾ ಯೇ ಕೇಚಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ, ಬೋಧಿಮಣ್ಡಮ್ಹಿ ಬುಜ್ಝರೇ।
ತಥೇವ ತ್ವಂ ಮಹಾವೀರ, ಬುಜ್ಝಸ್ಸು ಜಿನಬೋಧಿಯಂ॥

"ಯಥಾ ಯೇ ಕೇಚಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ, ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತಯುಂ।
ತಥೇವ ತ್ವಂ ಮಹಾವೀರ, ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತಯ॥

"ಪುಣ್ಣಮಾಯೇ ಯಥಾ ಚನ್ದೋ, ಪರಿಸುದ್ಧೋ ವಿರೋಚತಿ।
ತಥೇವ ತ್ವಂ ಪುಣ್ಣಮನೋ, ವಿರೋಚ ದಸಸಹಸ್ಸಿಯಂ॥

"ರಾಹುಮುತ್ತೋ ಯಥಾ ಸೂರಿಯೋ, ತಾಪೇನ ಅತಿರೋಚತಿ।
ತಥೇವ ಲೋಕಾ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ, ವಿರೋಚ ಸಿರಿಯಾ ತುವಂ॥

"ಯಥಾ ಯಾ ಕಾಚಿ ನದಿಯೋ, ಓಸರನ್ತಿ ಮಹೋದಧಿಂ।

ಏವಂ ಸದೇವಕಾ ಲೋಕಾ, ಓಸರನ್ತು ತವನ್ತಿಕೇ॥

“ತೇಹಿ ಥುತಪ್ಪಸತ್ಥೋ ಸೋ, ದಸ ಧಮ್ಮೇ ಸಮಾದಿಯ।
ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತೋ, ಪವನಂ ಪಾವಿಸೀ ತದಾ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೧೭೭-೧೮೭)।

ಸುಮೇಧಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ರಮ್ಮನಗರವಾಸಿನೋಪಿ ಖೋ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಸರಣಾದೀಸು ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ರಮ್ಮನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತತೋ ಉದ್ಧಮ್ಪಿ ಯಾವತಾಯುಕಂ ತಿಟ್ಠನ್ತೋ ಸಬ್ಬಂ ಬುದ್ಧಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ತತ್ಥ ಯಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಬುದ್ಧವಂಸೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ -

“ತದಾ ತೇ ಭೋಜಯಿತ್ವಾನ, ಸಸಙ್ಘಂ ಲೋಕನಾಯಕಂ।
ಉಪಗಚ್ಛುಂ ಸರಣಂ ತಸ್ಸ, **ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ** ಸತ್ಥುನೋ॥

“ಸರಣಗಮನೇ ಕಞ್ಚಿ, ನಿವೇಸೇಸಿ ತಥಾಗತೋ।
ಕಞ್ಚಿ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು, ಸೀಲೇ ದಸವಿಧೇ ಪರಂ॥

“ಕಸ್ಸಚಿ ದೇತಿ ಸಾಮಞ್ಞಂ, ಚತುರೋ ಫಲಮುತ್ತಮೇ।
ಕಸ್ಸಚಿ ಅಸಮೇ ಧಮ್ಮೇ, ದೇತಿ ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ॥

“ಕಸ್ಸಚಿ ವರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ, ಅಟ್ಠ ದೇತಿ ನರಾಸಭೋ।
ತಿಸ್ಸೋ ಕಸ್ಸಚಿ ವಿಜ್ಜಾಯೋ, ಛಳಭಿಞ್ಞಾ ಪವೇಚ್ಛತಿ॥

“ತೇನ ಯೋಗೇನ ಜನಕಾಯಂ, ಓವದತಿ ಮಹಾಮುನಿ।
ತೇನ ವಿತ್ಥಾರಿಕಂ ಆಸಿ, ಲೋಕನಾಥಸ್ಸ ಸಾಸನಂ॥

“ಮಹಾಹನೂಸಭಕ್ಖನ್ಧೋ, ದೀಪಙ್ಕರಸನಾಮಕೋ।
ಬಹೂ ಜನೇ ತಾರಯತಿ, ಪರಿಮೋಚೇತಿ ದುಗ್ಗತಿಂ॥

“ಬೋಧನೇಯ್ಯಂ ಜನಂ ದಿಸ್ವಾ, ಸತಸಹಸ್ಸೇಪಿ ಯೋಜನೇ।
ಖಣೇನ ಉಪಗನ್ತ್ವಾನ, ಬೋಧೇತಿ ತಂ ಮಹಾಮುನಿ॥

“ಪಠಮಾಭಿಸಮಯೇ ಬುದ್ಧೋ, ಕೋಟಿಸತಮಬೋಧಯಿ।
ದುತಿಯಾಭಿಸಮಯೇ ನಾಥೋ, ನವುತಿಕೋಟಿಮಬೋಧಯಿ॥

“ಯದಾ ಚ ದೇವಭವನಮ್ಹಿ, ಬುದ್ಧೋ ಧಮ್ಮಮದೇಸಯಿ।
ನವುತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಂ, ತತಿಯಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹು॥

“ಸನ್ನಿಪಾತಾ ತಯೋ ಆಸುಂ, ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ।

ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ, ಪಠಮೋ ಆಸಿ ಸಮಾಗಮೋ॥

“ಪುನ ನಾರದಕೂಟಮ್ಹಿ, ಪವಿವೇಕಗತೇ ಜಿನೇ।
ಖೀಣಾಸವಾ ವೀತಮಲಾ, ಸಮಿಂಸು ಸತಕೋಟಿಯೋ॥

“ಯಮ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಮಹಾವೀರೋ, ಸುದಸ್ಸನಸಿಲುಚ್ಚಯೇ।
ನವುತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸೇಹಿ, ಪವಾರೇಸಿ ಮಹಾಮುನಿ॥

“ಅಹಂ ತೇನ ಸಮಯೇನ, ಜಟಿಲೋ ಉಗ್ಗತಾಪನೋ।
ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಮ್ಹಿ ಚರಣೋ, ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾಸು ಪಾರಗೂ॥

“ದಸವೀಸಸಹಸ್ಸಾನಂ, ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹು।
ಏಕದ್ವಿನ್ನಂ ಅಭಿಸಮಯಾ, ಗಣನತೋ ಅಸಙ್ಖಿಯಾ॥

“ವಿತ್ಥಾರಿಕಂ ಬಾಹುಜಞ್ಞಂ, ಇದ್ಧಂ ಫೀತಂ ಅಹೂ ತದಾ।
ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಭಗವತೋ, ಸಾಸನಂ ಸುವಿಸೋಧಿತಂ॥

“ಚತ್ತಾರಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಛಳಭಿಞ್ಞಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ।
ದೀಪಙ್ಕರಂ ಲೋಕವಿದುಂ ಪರಿವಾರೇನ್ತಿ ಸಬ್ಬದಾ॥

“ಯೇ ಕೇಚಿ ತೇನ ಸಮಯೇನ, ಜಹನ್ತಿ ಮಾನುಸಂ ಭವಂ।
ಅಪ್ಪತ್ತಮಾನಸಾ ಸೇಖಾ, ಗರಹಿತಾ ಭವನ್ತಿ ತೇ॥

“ಸುಪುಪ್ಫಿತಂ ಪಾವಚನಂ, ಅರಹನ್ತೇಹಿ ತಾದಿಭಿ।
ಖೀಣಾಸವೇಹಿ ವಿಮಲೇಹಿ, ಉಪಸೋಭತಿ ಸಬ್ಬದಾ॥

“ನಗರಂ ರಮ್ಮವತೀ ನಾಮ, ಸುದೇವೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ।
ಸುಮೇಧಾ ನಾಮ ಜನಿಕಾ, ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ॥

“ದಸವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝ ಸೋ ವಸಿ।
ಹಂಸಾ ಕೋಞ್ಚಾ ಮಯೂರಾ ಚ, ತಯೋ ಪಾಸಾದಮುತ್ತಮಾ॥

“ತೀಣಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ನಾರಿಯೋ ಸಮಲಙ್ಕತಾ।
ಪದುಮಾ ನಾಮ ಸಾ ನಾರೀ, ಉಸಭಕ್ಖನ್ಧೋ ಅತ್ರಜೋ॥

“ನಿಮಿತ್ತೇ ಚತುರೋ ದಿಸ್ವಾ, ಹತ್ಥಿಯಾನೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ।
ಅನೂನದಸಮಾಸಾನಿ, ಪಧಾನೇ ಪದಹೀ ಜಿನೋ॥

“ಪಧಾನಚಾರಂ ಚರಿತ್ವಾನ, ಅಬುಜ್ಝಿ ಮಾನಸಂ ಮುನಿ।
ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಯಾಚಿತೋ ಸನ್ತೋ, ದೀಪಙ್ಕರೋ ಮಹಾಮುನಿ॥

“ವತ್ತಿ ಚಕ್ಕಂ ಮಹಾವೀರೋ, ನನ್ದಾರಾಮೇ ಸಿರೀಘರೇ।
ನಿಸಿನ್ನೋ ಸಿರೀಸಮೂಲಮ್ಹಿ, ಅಕಾಸಿ ತಿತ್ಥಿಯಮದ್ದನಂ॥

“ಸುಮಙ್ಗಲೋ ಚ ತಿಸ್ಸೋ ಚ, ಅಹೇಸುಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ।
ಸಾಗತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ॥

ಸುನನ್ದಾ ಚ“ನನ್ದಾ ಚೇವ ಸುನನ್ದಾ ಚ, ಅಹೇಸುಂ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ।
ಬೋಧಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ, ಪಿಪ್ಫಲೀತಿ ಪವುಚ್ಚತಿ॥

“ತಪುಸ್ಸಭಲ್ಲಿಕಾ ನಾಮ, ಅಹೇಸುಂ ಅಗ್ಗುಪಟ್ಠಕಾ।
ಸಿರಿಮಾ ಕೋಣಾ ಉಪಟ್ಠಿಕಾ, ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ॥

“ಅಸೀತಿಹತ್ಥಮುಬ್ಬೇಧೋ, ದೀಪಙ್ಕರೋ ಮಹಾಮುನಿ।
ಸೋಭತಿ ದೀಪರುಕ್ಖೋವ, ಸಾಲರಾಜಾವ ಫುಲ್ಲಿತೋ॥

“ಪಭಾ ವಿಧಾವತಿ ತಸ್ಸ, ಸಮನ್ತಾ ದ್ವಾದಸ ಯೋಜನೇ।
ಸತಸಹಸ್ಸವಸ್ಸಾನಿ, ಆಯು ತಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನೋ।
ತಾವತಾ ತಿಟ್ಠಮಾನೋ ಸೋ, ತಾರೇಸಿ ಜನತಂ ಬಹುಂ॥

“ಜೋತಯಿತ್ವಾನ ಸದ್ಧಮ್ಮಂ, ಸನ್ತಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ।
ಜಲಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಖನ್ಧೋವ, ನಿಬ್ಬುತೋ ಸೋ ಸಸಾವಕೋ॥

“ಸಾ ಚ ಇದ್ಧಿ ಸೋ ಚ ಯಸೋ, ತಾನಿ ಚ ಪಾದೇಸು ಚಕ್ಕರತನಾನಿ।
ಸಬ್ಬಂ ತಮನ್ತರಹಿತಂ, ನನು ರಿತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಾತಿ॥

“ದೀಪಙ್ಕರೋ ಜಿನೋ ಸತ್ಥಾ, ನನ್ದಾರಾಮಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬುತೋ।
ತತ್ಥೇತಸ್ಸ ಜಿನಥೂಪೋ, ಛತ್ತಿಂಸುಬ್ಬೇಧಯೋಜನೋ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೩.೧-೩೧)।

ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ಬುದ್ಧೋ

ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ **ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಂ, ದುತಿಯೇ ಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಂ , ತತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಿಜಿತಾವೀ ನಾಮ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಹುತ್ವಾ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ “ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ನಿಯ್ಯಾತೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪನ ರಮ್ಮವತೀ ನಾಮ ನಗರಂ, ಸುನನ್ದೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ ಪಿತಾ, ಸುಜಾತಾ ನಾಮ ದೇವೀ ಮಾತಾ, ಭದ್ದೋ ಚ ಸುಭದ್ದೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಅನುರುದ್ಧೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ತಿಸ್ಸಾ ಚ ಉಪತಿಸ್ಸಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಸಾಲಕಲ್ಯಾಣಿರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಸರೀರಂ, ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಹೋಸಿ।

“ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
ಅನನ್ತತೇಜೋ ಅಮಿತಯಸೋ, ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋ ದುರಾಸದೋ”॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇಯೇವ ಚತ್ತಾರೋ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು - **ಮಙ್ಗಲೋ, ಸುಮನೋ, ರೇವತೋ, ಸೋಭಿತೋತಿ।** **ಮಙ್ಗಲಸ್ಸ** ಭಗವತೋ ತೀಸು ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತೇಸು ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಂ, ತತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ। ವೇಮಾತಿಕಭಾತಾ ಕಿರಸ್ಸ ಆನನ್ದಕುಮಾರೋ ನಾಮ ನವುತಿಕೋಟಿಸಙ್ಖ್ಯಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಸಾಯ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಪುಬ್ಬಚರಿತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ “ಏಥ ಭಿಕ್ಖವೋ”ತಿ ಆಹ। ಸಬ್ಬೇ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಧರಾ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಿಕಥೇರಾ ವಿಯ ಆಕಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿವಾರಯಿಂಸು। ಅಯಮಸ್ಸ ತತಿಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತೋ ಅಹೋಸಿ।

ಯಥಾ ಪನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಮನ್ತಾ ಅಸೀತಿಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಾಯೇವ ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ಅಹೋಸಿ, ನ ಏವಂ ತಸ್ಸ। ತಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರುಕ್ಖಪಥವೀಪಬ್ಬತಸಮುದ್ದಾದಯೋ ಅನ್ತಮಸೋ ಉಕ್ಖಲಿಯಾದೀನಿ ಉಪಾದಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟಪರಿಯೋನದ್ಧಾ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ। ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ ಪನಸ್ಸ ನವುತಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೋಸಿ। ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾದಯೋ ಅತ್ತನೋ ಪಭಾಯ ವಿರೋಚಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ರತ್ತಿನ್ದಿವಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ದಿವಾ ಸೂರಿಯಾಲೋಕೇನ ವಿಯ ಸತ್ತಾ ನಿಚ್ಚಂ ಬುದ್ಧಾಲೋಕೇನೇವ ವಿಚರಿಂಸು। ಸಾಯಂ ಪುಪ್ಫಿತಕುಸುಮಾನಂ ಪಾತೋ ಚ ರವನಕಸಕುಣಾದೀನಞ್ಚ ವಸೇನ ಲೋಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ।

ಕಿಂ ಪನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಅಯಮಾನುಭಾವೋ ನತ್ಥೀತಿ? ನೋ ನತ್ಥಿ। ತೇಪಿ ಹಿ ಆಕಙ್ಖಮಾನಾ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ವಾ ತತೋ ವಾ ಭಿಯ್ಯೋ ಆಭಾಯ ಫರೇಯ್ಯುಂ। ಮಙ್ಗಲಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಪುಬ್ಬಪತ್ಥನಾವಸೇನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾ ವಿಯ ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ನಿಚ್ಚಮೇವ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತಚರಿಯಚರಣಕಾಲೇ ವೇಸ್ಸನ್ತರಸದಿಸೇ ಅತ್ತಭಾವೇಠಿತೋ ಸಪುತ್ತದಾರೋ ವಙ್ಕಪಬ್ಬತಸದಿಸೇ ಪಬ್ಬತೇ ವಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಖರದಾಠಿಕೋ ನಾಮ ಯಕ್ಖೋ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ದಾನಜ್ಝಾಸಯತಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಣ್ಣೇನ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ದ್ವೇ ದಾರಕೇ ಯಾಚಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ “ದದಾಮಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುತ್ತಕೇ”ತಿ ವತ್ವಾ ಹಟ್ಠಪಹಟ್ಠೋ ಉದಕಪರಿಯನ್ತಂ ಮಹಾಪಥವಿಂ ಕಮ್ಪೇನ್ತೋ ದ್ವೇಪಿ ದಾರಕೇ ಅದಾಸಿ। ಯಕ್ಖೋ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ಆಲಮ್ಬನಫಲಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠತ್ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಮುಲಾಲಕಲಾಪಂ ವಿಯ ದಾರಕೇ ಖಾದಿ। ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಯಕ್ಖಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಮುಖೇ ವಿವಟಮತ್ತೇ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಂ ವಿಯ ಲೋಹಿತಧಾರಂ ಉಗ್ಗಿರಮಾನಂ ತಸ್ಸ ಮುಖಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ದೋಮನಸ್ಸಂ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। “ಸುದಿನ್ನಂ ವತ ಮೇ ದಾನ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತಯತೋ ಪನಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಮಹನ್ತಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉದಪಾದಿ। ಸೋ “ಇಮಸ್ಸ ಮೇ ದಾನಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಅನಾಗತೇ ಇಮಿನಾವ ನೀಹಾರೇನ ಸರೀರತೋ ರಸ್ಮಿಯೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೂ”ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಪತ್ಥನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬುದ್ಧಭೂತಸ್ಸ ಸರೀರತೋ ರಸ್ಮಿಯೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಠಾನಂ ಫರಿಂಸು।

ಅಪರಮ್ಪಿಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಚರಿಯಂ ಅತ್ಥಿ। ಸೋ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಚೇತಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ “ಇಮಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮಯಾ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ದಣ್ಡಕದೀಪಿಕಾವೇಠನನಿಯಾಮೇನ ಸಕಲಸರೀರಂ ವೇಠಾಪೇತ್ವಾ ರತನಮತ್ತಮಕುಳಂ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಸಪ್ಪಿಸ್ಸ ಪೂರಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಹಸ್ಸವಟ್ಟಿಯೋ ಜಾಲೇತ್ವಾ ತಂ ಸೀಸೇನಾದಾಯ ಸಕಲಸರೀರಂ ಜಾಲಾಪೇತ್ವಾ ಚೇತಿಯಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಕಲರತ್ತಿಂ ವೀತಿನಾಮೇತಿ। ಏವಂ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ

ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸಾಪಿಸ್ಸ ಲೋಮಕೂಪಮತ್ತಮ್ಪಿ ಉಸುಮಂ ನ ಗಣ್ಹಿ। ಪದುಮಗಬ್ಭಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಧಮ್ಮೋ ಹಿ ನಾಮೇಸ ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖನ್ತಂ ರಕ್ಖತಿ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ -

> "ಧಮ್ಮೋ ಹವೇ ರಕ್ಖತಿ ಧಮ್ಮಚಾರಿಂ, ಧಮ್ಮೋ ಸುಚಿಣ್ಣೋ ಸುಖಮಾವಹಾತಿ।
> ಏಸಾನಿಸಂಸೋ ಧಮ್ಮೇ ಸುಚಿಣ್ಣೇ, ನ ದುಗ್ಗತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ ಧಮ್ಮಚಾರೀ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೩೦೩; ಜಾ॰ ೧.೧೦.೧೦೨) -

ಇಮಸ್ಸಪಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸರೀರೋಭಾಸೋ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ತದಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುರುಚಿ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹುತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಧುರಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಸ್ವೇ ಮಯ್ಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಿತ್ತಕೇಹಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ? "ಕಿತ್ತಕಾ ಪನ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಪರಿವಾರಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಆಹ। ತದಾ ಸತ್ಥು ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೋಯೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬೇಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯಾಗುಭತ್ತವತ್ಥಾದೀನಿ ದಾತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಂ ಪನ ಕಥಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ?

ತಸ್ಸ ಸಾ ಚಿನ್ತಾ ಚತುರಾಸೀತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸಮತ್ಥಕೇ ಠಿತಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನಸ್ಸ ಉಣ್ಹಭಾವಂ ಜನೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಮಂ ಇಮಮ್ಹಾ ಠಾನಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ"ತಿ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸುರುಚಿ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನತ್ಥಾಯ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ಮಯಾಪಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಡ್ಢಕಿವಣ್ಣಂ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ವಾಸಿಫರಸುಹತ್ಥೋ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಪುರತೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ। "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಭತಿಯಾ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಮಹಾಪುರಿಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಮಮ ಅಜಾನನಸಿಪ್ಪಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಗೇಹಂ ವಾ ಮಣ್ಡಪಂ ವಾ ಯೋ ಯಂ ಕಾರೇತಿ, ತಸ್ಸ ತಂ ಕಾತುಂ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಕಿಂ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ? "ಸ್ವಾತನಾಯ ಮೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖೂ ನಿಮನ್ತಿತಾ। ತೇಸಂ ನಿಸೀದನಮಣ್ಡಪಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಅಹಂ ನಾಮ ಕರೇಯ್ಯಂ ಸಚೇ ಮೇ ಭತಿಂ ದಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ। "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಾತಾ"ತಿ। "ಸಾಧು ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಪದೇಸಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ದ್ವಾದಸತೇರಸಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣೋ ಪದೇಸೋ ಕಸಿಣಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ ಸಮತಲೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ಏತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ಸತ್ತರತನಮಯೋ ಮಣ್ಡಪೋ ಉಟ್ಠಹತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ। ತಾವದೇವ ಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಣ್ಡಪೋ ಉಟ್ಠಹಿ। ತಸ್ಸ ಸೋವಣ್ಣಮಯೇಸು ಥಮ್ಭೇಸು ರಜತಮಯಾ ಘಟಕಾ ಅಹೇಸುಂ, ರಜತಮಯೇಸು ಸೋವಣ್ಣಮಯಾ, ಮಣಿಮಯೇಸು ಥಮ್ಭೇಸು ಪವಾಳಮಯಾ, ಪವಾಳಮಯೇಸು ಮಣಿಮಯಾ, ಸತ್ತರತನಮಯೇಸು ಥಮ್ಭೇಸು ಸತ್ತರತನಮಯಾ ಘಟಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ತತೋ "ಮಣ್ಡಪಸ್ಸ ಅನ್ತರನ್ತರೇ ಕಿಙ್ಕಿಣಿಕಜಾಲಂ ಓಲಮ್ಬತೂ"ತಿ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸಹ ಓಲೋಕನೇನೇವ ಜಾಲಂ ಓಲಮ್ಬಿ। ಯಸ್ಸ ಮನ್ದವಾತೇರಿತಸ್ಸ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕಸ್ಸೇವ ತೂರಿಯಸ್ಸ ಮಧುರಸದ್ದೋ ನಿಚ್ಛರತಿ। ದಿಬ್ಬಸಙ್ಗೀತಿವತ್ತನಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। "ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಗನ್ಧದಾಮಮಾಲಾದಾಮಾನಿ ಓಲಮ್ಬನ್ತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತಸ್ಸ ಮಾಲಾದಾಮಾನಿ ಓಲಮ್ಬಿಂಸು। "ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಸನಾನಿ ಚ ಆಧಾರಕಾನಿ ಚ ಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಹನ್ತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ತಾವದೇವ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। "ಕೋಣೇ ಕೋಣೇ ಏಕೇಕಾ ಉದಕಚಾಟಿಯೋ ಉಟ್ಠಹನ್ತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ಉದಕಚಾಟಿಯೋ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು।

ಸೋ ಏತ್ತಕಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಅಯ್ಯ, ತವ ಮಣ್ಡಪಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಭತಿಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಣ್ಡಪಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಚ ಸಕಲಸರೀರಂ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾಯ ಪೀತಿಯಾ ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಣ್ಡಪಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ನಾಯಂ ಮಣ್ಡಪೋ ಮನುಸ್ಸಭೂತೇನ ಕತೋ,

ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಗುಣಂ ಆಗಮ್ಮ ಅದ್ಧಾ ಸಕ್ಕಭವನಂ ಉಣ್ಹಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತತೋ ಸಕ್ಕೇನ ದೇವರಞ್ಞಾ ಅಯಂ ಮಣ್ಡಪೋ ಕಾರಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ನ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಯುತ್ತಂ ಏವರೂಪೇ ಮಣ್ಡಪೇ ಏಕದಿವಸಂಯೇವ ದಾನಂ ದಾತುಂ, ಸತ್ತಾಹಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಬಾಹಿರಕದಾನಞ್ಹಿ ತತ್ತಕಮ್ಪಿ ಸಮಾನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ತುಟ್ಠಿಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಅಲಙ್ಕತಸೀಸಂ ಪನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಿತಅಕ್ಖೀನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಹದಯಮಂಸಂ ವಾ ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಚಾಗಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತುಟ್ಠಿ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಹಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸಿವಿರಾಜಜಾತಕೇ ದೇವಸಿಕಂ ಪಞ್ಚಕಹಾಪಣಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಚತೂಸು ದ್ವಾರೇಸು ನಗರಮಜ್ಝೇ ಚ ದಾನಂ ದೇನ್ತಸ್ಸ ತಂ ದಾನಂ ಚಾಗತುಟ್ಠಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಯದಾ ಪನಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಣ್ಣೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ಯಾಚಿ, ತದಾ ತಾನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ದದಮಾನಸ್ಸೇವ ಹಾಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ನಾಹೋಸಿ। ಏವಂ ದಿನ್ನದಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ತಿತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋಪಿ ಮಹಾಪುರಿಸೋ "ಸತ್ತಾಹಂ ಮಯಾ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಾನಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಮಣ್ಡಪೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಗವಪಾನಂ ನಾಮ ಅದಾಸಿ। **ಗವಪಾನನ್ತಿ** ಮಹನ್ತೇ ಮಹನ್ತೇ ಕೋಲಮ್ಬೇ ಖೀರಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಉದ್ಧನೇಸು ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಘನಪಾಕಪಕ್ಕೇ ಖೀರೇ ಥೋಕೇ ತಣ್ಡುಲೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಧುಸಕ್ಕರಚುಣ್ಣಸಪ್ಪೀಹಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಭೋಜನಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಮನುಸ್ಸಾಯೇವ ಪನ ಪರಿವಿಸಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ದೇವಾಪಿ ಏಕನ್ತರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಪರಿವಿಸಿಂಸು। ದ್ವಾದಸತೇರಸಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ ಠಾನಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನಪ್ಪಹೋಸಿಯೇವ , ತೇ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಪರಿಯೋಸಾನದಿವಸೇ ಪನ ಸಬ್ಬಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪತ್ತಾನಿ ಧೋವಾಪೇತ್ವಾ ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಸಪ್ಪಿನವನೀತತೇಲಮಧುಫಾಣಿತಾನಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ತಿಚೀವರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅದಾಸಿ, ಸಙ್ಘನವಕಭಿಕ್ಖುನಾ ಲದ್ಧಚೀವರಸಾಟಕಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ - "ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ ಏವರೂಪಂ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ಕೋ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ - "ಅನಾಗತೇ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಕಾಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಹಂ ಕಿರ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕೋ ಮೇ ಘರಾವಾಸೇನ ಅತ್ಥೋ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಥಾರೂಪಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಖೇಳಪಿಣ್ಡಂ ವಿಯ ಪಹಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಮಙ್ಗಲೋ ಬುದ್ಧೋ

ಮಙ್ಗಲಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ನಗರಂ ಉತ್ತರಂ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾಪಿ ಉತ್ತರೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ, ಮಾತಾಪಿ ಉತ್ತರಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ಸುದೇವೋ ಚ ಧಮ್ಮಸೇನೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಪಾಲಿತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸೀವಲೀ ಚ ಅಸೋಕಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ನಾಗರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಸರೀರಂ ಅಹೋಸಿ। ನವುತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಠತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ದಸ ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏಕನ್ಧಕಾರಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಸಬ್ಬಚಕ್ಕವಾಳೇಸು ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಮಹನ್ತಂ ಆರೋದನಪರಿದೇವನಂ ಅಹೋಸಿ।

"ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಮಙ್ಗಲೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
ತಮಂ ಲೋಕೇ ನಿಹನ್ತ್ವಾನ, ಧಮ್ಮೋಕ್ಕಮಭಿಧಾರಯೀ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೫.೧)।

ಸುಮನೋ ಬುದ್ಧೋ

ಏವಂ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಅನ್ಧಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಪರಭಾಗೇ **ಸುಮನೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಲೋಕೇ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ। ದುತಿಯೇ ಕಞ್ಚನಪಬ್ಬತಮ್ಹಿ ನವುತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ। ತದಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅತುಲೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ। ಸೋ "ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಞಾತಿಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ದಿಬ್ಬತೂರಿಯೇಹಿ ಉಪಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ದುಸ್ಸಯುಗಾನಿ ದತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನಗರಂ ಮೇಖಲಂ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಸುದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಸಿರಿಮಾ ನಾಮ ಮಾತಾ ದೇವೀ, ಸರಣೋ ಚ ಭಾವಿತತ್ತೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಉದೇನೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸೋಣಾ ಚ ಉಪಸೋಣಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ನಾಗರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ನವುತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಸರೀರಂ ಅಹೋಸಿ, ನವುತಿಯೇವ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಹೋಸಿ।

> "ಮಙ್ಗಲಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸುಮನೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
> ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಸಮೋ, ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಮುತ್ತಮೋ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೬.೧)।

ರೇವತೋ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ರೇವತೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಗಣನಾ ನತ್ಥಿ, ದುತಿಯೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ತಥಾ ತತಿಯೇ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತಿದೇವೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸಿರಸಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನೇ ವಣ್ಣಂ ಸುತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ "ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ನಗರಂ ಸುಧಞ್ಞವತೀ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ವಿಪುಲೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ, ಮಾತಾ ವಿಪುಲಾ ನಾಮ, ವರುಣೋ ಚ ಬ್ರಹ್ಮದೇವೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸಮ್ಭವೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಭದ್ದಾ ಚ ಸುಭದ್ದಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ನಾಗರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಆಯು ಸಟ್ಠಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ।

> "ಸುಮನಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ರೇವತೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
> ಅನೂಪಮೋ ಅಸದಿಸೋ, ಅತುಲೋ ಉತ್ತಮೋ ಜಿನೋ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೭.೧)।

ಸೋಭಿತೋ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಸೋಭಿತೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಯೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಜಿತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ "ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ನಗರಂ ಸುಧಮ್ಮಂ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಸುಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ರಾಜಾ, ಮಾತಾಪಿ ಸುಧಮ್ಮಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ಅಸಮೋ ಚ ಸುನೇತ್ತೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಅನೋಮೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ನಕುಲಾ ಚ ಸುಜಾತಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ನಾಗರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ , ಅಟ್ಠಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಸರೀರಂ ಅಹೋಸಿ, ನವುತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ।

> "ರೇವತಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸೋಭಿತೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।

ಸಮಾಹಿತೋ ಸನ್ತಚಿತ್ತೋ, ಅಸಮೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೮.೧)।

ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ತಯೋ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು **ಅನೋಮದಸ್ಸೀ, ಪದುಮೋ, ನಾರದೋ**ತಿ। **ಅನೋಮದಸ್ಸಿ**ಸ್ಸ ಭಗವತೋ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮೇ ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಸತ್ತ, ತತಿಯೇ ಛ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕೋ ಯಕ್ಖಸೇನಾಪತಿ ಅಹೋಸಿ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಅನೇಕಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ಯಕ್ಖಾನಂ ಅಧಿಪತಿ। ಸೋ “ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಚನ್ದವತೀ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಯಸವಾ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಯಸೋಧರಾ ನಾಮ ಮಾತಾ ದೇವೀ, ನಿಸಭೋ ಚ ಅನೋಮೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ವರುಣೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸುನ್ದರೀ ಚ ಸುಮನಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಅಜ್ಜುನರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಅಟ್ಠಪಞ್ಞಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಸರೀರಂ ಅಹೋಸಿ, ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ।

“ಸೋಭಿತಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಅಮಿತಯಸೋ, ತೇಜಸ್ಸೀ ದುರತಿಕ್ಕಮೋ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೯.೧)।

ಪದುಮೋ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಪದುಮೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ತೀಣಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತತಿಯೇ ಅಗಾಮಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಮಹಾವನಸಣ್ಡವಾಸೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದ್ವೇ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೀಹೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಂ ಪೀತಿಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಪೀತಿಸುಖೇನೇವ ಗೋಚರಾಯ ಅಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪಯಿರುಪಾಸಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಸತ್ತಾಹಚ್ಚಯೇನ ನಿರೋಧಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಸೀಹಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ “ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ವನ್ದಿಸ್ಸತೀ”ತಿ “ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಆಗಚ್ಛತೂ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಾವದೇವ ಆಗಮಿಂಸು। ಸೀಹೋಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಮನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ “ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಪದುಮಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಚಮ್ಪಕಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಅಸಮೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಮಾತಾ ಅಸಮಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ಸಾಲೋ ಚ ಉಪಸಾಲೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ವರುಣೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ರಾಮಾ ಚ ಸುರಾಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಸೋಣರುಕ್ಖೋ ನಾಮ ಬೋಧಿ, ಅಟ್ಠಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಸರೀರಂ ಅಹೋಸಿ, ಆಯು ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸನ್ತಿ।

“ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಪದುಮೋ ನಾಮ ನಾಮೇನ, ಅಸಮೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವ॰ ೧೦.೧)।

ನಾರದೋ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ನಾರದೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸು ಅಭಿಞ್ಞಾಸು ಅಟ್ಠಸು ಚ ಸಮಾಪತ್ತೀಸು ಚಿಣ್ಣವಸೀ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ

ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಲೋಹಿತಚನ್ದನೇನ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಧಞ್ಞವತೀ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಸುದೇವೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ ಪಿತಾ, ಅನೋಮಾ ನಾಮ ಮಾತಾ ದೇವೀ, ಭದ್ದಸಾಲೋ ಚ ಜಿತಮಿತ್ತೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ವಾಸೇಟ್ಠೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಉತ್ತರಾ ಚ ಫಗ್ಗುನೀ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಮಹಾಸೋಣರುಕ್ಖೋ ನಾಮ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ನವುತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

"ಪದುಮಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ನಾರದೋ ನಾಮ ನಾಮೇನ, ಅಸಮೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೧೧.೧)।

ಪದುಮುತ್ತರೋ ಬುದ್ಧೋ

ನಾರದಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪನ ಅಪರಭಾಗೇ ಇತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಏಕೋವ **ಪದುಮುತ್ತರೋ** ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ವೇಭಾರಪಬ್ಬತೇ ನವುತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಜಟಿಲೋ ನಾಮ ಮಹಾರಟ್ಠಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ ಸಚೀವರಂ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ತಿತ್ಥಿಯಾ ನಾಮ ನಾಹೇಸುಂ। ಸಬ್ಬದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಬುದ್ಧಮೇವ ಸರಣಂ ಅಗಮಂಸು। ತಸ್ಸ ನಗರಂ ಹಂಸವತೀ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಆನನ್ದೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ, ಮಾತಾ ಸುಜಾತಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ದೇವಲೋ ಚ ಸುಜಾತೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸುಮನೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಅಮಿತಾ ಚ ಅಸಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಸಾಲರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಟ್ಠಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ಸಮನ್ತತೋ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಾನಿ ಗಣ್ಹಿ, ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆಯೂತಿ।

"ನಾರದಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ, ಅಕ್ಖೋಭೋ ಸಾಗರೂಪಮೋ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೧೨.೧)।

ಸುಮೇಧೋ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ತಿಂಸ ಕಪ್ಪಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ **ಸುಮೇಧೋ** ಚ **ಸುಜಾತೋ** ಚಾತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ದ್ವೇ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। **ಸುಮೇಧಸ್ಸಾ**ಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಸುದಸ್ಸನನಗರೇ ಕೋಟಿಸತಂ ಖೀಣಾಸವಾ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಯೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉತ್ತರೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಹುತ್ವಾ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂಯೇವ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋಪಿ ನಂ "ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸುದಸ್ಸನಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಸುದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಮಾತಾಪಿ ಸುದತ್ತಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ಸರಣೋ ಚ ಸಬ್ಬಕಾಮೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸಾಗರೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ರಾಮಾ ಚ ಸುರಾಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಮಹಾನೀಪರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಆಯು ನವುತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ।

"ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
ದುರಾಸದೋ ಉಗ್ಗತೇಜೋ, ಸಬ್ಬಲೋಕುತ್ತಮೋ ಮುನೀ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೧೩.೧)।

ಸುಜಾತೋ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಸುಜಾತೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಸಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಪಞ್ಞಾಸಂ, ತತಿಯೇ ಚತ್ತಾಲೀಸಂ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ "ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಚತುಮಹಾದೀಪರಜ್ಜಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸಕಲರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ರಟ್ಠುಪ್ಪಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆರಾಮಿಕಕಿಚ್ಚಂ ಸಾಧೇನ್ತಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಚ್ಚಂ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಂಸು। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನಗರಂ ಸುಮಙ್ಗಲಂ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಉಗ್ಗತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಪಭಾವತೀ ನಾಮ ಮಾತಾ, ಸುದಸ್ಸನೋ ಚ ಸುದೇವೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ನಾರದೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ನಾಗಾ ಚ ನಾಗಸಮಾಲಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಮಹಾವೇಳುರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ। ಸೋ ಕಿರ ಮನ್ದಚ್ಛಿದ್ದೋ ಘನಕ್ಖನ್ಧೋ ಉಪರಿ ನಿಗ್ಗತಾಹಿ ಮಹಾಸಾಖಾಹಿ ಮೋರಪಿಞ್ಛಕಲಾಪೋ ವಿಯ ವಿರೋಚಿತ್ಥ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸರೀರಂ ಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಆಯು ನವುತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ।

"ತತ್ಥೇವ ಮಣ್ಡಕಪ್ಪಮ್ಹಿ, ಸುಜಾತೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
ಸೀಹಹನೂಸಭಕ್ಖನ್ಧೋ, ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋ ದುರಾಸದೋ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೧೪.೧)।

ಪಿಯದಸ್ಸೀ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಇತೋ ಅಟ್ಠಾರಸಕಪ್ಪಸತಮತ್ಥಕೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ **ಪಿಯದಸ್ಸೀ, ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ, ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ**ತಿ ತಯೋ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। **ಪಿಯದಸ್ಸಿಸ್ಸ**ಪಿ ಭಗವತೋ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಯೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಸ್ಸಪೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಙ್ಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಧನಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಅಟ್ಠಾರಸಕಪ್ಪಸತಚ್ಚಯೇನ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅನೋಮಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಸುದಿನ್ನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ, ಮಾತಾ ಚನ್ದಾ ನಾಮ, ಪಾಲಿತೋ ಚ ಸಬ್ಬದಸ್ಸೀ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸೋಭಿತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸುಜಾತಾ ಚ ಧಮ್ಮದಿನ್ನಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಕಕುಧರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ನವುತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ಆಯೂತಿ।

"ಸುಜಾತಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಯಮ್ಭೂ ಲೋಕನಾಯಕೋ।
ದುರಾಸದೋ ಅಸಮಸಮೋ, ಪಿಯದಸ್ಸೀ ಮಹಾಯಸೋ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೧೫.೧)।

ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ** ನಾಮ ಭಗವಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮೇ ಅಟ್ಠನವುತಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತಥಾ ತತಿಯೇ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುಸೀಮೋ ನಾಮ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ತಾಪಸೋ ಹುತ್ವಾ ದೇವಲೋಕತೋ ಮನ್ದಾರವಪುಪ್ಫಚ್ಛತ್ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇಸಿ, ಸೋಪಿ ನಂ "ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸೋಭನಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಸಾಗರೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಸುದಸ್ಸನಾ ನಾಮ ಮಾತಾ, ಸನ್ತೋ ಚ ಉಪಸನ್ತೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಅಭಯೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಧಮ್ಮಾ ಚ ಸುಧಮ್ಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಚಮ್ಪಕರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ಸಮನ್ತತೋ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಯೋಜನಮತ್ತಂ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಆಯು ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸನ್ತಿ।

“ತತ್ಥೇವ ಮಣ್ಡಕಪ್ಪಮ್ಹಿ, ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ನರಾಸಭೋ।
ಮಹಾತಮಂ ನಿಹನ್ತ್ವಾನ, ಪತ್ತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಮುತ್ತಮ”ನ್ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೧೬.೧)।

ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮೇ ಕೋಟಿಸತಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಯೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಪುಪ್ಫೇಹಿ ಚ ದಿಬ್ಬತೂರಿಯೇಹಿ ಚ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ, ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸರಣಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಸರಣೋ ನಾಮ ರಾಜಾ, ಮಾತಾ ಸುನನ್ದಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ಪದುಮೋ ಚ ಫುಸ್ಸದೇವೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸುನೇತ್ತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಖೇಮಾ ಚ ಸಬ್ಬನಾಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ರತ್ತಙ್ಕುರರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, “ಬಿಮ್ಬಿಜಾಲೋ”ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಸರೀರಂ ಪನಸ್ಸ ಅಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆಯೂತಿ।

“ತತ್ಥೇವ ಮಣ್ಡಕಪ್ಪಮ್ಹಿ, ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ ಮಹಾಯಸೋ।
ತಮನ್ಧಕಾರಂ ವಿಧಮಿತ್ವಾ, ಅತಿರೋಚತಿ ಸದೇವಕೇ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೧೭.೧)।

ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಇತೋ ಚತುನವುತಿಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಏಕೋವ **ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ** ನಾಮ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಯೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉಗ್ಗತೇಜೋ ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮಙ್ಗಲೋ ನಾಮ ತಾಪಸೋ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾಜಮ್ಬುಫಲಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ “ಚತುನವುತಿಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನಗರಂ ವೇಭಾರಂ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಜಯಸೇನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ, ಮಾತಾ ಸುಫಸ್ಸಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ಸಮ್ಬಲೋ ಚ ಸುಮಿತ್ತೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ರೇವತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸೀವಲಾ ಚ ಸುರಾಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ , ಕಣಿಕಾರರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆಯೂತಿ।

“ಧಮ್ಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಲೋಕನಾಯಕೋ।
ನಿಹನಿತ್ವಾ ತಮಂ ಸಬ್ಬಂ, ಸೂರಿಯೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ ಯಥಾ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೧೮.೧)।

ತಿಸ್ಸೋ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಇತೋ ದ್ವಾನವುತಿಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ **ತಿಸ್ಸೋ ಫುಸ್ಸೋ**ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ದ್ವೇ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। **ತಿಸ್ಸಸ್ಸ** ಭಗವತೋ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕೋಟಿಸತಂ ಅಹೋಸಿ, ದುತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಯೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಮಹಾಯಸೋ ಸುಜಾತೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕಭಾವಂ ಪತ್ವಾ “ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಮನ್ದಾರವಪದುಮಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಪುಪ್ಫಾನಿ ಆದಾಯ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ತಥಾಗತಂ ಪೂಜೇಸಿ, ಆಕಾಸೇ ಪುಪ್ಫವಿತಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಇತೋ ದ್ವೇನವುತಿಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಖೇಮಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಜನಸನ್ಧೋ

ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ, ಮಾತಾ ಪದುಮಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವೋ ಚ ಉದಯೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸುಮನೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಫುಸ್ಸಾ ಚ ಸುದತ್ತಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಅಸನರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆಯೂತಿ।

> "ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಅಸಮೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ।
> ಅನನ್ತತೇಜೋ ಅಮಿತಯಸೋ, ತಿಸ್ಸೋ ಲೋಕಗ್ಗನಾಯಕೋ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೧೯.೧)।

ಫುಸ್ಸೋ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಫುಸ್ಸೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಸಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಪಣ್ಣಾಸ, ತತಿಯೇ ದ್ವತ್ತಿಂಸ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಿಜಿತಾವೀ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಸೀಲಪಾರಮಿಞ್ಚ ಪೂರೇಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ "ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಸಿ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಜಯಸೇನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಸಿರಿಮಾ ನಾಮ ಮಾತಾ, ಸುರಕ್ಖಿತೋ ಚ ಧಮ್ಮಸೇನೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸಭಿಯೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಚಾಲಾ ಚ ಉಪಚಾಲಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಆಮಲಕರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಟ್ಠಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ನವುತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

> "ತತ್ಥೇವ ಮಣ್ಡಕಪ್ಪಮ್ಹಿ, ಅಹು ಸತ್ಥಾ ಅನುತ್ತರೋ।
> ಅನೂಪಮೋ ಅಸಮಸಮೋ, ಫುಸ್ಸೋ ಲೋಕಗ್ಗನಾಯಕೋ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨೦.೧)।

ವಿಪಸ್ಸೀ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಇತೋ ಏಕನವುತಿಕಪ್ಪೇ **ವಿಪಸ್ಸೀ** ನಾಮ ಭಗವಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಂ ಅಹೋಸಿ, ದುತಿಯೇ ಏಕಸತಸಹಸ್ಸಂ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಅತುಲೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತರತನಖಚಿತಂ ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ ಮಹಾಪೀಠಂ ಭಗವತೋ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ "ಇತೋ ಏಕನವುತಿಕಪ್ಪೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಬನ್ಧುಮತೀ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಬನ್ಧುಮಾ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಬನ್ಧುಮತೀ ನಾಮ ಮಾತಾ, ಖಣ್ಡೋ ಚ ತಿಸ್ಸೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಅಸೋಕೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಚನ್ದಾ ಚ ಚನ್ದಮಿತ್ತಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಪಾಟಲಿರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ಸದಾ ಸತ್ತ ಯೋಜನಾನಿ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಅಸೀತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

> "ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಚ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
> ವಿಪಸ್ಸೀ ನಾಮ ನಾಮೇನ, ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ಚಕ್ಖುಮಾ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨೧.೧)।

ಸಿಖೀ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಇತೋ ಏಕತ್ತಿಂಸಕಪ್ಪೇ **ಸಿಖೀ ಚ ವೇಸ್ಸಭೂ**ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಬುದ್ಧಾ ಅಹೇಸುಂ। **ಸಿಖಿಸ್ಸಾ**ಪಿ ಭಗವತೋ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಂ ಅಹೋಸಿ, ದುತಿಯೇ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತತಿಯೇ ಸತ್ತತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಿನ್ದಮೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಚೀವರಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತರತನಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಹತ್ಥಿರತನಂ ದತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಕತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಇತೋ

ಏಕತ್ತಿಂಸಕಪ್ಪೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಅರುಣವತೀ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಅರುಣೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ ಪಿತಾ, ಪಭಾವತೀ ನಾಮ ಮಾತಾ, ಅಭಿಭೂ ಚ ಸಮ್ಭವೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಖೇಮಙ್ಕರೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸಖಿಲಾ ಚ ಪದುಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಪುಣ್ಡರೀಕರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಸತ್ತತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ಯೋಜನತ್ತಯಂ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಸತ್ತತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

“ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಸಿಖಿವ್ಹಯೋ ಆಸಿ ಜಿನೋ, ಅಸಮೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨೨.೧)।

ವೇಸ್ಸಭೂ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ವೇಸ್ಸಭೂ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಅಸೀತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಸತ್ತತಿ, ತತಿಯೇ ಸಟ್ಠಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುದಸ್ಸನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಚೀವರಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಆಚಾರಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಬುದ್ಧರತನೇ ಚಿತ್ತೀಕಾರಪೀತಿಬಹುಲೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಭಗವಾ “ಇತೋ ಏಕತ್ತಿಂಸಕಪ್ಪೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಅನೋಮಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಸುಪ್ಪತೀತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಯಸವತೀ ನಾಮ ಮಾತಾ, ಸೋಣೋ ಚ ಉತ್ತರೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಉಪಸನ್ತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಯೋ, ರಾಮಾ ಚ ಸುರಾಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಸಾಲರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಸಟ್ಠಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

“ತತ್ಥೇವ ಮಣ್ಡಕಪ್ಪಮ್ಹಿ, ಅಸಮೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ।
ವೇಸ್ಸಭೂ ನಾಮ ನಾಮೇನ, ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ಸೋ ಜಿನೋ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨೩.೧)।

ಕಕುಸನ್ಧೋ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಚತ್ತಾರೋ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ **ಕಕುಸನ್ಧೋ, ಕೋಣಾಗಮನೋ, ಕಸ್ಸಪೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವಾ**ತಿ। **ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ** ಭಗವತೋ ಏಕೋವ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತೋ, ತತ್ಥ ಚತ್ತಾಲೀಸ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಖೇಮೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಪತ್ತಚೀವರಂ ಮಹಾದಾನಞ್ಚೇವ ಅಞ್ಜನಾದಿಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಚ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಖೇಮಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಅಗ್ಗಿದತ್ತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಿತಾ, ವಿಸಾಖಾ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಮಾತಾ, ವಿಧುರೋ ಚ ಸಞ್ಜೀವೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಬುದ್ಧಿಜೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸಾಮಾ ಚ ಚಮ್ಪಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಮಹಾಸಿರೀಸರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಚತ್ತಾಲೀಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಚತ್ತಾಲೀಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

“ವೇಸ್ಸಭುಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಕಕುಸನ್ಧೋ ನಾಮ ನಾಮೇನ, ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋ ದುರಾಸದೋ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨೪.೧)।

ಕೋಣಾಗಮನೋ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಕೋಣಾಗಮನೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ಏಕೋವ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತೋ, ತತ್ಥ ತಿಂಸ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ

ಪತ್ತುಣ್ಣಚೀನಪಟಕೋಸೇಯ್ಯಕಮ್ಬಲದುಕೂಲಾನಿ ಚೇವ ಸುವಣ್ಣಪಟಿಕಞ್ಚ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸೋಭವತೀ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಯಞ್ಞದತ್ತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಿತಾ, ಉತ್ತರಾ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಮಾತಾ, ಭಿಯ್ಯಸೋ ಚ ಉತ್ತರೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸೋತ್ಥಿಜೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸಮುದ್ದಾ ಚ ಉತ್ತರಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ತಿಂಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ತಿಂಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

"ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಕೋಣಾಗಮನೋ ನಾಮ ಜಿನೋ, ಲೋಕಜೇಟ್ಠೋ ನರಾಸಭೋ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨೫.೧)।

ಕಸ್ಸಪೋ ಬುದ್ಧೋ

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಕಸ್ಸಪೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ಏಕೋವ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತೋ, ತತ್ಥ ವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಜೋತಿಪಾಲೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಹುತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಭೂಮಿಯಞ್ಚೇವ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಚ ಪಾಕಟೋ ಘಟಿಕಾರಸ್ಸ ಕುಮ್ಭಕಾರಸ್ಸ ಮಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವತ್ತಾವತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಬುದ್ಧಸಾಸನಂ ಸೋಭೇಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಜಾತನಗರಂ ಬಾರಾಣಸೀ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಿತಾ, ಧನವತೀ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಮಾತಾ, ತಿಸ್ಸೋ ಚ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸಬ್ಬಮಿತ್ತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಅನುಳಾ ಚ ಉರುವೇಳಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ವೀಸತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

"ಕೋಣಾಗಮನಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಕಸ್ಸಪೋ ನಾಮ ಗೋತ್ತೇನ, ಧಮ್ಮರಾಜಾ ಪಭಙ್ಕರೋ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨೬.೧)।

ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಪ್ಪೇ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲೋ ಉದಪಾದಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಞ್ಞೇಪಿ ತಯೋ ಬುದ್ಧಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇ ಇಧ ನ ದಸ್ಸಿತಾ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ತಣ್ಹಙ್ಕರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಬುದ್ಧೇ ದಸ್ಸೇತುಂ ಇದಂ ವುತ್ತಂ –

"ತಣ್ಹಙ್ಕರೋ ಮೇಧಙ್ಕರೋ, ಅಥೋಪಿ ಸರಣಙ್ಕರೋ।
ದೀಪಙ್ಕರೋ ಚ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ॥

"ಮಙ್ಗಲೋ ಚ ಸುಮನೋ ಚ, ರೇವತೋ ಸೋಭಿತೋ ಮುನಿ।
ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಪದುಮೋ, ನಾರದೋ ಪದುಮುತ್ತರೋ॥

"ಸುಮೇಧೋ ಚ ಸುಜಾತೋ ಚ, ಪಿಯದಸ್ಸೀ ಮಹಾಯಸೋ।
ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ, ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಲೋಕನಾಯಕೋ॥

"ತಿಸ್ಸೋ ಫುಸ್ಸೋ ಚ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ವಿಪಸ್ಸೀ ಸಿಖೀ ವೇಸ್ಸಭೂ।
ಕಕುಸನ್ಧೋ ಕೋಣಾಗಮನೋ, ಕಸ್ಸಪೋ ಚಾಪಿ ನಾಯಕೋ॥

“ಏತೇ ಅಹೇಸುಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ, ವೀತರಾಗಾ ಸಮಾಹಿತಾ।
ಸತರಂಸೀವ ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ಮಹಾತಮವಿನೋದನಾ।
ಜಲಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಖನ್ಧಾವ, ನಿಬ್ಬುತಾ ತೇ ಸಸಾವಕಾ”ತಿ॥

ಗೋತಮೋ ಬುದ್ಧೋ

ತತ್ಥ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದೀಪಙ್ಕರಾದೀನಂ ಚತುವೀಸತಿಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಧಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಆಗತೋ। ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಓರಭಾಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅಞ್ಞೋ ಬುದ್ಧೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಇತಿ **ದೀಪಙ್ಕರಾದೀನಂ ಚತುವೀಸತಿಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ** ಸನ್ತಿಕೇ ಲದ್ಧಬ್ಯಾಕರಣೋ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಯೇನೇನ -

“ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಲಿಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಹೇತು ಸತ್ಥಾರದಸ್ಸನಂ।
ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರೋ ಚ ಛನ್ದತಾ।
ಅಟ್ಠಧಮ್ಮಸಮೋಧಾನಾ, ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಸಮಿಜ್ಝತೀ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೫೯) -

ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮೇ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ದೀಪಙ್ಕರಪಾದಮೂಲೇ ಕತಾಭಿನೀಹಾರೇನ “ಹನ್ದ ಬುದ್ಧಕರೇ ಧಮ್ಮೇ, ವಿಚಿನಾಮಿ ಇತೋ ಚಿತೋ”ತಿ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಕತ್ವಾ “ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾ ದಕ್ಖಿಂ, ಪಠಮಂ ದಾನಪಾರಮಿ”ನ್ತಿ ದಾನಪಾರಮಿತಾದಯೋ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮಾ ದಿಟ್ಠಾ, ಪೂರೇನ್ತೋಯೇವ ಯಾವ ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೋ ಆಗಮಿ। ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚ ಯೇ ತೇ ಕತಾಭಿನೀಹಾರಾನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಆನಿಸಂಸಾ ಸಂವಣ್ಣಿತಾ -

“ಏವಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಬೋಧಿಯಾ ನಿಯತಾ ನರಾ।
ಸಂಸರಂ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ, ಕಪ್ಪಕೋಟಿಸತೇಹಿಪಿ॥

“ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನುಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತಥಾ ಲೋಕನ್ತರೇಸು ಚ।
ನಿಜ್ಝಾಮತಣ್ಹಾ ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಾ, ನ ಹೋನ್ತಿ ಕಾಲಕಞ್ಜಿಕಾ॥

“ನ ಹೋನ್ತಿ ಖುದ್ದಕಾ ಪಾಣಾ, ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಾಪಿ ದುಗ್ಗತಿಂ।
ಜಾಯಮಾನಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ ನ ಭವನ್ತಿ ತೇ॥

“ಸೋತವೇಕಲ್ಲತಾ ನತ್ಥಿ, ನ ಭವನ್ತಿ ಮೂಗಪಕ್ಖಿಕಾ।
ಇತ್ಥಿಭಾವಂ ನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಪಣ್ಡಕಾ॥

“ನ ಭವನ್ತಿ ಪರಿಯಾಪನ್ನಾ, ಬೋಧಿಯಾ ನಿಯತಾ ನರಾ।
ಮುತ್ತಾ ಆನನ್ತರಿಕೇಹಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸುದ್ಧಗೋಚರಾ॥

“ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ನ ಸೇವನ್ತಿ, ಕಮ್ಮಕಿರಿಯದಸ್ಸನಾ।
ವಸಮಾನಾಪಿ ಸಗ್ಗೇಸು, ಅಸಞ್ಞಂ ನುಪಪಜ್ಜರೇ॥

“ಸುದ್ಧಾವಾಸೇಸು ದೇವೇಸು, ಹೇತು ನಾಮ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।

ನೇಕ್ಖಮ್ಮನಿನ್ನಾ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ, ವಿಸಂಯುತ್ತಾ ಭವಾಭವೇ।
ಚರನ್ತಿ ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾಯೋ, ಪೂರೇನ್ತಿ ಸಬ್ಬಪಾರಮೀ"ತಿ॥

ತೇ ಆನಿಸಂಸೇ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾವ ಆಗತೋ। ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇನ್ತಸ್ಸ ಚಸ್ಸ ಅಕಿತ್ತಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾಲೇ, ಸಙ್ಖಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾಲೇ, ಧನಞ್ಚಯರಾಜಕಾಲೇ, ಮಹಾಸುದಸ್ಸನರಾಜಕಾಲೇ, ಮಹಾಗೋವಿನ್ದಕಾಲೇ, ನಿಮಿಮಹಾರಾಜಕಾಲೇ, ಚನ್ದಕುಮಾರಕಾಲೇ, ವಿಸಯ್ಹಸೇಟ್ಠಿಕಾಲೇ, ಸಿವಿರಾಜಕಾಲೇ, ವೇಸ್ಸನ್ತರರಾಜಕಾಲೇತಿ ದಾನಪಾರಮಿತಾಯ ಪೂರಿತತ್ತಭಾವಾನಂ ಪರಿಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏಕನ್ತೇನ ಪನಸ್ಸ ಸಸಪಣ್ಡಿತಜಾತಕೇ -

"ಭಿಕ್ಖಾಯ ಉಪಗತಂ ದಿಸ್ವಾ, ಸಕತ್ತಾನಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿಂ।
ದಾನೇನ ಮೇ ಸಮೋ ನತ್ಥಿ, ಏಸಾ ಮೇ ದಾನಪಾರಮೀ"ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೧.ತಸ್ಸುದ್ದಾನ) -

ಏವಂ ಅತ್ತಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ **ದಾನಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ತಥಾ ಸೀಲವನಾಗರಾಜಕಾಲೇ, ಚಮ್ಪೇಯ್ಯನಾಗರಾಜಕಾಲೇ, ಭೂರಿದತ್ತನಾಗರಾಜಕಾಲೇ, ಛದ್ದನ್ತನಾಗರಾಜಕಾಲೇ, ಜಯದ್ದಿಸರಾಜಪುತ್ತಕಾಲೇ, ಅಲೀನಸತ್ತುಕುಮಾರಕಾಲೇತಿ ಸೀಲಪಾರಮಿತಾಯ ಪೂರಿತತ್ತಭಾವಾನಂ ಪರಿಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏಕನ್ತೇನ ಪನಸ್ಸ ಸಙ್ಖಪಾಲಜಾತಕೇ -

"ಸೂಲೇಹಿ ವಿಜ್ಝಯನ್ತೋಪಿ, ಕೋಟ್ಟಿಯನ್ತೋಪಿ ಸತ್ತಿಭಿ।
ಭೋಜಪುತ್ತೇ ನ ಕುಪ್ಪಾಮಿ, ಏಸಾ ಮೇ ಸೀಲಪಾರಮೀ"ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೨.೯೧) -

ಏವಂ ಅತ್ತಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ **ಸೀಲಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ತಥಾ ಸೋಮನಸ್ಸಕುಮಾರಕಾಲೇ, ಹತ್ಥಿಪಾಲಕುಮಾರಕಾಲೇ, ಅಯೋಘರಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇತಿ ಮಹಾರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿತಾಯ ಪೂರಿತತ್ತಭಾವಾನಂ ಪರಿಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏಕನ್ತೇನ ಪನಸ್ಸ ಚೂಳಸುತಸೋಮಜಾತಕೇ -

"ಮಹಾರಜ್ಜಂ ಹತ್ಥಗತಂ, ಖೇಳಪಿಣ್ಡಂವ ಛಡ್ಡಯಿಂ।
ಚಜತೋ ನ ಹೋತಿ ಲಗ್ಗನಂ, ಏಸಾ ಮೇ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮೀ"ತಿ॥ -

ಏವಂ ನಿಸ್ಸಙ್ಗತಾಯ ರಜ್ಜಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸ **ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ತಥಾ ವಿಧುರಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇ, ಮಹಾಗೋವಿನ್ದಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇ, ಕುದ್ದಾಲಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇ, ಅರಕಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇ, ಬೋಧಿಪರಿಬ್ಬಾಜಕಕಾಲೇ, ಮಹೋಸಧಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇತಿ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿತಾಯ ಪೂರಿತತ್ತಭಾವಾನಂ ಪರಿಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏಕನ್ತೇನ ಪನಸ್ಸ ಸತ್ತುಭಸ್ತಜಾತಕೇ ಸೇನಕಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇ -

"ಪಞ್ಞಾಯ ವಿಚಿನನ್ತೋಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮೋಚಯಿಂ ದುಖಾ।
ಪಞ್ಞಾಯ ಮೇ ಸಮೋ ನತ್ಥಿ, ಏಸಾ ಮೇ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮೀ"ತಿ॥ -

ಅನ್ತೋಭಸ್ತಗತಂ ಸಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತಸ್ಸ **ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ತಥಾ ವೀರಿಯಪಾರಮಿತಾದೀನಮ್ಪಿ ಪೂರಿತತ್ತಭಾವಾನಂ ಪರಿಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏಕನ್ತೇನ ಪನಸ್ಸ ಮಹಾಜನಕಜಾತಕೇ -

"ಅತೀರದಸ್ಸೀ ಜಲಮಜ್ಝೇ, ಹತಾ ಸಬ್ಬೇವ ಮಾನುಸಾ।
ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಥಾ ನತ್ಥಿ, ಏಸಾ ಮೇ ವೀರಿಯಪಾರಮೀ"ತಿ॥ -

ಏವಂ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ತರನ್ತಸ್ಸ **ವೀರಿಯಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ಖನ್ತಿವಾದಿಜಾತಕೇ -

> “ಅಚೇತನಂವ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತೇ, ತಿಣ್ಹೇನ ಫರಸುನಾ ಮಮಂ।
> ಕಾಸಿರಾಜೇ ನ ಕುಪ್ಪಾಮಿ, ಏಸಾ ಮೇ ಖನ್ತಿಪಾರಮೀ”ತಿ॥ -

ಏವಂ ಅಚೇತನಭಾವೇನ ವಿಯ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ **ಖನ್ತಿಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ಮಹಾಸುತಸೋಮಜಾತಕೇ -

> “ಸಚ್ಚವಾಚಂ ಅನುರಕ್ಖನ್ತೋ, ಚಜಿತ್ವಾ ಮಮ ಜೀವಿತಂ।
> ಮೋಚೇಸಿಂ ಏಕಸತಂ ಖತ್ತಿಯೇ, ಏಸಾ ಮೇ ಸಚ್ಚಪಾರಮೀ”ತಿ॥ -

ಏವಂ ಜೀವಿತಂ ಚಜಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಮನುರಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ **ಸಚ್ಚಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ಮೂಗಪಕ್ಖಜಾತಕೇ -

> “ಮಾತಾಪಿತಾ ನ ಮೇ ದೇಸ್ಸಾ, ನಪಿ ದೇಸ್ಸಂ ಮಹಾಯಸಂ।
> ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಿಯಂ ಮಯ್ಹಂ, ತಸ್ಮಾ ವತಮಧಿಟ್ಠಹಿ”ನ್ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೩.೬೫) -

ಏವಂ ಜೀವಿತಮ್ಪಿ ಚಜಿತ್ವಾ ವತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸ **ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ಸುವಣ್ಣಸಾಮಜಾತಕೇ -

> “ನ ಮಂ ಕೋಚಿ ಉತ್ತಸತಿ, ನಪಿಹಂ ಭಾಯಾಮಿ ಕಸ್ಸಚಿ।
> ಮೇತ್ತಾಬಲೇನುಪತ್ಥದ್ಧೋ, ರಮಾಮಿ ಪವನೇ ತದಾ”ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೩.೧೧೩) -

ಏವಂ ಜೀವಿತಮ್ಪಿ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಮೇತ್ತಾಯನ್ತಸ್ಸ **ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ಲೋಮಹಂಸಜಾತಕೇ -

> “ಸುಸಾನೇ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಮಿ, ಛವಟ್ಠಿಕಂ ಉಪನಿಧಾಯಹಂ।
> ಗಾಮಣ್ಡಲಾ ಉಪಾಗನ್ತ್ವಾ, ರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತಿನಪ್ಪಕ”ನ್ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೩.೧೧೯) -

ಏವಂ ಗಾಮದಾರಕೇಸು ನಿಟ್ಠುಭನಾದೀಹಿ ಚೇವ ಮಾಲಾಗನ್ಧೂಪಹಾರಾದೀಹಿ ಚ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೇಸುಪಿ ಉಪೇಕ್ಖಂ ಅನತಿವತ್ತೇನ್ತಸ್ಸ **ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ। ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪನೇಸ ಅತ್ಥೋ ಚರಿಯಾಪಿಟಕತೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋತಿ। ಏವಂ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೇ ಠಿತೋ -

> “ಅಚೇತನಾಯಂ ಪಥವೀ, ಅವಿಞ್ಞಾಯ ಸುಖಂ ದುಖಂ।
> ಸಾಪಿ ದಾನಬಲಾ ಮಯ್ಹಂ, ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಕಮ್ಪಥಾ”ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೧.೧೨೪) -

ಏವಂ ಮಹಾಪಥವಿಕಮ್ಪನಾದೀನಿ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಿತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ತತೋ ಚುತೋ ತುಸಿತಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಇತಿ ದೀಪಙ್ಕರಪಾದಮೂಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಯಂ ತುಸಿತಪುರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಏತ್ತಕಂ ಠಾನಂ **ದೂರೇನಿದಾನಂ** ನಾಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ದೂರೇನಿದಾನಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧. ಅವಿದೂರೇನಿದಾನಕಥಾ

ತುಸಿತಪುರೇ ವಸನ್ತೇಯೇವ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಬುದ್ಧಕೋಲಾಹಲಂ ನಾಮ ಉದಪಾದಿ। ಲೋಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ **ತೀಣಿ ಕೋಲಾಹಲಾನಿ** ಮಹನ್ತಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಕಪ್ಪಕೋಲಾಹಲಂ, ಬುದ್ಧಕೋಲಾಹಲಂ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿಕೋಲಾಹಲನ್ತಿ। ತತ್ಥ "ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ ಕಪ್ಪುಟ್ಠಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಲೋಕಬ್ಯೂಹಾ ನಾಮ ಕಾಮಾವಚರದೇವಾ ಮುತ್ತಸಿರಾ ವಿಕಿಣ್ಣಕೇಸಾ ರುದಮುಖಾ ಅಸ್ಸೂನಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪುಞ್ಛಮಾನಾ ರತ್ತವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ ಅತಿವಿಯ ವಿರೂಪವೇಸಧಾರಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಪಥೇ ವಿಚರನ್ತಾ ಏವಂ ಆರೋಚೇನ್ತಿ - "ಮಾರಿಸಾ, ಇತೋ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ ಕಪ್ಪುಟ್ಠಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಯಂ ಲೋಕೋ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋಪಿ ಸುಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಅಯಞ್ಚ ಮಹಾಪಥವೀ ಸಿನೇರು ಚ ಪಬ್ಬತರಾಜಾ ಉಡ್ಡಯ್ಹಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಲೋಕವಿನಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮೇತ್ತಂ ಮಾರಿಸಾ, ಭಾವೇಥ, ಕರುಣಂ, ಮುದಿತಂ, ಉಪೇಕ್ಖಂ ಮಾರಿಸಾ, ಭಾವೇಥ, ಮಾತರಂ ಉಪಟ್ಠಹಥ, ಪಿತರಂ ಉಪಟ್ಠಹಥ, ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿನೋ ಹೋಥಾ"ತಿ। ಇದಂ **ಕಪ್ಪಕೋಲಾಹಲಂ** ನಾಮ। "ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ ಪನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಲೋಕಪಾಲದೇವತಾ "ಇತೋ, ಮಾರಿಸಾ, ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಗ್ಘೋಸೇನ್ತಿಯೋ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತಿ। ಇದಂ **ಬುದ್ಧಕೋಲಾಹಲಂ** ನಾಮ। "ವಸ್ಸಸತಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದೇವತಾಯೋ "ಇತೋ ಮಾರಿಸಾ ವಸ್ಸಸತಚ್ಚಯೇನ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಗ್ಘೋಸೇನ್ತಿಯೋ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತಿ। ಇದಂ **ಚಕ್ಕವತ್ತಿಕೋಲಾಹಲಂ** ನಾಮ। ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಕೋಲಾಹಲಾನಿ ಮಹನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

ತೇಸು ಬುದ್ಧಕೋಲಾಹಲಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ಏಕತೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಸತ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಾಚನ್ತಿ। ಆಯಾಚಮಾನಾ ಚ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನೇಸು ಆಯಾಚನ್ತಿ। ತದಾ ಪನ ಸಬ್ಬಾಪಿ ತಾ ಏಕೇಕಚಕ್ಕವಾಳೇ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಸಕ್ಕಸುಯಾಮಸನ್ತುಸಿತಸುನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತಿಮಹಾಬ್ರಹ್ಮೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚಕ್ಕವಾಳೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ತುಸಿತಭವನೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಮಾರಿಸ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇನ್ತೇಹಿ ನ ಸಕ್ಕಸಮ್ಪತ್ತಿಂ, ನ ಮಾರಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೇಹಿ ಪೂರಿತಾ, ಲೋಕನಿತ್ಥರಣತ್ಥಾಯ ಪನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೇಹಿ ಪೂರಿತಾ, ಸೋ ವೋ ದಾನಿ ಕಾಲೋ, ಮಾರಿಸ, ಬುದ್ಧತ್ತಾಯ, ಸಮಯೋ, ಮಾರಿಸ, ಬುದ್ಧತ್ತಾಯಾ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು।

ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ ದೇವತಾನಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಅದತ್ವಾವ ಕಾಲದೀಪದೇಸಕುಲಜನೇತ್ತಿಆಯುಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನ **ಪಞ್ಚಮಹಾವಿಲೋಕನಂ** ನಾಮ ವಿಲೋಕೇಸಿ। ತತ್ಥ "ಕಾಲೋ ನು ಖೋ, ಅಕಾಲೋ ನು ಖೋ"ತಿ ಪಠಮಂ ಕಾಲಂ ವಿಲೋಕೇಸಿ। ತತ್ಥ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸತೋ ಉದ್ಧಂ ವಡ್ಢಿತಆಯುಕಾಲೋ ಕಾಲೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ತದಾ ಹಿ ಸತ್ತಾನಂ ಜಾತಿಜರಾಮರಣಾನಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ। ಬುದ್ಧಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ತಿಲಕ್ಖಣಮುತ್ತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತೇಸಂ "ಅನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನತ್ತಾ"ತಿ ಕಥೇನ್ತಾನಂ "ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಕಥೇನ್ತೀ"ತಿ ನೇವ ಸೋತಬ್ಬಂ ನ ಸದ್ಧಾತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ತತೋ ಅಭಿಸಮಯೋ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಅನಿಯ್ಯಾನಿಕಂ ಸಾಸನಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಅಕಾಲೋ। ವಸ್ಸಸತತೋ ಊನಆಯುಕಾಲೋಪಿ ಕಾಲೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ತದಾ ಹಿ ಸತ್ತಾ ಉಸ್ಸನ್ನಕಿಲೇಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಉಸ್ಸನ್ನಕಿಲೇಸಾನಞ್ಚ ದಿನ್ನೋ ಓವಾದೋ ಓವಾದಟ್ಠಾನೇ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಉದಕೇ ದಣ್ಡರಾಜಿ ವಿಯ ಖಿಪ್ಪಂ ವಿಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋಪಿ ಅಕಾಲೋ। ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸತೋ ಪನ ಪಟ್ಠಾಯ ಹೇಟ್ಠಾ, ವಸ್ಸಸತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉದ್ಧಂ ಆಯುಕಾಲೋ ಕಾಲೋ ನಾಮ। ತದಾ ಚ ವಸ್ಸಸತಾಯುಕಾಲೋ, ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ನಿಬ್ಬತ್ತಿತಬ್ಬಕಾಲೋ"ತಿ ಕಾಲಂ ಪಸ್ಸಿ।

ತತೋ ದೀಪಂ ವಿಲೋಕೇನ್ತೋ ಸಪರಿವಾರೇ ಚತ್ತಾರೋ ದೀಪೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ತೀಸು ದೀಪೇಸು ಬುದ್ಧಾ ನ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ಜಮ್ಬುದೀಪೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತೀ"ತಿ ದೀಪಂ ಪಸ್ಸಿ।

ತತೋ “ಜಮ್ಬುದೀಪೋ ನಾಮ ಮಹಾ, ದಸಯೋಜನಸಹಸ್ಸಪರಿಮಾಣೋ, ಕತರಸ್ಮಿಂ ನು ಖೋ ಪದೇಸೇ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತೀ”ತಿ ಓಕಾಸಂ ವಿಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸಂ ಪಸ್ಸಿ। ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೋ ನಾಮ “ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಗಜಙ್ಗಲಂ ನಾಮ ನಿಗಮೋ, ತಸ್ಸ ಪರೇನ ಮಹಾಸಾಲಾ, ತತೋ ಪರಾ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಾ ಜನಪದಾ, ಓರತೋ ಮಜ್ಝೇ। ಪುರತ್ಥಿಮದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಸಲ್ಲವತೀ ನಾಮ ನದೀ, ತತೋ ಪರಾ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಾ ಜನಪದಾ, ಓರತೋ ಮಜ್ಝೇ। ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಸೇತಕಣ್ಣಿಕಂ ನಾಮ ನಿಗಮೋ, ತತೋ ಪರಾ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಾ ಜನಪದಾ, ಓರತೋ ಮಜ್ಝೇ। ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಥೂಣಂ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೋ, ತತೋ ಪರಾ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಾ ಜನಪದಾ, ಓರತೋ ಮಜ್ಝೇ। ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ಉಸೀರದ್ಧಜೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ, ತತೋ ಪರಾ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಾ ಜನಪದಾ, ಓರತೋ ಮಜ್ಝೇ”ತಿ ಏವಂ ವಿನಯೇ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೯) ವುತ್ತೋ ಪದೇಸೋ । ಸೋ ಆಯಾಮತೋ ತೀಣಿ ಯೋಜನಸತಾನಿ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾನಿ, ಪರಿಕ್ಖೇಪತೋ ನವ ಯೋಜನಸತಾನೀತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಬುದ್ಧಾ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ, ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಅಸೀತಿ ಮಹಾಸಾವಕಾ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾನೋ, ಅಞ್ಞೇ ಚ ಮಹೇಸಕ್ಖಾ ಖತ್ತಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಇದಞ್ಚೇತ್ಥ ಕಪಿಲವತ್ಥು ನಾಮ ನಗರಂ, ತತ್ಥ ಮಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತಬ್ಬನ್ತಿ ನಿಟ್ಠಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತತೋ ಕುಲಂ ವಿಲೋಕೇನ್ತೋ “ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ವೇಸ್ಸಕುಲೇ ವಾ ಸುದ್ದಕುಲೇ ವಾ ನ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ಲೋಕಸಮ್ಮತೇ ಪನ ಖತ್ತಿಯಕುಲೇ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ವಾತಿ ದ್ವೀಸುಯೇವ ಕುಲೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ಇದಾನಿ ಚ ಖತ್ತಿಯಕುಲಂ ಲೋಕಸಮ್ಮತಂ, ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸುದ್ಧೋದನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಮೇ ಪಿತಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಕುಲಂ ಪಸ್ಸಿ।

ತತೋ ಮಾತರಂ ವಿಲೋಕೇನ್ತೋ “ಬುದ್ಧಮಾತಾ ನಾಮ ಲೋಲಾ ಸುರಾಧುತ್ತಾ ನ ಹೋತಿ, ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪನ ಪೂರಿತಪಾರಮೀ ಜಾತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಖಣ್ಡಪಞ್ಚಸೀಲಾಯೇವ ಹೋತಿ। ಅಯಞ್ಚ ಮಹಾಮಾಯಾ ನಾಮ ದೇವೀ ಏದಿಸೀ, ಅಯಂ ಮೇ ಮಾತಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಕಿತ್ತಕಂ ಪನಸ್ಸಾ ಆಯೂತಿ ದಸನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಉಪರಿ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನೀ”ತಿ ಪಸ್ಸಿ।

ಇತಿ ಇಮಂ ಪಞ್ಚಮಹಾವಿಲೋಕನಂ ವಿಲೋಕೇತ್ವಾ “ಕಾಲೋ ಮೇ, ಮಾರಿಸಾ, ಬುದ್ಧಭಾವಾಯಾ”ತಿ ದೇವತಾನಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ “ಗಚ್ಛಥ, ತುಮ್ಹೇ”ತಿ ತಾ ದೇವತಾ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ತುಸಿತದೇವತಾಹಿ ಪರಿವುತೋ ತುಸಿತಪುರೇ ನನ್ದನವನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಬ್ಬದೇವಲೋಕೇಸು ಹಿ ನನ್ದನವನಂ ಅತ್ಥಿಯೇವ। ತತ್ಥ ನಂ ದೇವತಾ “ಇತೋ ಚುತೋ ಸುಗತಿಂ ಗಚ್ಛ, ಇತೋ ಚುತೋ ಸುಗತಿಂ ಗಚ್ಛಾ”ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲಕಮ್ಮೋಕಾಸಂ ಸಾರಯಮಾನಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಸೋ ಏವಂ ದೇವತಾಹಿ ಕುಸಲಂ ಸಾರಯಮಾನಾಹಿ ಪರಿವುತೋ ತತ್ಥ ವಿಚರನ್ತೋಯೇವ ಚವಿತ್ವಾ ಮಹಾಮಾಯಾಯ ದೇವಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ।

ತಸ್ಸ ಆವಿಭಾವತ್ಥಂ ಅಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ - ತದಾ ಕಿರ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರೇ ಆಸಾಳ್ಹಿನಕ್ಖತ್ತಂ ಸಙ್ಘುಟ್ಠಂ ಅಹೋಸಿ, ಮಹಾಜನೋ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳತಿ। ಮಹಾಮಾಯಾಪಿ ದೇವೀ ಪುರೇ ಪುಣ್ಣಮಾಯ ಸತ್ತಮದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಗತಸುರಾಪಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಭೂತಿಸಮ್ಪನ್ನಂ ನಕ್ಖತ್ತಕೀಳಂ ಅನುಭವಮಾನಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಉಟ್ಠಾಯ ಗನ್ಧೋದಕೇನ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರವಿಭೂಸಿತಾ ವರಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಙ್ಗಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಿರಿಸಯನೇ ನಿಪನ್ನಾ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಮಾನಾ ಇಮಂ ಸುಪಿನಂ ಅದ್ದಸ - ಚತ್ತಾರೋ ಕಿರ ನಂ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಸಯನೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ನೇತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಿಕೇ ಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ಸತ್ತಯೋಜನಿಕಸ್ಸ ಮಹಾಸಾಲರುಕ್ಖಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ದೇವಿಯೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದೇವಿಂ ಅನೋತತ್ತದಹಂ ನೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಮಲಹರಣತ್ಥಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬವತ್ಥಂ ನಿವಾಸಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧೇಹಿ ವಿಲಿಮ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಿಳನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ತತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕೋ ರಜತಪಬ್ಬತೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಕನಕವಿಮಾನಂ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಪಾಚೀನಸೀಸಕಂ ದಿಬ್ಬಸಯನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸುಂ। ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೇತವರವಾರಣೋ ಹುತ್ವಾ ತತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕೋ ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ವಿಚರಿತ್ವಾ ತತೋ ಓರುಯ್ಹ ರಜತಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ

ಉತ್ತರದಿಸತೋ ಆಗಮ್ಮ ರಜತದಾಮವಣ್ಣಾಯ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಸೇತಪದುಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ನದಿತ್ವಾ ಕನಕವಿಮಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಾತುಸಯನಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಕುಚ್ಛಿಂ ಪವಿಟ್ಠಸದಿಸೋ ಅಹೋಸೀತಿ। ಏವಂ ಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹನಕ್ಖತ್ತೇನ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ಪಬುದ್ಧಾ ದೇವೀ ತಂ ಸುಪಿನಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ಚತುಸಟ್ಠಿಮತ್ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಾಮೋಕ್ಖೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಗೋಮಯಹರಿತೂಪಲಿತ್ತಾಯ ಲಾಜಾದೀಹಿ ಕತಮಙ್ಗಲಸಕ್ಕಾರಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಮಹಾರಹಾನಿ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸಪ್ಪಿಮಧುಸಕ್ಖರಾಭಿಸಙ್ಖತಸ್ಸ ವರಪಾಯಾಸಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣರಜತಪಾತಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣರಜತಪಾತೀಹಿಯೇವ ಪಟಿಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ಅಞ್ಞೇಹಿ ಚ ಅಹತವತ್ಥಕಪಿಲಗಾವಿದಾನಾದೀಹಿ ತೇ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಸಬ್ಬಕಾಮೇಹಿ ಸನ್ತಪ್ಪಿತಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸುಪಿನಂ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಆಹಂಸು - "ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಮಹಾರಾಜ, ದೇವಿಯಾ ತೇ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ಸೋ ಚ ಖೋ ಪುರಿಸಗಬ್ಭೋ, ನ ಇತ್ಥಿಗಬ್ಭೋ, ಪುತ್ತೋ ತೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಸಚೇ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಿಸ್ಸತಿ, ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ। ಸಚೇ ಅಗಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತಿ, ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಲೋಕೇ ವಿವಟಚ್ಛದೋ"ತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣಕ್ಖಣೇಯೇವ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ಸಙ್ಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪವೇಧಿ। **ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಿ** ಪಾತುರಹೇಸುಂ - ದಸಸು ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸೇಸು ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ಓಭಾಸೋ ಫರಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಸಿರಿಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ವಿಯ ಅನ್ಧಾ ಚಕ್ಖೂನಿ ಪಟಿಲಭಿಂಸು, ಬಧಿರಾ ಸದ್ದಂ ಸುಣಿಂಸು, ಮೂಗಾ ಸಮಾಲಪಿಂಸು, ಖುಜ್ಜಾ ಉಜುಗತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ, ಪಙ್ಗುಲಾ ಪದಸಾ ಗಮನಂ ಪಟಿಲಭಿಂಸು, ಬನ್ಧನಗತಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾ ಅನ್ದುಬನ್ಧನಾದೀಹಿ ಮುಚ್ಚಿಂಸು, ಸಬ್ಬನಿರಯೇಸು ಅಗ್ಗೀ ನಿಬ್ಬಾಯಿಂಸು, ಪೇತ್ತಿವಿಸಯೇಸು ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಾ ವೂಪಸಮಿಂಸು, ತಿರಚ್ಛಾನಾನಂ ಭಯಂ ನಾಹೋಸಿ, ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ರೋಗೋ ವೂಪಸಮಿ, ಸಬ್ಬಸತ್ತಾ ಪಿಯಂವದಾ ಅಹೇಸುಂ, ಮಧುರೇನಾಕಾರೇನ ಅಸ್ಸಾ ಹಸಿಂಸು, ವಾರಣಾ ಗಜ್ಜಿಂಸು, ಸಬ್ಬತೂರಿಯಾನಿ ಸಕಂ ಸಕಂ ನಿನ್ನಾದಂ ಮುಞ್ಚಿಂಸು, ಅಘಟ್ಟಿತಾನಿಯೇವ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಹತ್ಥೂಪಗಾದೀನಿ ಆಭರಣಾನಿ ವಿರವಿಂಸು, ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ, ಸತ್ತಾನಂ ಸುಖಂ ಉಪ್ಪಾದಯಮಾನೋ ಮುದುಸೀತಲೋ ವಾತೋ ವಾಯಿ, ಅಕಾಲಮೇಘೋ ವಸ್ಸಿ, ಪಥವಿತೋಪಿ ಉದಕಂ ಉಬ್ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸನ್ದಿ, ಪಕ್ಖಿನೋ ಆಕಾಸಗಮನಂ ವಿಜಹಿಂಸು, ನದಿಯೋ ಅಸನ್ದಮಾನಾ ಅಟ್ಠಂಸು, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಮಧುರೋದಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥಕಮೇವ ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇಹಿ ಪದುಮೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನತಲೋ ಅಹೋಸಿ, ಥಲಜಜಲಜಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಿ ಪುಪ್ಫಿಂಸು, ರುಕ್ಖಾನಂ ಖನ್ಧೇಸು ಖನ್ಧಪದುಮಾನಿ, ಸಾಖಾಸು ಸಾಖಾಪದುಮಾನಿ, ಲತಾಸು ಲತಾಪದುಮಾನಿ ಪುಪ್ಫಿಂಸು, ಘನಸಿಲಾತಲಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಪರೂಪರಿ ಸತಪತ್ತಾನಿ ಹುತ್ವಾ ದಣ್ಡಪದುಮಾನಿ ನಾಮ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು, ಆಕಾಸೇ ಓಲಮ್ಬಕಪದುಮಾನಿ ನಾಮ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು, ಸಮನ್ತತೋ ಪುಪ್ಫವಸ್ಸಾನಿ ವಸ್ಸಿಂಸು। ಆಕಾಸೇ ದಿಬ್ಬತೂರಿಯಾನಿ ವಜ್ಜಿಂಸು, ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಮಾಲಾಗುಳೋ ವಿಯ, ಉಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ಬದ್ಧಮಾಲಾಕಲಾಪೋ ವಿಯ, ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಮಾಲಾಸನಂ ವಿಯ ಚ ಏಕಮಾಲಾಮಾಲಿನೀ ವಿಪ್ಫುರನ್ತವಾಳಬೀಜನೀ ಪುಪ್ಫಧೂಪಗನ್ಧಪರಿವಾಸಿತಾ ಪರಮಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ।

ಏವಂ ಗಹಿತಪಟಿಸನ್ಧಿಕಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಚೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತುಯಾ ಚ ಉಪದ್ದವನಿವಾರಣತ್ಥಂ ಖಗ್ಗಹತ್ಥಾ ಚತ್ತಾರೋ ದೇವಪುತ್ತಾ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಾತುಯಾ ಪುರಿಸೇಸು ರಾಗಚಿತ್ತಂ ನುಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಚ ಅಹೋಸಿ ಸುಖಿನೀ ಅಕಿಲನ್ತಕಾಯಾ। ಬೋಧಿಸತ್ತಞ್ಚ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಗತಂ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇ ಮಣಿರತನೇ ಆವುತಪಣ್ಡುಸುತ್ತಂ ವಿಯ ಪಸ್ಸತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ವಸಿತಕುಚ್ಛಿ ನಾಮ ಚೇತಿಯಗಬ್ಭಸದಿಸಾ ಹೋತಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಞ್ಞೇನ ಸತ್ತೇನ ಆವಸಿತುಂ ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಾ, ತಸ್ಮಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತಾ ಸತ್ತಾಹಜಾತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತುಸಿತಪುರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಯಥಾ ಚ ಅಞ್ಞಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ದಸಮಾಸೇ ಅಪ್ಪತ್ವಾಪಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾಪಿ ನಿಸಿನ್ನಾಪಿ ನಿಪನ್ನಾಪಿ

ವಿಜಾಯನ್ತಿ, ನ ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತಾ। ಸಾ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಸಮಾಸೇ ಕುಚ್ಛಿನಾ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಠಿತಾವ ವಿಜಾಯತಿ। ಅಯಂ **ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತುಧಮ್ಮತಾ।**

ಮಹಾಮಾಯಾಪಿ ದೇವೀ ಪತ್ತೇನ ತೇಲಂ ವಿಯ ದಸಮಾಸೇ ಕುಚ್ಛಿನಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಗಬ್ಭಾ ಞಾತಿಘರಂ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ದೇವ, ಕುಲಸನ್ತಕಂ ದೇವದಹನಗರಂ ಗನ್ತು"ನ್ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುತೋ ಯಾವ ದೇವದಹನಗರಾ ಮಗ್ಗಂ ಸಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಕದಲಿಪುಣ್ಣಘಟಧಜಪಟಾಕಾದೀಹಿ ಅಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ದೇವಿಂ ಸೋವಣ್ಣಸಿವಿಕಾಯ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸೇನ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಪೇಸೇಸಿ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಪನ ನಗರಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಉಭಯನಗರವಾಸೀನಮ್ಪಿ ಲುಮ್ಬಿನೀವನಂ ನಾಮ ಮಙ್ಗಲಸಾಲವನಂ ಅತ್ಥಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮೂಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಗ್ಗಸಾಖಾ ಸಬ್ಬಂ ಏಕಪಾಲಿಫುಲ್ಲಂ ಅಹೋಸಿ, ಸಾಖನ್ತರೇಹಿ ಚೇವ ಪುಪ್ಫನ್ತರೇಹಿ ಚ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ಭಮರಗಣಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಚ ಸಕುಣಸಙ್ಘಾ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ವಿಕೂಜನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಸಕಲಂ ಲುಮ್ಬಿನೀವನಂ ಚಿತ್ತಲತಾವನಸದಿಸಂ, ಮಹಾನುಭಾವಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಸುಸಜ್ಜಿತಆಪಾನಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ದೇವಿಯಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಾಲವನೇ ಕೀಳಿತುಕಾಮತಾ ಉದಪಾದಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ದೇವಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಲವನಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ಸಾ ಮಙ್ಗಲಸಾಲಮೂಲಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಲಸಾಖಂ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮಾ ಅಹೋಸಿ, ಸಾಲಸಾಖಾ ಸುಸೇದಿತವೇತ್ತಗ್ಗಂ ವಿಯ ಓಣಮಿತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ಹತ್ಥಸಮೀಪಂ ಉಪಗಞ್ಛಿ। ಸಾ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಸಾಖಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ತಾವದೇವ ಚ ದೇವಿಯಾ ಕಮ್ಮಜವಾತಾ ಚಲಿಂಸು, ಅಥಸ್ಸಾ ಸಾಣಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ, ಸಾಲಸಾಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಿಟ್ಠಮಾನಾಯ ಏವ ಚಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಂ ಅಹೋಸಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ಸುವಣ್ಣಜಾಲಂ ಆದಾಯ ಸಮ್ಪತ್ತಾ। ತೇ ತೇನ ಸುವಣ್ಣಜಾಲೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಾತು ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ "ಅತ್ತಮನಾ, ದೇವಿ, ಹೋಹಿ, ಮಹೇಸಕ್ಖೋ ತೇ ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ಯಥಾ ಪನ ಅಞ್ಞೇ ಸತ್ತಾ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಾ ಪಟಿಕೂಲೇನ ಅಸುಚಿನಾ ಮಕ್ಖಿತಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ, ನ ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ। ಸೋ ಪನ ಧಮ್ಮಾಸನತೋ ಓತರನ್ತೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ವಿಯ, ನಿಸ್ಸೇಣಿತೋ ಓತರನ್ತೋ ಪುರಿಸೋ ವಿಯ ಚ ದ್ವೇ ಹತ್ಥೇ ದ್ವೇ ಚ ಪಾದೇ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಸಮ್ಭವೇನ ಕೇನಚಿ ಅಸುಚಿನಾ ಅಮಕ್ಖಿತೋ ಸುದ್ಧೋ ವಿಸದೋ ಕಾಸಿಕವತ್ಥೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮಣಿರತನಂ ವಿಯ ಜೋತೇನ್ತೋ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತುಯಾ ಚ ಸಕ್ಕಾರತ್ಥಂ ಆಕಾಸತೋ ದ್ವೇ ಉದಕಧಾರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತುಯಾ ಚ ಸರೀರೇ ಉತುಂ ಗಾಹಾಪೇಸುಂ।

ಅಥ ನಂ ಸುವಣ್ಣಜಾಲೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಮಙ್ಗಲಸಮ್ಮತಾಯ ಸುಖಸಮ್ಫಸ್ಸಾಯ ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣಿಯಾ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ತೇಸಂ ಹತ್ಥತೋ ಮನುಸ್ಸಾ ದುಕೂಲಚುಮ್ಬಟಕೇನ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಂ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಅನೇಕಾನಿ ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏಕಙ್ಗಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತತ್ಥ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜಯಮಾನಾ "ಮಹಾಪುರಿಸ, ಇಧ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದಿಸೋ ಅಞ್ಞೋ ನತ್ಥಿ, ಕುತೇತ್ಥ ಉತ್ತರಿತರೋ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಏವಂ ಚತಸ್ಸೋ ದಿಸಾ , ಚತಸ್ಸೋ ಅನುದಿಸಾ ಚ ಹೇಟ್ಠಾ, ಉಪರೀತಿ ದಸಪಿ ದಿಸಾ ಅನುವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಸದಿಸಂ ಕಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಉತ್ತರಾದಿಸಾ"ತಿ ಸತ್ತಪದವೀತಿಹಾರೇನ ಅಗಮಾಸಿ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಧಾರಯಮಾನೇನ, ಸುಯಾಮೇನ ವಾಳಬೀಜನಿಂ, ಅಞ್ಞಾಹಿ ಚ ದೇವತಾಹಿ ಸೇಸರಾಜಕಕುಧಭಣ್ಡಹತ್ಥಾಹಿ ಅನುಗಮ್ಮಮಾನೋ। ತತೋ ಸತ್ತಮಪದೇ ಠಿತೋ "ಅಗ್ಗೋಹಮಸ್ಮಿ ಲೋಕಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿಕಂ ಆಸಭಿಂ ವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತೋ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿ ತೀಸು ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಮತ್ತೋವ ವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇಸಿ ಮಹೋಸಧತ್ತಭಾವೇ, ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಚಾತಿ। ಮಹೋಸಧತ್ತಭಾವೇ ಕಿರಸ್ಸ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸೇವ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಚನ್ದನಸಾರಂ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಗತೋ। ಸೋ ತಂ ಮುಟ್ಠಿಯಂ ಕತ್ವಾವ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ "ತಾತ, ಕಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಓಸಧಂ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। ಇತಿ ಓಸಧಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತತ್ತಾ "ಓಸಧದಾರಕೋ"ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ತಂ ಓಸಧಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಾಟಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು, ಆಗತಾಗತಾನಂ ಅನ್ಧಬಧಿರಾದೀನಂ ತದೇವ ಸಬ್ಬರೋಗವೂಪಸಮಾಯ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಅಹೋಸಿ। ತತೋ "ಮಹನ್ತಂ ಇದಂ ಓಸಧಂ, ಮಹನ್ತಂ ಇದಂ ಓಸಧ"ನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನವಚನಂ ಉಪಾದಾಯ "ಮಹೋಸಧೋ"ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಜಾತಂ। ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೇ ಪನ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾವ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಅಮ್ಮ, ಕಿಞ್ಚಿ ಗೇಹಸ್ಮಿಂ, ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವದನ್ತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ "ಸಧನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಸಿ, ತಾತಾ"ತಿ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಂ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥತಲೇ ಕತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ಠಪಾಪೇಸಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಅತ್ತಭಾವೇ ಇಮಂ ಸೀಹನಾದಂ ನದೀತಿ ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೀಸು ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಮತ್ತೋವ ವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇಸಿ। ಯಥಾ ಚ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣಕ್ಖಣೇ ತಥಾ ಜಾತಿಕ್ಖಣೇಪಿಸ್ಸ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪಾತುರಹೇಸುಂ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮಯೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಲುಮ್ಬಿನೀವನೇ ಜಾತೋ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸಮಯೇ **ರಾಹುಲಮಾತಾ**ದೇವೀ, **ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ** ,**ಛನ್ನೋ** ಅಮಚ್ಚೋ, **ಕಾಳುದಾಯೀ** ಅಮಚ್ಚೋ, **ಕಣ್ಡಕೋ** ಅಸ್ಸರಾಜಾ, **ಮಹಾಬೋಧಿರುಕ್ಖೋ,** ಚತಸ್ಸೋ **ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಯೋ** ಚ ಜಾತಾ। ತತ್ಥ ಏಕಾ ನಿಧಿಕುಮ್ಭೀ ಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಾ, ಏಕಾ ಅಡ್ಢಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಾ, ಏಕಾ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಾ, ಏಕಾ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಾ। ಗಮ್ಭೀರತೋ ಪಥವೀಪರಿಯನ್ತಾ ಏವ ಅಹೋಸೀತಿ। ಇಮೇ **ಸತ್ತ ಸಹಜಾತಾ** ನಾಮ।

ಉಭಯನಗರವಾಸಿನೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರಮೇವ ಅಗಮಂಸು। ತಂ ದಿವಸಂಯೇವ ಚ "ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರೇ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ, ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ಬೋಧಿಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ದೇವಸಙ್ಘಾ ಚೇಲುಕ್ಖೇಪಾದೀನಿ ಪವತ್ತೇನ್ತಾ ಕೀಳಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಕುಲೂಪಕೋ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭೀ **ಕಾಲದೇವಲೋ** ನಾಮ ತಾಪಸೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ದಿವಾವಿಹಾರತ್ಥಾಯ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ತಾ ದೇವತಾ ತಥಾ ಕೀಳಮಾನಾ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ಕೀಳಥ, ಮಯ್ಹಮ್ಪೇತಂ ಕಾರಣಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ದೇವತಾ ಆಹಂಸು - "ಮಾರಿಸ, ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ, ಸೋ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇಸ್ಸತಿ, 'ತಸ್ಸ ಅನನ್ತಂ ಬುದ್ಧಲೀಳಂ ದಟ್ಠುಂ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಂ ಲಚ್ಛಾಮಾ'ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ತುಟ್ಠಾಮ್ಹಾ"ತಿ। ತಾಪಸೋ ತಾಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಂ ದೇವಲೋಕತೋ ಓರುಯ್ಹ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಪುತ್ತೋ ಕಿರ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಜಾತೋ, ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಕುಮಾರಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ತಾಪಸಂ ವನ್ದಾಪೇತುಂ ಅಭಿಹರಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಾ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಾಪಸಸ್ಸ ಜಟಾಸು ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಹಿ ತೇನತ್ತಭಾವೇನ ವನ್ದಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕೋ ನಾಮ ಅಞ್ಞೋ ನತ್ಥಿ। ಸಚೇ ಹಿ ಅಜಾನನ್ತಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ತಾಪಸಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇಯ್ಯುಂ, ಸತ್ತಧಾ ತಸ್ಸ ಮುದ್ಧಾ ಫಲೇಯ್ಯ। ತಾಪಸೋ "ನ ಮೇ ಅತ್ತಾನಂ ನಾಸೇತುಂ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ವನ್ದಿ।

ತಾಪಸೋ ಅತೀತೇ ಚತ್ತಾಲೀಸ ಕಪ್ಪೇ, ಅನಾಗತೇ ಚತ್ತಾಲೀಸಾತಿ ಅಸೀತಿ ಕಪ್ಪೇ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಭವಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಬುದ್ಧೋ, ಉದಾಹು ನೋ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ನಿಸ್ಸಂಸಯೇನ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಅಚ್ಛರಿಯಪುರಿಸೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸಿತಂ ಅಕಾಸಿ। ತತೋ "ಅಹಂ ಇಮಂ ಅಚ್ಛರಿಯಪುರಿಸಂ ಬುದ್ಧಭೂತಂ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ ನು ಖೋ, ನೋ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅನ್ತರಾಯೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸತೇನಪಿ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸೇನಪಿ

ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೇ ಅರೂಪಭವೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ "ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಅಚ್ಛರಿಯಪುರಿಸಂ ಬುದ್ಧಭೂತಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹತೀ ವತ ಮೇ ಜಾನಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪರೋದಿ।

ಮನುಸ್ಸಾ ದಿಸ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯೋ ಇದಾನೇವ ಹಸಿತ್ವಾ ಪುನ ಪರೋದಿತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ ಕೋಚಿ ಅನ್ತರಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ನತ್ಥೇತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ, ನಿಸ್ಸಂಸಯೇನ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಅಥ ಕಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಪರೋದಿತ್ಥಾ"ತಿ? "ಏವರೂಪಂ ಪುರಿಸಂ ಬುದ್ಧಭೂತಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, 'ಮಹತೀ ವತ ಮೇ ಜಾನಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಅನುಸೋಚನ್ತೋ ರೋದಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಸೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಞಾತಕೇಸು ಕೋಚಿ ಏಕಂ ಬುದ್ಧಭೂತಂ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ನಾಲಕದಾರಕಂ ಅದ್ದಸ। ಸೋ ಭಗಿನಿಯಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಹಂ ತೇ ಪುತ್ತೋ ನಾಲಕೋ"ತಿ? "ಅತ್ಥಿ ಗೇಹೇ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಪಕ್ಕೋಸಾಹಿ ನ"ನ್ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಂ ಕುಮಾರಂ ಆಹ – "ತಾತ, ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಕುಲೇ ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ, ಬುದ್ಧಙ್ಕುರೋ ಏಸೋ, ಪಞ್ಚತಿಂಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತ್ವಂ ಏತಂ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಅಜ್ಜೇವ ಪಬ್ಬಜಾಹೀ"ತಿ। ಸತ್ತಾಸೀತಿಕೋಟಿಧನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತದಾರಕೋಪಿ "ನ ಮಂ ಮಾತುಲೋ ಅನತ್ಥೇ ನಿಯೋಜೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಾವದೇವ ಅನ್ತರಾಪಣತೋ ಕಾಸಾಯಾನಿ ಚೇವ ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತಞ್ಚ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ "ಯೋ ಲೋಕೇ ಉತ್ತಮಪುಗ್ಗಲೋ, ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಾಭಿಮುಖಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಂಸಕೂಟೇ ಓಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಪರಮಾಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಪ್ಪತ್ತಂ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಾಲಕಪಟಿಪದಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪಟಿಪದಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಸತ್ತೇವ ಮಾಸೇ ಆಯುಂ ಪಾಲೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಕೋವ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತಮ್ಪಿ ಖೋ ಪಞ್ಚಮದಿವಸೇ ಸೀಸಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ "ನಾಮಗ್ಗಹಣಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ರಾಜಭವನಂ ಚತುಜ್ಜಾತಿಯಗನ್ಧೇಹಿ ವಿಲಿಮ್ಪೇತ್ವಾ ಲಾಜಪಞ್ಚಮಕಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನಪಾಯಾಸಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಙ್ಗತೇ ಅಟ್ಠಸತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ರಾಜಭವನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸುಭೋಜನಂ ಭೋಜಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಹಾಪೇಸುಂ। ತೇಸು –

> "ರಾಮೋ ಧಜೋ ಲಕ್ಖಣೋ ಚಾಪಿ ಮನ್ತೀ, ಯಞ್ಞೋ ಸುಭೋಜೋ ಸುಯಾಮೋ ಸುದತ್ತೋ।
> ಏತೇ ತದಾ ಅಟ್ಠ ಅಹೇಸುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಛಳಙ್ಗವಾ ಮನ್ತಂ ವಿಯಾಕರಿಂಸೂ"ತಿ॥ (ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೮೪) –

ಇಮೇ ಅಟ್ಠೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ **ಲಕ್ಖಣಪರಿಗ್ಗಾಹಕಾ** ಅಹೇಸುಂ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಸುಪಿನೋಪಿ ಏತೇಹೇವ ಪರಿಗ್ಗಹಿತೋ । ತೇಸು ಸತ್ತ ಜನಾ ದ್ವೇ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದ್ವಿಧಾ ನಂ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು – "ಇಮೇಹಿ ಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಚೇ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಿಸ್ಸತಿ, ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ, ಸಚೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತಿ, ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಞ್ಞೋ ಸಿರಿವಿಭವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। ತೇಸಂ ಪನ ಸಬ್ಬದಹರೋ ಗೋತ್ತತೋ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವರಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ಠಾನಕಾರಣಂ ನತ್ಥಿ, ಏಕನ್ತೇನೇಸ ವಿವಟಚ್ಛದೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏಕಮೇವ ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಕಂಸಬ್ಯಾಕರಣಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಅಯಞ್ಹಿ ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಪಚ್ಛಿಮಭವಿಕಸತ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಇತರೇ ಸತ್ತ ಜನೇ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಇಮೇಹಿ ಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಏಕನ್ತಬುದ್ಧಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ಏಕಮೇವ ಗತಿಂ ಅದ್ದಸ, ತಸ್ಮಾ ಏಕಂ ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಸಬ್ಬಲೋಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಸಿದ್ಧಿಕರತ್ತಾ "**ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ**"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು।

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಘರಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತೇ ಆಮನ್ತಯಿಂಸು - “ತಾತಾ, ಅಮ್ಹೇ ಮಹಲ್ಲಕಾ, ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಪುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತಂ ಮಯಂ ಸಮ್ಭಾವೇಯ್ಯಾಮ ವಾ ನೋ ವಾ, ತುಮ್ಹೇ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಮಾರೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೇ ತಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ। ತೇ ಸತ್ತಪಿ ಜನಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಮಾಣವೋಯೇವ ಪನ ಅರೋಗೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಮಹಾಸತ್ತೇ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅನಕ್ಕಮೇನ ಉರುವೇಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ರಮಣೀಯೋ ವತ ಅಯಂ ಭೂಮಿಭಾಗೋ, ಅಲಂ ವತಿದಂ ಪಧಾನತ್ಥಿಕಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಧಾನಾಯಾ”ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಾಸಂ ಉಪಗತೇ “ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ತೇಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪುತ್ತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - “ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಕಿರ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಸೋ ನಿಸ್ಸಂಸಯೇನ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸಚೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತರೋ ಅರೋಗಾ ಅಸ್ಸು, ಅಜ್ಜ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯುಂ। ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇಪಿ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ, ಏಥ, ಮಯಂ ತಂ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಅನುಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಏಕಚ್ಛನ್ದಾ ಭವಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ತೇಸು ತಯೋ ಜನಾ ನ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಜೇಟ್ಠಕಂ ಕತ್ವಾ ಇತರೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತೇ ಪಞ್ಚಪಿ ಜನಾ **ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯತ್ಥೇರಾ** ನಾಮ ಜಾತಾ।

ತದಾ ಪನ ಸುದ್ಧೋದನರಾಜಾ - “ಕಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಚತ್ತಾರಿ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನೀ”ತಿ। “ಕತರಞ್ಚ ಕತರಞ್ಚಾ”ತಿ? “ಜರಾಜಿಣ್ಣಂ, ಬ್ಯಾಧಿತಂ, ಮತಂ, ಪಬ್ಬಜಿತ”ನ್ತಿ। ರಾಜಾ “ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವರೂಪಾನಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಮಾ ಅದತ್ಥ, ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಭಾವೇನ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ದ್ವಿಸಹಸ್ಸದೀಪಪರಿವಾರಾನಂ, ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾದೀಪಾನಂ, ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತಂ ಛತ್ತಿಂಸಯೋಜನಪರಿಮಣ್ಡಲಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತಂ ಗಗನತಲೇ ವಿಚರಮಾನಂ ಪಸ್ಸಿತುಕಾಮೋ”ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಇಮೇಸಂ ಚತುಪ್ಪಕಾರಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಚಕ್ಖುಪಥೇ ಆಗಮನನಿವಾರಣತ್ಥಂ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಗಾವುತೇ ಗಾವುತೇ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇಸಿ। ತಂ ದಿವಸಞ್ಚ ಮಙ್ಗಲಟ್ಠಾನೇ ಸನ್ನಿಪತಿತೇಸು ಅಸೀತಿಯಾ ಞಾತಿಕುಲಸಹಸ್ಸೇಸು ಏಕಮೇಕೋ ಏಕಮೇಕಂ ಪುತ್ತಂ ಪಟಿಜಾನಿ - “ಅಯಂ ಬುದ್ಧೋ ವಾ ಹೋತು ರಾಜಾ ವಾ, ಮಯಂ ಏಕಮೇತಂ ಪುತ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮ। ಸಚೇಪಿ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಖತ್ತಿಯಸಮಣಗಣೇಹೇವ ಪರಿವಾರಿತೋ ವಿಚರಿಸ್ಸತಿ। ಸಚೇಪಿ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಖತ್ತಿಯಕುಮಾರೇಹೇವ ಪುರಕ್ಖತಪರಿವಾರಿತೋ ವಿಚರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ರಾಜಾಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಉತ್ತಮರೂಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ವಿಗತಸಬ್ಬದೋಸಾ ಧಾತಿಯೋ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಮಹನ್ತೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ವಡ್ಢತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಞ್ಞೋ **ವಪ್ಪಮಙ್ಗಲಂ** ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಸಕಲನಗರಂ ದೇವನಗರಂ ವಿಯ ಅಲಙ್ಕರೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾದಯೋ ಅಹತವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ರಾಜಕುಲೇ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ, ರಞ್ಞೋ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ನಙ್ಗಲಸಹಸ್ಸಂ ಯೋಜಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ದಿವಸೇ ಏಕೇನೂನಅಟ್ಠಸತನಙ್ಗಲಾನಿ ಸದ್ಧಿಂ ಬಲಿಬದ್ದರಸ್ಮಿಯೋತ್ತೇಹಿ ರಜತಪರಿಕ್ಖತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ರಞ್ಞೋ ಆಲಮ್ಬನನಙ್ಗಲಂ ಪನ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಪರಿಕ್ಖತಂ ಹೋತಿ। ಬಲಿಬದ್ದಾನಂ ಸಿಙ್ಗರಸ್ಮಿಪತೋದಾಪಿ ಸುವಣ್ಣಪರಿಕ್ಖತಾವ ಹೋನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಮಹಾಪರಿವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ಪುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ಅಗಮಾಸಿ। ಕಮ್ಮನ್ತಟ್ಠಾನೇ ಏಕೋ ಜಮ್ಬುರುಕ್ಖೋ ಬಹಲಪಲಾಸೋ ಸನ್ದಚ್ಛಾಯೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸಯನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಸುವಣ್ಣತಾರಕಖಚಿತವಿತಾನಂ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಣಿಪಾಕಾರೇನ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ರಾಜಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತೋ ನಙ್ಗಲಕರಣಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥ ರಾಜಾ ಸುವಣ್ಣನಙ್ಗಲಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅಮಚ್ಚಾ ಏಕೇನೂನಅಟ್ಠಸತರಜತನಙ್ಗಲಾನಿ, ಕಸ್ಸಕಾ ಸೇಸನಙ್ಗಲಾನಿ। ತೇ ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಕಸನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಪನ ಓರತೋ ವಾ ಪಾರಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಪಾರತೋ ವಾ ಓರಂ ಆಗಚ್ಛತಿ।

ಏತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಧಾತಿಯೋ “ರಞ್ಞೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಅನ್ತೋಸಾಣಿತೋ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾವ ವೇಗೇನ

ಉಟ್ಠಾಯ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಆನಾಪಾನೇ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ಧಾತಿಯೋ ಖಜ್ಜಭೋಜ್ಜನ್ತರೇ ವಿಚರಮಾನಾ ಥೋಕಂ ಚಿರಾಯಿಂಸು। ಸೇಸರುಕ್ಖಾನಂ ಛಾಯಾ ಪೀತಿವತ್ತಾ, ತಸ್ಸ ಪನ ಜಮ್ಬುರುಕ್ಖಸ್ಸ ಛಾಯಾ ಪರಿಮಣ್ಡಲಾ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಧಾತಿಯೋ "ಅಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಏಕಕೋ"ತಿ ವೇಗೇನ ಸಾಣಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಮಾನಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಸಯನೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನಂ ತಞ್ಚ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ - "ದೇವ, ಕುಮಾರೋ ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ರುಕ್ಖಾನಂ ಛಾಯಾ ವೀತಿವತ್ತಾ, ಜಮ್ಬುರುಕ್ಖಸ್ಸ ಪನ ಛಾಯಾ ಪರಿಮಣ್ಡಲಾ ಠಿತಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ತೇ, ತಾತ, ದುತಿಯವನ್ದನಾ"ತಿ ಪುತ್ತಂ ವನ್ದಿ।

ಅಥ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕೋ ಜಾತೋ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೇ ತಯೋ ಪಾಸಾದೇ ಕಾರೇಸಿ - ಏಕಂ ನವಭೂಮಿಕಂ, ಏಕಂ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಂ, ಏಕಂ ಪಞ್ಚಭೂಮಿಕಂ, ಚತ್ತಾಲೀಸಸಹಸ್ಸಾ ಚ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದೇವೋ ವಿಯ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಅಲಙ್ಕತನಾಟಕಿತ್ಥೀಹಿ ಪರಿವುತೋ ನಿಪ್ಪುರಿಸೇಹಿ ತೂರಿಯೇಹಿ ಪರಿಚಾರಿಯಮಾನೋ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ಉತುವಾರೇನ ತೀಸು ಪಾಸಾದೇಸು ವಿಹಾಸಿ। ರಾಹುಲಮಾತಾ ಪನಸ್ಸ ದೇವೀ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಅಹೋಸಿ।

ತಸ್ಸೇವಂ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತಸ್ಸ ಏಕದಿವಸಂ ಞಾತಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಅಯಂ ಕಥಾ ಉದಪಾದಿ - "ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಕೀಳಾಪಸುತೋವ ವಿಚರತಿ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಸಙ್ಗಾಮೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತಾತ, ತವ ಞಾತಕಾ 'ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಪ್ಪಂ ಅಸಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಕೀಳಾಪಸುತೋವ ವಿಚರತೀ'ತಿ ವದನ್ತಿ, ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಸತ್ತು ಪತ್ತಕಾಲೇ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ? "ದೇವ, ಮಮ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ನಗರೇ ಮಮ ಸಿಪ್ಪದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಥ 'ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಞಾತಕಾನಂ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ'"ತಿ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಕ್ಖಣವೇಧಿವಾಲವೇಧಿಧನುಗ್ಗಹೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಧನುಗ್ಗಹೇಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಂ ಞಾತಕಾನಂ ದ್ವಾದಸವಿಧಂ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ತಂ **ಸರಭಙ್ಗಜಾತಕೇ** ಆಗತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತದಾ ತಸ್ಸ ಞಾತಿಸಙ್ಘೋ ನಿಕ್ಕಙ್ಖೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉಯ್ಯಾನಭೂಮಿಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಸಾರಥಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ರಥಂ ಯೋಜೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಮಹಾರಹಂ ಉತ್ತಮರಥಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇನ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಕುಮುದಪತ್ತವಣ್ಣೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಙ್ಗಲಸಿನ್ಧವೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಟಿವೇದೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದೇವವಿಮಾನಸದಿಸಂ ರಥಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಾಭಿಮುಖೋ ಅಗಮಾಸಿ। ದೇವತಾ "ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರಸ್ಸ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝನಕಾಲೋ ಆಸನ್ನೋ, ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಏಕಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಜರಾಜಿಣ್ಣಂ ಖಣ್ಡದನ್ತಂ ಪಲಿತಕೇಸಂ ವಙ್ಕಂ ಓಭಗ್ಗಸರೀರಂ ದಣ್ಡಹತ್ಥಂ ಪವೇಧಮಾನಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ತಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚೇವ ಸಾರಥಿ ಚ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ತತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ, "ಸಮ್ಮ, ಕೋ ನಾಮೇಸ ಪುರಿಸೋ, ಕೇಸಾಪಿಸ್ಸ ನ ಯಥಾ ಅಞ್ಞೇಸ"ನ್ತಿ ಮಹಾಪದಾನೇ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೪೫) ಆಗತನಯೇನ ಸಾರಥಿಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಧಿರತ್ಥು ವತ, ಭೋ, ಜಾತಿ , ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಜಾತಸ್ಸ ಜರಾ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯೋ ತತೋವ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಮೇವ ಅಭಿರುಹಿ। ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಪಟಿನಿವತ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಜಿಣ್ಣಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಜಿಣ್ಣಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತೀತಿ ಆಹಂಸು, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ನಾಸೇಥ, ಸೀಘಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ನಾಟಕಾನಿ ಸಜ್ಜೇಥ, ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಸತಿಂ ನ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಅದ್ಧಯೋಜನೇ ಅದ್ಧಯೋಜನೇ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇಸಿ।

ಪುನೇಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಥೇವ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದೇವತಾಭಿನಿಮ್ಮಿತಂ ಬ್ಯಾಧಿತಂ ಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿ। ರಾಜಾಪಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಪುನ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣೇ ಪದೇಸೇ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇಸಿ। ಅಪರಮ್ಪಿ ಏಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ

ತಥೇವ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದೇವತಾಭಿನಿಮ್ಮಿತಂ ಕಾಲಙ್ಕತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯೋ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿ। ರಾಜಾಪಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಪುನ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಸಮನ್ತತೋ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣೇ ಪದೇಸೇ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇಸಿ। ಅಪರಂ ಪನೇಕದಿವಸಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಥೇವ ದೇವತಾಭಿನಿಮ್ಮಿತಂ ಸುನಿವತ್ಥಂ ಸುಪಾರುತಂ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋ ನಾಮೇಸೋ ಸಮ್ಮಾ"ಹಿ ಸಾರಥಿಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾರಥಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಗುಣೇ ವಾ ನ ಜಾನಾತಿ, ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಪನ "ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಾಮಾಯಂ, ದೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಗುಣೇ ವಣ್ಣೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ರುಚಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ದೀಘಭಾಣಕಾ ಪನಾಹು - "ಚತ್ತಾರಿಪಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ದಿಸ್ವಾ ಅಗಮಾಸೀ"ತಿ।

ಸೋ ತತ್ಥ ದಿವಸಭಾಗಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ ಮಙ್ಗಲಸಿಲಾಪಟ್ಟೇ ನಿಸೀದಿ ಅತ್ತಾನಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತುಕಾಮೋ, ಅಥಸ್ಸ ಪರಿಚಾರಕಪುರಿಸಾ ನಾನಾವಣ್ಣಾನಿ ದುಸ್ಸಾನಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಆಭರಣವಿಕತಿಯೋ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಾನಿ ಚ ಆದಾಯ ಸಮನ್ತಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಾಸನಂ ಉಣ್ಹಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಮಂ ಇಮಮ್ಹಾ ಠಾನಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋಸೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅಲಙ್ಕಾರೇತುಕಾಮತಂ ಞತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಸಮ್ಮ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮ, ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಅಜ್ಜ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸತಿ, ಅಯಮಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಅಲಙ್ಕಾರೋ, ತ್ವಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ದಿಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರೋಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ದೇವಾನುಭಾವೇನ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಕಪ್ಪಕಸದಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ದಿಬ್ಬದುಸ್ಸೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ವೇಠೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹತ್ಥಸಮ್ಫಸ್ಸೇನೇವ "ನಾಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ, ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ವೇಠನೇನ ವೇಠಿತಮತ್ತೇ ಸೀಸೇ ಮೋಳಿಯಂ ಮಣಿರತನಾಕಾರೇನ ದುಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಞ್ಛಿ, ಪುನ ವೇಠೇನ್ತಸ್ಸ ದುಸ್ಸಸಹಸ್ಸನ್ತಿ ದಸಕ್ಖತ್ತುಂ ವೇಠೇನ್ತಸ್ಸ ದಸ ದುಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಚ್ಛಿಂಸು। "ಸೀಸಂ ಖುದ್ದಕಂ, ದುಸ್ಸಾನಿ ಬಹೂನಿ , ಕಥಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತಾನೀ"ತಿ ನ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಂ। ತೇಸು ಹಿ ಸಬ್ಬಮಹನ್ತಂ ಆಮಲಕಪುಪ್ಫಪ್ಪಮಾಣಂ, ಅವಸೇಸಾನಿ ಕದಮ್ಬಕಪುಪ್ಫಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖಗವಚ್ಛಿತಂ ವಿಯ ಕುಯ್ಯಕಪುಪ್ಫಂ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಸಬ್ಬತಾಲಾವಚರೇಸು ಸಕಾನಿ ಸಕಾನಿ ಪಟಿಭಾನಾನಿ ದಸ್ಸಯನ್ತೇಸು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು "ಜಯನನ್ದಾ"ತಿಆದಿವಚನೇಹಿ, ಸುತಮಙ್ಗಲಿಕಾದೀಸು ಚ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಮಙ್ಗಲವಚನತ್ಥುತಿಘೋಸೇಹಿ ಸಮ್ಭಾವೇನ್ತೇಸು ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ತಂ ರಥವರಂ ಅಭಿರುಹಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ "ರಾಹುಲಮಾತಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾತಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ "ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ತುಟ್ಠಿಂ ನಿವೇದೇಥಾ"ತಿ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ರಾಹು ಜಾತೋ, ಬನ್ಧನಂ ಜಾತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಅವಚಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮೇ ನತ್ತಾ **'ರಾಹುಲಕುಮಾರೋ'**ತ್ವೇವ ನಾಮ ಹೋತೂ"ತಿ ಆಹ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ರಥವರಂ ಆರುಯ್ಹ ಅತಿಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ಅತಿಮನೋರಮೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ **ಕಿಸಾಗೋತಮೀ** ನಾಮ ಖತ್ತಿಯಕಞ್ಞಾ ಉಪರಿಪಾಸಾದವರತಲಗತಾ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕುರುಮಾನಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ರೂಪಸಿರಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ನಿಬ್ಬುತಾ ನೂನ ಸಾ ಮಾತಾ, ನಿಬ್ಬುತೋ ನೂನ ಸೋ ಪಿತಾ।
ನಿಬ್ಬುತಾ ನೂನ ಸಾ ನಾರೀ, ಯಸ್ಸಾಯಂ ಈದಿಸೋ ಪತೀ"ತಿ॥ (ಧಂ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ನಿದಾನಕಥಾ)। -

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಏವಮಾಹ - 'ಏವರೂಪಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾ ಮಾತು ಹದಯಂ ನಿಬ್ಬಾಯತಿ, ಪಿತು ಹದಯಂ ನಿಬ್ಬಾಯತಿ, ಪಜಾಪತಿಯಾ ಹದಯಂ ನಿಬ್ಬಾಯತೀ'ತಿ। ಕಿಸ್ಮಿಂ ನು ಖೋ ನಿಬ್ಬುತೇ ಹದಯಂ

ನಿಬ್ಬುತಂ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಕಿಲೇಸೇಸು ವಿರತ್ತಮನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ರಾಗಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬುತೇ ನಿಬ್ಬುತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ದೋಸಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬುತೇ ನಿಬ್ಬುತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಮೋಹಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬುತೇ ನಿಬ್ಬುತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಮಾನದಿಟ್ಠಿಆದೀಸು ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸದರಥೇಸು ನಿಬ್ಬುತೇಸು ನಿಬ್ಬುತಂ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ। "ಅಯಂ ಮೇ ಸುಸ್ಸವನಂ ಸಾವೇತಿ, ಅಹಞ್ಹಿ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗವೇಸನ್ತೋ ವಿಚರಾಮಿ, ಅಜ್ಜೇವ ಮಯಾ ಘರಾವಾಸಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗವೇಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಯಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಆಚರಿಯಭಾಗೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಕಣ್ಠತೋ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಕಿಸಾಗೋತಮಿಯಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಮುತ್ತಾಹಾರಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾ "ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಮಯಿ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಪೇಸೇತೀ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಅಹೋಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಮಹನ್ತೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ಅತ್ತನೋ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಸಿರಿಸಯನೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತಾವದೇವ ಚ ನಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ನಚ್ಚಗೀತಾದೀಸು ಸುಸಿಕ್ಖಿತಾ ದೇವಕಞ್ಞಾ ವಿಯ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ ನಾನಾತೂರಿಯಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಭಿರಮಾಪೇನ್ತಿಯೋ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಾನಿ ಪಯೋಜಯಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಿಲೇಸೇಸು ವಿರತ್ತಚಿತ್ತತಾಯ ನಚ್ಚಾದೀಸು ಅನಭಿರತೋ ಮುಹುತ್ತಂ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ತಾಪಿ ಇತ್ಥಿಯೋ "ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಮಯಂ ನಚ್ಚಾದೀನಿ ಪಯೋಜೇಮ, ಸೋ ನಿದ್ದಂ ಉಪಗತೋ, ಇದಾನಿ ಕಿಮತ್ಥಂ ಕಿಲಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಗಹಿತಗಹಿತಾನಿ ತೂರಿಯಾನಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು, ಗನ್ಧತೇಲಪ್ಪದೀಪಾ ಝಾಯನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅದ್ದಸ ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ತೂರಿಯಭಣ್ಡಾನಿ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಿಯೋ - ಏಕಚ್ಚಾ ಪಗ್ಘರಿತಖೇಳಾ, ಕಿಲಿನ್ನಗತ್ತಾ, ಏಕಚ್ಚಾ ದನ್ತೇ ಖಾದನ್ತಿಯೋ, ಏಕಚ್ಚಾ ಕಾಕಚ್ಛನ್ತಿಯೋ, ಏಕಚ್ಚಾ ವಿಪ್ಪಲಪನ್ತಿಯೋ, ಏಕಚ್ಚಾ ವಿವಟಮುಖೀ, ಏಕಚ್ಚಾ ಅಪಗತವತ್ಥಾ ಪಾಕಟಬೀಭಚ್ಛಸಮ್ಬಾಧಟ್ಠಾನಾ। ಸೋ ತಾಸಂ ತಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಕಾಮೇಸು ವಿರತ್ತಚಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಸಕ್ಕಭವನಸದಿಸಮ್ಪಿ ತಂ ಮಹಾತಲಂ ವಿವಿಧನಾನಾಕುಣಪಭರಿತಂ ಆಮಕಸುಸಾನಂ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ, ತಯೋ ಭವಾ ಆದಿತ್ತಗೇಹಸದಿಸಾ ಖಾದಿಂಸು - "ಉಪದ್ದುತಂ ವತ, ಭೋ, ಉಪಸ್ಸಟ್ಠಂ ವತ, ಭೋ"ತಿ ಉದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸಿ, ಅತಿವಿಯಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮಿ।

ಸೋ "ಅಜ್ಜೇವ ಮಯಾ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸಯನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ದ್ವಾರಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕೋ ಏತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಉಮ್ಮಾರೇ ಸೀಸಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ ಛನ್ನೋ - "ಅಹಂ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಛನ್ನೋ"ತಿ ಆಹ। "ಅಜ್ಜಾಹಂ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತುಕಾಮೋ, ಏಕಂ ಮೇ ಅಸ್ಸಂ ಕಪ್ಪೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧು, ದೇವಾ"ತಿ ಅಸ್ಸಭಣ್ಡಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧತೇಲಪ್ಪದೀಪೇಸು ಜಲನ್ತೇಸು ಸುಮನಪಟ್ಟವಿತಾನಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ರಮಣೀಯೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಠಿತಂ ಕಣ್ಡಕಂ ಅಸ್ಸರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಇಮಮೇವ ಕಪ್ಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಕಣ್ಡಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಕಪ್ಪಿಯಮಾನೋವ ಅಞ್ಞಾಸಿ "ಅಯಂ ಕಪ್ಪನಾ ಅತಿವಿಯ ಗಾಳ್ಹಾ, ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಾದಿಗಮನಕಾಲೇ ಕಪ್ಪನಾ ವಿಯ ನ ಹೋತಿ , ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಅಜ್ಜ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತತೋ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಮಹಾಹಸಿತಂ ಹಸಿ, ಸೋ ಸದ್ದೋ ಸಕಲನಗರಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ದೇವತಾ ಪನ ನಂ ಸನ್ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ ನ ಕಸ್ಸಚಿ ಸೋತುಂ ಅದಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ಛನ್ನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾವ "ಪುತ್ತಂ ತಾವ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಪಲ್ಲಙ್ಕತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ರಾಹುಲಮಾತುಯಾ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಬ್ಭದ್ವಾರಂ ವಿವರಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೇ ಗನ್ಧತೇಲಪ್ಪದೀಪೋ ಝಾಯತಿ, ರಾಹುಲಮಾತಾ ಸುಮನಮಲ್ಲಿಕಾದೀನಂ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಅಮ್ಬಣಮತ್ತೇನ ಅಭಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣೇ ಸಯನೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಹತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉಮ್ಮಾರೇ ಪಾದಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಸಚಾಹಂ ದೇವಿಯಾ ಹತ್ಥಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವೀ ಪಬುಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಮೇ ಗಮನನ್ತರಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾಸಾದತಲತೋ ಓತರಿ। ಯಂ ಪನ ಜಾತಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ತದಾ ಸತ್ತಾಹಜಾತೋ ರಾಹುಲಕುಮಾರೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಸೇಸಟ್ಠಕಥಾಸು ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಇದಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾಸಾದತಲಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ತಾತ ಕಣ್ಡಕ, ತ್ವಂ ಅಜ್ಜ ಏಕರತ್ತಿಂ ಮಂ ತಾರಯ, ಅಹಂ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಸದೇವಕಂ ಲೋಕಂ ತಾರಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತತೋ ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಕಣ್ಡಕಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಕಣ್ಡಕೋ ಗೀವತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಯಾಮೇನ ಅಟ್ಠಾರಸಹತ್ಥೋ ಹೋತಿ, ತದನುಚ್ಛವಿಕೇನ ಉಬ್ಬೇಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಥಾಮಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಧೋತಸಙ್ಖಸದಿಸೋ। ಸೋ ಸಚೇ ಹಸೇಯ್ಯ ವಾ ಪದಸದ್ದಂ ವಾ ಕರೇಯ್ಯ, ಸದ್ದೋ ಸಕಲನಗರಂ ಅವತ್ಥರೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ತಸ್ಸ ಯಥಾ ನ ಕೋಚಿ ಸುಣಾತಿ, ಏವಂ ಹಸಿತಸದ್ದಂ ಸನ್ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ ಅಕ್ಕಮನಅಕ್ಕಮನಪದವಾರೇ ಹತ್ಥತಲಾನಿ ಉಪನಾಮೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಸ್ಸವರಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿವೇಮಜ್ಝಗತೋ ಛನ್ನಂ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ವಾಲಧಿಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಮಹಾದ್ವಾರಸಮೀಪಂ ಪತ್ತೋ। ತದಾ ಪನ ರಾಜಾ "ಏವಂ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ವೇಲಾಯ ನಗರದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದ್ವೀಸು ದ್ವಾರಕವಾಟೇಸು ಏಕೇಕಂ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸೇನ ವಿವರಿತಬ್ಬಂ ಕಾರೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ ಥಾಮಬಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹತ್ಥಿಗಣನಾಯ ಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಹತ್ಥೀನಂ ಬಲಂ ಧಾರೇಸಿ, ಪುರಿಸಗಣನಾಯ ದಸಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಪುರಿಸಾನಂ ಬಲಂ ಧಾರೇಸಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚೇ ದ್ವಾರಂ ನ ವಿವರಿಯ್ಯತಿ, ಅಜ್ಜ ಕಣ್ಡಕಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ವಾಲಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೇನ ಛನ್ನೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಕಣ್ಡಕಂ ಊರುಹಿ ನಿಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಪಾಕಾರಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಛನ್ನೋಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚೇ ದ್ವಾರಂ ನ ವಿವರಿಯ್ಯತಿ, ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಂ ಅಯ್ಯಪುತ್ತಂ ಖನ್ಧೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕಣ್ಡಕಂ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಉಪಕಚ್ಛನ್ತರೇ ಕತ್ವಾ ಪಾಕಾರಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಕಣ್ಡಕೋಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚೇ ದ್ವಾರಂ ನ ವಿವರಿಯ್ಯತಿ, ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಂ ಪಿಟ್ಠೇ ಯಥಾನಿಸಿನ್ನಮೇವ ಛನ್ನೇನ ವಾಲಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಾಕಾರಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಚೇ ದ್ವಾರಂ ನ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಯಥಾಚಿನ್ತಿತಮೇವ ತೇಸು ತೀಸು ಜನೇಸು ಅಞ್ಞತರೋ ಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯ। ದ್ವಾರೇ ಪನ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿ।

ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖಣೇ **ಮಾರೋ** ಪಾಪಿಮಾ "ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನಿವತ್ತೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ ಆಹ - "ಮಾರಿಸ, ಮಾ ನಿಕ್ಖಮಿ, ಇತೋ ತೇ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಚಕ್ಕರತನಂ ಪಾತುಭವಿಸ್ಸತಿ, ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಪರಿತ್ತದೀಪಪರಿವಾರಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾದೀಪಾನಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸ್ಸಸಿ, ನಿವತ್ತ, ಮಾರಿಸಾ"ತಿ। "ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ? "ಅಹಂ ವಸವತ್ತೀ"ತಿ। "ಮಾರ, ಜಾನಾಮಹಂ ಮಯ್ಹಂ ಚಕ್ಕರತನಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಂ, ಅನತ್ಥಿಕೋಹಂ ರಜ್ಜೇನ, ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಉನ್ನಾದೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಮಾರೋ "ಇತೋ ದಾನಿ ತೇ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಂ ವಾ ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕಂ ವಾ ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕಂ ವಾ ಚಿನ್ತಿತಕಾಲೇ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಓತಾರಾಪೇಕ್ಖೋ ಛಾಯಾ ವಿಯ ಅನುಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನುಬನ್ಧಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಹತ್ಥಗತಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಂ ಖೇಳಪಿಣ್ಡಂ ವಿಯ ಅನಪೇಕ್ಖೋ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಯ ಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹನಕ್ಖತ್ತೇ ವತ್ತಮಾನೇ, ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಚ ಪುನ ನಗರಂ ಅಪಲೋಕೇತುಕಾಮೋ ಜಾತೋ। ಏವಞ್ಚ ಪನಸ್ಸ ಚಿತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನಮತ್ತೇಯೇವ - "ಮಹಾಪುರಿಸ, ನ ತಯಾ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಓಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ವದಮಾನಾ ವಿಯ ಮಹಾಪಥವೀ ಕುಲಾಲಚಕ್ಕಂ ವಿಯ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನಗರಾಭಿಮುಖೋ ಠತ್ವಾ ನಗರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಥವಿಪ್ಪದೇಸೇ ಕಣ್ಡಕನಿವತ್ತನಚೇತಿಯಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಮಗ್ಗಾಭಿಮುಖಂ ಕಣ್ಡಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಿ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ಉಳಾರೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ। ತದಾ ಕಿರಸ್ಸ ದೇವತಾ ಪುರತೋ ಸಟ್ಠಿ ಉಕ್ಕಾಸಹಸ್ಸಾನಿ ಧಾರಯಿಂಸು, ಪಚ್ಛತೋ ಸಟ್ಠಿ , ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸತೋ ಸಟ್ಠಿ, ವಾಮಪಸ್ಸತೋ ಸಟ್ಠೀತಿ। ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಅಪರಿಮಾಣಾ ಉಕ್ಕಾ ಧಾರಯಿಂಸು। ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಚ ನಾಗಸುಪಣ್ಣಾದಯೋ ಚ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಗನ್ಧೇಹಿ ಮಾಲಾಹಿ ಚುಣ್ಣೇಹಿ ಧೂಪೇಹಿ ಪೂಜಯಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಪುಪ್ಫೇಹಿ ಚೇವ ಮನ್ದಾರವಪುಪ್ಫೇಹಿ ಚ ಘನಮೇಘವುಟ್ಠಿಕಾಲೇ ಧಾರಾಹಿ ವಿಯ ನಭಂ ನಿರನ್ತರಂ ಅಹೋಸಿ, ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸಂಗೀತಾನಿ ಪವತ್ತಿಂಸು , ಸಮನ್ತತೋ ಅಟ್ಠ ತೂರಿಯಾನಿ, ಸಟ್ಠಿ ತೂರಿಯಾನೀತಿ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿ ತೂರಿಯಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ

ಪವತ್ತಯಿಂಸು। ತೇಸಂ ಸದ್ದೋ ಸಮುದ್ದಕುಚ್ಛಿಯಂ ಮೇಘಥನಿತಕಾಲೋ ವಿಯ, ಯುಗನ್ಧರಕುಚ್ಛಿಯಂ ಸಾಗರನಿಗ್ಘೋಸಕಾಲೋ ವಿಯ ಚ ವತ್ತತಿ।

ಇಮಿನಾ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕರತ್ತೇನೇವ ತೀಣಿ ರಜ್ಜಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ತಿಂಸಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ ಅನೋಮಾನದೀತೀರಂ ಪಾಪುಣಿ। ಕಿಂ ಪನ ಅಸ್ಸೋ ತತೋ ಪರಂ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ? ನೋ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಸೋ ಹಿ ಏಕಂ ಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ನಾಭಿಯಾ ಠಿತಚಕ್ಕಸ್ಸ ನೇಮಿವಟ್ಟಿಂ ಮದ್ದನ್ತೋ ವಿಯ ಅನ್ತನ್ತೇನ ಚರಿತ್ವಾ ಪುರೇಪಾತರಾಸಮೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪಾದಿತಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ। ತದಾ ಪನ ದೇವನಾಗಸುಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಓಸ್ಸಟ್ಠೇಹಿ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಯಾವ ಊರುಪ್ಪದೇಸಾ ಸಞ್ಛನ್ನಸರೀರಂ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾಜಟಂ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಅತಿಪಪಞ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ ತಿಂಸಯೋಜನಮತ್ತಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನದೀತೀರೇ ಠತ್ವಾ ಛನ್ನಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಾ ನಾಮ ಅಯಂ ನದೀ"ತಿ? "ಅನೋಮಾ ನಾಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಅನೋಮಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಣ್ಹಿಯಾ ಘಟ್ಟೇನ್ತೋ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ। ಅಸ್ಸೋ ಚ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠುಸಭವಿತ್ಥಾರಾಯ ನದಿಯಾ ಪಾರಿಮತೀರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠಿತೋ ಓರುಯ್ಹ ರಜತಪಟ್ಟಸದಿಸೇ ವಾಳುಕಾಪುಲಿನೇ ಠತ್ವಾ ಛನ್ನಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಸಮ್ಮ ಛನ್ನ, ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಆಭರಣಾನಿ ಚೇವ ಕಣ್ಡಕಞ್ಚ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಅಹಮ್ಪಿ, ದೇವ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ನ ಲಬ್ಭಾ ತಯಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ, ಗಚ್ಛೇವ ತ್ವ"ನ್ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಟಿಬಾಹಿತ್ವಾ ಆಭರಣಾನಿ ಚೇವ ಕಣ್ಡಕಞ್ಚ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮೇ ಮಯ್ಹಂ ಕೇಸಾ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಕೇಸೇ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಯುತ್ತರೂಪೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ತತೋ "ಸಯಮೇವ ಖಗ್ಗೇನ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಅಸಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾಮಹತ್ಥೇನ ಮೋಳಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಚೂಳಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಛಿನ್ದಿ। ಕೇಸಾ ದ್ವಙ್ಗುಲಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣತೋ ಆವಟ್ಟಮಾನಾ ಸೀಸಂ ಅಲ್ಲೀಯಿಂಸು। ತೇಸಂ ಯಾವಜೀವಂ ತದೇವ ಪಮಾಣಂ ಅಹೋಸಿ, ಮಸ್ಸು ಚ ತದನುರೂಪಂ, ಪುನ ಕೇಸಮಸ್ಸುಓಹಾರಣಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಹ ಮೋಳಿಯಾ ಚೂಳಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಸಚಾಹಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಆಕಾಸೇ ತಿಟ್ಠತು। ನೋ ಚೇ, ಭೂಮಿಯಂ ಪತತೂ"ತಿ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಖಿಪಿ। ಸಾ ಚೂಳಾ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ ಠಾನಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಯೋಜನಿಯರತನಚಙ್ಕೋಟಕೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ **ಚೂಳಾಮಣಿಚೇತಿಯಂ** ನಾಮ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

"ಛೇತ್ವಾನ ಮೋಳಿಂ ವರಗನ್ಧವಾಸಿತಂ, ವೇಹಾಯಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿ ಸಕ್ಯಪುಙ್ಗವೋ।
ಸಹಸ್ಸನೇತ್ತೋ ಸಿರಸಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿ, ರತನಚಙ್ಕೋಟವರೇನ ವಾಸವೋ"ತಿ॥ (ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೨೨೨)।

ಪುನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಾನಿ ಕಾಸಿಕವತ್ಥಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ನ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪಾನೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಪುರಾಣಸಹಾಯಕೋ ಘಟಿಕಾರಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ಜರಂ ಅಪ್ಪತ್ತೇನ ಮಿತ್ತಭಾವೇನ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಸಹಾಯಕೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರಮಸ್ಸ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

"ತಿಚೀವರಞ್ಚ ಪತ್ತೋ ಚ, ವಾಸೀ ಸೂಚಿ ಚ ಬನ್ಧನಂ।
ಪರಿಸ್ಸಾವನೇನ ಅಟ್ಠೇತೇ, ಯುತ್ತಯೋಗಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ"ತಿ॥ -

ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಹದ್ಧಜಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಉತ್ತಮಪಬ್ಬಜಿತವೇಸಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ "ಛನ್ನ, ತ್ವಂ ಮಮ ವಚನೇನ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಆರೋಗ್ಯಂ ವದೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಛನ್ನೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಕಣ್ಡಕೋ ಪನ ಛನ್ನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತಯಮಾನಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುಣನ್ತೋವ "ನತ್ಥಿ ದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಪುನ ಸಾಮಿನೋ ದಸ್ಸನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಚಕ್ಖುಪಥಂ ವಿಜಹನ್ತೋ ಸೋಕಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಹದಯೇನ

ಫಲಿತೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಕಣ್ಡಕೋ ನಾಮ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಛನ್ನಸ್ಸ ಪಠಮಂ ಏಕೋವ ಸೋಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಣ್ಡಕಸ್ಸ ಪನ ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯ ದುತಿಯೇನ ಸೋಕೇನ ಪೀಳಿತೋ ರೋದನ್ತೋ ಪರಿದೇವನ್ತೋ ನಗರಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪದೇಸೇ **ಅನುಪಿಯಂ** ನಾಮ ಅಮ್ಬವನಂ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಸತ್ತಾಹಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ತಿಂಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಪದಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಚ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿ। ಸಕಲನಗರಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ರೂಪದಸ್ಸನೇನೇವ ಧನಪಾಲಕೇ ಪವಿಟ್ಠೇ ರಾಜಗಹಂ ವಿಯ ಚ, ಅಸುರಿನ್ದೇ ಪವಿಟ್ಠೇ ದೇವನಗರಂ ವಿಯ ಚ ಸಙ್ಖೋಭಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಪುರಿಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ "ದೇವ, ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ಸತ್ತೋ ನಗರೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ, 'ದೇವೋ ವಾ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ನಾಗೋ ವಾ ಸುಪಣ್ಣೋ ವಾ ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಏಸೋ'ತಿ ನ ಜಾನಾಮಾ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಪಾಸಾದತಲೇ ಠತ್ವಾ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತೋ ಪುರಿಸೇ ಆಣಾಪೇಸಿ - "ಗಚ್ಛಥ, ಭಣೇ , ವೀಮಂಸಥ, ಸಚೇ ಅಮನುಸ್ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಧಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ದೇವತಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ನಾಗೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಥವಿಯಂ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ಮನುಸ್ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಯಥಾಲದ್ಧಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

ಮಹಾಪುರಿಸೋಪಿ ಖೋ ಮಿಸ್ಸಕಭತ್ತಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ "ಅಲಂ ಮೇ ಏತ್ತಕಂ ಯಾಪನಾಯಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಪವಿಟ್ಠದ್ವಾರೇನೇವ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ **ಪಣ್ಡವ**ಪಬ್ಬತಚ್ಛಾಯಾಯಂ ಪುರತ್ಥಿಮಾಭಿಮುಖೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಆರದ್ಧೋ। ಅಥಸ್ಸ ಅನ್ತಾನಿ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಮುಖೇನ ನಿಕ್ಖಮನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತತೋ ಸೋ ತೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಆಹಾರಸ್ಸ ಚಕ್ಖುನಾಪಿ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬತಾಯ ತೇನ ಪಟಿಕೂಲಾಹಾರೇನ ಅಟ್ಟೀಯಮಾನೋಪಿ ಏವಂ ಅತ್ತನಾ ಏವ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದಿ - "ಸಿದ್ಧತ್ಥ, ತ್ವಂ ಸುಲಭಅನ್ನಪಾನೇ ಕುಲೇ ತಿವಸ್ಸಿಕಗನ್ಧಸಾಲಿಭೋಜನಂ ನಾನಗ್ಗರಸೇಹಿ ಭುಞ್ಜನಟ್ಠಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾಪಿ ಏಕಂ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ 'ಕದಾ ನು ಖೋ ಅಹಮ್ಪಿ ಏವರೂಪೋ ಹುತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಸೋ ಕಾಲೋ'ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಇದಾನಿ ಕಿನ್ನಾಮೇತಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಕಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ।

ರಾಜಪುರಿಸಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ದೂತವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ವೇಗೇನ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಇರಿಯಾಪಥಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ನಿಯ್ಯಾತೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಯ್ಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ವತ್ಥುಕಾಮೇಹಿ ವಾ ಕಿಲೇಸಕಾಮೇಹಿ ವಾ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಪರಮಾಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ಥಯನ್ತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಂ ಯಾಚನ್ತೋಪಿ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ "ಅದ್ಧಾ ತ್ವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ , ಬುದ್ಧಭೂತೇನ ಪನ ತಯಾ ಪಠಮಂ ಮಮ ವಿಜಿತಂ ಆಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ "ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಥಾ ಪಬ್ಬಜಿ ಚಕ್ಖುಮಾ"ತಿ ಇಮಂ **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸುತ್ತಂ** (ಸು॰ ನಿ॰ ೪೦೭) ಸದ್ಧಿಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ರಞ್ಞೋ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಆಳಾರಞ್ಚ ಕಾಲಾಮಂ ಉದಕಞ್ಚ ರಾಮಪುತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ "ನಾಯಂ ಮಗ್ಗೋ ಬೋಧಾಯಾ"ತಿ ತಮ್ಪಿ ಸಮಾಪತ್ತಿಭಾವನಂ ಅನಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಥಾಮವೀರಿಯಸನ್ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಮಹಾಪಧಾನಂ ಪದಹಿತುಕಾಮೋ ಉರುವೇಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ರಮಣೀಯೋ ವತಾಯಂ ಭೂಮಿಭಾಗೋ"ತಿ ತತ್ಥೇವ ವಾಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಪಧಾನಂ ಪದಹಿ। ತೇಪಿ ಖೋ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಪ್ಪಮುಖಾ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾ ಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನೀಸು ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತಾ ತತ್ಥ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ಮಹಾಪಧಾನಂ ಪದಹನ್ತಂ "ಇದಾನಿ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪರಿವೇಣಸಮ್ಮಜ್ಜನಾದಿಕಾಯ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಉಪಟ್ಠಹಮಾನಾ ಸನ್ತಿಕಾವಚರಾ ಅಹೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ "ಕೋಟಿಪ್ಪತ್ತಂ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ

ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕತಿಲತಣ್ಡುಲಾದೀಹಿಪಿ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ, ಸಬ್ಬಸೋಪಿ ಆಹಾರುಪಚ್ಛೇದನಂ ಅಕಾಸಿ। ದೇವತಾಪಿ ಲೋಮಕೂಪೇಹಿ ಓಜಂ ಉಪಸಂಹರಮಾನಾ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು।

ಅಥಸ್ಸ ತಾಯ ನಿರಾಹಾರತಾಯ ಪರಮಕಸಿರಪ್ಪತ್ತತಾಯ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋಪಿ ಕಾಯೋ ಕಾಳವಣ್ಣೋ ಅಹೋಸಿ, ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಅಪ್ಪೇಕದಾ ಆನಾಪಾನಕಜ್ಝಾನಂ ಝಾಯನ್ತೋ ಮಹಾವೇದನಾಭಿತುನ್ನೋ ವಿಸಞ್ಞೀಭೂತೋ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ಪತತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕಚ್ಚಾ ದೇವತಾ "ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚಾ "ವಿಹಾರೋತ್ವೇವೇಸೋ ಅರಹತ"ನ್ತಿ ಚ ಆಹಂಸು। ತತ್ಥ ಯಾಸಂ "ಕಾಲಙ್ಕತೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾ ಅಹೋಸಿ, ತಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ - "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತೋ ಕಾಲಙ್ಕತೋ"ತಿ। "ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಕಾಲಙ್ಕತೋ, ಅಹುತ್ವಾ"ತಿ? "ಬುದ್ಧೋ ಭವಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಪಧಾನಭೂಮಿಯಂಯೇವ ಪತಿತ್ವಾ ಕಾಲಙ್ಕತೋ"ತಿ। ಇದಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ - "ನಾಹಂ ಸದ್ದಹಾಮಿ, ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಬೋಧಿಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಕಾಲಕಿರಿಯಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। "ಕಸ್ಮಾ ಪನ ರಾಜಾ ನ ಸದ್ದಹತೀ"ತಿ? ಕಾಲದೇವಲತಾಪಸವನ್ದಾಪನದಿವಸೇ ಜಮ್ಬುರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಚ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಾನಂ ದಿಟ್ಠತ್ತಾ।

ಪುನ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತೇ ತಾ ದೇವತಾ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅರೋಗೋ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಜಾನಾಮಹಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಮರಣಭಾವ"ನ್ತಿ ವದತಿ। ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಕಾಸೇ ಗಣ್ಠಿಕರಣಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ಅಯಂ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಾ ನಾಮ ಬೋಧಾಯ ಮಗ್ಗೋ ನ ಹೋತೀ"ತಿ ಓಳಾರಿಕಂ ಆಹಾರಂ ಆಹಾರೇತುಂ ಗಾಮನಿಗಮೇಸು ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಆಹರಿ। ಅಥಸ್ಸ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಾಕತಿಕಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಕಾಯೋಪಿ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಯಂ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಕರೋನ್ತೋಪಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಇದಾನಿ ಗಾಮನಿಗಮಾದೀಸು ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಓಳಾರಿಕಂ ಆಹಾರಂ ಆಹರಮಾನೋ ಕಿಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಬಾಹುಲಿಕೋ ಏಸ ಪಧಾನವಿಬ್ಭನ್ತೋ, ಸೀಸಂ ನ್ಹಾಯಿತುಕಾಮಸ್ಸ ಉಸ್ಸಾವಬಿನ್ದುತಕ್ಕನಂ ವಿಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ವಿಸೇಸತಕ್ಕನಂ, ಕಿಂ ನೋ ಇಮಿನಾ"ತಿ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಪಹಾಯ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ **ಇಸಿಪತನಂ** ಪವಿಸಿಂಸು।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಉರುವೇಲಾಯಂ ಸೇನಾನಿಗಮೇ ಸೇನಾನಿಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ **ಸುಜಾತಾ** ನಾಮ ದಾರಿಕಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೇ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ - "ಸಚಾಹಂ ಸಮಜಾತಿಕಂ ಕುಲಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಠಮಗಬ್ಭೇ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅನುಸಂವಚ್ಛರಂ ತೇ ಸತಸಹಸ್ಸಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಸಾ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝಿ। ಸಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಛಟ್ಠೇ ವಸ್ಸೇ ಪರಿಪುಣ್ಣೇ ವಿಸಾಖಾಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಪುರೇತರಂಯೇವ ಧೇನುಸಹಸ್ಸಂ ಲಟ್ಠಿಮಧುಕವನೇ ಚರಾಪೇತ್ವಾ, ತಾಸಂ ಖೀರಂ ಪಞ್ಚ ಧೇನುಸತಾನಿ ಪಾಯೇತ್ವಾ, ತಾಸಂ ಖೀರಂ ಅಡ್ಢತಿಯಾನಿ ಚ ಸತಾನೀತಿ ಏವಂ ಯಾವ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಧೇನೂನಂ ಖೀರಂ ಅಟ್ಠ ಧೇನುಯೋ ಪಿವನ್ತಿ, ತಾವ ಖೀರಸ್ಸ ಬಹಲತಞ್ಚ ಮಧುರತಞ್ಚ ಓಜವನ್ತತಞ್ಚ ಪತ್ಥಯಮಾನಾ ಖೀರಪರಿವತ್ತನಂ ನಾಮ ಅಕಾಸಿ। ಸಾ ವಿಸಾಖಾಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ "ಪಾತೋವ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ತಾ ಅಟ್ಠ ಧೇನುಯೋ ದುಹಾಪೇಸಿ। ವಚ್ಛಕಾ ಧೇನೂನಂ ಥನಮೂಲಂ ನ ಆಗಮಂಸು, ಥನಮೂಲೇ ಪನ ನವಭಾಜನೇಸು ಉಪನೀತಮತ್ತೇಸು ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಖೀರಧಾರಾ ಪಗ್ಘರಿಂಸು। ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುಜಾತಾ ಸಹತ್ಥೇನೇವ ಖೀರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನವಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಹತ್ಥೇನೇವ ಅಗ್ಗಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಚಿತುಂ ಆರಭಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಯಾಸೇ ಪಚ್ಚಮಾನೇ ಮಹನ್ತಾ ಮಹನ್ತಾ ಪುಬ್ಬುಳಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಾವಟ್ಟಾ ಹುತ್ವಾ ಸಞ್ಚರನ್ತಿ। ಏಕಫುಸಿತಮ್ಪಿ ಬಹಿ ನ ಉಪ್ಪತತಿ, ಉದ್ಧನತೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋಪಿ ಧೂಮೋ ನ ಉಟ್ಠಹತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚತ್ತಾರೋ ಲೋಕಪಾಲಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉದ್ಧನೇ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಛತ್ತಂ ಧಾರೇಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಅಲಾತಾನಿ ಸಮಾನೇನ್ತೋ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇಸಿ। ದೇವತಾ

ದ್ವಿಸಹಸ್ಸದೀಪಪರಿವಾರೇಸು ಚತೂಸು ಮಹಾದೀಪೇಸು ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಪಕಪ್ಪನಓಜಂ ಅತ್ತನೋ ದೇವಾನುಭಾವೇನ ದಣ್ಡಕಬದ್ಧಂ ಮಧುಪಟಲಂ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಮಧುಂ ಗಣ್ಹಮಾನಾ ವಿಯ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು । ಅಞ್ಞೇಸು ಹಿ ಕಾಲೇಸು ದೇವತಾ ಕಬಳೇ ಕಬಳೇ ಓಜಂ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು, ಸಮ್ಬೋಧಿಪ್ಪತ್ತದಿವಸೇ ಚ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನದಿವಸೇ ಚ ಉಕ್ಖಲಿಯಂಯೇವ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು । ಸುಜಾತಾ ಏಕದಿವಸೇಯೇವ ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಪಾಕಟಾನಿ ಅನೇಕಾನಿ ಅಚ್ಛರಿಯಾನಿ ದಿಸ್ವಾ **ಪುಣ್ಣಂ** ನಾಮ ದಾಸಿಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಅಮ್ಮ ಪುಣ್ಣೇ, ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವತಾ ಅತಿವಿಯ ಪಸನ್ನಾ, ಮಯಾ ಹಿ ಏತ್ತಕೇ ಕಾಲೇ ಏವರೂಪಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ನಾಮ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ, ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ದೇವಟ್ಠಾನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಹೀ"ತಿ। ಸಾ "ಸಾಧು, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತುರಿತತುರಿತಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ತಸ್ಮಿಂ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಪಞ್ಚ ಮಹಾಸುಪಿನೇ (ಅಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೯೬) ದಿಸ್ವಾ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಅಜ್ಜಾಹಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕತಸನ್ನಿಟ್ಠಾನೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಕತಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನೋ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಕಾಲಂ ಆಗಮಯಮಾನೋ ಪಾತೋವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ, ಅತ್ತನೋ ಪಭಾಯ ಸಕಲಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಓಭಾಸಯಮಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಸಾ ಪುಣ್ಣಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅದ್ದಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಾಚೀನಲೋಕಧಾತುಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಂ, ಸರೀರತೋ ಚಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತಾಹಿ ಪಭಾಹಿ ಸಕಲರುಕ್ಖಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ। ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವತಾ ರುಕ್ಖತೋ ಓರುಯ್ಹ ಸಹತ್ಥೇನೇವ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಉಬ್ಬೇಗಪ್ಪತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸುಜಾತಾಯ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಸುಜಾತಾ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ಹುತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಮ ಜೇಟ್ಠಧೀತುಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠಾಹೀ"ತಿ ಧೀತು ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಂ ಅದಾಸಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಪಾಪುಣನದಿವಸೇ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾ ಏಕಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಾ "ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಂ ಪಾಯಾಸಂ ಪಕ್ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಾಯಾಸಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಕಾಮಾ ಪಕ್ಕಭಾಜನಂ ಆವಜ್ಜೇಸಿ। ಸಬ್ಬೋ ಪಾಯಾಸೋ ಪದುಮಪತ್ತತೋ ಉದಕಂ ವಿಯ ವಿತ್ತಿತ್ವಾ ಪಾತಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ಏಕಪಾತಿಪೂರಮತ್ತೋವ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ತಂ ಪಾತಿಂ ಅಞ್ಞಾಯ ಪಾತಿಯಾ ಪಟಿಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಓದಾತವತ್ಥೇನ ವೇಠೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅತ್ತಭಾವಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ತಂ ಪಾತಿಂ ಅತ್ತನೋ ಸೀಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಆನುಭಾವೇನ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಬಲವಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ "ರುಕ್ಖದೇವತಾ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಓನತೋನತಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೀಸತೋ ಪಾತಿಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ವಿವರಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಭಿಙ್ಗಾರೇನ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫವಾಸಿತಂ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಘಟಿಕಾರಮಹಾಬ್ರಹ್ಮುನಾ ದಿನ್ನೋ ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತೋ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅದಸ್ಸನಂ ಗತೋ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪತ್ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ । ಸುಜಾತಾ ಸಹೇವ ಪಾತಿಯಾ ಪಾಯಾಸಂ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ, ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಸುಜಾತಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸಾ ಆಕಾರಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಅಯ್ಯ, ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾ, ತಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿ ಕರೋಥಾ"ತಿ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಯಥಾ ಮಯ್ಹಂ ಮನೋರಥೋ ನಿಪ್ಫನ್ನೋ, ಏವಂ ತುಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ನಿಪ್ಫಜ್ಜತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಮ್ಪಿ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಪುರಾಣಕಪಣ್ಣಂ ವಿಯ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖಾವ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ರುಕ್ಖಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಾತಿಂ ಆದಾಯ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನೇಕೇಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝನದಿವಸೇ ಓತರಿತ್ವಾ ನ್ಹಾನಟ್ಠಾನಂ **ಸುಪತಿಟ್ಠಿತಂ** ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸಾ ತೀರೇ ಪಾತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸುಪತಿಟ್ಠಿತತಿತ್ಥೇ ಓತರಿತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಅನೇಕಬುದ್ಧಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ನಿವಾಸನಂ ಅರಹದ್ಧಜಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಏಕಟ್ಠಿತಾಲಪಕ್ಕಪ್ಪಮಾಣೇ ಏಕೂನಪಣ್ಣಾಸಪಿಣ್ಡೇ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಅಪ್ಪೋದಕಮಧುಪಾಯಾಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಸೋಯೇವಸ್ಸ ಬುದ್ಧಭೂತಸ ಸತ್ತಸತ್ತಾಹಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಏಕೂನಪಣ್ಣಾಸದಿವಸಾನಿ ಆಹಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಅಞ್ಞೋ ಆಹಾರೋ ನತ್ಥಿ, ನ ನ್ಹಾನಂ, ನ ಮುಖಧೋವನಂ, ನ ಸರೀರವಳಞ್ಜೋ, ಝಾನಸುಖೇನ

ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ಚ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ತಂ ಪನ ಪಾಯಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಸಚಾಹಂ ಅಜ್ಜ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಯಂ ಪಾತಿ ಪಟಿಸೋತಂ ಗಚ್ಛತು, ನೋ ಚೇ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅನುಸೋತಂ ಗಚ್ಛತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ನದೀಸೋತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿ। ಸಾ ಸೋತಂ ಛಿನ್ದಮಾನಾ ನದೀಮಜ್ಝಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನೇನೇವ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಸ್ಸೋ ವಿಯ ಅಸೀತಿಹತ್ಥಮತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಪಟಿಸೋತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಆವಟ್ಟೇ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ **ಕಾಳನಾಗರಾಜ**ಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಪರಿಭೋಗಪಾತಿಯೋ "ಕಿಲಿ ಕಿಲೀ"ತಿ ರವಂ ಕಾರಯಮಾನಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ತಾಸಂ ಸಬ್ಬಹೇಟ್ಠಿಮಾ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಕಾಳೋ ನಾಗರಾಜಾ ತ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಹಿಯ್ಯೋ ಏಕೋ ಬುದ್ಧೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಪುನ ಅಜ್ಜ ಏಕೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನೇಕೇಹಿ ಪದಸತೇಹಿ ಥುತಿಯೋ ವದಮಾನೋ ಉಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ಮಹಾಪಥವಿಯಾ ಏಕಯೋಜನತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಂ ನಭಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆರೋಹನಕಾಲೋ ಅಜ್ಜ ವಾ ಹಿಯ್ಯೋ ವಾ ಸದಿಸೋ ಅಹೋಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ನದೀತೀರಮ್ಹಿ ಸುಪುಪ್ಫಿತಸಾಲವನೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪುಪ್ಫಾನಂ ವಣ್ಟತೋ ಮುಚ್ಚನಕಾಲೇ ದೇವತಾಹಿ ಅಲಙ್ಕತೇನ ಅಟ್ಠುಸಭವಿತ್ಥಾರೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಸೀಹೋ ವಿಯ ವಿಜಮ್ಭಮಾನೋ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ನಾಗಯಕ್ಖಸುಪಣ್ಣಾದಯೋ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾದೀಹಿ ಪೂಜಯಿಂಸು, ದಿಬ್ಬಸಂಗೀತಾದೀನಿ ಪವತ್ತಯಿಂಸು, ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ಏಕಗನ್ಧಾ ಏಕಮಾಲಾ ಏಕಸಾಧುಕಾರಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ **ಸೋತ್ಥಿಯೋ** ನಾಮ ತಿಣಹಾರಕೋ ತಿಣಂ ಆದಾಯ ಪಟಿಪಥೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಆಕಾರಂ ಞತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ತಿಣಮುಟ್ಠಿಯೋ ಅದಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಿಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಆರುಯ್ಹ ದಕ್ಖಿಣದಿಸಾಭಾಗೇ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ದಕ್ಖಿಣಚಕ್ಕವಾಳಂ ಓಸೀದಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಅವೀಚಿಸಮ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಉತ್ತರಚಕ್ಕವಾಳಂ ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಭವಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇದಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಪಾಪುಣನಟ್ಠಾನಂ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಚ್ಛಿಮದಿಸಾಭಾಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುರತ್ಥಿಮಾಭಿಮುಖೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ತತೋ ಪಚ್ಛಿಮಚಕ್ಕವಾಳಂ ಓಸೀದಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಅವೀಚಿಸಮ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ಪುರತ್ಥಿಮಚಕ್ಕವಾಳಂ ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಭವಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಠಿತಟ್ಠಿತಟ್ಠಾನೇ ಕಿರಸ್ಸ ನೇಮಿವಟ್ಟಿಪರಿಯನ್ತೇ ಅಕ್ಕನ್ತಂ ನಾಭಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಮಹಾಸಕಟಚಕ್ಕಂ ವಿಯ ಮಹಾಪಥವೀ ಓನತುನ್ನತಾ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇದಮ್ಪಿ ಸಮ್ಬೋಧಿಪಾಪುಣನಟ್ಠಾನಂ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ಉತ್ತರದಿಸಾಭಾಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಾಭಿಮುಖೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತತೋ ಉತ್ತರಚಕ್ಕವಾಳಂ ಓಸೀದಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಅವೀಚಿಸಮ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ದಕ್ಖಿಣಚಕ್ಕವಾಳಂ ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಭವಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇದಮ್ಪಿ ಸಮ್ಬೋಧಿಪಾಪುಣನಟ್ಠಾನಂ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಭಾಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಾಭಿಮುಖೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಭಾಗೇ ಪನ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಟ್ಠಾನಂ ಅಹೋಸಿ, ತಂ ನೇವ ಛಮ್ಭತಿ, ನ ಕಮ್ಪತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇದಂ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಅವಿಜಹಿತಂ ಅಚಲಟ್ಠಾನಂ ಕಿಲೇಸಪಞ್ಜರವಿದ್ಧಂಸನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ತಾನಿ ತಿಣಾನಿ ಅಗ್ಗೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಾಲೇಸಿ, ತಾವದೇವ ಚುದ್ದಸಹತ್ಥೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಅಹೋಸಿ। ತಾನಿಪಿ ಖೋ ತಿಣಾನಿ ತಥಾರೂಪೇನ ಸಣ್ಠಾನೇನ ಸಣ್ಠಹಿಂಸು, ಯಥಾರೂಪಂ ಸುಕುಸಲೋ ಚಿತ್ತಕಾರೋ ವಾ ಪೋತ್ಥಕಾರೋ ವಾ ಆಲಿಖಿತುಮ್ಪಿ ಸಮತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬೋಧಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಕತ್ವಾ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ದಳ್ಹಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ -

> "ಕಾಮಂ ತಚೋ ಚ ನ್ಹಾರು ಚ, ಅಟ್ಠಿ ಚ ಅವಸಿಸ್ಸತು।
> ಉಪಸುಸ್ಸತು ನಿಸ್ಸೇಸಂ, ಸರೀರೇ ಮಂಸಲೋಹಿತಂ॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ೨.೫; ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೧೮೪) -

'ನ ತ್ವೇವಾಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಇಮಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ'"ತಿ ಅಸನಿಸತಸನ್ನಿಪಾತೇನಪಿ ಅಭೇಜ್ಜರೂಪಂ ಅಪರಾಜಿತಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ - “ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಮಯ್ಹಂ ವಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಕಾಮೋ, ನ ದಾನಿಸ್ಸ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಮಾರಬಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಮಾರಘೋಸನಂ ನಾಮ ಘೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಾರಬಲಂ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸಾ ಮಾರಸೇನಾ ಮಾರಸ್ಸ ಪುರತೋ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಾ ಹೋತಿ, ದಕ್ಖಿಣತೋ ಚ ವಾಮತೋ ಚ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಾ, ಪಚ್ಛತೋ ಚಕ್ಕವಾಳಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಠಿತಾ, ಉದ್ಧಂ ನವಯೋಜನುಬ್ಬೇಧಾ ಹೋತಿ, ಯಸ್ಸಾ ಉನ್ನದನ್ತಿಯಾ ಉನ್ನಾದಸದ್ದೋ ಯೋಜನಸಹಸ್ಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಥವಿಉನ್ದ್ರಿಯನಸದ್ದೋವಿಯ ಸೂಯತಿ। ಅಥ ಮಾರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ದಿಯಡ್ಢಯೋಜನಸತಿಕಂ **ಗಿರಿಮೇಖಲಂ** ನಾಮ ಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಬಾಹುಸಹಸ್ಸಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ನಾನಾವುಧಾನಿ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಅವಸೇಸಾಯಪಿ ಮಾರಪರಿಸಾಯ ದ್ವೇ ಜನಾ ಏಕಸದಿಸಾ ಏಕಸದಿಸಂ ಆವುಧಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ನಾಹೇಸುಂ। ನಾನಾವಣ್ಣಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಮುಖಾ ಹುತ್ವಾ ನಾನಾವುಧಾನಿ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಮಾನಾ ಆಗಮಂಸು।

ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ಪನ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಥುತಿಯೋ ವದಮಾನಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ವಿಜಯುತ್ತರಸಙ್ಖಂ ಧಮಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸಙ್ಖೋ ವೀಸಹತ್ಥಸತಿಕೋ ಹೋತಿ, ಸಕಿಂ ವಾತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಧಮಿಯಮಾನೋ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಸದ್ದಂ ಕರಿತ್ವಾ ನಿಸ್ಸದ್ದೋ ಹೋತಿ। ಮಹಾಕಾಳನಾಗರಾಜಾ ಅತಿರೇಕಪದಸತೇನ ವಣ್ಣಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋವ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಧಾರಯಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಾರಬಲೇ ಪನ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ತೇಸಂ ಏಕೋಪಿ ಠಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಸಮ್ಮುಖಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇನೇವ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಕಾಳೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾಪಿ ಪಥವಿಯಂ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಂ ಮಞ್ಜೇರಿಕನಾಗಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಮುಖಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ। ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾಪಿ ವಿಜಯುತ್ತರಸಙ್ಖಂ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಕೋಟಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಏಕದೇವತಾಪಿ ಠಾತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಪನ ಏಕಕೋವ ನಿಸೀದಿ।

ಮಾರೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಂ ಆಹ - “ತಾತಾ, ಸುದ್ಧೋದನಪುತ್ತೇನ ಸಿದ್ಧತ್ಥೇನ ಸದಿಸೋ ಅಞ್ಞೋ ಪುರಿಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಯಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಯುದ್ಧಂ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ಪಚ್ಛಾಭಾಗೇನ ದಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ಮಹಾಪುರಿಸೋಪಿ ತೀಣಿ ಪಸ್ಸಾನಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬದೇವತಾನಂ ಪಲಾತತ್ತಾ ಸುಞ್ಞಾನಿ ಅದ್ದಸ। ಪುನ ಉತ್ತರಪಸ್ಸೇನ ಮಾರಬಲಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಯಂ ಏತ್ತಕೋ ಜನೋ ಮಂ ಏಕಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ಮಹನ್ತಂ ವಾಯಾಮಂ ಕರೋತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಯ್ಹಂ ಮಾತಾ ವಾ ಪಿತಾ ವಾ ಭಾತಾ ವಾ ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಕೋಚಿ ಞಾತಕೋ ನತ್ಥಿ, ಇಮಾ ಪನ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋವ ಮಯ್ಹಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಪುಟ್ಠಪರಿಜನಸದಿಸಾ। ತಸ್ಮಾ ಮಯಾ ಪಾರಮಿಯೋವ ಬಲಗ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ಪಾರಮಿಸತ್ಥೇನೇವ ಪಹರಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಬಲಕಾಯಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ - “ವಾತೇನೇವ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ಪಲಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ **ವಾತಮಣ್ಡಲಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಪುರತ್ಥಿಮಾದಿಭೇದಾವಾತಾ ಸಮುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅದ್ಧಯೋಜನಯೋಜನದ್ವಿಯೋಜನತಿಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ಪಬ್ಬತಕೂಟಾನಿ ಪದಾಲೇತ್ವಾ ವನಗಚ್ಛರುಕ್ಖಾದೀನಿ ಉದ್ಧಂಮೂಲಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಗಾಮನಿಗಮೇ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣೇ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಾಪಿ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಪುಞ್ಞತೇಜೇನ ವಿಹತಾನುಭಾವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಚೀವರಕಣ್ಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ಚಾಲೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ತತೋ - “ಉದಕೇನ ನಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ **ಮಹಾವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ಉಪರೂಪರಿ ಸತಪಟಲಸಹಸ್ಸಪಟಲಾದಿಭೇದಾ ವಲಾಹಕಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಿಂಸು। ವುಟ್ಠಿಧಾರಾವೇಗೇನ ಪಥವೀ ಛಿದ್ದಾವಛಿದ್ದಾ ಅಹೋಸಿ । ವನರುಕ್ಖಾದೀನಂ ಉಪರಿಭಾಗೇನ ಮಹಾಮೇಘೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಚೀವರೇ ಉಸ್ಸಾವಬಿನ್ದುಗಹಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ತೇಮೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ತತೋ **ಪಾಸಾಣವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಮಹನ್ತಾನಿ ಮಹನ್ತಾನಿ ಪಬ್ಬತಕೂಟಾನಿ ಧೂಮಾಯನ್ತಾನಿ ಪಜ್ಜಲನ್ತಾನಿ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಮಾಲಾಗುಳಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿಂಸು। ತತೋ **ಪಹರಣವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಏಕತೋಧಾರಾ ಉಭತೋಧಾರಾ ಅಸಿಸತ್ತಿಖುರಪ್ಪಾದಯೋ ಧೂಮಾಯನ್ತಾ ಪಜ್ಜಲನ್ತಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪತ್ವಾ

ದಿಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತತೋ **ಅಙ್ಗಾರವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಕಿಂಸುಕವಣ್ಣಾ ಅಙ್ಗಾರಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ದಿಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಿ ಹುತ್ವಾ ವಿಕಿರಿಂಸು। ತತೋ **ಕುಕ್ಕುಳವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಅಚ್ಚುಣ್ಹೋ ಅಗ್ಗಿವಣ್ಣೋ ಕುಕ್ಕುಳೋ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಚನ್ದನಚುಣ್ಣಂ ಹುತ್ವಾ ನಿಪತತಿ। ತತೋ **ವಾಲುಕಾವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಅತಿಸುಖುಮಾ ವಾಲುಕಾ ಧೂಮಾಯನ್ತಾ ಪಜ್ಜಲನ್ತಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ದಿಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಿ ಹುತ್ವಾ ನಿಪತಿಂಸು। ತತೋ **ಕಲಲವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ, ತಂ ಕಲಲಂ ಧೂಮಾಯನ್ತಂ ಪಜ್ಜಲನ್ತಂ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ದಿಬ್ಬವಿಲೇಪನಂ ಹುತ್ವಾ ನಿಪತತಿ। ತತೋ "ಇಮಿನಾ ಭಿಂಸೇತ್ವಾ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ಪಲಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ **ಅನ್ಧಕಾರಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತಂ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಅನ್ಧಕಾರಂ ವಿಯ ಮಹಾತಮಂ ಹುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸೂರಿಯಪ್ಪಭಾವಿಹತಂ ವಿಯ ಅನ್ಧಕಾರಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ।

ಏವಂ ಸೋ ಮಾರೋ ಇಮಾಹಿ ನವಹಿ ವಾತವಸ್ಸಪಾಸಾಣಪಹರಣಅಙ್ಗಾರಕುಕ್ಕುಳವಾಲುಕಾಕಲಲನ್ಧಕಾರವುಟ್ಠೀಹಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಲಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ - "ಕಿಂ, ಭಣೇ, ತಿಟ್ಠಥ, ಇಮಂ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರಂ ಗಣ್ಹಥ ಹನಥ ಪಲಾಪೇಥಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಗಿರಿಮೇಖಲಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನೋ ಖನ್ಧೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಚಕ್ಕಾವುಧಂ ಆದಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಿದ್ಧತ್ಥ, ಉಟ್ಠೇಹಿ ಏತಸ್ಮಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಾ, ನಾಯಂ ತುಯ್ಹಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಏಸ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ಆಹ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಅವೋಚ - "ಮಾರ, ನೇವ ತಯಾ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರಿತಾ, ನ ಉಪಪಾರಮಿಯೋ, ನ ಪರಮತ್ಥಪಾರಮಿಯೋ, ನಾಪಿ ಪಞ್ಚ ಮಹಾಪರಿಚ್ಚಾಗಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾ, ನ ಞಾತತ್ಥಚರಿಯಾ, ನ ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾ, ನ ಬುದ್ಧತ್ಥಚರಿಯಾ ಪೂರಿತಾ, ಸಬ್ಬಾ ತಾ ಮಯಾಯೇವ ಪೂರಿತಾ, ತಸ್ಮಾ ನಾಯಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ತುಯ್ಹಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಮಯ್ಹೇವೇಸೋ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ।

ಮಾರೋ ಕುದ್ಧೋ ಕೋಧವೇಗಂ ಅಸಹನ್ತೋ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಚಕ್ಕಾವುಧಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತಂ ತಸ್ಸ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಉಪರಿಭಾಗೇ ಮಾಲಾವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ಕಿರ ಖುರಧಾರಂ ಚಕ್ಕಾವುಧಂ ಅಞ್ಞದಾ ಕುದ್ಧೇನ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಏಕಗ್ಘನಪಾಸಾಣತ್ಥಮ್ಭೇ ವಂಸಕಳೀರೇ ವಿಯ ಛಿನ್ದನ್ತಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಮಾಲಾವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಠಿತೇ ಅವಸೇಸಾ ಮಾರಪರಿಸಾ "ಇದಾನಿ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಪಲಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಹನ್ತಮಹನ್ತಾನಿ ಸೇಲಕೂಟಾನಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ, ತಾನಿಪಿ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ ಮಾಲಾಗುಳಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಂಸು। ದೇವತಾ ಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಠಿತಾ ಗೀವಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ನಟ್ಠೋ ವತ, ಭೋ, ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರಸ್ಸ ರೂಪಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಅತ್ತಭಾವೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಸೋ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತಿ।

ತತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಪೂರಿತಪಾರಮೀನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಸಮ್ಬುಜ್ಝನದಿವಸೇ ಪತ್ತಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಮಯ್ಹಂ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಠಿತಂ ಮಾರಂ ಆಹ - "ಮಾರ, ತುಯ್ಹಂ ದಾನಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವೇ ಕೋ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ। ಮಾರೋ "ಇಮೇ ಏತ್ತಕಾವ ಜನಾ ಸಕ್ಖಿನೋ"ತಿ ಮಾರಬಲಾಭಿಮುಖಂ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಾರಪರಿಸಾಯ "ಅಹಂ ಸಕ್ಖಿ, ಅಹಂ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ ಪವತ್ತಸದ್ದೋ ಪಥವಿಉನ್ದ್ರಿಯನಸದ್ದಸದಿಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಮಾರೋ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಆಹ - "ಸಿದ್ಧತ್ಥ, ತುಯ್ಹಂ ದಾನಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವೇ ಕೋ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ। ಮಹಾಪುರಿಸೋ "ತುಯ್ಹಂ ತಾವ ದಾನಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವೇ ಸಚೇತನಾ ಸಕ್ಖಿನೋ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಚೇತನೋ ಕೋಚಿ ಸಕ್ಖಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಿಟ್ಠತು ತಾವ ಮೇ ಅವಸೇಸಅತ್ತಭಾವೇಸು ದಿನ್ನದಾನಂ, ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೇ ಪನ ಠತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಸತ್ತಸತಕಮಹಾದಾನಸ್ಸ ತಾವ ದಿನ್ನಭಾವೇ ಅಚೇತನಾಪಿ ಅಯಂ ಘನಮಹಾಪಥವೀ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ ಚೀವರಗಬ್ಭನ್ತರತೋ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಅಭಿನೀಹರಿತ್ವಾ "ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೇ ಠತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಸತ್ತಸತಕಮಹಾದಾನಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವೇ ತ್ವಂ ಸಕ್ಖಿ, ನ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ ಮಹಾಪಥವಿಯಾಭಿಮುಖಂ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ಮಹಾಪಥವೀ "ಅಹಂ ತೇ ತದಾ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ ವಿರವಸತೇನ ವಿರವಸಹಸ್ಸೇನ ವಿರವಸತಸಹಸ್ಸೇನ ಮಾರಬಲಂ ಅವತ್ಥರಮಾನಾ ವಿಯ ಉನ್ನದಿ।

ತತೋ ಮಹಾಪುರಿಸೇ “ದಿನ್ನಂ ತೇ, ಸಿದ್ಧತ್ಥ, ಮಹಾದಾನಂ ಉತ್ತಮದಾನ”ನ್ತಿ ವೇಸ್ಸನ್ತರದಾನಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತೇ ದಿಯಡ್ಢಯೋಜನಸತಿಕೋ ಗಿರಿಮೇಖಲಹತ್ಥೀ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ಮಾರಪರಿಸಾ ದಿಸಾವಿದಿಸಾ ಪಲಾಯಿಂಸು, ದ್ವೇ ಏಕಮಗ್ಗೇನ ಗತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸೀಸಾಭರಣಾನಿ ಚೇವ ನಿವತ್ಥವಸನಾನಿ ಚ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಸಮ್ಮುಖದಿಸಾಹಿಯೇವ ಪಲಾಯಿಂಸು। ತತೋ ದೇವಸಙ್ಘಾ ಪಲಾಯಮಾನಂ ಮಾರಬಲಂ ದಿಸ್ವಾ “ಮಾರಸ್ಸ ಪರಾಜಯೋ ಜಾತೋ, ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರಸ್ಸ ಜಯೋ ಜಾತೋ, ಜಯಪೂಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ದೇವತಾ ದೇವತಾನಂ, ನಾಗಾ ನಾಗಾನಂ, ಸುಪಣ್ಣಾ ಸುಪಣ್ಣಾನಂ, ಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಘೋಸೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಬೋಧಿಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಗಮಂಸು।

ಏವಂ ಗತೇಸು ಪನ ತೇಸು -

“ಜಯೋ ಹಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಿರೀಮತೋ ಅಯಂ, ಮಾರಸ್ಸ ಚ ಪಾಪಿಮತೋ ಪರಾಜಯೋ।
ಉಗ್ಘೋಸಯುಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಪಮೋದಿತಾ, ಜಯಂ ತದಾ ದೇವಗಣಾ ಮಹೇಸಿನೋ॥

“ಜಯೋ ಹಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಿರೀಮತೋ ಅಯಂ, ಮಾರಸ್ಸ ಚ ಪಾಪಿಮತೋ ಪರಾಜಯೋ।
ಉಗ್ಘೋಸಯುಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಪಮೋದಿತಾ, ಜಯಂ ತದಾ ನಾಗಗಣಾ ಮಹೇಸಿನೋ॥

“ಜಯೋ ಹಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಿರೀಮತೋ ಅಯಂ, ಮಾರಸ್ಸ ಚ ಪಾಪಿಮತೋ ಪರಾಜಯೋ।
ಉಗ್ಘೋಸಯುಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಪಮೋದಿತಾ, ಜಯಂ ತದಾ ಸುಪಣ್ಣಸಙ್ಘಾಪಿ ಮಹೇಸಿನೋ॥

“ಜಯೋ ಹಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಿರೀಮತೋ ಅಯಂ, ಮಾರಸ್ಸ ಚ ಪಾಪಿಮತೋ ಪರಾಜಯೋ।
ಉಗ್ಘೋಸಯುಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಪಮೋದಿತಾ, ಜಯಂ ತದಾ ಬ್ರಹ್ಮಗಣಾ ಮಹೇಸಿನೋ”ತಿ॥ -

ಅವಸೇಸಾ ದಸಸು ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸೇಸು ದೇವತಾ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನೇಹಿ ಪೂಜಯಮಾನಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಚ ಥುತಿಯೋ ವದಮಾನಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏವಂ ಧರಮಾನೇಯೇವ ಸೂರಿಯೇ ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಮಾರಬಲಂ ವಿಧಮಿತ್ವಾ ಚೀವರೂಪರಿ ಪತಮಾನೇಹಿ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಙ್ಕುರೇಹಿ ರತ್ತಪವಾಳದಲೇಹಿ ವಿಯ ಪೂಜಿಯಮಾನೋ ಪಠಮಯಾಮೇ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಂ ವಿಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದೇ ಞಾಣಂ ಓತಾರೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ದ್ವಾದಸಪದಿಕಂ ಪಚ್ಚಯಾಕಾರಂ ವಟ್ಟವಿವಟ್ಟವಸೇನ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮತೋ ಸಮ್ಮಸನ್ತಸ್ಸ ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ಉದಕಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾದಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಙ್ಕಮ್ಪಿ।

ಮಹಾಪುರಿಸೇ ಪನ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಉನ್ನಾದೇತ್ವಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೇ ಸಕಲಾ ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ। ಪಾಚೀನಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾನಂ ಧಜಾನಂ ಪಟಾಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಂ ಪಹರನ್ತಿ, ತಥಾ ಪಚ್ಛಿಮಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾನಂ ಧಜಾನಂ ಪಟಾಕಾ ಪಾಚೀನಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಂ ಪಹರನ್ತಿ, ದಕ್ಖಿಣಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾನಂ ಧಜಾನಂ ಪಟಾಕಾ ಉತ್ತರಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಂ ಪಹರನ್ತಿ, ಉತ್ತರಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾನಂ ಧಜಾನಂ ಪಟಾಕಾ ದಕ್ಖಿಣಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಂ ಪಹರನ್ತಿ, ಪಥವಿತಲೇ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾನಂ ಧಜಾನಂ ಪಟಾಕಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಆಹಚ್ಚ ಅಟ್ಠಂಸು, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಬದ್ಧಾನಂ ಧಜಾನಂ ಪಟಾಕಾ ಪಥವಿತಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ದಸಸಹಸ್ಸೇಸು ಚಕ್ಕವಾಳೇಸು ಪುಪ್ಫೂಪಗಾ ರುಕ್ಖಾ ಪುಪ್ಫಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಫಲೂಪಗಾ ರುಕ್ಖಾ ಫಲಪಿಣ್ಡಿಭಾರಸಹಿತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಖನ್ಧೇಸು ಖನ್ಧಪದುಮಾನಿ ಪುಪ್ಫಿಂಸು, ಸಾಖಾಸು ಸಾಖಾಪದುಮಾನಿ, ಲತಾಸು ಲತಾಪದುಮಾನಿ, ಆಕಾಸೇ ಓಲಮ್ಬಕಪದುಮಾನಿ, ಘನಸಿಲಾತಲಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಪರೂಪರಿ ಸತಪತ್ತಾನಿ ಹುತ್ವಾ ದಣ್ಡಕಪದುಮಾನಿ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಮಾಲಾಗುಳಾ ವಿಯ

ಸುಸನ್ಧತಪುಪ್ಫಸನ್ಥರೋ ವಿಯ ಚ ಪುಪ್ಫಾಭಿಕಿಣ್ಣಾ ಅಹೋಸಿ। ಚಕ್ಕವಾಳನ್ತರೇಸು ಅಟ್ಠಯೋಜನಸಹಸ್ಸಾ ಲೋಕನ್ತರಿಕನಿರಯಾ ಸತ್ತಸೂರಿಯಪ್ಪಭಾಹಿಪಿಅನೋಭಾಸಿತಪುಬ್ಬಾ ತದಾ ಏಕೋಭಾಸಾ ಅಹೇಸುಂ। ಚತುರಾಸೀತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸಗಮ್ಭೀರೋ ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಮಧುರೋದಕೋ ಅಹೋಸಿ, ನದಿಯೋ ನ ಪವತ್ತಿಂಸು, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸಿಂಸು, ಜಾತಿಬಧಿರಾ ಸದ್ದಂ ಸುಣಿಂಸು, ಜಾತಿಪೀಠಸಪ್ಪಿನೋ ಪದಸಾ ಗಚ್ಛಿಂಸು, ಅನ್ದುಬನ್ಧನಾದೀನಿ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪತಿಂಸು।

ಏವಂ ಅಪರಿಮಾಣೇನ ಸಿರಿವಿಭವೇನ ಪೂಜಿಯಮಾನೋ ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರೇಸು ಅಚ್ಛರಿಯಧಮ್ಮೇಸು ಪಾತುಭೂತೇಸು ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧೇಹಿ ಅವಿಜಹಿತಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಅನೇಕಜಾತಿಸಂಸಾರಂ, ಸನ್ಧಾವಿಸ್ಸಂ ಅನಿಬ್ಬಿಸಂ।
ಗಹಕಾರಂ ಗವೇಸನ್ತೋ, ದುಕ್ಖಾ ಜಾತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ॥

“ಗಹಕಾರಕ ದಿಟ್ಠೋಸಿ, ಪುನ ಗೇಹಂ ನ ಕಾಹಸಿ।
ಸಬ್ಬಾ ತೇ ಫಾಸುಕಾ ಭಗ್ಗಾ, ಗಹಕೂಟಂ ವಿಸಙ್ಖತಂ।
ವಿಸಙ್ಖಾರಗತಂ ಚಿತ್ತಂ, ತಣ್ಹಾನಂ ಖಯಮಜ್ಝಗಾ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೫೩-೧೫೪)।

ಇತಿ ತುಸಿತಭವನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಯಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಪ್ಪತ್ತಿ, ಏತ್ತಕಂ ಠಾನಂ **ಅವಿದೂರೇನಿದಾನಂ** ನಾಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಅವಿದೂರೇನಿದಾನಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಸನ್ತಿಕೇನಿದಾನಕಥಾ

“ಸನ್ತಿಕೇನಿದಾನಂ ಪನ ‘ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ’। ‘ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯ’ನ್ತಿ ಚ ಏವಂ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇಯೇವ ಲಬ್ಭತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಏವಂ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಖೋ ಪನ ತಮ್ಪಿ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - ಉದಾನಞ್ಹಿ ಉದಾನೇತ್ವಾ ಜಯಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - “ಅಹಂ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಇಮಸ್ಸ ಪಲ್ಲಙ್ಕಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಸನ್ಧಾವಿಂ, ಏತ್ತಕಂ ಮೇ ಕಾಲಂ ಇಮಸ್ಸೇವ ಪಲ್ಲಙ್ಕಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಅಲಙ್ಕತಸೀಸಂ ಗೀವಾಯ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ, ಸುಅಞ್ಜಿತಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಹದಯಮಂಸಞ್ಚ ಉಪ್ಪಾಟೇವಾ ದಿನ್ನಂ, ಜಾಲೀಕುಮಾರಸದಿಸಾ ಪುತ್ತಾ, ಕಣ್ಹಾಜಿನಕುಮಾರಿಸದಿಸಾ ಧೀತರೋ, ಮದ್ದೀದೇವಿಸದಿಸಾ ಭರಿಯಾಯೋ ಚ ಪರೇಸಂ ದಾಸತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಾ। ಅಯಂ ಮೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಜಯಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಥಿರಪಲ್ಲಙ್ಕೋ, ಏತ್ಥ ಮೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ, ನ ತಾವ ಇತೋ ವುಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅನೇಕಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಸಮಾಪಜ್ಜನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದಿ। ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ - “ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಏಕಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ”ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧; ಉದಾ॰ ೧)।

ಅಥ ಏಕಚ್ಚಾನಂ ದೇವತಾನಂ “ಅಜ್ಜಾಪಿ ನೂನ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ಪಲ್ಲಙ್ಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಆಲಯಂ ನ ವಿಜಹತೀ”ತಿ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ। ಸತ್ಥಾ ದೇವತಾನಂ ಪರಿವಿತಕ್ಕಂ ಞತ್ವಾ ತಾಸಂ ವಿತಕ್ಕವೂಪಸಮತ್ಥಂ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಮಹಾಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಹಿ ಕತಪಾಟಿಹಾರಿಯಞ್ಚ ಞಾತಿಸಮಾಗಮೇ ಕತಪಾಟಿಹಾರಿಯಞ್ಚ ಪಾಥಿಕಪುತ್ತಸಮಾಗಮೇ ಕತಪಾಟಿಹಾರಿಯಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಕತಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಸದಿಸಂ ಅಹೋಸಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಇಮಿನಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯೇನ ದೇವತಾನಂ ವಿತಕ್ಕಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕತೋ ಈಸಕಂ ಪಾಚೀನನಿಸ್ಸಿತೇ ಉತ್ತರದಿಸಾಭಾಗೇ ಠತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ ಮೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಟಿವಿದ್ಧ"ನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಪೂರಿತಾನಂ ಪಾರಮೀನಂ ಬಲಾಧಿಗಮಟ್ಠಾನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಞ್ಚ ಅನಿಮಿಸೇಹಿ ಅಕ್ಖೀಹಿ ಓಲೋಕಯಮಾನೋ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ, ತಂ ಠಾನಂ **ಅನಿಮಿಸಚೇತಿಯಂ** ನಾಮ ಜಾತಂ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಸ್ಸ ಚ ಠಿತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತರಾ ಚಙ್ಕಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪುರತ್ಥಿಮಪಚ್ಛಿಮತೋ ಆಯತೇ ರತನಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ತಂ ಠಾನಂ **ರತನಚಙ್ಕಮಚೇತಿಯಂ** ನಾಮ ಜಾತಂ।

ಚತುತ್ಥೇ ಪನ ಸತ್ತಾಹೇ ಬೋಧಿತೋ ಪಚ್ಛಿಮುತ್ತರದಿಸಾಭಾಗೇ ದೇವತಾ ರತನಘರಂ ಮಾಪಯಿಂಸು। ತತ್ಥ ಭಗವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕಂ ವಿಸೇಸತೋ ಚೇತ್ಥ ಅನನ್ತನಯಸಮನ್ತಪಟ್ಠಾನಂ ವಿಚಿನನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ಆಭಿಧಮ್ಮಿಕಾ ಪನಾಹು - "ರತನಘರಂ ನಾಮ ನ ಸತ್ತರತನಮಯಂ ಗೇಹಂ, ಸತ್ತನ್ನಂ ಪನ ಪಕರಣಾನಂ ಸಮ್ಮಸಿತಟ್ಠಾನಂ 'ರತನಘರ'ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪನೇತ್ಥ ಉಭೋಪೇತೇ ಪರಿಯಾಯೇನ ಯುಜ್ಜನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಭಯಮ್ಪೇತಂ ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ತಂ ಠಾನಂ **ರತನಘರಚೇತಿಯಂ** ನಾಮ ಜಾತಂ। ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಬೋಧಿಸಮೀಪೇಯೇವ ಚತ್ತಾರಿ ಸತ್ತಾಹಾನಿ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮೇ ಸತ್ತಾಹೇ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲಾ ಯೇನ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ತತ್ರಾಪಿ ಧಮ್ಮಂ ವಿಚಿನನ್ತೋ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಞ್ಚ ಪಟಿಸಂವೇದೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ಓತಾರಾಪೇಕ್ಖೋಪಿ ಇಮಸ್ಸ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಖಲಿತಂ ಅದ್ದಸಂ, ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋದಾನಿ ಏಸ ಮಮ ವಸ"ನ್ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೋಳಸ ಕಾರಣಾನಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಭೂಮಿಯಂ ಸೋಳಸ ಲೇಖಾ ಆಕಡ್ಢಿ - "ಅಹಂ ಏಸೋ ವಿಯ ದಾನಪಾರಮಿಂ ನ ಪೂರೇಸಿಂ, ತೇನಮ್ಹಿ ಇಮಿನಾ ಸದಿಸೋ ನ ಜಾತೋ"ತಿ ಏಕಂ ಲೇಖಂ ಆಕಡ್ಢಿ। ತಥಾ "ಅಹಂ ಏಸೋ ವಿಯ ಸೀಲಪಾರಮಿಂ...ಪೇ॰... ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿಂ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ, ವೀರಿಯಪಾರಮಿಂ, ಖನ್ತಿಪಾರಮಿಂ, ಸಚ್ಚಪಾರಮಿಂ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿಂ, ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿಂ, ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿಂ ನ ಪೂರೇಸಿಂ, ತೇನಮ್ಹಿ ಇಮಿನಾ ಸದಿಸೋ ನ ಜಾತೋ"ತಿ ದಸಮಂ ಲೇಖಂ ಆಕಡ್ಢಿ। ತಥಾ "ಅಹಂ ಏಸೋ ವಿಯ ಅಸಾಧಾರಣಸ್ಸ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಞಾಣಸ್ಸ ಪಟಿವೇಧಾಯ ಉಪನಿಸ್ಸಯಭೂತಾ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ನ ಪೂರೇಸಿಂ, ತೇನಮ್ಹಿ ಇಮಿನಾ ಸದಿಸೋ ನ ಜಾತೋ"ತಿ ಏಕಾದಸಮಂ ಲೇಖಂ ಆಕಡ್ಢಿ। ತಥಾ "ಅಹಂ ಏಸೋ ವಿಯ ಅಸಾಧಾರಣಸ್ಸ ಆಸಯಾನುಸಯಞಾಣಸ್ಸ... ಪೇ॰... ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಞಾಣಸ್ಸ, ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಞಾಣಸ್ಸ, ಅನಾವರಣಞಾಣಸ್ಸ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಪಟಿವೇಧಾಯ ಉಪನಿಸ್ಸಯಭೂತಾ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ನ ಪೂರೇಸಿಂ, ತೇನಮ್ಹಿ ಇಮಿನಾ ಸದಿಸೋ ನ ಜಾತೋ"ತಿ ಸೋಳಸಮಂ ಲೇಖಂ ಆಕಡ್ಢಿ। ಏವಂ ಮಾರೋ ಇಮೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ಸೋಳಸ ಲೇಖಾ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಮಯೇ ತಣ್ಹಾ, ಅರತಿ, ರಗಾ ಚಾತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಮಾರಧೀತರೋ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೬೧) "ಪಿತಾ ನೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ಏತರಹೀ"ತಿ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ತಂ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಂ ಭೂಮಿಂ ಲೇಖಮಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ, ತಾತ, ತ್ವಂ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಅಮ್ಮಾ, ಅಯಂ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಯ್ಹಂ ವಸಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಓತಾರಮಸ್ಸ ದಟ್ಠುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ತೇನಮ್ಹಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ"ತಿ। "ಯದಿ ಏವಂ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಮಯಮೇತಂ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಕತ್ವಾ ಆದಾಯ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ನ ಸಕ್ಕಾ, ಅಮ್ಮಾ, ಏಸ ಕೇನಚಿ ವಸೇ ಕಾತುಂ, ಅಚಲಾಯ ಸದ್ಧಾಯ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಏಸ ಪುರಿಸೋ"ತಿ। "ತಾತ, ಮಯಂ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ, ಇದಾನೇವ ನಂ ರಾಗಪಾಸಾದೀಹಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆನೇಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಪಾದೇ ತೇ, ಸಮಣ , ಪರಿಚಾರೇಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಭಗವಾ ನೇವ ತಾಸಂ ವಚನಂ ಮನಸಿ ಅಕಾಸಿ, ನ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಅನುತ್ತರೇ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ವಿವೇಕಸುಖಞ್ಞೇವ ಅನುಭವನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ।

ಪುನ ಮಾರಧೀತರೋ “ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಖೋ ಪುರಿಸಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಾ, ಕೇಸಞ್ಚಿ ಕುಮಾರಿಕಾಸು ಪೇಮಂ ಹೋತಿ, ಕೇಸಞ್ಚಿ ಪಠಮವಯೇ ಠಿತಾಸು, ಕೇಸಞ್ಚಿ ಮಜ್ಝಿಮವಯೇ ಠಿತಾಸು, ಕೇಸಞ್ಚಿ ಪಚ್ಛಿಮವಯೇ ಠಿತಾಸು, ಯಂನೂನ ಮಯಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ರೂಪೇಹಿ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ ಏಕಮೇಕಾ ಕುಮಾರಿಕವಣ್ಣಾದಿವಸೇನ ಸಕಂ ಸಕಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಕುಮಾರಿಕಾ, ಅವಿಜಾತಾ, ಸಕಿಂವಿಜಾತಾ, ದುವಿಜಾತಾ, ಮಜ್ಝಿಮಿತ್ಥಿಯೋ, ಮಹಿತ್ಥಿಯೋ ಚ ಹುತ್ವಾ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಪಾದೇ ತೇ, ಸಮಣ, ಪರಿಚಾರೇಮಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। ತಮ್ಪಿ ಭಗವಾ ನ ಮನಸಾಕಾಸಿ, ಯಥಾ ತಂ ಅನುತ್ತರೇ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತೋ। ಕೇಚಿ ಪನಾಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ - “ತಾ ಮಹಿತ್ಥಿಭಾವೇನ ಉಪಗತಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಗವಾ - ‘ಏತಾ ಖಣ್ಡದನ್ತಾ ಪಲಿತಕೇಸಾ ಹೋನ್ತೂ’ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಸೀ”ತಿ। ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ ಭಗವಾ ಏವರೂಪಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಭಗವಾ ಪನ “ಅಪೇಥ ತುಮ್ಹೇ, ಕಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏವಂ ವಾಯಮಥ, ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಅವೀತರಾಗಾದೀನಂ ಪುರತೋ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪನ ರಾಗೋ ಪಹೀನೋ, ದೋಸೋ ಪಹೀನೋ, ಮೋಹೋ ಪಹೀನೋ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನಂ ಆರಬ್ಭ -

> “ಯಸ್ಸ ಜಿತಂ ನಾವಜೀಯತಿ, ಜಿತಮಸ್ಸ ನೋಯಾತಿ ಕೋಚಿ ಲೋಕೇ।
> ತಂ ಬುದ್ಧಮನನ್ತಗೋಚರಂ, ಅಪದಂ ಕೇನ ಪದೇನ ನೇಸ್ಸಥ॥
>
> “ಯಸ್ಸ ಜಾಲಿನೀ ವಿಸತ್ತಿಕಾ, ತಣ್ಹಾ ನತ್ಥಿ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ನೇತವೇ।
> ತಂ ಬುದ್ಧಮನನ್ತಗೋಚರಂ, ಅಪದಂ ಕೇನ ಪದೇನ ನೇಸ್ಸಥಾ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೭೯-೧೮೦) -

ಇಮಾ ಧಮ್ಮಪದೇ ಬುದ್ಧವಗ್ಗೇ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ವದನ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ನೋ ಪಿತಾ ಅವೋಚ, ‘ಅರಹಂ ಸುಗತೋ ಲೋಕೇ, ನ ರಾಗೇನ ಸುವಾನಯೋ’”ತಿಆದೀನಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೬೧) ವತ್ವಾ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಂಸು।

ಭಗವಾಪಿ ತತ್ಥೇವ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ತತೋ **ಮುಚಲಿನ್ದಮೂಲಂ** ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥ ಸತ್ತಾಹವದ್ದಲಿಕಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ಸೀತಾದಿಪಟಿಬಾಹನತ್ಥಂ ಮುಚಲಿನ್ದೇನ ನಾಮ ನಾಗರಾಜೇನ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಭೋಗೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅಸಮ್ಬಾಧಾಯ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಯ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದಿಯಮಾನೋ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ರಾಜಾಯತನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತತ್ಥಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದಿಯಮಾನೋಯೇವ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಸತ್ತ ಸತ್ತಾಹಾನಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ। ಏತ್ಥನ್ತರೇ ನೇವ ಮುಖಧೋವನಂ, ನ ಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನಂ , ನ ಆಹಾರಕಿಚ್ಚಂ ಅಹೋಸಿ, ಝಾನಸುಖಫಲಸುಖೇನೇವ ಚ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಸತ್ತಾಹಮತ್ಥಕೇ ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸತಿಮೇ ದಿವಸೇ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ “ಮುಖಂ ಧೋವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉದಪಾದಿ। ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಅಗದಹರೀತಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ತೇನಸ್ಸ ಸರೀರವಳಞ್ಜೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಕ್ಕೋಯೇವ ನಾಗಲತಾದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚೇವ ಮುಖಧೋವನೋದಕಞ್ಚ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದಿತ್ವಾವ ಅನೋತತ್ತದಹೋದಕೇನ ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ರಾಜಾಯತನಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ **ತಪುಸ್ಸ ಭಲ್ಲಿಕಾ** ನಾಮ ದ್ವೇ ವಾಣಿಜಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ **ಉಕ್ಕಲಾ** ಜನಪದಾ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಪುಬ್ಬೇ ಅತ್ತನೋ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾಯ ದೇವತಾಯ ಸಕಟಾನಿ ಸನ್ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆಹಾರಸಮ್ಪಾದನೇ ಉಸ್ಸಾಹಿತಾ ಮನ್ಥಞ್ಚ ಮಧುಪಿಣ್ಡಿಕಞ್ಚ ಆದಾಯ - “ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತು ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಇಮಂ ಆಹಾರಂ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯಾ”ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಭಗವಾ ಪಾಯಾಸಪಟಿಗ್ಗಹಣದಿವಸೇಯೇವ ಪತ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಹಿತತ್ತಾ “ನ ಖೋ ತಥಾಗತಾ ಹತ್ಥೇಸು ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಕಿಮ್ಹಿ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹಿ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಇನ್ದನೀಲಮಣಿಮಯೇ ಪತ್ತೇ ಉಪನಾಮೇಸುಂ, ಭಗವಾ ತೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಪುನ ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಸೇಲಮಯೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪತ್ತೇ ಉಪನಾಮೇಸುಂ। ಭಗವಾ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಮಹಾರಾಜಾನಂ ಸದ್ಧಾನುರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಪತ್ತೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪರೂಪರಿ

ಠಪೇತ್ವಾ “ಏಕೋ ಹೋತೂ”ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನಲೇಖಾ ಹುತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಪ್ಪಮಾಣೇನ ಏಕತ್ತಂ ಉಪಗಮಿಂಸು। ಭಗವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಚಗ್ಘೇ ಸೇಲಮಯೇ ಪತ್ತೇ ಆಹಾರಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ತೇ ದ್ವೇ ಭಾತರೋ ವಾಣಿಜಾ ಬುದ್ಧಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸರಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವೇವಾಚಿಕಾ ಉಪಾಸಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ನೇಸಂ “ಏಕಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಪರಿಚರಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ದೇಥಾ”ತಿ ವದನ್ತಾನಂ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥೇನ ಅತ್ತನೋ ಸೀಸಂ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ಕೇಸಧಾತುಯೋ ಅದಾಸಿ। ತೇ ಅತ್ತನೋ ನಗರೇ ತಾ ಧಾತುಯೋ ಸುವಣ್ಣಸಮುಗ್ಗಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚೇತಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸುಂ।

ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪನ ತತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಪುನ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಮತ್ತಸ್ಸೇವ ಅತ್ತನಾ ಅಧಿಗತಧಮ್ಮಸ್ಸ ಗಮ್ಭೀರತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಆಚಿಣ್ಣೋ - “ಕಿಚ್ಛೇನ ಅಧಿಗತೋ ಖೋ ಮ್ಯಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ ಪರೇಸಂ ಅದೇಸೇತುಕಾಮತಾಕಾರಪ್ಪತ್ತೋ ವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ। ಅಥ ಖೋ **ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ** “ನಸ್ಸತಿ ವತ ಭೋ ಲೋಕೋ, ವಿನಸ್ಸತಿ ವತ ಭೋ ಲೋಕೋ”ತಿ ದಸಹಿ ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸಕ್ಕಸುಯಾಮಸನ್ತುಸಿತನಿಮ್ಮಾನರತಿವಸವತ್ತಿಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ದೇಸೇತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಧಮ್ಮ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಯಾಚಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ “ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಪಠಮಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ “ಆಳಾರೋ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಸೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಂ ಖಿಪ್ಪಂ ಆಜಾನಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪುನ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಙ್ಕತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಉದಕಂ ಆವಜ್ಜೇಸಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಭಿದೋಸಕಾಲಙ್ಕತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ “ಬಹೂಪಕಾರಾ ಖೋ ಮೇ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯೇ ಆರಬ್ಭ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ “ಕಹಂ ನು ಖೋ ತೇ ಏತರಹಿ ವಿಹರನ್ತೀ”ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ “ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಸಾಮನ್ತಾಯೇವ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ವಿಹರಿತ್ವಾ “ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಸಿಯಂ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಪಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಅಟ್ಠಾರಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ **ಉಪಕಂ** ನಾಮ ಆಜೀವಕಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಇಸಿಪತನಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ।

ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾ ತಥಾಗತಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಯಂ ಆವುಸೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಪಚ್ಚಯಬಾಹುಲ್ಲಾಯ ಆವತ್ತಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಕಾಯೋ ಪೀಣಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಹುತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಇಮಸ್ಸ ವನ್ದನಾದೀನಿ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಮಹಾಕುಲಪ್ಪಸುತೋ ಖೋ ಪನೇಸ ಆಸನಾಭಿಹಾರಂ ಅರಹತಿ, ತೇನಸ್ಸ ಆಸನಮತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಕತಿಕಂ ಅಕಂಸು। ಭಗವಾ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಚಿತ್ತಾಚಾರಜಾನನಸಮತ್ಥೇನ ಞಾಣೇನ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮೇ ಚಿನ್ತಯಿಂಸೂ”ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಅಥ ತೇಸು ಸಬ್ಬದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಅನೋದಿಸ್ಸಕವಸೇನ ಫರಣಸಮತ್ಥಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಓದಿಸ್ಸಕವಸೇನ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಫರಿ। ತೇ ಭಗವತಾ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಸಂಫುಟ್ಠಾ ತಥಾಗತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ಸಕಾಯ ಕತಿಕಾಯ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಅಭಿವಾದನಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಅಕಂಸು। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಪನಸ್ಸ ಅಜಾನನ್ತಾ ಕೇವಲಂ ನಾಮೇನ ಚ ಆವುಸೋವಾದೇನ ಚ ಸಮುದಾಚರಿಂಸು।

ಅಥ ನೇ ಭಗವಾ - “ಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಂ ನಾಮೇನ ಚ ಆವುಸೋವಾದೇನ ಚ ಸಮುದಾಚರಥ। ಅರಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಞಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಕೋಟೀಹಿ ಪರಿವುತೋ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯತ್ಥೇರೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ತಿಪರಿವಟ್ಟಂ ದ್ವಾದಸಾಕಾರಂ ಛಞಾಣವಿಜಮ್ಭನಂ ಅನುತ್ತರಂ **ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪ್ಪವತ್ತನಸುತ್ತನ್ತಂ** (ಮಹಾವ॰ ೧೩ ಆದಯೋ; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೮೧) ದೇಸೇಸಿ। ತೇಸು ಕೋಣ್ಡಞ್ಞತ್ಥೇರೋ ದೇಸನಾನುಸಾರೇನ ಞಾಣಂ ಪೇಸೇನ್ತೋ ಸುತ್ತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಕೋಟೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥೇವ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ವಪ್ಪತ್ಥೇರಂ ಓವದನ್ತೋ ವಿಹಾರೇಯೇವ

ನಿಸೀದಿ, ಸೇಸಾ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಂಸು। ವಪ್ಪತ್ಥೇರೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹೇಯೇವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ । ಏತೇನೇವುಪಾಯೇನ ಪುನದಿವಸೇ ಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಂ, ಪುನದಿವಸೇ ಮಹಾನಾಮತ್ಥೇರಂ, ಪುನದಿವಸೇ ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮಿಯಂ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಪಞ್ಚಪಿ ಥೇರೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ **ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣಸುತ್ತನ್ತಂ** (ಮಹಾವ॰ ೨೦ ಆದಯೋ; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೫೯) ದೇಸೇಸಿ। ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಞ್ಚಪಿ ಥೇರಾ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ಅಥ ಸತ್ಥಾ **ಯಸಸ್ಸ** ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ನಿಕ್ಖನ್ತಂ "ಏಹಿ ಯಸಾ"ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ, ಪುನದಿವಸೇ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ, ಅಪರೇಪಿ ತಸ್ಸ ಸಹಾಯಕೇ **ಚತುಪಣ್ಣಾಸಜನೇ** ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪೇಸಿ।

ಏವಂ ಲೋಕೇ ಏಕಸಟ್ಠಿಯಾ ಅರಹನ್ತೇಸು ಜಾತೇಸು ಸತ್ಥಾ ವುಟ್ಠವಸ್ಸೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ "ಚರಥ ಭಿಕ್ಖವೇ ಚಾರಿಕ"ನ್ತಿ ಸಟ್ಠಿಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸಾಸು ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಉರುವೇಲಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಕಪ್ಪಾಸಿಕವನಸಣ್ಡೇ ತಿಂಸ**ಭದ್ದವಗ್ಗಿಯಕುಮಾರೇ** ವಿನೇಸಿ। ತೇಸು ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಸೋತಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬುತ್ತಮೋ ಅನಾಗಾಮೀ ಅಹೋಸಿ। ತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇನೇವ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ದಿಸಾಸು ಪೇಸೇತ್ವಾ ಉರುವೇಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಡ್ಢುಡ್ಢಪಾಟಿಹಾರಿಯಸಹಸ್ಸಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಾದಯೋ ಸಹಸ್ಸಜಟಿಲಪರಿವಾರೇ **ತೇಭಾತಿಕಜಟಿಲೇ** ವಿನೇತ್ವಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇನ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಗಯಾಸೀಸೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ **ಆದಿತ್ತಪರಿಯಾಯದೇಸನಾಯ** (ಮಹಾವ॰ ೫೪) ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಅರಹನ್ತಸಹಸ್ಸೇನ ಪರಿವುತೋ "ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞೋ ದಿನ್ನಪಟಿಞ್ಞಂ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಾಜಗಹನಗರೂಪಚಾರೇ ಲಟ್ಠಿವನುಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ "ಸತ್ಥಾ ಆಗತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ದ್ವಾದಸನಹುತೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚಕ್ಕವಿಚಿತ್ತತಲೇಸು ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟವಿತಾನಂ ವಿಯ ಪಭಾಸಮುದಯಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೇಸು ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಸಾಯ।

ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ, ಉದಾಹು ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಮಹಾಸಮಣೇ"ತಿ। ಭಗವಾ ತೇಸಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಕಿಮೇವ ದಿಸ್ವಾ ಉರುವೇಲವಾಸಿ, ಪಹಾಸಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಕಿಸಕೋವದಾನೋ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಕಸ್ಸಪ ಏತಮತ್ಥಂ, ಕಥಂ ಪಹೀನಂ ತವ ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತ"ನ್ತಿ॥ -

ಥೇರೋಪಿ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ -

"ರೂಪೇ ಚ ಸದ್ದೇ ಚ ಅಥೋ ರಸೇ ಚ, ಕಾಮಿತ್ಥಿಯೋ ಚಾಭಿವದನ್ತಿ ಯಞ್ಞಾ।
ಏತಂ ಮಲನ್ತೀ ಉಪಧೀಸು ಞತ್ವಾ, ತಸ್ಮಾ ನ ಯಿಟ್ಠೇ ನ ಹುತೇ ಅರಞ್ಜಿ"ನ್ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ೫೫) -

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕಭಾವಪ್ಪಕಾಸನತ್ಥಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಾದಪಿಟ್ಠೇ ಸೀಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಸಾವಕೋಹಮಸ್ಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಏಕತಾಲಂ ದ್ವಿತಾಲಂ ತಿತಾಲನ್ತಿ ಯಾವ ಸತ್ತತಾಲಪ್ಪಮಾಣಂ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಓರುಯ್ಹ ತಥಾಗತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ತಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ "ಅಹೋ ಮಹಾನುಭಾವಾ ಬುದ್ಧಾ, ಏವಂಥಾಮಗತದಿಟ್ಠಿಕೋ ನಾಮ 'ಅರಹಾ'ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋಪಿ ದಿಟ್ಠಿಜಾಲಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಥಾಗತೇನ ದಮಿತೋ"ತಿ ಸತ್ಥು ಗುಣಕಥಂಯೇವ ಕಥೇಸಿ। ಭಗವಾ "ನಾಹಂ ಇದಾನಿಯೇವ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ದಮೇಮಿ, ಅತೀತೇಪಿ ಏಸ ಮಯಾ ದಮಿತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ **ಮಹಾನಾರದಕಸ್ಸಪಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೧೧೫೩ ಆದಯೋ) ಕಥೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ಏಕಾದಸಹಿ ನಹುತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ

ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ಏಕನಹುತಂ ಉಪಾಸಕತ್ತಂ ಪಟಿವೇದೇಸಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋಯೇವ ಪಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾಸಕೇ ಪವೇದೇತ್ವಾ ಸರಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ಯೇಹಿ ಚ ಭಗವಾ ಹಿಯ್ಯೋ ದಿಟ್ಠೋ, ಯೇಹಿ ಚ ಅದಿಟ್ಠೋ, ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ರಾಜಗಹವಾಸಿನೋ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಸಙ್ಖಾ ಮನುಸ್ಸಾ ತಥಾಗತಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ಪಾತೋವ ರಾಜಗಹತೋ ಲಟ್ಠಿವನುಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಂಸು। ತಿಗಾವುತೋ ಮಗ್ಗೋ ನಪ್ಪಹೋಸಿ, ಸಕಲಲಟ್ಠಿವನುಯ್ಯಾನಂ ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟಂ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ತಿತ್ತಿಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ವಣ್ಣಭೂಮಿ ನಾಮೇಸಾ। ಏವರೂಪೇಸು ಹಿ ಠಾನೇಸು ಭಗವತೋ ಲಕ್ಖಣಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಾದಿಪ್ಪಭೇದಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ರೂಪಕಾಯಸಿರೀ ವಣ್ಣೇತಬ್ಬಾ। ಏವಂ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಪಸ್ಸಮಾನೇನ ಮಹಾಜನೇನ ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟೇ ಉಯ್ಯಾನೇ ಚ ಗಮನಮಗ್ಗೇ ಚ ಏಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಪಿ ನಿಕ್ಖಮನೋಕಾಸೋ ನಾಹೋಸಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಕಿರ ಭಗವತೋ ಭತ್ತಂ ಛಿನ್ನಂ ಭವೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ "ತಂ ಮಾ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಾಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ಮಾಣವಕವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಸಙ್ಘಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ಥುತಿಯೋ ವದಮಾನೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪುರತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ದೇವಾನುಭಾವೇನ ಓಕಾಸಂ ಕತ್ವಾ -

"ದನ್ತೋ ದನ್ತೇಹಿ ಸಹ ಪುರಾಣಜಟಿಲೇಹಿ, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೇಹಿ।
ಸಿಙ್ಗೀನಿಕ್ಖಸವಣ್ಣೋ, ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ ಭಗವಾ॥

"ಮುತ್ತೋ ಮುತ್ತೇಹಿ...ಪೇ॰...॥

"ತಿಣ್ಣೋ ತಿಣ್ಣೇಹಿ...ಪೇ॰...॥

"ಸನ್ತೋ ಸನ್ತೇಹಿ...ಪೇ॰... ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ ಭಗವಾ॥

"ದಸವಾಸೋ ದಸಬಲೋ, ದಸಧಮ್ಮವಿದೂ ದಸಭಿ ಚುಪೇತೋ।
ಸೋ ದಸಸತಪರಿವಾರೋ, ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ ಭಗವಾ"ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ೫೮) -

ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಸತ್ಥು ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ಪುರತೋ ಪಾಯಾಸಿ। ತದಾ ಮಹಾಜನೋ ಮಾಣವಕಸ್ಸ ರೂಪಸಿರಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅತಿವಿಯ ಅಭಿರೂಪೋ ವತಾಯಂ ಮಾಣವಕೋ, ನ ಖೋ ಪನ ಅಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಕುತೋ ಅಯಂ ಮಾಣವಕೋ, ಕಸ್ಸ ವಾ ಅಯ"ನ್ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಾಣವೋ -

"ಯೋ ಧೀರೋ ಸಬ್ಬಧಿ ದನ್ತೋ, ಸುದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ।
ಅರಹಂ ಸುಗತೋ ಲೋಕೇ, ತಸ್ಸಾಹಂ ಪರಿಚಾರಕೋ"ತಿ॥ - ಗಾಥಮಾಹ।

ಸತ್ಥಾ ಸಕ್ಕೇನ ಕತೋಕಾಸಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ರಾಜಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ವಿನಾ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ವೇಲಾಯ ವಾ ಅವೇಲಾಯ ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಲಟ್ಠಿವನುಯ್ಯಾನಞ್ಚ ನಾಮ ಅತಿದೂರೇ, ಇದಂ ಪನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವೇಳುವನುಯ್ಯಾನಂ ನಾತಿದೂರಂ ನಚ್ಚಾಸನ್ನಂ ಗಮನಾಗಮನಸಮ್ಪನ್ನಂ ಬುದ್ಧಾರಹಂ ಸೇನಾಸನಂ। ಇದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೂ"ತಿ ಸುವಣ್ಣಭಿಙ್ಕಾರೇನ ಪುಪ್ಫಗನ್ಧವಾಸಿತಂ ಮಣಿವಣ್ಣಂ ಉದಕಮಾದಾಯ ವೇಳುವನುಯ್ಯಾನಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಉದಕಂ ಪಾತೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಆರಾಮೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೇಯೇವ "ಬುದ್ಧಸಾಸನಸ್ಸ ಮೂಲಾನಿ ಓತಿಣ್ಣಾನೀ"ತಿ ಮಹಾಪಥವೀ ಕಮ್ಪಿ। ಜಮ್ಬುದೀಪತಲಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ವೇಳುವನಂ ಅಞ್ಞಂ ಮಹಾಪಥವಿಂ ಕಮ್ಪೇತ್ವಾ ಗಹಿತಸೇನಾಸನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ।

ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪೇಪಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹಾವಿಹಾರಂ ಅಞ್ಞಂ ಪಥವಿಂ ಕಮ್ಪೇತ್ವಾ ಗಹಿತಸೇನಾಸನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನಾರಾಮಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ವೇಳುವನಂ ಅಗಮಾಸಿ ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಚ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತಿ ಅಮತಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನಾ। ತೇಸು ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಪಯಿರುಪಾಸಿತ್ವಾ "ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಹೇತುಪ್ಪಭವಾ"ತಿಆದಿಗಾಥಂ (ಮಹಾವ॰ ೬೦; ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೧.೨೮೬) ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸಪಿ ತಮೇವ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ। ಸೋಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ **ಸಞ್ಚಯಂ** ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತೇಸು ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಸತ್ತಾಹೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಡ್ಢಮಾಸೇನ। ಉಭೋಪಿ ತೇ ಸತ್ಥಾ ಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೇನ ಚ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತದಿವಸೇಯೇವ ಸನ್ನಿಪಾತಂ ಅಕಾಸಿ।

ತಥಾಗತೇ ಪನ ತಸ್ಮಿಞ್ಞೇವ ವೇಳುವನುಯ್ಯಾನೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ "ಪುತ್ತೋ ಕಿರ ಮೇ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಚರಿತ್ವಾ ಪರಮಾಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಪವತ್ತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಏಹಿ ಭಣೇ, ತ್ವಂ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಮ ವಚನೇನ 'ಪಿತಾ ತೇ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ'ತಿ ವತ್ವಾ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಏವಂ, ದೇವಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ವಚನಂ ಸಿರಸಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾವೇಲಾಯಂ ವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋ "ತಿಟ್ಠತು ತಾವ ರಞ್ಞಾ ಪಹಿತಸಾಸನ"ನ್ತಿ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಯಥಾಠಿತೋವ ಸದ್ಧಿಂ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ಭಗವಾ "ಏಥ ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ಸಬ್ಬೇ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಧರಾ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಿಕತ್ಥೇರಾ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ। ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಅರಿಯಾ ನಾಮ ಮಜ್ಝತ್ತಾವ ಹೋನ್ತೀತಿ, ಸೋ ರಞ್ಞಾ ಪಹಿತಸಾಸನಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ನ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಾ - "ನೇವ ಗತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ನ ಸಾಸನಂ ಸುಯ್ಯತೀ"ತಿ "ಏಹಿ ಭಣೇ, ತ್ವಂ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಏತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಅಞ್ಞಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಸಾಯ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಪುನ ರಾಜಾ "ಏಹಿ ಭಣೇ, ತ್ವಂ ಗಚ್ಛ, ತ್ವಂ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಏತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಅಪರೇಪಿ ಸತ್ತ ಅಮಚ್ಚೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ನವ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಾ ನವ ಅಮಚ್ಚಾ ಅತ್ತನೋ ಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತಾ ತತ್ಥೇವ ವಿಹರಿಂಸು।

ರಾಜಾ ಸಾಸನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಏತ್ತಕಾಪಿ ಜನಾ ಮಯಿ ಸಿನೇಹಾಭಾವೇನ ಸಾಸನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಪಚ್ಚಾಹರಿಂಸು, ಕೋ ನು ಖೋ ಮೇ ಸಾಸನಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ರಾಜಬಲಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ **ಕಾಳುದಾಯಿಂ** ಅದ್ದಸ। ಸೋ ಕಿರ ರಞ್ಞೋ ಸಬ್ಬತ್ಥಸಾಧಕೋ ಅಬ್ಭನ್ತರಿಕೋ ಅತಿವಿಯ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕದಿವಸೇ ಜಾತೋ ಸಹಪಂಸುಕೀಳಕೋ ಸಹಾಯೋ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ತಾತ ಕಾಳುದಾಯಿ, ಅಹಂ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ ನವಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೇನ ನವ ಅಮಚ್ಚೇ ಪೇಸೇಸಿಂ, ತೇಸು ಏಕೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಸನಮತ್ತಂ ಆರೋಚೇನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ದುಜ್ಜಾನೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ, ಜೀವಮಾನೋಯೇವಾಹಂ ಪುತ್ತಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ। ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಪುತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತು"ನ್ತಿ? "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವ, ಸಚೇ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತಾತ, ತ್ವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ ಅಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಂ ದಸ್ಸೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು, ದೇವಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ಆದಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಾವೇಲಾಯ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇನ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಹಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಅನ್ತೋವಸ್ಸಂ ಇಸಿಪತನೇ ವಸಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠವಸ್ಸೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಉರುವೇಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ತಯೋ ಮಾಸೇ ವಸನ್ತೋ ತೇಭಾತಿಕಜಟಿಲೇ ವಿನೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಫುಸ್ಸಮಾಸಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವೇ ಮಾಸೇ ವಸಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ ಜಾತಾ, ಸಕಲೋ ಹೇಮನ್ತೋ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ। ಕಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಆಗತದಿವಸತೋ ಸತ್ತಟ್ಠದಿವಸಾ ವೀತಿವತ್ತಾ। ಥೇರೋ ಫಗ್ಗುಣಮಾಸಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ ದಾನಿ ಹೇಮನ್ತೋ, ವಸನ್ತಸಮಯೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸಸ್ಸಾದೀನಿ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇಹಿ ಮಗ್ಗಾ ದಿನ್ನಾ, ಹರಿತತಿಣಸಞ್ಛನ್ನಾ ಪಥವೀ, ಸುಪುಪ್ಫಿತಾ ವನಸಣ್ಡಾ, ಪಟಿಪಜ್ಜನಕ್ಖಮಾ ಮಗ್ಗಾ, ಕಾಲೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ಞಾತಿಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತು”ನ್ತಿ। ಅಥ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ -

> “ಅಙ್ಗಾರಿನೋ ದಾನಿ ದುಮಾ ಭದನ್ತೇ, ಫಲೇಸಿನೋ ಛದನಂ ವಿಪ್ಪಹಾಯ।
> ತೇ ಅಚ್ಚಿಮನ್ತೋವ ಪಭಾಸಯನ್ತಿ, ಸಮಯೋ ಮಹಾವೀರ ಭಾಗೀ ರಸಾನಂ...ಪೇ॰...॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೫೨೭)।

> “ನಾತಿಸೀತಂ ನಾತಿಉಣ್ಹಂ, ನಾತಿದುಬ್ಭಿಕ್ಖಛಾತಕಂ।
> ಸದ್ದಲಾ ಹರಿತಾ ಭೂಮಿ, ಏಸ ಕಾಲೋ ಮಹಾಮುನೀ”ತಿ॥ -

ಸಟ್ಠಿಮತ್ತಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ದಸಬಲಸ್ಸ ಕುಲನಗರಗಮನವಣ್ಣಂ ವಣ್ಣೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ - “ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಉದಾಯಿ, ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ಗಮನವಣ್ಣಂ ವಣ್ಣೇಸೀ”ತಿ ಆಹ। “ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಿತಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ ತುಮ್ಹೇ ಪಸ್ಸಿತುಕಾಮೋ, ಕರೋಥ ಞಾತಕಾನಂ ಸಙ್ಗಹ”ನ್ತಿ। “ಸಾಧು, ಉದಾಯಿ, ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ಞಾತಕಾನಂ ಸಙ್ಗಹಂ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರೋಚೇಹಿ, ಗಮಿಯವತ್ತಂ ಪರಿಪೂರೇಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। “ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಥೇರೋ ತೇಸಂ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಭಗವಾ ಅಙ್ಗಮಗಧವಾಸೀನಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ದಸಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ, ಕಪಿಲವತ್ಥುವಾಸೀನಂ ದಸಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹೀತಿ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಖೀಣಾಸವಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿವುತೋ ರಾಜಗಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಯೋಜನಂ ಗಚ್ಛತಿ। “ರಾಜಗಹತೋ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಂ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ದ್ವೀಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅತುರಿತಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಥೇರೋಪಿ “ಭಗವತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಭಾವಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಮಹಾರಹೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಯಾದಿತಸ್ಸ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಗಮನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। “ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜ, ತಾತಾ”ತಿ। “ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। “ಕಹಂ ಪನ, ತಾತ, ಸತ್ಥಾ”ತಿ? “ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಚಾರಿಕಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। ರಾಜಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಆಹ - “ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಯಾವ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಇಮಂ ನಗರಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತಾವಸ್ಸ ಇತೋವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಹರಥಾ”ತಿ। ಥೇರೋ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ಥೇರಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗನ್ಧಚುಣ್ಣೇನ ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ಉತ್ತಮಸ್ಸ ಭೋಜನಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ “ತಥಾಗತಸ್ಸ ದೇಥಾ”ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂಯೇವ ಪತ್ತಂ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಥೇರೋ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಹರಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ರಞ್ಞೋಯೇವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಥೇರೋಪಿ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ “ಅಜ್ಜ ಭಗವಾ ಏತ್ತಕಂ ಆಗತೋ, ಅಜ್ಜ ಏತ್ತಕ”ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಗುಣಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಚ ಕಥಾಯ ಸಕಲಂ ರಾಜಕುಲಂ ಸತ್ಥುದಸ್ಸನಂ ವಿನಾಯೇವ ಸತ್ಥರಿ ಸಞ್ಜಾತಪ್ಪಸಾದಂ ಅಕಾಸಿ। ತೇನೇವ ನಂ ಭಗವಾ “ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕುಲಪ್ಪಸಾದಕಾನಂ ಯದಿದಂ ಕಾಳುದಾಯೀ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೧೯, ೨೨೫) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ।

ಸಾಕಿಯಾಪಿ ಖೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತೇ ಭಗವತಿ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತಿಸೇಟ್ಠಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ವೀಮಂಸಮಾನಾ "ನಿಗ್ರೋಧಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆರಾಮೋ ರಮಣೀಯೋ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಬ್ಬಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನವಿಧಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಹತ್ಥಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕರೋನ್ತಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ದಹರದಹರೇ ನಾಗರದಾರಕೇ ಚ ನಾಗರದಾರಿಕಾಯೋ ಚ ಪಠಮಂ ಪಹಿಣಿಂಸು, ತತೋ ರಾಜಕುಮಾರೇ ಚ ರಾಜಕುಮಾರಿಕಾಯೋ ಚ, ತೇಸಂ ಅನನ್ತರಾ ಸಾಮಂ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾದೀಹಿ ಪೂಜಯಮಾನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮಮೇವ ಅಗಮಂಸು। ತತ್ಥ ಭಗವಾ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಖೀಣಾಸವಪರಿವುತೋ ಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ । ಸಾಕಿಯಾ ನಾಮ ಮಾನಜಾತಿಕಾ ಮಾನತ್ಥದ್ಧಾ, ತೇ "ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ದಹರತರೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕನಿಟ್ಠೋ, ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ, ಪುತ್ತೋ, ನತ್ತಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದಹರದಹರೇ ರಾಜಕುಮಾರೇ ಆಹಂಸು - "ತುಮ್ಹೇ ವನ್ದಥ, ಮಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ನಿಸೀದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ತೇಸು ಏವಂ ಅವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಭಗವಾ ತೇಸಂ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ನ ಮಂ ಞಾತಯೋ ವನ್ದನ್ತಿ, ಹನ್ದ ದಾನಿ ತೇ ವನ್ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಭಿಞ್ಞಾಪಾದಕಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಆಕಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸೀಸೇ ಪಾದಪಂಸುಂ ಓಕಿರಮಾನೋ ವಿಯ ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಸದಿಸಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಅಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜಾತದಿವಸೇ ಕಾಲದೇವಲಸ್ಸ ವನ್ದನತ್ಥಂ ಉಪನೀತಾನಂ ವೋಪಾದೇ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೇ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಿಂ, ಅಯಂ ಮೇ ಪಠಮವನ್ದನಾ। ವಪ್ಪಮಙ್ಗಲದಿವಸೇ ಚ ಜಮ್ಬುಚ್ಛಾಯಾಯ ಸಿರಿಸಯನೇ ನಿಪನ್ನಾನಂ ವೋಜಮ್ಬುಚ್ಛಾಯಾಯ ಅಪರಿವತ್ತನಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಪಾದೇ ವನ್ದಿಂ, ಅಯಂ ಮೇ ದುತಿಯವನ್ದನಾ। ಇದಾನಿ ಪನ ಇಮಂ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಾಮಿ, ಅಯಂ ಮೇ ತತಿಯವನ್ದನಾ"ತಿ। ರಞ್ಞಾ ಪನ ವನ್ದಿತೇ ಭಗವನ್ತಂ ಅವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ಏಕಸಾಕಿಯೋಪಿ ನಾಹೋಸಿ, ಸಬ್ಬೇ ವನ್ದಿಂಸುಯೇವ।

ಇತಿ ಭಗವಾ ಞಾತಯೋ ವನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಿನ್ನೇ ಭಗವತಿ ಸಿಖಾಪತ್ತೋ ಞಾತಿಸಮಾಗಮೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಬ್ಬೇ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತತೋ ಮಹಾಮೇಘೋ ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿ। ತಮ್ಬವಣ್ಣಂ ಉದಕಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವಿರವನ್ತಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತೇಮಿತುಕಾಮೋವ ತೇಮೇತಿ, ಅತೇಮಿತುಕಾಮಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಏಕಬಿನ್ದುಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಪತತಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಾ ಜಾತಾ "ಅಹೋ ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಅಹೋ ಅಬ್ಭುತ"ನ್ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಇದಾನೇವ ಮಯ್ಹಂ ಞಾತಿಸಮಾಗಮೇ ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸತಿ, ಅತೀತೇಪಿ ವಸ್ಸೀ"ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ **ವೇಸ್ಸನ್ತರಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೧೬೫೫ ಆದಯೋ) ಕಥೇಸಿ। ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಉಟ್ಠಾಯ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಏಕೋಪಿ ರಾಜಾ ವಾ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತೋ ವಾ "ಸ್ವೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ।

ಸತ್ಥಾ ಪುನದಿವಸೇ ವೀಸತಿಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ತಂ ನ ಕೋಚಿ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಮನ್ತೇಸಿ, ನ ಪತ್ತಂ ವಾ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಭಗವಾ ಇನ್ದಖೀಲೇ ಠಿತೋವ ಆವಜ್ಜೇಸಿ - "ಕಥಂ ನು ಖೋ ಪುಬ್ಬಬುದ್ಧಾ ಕುಲನಗರೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಂಸು, ಕಿಂ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಇಸ್ಸರಜನಾನಂ ಘರಾನಿ ಅಗಮಂಸು, ಉದಾಹು ಸಪದಾನಚಾರಿಕಂ ಚರಿಂಸೂ"ತಿ? ತತೋ ಏಕಬುದ್ಧಸ್ಸಪಿ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಗಮನಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಮಯಾಪಿ ದಾನಿ ಅಯಮೇವ ತೇಸಂ ವಂಸೋ ಪಗ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ, ಆಯತಿಞ್ಚ ಮಮ ಸಾವಕಾ ಮಮಞ್ಞೇವ ಅನುಸಿಕ್ಖನ್ತಾ ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತಂ ಪರಿಪೂರೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಕೋಟಿಯಂ ನಿವಿಟ್ಠಗೇಹತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿ। "ಅಯ್ಯೋ ಕಿರ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತೀ"ತಿ ದ್ವಿಭೂಮಿಕತಿಭೂಮಿಕಾದೀಸು ಪಾಸಾದೇಸು ಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ ದಸ್ಸನಬ್ಯಾವಟೋ ಅಹೋಸಿ।

ರಾಹುಲಮಾತಾಪಿ ದೇವೀ - "ಅಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಕಿರ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಗರೇ ಮಹನ್ತೇನ ರಾಜಾನುಭಾವೇನ ಸುವಣ್ಣಸಿವಿಕಾದೀಹಿ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯವತ್ಥನಿವಾಸನೋ ಕಪಾಲಹತ್ಥೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ,

ಸೋಭತಿ ನು ಖೋ"ತಿ ಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ಭಗವನ್ತಂ ನಾನಾವಿರಾಗಸಮುಜ್ಜಲಾಯ ಸರೀರಪ್ಪಭಾಯ ನಗರವೀಥಿಯೋ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಪರಿಕ್ಖೇಪಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹಾಯ ಅಸೀತಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಪ್ಪಭಾಸಿತಾಯ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾಯ ಅನೋಪಮಾಯ ಬುದ್ಧಸಿರಿಯಾ ವಿರೋಚಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಣ್ಹೀಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಪಾದತಲಾ -

"ಸಿನಿದ್ಧನೀಲಮುದುಕುಞ್ಚಿತಕೇಸೋ, ಸೂರಿಯನಿಮ್ಮಲತಲಾಭಿನಲಾಟೋ।
ಯುತ್ತತುಙ್ಗಮುದುಕಾಯತನಾಸೋ, ರಂಸಿಜಾಲವಿಕಸಿತೋ ನರಸೀಹೋ"ತಿ॥ -

ಏವಮಾದಿಕಾಹಿ ದಸಹಿ **ನರಸೀಹಗಾಥಾಹಿ** ಅಭಿತ್ಥವಿತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತೀ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯೋ ಹತ್ಥೇನ ಸಾಟಕಂ ಸಣ್ಠಪೇನ್ತೋ ತುರಿತತುರಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ ಆಹ - "ಕಿನ್ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇ ಲಜ್ಜಾಪೇಥ, ಕಿಮತ್ಥಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಥ, ಕಿಂ 'ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಭತ್ತಂ ಲದ್ಧು'ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ? "ವಂಸಚಾರಿತ್ತಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿ। "ನನು, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಂಸೋ ನಾಮ ಮಹಾಸಮ್ಮತಖತ್ತಿಯವಂಸೋ, ಏತ್ಥ ಚ ಏಕಖತ್ತಿಯೋಪಿ ಭಿಕ್ಖಾಚರಕೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ। "ಅಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಖತ್ತಿಯವಂಸೋ ನಾಮ ತವ ವಂಸೋ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ 'ದೀಪಙ್ಕರೋ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ…ಪೇ॰… ಕಸ್ಸಪೋ'ತಿ ಅಯಂ ಬುದ್ಧವಂಸೋ ನಾಮ। ಏತೇ ಚ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾ ಬುದ್ಧಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರೇನೇವ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸು"ನ್ತಿ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠಿತೋವ -

"ಉತ್ತಿಟ್ಠೇ ನಪ್ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಧಮ್ಮಂ ಸುಚರಿತಂ ಚರೇ।
ಧಮ್ಮಚಾರೀ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚಾ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೬೮) -

ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ। ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ರಾಜಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

"ಧಮ್ಮಂ ಚರೇ ಸುಚರಿತಂ, ನ ನಂ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರೇ।
ಧಮ್ಮಚಾರೀ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚಾ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೬೯) -

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, **ಮಹಾಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧೦.೯೨ ಆದಯೋ) ಸುತ್ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ಮರಣಸಮಯೇ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಸಿರಿಸಯನೇ ನಿಪನ್ನೋಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅರಞ್ಞವಾಸೇನ ಪಧಾನಾನುಯೋಗಕಿಚ್ಚಂ ರಞ್ಞೋ ನಾಹೋಸಿ। ಸೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾಯೇವ ಪನ ಭಗವತೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪರಿಸಂ ಭಗವನ್ತಂ ಮಹಾಪಾಸಾದಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಪರಿವಿಸಿ। ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಬ್ಬಂ ಇತ್ಥಾಗಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿ ಠಪೇತ್ವಾ ರಾಹುಲಮಾತರಂ। ಸಾ ಪನ "ಗಚ್ಛ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತಂ ವನ್ದಾಹೀ"ತಿ ಪರಿಜನೇನ ವುಚ್ಚಮಾನಾಪಿ "ಸಚೇ ಮಯ್ಹಂ ಗುಣೋ ಅತ್ಥಿ, ಸಯಮೇವ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಆಗತಮೇವ ನಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನ ಅಗಮಾಸಿ।

ಭಗವಾ ರಾಜಾನಂ ಪತ್ತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜಧೀತಾಯ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ರಾಜಧೀತಾ ಯಥಾರುಚಿ ವನ್ದಮಾನಾ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತಬ್ಬಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಸಾ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಗೋಪ್ಫಕೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಸೀಸಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯಂ ವನ್ದಿ। ರಾಜಾ ರಾಜಧೀತಾಯ ಭಗವತಿ ಸಿನೇಹಬಹುಮಾನಾದಿಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಕಥೇಸಿ - "ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಧೀತಾ 'ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ನಿವಾಸಿತಾನೀ'ತಿ ಸುತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಾಸಾಯವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ ಜಾತಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಭತ್ತಿಕಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕಭತ್ತಿಕಾವ ಜಾತಾ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಹಾಸಯನಸ್ಸ ಛಡ್ಡಿತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟ್ಟಿಕಾಮಞ್ಚಕೇಯೇವ ನಿಪನ್ನಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀಹಿ ವಿರತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ

ವಿರತಮಾಲಾಗನ್ಧಾವ ಜಾತಾ, ಅತ್ತನೋ ಞಾತಕೇಹಿ 'ಮಯಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಸಾಸನೇ ಪೇಸಿತೇಪಿ ತೇಸು ಏಕಞಾತಕಮ್ಪಿ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಏವಂ ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಧೀತಾ"ತಿ। "ಅನಚ್ಛರಿಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಯಂ ಇದಾನಿ ತಯಾ ರಕ್ಖಿಯಮಾನಾ ರಾಜಧೀತಾ ಪರಿಪಕ್ಕೇ ಞಾಣೇ ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಏಸಾ ಪುಬ್ಬೇ ಅನಾರಕ್ಖಾ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ವಿಚರಮಾನಾ ಅಪರಿಪಕ್ಕೇಪಿ ಞಾಣೇ ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖೀ"ತಿ ವತ್ವಾ **ಚನ್ದಕಿನ್ನರೀಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧೪.೧೮ ಆದಯೋ) ಕಥೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ಪನ **ನನ್ದಸ್ಸ** ರಾಜಕುಮಾರಸ್ಸ ಅಭಿಸೇಕಗೇಹಪ್ಪವೇಸನವಿವಾಹಮಙ್ಗಲೇಸು ವತ್ತಮಾನೇಸು ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಪತ್ತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಕಾಮೋ ಮಙ್ಗಲಂ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। **ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ** ಕುಮಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ತುವಟಂ ಖೋ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗೀವಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸೋ ಭಗವನ್ತಂ "ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವತ್ತುಂ ಅವಿಸಹಮಾನೋ ವಿಹಾರಂಯೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ತಂ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಂಯೇವ ಭಗವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಇತಿ ಭಗವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತಿಯದಿವಸೇ ನನ್ದಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ।

ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ರಾಹುಲಮಾತಾಪಿ ಕುಮಾರಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಪಸ್ಸ, ತಾತ, ಏತಂ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಸಮಣಪರಿವುತಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪವಣ್ಣಂ ಸಮಣಂ, ಅಯಂ ತೇ ಪಿತಾ, ಏತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಾ ನಿಧಯೋ ಅಹೇಸುಂ ತ್ಯಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಪಸ್ಸಾಮ, ಗಚ್ಛ, ನಂ ದಾಯಜ್ಜಂ ಯಾಚಾಹಿ - 'ಅಹಂ, ತಾತ, ಕುಮಾರೋ ಅಭಿಸೇಕಂ ಪತ್ವಾ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಧನೇನ ಮೇ ಅತ್ಥೋ, ಧನಂ ಮೇ ದೇಹಿ। ಸಾಮಿಕೋ ಹಿ ಪುತ್ತೋ ಪಿತುಸನ್ತಕಸ್ಸಾ'"ತಿ। ಕುಮಾರೋ ಚ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾವ ಪಿತುಸಿನೇಹಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಹಟ್ಠಚಿತ್ತೋ "ಸುಖಾ ತೇ, ಸಮಣ, ಛಾಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಬಹುಂ ಅತ್ತನೋ ಅನುರೂಪಂ ವದನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭಗವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಅನುಮೋದನಂ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಕುಮಾರೋಪಿ "ದಾಯಜ್ಜಂ ಮೇ, ಸಮಣ, ದೇಹಿ, ದಾಯಜ್ಜಂ ಮೇ, ಸಮಣ, ದೇಹೀ"ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿ। ನ ಭಗವಾ ಕುಮಾರಂ ನಿವತ್ತಾಪೇಸಿ, ಪರಿಜನೋಪಿ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ನಿವತ್ತೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಇತಿ ಸೋ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆರಾಮಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ತತೋ ಭಗವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಯಂ ಅಯಂ ಪಿತುಸನ್ತಕಂ ಧನಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತಂ ವಟ್ಟಾನುಗತಂ ಸವಿಘಾತಂ, ಹನ್ದಸ್ಸ ಮೇ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಸತ್ತವಿಧಂ ಅರಿಯಧನಂ ದೇಮಿ, ಲೋಕುತ್ತರದಾಯಜ್ಜಸ್ಸ ನಂ ಸಾಮಿಕಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ತೇನ ಹಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ರಾಹುಲಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಹೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಚ ಪನ ಕುಮಾರೇ ರಞ್ಞೋ ಅಧಿಮತ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ತಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯಾ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಅನನುಞ್ಞಾತಂ ಪುತ್ತಂ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ವರಂ ಯಾಚಿ। ಭಗವಾ ಚ ತಸ್ಸ ವರಂ ದತ್ವಾ ಪುನೇಕದಿವಸೇ ರಾಜನಿವೇಸನೇ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೇನ ರಞ್ಞಾ "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಕಾಲೇ ಏಕಾ ದೇವತಾ ಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ 'ಪುತ್ತೋ ತೇ ಕಾಲಙ್ಕತೋ'ತಿ ಆಹ, ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಅಸದ್ದಹನ್ತೋ 'ನ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕರೋತೀ'ತಿ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ತುಮ್ಹೇ ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಸದ್ದಹಿಸ್ಸಥ, ಯೇ ತುಮ್ಹೇ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಟ್ಠಿಕಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ 'ಪುತ್ತೋ ತೇ ಮತೋ'ತಿ ವುತ್ತೇ ನ ಸದ್ದಹಿತ್ಥಾ"ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ **ಮಹಾಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕಂ** ಕಥೇಸಿ। ಕಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ರಾಜಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

ಇತಿ ಭಗವಾ ಪಿತರಂ ತೀಸು ಫಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಪುನದೇವ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೀತವನೇ ವಿಹಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ಭಣ್ಡಂ ಆದಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಬಲವಪಚ್ಚೂಸೇ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ವಿವಟೇನ ದ್ವಾರೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ, ದುತಿಯೇ ದಿವಸೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ಸತ್ಥು ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ

ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸಯೋಜನಟ್ಠಾನೇ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಯೋಜನಿಕೇ ಯೋಜನಿಕೇ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಕೋಟಿಸನ್ಥಾರೇನ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಹಿರಞ್ಞಕೋಟೀಹಿ ಕಿಣಿತ್ವಾ ನವಕಮ್ಮಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಮಜ್ಝೇ ದಸಬಲಸ್ಸ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಕಾರೇಸಿ, ತಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಸೀತಿಯಾ ಮಹಾಥೇರಾನಂ ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕಂ ಏಕಸನ್ನಿವೇಸನೇ ಆವಾಸೇ ಏಕಕುಟಿಕದ್ವಿಕುಟಿಕಹಂಸವಟ್ಟಕದೀಘರಸ್ಸಸಾಲಾಮಣ್ಡಪಾದಿವಸೇನ ಸೇಸಸೇನಾಸನಾನಿ ಪೋಕ್ಖರಣಿಚಙ್ಕಮನರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಚಾತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ರಮಣೀಯೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಮನೋರಮಂ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ದೂತಂ ಪಾಹೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವಾರೋ ರಾಜಗಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿನಗರಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಖೋ ವಿಹಾರಮಹಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಜೇತವನಂ ಪವಿಸನದಿವಸೇ ಪುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಕತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೇಹೇವ ಪಞ್ಚಹಿ ಕುಮಾರಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಸಪರಿವಾರೋ ಪಞ್ಚವಣ್ಣವತ್ಥಸಮುಜ್ಜಲಾನಿ ಪಞ್ಚ ಧಜಸತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪುರತೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇಸಂ ಪಚ್ಛತೋ ಮಹಾಸುಭದ್ದಾ ಚೂಳಸುಭದ್ದಾತಿ ದ್ವೇ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತರೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಕುಮಾರಿಕಾಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪುಣ್ಣಘಟೇ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು, ತಾಸಂ ಪಚ್ಛತೋ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಮಾತುಗಾಮಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪುಣ್ಣಪಾತಿಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಚ್ಛತೋ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಅಹತವತ್ಥನಿವತ್ಥೋ ಅಹತವತ್ಥನಿವತ್ಥೇಹೇವ ಪಞ್ಚಹಿ ಸೇಟ್ಠಿಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಞ್ಛಿ। ಭಗವಾ ಇಮಂ ಉಪಾಸಕಪರಿಸಂ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಪ್ಪಭಾಯ ಸುವಣ್ಣರಸಸೇಕಸಿಞ್ಚನಾನಿ ವಿಯ ವನನ್ತರಾನಿ ಕುರುಮಾನೋ ಅನನ್ತಾಯ ಬುದ್ಧಲೀಲಾಯ ಅಪರಿಮಾಣಾಯ ಬುದ್ಧಸಿರಿಯಾ ಜೇತವನವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಆಪುಚ್ಛಿ - "ಕಥಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಪಟಿಪಜ್ಜಾಮೀ"ತಿ? "ತೇನ ಹಿ, ಗಹಪತಿ, ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಹೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಭಿಙ್ಕಾರಂ ಆದಾಯ ದಸಬಲಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಉದಕಂ ಪಾತೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಜೇತವನವಿಹಾರಂ ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ವಿಹಾರಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ -

"ಸೀತಂ ಉಣ್ಹಂ ಪಟಿಹನ್ತಿ, ತತೋ ವಾಳಮಿಗಾನಿ ಚ।
ಸರೀಸಪೇ ಚ ಮಕಸೇ, ಸಿಸಿರೇ ಚಾಪಿ ವುಟ್ಠಿಯೋ॥

"ತತೋ ವಾತಾತಪೋ ಘೋರೋ, ಸಞ್ಜಾತೋ ಪಟಿಹಞ್ಞತಿ।
ಲೇಣತ್ಥಞ್ಚ ಸುಖತ್ಥಞ್ಚ, ಝಾಯಿತುಞ್ಚ ವಿಪಸ್ಸಿತುಂ॥

"ವಿಹಾರದಾನಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ಅಗ್ಗಂ ಬುದ್ಧೇನ ವಣ್ಣಿತಂ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪೋಸೋ, ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ಅತ್ಥಮತ್ತನೋ॥

"ವಿಹಾರೇ ಕಾರಯೇ ರಮ್ಮೇ, ವಾಸಯೇತ್ಥ ಬಹುಸ್ಸುತೇ।
ತೇಸಂ ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ, ವತ್ಥಸೇನಾಸನಾನಿ ಚ॥

"ದದೇಯ್ಯ ಉಜುಭೂತೇಸು, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ।
ತೇ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾಪನೂದನಂ।
ಯಂ ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ಇಧಞ್ಞಾಯ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾತಿ ಅನಾಸವೋ"ತಿ॥ (ಚೂಳವ॰ ೨೯೫) -

ವಿಹಾರಾನಿಸಂಸಂ ಕಥೇಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ದುತಿಯದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಹಾರಮಹಂ ಆರಭಿ। ವಿಸಾಖಾಯ ವಿಹಾರಮಹೋ ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ನಿಟ್ಠಿತೋ, ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಪನ ವಿಹಾರಮಹೋ ನವಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ನಿಟ್ಠಾಸಿ। ವಿಹಾರಮಹೇಪಿ ಅಟ್ಠಾರಸೇವ ಕೋಟಿಯೋ ಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಅಗಮಂಸು। ಇತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಿಹಾರೇ ಚತುಪಣ್ಣಾಸಕೋಟಿಸಙ್ಖಂ ಧನಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿ।

ಅತೀತೇ ಪನ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಪುನಬ್ಬಸುಮಿತ್ತೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಿಟ್ಠಕಾಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸಿಖಿಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸಿರಿವಡ್ಢೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಫಾಲಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ವೇಸ್ಸಭುಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸೋತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಹತ್ಥಿಪದಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಅಡ್ಢಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಅಚ್ಚುತೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಿಟ್ಠಕಾಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಕೋಣಾಗಮನಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಉಗ್ಗೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಕಚ್ಛಪಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಅಡ್ಢಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸುಮಙ್ಗಲೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಯಟ್ಠಿಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಸೋಳಸಕರೀಸಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಕಹಾಪಣಕೋಟಿಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಅಟ್ಠಕರೀಸಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಇದಂ ಕಿರ ಠಾನಂ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಅವಿಜಹಿತಟ್ಠಾನಮೇವ।

ಇತಿ ಮಹಾಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಯಾವ ಮಹಾಪರಿನಿಬ್ಬಾನಮಞ್ಚಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಭಗವಾ ವಿಹಾಸಿ, ಇದಂ **ಸನ್ತಿಕೇನಿದಾನಂ** ನಾಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಸನ್ತಿಕೇನಿದಾನಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ನಿದಾನಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಥೇರಾಪದಾನಂ

೧. ಬುದ್ಧವಗ್ಗೋ

ಅಬ್ಭನ್ತರನಿದಾನವಣ್ಣನಾ

೫. “ಅಥ ಬುದ್ಧಾಪದಾನಾನಿ, ಸುಣಾಥ ಸುದ್ಧಮಾನಸಾ।
ತಿಂಸಪಾರಮಿಸಮ್ಪುಣ್ಣಾ, ಧಮ್ಮರಾಜಾ ಅಸಙ್ಖ್ಯಿಯಾ”ತಿ॥ -

ಏತ್ಥ **ಅಥಾತಿ** ಅಧಿಕಾರನ್ತರೂಪದಸ್ಸನತ್ಥೇ ನಿಪಾತಪದಂ, ವಿಭತ್ತಿಯುತ್ತಾಯುತ್ತನಿಪಾತದ್ವಯೇಸು ವಿಭತ್ತಿಯುತ್ತನಿಪಾತಪದಂ। ಅಥ ವಾ -

“ಅಧಿಕಾರೇ ಮಙ್ಗಲೇ ಚೇವ, ನಿಪ್ಫನ್ನತ್ಥೇವಧಾರಣೇ।
ಅನನ್ತರೇಪಗಮನೇ, ಅಥ-ಸದ್ದೋ ಪವತ್ತತಿ”॥

ತಥಾ ಹಿ -

“ಅಧಿಕಿಚ್ಚಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ, ಅಧಿಅತ್ಥಂ ವಿಭಾಸತಿ।
ಸೇಟ್ಠಜೇಟ್ಠಕಭಾವೇನ, ಅಧಿಕಾರೋ ವಿಧೀಯತೇ”ತಿ॥ -

ವುತ್ತತ್ತಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಮತ್ತಿಂಸಪಾರಮಿಧಮ್ಮಾನಂ ಅಧಿಕಿಚ್ಚತೋ, ಸೇಟ್ಠಜೇಟ್ಠತೋ ಅಧಿಕಾರಟ್ಠೇನ ಅಥ-ಸದ್ದೇನ ಯುತ್ತಮಪದಾನಾನೀತಿ। ತಿವಿಧಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಪೂಜಾಮಙ್ಗಲಸಭಾವತೋ “ಪೂಜಾ ಚ ಪೂಜನೇಯ್ಯಾನಂ, ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಮುತ್ತಮ”ನ್ತಿ ವಚನತೋ (ಖು॰ ಪಾ॰ ೫.೩; ಸು॰ ನಿ॰ ೨೬೨) ಮಙ್ಗಲಟ್ಠೇನ ಅಥ-ಸದ್ದೇನ ಯುತ್ತಮಪದಾನಾನೀತಿ । ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ನಿಪ್ಫನ್ನತೋ ನಿಪ್ಫನ್ನಟ್ಠೇನ ಅಥ-ಸದ್ದೇನ ಯುತ್ತಮಪದಾನಾನೀತಿ । ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಾದಿಕುಸಲತೋ ಅಞ್ಞಕುಸಲಾನಂ ಅಭಾವತೋ ಅವಧಾರಣಟ್ಠೇನ ನಿವಾರಣಟ್ಠೇನ ಅಥ-ಸದ್ದೇನ ಯುತ್ತಮಪದಾನಾನೀತಿ। ಖುದ್ದಕಪಾಠಸಙ್ಗಹಾನನ್ತರಂ ಸಙ್ಗಹಿತನ್ತಿ ಅನನ್ತರಟ್ಠೇನ ಅಥ-ಸದ್ದೇನ ಯುತ್ತಮಪದಾನಾನೀತಿ। ಇತೋ ಖುದ್ದಕಪಾಠತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ಅಪಗಮನಟ್ಠೇನ ಅಥ-ಸದ್ದೇನ ಯುತ್ತಮಪದಾನಾನೀತಿ।

ಬುದ್ಧೋತಿ ಏತ್ಥ ಬುಜ್ಝಿತಾ ಸಚ್ಚಾನೀತಿ ಬುದ್ಧೋ, ಬೋಧೇತಾ ಪಜಾಯಾತಿ ಬುದ್ಧೋ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಾಯ ಬುದ್ಧೋ, ಸಬ್ಬದಸ್ಸಾವಿತಾಯ ಬುದ್ಧೋ, ಅನಞ್ಞನೇಯ್ಯತಾಯ ಬುದ್ಧೋ, ವಿಸವಿತಾಯ ಬುದ್ಧೋ, ಖೀಣಾಸವಸಙ್ಖಾತೇನ ಬುದ್ಧೋ, ನಿರುಪಕ್ಕಿಲೇಸಸಙ್ಖಾತೇನ ಬುದ್ಧೋ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸಙ್ಖಾತೇನ ಬುದ್ಧೋ, ಅದುತಿಯಟ್ಠೇನ ಬುದ್ಧೋ, ತಣ್ಹಾಪಹಾನಟ್ಠೇನ ಬುದ್ಧೋ, ಏಕಾಯನಮಗ್ಗಂ ಗತೋತಿ ಬುದ್ಧೋ, ಏಕೋ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ಬುದ್ಧೋ, ಅಬುದ್ಧಿವಿಹತತ್ತಾ ಬುದ್ಧಿಪಟಿಲಾಭಾ ಬುದ್ಧೋ, ಬುದ್ಧಿ ಬುದ್ಧಂ ಬೋಧೋತಿ ಅನತ್ಥನ್ತರಮೇತಂ। ಯಥಾ ನೀಲಾದಿವಣ್ಣಯೋಗತೋ ಪಟೋ “ನೀಲೋ ಪಟೋ, ರತ್ತೋ ಪಟೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂ ಬುದ್ಧಗುಣಯೋಗತೋ ಬುದ್ಧೋ। ಅಥ ವಾ “ಬೋಧಿ”ವುಚ್ಚತಿ ಚತೂಸು ಮಗ್ಗೇಸು ಞಾಣಂ, ತೇನ ಞಾಣೇನ ಸಕಲದಿಯಡ್ಢಸಹಸ್ಸಕಿಲೇಸಾರಿಗಣೇ ಖೇಪೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮನತೋ ಞಾಣಂ “ಬೋಧೀ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತೇನ ಸಮ್ಪಯುತ್ತೋ ಸಮಙ್ಗೀಪುಗ್ಗಲೋ ಬುದ್ಧೋ। ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋಪಿ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಖೇಪೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಮಧಿಗಚ್ಛತಿ। ಬುದ್ಧಾನಂ ಪನ ಚತೂಸು ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇಸು ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸೇಸು ಚ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಞಾಣಸ್ಸಾಧಿಗತತ್ತಾ ಚ
ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಞಾಣಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಞಾಣಯಮಕಪಾಟಿಹೀರಞಾಣಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣ-
ಅನಾವರಣಆಸಯಾನುಸಯಾದಿಅಸಾಧಾರಣಞಾಣಾನಂ ಸಮಧಿಗತತ್ತಾ ಚ ಏಕಾಯಪಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ

ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾಸತ್ತನಿಕಾಯೇ ಧಮ್ಮಾಮತಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಪಾಪನತೋ ಚ ತದೇವ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಾನಮೇವಾಧಿಕಭಾವತೋ ತೇಸಮೇವ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾನಂ ಅಪದಾನಂ ಕಾರಣಂ **ಬುದ್ಧಾಪದಾನಂ**। ತಞ್ಹಿ ದುವಿಧಂ ಕುಸಲಾಕುಸಲವಸೇನ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಪನ ನ ತಥಾ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಾ, ಅನ್ನಾದಿಪಚ್ಚಯದಾಯಕಾನಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತಾಪಿ -

> "ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ತುಯ್ಹಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಸಮಿಜ್ಝತು।
> ಪೂರೇನ್ತು ಚಿತ್ತಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಚನ್ದೋ ಪನ್ನರಸೋ ಯಥಾ॥
>
> "ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ತುಯ್ಹಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಸಮಿಜ್ಝತು।
> ಪೂರೇನ್ತು ಚಿತ್ತಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಮಣಿ ಜೋತಿರಸೋ ಯಥಾ"ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೯೫ ಪುಬ್ಬೂಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪತ್ತಿಕಥಾ; ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೧೯೨; ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಸಾಮಾವತೀವತ್ಥು) -

ಇಮಾಹಿ ದ್ವೀಹಿಯೇವ ಗಾಥಾಹಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಿ। ದೇಸೇನ್ತಾಪಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಸತ್ತನಿಕಾಯೇ ಬೋಧೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕುಣನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧಸದಿಸಾ ಹುತ್ವಾ ಪಾಟಿಏಕ್ಕಂ ವಿಸುಂ ಬುದ್ಧಾತಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ। ತೇಸಂ ಅಪದಾನಂ ಕಾರಣಂ **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾಪದಾನಂ**।

ಚಿರಂ ಠಿತಾತಿ ಥೇರಾ। ಅಥ ವಾ ಥಿರತರಸೀಲಾಚಾರಮದ್ದವಾದಿಗುಣೇಹಿ ಯುತ್ತಾತಿ ಥೇರಾ। ಅಥ ವಾ ಥಿರವರಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಗುಣೇಹಿ ಯುತ್ತಾತಿ ಥೇರಾ। ಅಥ ವಾ ಥಿರತರಸಞ್ಜಾತಪಣೀತಾನುತ್ತರಸನ್ತಿನಿಬ್ಬಾನಮಧಿಗತಾತಿ ಥೇರಾ, ಥೇರಾನಂ ಅಪದಾನಾನಿ **ಥೇರಾಪದಾನಾನಿ**। ತಥಾ ತಾದಿಗುಣೇಹಿ ಯುತ್ತಾತಿ ಥೇರೀ, ಥೇರೀನಂ ಅಪದಾನಾನಿ **ಥೇರೀಪದಾನಾನಿ**। ತೇಸು ಬುದ್ಧಾಪದಾನೇ ಪಞ್ಚೇವ ಅಪದಾನಾನಿ, ಪಞ್ಚೇವ ಸುತ್ತನ್ತಾ। ತೇನಾಹು ಪೋರಾಣಾ -

> "ಪಞ್ಚೇವ ಅಪದಾನಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಸುತ್ತಾನಿ ಯಸ್ಸ ಚ।
> ಇದಂ ಬುದ್ಧಾಪದಾನನ್ತಿ, ಪಠಮಂ ಅನುಲೋಮತೋ"ತಿ॥

ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾಪದಾನೇಪಿ ಪಞ್ಚೇವ ಅಪದಾನಾನಿ, ಪಞ್ಚೇವ ಸುತ್ತನ್ತಾ। ತೇನಾಹು ಪೋರಾಣಾ -

> "ಪಞ್ಚೇವ ಅಪದಾನಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಸುತ್ತಾನಿ ಯಸ್ಸ ಚ।
> ಇದಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾಪದಾನನ್ತಿ, ದುತಿಯಂ ಅನುಲೋಮತೋ"ತಿ॥

ಥೇರಾಪದಾನೇಸು ದಸಾಧಿಕಪಞ್ಚಸತಾಪದಾನಾನಿ, ವಗ್ಗತೋ ಏಕಪಞ್ಞಾಸ ವಗ್ಗಾ। ತೇನಾಹು ಪೋರಾಣಾ -

> "ಪಞ್ಚಸತದಸಪದಾನಾನಿ, ಏಕಪಞ್ಞಾಸ ವಗ್ಗತೋ।
> ಇದಂ ಥೇರಾಪದಾನನ್ತಿ, ತತಿಯಂ ಅನುಲೋಮತೋ"ತಿ॥

ಥೇರೀಅಪದಾನೇಸು ಚತ್ತಾಲೀಸಂ ಅಪದಾನಾನಿ, ವಗ್ಗತೋ ಚತುರೋ ವಗ್ಗಾ। ತೇನಾಹು ಪೋರಾಣಾ -

> "ಚತ್ತಾಲೀಸಂಪದಾನಾನಿ, ಚತುವಗ್ಗಾನಿ ಯಸ್ಸ ಚ।
> ಇದಂ ಥೇರೀಪದಾನನ್ತಿ, ಚತುತ್ಥಂ ಅನುಲೋಮತೋ"ತಿ॥

ಅಪದಾನನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಪದಾನ-ಸದ್ದೋ ಕಾರಣಗಹಣಅಪಗಮನಪಟಿಪಾಟಿಅಕ್ಕೋಸನಾದೀಸು ದಿಸ್ಸತಿ। ತಥಾ ಹಿ ಏಸ "ಖತ್ತಿಯಾನಂ ಅಪದಾನಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪದಾನ"ನ್ತಿಆದೀಸು ಕಾರಣೇ ದಿಸ್ಸತಿ, ಖತ್ತಿಯಾನಂ ಕಾರಣಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಕಾರಣನ್ತಿ

ಅತ್ಥೋ। “ಉಪಾಸಕಾನಂ ಅಪದಾನ”ನ್ತಿಆದೀಸು ಗಹಣೇ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸಂಸುಟ್ಠು ಗಹಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। “ವಾಣಿಜಾನಂ ಅಪದಾನಂ, ಸುದ್ದಾನಂ ಅಪದಾನ”ನ್ತಿಆದೀಸು ಅಪಗಮನೇ ದಿಸ್ಸತಿ, ತತೋ ತತೋ ತೇಸಂ ಅಪಗಮನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಪದಾನಚಾರವಸೇನ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತೀ”ತಿಆದೀಸು ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ದಿಸ್ಸತಿ, ಘರಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಚರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಅಪಗತಾ ಇಮೇ ಸಾಮಞ್ಞಾ, ಅಪಗತಾ ಇಮೇ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾತಿ ಅಪದಾನೇತೀ”ತಿಆದೀಸು ಅಕ್ಕೋಸನೇ ದಿಸ್ಸತಿ, ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಧ ಪನ ಕಾರಣೇ ದಿಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಅಪದಾನಾನಿ ಬುದ್ಧಾಪದಾನಿ, ಬುದ್ಧಕಾರಣಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗಙ್ಗಾವಾಲುಕೂಪಮಾನಂ ಅನೇಕೇಸಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ದಾನಪಾರಮಿತಾದಿಸಮತ್ತಿಂಸಪಾರಮಿತಾ ಕಾರಣನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಥ ಅಧಿಕಾರಾದೀಸು ಯುತ್ತಅಪದಾನಾನಿ ಸುದ್ಧಮಾನಸಾ ಸುಣಾಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ತತ್ಥ **ಸುದ್ಧಮಾನಸಾತಿ** ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ದಿಯಡ್ಢಕಿಲೇಸಸಹಸ್ಸಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ರಿತತ್ತಾ ಸುದ್ಧಮಾನಸಾ ಪರಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಸುದ್ಧಹದಯಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಖೀಣಾಸವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯೇ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸುಣಾಥ, ಓಹಿತಸೋತಾ ಮನಸಿ ಕರೋಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ಥ ಪನ “ಅಪದಾನಾನೀ”ತಿ ಅವತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾಪದಾನಥೇರಾಪದಾನಥೇರೀಅಪದಾನೇಸು ವಿಜ್ಜಮಾನೇಸುಪಿ “ಅಥ ಬುದ್ಧಾಪದಾನಾನೀ”ತಿ ವಚನಂ ಖನ್ಧಯಮಕಆಯತನಧಾತುಸಚ್ಚಸಙ್ಖಾರಅನುಸಯಯಮಕೇಸು ವಿಜ್ಜಮಾನೇಸುಪಿ ಪಧಾನವಸೇನ ಆದಿವಸೇನ ಚ “ಮೂಲಯಮಕ”ನ್ತಿ ವಚನಂ ವಿಯ, ತೇರಸಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸದ್ವೇಅನಿಯತತಿಂಸನಿಸ್ಸಗ್ಗಿಯೇಸು ವಿಜ್ಜಮಾನೇಸುಪಿ ಪಧಾನವಸೇನ ಆದಿವಸೇನ ಚ “ಪಾರಾಜಿಕಕಣ್ಡೋ”ತಿ ವಚನಂ ವಿಯ ಚ ಇಧಾಪಿ ಪಧಾನವಸೇನ ಆದಿವಸೇನ ಚ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

“ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾಪದಾನಾನೀ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ “ವಣ್ಣಾಗಮೋ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಚವಿಧಂ ನಿರುತ್ತ”ನ್ತಿ ನಿರುತ್ತಿನಯೇನ ವಾ “ತೇಸು ವುದ್ಧಿಲೋಪಾಗಮವಿಕಾರವಿಪರೀತಾದೇಸಾ ಚಾ”ತಿ ಸುತ್ತೇನ ವಾ ತತಿಯತ್ಥವಾಚಕಸ್ಸ **ಸಮ್ಮಾ**ತಿನಿಪಾತಪದಸ್ಸ, ಸಯಂಸದ್ದತ್ಥವಾಚಕಸ್ಸ ಸ-ನ್ತಿಉಪಸಗ್ಗಪದಸ್ಸ ಚ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ಕಿತನ್ತವಾಚೀಬುದ್ಧಸದ್ದಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ “ಬುದ್ಧಾಪದಾನಾನೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾಪದಾನಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇತಿ ವಿಸುದ್ಧಜನವಿಲಾಸಿನಿಯಾ ಅಪದಾನ-ಅಟ್ಠಕಥಾಯ

ಅಬ್ಭನ್ತರನಿದಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧. ಬುದ್ಧಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಇದಾನಿ ಅಬ್ಭನ್ತರನಿದಾನಾನನ್ತರಂ ಅಪದಾನಟ್ಠಕಥಂ ಕಥೇತುಕಾಮೋ –

“ಸಪದಾನಂ ಅಪದಾನಂ, ವಿಚಿತ್ರನಯದೇಸನಂ।
ಯಂ ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯಸ್ಮಿಂ, ಸಙ್ಗಾಯಿಂಸು ಮಹೇಸಯೋ।
ತಸ್ಸ ದಾನಿ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಅತ್ಥಸಂವಣ್ಣನಾಕ್ಕಮೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ ಯಂ ಅಪದಾನಂ ತಾವ “ಸಕಲಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಏಕವಿಮುತ್ತಿರಸ”ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಏಕರಸೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಧಮ್ಮವಿನಯವಸೇನ ದ್ವಿಧಾಸಙ್ಗಹೇ ಧಮ್ಮೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಪಠಮಮಜ್ಝಿಮಪಚ್ಛಿಮಬುದ್ಧವಚನೇಸು ಮಜ್ಝಿಮಬುದ್ಧವಚನೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ, ವಿನಯಾಭಿಧಮ್ಮಸುತ್ತನ್ತಪಿಟಕೇಸು ಸುತ್ತನ್ತಪಿಟಕೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ, ದೀಘನಿಕಾಯಮಜ್ಝಿಮಸಂಯುತ್ತಅಙ್ಗುತ್ತರಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಸುತ್ತಂ ಗೇಯ್ಯಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಂ ಗಾಥಾ ಉದಾನಂ ಇತಿವುತ್ತಕಂ ಜಾತಕಂ ಅಬ್ಭುತಧಮ್ಮಂ ವೇದಲ್ಲನ್ತಿ ನವಸು ಸಾಸನಙ್ಗೇಸು ಗಾಥಾಯ ಸಙ್ಗಹಿತಂ।

"ದ್ವಾಸೀತಿ ಬುದ್ಧತೋ ಗಣ್ಹಿಂ, ದ್ವೇಸಹಸ್ಸಾನಿ ಭಿಕ್ಖುತೋ।
ಚತುರಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಯೇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಪವತ್ತಿನೋ"ತಿ॥ -

ಏವಂ ವುತ್ತಚತುರಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಕತಿಪಯಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಸಙ್ಗಹಿತಂ ಹೋತೀತಿ।

ಇದಾನಿ ತಂ ಅಪದಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ತಿಂಸಪಾರಮಿಸಮ್ಪುಣ್ಣಾ, ಧಮ್ಮರಾಜಾ ಅಸಙ್ಖಿಯಾ"**ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ ದಸಪಾರಮಿತಾವ ಪಚ್ಛಿಮಮಜ್ಝಿಮುಕ್ಕಟ್ಠವಸೇನ ದಸಪಾರಮೀದಸಉಪಪಾರಮೀದಸಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀನಂ ವಸೇನ ಸಮತ್ತಿಂಸಪಾರಮೀ। ತಾಹಿ ಸಂಸುಟ್ಠು ಪುಣ್ಣಾ ಸಮ್ಪುಣ್ಣಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನಾ ಸಂಯುತ್ತಾತಿ **ತಿಂಸಪಾರಮಿಸಮ್ಪುಣ್ಣಾ**। ಸಕಲಲೋಕತ್ತಯವಾಸಿನೇ ಸತ್ತನಿಕಾಯೇ ಮೇತ್ತಾಕರುಣಾಮುದಿತಾಉಪೇಕ್ಖಾಸಙ್ಖಾತಾಹಿ ಚತೂಹಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತೀಹಿ ವಾ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿವಿಹಾರೇನ ವಾ ಏಕಚಿತ್ತಭಾವೇನ ಅತ್ತನೋ ಚ ಕಾಯೇ ರಞ್ಜೇನ್ತಿ ಅಲ್ಲೀಯಾಪೇನ್ತೀತಿ ರಾಜಾನೋ, ಧಮ್ಮೇನ ರಾಜಾನೋ **ಧಮ್ಮರಾಜಾ,** ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಾ ಬುದ್ಧಾ। ದಸಸತಂ ಸಹಸ್ಸಂ ದಸಸಹಸ್ಸಂ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಕೋಟಿ ಪಕೋಟಿ ಕೋಟಿಪ್ಪಕೋಟಿ ನಹುತಂ ನಿನ್ನಹುತಂ ಅಕ್ಖೋಭಿಣಿ ಬಿನ್ದು ಅಬ್ಬುದಂ ನಿರಬ್ಬುದಂ ಅಹಹಂ ಅಬಬಂ ಅಟಟಂ ಸೋಗನ್ಧಿಕಂ ಉಪ್ಪಲಂ ಕುಮುದಂ ಪುಣ್ಡರಿಕಂ ಪದುಮಂ ಕಥಾನಂ ಮಹಾಕಥಾನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ವಸೇನ **ಅಸಙ್ಖಿಯಾ** ಸಙ್ಖ್ಯಾರಹಿತಾ ಧಮ್ಮರಾಜಾನೋ ಅತೀತಾ ವಿಗತಾ ನಿರುದ್ಧಾ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೭. ತೇಸು ಅತೀತಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರಞ್ಚ ಅತ್ತನಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಭೂತೇನ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಞ್ಞಾ ಹುತ್ವಾ ಕತಸಮ್ಭಾರಞ್ಚ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠೋ ಭಗವಾ **"ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಾನ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ಭೋ ಆನನ್ದ, ಮಮ ಅಪದಾನಂ ಸುಣೋಹೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಆನನ್ದ, ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಬೋಧಿಸಮ್ಭಾರಪೂರಣಕಾಲೇ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಾನಂ ಪಸಟ್ಠಾನಂ ಪಟಿವಿದ್ಧಚತುಸಚ್ಚಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಚತುಸಚ್ಚಮಗ್ಗಞಾಣಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ವಾ ಸಿರಸಾ ಅಭಿವಾದಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । **ಸಸಙ್ಘೇ** ಸಾವಕಸಙ್ಘಸಹಿತೇ **ಲೋಕನಾಯಕೇ** ಲೋಕಜೇಟ್ಠೇ ಬುದ್ಧೇ ದಸಹಿ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥಪುಟೇಹಿ **ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ** ವನ್ದಿತ್ವಾ **ಸಿರಸಾ** ಸೀಸೇನ **ಅಭಿವಾದಯೇ** ಆದರೇನ ಥೋಮನಂ ಕತ್ವಾ ಪಣಾಮಂ ಕರೋಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭. **ಯಾವತಾ ಬುದ್ಧಖೇತ್ತೇಸೂ**ತಿ ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳೇಸು ಬುದ್ಧಖೇತ್ತೇಸು, **ಆಕಾಸಟ್ಠಾ** ಆಕಾಸಗತಾ, **ಭೂಮಟ್ಠಾ** ಭೂಮಿತಲಗತಾ, ವೇಳುರಿಯಾದಯೋ ಸತ್ತ **ರತನಾ ಅಸಙ್ಖಿಯಾ** ಸಙ್ಖ್ಯಾರಹಿತಾ, **ಯಾವತಾ** ಯತ್ತಕಾ, **ವಿಜ್ಜನ್ತಿ**। ತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ **ಮನಸಾ** ಚಿತ್ತೇನ **ಸಮಾಹರೇ,** ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಚಿತ್ತೇನ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಮಮ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ರಾಸಿಂ ಕರೋಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮. **ತತ್ಥ ರೂಪಿಯಭೂಮಿಯ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅನೇಕಭೂಮಿಮ್ಹಿ ಪಾಸಾದೇ ರೂಪಿಯಮಯಂ ರಜತಮಯಂ ಭೂಮಿಂ ನಿಮ್ಮಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಹಂ ರತನಮಯಂ** ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ನಿಮ್ಮಿತಂ ಅನೇಕಸತಭೂಮಿಕಂ **ಪಾಸಾದಂ ಉಬ್ಬಿದ್ಧಂ** ಉಗ್ಗತಂ **ನಭಮುಗ್ಗತಂ** ಆಕಾಸೇ ಜೋತಮಾನಂ **ಮಾಪಯಿ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯. ತಮೇವ ಪಾಸಾದಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ **"ವಿಚಿತ್ತಥಮ್ಭ"**ನ್ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ವಿಚಿತ್ತೇಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಮಸಾರಗಲ್ಲಾದಿವಣ್ಣೇಹಿ ಥಮ್ಭೇಹಿ ಉಸ್ಸಾಪಿತಂ **ಸುಕತಂ** ಸುಟ್ಠು ಕತಂ ಲಕ್ಖಣಯುತ್ತಂ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹವಸೇನ ಸುಟ್ಠು **ವಿಭತ್ತಂ** ಅನೇಕಕೋಟಿಸತಗ್ಘನತೋರಣನಿಮ್ಮಿತತ್ತಾ **ಮಹಾರಹಂ**। ಪುನಪಿ ಕಿಂ ವಿಸಿಟ್ಠಂ? **ಕನಕಮಯಸಙ್ಘಾಟಂ** ಸುವಣ್ಣೇಹಿ ಕತತುಲಾಸಙ್ಘಾಟವಲಯೇಹಿ ಯುತ್ತಂ, ತತ್ಥ ಉಸ್ಸಾಪಿತಕೋನ್ತೇಹಿ ಚ ಛತ್ತೇಹಿ ಚ **ಮಣ್ಡಿತಂ** ಸೋಭಿತಂ ಪಾಸಾದನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೦. ಪುನಪಿ ಪಾಸಾದಸ್ಸೇವ ಸೋಭಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ **"ಪಠಮಾ ವೇಳುರಿಯಾ ಭೂಮೀ"**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತಸ್ಸ ಅನೇಕಸತಭೂಮಿಪಾಸಾದಸ್ಸ **ಸುಭಾ** ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ **ಅಬ್ಭಸಮಾ** ವಲಾಹಕಪಟಲಸದಿಸಾ **ವಿಮಲಾ** ನಿಮ್ಮಲಾ

ವೇಳುರಿಯಮಣಿಮಯಾ ನೀಲವಣ್ಣಾ **ಪರಮಾ ಭೂಮಿ** ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಜಲಜನಳಿನಪದುಮೇಹಿ **ಆಕಿಣ್ಣಾ** ಸಮಜ್ಝೋಭೂತಾ ವರಾಯ ಉತ್ತಮಾಯ **ಕಞ್ಚನಭೂಮಿಯಾ** ಸುವಣ್ಣಭೂಮಿಯಾವ ಸೋಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧. ತಸ್ಸೇವ ಪಾಸಾದಸ್ಸ **ಕಾಚಿ ಭೂಮಿ ಪವಾಳಂಸಾ** ಪವಾಳಕೋಟ್ಠಾಸಾ **ಪವಾಳವಣ್ಣಾ,** ಕಾಚಿ ಭೂಮಿ **ಲೋಹಿತಕಾ** ಲೋಹಿತವಣ್ಣಾ, ಕಾಚಿ ಭೂಮಿ **ಸುಭಾ** ಮನೋಹರಾ **ಇನ್ದಗೋಪಕವಣ್ಣಾಭಾ** ರಸ್ಮಿಯೋ ನಿಚ್ಛರಮಾನಾ, ಕಾಚಿ ಭೂಮಿ ದಸ **ದಿಸಾ ಓಭಾಸತೀತಿ** ಅತ್ಥೋ।

೧೨. ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಾಸಾದೇ **ನಿಯ್ಯೂಹಾ** ನಿಗ್ಗತಪಮುಖಸಾಲಾ ಚ **ಸುವಿಭತ್ತಾ** ಸುಟ್ಠು ವಿಭತ್ತಾ ಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಕತಾ **ಸೀಹಪಞ್ಜರಾ** ಸೀಹದ್ವಾರಾ ಚ। **ಚತುರೋ ವೇದಿಕಾತಿ** ಚತೂಹಿ ವೇದಿಕಾವಲಯೇಹಿ ಜಾಲಕವಾಟೇಹಿ ಚ **ಮನೋರಮಾ** ಮನಅಲ್ಲೀಯನಕಾ **ಗನ್ಧಾವೇಳಾ** ಗನ್ಧದಾಮಾ ಚ ಓಲಮ್ಬನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩. ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಾಸಾದೇ **ಸತ್ತರತನಭೂಸಿತಾ** ಸತ್ತರತನೇಹಿ ಸೋಭಿತಾ ಕೂಟಾಗಾರಾ। ಕಿಂ ಭೂತಾ? **ನೀಲಾ** ನೀಲವಣ್ಣಾ, **ಪೀತಾ** ಪೀತವಣ್ಣಾ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾ, **ಲೋಹಿತಕಾ** ಲೋಹಿತಕವಣ್ಣಾ ರತ್ತವಣ್ಣಾ, **ಓದಾತಾ** ಓದಾತವಣ್ಣಾ ಸೇತವಣ್ಣಾ, **ಸುದ್ಧಕಾಳಕಾ** ಅಮಿಸ್ಸಕಾಳವಣ್ಣಾ, **ಕೂಟಾಗಾರವರೂಪೇತಾ** ಕೂಟಾಗಾರವರೇಹಿ ಕಣ್ಣಿಕಕೂಟಾಗಾರವರೇಹಿ ಉಪೇತೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸೋ ಪಾಸಾದೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪. ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಾಸಾದೇ **ಓಲೋಕಮಯಾ** ಉದ್ಧಮ್ಮುಖಾ **ಪದುಮಾ** ಸುಪುಪ್ಫಿತಾ ಪದುಮಾ ಸೋಭನ್ತಿ, ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾದೀಹಿ ವಾಳಮಿಗಗಣೇಹಿ ಚ ಹಂಸಕೋಞ್ಚಮಯೂರಾದಿಪಕ್ಖಿಸಮೂಹೇಹಿ ಚ **ಸೋಭಿತೋ** ಸೋ ಪಾಸಾದೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅತಿಉಚ್ಚೋ ಹುತ್ವಾ ನಭಮುಗ್ಗತತ್ತಾ ನಕ್ಖತ್ತತಾರಕಾಹಿ ಆಕಿಣ್ಣೋ **ಚನ್ದಸೂರೇಹಿ** ಚನ್ದಸೂರಿಯರೂಪೇಹಿ ಚ **ಮಣ್ಡಿತೋ** ಸೋ ಪಾಸಾದೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫. ಸೋ ಏವ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸ್ಸ ಪಾಸಾದೋ **ಹೇಮಜಾಲೇನ** ಸುವಣ್ಣಜಾಲೇನ **ಸಞ್ಛನ್ನಾ, ಸೋಣ್ಣಕಿಙ್ಕಣಿಕಾಯುತೋ** ಸುವಣ್ಣಕಿಙ್ಕಣಿಕಜಾಲೇಹಿ ಯುತೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮನೋರಮಾ** ಮನಲ್ಲೀಯನಕಾ **ಸೋಣ್ಣಮಾಲಾ** ಸುವಣ್ಣಪುಪ್ಫಪನ್ತಿಯೋ **ವಾತವೇಗೇನ** ವಾತಪ್ಪಹಾರೇನ **ಕೂಜನ್ತಿ** ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬. **ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಕಂ** ಮಞ್ಜಿಟ್ಠವಣ್ಣಂ, **ಲೋಹಿತಕಂ** ಲೋಹಿತವಣ್ಣಂ, **ಪೀತಕಂ** ಪೀತವಣ್ಣಂ, **ಹರಿಪಿಞ್ಜರಂ** ಜಮ್ಬೋನದಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಪಞ್ಜರವಣ್ಣಞ್ಚ ಧಜಂ **ನಾನಾರಙ್ಗೇಹಿ** ಅನೇಕೇಹಿ ವಣ್ಣೇಹಿ, **ಸಮ್ಪೀತಂ** ರಞ್ಜಿತಂ ಧಜಂ, **ಉಸ್ಸಿತಂ** ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾದೇ ಉಸ್ಸಾಪಿತಂ। **ಧಜಮಾಲಿನೀತಿ** ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸವಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಧಜಮಾಲಾಯುತ್ತೋ ಸೋ ಪಾಸಾದೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭. ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾದೇ ಅತ್ಥರಣಾದಯೋ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ “**ನ ನಂ ಬಹೂ**”ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ನಂ ಪಾಸಾದಂ ಬಹೂಹಿ ಅವಿಜ್ಜಮಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ, **ನಾನಾಸಯನವಿಚಿತ್ತಾ** ಅನೇಕೇಹಿ ಅತ್ಥರಣೇಹಿ ವಿಚಿತ್ತಾ ಸೋಭಿತಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದಿಸಯನಾ **ಅನೇಕಸತಾ** ಅನೇಕಸತಸಙ್ಖ್ಯಾ, ಕಿಂ ಭೂತಾ? **ಫಲಿಕಾ** ಫಲಿಕಮಣಿಮಯಾ ಫಲಿಕಾಹಿ ಕತಾ, **ರಜತಾಮಯಾ** ರಜತೇಹಿ ಕತಾ, **ಮಣಿಮಯಾ** ನೀಲಮಣೀಹಿ ಕತಾ, **ಲೋಹಿತಙ್ಗಾ** ರತ್ತಜಾತಿಮಣೀಹಿ ಕತಾ, **ಮಸಾರಗಲ್ಲಮಯಾ** ಕಬರವಣ್ಣಮಣೀಹಿ ಕತಾ, **ಸಣ್ಹಕಾಸಿಕಸನ್ಥತಾ** ಸಣ್ಹೇಹಿ ಸುಖುಮೇಹಿ ಕಾಸಿಕವತ್ಥೇಹಿ ಅತ್ಥತಾ।

೧೮. **ಪಾವುರಾತಿ** ಪಾವುರಣಾ। ಕೀದಿಸಾ? **ಕಮ್ಬಲಾ** ಲೋಮಸುತ್ತೇಹಿ ಕತಾ, **ದುಕೂಲಾ** ದುಕೂಲಪಟೇಹಿ ಕತಾ, **ಚೀನಾ** ಚೀನಪಟೇಹಿ ಕತಾ, **ಪತ್ತುಣ್ಣಾ** ಪತ್ತುಣ್ಣದೇಸೇ ಜಾತಪಟೇಹಿ ಕತಾ, **ಪಣ್ಡು** ಪಣ್ಡುವಣ್ಣಾ, **ವಿಚಿತ್ತತ್ಥರಣಂ** ಅನೇಕೇಹಿ ಅತ್ಥರಣೇಹಿ ಪಾವುರಣೇಹಿ ಚ ವಿಚಿತ್ತಂ, **ಸಬ್ಬಂ** ಸಯನಂ, **ಮನಸಾ** ಚಿತ್ತೇನ, **ಅಹಂ ಪಞ್ಞಪೇಸಿನ್ತಿ** ಅತ್ಥೋ।

೧೯. ತದೇವ ಪಾಸಾದಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ “**ತಾಸು ತಾಸ್ವೇವ ಭೂಮೀಸೂ**”ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ರತನಕೂಟಲಙ್ಕತನ್ತಿ** ರತನಮಯಕೂಟೇಹಿ ರತನಕಣ್ಣಿಕಾಹಿ ಅಲಙ್ಕತಂ ಸೋಭಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಣಿವೇರೋಚನಾ ಉಕ್ಕಾ**ತಿ ವೇರೋಚನಮಣೀಹಿ ರತ್ತಮಣೀಹಿ ಕತಾ, **ಉಕ್ಕಾ** ದಣ್ಡಪದೀಪಾ। **ಧಾರಯನ್ತಾ ಸುತಿಟ್ಠರೇ**ತಿ ಆಕಾಸೇ ಸುಟ್ಠು ಧಾರಯನ್ತಾ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಅನೇಕಸತಜನಾ ಸುಟ್ಠು ತಿಟ್ಠನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೦. ಪುನ ತದೇವ ಪಾಸಾದಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ “**ಸೋಭನ್ತಿ ಏಸಿಕಾಥಮ್ಭಾ**”ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಏಸಿಕಾಥಮ್ಭಾ** ನಾಮ ನಗರದ್ವಾರೇ ಸೋಭನತ್ಥಾಯ ನಿಖಾತಾ ಥಮ್ಭಾ, **ಸುಭಾ** ಇಟ್ಠಾ, **ಕಞ್ಚನತೋರಣಾ** ಸುವಣ್ಣಮಯಾ, **ಜಮ್ಬೋನದಾ** ಜಮ್ಬೋನದಸುವಣ್ಣಮಯಾ ಚ, **ಸಾರಮಯಾ** ಖದಿರರುಕ್ಖಸಾರಮಯಾ ಚ **ರಜತಮಯಾ** ಚ ತೋರಣಾ ಸೋಭನ್ತಿ, ಏಸಿಕಾ ಚ ತೋರಣಾ ಚ ತಂ ಪಾಸಾದಂ ಸೋಭಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೧. ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾದೇ **ಸುವಿಭತ್ತಾ ಅನೇಕಾ ಸನ್ಧೀ** ಕವಾಟೇಹಿ ಚ ಅಗ್ಗಳೇಹಿ ಚ **ಚಿತ್ತಿತಾ** ಸೋಭಿತಾ ಸನ್ಧಿಪರಿಕ್ಖೇಪಾ ಸೋಭಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, **ಉಭತೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು, **ಪುಣ್ಣಘಟಾ** ಅನೇಕೇಹಿ ಪದುಮೇಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಚ ಉಪ್ಪಲೇಹಿ, **ಸಂಯುತಾ** ಪುಣ್ಣಾ ತಂ ಪಾಸಾದಂ ಸೋಭಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೨-೨೩. ಏವಂ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸೋಭಂ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ ರತನಮಯಂ ಪಾಸಾದಞ್ಚ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಞ್ಚ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ “**ಅತೀತೇ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧೇ ಚಾ**”ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅತೀತೇ**ತಿ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ವಿಗತೇ ಕಾಲೇ ಜಾತೇ ಭೂತೇ, **ಸಸಙ್ಘೇ** ಸಾವಕಸಮೂಹಸಹಿತೇ, **ಸಬ್ಬೇ ಲೋಕನಾಯಕೇ** ಬುದ್ಧೇ ಸಭಾವೇನ ಪಕತಿವಣ್ಣೇನ **ರೂಪೇನ** ಸಣ್ಠಾನೇನ ಚ, **ಸಸಾವಕೇ** ಸಾವಕಸಹಿತೇ, **ಬುದ್ಧೇ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ** ಯೇನ ದ್ವಾರೇನ ಪಾಸಾದೋ ಪವಿಸಿತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ , **ತೇನ ದ್ವಾರೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ** ಸಸಾವಕಾ **ಸಬ್ಬೇ ಬುದ್ಧಾ ಸಬ್ಬಸೋಣ್ಣಮಯೇ** ಸಕಲಸುವಣ್ಣಮಯೇ, **ಪೀಠೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಅರಿಯಮಣ್ಡಲಾ** ಅರಿಯಸಮೂಹಾ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೪-೨೫. **ಏತರಹಿ** ವತ್ತಮಾನೇ ಕಾಲೇ **ಅನುತ್ತರಾ** ಉತ್ತರವಿರಹಿತಾ **ಯೇ ಚ ಬುದ್ಧಾ ಅತ್ಥಿ** ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ತೇ ಚ **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಅನೇಕಸತೇ ಸಯಮ್ಭೂ** ಸಯಮೇವ ಭೂತೇ ಅಞ್ಞಾಚರಿಯರಹಿತೇ, **ಅಪರಾಜಿತೇ** ಖನ್ಧಕಿಲೇಸಾಭಿಸಙ್ಖಾರಮಚ್ಚುದೇವಪುತ್ತಮಾರೇಹಿ ಅಪರಾಜಿತೇ, ಜಯಮಾಪನ್ನೇ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭವನಂ** ಮಯ್ಹಂ ಪಾಸಾದಂ ಅತೀತಕಾಲೇ ಚ ವತ್ತಮಾನಕಾಲೇ ಚ, **ಸಬ್ಬೇ ಬುದ್ಧಾ ಸಮಾರುಹುಂ** ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಆರುಹಿಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೬. **ಯೇ ದಿಬ್ಬಾ** ದಿವಿ ಭವಾ ದಿಬ್ಬಾ ದೇವಲೋಕೇ ಜಾತಾ, **ಯೇ ಚ ಬಹೂ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಾ ಅತ್ಥಿ। ಯೇ ಚ ಮಾನುಸಾ** ಮನುಸ್ಸೇ ಜಾತಾ ಯೇ ಚ ಬಹೂ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಾ ಅತ್ಥಿ, ತತೋ **ಸಬ್ಬಂ ದುಸ್ಸಂ ಸಮಾಹನ್ತ್ವಾ** ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಆಹರಿತ್ವಾ ತೇಚೀವರಾನಿ ಕಾರೇತ್ವಾ ತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ತಿಚೀವರೇಹಿ **ಅಚ್ಛಾದೇಮೀ**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೭. ಏವಂ ತಿಚೀವರೇಹಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪಾರುಪಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ **ಸಮ್ಪನ್ನಂ** ಮಧುರಂ **ಖಜ್ಜಂ** ಖಾದಿತಬ್ಬಂ ಪೂವಾದಿ ಕಿಞ್ಚಿ, ಮಧುರಂ **ಭೋಜ್ಜಂ** ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಆಹಾರಞ್ಚ, ಮಧುರಂ **ಸಾಯನೀಯಂ** ಲೇಹನೀಯಞ್ಚ, **ಸಮ್ಪನ್ನಂ** ಮಧುರಂ ಪಿವಿತಬ್ಬಂ ಅಟ್ಠಪಾನಞ್ಚ, **ಭೋಜನಂ** ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಆಹಾರಞ್ಚ, **ಸುಭೇ** ಸುನ್ದರೇ **ಮಣಿಮಯೇ** ಸೇಲಮಯೇ **ಪತ್ತೇ ಸಂ** ಸುಟ್ಠು **ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿಂ** ಪಟಿಗ್ಗಹಾಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೮. **ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅರಿಯಮಣ್ಡಲಾ** ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅರಿಯಸಮೂಹಾ, **ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖು ಸಮಾ ಹುತ್ವಾ ಮಟ್ಠಾ**ತಿ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಸಮಙ್ಗಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಮಟ್ಠಾ ಕಿಲೇಸೇಹಿ ರಹಿತತ್ತಾ ಸಿಲಿಟ್ಠಾ ಸೋಭಮಾನಾ **ಚೀವರಸಂಯುತಾ** ತಿಚೀವರೇಹಿ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾ ಮಧುರಸಕ್ಖರಾಹಿ ಚ ತೇಲೇನ ಚ ಮಧುಫಾಣಿತೇಹಿ ಚ **ಪರಮನ್ನೇನ** ಉತ್ತಮೇನ ಅನ್ನೇನ ಚ ಮಯಾ **ತಪ್ಪಿತಾ** ಅಪ್ಪಿತಾ ಪರಿಪೂರಿತಾ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೯. ತೇ ಏವಂ ಸನ್ತಪ್ಪಿತಾ ಅರಿಯಮಣ್ಡಲಾ **ರತನಗಬ್ಭಂ** ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ನಿಮ್ಮಿತಗಬ್ಭಂ ಗೇಹಂ, **ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಗುಹಾಸಯಾ** ಗುಹಾಯಂ ಸಯಮಾನಾ, **ಕೇಸರೀವ** ಕೇಸರಸೀಹಾ ಇವ, **ಮಹಾರಹಮ್ಹಿ ಸಯನೇ** ಅನಗ್ಘೇ ಮಞ್ಚೇ, **ಸೀಹಸೇಯ್ಯಮಕಪ್ಪಯುಂ** ಯಥಾ ಸೀಹೋ ಮಿಗರಾಜಾ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇನ ಸಯನ್ತೋ ಪಾದೇ ಪಾದಂ ಅಚ್ಚಾಧಾಯ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಸೀಸೂಪಧಾನಂ ಕತ್ವಾ ವಾಮಹತ್ಥಂ ಉಜುಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವಾಲಧಿಂ ಅನ್ತರಸತ್ಥಿಯಂ ಕತ್ವಾ, ನಿಚ್ಚಲೋ ಸಯತಿ, ಏವಂ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪಯುಂ ಕರಿಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೦. ತೇ ಏವಂ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ **ಸಮ್ಪಜಾನಾ** ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಸಮ್ಪನ್ನಾ। **ಸಮುಟ್ಠಾಯ** ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ **ಸಯನೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕಮಾಭುಜುಂ** ಊರುಬದ್ಧಾಸನಂ ಕರಿಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧. **ಗೋಚರಂ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನನ್ತಿ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅತೀತಾನಾಗತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಗೋಚರಂ ಆರಮ್ಮಣಭೂತಂ **ಝಾನರತಿಸಮಪ್ಪಿತಾ** ಝಾನರತಿಯಾ ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಅಪ್ಪಿತಾ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ, **ಅಞ್ಞೇ ಧಮ್ಮಾನಿ ದೇಸೇನ್ತೀತಿ** ತೇಸು ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಸು ಅಞ್ಞೇ ಏಕಚ್ಚೇ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸೇನ್ತಿ, **ಅಞ್ಞೇ** ಏಕಚ್ಚೇ **ಇದ್ಧಿಯಾ** ಪಠಮಾದಿಜ್ಝಾನಕೀಳಾಯ **ಕೀಳನ್ತಿ** ರಮನ್ತಿ।

೩೨. **ಅಞ್ಞೇ** ಏಕಚ್ಚೇ **ಅಭಿಞ್ಞಾ** ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ **ವಸಿಭಾವಿತಾ** ವಸೀಕರಿಂಸು, ಪಞ್ಚಸು ಅಭಿಞ್ಞಾಸು ಆವಜ್ಜನಸಮಾಪಜ್ಜನವುಟ್ಠಾನಅಧಿಟ್ಠಾನಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸಙ್ಖಾತಾಹಿ ಪಞ್ಚವಸಿತಾಹಿ ವಸೀಭಾವಂ ಇತಾ ಗತಾ ಪತ್ತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ , **ಅಪ್ಪೇನ್ತಿ** ಸಮಾಪಜ್ಜನ್ತಿ। **ಅಞ್ಞೇ** ಏಕಚ್ಚೇ **ಅನೇಕಸಹಸ್ಸಿಯೋ ವಿಕುಬ್ಬನಾನಿ** ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ, ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತೀತಿ ಏವಮಾದೀನಿ ಇದ್ಧಿವಿಕುಬ್ಬನಾನಿ **ವಿಕುಬ್ಬನ್ತಿ** ಕರೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೩. **ಬುದ್ಧಾಪಿ ಬುದ್ಧೇ**ತಿ ಏವಂ ಸನ್ನಿಪತಿತೇಸು ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಸು ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಸ್ಸ **ವಿಸಯಂ** ಆರಮ್ಮಣಭೂತಂ ಪಞ್ಹಂ ಬುದ್ಧಾ ಬುದ್ಧೇ **ಪುಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇ ಬುದ್ಧಾ ಅತ್ಥಗಮ್ಭೀರತಾಯ **ಗಮ್ಭೀರಂ ನಿಪುಣಂ** ಸುಖುಮಂ, **ಠಾನಂ** ಕಾರಣಂ, **ಪಞ್ಞಾಯ ವಿನಿಬುಜ್ಝರೇ** ವಿಸೇಸೇನ ನಿರವಸೇಸತೋ ಬುಜ್ಝನ್ತಿ।

೩೪. ತದಾ ಮಮ ಪಾಸಾದೇ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ **ಸಾವಕಾಪಿ ಬುದ್ಧೇ** ಪಞ್ಹಂ **ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ಬುದ್ಧಾ ಸಾವಕೇ** ಸಿಸ್ಸೇ ಪಞ್ಹಂ **ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇ** ಬುದ್ಧಾ ಚ ಸಾವಕಾ ಚ **ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ** ಪಞ್ಹಂ **ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ** ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ **ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತಿ** ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ।

೩೫. ಪುನ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಏಕತೋ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "**ಬುದ್ಧಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಚಾ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಬುದ್ಧಾ** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾ, **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ** ಚ **ಸಾವಕಾ** ಚ ಸಿಸ್ಸಾ **ಪರಿಚಾರಕಾ** ನಿಸ್ಸಿತಕಾ ಏತೇ ಸಬ್ಬೇ, **ಸಕಾಯ** ಸಕಾಯ **ರತಿಯಾ** ರಮಮಾನಾ ಸಲ್ಲೀನಾ ಮಮ **ಪಾಸಾದೇ ಅಭಿರಮನ್ತೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬. ಏವಂ ತಸ್ಮಿಂ ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಆಚಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಸೋ ತಿಲೋಕವಿಜಯೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ "**ಛತ್ತಾ ತಿಟ್ಠನ್ತು ರತನಾ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ರತನಾ** ಸತ್ತರತನಮಯಾ, **ಛತ್ತಾ ಕಞ್ಚನಾವೇಳಪನ್ತಿಕಾ** ಸುವಣ್ಣಜಾಲೇಹಿ ಓಲಮ್ಬಿತಾ **ತಿಟ್ಠನ್ತು**। **ಮುತ್ತಾಜಾಲಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾ** ಮುತ್ತಾಜಾಲೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಾ, **ಸಬ್ಬೇ** ಛತ್ತಾ ಮಮ **ಮತ್ಥಕೇ** ಮುದ್ಧನಿ, **ಧಾರೇನ್ತೂ**ತಿ ಚಿನ್ತಿತಮತ್ತೇಯೇವ ಛತ್ತಾ ಪಾತುಭೂತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭. **ಸೋಣ್ಣತಾರಕಚಿತ್ತಿತಾ** ಸುವಣ್ಣತಾರಕಾಹಿ ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಾ **ಚೇಲವಿತಾನಾ ಭವನ್ತು** ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತು । **ವಿಚಿತ್ತಾ** ಅನೇಕವಣ್ಣಾ, **ಮಲ್ಯವಿತತಾ** ಪುಪ್ಫಪತ್ಥಟಾ, **ಸಬ್ಬೇ** ಅನೇಕವಿತಾನಾ, **ಮತ್ಥಕೇ** ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗೇ **ಧಾರೇನ್ತೂ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೮-೪೦. **ಮಲ್ಯದಾಮೇಹಿ** ಅನೇಕಸುಗನ್ಧಪುಪ್ಫದಾಮೇಹಿ **ವಿತತಾ** ಪರಿಕಿಣ್ಣಾ, **ಗನ್ಧದಾಮೇಹಿ** ಚನ್ದನಕುಙ್ಕುಮತಗರಾದಿಸುಗನ್ಧದಾಮೇಹಿ, **ಸೋಭಿತಾ** ಪೋಕ್ಖರಣೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । **ದುಸ್ಸದಾಮೇಹಿ**

ಪತ್ತುಣ್ಣಚೀನಾದಿಅನಗ್ಘದುಸ್ಸದಾಮೇಹಿ, **ಪರಿಕಿಣ್ಣಾ** ಸತ್ತರತನದಾಮೇಹಿ ಭೂಸಿತಾ ಅಲಙ್ಕತಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ, **ಪುಪ್ಫಾಭಿಕಿಣ್ಣಾ** ಚಮ್ಪಕಸಳಲಸೋಗನ್ಧಿಕಾದಿಸುಗನ್ಧಪುಪ್ಫೇಹಿ **ಅಭಿಕಿಣ್ಣಾ** ಸುಟ್ಠು ವಿಚಿತ್ತಾ ಸೋಭಿತಾ। ಪುನರಪಿ ಕಿಂ ಭೂತಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ? ಸುರಭಿಗನ್ಧಸುಗನ್ಧೇಹಿ ಭೂಸಿತಾ ವಾಸಿತಾ। ಸಮನ್ತತೋ **ಗನ್ಧಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಲಙ್ಕತಾ** ಪಞ್ಚಹಿ ಅಙ್ಗುಲೇಹಿ ಲಿಮ್ಪಿತಗನ್ಧೇಹಿ ಅಲಙ್ಕತಾ, **ಹೇಮಚ್ಛದನಛಾದಿತಾ** ಸುವಣ್ಣಛದನೇಹಿ ಸುವಣ್ಣವಿತಾನೇಹಿ ಛಾದಿತಾ, ಪಾಸಾದಸ್ಸ **ಚಾತುದ್ದಿಸಾ** ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ ಪದುಮೇಹಿ ಚ ಉಪ್ಪಲೇಹಿ ಚ ಸುಟ್ಠು ಸನ್ಥತಾ ಪತ್ಥಟಾ ಸುವಣ್ಣರೂಪೇ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾ, **ಖಾಯನ್ತು, ಪದ್ಮರೇಣುರಜುಗ್ಗತಾ** ಪದುಮರೇಣೂಹಿ ಧೂಲೀಹಿ ಚ ಆಕಿಣ್ಣಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ ಸೋಭನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦. ಮಮ ವೇಜಯನ್ತ**ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಪಾದಪಾ** ಚಮ್ಪಕಾದಯೋ ರುಕ್ಖಾ **ಸಬ್ಬೇ ಪುಪ್ಫನ್ತು** ಏತೇ ಪುಪ್ಫರುಕ್ಖಾ। **ಸಯಮೇವ ಪುಪ್ಫಾ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ** ವಿಗಳಿತ್ವಾ **ಗನ್ತ್ವಾ ಭವನಂ ಓಕಿರುಂ,** ಓಕಿಣ್ಣಾ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿ ಕರೋನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೧. **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ಮಮ ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದೇ **ಸಿಖಿನೋ** ಮಯೂರಾ **ನಚ್ಚನ್ತೂ, ದಿಬ್ಬಹಂಸಾ** ದೇವತಾಹಂಸಾ, **ಪಕೂಜರೇ** ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತು, **ಕರವೀಕಾ ಚ** ಮಧುರಸದ್ದಾ ಕೋಕಿಲಾ **ಗಾಯನ್ತು** ಗೀತವಾಕ್ಯಂ ಕರೋನ್ತು, ಅಪರೇ ಅನುತ್ತಾ ಚ **ದಿಜಸಙ್ಘಾ,** ಪಕ್ಖಿನೋ ಸಮೂಹಾ ಪಾಸಾದಸ್ಸ **ಸಮನ್ತತೋ** ಮಧುರರವಂ ರವನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೨. **ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಸಬ್ಬಾ** ಆತತವಿತತಾದಯೋ **ಭೇರಿಯೋ ವಜ್ಜನ್ತು** ಹಞ್ಞನ್ತು, **ಸಬ್ಬಾ ತಾ** ಅನೇಕತನ್ತಿಯೋ **ವೀಣಾ ರಸನ್ತು** ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತು, **ಸಬ್ಬಾ** ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಾ **ಸಙ್ಗೀತಿಯೋ** ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ **ವತ್ತನ್ತು** ಪವತ್ತನ್ತು ಗಾಯನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೪-೫. **ಯಾವತಾ** ಯತ್ತಕೇ ಠಾನೇ **ಬುದ್ಧಖೇತ್ತಮ್ಹಿ** ದಸಸಹಸ್ಸಿಚಕ್ಕವಾಳೇ **ತತೋ ಪರೇ ಚಕ್ಕವಾಳೇ, ಜೋತಿಸಮ್ಪನ್ನಾ** ಪಭಾಸಮ್ಪನ್ನಾ **ಅಚ್ಛಿನ್ನಾ ಮಹನ್ತಾ** ಸಮನ್ತತೋ **ರತನಾಮಯಾ** ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಕತಾ ಖಚಿತಾ **ಸೋಣ್ಣಪಲ್ಲಙ್ಕಾ** ಸುವಣ್ಣಪಲ್ಲಙ್ಕಾ **ತಿಟ್ಠನ್ತು,** ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ **ದೀಪರುಕ್ಖಾ** ಪದೀಪಧಾರಣಾ ತೇಲರುಕ್ಖಾ **ಜಲನ್ತು** , ಪದೀಪೇಹಿ ಪಜ್ಜಲನ್ತು, **ದಸಸಹಸ್ಸಿಪರಮ್ಪರಾ** ದಸಸಹಸ್ಸೀನಂ ಪರಮ್ಪರಾ ದಸಸಹಸ್ಸಿಯೋ **ಏಕಪಜ್ಜೋತಾ** ಏಕಪದೀಪಾ ವಿಯ **ಭವನ್ತು** ಉಜ್ಜೋತನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೬. ನಚ್ಚಗೀತೇಸು ಛೇಕಾ **ಗಣಿಕಾ** ನಚ್ಚಿತ್ಥಿಯೋ ಚ **ಲಾಸಿಕಾ** ಮುಖೇನ ಸದ್ದಕಾರಿಕಾ ಚ **ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ನಚ್ಚನ್ತು, ಅಚ್ಛರಾಗಣಾ** ದೇವಿತ್ಥಿಸಮೂಹಾ ನಚ್ಚನ್ತು, **ನಾನಾರಙ್ಗಾ** ಅನೇಕವಣ್ಣಾ ನಾನಾರಙ್ಗಮಣ್ಡಲಾ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ನಚ್ಚನ್ತು, **ಪದಿಸ್ಸನ್ತು** ಪಾಕಟಾ ಹೋನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೭. ತದಾ ಅಹಂ ತಿಲೋಕವಿಜಯೋ ನಾಮ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳೇ **ದುಮಗ್ಗೇ** ರುಕ್ಖಗ್ಗೇ **ಪಬ್ಬತಗ್ಗೇ** ಹಿಮವನ್ತಚಕ್ಕವಾಳಪಬ್ಬತಾದೀನಂ ಅಗ್ಗೇ ಸಿನೇರೂಪಬ್ಬತಮುದ್ಧನಿ ಚ ಸಬ್ಬಟ್ಠಾನೇಸು **ವಿಚಿತ್ತಂ** ಅನೇಕವಣ್ಣವಿಚಿತ್ತಂ **ಪಞ್ಚವಣ್ಣಿಕಂ** ನೀಲಪೀತಾದಿಪಞ್ಚವಣ್ಣಂ **ಸಬ್ಬಂ ಧಜಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಮೀತಿ** ಅತ್ಥೋ।

೪೮. **ನರಾ** ಲೋಕನ್ತರಾ ನರಾ ಚ ನಾಗಲೋಕತೋ **ನಾಗಾ ಚ** ದೇವಲೋಕತೋ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ ಚ **ದೇವಾ** ಚ **ಸಬ್ಬೇ ಉಪೇನ್ತು** ಉಪಗಚ್ಛನ್ತು, **ತೇ** ನರಾದಯೋ **ನಮಸ್ಸನ್ತಾ** ಮಮ ನಮಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಾ **ಪಞ್ಜಲಿಕಾ** ಕತಹತ್ಥಪುಟಾ ಮಮ ವೇಜಯನ್ತಂ **ಪಾಸಾದಂ ಪರಿವಾರಯುನ್ತಿ** ಅತ್ಥೋ।

೪೯. ಏವಂ ಸೋ ತಿಲೋಕವಿಜಯೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಚ ಅತ್ತನೋ ಚ ಆನುಭಾವಂ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅತ್ತನಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿಕತಪುಞ್ಞಫಲಂ ಸಮಾದಪೇನ್ತೋ "**ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮ**"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕುಸಲಕಮ್ಮ**ಸಙ್ಖಾತಂ **ಕಿರಿಯಂ**

ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ **ಮಮ** ಮಯಾ **ಕಾಯೇನ** ವಾ **ವಾಚಾಯ** ವಾ **ಮನಸಾ** ವಾ ತೀಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ **ಕತಂ ತಿದಸೇ ಸುಕತಂ** ಸುಟ್ಠು ಕತಂ, ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಾರಹಂ ಕತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೦. ಪುನ ಸಮಾದಪೇನ್ತೋ "**ಯೇ ಸತ್ತಾ ಸಞ್ಞಿನೋ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಯೇ ಸತ್ತಾ** ಮನುಸ್ಸಾ ವಾ ದೇವಾ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ವಾ **ಸಞ್ಞಿನೋ** ಸಞ್ಞಾಸಹಿತಾ **ಅತ್ಥಿ, ಯೇ ಚ ಸತ್ತಾ ಅಸಞ್ಞಿನೋ** ಸಞ್ಞಾರಹಿತಾ ಅಸಞ್ಞಾ ಸತ್ತಾ ಸನ್ತಿ, **ತೇ ಸಬ್ಬೇ** ಸತ್ತಾ **ಮಯ್ಹಂ** ಮಯಾ **ಕತಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ, ಭಾಗೀ ಭವನ್ತು** ಪುಞ್ಞವನ್ತಾ ಹೋನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧. ಪುನಪಿ ಸಮಾದಪೇನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "**ಯೇಸಂ ಕತ**"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ಮಯಾ **ಕತಂ** ಪುಞ್ಞಂ ಯೇಹಿ ನರನಾಗಗನ್ಧಬ್ಬದೇವೇಹಿ **ಸುವಿದಿತಂ** ಞಾತಂ, ತೇಸಂ **ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ,** ತಸ್ಮಿಂ ಮಯಾ ಕತೇ ಪುಞ್ಞೇ ದಿನ್ನಭಾವಂ **ಯೇ** ನರಾದಯೋ **ನ ಜಾನನ್ತಿ, ದೇವಾ ಗನ್ತ್ವಾ** ತೇಸಂ ತಂ **ನಿವೇದಯುಂ** ಆರೋಚಯುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೨. **ಸಬ್ಬಲೋಕಮ್ಹಿ ಯೇ ಸತ್ತಾ** ಆಹಾರನಿಸ್ಸಿತಾ **ಜೀವನ್ತಿ,** ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ **ಮನುಞ್ಞಂ ಭೋಜನಂ ಸಬ್ಬಂ ಮಮ ಚೇತಸಾ** ಮಮ ಚಿತ್ತೇನ **ಲಭನ್ತು,** ಮಮ ಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಯಾ ಲಭನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೩. **ಮನಸಾ** ಪಸನ್ನೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಯಂ **ದಾನಂ ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ** ತಸ್ಮಿಂ ದಾನೇ ಚಿತ್ತೇನ **ಪಸಾದಂ ಆವಹಿಂ** ಉಪ್ಪಾದೇಸಿಂ। **ಸಬ್ಬಸಮ್ಬುದ್ಧಾ** ಚ **ಪಚ್ಚೇಕಾ** ಪಟಿಏಕ್ಕಾ **ಜಿನಸಾವಕಾ** ಚ ಮಯಾ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಞ್ಞಾ **ಪೂಜಿತಾ।**

೫೪. **ಸುಕತೇನ ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ** ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಕತೇನ ಕುಸಲಕಮ್ಮೇನ, **ಚೇತನಾಪಣಿಧೀಹಿ ಚ** ಚಿತ್ತೇನ ಕತಪತ್ಥನಾಹಿ ಚ, **ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ** ಮನುಸ್ಸಸರೀರಂ, **ಜಹಿತ್ವಾ** ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ, **ಅಹಂ ತಾವತಿಂಸಂ** ದೇವಲೋಕಂ **ಅಗಚ್ಛಿಂ** ಅಗಮಾಸಿಂ, ಸುತ್ತಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ವಿಯ ತತ್ಥ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೫. ತತೋ ತಿಲೋಕವಿಜಯೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಕಾಲಙ್ಕತೋ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಗತೇ **ದುವೇ ಭವೇ** ದ್ವೇ ಜಾತಿಯೋ **ಪಜಾನಾಮಿ ದೇವತ್ತೇ** ದೇವತ್ತಭಾವೇ **ಮಾನುಸೇ** ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವೇ ಚ, ತತೋ ಜಾತಿದ್ವಯತೋ **ಅಞ್ಞಂ ಗತಿಂ** ಅಞ್ಞಂ ಉಪಪತ್ತಿಂ **ನ ಜಾನಾಮಿ** ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, **ಮನಸಾ** ಚಿತ್ತೇನ **ಪತ್ಥನಾಫಲಂ** ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನಾಫಲನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೬. **ದೇವಾನಂ ಅಧಿಕೋ ಹೋಮೀ**ತಿ ಯದಿ ದೇವೇಸು ಜಾತೋ, ಆಯುವಣ್ಣಬಲತೇಜೇಹಿ ದೇವಾನಂ ಅಧಿಕೋ ಜೇಟ್ಠೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯದಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಜಾತೋ, **ಮನುಜಾಧಿಪೋ** ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅಧಿಪತಿ ಇಸ್ಸರೋ **ಭವಾಮಿ,** ತಥಾ ರಾಜಭೂತೋ ಅಭಿರೂಪೇನ ರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಲಕ್ಖಣೇನ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಾದಿಲಕ್ಖಣೇನ ಚ **ಸಮ್ಪನ್ನೋ** ಸಮ್ಪುಣ್ಣೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನ**ಭವೇ ಪಞ್ಞಾಯ** ಪರಮತ್ಥಜಾನನಪಞ್ಞಾಯ **ಅಸಮೋ** ಸಮರಹಿತೋ, ಮಯಾ ಸದಿಸೋ ಕೋಚಿ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೭. ಮಯಾ ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರೇನ ಪುಞ್ಞಫಲೇನ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ **ಸೇಟ್ಠಂ** ಪಸಟ್ಠಂ ಮಧುರಂ **ವಿವಿಧಂ** ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಂ **ಭೋಜನಞ್ಚ ಅನಪ್ಪಕಂ** ಬಹುಸತ್ತರತನಞ್ಚ **ವಿವಿಧಾನಿ,** ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಪತ್ತುಣ್ಣಕೋಸೇಯ್ಯಾದಿ**ವತ್ಥಾನಿ** ಚ **ನಭಾ** ಆಕಾಸತೋ **ಮಂ** ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ **ಖಿಪ್ಪಂ** ಸೀಘಂ **ಉಪೇನ್ತಿ** ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿ।

೫೮-೬೬. **ಪಥಬ್ಯಾ** ಪಥವಿಯಾ **ಪಬ್ಬತೇ ಚ ಆಕಾಸೇ ಚ ಉದಕೇ ಚ ವನೇ ಚ ಯಂ ಯಂ** ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ **ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಮಿ** ನಿಕ್ಖಿಪಾಮಿ, ತತೋ ತತೋ **ದಿಬ್ಬಾ ಭಕ್ಖಾ** ದಿಬ್ಬಾ ಆಹಾರಾ **ಮಂ** ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ **ಉಪೇನ್ತಿ** ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಪಾತುಭವನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಥಾ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ **ಸಬ್ಬೇ ರತನಾ। ಸಬ್ಬೇ** ಚನ್ದನಾದಯೋ **ಗನ್ಧಾ** । ಸಬ್ಬೇ **ಯಾನಾ** ವಾಹನಾ। **ಸಬ್ಬೇ** ಚಮ್ಪಕನಾಗಪುನ್ನಾಗಾದಯೋ **ಮಾಲಾ** ಪುಪ್ಫಾ। ಸಬ್ಬೇ **ಅಲಙ್ಕಾರಾ** ಆಭರಣಾ। **ಸಬ್ಬಾ** ದಿಬ್ಬಕಞ್ಞಾ। ಸಬ್ಬೇ **ಮಧುಸಕ್ಕರಾ। ಸಬ್ಬೇ** ಪೂಪಾದಯೋ **ಖಜ್ಜಾ** ಖಾದಿತಬ್ಬಾ **ಮಂ** ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ **ಉಪೇನ್ತಿ** ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿ।

೬೭-೬೮. **ಸಮ್ಬೋಧಿವರಪತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಉತ್ತಮಚತುಮಗ್ಗಞಾಣಪತ್ತಿಯಾ ಪಾಪುಣನತ್ಥಾಯ। ಮಯಾ ಯಂ ಉತ್ತಮದಾನಂ ಕತಂ ಪೂರಿತಂ, ತೇನ ಉತ್ತಮದಾನೇನ ಸೇಲಸಙ್ಖಾತಂ **ಪಬ್ಬತಂ** ಸಕಲಂ ಏಕನಿನ್ನಾದಂ ಕರೋನ್ತೋ **ಬಹಲಂ ಗಿರಂ** ಪುಥುಲಂ ಘೋಸಂ **ಗಜ್ಜೇನ್ತೋ, ಸದೇವಕಂ** ಲೋಕಂ ಸಕಲಂ ಮನುಸ್ಸದೇವಲೋಕಂ **ಹಾಸಯನ್ತೋ** ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೋ **ಲೋಕೇ** ಸಕಲಲೋಕತ್ತಯೇ ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದೋ **ಬುದ್ಧೋ ಅಹಂ ಭವಾಮೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೯. **ದಿಸಾ ದಸವಿಧಾ ಲೋಕೇ**ತಿ ಚಕ್ಕವಾಳಲೋಕೇ ದಸವಿಧಾ ದಸಕೋಟ್ಠಾಸಾ ದಿಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ **ಯಾಯತೋ** ಯಾಯನ್ತಸ್ಸ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ **ಅನ್ತಕಂ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಅತ್ಥೋ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿಕಾಲೇ **ತಸ್ಮಿಂ** ಮಯಾ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ದಿಸಾಭಾಗೇ ವಾ **ಬುದ್ಧಖೇತ್ತಾ** ಬುದ್ಧವಿಸಯಾ **ಅಸಙ್ಖಿಯಾ** ಸಙ್ಖ್ಯಾರಹಿತಾ।

೭೦. **ಪಭಾ ಪಕಿತ್ತಿತಾ**ತಿ ತದಾ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಕಾಲೇ **ಮಯ್ಹಂ** ಪಭಾ ಚಕ್ಕರತನಮಣಿರತನಾದೀನಂ ಪಭಾ ಆಲೋಕಾ **ಯಮಕಾ** ಯುಗಳಯುಗಳಾ ಹುತ್ವಾ **ರಂಸಿವಾಹನಾ** ರಂಸಿಂ ಮುಞ್ಚಮಾನಾ ಪಕಿತ್ತಿತಾ ಪಾಕಟಾ, **ಏತ್ಥನ್ತರೇ** ದಸಸಹಸ್ಸಿಚಕ್ಕವಾಳನ್ತರೇ **ರಂಸಿಜಾಲಂ** ರಂಸಿಸಮೂಹಂ, **ಆಲೋಕೋ ವಿಪುಲೋ** ಬಹುತರೋ **ಭವೇ** ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೧. **ಏತ್ತಕೇ ಲೋಕಧಾತುಮ್ಹೀ**ತಿ ದಸಸಹಸ್ಸಿಚಕ್ಕವಾಳೇಸು **ಸಬ್ಬೇ ಜನಾ ಮಂ ಪಸ್ಸನ್ತು** ದಕ್ಖನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬೇ ದೇವಾ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮನಿವೇಸನಾ** ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ **ಮಂ ಅನುವತ್ತನ್ತು** ಅನುಕೂಲಾ ಭವನ್ತು।

೭೨. **ವಿಸಿಟ್ಠಮಧುನಾದೇನಾ**ತಿ ವಿಸಟ್ಠೇನ ಮಧುರೇನ ನಾದೇನ, **ಅಮತಭೇರಿಮಾಹನಿ**ನ್ತಿ ಅಮತಭೇರಿಂ ದೇವದುನ್ದುಭಿಂ ಪಹರಿಂ, **ಏತ್ಥನ್ತರೇ** ಏತಸ್ಮಿಂ ದಸಸಹಸ್ಸಿಚಕ್ಕವಾಳಬ್ಭನ್ತರೇ **ಸಬ್ಬೇ ಜನಾ** ಮನ **ಮಧುರಂ ಗಿರಂ** ಸದ್ದಂ **ಸುಣನ್ತು** ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತು।

೭೩. **ಧಮ್ಮಮೇಘೇನ ವಸ್ಸನ್ತೇ** ಧಮ್ಮದೇಸನಾಮಯೇನ ನಾದೇನ ತಬ್ಬೋಹಾರಪರಮತ್ಥಗಮ್ಭೀರಮಧುರಸುಖುಮತ್ಥವಸ್ಸೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ವಸ್ಸಮಾನೇ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ **ಸಬ್ಬೇ** ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀಆದಯೋ **ಅನಾಸವಾ** ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಾ **ಹೋನ್ತು** ಭವನ್ತು। **ಯೇತ್ಥ ಪಚ್ಛಿಮಕಾ ಸತ್ತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಏತೇಸು ರಾಸಿಭೂತೇಸು ಚತೂಸು ಪರಿಸಸತ್ತೇಸು ಯೇ ಸತ್ತಾ ಪಚ್ಛಿಮಕಾ ಗುಣವಸೇನ ಹೇಟ್ಠಿಮಕಾ, **ತೇ** ಸಬ್ಬೇ **ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಭವನ್ತೂ**ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೭೪. ತದಾ ತಿಲೋಕವಿಜಯಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಕಾಲೇ **ದಾತಬ್ಬಕಂ** ದಾತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ, **ದಾನಂ** ಕತ್ವಾ, **ಅಸೇಸತೋ** ನಿಸ್ಸೇಸೇನ, **ಸೀಲಂ** ಸೀಲಪಾರಮಿಂ, **ಪೂರೇತ್ವಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ** ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿತಾಯ, **ಪಾರಮಿಂ** ಕೋಟಿಂ ಪತ್ವಾ, **ಉತ್ತಮಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ** ಚತುಮಗ್ಗಞಾಣಂ, **ಪತ್ತೋ** ಭವಾಮಿ ಭವೇಯ್ಯಂ।

೭೫. **ಪಣ್ಡಿತೇ** ಪಞ್ಞವನ್ತೇ ಮೇಧಾವಿನೋ **ಪರಿಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ** "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಕತ್ತಬ್ಬಂ? ಕಿಂ ನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ? ಕಿಂ ಕುಸಲಂ? ಕಿಂ ಅಕುಸಲಂ? ಕಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖದ್ವಯಸ್ಸ ಭಾಗೀ ಹೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, ಏವಂ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕತ್ವಾ ವೀರಿಯಮುತ್ತಮ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಮಂ ಸೇಟ್ಠಂ ಠಾನನಿಸಜ್ಜಾದೀಸು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ವೀರಿಯಂ ಕತ್ವಾ, ವೀರಿಯಪಾರಮಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಕಲವಿರುದ್ಧಜನೇಹಿ ಕತಅನಾದರಾಧಿವಾಸನಾ**ಖನ್ತಿಯಾ ಪಾರಮಿಂ** ಕೋಟಿಂ **ಗನ್ತ್ವಾ** ಖನ್ತಿಪಾರಮಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ **ಉತ್ತಮಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ** ಉತ್ತಮಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧತ್ತಂ **ಪತ್ತೋ** ಭವಾಮಿ ಭವೇಯ್ಯಂ।

೭೬. **ಕತ್ವಾ ದಳ್ಹಮಧಿಟ್ಠಾನ**ನ್ತಿ "ಮಮ ಸರೀರಜೀವಿತೇಸು ವಿನಸ್ಸನ್ತೇಸುಪಿ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮತೋ ನ ವಿರಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಚಲವಸೇನ ದಳ್ಹಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿಂ ಕತ್ವಾ "ಸೀಸೇ ಛಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಮುಸಾವಾದಂ ನ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಚ್ಚಪಾರಮಿತಾಯ ಕೋಟಿಂ **ಪೂರಿಯ** ಪೂರೇತ್ವಾ "ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಸುಖೀ ಅವೇರಾ"ತಿಆದಿನಾ ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿತಾಯ ಕೋಟಿಂ ಪತ್ವಾ **ಉತ್ತಮಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತೋ**ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೭. ಸಜೀವಕಾಜೀವಕವತ್ಥೂನಂ **ಲಾಭೇ** ಚ ತೇಸಂ **ಅಲಾಭೇ** ಚ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕ**ಸುಖೇ** ಚೇವ ತಥಾ **ದುಕ್ಖೇ** ಚ ಸಾದರಜನೇಹಿ ಕತೇ, **ಸಮ್ಮಾನೇ** ಚೇವ ಓಮಾನೇ, **ಚ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಮಕೋ** ಸಮಾನಮಾನಸೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ **ಉತ್ತಮಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತೋ** ಪಾಪುಣೇಯ್ಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೮. **ಕೋಸಜ್ಜಂ** ಕುಸೀತಭಾವಂ, **ಭಯತೋ** ಭಯವಸೇನ "ಅಪಾಯದುಕ್ಖಭಾಗೀ"ತಿ **ದಿಸ್ವಾ** ಞತ್ವಾ ಅಕೋಸಜ್ಜಂ ಅಕುಸೀತಭಾವಂ ಅಲೀನವುತ್ತಿಂ, **ವೀರಿಯಂ ಖೇಮತೋ** ಖೇಮವಸೇನ "ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮೀ"ತಿ **ದಿಸ್ವಾ** ಞತ್ವಾ **ಆರದ್ಧವೀರಿಯಾ ಹೋಥ** ಭವಥ। **ಏಸಾ ಬುದ್ಧಾನುಸಾಸನೀ** ಏಸಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಅನುಸಿಟ್ಠಿ।

೭೯. **ವಿವಾದಂ ಭಯತೋ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ವಿವಾದಂ ಕಲಹಂ ಭಯತೋ ದಿಸ್ವಾ "ಅಪಾಯಭಾಗೀ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ ಞತ್ವಾ **ಅವಿವಾದಂ** ವಿವಾದತೋ ವಿರಮಣಂ "ನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪತ್ತೀ"ತಿ, **ಖೇಮತೋ ದಿಸ್ವಾ** ಞತ್ವಾ **ಸಮಗ್ಗಾ** ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತಾ **ಸಖಿಲಾ** ಸಿಲಿಟ್ಠಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಧುರಗತಾಯ ಸೋಭಮಾನಾ **ಹೋಥಾ**ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಸಾ** ಕಥಾ ಮನ್ತನಾ ಉದೀರಣಾ ಬುದ್ಧಾನಂ **ಅನುಸಾಸನೀ** ಓವಾದದಾನಂ।

೮೦. **ಪಮಾದಂ** ಠಾನನಿಸಜ್ಜಾದೀಸು ಸತಿವಿಪ್ಪವಾಸೇನ ವಿಹರಣಂ **ಭಯತೋ** "ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇಸು ದುಕ್ಖಿತದುರೂಪಅಪ್ಪನ್ನಪಾನತಾದಿಸಂವತ್ತನಕಂ ಅಪಾಯಾದಿಗಮನಞ್ಚಾ"ತಿ **ದಿಸ್ವಾ** ಞತ್ವಾ, **ಅಪ್ಪಮಾದಂ** ಸಬ್ಬಕಿರಿಯಾಸು ಸತಿಯಾ ವಿಹರಣಂ, **ಖೇಮತೋ** ವಡ್ಢಿತೋ "ನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪಾಪುಣನ"ನ್ತಿ **ದಿಸ್ವಾ** ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಞತ್ವಾ **ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ** ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧೀತಿ ಅಟ್ಠಅವಯವಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಯಾ ಮಗ್ಗಂ ಅಧಿಗಮೂಪಾಯಂ **ಭಾವೇಥ** ವಡ್ಢೇಥ ಮನಸಿ ಕರೋಥ, **ಏಸಾ** ಕಥಾ ಭಾಸನಾ ಉದೀರಣಾ **ಬುದ್ಧಾನುಸಾಸನೀ** ಬುದ್ಧಾನಂ ಅನುಸಿಟ್ಠೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೧. **ಸಮಾಗತಾ ಬಹೂ ಬುದ್ಧಾ**ತಿ ಅನೇಕಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಸಮಾಗತಾ ರಾಸಿಭೂತಾ, **ಸಬ್ಬಸೋ** ಸಬ್ಬಪ್ಪಕಾರೇನ **ಅರಹನ್ತಾ** ಚ ಖೀಣಾಸವಾ ಅನೇಕಸತಸಹಸ್ಸಾ ಸಮಾಗತಾ ರಾಸಿಭೂತಾ। ತಸ್ಮಾ ತೇ ಬುದ್ಧೇ ಚ **ಅರಹನ್ತೇ** ಚ **ವನ್ದಮಾನೇ** ವನ್ದನಾರಹೇ **ನಮಸ್ಸಥ** ಅಞ್ಜಪಚ್ಚಙ್ಗನಮಕ್ಕಾರೇನ ನಮಸ್ಸಥ ವನ್ದಥ।

೮೨. **ಏವಂ** ಇಮಿನಾ ಮಯಾ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ **ಅಚಿನ್ತಿಯಾ** ಚಿನ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾ, **ಬುದ್ಧಾ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ**ತಿ ಬುದ್ಧೇಹಿ ದೇಸಿತಾ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ…ಪೇ॰… ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ, ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ, ಹೇತುಪಚ್ಚಯೋ ಆರಮ್ಮಣಪಚ್ಚಯೋತಿಆದಯೋ ಧಮ್ಮಾ, ಬುದ್ಧಾನಂ ವಾ ಸಭಾವಾ ಅಚಿನ್ತಿಯಾ ಚಿನ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾ, **ಅಚಿನ್ತಿಯೇ** ಚಿನ್ತಾವಿಸಯಾತಿಕ್ಕನ್ತೇ **ಪಸನ್ನಾನಂ** ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ **ವಿಪಾಕೋ** ದೇವಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತೋ ಚಿನ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೋ ಸಙ್ಖ್ಯಾತಿಕ್ಕನ್ತೋ **ಹೋತಿ** ಭವತಿ।

ಇತಿ ಏತ್ತಾವತಾ ಚ ಯಥಾ ಅದ್ಧಾನಗಾಮಿನೋ "ಮಗ್ಗಂ ನೋ ಆಚಿಕ್ಖಾ"ತಿ ಪುಟ್ಠೇನ "ವಾಮಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನೀಸು ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಮುಞ್ಚಿತೇನ ಅಪರೇನ ವಾಮಮಗ್ಗೇನ ಗತಾಪಿ ಗಾಮನಿಗಮಾದೀಸು ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ಬುದ್ಧಾಪದಾನಂ ಕುಸಲಾಪದಾನವಸೇನ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತದೇವ ಅಕುಸಲಾಪದಾನವಸೇನ ವಿತ್ಥಾರೇತುಂ ಇದಂ ಪಞ್ಹಕಮ್ಮಂ –

"ದುಕ್ಕರಞ್ಚ ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ, ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ ಪುನಾಪರಂ।
ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ ಸಿಲಾವೇಧೋ, ಸಕಲಿಕಾಪಿ ಚ ವೇದನಾ॥

"ನಾಳಾಗಿರಿ ಸತ್ಥಚ್ಛೇದೋ, ಸೀಸದುಕ್ಖಂ ಯವಖಾದನಂ।

ಪಿಟ್ಠಿದುಕ್ಖಮತೀಸಾರೋ, ಇಮೇ ಅಕುಸಲಕಾರಣಾ”ತಿ॥

ಅತ್ಥ ಪಠಮಪಞ್ಹೇ - **ದುಕ್ಕರನ್ತಿ** ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಾ। ಅತೀತೇ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಜೋತಿಪಾಲೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿವಸೇನ ಸಾಸನೇ ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪಿಲೋತಿಕಕಮ್ಮನಿಸ್ಸನ್ದೇನ “ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗವಾ”ತಿ ಸುತ್ವಾ “ಕುತೋ ಮುಣ್ಡಕಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ ಬೋಧಿ, ಬೋಧಿ ಪರಮದುಲ್ಲಭಾ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತೇನ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಅನೇಕಜಾತಿಸತೇಸು ನರಕಾದಿದುಕ್ಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಭಗವತೋ ಅನನ್ತರಂ ತೇನೇವ ಲದ್ಧಬ್ಯಾಕರಣೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಜಾತಿಸಂಸಾರಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ತುಸಿತಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ದೇವತಾಯಾಚನೇನ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಸಕ್ಯಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಞಾಣಸ್ಸ ಪರಿಪಾಕತ್ತಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಅನೋಮಾನದೀತೀರೇ ಸುನಿಸಿತೇನಾಸಿನಾ ಸಮಕುಟಕೇಸಕಲಾಪಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಆನೀತೇ ಇದ್ಧಿಮಯೇ ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಸಣ್ಠಾನಕಾಲೇ ಪದುಮಗಬ್ಭೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೇ ಅಟ್ಠ ಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಞಾಣದಸ್ಸನಸ್ಸ ತಾವ ಅಪರಿಪಕ್ಕತ್ತಾ ಬುದ್ಧಭಾವಾಯ ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ಉರುವೇಲಜನಪದೇ ಏಕಾಹಾರಏಕಾಲೋಪಏಕಪುಗ್ಗಲಏಕಮಗ್ಗಏಕಾಸನಭೋಜನವಸೇನ ಅಟ್ಠಿಚಮ್ಮನಹಾರುಸೇಸಂ ನಿಮ್ಮಂಸರುಧಿರಪೇತರೂಪಸದಿಸಸರೀರೋ **ಪಧಾನಸುತ್ತೇ** (ಸು॰ ನಿ॰ ೪೨೭ ಆದಯೋ) ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಪಧಾನಂ ಮಹಾವೀರಿಯಂ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಇಮಂ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ “ಸಮ್ಬೋಧಿಯಾ ಮಗ್ಗಂ ನ ಹೋತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನೀಸು ಪಣೀತಾಹಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪೀಣಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಪರಿಪುಣ್ಣದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೋ ಕಮೇನ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಮುಪಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಮಾರೇ ಜಿನಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಜಾತೋತಿ।

“ಅವಚಾಹಂ ಜೋತಿಪಾಲೋ, ಸುಗತಂ ಕಸ್ಸಪಂ ತದಾ।
ಕುತೋ ನು ಬೋಧಿ ಮುಣ್ಡಸ್ಸ, ಬೋಧಿ ಪರಮದುಲ್ಲಭಾ॥

“ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ, ಅಚರಿಂ ದುಕ್ಕರಂ ಬಹುಂ।
ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನುರುವೇಲಾಯಂ, ತತೋ ಬೋಧಿಮಪಾಪುಣಿಂ॥

“ನಾಹಂ ಏತೇನ ಮಗ್ಗೇನ, ಪಾಪುಣಿಂ ಬೋಧಿಮುತ್ತಮಂ।
ಕುಮ್ಮಗ್ಗೇನ ಗವೇಸಿಸ್ಸಂ, ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮೇನ ವಾರಿತೋ॥

“ಪುಞ್ಞಪಾಪಪರಿಕ್ಖೀಣೋ, ಸಬ್ಬಸನ್ತಾಪವಜ್ಜಿತೋ।
ಅಸೋಕೋ ಅನುಪಾಯಾಸೋ, ನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಮನಾಸವೋ”ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೩೯.೯೨-೯೫)।

ದುತಿಯಪಞ್ಹೇ - **ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನನ್ತಿ** ಅಭಿ ಅಕ್ಖಾನಂ ಪರಿಭಾಸನಂ। ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುದ್ದಕುಲೇ ಜಾತೋ ಅಪಾಕಟೋ ಅಪ್ಪಸಿದ್ಧೋ ಮುನಾಳಿ ನಾಮ ಧುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಟಿವಸತಿ। ತದಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಸುರಭಿ ನಾಮ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಕೇನಚಿ ಕರಣೀಯೇನ ತಸ್ಸ ಸಮೀಪಟ್ಠಾನಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ “ದುಸ್ಸೀಲೋ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ ಅಯಂ ಸಮಣೋ”ತಿಆದಿನಾ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ ತೇನ ಅಕುಸಲನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ನರಕಾದೀಸು ಅನೇಕವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭಾವೇ ಯದಾ ತಿತ್ಥಿಯಾ ಪಠಮತರಂ ಭಗವತೋ ತುಸಿತಭವನೇ ವಸನಸಮಯೇ ಚ ಪಾಕಟಾ ಹುತ್ವಾ ಸಕಲಜನಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿದಿಟ್ಠಿಯೋ ದೀಪೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಿ, ತದಾ ತುಸಿತಪುರಾ ಚವಿತ್ವಾ ಸಕ್ಯರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಕಮೇನ ಬುದ್ಧೋ ಜಾತೋ। ತಿತ್ಥಿಯಾ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನೇ ಖಜ್ಜೋಪನಕಾ ವಿಯ ವಿಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾ ಭಗವತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿ ಗಙ್ಗಾಯ ಜಾಲಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕೀಳನ್ತೋ ರತ್ತಚನ್ದನಘಟಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ ಚನ್ದನಾನಿ

ಬಹೂನಿ, ಇಮಂ ಭಮಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಭಮಕಾರೇಹಿ ಪತ್ತಂ ಲಿಖಾಪೇತ್ವಾ ವೇಳುಪರಮ್ಪರಾಯ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ “ಯೇ ಇಮಂ ಪತ್ತಂ ಇದ್ಧಿಯಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಭತ್ತಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ।

ತದಾ ತಿತ್ಥಿಯಾ “ನಟ್ಠಮ್ಹಾ ದಾನಿ ನಟ್ಠಮ್ಹಾ ದಾನೀ”ತಿ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ ಸಕಪರಿಸಂ ಏವಮಾಹ - “ಅಹಂ ವೇಳುಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಲ್ಲಙ್ಘನಾಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ‘ತುಮ್ಹೇ ಭವದಾರುಮಯಂ ಪತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಮಾ ಇದ್ಧಿಂ ಕರೋಥಾ’ತಿ ಮಂ ಖನ್ಧೇ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾರೇಥಾ”ತಿ, ತೇ ತಥಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಂಸು।

ತದಾ ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜೋ ಚ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಚ ತಿಗಾವುತೇ ಸೇಲಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಠತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಗಣ್ಹನತ್ಥಾಯ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪನ್ತಾ ತಂ ಕೋಲಾಹಲಂ ಸುಣಿಂಸು। ತೇಸು ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜಂ “ತ್ವಂ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಯೇವ ಭಗವತಾ ಇದ್ಧಿಮನ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತಾ, ತುಮ್ಹೇವ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತಥಾಪಿ “ಮಯಾ ಆಣತ್ತೋ ತ್ವಮೇವ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ಆಣತ್ತೋ ಅತ್ತನಾ ಠಿತಂ ತಿಗಾವುತಂ ಸೇಲಪಬ್ಬತಂ ಪಾದತಲೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಲಿಯಾ ಪಿಧಾನಂ ವಿಯ ಸಕಲರಾಜಗಹನಗರಂ ಛಾದೇಸಿ, ತದಾ ನಗರವಾಸಿನೋ ಫಳಿಕಪಬ್ಬತೇ ಆವುತಂ ರತ್ತಸುತ್ತಮಿವ ತಂ ಥೇರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಅಮ್ಹೇ ರಕ್ಖಥಾ”ತಿ ಉಗ್ಘೋಸಯಿಂಸು, ಭೀತಾ ಸುಪ್ಪಾದೀನಿ ಸೀಸೇ ಅಕಂಸು। ತದಾ ಥೇರೋ ತಂ ಪಬ್ಬತಂ ಠಿತಟ್ಠಾನೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪತ್ತಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ತದಾ ನಗರವಾಸಿನೋ ಮಹಾಕೋಲಾಹಲಮಕಂಸು।

ಭಗವಾ ವೇಳುವನಾರಾಮೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ “ಕಿಂ ಏಸೋ ಸದ್ದೋ”ತಿ ಆನನ್ದಂ ಪುಚ್ಛಿ। “ಭಾರದ್ವಾಜೇನ, ಭನ್ತೇ, ಪತ್ತಸ್ಸ ಗಹಿತತ್ತಾ ಸನ್ತುಟ್ಠಾ ನಗರವಾಸಿನೋ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಸದ್ದಮಕಂಸೂ”ತಿ ಆಹ। ತದಾ ಭಗವಾ ಆಯತಿಂ ಪರೂಪವಾದಮೋಚನತ್ಥಂ ತಂ ಪತ್ತಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಭೇದಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಜನುಪಪಿಸನಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಾಪೇಸಿ, ದಾಪೇತ್ವಾ ಚ ಪನ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದ್ಧಿವಿಕುಬ್ಬನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ, ಯೋ ಕರೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೫೨ ಥೋಕಂ ವಿಸದಿಸಂ) ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸಿ।

ತತೋ ತಿತ್ಥಿಯಾ “ಸಮಣೇನ ಕಿರ ಗೋತಮೇನ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ತೇ ಜೀವಿತಹೇತುಪಿ ತಂ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಮಯಂ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ರಾಸಿಭೂತಾ ಕೋಲಾಹಲಮಕಂಸು। ಅಥ ರಾಜಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭಗವನ್ತಮೇವಮಾಹ - “ತಿತ್ಥಿಯಾ, ಭನ್ತೇ, ‘ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಉಗ್ಘೋಸೇನ್ತೀ”ತಿ। “ಅಹಮ್ಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ನನು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತ”ನ್ತಿ। “ತಮೇವ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ, ತವುಯ್ಯಾನೇ ಅಮ್ಬಫಲಾದೀನಿ ಖಾದನ್ತಾನಂ ‘ಏತ್ತಕೋ ದಣ್ಡೋ’ತಿ ದಣ್ಡಂ ಠಪೇನ್ತೋ ತವಾಪಿ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಠಪೇಸೀ”ತಿ। “ನ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದಣ್ಡೋ”ತಿ। “ಏವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಅತ್ಥೀ”ತಿ। “ಕತ್ಥ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಸಮೀಪೇ ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। “ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ತಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ತತೋ ತಿತ್ಥಿಯಾ “ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಕಿರ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ನಗರಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೇ ಛೇದಾಪೇಸುಂ, ನಾಗರಾ ಮಹಾಅಙ್ಗಣಟ್ಠಾನೇ ಮಞ್ಚಾತಿಮಞ್ಚಂ ಅಟ್ಟಾದಯೋ ಬನ್ಧಿಂಸು, ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ರಾಸಿಭೂತಾ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯಮೇವ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಾನಿ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸೇಸದಿಸಾಸುಪಿ ತದನುರೂಪೇನಾಕಾರೇನ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು।

ಭಗವಾಪಿ ಕಾಲೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯಂ ಪಾತೋವ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಕಣ್ಡೋ ನಾಮ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಪುಟೇ ಸುಪಕ್ಕಂ ಅಮ್ಬಫಲಂ ದಿಸ್ವಾ “ಸಚಾಹಂ ಇಮಂ ರಞ್ಞೋ ದದೇಯ್ಯಂ, ಕಹಾಪಣಾದಿಸಾರಂ ಲಭೇಯ್ಯಂ, ಭಗವತೋ ಉಪನಾಮಿತೇ ಪನ ಇಧಲೋಕಪರಲೋಕೇಸು ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಭಗವತೋ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಣಾಪೇಸಿ - “ಇಮಂ ಫಲಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪಾನಂ ದೇಹೀ”ತಿ।

ಥೇರೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಭಗವಾ ಅಮ್ಬರಸಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅಮ್ಬಟ್ಠಿಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಸ್ಸ ದತ್ವಾ “ಇಮಂ ರೋಪೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ವಾಲುಕಂ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ತಂ ರೋಪೇಸಿ, ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಕುಣ್ಡಿಕಾಯ ಉದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅಮ್ಬಙ್ಕುರೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಸಾಖಾವಿಟಪಪುಪ್ಫಫಲಪಲ್ಲವಭರಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಪತಿತಂ ಅಮ್ಬಫಲಂ ಖಾದನ್ತಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ಖಯಂ ಪಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು।

ಅಥ ಭಗವಾ ಪುರತ್ಥಿಮಚಕ್ಕವಾಳತೋ ಯಾವ ಪಚ್ಛಿಮಚಕ್ಕವಾಳಂ, ತಾವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಚಕ್ಕವಾಳೇ ಮಹಾಮೇರುಮುದ್ಧನಿ ರತನಚಙ್ಕಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಅನೇಕಪರಿಸಾಹಿ ಸೀಹನಾದಂ ನದಾಪೇನ್ತೋ **ಧಮ್ಮಪದಟ್ಠಕಥಾಯಂ** ವುತ್ತನಯೇನ ಮಹಾಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ತಿತ್ಥಿಯೇ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ತೇ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಟಿಹೀರಾವಸಾನೇ ಪುರಿಮಬುದ್ಧಾಚಿಣ್ಣವಸೇನ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಸ್ಸಂವುಟ್ಠೋ ನಿರನ್ತರಂ ತೇಮಾಸಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮಾತುಪ್ಪಮುಖಾನಂ ಅನೇಕದೇವತಾನಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಾಧಿಗಮನಂ ಕತ್ವಾ, ವುಟ್ಠವಸ್ಸೋ ದೇವೋರೋಹನಂ ಕತ್ವಾ ಅನೇಕದೇವಬ್ರಹ್ಮಗಣಪರಿವುತೋ ಸಙ್ಕಸ್ಸಪುರದ್ವಾರಂ ಓರುಯ್ಹ ಲೋಕಾನುಗ್ಗಹಂ ಅಕಾಸಿ। ತದಾ ಭಗವತೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಜಮ್ಬುದೀಪಮಜ್ಝೋತ್ಥರಮಾನೋ ಪಞ್ಚಮಹಾಗಙ್ಗಾ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಹೀನಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನಾ ಪತ್ತಕ್ಖನ್ಧಾ ಅಧೋಮುಖಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತದಾ ತೇಸಂ ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ ನಾಮ ಅತಿವಿಯ ರೂಪಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ತೇ ತಥಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನಾ ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಭಗಿನಿ, ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕಾಸೀ”ತಿ? “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ಭಗಿನಿ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಯಂ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾ, ನಗರವಾಸಿನೋ ಅಮ್ಹೇ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಞ್ಞನ್ತೀ”ತಿ। “ಮಯಾ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ? “ತಯಾ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಸಾ “ನ ಮಯ್ಹಂ ಭಾರೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ತತ್ಥ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಕರೋನ್ತೀ ವಿಕಾಲೇ ಜೇತವನವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಉಪಸ್ಸಯೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪಾತೋ ನಗರವಾಸೀನಂ ಗನ್ಧಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದನತ್ಥಾಯ ಗಮನಸಮಯೇ ಜೇತವನಾ ವಿಯ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ, “ಕತ್ಥ ಸಯಿತಾ”ತಿ ಪುಟ್ಠಾ “ಕಿಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಮ ಸಯಿತಟ್ಠಾನೇನಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಾ ಕಮೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಪುಚ್ಛಿತಾ “ಸಮಣೇನಾಹಂ ಗೋತಮೇನ ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ಸಯಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ”ತಿ ಆಹ। ತಂ ಬಾಲಪುಥುಜ್ಜನಾ ಸದ್ದಹಿಂಸು, ಪಣ್ಡಿತಾ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ನ ಸದ್ದಹಿಂಸು। ಏಕದಿವಸಂ ಸಾ ದಾರುಮಣ್ಡಲಂ ಉದರೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ರತ್ತಪಟಂ ಪರಿದಹಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸರಾಜಿಕಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮದೇಸನತ್ಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನಂ ಭಗವನ್ತಂ ಏವಮಾಹ – “ಭೋ ಸಮಣ, ತ್ವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ತುಯ್ಹಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪನ್ನದಾರಕಗಬ್ಭಿನಿಯಾ ಮಯ್ಹಂ ಲಸುಣಮರಿಚಾದೀನಿ ನ ವಿಚಾರೇಸೀ”ತಿ? “ತಥಾಭಾವಂ, ಭಗಿನಿ, ತ್ವಞ್ಚೇವ ಪಜಾನಾಸಿ, ಅಹಞ್ಚಾ”ತಿ। ಸಾ “ಏವಮೇವ ಮೇಥುನಸಂಸಗ್ಗಸಮಯಂ ದ್ವೇಯೇವ ಜಾನನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞೇ”ತಿ ಆಹ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ದ್ವೇ ದೇವಪುತ್ತೇ ಆಣಾಪೇಸಿ – “ತುಮ್ಹೇಸು ಏಕೋ ಮೂಸಿಕವಣ್ಣಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ದಾರುಮಣ್ಡಲಸ್ಸ ಬನ್ಧನಂ ಛಿನ್ದತು, ಏಕೋ ವಾತಮಣ್ಡಲಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಾರುತಪಟಂ ಉದ್ಧಂ ಖಿಪತೂ”ತಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ದಾರುಮಣ್ಡಲಂ ಪತಮಾನಂ ತಸ್ಸಾ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಂ ಭಿನ್ದಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಸಬ್ಬೇ “ಅರೇ, ದುಟ್ಠಚೋರಿ, ತ್ವಂ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಲೋಕತ್ತಯಸಾಮಿನೋ ಏವರೂಪಂ ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ ಅಕಾಸೀ”ತಿ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಏಕೇಕಮುಟ್ಠಿಪಹಾರಂ ದತ್ವಾ ಸಭಾಯ ನೀಹರಿಂಸು, ದಸ್ಸನಾತಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ಪಥವೀ ವಿವರಮದಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅವೀಚಿತೋ ಜಾಲಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಕುಲದತ್ತಿಕೇನ ರತ್ತಕಮ್ಬಲೇನೇವ ತಂ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿಪಿ, ಭಗವತೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಅತಿರೇಕತರೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

> “ಸಬ್ಬಾಭಿಭುಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ, ನನ್ದೋ ನಾಮಾಸಿ ಸಾವಕೋ।
> ತಂ ಅಬ್ಭಕ್ಖಾಯ ನಿರಯೇ, ಚಿರಂ ಸಂಸರಿತಂ ಮಯಾ॥

“ದಸವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ, ನಿರಯೇ ಸಂಸರಿಂ ಚಿರಂ।
ಮನುಸ್ಸಭಾವಂ ಲದ್ಧಾಹಂ, ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ ಬಹುಂ ಲಭಿಂ॥

“ತೇನ ಕಮ್ಮಾವಸೇಸೇನ, ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ ಮಮಂ।
ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖಿ ಅಭೂತೇನ, ಜನಕಾಯಸ್ಸ ಅಗ್ಗತೋ”ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೩೯.೭೦-೭೨)।

ತತಿಯಪಞ್ಹೇ - **ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನ**ನ್ತಿ ಅಭಿ ಅಕ್ಖಾನಂ ಅಕ್ಕೋಸನಂ। ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಪಾಕಟಜಾತಿಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಮುನಾಳಿ ನಾಮ ಧುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ದುಜ್ಜನಸಂಸಗ್ಗಬಲೇನ ಸುರಭಿಂ ನಾಮ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ “ದುಸ್ಸೀಲೋ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ಅಕ್ಕೋಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಅಕುಸಲೇನ ವಚೀಕಮ್ಮೇನ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭಾವೇ ದಸಪಾರಮಿತಾಸಂಸಿದ್ಧಿಬಲೇನ ಬುದ್ಧೋ ಜಾತೋ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಪುನ ತಿತ್ಥಿಯಾ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತಾ - “ಕಥಂ ನು ಖೋ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅಯಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತದಾ ಸುನ್ದರೀ ನಾಮೇಕಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವದನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂ ಮಯ್ಹಂ ದೋಸೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಅಮ್ಹೇ ವಿಹೇಠಿಯಮಾನೇ ತ್ವಂ ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕಾ ವಿಹರಿಸ್ಸಸಿ, ಇದಂ ತವ ದೋಸೋ”ತಿ। “ಏವಮಹಂ ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ? “ತ್ವಂ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ? “ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಯ್ಯಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವುತ್ತನಯೇನ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠಾನಂ “ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ಸಯಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ। ತಿತ್ಥಿಯಾಪಿ “ಪಸ್ಸಥ, ಭೋ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ ಪರಿಭಾಸನ್ತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ -

“ಮುನಾಳಿ ನಾಮಹಂ ಧುತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಅಞ್ಞಾಸು ಜಾತಿಸು।
ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಸುರಭಿಂ, ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖಿಂ ಅದೂಸಕಂ॥

“ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ, ನಿರಯೇ ಸಂಸರಿಂ ಚಿರಂ।
ಬಹೂ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ, ದುಕ್ಖಂ ವೇದೇಸಿ ವೇದನಂ॥

“ತೇನ ಕಮ್ಮಾವಸೇಸೇನ, ಇಧ ಪಚ್ಛಿಮಕೇ ಭವೇ।
ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ ಮಯಾ ಲದ್ಧಂ, ಸುನ್ದರಿಕಾಯ ಕಾರಣಾ”ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೩೯.೬೭-೬೯)।

ಚತುತ್ಥಪಞ್ಹೇ - **ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ** ಅಭಿ ವಿಸೇಸೇನ ಅಕ್ಕೋಸನಂ ಪರಿಭಾಸನಂ। ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಬಹೂಹಿ ಸಕ್ಕತೋ ಪೂಜಿತೋ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ಬಹುಮಾಣವೇ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇನ್ತೋ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಏಕೋ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭೀ ತಾಪಸೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಇಸ್ಸಾಪಕತೋ ತಂ ಅದೂಸಕಂ ಇಸಿಂ “ಕಾಮಭೋಗೀ ಕುಹಕೋ ಅಯಂ ಇಸೀ”ತಿ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖಿ, ಅತ್ತನೋ ಸಿಸ್ಸೇ ಚ ಆಹ - “ಅಯಂ ಇಸಿ ಏವರೂಪೋ ಅನಾಚಾರಕೋ”ತಿ। ತೇಪಿ ತಥೇವ ಅಕ್ಕೋಸಿಂಸು ಪರಿಭಾಸಿಂಸು। ಸೋ ತೇನ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿರಯೇ ದುಕ್ಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭಾವೇ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಆಕಾಸೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದೋ ವಿಯ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ತಥೇವ ತಿತ್ಥಿಯಾ ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನೇನಪಿ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಪುನಪಿ ಸುನ್ದರಿಯಾ ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸುರಾಧುತ್ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಲಞ್ಜಂ ದತ್ವಾ “ತುಮ್ಹೇ ಸುನ್ದರಿಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಜೇತವನದ್ವಾರಸಮೀಪೇ ಮಾಲಾಕಚವರೇನ ಛಾದೇಥಾ”ತಿ ಆಣಾಪೇಸುಂ। ತೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ತತೋ ತಿತ್ಥಿಯಾ “ಸುನ್ದರಿಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ “ಪರಿಯೇಸಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತೇ ಅತ್ತನಾ ಪಾತಿತಟ್ಠಾನತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ “ಪಸ್ಸಥ, ಭೋ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕಾನಂ ಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ಭಗವತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ

ಸಕಲನಗರೇ ಅವಣ್ಣಂ ಉಗ್ಘೋಸೇನ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸು। ಸುನ್ದರಿಂ ಆಮಕಸುಸಾನೇ ಅಟ್ಟಕೇ ಠಪೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಸುನ್ದರಿಮಾರಕೇ ಪರಿಯೇಸಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ತದಾ ಧುತ್ತಾ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಸುನ್ದರಿಂ ಮಾರೇಸಿ, ತ್ವಂ ಮಾರೇಸೀ"ತಿ ಕಲಹಂ ಕರಿಂಸು। ರಾಜಪುರಿಸಾ ತೇ ಧುತ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಕಿಂ, ಭಣೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸುನ್ದರೀ ಮಾರಿತಾ"ತಿ? "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕೇಹಿ ಆಣತ್ತಾ"ತಿ? "ತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಿತ್ಥಿಯೇ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ಭಣೇ, 'ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅವಣ್ಣತ್ಥಾಯ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಯಮೇವ ಸುನ್ದರೀ ಮಾರಾಪಿತಾ, ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಸಾವಕಾ ಚ ಅಕಾರಕಾ'ತಿ ಉಗ್ಘೋಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು । ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ನಿಕ್ಕಙ್ಖಾ ಅಹೇಸುಂ। ರಾಜಾ ತಿತ್ಥಿಯೇ ಚ ಧುತ್ತೇ ಚ ಮಾರಾಪೇತ್ವಾ ಛಡ್ಡಾಪೇತಿ । ತತೋ ಭಗವತೋ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ವಡ್ಢಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸುತವಾ ಆಸಿಂ, ಅಹಂ ಸಕ್ಕತಪೂಜಿತೋ।
ಮಹಾವನೇ ಪಞ್ಚಸತೇ, ಮನ್ತೇ ವಾಚೇಮಿ ಮಾಣವೇ॥

"ತತ್ಥಾಗತೋ ಇಸಿ ಭೀಮೋ, ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞೋ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ।
ತಞ್ಚಾಹಂ ಆಗತಂ ದಿಸ್ವಾ, ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖಿಂ ಅದೂಸಕಂ॥

"ತತೋಹಂ ಅವಚಂ ಸಿಸ್ಸೇ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಅಯಂ ಇಸಿ।
ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಭಾಸಮಾನಸ್ಸ, ಅನುಮೋದಿಂಸು ಮಾಣವಾ॥

"ತತೋ ಮಾಣವಕಾ ಸಬ್ಬೇ, ಭಿಕ್ಖಮಾನಂ ಕುಲೇ ಕುಲೇ।
ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಆಹಂಸು, ಕಾಮಭೋಗೀ ಅಯಂ ಇಸಿ॥

"ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ, ಪಞ್ಚಭಿಕ್ಖುಸತಾ ಇಮೇ।
ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ ಲಭುಂ ಸಬ್ಬೇ, ಸುನ್ದರಿಕಾಯ ಕಾರಣಾ"ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೩೯.೭೩-೭೭)।

ಪಞ್ಚಮೇ ಪಞ್ಹೇ - **ಸಿಲಾವೇಧೋ**ತಿ ಆಹತಚಿತ್ತೋ ಸಿಲಂ ಪವಿಜ್ಝಿ। ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಚ ಏಕಪಿತುಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ದಾಸೇ ಪಟಿಚ್ಚ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿರುದ್ಧಾ ಅಹೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಬಲವಭಾವೇನ ಕನಿಟ್ಠಭಾತರಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸುಪರಿ ಪಾಸಾಣಂ ಪವಿಜ್ಝೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ ನರಕಾದೀಸು ಅನೇಕವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭಾವೇ ಬುದ್ಧೋ ಜಾತೋ। ದೇವದತ್ತೋ ರಾಹುಲಕುಮಾರಸ್ಸ ಮಾತುಲೋ ಪುಬ್ಬೇ ಸೇರಿವಾಣಿಜಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಾಣಿಜೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇ ಏಕಂ ಪಟ್ಟನಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಏಕವೀಥಿಂ ಗಣ್ಹಾಹಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಏಕವೀಥಿಂ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ದ್ವೇಪಿ ಪವಿಟ್ಠಾ। ತೇಸು ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಪವಿಟ್ಠವೀಥಿಯಂ ಜಿಣ್ಣಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ ಚ ನತ್ತಾ ಚ ದ್ವೇಯೇವ ಅಹೇಸುಂ, ತೇಸಂ ಮಹನ್ತಂ ಸುವಣ್ಣಥಾಲಕಂ ಮಲಗ್ಗಹಿತಂ ಭಾಜನನ್ತರೇ ಠಪಿತಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಸುವಣ್ಣಥಾಲಕಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೀ "ಇಮಂ ಥಾಲಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಿಳನ್ಧನಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೂಚಿಯಾ ಲೇಖಂ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಥಾಲಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಥೋಕಂ ದತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗತೋ। ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದ್ವಾರಸಮೀಪಂ ಆಗತಂ ದಿಸ್ವಾ "ನತ್ತಾ, ಅಯ್ಯೇ , ಮಯ್ಹಂ ಕಚ್ಛಪುಟಂ ಪಿಳನ್ಧನಂ ದೇಥಾ"ತಿ। ಸಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಥಾಲಕಂ ದತ್ವಾ "ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ನತ್ತಾಯ ಕಚ್ಛಪುಟಂ ಪಿಳನ್ಧನಂ ದೇಥಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಥಾಲಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ತೇನ ವಞ್ಚಿತಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಸಿಬ್ಬಕಾಯ ಠಪಿತಅಟ್ಠಕಹಾಪಣೇ ಅವಸೇಸಭಣ್ಡಞ್ಚ ದತ್ವಾ ಕಚ್ಛಪುಟಂ ಪಿಳನ್ಧನಂ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ಹತ್ಥೇ ಪಿಳನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ವಾಣಿಜೋ ಪುನಾಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ। "ತಾತ, ತ್ವಂ ನ ಗಣ್ಹಿತ್ಥ, ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ದತ್ವಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ"ತಿ। ಸೋ

ತಂ ಸುತ್ವಾವ ಹದಯೇನ ಫಾಲಿತೇನ ವಿಯ ಧಾವಿತ್ವಾ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನಾವಂ ಆರುಯ್ಹ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಸೋ "ತಿಟ್ಠ, ಮಾ ಪಲಾಯಿ ಮಾ ಪಲಾಯೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಭವೇ ತಂ ನಾಸೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸೋ ಪತ್ಥನಾವಸೇನ ಅನೇಕೇಸು ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸೇಸು ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿಹೇಠೇತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಸಕ್ಯಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಕಮೇನ ಭಗವತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಅನುರುದ್ಧಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಝಾನಲಾಭೀ ಹುತ್ವಾ ಪಾಕಟೋ ಭಗವನ್ತಂ ವರಂ ಯಾಚಿ - "ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾದೀನಿ ತೇರಸ ಧುತಙ್ಗಾನಿ ಸಮಾದಿಯತು, ಸಕಲೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಮಮ ಭಾರೋ ಹೋತೂ"ತಿ। ಭಗವಾ ನ ಅನುಜಾನಿ। ದೇವದತ್ತೋ ವೇರಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಭಗವನ್ತಂ ಮಾರೇತುಕಾಮೋ ಏಕದಿವಸಂ ವೇಭಾರಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಠಿತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪರಿ ಠಿತೋ ಪಬ್ಬತಕೂಟಂ ಪವಿದ್ಧೇಸಿ। ಭಗವತೋ ಆನುಭಾವೇನ ಅಪರೋ ಪಬ್ಬತಕೂಟೋ ತಂ ಪತಮಾನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ತೇಸಂ ಘಟ್ಟನೇನ ಉಟ್ಠಿತಾ ಪಪಟಿಕಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪಹರಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ವೇಮಾತುಭಾತರಂ ಪುಬ್ಬೇ, ಧನಹೇತು ಹನಿಂ ಅಹಂ।
ಪಕ್ಖಿಪಿಂ ಗಿರಿದುಗ್ಗಸ್ಮಿಂ, ಸಿಲಾಯ ಚ ಅಪಿಂಸಯಿಂ॥

"ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ, ದೇವದತ್ತೋ ಸಿಲಂ ಖಿಪಿ।
ಅಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಪಿಂಸಯೀ ಪಾದೇ, ಮಮ ಪಾಸಾಣಸಕ್ಖರಾ"ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೩೯.೭೮-೭೯)।

ಛಟ್ಠಪಞ್ಹೇ - **ಸಕಲಿಕಾವೇಧೋ**ತಿ ಸಕಲಿಕಾಯ ಘಟ್ಟನಂ। ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ದಹರಕಾಲೇ ಮಹಾವೀಥಿಯಂ ಕೀಳಮಾನೋ ವೀಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮುಣ್ಡಕೋ ಸಮಣೋ ಕುಹಿಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಪಾಸಾಣಸಕಲಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಖಿಪಿ । ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಚಮ್ಮಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ರುಹಿರಂ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸೋ ತೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮೇನ ಅನೇಕವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿರಯೇ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಭೂತೋಪಿ ಕಮ್ಮಪಿಲೋತಿಕವಸೇನ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪಾಸಾಣಸಕಲಿಕಘಟ್ಟನೇನ ರುಹಿರುಪ್ಪಾದಂ ಲಭಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಪುರೇಹಂ ದಾರಕೋ ಹುತ್ವಾ, ಕೀಳಮಾನೋ ಮಹಾಪಥೇ।
ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾನ, ಮಗ್ಗೇ ಸಕಲಿಕಂ ಖಿಪಿಂ॥

"ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ, ಇಧ ಪಚ್ಛಿಮಕೇ ಭವೇ।
ವಧತ್ಥಂ ಮಂ ದೇವದತ್ತೋ, ಅಭಿಮಾರೇ ಪಯೋಜಯೀ"ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೩೯.೮೦-೮೧)।

ಸತ್ತಮಪಞ್ಹೇ - **ನಾಳಾಗಿರೀ**ತಿ ಧನಪಾಲಕೋ ಹತ್ಥೀ ಮಾರಣತ್ಥಾಯ ಪೇಸಿತೋ। ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಗೋಪಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಂ ಆರುಯ್ಹ ವಿಚರಮಾನೋ ಮಹಾಪಥೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕುತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ ಅಯಂ ಮುಣ್ಡಕೋ"ತಿ ಆಹತಚಿತ್ತೋ ಖಿಲಜಾತೋ ಹತ್ಥಿನಾ ಆಸಾದೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಅಪಾಯೇಸು ಅನೇಕವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭಾವೇ ಬುದ್ಧೋ ಜಾತೋ। ದೇವದತ್ತೋ ಅಜಾತಸತ್ತುರಾಜಾನಂ ಸಹಾಯಂ ಕತ್ವಾ "ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಿತರಂ ಘಾತೇತ್ವಾ ರಾಜಾ ಹೋಹಿ, ಅಹಂ ಬುದ್ಧಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ರಞ್ಞೋ ಅನುಞ್ಞಾತಾಯ ಹತ್ಥಿಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ - "ಸ್ವೇ ತುಮ್ಹೇ ನಾಳಾಗಿರಿಂ ಸೋಳಸಸುರಾಘಟೇ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣವೇಲಾಯಂ ಪೇಸೇಥಾ"ತಿ ಹತ್ಥಿಗೋಪಕೇ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸಕಲನಗರಂ ಮಹಾಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ, "ಬುದ್ಧನಾಗೇನ ಹತ್ಥಿನಾಗಸ್ಸ ಯುದ್ಧಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಉಭತೋ ರಾಜವೀಥಿಯಂ ಮಞ್ಚಾತಿಮಞ್ಚಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಭಗವಾಪಿ ಕತಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ನಾಳಾಗಿರಿಂ

ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ಸೋ ವೀಥಿಚಚ್ಚರಾದಯೋ ವಿಧಮೇನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ। ತದಾ ಏಕಾ ಇತ್ಥೀ ದಾರಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವೀಥಿತೋ ವೀಥಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಹತ್ಥೀ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಭಗವಾ "ನಾಳಾಗಿರಿ, ನ ತಂ ಹನತ್ಥಾಯ ಪೇಸಿತೋ, ಇಧಾಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಾಭಿಮುಖೋ ಧಾವಿ। ಭಗವಾ ಅಪರಿಮಾಣೇಸು ಚಕ್ಕವಾಳೇಸು ಅನನ್ತಸತ್ತೇಸು ಫರಣಾರಹಂ ಮೇತ್ತಂ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಾಳಾಗಿರಿಮ್ಹಿ ಫರಿ। ಸೋ ಭಗವತೋ ಮೇತ್ತಾಯ ಫುಟೋ ನಿಬ್ಭಯೋ ಹುತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪತಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಹತ್ಥಂ ಠಪೇಸಿ। ತದಾ ದೇವಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಜಾತಚಿತ್ತಾ ಪುಪ್ಫಪರಾಗಾದೀಹಿ ಪೂಜೇಸುಂ। ಸಕಲನಗರೇ ಜಣ್ಣುಕಮತ್ತಾ ಧನರಾಸಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಪಚ್ಛಿಮದ್ವಾರೇ ಧನಾನಿ ನಗರವಾಸೀನಂ ಹೋನ್ತು, ಪುರತ್ಥಿಮದ್ವಾರೇ ಧನಾನಿ ರಾಜಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ಹೋನ್ತೂ"ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ। ಸಬ್ಬೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ತದಾ ನಾಳಾಗಿರಿ ಧನಪಾಲೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಭಗವಾ ವೇಳುವನಾರಾಮಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಹತ್ಥಾರೋಹೋ ಪುರೇ ಆಸಿಂ, ಪಚ್ಚೇಕಮುನಿಮುತ್ತಮಂ।
ಪಿಣ್ಡಾಯ ವಿಚರನ್ತಂ ತಂ, ಆಸಾದೇಸಿಂ ಗಜೇನಹಂ॥

"ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ, ಭನ್ತೋ ನಾಳಾಗಿರೀ ಗಜೋ।
ಗಿರಿಬ್ಬಜೇ ಪುರವರೇ, ದಾರುಣೋ ಸಮುಪಾಗಮೀ"ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೩೯.೮೧-೮೩)।

ಅಟ್ಠಮಪಞ್ಹೇ - **ಸತ್ಥಚ್ಛೇದೋ**ತಿ ಸತ್ಥೇನ ಗಣ್ಡಫಾಲನಂ ಕುಠಾರಾಯ ಸತ್ಥೇನ ಛೇದೋ। ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಚ್ಚನ್ತದೇಸೇ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ದುಜ್ಜನಸಂಸಗ್ಗವಸೇನ ಪಚ್ಚನ್ತದೇಸೇ ವಾಸವಸೇನ ಚ ಧುತ್ತೋ ಸಾಹಸಿಕೋ ಏಕದಿವಸಂ ಖಗ್ಗಹತ್ಥೋ ಪತ್ತಿಕೋವ ನಗರೇ ವಿಚರನ್ತೋ ನಿರಾಪರಾಧೇ ಜನೇ ಖಗ್ಗೇನ ಫಾಲೇನ್ತೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಾದೀಸು ದುಕ್ಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾವಸೇಸೇನ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭಾವೇ ಬುದ್ಧಭೂತೋಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ದೇವದತ್ತೇನ ಖಿತ್ತಪಾಸಾಣಸಕ್ಖಲಿಕಪಹಾರೇನ ಉಟ್ಠಿತಗಣ್ಡೋ ಅಹೋಸಿ। ಜೀವಕೋ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ತಂ ಗಣ್ಡಂ ಫಾಲೇಸಿ। ವೇರಿಚಿತ್ತಸ್ಸ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ರುಹಿರುಪ್ಪಾದಕಮ್ಮಂ ಅನನ್ತರಿಕಂ ಅಹೋಸಿ, ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸ ಜೀವಕಸ್ಸ ಗಣ್ಡಫಾಲನಂ ಪುಞ್ಞಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ರಾಜಾಹಂ ಪತ್ತಿಕೋ ಆಸಿಂ, ಸತ್ತಿಯಾ ಪುರಿಸೇ ಹನಿಂ।
ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ, ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿಸಂ ಭುಸಂ॥

"ಕಮ್ಮುನೋ ತಸ್ಸ ಸೇಸೇನ, ಇದಾನಿ ಸಕಲಂ ಮಮ।
ಪಾದೇ ಛವಿಂ ಪಕಪ್ಪೇಸಿ, ನ ಹಿ ಕಮ್ಮಂ ವಿನಸ್ಸತೀ"ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೩೯.೮೪-೮೫)।

ನವಮೇ ಪಞ್ಹೇ - "**ಸೀಸದುಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಸೀಸಾಬಾಧೋ ಸೀಸವೇದನಾ। ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕೇವಟ್ಟಗಾಮೇ ಕೇವಟ್ಟೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಕೇವಟ್ಟಪುರಿಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಚ್ಛಮಾರಣಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಚ್ಛೇ ಮಾರೇನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ, ಸಹಗತಾಪಿ ತಥೇವ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಾದಯಿಂಸು। ಸೋ ತೇನ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮೇನ ಚತುರಾಪಾಯೇ ದುಕ್ಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭಾವೇ ತೇಹಿ ಪುರಿಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಕ್ಯರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಕಮೇನ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪತ್ತೋಪಿ ಸಯಂ ಸೀಸಾಬಾಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋಸಿ। ತೇ ಚ ಸಕ್ಯರಾಜಾನೋ **ಧಮ್ಮಪದಟ್ಠಕಥಾಯಂ** (ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ವಿಡಡೂಭವತ್ಥು) ವುತ್ತನಯೇನ ವಿಡಡೂಭಸಙ್ಗಾಮೇ ಸಬ್ಬೇ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಅಹಂ ಕೇವಟ್ಟಗಾಮಸ್ಮಿಂ, ಅಹುಂ ಕೇವಟ್ಟದಾರಕೋ।
ಮಚ್ಛಕೇ ಘಾತಿತೇ ದಿಸ್ವಾ, ಜನಯಿಂ ಸೋಮನಸ್ಸಕಂ॥

“ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ, ಸೀಸದುಕ್ಖಂ ಅಹೂ ಮಮ।
ಸಬ್ಬೇ ಸಕ್ಕಾ ಚ ಹಞ್ಞಿಂಸು, ಯದಾ ಹನಿ ವಿಟಟೂಭೋ”ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೩೯.೮೬-೮೭)।

ದಸಮಪಞ್ಹೇ - **ಯವಖಾದನ**ನ್ತಿ ವೇರಞ್ಜಾಯಂ ಯವತಣ್ಡುಲಖಾದನಂ। ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಜಾತಿವಸೇನ ಚ ಅನ್ಧಬಾಲಭಾವೇನ ಚ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕೇ ಮಧುರನ್ನಪಾನೇ ಸಾಲಿಭೋಜನಾದಯೋ ಚ ಭುಞ್ಜಮಾನೇ ದಿಸ್ವಾ “ಅರೇ ಮುಣ್ಡಕಸಮಣಾ, ಯವಂ ಖಾದಥ, ಮಾ ಸಾಲಿಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ ಅಕ್ಕೋಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ ಅನೇಕವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚತುರಾಪಾಯೇ ದುಕ್ಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭಾವೇ ಕಮೇನ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಲೋಕಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನೀಸು ಚರಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ವೇರಞ್ಜಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮಸಮೀಪೇ ಸಾಖಾವಿಟಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪುಚಿಮನ್ದರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ವೇರಞ್ಜಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಭಗವನ್ತಂ ಜಿನಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ, ಇಧೇವ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಅಥ ಪುನದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಸಕಲವೇರಞ್ಜಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮವಾಸೀನಂ ಮಾರಾವಟ್ಟನಂ ಅಕಾಸಿ। ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಮಾರಾವಟ್ಟನವಸೇನ ಏಕೋಪಿ ಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಾಮತ್ತಂ ದಾತಾ ನಾಹೋಸಿ। ಭಗವಾ ತುಚ್ಛಪತ್ತೋವ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಪುನಾಗಞ್ಛಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಏವಂ ಆಗತೇ ತತ್ಥೇವ ನಿವುಟ್ಠಾ ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಾ ತಂ ದಿವಸಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಸ್ಸಸತಾನಂ ಭತ್ತತೋ ವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಯವಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪತ್ತೇಸು ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು । ಸಕಲಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ಸುಜಾತಾಯ ಪಾಯಾಸಪಚನದಿವಸೇ ವಿಯ ದಿಬ್ಬೋಜಂ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಭಗವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ , ಏವಂ ತೇಮಾಸಂ ಯವಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಮಾರಾವಟ್ಟನೇ ವಿಗತೇ ಪವಾರಣಾದಿವಸೇ ವೇರಞ್ಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸರಿತ್ವಾ ಮಹಾಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಖಮಾಪೇಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ಫುಸ್ಸಸ್ಸಾಹಂ ಪಾವಚನೇ, ಸಾವಕೇ ಪರಿಭಾಸಯಿಂ।
ಯವಂ ಖಾದಥ ಭುಞ್ಜಥ, ಮಾ ಚ ಭುಞ್ಜಥ ಸಾಲಯೋ॥

“ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ, ತೇಮಾಸಂ ಖಾದಿತಂ ಯವಂ।
ನಿಮನ್ತಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ, ವೇರಞ್ಜಾಯಂ ವಸಿಂ ತದಾ”ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೩೯.೮೮-೮೯)।

ಏಕಾದಸಮಪಞ್ಹೇ - **ಪಿಟ್ಠಿದುಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಪಿಟ್ಠಿಆಬಾಧೋ। ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಕಿಞ್ಚಿ ರಸ್ಸಧಾತುಕೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಏಕೋ ಮಲ್ಲಯುದ್ಧಯೋಧೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನೀಸು ಮಲ್ಲಯುದ್ಧೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಪುರಿಸೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ಜಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕಮೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಸನನಗರಂ ಪತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಜನೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಮಾರದ್ಧೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಮಯ್ಹಂ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಏಸ ಜಯಂ ಪತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೀ”ತಿ ತತ್ಥ ನಗರಮಣ್ಡಲಮಾಗಮ್ಮ ಅಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾತಿ। ಸೋ ಹಸಿತ್ವಾ “ಅಹಂ ಮಹನ್ತೇ ಪುರಿಸೇ ಪಾತೇಸಿಂ, ಅಯಂ ರಸ್ಸಧಾತುಕೋ ವಾಮನಕೋ ಮಮ ಏಕಹತ್ಥಸ್ಸಾಪಿ ನಪ್ಪಹೋತೀ”ತಿ ಅಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ನದಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಹತ್ಥಂ ಪರಾಮಸಿಂಸು, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಭಮಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇನ್ತೋ ಖನ್ಧಟ್ಠಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾತೇಸಿ। ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಂ ಕರೋನ್ತಾ ಅಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ವತ್ಥಾಭರಣಾದೀಹಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪೂಜೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಮಲ್ಲಯೋಧಂ ಉಜುಂ ಸಯಾಪೇತ್ವಾ ಖನ್ಧಟ್ಠಿಂ ಉಜುಕಂ ಕತ್ವಾ “ಗಚ್ಛ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವರೂಪಂ ಮಾ ಕರೋಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಭವೇ ಸರೀರಸೀಸಾದಿ ದುಕ್ಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭಾವೇ ಬುದ್ಧಭೂತೋಪಿ ಪಿಟ್ಠಿರುಜಾದಿದುಕ್ಖಮನುಭೋಸಿ। ತಸ್ಮಾ ಕದಾಚಿ ಪಿಟ್ಠಿದುಕ್ಖೇ

ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಯಂ ಸುಗತಚೀವರಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಸಯತಿ, ಕಮ್ಮಪಿಲೋತಿಕಂ ನಾಮ ಬುದ್ಧಮಪಿ ನ ಮುಞ್ಚತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ -

"ನಿಬ್ಬುದ್ಧೇ ವತ್ತಮಾನಮ್ಹಿ, ಮಲ್ಲಪುತ್ತಂ ನಿಹೇಠಯಿಂ।
ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ, ಪಿಟ್ಠಿದುಕ್ಖಂ ಅಹೂ ಮಮಾ"ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೩೯.೯೦)।

ದ್ವಾದಸಮಪಞ್ಹೇ - **ಅತಿಸಾರೋತಿ** ಲೋಹಿತಪಕ್ಖನ್ದಿಕಾವಿರೇಚನಂ। ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕಂ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ರೋಗೇನ ವಿಚ್ಛಿತಂ ತಿಕಿಚ್ಛನ್ತೋ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕತ್ವಾ ತಿಕಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮದಾನೇ ಪಮಾದಮಾಗಮ್ಮ ಅಪರಂ ಓಸಧಂ ದತ್ವಾ ವಮನವಿರೇಚನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ಬಹುಧನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಭವೇ ಲೋಹಿತಪಕ್ಖನ್ದಿಕಾಬಾಧೇನ ವಿಚ್ಛಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ಇಮಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭಾವೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಸಮಯೇ ಚುನ್ದೇನ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೇನ ಪಚಿತಸೂಕರಮದ್ದವಸ್ಸ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾಹಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತದಿಬ್ಬೋಜೇನ ಆಹಾರೇನ ಸಹ ಭುತ್ತಕ್ಖಣೇ ಲೋಹಿತಪಕ್ಖನ್ದಿಕಾವಿರೇಚನಂ ಅಹೋಸಿ। ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ಹತ್ಥೀನಂ ಬಲಂ ಖಯಮಗಮಾಸಿ। ಭಗವಾ ವಿಸಾಖಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ಕುಸಿನಾರಾಯಂ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನೇಕೇಸು ಠಾನೇಸು ನಿಸೀದನ್ತೋ ಪಿಪಾಸಿತೋ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮಹಾದುಕ್ಖೇನ ಕುಸಿನಾರಂ ಪತ್ವಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಕಮ್ಮಪಿಲೋತಿಕಂ ಏವರೂಪಂ ಲೋಕತ್ತಯಸಾಮಿಮ್ಪಿ ನ ವಿಜಹತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ತಿಕಿಚ್ಛಕೋ ಅಹಂ ಆಸಿಂ, ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ವಿರೇಚಯಿಂ।
ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ, ಹೋತಿ ಪಕ್ಖನ್ದಿಕಾ ಮಮಾತಿ॥

"ಏವಂ ಜಿನೋ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಗ್ಗತೋ।
ಸಬ್ಬಾಭಿಞ್ಞಾಬಲಪ್ಪತ್ತೋ, ಅನೋತತ್ತೇ ಮಹಾಸರೇ"ತಿ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೩೯.೯೧, ೯೭)।

ಏವಂ ಪಟಿಞ್ಞಾತಪಞ್ಹಾನಂ, ಮಾತಿಕಾಠಪನವಸೇನ ಅಕುಸಲಾಪದಾನಂ ಸಮತ್ತಂ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ವುತ್ತಂ **ಇತ್ಥಂ ಸುದನ್ತಿ** ಇತ್ಥಂ ಇಮಿನಾ ಪಕಾರೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ। ಸುದನ್ತಿ ನಿಪಾತೋ ಪದಪೂರಣತ್ಥೇ ಆಗತೋ। **ಭಗವಾ** ಭಾಗ್ಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪೂರಿತಪಾರಮಿಮಹಾಸತ್ತೋ -

"ಭಾಗ್ಯವಾ ಭಗ್ಗವಾ ಯುತ್ತೋ, ಭಗೇಹಿ ಚ ವಿಭತ್ತವಾ।
ಭತ್ತವಾ ವನ್ತಗಮನೋ, ಭವೇಸು ಭಗವಾ ತತೋ"ತಿ॥ -

ಏವಮಾದಿಗುಣಯುತ್ತೋ ದೇವಾತಿದೇವೋ ಸಕ್ಕಾತಿಸಕ್ಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಾತಿಬ್ರಹ್ಮಾ ಬುದ್ಧಾತಿಬುದ್ಧೋ ಸೋ ಮಹಾಕಾರುಣಿಕೋ ಭಗವಾ **ಅತ್ತನೋ ಬುದ್ಧಚರಿಯಂ** ಬುದ್ಧಕಾರಣಂ **ಸಮ್ಭಾವಯಮಾನೋ** ಪಾಕಟಂ ಕುರುಮಾನೋ **ಬುದ್ಧಾಪದಾನಿಯಂ ನಾಮ** ಬುದ್ಧಕಾರಣಪಕಾಸಕಂ ನಾಮ **ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯಂ** ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ತಂ **ಅಭಾಸಿತ್ಥ** ಕಥೇಸೀತಿ।

ಇತಿ ವಿಸುದ್ಧಜನವಿಲಾಸಿನಿಯಾ ಅಪದಾನ-ಅಟ್ಠಕಥಾಯ

ಬುದ್ಧಅಪದಾನಸಂವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨.ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ತತೋ ಅನನ್ತರಂ ಅಪದಾನಂ ಸಙ್ಗಾಯನ್ತೋ “ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾಪದಾನಂ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಭಗವತಾ ಕತ್ಥ ಪಞ್ಞತ್ತ”ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋ “**ಅಥ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾಪದಾನಂ ಸುಣಾಥಾ**”ತಿ ಆಹ। ತೇಸಂ ಅಪದಾನತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋಯೇವ।

೮೩. “ಸುಣಾಥಾ”ತಿ ವುತ್ತಪದಂ ಉಪ್ಪತ್ತಿನಿಬ್ಬತ್ತಿವಸೇನ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ “**ತಥಾಗತಂ ಜೇತವನೇ ವಸನ್ತ**”ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಜೇತಕುಮಾರಸ್ಸ ನಾಮವಸೇನ ತಥಾಸಞ್ಞಿತೇ ವಿಹಾರೇ ಚತೂಹಿ ಇರಿಯಾಪಥವಿಹಾರೇಹಿ ದಿಬ್ಬಬ್ರಹ್ಮಅರಿಯವಿಹಾರೇಹಿ ವಾ **ವಸನ್ತಂ** ವಿಹರನ್ತಂ ಯಥಾ ಪುರಿಮಕಾ ವಿಪಸ್ಸಿಆದಯೋ ಬುದ್ಧಾ ಸಮತ್ತಿಂಸಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆಗತಾ, ತಥಾ ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಭಗವಾ ಆಗತೋತಿ ತಥಾಗತೋ। ತಂ **ತಥಾಗತಂ** ಜೇತವನೇ ವಸನ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವೇದೇಹಮುನೀ**ತಿ ವೇದೇಹರಟ್ಠೇ ಜಾತಾ ವೇದೇಹೀ, ವೇದೇಹಿಯಾ ಪುತ್ತೋ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ। ಮೋನಂ ವುಚ್ಚತಿ ಞಾಣಂ, ತೇನ ಇತೋ ಗತೋ ಪವತ್ತೋತಿ ಮುನಿ। ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಚ ಸೋ ಮುನಿ ಚೇತಿ “ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಮುನೀ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ “ವಣ್ಣಾಗಮೋ”ತಿಆದಿನಾ ನಿರುತ್ತಿನಯೇನ ಇ-ಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ತಂ ಪುತ್ತ-ಸದ್ದಸ್ಸ ಚ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ “ವೇದೇಹಮುನೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। “ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸತಿಮನ್ತಾನಂ ಧಿತಿಮನ್ತಾನಂ ಗತಿಮನ್ತಾನಂ ಬಹುಸ್ಸುತಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ಯದಿದಂ ಆನನ್ದೋ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೧೯-೨೨೩) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪಿತೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ **ನತಙ್ಗೋ** ನಮನಕಾಯಙ್ಗೋ ಅಞ್ಜಲಿಕೋ ಹುತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ, **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ನಾಮ** ಕೀದಿಸಾ **ಹೋನ್ತೀ**”ತಿ **ಅಪುಚ್ಛಥ**ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇ** ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ **ಕೇಹಿ ಹೇತುಭಿ** ಕೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ **ಭವನ್ತಿ** ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। **ವೀರಾ**ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಆಲಪತಿ।

೮೪-೮೫. ತತೋ ಪರಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ “**ತದಾಹ ಸಬ್ಬಞ್ಞುವರೋ ಮಹೇಸೀ**”ತಿಆದಿಮಾಹ। ಸಬ್ಬಂ ಅತೀತಾದಿಭೇದಂ ಹತ್ಥಾಮಲಕಂ ವಿಯ ಜಾನಾತೀತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ, ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ ಚ ಸೋ ವರೋ ಉತ್ತಮೋ ಚೇತಿ **ಸಬ್ಬಞ್ಞುವರೋ**। ಮಹನ್ತಂ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಂ, ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧಂ, ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧಂ, ವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಂ, ಮಹನ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕ್ಖನ್ಧಂ ಏಸತಿ ಗವೇಸತೀತಿ **ಮಹೇಸಿ**। **ಆನನ್ದಭದ್ದಂ** ಮಧುರೇನ ಸರೇನ **ತದಾ** ತಸ್ಮಿಂ ಪುಚ್ಛಿತಕಾಲೇ **ಆಹ** ಕಥೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭೋ ಆನನ್ದ, **ಯೇ** ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ **ಪುಬ್ಬಬುದ್ಧೇಸು** ಪುಬ್ಬೇಸು ಅತೀತಬುದ್ಧೇಸು **ಕತಾಧಿಕಾರಾ** ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಾ **ಜಿನಸಾಸನೇಸು ಅಲದ್ಧಮೋಕ್ಖಾ** ಅಪ್ಪತ್ತನಿಬ್ಬಾನಾ। **ತೇ** ಸಬ್ಬೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ **ಧೀರಾ ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ **ಸಂವೇಗಮುಖೇನ** ಏಕಪುಗ್ಗಲಂ ಪಧಾನಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಜಾತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಾ** ಸುಟ್ಠು ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಾ। **ವಿನಾಪಿ ಬುದ್ಧೇಹಿ** ಬುದ್ಧಾನಂ ಓವಾದಾನುಸಾಸನೀಹಿ ರಹಿತಾ ಅಪಿ। **ಪರಿತ್ತಕೇನಪಿ** ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇನಪಿ **ಆರಮ್ಮಣೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ** ಪಟಿಏಕ್ಕಂ ಬೋಧಿಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾನನ್ತರಂ ಬೋಧಿಂ **ಅನುಪಾಪುಣನ್ತಿ** ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತಿ।

೮೬. **ಸಬ್ಬಮ್ಹಿ ಲೋಕಮ್ಹಿ** ಸಕಲಸ್ಮಿಂ ಲೋಕತ್ತಯೇ **ಮಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ** ಮಂ ವಿಹಾಯ **ಪಚೇಕಬುದ್ಧೇಹಿ ಸಮೋವ** ಸದಿಸೋ ಏವ **ನತ್ಥಿ, ತೇಸಂ ಮಹಾಮುನೀನಂ** ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ **ಇಮಂ ವಣ್ಣಂ** ಇಮಂ ಗುಣಂ **ಪದೇಸಮತ್ತಂ** ಸಙ್ಖೇಪಮತ್ತಂ **ಅಹಂ** ತುಮ್ಹಾಕಂ **ಸಾಧು** ಸಾಧುಕಂ **ವಕ್ಖಾಮಿ** ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೭. ಅನಾಚರಿಯಕಾ ಹುತ್ವಾ **ಸಯಮೇವ ಬುದ್ಧಾನಂ** ಅತ್ತನಾವ ಪಟಿವಿದ್ಧಾನಂ ಇಸೀನಂ ಅನ್ತರೇ **ಮಹಾಇಸೀನಂ ಮಧೂವಖುದ್ದಂ** ಖುದ್ದಕಮಧುಪಟಲಂ ಇವ **ಸಾಧೂನಿ** ಮಧುರಾನಿ **ವಾಕ್ಯಾನಿ** ಉದಾನವಚನಾನಿ **ಅನುತ್ತರಂ** ಉತ್ತರವಿರಹಿತಂ **ಭೇಸಜಂ** ಓಸಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ **ಪತ್ಥಯನ್ತಾ** ಇಚ್ಛನ್ತಾ **ಸಬ್ಬೇ** ತುಮ್ಹೇ **ಸುಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ** ಸುಪ್ಪಸನ್ನಮನಾ **ಸುಣಾಥ** ಮನಸಿ ಕರೋಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೮-೮೯. **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಸಮಾಗತಾನ**ನ್ತಿ ರಾಸಿಭೂತಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ। ಅರಿಟ್ಠೋ, ಉಪರಿಟ್ಠೋ, ತಗರಸಿಖಿ, ಯಸಸ್ಸೀ, ಸುದಸ್ಸನೋ, ಪಿಯದಸ್ಸೀ, ಗನ್ಧಾರೋ, ಪಿಣ್ಡೋಲೋ, ಉಪಾಸಭೋ, ನಿಥೋ, ತಥೋ, ಸುತವಾ, ಭಾವಿತತ್ತೋ, ಸುಮ್ಭೋ, ಸುಭೋ, ಮೇಥುಲೋ, ಅಟ್ಠಮೋ, ಸುಮೇಧೋ, ಅನೀಘೋ, ಸುದಾಠೋ, ಹಿಙ್ಗು, ಹಿಙ್ಗೋ,

ದ್ವೇಜಾಲಿನೋ, ಅಟ್ಠಕೋ, ಕೋಸಲೋ, ಸುಬಾಹು, ಉಪನೇಮಿಸೋ, ನೇಮಿಸೋ, ಸನ್ತಚಿತ್ತೋ, ಸಚ್ಚೋ, ತಥೋ, ವಿರಜೋ, ಪಣ್ಡಿತೋ, ಕಾಲೋ, ಉಪಕಾಲೋ, ವಿಜಿತೋ, ಜಿತೋ, ಅಙ್ಗೋ, ಪಙ್ಗೋ, ಗುತ್ತಿಜ್ಜಿತೋ, ಪಸ್ಸೀ, ಜಹೀ, ಉಪಧಿಂ, ದುಕ್ಖಮೂಲಂ, ಅಪರಾಜಿತೋ, ಸರಭಙ್ಗೋ, ಲೋಮಹಂಸೋ , ಉಚ್ಚಙ್ಗಮಾಯೋ, ಅಸಿತೋ, ಅನಾಸವೋ, ಮನೋಮಯೋ, ಮಾನಚ್ಛಿದೋ, ಬನ್ಧುಮಾ, ತದಾಧಿಮುತ್ತೋ, ವಿಮಲೋ, ಕೇತುಮಾ, ಕೋತುಮ್ಬರಙ್ಗೋ, ಮಾತಙ್ಗೋ, ಅರಿಯೋ, ಅಚ್ಚುತೋ, ಅಚ್ಚುತಗಾಮಿ, ಬ್ಯಾಮಕೋ, ಸುಮಙ್ಗಲೋ, ದಿಬ್ಬಿಲೋ ಚಾತಿಆದೀನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸತಾನಂ **ಯಾನಿ** ಅಪದಾನಾನಿ **ಪರಮ್ಪರಂ** ಪಚ್ಚೇಕಂ **ಬ್ಯಾಕರಣಾನಿ** ಯೋ ಚ **ಆದೀನವೋ ಯಞ್ಚ ವಿರಾಗವತ್ಥುಂ** ಅನಲ್ಲೀಯನಕಾರಣಂ **ಯಥಾ ಚ** ಯೇನ ಕಾರಣೇನ **ಬೋಧಿಂ ಅನುಪಾಪುಣಿಂಸು** ಚತುಮಗ್ಗಞಾಣಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕರಿಂಸು। **ಸರಾಗವತ್ಥೂಸೂತಿ** ಸುಟ್ಠು ಅಲ್ಲೀಯಿತಬ್ಬವತ್ಥೂಸು ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇಸು **ವಿರಾಗಸಞ್ಞೀ** ವಿರತ್ತಸಞ್ಞವನ್ತೋ **ರತ್ತಮ್ಹಿ ಲೋಕಮ್ಹಿ** ಅಲ್ಲೀಯನಸಭಾವಲೋಕೇ **ವಿರತಚಿತ್ತಾ** ಅನಲ್ಲೀಯನಮನಾ **ಹಿತ್ವಾ ಪಪಞ್ಚೇತಿ** ರಾಗೋ ಪಪಞ್ಚಂ ದೋಸೋ ಪಪಞ್ಚಂ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ಪಪಞ್ಚಾತಿ ಪಪಞ್ಚಸಙ್ಖಾತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಹಿತ್ವಾ **ಜಿಯ ಫನ್ದಿತಾನೀತಿ** ಫನ್ದಿತಾನಿ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಿ ಜಿನಿತ್ವಾ **ತಥೇವ** ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಏವಂ **ಬೋಧಿಂ ಅನುಪಾಪುಣಿಂಸು** ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕರಿಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೦-೯೧. **ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸು ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡನ್ತಿ** ತಜ್ಜನಘಾಲನವಧಬನ್ಧನಂ ನಿಧಾಯ ಠಪೇತ್ವಾ **ತೇಸಂ** ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಅನ್ತರೇ **ಅಞ್ಞತರಂ** ಕಞ್ಚಿ ಏಕಮ್ಪಿ ಸತ್ತಂ **ಅವಿಹೇಠಯಂ** ಅವಿಹೇಠಯನ್ತೋ ಅದುಕ್ಖಾಪೇನ್ತೋ **ಮೇತ್ತೇನ ಚಿತ್ತೇನ** "ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಸುಖಿತಾ ಹೋನ್ತೂ"ತಿ ಮೇತ್ತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ **ಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ** ಹಿತೇನ ಅನುಕಮ್ಪನಸಭಾವೋ। ಅಥ ವಾ **ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸು ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸೂತಿ** ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ಸಬ್ಬಥಾ ಸಬ್ಬಂ ಅಸೇಸಂ ನಿಸ್ಸೇಸಂ ಪರಿಯಾದಿಯನವಚನಮೇತಂ। **ಭೂತೇಸೂತಿ** ಭೂತಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ತಸಾ ಚ ಥಾವರಾ ಚ। ಯೇಸಂ ತಸಿಣಾ ತಣ್ಹಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ, ಯೇಸಞ್ಚ ಭಯಭೇರವಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ, ತೇ ತಸಾ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ತಸಾ? ತಸನ್ತಿ ಉತ್ತಸನ್ತಿ ಪರಿತಸನ್ತಿ ಭಾಯನ್ತಿ ಸನ್ತಾಸಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತಂ ಕಾರಣಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ತಸಾ। ಯೇಸಂ ತಸಿಣಾ ತಣ್ಹಾ ಪಹೀನಾ, ಯೇಸಞ್ಚ ಭಯಭೇರವಾ ಪಹೀನಾ, ತೇ ಥಾವರಾ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಥಾವರಾ? ಥಿರನ್ತಿ ನ ತಸನ್ತಿ ನ ಉತ್ತಸನ್ತಿ ನ ಪರಿತಸನ್ತಿ ನ ಭಾಯನ್ತಿ ನ ಸನ್ತಾಸಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತಂ ಕಾರಣಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಥಾವರಾ।

ತಯೋ ದಣ್ಡಾ - ಕಾಯದಣ್ಡೋ, ವಚೀದಣ್ಡೋ, ಮನೋದಣ್ಡೋತಿ। ತಿವಿಧಂ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಂ ಕಾಯದಣ್ಡೋ, ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತಂ ವಚೀದಣ್ಡೋ, ತಿವಿಧಂ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತಂ ಮನೋದಣ್ಡೋ। ಸಬ್ಬೇಸು ಸಕಲೇಸು ಭೂತೇಸು ಸತ್ತೇಸು ತಂ ತಿವಿಧಂ ದಣ್ಡಂ ನಿಧಾಯ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಓರೋಪಯಿತ್ವಾ ಸಮೋರೋಪಯಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತ್ವಾ ಹಿಂಸನತ್ಥಂ ಅಗಹೇತ್ವಾತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸು ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡಂ। **ಅವಿಹೇಠಯಂ ಅಞ್ಞತರಮ್ಪಿ ತೇಸನ್ತಿ** ಏಕಮೇಕಮ್ಪಿ ಸತ್ತಂ ಪಾಣಿನಾ ವಾ ಲೇಡ್ಡುನಾ ವಾ ದಣ್ಡೇನ ವಾ ಸತ್ಥೇನ ವಾ ಅನ್ದುಯಾ ವಾ ರಜ್ಜುಯಾ ವಾ ಅವಿಹೇಠಯನ್ತೋ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸತ್ತೇ ಪಾಣಿನಾ ವಾ ಲೇಡ್ಡುನಾ ವಾ ದಣ್ಡೇನ ವಾ ಸತ್ಥೇನ ವಾ ಅನ್ದುಯಾ ವಾ ರಜ್ಜುಯಾ ವಾ ಅವಿಹೇಠಯಂ ಅವಿಹೇಠಯನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಮ್ಪಿ ತೇಸಂ। ನ **ಪುತ್ತಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ ಕುತೋ ಸಹಾಯನ್ತಿ ನಾತಿ** ಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ। **ಪುತ್ತನ್ತಿ** ಚತ್ತಾರೋ ಪುತ್ತಾ ಅತ್ರಜೋ ಪುತ್ತೋ, ಖೇತ್ತಜೋ, ದಿನ್ನಕೋ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಪುತ್ತೋ। **ಸಹಾಯನ್ತಿ** ಸಹಾಯೋ ವುಚ್ಚತಿ ಯೇನ ಸಹ ಆಗಮನಂ ಫಾಸು, ಗಮನಂ ಫಾಸು, ಠಾನಂ ಫಾಸು, ನಿಸಜ್ಜಾ ಫಾಸು, ಆಲಪನಂ ಫಾಸು, ಸಲ್ಲಪನಂ ಫಾಸು, ಸಮುಲ್ಲಪನಂ ಫಾಸು। ನ ಪುತ್ತಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ ಕುತೋ ಸಹಾಯನ್ತಿ ಪುತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯ, ನ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯ ನ ಪತ್ಥೇಯ್ಯ ನ ಪಿಹಯೇಯ್ಯ ನಾಭಿಜಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಕುತೋ ಮಿತ್ತಂ ವಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಂ ವಾ ಸಮ್ಭತ್ತಂ ವಾ ಸಹಾಯಂ ವಾ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯ ಪತ್ಥೇಯ್ಯ ಪಿಹಯೇಯ್ಯ ಅಭಿಜಪ್ಪೇಯ್ಯಾತಿ ನ ಪುತ್ತಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ ಕುತೋ ಸಹಾಯಂ। **ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋತಿ** ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸಙ್ಖಾತೇನ ಏಕೋ, ಅದುತಿಯಟ್ಠೇನ ಏಕೋ, ತಣ್ಹಾಯ ಪಹಾನಟ್ಠೇನ ಏಕೋ, ಏಕನ್ತವೀತರಾಗೋತಿ ಏಕೋ, ಏಕನ್ತವೀತದೋಸೋತಿ ಏಕೋ, ಏಕನ್ತವೀತಮೋಹೋತಿ ಏಕೋ, ಏಕನ್ತನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋತಿ ಏಕೋ, ಏಕಾಯನಮಗ್ಗಂ ಗತೋತಿ ಏಕೋ, ಏಕೋ ಅನುತ್ತರಂ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ಏಕೋ।

ಕಥಂ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸಙ್ಖಾತೇನ ಏಕೋ? ಸೋ ಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಸಬ್ಬಂ ಘರಾವಾಸಪಲಿಬೋಧಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ, ಪುತ್ತದಾರಪಲಿಬೋಧಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ, ಞಾತಿಪಲಿಬೋಧಂ, ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಪಲಿಬೋಧಂ, ಸನ್ನಿಧಿಪಲಿಬೋಧಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಕಿಞ್ಚನಭಾವಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಏಕೋವ ಚರತಿ ವಿಹರತಿ ಇರಿಯತಿ ವತ್ತತಿ ಪಾಲೇತಿ ಯಪೇತಿ ಯಾಪೇತೀತಿ ಏವಂ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸಙ್ಖಾತೇನ ಏಕೋ।

ಕಥಂ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅದುತಿಯಟ್ಠೇನ ಏಕೋ? ಸೋ ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಏಕೋ ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಸೇವತಿ ಅಪ್ಪಸದ್ದಾನಿ ಅಪ್ಪನಿಗ್ಘೋಸಾನಿ ವಿಜನವಾತಾನಿ ಮನುಸ್ಸರಾಹಸ್ಸೇಯ್ಯಕಾನಿ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಸಾರುಪ್ಪಾನಿ। ಸೋ ಏಕೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಏಕೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಏಕೋ ನಿಸೀದತಿ, ಏಕೋ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಏಕೋ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸತಿ, ಏಕೋ ಪಟಿಕ್ಕಮತಿ, ಏಕೋ ರಹೋ ನಿಸೀದತಿ, ಏಕೋ ಚಙ್ಕಮತಿ, ಏಕೋ ಚರತಿ ವಿಹರತಿ ಇರಿಯತಿ ವತ್ತತಿ ಪಾಲೇತಿ ಯಪೇತಿ ಯಾಪೇತೀತಿ ಏವಂ ಸೋ ಅದುತಿಯಟ್ಠೇನ ಏಕೋ।

ಕಥಂ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ತಣ್ಹಾಯ ಪಹಾನಟ್ಠೇನ ಏಕೋ? ಸೋ ಏಕೋ ಅದುತಿಯೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಪಧಾನಂ ಪದಹನ್ತೋ ಮಾರಂ ಸಸೇನಕಂ ನಮುಚಿಂ ಕಣ್ಹಂ ಪಮತ್ತಬನ್ಧುಂ ವಿಧಮೇತ್ವಾ ಚ ತಣ್ಹಾಜಾಲಿನಿಂ ವಿಸರಿತಂ ವಿಸತ್ತಿಕಂ ಪಜಹಿ ವಿನೋದೇಸಿ ಬ್ಯನ್ತಿಂ ಅಕಾಸಿ ಅನಭಾವಂ ಗಮೇಸಿ।

> "ತಣ್ಹಾದುತಿಯೋ ಪುರಿಸೋ, ದೀಘಮದ್ಧಾನ ಸಂಸರಂ।
> ಇತ್ಥಭಾವಞ್ಞಥಾಭಾವಂ, ಸಂಸಾರಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ॥

> "ಏತಮಾದೀನವಂ ಞತ್ವಾ, ತಣ್ಹಂ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವಂ।
> ವೀತತಣ್ಹೋ ಅನಾದಾನೋ, ಸತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ"ತಿ॥ (ಇತಿವು॰ ೧೫, ೧೦೫; ಮಹಾನಿ॰ ೧೯೧) -

ಏವಂ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ತಣ್ಹಾಯ ಪಹಾನಟ್ಠೇನ ಏಕೋ।

ಕಥಂ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಏಕನ್ತವೀತರಾಗೋತಿ ಏಕೋ? ರಾಗಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಏಕನ್ತವೀತರಾಗೋತಿ ಏಕೋ, ದೋಸಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಏಕನ್ತವೀತದೋಸೋತಿ ಏಕೋ, ಮೋಹಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಏಕನ್ತವೀತಮೋಹೋತಿ ಏಕೋ, ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಏಕನ್ತನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋತಿ ಏಕೋ, ಏವಂ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಏಕನ್ತವೀತರಾಗೋತಿ ಏಕೋ।

ಕಥಂ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಏಕಾಯನಮಗ್ಗಂ ಗತೋತಿ ಏಕೋ? ಏಕಾಯನಮಗ್ಗೋ ವುಚ್ಚತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ, ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ।

> "ಏಕಾಯನಂ ಜಾತಿಖಯನ್ತದಸ್ಸೀ, ಮಗ್ಗಂ ಪಜಾನಾತಿ ಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ।
> ಏತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ತರಿಂಸು ಪುಬ್ಬೇ, ತರಿಸ್ಸನ್ತಿ ಯೇ ಚ ತರನ್ತಿ ಓಘ"ನ್ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೩೮೪; ಮಹಾನಿ॰ ೧೯೧) -

ಏವಂ ಸೋ ಏಕಾಯನಮಗ್ಗಂ ಗತೋತಿ ಏಕೋ।

ಕಥಂ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಏಕೋ ಅನುತ್ತರಂ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ಏಕೋ? ಬೋಧಿ ವುಚ್ಚತಿ ಚತೂಸು ಮಗ್ಗೇಸು ಞಾಣಂ (ಮಹಾನಿ॰ ೧೯೧; ಚೂಳನಿ॰ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸುತ್ತನಿದ್ದೇಸ ೧೨೧)। ಪಞ್ಞಾ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ

ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ವೀಮಂಸಾ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ। ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ತೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣೇನ "ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಿಚ್ಚಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ದುಕ್ಖಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನತ್ತಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ। "ಅವಿಜ್ಜಾಪಚ್ಚಯಾ ಸಙ್ಖಾರಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಸಙ್ಖಾರಪಚ್ಚಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣ"ನ್ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾ ನಾಮರೂಪ"ನ್ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ನಾಮರೂಪಪಚ್ಚಯಾ ಸಳಾಯತನ"ನ್ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಸಳಾಯತನಪಚ್ಚಯಾ ಫಸ್ಸೋ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ವೇದನಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ವೇದನಾಪಚ್ಚಯಾ ತಣ್ಹಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ತಣ್ಹಾಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಾದಾನ"ನ್ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಉಪಾದಾನಪಚ್ಚಯಾ ಭವೋ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಭವಪಚ್ಚಯಾ ಜಾತೀ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಜಾತಿಪಚ್ಚಯಾ ಜರಾಮರಣ"ನ್ತಿ ಬುಜ್ಝಿ। "ಅವಿಜ್ಜಾನಿರೋಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿರೋಧೋ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಸಙ್ಖಾರನಿರೋಧಾ ವಿಞ್ಞಾಣನಿರೋಧೋ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ…ಪೇ॰… "ಭವನಿರೋಧಾ ಜಾತಿನಿರೋಧೋ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಜಾತಿನಿರೋಧಾ ಜರಾಮರಣನಿರೋಧೋ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ। "ಇದಂ ದುಕ್ಖ"ನ್ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಪಟಿಪದಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ। "ಇಮೇ ಆಸವಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಅಯಂ ಆಸವಸಮುದಯೋ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ…ಪೇ॰… "ಪಟಿಪದಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ, "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ಬುಜ್ಝಿ। ಛನ್ನಂ ಫಸ್ಸಾಯತನಾನಂ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಆದೀನವಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ಬುಜ್ಝಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾನಂ ಸಮುದಯಞ್ಚ…ಪೇ॰… ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ಬುಜ್ಝಿ, ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾಭೂತಾನಂ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಆದೀನವಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ಬುಜ್ಝಿ, "ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮುದಯಧಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಬುಜ್ಝಿ।

ಅಥ ವಾ ಯಂ ಬುಜ್ಝಿತಬ್ಬಂ ಅನುಬುಜ್ಝಿತಬ್ಬಂ ಪಟಿಬುಜ್ಝಿತಬ್ಬಂ ಸಮ್ಬುಜ್ಝಿತಬ್ಬಂ ಅಧಿಗನ್ತಬ್ಬಂ ಫಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ತೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣೇನ ಬುಜ್ಝಿ ಅನುಬುಜ್ಝಿ ಪಟಿಬುಜ್ಝಿ ಸಮ್ಬುಜ್ಝಿ ಅಧಿಗಞ್ಛಿ ಫಸ್ಸೇಸಿ ಸಚ್ಛಾಕಾಸೀತಿ, ಏವಂ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಏಕೋ ಅನುತ್ತರಂ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ಏಕೋ।

ಚರೇತಿ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ (ಚೂಳನಿ॰ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸುತ್ತನಿದ್ದೇಸ ೧೨೧) - ಇರಿಯಾಪಥಚರಿಯಾ, ಆಯತನಚರಿಯಾ, ಸತಿಚರಿಯಾ, ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾ, ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಮಗ್ಗಚರಿಯಾ, ಪತ್ತಿಚರಿಯಾ, ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾ। ಇರಿಯಾಪಥಚರಿಯಾತಿ ಚತೂಸು ಇರಿಯಾಪಥೇಸು, ಆಯತನಚರಿಯಾತಿ ಛಸು ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಬಾಹಿರೇಸು ಆಯತನೇಸು, ಸತಿಚರಿಯಾತಿ ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು, ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾತಿ ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು, ಞಾಣಚರಿಯಾತಿ ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು, ಮಗ್ಗಚರಿಯಾತಿ ಚತೂಸು ಅರಿಯಮಗ್ಗೇಸು, ಪತ್ತಿಚರಿಯಾತಿ ಚತೂಸು ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಸು, ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾತಿ ತಥಾಗತೇಸು ಅರಹನ್ತೇಸು ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇಸು, ಪದೇಸತೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೇಸು, ಪದೇಸತೋ ಸಾವಕೇಸು।

ಇರಿಯಾಪಥಚರಿಯಾ ಚ ಪಣಿಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ, ಆಯತನಚರಿಯಾ ಚ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರಾನಂ, ಸತಿಚರಿಯಾ ಚ ಅಪ್ಪಮಾದವಿಹಾರೀನಂ, ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾ ಚ ಅಧಿಚಿತ್ತಮನುಯುತ್ತಾನಂ, ಞಾಣಚರಿಯಾ ಚ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ, ಮಗ್ಗಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ, ಪತ್ತಿಚರಿಯಾ ಚ ಅಧಿಗತಫಲಾನಂ, ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾ ಚ ತಥಾಗತಾನಂ ಅರಹನ್ತಾನಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾನಂ, ಪದೇಸತೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧಾನಂ, ಪದೇಸತೋ ಸಾವಕಾನಂ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ।

ಅಪರಾಪಿ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ - ಅಧಿಮುಚ್ಚನ್ತೋ ಸದ್ಧಾಯ ಚರತಿ, ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವೀರಿಯೇನ ಚರತಿ, ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತೋ ಸತಿಯಾ ಚರತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಮಾಧಿನಾ ಚರತಿ, ಪಜಾನನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಚರತಿ, ವಿಜಾನನ್ತೋ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾಯ ಚರತಿ, ಏವಂ ಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಆಯತನನ್ತಿ ಆಯತನಚರಿಯಾಯ ಚರತಿ। ಏವಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ವಿಸೇಸಮಧಿಗಚ್ಛತೀತಿ ವಿಸೇಸಚರಿಯಾಯ ಚರತಿ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ।

ಅಪರಾಪಿ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ - ದಸ್ಸನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ, ಅಭಿನಿರೋಪನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ, ಪರಿಗ್ಗಹಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಯ, ಸಮುಟ್ಠಾನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ, ವೋದಾನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ, ಪಗ್ಗಹಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ, ಉಪಟ್ಠಾನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಸತಿಯಾ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ।

ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋತಿ ಯಥಾ ಖಗ್ಗಸ್ಸ ನಾಮ ವಿಸಾಣಂ ಏಕಮೇವ ಹೋತಿ, ಅದುತಿಯಂ, ಏವಮೇವ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ತಕ್ಕಪ್ಪೋ ತಸ್ಸದಿಸೋ ತಪ್ಪಟಿಭಾಗೋ। ಯಥಾ ಅತಿಲೋಣಂ ವುಚ್ಚತಿ ಲೋಣಕಪ್ಪೋ, ಅತಿತಿತ್ತಕಂ ವುಚ್ಚತಿ ತಿತ್ತಕಪ್ಪೋ, ಅತಿಮಧುರಂ ವುಚ್ಚತಿ ಮಧುರಕಪ್ಪೋ, ಅತಿಉಣ್ಹಂ ವುಚ್ಚತಿ ಅಗ್ಗಿಕಪ್ಪೋ, ಅತಿಸೀತಂ ವುಚ್ಚತಿ ಹಿಮಕಪ್ಪೋ, ಮಹಾಉದಕಕ್ಖನ್ಧೋ ವುಚ್ಚತಿ ಸಮುದ್ದಕಪ್ಪೋ, ಮಹಾಭಿಞ್ಞಾಬಲಪ್ಪತ್ತೋ ಸಾವಕೋ ವುಚ್ಚತಿ ಸತ್ಥುಕಪ್ಪೋತಿ। ಏವಮೇವ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ, ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸದಿಸೋ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಪಟಿಭಾಗೋ ಏಕೋ ಅದುತಿಯೋ ಮುತ್ತಬನ್ಧನೋ ಸಮ್ಮಾ ಲೋಕೇ ಚರತಿ ವಿಹರತಿ ಇರಿಯತಿ ವತ್ತತಿ ಪಾಲೇತಿ ಯಪೇತಿ ಯಾಪೇತೀತಿ ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ। ತೇನಾಹು ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧಾ -

"ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸು ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡಂ, ಅವಿಹೇಠಯಂ ಅಞ್ಞತರಮ್ಪಿ ತೇಸಂ।
ನ ಪುತ್ತಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ ಕುತೋ ಸಹಾಯಂ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

"ಸಂಸಗ್ಗಜಾತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ಸ್ನೇಹಾ, ಸ್ನೇಹನ್ವಯಂ ದುಕ್ಖಮಿದಂ ಪಹೋತಿ।
ಆದೀನವಂ ಸ್ನೇಹಜಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ। ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

"ಮಿತ್ತೇ ಸುಹಜ್ಜೇ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನೋ, ಹಾಪೇತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಸನ್ಥವೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

"ವಂಸೋ ವಿಸಾಲೋವ ಯಥಾ ವಿಸತ್ತೋ, ಪುತ್ತೇಸು ದಾರೇಸು ಚ ಯಾ ಅಪೇಕ್ಖಾ।
ವಂಸೇ ಕಳೀರೋವ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

"ಮಿಗೋ ಅರಞ್ಞಮ್ಹಿ ಯಥಾ ಅಬದ್ಧೋ, ಯೇನಿಚ್ಛಕಂ ಗಚ್ಛತಿ ಗೋಚರಾಯ।
ವಿಞ್ಞೂ ನರೋ ಸೇರಿತಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

"ಆಮನ್ತನಾ ಹೋತಿ ಸಹಾಯಮಜ್ಝೇ, ವಾಸೇ ಚ ಠಾನೇ ಗಮನೇ ಚಾರಿಕಾಯ।
ಅನಭಿಜ್ಝಿತಂ ಸೇರಿತಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

"ಖಿಡ್ಡಾ ರತೀ ಹೋತಿ ಸಹಾಯಮಜ್ಝೇ, ಪುತ್ತೇಸು ಪೇಮಂ ವಿಪುಲಞ್ಚ ಹೋತಿ।
ಪಿಯವಿಪ್ಪಯೋಗಂ ವಿಜಿಗುಚ್ಛಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

"ಚಾತುದ್ದಿಸೋ ಅಪ್ಪಟಿಘೋ ಚ ಹೋತಿ, ಸನ್ತುಸ್ಸಮಾನೋ ಇತರೀತರೇನ।
ಪರಿಸ್ಸಯಾನಂ ಸಹಿತಾ ಅಛಮ್ಭೀ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

"ದುಸ್ಸಙ್ಗಹಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾಪಿ ಏಕೇ, ಅಥೋ ಗಹಟ್ಠಾ ಘರಮಾವಸನ್ತಾ।
ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ಪರಪುತ್ತೇಸು ಹುತ್ವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಓರೋಪಯಿತ್ವಾ ಗಿಹಿಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ, ಸಞ್ಛಿನ್ನಪತ್ತೋ ಯಥಾ ಕೋವಿಳಾರೋ।
ಛೇತ್ವಾನ ವೀರೋ ಗಿಹಿಬನ್ಧನಾನಿ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಸಚೇ ಲಭೇಥ ನಿಪಕಂ ಸಹಾಯಂ, ಸದ್ಧಿಂ ಚರಂ ಸಾಧುವಿಹಾರಿಧೀರಂ।
ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಸಬ್ಬಾನಿ ಪರಿಸ್ಸಯಾನಿ, ಚರೇಯ್ಯ ತೇನತ್ತಮನೋ ಸತೀಮಾ॥

“ನೋ ಚೇ ಲಭೇಥ ನಿಪಕಂ ಸಹಾಯಂ, ಸದ್ಧಿಂ ಚರಂ ಸಾಧುವಿಹಾರಿಧೀರಂ।
ರಾಜಾವ ರಟ್ಠಂ ವಿಜಿತಂ ಪಹಾಯ, ಏಕೋ ಚರೇ ಮಾತಙ್ಗರಞ್ಞೇವ ನಾಗೋ॥

“ಅದ್ಧಾ ಪಸಂಸಾಮ ಸಹಾಯಸಮ್ಪದಂ, ಸೇಟ್ಠಾ ಸಮಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಸಹಾಯಾ।
ಏತೇ ಅಲದ್ಧಾ ಅನವಜ್ಜಭೋಜೀ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ದಿಸ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಪಭಸ್ಸರಾನಿ, ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೇನ ಸುನಿಟ್ಠಿತಾನಿ।
ಸಙ್ಘಟ್ಟಮಾನಾನಿ ದುವೇ ಭುಜಸ್ಮಿಂ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಏವಂ ದುತೀಯೇನ ಸಹಾ ಮಮಸ್ಸ, ವಾಚಾಭಿಲಾಪೋ ಅಭಿಸಜ್ಜನಾ ವಾ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಆಯತಿಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಕಾಮಾ ಹಿ ಚಿತ್ರಾ ಮಧುರಾ ಮನೋರಮಾ, ವಿರೂಪರೂಪೇನ ಮಥೇನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ।
ಆದೀನವಂ ಕಾಮಗುಣೇಸು ದಿಸ್ವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಈತೀ ಚ ಗಣ್ಡೋ ಚ ಉಪದ್ದವೋ ಚ, ರೋಗೋ ಚ ಸಲ್ಲಞ್ಚ ಭಯಞ್ಚ ಮೇತಂ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಕಾಮಗುಣೇಸು ದಿಸ್ವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಸೀತಞ್ಚ ಉಣ್ಹಞ್ಚ ಖುದಂ ಪಿಪಾಸಂ, ವಾತಾತಪೇ ಡಂಸಸರೀಸಪೇ ಚ।
ಸಬ್ಬಾನಿಪೇತಾನಿ ಅಭಿಸಮ್ಭವಿತ್ವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ನಾಗೋವ ಯೂಥಾನಿ ವಿವಜ್ಜಯಿತ್ವಾ, ಸಞ್ಜಾತಖನ್ಧೋ ಪದುಮೀ ಉಳಾರೋ।
ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಂ ಅರಞ್ಞೇ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಅಟ್ಠಾನತಂ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರತಸ್ಸ, ಯಂ ಫಸ್ಸಯೇ ಸಾಮಯಿಕಂ ವಿಮುತ್ತಿಂ।
ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧುಸ್ಸ ವಚೋ ನಿಸಮ್ಮ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ದಿಟ್ಠೀವಿಸೂಕಾನಿ ಉಪಾತಿವತ್ತೋ, ಪತ್ತೋ ನಿಯಾಮಂ ಪಟಿಲದ್ಧಮಗ್ಗೋ।
ಉಪ್ಪನ್ನಞಾಣೋಮ್ಹಿ ಅನಞ್ಞನೇಯ್ಯೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ನಿಲ್ಲೋಲುಪೋ ನಿಕ್ಕುಹೋ ನಿಪ್ಪಿಪಾಸೋ, ನಿಮ್ಮಕ್ಖ ನಿದ್ಧನ್ತಕಸಾವಮೋಹೋ।
ನಿರಾಸಯೋ ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಭವಿತ್ವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಪಾಪಂ ಸಹಾಯಂ ಪರಿವಜ್ಜಯೇಥ, ಅನತ್ಥದಸ್ಸಿಂ ವಿಸಮೇ ನಿವಿಟ್ಠಂ।

ಸಯಂ ನ ಸೇವೇ ಪಸುತಂ ಪಮತ್ತಂ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಬಹುಸ್ಸುತಂ ಧಮ್ಮಧರಂ ಭಜೇಥ, ಮಿತ್ತಂ ಉಳಾರಂ ಪಟಿಭಾನವನ್ತಂ।
ಅಞ್ಞಾಯ ಅತ್ಥಾನಿ ವಿನೇಯ್ಯ ಕಙ್ಖಂ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಖಿಡ್ಡಂ ರತಿಂ ಕಾಮಸುಖಞ್ಚ ಲೋಕೇ, ಅನಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖಮಾನೋ।
ವಿಭೂಸಟ್ಠಾನಾ ವಿರತೋ ಸಚ್ಚವಾದೀ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಪುತ್ತಞ್ಚ ದಾರಂ ಪಿತರಞ್ಚ ಮಾತರಂ, ಧನಾನಿ ಧಞ್ಞಾನಿ ಚ ಬನ್ಧವಾನಿ।
ಹಿತ್ವಾನ ಕಾಮಾನಿ ಯಥೋಧಿಕಾನಿ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಸಙ್ಗೋ ಏಸೋ ಪರಿತ್ತಮೇತ್ಥ ಸೋಖ್ಯಂ, ಅಪ್ಪಸ್ಸಾದೋ ದುಕ್ಖಮೇವೇತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ।
ಗಳೋ ಏಸೋ ಇತಿ ಞತ್ವಾ ಮತಿಮಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಸನ್ದಾಲಯಿತ್ವಾನ ಸಂಯೋಜನಾನಿ, ಜಾಲಂವ ಭೇತ್ವಾ ಸಲಿಲಮ್ಬುಚಾರೀ,
ಅಗ್ಗೀವ ದಡ್ಢಂ ಅನಿವತ್ತಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖೂ ನ ಚ ಪಾದಲೋಲೋ, ಗುತ್ತಿನ್ದ್ರಿಯೋ ರಕ್ಖಿತಮಾನಸಾನೋ।
ಅನವಸ್ಸುತೋ ಅಪರಿಡಯ್ಹಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಓಹಾರಯಿತ್ವಾ ಗಿಹಿಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ, ಸಞ್ಛನ್ನಪತ್ತೋ ಯಥಾ ಪಾರಿಛತ್ತೋ।
ಕಾಸಾಯವತ್ಥೋ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ರಸೇಸು ಗೇಧಂ ಅಕರಂ ಅಲೋಲೋ, ಅನಞ್ಞಪೋಸೀ ಸಪದಾನಚಾರೀ।
ಕುಲೇ ಕುಲೇ ಅಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಪಹಾಯ ಪಞ್ಚಾವರಣಾನಿ ಚೇತಸೋ, ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಬ್ಯಪನುಜ್ಜ ಸಬ್ಬೇ।
ಅನಿಸ್ಸಿತೋ ಛೇಜ್ಜ ಸಿನೇಹದೋಸಂ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ವಿಪಿಟ್ಠಿಕತ್ವಾನ ಸುಖಞ್ಚ ದುಕ್ಖಂ, ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಂ।
ಲದ್ಧಾನುಪೇಕ್ಖಂ ಸಮಥಂ ವಿಸುದ್ಧಂ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಪರಮತ್ಥಪತ್ತಿಯಾ, ಅಲೀನಚಿತ್ತೋ ಅಕುಸೀತವುತ್ತಿ।
ದಳ್ಹನಿಕ್ಕಮೋ ಥಾಮಬಲೂಪಪನ್ನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಂ ಝಾನಮರಿಞ್ಚಮಾನೋ, ಧಮ್ಮೇಸು ನಿಚ್ಚಂ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರೀ।
ಆದೀನವಂ ಸಮ್ಮಸಿತಾ ಭವೇಸು, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ತಣ್ಹಕ್ಖಯಂ ಪತ್ಥಯಮಪ್ಪಮತ್ತೋ, ಅನೇಳಮೂಗೋ ಸುತವಾ ಸತೀಮಾ।
ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮೋ ನಿಯತೋ ಪಧಾನವಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಸೀಹೋವ ಸದ್ದೇಸು ಅಸನ್ತಸನ್ತೋ, ವಾತೋವ ಜಾಲಮ್ಹಿ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ।
ಪದುಮಂವ ತೋಯೇನ ಅಲಿಮ್ಪಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಸೀಹೋ ಯಥಾ ದಾಠಬಲೀ ಪಸಯ್ಹ, ರಾಜಾ ಮಿಗಾನಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಚಾರೀ।
ಸೇವೇಥ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಮೇತ್ತಂ ಉಪೇಕ್ಖಂ ಕರುಣಂ ವಿಮುತ್ತಿಂ, ಆಸೇವಮಾನೋ ಮುದಿತಞ್ಚ ಕಾಲೇ।
ಸಬ್ಬೇನ ಲೋಕೇನ ಅವಿರುಜ್ಝಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ರಾಗಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಮೋಹಂ, ಸನ್ದಾಲಯಿತ್ವಾನ ಸಂಯೋಜನಾನಿ।
ಅಸನ್ತಸಂ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಯಮ್ಹಿ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ॥

“ಭಜನ್ತಿ ಸೇವನ್ತಿ ಚ ಕಾರಣತ್ಥಾ, ನಿಕ್ಕಾರಣಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಅಜ್ಜ ಮಿತ್ತಾ।
ಅತ್ತತ್ಥಪಞ್ಞಾ ಅಸುಚೀಮನುಸ್ಸಾ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸೂ**ತಿ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾಪದಾನಸುತ್ತಂ। ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಸಬ್ಬಸುತ್ತಾನಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ - ಅತ್ತಜ್ಝಾಸಯತೋ, ಪರಜ್ಝಾಸಯತೋ, ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿತೋ, ಪುಚ್ಛಾವಸಿತೋತಿ। ತತ್ಥ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸುತ್ತಸ್ಸ ಅವಿಸೇಸೇನ ಪುಚ್ಛಾವಸಿತೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿ। ವಿಸೇಸೇನ ಪನ ಯಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ ಕಾಚಿ ಗಾಥಾ ತೇನ ತೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇನ ಪುಟ್ಠೇನ ವುತ್ತಾ, ಕಾಚಿ ಅಪುಟ್ಠೇನ ಅತ್ತನಾ ಅಧಿಗತಮಗ್ಗನಯಾನುರೂಪಂ ಉದಾನಂಯೇವ ಉದಾನೇನ್ತೇನ, ತಸ್ಮಾ ಕಾಯಚಿ ಗಾಥಾಯ ಪುಚ್ಛಾವಸಿತೋ, ಕಾಯಚಿ ಅತ್ತಜ್ಝಾಸಯತೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿ। ತತ್ಥ ಯಾ ಅಯಂ ಅವಿಸೇಸೇನ ಪುಚ್ಛಾವಸಿತೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿ, ಸಾ ಆದಿತೋ ಪಭುತಿ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾ -

ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - “ಬುದ್ಧಾನಂ ಪತ್ಥನಾ ಚ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಚ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ಸಾವಕಾನಂ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ? ಸೋ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಯಥಾಕ್ಕಮೇನ ಏತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಯೋಗಾವಚರಸುತ್ತಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಆನನ್ದ, ಆನಿಸಂಸಾ ಪುಬ್ಬಯೋಗಾವಚರೇ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ಅಞ್ಞಂ ಆರಾಧೇತಿ। ನೋ ಚೇ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ಅಞ್ಞಂ ಆರಾಧೇತಿ, ಅಥ ಮರಣಕಾಲೇ ಅಞ್ಞಂ ಆರಾಧೇತಿ। ಅಥ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಅಞ್ಞಂ ಆರಾಧೇತಿ। ಅಥ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವೇ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಕಾಲೇ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹೋತೀ”ತಿ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಪುನ ಆಹ -

“ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ, ಆನನ್ದ, ಅಭಿನೀಹಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ ಪುಬ್ಬಯೋಗಾವಚರಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಬುದ್ಧಸಾವಕಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪತ್ಥನಾ ಚ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಚ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ”ತಿ।

ಸೋ ಆಹ - “ಬುದ್ಧಾನಂ, ಭನ್ತೇ, ಪತ್ಥನಾ ಕೀವ ಚಿರಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಬುದ್ಧಾನಂ, ಆನನ್ದ, ಹೇಟ್ಠಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ, ಮಜ್ಝಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಅಟ್ಠ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ, ಉಪರಿಮಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಸೋಳಸ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ। ಏತೇ ಚ ಭೇದಾ ಪಞ್ಞಾಧಿಕಸದ್ಧಾಧಿಕವೀರಿಯಾಧಿಕಾನಂ ವಸೇನ ಞಾತಬ್ಬಾ।

ಪಞ್ಞಾಧಿಕಾನಞ್ಹಿ ಸದ್ಧಾ ಮನ್ದಾ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಾ ತಿಕ್ಖಾ। ಸದ್ಧಾಧಿಕಾನಂ ಪಞ್ಞಾ ಮಜ್ಝಿಮಾ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಾ ತಿಕ್ಖಾ। ವೀರಿಯಾಧಿಕಾನಂ ಸದ್ಧಾ ಪಞ್ಞಾ ಮನ್ದಾ ಹೋತಿ, ವೀರಿಯಂ ತಿಕ್ಖನ್ತಿ। ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಪನ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ವೇಸ್ಸನ್ತರದಾನಸದಿಸಂ ದಾನಂ ದೇನ್ತೋಪಿ ತದನುರೂಪೇ ಸೀಲಾದಿಪಾರಮಿಧಮ್ಮೇ ಆಚಿನನ್ತೋಪಿ ಅನ್ತರಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಞಾಣಂ ಗಬ್ಭಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ವೇಪುಲ್ಲಂ ನಾಪಜ್ಜತಿ, ಪರಿಪಾಕಂ ನ ಗಚ್ಛತೀತಿ। ಯಥಾ ನಾಮ ತಿಮಾಸಚತುಮಾಸಪಞ್ಚಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ನಿಪ್ಫಜ್ಜನಕಂ ಸಸ್ಸಂ ತಂ ತಂ ಕಾಲಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಸತಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಹಸ್ಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಕೇಳಾಯನ್ತೋಪಿ ಉದಕೇನ ಸಿಞ್ಚನ್ತೋಪಿ ಅನ್ತರಾ ಪಕ್ಖೇನ ವಾ ಮಾಸೇನ ವಾ ನಿಪ್ಫಾದೇಸ್ಸತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಸಸ್ಸಂ ಗಬ್ಭಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ವೇಪುಲ್ಲಂ ನಾಪಜ್ಜತಿ, ಪರಿಪಾಕಂ ನ ಗಚ್ಛತೀತಿ। ಏವಮೇವಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಅನ್ತರಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ। ತಸ್ಮಾ ಯಥಾವುತ್ತಮೇವ ಕಾಲಂ ಪಾರಮಿಪೂರಣಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಞಾಣಪರಿಪಾಕತ್ಥಾಯ। ಏತ್ತಕೇನಾಪಿ ಚ ಕಾಲೇನ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪತ್ಥಯತೋ ಅಭಿನೀಹಾರಕರಣೇ ಅಟ್ಠ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ। ಅಯಞ್ಹಿ –

> "ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಲಿಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಹೇತು ಸತ್ಥಾರದಸ್ಸನಂ।
> ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರೋ ಚ ಛನ್ದತಾ।
> ಅಟ್ಠಧಮ್ಮಸಮೋಧಾನಾ, ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಸಮಿಜ್ಝತಿ"॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೫೯)।

ಅಭಿನೀಹಾರೋತಿ ಮೂಲಪಣಿಧಾನಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ತತ್ಥ **ಮನುಸ್ಸತ್ತನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಜಾತಿ। ಅಞ್ಞತ್ರ ಹಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಯಾ ಅವಸೇಸಜಾತೀಸು ದೇವಜಾತಿಯಮ್ಪಿ ಠಿತಸ್ಸ ಪಣಿಧಿ ನ ಇಜ್ಝತಿ, ತತ್ಥ ಠಿತೇನ ಪನ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪತ್ಥಯನ್ತೇನ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಾನಿ ಕತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂಯೇವ ಪತ್ಥೇತಬ್ಬಂ, ತತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಪಣಿಧಿ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಸಮಿಜ್ಝತಿ। **ಲಿಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತೀತಿ** ಪುರಿಸಭಾವೋ। ಮಾತುಗಾಮನಪುಂಸಕಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾನಞ್ಹಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಯಂ ಠಿತಾನಮ್ಪಿ ಪಣಿಧಿ ನ ಇಜ್ಝತಿ। ತತ್ಥ ಠಿತೇನ ಪನ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೇನ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಾನಿ ಕತ್ವಾ ಪುರಿಸಭಾವೋಯೇವ ಪತ್ಥೇತಬ್ಬೋ, ತತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಪಣಿಧಿ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಸಮಿಜ್ಝತಿ। **ಹೇತೂತಿ** ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪತ್ತಿ। ಯೋ ಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ವಾಯಮನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ, ತಸ್ಸ ಪಣಿಧಿ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನೋ ಇತರಸ್ಸ ಯಥಾ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ। ಸೋ ಹಿ ದೀಪಙ್ಕರಪಾದಮೂಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತೇನತ್ತಭಾವೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಅಹೋಸಿ। **ಸತ್ಥಾರದಸ್ಸನನ್ತಿ** ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಮ್ಮುಖಾದಸ್ಸನಂ। ಏವಞ್ಹಿ ಇಜ್ಝತಿ, ನೋ ಅಞ್ಞಥಾ ಯಥಾ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ। ಸೋ ಹಿ ದೀಪಙ್ಕರಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ದಿಸ್ವಾ ಪಣಿಧಿಂ ಅಕಾಸಿ। **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾತಿ** ಅನಗಾರಿಯಭಾವೋ। ಸೋ ಚ ಖೋ ಸಾಸನೇ ವಾ ಕಮ್ಮವಾದಿಕಿರಿಯವಾದಿತಾಪಸಪರಿಬ್ಬಾಜಕನಿಕಾಯೇ ವಾ ವಟ್ಟತಿ ಯಥಾ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ। ಸೋ ಹಿ ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ತಾಪಸೋ ಹುತ್ವಾ ಪಣಿಧಿಂ ಅಕಾಸಿ। **ಗುಣಸಮ್ಪತ್ತೀತಿ** ಝಾನಾದಿಗುಣಪಟಿಲಾಭೋ । ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸಪಿ ಹಿ ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸೇವ ಇಜ್ಝತಿ, ನೋ ಇತರಸ್ಸ ಯಥಾ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ। ಸೋ ಹಿ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞೋ ಚ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭೀ ಚ ಹುತ್ವಾ ಪಣಿಧೇಸಿ। **ಅಧಿಕಾರೋತಿ** ಅಧಿಕಕಾರೋ, ಪರಿಚ್ಚಾಗೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಜೀವಿತಾದಿಪರಿಚ್ಚಾಗಞ್ಹಿ ಕತ್ವಾ ಪಣಿದಹತೋಯೇವ ಇಜ್ಝತಿ, ನೋ ಇತರಸ್ಸ ಯಥಾ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ। ಸೋ ಹಿ –

> "ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾನ ಮಂ ಬುದ್ಧೋ, ಸಹ ಸಿಸ್ಸೇಹಿ ಗಚ್ಛತು।
> ಮಾ ನಂ ಕಲಲೇ ಅಕ್ಕಮಿತ್ಥ, ಹಿತಾಯ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೫೩)।

ಏವಂ ಅತ್ತಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಪಣಿಧೇಸಿ। **ಛನ್ದತಾತಿ** ಕತ್ತುಕಮ್ಯತಾ। ಸಾ ಯಸ್ಸ ಬಲವತೀ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಇಜ್ಝತಿ ಪಣಿಧಿ। ಸಾ ಚ ಸಚೇ ಕೋಚಿ ವದೇಯ್ಯ "ಕೋ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಯೋ "ಅಹ"ನ್ತಿ ವತ್ತುಂ ಉಸ್ಸಹತಿ, ತಸ್ಸ ಬಲವತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ತಥಾ ಯದಿ ಕೋಚಿ ವದೇಯ್ಯ "ಕೋ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಂ ವೀತಚ್ಚಿಕಾನಂ ಅಙ್ಗಾರಾನಂ ಪೂರಂ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಇಚ್ಛತಿ, ಕೋ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಂ ಸತ್ತಿಸೂಲೇಹಿ ಆಕಿಣ್ಣಂ ಅಕ್ಕಮನ್ತೋ

ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಇಚ್ಛತಿ, ಕೋ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಂ ಸಮತಿತ್ತಿಕಂ ಉದಕಪುಣ್ಣಂ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಇಚ್ಛತಿ, ಕೋ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಂ ನಿರನ್ತರಂ ವೇಳುಗುಮ್ಬಸಞ್ಛನ್ನಂ ಮದ್ದನ್ತೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿ, ತಂ ಸುತ್ವಾ ಯೋ "ಅಹ"ನ್ತಿ ವತ್ತುಂ ಉಸ್ಸಹತಿ, ತಸ್ಸ ಬಲವತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಏವರೂಪೇನ ಚ ಕತ್ತುಕಮ್ಯತಾಛನ್ದೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ ಪಣಿಧೇಸೀತಿ।

ಏವಂ ಸಮಿದ್ಧಾಭಿನೀಹಾರೋ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠಾರಸ ಅಭಬ್ಬಟ್ಠಾನಾನಿ ನ ಉಪೇತಿ। ಸೋ ಹಿ ತತೋ ಪಭುತಿ ನ ಜಚ್ಚನ್ಧೋ ಹೋತಿ ನ ಜಚ್ಚಪಧಿರೋ, ನ ಉಮ್ಮತ್ತಕೋ, ನ ಏಳಮೂಗೋ, ನ ಪೀಠಸಪ್ಪಿ , ನ ಮಿಲಕ್ಖೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ದಾಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ, ನ ನಿಯತಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ, ನಾಸ್ಸ ಲಿಙ್ಗಂ ಪರಿವತ್ತತಿ, ನ ಪಞ್ಚಾನನ್ತರಿಯಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋತಿ, ನ ಕುಟ್ಠೀ ಹೋತಿ, ನ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ವಟ್ಟಕತೋ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭಾವೋ ಹತ್ಥಿತೋ ಅಧಿಕತ್ತಭಾವೋ ಹೋತಿ, ನ ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಿಕನಿಜ್ಝಾಮತಣ್ಹಿಕಪೇತೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ಕಾಲಕಞ್ಚಿಕಾಸುರೇಸು, ನ ಅವೀಚಿನಿರಯೇ, ನ ಲೋಕನ್ತರಿಕೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಕಾಮಾವಚರೇಸು ಪನ ನ ಮಾರೋ ಹೋತಿ, ರೂಪಾವಚರೇಸು ನ ಅಸಞ್ಞೀಭವೇ, ನ ಸುದ್ಧಾವಾಸೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ಅರೂಪಭವೇಸು, ನ ಅಞ್ಞಂ ಚಕ್ಕವಾಳಂ ಸಙ್ಕಮತಿ।

ಯಾ ಚಿಮಾ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಮ್ಮಙ್ಗೋ ಚ ಅವತ್ಥಾನಞ್ಚ ಹಿತಚರಿಯಾ ಚಾತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಬುದ್ಧಭೂಮಿಯೋ, ತಾಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ -

"ಉಸ್ಸಾಹೋ ವೀರಿಯಂ ವುತ್ತಂ, ಉಮ್ಮಙ್ಗೋ ಪಞ್ಞಾ ಪವುಚ್ಚತಿ।
ಅವತ್ಥಾನಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ, ಹಿತಚರಿಯಾ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾ"ತಿ॥ -

ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಯೇ ಚ ಇಮೇ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಜ್ಝಾಸಯೋ, ಪವಿವೇಕಜ್ಝಾಸಯೋ, ಅಲೋಭಜ್ಝಾಸಯೋ, ಅದೋಸಜ್ಝಾಸಯೋ, ಅಮೋಹಜ್ಝಾಸಯೋ, ನಿಸ್ಸರಣಜ್ಝಾಸಯೋತಿ ಛ ಅಜ್ಝಾಸಯಾ ಬೋಧಿಪರಿಪಾಕಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಯೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಜ್ಝಾಸಯಾ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಕಾಮೇಸು ದೋಸದಸ್ಸಾವಿನೋ, ಪವಿವೇಕಜ್ಝಾಸಯಾ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಸಙ್ಗಣಿಕಾಯ ದೋಸದಸ್ಸಾವಿನೋ, ಅಲೋಭಜ್ಝಾಸಯಾ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಲೋಭೇ ದೋಸದಸ್ಸಾವಿನೋ, ಅದೋಸಜ್ಝಾಸಯಾ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತಾ ದೋಸೇ ದೋಸದಸ್ಸಾವಿನೋ, ಅಮೋಹಜ್ಝಾಸಯಾ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಮೋಹೇ ದೋಸದಸ್ಸಾವಿನೋ, ನಿಸ್ಸರಣಜ್ಝಾಸಯಾ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಸಬ್ಬಭವೇಸು ದೋಸದಸ್ಸಾವಿನೋತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಪನ ಕೀವ ಚಿರಂ ಪತ್ಥನಾ ವಟ್ಟತೀತಿ? ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ದ್ವೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ, ತತೋ ಓರಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವೇತ್ಥ ಕಾರಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಏತ್ತಕೇನಾಪಿ ಚ ಕಾಲೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪತ್ಥಯತೋ ಅಭಿನೀಹಾರಕರಣೇ ಪಞ್ಚ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ। ತೇಸಞ್ಹಿ -

"ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಲಿಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿ, ವಿಗತಾಸವದಸ್ಸನಂ।
ಅಧಿಕಾರೋ ಚ ಛನ್ದತಾ, ಏತೇ ಅಭಿನೀಹಾರಕಾರಣಾ"॥

ತತ್ಥ **ವಿಗತಾಸವದಸ್ಸನ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಬುದ್ಧಸಾವಕಾನಂ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ದಸ್ಸನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಅಥ "ಸಾವಕಾನಂ ಪತ್ಥನಾ ಕಿತ್ತಕಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ, ಅಸೀತಿಮಹಾಸಾವಕಾನಂ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಮೇವ। ತಥಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಚಾತಿ, ತತೋ ಓರಂ ನ

ಸಕ್ಕಾ, ತತ್ಥ ಕಾರಣಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ಇಮೇಸಂ ಪನ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅಧಿಕಾರೋ ಚ ಛನ್ದತಾತಿ ದ್ವಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋಯೇವ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ।

ಏವಂ ಇಮಾಯ ಪತ್ಥನಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ಅಭಿನೀಹಾರೇನ ಯಥಾವುತ್ತಪ್ಪಭೇದಂ ಕಾಲಂ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಾ ಖತ್ತಿಯಕುಲೇ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಖತ್ತಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕುಲಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ, ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಪನ ಬುದ್ಧಾ ವಿಯ ಖತ್ತಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇಸ್ವೇವ। ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾ ಸಂವಟ್ಟಮಾನೇ ಕಪ್ಪೇ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿವಟ್ಟಮಾನೇ ಕಪ್ಪೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತಥಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ। ತೇ ಪನ ಬುದ್ಧಾನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಾಲೇ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಬುದ್ಧಾ ಸಯಞ್ಚ ಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ಪರೇ ಚ ಬೋಧೇನ್ತಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಸಯಮೇವ ಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ನ ಪರೇ ಬೋಧೇನ್ತಿ। ಅತ್ಥರಸಮೇವ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತಿ, ನ ಧಮ್ಮರಸಂ। ನ ಹಿ ತೇ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಂ ಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ದೇಸೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಮೂಗೇನ ದಿಟ್ಠಸುಪಿನೋ ವಿಯ ವನಚರಕೇನ ನಗರೇ ಸಾಯಿತಬ್ಯಞ್ಜನರಸೋ ವಿಯ ಚ ನೇಸಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಹೋತಿ। ಸಬ್ಬಂ ಇದ್ಧಿಸಮಾಪತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಭೇದಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠತಾಯ ಬುದ್ಧಾನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಸಾವಕಾನಂ ಉಪರಿ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞೇ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇನ್ತಿ, "ಚಿತ್ತಸಲ್ಲೇಖೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ವೋಸಾನಂ ನಾಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಉದ್ದೇಸೇನ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಅಜ್ಜ ಉಪೋಸಥೋತಿ ವಚನಮತ್ತೇನ ವಾ, ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಾ ಚ ಗನ್ಧಮಾದನೇ ಮಞ್ಜೂಸಕರುಕ್ಖಮೂಲೇ ರತನಮಾಳೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಕರೋನ್ತೀತಿ। ಏವಂ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಸಬ್ಬಾಕಾರಪರಿಪೂರಂ ಪತ್ಥನಞ್ಚ ಅಭಿನೀಹಾರಞ್ಚ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಇಮಾಯ ಪತ್ಥನಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ಅಭಿನೀಹಾರೇನ ಸಮುದಾಗತೇ ತೇ ತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಕಥೇತುಂ **"ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸು ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡ"**ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಇಮಂ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸುತ್ತಂ ಅಭಾಸಿ। ಅಯಂ ತಾವ ಅವಿಸೇಸೇನ ಪುಚ್ಛಾವಸಿತೋ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸುತ್ತಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿ।

ಇದಾನಿ ವಿಸೇಸೇನ ವತ್ತಬ್ಬಾ। ತತ್ಥ ಇಮಿಸ್ಸಾ ತಾವ ಗಾಥಾಯ ಏವಂ ಉಪ್ಪತ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ - ಅಯಂ ಕಿರ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಸತ್ತಭೂಮಿಂ ಓಗಾಹನ್ತೋ ದ್ವೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಆರಞ್ಞಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಏತಂ ಕಿರ ವತ್ತಂ ಅಪರಿಪೂರೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ । ಕಿಂ ಪನೇತಂ **ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ** ನಾಮ? ಹರಣಪಚ್ಚಾಹರಣನ್ತಿ। ತಂ ಯಥಾ ವಿಭೂತಂ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಕಥೇಸ್ಸಾಮ।

ಇಧ ಏಕಚ್ಚೋ ಭಿಕ್ಖು ಹರತಿ ನ ಪಚ್ಚಾಹರತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಚ್ಚಾಹರತಿ ನ ಹರತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ನೇವ ಹರತಿ ನ ಪಚ್ಚಾಹರತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಹರತಿ ಚ ಪಚ್ಚಾಹರತಿ ಚ। ತತ್ಥ ಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಗೇವ ವುಟ್ಠಾಯ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಬೋಧಿಯಙ್ಗಣವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಬೋಧಿರುಕ್ಖೇ ಉದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಘಟಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಮಾಳೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯವತ್ತಂ ಉಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವೇಅಸೀತಿ ಖನ್ಧಕವತ್ತಾನಿ ಚ ಚುದ್ದಸ ಮಹಾವತ್ತಾನಿ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತತಿ। ಸೋ ಸರೀರಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಯಾವ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾ, ತಾವ ವಿವಿತ್ತಾಸನೇ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ವೇಲಂ ಞತ್ವಾ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಖನ್ಧೇ ಕರಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಅಂಸೇ ಆಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತೋ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚೇತಿಯಞ್ಚ ಬೋಧಿಞ್ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗಾಮಸಮೀಪೇ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸತಿ। ಏವಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಚ ಲಾಭೀ ಭಿಕ್ಖು ಪುಞ್ಞವಾ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲೇ ವಾ ಪಟಿಕ್ಕಮನಸಾಲಾಯಂ ವಾ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ತಂ ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನೋ ತೇಸಂ ಪಞ್ಹವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ ಧಮ್ಮದೇಸನಾವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಚ ತಂ ಮನಸಿಕಾರಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮತಿ। ವಿಹಾರಂ ಆಗತೋಪಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಕಥೇತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಭಣತಿ, ತಂ ತಂ ಬ್ಯಾಪಾರಞ್ಚ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಯಾಮಮ್ಪಿ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಮ್ಪಿ ಏವಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಪಞ್ಚೇತ್ವಾ ಕಾಯದುಟ್ಠುಲ್ಲಾಭಿಭೂತೋ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇಪಿ ಸಯತಿ, ನೇವ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ **"ಹರತಿ ನ ಪಚ್ಚಾಹರತೀ"**ತಿ।

ಯೋ ಪನ ಬ್ಯಾಧಿಬಹುಲೋ ಹೋತಿ, ಭುತ್ತಾಹಾರೋ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ನ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಣಮತಿ। ಪಗೇವ ವುಟ್ಠಾಯ ಯಥಾವುತ್ತಂ ವತ್ತಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಮನಸಿ ಕಾತುಂ, ಅಞ್ಞದತ್ಥು ಯಾಗುಂ ವಾ ಖಜ್ಜಕಂ ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಂ ವಾ ಭತ್ತಂ ವಾ ಪತ್ಥಯಮಾನೋ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಗಾಮಂ ಪವಿಸತಿ। ತತ್ಥ ಯಾಗುಂ ವಾ ಖಜ್ಜಕಂ ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಂ ವಾ ಭತ್ತಂ ವಾ ಲದ್ಧಾ ಪತ್ತಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ ವಿಸೇಸಂ ಪತ್ವಾ ವಾ ಅಪತ್ವಾ ವಾ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೇನೇವ ಮನಸಿಕಾರೇನ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ **"ಪಚ್ಚಾಹರತಿ ನ ಹರತೀ"**ತಿ। ಏದಿಸಾ ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಾ ಗಣನಪಥಂ ವೀತಿವತ್ತಾ, ಸೀಹಳದೀಪೇಯೇವ ತೇಸು ತೇಸು ಗಾಮೇಸು ಆಸನಸಾಲಾಯಂ ತಂ ಆಸನಂ ನತ್ಥಿ, ಯತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಅಪ್ಪತ್ತಾ।

ಯೋ ಪನ ಪಮಾದವಿಹಾರೀ ಹೋತಿ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ, ಸಬ್ಬವತ್ತಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚವಿಧಚೇತೋಖಿಲವಿನಿಬನ್ಧನಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನಸಿಕಾರಮನನುಯುತ್ತೋ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಗಿಹೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಪಪಞ್ಚೇನ ಪಪಞ್ಚಿತೋ ತುಚ್ಛಕೋವ ನಿಕ್ಖಮತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ **"ನೇವ ಹರತಿ ನ ಪಚ್ಚಾಹರತೀ"**ತಿ।

ಯೋ ಪನ ಪಗೇವ ವುಟ್ಠಾಯ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಸಬ್ಬವತ್ತಾನಿ ಪರಿಪೂರೇತ್ವಾ ಯಾವ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾ, ತಾವ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ। ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ದುವಿಧಂ - ಸಬ್ಬತ್ಥಕಞ್ಚ ಪಾರಿಹಾರಿಯಞ್ಚ। ತತ್ಥ ಸಬ್ಬತ್ಥಕಂ ನಾಮ ಮೇತ್ತಾ ಚ ಮರಣಾನುಸ್ಸತಿ ಚ। ತಞ್ಹಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅತ್ಥಯಿತಬ್ಬಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬನ್ತಿ "ಸಬ್ಬತ್ಥಕ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಮೇತ್ತಾ ನಾಮ ಆವಾಸಾದೀಸು ಸಬ್ಬತ್ಥ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ। ಆವಾಸೇಸು ಹಿ ಮೇತ್ತಾವಿಹಾರೀ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ ಮನಾಪೋ, ತೇನ ಫಾಸು ಅಸಙ್ಘಟ್ಟೋ ವಿಹರತಿ। ದೇವತಾಸು ಮೇತ್ತಾವಿಹಾರೀ ದೇವತಾಹಿ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತೋ ಸುಖಂ ವಿಹರತಿ। ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದೀಸು ಮೇತ್ತಾವಿಹಾರೀ ತೇಹಿ ಮಮಾಯಿತೋ ಸುಖಂ ವಿಹರತಿ। ಗಾಮನಿಗಮಾದೀಸು ಮೇತ್ತಾವಿಹಾರೀ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾದೀಸು ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಸುಖಂ ವಿಹರತಿ। ಮರಣಾನುಸ್ಸತಿಭಾವನಾಯ ಜೀವಿತನಿಕನ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಹರತಿ।

ಯಂ ಪನ ಸದಾ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬಂ ಚರಿಯಾನುಕೂಲೇನ ಗಹಿತಂ। ತಂ ದಸಾಸುಭಕಸಿಣಾನುಸ್ಸತೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ, ಚತುಧಾತುವವತ್ಥಾನಮೇವ ವಾ, ತಂ ಸದಾ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬತೋ ರಕ್ಖಿತಬ್ಬತೋ ಭಾವೇತಬ್ಬತೋ ಚ **"ಪಾರಿಹಾರಿಯ"**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಮೂಲಕಮ್ಮಟ್ಠಾನನ್ತಿಪಿ ತದೇವ। ಅತ್ಥಕಾಮಾ ಹಿ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ದಸಪಿ ವೀಸಮ್ಪಿ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಸತಮ್ಪಿ ಏಕತೋ ವಸನ್ತಾ ಕತಿಕವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ - "ಆವುಸೋ, ತುಮ್ಹೇ ನ ಇಣಟ್ಟಾ ನ ಭಯಟ್ಟಾ ನ ಜೀವಿಕಾಪಕತಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮಾ ಪನೇತ್ಥ ಪಬ್ಬಜಿತಾ। ತಸ್ಮಾ ಗಮನೇ ಉಪ್ಪನ್ನಕಿಲೇಸೇ ಗಮನೇಯೇವ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಥ, ಠಾನೇ, ನಿಸಜ್ಜಾಯ, ಸಯನೇ ಉಪ್ಪನ್ನಕಿಲೇಸೇ ಸಯನೇಯೇವ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ।

ತೇ ಏವಂ ಕತಿಕವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅಡ್ಢಉಸಭಉಸಭಅಡ್ಢಗಾವುತಗಾವುತನ್ತರೇಸು ಪಾಸಾಣಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿಕರೋನ್ತಾವ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಸಚೇ ಕಸ್ಸಚಿ ಗಮನೇ ಕಿಲೇಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸೋ ತತ್ಥೇವ ನಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತಥಾ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಥಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸೋ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ತುಯ್ಹಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ವಿತಕ್ಕಂ ಜಾನಾತಿ, ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ತೇ ಏತ"ನ್ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಪಟಿಚೋದೇತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅರಿಯಭೂಮಿಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ತಥಾ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ನಿಸೀದತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ನಿಸೀದತೀತಿ। ಸೋಯೇವ ನಯೋ ಅರಿಯಭೂಮಿಂ ಓಕ್ಕಮಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋಪಿ ತಂ ಕಿಲೇಸಂ ವಿಕ್ಖಮ್ಭೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋವ ಗಚ್ಛತಿ , ನ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನವಿಪ್ಪಯುತ್ತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಪಾದಂ ಉದ್ಧರತಿ। ಉದ್ಧರತಿ ಚೇ, ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪುರಿಮಪದೇಸಂಯೇವ ತಿಟ್ಠತಿ। **ಆಲಿನ್ದಕವಾಸೀ ಮಹಾಫುಸ್ಸದೇವತ್ಥೇರೋ** ವಿಯ।

ಸೋ ಕಿರ ಏಕೂನವೀಸತಿವಸ್ಸಾನಿ ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ಏವಂ ವಿಹಾಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾಪಿ ಸುದಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಕಸನ್ತಾ ಚ ವಪನ್ತಾ ಚ ಮದ್ದನ್ತಾ ಚ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಚ ಥೇರಂ ತಥಾ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಥೇರೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹೋ, ಉದಾಹು ಕಿಞ್ಚಿ ಪಮುಟ್ಠೋ"ತಿ ಸಮುಲ್ಲಪನ್ತಿ। ಸೋ ತಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಯುತ್ತೇನ ಚಿತ್ತೇನೇವ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ವೀಸತಿವಸ್ಸಬ್ಭನ್ತರೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅರಹತ್ತಪತ್ತದಿವಸೇಯೇವಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ದೀಪಂ ಉಜ್ಜಾಲೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಸಕ್ಕೋ ಚ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಸಹಮ್ಪತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗಮಿಂಸು। ತಞ್ಚ ಓಭಾಸಂ ದಿಸ್ವಾ ವನವಾಸೀ ಮಹಾತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ತಂ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಪುಚ್ಛಿ - "ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಓಭಾಸೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಿಂ ಸೋ"ತಿ? ಥೇರೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಓಭಾಸೋ ನಾಮ ದೀಪೋಭಾಸೋಪಿ ಹೋತಿ ಮಣಿಓಭಾಸೋಪೀ"ತಿ ಏವಮಾದಿಮಾಹ। ಸೋ "ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಥ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ ನಿಬದ್ಧೋ "ಆಮಾ"ತಿ ಪಟಿಜಾನಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಕಾಳವಲ್ಲಿಮಣ್ಡಪವಾಸೀ ಮಹಾನಾಗತ್ಥೇರೋ ವಿಯ ಚ। ಸೋಪಿ ಕಿರ ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ ಪೂರೇನ್ತೋ "ಪಠಮಂ ತಾವ ಭಗವತೋ ಮಹಾಪಧಾನಂ ಪೂಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಠಾನಚಙ್ಕಮಮೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ, ಪುನ ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಏವಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನುಯುತ್ತಚಿತ್ತೇನೇವ ಪಾದಂ ಉದ್ಧರನ್ತೋ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಉದ್ಧಟೇ ಪಟಿನಿವತ್ತನ್ತೋ ಗಾಮಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಗಾವೀ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನು ಖೋ"ತಿ ಆಸಙ್ಕನೀಯಪ್ಪದೇಸೇ ಠತ್ವಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಾಮದ್ವಾರಂ ಪತ್ವಾ ಕಚ್ಛಕನ್ತರತೋ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಣ್ಡೂಸಂ ಕತ್ವಾ ಗಾಮಂ ಪವಿಸತಿ "ಭಿಕ್ಖಂ ವಾ ದಾತುಂ ವನ್ದಿತುಂ ವಾ ಉಪಗತೇ ಮನುಸ್ಸೇ 'ದೀಘಾಯುಕಾ ಹೋಥಾ'ತಿ ವಚನಮತ್ತೇನಾಪಿ ಮಾ ಮೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನವಿಕ್ಖೇಪೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ। ಸಚೇ ಪನ ನಂ "ಅಜ್ಜ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ಸತ್ತಮೀ, ಉದಾಹು ಅಟ್ಠಮೀ"ತಿ ದಿವಸಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ಉದಕಂ ಗಿಲಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇತಿ। ಸಚೇ ದಿವಸಪುಚ್ಛಕಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಕ್ಖಮನವೇಲಾಯಂ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ನಿಟ್ಠುಭಿತ್ವಾವ ಯಾತಿ।

ಸೀಹಳದೀಪೇ **ಕಲಮ್ಬತಿತ್ಥವಿಹಾರೇ ವಸ್ಸೂಪಗತಾ ಪಞ್ಞಾಸ ಭಿಕ್ಖೂ** ವಿಯ ಚ। ತೇ ಕಿರ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಕತಿಕವತ್ತಂ ಅಕಂಸು - "ಅರಹತ್ತಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆಲಪಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಗಾಮಞ್ಚ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತಾ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಉದಕಗಣ್ಡೂಸಂ ಕತ್ವಾ ಪವಿಸಿಂಸು, ದಿವಸೇ ಪುಚ್ಛಿತೇ ಉದಕಂ ಗಿಲಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇಸುಂ, ಅಪುಚ್ಛಿತೇ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ನಿಟ್ಠುಭಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಆಗಮಂಸು। ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸಾ ನಿಟ್ಠುಭನಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಜಾನಿಂಸು - "ಅಜ್ಜ ಏಕೋ ಆಗತೋ, ಅಜ್ಜ ದ್ವೇ"ತಿ । ಏವಞ್ಚ ಚಿನ್ತೇಸುಂ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತೇ ಅಮ್ಹೇಹೇವ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಸಲ್ಲಪನ್ತಿ , ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಮ್ಪಿ, ಯದಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಮ್ಪಿ ನ ಸಲ್ಲಪನ್ತಿ, ಅದ್ಧಾ ವಿವಾದಜಾತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಹನ್ದ ನೇಸಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸಬ್ಬೇ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಂಸು। ತತ್ಥ ಪಞ್ಞಾಸಾಯ ಭಿಕ್ಖೂಸು ವಸ್ಸಂ ಉಪಗತೇಸು ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏಕೋಕಾಸೇ ನಾದ್ದಸಂಸು। ತತೋ ತೇಸು ಯೋ ಚಕ್ಖುಮಾ ಪುರಿಸೋ, ಸೋ ಏವಮಾಹ - "ನ, ಭೋ, ಕಲಹಕಾರಕಾನಂ ವಸನೋಕಾಸೋ ಈದಿಸೋ ಹೋತಿ, ಸುಸಮ್ಮಟ್ಠಂ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಂ ಬೋಧಿಯಙ್ಗಣಂ, ಸುನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಯೋ, ಸೂಪಟ್ಠಪಿತಂ ಪಾನೀಯಪರಿಭೋಜನೀಯ"ನ್ತಿ, ತೇ ತತೋ ನಿವತ್ತಾ। ತೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇಯೇವ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ವಿಸುದ್ಧಿಪವಾರಣಂ ಪವಾರೇಸುಂ।

ಏವಂ ಕಾಳವಲ್ಲಿಮಣ್ಡಪವಾಸೀ ಮಹಾನಾಗತ್ಥೇರೋ ವಿಯ ಕಲಮ್ಬತಿತ್ಥವಿಹಾರೇ ವಸ್ಸೂಪಗತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಯ ಚ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಯುತ್ತೇನೇವ ಚಿತ್ತೇನ ಪಾದಂ ಉದ್ಧರನ್ತೋ ಗಾಮಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉದಕಗಣ್ಡೂಸಂ ಕತ್ವಾ ವೀಥಿಯೋ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಯತ್ಥ ಸುರಾಸೋಣ್ಡಧುತ್ತಾದಯೋ ಕಲಹಕಾರಕಾ ಚಣ್ಡಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದಯೋ ವಾ ನತ್ಥಿ, ತಂ ವೀಥಿಂ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ। ತತ್ಥ ಚ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ನ ತುರಿತತುರಿತೋ ಜವೇನ ಗಚ್ಛತಿ, ಜವನಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಧುತಙ್ಗಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ವಿಸಮಭೂಮಿಭಾಗಪ್ಪತ್ತಂ ಪನ ಉದಕಭರಿತಸಕಟಮಿವ ನಿಚ್ಚಲೋ ಹುತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ। ಅನುಘರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಚ ದಾತುಕಾಮಂ ವಾ ಅದಾತುಕಾಮಂ ವಾ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತುಂ ತದನುರೂಪಂ ಕಾಲಂ ಆಗಮೇನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪತಿರೂಪೇ ಓಕಾಸೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಆಹಾರೇ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಸಞ್ಞಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅಕ್ಖಬ್ಭಞ್ಜನವಣಾಲೇಪನಪುತ್ತಮಂಸೂಪಮಾವಸೇನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ

ಆಹಾರಂ ಆಹಾರೇತಿ ನೇವ ದವಾಯ ನ ಮದಾಯ…ಪೇ॰… ಭುತ್ತಾವೀ ಚ ಉದಕಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಮುಹುತ್ತಂ ಭತ್ತಕಿಲಮಥಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಪುರೇಭತ್ತಂ, ಏವಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ, ಪುರಿಮಯಾಮಂ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮಞ್ಚ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ **"ಹರತಿ ಚ ಪಚ್ಚಾಹರತಿ ಚಾ"**ತಿ। ಏವಮೇತಂ ಹರಣಪಚ್ಚಾಹರಣಂ ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಏತಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ಯದಿ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪಠಮವಯೇ ಏವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ನೋ ಚೇ ಪಠಮವಯೇ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅಥ ಮಜ್ಝಿಮವಯೇ ಪಾಪುಣಾತಿ। ನೋ ಚೇ ಮಜ್ಝಿಮವಯೇ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅಥ ಮರಣಸಮಯೇ ಪಾಪುಣಾತಿ। ನೋ ಚೇ ಮರಣಸಮಯೇ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅಥ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಾಪುಣಾತಿ। ನೋ ಚೇ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅಥ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾತಿ। ನೋ ಚೇ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾತಿ, ಅಥ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವೇ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞೋ ಹೋತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಥೇರೋ ಬಾಹಿಯೋ, ಮಹಾಪಞ್ಞೋ ವಾ ಹೋತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಥೇರೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋತಿ।

ಅಯಂ ಪನ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಆರಞ್ಞಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏತಂ ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಮಾವಚರದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಕುಸಲಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ತದಹೇವ ಗಬ್ಭಸಣ್ಠಾನಂ ಜಾನನ್ತಿ। ಸಾ ಚ ತಾಸಂ ಅಞ್ಞತರಾ , ತಸ್ಮಾ ಏಸಾಪಿ ತಂ ಗಬ್ಭಪತಿಟ್ಠಾನಂ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇದೇಸಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಯಂ ಪುಞ್ಞವನ್ತೇ ಸತ್ತೇ ಗಬ್ಭೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಮಾತುಗಾಮೋ ಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಂ ಲಭತಿ। ತಸ್ಮಾ ರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಂ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ತತೋ ಪಭುತಿ ನಾಚ್ಚುಣ್ಹಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಜ್ಝೋಹರಿತುಂ ಲಭತಿ, ನಾತಿಸೀತಂ ನಾಚ್ಚಮ್ಬಿಲಂ ನಾತಿಲೋಣಂ ನಾತಿಕಟುಕಂ ನಾತಿತಿತ್ತಕಂ। ಅಚ್ಚುಣ್ಹೇ ಹಿ ಮಾತರಾ ಅಜ್ಝೋಹಟೇ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಲೋಹಕುಮ್ಭಿವಾಸೋ ವಿಯ ಹೋತಿ, ಅತಿಸೀತೇ ಲೋಕನ್ತರಿಕವಾಸೋ ವಿಯ, ಅಚ್ಚಮ್ಬಿಲಲೋಣಕಟುಕತಿತ್ತಕೇಸು ಭುತ್ತೇಸು ಸತ್ಥೇನ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಅಮ್ಬಿಲಾದೀಹಿ ಸಿತ್ತಾನಿ ವಿಯ ದಾರಕಸ್ಸ ಅಙ್ಗಾನಿ ತಿಬ್ಬವೇದನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಅತಿಚಙ್ಕಮನಟ್ಠಾನನಿಸಜ್ಜಸಯನತೋಪಿ ನಂ ನಿವಾರೇನ್ತಿ "ಕುಚ್ಛಿಗತಸ್ಸ ಸಞ್ಚಲನದುಕ್ಖಂ ಮಾ ಅಹೋಸೀ"ತಿ। ಮುದುಕತ್ಥರಣತ್ಥತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಚಙ್ಕಮನಾದೀನಿ ಮತ್ತಾಯ ಕಾತುಂ ಲಭತಿ, ವಣ್ಣಗನ್ಧಾದಿಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಾದುಂ ಸಪ್ಪಾಯಂ ಅನ್ನಪಾನಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಲಭತಿ। ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾವ ನಂ ಚಙ್ಕಮಾಪೇನ್ತಿ ನಿಸೀದಾಪೇನ್ತಿ ವುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ।

ಸಾ ಏವಂ ಪರಿಹರಿಯಮಾನಾ ಗಬ್ಭಪರಿಪಾಕಕಾಲೇ ಸೂತಿಘರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ ಪಕ್ಕತೇಲಮದ್ದಿತಮನೋಸಿಲಾಪಿಣ್ಡಿಸದಿಸಂ ಧಞ್ಞಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣೂಪೇತಂ। ತತೋ ನಂ ಪಞ್ಚಮದಿವಸೇ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ, ರಾಜಾ ತುಟ್ಠೋ ಛಸಟ್ಠಿಯಾ ಧಾತೀಹಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಸಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತೀಹಿ ವಡ್ಢಮಾನೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಂ ನಂ ರಾಜಾ ರಜ್ಜೇನ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿ, ವಿವಿಧನಾಟಕಾಹಿ ಚ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಅಭಿಸಿತ್ತೋ ರಾಜಪುತ್ತೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ ನಾಮೇನ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ, ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ವೀಸತಿಯಾ ನಗರಸಹಸ್ಸೇಸು। ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಕಿರ ಪುಬ್ಬೇ ಚತುರಾಸೀತಿ ನಗರಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ತಾನಿ ಪರಿಹಾಯನ್ತಾನಿ ಸಟ್ಠಿ ಅಹೇಸುಂ, ತತೋ ಪರಿಹಾಯನ್ತಾನಿ ಚತ್ತಾಲೀಸಂ, ಸಬ್ಬಪರಿಹಾಯನಕಾಲೇ ಪನ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಅಯಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ಸಬ್ಬಪರಿಹಾಯನಕಾಲೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ತೇನಸ್ಸ ವೀಸತಿ ನಗರಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ ವೀಸತಿ ಪಾಸಾದಸಹಸ್ಸಾನಿ, ವೀಸತಿ ಹತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ವೀಸತಿ ಅಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ, ವೀಸತಿ ರಥಸಹಸ್ಸಾನಿ, ವೀಸತಿ ಪತ್ತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ವೀಸತಿ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಓರೋಧಾ ಚ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ ಚ, ವೀಸತಿ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸಾನಿ।

ಸೋ ಮಹಾರಜ್ಜಂ ಕಾರಯಮಾನೋಯೇವ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ, ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಅಭಿಸಿತ್ತರಞ್ಞಾ ನಾಮ ಅವಸ್ಸಂ ಅಟ್ಟಕರಣೇ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ಏಕದಿವಸಂ ಪಗೇವ ಪಾತರಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿ। ತತ್ಥ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಹಾಸದ್ದಂ ಅಕಂಸು, ಸೋ "ಅಯಂ ಸದ್ದೋ ಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೋ"ತಿ ಪಾಸಾದತಲಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ "ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಅಪ್ಪೇಮೀ"ತಿ ನಿಸಿನ್ನೋ ನಾಸಕ್ಖಿ ಅಪ್ಪೇತುಂ ರಜ್ಜವಿಕ್ಖೇಪೇನ

ಸಮಾಪತ್ತಿ ಪರಿಹೀನಾ। ತತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಕಿಂ ರಜ್ಜಂ ವರಂ, ಉದಾಹು ಸಮಣಧಮ್ಮೋ”ತಿ? ತತೋ “ರಜ್ಜಸುಖಂ ಪರಿತ್ತಂ ಅನೇಕಾದೀನವಂ, ಸಮಣಧಮ್ಮಸುಖಂ ಪನ ವಿಪುಲಂ ಅನೇಕಾನಿಸಂಸಂ ಉತ್ತಮಪುರಿಸೇಹಿ ಸೇವಿತಞ್ಚಾ”ತಿ ಇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಆಣಾಪೇಸಿ “ಇಮಂ ರಜ್ಜಂ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಅನುಸಾಸ, ಮಾ ಖೋ ಅಧಮ್ಮಕಾರಂ ಕಾರೇಸೀ”ತಿ ಸಬ್ಬಂ ತಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾತೇತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ, ನ ಕೋಚಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಲಭತಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ಮುಖಧೋವನದನ್ತಕಟ್ಠದಾಯಕಭತ್ತನೀಹಾರಕಾದೀಹಿ।

ತತೋ ಅದ್ಧಮಾಸಮತ್ತೇ ವೀತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಮಹೇಸೀ ಪುಚ್ಛಿ - “ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಗಮನಬಲದಸ್ಸನನಾಟಕಾದೀಸು ಕತ್ಥಚಿ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಕುಹಿಂ ಗತೋ”ತಿ? ತಸ್ಸಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸಾ ಅಮಚ್ಚಸ್ಸ ಪಾಹೇಸಿ - “ರಜ್ಜೇ ಪಟಿಚ್ಛಿತೇ ಅಹಮ್ಪಿ ಪಟಿಚ್ಛಿತಾ ಹೋಮಿ, ಏತು ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇತೂ”ತಿ। ಸೋ ಉಭೋ ಕಣ್ಣೇ ಥಕೇತ್ವಾ “ಅಸವನೀಯಮೇತ”ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಸಾ ಪುನಪಿ ದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಂ ಸನ್ತಜ್ಜಾಪೇಸಿ “ಯದಿ ನ ಕರೋಸಿ, ಠಾನಾಪಿ ತಂ ಚಾವೇಮಿ। ಜೀವಿತಾಪಿ ತಂ ವೋರೋಪೇಮೀ”ತಿ। ಸೋ ಭೀತೋ “ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ದಳ್ಹನಿಚ್ಛಯೋ, ಕದಾಚಿ ಏವಮ್ಪಿ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ। ಏಕದಿವಸಂ ರಹೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಿರಿಸಯನೇ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸಾ ಪುಞ್ಞವತೀ ಸುಖಸಮ್ಫಸ್ಸಾ, ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಫಸ್ಸರಾಗೇನ ರತ್ತೋ ತತ್ಥ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಸಙ್ಕಿತಸಙ್ಕಿತೋವ ಅಗಮಾಸಿ। ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಅತ್ತನೋ ಘರಸಾಮಿಕೋ ವಿಯ ನಿಬ್ಬಿಸಙ್ಕೋ ಪವಿಸಿತುಮಾರದ್ಧೋ।

ತತೋ ರಾಜಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ನ ಸದ್ದಹತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಆರೋಚೇಸುಂ, ತತೋ ರಾಜಾ ನಿಲೀನೋ ಸಯಮೇವ ದಿಸ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಅಮಚ್ಚೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಆರೋಚೇಸಿ। ತೇ “ಅಯಂ ರಾಜಾಪರಾಧಿಕೋ ಹತ್ಥಚ್ಛೇದಂ ಅರಹತಿ, ಪಾದಚ್ಛೇದಂ ಅರಹತೀ”ತಿ ಯಾವ ಸೂಲೇ ಉತ್ತಾಸನಂ, ತಾವ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಕಾರಣಾನಿ ನಿದ್ದಿಸಿಂಸು। ರಾಜಾ “ಏತಸ್ಸ ವಧಬನ್ಧನತಾಳನೇ ಮಯ್ಹಂ ವಿಹಿಂಸಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪನೇ ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಧನಹರಣೇ ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಅಲಂ ಏವರೂಪೇಹಿ ಕತೇಹಿ, ಇಮಂ ಮಮ ರಜ್ಜಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಅಮಚ್ಚಾ ತಂ ನಿಬ್ಬಿಸಯಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಧನಸಾರಞ್ಚ ಪುತ್ತದಾರಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರವಿಸಯಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥ ರಾಜಾ ಸುತ್ವಾ “ಕಿಂ ಆಗತೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ದೇವ, ಇಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಉಪಟ್ಠಾತು”ನ್ತಿ। ಸೋ ತಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಅಮಚ್ಚೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಲದ್ಧವಿಸ್ಸಾಸೋ ತಂ ರಾಜಾನಂ ಏತದವೋಚ - “ಮಹಾರಾಜ , ಅಮಕ್ಖಿಕಂ ಮಧುಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಖಾದನ್ತೋ ನತ್ಥೀ”ತಿ। ರಾಜಾ “ಕಿಂ ಏತಂ ಉಪ್ಪಣ್ಡೇತುಕಾಮೋ ಭಣತೀ”ತಿ ನ ಸುಣಾತಿ। ಸೋ ಅನ್ತರಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪುನಪಿ ಸುಟ್ಠುತರಂ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ ಅವೋಚ। ರಾಜಾ “ಕಿಂ ಏತ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ, ದೇವಾ”ತಿ। ರಾಜಾ “ಕಿಂ ಮಂ ನೇತ್ವಾ ಮಾರೇತುಕಾಮೋಸೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಮಾ, ದೇವ, ಏವಂ ಅವಚ, ಯದಿ ನ ಸದ್ದಹಸಿ, ಮನುಸ್ಸೇ ಪೇಸೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಗೋಪುರಂ ಖಣಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸಯನಘರೇ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು।

ರಾಜಾ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಸ್ಸ ಆಗತತ್ಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಚೋರಾ ಮಯಂ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಧನಂ ದಾಪೇತ್ವಾ “ಮಾ ಪುನ ಏವಂ ಅಕತ್ಥಾ”ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ ಪುನಪಿ ದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ತಥೇವ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ “ಸೀಲವಾ ರಾಜಾ”ತಿ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಸೀಮನ್ತರೇ ಏಕಂ ನಗರಂ ಉಪಗಮ್ಮ ತತ್ಥ ಅಮಚ್ಚಸ್ಸ ಪಾಹೇಸಿ “ನಗರಂ ವಾ ಮೇ ದೇಹಿ, ಯುದ್ಧಂ ವಾ”ತಿ। ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ - “ಆಣಾಪೇತು, ದೇವ, ‘ಕಿಂ ಯುಜ್ಝಾಮಿ, ಉದಾಹು ನಗರಂ ದೇಮೀ’”ತಿ। ರಾಜಾ “ನ ಯುಜ್ಝಿತಬ್ಬಂ, ನಗರಂ ದತ್ವಾ ಇಧಾಗಚ್ಛಾ”ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಪಟಿರಾಜಾಪಿ ತಂ ನಗರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸನಗರೇಸುಪಿ ತಥೇವ ದೂತಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇಪಿ ಅಮಚ್ಚಾ ತಥೇವ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತೇನ “ನ ಯುಜ್ಝಿತಬ್ಬಂ, ಇಧಾಗನ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಆಗಮಂಸು।

ತತೋ ಅಮಚ್ಚಾ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಂ ಆಹಂಸು - “ಮಹಾರಾಜ, ತೇನ ಸಹ ಯುಜ್ಝಮಾ”ತಿ। ರಾಜಾ “ಮಮ ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವಾರೇಸಿ। ಅಮಚ್ಚಾ “ಮಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ತಂ ಜೀವಗ್ಗಾಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಧೇವ ಆನೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ನಾನಾಉಪಾಯೇಹಿ ರಾಜಾನಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ “ಏಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ ಗನ್ತುಮಾರದ್ಧಾ। ರಾಜಾ “ಸಚೇ ಸತ್ತಮಾರಣಪ್ಪಹರಣವಿಲುಮ್ಪನಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೋಥ, ಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ಭಣತಿ। ಅಮಚ್ಚಾ “ನ, ದೇವ, ಕರೋಮ, ಭಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇಮಾ”ತಿ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಘಟೇಸು ದೀಪೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ಗಚ್ಛಿಂಸು। ಪಟಿರಾಜಾ ತಂ ದಿವಸಂ ಬಾರಾಣಸಿಸಮೀಪೇ ನಗರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಿನ್ತಿ ರತ್ತಿಂ ಸನ್ನಾಹಂ ಮೋಚಾಪೇತ್ವಾ ಪಮತ್ತೋ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ ಸದ್ಧಿಂ ಬಲಕಾಯೇನ। ತತೋ ಅಮಚ್ಚಾ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತರಾಜಾನಂ ಆದಾಯ ಪಟಿರಞ್ಞೋ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಘಟೇಹಿ ದೀಪೇ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಪಜ್ಜೋತಂ ಕತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಂ ಅಕಂಸು। ಪಟಿರಞ್ಞೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಮಹಾಬಲಕಾಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಭೀತೋ ಅತ್ತನೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಉಟ್ಠೇಹಿ ಅಮಕ್ಖಿಕಂ ಮಧುಂ ಖಾದಾಹೀ”ತಿ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಅಕಾಸಿ। ತಥಾ ದುತಿಯೋಪಿ ತತಿಯೋಪಿ। ಪಟಿರಾಜಾ ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಪಟಿಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಭಯಂ ಸನ್ತಾಸಂ ಆಪಜ್ಜಿ। ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಸತಾನಿ ಪವತ್ತಿಂಸು। ಸೋ “ಪರವಚನಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಅಮಿತ್ತಹತ್ಥಂ ಪತ್ತೋಮ್ಹೀ”ತಿ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ತಂ ತಂ ವಿಪ್ಪಲಪಿತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ “ಧಮ್ಮಿಕೋ ರಾಜಾ, ಉಪರೋಧಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಖಮಾಪೇಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ “ಖಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಯ್ಹಂ ಅಪರಾಧ”ನ್ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ತಂ ಓವದಿತ್ವಾ “ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಖಮಾಮಿ ತೇ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ರಞ್ಞಾ ಏವಂ ವುತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ಪರಮಸ್ಸಾಸಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಸಮೀಪೇಯೇವ ಜನಪದೇ ರಜ್ಜಂ ಲಭಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಹಾಯಕಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಥ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ದ್ವೇಪಿ ಸೇನಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಏಕತೋ ಠಿತಾ ದಿಸ್ವಾ “ಮಮೇವೇಕಸ್ಸ ಚಿತ್ತಾನುರಕ್ಖಣಾಯ ಅಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಜನಕಾಯೇ ಖುದ್ದಕಮಕ್ಖಿಕಾಯ ಪಿವನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಲೋಹಿತಬಿನ್ದು ನ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಅಹೋ ಸಾಧು, ಅಹೋ ಸುಟ್ಠು, ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಸುಖಿತಾ ಹೋನ್ತು, ಅವೇರಾ ಹೋನ್ತು, ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ ಹೋನ್ತೂ”ತಿ ಮೇತ್ತಾಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತದೇವ ಪಾದಕಂ ಕತ್ವಾ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಸಯಮ್ಭುತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಂ ಮಗ್ಗಫಲಸುಖೇನ ಸುಖಿತಂ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಅಮಚ್ಚಾ ಪಣಿಪಾತಂ ಕತ್ವಾ ಆಹಂಸು - “ಯಾನಕಾಲೋ, ಮಹಾರಾಜ, ವಿಜಿತಬಲಕಾಯಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಪರಾಜಿತಬಲಕಾಯಸ್ಸ ಭತ್ತಪರಿಬ್ಬಯೋ ದಾತಬ್ಬೋ”ತಿ। ಸೋ ಆಹ - “ನಾಹಂ, ಭಣೇ, ರಾಜಾ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ನಾಮಾಹ”ನ್ತಿ। “ಕಿಂ ದೇವೋ ಭಣತಿ, ನ ಏದಿಸಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ। “ಕೀದಿಸಾ, ಭಣೇ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ”ತಿ? “ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ದ್ವಙ್ಗುಲಕೇಸಮಸ್ಸೂ ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರಯುತ್ತಾ ಭವನ್ತೀ”ತಿ। ಸೋ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥೇನ ಸೀಸಂ ಪರಾಮಸಿ, ತಾವದೇವ ಗಿಹಿಲಿಙ್ಗಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಪಬ್ಬಜಿತವೇಸೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ದ್ವಙ್ಗುಲಕೇಸಮಸ್ಸು ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಸ್ಸಸತಿಕತ್ಥೇರಸದಿಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧತೋ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪದುಮಪುಪ್ಫೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ, ಕಥಂ ಅಧಿಗತೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ಯತೋ ಅಸ್ಸ ಮೇತ್ತಾಝಾನಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಅಹೋಸಿ, ತಞ್ಚ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಿಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅಧಿಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಉದಾನಗಾಥಞ್ಚ ಬ್ಯಾಕರಣಗಾಥಞ್ಚ ಇಮಂಯೇವ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ “**ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸು ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡ**”ನ್ತಿ।

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬೇಸೂ**ತಿ ಅನವಸೇಸೇಸು। **ಭೂತೇಸೂ**ತಿ ಸತ್ತೇಸು। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ , ವಿತ್ಥಾರಂ ಪನ ರತನಸುತ್ತವಣ್ಣನಾಯಂ ವಕ್ಖಾಮ। **ನಿಧಾಯಾ**ತಿ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ದಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಕಾಯವಚೀಮನೋದಣ್ಡಂ, ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದೀನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಞ್ಹಿ ದಣ್ಡಯತೀತಿ ದಣ್ಡಂ, ಬಾಧೇತಿ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಪಾಪೇತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತಂ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತಞ್ಚ। ಪಹರಣದಣ್ಡೋ ಏವ ವಾ ದಣ್ಡೋ, ತಂ ನಿಧಾಯಾತಿಪಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅವಿಹೇಠಯ**ನ್ತಿ ಅವಿಹೇಠಯನ್ತೋ। **ಅಞ್ಞತರಮ್ಪೀ**ತಿ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಏಕಮ್ಪಿ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ತೇಸಂ ಸಬ್ಬಭೂತಾನಂ। **ನ ಪುತ್ತಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಅತ್ರಜೋ,

ಖೇತ್ತಜೋ, ದಿನ್ನಕೋ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋತಿ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಪುತ್ತೇಸು ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಪುತ್ತಂ ನ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯ। **ಕುತೋ ಸಹಾಯನ್ತಿ** ಸಹಾಯಂ ಪನ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಕುತೋ ಏವ ಏತಂ।

ಏಕೋತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸಙ್ಖಾತೇನ ಏಕೋ, ಅದುತಿಯಟ್ಠೇನ ಏಕೋ, ತಣ್ಹಾಯ ಪಹಾನಟ್ಠೇನ ಏಕೋ, ಏಕನ್ತವಿಗತಕಿಲೇಸೋತಿ ಏಕೋ, ಏಕೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ಏಕೋ। ಸಮಣಸಹಸ್ಸಸ್ಸಾಪಿ ಹಿ ಮಜ್ಝೇ ವತ್ತಮಾನೋ ಗಿಹಿಸಂಯೋಜನಸ್ಸ ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಏಕೋ, ಏವಂ **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸಙ್ಖಾತೇನ** ಏಕೋ। ಏಕೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಏಕೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಏಕೋ ನಿಸೀದತಿ, ಏಕೋ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಏಕೋ ಇರಿಯತಿ ವತ್ತತೀತಿ ಏವಂ **ಅದುತಿಯಟ್ಠೇನ** ಏಕೋ।

"ತಣ್ಹಾದುತಿಯೋ ಪುರಿಸೋ, ದೀಘಮದ್ಧಾನಸಂಸರಂ।
ಇತ್ಥಭಾವಞ್ಞಥಾಭಾವಂ, ಸಂಸಾರಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ॥

"ಏತಮಾದೀನವಂ ಞತ್ವಾ, ತಣ್ಹಂ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವಂ।
ವೀತತಣ್ಹೋ ಅನಾದಾನೋ, ಸತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ"ತಿ॥ (ಇತಿವು॰ ೧೫, ೧೦೫; ಮಹಾನಿ॰ ೧೯೧; ಚೂಳನಿ॰ಪಾರಾಯನಾನುಗೀತಿಗಾಥಾನಿದ್ದೇಸ ೧೦೭) -

ಏವಂ **ತಣ್ಹಾಪಹಾನಟ್ಠೇನ** ಏಕೋ। ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾಸ್ಸ ಪಹೀನಾ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಾ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತಾ ಅನಭಾವಂಕತಾ ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಾತಿ ಏವಂ **ಏಕನ್ತವಿಗತಕಿಲೇಸೋತಿ** ಏಕೋ। ಅನಾಚರಿಯಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸಯಮ್ಭೂ ಸಾಮಂಯೇವ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ಏವಂ **ಏಕೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ** ಏಕೋ।

ಚರೇತಿ ಯಾ ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಣಿಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಚತೂಸು ಇರಿಯಾಪಥೇಸು ಇರಿಯಾಪಥಚರಿಯಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರಾನಂ ಛಸು ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾಯತನೇಸು ಆಯತನಚರಿಯಾ, ಅಪ್ಪಮಾದವಿಹಾರೀನಂ ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು ಸತಿಚರಿಯಾ, ಅಧಿಚಿತ್ತಮನುಯುತ್ತಾನಂ ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾ, ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಮಗ್ಗಚರಿಯಾ, ಅಧಿಗತಪ್ಫಲಾನಂ ಚತೂಸು ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಸು ಪತ್ತಿಚರಿಯಾ, ತಿಣ್ಣಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾ, ತತ್ಥ ಪದೇಸತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಬುದ್ಧಸಾವಕಾನನ್ತಿ। ಯಥಾಹ - "ಚರಿಯಾತಿ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ ಇರಿಯಾಪಥಚರಿಯಾ"ತಿ (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೧೯೭; ೩.೨೮) ವಿತ್ಥಾರೋ। ತಾಹಿ ಚರಿಯಾಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಯಾ ಇಮಾ ಅಧಿಮುಚ್ಚನ್ತೋ ಸದ್ಧಾಯ ಚರತಿ, ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವೀರಿಯೇನ ಚರತಿ, ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೋ ಸತಿಯಾ ಚರತಿ, ಅವಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಸಮಾಧಿನಾ ಚರತಿ, ಪಜಾನನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಚರತಿ, ವಿಜಾನನ್ತೋ ವಿಞ್ಞಾಣೇನ ಚರತಿ, ಏವಂ ಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಆಯತನ್ತೀತಿ ಆಯತನಚರಿಯಾಯ ಚರತಿ, ಏವಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ವಿಸೇಸಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತೀತಿ ವಿಸೇಸಚರಿಯಾಯ ಚರತೀತಿ (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೧೯೭; ೩.೨೮) ಏವಂ ಅಪರಾಪಿ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ ವುತ್ತಾ, ತಾಹಿಪಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋತಿ** ಏತ್ಥ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಂ ನಾಮ ಖಗ್ಗಮಿಗಸಿಙ್ಗಂ। ಕಪ್ಪ-ಸದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಮಙ್ಗಲಸುತ್ತವಣ್ಣನಾಯಂ ಪಕಾಸಯಿಸ್ಸಾಮ, ಇಧ ಪನಾಯಂ "ಸತ್ಥುಕಪ್ಪೇನ ವತ, ಭೋ, ಕಿರ ಸಾವಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತಯಮಾನಾ"ತಿ ಏವಮಾದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೬೦) ವಿಯ ಪಟಿಭಾಗೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋತಿ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸದಿಸೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ತಾವೇತ್ಥ ಪದತೋ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ।

ಅಧಿಪ್ಪಾಯಾನುಸನ್ಧಿತೋ ಪನ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಯ್ವಾಯಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೋ ದಣ್ಡೋ ಭೂತೇಸು ಪವತ್ತಿಯಮಾನೋ ಅಹಿತೋ ಹೋತಿ, ತಂ ತೇಸು ಅಪ್ಪವತ್ತನೇನ ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖಭೂತಾಯ ಮೇತ್ತಾಯ ಪರಹಿತೂಪಸಂಹಾರೇನ ಚ ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸು ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡಂ, ನಿಹಿತದಣ್ಡತ್ತಾ ಏವ ಚ ಯಥಾ ಅನಿಹಿತದಣ್ಡಾ ಸತ್ತಾ ಭೂತಾನಿ ದಣ್ಡೇನ ವಾ ಸತ್ಥೇನ ವಾ ಪಾಣಿನಾ ವಾ ಲೇಡ್ಡುನಾ ವಾ ವಿಹೇಠಯನ್ತಿ, ತಥಾ ಅವಿಹೇಠಯಂ, ಅಞ್ಞತರಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಇಮಂ ಮೇತ್ತಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮಾಗಮ್ಮ ಯದೇವ ತತ್ಥ ವೇದನಾಗತಂ

ಸಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾರವಿಞ್ಞಾಣಗತಂ ತಞ್ಚ ತದನುಸಾರೇನೇವ ತದಞ್ಞಞ್ಚ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ವಿಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಅಧಿಗತೋಮ್ಹೀತಿ ಅಯಂ ತಾವ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಅಯಂ ಪನ ಅನುಸನ್ಧಿ - ಏವಂ ವುತ್ತೇ ತೇ ಅಮಚ್ಚಾ ಆಹಂಸು - "ಇದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಕುಹಿಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ? ತತೋ ತೇನ "ಪುಬ್ಬೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಕತ್ಥ ವಸನ್ತೀ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಞತ್ವಾ "ಗನ್ಧಮಾದನಪಬ್ಬತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುನ ಆಹಂಸು - "ಅಮ್ಹೇ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಪಜಹಥ ನ ಇಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ಅಥ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಆಹ "ನ ಪುತ್ತಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ। ತತ್ರಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಅಹಂ ಇದಾನಿ ಅತ್ರಜಾದೀಸು ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಪುತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಕುತೋ ಪನ ತುಮ್ಹಾದಿಸಂ ಸಹಾಯಂ। ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇಸುಪಿ ಯೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತುಂ ಮಾದಿಸೋ ವಾ ಹೋತುಂ ಇಚ್ಛತಿ, ಸೋ ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ। ಅಥ ವಾ ತೇಹಿ "ಅಮ್ಹೇ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಪಜಹಥ ನ ಇಚ್ಛಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ "ನ ಪುತ್ತಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ ಕುತೋ ಸಹಾಯ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಯಥಾವುತ್ತೇನತ್ಥೇನ ಏಕಚರಿಯಾಯ ಗುಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಮುದಿತೋ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - "ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ"ತಿ। ಏವಂ ವತ್ವಾ ಪೇಕ್ಖಮಾನಸ್ಸೇವ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾದನಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಗನ್ಧಮಾದನೋ ನಾಮ ಹಿಮವತಿ ಚೂಳಕಾಳಪಬ್ಬತಂ ಮಹಾಕಾಳಪಬ್ಬತಂ ನಾಗಪಲಿವೇಠನಂ ಚನ್ದಗಬ್ಭಂ ಸೂರಿಯಗಬ್ಭಂ ಸುವಣ್ಣಪಸ್ಸಂ ಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತನ್ತಿ ಸತ್ತ ಪಬ್ಬತೇ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ನನ್ದಮೂಲಕಂ ನಾಮ ಪಬ್ಭಾರಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ವಸನೋಕಾಸೋ, ತಿಸ್ಸೋ ಚ ಗುಹಾಯೋ - ಸುವಣ್ಣಗುಹಾ, ಮಣಿಗುಹಾ, ರಜತಗುಹಾತಿ । ತತ್ಥ ಮಣಿಗುಹಾದ್ವಾರೇ ಮಞ್ಜೂಸಕೋ ನಾಮ ರುಕ್ಖೋ ಯೋಜನಂ ಉಬ್ಬೇಧೇನ, ಯೋಜನಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ। ಸೋ ಯತ್ತಕಾನಿ ಉದಕೇ ವಾ ಥಲೇ ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ಪುಪ್ಫಯತಿ, ವಿಸೇಸೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾಗಮನದಿವಸೇ। ತಸ್ಸೂಪರಿತೋ ಸಬ್ಬರತನಮಾಳೋ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಕವಾತೋ ಕಚವರಂ ಛಡ್ಡೇತಿ, ಸಮಕರಣವಾತೋ ಸಬ್ಬರತನಮಯವಾಲುಕಂ ಸಮಂ ಕರೋತಿ, ಸಿಞ್ಚನಕವಾತೋ ಅನೋತತ್ತದಹತೋ ಆನೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚತಿ, ಸುಗನ್ಧಕರಣವಾತೋ ಹಿಮವನ್ತತೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸುಗನ್ಧರುಕ್ಖಾನಂ ಗನ್ಧೇ ಆನೇತಿ, ಓಚಿನಕವಾತೋ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಪಾತೇತಿ, ಸನ್ಥರಕವಾತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸನ್ಥರತಿ। ಸದಾ ಸುಪಞ್ಞತ್ತಾನೇವ ಚೇತ್ಥ ಆಸನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಯೇಸು ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದದಿವಸೇ, ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಚ ಸಬ್ಬೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ನಿಸೀದನ್ತಿ। ಅಯಂ ತತ್ಥ ಪಕತಿ। ಅಯಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದತಿ। ತತೋ ಸಚೇ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ತೇಪಿ ತಙ್ಖಣೇಯೇವ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇಸು ನಿಸೀದನ್ತಿ। ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಚ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠಹನ್ತಿ। ತತೋ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಅಧುನಾಗತಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅನುಮೋದನತ್ಥಾಯ "ಕಥಮಧಿಗತ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛತಿ, ತದಾಪಿ ಸೋ ತಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಉದಾನಬ್ಯಾಕರಣಗಾಥಂ ಭಾಸತಿ। ಪುನ ಭಗವಾಪಿ ಆಯಸ್ಮತಾ ಆನನ್ದೇನ ಪುಟ್ಠೋ ತಮೇವ ಗಾಥಂ ಭಾಸತಿ। ಆನನ್ದೋಪಿ ಸಙ್ಗೀತಿಯನ್ತಿ ಏವಂ ಏಕೇಕಾ ಗಾಥಾ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬೋಧಿಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಟ್ಠಾನೇ, ಮಞ್ಜೂಸಕಮಾಳೇ, ಆನನ್ದೇನ ಪುಚ್ಛಿತಕಾಲೇ, ಸಙ್ಗೀತಿಯನ್ತಿ ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತೀತಿ।

ಪಠಮಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯೨. **ಸಂಸಗ್ಗಜಾತಸ್ಸಾತಿ** ಗಾಥಾ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಯಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ನಾಮರೂಪಂ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಮಸನಂ ಕತ್ವಾ ಅರಿಯಮಗ್ಗಂ ಅನಧಿಗಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ವಡ್ಢಮಾನೋ ಯತೋ ಪಭುತಿ "ಅಯಂ ಇತ್ಥೀ, ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ"ತಿ ವಿಸೇಸಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ತದುಪಾದಾಯ ಇತ್ಥೀನಂ ಹತ್ಥೇ ನ ರಮತಿ , ಉಚ್ಛಾದನನ್ಹಾಪನಮಣ್ಡನಾದಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ

ಸಾದಿಯತಿ। ತಂ ಪುರಿಸಾ ಏವ ಪೋಸೇನ್ತಿ। ಥಞ್ಞಪಾಯನಕಾಲೇ ಧಾತಿಯೋ ಕಞ್ಚುಕಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪುರಿಸವೇಸೇನ ಥಞ್ಞಂ ಪಾಯೇನ್ತಿ। ಸೋ ಇತ್ಥೀನಂ ಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ ಸದ್ದಂ ವಾ ಸುತ್ವಾ ರೋದತಿ, ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋಪಿ ಇತ್ಥಿಯೋ ಪಸ್ಸಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ। ತೇನ ತಂ **ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧೋ**ತ್ವೇವ ಸಞ್ಜಾನಿಂಸು।

ತಸ್ಮಿಂ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕೇ ಜಾತೇ ರಾಜಾ "ಕುಲವಂಸಂ ಸಣ್ಠಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಾನಾಕುಲೇಹಿ ತಸ್ಸ ಅನುರೂಪಾ ಕಞ್ಞಾಯೋ ಆನೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಕುಮಾರಂ ರಮಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಅಮಚ್ಚೋ ಉಪಾಯೇನ ತಂ ರಮಾಪೇತುಕಾಮೋ ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಸಾಣಿಪಾಕಾರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ನಾಟಕಾನಿ ಪಯೋಜಾಪೇಸಿ। ಕುಮಾರೋ ಗೀತವಾದಿತಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಕಸ್ಸೇಸೋ ಸದ್ದೋ"ತಿ ಆಹ। ಅಮಚ್ಚೋ "ತವೇಸೋ, ದೇವ , ನಾಟಕಿತ್ಥೀನಂ ಸದ್ದೋ, ಪುಞ್ಞವನ್ತಾನಂ ಈದಿಸಾನಿ ನಾಟಕಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಅಭಿರಮ, ದೇವ, ಮಹಾಪುಞ್ಞೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಕುಮಾರೋ ಅಮಚ್ಚಂ ದಣ್ಡೇನ ತಾಳಾಪೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇಸಿ। ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಮಾತರಾ ಸಹ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಅಮಚ್ಚಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಕುಮಾರೋ ತೇಹಿ ಅತಿನಿಪ್ಪೀಳಿಯಮಾನೋ ಸೇಟ್ಠಸುವಣ್ಣಂ ದತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಕಾರೇ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಸುನ್ದರಂ ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ। ತೇ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮುನಾ ನಿಮ್ಮಿತಸದಿಸಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರವಿಭೂಸಿತಂ ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ಕರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ಕುಮಾರೋ ದಿಸ್ವಾ ವಿಮ್ಹಯೇನ ಸೀಸಂ ಚಾಲೇತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಯದಿ ಈದಿಸಿಂ ಇತ್ಥಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಮಾತಾಪಿತರೋ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತೋ ಮಹಾಪುಞ್ಞೋ, ಅವಸ್ಸಂ ತೇನ ಸಹ ಕತಪುಞ್ಞಾ ಕಾಚಿ ದಾರಿಕಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಸುವಣ್ಣರೂಪಂ ರಥಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ಅಪ್ಪೇಸುಂ - "ಗಚ್ಛಥ, ಈದಿಸಿಂ ದಾರಿಕಂ ಗವೇಸಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೋಳಸಮಹಾಜನಪದೇ ವಿಚರನ್ತಾ ತಂ ತಂ ಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉದಕತಿತ್ಥಾದೀಸು ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಜನಸಮೂಹಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ದೇವತಂ ವಿಯ ಸುವಣ್ಣರೂಪಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನಾನಾಪುಪ್ಫವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ವಿತಾನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ "ಯದಿ ಕೇನಚಿ ಏವರೂಪಾ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸತೀ"ತಿ? ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಮದ್ದರಟ್ಠಾ ಸಬ್ಬಜನಪದೇ ಆಹಿಣ್ಡಿತ್ವಾ ತಂ "ಖುದ್ದಕರಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಅವಮಞ್ಞಮಾನಾ ತತ್ಥ ಪಠಮಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿಂಸು।

ತತೋ ನೇಸಂ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮದ್ದರಟ್ಠಮ್ಪಿ ತಾವ ಗಚ್ಛಾಮ, ಮಾ ನೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪವಿಟ್ಠೇಪಿ ರಾಜಾ ಪುನ ಪೇಸೇಸೀ"ತಿ ಮದ್ದರಟ್ಠೇ ಸಾಗಲನಗರಂ ಅಗಮಂಸು। ಸಾಗಲನಗರೇ ಚ ಮದ್ದವೋ ನಾಮ ರಾಜಾ। ತಸ್ಸ ಧೀತಾ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸಾ ವಣ್ಣದಾಸಿಯೋ ನ್ಹಾನೋದಕತ್ಥಾಯ ತಿತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಠಪಿತಂ ತಂ ಸುವಣ್ಣರೂಪಂ ದೂರತೋವ ದಿಸ್ವಾ "ಅಮ್ಹೇ ಉದಕತ್ಥಾಯ ಪೇಸೇತ್ವಾ ರಾಜಪುತ್ತೀ ಸಯಮೇವ ಆಗತಾ"ತಿ ಭಣನ್ತಿಯೋ ಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ನಾಯಂ ಸಾಮಿನೀ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಮಿನೀ ಇತೋ ಅಭಿರೂಪತರಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಅಮಚ್ಚಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅನುರೂಪೇನ ನಯೇನ ದಾರಿಕಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಅದಾಸಿ। ತೇ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಪಾಹೇಸುಂ - "ಲದ್ಧಾ, ದೇವ, ಕುಮಾರಿಕಾ, ಸಾಮಂ ಆಗಚ್ಛಥ, ಉದಾಹು ಅಮ್ಹೇವ ಆನೇಮಾ"ತಿ। ಸೋ "ಮಯಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಜನಪದಪೀಳಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತುಮ್ಹೇವ ನಂ ಆನೇಥಾ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ।

ಅಮಚ್ಚಾಪಿ ದಾರಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಪಾಹೇಸುಂ - "ಲದ್ಧಾ ಸುವಣ್ಣರೂಪಸದಿಸಾ ಕುಮಾರಿಕಾ"ತಿ। ಕುಮಾರೋ ಸುತ್ವಾವ ರಾಗೇನ ಅಭಿಭೂತೋ ಪಠಮಜ್ಝಾನಾ ಪರಿಹಾಯಿ। ಸೋ ದೂತಪರಮ್ಪರಾಯ ಪೇಸೇಸಿ - "ಸೀಘಂ ಆನೇಥ, ಸೀಘಂ ಆನೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಏಕರತ್ತಿವಾಸೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ಬಹಿನಗರೇ ಠಿತಾ ರಞ್ಞೋ ಪೇಸೇಸುಂ - "ಅಜ್ಜೇವ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ, ನೋ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಸೇಟ್ಠಕುಲಾ ಆನೀತಾ ದಾರಿಕಾ, ಮಙ್ಗಲಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರೇನ ಪವೇಸೇಸ್ಸಾಮ, ಉಯ್ಯಾನಂ ತಾವ ನಂ ನೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ಸಾ ಅಚ್ಚನ್ತಸುಖುಮಾಲಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ಯಾನುಗ್ಘಾಟೇನ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹಾ ಅದ್ಧಾನಪರಿಸ್ಸಮೇನ ಉಪ್ಪನ್ನವಾತರೋಗಾ ಮಿಲಾತಮಾಲಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಅಮಚ್ಚಾ "ಸಕ್ಕಾರಾ ಪರಿಭಟ್ಠಮ್ಹಾ"ತಿ ಪರಿದೇವಿಂಸು। ರಾಜಾ ಚ ನಾಗರಾ ಚ "ಕುಲವಂಸೋ ವಿನಟ್ಠೋ"ತಿ ಪರಿದೇವಿಂಸು। ಸಕಲನಗರಂ ಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ। ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸುತಮತ್ತೇಯೇವ ಮಹಾಸೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

ತತೋ ಕುಮಾರೋ ಸೋಕಸ್ಸ ಮೂಲಂ ಖನಿತುಂ ಆರದ್ಧೋ। ಸೋ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಸೋಕೋ ನಾಮ ನ ಅಜಾತಸ್ಸ ಹೋತಿ, ಜಾತಸ್ಸ ಪನ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಜಾತಿಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಸೋಕೋ। ಜಾತಿ ಪನ ಕಿಂ ಪಟಿಚ್ಚಾತಿ? ಭವಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಜಾತೀ"ತಿ। ಏವಂ ಪುಬ್ಬಭಾವನಾನುಭಾವೇನ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುನ ಅನುಲೋಮಞ್ಚ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ತತ್ಥೇವ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ತಂ ಮಗ್ಗಫಲಸುಖೇನ ಸುಖಿತಂ ಸನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಸನ್ತಮಾನಸಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಣಿಪಾತಂ ಕತ್ವಾ ಆಹಂಸು - "ಮಾ ಸೋಚಿ, ದೇವ, ಮಹನ್ತೋ ಜಮ್ಬುದೀಪೋ, ಅಞ್ಞಂ ತತೋ ಸುನ್ದರತರಂ ಕಞ್ಞಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸೋ ಆಹ - "ನ ಸೋಚಾಮಿ, ನಿಸ್ಸೋಕೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಅಹ"ನ್ತಿ। ಇತೋ ಪರಂ ಸಬ್ಬಂ ವುತ್ತಪುರಿಮಗಾಥಾಸದಿಸಮೇವ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಾಥಾವಣ್ಣನಂ।

ಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ಪನ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಾ - **ಸಂಸಗ್ಗಜಾತಸ್ಸಾ**ತಿ ಜಾತಸಂಸಗ್ಗಸ್ಸ। ತತ್ಥ ದಸ್ಸನಸವನಕಾಯಸಮುಲ್ಲಪನಸಮ್ಭೋಗಸಂಸಗ್ಗವಸೇನ ಪಞ್ಚವಿಧೋ ಸಂಸಗ್ಗೋ। ತತ್ಥ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣವೀಥಿವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನರಾಗೋ **ದಸ್ಸನಸಂಸಗ್ಗೋ** ನಾಮ। ತತ್ಥ ಸೀಹಳದೀಪೇ ಕಾಳದೀಘವಾಪೀ ಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ಕಲ್ಯಾಣವಿಹಾರವಾಸಿದೀಘಭಾಣಕದಹರಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ತಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಕಾಲಙ್ಕತಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಯಧೀತಾ ಚ ತಸ್ಸಾ ನಿವಾಸನಚೋಳಖಣ್ಡಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏವರೂಪಂ ವತ್ಥಂ ಧಾರಿನಿಯಾ ನಾಮ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಂ ನಾಲಭಿ"ನ್ತಿ ಫಲಿತಹದಯೋ ಕಾಲಙ್ಕತೋ। ಸೋ ಏವ ದಹರೋ ಚ ನಿದಸ್ಸನಂ।

ಪರೇಹಿ ಪನ ಕಥಿಯಮಾನಂ ರೂಪಾದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅತ್ತನಾ ವಾ ಹಸಿತಲಪಿತಗೀತಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತವಿಞ್ಞಾಣವೀಥಿವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನರಾಗೋ **ಸವನಸಂಸಗ್ಗೋ** ನಾಮ। ತತ್ರಾಪಿ ಗಿರಿಗಾಮವಾಸಿಕಮ್ಮಾರಧೀತಾಯ ಪಞ್ಚಹಿ ಕುಮಾರಿಕಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪದುಮಸ್ಸರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಮಾಲಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದೇನ ಗಾಯನ್ತಿಯಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಕಾಮರಾಗೇನ ವಿಸೇಸಾ ಪರಿಹಾಯಿತ್ವಾ ಬ್ಯಸನಂ ಪತ್ತೋ ಪಞ್ಚಗ್ಗಳಲೇಣವಾಸೀ ತಿಸ್ಸದಹರೋ ನಿದಸ್ಸನಂ।

ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಙ್ಗಪರಾಮಸನೇನ ಉಪ್ಪನ್ನರಾಗೋ **ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೋ** ನಾಮ। ಧಮ್ಮಭಾಸನದಹರಭಿಕ್ಖು ಚ ರಾಜಧೀತಾ ಚೇತ್ಥ ನಿದಸ್ಸನಂ। ಮಹಾವಿಹಾರೇ ಕಿರ ದಹರಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಂ ಭಾಸತಿ। ತತ್ಥ ಮಹಾಜನೋ ಆಗತೋ, ರಾಜಾಪಿ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ರಾಜಧೀತಾಯ ಚ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತೋ ರಾಜಧೀತಾಯ ತಸ್ಸ ರೂಪಞ್ಚ ಸರಞ್ಚ ಆಗಮ್ಮ ಬಲವರಾಗೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ದಹರಸ್ಸಾಪಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಾಣಿಪಾಕಾರೇನ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ಆಲಿಙ್ಗಿಂಸು। ಪುನ ಸಾಣಿಪಾಕಾರಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ದ್ವೇಪಿ ಕಾಲಙ್ಕತೇಯೇವ ಅದ್ದಸಂಸೂತಿ।

ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆಲಪನಸಮುಲ್ಲಪನವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನರಾಗೋ ಪನ **ಸಮುಲ್ಲಪನಸಂಸಗ್ಗೋ** ನಾಮ। ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಭೋಗಕರಣೇ ಉಪ್ಪನ್ನರಾಗೋ **ಸಮ್ಭೋಗಸಂಸಗ್ಗೋ** ನಾಮ। ದ್ವೀಸುಪಿ ಏತೇಸು ಪಾರಾಜಿಕಪ್ಪತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಚ ನಿದಸ್ಸನಂ। ಮರಿಚವಟ್ಟಿನಾಮಮಹಾವಿಹಾರಮಹೇ ಕಿರ ದುಟ್ಠಗಾಮಣಿಅಭಯರಾಜಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಉಭತೋಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸತಿ। ತತ್ಥ ಉಣ್ಹಯಾಗುಯಾ ದಿನ್ನಾಯ ಸಙ್ಘನವಕಸಾಮಣೇರೀ ಅನಾಧಾರಕಸ್ಸ ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ದನ್ತವಲಯಂ ದತ್ವಾ ಸಮುಲ್ಲಪನಮಕಾಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಾ ಹುತ್ವಾ ಪರತೀರಂ ಗತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮುಲ್ಲಪನೇನ ಪುಬ್ಬಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ತಾವದೇವ ಸಞ್ಜಾತಸಿನೇಹಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಾರಾಜಿಕಾ ಅಹೇಸುನ್ತಿ। ಏವಂ ಪಞ್ಚವಿಧೇ ಸಂಸಗ್ಗೇ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸಂಸಗ್ಗೇನ ಜಾತಸಂಸಗ್ಗಸ್ಸ **ಭವತಿ ಸ್ನೇಹೋ,** ಪುರಿಮರಾಗಪಚ್ಚಯೋ ಬಲವರಾಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ತತೋ **ಸ್ನೇಹನ್ವಯಂ ದುಕ್ಖಮಿದಂ ಪಹೋತಿ** ತಮೇವ ಸ್ನೇಹಂ ಅನುಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ ಸೋಕಪರಿದೇವಾದಿನಾನಪ್ಪಕಾರಕಂ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಹೋತಿ ಪಭವತಿ ಜಾಯತಿ।

ಅಪರೇ “ಆರಮ್ಮಣೇ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ ಸಂಸಗ್ಗೋ”ತಿ ಭಣನ್ತಿ। ತತೋ ಸ್ನೇಹೋ, ಸ್ನೇಹದುಕ್ಖಮಿದನ್ತಿ। ಏವಮತ್ಥಪ್ಪಭೇದಂ ಇಮಂ ಅಡ್ಢಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಆಹ - “ಸ್ವಾಯಂ ಯಮಿದಂ ಸ್ನೇಹನ್ವಯಂ ಸೋಕಾದಿದುಕ್ಖಂ ಪಹೋತಿ, ತಮೇವ ಸ್ನೇಹಂ ಅನುಗತಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಮೂಲಂ ಖನನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಅಧಿಗತೋ”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ತೇ ಅಮಚ್ಚಾ ಆಹಂಸು - “ಅಮ್ಹೇಹಿ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ಕತ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ? ತತೋ ಸೋ ಆಹ - “ತುಮ್ಹೇ ವಾ ಅಞ್ಞತರೋ ವಾ ಇಮಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮೋ, ಸೋ ಸಬ್ಬೋಪಿ **ಆದೀನವಂ ಸ್ನೇಹಜಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ, ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ**”ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ ಯಂ ತಂ “ಸ್ನೇಹನ್ವಯಂ ದುಕ್ಖಮಿದಂ ಪಹೋತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ತದೇವ ಸನ್ಧಾಯ “ಆದೀನವಂ ಸ್ನೇಹಜಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ”ತಿ ಇದಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಥ ವಾ ಯಥಾವುತ್ತೇನ ಸಂಸಗ್ಗೇನ ‘ಸಂಸಗ್ಗಜಾತಸ್ಸ ಭವತಿ ಸ್ನೇಹೋ, ಸ್ನೇಹನ್ವಯಂ ದುಕ್ಖಮಿದಂ ಪಹೋತಿ’, ಏವಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಆದೀನವಂ ಸ್ನೇಹಜಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ ಅಹಮಧಿಗತೋತಿ ಏವಂ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥಪಾದೋ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸ್ನೇಹವಸೇನ ವುತ್ತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತತೋ ಪರಂ ಸಬ್ಬಂ ಪುರಿಮಗಾಥಾಯ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವಾತಿ।

ಸಂಸಗ್ಗಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬೩. ಮಿತ್ತೇ ಸುಹಜ್ಜೇತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಯಂ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುರಿಮಗಾಥಾಯ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ “ಕಿಂ ಸಮಣಧಮ್ಮೋ ವರೋ, ರಜ್ಜಂ ವರ”ನ್ತಿ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ರಜ್ಜಂ ನಿಯ್ಯಾತೇತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಮಚ್ಚಾ “ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಕರೋಥಾ”ತಿ ವುತ್ತಾಪಿ ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮೇನ ಕರೋನ್ತಿ। ತೇ ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇ ಪರಾಜಯನ್ತಾ ಏಕದಾ ಅಞ್ಞತರಂ ರಾಜವಲ್ಲಭಂ ಪರಾಜೇಸುಂ। ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಭತ್ತಕಾರಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಸಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತೋ ಮಹಾಜನಾ - “ಅಮಚ್ಚಾ, ದೇವ, ಸಾಮಿಕೇ ಅಸಾಮಿಕೇ ಕರೋನ್ತೀ”ತಿ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತಾ ಮಹಾಯುದ್ಧಂ ವಿಯ ಅಕಂಸು। ಅಥ ರಾಜಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಅಪ್ಪೇತುಂ ನಿಸಿನ್ನೋ। ತೇನ ಸದ್ದೇನ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಚಿತ್ತೋ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ಅಪ್ಪೇತುಂ। ಸೋ “ಕಿಂ ಮೇ ರಜ್ಜೇನ, ಸಮಣಧಮ್ಮೋ ವರ”ನ್ತಿ ರಜ್ಜಸುಖಂ ಪಹಾಯ ಪುನ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ ಮೇತ್ತಾಯನವಸೇನ **ಮಿತ್ತಾ**। ಸುಹದಯಭಾವೇನ **ಸುಹಜ್ಜಾ**। ಕೇಚಿ ಏಕನ್ತಹಿತಕಾಮತಾಯ ಮಿತ್ತಾವ ಹೋನ್ತಿ ನ ಸುಹಜ್ಜಾ। ಕೇಚಿ ಗಮನಾಗಮನಟ್ಠಾನನಿಸಜ್ಜಾಸಮುಲ್ಲಾಪಾದೀಸು, ಹದಯಸುಖಜನನೇನ ಸುಹಜ್ಜಾವ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಮಿತ್ತಾ। ಕೇಚಿ ತದುಭಯವಸೇನ ಸುಹಜ್ಜಾ ಚೇವ ಮಿತ್ತಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ದುವಿಧಾ ಅಗಾರಿಯಾ ಚ ಅನಗಾರಿಯಾ ಚ। ತತ್ಥ ಅಗಾರಿಯಾ ತಿವಿಧಾ ಹೋನ್ತಿ ಉಪಕಾರೋ ಸಮಾನಸುಖದುಕ್ಖೋ ಅನುಕಮ್ಪಕೋತಿ। ಅನಗಾರಿಯಾ ವಿಸೇಸೇನ ಅತ್ಥಕ್ಖಾಯಿನೋ ಏವ। ತೇ ಚತೂಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಥಾಹ -

> “ಚತೂಹಿ ಖೋ, ಗಹಪತಿಪುತ್ತ, ಠಾನೇಹಿ ಉಪಕಾರೋ ಮಿತ್ತೋ ಸುಹದೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಪಮತ್ತಂ ರಕ್ಖತಿ, ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ರಕ್ಖತಿ, ಭೀತಸ್ಸ ಸರಣಂ ಹೋತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನೇಸು ಕಿಚ್ಚಕರಣೀಯೇಸು ತದ್ದಿಗುಣಂ ಭೋಗಂ ಅನುಪ್ಪದೇತೀ” (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೬೧)।

ತಥಾ -

“ಚತೂಹಿ ಖೋ, ಗಹಪತಿಪುತ್ತ, ಠಾನೇಹಿ ಸಮಾನಸುಖದುಕ್ಖೋ ಮಿತ್ತೋ ಸುಹದೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಗುಯ್ಹಮಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖತಿ, ಗುಯ್ಹಮಸ್ಸ ಪರಿಗೂಹತಿ, ಆಪದಾಸು ನ ವಿಜಹತಿ, ಜೀವಿತಂಪಿಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ಹೋತಿ” (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೬೧)।

ತಥಾ –

“ಚತೂಹಿ ಖೋ, ಗಹಪತಿಪುತ್ತ, ಠಾನೇಹಿ ಅನುಕಮ್ಪಕೋ ಮಿತ್ತೋ ಸುಹದೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅಭವೇನಸ್ಸ ನ ನನ್ದತಿ, ಭವೇನಸ್ಸ ನನ್ದತಿ, ಅವಣ್ಣಂ ಭಣಮಾನಂ ನಿವಾರೇತಿ, ವಣ್ಣಂ ಭಣಮಾನಂ ಪಸಂಸತಿ” (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೬೪)।

ತಥಾ –

“ಚತೂಹಿ ಖೋ, ಗಹಪತಿಪುತ್ತ, ಠಾನೇಹಿ ಅತ್ಥಕ್ಖಾಯೀ ಮಿತ್ತಾ ಸುಹದೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಪಾಪಾ ನಿವಾರೇತಿ, ಕಲ್ಯಾಣೇ ನಿವೇಸೇತಿ, ಅಸ್ಸುತಂ ಸಾವೇತಿ, ಸಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖತೀ”ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೬೩)।

ತೇಸ್ವಿಧ ಅಗಾರಿಯಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ಅತ್ಥತೋ ಪನ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಯುಜ್ಜನ್ತಿ। ತೇ **ಮಿತ್ತೇ ಸುಹಜ್ಜೇ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನೋ**ತಿ ಅನುದಯಮಾನೋ, ತೇಸಂ ಸುಖಂ ಉಪಸಂಹರಿತುಕಾಮೋ ದುಕ್ಖಂ ಅಪಹರಿತುಕಾಮೋ ಚ।

ಹಾಪೇತಿ ಅತ್ಥನ್ತಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಸಮ್ಪರಾಯಿಕಪರಮತ್ಥವಸೇನ ತಿವಿಧಂ, ತಥಾ ಅತ್ತತ್ಥಪರತ್ಥಉಭಯತ್ಥವಸೇನಾಪಿ ತಿವಿಧಂ ಅತ್ಥಂ ಲದ್ಧವಿನಾಸನೇನ ಅಲದ್ಧಾನುಪ್ಪಾದನೇನಾತಿ ದ್ವಿಧಾಪಿ ಹಾಪೇತಿ ವಿನಾಸೇತಿ। **ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ**ತಿ “ಅಹಂ ಇಮಂ ವಿನಾ ನ ಜೀವಾಮಿ, ಏಸ ಮೇ ಗತಿ, ಏಸ ಮೇ ಪರಾಯಣ”ನ್ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ನೀಚೇ ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತೋಪಿ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ। “ಇಮೇ ಮಂ ವಿನಾ ನ ಜೀವನ್ತಿ, ಅಹಂ ತೇಸಂ ಗತಿ, ಅಹಂ ತೇಸಂ ಪರಾಯಣ”ನ್ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ಉಚ್ಚೇ ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತೋಪಿ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಇಧ ಪನ ಏವಂ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। **ಏತಂ ಭಯ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಅತ್ಥಹಾಪನಭಯಂ, ಅತ್ತನೋ ಸಮಾಪತ್ತಿಹಾನಿಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಸನ್ಥವೇ**ತಿ ತಿವಿಧೋ ಸನ್ಥವೋ ತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠಿಮಿತ್ತಸನ್ಥವವಸೇನ। ತತ್ಥ ಅಟ್ಠಸತಪಭೇದಾಪಿ ತಣ್ಹಾ ತಣ್ಹಾಸನ್ಥವೋ, ದ್ವಾಸಟ್ಠಿಭೇದಾಪಿ ದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿಸನ್ಥವೋ, ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತತಾಯ ಮಿತ್ತಾನುಕಮ್ಪನಾ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವೋ। ತೇಸು ಸೋ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ತೇನ ಹಿಸ್ಸ ಸಮಾಪತ್ತಿ ಪರಿಹೀನಾ। ತೇನಾಹ – “ಏತಂ ಭಯಂ ಸನ್ಥವೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ ಅಹಂ ಅಧಿಗತೋ”ತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವಾತಿ।

ಮಿತ್ತಸುಹಜ್ಜಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯೪. **ವಂಸೋ ವಿಸಾಲೋ**ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಪುಬ್ಬೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ತಯೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾ। ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಇತರೇ ದ್ವೇ ಪಚ್ಚನ್ತರಾಜಕುಲೇಸು। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಹುತ್ವಾ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರೇ ವಸನ್ತಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ “ಮಯಂ ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಲೋಕುತ್ತರಸುಖಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ”ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನಾ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಚರಿಯಂ ಅದ್ದಸಂಸು। ತತೋ “ತತಿಯೋ ಕುಹಿ”ನ್ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತಾ ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗುಣೇ ಸರಿತ್ವಾ “ಸೋ ಪಕತಿಯಾವ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾದಿಗುಣಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂಯೇವ ಓವಾದಕೋ ವತ್ತಾ ವಚನಕ್ಖಮೋ ಪಾಪಗರಹೀ, ಹನ್ದ, ನಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಆರೋಚೇಮಾ”ತಿ ಓಕಾಸಂ ಗವೇಸನ್ತಾ ತಂ ಏಕದಿವಸಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರವಿಭೂಸಿತಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನದ್ವಾರೇ ವೇಳುಗುಮ್ಬಮೂಲೇ ಅಟ್ಠಂಸು। ಮಹಾಜನೋ ಅತಿತ್ತೋ

ರಾಜದಸ್ಸನೇನ ರಾಜಾನಂ ಉಲ್ಲೋಕೇತಿ। ತತೋ ರಾಜಾ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಕೋಚಿ ಮಮ ದಸ್ಸನೇ ಬ್ಯಾಪಾರಂ ನ ಕರೋತೀ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಅದ್ದಕ್ಖಿ। ಸಹ ದಸ್ಸನೇನೇವ ಚಸ್ಸ ತೇಸು ಸಿನೇಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಾ ಓರುಯ್ಹ ಸನ್ತೇನ ಆಚಾರೇನ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ನಾಮ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ "ಮಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಸಜ್ಜಮಾನಾ ನಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು । "ಭನ್ತೇ, ಅಸಜ್ಜಮಾನಾತಿ ಏತಸ್ಸ ಕೋ ಅತ್ಥೋ"ತಿ? "ಅಲಗ್ಗನತ್ಥೋ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ತತೋ ವೇಳುಗುಮ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಆಹಂಸು - "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಂ ವೇಳುಗುಮ್ಬಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಮೂಲಖನ್ಧಸಾಖಾನುಸಾಖಾಹಿ ಸಂಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ಅಸಿಹತ್ಥೋ ಪುರಿಸೋ ಮೂಲೇ ಛೇತ್ವಾ ಆವಿಞ್ಛನ್ತೋ ನ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯ ಉದ್ಧರಿತುಂ, ಏವಮೇವ ತ್ವಂ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಜಟಾಯ ಜಟಿತೋ ಆಸತ್ತವಿಸತ್ತೋ ತತ್ಥ ವಿಲಗ್ಗೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ವಾ ಪನಸ್ಸ ವೇಮಜ್ಝಗತೋಪಿ ಅಯಂ ವಂಸಕಳೀರೋ ಅಸಞ್ಜಾತಸಾಖತ್ತಾ ಕೇನಚಿ ಅಲಗ್ಗೋವ ಠಿತೋ, ಸಕ್ಕಾ ಚ ಪನ ಅಗ್ಗೇ ವಾ ಮೂಲೇ ವಾ ಛೇತ್ವಾ ಉದ್ಧರಿತುಂ, ಏವಮೇವ ಮಯಂ ಕತ್ಥಚಿ ಅಸಜ್ಜಮಾನಾ ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ತಾವದೇವ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಸ್ಸತೋ ಏವ ರಞ್ಞೋ ಆಕಾಸೇನ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರಂ ಅಗಮಂಸು। ತತೋ ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಕದಾ ನು ಖೋ ಅಹಮ್ಪಿ ಏವಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ತತ್ಥೇವ ಠಿತೋ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ವಂಸೋ**ತಿ ವೇಳು। **ವಿಸಾಲೋ**ತಿ ವಿತ್ಥಿಣ್ಣೋ। **ವ**-ಕಾರೋ ಅವಧಾರಣತ್ಥೋ, **ಏವ**-ಕಾರೋ ವಾ ಅಯಂ, ಸನ್ಧಿವಸೇನ ಏತ್ಥ **ಏ**-ಕಾರೋ ನಟ್ಠೋ। ತಸ್ಸ ಪರಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಂ ಪಚ್ಛಾ ಯೋಜೇಸ್ಸಾಮ। **ಯಥಾ**ತಿ ಪಟಿಭಾಗೇ। **ವಿಸತ್ತೋ**ತಿ ಲಗ್ಗೋ ಜಟಿತೋ ಸಂಸಿಬ್ಬಿತೋ। **ಪುತ್ತೇಸು ದಾರೇಸು ಚಾ**ತಿ ಪುತ್ತಧೀತುಭರಿಯಾಸು। **ಯಾ ಅಪೇಕ್ಖಾ**ತಿ ಯಾ ತಣ್ಹಾ ಯೋ ಸಿನೇಹೋ। **ವಂಸಕ್ಕಳೀರೋವ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ**ತಿ ವಂಸಕಳೀರೋ ವಿಯ ಅಲಗ್ಗಮಾನೋ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಯಥಾ ವಂಸೋ ವಿಸಾಲೋ ವಿಸತ್ತೋ ಏವ ಹೋತಿ, ಪುತ್ತೇಸು ದಾರೇಸು ಚ ಯಾ ಅಪೇಕ್ಖಾ, ಸಾಪಿ ಏವಂ ತಾನಿ ವತ್ಥೂನಿ, ಸಂಸಿಬ್ಬಿತ್ವಾ ಠಿತತ್ತಾ ವಿಸತ್ತಾ ಏವ। ಸ್ವಾಹಂ ತಾಯ ಅಪೇಕ್ಖಾಯ ಅಪೇಕ್ಖವಾ ವಿಸಾಲೋ ವಂಸೋ ವಿಯ ವಿಸತ್ತೋತಿ ಏವಂ ಅಪೇಕ್ಖಾಯ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಅಪೇಕ್ಖಂ ಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಅಯಂ ವಂಸಕಳೀರೋವ ರೂಪಾದೀಸು ವಾ ಲಾಭಾದೀಸು ವಾ ಕಾಮಭವಾದೀಸು ವಾ ದಿಟ್ಠಾದೀಸು ವಾ ತಣ್ಹಾಮಾನದಿಟ್ಠಿವಸೇನ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಅಧಿಗತೋತಿ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ವಂಸಕ್ಕಳೀರಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯೫. ಮಿಗೋ ಅರಞ್ಞಮ್ಹೀತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಏಕೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಯೋಗಾವಚರೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಅಡ್ಢೇ ಮಹದ್ಧನೇ ಮಹಾಭೋಗೇ। ಸೋ ಸುಭಗೋ ಅಹೋಸಿ, ತತೋ ಪರದಾರಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಕಾಲಙ್ಕತೋ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತತ್ಥ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾವಸೇಸೇನ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾಯ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಇತ್ಥೀ ಹುತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ನಿರಯತೋ ಆಗತಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಗತ್ತಾನಿ ಉಣ್ಹಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ ಡಯ್ಹಮಾನೇನ ಉದರೇನ ಕಿಚ್ಛೇನ ಕಸಿರೇನ ತಂ ಗಬ್ಭಂ ಧಾರೇತ್ವಾ ಕಾಲೇನ ದಾರಿಕಂ ವಿಜಾಯಿ। ಸಾ ಜಾತದಿವಸತೋ ಪಭುತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸೇಸಬನ್ಧುಪರಿಜನಾನಞ್ಚ ದೇಸ್ಸಾ ಅಹೋಸಿ। ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಚ ಯಮ್ಹಿ ಕುಲೇ ದಿನ್ನಾ, ತತ್ಥಾಪಿ ಸಾಮಿಕಸಸ್ಸುಸಸುರಾನಂ ದೇಸ್ಸಾವ ಅಹೋಸಿ ಅಪ್ಪಿಯಾ ಅಮನಾಪಾ। ಅಥ ನಕ್ಖತ್ತೇ ಘೋಸಿತೇ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಕೀಳಿತುಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೋ ವೇಸಿಂ ಆನೇತ್ವಾ ಕೀಳತಿ। ಸಾ ತಂ ದಾಸೀನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಸುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಅನುನಯಿತ್ವಾ ಚ ಆಹ - "ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಇತ್ಥೀ ನಾಮ ಸಚೇಪಿ ದಸನ್ನಂ ರಾಜೂನಂ ಕನಿಟ್ಠಾ ಹೋತಿ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿನೋ ವಾ ಧೀತಾ, ತಥಾಪಿ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಪೇಸನಕರಾ ಹೋತಿ। ಸಾಮಿಕೇ ಅನಾಲಪನ್ತೇ ಸೂಲೇ ಆರೋಪಿತಾ ವಿಯ ದುಕ್ಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ। ಸಚೇ ಅಹಂ ಅನುಗ್ಗಹಾರಹಾ ಅನುಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ನೋ ಚೇ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಬ್ಬಾ। ಅತ್ತನೋ ಞಾತಿಕುಲಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ - "ಹೋತು, ಭದ್ದೇ, ಮಾ ಸೋಚಿ ಕೀಳನಸಜ್ಜಾ ಹೋಹಿ, ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ತಾವತ್ತಕೇನ ಸಲ್ಲಾಪಮತ್ತೇನ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತಾ "ಸ್ವೇ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬಹುಂ ಖಜ್ಜಭೋಜ್ಜಂ ಪಟಿಯಾದೇತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾವ ಕೀಳನಟ್ಠಾನಂ

ಗತೋ। ಸಾ "ಇದಾನಿ ಪೇಸೇಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ಪೇಸೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ನಿಸಿನ್ನಾ ಉಸ್ಸೂರಂ ದಿಸ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ "ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಗತೋ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸಾ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಟಿಯಾದಿತಂ ಆದಾಯ ಯಾನಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತುಂ ಆರದ್ಧಾ।

ಅಥ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರೇ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ನಿರೋಧಾ ವುಟ್ಠಾಯ ನಾಗಲತಾದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅನೋತತ್ತದಹೇ ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ "ಕತ್ಥ ಅಜ್ಜ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಯಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಸದ್ಧಾಕಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಪಬ್ಭಾರಸಮೀಪೇ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ಠತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಪಾದಕಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪಟಿಪಥೇ ಓರುಯ್ಹ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಅಭಿಮುಖೋ ಅಗಮಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ದಾಸಿಯೋ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸಾ ಯಾನಾ ಓರುಯ್ಹ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಸಬ್ಬರಸಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪದುಮಪುಪ್ಫೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಪಿ ಪದುಮಪುಪ್ಫಂ ಕತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಕಲಾಪಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪತ್ತಂ ದತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಕಲಾಪಹತ್ಥಾ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ – "ಭನ್ತೇ, ಯಥಾ ಇದಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಏವಾಹಂ ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಉಪಪಜ್ಜಾಮಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪಿಯಾ ಭವೇಯ್ಯಂ ಮನಾಪಾ"ತಿ। ಏವಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಪತ್ಥೇಸಿ – "ಭನ್ತೇ, ದುಕ್ಖೋ ಗಬ್ಭವಾಸೋ , ತಂ ಅನುಪಗಮ್ಮ ಪದುಮಪುಪ್ಫೇ ಏವ ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಪತ್ಥೇಸಿ – "ಭನ್ತೇ, ಜೇಗುಚ್ಛೋ ಮಾತುಗಾಮೋ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿಧೀತಾಪಿ ಪರವಸಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ ಇತ್ಥಿಭಾವಂ ಅನುಪಗಮ್ಮ ಪುರಿಸೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥಮ್ಪಿ ಪತ್ಥೇಸಿ – "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಸಂಸಾರದುಕ್ಖಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಪತ್ತಂ ಅಮತಂ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಏವಂ ಚತುರೋ ಪಣಿಧೀ ಕತ್ವಾ ತಂ ಪದುಮಪುಪ್ಫಕಲಾಪಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಪುಪ್ಫಸದಿಸೋ ಏವ ಮೇ ಗನ್ಧೋ ಚೇವ ವಣ್ಣೋ ಚ ಹೋತೂ"ತಿ ಇಮಂ ಪಞ್ಚಮಂ ಪಣಿಧಿಂ ಅಕಾಸಿ।

ತತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಪತ್ತಞ್ಚ ಪುಪ್ಫಕಲಾಪಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ –

> "ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ತುಯ್ಹಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಸಮಿಜ್ಝತು।
> ಸಬ್ಬೇ ಪೂರೇನ್ತು ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಚನ್ದೋ ಪನ್ನರಸೋ ಯಥಾ"ತಿ॥ –

ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ "ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪಸ್ಸತೂ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ತಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾ ಮಹತೀ ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಭವನ್ತರೇ ಕತಂ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ ಅನೋಕಾಸತಾಯ ಪರಿಕ್ಖೀಣಂ ಚಿಞ್ಚಮ್ಬಿಲಧೋತತಮ್ಬಲೋಹಭಾಜನಮಿವ ಸುದ್ಧಾ ಜಾತಾ। ತಾವದೇವಸ್ಸಾ ಪತಿಕುಲೇ ಞಾತಿಕುಲೇ ಚ ಸಬ್ಬೋ ಜನೋ ತುಟ್ಠೋ। "ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಪಿಯವಚನಾನಿ ಚ ಪಣ್ಣಾಕಾರಾನಿ ಚ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾಮಿಕೋಪಿ ಮನುಸ್ಸೇ ಪೇಸೇಸಿ – "ಸೇಟ್ಠಿಧೀತರಂ ಸೀಘಂ ಆನೇಥ, ಅಹಂ ವಿಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಆಗತೋ"ತಿ। ತತೋ ಪಭುತಿ ಚ ನಂ ಉರೇ ವಿಲಿತ್ತಚನ್ದನಂ ವಿಯ ಆಮುತ್ತಮುತ್ತಾಹಾರಂ ವಿಯ ಪುಪ್ಫಮಾಲಾ ವಿಯ ಚ ಪಿಯಾಯನ್ತೋ ಪರಿಹರಿ। ಸಾ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಇಸ್ಸರಿಯಭೋಗಯುತ್ತಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಪುರಿಸಭಾವೇನ ದೇವಲೋಕೇ ಪದುಮಪುಪ್ಫೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಪದುಮಪುಪ್ಫಗಬ್ಭೇ ಏವ ಗಚ್ಛತಿ, ತಿಟ್ಠನ್ತೋಪಿ ನಿಸೀದನ್ತೋಪಿ ಸಯನ್ತೋಪಿ ಪದುಮಪುಪ್ಫಗಬ್ಭೇಯೇವ ಸಯತಿ। "ಮಹಾಪದುಮದೇವಪುತ್ತೋ"ತಿ ಚ ನಂ ವೋಹರಿಂಸು। ಏವಂ ಸೋ ತೇನ ಇದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮಂ ಛ ದೇವಲೋಕೇ ಏವ ಸಂಸರತಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ವೀಸತಿ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ತಾಸು ಏಕಾಪಿ ಪುತ್ತಂ ನ ಲಭತಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ರಾಜಾನಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇಸುಂ – "ದೇವ, ಕುಲವಂಸಾನುಪಾಲಕೋ ಪುತ್ತೋ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ, ಅತ್ರಜೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಖೇತ್ತಜೋಪಿ

ಕುಲವಂಸಧರೋ ಹೋತೀ"ತಿ। ಅಥ ರಾಜಾ "ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹೇಸಿಂ ಅವಸೇಸಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಧಮ್ಮನಾಟಕಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಯಥಾಕಾಮಂ ಬಹಿ ಚರಾಪೇಸಿ, ತಥಾಪಿ ಪುತ್ತಂ ನಾಲತ್ಥ। ಪುನ ಅಮಚ್ಚಾ ಆಹಂಸು - "ಮಹಾರಾಜ, ಮಹೇಸೀ ನಾಮ ಪುಞ್ಞೇನ ಚ ಪಞ್ಞಾಯ ಚ ಸಬ್ಬಇತ್ಥೀನಂ ಅಗ್ಗಾ, ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ದೇವೋ ಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪುತ್ತಂ ಲಭೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಮಹೇಸಿಯಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸಾ ಆಹ - "ಮಹಾರಾಜ, ಯಾ ಇತ್ಥೀ ಸೀಲವತೀ ಸಚ್ಚವಾದಿನೀ, ಸಾ ಪುತ್ತಂ ಲಭೇಯ್ಯ, ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪರಹಿತಾಯ ಕುತೋ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಆವಜ್ಜೇಸಿ, ಸೀಲವತಿಯಾ ರಾಜಧೀತಾಯ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತಿಯಾ ಪುತ್ತಪತ್ಥನಾಚಿತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನಮತ್ತೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆಸನಂ ಸಂಕಮ್ಪಿ।

ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ - "ಸೀಲವತಿಯಾ ರಾಜಧೀತಾಯ ಪುತ್ತವರಂ ದೇಮೀ"ತಿ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ಸಮ್ಮುಖೇ ಠಿತೋ "ಕಿಂ ವರೇಸಿ, ದೇವೀ"ತಿ? "ಪುತ್ತಂ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ದಮ್ಮಿ ತೇ, ದೇವಿ, ಪುತ್ತಂ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಏತ್ಥ ಖೀಣಾಯುಕೋ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ "ಅಯಂ ಮಹಾಪದುಮೋ ಉಪರಿದೇವಲೋಕಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಚ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಿಮಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ತಾತ ಮಹಾಪದುಮ, ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಯಾಚಿ। ಸೋ "ಮಾ ಏವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಣ, ಜೇಗುಚ್ಛಿತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೋ"ತಿ । "ತಾತ, ತ್ವಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಪುಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ, ತತ್ಥೇವ ಠತ್ವಾ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತಬ್ಬಾ, ಗಚ್ಛ, ತಾತಾ"ತಿ। "ದುಕ್ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಗಬ್ಭವಾಸೋ, ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ತತ್ಥ ವಸಿತು"ನ್ತಿ। "ತಾತ, ತೇ ಗಬ್ಭವಾಸೋ ನತ್ಥಿ, ತಥಾ ಹಿ ತ್ವಂ ಕಮ್ಮಮಕಾಸಿ, ಯಥಾ ಪದುಮಗಬ್ಭೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸಸಿ, ಗಚ್ಛ, ತಾತಾ"ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ।

ಸೋ ದೇವಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ಸಿಲಾಪಟ್ಟಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ಪದುಮಗಬ್ಭೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ತಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಮಹೇಸೀ ಸುಪಿನನ್ತೇನ ವೀಸತಿಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಪರಿವುತಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಲಾಪಟ್ಟಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ಪದುಮಗಬ್ಭೇ ಪುತ್ತಂ ಲದ್ಧಾ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಪಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖಮಾನಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಪದುಮಪುಪ್ಫಂ ಅದ್ದಸ, ತಂ ನೇವ ತೀರೇ ಹೋತಿ ನ ಗಮ್ಭೀರೇ। ಸಹ ದಸ್ಸನೇನೇವ ಚಸ್ಸಾ ತತ್ಥ ಪುತ್ತಸಿನೇಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸಾ ಸಯಂ ಏವ ಓತರಿತ್ವಾ ತಂ ಪುಪ್ಫಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ಪುಪ್ಫೇ ಗಹಿತಮತ್ತೇಯೇವ ಪತ್ತಾನಿ ವಿಕಸಿಂಸು। ತತ್ಥ ಸುವಣ್ಣಪಟಿಮಂ ವಿಯ ದಾರಕಂ ಅದ್ದಸ, ದಿಸ್ವಾವ "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಸದ್ದಂ ನಿಚ್ಛಾರೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಸಾಧುಕಾರಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪವತ್ತೇಸಿ। ರಞ್ಞೋ ಚ ಪೇಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ಸುತ್ವಾ "ಕತ್ಥ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೋಕಾಸಂ ಸುತ್ವಾ "ಉಯ್ಯಾನಞ್ಚ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ಪದುಮಞ್ಚ ಅಮ್ಹಾಕಂಯೇವ, ತಸ್ಮಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಖೇತ್ತೇ ಜಾತತ್ತಾ ಖೇತ್ತಜೋ ನಾಮಾಯಂ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಇತ್ಥಿಯೋ ಧಾತಿಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇಸಿ। ಯಾ ಯಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ರುಚಿಂ ಞತ್ವಾ ಪತ್ಥಿತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಖಾದಾಪೇತಿ, ಸಾ ಸಾ ಸಹಸ್ಸಂ ಲಭತಿ। ಸಕಲಬಾರಾಣಸೀ ಚಲಿತಾ, ಸಬ್ಬೋ ಜನೋ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಪಣ್ಣಾಕಾರಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಕುಮಾರೋ ತಂ ತಂ ಅತಿನೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಖಾದ, ಇಮಂ ಭುಞ್ಜಾ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಭೋಜನೇನ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಗೋಪುರದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಲಾಖಾಗುಳಕೇನ ಕೀಳತಿ।

ತದಾ ಅಞ್ಞತರೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಸಿಪತನೇ ವಸತಿ। ಸೋ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ವುಟ್ಠಾಯ ಸೇನಾಸನವತ್ತಸರೀರಪರಿಕಮ್ಮಮನಸಿಕಾರಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ "ಅಜ್ಜ ಕತ್ಥ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಸ ಪುಬ್ಬೇ ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೀ"ತಿ ವೀಮಂಸನ್ತೋ "ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದತ್ವಾ ಚತಸ್ಸೋ ಪತ್ಥನಾ ಪತ್ಥೇಸಿ, ತತ್ಥ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿದ್ಧಾ, ಏಕಾ ತಾವ ನ ಸಿಜ್ಝತಿ, ತಸ್ಸ ಉಪಾಯೇನ ಆರಮ್ಮಣಂ ದಸ್ಸೇಮೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವಸೇನ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಕುಮಾರೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಮಣ, ಮಾ ಇಧ ಆಗಚ್ಛಿ, ಇಮೇ ಹಿ ತಮ್ಪಿ 'ಇಮಂ ಖಾದ, ಇಮಂ ಭುಞ್ಜಾ'ತಿ ವದೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಏಕವಚನೇನೇವ ತತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸೇನಾಸನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಕುಮಾರೋ ಪರಿಜನಂ ಆಹ - "ಅಯಂ ಸಮಣೋ ಮಯಾ ವುತ್ತಮತ್ತೋವ ನಿವತ್ತೋ, ಕುದ್ಧೋ ನು ಖೋ ಮಮಾ"ತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ "ಪಬ್ಬಜಿತಾ ನಾಮ ನ ಕೋಧಪರಾಯಣಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರೇನ ಪಸನ್ನಮನೇನ ಯಂ ದಿನ್ನಂ, ತೇನ ಯಾಪೇನ್ತೀ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೇಪಿ

“ದುಟ್ಠೋ ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ಸಮಣೋ, ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಮಹತಾ ರಾಜಾನುಭಾವೇನ ಇಸಿಪತನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಿಗಯೂಥಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ಕಿನ್ನಾಮೇತೇ”ತಿ? “ಏತೇ, ಸಾಮಿ, ಮಿಗಾ ನಾಮಾ”ತಿ। “ಏತೇಸಂ ‘ಇಮಂ ಖಾದಥ, ಇಮಂ ಭುಞ್ಜಥ, ಇಮಂ ಸಾಯಥಾ’ತಿ ವತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತಾ ಅತ್ಥೀ”ತಿ? “ನತ್ಥಿ, ಸಾಮಿ, ಯತ್ಥ ತಿಣೋದಕಂ ಸುಲಭಂ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೀ”ತಿ।

ಕುಮಾರೋ “ಯಥಾ ಇಮೇ ಅರಕ್ಖಿಯಮಾನಾವ ಯತ್ಥ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ತತ್ಥ ವಸನ್ತಿ, ಕದಾ ನು ಖೋ ಅಹಮ್ಪಿ ಏವಂ ವಸೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಏತಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋಪಿ ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಮಗ್ಗಞ್ಚ ಚಙ್ಕಮನಞ್ಚ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಮಟ್ಠಂ ಕತ್ವಾ ಏಕದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪದನಿಕ್ಖೇಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ದಿವಾವಿಹಾರೋಕಾಸಞ್ಚ ಪಣ್ಣಸಾಲಞ್ಚ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಮಟ್ಠಂ ಕತ್ವಾ ಪವಿಸನಪದನಿಕ್ಖೇಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನಪದನಿಕ್ಖೇಪಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅಗಮಾಸಿ। ಕುಮಾರೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪದೇಸಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಮಟ್ಠಕತಂ ದಿಸ್ವಾ “ವಸತಿ ಮಞ್ಞೇ ಏತ್ಥ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ”ತಿ ಪರಿಜನೇನ ಭಾಸಿತಂ ಸುತ್ವಾ ಆಹ - “ಪಾತೋಪಿ ಸೋ ಸಮಣೋ ದುಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದೀಹಿ ಅತ್ತನೋ ಓಕಾಸಂ ಅಕ್ಕನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುಟ್ಠುತರಂ ದುಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಇಧೇವ ತುಮ್ಹೇ ತಿಟ್ಠಥಾ”ತಿ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಾ ಓರುಯ್ಹ ಏಕಕೋವ ಸೇನಾಸನಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ವತ್ತಸೀಸೇನ ಸುಸಮ್ಮಟ್ಠೋಕಾಸೇ ಪದನಿಕ್ಖೇಪಂ ದಿಸ್ವಾ “ಸೋ ದಾನಾಯಂ ಸಮಣೋ ಏತ್ಥ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ನ ವಣಿಜ್ಜಾದಿಕಮ್ಮಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ಅದ್ಧಾಯಂ ಅತ್ತನೋ ಹಿತಮೇವ ಚಿನ್ತೇಸಿ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಚಙ್ಕಮಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ದೂರೀಕತಪುಥುವಿತಕ್ಕೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಸಾಣಫಲಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಏಕಗ್ಗೋ ಹುತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಂ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪುರೋಹಿತೇನ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಗಗನತಲೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಮಿಗೋ**ತಿ ದ್ವೇ ಮಿಗಾ - ಏಣೀಮಿಗೋ ಚ ಪಸದಮಿಗೋ ಚ। ಅಪಿಚ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಆರಞ್ಞಿಕಾನಂ ಚತುಪ್ಪದಾನಂ ಏತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಇಧ ಪನ ಪಸದಮಿಗೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋತಿ ವದನ್ತಿ। **ಅರಞ್ಞಮ್ಹೀ**ತಿ ಗಾಮಞ್ಚ ಗಾಮೂಪಚಾರಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಅರಞ್ಞಂ, ಇಧ ಪನ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ, ತಸ್ಮಾ “ಉಯ್ಯಾನಮ್ಹೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಯಥಾ**ತಿ ಪಟಿಭಾಗೇ। **ಅಬದ್ಧೋ**ತಿ ರಜ್ಜುಬನ್ಧನಾದೀಹಿ ಅಬದ್ಧೋ, ಏತೇನ ವಿಸ್ಸತ್ಥಚರಿಯಂ ದೀಪೇತಿ। **ಯೇನಿಚ್ಛಕಂ ಗಚ್ಛತಿ ಗೋಚರಾಯಾ**ತಿ ಯೇನ ಯೇನ ದಿಸಾಭಾಗೇನ ಗನ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ, ತೇನ ತೇನ ದಿಸಾಭಾಗೇನ ಗೋಚರಾಯ ಗಚ್ಛತಿ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ ಭಗವತಾ -

> “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆರಞ್ಞಕೋ ಮಿಗೋ ಅರಞ್ಞೇ ಪವನೇ ಚರಮಾನೋ ವಿಸ್ಸತ್ಥೋ ಗಚ್ಛತಿ, ವಿಸ್ಸತ್ಥೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ವಿಸ್ಸತ್ಥೋ ನಿಸೀದತಿ, ವಿಸ್ಸತ್ಥೋ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಅನಾಪಾಥಗತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲುದ್ದಸ್ಸ, ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ…ಪೇ॰… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅನ್ಧಮಕಾಸಿ ಮಾರಂ ಅಪದಂ, ವಧಿತ್ವಾ ಮಾರಚಕ್ಖುಂ ಅದಸ್ಸನಂ ಗತೋ ಪಾಪಿಮತೋ”ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೮೭; ಚೂಳನಿ॰ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸುತ್ತನಿದ್ದೇಸ ೧೨೫) ವಿತ್ಥಾರೋ।

ಸೇರಿತನ್ತಿ ಸಚ್ಛನ್ದವುತ್ತಿತಂ ಅಪರಾಯತ್ತತಂ ವಾ, ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಮಿಗೋ ಅರಞ್ಞಮ್ಹಿ ಅಬದ್ಧೋ ಯೇನಿಚ್ಛಕಂ ಗಚ್ಛತಿ ಗೋಚರಾಯ, ತಥಾ ಕದಾ ನು ಖೋ ಅಹಮ್ಪಿ ತಣ್ಹಾಬನ್ಧನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏವಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯನ್ತಿ। **ವಿಞ್ಞೂ** ಪಣ್ಡಿತೋ ನರೋ ಸೇರಿತಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏಕೋ ಚರೇತಿ।

ಮಿಗೋಅರಞ್ಞಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯೭. ಆಮನ್ತನಾ ಹೋತೀತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಕಿರ ಮಹಾಉಪಟ್ಠಾನಸಮಯೇ ಅಮಚ್ಚಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ “ದೇವ, ಸೋತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥೀ”ತಿ ಏಕಮನ್ತಂ ಗಮನಂ ಯಾಚಿ। ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಪುನ ಏಕೋ ಮಹಾಉಪಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಯಾಚಿ, ಏಕೋ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧೇ ನಿಸಿನ್ನಂ, ಏಕೋ ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನಂ, ಏಕೋ ಸುವಣ್ಣರಥೇ

ನಿಸಿನ್ನಂ, ಏಕೋ ಸಿವಿಕಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಯಾಚಿ। ರಾಜಾ ತತೋ ಓರೋಹಿತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಪರೋ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಯಾಚಿ, ತಸ್ಸಪಿ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧತೋ ಓರುಯ್ಹ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಏವಂ ಸೋ ತೇಹಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ಇಸ್ಸರಿಯೇನ ವಡ್ಢನ್ತಿ। ತೇಸು ಏಕೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಆಹ - "ಅಸುಕಂ ನಾಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಜನಪದಂ ಮಯ್ಹಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಂ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಭುಞ್ಜತೀ"ತಿ ಭಣತಿ। ಸೋ ರಞ್ಞೋ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಾಮಹಂ ತಂ ಜನಪದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಾಮೀ"ತಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಲಹಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಉಭೋಪಿ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ದೋಸಂ ಆರೋಚೇನ್ತಿ। ರಾಜಾ "ನ ಸಕ್ಕಾ ಇಮೇ ತೋಸೇತು"ನ್ತಿ ತೇಸಂ ಲೋಭೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ಸೋ ಪುರಿಮನಯೇನ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಅಭಾಸಿ।

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸಹಾಯಮಜ್ಝೇ ಠಿತಸ್ಸ ದಿವಾಸೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತೇ **ವಾಸೇ** ಚ, ಮಹಾಉಪಟ್ಠಾನಸಙ್ಖಾತೇ **ಠಾನೇ** ಚ, ಉಯ್ಯಾನಗಮನಸಙ್ಖಾತೇ **ಗಮನೇ** ಚ, ಜನಪದಚಾರಿಕಸಙ್ಖಾತಾಯ **ಚಾರಿಕಾಯ** ಚ, "ಇದಂ ಮೇ ಸುಣ, ಇದಂ ಮೇ ದೇಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ತಥಾ ತಥಾ ಆಮನ್ತನಾ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಯಾಯಂ ಅರಿಯಜನಸೇವಿತಾ ಅನೇಕಾನಿಸಂಸಾ ಏಕನ್ತಸುಖಾ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಲೋಭಾಭಿಭೂತೇಹಿ ಸಬ್ಬಕಾಪುರಿಸೇಹಿ ಅನಭಿಪತ್ಥಿತಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ತಂ **ಅನಭಿಜ್ಝಿತಂ** ಪರೇಸಂ ಅವಸವತ್ತನೇನ ಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲವಸೇನ **ಸೇರಿತಞ್ಚ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ** ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಅಧಿಗತೋಸ್ಮಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಆಮನ್ತನಾಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯೭. **ಖಿಡ್ಡಾರತೀತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಏಕಪುತ್ತಕಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಪಿಯೋ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪೋ ಪಾಣಸಮೋ, ರಾಜಾ ಸಬ್ಬಇರಿಯಾಪಥೇಸು ಪುತ್ತಕಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ವತ್ತತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಗತೋ। ಕುಮಾರೋಪಿ ತಂ ದಿವಸಂಯೇವ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ಮತೋ। ಅಮಚ್ಚಾ "ಪುತ್ತಸಿನೇಹೇನ ರಞ್ಞೋ ಹದಯಮ್ಪಿ ಫಲೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾವ ನಂ ಝಾಪೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಸುರಾಮದೇನ ಮತ್ತೋ ಪುತ್ತಂ ನೇವ ಸರತಿ, ತಥಾ ದುತಿಯದಿವಸೇಪಿ ನ್ಹಾನಭೋಜನವೇಲಾಸು। ಅಥ ಭುತ್ತಾವೀ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸರಿತ್ವಾ "ಪುತ್ತಂ ಮೇ ಆನೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಸ ಅನುರೂಪೇನ ವಿಧಾನೇನ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ತತೋ ಸೋಕಾಭಿಭೂತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಏವಂ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಾಕಾಸಿ - "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ಇದಂ ಹೋತಿ, ಇಮಸ್ಸುಪ್ಪಾದಾ ಇದಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ। ಏವಂ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ಸೇಸಂ ಸಂಸಗ್ಗಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯಂ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಾಥಾಯತ್ಥವಣ್ಣನಂ।

ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ಪನ - **ಖಿಡ್ಡಾತಿ** ಕೀಳನಾ। ಸಾ ದುವಿಧಾ ಹೋತಿ ಕಾಯಿಕಾ ಚ ವಾಚಸಿಕಾ ಚ। ತತ್ಥ ಕಾಯಿಕಾ ನಾಮ ಹತ್ಥೀಹಿಪಿ ಕೀಳನ್ತಿ, ಅಸ್ಸೇಹಿಪಿ ರಥೇಹಿಪಿ ಧನೂಹಿಪಿ ಥರೂಹಿಪೀತಿ ಏವಮಾದಿ। ವಾಚಸಿಕಾ ನಾಮ ಗೀತಂ ಸಿಲೋಕಭಣನಂ ಮುಖಭೇರಿಆಲಮ್ಬರಭೇರೀತಿ ಏವಮಾದಿ। **ರತೀತಿ** ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣರತಿ। **ವಿಪುಲನ್ತಿ** ಯಾವ ಅಟ್ಠಿಮಿಞ್ಜಂ ಅಹಚ್ಚ ಠಾನೇನ ಸಕಲತ್ತಭಾವಬ್ಯಾಪಕಂ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವ । ಅನುಸನ್ಧಿಯೋಜನಾಪಿ ಚೇತ್ಥ ಸಂಸಗ್ಗಗಾಥಾಯ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾ, ತತೋ ಪರಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ।

ಖಿಡ್ಡಾರತಿಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯೮. **ಚಾತುದ್ದಿಸೋತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಪುಬ್ಬೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಪಞ್ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ಸೇಸಾ ಪಾಕತಿಕರಾಜಾನೋ। ತೇ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ

ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಹುತ್ವಾ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರೇ ವಸನ್ತಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ವಂಸಕ್ಕಳೀರಗಾಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಸಹಾಯಞ್ಚ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಉಪಾಯೇನ ಆರಮ್ಮಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಓಕಾಸಂ ಗವೇಸನ್ತಿ। ಸೋ ಚ ರಾಜಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ರತ್ತಿಯಾ ಉಬ್ಬಿಜ್ಜತಿ, ಭೀತೋ ವಿಸ್ಸರಂ ಕರೋತಿ, ಮಹಾತಲೇ ಧಾವತಿ। ಪುರೋಹಿತೇನ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ವುಟ್ಠಾಯ ಸುಖಸೇಯ್ಯಂ ಪುಚ್ಛಿತೋಪಿ "ಕುತೋ ಮೇ, ಆಚರಿಯ, ಸುಖ"ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಪುರೋಹಿತೋಪಿ "ಅಯಂ ರೋಗೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉದ್ಧಂ ವಿರೇಚನಾದಿನಾ ಭೇಸಜ್ಜಕಮ್ಮೇನ ವಿನೇತುಂ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಖಾದನೂಪಾಯೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ರಜ್ಜಹಾನಿಜೀವಿತನ್ತರಾಯಾದೀನಂ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಂ ಏತಂ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಸುಟ್ಠುತರಂ ಉಬ್ಬೇಜೇತ್ವಾ "ತಸ್ಸ ವೂಪಸಮನತ್ಥಂ ಏತ್ತಕೇ ಚ ಏತ್ತಕೇ ಚ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥಾದಯೋ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಞ್ಚ ದಕ್ಖಿಣಂ ದತ್ವಾ ಯಞ್ಞೋ ಯಜಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ಯಞ್ಞಯಜನೇ ಸಮಾದಪೇಸಿ।

ತತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಅನೇಕಾನಿ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಿ ಯಞ್ಞತ್ಥಾಯ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡಿಯಮಾನಾನಿ ದಿಸ್ವಾ "ಏತಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ ಕತೇ ದುಬ್ಬೋಧನೇಯ್ಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಹನ್ದ ನಂ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪೇಕ್ಖಾಮಾ"ತಿ ವಂಸಕ್ಕಳೀರಗಾಥಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಅಗಮಂಸು। ರಾಜಾ ಸೀಹಪಞ್ಜರೇ ಠಿತೋ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಓಲೋಕಯಮಾನೋ ತೇ ಅದ್ದಕ್ಖಿ, ಸಹ ದಸ್ಸನೇನೇವ ಚಸ್ಸ ಸಿನೇಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತತೋ ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸತಲೇ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೇ "ಕೇ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಮಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಚಾತುದ್ದಿಸಾ ನಾಮಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಚಾತುದ್ದಿಸಾತಿ ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ಅತ್ಥೋ"ತಿ? "ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಕತ್ಥಚಿ ಕುತೋಚಿ ಭಯಂ ವಾ ಚಿತ್ತುತ್ರಾಸೋ ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನತ್ಥಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ತಂ ಭಯಂ ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ನ ಹೋತೀ"ತಿ? "ಮಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇಮ, ಕರುಣಂ ಭಾವೇಮ, ಮುದಿತಂ ಭಾವೇಮ, ಉಪೇಕ್ಖಂ ಭಾವೇಮ। ತೇನ ನೋ ತಂ ಭಯಂ ನ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಂಸು।

ತತೋ ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮೇ ಸಮಣಾ 'ಮೇತ್ತಾದಿಭಾವನಾಯ ಭಯಂ ನ ಹೋತೀ'ತಿ ಭಣನ್ತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪನ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸಪಾಣವಧಂ ವಣ್ಣಯನ್ತಿ, ಕೇಸಂ ನು ಖೋ ವಚನಂ ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ? ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಸಮಣಾ ಸುದ್ಧೇನ ಅಸುದ್ಧಂ ಧೋವನ್ತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪನ ಅಸುದ್ಧೇನ ಅಸುದ್ಧಂ। ನ ಸಕ್ಕಾ ಖೋ ಪನ ಅಸುದ್ಧೇನ ಅಸುದ್ಧಂ ಧೋವಿತುಂ, ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಏವ ವಚನಂ ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ। ಸೋ "ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಸುಖಿತಾ ಹೋನ್ತೂ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಮೇತ್ತಾದಯೋ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಹಿತಫರಣೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಅಮಚ್ಚೇ ಆಣಾಪೇಸಿ - "ಸಬ್ಬೇ ಪಾಣೇ ಮುಞ್ಚಥ, ಸೀತಾನಿ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವನ್ತು, ಹರಿತಾನಿ ತಿಣಾನಿ ಖಾದನ್ತು, ಸೀತೋ ಚ ವಾತೋ ತೇಸಂ ಉಪವಾಯತೂ"ತಿ । ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು।

ತತೋ ರಾಜಾ "ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಾನಂ ವಚನೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮತೋ ಮುತ್ತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ತತ್ಥೇವ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಿಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಚ ಭೋಜನವೇಲಾಯಂ "ಭುಞ್ಜ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಾಲೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನಾಹಂ ರಾಜಾ"ತಿ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಸಬ್ಬಂ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಬ್ಯಾಕರಣಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಚಾತುದ್ದಿಸೋ**ತಿ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಯಥಾಸುಖವಿಹಾರೀ, "ಏಕಂ ದಿಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತೀ"ತಿಆದಿನಾ ವಾ ನಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರಭಾವನಾಯ ಫರಿತಾ ಚತಸ್ಸೋ ದಿಸಾ ಅಸ್ಸ ಸನ್ತೀತಿ ಚಾತುದ್ದಿಸೋ। ತಾಸು ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಕತ್ಥಚಿ ಸತ್ತೇ ವಾ ಸಙ್ಖಾರೇ ವಾ ಭಯೇನ ನ ಪಟಿಹನತೀತಿ **ಅಪ್ಪಟಿಘೋ**। **ಸನ್ತುಸ್ಸಮಾನೋ**ತಿ ದ್ವಾದಸವಿಧಸ್ಸ ಸನ್ತೋಸಸ್ಸ ವಸೇನ ಸನ್ತುಸ್ಸಕೋ ಚ। **ಇತರೀತರೇನಾ**ತಿ ಉಚ್ಚಾವಚೇನ ಪಚ್ಚಯೇನ। **ಪರಿಸ್ಸಯಾನಂ ಸಹಿತಾ ಅಛಮ್ಭೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪರಿಸ್ಸಯನ್ತಿ ಕಾಯಚಿತ್ತಾನಿ, ಪರಿಹಾಪೇನ್ತಿ ವಾ ತೇಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ, ತಾನಿ ವಾ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಯನ್ತೀತಿ ಪರಿಸ್ಸಯಾ, ಬಾಹಿರಾನಂ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾದೀನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಾನಞ್ಚ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಾದೀನಂ ಕಾಯಚಿತ್ತುಪದ್ದವಾನಂ ಏತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ತೇ ಪರಿಸ್ಸಯೇ ಅಧಿವಾಸನಖನ್ತಿಯಾ ಚ ವೀರಿಯಾದೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚ ಸಹತೀತಿ ಪರಿಸ್ಸಯಾನಂ ಸಹಿತಾ। ಥದ್ಧಭಾವಕರಭಯಾಭಾವೇನ ಅಛಮ್ಭೀ। ಕಿಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಯಥಾ ತೇ ಚತ್ತಾರೋ

ಸಮಣಾ, ಏವಂ ಇತರೀತರೇನ ಪಚ್ಚಯೇನ ಸನ್ತುಸ್ಸಮಾನೋ ಏತ್ಥ ಪಟಿಪತ್ತಿಪದಟ್ಠಾನೇ ಸನ್ತೋಸೇ ಠಿತೋ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಮೇತ್ತಾದಿಭಾವನಾಯ ಚಾತುದ್ದಿಸೋ, ಸತ್ತಸಙ್ಖಾರೇಸು ಪಟಿಹನನಭಯಾಭಾವೇನ ಅಪ್ಪಟಿಘೋ ಚ ಹೋತಿ। ಸೋ ಚಾತುದ್ದಿಸತ್ತಾ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾನಂ ಪರಿಸ್ಸಯಾನಂ ಸಹಿತಾ, ಅಪ್ಪಟಿಘತ್ತಾ ಅಛಮ್ಭೀ ಚ ಹೋತೀತಿ ಏವಂ ಪಟಿಪತ್ತಿಗುಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಯೋನಿಸೋ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಅಧಿಗತೋಮ್ಹೀತಿ। ಅಥ ವಾ ತೇ ಸಮಣಾ ವಿಯ ಸನ್ತುಸ್ಸಮಾನೋ ಇತರೀತರೇನ ವುತ್ತನಯೇನ ಚಾತುದ್ದಿಸೋ ಹೋತೀತಿ ಞತ್ವಾ ಏವಂ ಚಾತುದ್ದಿಸಭಾವಂ ಪತ್ಥಯನ್ತೋ ಯೋನಿಸೋ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಧಿಗತೋಮ್ಹಿ। ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಈದಿಸಂ ಠಾನಂ ಪತ್ಥಯನ್ತೋ ಚಾತುದ್ದಿಸತಾಯ ಪರಿಸ್ಸಯಾನಂ ಸಹಿತಾ ಅಪ್ಪಟಿಘತಾಯ ಚ ಅಛಮ್ಭೀ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಚಾತುದ್ದಿಸಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯೯. ದುಸ್ಸಙ್ಗಹಾತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಕಿರ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ತತೋ ವೀತಿವತ್ತೇಸು ಸೋಕದಿವಸೇಸು ಏಕದಿವಸಂ ಅಮಚ್ಚಾ "ರಾಜೂನಂ ನಾಮ ತೇಸು ತೇಸು ಕಿಚ್ಚೇಸು ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಅವಸ್ಸಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ, ಸಾಧು ದೇವೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ದೇವಿಂ ಆನೇತೂ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ರಾಜಾ "ತೇನ ಹಿ, ಭಣೇ, ಜಾನಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾ ಸಾಮನ್ತರಜ್ಜೇ ರಾಜಾ ಮತೋ , ತಸ್ಸ ದೇವೀ ರಜ್ಜಂ ಅನುಸಾಸತಿ, ಸಾ ಚ ಗಬ್ಭಿನೀ ಅಹೋಸಿ, ಅಮಚ್ಚಾ "ಅಯಂ ರಞ್ಞೋ ಅನುರೂಪಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಸಾ "ಗಬ್ಭಿನೀ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅಮನಾಪಾ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಆಗಮೇಥ, ಯಾವ ವಿಜಾಯಾಮಿ, ಏವಂ ಸಾಧು। ನೋ ಚೇ, ಅಞ್ಞಂ ಪರಿಯೇಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ರಞ್ಞೋಪಿ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಗಬ್ಭಿನೀಪಿ ಹೋತು, ಆನೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಆನೇಸುಂ। ರಾಜಾ ತಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಮಹೇಸಿಯಾ ಭೋಗಂ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಸಾ ಪರಿಜನಾನಞ್ಚ ನಾನಾವಿಧೇಹಿ ಪಣ್ಣಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸಾ ಕಾಲೇನ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ವಿಯ ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇಸು ಅಙ್ಕೇ ಚ ಉರೇ ಚ ಕತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ತದಾ ದೇವಿಯಾ ಪರಿಜನಾ ಚಿನ್ತೇಸುಂ - "ರಾಜಾ ಅತಿವಿಯ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಕುಮಾರೇ ಅತಿವಿಸ್ಸಾಸಂ ಕರೋತಿ, ಹನ್ದ, ನಂ ಪರಿಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ತತೋ ಕುಮಾರಂ ಆಹಂಸು - "ತ್ವಂ, ತಾತ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ, ನ ಇಮಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ। ಮಾ ಏತ್ಥ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಆಪಜ್ಜೀ"ತಿ। ಅಥ ಕುಮಾರೋ "ಏಹಿ ಪುತ್ತಾ"ತಿ ರಞ್ಞಾ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ ಹತ್ಥೇನ ಆಕಡ್ಢಿಯಮಾನೋಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯ ರಾಜಾನಂ ನ ಅಲ್ಲೀಯತಿ। ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ "ಏತೇ ಮಯಾ ಸಙ್ಗಹಿತಾಪಿ ಪಟಿಕ್ಕೂಲವುತ್ತಿನೋ ಏವಾ"ತಿ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ। "ರಾಜಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ ಅಮಚ್ಚಪರಿಜನಾಪಿ ಬಹೂ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ಸಪರಿಜನೋ ರಾಜಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋಪಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಣೀತೇ ಪಚ್ಚಯೇ ಉಪನೇನ್ತಿ, ರಾಜಾ ಪಣೀತೇ ಪಚ್ಚಯೇ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ದಾಪೇಸಿ। ತತ್ಥ ಯೇ ಸುನ್ದರಂ ಲಭನ್ತಿ, ತೇ ತುಸ್ಸನ್ತಿ। ಇತರೇ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ "ಮಯಂ ಪರಿವೇಣಾದೀನಿ ಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತಾ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ಲೂಖಭತ್ತಂ ಜಿಣ್ಣವತ್ಥಞ್ಚ ಲಭಾಮಾ"ತಿ। ಸೋ ತಮ್ಪಿ ಞತ್ವಾ "ಇಮೇ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ದೀಯಮಾನಾಪಿ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ, ಅಹೋ ದುಸ್ಸಙ್ಗಹಾ ಪರಿಸಾ"ತಿ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಏಕೋವ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ತತ್ಥ ಆಗತೇಹಿ ಚ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಭಾಸಿ। ಸಾ ಅತ್ಥತೋ ಪಾಕಟಾ ಏವ। ಅಯಂ ಪನ ಯೋಜನಾ - ದುಸ್ಸಙ್ಗಹಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾಪಿ ಏಕೇ, ಯೇ ಅಸನ್ತೋಸಾಭಿಭೂತಾ, ತಥಾವಿಧಾ ಏವ ಚ ಅಥೋ ಗಹಟ್ಠಾ ಘರಮಾವಸನ್ತಾ। ಏತಾಹಂ ದುಸ್ಸಙ್ಗಹಭಾವಂ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಅಧಿಗತೋತಿ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ದುಸ್ಸಙ್ಗಹಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦೦. **ಓರೋಪಯಿತ್ವಾತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಚಾತುಮಾಸಿಕಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಪಠಮೇ ಮಾಸೇ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗತೋ। ತತ್ಥ ರಮಣೀಯೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ನೀಲಘನಪತ್ತಸಞ್ಛನ್ನಂ ಕೋವಿಳಾರರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋವಿಳಾರಮೂಲೇ ಮಮ ಸಯನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ತತ್ಥ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಪುನ ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಮಜ್ಝಿಮೇ ಮಾಸೇ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗತೋ, ತದಾ ಕೋವಿಳಾರೋ ಪುಪ್ಫಿತೋ ಹೋತಿ, ತದಾಪಿ ತಥೇವ ಅಕಾಸಿ। ಪುನಪಿ ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಮಾಸೇ ಗತೋ, ತದಾ ಕೋವಿಳಾರೋ ಸಞ್ಛಿನ್ನಪತ್ತೋ ಸುಕ್ಖರುಕ್ಖೋ ವಿಯ ಹೋತಿ, ತದಾಪಿ ರಾಜಾ ಅದಿಸ್ವಾವ ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಪುಬ್ಬಪರಿಚಯೇನ ತತ್ಥೇವ ಸೇಯ್ಯಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ಜಾನನ್ತಾಪಿ ರಞ್ಞೋ ಆಣತ್ತಿಯಾ ತತ್ಥ ಸಯನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸುಂ। ಸೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ತತ್ಥ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತೋ ತಂ ರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅರೇ, ಅಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ಸಞ್ಛನ್ನಪತ್ತೋ ಮಣಿಮಯೋ ವಿಯ ಅಭಿರೂಪದಸ್ಸನೋ ಅಹೋಸಿ, ತತೋ ಮಣಿವಣ್ಣಸಾಖನ್ತರೇ ಠಪಿತಪವಾಳಙ್ಕುರಸದಿಸೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಸಸ್ಸಿರಿಕದಸ್ಸನೋ ಅಹೋಸಿ, ಮುತ್ತಜಾಲಸದಿಸವಾಲಿಕಾಕಿಣ್ಣೋ ಚಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾಭೂಮಿಭಾಗೋ ಬನ್ಧನಾ ಪವುತ್ತಪುಪ್ಫಸಞ್ಛನ್ನೋ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಸನ್ಥತೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ನಾಮಜ್ಜ ಸುಕ್ಖರುಕ್ಖೋ ವಿಯ ಸಾಖಾಮತ್ತಾವಸೇಸೋ ಠಿತೋ, ಅಹೋ ಜರಾಯ ಉಪಹತೋ ಕೋವಿಳಾರೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಅನುಪಾದಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ತಾಯ ಜರಾಯ ಹಞ್ಞತಿ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಉಪಾದಿಣ್ಣ"ನ್ತಿ ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭಿ। ತದನುಸಾರೇನೇವ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇ ದುಕ್ಖತೋ ಅನತ್ತತೋ ಚ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋವ "ಅಹೋ ವತಾಹಮ್ಪಿ ಸಞ್ಛಿನ್ನಪತ್ತೋ ಕೋವಿಳಾರೋ ವಿಯ ಅಪಗತಗಿಹಿಬ್ಯಞ್ಜನೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥಯಮಾನೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ತಸ್ಮಿಂ ಸಯನತಲೇ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ನಿಪನ್ನೋಯೇವ ವಿಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ತತೋ ಗಮನಕಾಲೇ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ "ಕಾಲೋ, ದೇವ, ಗನ್ತು"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ನಾಹಂ ರಾಜಾ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಇಮಂ ಗಾಥಮಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಓರೋಪಯಿತ್ವಾತಿ** ಅಪನೇತ್ವಾ। **ಗಿಹಿಬ್ಯಞ್ಜನಾನೀತಿ** ಕೇಸಮಸ್ಸುಓದಾತವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಪುತ್ತದಾರದಾಸಿದಾಸಾದೀನಿ। ಏತಾನಿ ಗಿಹಿಭಾವಂ ಬ್ಯಞ್ಜಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಗಿಹಿಬ್ಯಞ್ಜನಾನೀ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಸಞ್ಛಿನ್ನಪತ್ತೋತಿ** ಪತಿತಪತ್ತೋ। **ಛೇತ್ವಾನಾತಿ** ಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। **ವೀರೋತಿ** ಮಗ್ಗವೀರಿಯೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಗಿಹಿಬನ್ಧನಾನೀತಿ** ಕಾಮಬನ್ಧನಾನಿ। ಕಾಮಾ ಹಿ ಗಿಹೀನಂ ಬನ್ಧನಾನಿ। ಅಯಂ ತಾವ ಪದತ್ಥೋ। ಅಯಂ ಪನ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - "ಅಹೋ ವತಾಹಮ್ಪಿ ಓರೋಪಯಿತ್ವಾ ಗಿಹಿಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಸಞ್ಛಿನ್ನಪತ್ತೋ ಯಥಾ ಕೋವಿಳಾರೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಚಿನ್ತಯಮಾನೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಅಧಿಗತೋತಿ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಕೋವಿಳಾರಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಠಮವಗ್ಗೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

೧೦೧-೨. **ಸಚೇ ಲಭೇಥಾತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಪುಬ್ಬೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ದ್ವೇ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾ। ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂಯೇವ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಮೇವ ಮಾತು ಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಹಪಂಸುಕೀಳಕಾ ಸಹಾಯಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪುರೋಹಿತಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಞವಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ರಾಜಪುತ್ತಂ ಆಹ - "ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ತವ ಪಿತುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಅಹಂ ಪುರೋಹಿತಟ್ಠಾನಂ, ಸುಸಿಕ್ಖಿತೇನ ಚ ರಜ್ಜಂ ಅನುಸಾಸಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಏಹಿ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತತೋ ಉಭೋಪಿ ಯಞ್ಞೋಪಚಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಗಾಮನಿಗಮಾದೀಸು ಭಿಕ್ಖಂ ಚರಮಾನಾ ಪಚ್ಚನ್ತಜನಪದಗಾಮಂ ಗತಾ। ತಞ್ಚ ಗಾಮಂ ಪಞ್ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು। ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ದಿಸ್ವಾ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತಂ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ ಪೂಜೇನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದಿಸಾ ಉಚ್ಚಾಕುಲಿಕಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಪಿ ಚ

ಪನಿಮೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಯದಿ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಿಕ್ಖಂ ದೇನ್ತಿ, ಯದಿ ನಿಚ್ಛನ್ತಿ, ನ ದೇನ್ತಿ, ಇಮೇಸಂ ಪನ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಏವರೂಪಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಅದ್ಧಾ ಏತೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಪ್ಪಂ ಜಾನನ್ತಿ, ಹನ್ದ, ನೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಪಟಿಕ್ಕನ್ತೇಸು ಓಕಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ಯಂ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಜಾನಾಥ, ತಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಥಾ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ "ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಸಿಕ್ಖಿತು"ನ್ತಿ ಆಹಂಸು। ತೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತತೋ ನೇಸಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ "ಏವಂ ವೋ ನಿವಾಸೇತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಪಾರುಪಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ಸಿಪ್ಪಸ್ಸ ಏಕೀಭಾವಾಭಿರತಿ ನಿಪ್ಫತ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಕೇನೇವ ನಿಸೀದಿತಬ್ಬಂ, ಏಕೇನ ಚಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ಏಕೇನ ಠಾತಬ್ಬಂ, ಏಕೇನ ಸಯಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಅದಂಸು, ತತೋ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಪುರೋಹಿತಪುತ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲತೋ ಪಭುತಿ ಚಿತ್ತಸಮಾಧಾನಂ ಲದ್ಧಾ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಭಿ। ರಾಜಪುತ್ತೋ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ತೇನ ಹಿ ಇಧ ನಿಸೀದಾ"ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಮುಹುತ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಇಮಸ್ಸ ಕಿರ, ಸಮ್ಮ, ಸಿಪ್ಪಸ್ಸ ಏಕೀಭಾವಾಭಿರತಿ ನಿಪ್ಫತ್ತೀ"ತಿ? ಪುರೋಹಿತಪುತ್ತೋ "ಏವಂ, ಸಮ್ಮ, ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ನಿಸಿನ್ನೋಕಾಸಂ ಏವ ಗಚ್ಛ, ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ಇಮಸ್ಸ ಸಿಪ್ಪಸ್ಸ ನಿಪ್ಫತ್ತಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನಪಿ ಮುಹುತ್ತಕೇನೇವ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಆಗತೋ।

ತತೋ ನಂ ಪುರೋಹಿತಪುತ್ತೋ ತಥೇವ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗತೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಅತ್ತನೋ ಚ ಕಮ್ಮಂ ಹಾಪೇತಿ ಮಮ ಚ, ಇಧಾಭಿಕ್ಖಣಂ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ। ಸೋ ಪಣ್ಣಸಾಲತೋ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠೋ। ಇತರೋ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯೇವ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪುನಪಿ ಮುಹುತ್ತಕೇನೇವ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಮಗ್ಗನ್ತೋಪಿ ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಯೋ ಗಹಟ್ಠಕಾಲೇ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆದಾಯ ಆಗತೋಪಿ ಮಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಲಭತಿ, ಸೋ ದಾನಿ ಮಯಿ ಆಗತೇ ದಸ್ಸನಮ್ಪಿ ಅದಾತುಕಾಮೋ ಅಪಕ್ಕಮಿ। ಅಹೋ ಅರೇ, ಚಿತ್ತ, ನ ಲಜ್ಜಸಿ, ಯಂ ಮಂ ಚತುಕ್ಖತ್ತುಂ ಇಧಾನೇಸಿ, ನ ಸೋ ದಾನಿ ತೇ ವಸೇ ವತ್ತಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಞ್ಞದತ್ಥು ತಂಯೇವ ಮಮ ವಸೇ ವತ್ತಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸೇನಾಸನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಇತರೋಪಿ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕಂ ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕಂ ಇಮಾ ಉದಾನಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿಂಸು।

ತತ್ಥ **ನಿಪಕ**ನ್ತಿ ಪಕತಿನಿಪಕಂ ಪಣ್ಡಿತಂ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಾದಿಕುಸಲಂ। **ಸಾಧುವಿಹಾರಿ**ನ್ತಿ ಅಪ್ಪನಾವಿಹಾರೇನ ವಾ ಉಪಚಾರೇನ ವಾ ಸಮನ್ನಾಗತಂ। **ಧೀರ**ನ್ತಿ ಧಿತಿಸಮ್ಪನ್ನಂ। ತತ್ಥ ನಿಪಕತ್ತೇನ ಧಿತಿಸಮ್ಪದಾ ವುತ್ತಾ। ಇಧ ಪನ ಧಿತಿಸಮ್ಪನ್ನಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಧಿತಿ ನಾಮ ಅಸಿಥಿಲಪರಕ್ಕಮತಾ, "ಕಾಮಂ ತಚೋ ಚ ನ್ಹಾರು ಚಾ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೧೮೪; ಅ॰ ನಿ॰ ೨.೫; ಮಹಾನಿ॰ ೧೯೬) ಏವಂ ಪವತ್ತವೀರಿಯಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಅಪಿಚ ಧಿಕ್ಕತಪಾಪೋತಿಪಿ ಧೀರೋ। **ರಾಜಾವ ರಟ್ಠಂ ವಿಜಿತಂ ಪಹಾಯಾ**ತಿ ಯಥಾ ಪಕತಿರಾಜಾ "ವಿಜಿತಂ ರಟ್ಠಂ ಅನತ್ಥಾವಹ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಏಕೋ ಚರತಿ, ಏವಂ ಬಾಲಸಹಾಯಂ ಪಹಾಯ ಏಕೋ ಚರೇ। ಅಥ ವಾ **ರಾಜಾವ ರಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಸುತಸೋಮೋ ರಾಜಾ ರಟ್ಠಂ ವಿಜಿತಂ ಪಹಾಯ ಏಕೋ ಚರಿ, ಯಥಾ ಚ ಮಹಾಜನಕೋ ರಾಜಾ, ಏವಂ ಏಕೋ ಚರೇತಿ ಅಯಮ್ಪಿ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನ ಸಕ್ಕಾ ಜಾನಿತುನ್ತಿ ನ ವಿತ್ಥಾರಿತನ್ತಿ।

ಸಹಾಯಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦೩. **ಅದ್ಧಾ ಪಸಂಸಾಮಾ**ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಯಾವ ಆಕಾಸತಲೇ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ನಿಸಜ್ಜಾ, ತಾವ ಚಾತುದ್ದಿಸಗಾಥಾಯ ಉಪ್ಪತ್ತಿಸದಿಸಾ ಏವ ಉಪ್ಪತ್ತಿ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ಯಥಾ ಸೋ ರಾಜಾ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಉಬ್ಬಿಜ್ಜಿ, ನ ತಥಾ ಅಯಂ, ನೇವಸ್ಸ ಯಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಆಕಾಸತಲೇ ಪಞ್ಞತ್ತೇಸು ಆಸನೇಸು ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ "ಕೇ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಮಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅನವಜ್ಜಭೋಜಿನೋ ನಾಮಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ , ಅನವಜ್ಜಭೋಜಿನೋತಿ

ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ಅತ್ಥೋ"ತಿ? "ಸುನ್ದರಂ ವಾ ಅಸುನ್ದರಂ ವಾ ಲದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬಿಕಾರಾ ಭುಞ್ಜಾಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಮೇ ಉಪಪರಿಕ್ಖೇಯ್ಯಂ 'ಏದಿಸಾ ವಾ ನೋ ವಾ'"ತಿ? ತಂ ದಿವಸಂ ಕಣಾಜಕೇನ ಬಿಲಙ್ಗದುತಿಯೇನ ಪರಿವಿಸಿ। ತಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಅಮತಂ ವಿಯ ನಿಬ್ಬಿಕಾರಾ ಭುಞ್ಜಿಂಸು। ರಾಜಾ "ಇಮೇ ಪಟಿಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಏಕದಿವಸಂ ನಿಬ್ಬಿಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪುನ ಸ್ವೇ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ದುತಿಯದಿವಸೇಪಿ ತಥೇವಾಕಾಸಿ। ತೇಪಿ ತಥೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಂಸು। ಅಥ ರಾಜಾ "ಸುನ್ದರಂ ದತ್ವಾ ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುನಪಿ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ದಿವಸೇ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ ಅತಿವಿಚಿತ್ರೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಪರಿವಿಸಿ। ತೇಪಿ ತಥೇವ ನಿಬ್ಬಿಕಾರಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಮಙ್ಗಲಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ರಾಜಾ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇಸು ತೇಸು "ಅನವಜ್ಜಭೋಜಿನೋ ಏತೇ, ಅಹೋ ವತಾಹಮ್ಪಿ ಅನವಜ್ಜಭೋಜೀ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಸಮಾದಾಯ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಮಞ್ಜೂಸಕರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಅತ್ತನೋ ಆರಮ್ಮಣಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಭಾಸಿ। ಸಾ ಪದತ್ಥತೋ ಉತ್ತಾನಮೇವ। ಕೇವಲಂ ಪನ **ಸಹಾಯಸಮ್ಪದ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಅಸೇಖೇಹಿ ಸೀಲಾದಿಕ್ಖನ್ಧೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನಾ ಸಹಾಯಾ ಏವ ಸಹಾಯಸಮ್ಪದಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ - ಯಾ ಅಯಂ ವುತ್ತಾ ಸಹಾಯಸಮ್ಪದಾ, ತಂ ಸಹಾಯಸಮ್ಪದಂ **ಅದ್ಧಾ ಪಸಂಸಾಮ,** ಏಕಂಸೇನೇವ ಥೋಮೇಮಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಕಥಂ? **ಸೇಟ್ಠಾ ಸಮಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಸಹಾಯಾ**ತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಾದೀಹಿ ಸೇಟ್ಠೇ ಸೇವಮಾನಸ್ಸ ಸೀಲಾದಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಚ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ಸಮೇ ಸೇವಮಾನಸ್ಸ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಾಧಾರಣೇನ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಸ್ಸ ವಿನೋದನೇನ ಚ ಲದ್ಧಾ ನ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ। ಏತೇ ಪನ ಸಹಾಯಕೇ ಸೇಟ್ಠೇ ಚ ಸಮೇ ಚ ಅಲದ್ಧಾ ಕುಹನಾದಿಮಿಚ್ಛಾಜೀವಂ ಪಹಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ತತ್ಥ ಚ ಪಟಿಘಾನುನಯಂ ಅನುಪ್ಪಾದೇನ್ತೋ ಅನವಜ್ಜಭೋಜೀ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ಥಕಾಮೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ। ಅಹಮ್ಪಿ ಏವಂ ಚರನ್ತೋ ಇಮಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅಧಿಗತೋಮ್ಹೀತಿ।

ಅದ್ಧಾಪಸಂಸಾಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦೪. **ದಿಸ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಞ್ಞತರೋ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಾಜಾ ಗಿಮ್ಹಸಮಯೇ ದಿವಾಸೇಯ್ಯಂ ಉಪಗತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸನ್ತಿಕೇ ಚಸ್ಸ ವಣ್ಣದಾಸೀ ಗೋಸೀತಚನ್ದನಂ ಪಿಸತಿ। ತಸ್ಸಾ ಏಕಬಾಹಾಯ ಏಕಂ ಸುವಣ್ಣವಲಯಂ, ಏಕಬಾಹಾಯ ದ್ವೇ। ತಾನಿ ಸಙ್ಘಟ್ಟೇನ್ತಿ, ಇತರಂ ನ ಸಙ್ಘಟ್ಟತಿ। ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏವಮೇವ ಗಣವಾಸೇ ಸಙ್ಘಟ್ಟನಾ, ಏಕವಾಸೇ ಅಸಙ್ಘಟ್ಟನಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ದಾಸಿಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರವಿಭೂಸಿತಾ ದೇವೀ ತಂ ಬೀಜಯನ್ತೀ ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ಸಾ "ವಣ್ಣದಾಸಿಯಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಮಞ್ಞೇ ರಾಜಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ದಾಸಿಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಪಿಸಿತುಮಾರದ್ಧಾ। ಅಥಸ್ಸಾ ಚ ಉಭೋಸು ಬಾಹಾಸು ಅನೇಕೇ ಸುವಣ್ಣವಲಯಾ, ತೇ ಸಙ್ಘಟ್ಟಯನ್ತಾ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಜನಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ಅತಿಸುಟ್ಠುತರಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದೋ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇನ ನಿಪನ್ನೋಯೇವ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ತಂ ಅನುತ್ತರಸುಖೇನ ಸುಖಿತಂ ನಿಪನ್ನಂ ಚನ್ದನಹತ್ಥಾ ದೇವೀ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಆಲಿಮ್ಪಾಮಿ , ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಅಪೇಹಿ, ಮಾ ಆಲಿಮ್ಪಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ "ಕಿಸ್ಸ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ? ಸೋ "ನಾಹಂ, ರಾಜಾ"ತಿ। ಏವಮೇತೇಸಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪಂ ಸುತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು, ತೇಹಿಪಿ ಮಹಾರಾಜವಾದೇನ ಆಲಪಿತೋ "ನಾಹಂ, ಭಣೇ, ರಾಜಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೇಸಂ ಪಠಮಗಾಥಾಯ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವ।

ಅಯಂ ಪನ ಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ – ತತ್ಥ **ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ। **ಸುವಣ್ಣಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಞ್ಚನಸ್ಸ। "ವಲಯಾನೀ"ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। ಸಾವಸೇಸಪದತ್ಥೋ ಹಿ ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ। **ಪಭಸ್ಸರಾನೀ**ತಿ ಪಭಾಸನಸೀಲಾನಿ, ಜುತಿಮನ್ತಾನೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸೇಸಂ

ಉತ್ತಾನಪದತ್ಥಮೇವ। ಅಯಂ ಪನ ಯೋಜನಾ - ದಿಸ್ವಾ ಭುಜಸ್ಮಿಂ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ವಲಯಾನಿ "ಗಣವಾಸೇ ಸತಿ ಸಙ್ಘಟ್ಟನಾ, ಏಕವಾಸೇ ಅಸಙ್ಘಟ್ಟನಾ"ತಿ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಅಧಿಗತೋಮ್ಹೀತಿ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸುವಣ್ಣವಲಯಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦೫. **ಏವಂ ದುತಿಯೇನಾತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಞ್ಞತರೋ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ದಹರೋವ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಅಮಚ್ಚೇ ಆಣಾಪೇಸಿ - "ದೇವಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪರಿಹರಥ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಮಚ್ಚಾ - "ಮಹಾರಾಜ, ಅರಾಜಕಂ ರಜ್ಜಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಾಮನ್ತರಾಜಾನೋ ಆಗಮ್ಮ ವಿಲುಮ್ಪಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಯಾವ ಏಕೋಪಿ ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಾವ ಆಗಮೇಹೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಪೇಸುಂ। ಮುದುಚಿತ್ತೋ ರಾಜಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಅಥ ದೇವೀ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಿ। ರಾಜಾ ಪುನ ತೇ ಆಣಾಪೇಸಿ - "ದೇವೀ ಗಬ್ಭಿನೀ, ಪುತ್ತಂ ಜಾತಂ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪರಿಹರಥ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಮಚ್ಚಾ "ದುಜ್ಜಾನಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಏತಂ, ಯಂ ದೇವೀ ಪುತ್ತಂ ವಾ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಧೀತರಂ ವಾತಿ, ತಾವ ವಿಜಾಯನಕಾಲಂ ಆಗಮೇಹೀ"ತಿ ಪುನಪಿ ರಾಜಾನಂ ಸಞ್ಞಾಪೇಸುಂ। ಅಥ ಸಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ತದಾಪಿ ರಾಜಾ ತಥೇವ ಅಮಚ್ಚೇ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ಪುನಪಿ ರಾಜಾನಂ - "ಆಗಮೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಯಾವ ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತೀ"ತಿ ಬಹೂಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಸಞ್ಞಾಪೇಸುಂ। ತತೋ ಕುಮಾರೇ ಪಟಿಬಲೇ ಜಾತೇ ಅಮಚ್ಚೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ "ಪಟಿಬಲೋ ದಾನಿ ಅಯಂ, ತಂ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಥಾ"ತಿ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ಓಕಾಸಂ ಅದತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಪಣತೋ ಕಾಸಾಯವತ್ಥಾದಯೋ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಏವ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಕೋ ವಿಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗತೋ। ಸಬ್ಬಪರಿಜನೋ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ರಾಜಾನಂ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಸೋ ರಾಜಾ ಯಾವ ಅತ್ತನೋ ರಜ್ಜಸೀಮಾ, ತಾವ ಗನ್ತ್ವಾ ಕತ್ತರದಣ್ಡೇನ ಲೇಖಂ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ - "ಅಯಂ ಲೇಖಾ ನಾತಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಾ"ತಿ ಆಹ । ಮಹಾಜನೋ ಲೇಖಾಯ ಸೀಸಂ ಕತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಪನ್ನೋ ಪರಿದೇವಮಾನೋ "ತುಯ್ಹಂ ದಾನಿ, ತಾತ, ರಞ್ಞೋ ಆಣಾ, ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಕುಮಾರಂ ಲೇಖಂ ಅತಿಕ್ಕಮಾಪೇಸಿ। ಕುಮಾರೋ "ತಾತ, ತಾತಾ"ತಿ ಧಾವಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ರಾಜಾ ಕುಮಾರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏತಂ ಮಹಾಜನಂ ಪರಿಹರನ್ತೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿಂ, ಕಿಂ ದಾನಿ ಏಕಂ ದಾರಕಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಕುಮಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠೋ, ತತ್ಥ ಪುಬ್ಬಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಹಿ ವಸಿತಪಣ್ಣಸಾಲಂ ದಿಸ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪುತ್ತೇನ।

ತತೋ ಕುಮಾರೋ ವರಸಯನಾದೀಸು ಕತಪರಿಚಯೋ ತಿಣಸನ್ಥರಕೇ ವಾ ರಜ್ಜುಮಞ್ಚಕೇ ವಾ ಸಯಮಾನೋ ರೋದತಿ। ಸೀತವಾತಾದೀಹಿ ಫುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ - "ಸೀತಂ ತಾತ ಉಣ್ಹಂ ತಾತ ಮಕಸಾ ತಾತ ಡಂಸನ್ತಿ। ಛಾತೋಮ್ಹಿ ತಾತ, ಪಿಪಾಸಿತೋಮ್ಹಿ ತಾತಾ"ತಿ ವದತಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತೋಯೇವ ರತ್ತಿಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ದಿವಾಪಿಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ, ಕುಮಾರೋ ಮಿಸ್ಸಕಭತ್ತಂ ಕಙ್ಗುವರಕಮುಗ್ಗಾದಿಬಹುಲಂ ಅಚ್ಛಾದೇನ್ತಮ್ಪಿ ತಂ ಜಿಘಚ್ಛಾವಸೇನ ಭುಞ್ಜಮಾನೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಉಣ್ಹೇ ಠಪಿತಪದುಮಂ ವಿಯ ಮಿಲಾಯಿ। ರಾಜಾ ಪನ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲೇನ ನಿಬ್ಬಿಕಾರೋ ಭುಞ್ಜತಿ। ತತೋ ಸೋ ಕುಮಾರಂ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತೋ ಆಹ - "ನಗರೇ, ತಾತ, ಪಣೀತಾಹಾರೋ ಲಬ್ಭತಿ, ತತ್ಥ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। ಕುಮಾರೋ "ಆಮ, ತಾತಾ"ತಿ। ತತೋ ನಂ ಪುರಕ್ಖತ್ವಾ ಆಗತಮಗ್ಗೇನೇವ ನಿವತ್ತಿ। ಕುಮಾರಮಾತಾಪಿ ದೇವೀ "ನ ದಾನಿ ರಾಜಾ ಕುಮಾರಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಚಿರಂ ವಸಿಸ್ಸತಿ, ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ನಿವತ್ತಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಕತ್ತರದಣ್ಡೇನ ಲಿಖಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ವತಿಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ವತಿಯಾ ಅವಿದೂರೇ ಠತ್ವಾ "ಏತ್ಥ ತೇ, ತಾತ, ಮಾತಾ ನಿಸಿನ್ನಾ, ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಯಾವ ಸೋ ತಂ ಠಾನಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತಾವ ಉದಿಕ್ಖನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ - "ಮಾ ಹೇವ ನಂ ಕೋಚಿ ವಿಹೇಠೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಕುಮಾರೋ ಮಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಧಾವನ್ತೋ ಅಗಮಾಸಿ।

ಆರಕ್ಖಪುರಿಸಾ ಕುಮಾರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ಆರೋಚೇಸಿ। ದೇವೀ ವೀಸತಿನಾಟಕಿತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಪರಿವುತಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ। ರಞ್ಞೋ ಚ ಪವತ್ತಿಂ ಪುಚ್ಛಿ। "ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಪೇಸೇಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ತಾವದೇವ ಸಕವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ರಾಜಾನಂ ಅದಿಸ್ವಾ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ತತೋ ದೇವೀ ನಿರಾಸಾವ ಹುತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ

ನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿ। ರಾಜಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಿಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಮಞ್ಜೂಸಕರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ। ಸಾ ಅತ್ಥತೋ ಉತ್ತಾನಾ ಏವ।

ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಯ್ವಾಯಂ ಏಕೇನ ದುತಿಯೇನ ಕುಮಾರೇನ ಸೀತುಣ್ಹಾದೀಹಿ ನಿವೇದೇನ್ತೇನ ಸಹವಾಸೇನ ತಂ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಮಮ **ವಾಚಾಭಿಲಾಪೋ** ತಸ್ಮಿಂ ಸಿನೇಹವಸೇನ **ಅಭಿಸಜ್ಜನಾ ವಾ** ಜಾತಾ। ಸಚಾಹಂ ಇಮಂ ನ ಪರಿಚ್ಚಜಾಮಿ, ತತೋ ಆಯತಿಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಹೇಸ್ಸತಿ, ಯಥಾ ಇದಾನಿ, **ಏವಂ ದುತಿಯೇನ ಸಹ ಮಮಸ್ಸ ವಾಚಾಭಿಲಾಪೋ ಅಭಿಸಜ್ಜನಾ ವಾ।** "ಉಭಯಮ್ಪೇತಂ ಅನ್ತರಾಯಕರಂ ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಸ್ಸಾ"ತಿ **ಏತಂ ಭಯಂ ಆಯತಿಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ** ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಯೋನಿಸೋ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಮಧಿಗತೋಮ್ಹೀತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಆಯತಿಭಯಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦೯. **ಕಾಮಾ ಹಿ ಚಿತ್ರಾ**ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ದಹರೋವ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿ। ತಸ್ಸ ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ ತಯೋ ಪಾಸಾದಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ ಸಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತೀಹಿ ದೇವಕುಮಾರೋ ವಿಯ ಪರಿಚಾರೇತಿ। ಅಥ ಸೋ ದಹರೋವ ಸಮಾನೋ "ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆಪುಚ್ಛಿ, ತೇ ನಂ ನಿವಾರೇನ್ತಿ। ಸೋ ತಥೇವ ನಿಬನ್ಧತಿ। ಪುನಪಿ ನಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ "ತ್ವಂ, ತಾತ, ಸುಖುಮಾಲೋ, ದುಕ್ಕರಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ಖುರಧಾರಾಯ ಉಪರಿ ಚಙ್ಕಮನಸದಿಸಾ"ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ನಿವಾರೇನ್ತಿ। ಸೋ ತಥೇವ ನಿಬನ್ಧತಿ। ತೇ ಚಿನ್ತೇಸುಂ - "ಸಚಾಯಂ ಪಬ್ಬಜತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಹೋತಿ। ಸಚೇ ನಂ ನಿವಾರೇಮ, ಏತಸ್ಸ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಹೋತಿ। ಅಪಿಚ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಹೋತು, ಮಾ ಚ ಏತಸ್ಸಾ"ತಿ ಅನುಜಾನಿಂಸು। ತತೋ ಸೋ ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಜನಂ ಪರಿದೇವಮಾನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಇಸಿಪತನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿ। ತಸ್ಸ ಉಳಾರಸೇನಾಸನಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಮಞ್ಚಕೇ ತಟ್ಟಿಕಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಯಿ। ಸೋ ವರಸಯನೇ ಕತಪರಿಚಯೋ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಅತಿದುಕ್ಖಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ಪಭಾತೇ ಸರೀರಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ತತ್ಥ ವುಡ್ಢಾ ಅಗ್ಗಾಸನಞ್ಚ ಅಗ್ಗಪಿಣ್ಡಞ್ಚ ಲಭನ್ತಿ, ನವಕಾ ಯಂಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಆಸನಲೂಖಂ ಭೋಜನಞ್ಚ। ಸೋ ತೇನ ಲೂಖಭೋಜನೇನಾಪಿ ಅತಿದುಕ್ಖಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಕತಿಪಾಹಂಯೇವ ಕಿಸೋ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಿ, ಯಥಾ ತಂ ಅಪರಿಪಕ್ಕಗತೇ ಸಮಣಧಮ್ಮೇ। ತತೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ದೂತಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋ ಕತಿಪಾಹಂಯೇವ ಬಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುನಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ, ತತೋ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪುನಪಿ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿ। ತತಿಯವಾರೇ ಪನ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಪನ್ನೋ ವಿಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಪುನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಇಮಮೇವ ಬ್ಯಾಕರಣಗಾಥಮ್ಪಿ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಕಾಮಾ**ತಿ ದ್ವೇ ಕಾಮಾ ವತ್ಥುಕಾಮೋ ಚ ಕಿಲೇಸಕಾಮೋ ಚ। ತತ್ಥ ವತ್ಥುಕಾಮೋ ನಾಮ ಪಿಯರೂಪಾದಿಆರಮ್ಮಣಧಮ್ಮೋ, ಕಿಲೇಸಕಾಮೋ ನಾಮ ಸಬ್ಬೋ ರಾಗಪ್ಪಭೇದೋ। ಇಧ ಪನ ವತ್ಥುಕಾಮೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ರೂಪಾದಿಅನೇಕಪ್ಪಕಾರವಸೇನ **ಚಿತ್ರಾ**। ಲೋಕಸ್ಸಾದವಸೇನ **ಮಧುರಾ** । ಬಾಲಪುಥುಜ್ಜನಾನಂ ಮನಂ ರಮಾಪೇನ್ತೀತಿ **ಮನೋರಮಾ। ವಿರೂಪರೂಪೇನಾ**ತಿ ವಿವಿಧೇನ ರೂಪೇನ, ಅನೇಕವಿಧೇನ ಸಭಾವೇನಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತೇ ಹಿ ರೂಪಾದಿವಸೇನ ಚಿತ್ರಾ, ರೂಪಾದೀಸುಪಿ ನೀಲಾದಿವಸೇನ ವಿವಿಧರೂಪಾ। ಏವಂ ತೇನ ತೇನ ವಿರೂಪರೂಪೇನ ತಥಾ ತಥಾ ಅಸ್ಸಾದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ **ಮಥೇನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ,** ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಅಭಿರಮಿತುಂ ನ ದೇನ್ತೀತಿ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಪಾಕಟಮೇವ। ನಿಗಮನಮ್ಪಿ ದ್ವೀಹಿ ತೀಹಿ ವಾ ಪದೇಹಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಗಾಥಾಸು ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಕಾಮಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦೭. **ಈತೀ ಚಾತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ರಞ್ಞೋ ಗಣ್ಡೋ ಉದಪಾದಿ, ಬಾಳ್ಹಾ ವೇದನಾ ವಡ್ಢನ್ತಿ। ವೇಜ್ಜಾ "ಸತ್ಥಕಮ್ಮೇನ ವಿನಾ ಫಾಸು ನ ಹೋತೀ"ತಿ ಭಣನ್ತಿ । ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಅಭಯಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ। ತೇ ತಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಲೋಹಿತಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ನಿವೇದನಂ ಕತ್ವಾ ವಣಂ ಪಿಲೋತಿಕೇನ ಬನ್ಧಿಂಸು। ಲೂಖಮಂಸಾಹಾರೇಸು ಚ ನಂ ಸಮ್ಮಾ ಓವದಿಂಸು। ರಾಜಾ ಲೂಖಭೋಜನೇನ ಕಿಸಸರೀರೋ ಅಹೋಸಿ, ಗಣ್ಡೋ ಚಸ್ಸ ಮಿಲಾಯಿ। ಸೋ ಫಾಸುಕಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ ಸಿನಿದ್ಧಾಹಾರಂ ಭುಞ್ಜಿ, ತೇನ ಸಞ್ಜಾತಬಲೋ ವಿಸಯೇಯೇವ ಪಟಿಸೇವಿ, ತಸ್ಸ ಗಣ್ಡೋ ಪುರಿಮಸಭಾವಮೇವ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಏವಂ ಯಾವ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವೇಜ್ಜೇಹಿ ಪರಿವಜ್ಜಿತೋ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಹಾರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಸತ್ತಹಿ ವಸ್ಸೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಭಾಸಿತ್ವಾ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತತ್ಥ ಏತೀತಿ **ಈತಿ,** ಆಗನ್ತುಕಾನಂ ಅಕುಸಲಭಾಗೀನಂ ಬ್ಯಸನಹೇತೂನಂ ಏತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ತಸ್ಮಾ ಕಾಮಗುಣಾಪಿ ಏತೇ ಅನೇಕಬ್ಯಸನಾವಹಟ್ಠೇನ ಅನತ್ಥಾನಂ ಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠೇನ ಚ ಈತಿ। ಗಣ್ಡೋಪಿ ಅಸುಚಿಂ ಪಗ್ಘರತಿ, ಉದ್ಧುಮಾತಪರಿಪಕ್ಕಪರಿಭಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಏತೇ ಕಿಲೇಸಾಸುಚಿಪಗ್ಘರಣತೋ ಉಪ್ಪಾದಜರಾಭಙ್ಗೇಹಿ ಉದ್ಧುಮಾತಪರಿಪಕ್ಕಪರಿಭಿನ್ನಭಾವತೋ ಚ **ಗಣ್ಡೋ।** ಉಪದ್ದವತೀತಿ **ಉಪದ್ದವೋ,** ಅನತ್ಥಂ ಜನೇನ್ತೋ ಅಭಿಭವತಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ರಾಗಗಣ್ಡಾದೀನಮೇತಮಧಿವಚನಂ। ತಸ್ಮಾ ಕಾಮಗುಣಾಪೇತೇ ಅವಿದಿತನಿಬ್ಬಾನತ್ಥಾವಹಹೇತುತಾಯ ಸಬ್ಬುಪದ್ದವಕಮ್ಮಪರಿವತ್ಥುತಾಯ ಚ ಉಪದ್ದವೋ। ಯಸ್ಮಾ ಪನೇತೇ ಕಿಲೇಸಾತುರಭಾವಂ ಜನೇನ್ತಾ ಸೀಲಸಙ್ಖಾತಂ ಆರೋಗ್ಯಂ ಲೋಲುಪ್ಪಂ ವಾ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಾ ಪಾಕತಿಕಮೇವ ಆರೋಗ್ಯಂ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಿನಾ ಆರೋಗ್ಯವಿಲುಮ್ಪನಟ್ಠೇನ **ರೋಗೋ।** ಅಬ್ಭನ್ತರಮನುಪವಿಟ್ಠಟ್ಠೇನ ಪನ ಅನ್ತೋತುದನಟ್ಠೇನ ಚ ದುನ್ನೀಹರಣೀಯಟ್ಠೇನ ಚ **ಸಲ್ಲಂ।** ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಸಮ್ಪರಾಯಿಕಭಯಾವಹನತೋ **ಭಯಂ।** ಮೇ ಏತನ್ತಿ **ಮೇತಂ।** ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಪಾಕಟಮೇವ। ನಿಗಮನಮ್ಪಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಈತಿಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦೮. **ಸೀತಞ್ಚಾತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಸೀತಾಲುಕಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ತಿಣಕುಟಿಕಾಯ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪದೇಸೇ ಸೀತೇ ಸೀತಂ, ಉಣ್ಹೇ ದಣ್ಹಮೇವ ಹೋತಿ ಅಬ್ಭೋಕಾಸತ್ತಾ ಪದೇಸಸ್ಸ। ಗೋಚರಗಾಮೇ ಭಿಕ್ಖಾ ಯಾವದತ್ಥಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ, ಪಾನೀಯಮ್ಪಿ ದುಲ್ಲಭಂ, ವಾತಾತಪಡಂಸಸರೀಸಪಾಪಿ ಬಾಧೇನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಇತೋ ಅಡ್ಢಯೋಜನಮತ್ತೇ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪದೇಸೋ, ತತ್ಥ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಏತೇ ಪರಿಸ್ಸಯಾ ನತ್ಥಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ತತ್ಥ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಫಾಸುಕಂ ವಿಹರನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾ ಸುಖಮಧಿಗನ್ತು"ನ್ತಿ? ತಸ್ಸ ಪುನ ಅಹೋಸಿ – "ಪಬ್ಬಜಿತಾ ನಾಮ ನ ಪಚ್ಚಯಗಿದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏವರೂಪಞ್ಚ ಚಿತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ವತ್ತಾಪೇನ್ತಿ, ನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಸೇ ವತ್ತನ್ತಿ, ನಾಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನ ಅಗಮಾಸಿ। ಏವಂ ಯಾವತತಿಯಕಂ ಉಪ್ಪನ್ನಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತೇಸಿ। ತತೋ ತತ್ಥೇವ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ವಸಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಭಾಸಿತ್ವಾ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಸೀತಞ್ಚಾತಿ** ಸೀತಂ ದುವಿಧಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಧಾತುಕ್ಖೋಭಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ಬಾಹಿರಧಾತುಕ್ಖೋಭಪಚ್ಚಯಞ್ಚ, ತಥಾ ಉಣ್ಹಮ್ಪಿ। **ಡಂಸಾತಿ** ಪಿಙ್ಗಲಮಕ್ಖಿಕಾ। **ಸರೀಸಪಾತಿ** ಯೇ ಕೇಚಿ ದೀಘಜಾತಿಕಾ ಸರನ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವ। ನಿಗಮನಮ್ಪಿ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಸೀತಾಲುಕಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦೯. **ನಾಗೋವಾತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಅಞ್ಞತರೋ ರಾಜಾ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಕಾಲಙ್ಕತೋ ನಿರಯೇ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಏವ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ, ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ಹತ್ಥಿಯೋನಿಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಕ್ಖನ್ಧೋ

ಪದುಮವಣ್ಣಸಕಲಸರೀರೋ ಉಳಾರೋ ಯೂಥಪತಿ ಮಹಾನಾಗೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗಸಾಖಾಭಙ್ಗಾನಿ ಹತ್ಥಿಛಾಪಾವ ಖಾದನ್ತಿ, ಓಗಾಹೇಪಿ ನಂ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ಕದ್ದಮೇನ ವಿಲಿಮ್ಪಿಂಸು, ಸಬ್ಬಂ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕನಾಗಸ್ಸೇವ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಯೂಥಾ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತತೋ ನಂ ಪದಾನುಸಾರೇನ ಯೂಥಾ ಅನುಬನ್ಧನ್ತಿ, ಏವಂ ಯಾವತತಿಯಂ ಪಕ್ಕನ್ತಮ್ಪಿ ಅನುಬನ್ಧಿಂಸುಯೇವ। ತತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ನತ್ತಕೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಮಜಾತಿಯಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ। ತತ್ರ ಸೋ ಮಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತತೋ ರತ್ತಿಯಂ ನಿದ್ದುಪಗತೇ ಯೂಥೇ ಯೂಥಂ ಪಹಾಯ ತಮೇವ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ದಿಸ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಹತ್ಥಿಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೇನಾಯ ಪರಿವಾರೇಸಿ। ಹತ್ಥೀ ರಾಜಾನಮೇವ ಅಭಿಮುಖೋ ಗಚ್ಛತಿ। ರಾಜಾ "ಮಂ ಅಭಿಮುಖೋ ಏತೀ"ತಿ ಖುರಪ್ಪಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತತೋ ಹತ್ಥೀ "ವಿಜ್ಝೇಯ್ಯಾಪಿ ಮಂ ಏಸೋ"ತಿ ಮಾನುಸಿಕಾಯ ವಾಚಾಯ "ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತ, ಮಾ ಮಂ ವಿಜ್ಝ, ಅಹಂ ತೇ ಅಯ್ಯಕೋ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಭಣಸೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಹತ್ಥೀಪಿ ರಜ್ಜೇ ಚ ನರಕೇ ಚ ಹತ್ಥಿಯೋನಿಯಞ್ಚ ಪವತ್ತಿಂ ಸಬ್ಬಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಸುನ್ದರಂ ಮಾ ಭಾಯಿ, ಮಾ ಕಞ್ಚಿ ಭಿಂಸಾಪೇಹೀ"ತಿ ಹತ್ಥಿನೋ ವಟ್ಟಞ್ಚ ಆರಕ್ಖಕೇ ಚ ಹತ್ಥಿಭಣ್ಡೇ ಚ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧವರಗತೋ "ಅಯಂ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾವಸೇಸೇನ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತತ್ಥಾಪಿ ಗಣಸಂವಾಸಸಙ್ಘಟ್ಟನಂ ಅಸಹನ್ತೋ ಇಧಾಗತೋಸಿ, ಅಹೋ ದುಕ್ಖೋವ ಗಣಸಂವಾಸೋ, ಏಕೀಭಾವೋ ಏವ ಪನ ಸುಖೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ತಂ ಲೋಕುತ್ತರಸುಖೇನ ಸುಖಿತಂ ಅಮಚ್ಚಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಣಿಪಾತಂ ಕತ್ವಾ "ಯಾನಕಾಲೋ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತತೋ "ನಾಹಂ, ರಾಜಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಇಮಂ ಗಾಥಮಭಾಸಿ। ಸಾ ಪದತ್ಥತೋ ಪಾಕಟಾ ಏವ।

ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಯೋಜನಾ - ಸಾ ಚ ಖೋ ಯುತ್ತಿವಸೇನೇವ, ನ ಅನುಸ್ಸವವಸೇನ। ಯಥಾ ಅಯಂ ಹತ್ಥೀ ಅರಿಯಕನ್ತೇಸು ಸೀಲೇಸು ದನ್ತತ್ತಾ ಅದನ್ತಭೂಮಿಂ ನಾಗಚ್ಛತೀತಿ ವಾ, ಸರೀರಮಹನ್ತತಾಯ ವಾ **ನಾಗೋ,** ಏವಂ ಕುದಾಸ್ಸು ನಾಮಾಹಮ್ಪಿ ಅರಿಯಕನ್ತೇಸು ಸೀಲೇಸು ದನ್ತತ್ತಾ ಅದನ್ತಭೂಮಿಂ ನಾಗಮನೇನ, ಆಗುಮಕರಣೇನ, ಪುನ ಇತ್ಥತ್ತಂ ಅನಾಗಮನೇನ ಚ ಗುಣಸರೀರಮಹನ್ತತಾಯ ವಾ ನಾಗೋ ಭವೇಯ್ಯಂ। ಯಥಾ ಚೇಸ **ಯೂಥಾನಿ ವಿವಜ್ಜಯಿತ್ವಾ** ಏಕಚರಿಯಸುಖೇನ **ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಂ ಅರಞ್ಞೇ ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ,** ಕುದಾಸ್ಸು ನಾಮಾಹಮ್ಪಿ ಏವಂ ಗಣಂ ವಿವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಏಕವಿಹಾರಸುಖೇನ ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಂ ಅರಞ್ಞೇ ಅತ್ತನೋ ಯಥಾ ಯಥಾ ಸುಖಂ, ತಥಾ ತಥಾ ಯತ್ತಕಂ ವಾ ಇಚ್ಛಾಮಿ, ತತ್ತಕಂ ಅರಞ್ಞೇ ನಿವಾಸಂ ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ ಏಕೋ ಚರೇಯ್ಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾ ಚೇಸ ಸುಸಣ್ಠಿತಕ್ಖನ್ಧಮಹನ್ತತಾಯ **ಸಞ್ಜಾತಕ್ಖನ್ಧೋ,** ಕುದಾಸ್ಸು ನಾಮಾಹಮ್ಪಿ ಏವಂ ಅಸೇಖಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಮಹನ್ತತಾಯ ಸಞ್ಜಾತಕ್ಖನ್ಧೋ ಭವೇಯ್ಯಂ। ಯಥಾ ಚೇಸ ಪದುಮಸದಿಸಗತ್ತತಾಯ ವಾ, ಪದುಮಕುಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನತಾಯ ವಾ **ಪದುಮೀ,** ಕುದಾಸ್ಸು ನಾಮಾಹಮ್ಪಿ ಏವಂ ಪದುಮಸದಿಸಉಜುಕತಾಯ ವಾ, ಅರಿಯಜಾತಿಪದುಮೇ ಉಪ್ಪನ್ನತಾಯ ವಾ ಪದುಮೀ ಭವೇಯ್ಯಂ। ಯಥಾ ಚೇಸ ಥಾಮಬಲಾದೀಹಿ **ಉಳಾರೋ,** ಕುದಾಸ್ಸು ನಾಮಾಹಮ್ಪಿ ಏವಂ ಪರಿಸುದ್ಧಕಾಯಸಮಾಚಾರತಾದೀಹಿ ಸೀಲಸಮಾಧಿನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞಾದೀಹಿ ವಾ ಉಳಾರೋ ಭವೇಯ್ಯನ್ತಿ। ಏವಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಅಧಿಗತೋಮ್ಹೀತಿ।

ನಾಗಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧೦. **ಅಟ್ಠಾನತನ್ತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಕಿರ ಪುತ್ತೋ ದಹರೋ ಏವ ಸಮಾನೋ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಯಾಚಿ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ನಂ ನಿವಾರೇನ್ತಿ। ಸೋ ನಿವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ ನಿಬನ್ಧತಿಯೇವ "ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತತೋ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ವಿಯ ಸಬ್ಬಂ ವತ್ವಾ ಅನುಜಾನಿಂಸು। "ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚ ಉಯ್ಯಾನೇಯೇವ ವಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ

ಪಟಿಜಾನಾಪೇಸುಂ, ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ಪಾತೋವ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸನಾಟಕಿತ್ಥಿಪರಿವುತಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಯಾಗುಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಅನ್ತರಾ ಖಜ್ಜಕಾದೀನಿ ಚ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾವ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸಮಯಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮುಲ್ಲಪಿತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸತಿ। ಪಿತಾಪಿ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾಪಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ದಿವಸಂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮುಲ್ಲಪಿತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನಕಪುರಿಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸತಿ। ಸೋ ಏವಂ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಅವಿವಿತ್ತೋ ವಿಹರತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧು ನಾಮ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರೇ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ಅದ್ದಸ - “ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಅಸಕ್ಖಿ, ಜಟಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀ”ತಿ। ತತೋ ಪರಂ ಆವಜ್ಜಿ - “ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ, ನೋ”ತಿ। ಅಥ “ಧಮ್ಮತಾಯ ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ಅತಿಚಿರಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ “ತಸ್ಸ ಆರಮ್ಮಣಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಮನೋಸಿಲಾತಲತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಪರಿಸಾ ದಿಸ್ವಾ “ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಆಗತೋ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ “ಇದಾನಿ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅನುಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ವಸಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಪಮುದಿತಮನೋ ಹುತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ವಾಸಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾದಿವಾವಿಹಾರಚಙ್ಕಮಾದಿಸಬ್ಬಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಾಸೇಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ - “ಕೋಸಿ ತ್ವ”ನ್ತಿ? “ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ”ತಿ। “ಪಬ್ಬಜಿತಾ ನಾಮ ನ ಈದಿಸಾ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ। ಅಥ “ಭನ್ತೇ, ಕೀದಿಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಅನನುಚ್ಛವಿಕ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ನ ಪೇಕ್ಖಸಿ, ನನು ತೇ ಮಾತಾ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಿತ್ಥೀತಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅವಿವಿತ್ತಂ ಕರೋತಿ, ಪಿತಾ ಚಸ್ಸ ಮಹತಾ ಬಲಕಾಯೇನ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಜಗ್ಗನಕಪರಿಸಾ ಸಕಲಂ ರತ್ತಿಂ, ಪಬ್ಬಜಿತಾ ನಾಮ ತವ ಸದಿಸಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಈದಿಸಾ ಪನ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ ತತ್ಥ ಠಿತಸ್ಸೇವ ಇದ್ಧಿಯಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ಅಞ್ಞತರಂ ವಿಹಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಆಲಮ್ಬನಫಲಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತೇ ಚ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ ಚ ರಜನಕಕಮ್ಮಸೂಚಿಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೇ ಚ ದಿಸ್ವಾ ಆಹ - “ತುಮ್ಹೇ ಇಧ ನಾಗಚ್ಛಥ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅನುಞ್ಞಾತಾ”ತಿ ? “ಆಮ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ, ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಮಣಾ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಕಾತುಂ, ಪದೇಸಞ್ಚ ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ಗನ್ತುಂ ಲಭನ್ತಿ, ಏತ್ತಕಂವ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ **ಅಟ್ಠಾನ ತಂ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರತಸ್ಸ, ಯಂ ಫಸ್ಸಯೇ ಸಾಮಯಿಕಂ ವಿಮುತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಉಪಡ್ಢಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ದಿಸ್ಸಮಾನೋಯೇವ ಆಕಾಸೇನ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಏವಂ ಗತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಆರಕ್ಖಪುರಿಸೋಪಿ “ಸಯಿತೋ ಕುಮಾರೋ, ಇದಾನಿ ಕುಹಿಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಪಮತ್ತೋ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಪಮತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ। ತತ್ರ ಚ ಠಿತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಟ್ಠಾನಂ ಗತೋ। ತತ್ರ ಚ “ಕಥಮಧಿಗತ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನಾ ವುತ್ತಂ ಉಪಡ್ಢಗಾಥಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ಅಭಾಸಿ।

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - **ಅಟ್ಠಾನ ತ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠಾನಂ ತಂ, ಅಕಾರಣಂ ತನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅನುನಾಸಿಕಲೋಪೋ ಕತೋ “ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನ ದಸ್ಸನ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ಖು॰ ಪಾ॰ ೫.೧೧; ಸು॰ ನಿ॰ ೨೬೭) ವಿಯ। **ಸಙ್ಗಣಿಕಾರತಸ್ಸಾ**ತಿ ಗಣಾಭಿರತಸ್ಸ। **ಯ**ನ್ತಿ ಕಾರಣವಚನಮೇತಂ “ಯಂ ಹಿರೀಯತಿ ಹಿರೀಯಿತಬ್ಬೇನಾ”ತಿಆದೀಸು (ಧ॰ ಸ॰ ೩೦) ವಿಯ। **ಫಸ್ಸಯೇ**ತಿ ಅಧಿಗಚ್ಛೇ। **ಸಾಮಯಿಕಂ ವಿಮುತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಲೋಕಿಯಸಮಾಪತ್ತಿಂ। ಸಾ ಹಿ ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿತಸಮಯೇ ಏವ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇಹಿ ವಿಮುಚ್ಚನತೋ “ಸಾಮಯಿಕಾ ವಿಮುತ್ತೀ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಂ ಸಾಮಯಿಕಂ ವಿಮುತ್ತಿಂ। ಅಟ್ಠಾನಂ ತಂ, ನ ತಂ ಕಾರಣಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರತಸ್ಸ, ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಫಸ್ಸಯೇ ಇತಿ ಏತಂ ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧುಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಚೋ ನಿಸಮ್ಮ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರತಿಂ ಪಹಾಯ ಯೋನಿಸೋ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತೋ ಅಧಿಗತೋಮ್ಹೀತಿ ಆಹ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಅಟ್ಠಾನಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ದುತಿಯವಗ್ಗೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

೧೧೧. **ದಿಟ್ಠೀವಿಸೂಕಾನೀ**ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಞ್ಞತರೋ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ರಹೋಗತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಯಥಾ ಸೀತಾದೀನಂ ಪಟಿಘಾತಕಾನಿ ಉಣ್ಹಾದೀನಿ ಅತ್ಥಿ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಏವಂ ವಟ್ಟಪಟಿಘಾತಕಂ ವಿವಟ್ಟಂ, ನೋ”ತಿ? ಸೋ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿ - “ವಿವಟ್ಟಂ ಜಾನಾಥಾ”ತಿ? ತೇ “ಜಾನಾಮ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। ರಾಜಾ “ಕಿಂ ತ”ನ್ತಿ? ತತೋ “ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ”ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಸಸ್ಸತುಚ್ಛೇದಂ ಕಥೇಸುಂ। ರಾಜಾ “ಇಮೇ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ದಿಟ್ಠಿಗತಿಕಾ”ತಿ ಸಯಮೇವ ತೇಸಂ ವಿಲೋಮತಞ್ಚ ಅಯುತ್ತತಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ “ವಟ್ಟಪಟಿಘಾತಕಂ ವಿವಟ್ಟಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಗವೇಸಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ಇಮಞ್ಚ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಬ್ಯಾಕರಣಗಾಥಞ್ಚ।

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - **ದಿಟ್ಠೀವಿಸೂಕಾನೀ**ತಿ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿದಿಟ್ಠಿಗತಾನಿ। ತಾನಿ ಹಿ ಮಗ್ಗಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ವಿಸೂಕಟ್ಠೇನ ವಿಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ವಿಲೋಮಟ್ಠೇನ ಚ ವಿಸೂಕಾನಿ, ಏವಂ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ವಿಸೂಕಾನಿ, ದಿಟ್ಠಿ ಏವ ವಾ ವಿಸೂಕಾನಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಸೂಕಾನಿ। **ಉಪಾತಿವತ್ತೋ**ತಿ ದಸ್ಸನಮಗ್ಗೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ। **ಪತ್ತೋ ನಿಯಾಮ**ನ್ತಿ ಅವಿನಿಪಾತಧಮ್ಮತಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಿಪರಾಯಣತಾಯ ಚ ನಿಯತಭಾವಂ ಅಧಿಗತೋ, ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಸಙ್ಖಾತಂ ವಾ ಪಠಮಮಗ್ಗನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಪಠಮಮಗ್ಗಕಿಚ್ಚನಿಪ್ಫತ್ತಿ ಚ ತಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭೋ ಚ ವುತ್ತೋ। ಇದಾನಿ **ಪಟಿಲದ್ಧಮಗ್ಗೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸೇಸಮಗ್ಗಪಟಿಲಾಭಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಉಪ್ಪನ್ನಞಾಣೋಮ್ಹೀ**ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣೋ ಅಮ್ಹಿ। ಏತೇನ ಫಲಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅನಞ್ಞನೇಯ್ಯೋ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಇದಂ ಸಚ್ಚನ್ತಿ ನ ನೇತಬ್ಬೋ। ಏತೇನ ಸಯಮ್ಭುತಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಪತ್ತೇ ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣೇ ಅಞ್ಞನೇಯ್ಯತಾಯ ಅಭಾವಾ ಸಯಂವಸಿತಂ। ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಯ ವಾ **ದಿಟ್ಠಿವಿಸೂಕಾನಿ ಉಪಾತಿವತ್ತೋ,** ಆದಿಮಗ್ಗೇನ **ನಿಯಾಮಂ ಪತ್ತೋ,** ಸೇಸೇಹಿ **ಪಟಿಲದ್ಧಮಗ್ಗೋ,** **ಫಲಞಾಣೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಞಾಣೋ,** ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನಾವ ಅಧಿಗತೋತಿ **ಅನಞ್ಞನೇಯ್ಯೋ**ತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ದಿಟ್ಠೀವಿಸೂಕಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧೨. **ನಿಲ್ಲೋಲುಪೋ**ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಕಿರ ಸೂದೋ ಅನ್ತರಭತ್ತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಉಪನಾಮೇಸಿ ಮನುಞ್ಞದಸ್ಸನಂ ಸಾದುರಸಂ “ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಮೇ ರಾಜಾ ಧನಮನುಪ್ಪಾದೇಯ್ಯಾ”ತಿ। ತಂ ರಞ್ಞೋ ಗನ್ಧೇನೇವ ಭೋತ್ತುಕಮ್ಯತಂ ಜನೇಸಿ, ಮುಖೇ ಖೇಳಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ। ಪಠಮಕಬಳೇ ಪನ ಮುಖೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತೇ ಸತ್ತರಸಹರಣಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಮತೇನೇವ ಫುಸಿತಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಸೂದೋ “ಇದಾನಿ ಮೇ ದಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ಮೇ ದಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ರಾಜಾಪಿ “ಸಕ್ಕಾರಾರಹೋ ಸೂದೋ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ, “ರಸಂ ಸಾಯಿತ್ವಾ ಪನ ಸಕ್ಕರೋನ್ತಂ ಮಂ ಪಾಪಕೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ‘ಲೋಲೋ ಅಯಂ ರಾಜಾ ರಸಗರುಕೋ’”ತಿ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭಣಿ। ಏವಂ ಯಾವ ಭೋಜನಪರಿಯೋಸಾನಂ, ತಾವ ಸೂದೋ “ಇದಾನಿ ದಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ದಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ಅವಣ್ಣಭಯೇನ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭಣಿ। ತತೋ ಸೂದೋ “ನತ್ಥಿ ಮಞ್ಞೇ ಇಮಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞಾಣ”ನ್ತಿ। ದುತಿಯದಿವಸೇ ಅಸಾದುರಸಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ರಾಜಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ “ನಿಗ್ಗಹಾರಹೋ ವತ, ಭೋ, ಅಜ್ಜ ಸೂದೋ”ತಿ ಜಾನನ್ತೋಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಅವಣ್ಣಭಯೇನ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭಣಿ। ತತೋ ಸೂದೋ “ರಾಜಾ ನೇವ ಸುನ್ದರಂ ನಾಸುನ್ದರಂ ಜಾನಾತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ಅತ್ತನಾವ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಪಚಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದೇತಿ। ರಾಜಾ “ಅಹೋ ವತ ಲೋಭೋ, ಅಹಂ ನಾಮ ವೀಸತಿ ನಗರಸಹಸ್ಸಾನಿ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಇಮಸ್ಸ ಲೋಭೇನ ಭತ್ತಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಲಭಾಮೀ”ತಿ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ನಿಲ್ಲೋಲುಪೋ**ತಿ ಅಲೋಲುಪೋ। ಯೋ ಹಿ ರಸತಣ್ಹಾಭಿಭೂತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಭುಸಂ ಲುಪ್ಪತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಲುಪ್ಪತಿ, ತೇನ “ಲೋಲುಪೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಮಾ ಏಸ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ “ನಿಲ್ಲೋಲುಪೋ”ತಿ ಆಹ। **ನಿಕ್ಕುಹೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಯಸ್ಸ ತಿವಿಧಂ ಕುಹನವತ್ಥು ನತ್ಥಿ, ಸೋ “ನಿಕ್ಕುಹೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪನ ಗಾಥಾಯ ಮನುಞ್ಞಭೋಜನಾದೀಸು ವಿಮ್ಹಯಮನಾಪಜ್ಜನತೋ ನಿಕ್ಕುಹೋತಿ ಅಯಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ನಿಪ್ಪಿಪಾಸೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪಾತುಮಿಚ್ಛಾ ಪಿಪಾಸಾ, ತಸ್ಸಾ ಅಭಾವೇನ

ನಿಪ್ಪಿಪಾಸೋ, ಸಾದುರಸಲೋಭೇನ ಭೋತ್ತುಕಮ್ಯತಾವಿರಹಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಮ್ಮಕ್ಖೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪರಗುಣವಿನಾಸನಲಕ್ಖಣೋ ಮಕ್ಖೋ, ತಸ್ಸ ಅಭಾವೇನ ನಿಮ್ಮಕ್ಖೋ। ಅತ್ತನೋ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಸೂದಸ್ಸ ಗುಣಮಕ್ಖನಾಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ನಿದ್ಧನ್ತಕಸಾವಮೋಹೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ರಾಗಾದಯೋ ತಯೋ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದೀನಿ ಚ ತೀಣೀತಿ ಛ ಧಮ್ಮಾ ಯಥಾಸಮ್ಭವಂ ಅಪ್ಪಸನ್ನಟ್ಠೇನ ಸಕಭಾವಂ ವಿಜಹಾಪೇತ್ವಾ ಪರಭಾವಂ ಗಣ್ಹಾಪನಟ್ಠೇನ ಕಸಟಟ್ಠೇನ ಚ "ಕಸಾವಾ"ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಯಥಾಹ -

"ತತ್ಥ ಕತಮೇ ತಯೋ ಕಸಾವಾ? ರಾಗಕಸಾವೋ, ದೋಸಕಸಾವೋ, ಮೋಹಕಸಾವೋ। ಇಮೇ ತಯೋ ಕಸಾವಾ। ತತ್ಥ ಕತಮೇ ಅಪರೇಪಿ ತಯೋ ಕಸಾವಾ? ಕಾಯಕಸಾವೋ, ವಚೀಕಸಾವೋ, ಮನೋಕಸಾವೋ"ತಿ (ವಿಭ॰ ೯೨೪)।

ತೇಸು ಮೋಹಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕಸಾವಾನಂ ತೇಸಞ್ಚ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಮೂಲಭೂತಸ್ಸ ಮೋಹಸ್ಸ ನಿದ್ಧನ್ತತ್ತಾ ನಿದ್ಧನ್ತಕಸಾವಮೋಹೋ। ತಿಣ್ಣಂ ಏವ ವಾ ಕಾಯವಚೀಮನೋಕಸಾವಾನಂ ಮೋಹಸ್ಸ ಚ ನಿದ್ಧನ್ತತ್ತಾ ನಿದ್ಧನ್ತಕಸಾವಮೋಹೋ। ಇತರೇಸು ನಿಲ್ಲೋಲುಪತಾದೀಹಿ ರಾಗಕಸಾವಸ್ಸ, ನಿಮ್ಮಕ್ಖತಾಯ ದೋಸಕಸಾವಸ್ಸ ನಿದ್ಧನ್ತಭಾವೋ ಸಿದ್ಧೋ ಏವ। **ನಿರಾಸಯೋ**ತಿ ನಿತ್ತಣ್ಹೋ। **ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಭವಿತ್ವಾ**ತಿ ಸಕಲಲೋಕೇ, ತೀಸು ಭವೇಸು ದ್ವಾದಸಸು ವಾ ಆಯತನೇಸು ಭವವಿಭವತಣ್ಹಾವಿರಹಿತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಥ ವಾ ತಯೋಪಿ ಪಾದೇ ವತ್ವಾ **ಏಕೋ ಚರೇ**ತಿ ಏಕೋ ಚರಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾತಿ ಏವಮ್ಪೇತ್ಥ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ಕಾತಬ್ಬೋ।

ನಿಲ್ಲೋಲುಪಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧೩. **ಪಾಪಂ ಸಹಾಯ**ನ್ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಅಞ್ಞತರೋ ರಾಜಾ ಮಹಚ್ಚರಾಜಾನುಭಾವೇನ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರತೋ ಪುರಾಣಧಞ್ಞಾದೀನಿ ಬಹಿದ್ಧಾ ನೀಹರನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ, ಭಣೇ, ಇದ"ನ್ತಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಮಚ್ಚಾ "ಇದಾನಿ, ಮಹಾರಾಜ, ನವಧಞ್ಞಾದೀನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಓಕಾಸಂ ಕಾತುಂ ಇಮೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಪುರಾಣಧಞ್ಞಾದೀನಿ ಛಡ್ಡೇನ್ತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ರಾಜಾ "ಕಿಂ, ಭಣೇ, ಇತ್ಥಾಗಾರಬಲಕಾಯಾದೀನಂ ವತ್ತಂ ಪರಿಪುಣ್ಣ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಪರಿಪುಣ್ಣ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭಣೇ, ದಾನಸಾಲಂ ಕಾರೇಥ, ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾ ಇಮಾನಿ ಧಞ್ಞಾನಿ ಅನುಪಕಾರಾನಿ ವಿನಸ್ಸನ್ತೂ"ತಿ। ತತೋ ನಂ ಅಞ್ಞತರೋ ದಿಟ್ಠಿಗತಿಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ "ಮಹಾರಾಜ, ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಆರಬ್ಭ ಯಾವ "ಬಾಲೇ ಚ ಪಣ್ಡಿತೇ ಚ ಸನ್ಧಾವಿತ್ವಾ ಸಂಸರಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಿವಾರೇಸಿ। ರಾಜಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರೇ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸೋಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ನಂ "ಮಹಾರಾಜ, ದತ್ತುಪಞ್ಞತ್ತಂ ಯದಿದಂ ದಾನ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ನಿವಾರೇಸಿ। ಸೋ "ಅರೇ, ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಮ್ಪಿ ನ ಲಭಾಮಿ ದಾತುಂ, ಕಿಂ ಮೇ ಇಮೇಹಿ ಪಾಪಸಹಾಯೇಹೀ"ತಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ನೋ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ತಞ್ಚ ಪಾಪಸಹಾಯಂ ಗರಹನ್ತೋ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಮಾಹ।

ತಸ್ಸಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಯ್ವಾಯಂ ದಸವತ್ಥುಕಾಯ ಪಾಪದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಪಾಪೋ, ಪರೇಸಮ್ಪಿ ಅನತ್ಥಂ ಪಸ್ಸತೀತಿ ಅನತ್ಥದಸ್ಸೀ, ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದಿಮ್ಹಿ ಚ ವಿಸಮೇ ನಿವಿಟ್ಠೋ, ತಂ ಅತ್ಥಕಾಮೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ **ಪಾಪಂ ಸಹಾಯಂ ಪರಿವಜ್ಜಯೇಥ, ಅನತ್ಥದಸ್ಸಿಂ ವಿಸಮೇ ನಿವಿಟ್ಠಂ। ಸಯಂ ನ ಸೇವೇ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಸೇನ ತಂ ನ ಸೇವೇಯ್ಯ। ಯದಿ ಪನ ಪರಸ್ಸ ವಸೋ ಹೋತಿ, ಕಿಂ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತುನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಪಸುತ**ನ್ತಿ ಪಸಟಂ, ದಿಟ್ಠಿವಸೇನ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಲಗ್ಗನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಮತ್ತ**ನ್ತಿ ಕಾಮಗುಣೇಸು ವೋಸ್ಸಟ್ಠಚಿತ್ತಂ, ಕುಸಲಭಾವನಾರಹಿತಂ ವಾ। ತಂ ಏವರೂಪಂ ಸಹಾಯಂ ನ ಸೇವೇ ನ ಭಜೇ ನ ಪಯಿರುಪಾಸೇ, ಅಞ್ಞದತ್ಥು ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋತಿ।

ಪಾಪಸಹಾಯಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧೪. **ಬಹುಸ್ಸುತನ್ತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಪುಬ್ಬೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಅಟ್ಠ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಅನವಜ್ಜಭೋಜೀಗಾಥಾಯ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಾ ಆಹ - "ಕೇ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ? ತೇ ಆಹಂಸು - "ಮಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಬಹುಸ್ಸುತಾ ನಾಮಾ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಅಹಂ ಸುತಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ, ಸುತೇನ ತಿತ್ತಿಂ ನ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಹನ್ದ, ನೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಿಚಿತ್ರನಯಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತಮನೋ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ದತ್ವಾ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಧಮ್ಮಕಥಂ, ಭನ್ತೇ, ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸುಖಿತೋ ಹೋತು, ಮಹಾರಾಜ, ರಾಗಕ್ಖಯೋ ಹೋತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತೋ। ರಾಜಾ "ಅಯಂ ನ ಬಹುಸ್ಸುತೋ, ದುತಿಯೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸ್ವೇ ತಸ್ಸ ವಿಚಿತ್ರಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ಏವಂ ಯಾವ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಟಿಪಾಟಿ ಗಚ್ಛತಿ, ತಾವ ನಿಮನ್ತೇಸಿ, ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ "ದೋಸಕ್ಖಯೋ ಹೋತು, ಮೋಹಕ್ಖಯೋ, ಗತಿಕ್ಖಯೋ, ಭವಕ್ಖಯೋ, ವಟ್ಟಕ್ಖಯೋ, ಉಪಧಿಕ್ಖಯೋ, ತಣ್ಹಕ್ಖಯೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಏವಂ ಏಕೇಕಪದಂ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಪಠಮಸದಿಸಮೇವ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು।

ತತೋ ರಾಜಾ - "ಇಮೇ 'ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಮಯ'ನ್ತಿ ಭಣನ್ತಿ, ನ ಚ ತೇಸಂ ವಿಚಿತ್ರಕಥಾ, ಕಿಮೇತೇಹಿ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ ತೇಸಂ ವಚನತ್ಥಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತುಮಾರದ್ಧೋ। ಅಥ "ರಾಗಕ್ಖಯೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಉಪಪರಿಕ್ಖನ್ತೋ "ರಾಗೇ ಖೀಣೇ ದೋಸೋಪಿ ಮೋಹೋಪಿ ಅಞ್ಞತರಞ್ಞತರೇಪಿ ಕಿಲೇಸಾ ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಅತ್ತಮನೋ ಅಹೋಸಿ "ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯಬಹುಸ್ಸುತಾ ಇಮೇ ಸಮಣಾ। ಯಥಾಪಿ ಹಿ ಪುರಿಸೇನ ಮಹಾಪಥವಿಂ ವಾ ಆಕಾಸಂ ವಾ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ನಿದ್ದಿಸನ್ತೇನ ನ ಅಙ್ಗುಲಿಮತ್ತೋವ ಪದೇಸೋ ನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ। ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಪನ ಸಕಲಪಥವೀ ಆಕಾಸಾ ಏವ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಇಮೇಹಿ ಏಕೇಕಂ ಅತ್ಥಂ ನಿದ್ದಿಸನ್ತೇಹಿ ಅಪರಿಮಾಣಾ ಅತ್ಥಾ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। ತತೋ ಸೋ "ಕುದಾಸ್ಸು ನಾಮಾಹಮ್ಪಿ ಏವಂ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಥಾರೂಪಂ ಬಹುಸ್ಸುತಭಾವಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಮಭಾಸಿ।

ತತ್ಥಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - **ಬಹುಸ್ಸುತನ್ತಿ** ದುವಿಧೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ತೀಸು ಪಿಟಕೇಸು ಅತ್ಥತೋ ನಿಖಿಲೋ ಪರಿಯತ್ತಿಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಮಗ್ಗಫಲವಿಜ್ಜಾಭಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧಕೋ ಪಟಿವೇಧಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ। ಆಗತಾಗಮೋ **ಧಮ್ಮಧರೋ**। ಉಳಾರೇಹಿ ಪನ ಕಾಯವಚೀಮನೋಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ **ಉಳಾರೋ**। ಯುತ್ತಪಟಿಭಾನೋ ಚ ಮುತ್ತಪಟಿಭಾನೋ ಚ ಯುತ್ತಮುತ್ತಪಟಿಭಾನೋ ಚ **ಪಟಿಭಾನವಾ**। ಪರಿಯತ್ತಿಪರಿಪುಚ್ಛಾಧಿಗಮವಸೇನ ವಾ ತಿವಿಧೋ ಪಟಿಭಾನವಾ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯಸ್ಸ ಹಿ ಪರಿಯತ್ತಿ ಪಟಿಭಾತಿ, ಸೋ ಪರಿಯತ್ತಿಪಟಿಭಾನವಾ। ಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಞಾಣಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಞ್ಚ ಠಾನಾಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಪರಿಪುಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಪುಚ್ಛಾ ಪಟಿಭಾತಿ, ಸೋ ಪರಿಪುಚ್ಛಾಪಟಿಭಾನವಾ। ಯಸ್ಸ ಮಗ್ಗಾದಯೋ ಪಟಿವಿದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸೋ ಅಧಿಗಮಪಟಿಭಾನವಾ। ತಂ ಏವರೂಪಂ **ಬಹುಸ್ಸುತಂ ಧಮ್ಮಧರಂ ಭಜೇಥ ಮಿತ್ತಂ ಉಳಾರಂ ಪಟಿಭಾನವನ್ತಂ**। ತತೋ ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ಅತ್ತತ್ಥಪರತ್ಥಉಭಯತ್ಥಭೇದತೋ ವಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಸಮ್ಪರಾಯಿಕಪರಮತ್ಥಭೇದತೋ ವಾ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಾನಿ **ಅಞ್ಞಾಯ ಅತ್ಥಾನಿ,** ತತೋ "ಅಹೋಸಿಂ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಅತೀತಮದ್ಧಾನ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೨೦) ಕಙ್ಖಾಟ್ಠಾನಿಯೇಸು **ವಿನೇಯ್ಯ ಕಙ್ಖಂ** ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ವಿನೇತ್ವಾ ವಿನಾಸೇತ್ವಾ ಏವಂ ಕತಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚೋ **ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ**ತಿ।

ಬಹುಸ್ಸುತಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧೫. **ಖಿಡ್ಡಂ ರತಿನ್ತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ವಿಭೂಸಕಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಾತೋವ ಯಾಗುಂ ವಾ ಭತ್ತಂ ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ನಾನಾವಿಧವಿಭೂಸನೇಹಿ ಅತ್ತಾನಂ ವಿಭೂಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಆದಾಸೇ ಸಕಲಂ ಸರೀರಂ ದಿಸ್ವಾ ಯಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ತಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ವಿಭೂಸನೇನ ವಿಭೂಸಾಪೇತಿ। ತಸ್ಸ ಏಕದಿವಸಂ ಏವಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಭತ್ತವೇಲಾ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಾ ಸಮ್ಪತ್ತಾ। ವಿಪ್ಪಕತವಿಭೂಸಿತೋವ ದುಸ್ಸಪಟ್ಟೇನ ಸೀಸಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ದಿವಾಸೇಯ್ಯಂ ಉಪಗಚ್ಛಿ। ಪುನಪಿ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ

ತಥೇವ ಕರೋತೋ ಸೂರಿಯೋ ಓಗ್ಗತೋ। ಏವಂ ದುತಿಯದಿವಸೇಪಿ ತತಿಯದಿವಸೇಪಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏವಂ ಮಣ್ಡನಪ್ಪಸುತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿರೋಗೋ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಹೋ ರೇ, ಅಹಂ ಸಬ್ಬಥಾಮೇನ ವಿಭೂಸನ್ತೋಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪಕೇ ವಿಭೂಸನೇ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಲೋಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿಂ, ಲೋಭೋ ಚ ನಾಮೇಸ ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಧಮ್ಮೋ, ಹನ್ದಾಹಂ ಲೋಭಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಮಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಖಿಡ್ಡಾ** ಚ **ರತಿ** ಚ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತಾವ। **ಕಾಮಸುಖ**ನ್ತಿ ವತ್ಥುಕಾಮಸುಖಂ। ವತ್ಥುಕಾಮಾಪಿ ಹಿ ಸುಖಸ್ಸ ವಿಸಯಾದಿಭಾವೇನ "ಸುಖ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಯಥಾಹ - "ಅತ್ಥಿ ರೂಪಂ ಸುಖಂ ಸುಖಾನುಪತಿತ"ನ್ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೬೦)। ಏವಮೇತಂ ಖಿಡ್ಡಂ ರತಿಂ ಕಾಮಸುಖಞ್ಚ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಓಕಾಸಲೋಕೇ **ಅನಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ** ಅಲನ್ತಿ ಅಕತ್ವಾ, ಏತಂ ತಪ್ಪಕನ್ತಿ ವಾ ಸಾರಭೂತನ್ತಿ ವಾ ಏವಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ। **ಅನಪೇಕ್ಖಮಾನೋ**ತಿ ತೇನ ಅನಲಙ್ಕರಣೇನ ಅನಪೇಕ್ಖಣಸೀಲೋ ಅಪಿಹಾಲುಕೋ ನಿತ್ತಣ್ಹೋ। **ವಿಭೂಸಟ್ಠಾನಾ ವಿರತೋ ಸಚ್ಚವಾದೀ**ತಿ ತತ್ಥ ವಿಭೂತಾ ದುವಿಧಾ - ಅಗಾರಿಕವಿಭೂಸಾ ಚ ಅನಗಾರಿಕವಿಭೂಸಾ ಚ। ಸಾಟಕವೇಠನಮಾಲಾಗನ್ಧಾದಿವಿಭೂಸಾ ಅಗಾರಿಕವಿಭೂಸಾ ನಾಮ। ಪತ್ತಮಣ್ಡನಾದಿವಿಭೂಸಾ ಅನಗಾರಿಕವಿಭೂಸಾ। ವಿಭೂಸಾ ಏವ ವಿಭೂಸಟ್ಠಾನಂ, ತಸ್ಮಾ ವಿಭೂಸಟ್ಠಾನಾ ತಿವಿಧಾಯ ವಿರತಿಯಾ ವಿರತೋ। ಅವಿತಥವಚನತೋ ಸಚ್ಚವಾದೀತಿ ಏವಮತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ವಿಭೂಸಟ್ಠಾನಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧೯. **ಪುತ್ತಞ್ಚ ದಾರ**ನ್ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ದಹರಕಾಲೇಯೇವ ಅಭಿಸಿತ್ತೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋ ಪಠಮಗಾಥಾಯ ವುತ್ತಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಿಯ ರಜ್ಜಸಿರಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಬಹೂನಂ ದುಕ್ಖಂ ಕರೋಮಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಏಕಭತ್ತತ್ಥಾಯ ಇಮಿನಾ ಪಾಪೇನ, ಹನ್ದ, ಸುಖಮುಪ್ಪಾದೇಮೀ"ತಿ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಧನಾನೀ**ತಿ ಮುತ್ತಾಮಣಿವೇಳುರಿಯಸಙ್ಖಸಿಲಾಪವಾಳರಜತಜಾತರೂಪಾದೀನಿ ರತನಾನಿ। **ಧಞ್ಞಾನೀ**ತಿ ಸಾಲಿವೀಹಿಯವಗೋಧುಮಕಙ್ಗುವರಕಕುದ್ರೂಸಕಪ್ಪಭೇದಾನಿ ಸತ್ತ ಸೇಸಾಪರಣ್ಣಾನಿ ಚ। **ಬನ್ಧವಾನೀ**ತಿ ಞಾತಿಬನ್ಧುಗೋತ್ತಬನ್ಧುಮಿತ್ತಬನ್ಧುಸಿಪ್ಪಬನ್ಧುವಸೇನ ಚತುಬ್ಬಿಧಬನ್ಧವೇ। **ಯಥೋಧಿಕಾನೀ**ತಿ ಸಕಸಕಓಧಿವಸೇನ ಠಿತಾನಿಯೇವ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಪುತ್ತದಾರಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧೭. **ಸಙ್ಗೋ ಏಸೋ**ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಪಾದಲೋಲಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಪಾತೋವ ಯಾಗುಂ ವಾ ಭತ್ತಂ ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೀಸು ಪಾಸಾದೇಸು ತಿವಿಧಾನಿ ನಾಟಕಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ತಿವಿಧಾ ನಾಮ ನಾಟಕಾ ಪುಬ್ಬರಾಜತೋ ಆಗತಂ, ಅನನ್ತರರಾಜತೋ ಆಗತಂ, ಅತ್ತನೋ ಕಾಲೇ ಉಟ್ಠಿತನ್ತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಾತೋವ ದಹರನಾಟಕಪಾಸಾದಂ ಗತೋ। ತಾ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ "ರಾಜಾನಂ ರಮಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಅಚ್ಛರಾಯೋ ವಿಯ ಅತಿಮನೋಹರಂ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಂ ಪಯೋಜೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಅನಚ್ಛರಿಯಮೇತಂ ದಹರಾನ"ನ್ತಿ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮನಾಟಕಪಾಸಾದಂ ಗತೋ, ತಾಪಿ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ ತಥೇವ ಅಕಂಸು। ಸೋ ತತ್ಥಪಿ ತಥೇವ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾ ಮಹಲ್ಲಕನಾಟಕಪಾಸಾದಂ ಗತೋ , ತಾಪಿ ತಥೇವ ಅಕಂಸು। ರಾಜಾ ದ್ವೇ ತಯೋ ರಾಜಪರಿವಟ್ಟೇ ಅತೀತಾನಂ ತಾಸಂ ಮಹಲ್ಲಕಭಾವೇನ ಅಟ್ಠಿಕೀಳನಸದಿಸಂ ನಚ್ಚಂ ದಿಸ್ವಾ ಗೀತಞ್ಚ ಅಮಧುರಂ ಸುತ್ವಾ ಪುನದೇವ ದಹರನಾಟಕಪಾಸಾದಂ, ಪುನ ಮಜ್ಝಿಮನಾಟಕಪಾಸಾದನ್ತಿ ಏವಮ್ಪಿ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಕತ್ಥಚಿ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಾ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಅಚ್ಛರಾಯೋ ವಿಯ ಮಂ ರಮಾಪೇತುಕಾಮಾ ಸಬ್ಬಥಾಮೇನ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಂ ಪಯೋಜೇಸುಂ। ಸ್ವಾಹಂ ಕತ್ಥಚಿ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ

ಲೋಭಂ ವಡ್ಢೇಮಿ। ಲೋಭೋ ಚ ನಾಮೇಸ ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಧಮ್ಮೋ, ಹನ್ದಾಹಂ ಲೋಭಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - **ಸಙ್ಗೋ ಏಸೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪಭೋಗಂ ನಿದ್ದಿಸತಿ। ಸೋ ಹಿ ಸಜ್ಜನ್ತಿ ತತ್ಥ ಪಾಣಿನೋ ಕದ್ದಮೇ ಪವಿಟ್ಠೋ ಹತ್ಥೀ ವಿಯಾತಿ ಸಙ್ಗೋ। **ಪರಿತ್ತಮೇತ್ಥ ಸೋಖ್ಯ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣೂಪಭೋಗಕಾಲೇ ವಿಪರೀತಸಞ್ಞಾಯ ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬತೋ ಕಾಮಾವಚರಧಮ್ಮಪರಿಯಾಪನ್ನತೋ ವಾ ಲಾಮಕಟ್ಠೇನ ಸೋಖ್ಯಂ ಪರಿತ್ತಂ, ವಿಜ್ಜುಪ್ಪಭಾಯ ಓಭಾಸಿತನಚ್ಚದಸ್ಸನಸುಖಂ ಇವ ಇತ್ತರಂ, ತಾವಕಾಲಿಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಪ್ಪಸ್ಸಾದೋ ದುಕ್ಖಮೇವೇತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚ ಯ್ವಾಯಂ "ಯಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ, ಅಯಂ ಕಾಮಾನಂ ಅಸ್ಸಾದೋ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೬೬) ವುತ್ತೋ, ಸೋ ಯಮಿದಂ "ಕೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಮಾನಂ ಆದೀನವೋ, ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಸಿಪ್ಪಟ್ಠಾನೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಯದಿ ಮುದ್ದಾಯ ಯದಿ ಗಣನಾಯಾ"ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೬೭) ನಯೇನೇತ್ಥ ದುಕ್ಖಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಉಪನಿಧಾಯ ಅಪ್ಪೋ ಉದಕಬಿನ್ದುಮತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ದುಕ್ಖಮೇವ ಭಿಯ್ಯೋ ಬಹು, ಚತೂಸು ಸಮುದ್ದೇಸು ಉದಕಸದಿಸಂ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಅಪ್ಪಸ್ಸಾದೋ ದುಕ್ಖಮೇವೇತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ"ತಿ। **ಗಳೋ ಏಸೋ**ತಿ ಅಸ್ಸಾದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢನವಸೇನ ಬಳಿಸೋ ವಿಯ ಏಸೋ, ಯದಿದಂ ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಾ। **ಇತಿ ಞತ್ವಾ ಮತಿಮಾ**ತಿ ಏವಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಿಮಾ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಪಹಾಯ **ಏಕೋ ಚರೇ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ**ತಿ।

ಸಙ್ಗಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧೮. **ಸನ್ದಾಲಯಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಅನಿವತ್ತಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಸಙ್ಗಾಮಂ ಓತಿಣ್ಣೋ ಅಜಿನಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಕಿಚ್ಚಂ ಆರದ್ಧೋ ಅನಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ನ ನಿವತ್ತತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಂ ಏವಂ ಸಞ್ಜಾನಿಂಸು। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ದವಡಾಹೋ ಉಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಅಗ್ಗಿ ಸುಕ್ಖಾನಿ ಚೇವ ಹರಿತಾನಿ ಚ ತಿಣಾದೀನಿ ದಹನ್ತೋ ಅನಿವತ್ತಮಾನೋ ಏವ ಗಚ್ಛತಿ। ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಪ್ಪಟಿಭಾಗನಿಮಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। "ಯಥಾಯಂ ದವಡಾಹೋ, ಏವಮೇವ ಏಕಾದಸವಿಧೋ ಅಗ್ಗಿ ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತೇ ದಹನ್ತೋ ಅನಿವತ್ತಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೋ, ಕುದಾಸ್ಸು ನಾಮಾಹಮ್ಪಿ ಇಮಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ನಿವತ್ತನತ್ಥಂ ಅಯಂ ಅಗ್ಗಿ ವಿಯ ಅರಿಯಮಗ್ಗಞಾಣಗ್ಗಿನಾ ಕಿಲೇಸೇ ದಹನ್ತೋ ಅನಿವತ್ತಮಾನೋ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? ತತೋ ಮುಹುತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕೇವಟ್ಟೇ ಅದ್ದಸ ನದಿಯಂ ಮಚ್ಛೇ ಗಣ್ಹನ್ತೇ। ತೇಸಂ ಜಾಲನ್ತರೇ ಪವಿಟ್ಠೋ ಏಕೋ ಮಹಾಮಚ್ಛೋ ಜಾಲಂ ಭೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ತೇ "ಮಚ್ಛೋ ಜಾಲಂ ಭೇತ್ವಾ ಗತೋ"ತಿ ಸದ್ದಮಕಂಸು। ರಾಜಾ ತಮ್ಪಿ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತಪ್ಪಟಿಭಾಗನಿಮಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ - "ಕುದಾಸ್ಸು ನಾಮಾಹಮ್ಪಿ ಅರಿಯಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠಿಜಾಲಂ ಭೇತ್ವಾ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? ಸೋ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ, ಇಮಞ್ಚ ಉದಾನಗಾಥಮಭಾಸಿ।

ತಸ್ಸಾ ದುತಿಯಪಾದೇ **ಜಾಲ**ನ್ತಿ ಸುತ್ತಮಯಂ ವುಚ್ಚತಿ। **ಅಮ್ಬೂ**ತಿ ಉದಕಂ, ತತ್ಥ ಚರತೀತಿ ಅಮ್ಬುಚಾರೀ, ಮಚ್ಛಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಸಲಿಲೇ ಅಮ್ಬುಚಾರೀ **ಸಲಿಲಮ್ಬುಚಾರೀ**। ತಸ್ಮಿಂ ನದೀಸಲಿಲೇ **ಜಾಲಂ ಭೇತ್ವಾ** ಗತಅಮ್ಬುಚಾರೀವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತತಿಯಪಾದೇ **ದಡ್ಢ**ನ್ತಿ ದಡ್ಢಟ್ಠಾನಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಯಥಾ ಅಗ್ಗಿ ದಡ್ಢಟ್ಠಾನಂ ಪುನ ನ ನಿವತ್ತತಿ, ನ ತತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಏವಂ ಮಗ್ಗಞಾಣಗ್ಗಿನಾ ದಡ್ಢಕಾಮಗುಣಟ್ಠಾನಂ ಅನಿವತ್ತಮಾನೋ ತತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಸನ್ದಾಲಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧೯. **ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖೂತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಚಕ್ಖುಲೋಲಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಾದಲೋಲಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ವಿಯ ನಾಟಕದಸ್ಸನಂ ಅನುಯುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ಸೋ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಯಂ ತಂ ತಂ ನಾಟಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತೀವ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ನಾಟಕದಸ್ಸನಪರಿವತ್ತನೇನ ತಣ್ಹಂ ವಡ್ಢೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಸೋ ಕಿರ ನಾಟಕದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಆಗತಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಯಭರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಗಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। ತತೋ ಸಂವೇಗಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪುನ "ಅರೇ, ಅಹಂ ಇಮಂ ತಣ್ಹಂ ವಡ್ಢೇನ್ತೋ ಅಪಾಯಪರಿಪೂರಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಹನ್ದ, ನಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಮಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಗರಹನ್ತೋ ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖಗುಣದೀಪಿಕಂ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖೂತಿ** ಹೇಟ್ಠಾಖಿತ್ತಚಕ್ಖು, ಸತ್ತಗೀವಟ್ಠಿಕಾನಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಪರಿವಜ್ಜನಗಹೇತಬ್ಬದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಯುಗಮತ್ತಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ನ ತು ಹನುಕಟ್ಠಿನಾ ಹದಯಟ್ಠಿಂ ಸಙ್ಘಟ್ಟೇನ್ತೋ। ಏವಞ್ಹಿ ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖುತಾ ನ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪಾ ಹೋತಿ। **ನ ಚ ಪಾದಲೋಲೋತಿ** ಏಕಸ್ಸ ದುತಿಯೋ, ದ್ವಿನ್ನಂ ತತಿಯೋತಿ ಏವಂ ಗಣಮಜ್ಝಂ ಪವಿಸಿತುಕಾಮತಾಯ ಕಣ್ಡೂಯಮಾನಪಾದೋ ವಿಯ ಅಭವನ್ತೋ, ದೀಘಚಾರಿಕಅನಿವತ್ತಚಾರಿಕವಿರತೋ। **ಗುತ್ತಿನ್ದ್ರಿಯೋತಿ** ಛಸು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಇಧ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಿಸುಂ ವುತ್ತತ್ತಾ ವುತ್ತಾವಸೇಸವಸೇನ ಚ ಗೋಪಿತಿನ್ದ್ರಿಯೋ। **ರಕ್ಖಿತಮಾನಸಾನೋತಿ** ಮಾನಸಂ ಏವ ಮಾನಸಾನಂ, ತಂ ರಕ್ಖಿತಮಸ್ಸಾತಿ ರಕ್ಖಿತಮಾನಸಾನೋ। ಯಥಾ ಕಿಲೇಸೇಹಿ ನ ವಿಲುಪ್ಪತಿ, ಏವಂ ರಕ್ಖಿತಚಿತ್ತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅನವಸ್ಸುತೋತಿ** ಇಮಾಯ ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ತೇಸು ತೇಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಕಿಲೇಸಅನ್ವಸ್ಸವವಿರಹಿತೋ। **ಅಪರಿಡಯ್ಹಮಾನೋತಿ** ಕಿಲೇಸಗ್ಗೀಹಿ ಅಪರಿಡಯ್ಹಮಾನೋ। ಬಹಿದ್ಧಾ ವಾ ಅನವಸ್ಸುತೋ, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅಪರಿಡಯ್ಹಮಾನೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖುಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨೦. **ಓಹಾರಯಿತ್ವಾತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಚಾತುಮಾಸಿಕಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಚತುಮಾಸೇ ಚತುಮಾಸೇ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಮಜ್ಝಿಮಮಾಸೇ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ಉಯ್ಯಾನದ್ವಾರೇ ಪತ್ತಸಞ್ಛನ್ನಂ ಪುಪ್ಫಾಲಙ್ಕತಸಾಖಾವಿಟಪಂ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಕೋವಿಳಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಂ ಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪಾವಿಸಿ। ತತೋ "ರಞ್ಞಾ ಅಗ್ಗಪುಪ್ಫಂ ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಅಮಚ್ಚೋ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧೇ ಠಿತೋ ಏಕಮೇವ ಪುಪ್ಫಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಏತೇನೇವುಪಾಯೇನ ಸಬ್ಬೋ ಬಲಕಾಯೋ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಅನಸ್ಸಾದೇನ್ತಾ ಪತ್ತಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಸೋ ರುಕ್ಖೋ ನಿಪ್ಪತ್ತಪುಪ್ಫೋ ಖನ್ಧಮತ್ತೋವ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಉಯ್ಯಾನಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಕತೋ ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋ, ಮಮಾಗಮನವೇಲಾಯ ಮಣಿವಣ್ಣಸಾಖನ್ತರೇಸು ಪವಾಳಸದಿಸಪುಪ್ಫಾಲಙ್ಕತೋ ಅಹೋಸಿ, ಇದಾನಿ ನಿಪ್ಪತ್ತಪುಪ್ಫೋ ಜಾತೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ತಸ್ಸೇವ ಅವಿದೂರೇ ಅಪುಪ್ಫಿತರುಕ್ಖಂ ಸಞ್ಛನ್ನಪಲಾಸಂ ಅದ್ದಸ। ದಿಸ್ವಾ ಚಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋ ಪುಪ್ಫಭರಿತಸಾಖತ್ತಾ ಬಹುಜನಸ್ಸ ಲೋಭನೀಯೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇನ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ಬ್ಯಸನಂ ಪತ್ತೋ। ಅಯಂ ಪನಞ್ಞೋ ಅಲೋಭನೀಯತ್ತಾ ತಥೇವ ಠಿತೋ। ಇದಞ್ಚಾಪಿ ರಜ್ಜಂ ಪುಪ್ಫಿತರುಕ್ಖೋ ವಿಯ ಲೋಭನೀಯಂ, ಭಿಕ್ಖುಭಾವೋ ಪನ ಅಪುಪ್ಫಿತರುಕ್ಖೋ ವಿಯ ಅಲೋಭನೀಯೋ। ತಸ್ಮಾ ಯಾವ ಇದಮ್ಪಿ ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋ ವಿಯ ನ ವಿಲುಪ್ಪತಿ, ತಾವ ಅಯಮಞ್ಞೋ ಸಞ್ಛನ್ನಪತ್ತೋ ಯಥಾ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕೋ, ಏವಂ ಕಾಸಾವೇನ ಸಞ್ಛನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಕಾಸಾಯವತ್ಥೋ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾತಿ** ಇಮಸ್ಸ ಪಾದಸ್ಸ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಕಾಸಾಯವತ್ಥನಿವತ್ಥೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಕ್ಕಾ ವಿಞ್ಞಾತುನ್ತಿ ನ ವಿತ್ಥಾರಿತನ್ತಿ।

ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ತತಿಯವಗ್ಗೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

೧೨೧. **ರಸೇಸೂತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಞ್ಞತರೋ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಅಮಚ್ಚಪುತ್ತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಸಿಲಾಪಟ್ಟಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ಕೀಳತಿ। ತಸ್ಸ ಸೂದೋ ಸಬ್ಬಮಂಸಾನಂ ರಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತೀವ ಸುಸಙ್ಖತಂ ಅಮತಕಪ್ಪಂ ಅನ್ತರಭತ್ತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಗೇಧಮಾಪನ್ನೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದತ್ವಾ ಅತ್ತನಾವ ಭುಞ್ಜಿ। ಉದಕಂ ಕೀಳನ್ತೋ ಅತಿವಿಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಭುಞ್ಜಿ। ಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪುಬ್ಬೇ ಭುಞ್ಜತಿ, ನ ತೇಸಂ ಕಞ್ಚಿ ಸರಿ। ಅಥ ಪಚ್ಛಾ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಅಹೋ! ಮಯಾ ಪಾಪಂ ಕತಂ, ಸ್ವಾಯಂ ರಸತಣ್ಹಾಭಿಭೂತೋ ಸಬ್ಬಜನಂ ವಿಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಭುಞ್ಜಿಂ, ಹನ್ದ, ನಂ ರಸತಣ್ಹಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಮಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಗರಹನ್ತೋ ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖಗುಣದೀಪಿಕಂ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ರಸೇಸೂತಿ** ಅಮ್ಬಿಲಮಧುರತಿತ್ತಕಕಟುಕಲೋಣಖಾರಿಕಕಸಾವಾದಿಭೇದೇಸು ಸಾಯನೀಯೇಸು। **ಗೇಧಂ ಅಕರನ್ತಿ** ಗಿದ್ಧಿಂ ಅಕರೋನ್ತೋ, ತಣ್ಹಂ ಅನುಪ್ಪಾದೇನ್ತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಲೋಲೋತಿ** "ಇದಂ ಸಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇದಂ ಸಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ರಸವಿಸೇಸೇಸು ಅನಾಕುಲೋ। **ಅನಞ್ಞಪೋಸೀತಿ** ಪೋಸೇತಬ್ಬಕಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಾದಿವಿರಹಿತೋ। ಕಾಯಸನ್ಧಾರಣಮತ್ತೇನ ಸನ್ತುಟ್ಠೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾ ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಉಯ್ಯಾನೇ ರಸೇಸು ಗೇಧಕರಣಸೀಲೋ ಅಞ್ಞಪೋಸೀ ಆಸಿಂ, ಏವಂ ಅಹುತ್ವಾ ಯಾಯ ತಣ್ಹಾಯ ಲೋಲೋ ಹುತ್ವಾ ರಸೇಸು ಗೇಧಂ ಕರೋತಿ, ತಂ ತಣ್ಹಂ ಹಿತ್ವಾ ಆಯತಿಂ ತಣ್ಹಾಮೂಲಕಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅತ್ತಭಾವಸ್ಸಾನಿಬ್ಬತ್ತಾಪನೇನ ಅನಞ್ಞಪೋಸೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅಥ ವಾ ಅತ್ಥಭಞ್ಜನಕಟ್ಠೇನ ಕಿಲೇಸಾ "ಅಞ್ಞೇ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಅಪೋಸನೇನ ಅನಞ್ಞಪೋಸೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ। **ಸಪದಾನಚಾರೀತಿ** ಅವೋಕ್ಕಮ್ಮಚಾರೀ ಅನುಪುಬ್ಬಚಾರೀ, ಘರಪಟಿಪಾಟಿಂ ಅಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢಕುಲಞ್ಚ ದಲಿದ್ದಕುಲಞ್ಚ ನಿರನ್ತರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಮಾನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕುಲೇ ಕುಲೇ ಅಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋತಿ** ಖತ್ತಿಯಕುಲಾದೀಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಅಲಗ್ಗಚಿತ್ತೋ, ಚನ್ದೋಪಮೋ ನಿಚ್ಚನವಕೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ರಸಗೇಧಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨೨. **ಪಹಾಯ ಪಞ್ಚಾವರಣಾನೀತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಅಞ್ಞತರೋ ರಾಜಾ ಪಠಮಜ್ಝಾನಲಾಭೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಝಾನಾನುರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಪತ್ತಿಸಮ್ಪದಂ ದೀಪೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಪಞ್ಚಾವರಣಾನೀತಿ** ಪಞ್ಚ ನೀವರಣಾನಿ ಏವ, ತಾನಿ **ಉರಗಸುತ್ತೇ** (ಸು॰ ನಿ॰ ೧ ಆದಯೋ) ಅತ್ಥತೋ ವುತ್ತಾನಿ। ತಾನಿ ಪನ ಯಸ್ಮಾ ಅಬ್ಭಾದಯೋ ವಿಯ ಚನ್ದಸೂರಿಯೇ ಚೇತೋ ಆವರನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಆವರಣಾನಿ ಚೇತಸೋ"ತಿ ವುತ್ತಾನಿ। ತಾನಿ ಉಪಚಾರೇನ ವಾ ಅಪ್ಪನಾಯ ವಾ **ಪಹಾಯ** ವಿಜಹಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇತಿ** ಉಪಗಮ್ಮ ಚಿತ್ತಂ ವಿಬಾಧೇನ್ತೇ ಅಕುಸಲಧಮ್ಮೇ, **ವತ್ಥೋಪಮಾದೀಸು** (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೭೦ ಆದಯೋ) ವುತ್ತೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದಯೋ ವಾ। **ಬ್ಯಪನುಜ್ಜಾತಿ** ಪನುದಿತ್ವಾ, ವಿಪಸ್ಸನಾಮಗ್ಗೇನ ಪಜಹಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬೇತಿ** ಅನವಸೇಸೇ। ಏವಂ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪಠಮಮಗ್ಗೇನ ದಿಟ್ಠಿನಿಸ್ಸಯಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ **ಅನಿಸ್ಸಿತೋ,** ಸೇಸಮಗ್ಗೇಹಿ ಛೇತ್ವಾ ತೇಧಾತುಕಂ **ಸಿನೇಹದೋಸಂ,** ತಣ್ಹಾರಾಗನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಿನೇಹೋ ಏವ ಹಿ ಗುಣಪಟಿಪಕ್ಖತೋ ಸಿನೇಹದೋಸೋತಿ ವುತ್ತೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಆವರಣಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨೩. **ವಿಪಿಟ್ಠಿಕತ್ವಾನಾತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಅಞ್ಞತರೋ ರಾಜಾ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಲಾಭೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋಪಿ ಝಾನಾನುರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಪತ್ತಿಸಮ್ಪದಂ ದೀಪೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ವಿಪಿಟ್ಠಿಕತ್ವಾನಾತಿ** ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಕತ್ವಾ, ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವಿಜಹಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಸುಖಞ್ಚ ದುಕ್ಖನ್ತಿ** ಕಾಯಿಕಂ ಸಾತಾಸಾತಂ। **ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸನ್ತಿ** ಚೇತಸಿಕಂ ಸಾತಾಸಾತಂ। **ಉಪೇಕ್ಖನ್ತಿ** ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನುಪೇಕ್ಖಂ। **ಸಮಥನ್ತಿ** ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಸಮಾಧಿಂ ಏವ। **ವಿಸುದ್ಧನ್ತಿ** ಪಞ್ಚನೀವರಣವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಪೀತಿಸುಖಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ನವಹಿ ಪಚ್ಚನೀಕಧಮ್ಮೇಹಿ ವಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಅತಿಸುದ್ಧಂ, ನಿದ್ಧನ್ತಸುವಣ್ಣಮಿವ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಯಂ ಪನ ಯೋಜನಾ - ವಿಪಿಟ್ಠಿಕತ್ವಾನ ಸುಖಞ್ಚ ದುಕ್ಖಞ್ಚ ಪುಬ್ಬೇವ, ಪಠಮಜ್ಝಾನೂಪಚಾರೇಯೇವ ದುಕ್ಖಂ ತತಿಯಜ್ಝಾನೂಪಚಾರೇಯೇವ ಸುಖನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಪುನ ಆದಿತೋ ವುತ್ತಂ **ಚ**-ಕಾರಂ ಪರತೋ ನೇತ್ವಾ "ಸೋಮನಸ್ಸಂ ದೋಮನಸ್ಸಞ್ಚ ವಿಪಿಟ್ಠಿಕತ್ವಾನ ಪುಬ್ಬೇವಾ"ತಿ ಅಧಿಕಾರೋ। ತೇನ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನೂಪಚಾರೇ, ದೋಮನಸ್ಸಞ್ಚ ದುತಿಯಜ್ಝಾನೂಪಚಾರೇಯೇವಾತಿ ದೀಪೇತಿ। ಏತಾನಿ ಹಿ ಏತೇಸಂ ಪರಿಯಾಯತೋ ಪಹಾನಟ್ಠಾನಾನಿ। ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯತೋ ಪನ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ, ದೋಮನಸ್ಸಸ್ಸ ದುತಿಯಜ್ಝಾನಂ, ಸುಖಸ್ಸ ತತಿಯಜ್ಝಾನಂ, ಸೋಮನಸ್ಸಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ ಪಹಾನಟ್ಠಾನಂ। ಯಥಾಹ - "ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ ಏತ್ಥುಪ್ಪನ್ನಂ ದುಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಪರಿಸೇಸಂ ನಿರುಜ್ಝತೀ"ತಿಆದಿಕಂ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೫೧೦) ಸಬ್ಬಂ **ಅಟ್ಠಸಾಲಿನಿಯಾ** ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಹಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧೬೫) ವುತ್ತಂ। ಯಥಾ ಪುಬ್ಬೇವಾತಿ ತೀಸು ಪಠಮಜ್ಝಾನಾದೀಸು ದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸಸುಖಾನಿ ವಿಪಿಟ್ಠಿಕತ್ವಾ ಏವಮೇತ್ಥ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನೇ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ವಿಪಿಟ್ಠಿಕತ್ವಾ ಇಮಾಯ ಪಟಿಪದಾಯ ಲದ್ಧಾನುಪೇಕ್ಖಂ ಸಮಥಂ ವಿಸುದ್ಧಂ ಏಕೋ ಚರೇತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ವಿಪಿಟ್ಠಿಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨೪. **ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಞ್ಞತರೋ ಕಿರ ಪಚ್ಚನ್ತರಾಜಾ ಸಹಸ್ಸಯೋಧಬಲಕಾಯೋ ರಜ್ಜೇನ ಖುದ್ದಕೋ, ಪಞ್ಞಾಯ ಮಹನ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅಹಂ ಖುದ್ದಕೋ ರಜ್ಜೇನ, ಪಞ್ಞವತಾ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಗಹೇತು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಾಮನ್ತರಞ್ಞೋ ದೂತಂ ಪಾಹೇಸಿ - "ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಮೇ ರಜ್ಜಂ ವಾ ದೇತು ಯುದ್ಧಂ ವಾ"ತಿ। ತತೋ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಅಮಚ್ಚೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ - "ಮಯಾ ತುಮ್ಹೇ ಅನಾಪುಚ್ಛಾಯೇವ ಸಾಹಸಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಅಮುಕಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಏವಂ ಪೇಸಿತಂ, ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ? ತೇ ಆಹಂಸು - "ಸಕ್ಕಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೋ ದೂತೋ ನಿವತ್ತೇತು"ನ್ತಿ। "ನ ಸಕ್ಕಾ, ಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಯದಿ ಏವಂ ವಿನಾಸಿತಮ್ಹಾ ತಯಾ, ತೇನ ಹಿ ದುಕ್ಖಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸತ್ಥೇನ ಮರಿತುಂ, ಹನ್ದ, ಮಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮರಾಮ, ಅತ್ತಾನಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮರಾಮ, ಉಬ್ಬನ್ಧಾಮ, ವಿಸಂ ಖಾದಾಮಾ"ತಿ। ಏವಂ ಏತೇಸು ಏಕಮೇಕೋ ಮರಣಮೇವ ಸಂವಣ್ಣೇತಿ। ತತೋ ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಮೇ ಇಮೇಹಿ, ಅತ್ಥಿ, ಭಣೇ, ಮಯ್ಹಂ ಯೋಧಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ "ಅಹಂ ಮಹಾರಾಜ ಯೋಧೋ, ಅಹಂ ಮಹಾರಾಜ ಯೋಧೋ"ತಿ ಯೋಧಸಹಸ್ಸಂ ಉಟ್ಠಹಿ।

ರಾಜಾ "ಏತೇ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಹನ್ತಂ ಚಿತಕಂ ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ - "ಮಯಾ, ಭಣೇ, ಇದಂ ಸಾಹಸಂ ಕತಂ, ತಂ ಮೇ ಅಮಚ್ಚಾ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನ್ತಿ, ಸ್ವಾಹಂ ಚಿತಕಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಿ। ಕೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸತಿ, ಕೇನ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತ"ನ್ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಪಞ್ಚಸತಾ ಯೋಧಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು "ಮಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತತೋ ರಾಜಾ ಇತರೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ಆಹ - "ತುಮ್ಹೇ ದಾನಿ, ತಾತಾ, ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? ತೇ ಆಹಂಸು - "ನಾಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸಕಾರೋ, ಇತ್ಥಿಚರಿಯಾ ಏಸಾ, ಅಪಿಚ ಮಹಾರಾಜೇನ ಪಟಿರಞ್ಞೋ ದೂತೋ ಪೇಸಿತೋ, ತೇ ಮಯಂ ತೇನ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಿತ್ವಾ

ಮರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ತತೋ ರಾಜಾ “ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಮ ಜೀವಿತ”ನ್ತಿ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ತೇನ ಯೋಧಸಹಸ್ಸೇನ ಪರಿವುತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜಸೀಮಾಯ ನಿಸೀದಿ।

ಸೋಪಿ ಪಟಿರಾಜಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ “ಅರೇ, ಸೋ ಖುದ್ದಕರಾಜಾ ಮಮ ದಾಸಸ್ಸಾಪಿ ನಪ್ಪಹೋತೀ”ತಿ ದುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಬಲಕಾಯಂ ಆದಾಯ ಯುಜ್ಝಿತುಂ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಖುದ್ದಕರಾಜಾ ತಂ ಅಬ್ಭುಯ್ಯಾತಂ ದಿಸ್ವಾ ಬಲಕಾಯಂ ಆಹ – “ತಾತಾ, ತುಮ್ಹೇ ನ ಬಹುಕಾ, ಸಬ್ಬೇ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡಿತ್ವಾ ಅಸಿಚಮ್ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೀಘಂ ಇಮಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಪುರತೋ ಉಜುಕಂ ಏವ ಗಚ್ಛಥಾ”ತಿ। ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಸಾ ಸೇನಾ ದ್ವಿಧಾ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಮದಾಸಿ। ತೇ ತಂ ರಾಜಾನಂ ಜೀವಗ್ಗಾಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರಞ್ಞೋ “ತಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅದಂಸು। ಪಟಿರಾಜಾ ತಂ ಅಭಯಂ ಯಾಚಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಅಭಯಂ ದತ್ವಾ ಸಪಥಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಕತ್ವಾ ತೇನ ಸಹ ಅಞ್ಞಂ ರಾಜಾನಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಸೀಮಾಯ ಠತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ – “ರಜ್ಜಂ ವಾ ಮೇ ದೇತು ಯುದ್ಧಂ ವಾ”ತಿ। ಸೋ “ಅಹಂ ಏಕಯುದ್ಧಮ್ಪಿ ನ ಸಹಾಮೀ”ತಿ ರಜ್ಜಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಸಬ್ಬೇ ರಾಜಾನೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತೇ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾನಮ್ಪಿ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ।

ಸೋ ಏಕಸತರಾಜಪರಿವುತೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪರಜ್ಜಂ ಅನುಸಾಸನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಖುದ್ದಕೋ ಅಹೋಸಿಂ, ಸೋಮ್ಹಿ ಇದಾನಿ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಮಣ್ಡಲಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ ರಾಜಾ ಜಾತೋ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಞಾಣಂ ಲೋಕಿಯವೀರಿಯಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ, ನೇವ ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ನ ವಿರಾಗಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಮಿನಾ ಞಾಣೇನ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಂ ಗವೇಸೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ತತೋ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ರಜ್ಜಂ ದತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಞ್ಚ ಸಕಜನಪದೇಯೇವ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವೀರಿಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದೀಪೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ ಆರದ್ಧಂ ವೀರಿಯಂ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ**। ಏತೇನ ಅತ್ತನೋ ಮಹಾವೀರಿಯತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪರಮತ್ಥೋ ವುಚ್ಚತಿ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ಪರಮತ್ಥಸ್ಸ ಪತ್ತಿ ಪರಮತ್ಥಪತ್ತಿ, ತಸ್ಸಾ **ಪರಮತ್ಥಪತ್ತಿಯಾ**। ಏತೇನ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇನ ಪತ್ತಬ್ಬಂ ಫಲಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಲೀನಚಿತ್ತೋ**ತಿ ಏತೇನ ವೀರಿಯೂಪತ್ಥಮ್ಭಾನಂ ಚಿತ್ತಚೇತಸಿಕಾನಂ ಅಲೀನತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಕುಸೀತವುತ್ತೀ**ತಿ ಏತೇನ ಠಾನಚಙ್ಕಮಾದೀಸು ಕಾಯಸ್ಸ ಅನವಸೀದನಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ದಳ್ಹನಿಕ್ಕಮೋ**ತಿ ಏತೇನ “ಕಾಮಂ ತಚೋ ಚ ನ್ಹಾರು ಚಾ”ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೧೮೪; ಅ॰ ನಿ॰ ೨.೫; ಮಹಾನಿ॰ ೧೯೬) ಏವಂ ಪವತ್ತಂ ಪದಹನವೀರಿಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಯಂ ತಂ ಅನುಪುಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾದೀಸು ಪದಹನ್ತೋ “ಕಾಯೇನ ಚೇವ ಪರಮತ್ಥಸಚ್ಚಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೀ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಥ ವಾ ಏತೇನ ಮಗ್ಗಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ವೀರಿಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಮ್ಪಿ ದಳ್ಹಞ್ಚ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಗತತ್ತಾ, ನಿಕ್ಕಮೋ ಚ ಸಬ್ಬಸೋ ಪಟಿಪಕ್ಖಾ ನಿಕ್ಖನ್ತತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ತಂಸಮಙ್ಗೀಪುಗ್ಗಲೋಪಿ ದಳ್ಹೋ ನಿಕ್ಕಮೋ ಅಸ್ಸಾತಿ “ದಳ್ಹನಿಕ್ಕಮೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಥಾಮಬಲೂಪಪನ್ನೋ**ತಿ ಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಕಾಯಥಾಮೇನ ಚ ಞಾಣಬಲೇನ ಚ ಉಪಪನ್ನೋ। ಅಥ ವಾ ಥಾಮಭೂತೇನ ಬಲೇನ ಉಪಪನ್ನೋ, ಥಿರಞಾಣಬಲೂಪಪನ್ನೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏತೇನ ತಸ್ಸ ವೀರಿಯಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸನಾಞಾಣಸಮ್ಪಯೋಗಂ ದೀಪೇನ್ತೋ ಯೋಗಪಧಾನಭಾವಂ ಸಾಧೇತಿ। ಪುಬ್ಬಭಾಗಮಜ್ಝಿಮಉಕ್ಕಟ್ಠವೀರಿಯವಸೇನ ವಾ ತಯೋಪಿ ಪಾದಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಾ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಆರದ್ಧವೀರಿಯಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨೫. ಪಟಿಸಲ್ಲಾನನ್ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಆವರಣಗಾಥಾಯ ವಿಯ ಉಪ್ಪತ್ತಿ, ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ವಿಸೇಸೋ। ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾಯ ಪನಸ್ಸಾ **ಪಟಿಸಲ್ಲಾನ**ನ್ತಿ ತೇಹಿ ತೇಹಿ ಸತ್ತಸಙ್ಖಾರೇಹಿ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸಲ್ಲಾನಂ, ಏಕಮನ್ತಸೇವಿತಾ ಏಕೀಭಾವೋ ಕಾಯವಿವೇಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಝಾನ**ನ್ತಿ ಪಚ್ಚನೀಕಝಾಪನತೋ ಆರಮ್ಮಣಲಕ್ಖಣೂಪನಿಜ್ಝಾನತೋ ಚ ಚಿತ್ತವಿವೇಕೋ ವುಚ್ಚತಿ। ತತ್ಥ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನೀವರಣಾದಿಪಚ್ಚನೀಕಝಾಪನತೋ ಕಸಿಣಾದಿಆರಮ್ಮಣೂಪನಿಜ್ಝಾನತೋ ಚ “ಝಾನ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ವಿಪಸ್ಸನಾಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ಸತ್ತಸಞ್ಞಾದಿಪಚ್ಚನೀಕಝಾಪನತೋ ಲಕ್ಖಣೂಪನಿಜ್ಝಾನತೋ ಚ "ಝಾನ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಇಧ ಪನ ಆರಮ್ಮಣೂಪನಿಜ್ಝಾನಮೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ಏವಮೇತಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಞ್ಚ ಝಾನಞ್ಚ **ಅರಿಞ್ಚಮಾನೋ** ಅಜಹಮಾನೋ ಅನಿಸ್ಸಜ್ಜಮಾನೋ। **ಧಮ್ಮೇಸೂತಿ** ವಿಪಸ್ಸನೂಪಗೇಸು ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾದಿಧಮ್ಮೇಸು। **ನಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಸತತಂ ಸಮಿತಂ ಅಬ್ಬೋಕಿಣ್ಣಂ। **ಅನುಧಮ್ಮಚಾರೀ**ತಿ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಆರಬ್ಭ ಪವತ್ತನೇನ ಅನುಗತಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಧಮ್ಮಂ ಚರಮಾನೋ। ಅಥ ವಾ ಧಮ್ಮೇಸೂತಿ ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮಾತಿ ನವಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಾ, ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನುಲೋಮೋ ಧಮ್ಮೋತಿ ಅನುಧಮ್ಮೋ, ವಿಪಸ್ಸನಾಯೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ತತ್ಥ "ಧಮ್ಮಾನಂ ನಿಚ್ಚಂ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ವಿಭತ್ತಿಬ್ಯತ್ತಯೇನ "ಧಮ್ಮೇಸೂ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಸಿಯಾ। **ಆದೀನವಂ ಸಮ್ಮಸಿತಾ ಭವೇಸೂತಿ** ತಾಯ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿತಾಸಙ್ಖಾತಾಯ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಅನಿಚ್ಚಾಕಾರಾದಿದೋಸಂ ತೀಸು ಭವೇಸು ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಏವಂ ಇಮಾಯ ಕಾಯಚಿತ್ತವಿವೇಕಸಿಖಾಪತ್ತವಿಪಸ್ಸನಾಸಙ್ಖಾತಾಯ ಪಟಿಪದಾಯ ಅಧಿಗತೋತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ **ಏಕೋ ಚರೇ**ತಿ ಏವಂ ಯೋಜನಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨೬. **ತಣ್ಹಕ್ಖಯ**ನ್ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಞ್ಞತರೋ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಮಹಚ್ಚರಾಜಾನುಭಾವೇನ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋತಿ। ತಸ್ಸ ಸರೀರಸೋಭಾಯ ಆವಜ್ಜಿತಹದಯಾ ಸತ್ತಾ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಾಪಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಮೇವ ಉಲ್ಲೋಕೇನ್ತಿ, ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಾಪಿ, ಉಭೋಹಿ ಪಸ್ಸೇಹಿ ಗಚ್ಛನ್ತಾಪಿ। ಪಕತಿಯಾ ಏವ ಹಿ ಬುದ್ಧದಸ್ಸನೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಸಮುದ್ದರಾಜದಸ್ಸನೇ ಚ ಅತಿತ್ತೋ ಲೋಕೋ। ಅಥ ಅಞ್ಞತರಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಯಭರಿಯಾಪಿ ಉಪರಿಪಾಸಾದಗತಾ ಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಂ ಆಣಾಪೇಸಿ – "ಜಾನಾಹಿ ತಾವ, ಭಣೇ, 'ಅಯಂ ಇತ್ಥೀ ಸಸಾಮಿಕಾ ವಾ ಅಸಾಮಿಕಾ ವಾ'"ತಿ? ಸೋ ಞತ್ವಾ "ಸಸಾಮಿಕಾ, ದೇವಾ"ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಇಮಾ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ ದೇವಚ್ಛರಾಯೋ ವಿಯ ಮಂ ಏವ ಏಕಂ ಅಭಿರಮಾಪೇನ್ತಿ, ಸೋ ದಾನಾಹಂ ಏತಾಪಿ ಅತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ಇತ್ಥಿಯಾ ತಣ್ಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿಂ। ಸಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಅಪಾಯಮೇವ ಆಕಡ್ಢತೀ"ತಿ ತಣ್ಹಾಯ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ "ಹನ್ದ, ನಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ತಣ್ಹಕ್ಖಯ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ಏವಂ ದಿಟ್ಠಾದೀನವಾಯ ವಾ ತಣ್ಹಾಯ ಅಪ್ಪವತ್ತಿಂ। **ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ**ತಿ ಸಾತಚ್ಚಕಾರೀ, ಸಕ್ಕಚ್ಚಕಾರೀ। **ಅನೇಳಮೂಗೋ**ತಿ ಅಲಾಲಾಮುಖೋ। ಅಥ ವಾ ಅನೇಳೋ ಚ ಅಮೂಗೋ ಚ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಹಿತಸುಖಸಮ್ಪಾಪಕಂ ಸುತಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಸುತವಾ,** ಆಗಮಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸತೀಮಾ**ತಿ ಚಿರಕತಾದೀನಂ ಅನುಸ್ಸರಿತಾ। **ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಧಮ್ಮೂಪಪರಿಕ್ಖಾಯ ಪರಿಞ್ಞಾತಧಮ್ಮೋ। **ನಿಯತೋ**ತಿ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇನ ನಿಯತಭಾವಪ್ಪತ್ತೋ। **ಪಧಾನವಾ**ತಿ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನವೀರಿಯಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಏಸ ಪಾಠೋ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಏವಮೇವ ತೇಹಿ ಅಪ್ಪಮಾದಾದೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ನಿಯಾಮಸಮ್ಪಾಪಕೇನ ಪಧಾನೇನ ಪಧಾನವಾ, ತೇನ ಪಧಾನೇನ ಸಮ್ಪತ್ತನಿಯಾಮತೋ ನಿಯತೋ, ತತೋ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮೋ। ಅರಹಾ ಹಿ ಪುನ ಸಙ್ಖಾತಬ್ಬಾಭಾವತೋ "ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಯಥಾಹ – "ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮಾಸೇ, ಯೇ ಚ ಸೇಖಾ ಪುಥೂ ಇಧಾ"ತಿ (ಸು॰ ನಿ॰ ೧೦೪೪; ಚೂಳನಿ॰ ಅಜಿತಮಾಣವಪುಚ್ಛಾನಿದ್ದೇಸ ೭)। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ತಣ್ಹಕ್ಖಯಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨೭. **ಸೀಹೋವಾ**ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ದೂರೇ ಉಯ್ಯಾನಂ ಹೋತಿ, ಸೋ ಪಗೇವ ಉಟ್ಠಾಯ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಯಾನಾ ಓರುಯ್ಹ ಉದಕಟ್ಠಾನಂ ಉಪಗತೋ "ಮುಖಂ ಧೋವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪದೇಸೇ ಸೀಹೀ ಸೀಹಪೋತಕಂ ಜನೇತ್ವಾ ಗೋಚರಾಯ ಗತಾ। ರಾಜಪುರಿಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸೀಹಪೋತಕೋ,

ದೇವಾ"ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಸೀಹೋ ಕಿರ ಕಸ್ಸಚಿ ನ ಭಾಯತೀ"ತಿ ತಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತುಂ ಭೇರಿಆದೀನಿ ಆಕೋಟಾಪೇಸಿ, ಸೀಹಪೋತಕೋ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ತಥೇವ ಸಯಿ। ಅಥ ಯಾವತತಿಯಂ ಆಕೋಟಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತತಿಯವಾರೇ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಥೇವ ಸಯಿ। ಅಥ ರಾಜಾ "ಯಾವಸ್ಸ ಮಾತಾ ನಾಗಚ್ಛತಿ, ತಾವ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ತದಹುಜಾತೋಪಿ ಸೀಹಪೋತಕೋ ನ ಸನ್ತಸತಿ ನ ಭಾಯತಿ, ಕುದಾಸ್ಸು ನಾಮಾಹಮ್ಪಿ ತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠಿಪರಿತಾಸಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನ ಸನ್ತಸೇಯ್ಯಂ ನ ಭಾಯೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? ಸೋ ತಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪುನ ಕೇವಟ್ಟೇಹಿ ಮಚ್ಛೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಖಾಸು ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಸಾರಿತೇ ಜಾಲೇ ವಾತಂ ಅಸಜ್ಜಂಯೇವ ಗಚ್ಛಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ - "ಕುದಾಸ್ಸು ನಾಮಾಹಮ್ಪಿ ತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠಿಮೋಹಜಾಲಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಏವಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ?

ಅಥ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಲಾಪಟ್ಟಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಾತಬ್ಭಾಹತಾನಿ ಪದುಮಾನಿ ಓನಮಿತ್ವಾ ಉದಕಂ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಾತವಿಗಮೇ ಪುನ ಯಥಾಠಾನೇ ಠಿತಾನಿ ಉದಕೇನ ಅನುಪಲಿತ್ತಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ - "ಕುದಾಸ್ಸು ನಾಮಾಹಮ್ಪಿ ಯಥಾ ಏತಾನಿ ಉದಕೇ ಜಾತಾನಿ ಉದಕೇನ ಅನುಪಲಿತ್ತಾನಿ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ಏವಂ ಲೋಕೇ ಜಾತೋ ಲೋಕೇನ ಅನುಪಲಿತ್ತೋ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ "ಯಥಾ ಸೀಹೋ ವಾತೋ ಪದುಮಾನಿ, ಏವಂ ಅಸನ್ತಸನ್ತೇನ ಅಸಜ್ಜಮಾನೇನ ಅನುಪಲಿತ್ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಸೀಹೋತಿ** ಚತ್ತಾರೋ ಸೀಹಾ - ತಿಣಸೀಹೋ, ಪಣ್ಡುಸೀಹೋ, ಕಾಳಸೀಹೋ, ಕೇಸರಸೀಹೋತಿ। ತೇಸಂ ಕೇಸರಸೀಹೋ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ। ಸೋ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। **ವಾತೋ** ಪುರತ್ಥಿಮಾದಿವಸೇನ ಅನೇಕವಿಧೋ। **ಪದುಮಂ** ರತ್ತಸೇತಾದಿವಸೇನ। ತೇಸು ಯೋ ಕೋಚಿ ವಾತೋ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪದುಮಞ್ಚ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಮಾ ಸನ್ತಾಸೋ ನಾಮ ಅತ್ತಸಿನೇಹೇನ ಹೋತಿ, ಅತ್ತಸಿನೇಹೋ ಚ ನಾಮ ತಣ್ಹಾಲೇಪೋ, ಸೋಪಿ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪಯುತ್ತೇನ ವಾ ದಿಟ್ಠಿವಿಪ್ಪಯುತ್ತೇನ ವಾ ಲೋಭೇನ ಹೋತಿ, ಸೋಪಿ ಚ ತಣ್ಹಾಯೇವ। ಸಜ್ಜನಂ ಪನ ತತ್ಥ ಉಪಪರಿಕ್ಖಾದಿವಿರಹಿತಸ್ಸ ಮೋಹೇನ ಹೋತಿ, ಮೋಹೋ ಚ ಅವಿಜ್ಜಾ। ತತ್ಥ ಸಮಥೇನ ತಣ್ಹಾಯ ಪಹಾನಂ, ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಅವಿಜ್ಜಾಯ। ತಸ್ಮಾ ಸಮಥೇನ ಅತ್ತಸಿನೇಹಂ ಪಹಾಯ **ಸೀಹೋವ ಸದ್ದೇಸು** ಅನಿಚ್ಚದುಕ್ಖಾದೀಸು **ಅಸನ್ತಸನ್ತೋ,** ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಮೋಹಂ ಪಹಾಯ **ವಾತೋವ ಜಾಲಮ್ಹಿ** ಖನ್ಧಾಯತನಾದೀಸು **ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ,** ಸಮಥೇನೇವ ಲೋಭಂ ಲೋಭಸಮ್ಪಯುತ್ತದಿಟ್ಠಿಞ್ಚ ಪಹಾಯ, **ಪದುಮಂವ ತೋಯೇನ** ಸಬ್ಬಭವಭೋಗಲೋಭೇನ ಅಲಿಪ್ಪಮಾನೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಸಮಥಸ್ಸ ಸೀಲಂ ಪದಟ್ಠಾನಂ, ಸಮಥೋ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ, ಸಮಾಧಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಯಾತಿ ಏವಂ ದ್ವೀಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಸಿದ್ಧೇಸು ತಯೋ ಖನ್ಧಾ ಸಿದ್ಧಾವ ಹೋನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸೂರೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಸೀಹೋವ ಸದ್ದೇಸು ಆಘಾತವತ್ಥೂಸು ಕುಜ್ಝಿತುಕಾಮತಾಯ ನ ಸನ್ತಸತಿ, ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೇನ ಪಟಿವಿದ್ಧಸಭಾವೋ ವಾತೋವ ಜಾಲಮ್ಹಿ ಖನ್ಧಾದಿಧಮ್ಮಭೇದೇ ನ ಸಜ್ಜತಿ, ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧೇನ ವೀತರಾಗೋ ಪದುಮಂವ ತೋಯೇನ ರಾಗೇನ ನ ಲಿಪ್ಪತಿ। ಏವಂ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಹಿ ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ಯಥಾಸಮ್ಭವಂ ತಣ್ಹಾವಿಜ್ಜಾನಂ ತಿಣ್ಣಞ್ಚ ಅಕುಸಲಮೂಲಾನಂ ಪಹಾನವಸೇನ ಅಸನ್ತಸನ್ತೋ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಅಲಿಪ್ಪಮಾನೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಸೀಹಾದಿಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨೮. **ಸೀಹೋ ಯಥಾತಿ** ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಞ್ಞತರೋ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಕುಪಿತಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ ಗಾಮಾನುಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಉಜುಂ ಅಟವಿಮಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹತಿಯಾ ಸೇನಾಯ ಗಚ್ಛತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಸೀಹೋ ಬಾಲಸೂರಿಯಾತಪಂ ತಪ್ಪಮಾನೋ ನಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಪುರಿಸಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಸೀಹೋ ಕಿರ ನ ಸನ್ತಸತೀ"ತಿ ಭೇರಿಪಣವಾದಿಸದ್ದಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ, ಸೀಹೋ ತಥೇವ ನಿಪಜ್ಜಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಕಾರಾಪೇಸಿ, ಸೀಹೋ ತಥೇವ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಕಾರಾಪೇಸಿ, ತದಾ "ಸೀಹೋ ಮಮ ಪಟಿಸತ್ತು ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಚತೂಹಿ ಪಾದೇಹಿ

ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಹತ್ಥಾರೋಹಾದಯೋ ಹತ್ಥಿಆದೀಹಿ ಓರೋಹಿತ್ವಾ ತಿಣಗಹನಾನಿ ಪವಿಟ್ಠಾ, ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಗಣಾ ದಿಸಾವಿದಿಸಾ ಪಲಾತಾ। ರಞ್ಞೋ ಹತ್ಥೀಪಿ ರಾಜಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವನಗಹನಾನಿ ಪೋಥಯಮಾನೋ ಪಲಾಯಿ । ರಾಜಾ ತಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ರುಕ್ಖಸಾಖಾಯ ಓಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪತಿತ್ವಾ ಏಕಪದಿಕಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪಾಪುಣಿ। ತತ್ಥ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಸದ್ದಮಸ್ಸುತ್ಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಕಸ್ಸ ಸದ್ದಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಪಠಮಂ ಭೇರಿಸಙ್ಖಾದೀನಂ, ಪಚ್ಛಾ ಸೀಹಸ್ಸಾ"ತಿ । "ನ ಭಾಯಿತ್ಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ನ ಮಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಸ್ಸಚಿ ಸದ್ದಸ್ಸ ಭಾಯಾಮಾ"ತಿ। "ಸಕ್ಕಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಏದಿಸಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ? "ಸಕ್ಕಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಚೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ಪಬ್ಬಜಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ತತೋ ನಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಆಭಿಸಮಾಚಾರಿಕಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸುಂ। ಸೋಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ ಸಹನಾ ಚ ಹನನಾ ಚ ಸೀಘಜವತ್ತಾ ಚ **ಸೀಹೋ**। ಕೇಸರಸೀಹೋವ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ದಾಠಾ ಬಲಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ದಾಠಬಲೀ**। **ಪಸಯ್ಹ ಅಭಿಭುಯ್ಯಾ**ತಿ ಉಭಯಂ **ಚಾರೀ**-ಸದ್ದೇನ ಸಹ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ **ಪಸಯ್ಹಚಾರೀ ಅಭಿಭುಯ್ಯಚಾರೀ**ತಿ। ತತ್ಥ ಪಸಯ್ಹ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಚರಣೇನ ಪಸಯ್ಹಚಾರೀ, ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಸನ್ತಾಸೇತ್ವಾ ವಸೀಕತ್ವಾ ಚರಣೇನ ಅಭಿಭುಯ್ಯಚಾರೀ। ಸ್ವಾಯಂ ಕಾಯಬಲೇನ ಪಸಯ್ಹಚಾರೀ, ತೇಜಸಾ ಅಭಿಭುಯ್ಯಚಾರೀ, ತತ್ಥ ಸಚೇ ಕೋಚಿ ವದೇಯ್ಯ - "ಕಿಂ ಪಸಯ್ಹ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಚಾರೀ"ತಿ, ತತೋ **ಮಿಗಾನ**ನ್ತಿ ಸಾಮಿವಚನಂ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಕತ್ವಾ "ಮಿಗೇ ಪಸಯ್ಹ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಚಾರೀ"ತಿ ಪಟಿವತ್ತಬ್ಬಂ। **ಪನ್ತಾನೀ**ತಿ ದೂರಾನಿ। **ಸೇನಾಸನಾನೀ**ತಿ ವಸನಟ್ಠಾನಾನಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಕ್ಕಾ ಜಾನಿತುನ್ತಿ ನ ವಿತ್ಥಾರಿತನ್ತಿ।

ದಾಠಬಲೀಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨೯. **ಮೇತ್ತಂ ಉಪೇಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಞ್ಞತರೋ ಕಿರ ರಾಜಾ ಮೇತ್ತಾದಿಝಾನಲಾಭೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ಝಾನಸುಖನ್ತರಾಯೋ ರಜ್ಜ"ನ್ತಿ ಝಾನಾನುರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ "ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಸುಖಿತಾ ಭವನ್ತೂ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಹಿತಸುಖೂಪನಯನಕಾಮತಾ **ಮೇತ್ತಾ**। "ಅಹೋ ವತ ಇಮಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯು"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಅಹಿತದುಕ್ಖಾಪನಯನಕಾಮತಾ **ಕರುಣಾ**। "ಮೋದನ್ತಿ ವತ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ, ಮೋದನ್ತಿ ಸಾಧು ಸುಟ್ಠೂ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಹಿತಸುಖಾವಿಪ್ಪಯೋಗಕಾಮತಾ **ಮುದಿತಾ**। "ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸನ್ತಿ ಸಕೇನ ಕಮ್ಮೇನಾ"ತಿ ಸುಖದುಕ್ಖಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖನತಾ **ಉಪೇಕ್ಖಾ**। ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಪನ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಮೇತ್ತಂ ವತ್ವಾ ಉಪೇಕ್ಖಾ ವುತ್ತಾ, ಮುದಿತಾ ಚ ಪಚ್ಛಾ। **ವಿಮುತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಏತಾ ಅತ್ತನೋ ಪಚ್ಚನೀಕಧಮ್ಮೇಹಿ ವಿಮುತ್ತತ್ತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - "ಮೇತ್ತಂ ಉಪೇಕ್ಖಂ ಕರುಣಂ ವಿಮುತ್ತಿಂ, ಆಸೇವಮಾನೋ ಮುದಿತಞ್ಚ ಕಾಲೇ"ತಿ।

ತತ್ಥ **ಆಸೇವಮಾನೋ**ತಿ ತಿಸ್ಸೋ ತಿಕಚತುಕ್ಕಜ್ಝಾನವಸೇನ, ಉಪೇಕ್ಖಂ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನವಸೇನ ಭಾವಯಮಾನೋ । **ಕಾಲೇ**ತಿ ಮೇತ್ತಂ ಆಸೇವಿತ್ವಾ ತತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಕರುಣಂ, ತತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಮುದಿತಂ, ತತೋ ಇತರತೋ ವಾ ನಿಪ್ಪೀತಿಕಜ್ಝಾನತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಉಪೇಕ್ಖಂ ಆಸೇವಮಾನೋ ಏವ "ಕಾಲೇ ಆಸೇವಮಾನೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಆಸೇವಿತುಂ ವಾ ಫಾಸುಕಕಾಲೇ। **ಸಬ್ಬೇನ ಲೋಕೇನ ಅವಿರುಜ್ಝಮಾನೋ**ತಿ ದಸಸು ದಿಸಾಸು ಸಬ್ಬೇನ ಸತ್ತಲೋಕೇನ ಅವಿರುಜ್ಝಮಾನೋ। ಮೇತ್ತಾದೀನಞ್ಹಿ ಭಾವಿತತ್ತಾ ಸತ್ತಾ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸತ್ತೇಸು ಚ ವಿರೋಧಿಭೂತೋ ಪಟಿಘೋ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - "ಸಬ್ಬೇನ ಲೋಕೇನ ಅವಿರುಜ್ಝಮಾನೋ"ತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ಮೇತ್ತಾದಿಕಥಾ **ಅಟ್ಠಸಾಲಿನಿಯಾ** ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಹಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨೫೧) ವುತ್ತಾ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವಾತಿ।

ಅಪ್ಪಮಞ್ಞಾಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೩೦. **ರಾಗಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚಾ**ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ರಾಜಗಹಂ ಕಿರ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಾತಙ್ಗೋ ನಾಮ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ವಿಹರತಿ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ। ಅಥ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ದೇವತಾಯೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪೂಜನತ್ಥಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಯೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಾರಿಸಾ, ಮಾರಿಸಾ, ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಭಣಿಂಸು। ಸೋ ನಿರೋಧಾ ವುಟ್ಠಹನ್ತೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ಮಹಾಪಪಾತೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಟ್ಠಾನಂ। ತತ್ಥ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಟ್ಠಿಸಙ್ಘಾತಂ ಪಪಾತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಿಲಾತಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ ರಾಗದೋಸಮೋಹಾ ಉರಗಸುತ್ತೇ ವುತ್ತಾವ। **ಸಂಯೋಜನಾನೀ**ತಿ ದಸ ಸಂಯೋಜನಾನಿ, ತಾನಿ ಚ ತೇನ ತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಸನ್ದಾಲಯಿತ್ವಾ। **ಅಸನ್ತಸಂ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಯಮ್ಹೀ**ತಿ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಯೋ ವುಚ್ಚತಿ ಚುತಿಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಭೇದೋ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಯೇ ಜೀವಿತನಿಕನ್ತಿಯಾ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅಸನ್ತಸನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಸೋಪಾದಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಂ ಅತ್ತನೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀತಿ।

ಜೀವಿತಸಙ್ಖಯಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೩೧. **ಭಜನ್ತೀ**ತಿ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ಅಞ್ಞತರೋ ರಾಜಾ ಆದಿಗಾಥಾಯ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಮೇವ ಫೀತಂ ರಜ್ಜಂ ಸಮನುಸಾಸತಿ। ತಸ್ಸ ಖರೋ ಆಬಾಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ದುಕ್ಖಾ ವೇದನಾ ಪವತ್ತನ್ತಿ। ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಿತ್ಥಿಯೋ ತಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದಸಮ್ಬಾಹನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಿ। ಅಮಚ್ಚಾ "ನ ದಾನಾಯಂ ರಾಜಾ ಜೀವಿಸ್ಸತಿ, ಹನ್ದ, ಮಯಂ ಅತ್ತನೋ ಸರಣಂ ಗವೇಸಾಮಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಯಾಚಿಂಸು। ತೇ ತತ್ಥ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿಯೇವ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಲಭನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಆಬಾಧಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಚ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಚ ಕುಹಿ"ನ್ತಿ? ತತೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾವ ಸೀಸಂ ಚಾಲೇತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ತೇಪಿ ಅಮಚ್ಚಾ "ರಾಜಾ ವುಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಭಮಾನಾ ಪರಮೇನ ಪಾರಿಜುಞ್ಞೇನ ಪೀಳಿತಾ ಪುನದೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ತೇನ ಚ ರಞ್ಞಾ "ಕುಹಿಂ, ತಾತಾ, ತುಮ್ಹೇ ಗತಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ ಆಹಂಸು - "ದೇವಂ ದುಬ್ಬಲಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಜೀವಿಕಭಯೇನಮ್ಹಾ ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಜನಪದಂ ಗತಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಸೀಸಂ ಚಾಲೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಯಂನೂನಾಹಂ ತಮೇವ ಆಬಾಧಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಂ, ಕಿಂ ಪುನಪಿ ಏವಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ನೋ"ತಿ? ಸೋ ಪುಬ್ಬೇ ರೋಗೇನ ಫುಟ್ಠೋ ವಿಯ ಬಾಳ್ಹಂ ವೇದನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಗಿಲಾನಾಲಯಂ ಅಕಾಸಿ। ಇತ್ಥಿಯೋ ಸಮ್ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಸದಿಸಮೇವ ಸಬ್ಬಂ ಅಕಂಸು। ತೇಪಿ ಅಮಚ್ಚಾ ತಥೇವ ಪುನ ಬಹುತರಂ ಜನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಏವಂ ರಾಜಾ ಯಾವತತಿಯಂ ಸಬ್ಬಂ ಪುಬ್ಬಸದಿಸಂ ಅಕಾಸಿ, ತೇಪಿ ತಥೇವ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ತತೋ ಚತುತ್ಥಮ್ಪಿ ತೇ ಆಗತೇ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾ - "ಅಹೋ! ಇಮೇ ದುಕ್ಕರಂ ಅಕಂಸು, ಯೇ ಮಂ ಬ್ಯಾಧಿತಂ ಪಹಾಯ ಅನಪೇಕ್ಖಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸೂ"ತಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ನೋ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಭಜನ್ತೀ**ತಿ ಸರೀರೇನ ಅಲ್ಲೀಯನ್ತಾ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತಿ। **ಸೇವನ್ತೀ**ತಿ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಾದೀಹಿ ಕಿಂಕಾರಪಟಿಸ್ಸಾವಿತಾಯ ಚ ಪರಿಚರನ್ತಿ। ಕಾರಣಂ ಅತ್ಥೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಕಾರಣತ್ಥಾ,** ಭಜನಾಯ ಚ ಸೇವನಾಯ ಚ ನಾಞ್ಞಂ ಕಾರಣಮತ್ಥಿ, ಅತ್ಥೋ ಏವ ನೇಸಂ ಕಾರಣಂ, ಅತ್ಥಹೇತು ಸೇವನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ನಿಕ್ಕಾರಣಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಅಜ್ಜ ಮಿತ್ತಾ**ತಿ "ಇತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಲಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭಕಾರಣೇನ ನಿಕ್ಕಾರಣಾ, ಕೇವಲಂ -

> "ಉಪಕಾರೋ ಚ ಯೋ ಮಿತ್ತೋ, ಯೋ ಮಿತ್ತೋ ಸುಖದುಕ್ಖಕೋ।
> ಅತ್ಥಕ್ಖಾಯೀ ಚ ಯೋ ಮಿತ್ತೋ, ಯೋ ಮಿತ್ತೋ ಅನುಕಮ್ಪಕೋ"ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೬೫) -

ಏವಂ ವುತ್ತೇನ ಅರಿಯೇನ ಮಿತ್ತಭಾವೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಅಜ್ಜ ಮಿತ್ತಾ। **ಅತ್ತಟ್ಠಪಞ್ಞಾತಿ** ಅತ್ತನಿ ಠಿತಾ ಏತೇಸಂ ಪಞ್ಞಾ। ಅತ್ತಾನಮೇವ ಓಲೋಕೇತಿ, ನ ಅಞ್ಞನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅತ್ತತ್ಥಪಞ್ಞಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಮೇವ ಓಲೋಕೇತಿ, ನ ಪರತ್ಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ದಿಟ್ಠತ್ಥಪಞ್ಞಾ"ತಿ ಅಯಮ್ಪಿ ಕಿರ ಪೋರಾಣಪಾಠೋ, ತಸ್ಸ ಸಮ್ಪತಿ ದಿಟ್ಠೇಯೇವ ಅತ್ಥೇ ಏತೇಸಂ ಪಞ್ಞಾ , ನ ಆಯತಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕತ್ಥಂಯೇವ ಓಲೋಕೇತಿ, ನ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕತ್ಥನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಸುಚೀ**ತಿ ಅಸುಚಿನಾ ಅನರಿಯೇನ ಕಾಯವಚೀಮನೋಕಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ।

ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋತಿ ಖಗ್ಗೇನ ರುಕ್ಖಾದಯೋ ಛಿನ್ದನ್ತೋ ವಿಯ ಸಕಸಿಙ್ಗೇನ ಪಬ್ಬತಾದಯೋ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಕುರುಮಾನೋ ವಿಚರತೀತಿ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣೋ। ವಿಸಸದಿಸಾ ಆಣಾತಿ ವಿಸಾಣಾ। ಖಗ್ಗಂ ವಿಯಾತಿ ಖಗ್ಗಂ। ಖಗ್ಗಂ ವಿಸಾಣಂ ಯಸ್ಸ ಮಿಗಸ್ಸ ಸೋಯಂ ಮಿಗೋ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣೋ, ತಸ್ಸ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸ್ಸ ಕಪ್ಪೋ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪೋ। ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸದಿಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ **ಏಕೋ** ಅದುತಿಯೋ ಅಸಹಾಯೋ ಚರೇಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ ವತ್ತೇಯ್ಯ ಯಪೇಯ್ಯ ಯಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೨. **ವಿಸುದ್ಧಸೀಲಾ**ತಿ ವಿಸೇಸೇನ ಸುದ್ಧಸೀಲಾ, ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಸುದ್ಧಸೀಲಾ। **ಸುವಿಸುದ್ಧಪಞ್ಞಾ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ವಿಸುದ್ಧಪಞ್ಞಾ, ರಾಗಾದಿವಿರಹಿತತ್ತಾ ಪರಿಸುದ್ಧಮಗ್ಗಫಲಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದಿಪಞ್ಞಾ। **ಸಮಾಹಿತಾ**ತಿ **ಸಂ** ಸುಟ್ಠು ಆಹಿತಾ, ಸನ್ತಿಕೇ ಠಪಿತಚಿತ್ತಾ। **ಜಾಗರಿಯಾನುಯುತ್ತಾ**ತಿ ಜಾಗರಣಂ ಜಾಗರೋ, ನಿದ್ದಾತಿಕ್ಕಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಜಾಗರಸ್ಸ ಭಾವೋ ಜಾಗರಿಯಂ, ಜಾಗರಿಯೇ ಅನುಯುತ್ತಾ ಜಾಗರಿಯಾನುಯುತ್ತಾ। **ವಿಪಸ್ಸಕಾ**ತಿ "ಅನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನತ್ತಾ"ತಿ ವಿಸೇಸೇನ ಪಸ್ಸನಸೀಲಾ, ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧಮ್ಮವಿಸೇಸದಸ್ಸೀ**ತಿ ದಸಕುಸಲಧಮ್ಮಾನಂ ಚತುಸಚ್ಚಧಮ್ಮಸ್ಸ ನವಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ವಿಸೇಸೇನ ಪಸ್ಸನಸೀಲಾ। **ಮಗ್ಗಙ್ಗಬೋಜ್ಝಙ್ಗಗತೇ**ತಿ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಾದೀಹಿ ಮಗ್ಗಙ್ಗೇಹಿ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾದೀಹಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇಹಿ ಗತೇ ಸಮ್ಪಯುತ್ತೇ ಅರಿಯಧಮ್ಮೇ। **ವಿಜಞ್ಞಾ**ತಿ ವಿಸೇಸೇನ ಜಞ್ಞಾ, ಜಾನನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೩. **ಸುಞ್ಞತಾಪ್ಪಣಿಹಿತಞ್ಚಾನಿಮಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಸುಞ್ಞತವಿಮೋಕ್ಖಞ್ಚ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಮೋಕ್ಖಞ್ಚ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಅನಿಮಿತ್ತವಿಮೋಕ್ಖಞ್ಚ। **ಆಸೇವಯಿತ್ವಾ**ತಿ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ। **ಯೇ** ಕತಸಮ್ಭಾರಾ **ಧೀರಾ** ಜನಾ **ಜಿನಸಾಸನಮ್ಹಿ ಸಾವಕತ್ತಂ** ಸಾವಕಭಾವಂ **ನ ವಜನ್ತಿ** ನ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ತೇ ಧೀರಾ ಕತಸಮ್ಭಾರಾ **ಸಯಮ್ಭೂ** ಸಯಮೇವ ಭೂತಾ **ಪಚ್ಚೇಕಜಿನಾ** ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ **ಭವನ್ತಿ**।

೧೩೪. ಕಿಂ ಭೂತಾ? **ಮಹನ್ತಧಮ್ಮಾ** ಪೂರಿತಮಹಾಸಮ್ಭಾರಾ **ಬಹುಧಮ್ಮಕಾಯಾ** ಅನೇಕಧಮ್ಮಸಭಾವಸರೀರಾ। ಪುನಪಿ ಕಿಂ ಭೂತಾ? **ಚಿತ್ತಿಸ್ಸರಾ** ಚಿತ್ತಗತಿಕಾ ಝಾನಸಮ್ಪನ್ನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬದುಕ್ಖೋಘತಿಣ್ಣಾ** ಸಕಲಸಂಸಾರಓಘಂ ತಿಣ್ಣಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ **ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತಾ** ಕೋಧಮಾನಾದಿಕಿಲೇಸವಿರಹಿತತ್ತಾ ಸೋಮನಸ್ಸಚಿತ್ತಾ ಸನ್ತಮನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಮತ್ಥದಸ್ಸೀ** ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧದ್ವಾದಸಾಯತನದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಸಚ್ಚಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದಾದಿವಸೇನ ಪರಮತ್ಥಂ ಉತ್ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸನಸೀಲಾ। ಅಚಲಾಭೀತಟ್ಠೇನ **ಸೀಹೋಪಮಾ** ಸೀಹಸದಿಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಕಪ್ಪಾ** ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಮಿಗಸಿಙ್ಗಸದಿಸಾ ಗಣಸಙ್ಗಣಿಕಾಭಾವೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೫. **ಸನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯಾ**ತಿ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಾದೀನಂ ಸಕಸಕಾರಮ್ಮಣೇ ಅಪ್ಪವತ್ತನತೋ ಸನ್ತಸಭಾವಇನ್ದ್ರಿಯಾ । **ಸನ್ತಮನಾ**ತಿ ಸನ್ತಚಿತ್ತಾ, ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಭಾವೇನ ಸನ್ತಸಭಾವಚಿತ್ತಸಙ್ಕಪ್ಪಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಾಧೀ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತಾ। **ಪಚ್ಚನ್ತಸತ್ತೇಸು ಪತಿಪ್ಪಚಾರಾ**ತಿ ಪಚ್ಚನ್ತಜನಪದೇಸು ಸತ್ತೇಸು ದಯಾಕರುಣಾದೀಹಿ ಪತಿಚರಣಸೀಲಾ। **ದೀಪಾ ಪರತ್ಥ ಇಧ ವಿಜ್ಜಲನ್ತಾ**ತಿ ಸಕಲಲೋಕಾನುಗ್ಗಹಕರಣೇನ ಪರಲೋಕೇ ಚ ಇಧಲೋಕೇ ಚ ವಿಜ್ಜಲನ್ತಾ ದೀಪಾ ಪದೀಪಸದಿಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಸತತಂ ಹಿತಾಮೇ**ತಿ ಇಮೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಸತತಂ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಸಕಲಲೋಕಹಿತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೬. **ಪಹೀನಸಬ್ಬಾವರಣಾ ಜನಿನ್ದಾ**ತಿ ತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಜನಾನಂ ಇನ್ದಾ ಉತ್ತಮಾ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದನೀವರಣಾದೀನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಞ್ಚಾವರಣಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಪಹೀನಸಬ್ಬಾವರಣಾ। **ಘನಕಞ್ಚನಾಭಾ**ತಿ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಜಮ್ಬೋನದಸುವಣ್ಣಪಭಾ ಸದಿಸಆಭಾವನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಲೋಕಸುದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಏಕನ್ತೇನ ಲೋಕಸ್ಸ ಸುದಕ್ಖಿಣಾಯ ಅಗ್ಗದಾನಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ಅರಹಾ ಯುತ್ತಾ, ನಿಕ್ಕಿಲೇಸತ್ತಾ ಸುನ್ದರದಾನಪಟಿಗ್ಗಹಣಾರಹಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಸತತಪ್ಪಿತಾಮೇ**ತಿ ಇಮೇ ಪಚ್ಚೇಕಞಾಣಾಧಿಗಮಾ ಬುದ್ಧಾ ಸತತಂ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಅಪ್ಪಿತಾ ಸುಹಿತಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ, ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಹಾರಾಪಿ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಪರಿಪುಣ್ಣಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೭. ಪತಿಏಕಾ ವಿಸುಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧತೋ ವಿಸದಿಸಾ ಅಞ್ಞೇ ಅಸಾಧಾರಣಬುದ್ಧಾ **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ**। ಅಥ ವಾ -

"ಉಪಸಗ್ಗಾ ನಿಪಾತಾ ಚ, ಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಇಮೇ ತಯೋ।
ನೇಕೇನೇಕತ್ಥವಿಸಯಾ, ಇತಿ ನೇರುತ್ತಿಕಾಬ್ರವು"ನ್ತಿ॥ -

ವುತ್ತತ್ತಾ ಪತಿಸದ್ದಸ್ಸ ಏಕಉಪಸಗ್ಗತಾ ಪತಿ ಪಧಾನೋ ಹುತ್ವಾ ಸಾಮಿಭೂತೋ ಅನೇಕೇಸಂ ದಾಯಕಾನಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಆಹಾರಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಪಾಪುಣನತೋ। ತಥಾ ಹಿ ಅನ್ನಭಾರಸ್ಸ ಭತ್ತಭಾಗಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ದೇವತಾಹಿ ಸಾಧುಕಾರಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ತದಹೇವ ತಂ ದುಗ್ಗತಂ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಕೋಟಿಸಙ್ಖಧನುಪ್ಪಾದನೇನ ಚ, ಖದಿರಙ್ಗಾರಜಾತಕೇ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.ಖದಿರಙ್ಗಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ) ಮಾರೇನ ನಿಮ್ಮಿತಖದಿರಙ್ಗಾರಕೂಪೋಪರಿಉಟ್ಠಿತಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ದಿನ್ನಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಕಾಸಗಮನೇನ ಸೋಮನಸ್ಸುಪ್ಪಾದನೇನ ಚ, ಪದುಮವತೀಅಗ್ಗಮಹೇಸೀಪುತ್ತಾನಂ ಮಹಾಜನಕರಞ್ಞೋ ದೇವಿಯಾ ಆರಾಧನೇನ ಗನ್ಧಮಾದನತೋ ಆಕಾಸೇನ ಆಗಮ್ಮ ದಾನಪಟಿಗ್ಗಹಣೇನ ಮಹಾಜನಕಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಚ ದೇವಿಯಾ ಚ ಸೋಮನಸ್ಸುಪ್ಪಾದನೇನ ಚ, ತಥಾ ಅಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಛಾತಕಭಯೇ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿನೋ ಛಾತಕಭಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಪೂರೇತ್ವಾ ರಕ್ಖಿತೇ ಸಟ್ಠಿಸಹಸ್ಸಕೋಟ್ಠಾಗಾರೇ ವೀಹಯೋ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಖಾತಧಞ್ಞಾನಿ ಚ ಚಾಟಿಸಹಸ್ಸೇಸು ಪೂರಿತಧಞ್ಞಾನಿ ಚ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಸಕಲಪಾಸಾದಭಿತ್ತೀಸು ಮತ್ತಿಕಾಹಿ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಲಿಮ್ಪಿತಧಞ್ಞಾನಿ ಚ ಖೇಪೇತ್ವಾ ತದಾ ನಾಳಿಮತ್ತಮೇವಾವಸಿಟ್ಠಂ "ಇದಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಮರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸಯನ್ತಸ್ಸ ಗನ್ಧಮಾದನತೋ ಏಕೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸಾದಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಮಾನೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಓಕಿರಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಪಞ್ಚಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸತೇಹಿ ಸಹ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ತದಾ ಭತ್ತಪಚಿತಉಕ್ಖಲಿಂ, ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಠಪೇಸುಂ।

ನಿದ್ದಮೋಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಛಾತತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಸೋ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಆಹ - "ಭತ್ತೇ ಆಚಾಮಕಭತ್ತಮತ್ತಂ ಓಲೋಕೇಹೀ"ತಿ। ಸುಸಿಕ್ಖಿತಾ ಸಾ "ಸಬ್ಬಂ ದಿನ್ನಂ ನನೂ"ತಿ ಅವತ್ವಾ ಉಕ್ಖಲಿಯಾ ಪಿಧಾನಂ ವಿವರಿ। ಸಾ ಉಕ್ಖಲಿ ತಙ್ಖಣೇವ ಸುಮನಪುಪ್ಫಮಕುಳಸದಿಸಸ್ಸ ಸುಗನ್ಧಸಾಲಿಭತ್ತಸ್ಸ ಪೂರಿತಾ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಚ ಸೇಟ್ಠಿ ಚ ಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಸಯಞ್ಚ ಸಕಲಗೇಹವಾಸಿನೋ ಚ ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ಚ ಭುಞ್ಜಿಂಸು। ದಬ್ಬಿಯಾ ಗಹಿತಗಹಿತಟ್ಠಾನಂ ಪುನ ಪೂರಿತಂ। ಸಕಲಸಟ್ಠಿಸಹಸ್ಸಕೋಟ್ಠಾಗಾರೇಸು ಸುಗನ್ಧಸಾಲಿಯೋ ಪೂರೇಸುಂ। ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹತೋಯೇವ ಧಞ್ಞಬೀಜಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುಖಿತಾ ಜಾತಾ। ಏವಮಾದೀಸು ಅನೇಕಸತ್ತನಿಕಾಯೇಸು ಸುಖೋತರಣಪರಿಪಾಲನಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಪಾಪನೇಸು ಪತಿ ಸಾಮಿಭೂತೋ ಬುದ್ಧೋತಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ। **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಸುಭಾಸಿತಾನೀ**ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಹಿ ಓವಾದಾನುಸಾಸನೀವಸೇನ ಸುಟ್ಠು ಭಾಸಿತಾನಿ ಕಥಿತಾನಿ ವಚನಾನಿ। **ಚರನ್ತಿ ಲೋಕಮ್ಹಿ ಸದೇವಕಮ್ಹೀ**ತಿ ದೇವಲೋಕಸಹಿತೇ ಸತ್ತಲೋಕೇ ಚರನ್ತಿ ಪವತ್ತನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುತ್ವಾ ತಥಾ ಯೇ ನ ಕರೋನ್ತಿ ಬಾಲಾ**ತಿ ತಥಾರೂಪಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಸುಭಾಸಿತವಚನಂ ಯೇ ಬಾಲಾ ಜನಾ ನ ಕರೋನ್ತಿ ನ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತಿ, **ತೇ** ಬಾಲಾ **ದುಕ್ಖೇಸು** ಸಂಸಾರದುಕ್ಖೇಸು **ಪುನಪ್ಪುನಂ** ಉಪ್ಪತ್ತಿವಸೇನ **ಚರನ್ತಿ** ಪವತ್ತನ್ತಿ, ಧಾವನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೮. **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಸುಭಾಸಿತಾನೀತಿ** ಸುಟ್ಠು ಭಾಸಿತಾನಿ ಚತುರಾಪಾಯತೋ ಮುಚ್ಚನತ್ಥಾಯ ಭಾಸಿತಾನಿ ವಚನಾನಿ। ಕಿಂ ಭೂತಾನಿ? **ಅವಸ್ಸವನ್ತಂ** ಪಗ್ಘರನ್ತಂ ಖುದ್ದಂ ಮಧುಂ ಯಥಾ ಮಧುರವಚನಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೇ ಪಟಿಪತ್ತಿಯುತ್ತಾ** ಪಣ್ಡಿತಜನಾಪಿ ಪಟಿಪತ್ತೀಸು ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನ ಪವತ್ತನ್ತಾ ತಥಾರೂಪಂ ಮಧುರವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ವಚನಕರಾ ಭವನ್ತಿ, ತೇ ಪಣ್ಡಿತಜನಾ **ಸಚ್ಚದಸಾ** ಚತುಸಚ್ಚದಸ್ಸಿನೋ **ಸಪಞ್ಞಾ** ಪಞ್ಞಾಸಹಿತಾ ಭವನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೯. **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಹಿ ಜಿನೇಹಿ ಭಾಸಿತಾತಿ** ಕಿಲೇಸೇ ಜಿನನ್ತಿ ಜಿನಿಂಸೂತಿ ಜಿನಾ, ತೇಹಿ ಜಿನೇಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಹಿ ವುತ್ತಾ ಭಾಸಿತಾ ಕಥಿತಾ। **ಕಥಾ ಉಳಾರಾ** ಓಜವನ್ತಾ ಪಾಕಟಾ ಸನ್ತಿ ಪವತ್ತನ್ತಿ। **ತಾ,** ಕಥಾ **ಸಕ್ಯಸೀಹೇನ** ಸಕ್ಯರಾಜವಂಸಸೀಹೇನ ಗೋತಮೇನ ತಥಾಗತೇನ **ಅಭಿನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ** ಬುದ್ಧಭೂತೇನ **ನರುತ್ತಮೇನ** ನರಾನಂ ಉತ್ತಮೇನ ಸೇಟ್ಠೇನ **ಪಕಾಸಿತಾ** ಪಾಕಟೀಕತಾ ದೇಸಿತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿಮತ್ಥನ್ತಿ ಆಹ **"ಧಮ್ಮವಿಜಾನನತ್ಥ"**ನ್ತಿ। ನವಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಂ ವಿಸೇಸೇನ ಜಾನಾಪನತ್ಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೦. **ಲೋಕಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಇಮಾನಿ ತೇಸನ್ತಿ** ಲೋಕಾನುಕಮ್ಪತಾಯ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಇಮಾನಿ ವಚನಾನಿ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ। ತೇಸಂ **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ವಿಕುಬ್ಬಿತಾನಿ** ವಿಸೇಸೇನ ಕುಬ್ಬಿತಾನಿ ಭಾಸಿತಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಂವೇಗಸಙ್ಗಮತಿವಡ್ಢನತ್ಥನ್ತಿ** ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಸಂವೇಗವಡ್ಢನತ್ಥಞ್ಚ ಅಸಙ್ಗವಡ್ಢನತ್ಥಂ ಏಕೀಭಾವವಡ್ಢನತ್ಥಞ್ಚ ಮತಿವಡ್ಢನತ್ಥಂ ಪಞ್ಞಾವಡ್ಢನತ್ಥಞ್ಚ **ಸಯಮ್ಭುಸೀಹೇನ** ಅನಾಚರಿಯಕೇನ ಹುತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಭೂತೇನ ಜಾತೇನ ಪಟಿವಿದ್ಧೇನ ಸೀಹೇನ ಅಭೀತೇನ ಗೋತಮೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಇಮಾನಿ ವಚನಾನಿ **ಪಕಾಸಿತಾನಿ,** ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಪಕಾಸಿತಾ ವಿವರಿತಾ ಉತ್ತಾನೀಕತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇತೀತಿ** ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ।

ಇತಿ ವಿಸುದ್ಧಜನವಿಲಾಸಿನಿಯಾ ಅಪದಾನ-ಅಟ್ಠಕಥಾಯ

ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾಪದಾನಸಂವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩-೧. ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ತದನನ್ತರಂ ಥೇರಾಪದಾನಸಙ್ಗಹಗಾಥಾಯೋ ಸಂವಣ್ಣೇತುಂ **"ಅಥ ಥೇರಾಪದಾನಂ ಸುಣಾಥಾ"**ತಿ ಆಹ। **ಅಥ-ಅಪದಾನ**-ಸದ್ದಾನಮತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋವ। ಏತ್ಥ **ಥೇರ**-ಸದ್ದೋ ಪನಾಯಂ ಕಾಲಥಿರಪಞ್ಞತ್ತಿನಾಮಧೇಯ್ಯಜೇಟ್ಠಾದೀಸು ಅನೇಕೇಸು ಅತ್ಥೇಸು ವತ್ತತಿ। ತಥಾ ಹಿ "ಥೇರೋವಸ್ಸಿಕಾನಿ ಪೂತೀನಿ ಚುಣ್ಣಕಜಾತಾನೀ"ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೩೭೯; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೧೨) ಕಾಲೇ, ಥೇರೋವಸ್ಸಿಕಾನಿ ಚಿರಕಾಲಂ ಓವಸ್ಸಿಕಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಥೇರೋಪಿ ತಾವ ಮಹಾ"ಇಚ್ಚಾದೀಸು ಥಿರೇ ಥಿರಸೀಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಥೇರಕೋ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಲ್ಲಕೋ"ತಿಆದೀಸು ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಂ , ಲೋಕಪಞ್ಞತ್ತಿಮತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಚುನ್ದತ್ಥೇರೋ ಫುಸ್ಸತ್ಥೇರೋ"ತಿಆದೀಸು ನಾಮಧೇಯ್ಯೇ, ಏವಂ ಕತನಾಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಥೇರೋ ಚಾಯಂ ಕುಮಾರೋ ಮಮ ಪುತ್ತೇಸೂ"ತಿಆದೀಸು ಜೇಟ್ಠೇ, ಜೇಟ್ಠೋ ಕುಮಾರೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಧ ಪನಾಯಂ ಕಾಲೇ ಚ ಥಿರೇ ಚ ವತ್ತತಿ। ತಸ್ಮಾ ಚಿರಂ ಕಾಲಂ ಠಿತೋತಿ ಥೇರೋ, ಥಿರತರಸೀಲಾಚಾರಮದ್ದವಾದಿಗುಣಾಭಿಯುತ್ತೋ ವಾ ಥೇರೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಥೇರೋ ಚ ಥೇರೋ ಚೇತಿ ಥೇರಾ, ಥೇರಾನಂ ಅಪದಾನಂ ಕಾರಣಂ **ಥೇರಾಪದಾನಂ,** ತಂ ಥೇರಾಪದಾನಂ ಸುಣಾಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ, ಲಮ್ಬಕೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋತಿ**ಆದಿ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ, ತಸ್ಸಾಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಚ ವತ್ಥು ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ –

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಇತೋ ಕಪ್ಪತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಕಪ್ಪಾಧಿಕೇ ಏಕಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಮತ್ಥಕೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ನಾಮೇನ ಸರದಮಾಣವೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ

ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ನಾಮೇನ ಸಿರಿವಡ್ಢನಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಸಹಪಂಸುಕೀಳನಸಹಾಯಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಸರದಮಾಣವೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ಧನಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ರಹೋಗತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಮರಣಂ ನಾಮ ಏಕನ್ತಿಕಂ, ತಸ್ಮಾ ಮಯಾ ಏಕಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಿಮೋಕ್ಖಮಗ್ಗೋ ಗವೇಸಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ಸಹಾಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ। ಕಿಂ ತ್ವಂ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ "ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಹೋತು ಅಹಮೇವ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರತನಕೋಟ್ಠಾಗಾರಾನಿ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ ಕಪಣದ್ಧಿಕಾದೀನಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಅನುಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಚತುಸತ್ತತಿಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಅಟ್ಠ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ಜಟಿಲಾನಂ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾ ಅಟ್ಠ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸುಂ।

ತೇನ ಸಮಯೇನ ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ನಾಮ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ಸತ್ತೇ ಸಂಸಾರಮಹೋಘತೋ ತಾರೇತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸರದತಾಪಸಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಏಕೋ ಅದುತಿಯೋ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ "ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಮೇ ಜಾನಾತೂ"ತಿ ತಾಪಸಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಕಾಸತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸರದತಾಪಸೋ ಸತ್ಥು ಸರೀರೇ ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ "ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೋಯೇವಾಯ"ನ್ತಿ ನಿಟ್ಠಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ನಿಸೀದಿ ಭಗವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ। ಸರದತಾಪಸೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ತಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ಚತುಸತ್ತತಿಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಜಟಿಲಾ ಪಣೀತಪಣೀತಾನಿ ಓಜವನ್ತಾನಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತಾ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಪಸಾದಾ ಅತ್ತನೋ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸತ್ಥು ಚ ನಿಸಿನ್ನಾಕಾರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಆಚರಿಯ, ಮಯಂ ಪುಬ್ಬೇ 'ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಹನ್ತತರೋ ಕೋಚಿ ನತ್ಥೀ'ತಿ ಮಞ್ಞಾಮ, ಅಯಂ ಪನ ಪುರಿಸೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಹನ್ತತರೋ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಕಿಂ ವದೇಥ, ತಾತಾ, ಸಾಸಪೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿಯೋಜನಸತಸಹಸ್ಸುಬ್ಬೇಧಂ ಸಿನೇರುಂ ಸಮಂ ಕಾತುಂ ಇಚ್ಛಥ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೇನ ಮಂ ತುಲಂ ಮಾ ಕರಿತ್ಥಾತಿ। ಅಥ ತೇ ತಾಪಸಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಯಾವ ಮಹಾ ವತಾಯಂ ಪುರಿಸುತ್ತಮೋ"ತಿ ಸಬ್ಬೇವ ಪಾದೇಸು ನಿಪತಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿಂಸು।

ಅಥ ತೇ ಆಚರಿಯೋ ಆಹ - "ತಾತಾ, ಸತ್ಥು ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ ನೋ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ನತ್ಥಿ, ಸತ್ಥಾ ಚ ಭಿಕ್ಖಾಚರವೇಲಾಯ ಇಧಾಗತೋ, ಹನ್ದ, ಮಯಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ಯಥಾಬಲಂ ದಸ್ಸಾಮ। ತುಮ್ಹೇಹಿ ಯಂ ಯಂ ಪಣೀತಂ ಫಲಾಫಲಂ ಆಭತಂ, ತಂ ತಂ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಸಯಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾರಾ ಫಲಾಫಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮತ್ತೇ ದೇವತಾ ದಿಬ್ಬೋಜಂ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ತಾಪಸೋ ಉದಕಮ್ಪಿ ಸಯಮೇವ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಭೋಜನಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸಬ್ಬೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಸಾರಣೀಯಂ ಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ "ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ತಾವದೇವ ಸತಸಹಸ್ಸಖೀಣಾಸವಪರಿವಾರಾ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು।

ತತೋ ಸರದತಾಪಸೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ತಾತಾ, ಸತ್ಥು ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಪುಪ್ಫಾಸನೇನ ಪೂಜಾ ಕಾತಬ್ಬಾ, ತಸ್ಮಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಾವದೇವ ಇದ್ಧಿಯಾ ವಣ್ಣಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ ಪುಪ್ಫಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸುಂ, ಉಭಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ತಿಗಾವುತಂ , ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಡ್ಢಯೋಜನಿಕಾದಿಭೇದಂ, ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ಉಸಭಮತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸುಂ। ಏವಂ ಪಞ್ಞತ್ತೇಸು ಆಸನೇಸು ಸರದತಾಪಸೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ "ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಇಮಂ ಪುಪ್ಫಾಸನಂ ಅತಿರುಹಥಾ"ತಿ ಆಹ। ನಿಸೀದಿ ಭಗವಾ ಪುಪ್ಫಾಸನೇ । ಸತ್ಥರಿ ನಿಸಿನ್ನೇ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ತೇಸಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತೂ"ತಿ ನಿರೋಧಂ

ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಸತ್ಥು ಸಮಾಪನ್ನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾಪಿ ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂಪಿ ನಿರೋಧಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿಂಸು। ತಾಪಸೋ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರನ್ತರಂ ಸತ್ಥು ಪುಪ್ಫಛತ್ತಂ ಧಾರೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಇತರೇ ವನಮೂಲಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸೇಸಕಾಲೇ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ನಿರೋಧತೋ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಸಾವಕಂ ನಿಸಭತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ತಾಪಸಾನಂ ಪುಪ್ಫಾಸನಾನುಮೋದನಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ಸಾವಕಪಾರಮೀಞಾಣೇ ಠತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪುಪ್ಫಾಸನಾನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸತ್ಥಾ ದುತಿಯಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಂ ಅನೋಮತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ತ್ವಮ್ಪಿ ಇಮೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಹೀ"ತಿ। ಸೋಪಿ ತೇಪಿಟಕಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ। ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ದೇಸನಾಯ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ನಾಹೋಸಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಬುದ್ಧವಿಸಯೇ ಠತ್ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆರಭಿ। ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸರದತಾಪಸಂ ಅವಸೇಸಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಚತುಸತ್ತತಿಸಹಸ್ಸಜಟಿಲಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇ "ಏಥ ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ತೇ ತಾವದೇವ ಅನ್ತರಹಿತತಾಪಸವೇಸಾ ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರಧರಾ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಿಕತ್ಥೇರೋ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ।

ಸರದತಾಪಸೋ ಪನ "ಅಹೋ ವತಾಹಮ್ಪಿ ಅಯಂ ನಿಸಭತ್ಥೇರೋ ವಿಯ ಅನಾಗತೇ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾವಕೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ದೇಸನಾಕಾಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನಪರಿವಿತಕ್ಕತಾಯ ಅಞ್ಞವಿಹಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಥಾ ಪಣಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಂ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗೋತಮಸ್ಸ ನಾಮ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವಾರೋ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಸರದತಾಪಸೋಪಿ ಸಹಾಯಸ್ಸ ಸಿರಿವಡ್ಢಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ಮಯಾ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಅನಾಗತೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಸ್ಸ ಗೋತಮಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ಥಿತಂ, ತ್ವಮ್ಪಿ ತಸ್ಸ ದುತಿಯಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ಥೇಹೀ"ತಿ। ಸಿರಿವಡ್ಢೋ ತಂ ಉಪದೇಸಂ ಸುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಕರೀಸಮತ್ತಂ ಠಾನಂ ಸಮತಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಲಾಜಪಞ್ಚಮಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ನೀಲುಪ್ಪಲಚ್ಛದನಂ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸರದತಾಪಸೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಮಹಾರಹೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ದುತಿಯಸಾವಕಭಾವಾಯ ಪಣಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ ಭತ್ತಾನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಿರಿವಡ್ಢೋ ಹಟ್ಠಪಹಟ್ಠೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ದುತಿಯಚಿತ್ತವಾರೇ ಕಾಮಾವಚರದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸರದತಾಪಸೋ ಚತ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇಸಂ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅನ್ತರಾ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕಥಿತಂ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಸರದತಾಪಸೋ ರಾಜಗಹಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಉಪತಿಸ್ಸಗಾಮೇ ರೂಪಸಾರಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಂದಿವಸಮೇವಸ್ಸ ಸಹಾಯೋಪಿ ರಾಜಗಹಸ್ಸೇವ ಅವಿದೂರೇ ಕೋಲಿತಗಾಮೇ ಮೋಗ್ಗಲಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಮಾ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಮೋಗ್ಗಲಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪುತ್ತೋತಿ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ। ಮೋಗ್ಗಲಿಗೋತ್ತೇನ ಜಾತೋತಿ ವಾ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ। ಅಥ ವಾ ಮಾತುಕುಮಾರಿಕಕಾಲೇ ತಸ್ಸಾ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ವುತ್ತಂ - "ಮಾ ಉಗ್ಗಲಿ ಮಾ ಉಗ್ಗಲೀ"ತಿ ವಚನಮುಪಾದಾಯ "ಮುಗ್ಗಲೀ"ತಿ ನಾಮಂ। ತಸ್ಸಾ ಮುಗ್ಗಲಿಯಾ ಪುತ್ತೋತಿ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ। ಅಥ ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಾದಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಲಾಭೇ ಆದಾನೇ ಪಟಿವಿಜ್ಝನೇ ಅಲಂ ಸಮತ್ಥೋತಿ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋತಿ। ತಾನಿ ಕಿರ ದ್ವೇ ಕುಲಾನಿ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಆಬದ್ಧಸಹಾಯಾನೇವ। ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಏಕದಿವಸಮೇವ ಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಮದಂಸು। ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಜಾತಾನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಛಸಟ್ಠಿ ಧಾತಿಯೋ ಪಟ್ಠಪೇಸುಂ। ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ರೂಪಸಾರೀಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಉಪತಿಸ್ಸಗಾಮೇ ಜೇಟ್ಠಕುಲಸ್ಸ ಪುತ್ತತ್ತಾ **ಉಪತಿಸ್ಸೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಇತರಸ್ಸ ಕೋಲಿತಗಾಮೇ ಜೇಟ್ಠಕುಲಸ್ಸ ಪುತ್ತತ್ತಾ

ಕೋಲಿತೋತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ ವಡ್ಢನ್ತಾ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಂ ಪಾರಂ ಅಗಮಂಸು।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತೇ ರಾಜಗಹೇ ಗಿರಗ್ಗಸಮಜ್ಜಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ಮಹಾಜನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಞಾಣಸ್ಸ ಪರಿಪಾಕಂ ಗತತ್ತಾ ಯೋನಿಸೋ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಾ "ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಓರಂ ವಸ್ಸಸತಾವ ಮಚ್ಚುಮುಖಂ ಪವಿಸನ್ತೀ"ತಿ ಸಂವೇಗಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಹೇಹಿ ಮೋಕ್ಖಧಮ್ಮೋ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬೋ, ತಞ್ಚ ಪರಿಯೇಸನ್ತೇಹಿ ಏಕಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ನಿಚ್ಛಯಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮಾಣವಕಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತೇಸಂ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಞ್ಚಯೋ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಸಬ್ಬಂ ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಸಮಯಂ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಾರಂ ಅದಿಸ್ವಾ ತತೋ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಣ್ಡಿತಸಮ್ಮತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇ ತೇಹಿ ಪುಟ್ಠಾ ನ ಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ। ಅಞ್ಞದತ್ಥು ತೇಯೇವ ತೇಸಂ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ। ಏವಂ ತೇ ಮೋಕ್ಖಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾ ಕತಿಕಂ ಅಕಂಸು - "ಅಮ್ಹೇಸು ಯೋ ಪಠಮಂ ಅಮತಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ, ಸೋ ಇತರಸ್ಸ ಆರೋಚೇತೂ"ತಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತ್ಥರಿ ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೇ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಾದಿಕೇ ಸಹಸ್ಸಜಟಿಲೇ ದಮೇತ್ವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಉಪತಿಸ್ಸೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾರಾಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರಂ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ನ ಮಯಾ ಏವರೂಪೋ ಆಕಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಸನ್ತಧಮ್ಮೇನ ನಾಮ ಏತ್ಥ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಜಾತಪಸಾದೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಉದಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಥೇರೋಪಿ ಲದ್ಧಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಪತಿರೂಪಂ ಓಕಾಸಂ ಗತೋ। ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಪೀಠಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಕುಣ್ಡಿಕಾಯ ಉದಕಂ ಅದಾಸಿ। ಏವಂ ಸೋ ಆಚರಿಯವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೇನ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ - "ಕೋ ವಾ ತೇ ಸತ್ಥಾ, ಕಸ್ಸ ವಾ ತ್ವಂ ಧಮ್ಮಂ ರೋಚೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಥೇರೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅಪದಿಸಿ। ಪುನ ತೇನ "ಕಿಂ ವಾದೀ ಪನಾಯಸ್ಮತೋ ಸತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಇಮಸ್ಸ ಸಾಸನಸ್ಸ ಗಮ್ಭೀರತಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ನವಕಭಾವಂ ಪವೇದೇತ್ವಾ ಸಙ್ಖೇಪವಸೇನ ಚಸ್ಸ ಸಾಸನಧಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತೋ "ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಹೇತುಪ್ಪಭವಾ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೬೦; ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೧.೨೮೬) ಗಾಥಮಾಹ। ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಪಠಮಪದದ್ವಯಮೇವ ಸುತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸನಯಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಇತರಂ ಪದದ್ವಯಂ ಸೋತಾಪನ್ನಕಾಲೇ ನಿಟ್ಠಾಸಿ। ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪನ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪರಿವಿಸೇಸೇ ಅಪವತ್ತನ್ತೇ "ಭವಿಸ್ಸತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ಆಹ - "ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಉಪರಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ವಡ್ಢಯಿತ್ಥ, ಏತ್ತಕಮೇವ ಅಲಂ, ಕಹಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತ್ಥಾ ವಸತೀ"ತಿ? "ವೇಳುವನೇ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛಥ, ಅಹಂ ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯಸ್ಸ ಕತಪಟಿಞ್ಞಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾರಾಮಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಕೋಲಿತಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ತಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮುಖವಣ್ಣೋ ನ ಅಞ್ಞದಿವಸೇಸು ವಿಯ ಅದ್ಧಾನೇನ ಅಮತಂ ಅಧಿಗತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತೇನೇವಸ್ಸ ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಂ ಸಮ್ಭಾವೇತ್ವಾ ಅಮತಾಧಿಗಮಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋಪಿಸ್ಸ "ಆವುಸೋ, ಅಮತಮಧಿಗತ"ನ್ತಿ ಪಟಿಜಾನಿತ್ವಾ ತಮೇವ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ। ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೋಲಿತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಕಹಂ ನೋ ಸತ್ಥಾ"ತಿ? "ವೇಳುವನೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಆವುಸೋ, ಆಯಾಮ, ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಉಪತಿಸ್ಸೋ ಸಬ್ಬಕಾಲಮ್ಪಿ ಆಚರಿಯಪೂಜಕೋವ, ತಸ್ಮಾ ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಸತ್ಥು ಗುಣೇ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ತಮ್ಪಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಲಾಭಾಸಾಪಕತೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಭಾವಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೋ "ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಚಾಟಿ ಹುತ್ವಾ ಉದಕಸಿಞ್ಚನಂ ಹೋತು"ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ತೇ ಅನೇಕೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ತಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಓವಾದೇ ವತ್ತಮಾನೇಹಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಸತೇಹಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವೇಳುವನಂ ಅಗಮಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಏತಂ ಮೇ ಸಾವಕಯುಗಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ,

ಅಗ್ಗಂ ಭದ್ದಯುಗ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪರಿಸಾಯ ಚರಿಯವಸೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಅದಾಸಿ। ಯಥಾ ತೇಸಂ ಏವಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಮ್ಪಿ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಂ ಆಗತಮೇವ। ಉಪರಿಮಗ್ಗತ್ತಯಕಿಚ್ಚಂ ಪನ ನ ನಿಟ್ಠಾಸಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಸಾವಕಪಾರಮೀಞಾಣಸ್ಸ ಮಹನ್ತತಾಯ।

ತೇಸು ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಪಬ್ಬಜಿತತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಕಲ್ಲವಾಲಗಾಮೇ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಥಿನಮಿದ್ಧೇ ಓಕ್ಕಮನ್ತೇ ಸತ್ಥಾರಾ ಸಂವೇಜಿತೋ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಧಾತುಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸುಣನ್ತೋ ಏವ ಉಪರಿಮಗ್ಗತ್ತಯಂ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾ ಸಾವಕಪಾರಮೀಞಾಣಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪುಣಿ। ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಅದ್ಧಮಾಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜಗಹೇ ಸೂಕರಖತಲೇಣೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ದೀಘನಖಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ವೇದನಾಪರಿಗ್ಗಹಸುತ್ತನ್ತೇ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೨೦೧ ಆದಯೋ) ದೇಸಿಯಮಾನೇ ದೇಸನಾನುಸಾರೇನ ಞಾಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ವಡ್ಢಿತಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ವಿಯ ಸಾವಕಪಾರಮೀಞಾಣಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪುಣಿ। ಇತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಸತ್ಥು ಸಮೀಪೇ ಏವ ಸಾವಕಪಾರಮೀಞಾಣಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತಂ।

ಏವಂ ಪತ್ತಸಾವಕಪಾರಮೀಞಾಣೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ "ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಅಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ಞತ್ವಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ "ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

೧೪೧."ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ, ಲಮ್ಬಕೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ।
ಅಸ್ಸಮೋ ಸುಕತೋ ಮಯ್ಹಂ, ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಸುಮಾಪಿತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಹಿಮೋ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಹಿಮವಾ, ತಸ್ಸ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ **ಅವಿದೂರೇ** ಸಮೀಪೇ, ಹಿಮಾಲಯಪಟಿಬದ್ಧವನೇಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಲಮ್ಬಕೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ**ತಿ ಏವಂನಾಮಕೋ ಪಂಸುಮಿಸ್ಸಕಪಬ್ಬತೋ। **ಅಸ್ಸಮೋ ಸುಕತೋ ಮಯ್ಹ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಲಮ್ಬಕೇ ಪಬ್ಬತೇ ಮಯ್ಹಂ ಮಮತ್ಥಾಯ ಕತೋ ಅಸ್ಸಮೋ ಅರಞ್ಞವಾಸೋ ಆಸಮನ್ತತೋ ಸಮೋತಿ ಅಸ್ಸಮೋ। ನತ್ಥಿ ಪವಿಟ್ಠಾನಂ ಸಮೋ ಪರಿಸ್ಸಮೋ ಏತ್ಥಾತಿ ವಾ ಅಸ್ಸಮೋ, ಸೋ ಇತ್ಥಮ್ಭೂತೋ ಅರಞ್ಞವಾಸೋ ಸುಟ್ಠು ಕತೋ, ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಕುಟಿಮಣ್ಡಪಾದಿವಸೇನ ಸುನ್ದರೇನಾಕಾರೇನ ಕತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಣ್ಣಸಾಲಾ**ತಿ ಉಸೀರಪಬ್ಬಜಾದೀಹಿ ಪಣ್ಣೇಹಿ ಛಾದಿತಾ ನಿವಸನಪಣ್ಣಸಾಲಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೨."ಉತ್ತಾನಕೂಲಾ ನದಿಕಾ, ಸುಪತಿತ್ಥಾ ಮನೋರಮಾ।
ಸುಸುದ್ಧಪುಲಿನಾಕಿಣ್ಣಾ, ಅವಿದೂರೇ ಮಮಸ್ಸಮಂ"॥

ತತ್ಥ **ಉತ್ತಾನಕೂಲಾ**ತಿ ಅಗಮ್ಭೀರಾ ನದೀ। **ಸುಪತಿತ್ಥಾ**ತಿ ಸುನ್ದರಪತಿತ್ಥಾ। **ಮನೋರಮಾ** ಮನಲ್ಲೀನಾ ಮನಾಪಾ। **ಸುಸುದ್ಧಪುಲಿನಾಕಿಣ್ಣಾ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಧವಲಮುತ್ತಾದಲಸದಿಸವಾಲುಕಾಕಿಣ್ಣಾ ಗಹನೀಭೂತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಾ ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಾ **ನದಿಕಾ** ಕುನ್ನದೀ **ಮಮಸ್ಸಮಂ** ಮಯ್ಹಂ ಅಸ್ಸಮಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಸಮೀಪೇ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಸ್ಸಮ"ನ್ತಿ ಚ ಸತ್ತಮ್ಯತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೪೩."ಅಸಕ್ಖರಾ ಅಪಬ್ಭಾರಾ, ಸಾದು ಅಪ್ಪಟಿಗನ್ಧಿಕಾ।
ಸನ್ದತೀ ನದಿಕಾ ತತ್ಥ, ಸೋಭಯನ್ತಾ ಮಮಸ್ಸಮಂ"॥

ತತ್ಥ **ಅಸಕ್ಖರಾ**ತಿ "ಪುಲಿನಾಕಿಣ್ಣಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಸಕ್ಖರಾ ಸಕ್ಖರವಿರಹಿತಾ। **ಅಪಬ್ಭಾರಾ**ತಿ ಪಬ್ಭಾರವಿರಹಿತಾ, ಅಗಮ್ಭೀರಕೂಲಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾದು ಅಪ್ಪಟಿಗನ್ಧಿಕಾ**ತಿ ಸಾದುರಸೋದಕಾ ದುಗ್ಗನ್ಧರಹಿತಾ ಮಯ್ಹಂ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಸೋಭಯನ್ತೀ

ನದಿಕಾ ಖುದ್ದಕನದೀ **ಸನ್ದತಿ** ಪವತ್ತತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೪"ಕುಮ್ಭಿಲಾ ಮಕರಾ ಚೇತ್ಥ, ಸುಸುಮಾರಾ ಚ ಕಚ್ಛಪಾ।
ಸನ್ದತಿ ನದಿಕಾ ತತ್ಥ, ಸೋಭಯನ್ತಾ ಮಮಸ್ಸಮಂ"॥

ತತ್ಥ **ಕುಮ್ಭಿಲ**ಮಚ್ಛಾ **ಮಕರ**ಮಚ್ಛಾ ಚ **ಸುಸುಮಾರಾ** ಚಣ್ಡಮಚ್ಛಾ ಚ **ಕಚ್ಛಪ**ಮಚ್ಛಾ ಚ **ಏತ್ಥ** ಏತಿಸ್ಸಂ ನದಿಯಂ ಕೀಳನ್ತಾ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮಮಸ್ಸಮಂ ಸೋಭಯನ್ತಾ **ನದಿಕಾ** ಖುದ್ದಕನದೀ **ಸನ್ದತಿ** ಪವತ್ತತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೪೫"ಪಾಠೀನಾ ಪಾವುಸಾ ಮಚ್ಛಾ, ಬಲಜಾ ಮುಞ್ಜರೋಹಿತಾ।
ವಗ್ಗಳಾ ಪಪತಾಯನ್ತಾ, ಸೋಭಯನ್ತಿ ಮಮಸ್ಸಮಂ"॥

ಪಾಠೀನಮಚ್ಛಾ ಚ **ಪಾವುಸಾ ಮಚ್ಛಾ** ಚ **ಬಲಜ**ಮಚ್ಛಾ ಚ **ಮುಞ್ಜ**ಮಚ್ಛಾ **ರೋಹಿತ**ಮಚ್ಛಾ ಚ **ವಗ್ಗಳ**ಮಚ್ಛಾ ಚ ಏತೇ ಸಬ್ಬೇ ಮಚ್ಛಜಾತಿಕಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ **ಪಪತಾಯನ್ತಾ** ನದಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪವತ್ತನ್ತಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಸೋಭಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೬"ಉಭೋ ಕೂಲೇಸು ನದಿಯಾ, ಪುಪ್ಫಿನೋ ಫಲಿನೋ ದುಮಾ।
ಉಭತೋ ಅಭಿಲಮ್ಬನ್ತಾ, ಸೋಭಯನ್ತಿ ಮಮಸ್ಸಮಂ"॥

ತತ್ಥ **ಉಭೋ ಕೂಲೇಸೂ**ತಿ ತಸ್ಸಾ ನದಿಯಾ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಧುವ**ಪುಪ್ಫಿನೋ** ಧುವ**ಫಲಿನೋ** ರುಕ್ಖಾ **ಉಭತೋ ಅಭಿಲಮ್ಬನ್ತಾ** ನದಿಯಾ ಉಭೋ ತೀರೇ ಹೇಟ್ಠಾ ಓನಮನ್ತಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಂ ಸೋಭಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೭"ಅಮ್ಬಾ ಸಾಲಾ ಚ ತಿಲಕಾ, ಪಾಟಲೀ ಸಿನ್ದುವಾರಕಾ।
ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಾ ಸಮ್ಪವನ್ತಿ, ಪುಪ್ಫಿತಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮೇ"॥

ತತ್ಥ **ಅಮ್ಬಾ**ತಿ ಮಧುಪಿಣ್ಡಿಅಮ್ಬಾ ಚ **ಸಾಲ**ರುಕ್ಖಾ ಚ **ತಿಲಕ**ರುಕ್ಖಾ ಚ **ಪಾಟಲಿ**ರುಕ್ಖಾ ಚ **ಸಿನ್ದುವಾರಕ**ರುಕ್ಖಾ ಚ ಏತೇ ರುಕ್ಖಾ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ **ಪುಪ್ಫಿತಾ** ಪುಪ್ಫನ್ತಾ। ದಿಬ್ಬಾ ಗನ್ಧಾ ಇವ ಮಮ ಅಸ್ಸಮೇ ಸುಗನ್ಧಾ **ಸಮ್ಪವನ್ತಿ** ಸಮನ್ತತೋ ಪವಾಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೮"ಚಮ್ಪಕಾ ಸಳಲಾ ನೀಪಾ, ನಾಗಪುನ್ನಾಗಕೇತಕಾ।
ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಾ ಸಮ್ಪವನ್ತಿ, ಪುಪ್ಫಿತಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮೇ"॥

ತತ್ಥ **ಚಮ್ಪಕ**ರುಕ್ಖಾ ಚ **ಸಳಲ**ರುಕ್ಖಾ ಚ ಸುವಣ್ಣವಟ್ಟಲಸದಿಸಪುಪ್ಫಾ **ನೀಪ**ರುಕ್ಖಾ ಚ **ನಾಗ**ರುಕ್ಖಾ ಚ **ಪುನ್ನಾಗ**ರುಕ್ಖಾ ಚ ಸುಗನ್ಧಯನ್ತಾ **ಕೇತಕ**ರುಕ್ಖಾ ಚ ಏತೇ ಸಬ್ಬೇ ರುಕ್ಖಾ ದಿಬ್ಬಾ ಗನ್ಧಾರಿವ ಮಮ ಅಸ್ಸಮೇ **ಪುಪ್ಫಿತಾ** ಫುಲ್ಲಿತಾ **ಸಮ್ಪವನ್ತಿ** ಸುಗನ್ಧಂ ಸುಟ್ಠು ಪವಾಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೯ಅಸೋಕಾ ಚ"ಅಧಿಮುತ್ತಾ ಅಸೋಕಾ ಚ, ಭಗಿನೀಮಾಲಾ ಚ ಪುಪ್ಫಿತಾ।
ಅಙ್ಕೋಲಾ ಬಿಮ್ಬಿಜಾಲಾ ಚ, ಪುಪ್ಫಿತಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮೇ"॥

ತತ್ಥ ಪುಪ್ಫಿತಾ **ಅಧಿಮುತ್ತಕ**ರುಕ್ಖಾ ಚ ಪುಪ್ಫಿತಾ **ಅಸೋಕ**ರುಕ್ಖಾ ಚ ಪುಪ್ಫಿತಾ **ಭಗಿನೀಮಾಲಾ ಚ** ಪುಪ್ಫಿತಾ **ಅಙ್ಕೋಲಾ** ಚ ಪುಪ್ಫಿತಾ **ಬಿಮ್ಬಿಜಾಲಾ** ಚ ಏತೇ ರುಕ್ಖಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮೇ ಫುಲ್ಲಿತಾ ಸೋಭಯನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೫೦"ಕೇತಕಾ ಕನ್ದಲಿ ಚೇವ, ಗೋಧುಕಾ ತಿಣಸೂಲಿಕಾ।

ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಂ ಸಮ್ಪವನ್ತಾ, ಸೋಭಯನ್ತಿ ಮಮಸ್ಸಮಂ"॥

ತತ್ಥ **ಕೇತಕಾ**ತಿ ಸುಗನ್ಧಕೇತಕಗಚ್ಛಾ ಚ। **ಕನ್ದಲಿ**ರುಕ್ಖಾ ಚ **ಗೋಧುಕ**ರುಕ್ಖಾ ಚ **ತಿಣಸೂಲಿಕ**ಗಚ್ಛಾ ಚ ಏತೇ ಸಬ್ಬೇ ರುಕ್ಖಜಾತಿಕಾ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಂ ಪವಾಯಮಾನಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಂ ಸಕಲಂ ಸೋಭಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೧."ಕಣಿಕಾರಾ ಕಣ್ಣಿಕಾ ಚ, ಅಸನಾ ಅಜ್ಜುನಾ ಬಹೂ।
ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಂ ಸಮ್ಪವನ್ತಾ, ಸೋಭಯನ್ತಿ ಮಮಸ್ಸಮಂ"॥

ಏತೇ ಕಣಿಕಾರಾದಯೋ ರುಕ್ಖಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಂ ಸಕಲಂ ಸೋಭಯನ್ತಾ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಂ ಸಮ್ಪವಾಯನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೫೨."ಪುನ್ನಾಗಾ ಗಿರಿಪುನ್ನಾಗಾ, ಕೋವಿಳಾರಾ ಚ ಪುಪ್ಫಿತಾ।
ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಂ ಸಮ್ಪವನ್ತಾ, ಸೋಭಯನ್ತಿ ಮಮಸ್ಸಮಂ"॥

ಪುನ್ನಾಗಾದಯೋ ರುಕ್ಖಾ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಂ ಪವಾಯಮಾನಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಂ ಸೋಭಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೩."ಉದ್ದಾಲಕಾ ಚ ಕುಟಜಾ, ಕದಮ್ಬಾ ವಕುಲಾ ಬಹೂ।
ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಂ ಸಮ್ಪವನ್ತಾ, ಸೋಭಯನ್ತಿ ಮಮಸ್ಸಮಂ"॥

ಉದ್ದಾಲಕಾದಯೋ ರುಕ್ಖಾ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಂ ವಾಯಮಾನಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಂ ಸೋಭಯನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೫೪."ಆಳಕಾ ಇಸಿಮುಗ್ಗಾ ಚ, ಕದಲಿಮಾತುಲುಙ್ಗಿಯೋ।
ಗನ್ಧೋದಕೇನ ಸಂವಡ್ಢಾ, ಫಲಾನಿ ಧಾರಯನ್ತಿ ತೇ"॥

ತತ್ಥ ಏತೇ ಆಳಕಾದಯೋ ಗಚ್ಛಾ ಚನ್ದನಾದಿಸುಗನ್ಧಗನ್ಧೋದಕೇನ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಫಲಾನಿ ಧಾರೇನ್ತಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಂ ಸೋಭಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೫."ಅಞ್ಞೇ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ಪದುಮಾ, ಅಞ್ಞೇ ಜಾಯನ್ತಿ ಕೇಸರೀ।
ಅಞ್ಞೇ ಓಪುಪ್ಫಾ ಪದುಮಾ, ಪುಪ್ಫಿತಾ ತಳಾಕೇ ತದಾ"॥

ತತ್ಥ **ಅಞ್ಞೇ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ಪದುಮಾ**ತಿ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ತಳಾಕೇ ಅಞ್ಞೇ ಏಕಚ್ಚೇ ಪದುಮಾ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ **ಕೇಸರೀ** ಪದುಮಾ **ಜಾಯನ್ತಿ** ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಪದುಮಾ **ಓಪುಪ್ಫಾ** ವಿಗಲಿತಪತ್ತಕೇಸರಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೬."ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಪದುಮಾ, ನಿದ್ಧಾವನ್ತಿ ಮುಳಾಲಿಯೋ।
ಸಿಙ್ಘಾಟಿಪತ್ತಮಾಕಿಣ್ಣಾ, ಸೋಭನ್ತಿ ತಳಾಕೇ ತದಾ"॥

ತತ್ಥ **ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಪದುಮಾ**ತಿ ತದಾ ತಾಪಸೇನ ಹುತ್ವಾ ಮಮ ವಸನಸಮಯೇ ಏಕಚ್ಚೇ ಪದುಮಾ ತಳಾಕಬ್ಭನ್ತರೇ ಮಕುಳಪುಪ್ಫಾದಯೋ ಗಣ್ಹನ್ತಿ। **ಮುಳಾಲಿಯೋ** ಪದುಮಮೂಲಾ **ನಿದ್ಧಾವನ್ತಿ** ಇತೋ ಕದ್ದಮಬ್ಭನ್ತರತೋ ಹತ್ಥಿದಾಠಾ ವಿಯ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪತ್ತಪುಪ್ಫಮಾಕಿಣ್ಣಾ ಗಹನೀಭೂತಾ ಸಿಙ್ಘಾಟಿಯೋ ಸೋಭಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೭."ನಯಿತಾ ಅಮ್ಬಗನ್ಧೀ ಚ, ಉತ್ತಲೀ ಬನ್ಧುಜೀವಕಾ।

ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಾ ಸಮ್ಪವನ್ತಿ, ಪುಪ್ಫಿತಾ ತಳಾಕೇ ತದಾ"॥

ತದಾ ಮಮ ವಸನಸಮಯೇ ತಳಾಕಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ **ನಯಿತಾ** ಚ ಗಚ್ಛಾ **ಅಮ್ಬಗನ್ಧೀ ಚ** ಗಚ್ಛಾ **ಉತ್ತಲೀ** ನಾಮ ಗಚ್ಛಾ ಚ **ಬನ್ಧುಜೀವಕಾ** ಚ ಏತೇ ಸಬ್ಬೇ ಗಚ್ಛಾ **ಪುಪ್ಫಿತಾ** ಪುಪ್ಫಧಾರಿತಾ ಸುಗನ್ಧವಾಹಕಾ ತಳಾಕಂ ಸೋಭಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೮"ಪಾಠೀನಾ ಪಾವುಸಾ ಮಚ್ಛಾ, ಬಲಜಾ ಮುಞ್ಜರೋಹಿತಾ।
ಸಂಗುಲಾ ಮಗ್ಗುರಾ ಚೇವ, ವಸನ್ತಿ ತಳಾಕೇ ತದಾ"॥

ತದಾ ಮಮ ವಸನಸಮಯೇ ನಿಬ್ಭೀತಾ ಪಾಠೀನಾದಯೋ ಮಚ್ಛಾ **ತಳಾಕೇ** ವಸನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೫೯"ಕುಮ್ಭೀಲಾ ಸುಸುಮಾರಾ ಚ, ತನ್ತಿಗಾಹಾ ಚ ರಕ್ಖಸಾ।
ಓಗುಹಾ ಅಜಗರಾ ಚ, ವಸನ್ತಿ ತಳಾಕೇ ತದಾ"॥

ತದಾ ಮಮ ವಸನಸಮಯೇ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಸಮೀಪೇ **ತಳಾಕೇ** ಏತೇ ಕುಮ್ಭೀಲಾದಯೋ ಮಚ್ಛಾ ನಿಬ್ಭೀತಾ ನಿರೂಪದ್ದವಾ ವಸನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೦"ಪಾರೇವತಾ ರವಿಹಂಸಾ, ಚಕ್ಕವಾಕಾ ನದೀಚರಾ।
ಕೋಕಿಲಾ ಸುಕಸಾಳಿಕಾ, ಉಪಜೀವನ್ತಿ ತಂ ಸರಂ"॥

ತತ್ಥ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಸಮೀಪೇ ಸರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ **ಪಾರೇವತಾ**ಪಕ್ಖೀ ಚ **ರವಿಹಂಸಾ**ಪಕ್ಖೀ ಚ **ನದೀಚರಾ ಚಕ್ಕವಾಕ**ಪಕ್ಖೀ ಚ **ಕೋಕಿಲಾ**ಪಕ್ಖೀ ಚ **ಸುಕ**ಪಕ್ಖೀ ಚ **ಸಾಳಿಕಾ**ಪಕ್ಖೀ ಚ ತಂ ಸರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೧"ಕುಕುತ್ಥಕಾ ಕುಳೀರಕಾ, ವನೇ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಕಾ।
ದಿನ್ದಿಭಾ ಸುವಪೋತಾ ಚ, ಉಪಜೀವನ್ತಿ ತಂ ಸರಂ"॥

ತತ್ಥ **ಕುಕುತ್ಥಕಾ**ತಿ ಏವಂನಾಮಿಕಾ ಪಕ್ಖೀ ಚ। **ಕುಳೀರಕಾ**ತಿ ಏವಂನಾಮಿಕಾ ಪಕ್ಖೀ ಚ। ವನೇ **ಪೋಕ್ಖರಸಾತಕಾ** ಪಕ್ಖೀ ಚ **ದಿನ್ದಿಭಾ** ಪಕ್ಖೀ ಚ **ಸುವಪೋತಾ** ಪಕ್ಖೀ ಚ ಏತೇ ಸಬ್ಬೇ ಪಕ್ಖಿನೋ ತಂ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಸಮೀಪೇ ಸರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೨"ಹಂಸಾ ಕೋಞ್ಚಾ ಮಯೂರಾ ಚ, ಕೋಕಿಲಾ ತಮ್ಬಚೂಳಕಾ।
ಪಮ್ಮಕಾ ಜೀವಂಜೀವಾ ಚ, ಉಪಜೀವನ್ತಿ ತಂ ಸರಂ"॥

ಸಬ್ಬೇ ಏತೇ ಹಂಸಾದಯೋ ಪಕ್ಖಿನೋ ತಂ ಸರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವನ್ತಿ ಜೀವಿಕಂ ಪಾಲೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೩"ಕೋಸಿಕಾ ಪೋಟ್ಠಸೀಸಾ ಚ, ಕುರರಾ ಸೇನಕಾ ಬಹೂ।
ಮಹಾಕಾಳಾ ಚ ಸಕುಣಾ, ಉಪಜೀವನ್ತಿ ತಂ ಸರಂ"॥

ತತ್ಥ **ಕೋಸಿಕಾ** ಚ ಪಕ್ಖೀ **ಪೋಟ್ಠಸೀಸಾ** ಚ ಪಕ್ಖೀ **ಕುರರಾ** ಚ ಪಕ್ಖೀ **ಸೇನಕಾ** ಚ ಪಕ್ಖೀ **ಮಹಾಕಾಳಾ** ಚ ಪಕ್ಖೀ ಥಲೇ **ಬಹೂ** ಪಕ್ಖಿನೋ ತಂ ಸರಂ ತಸ್ಸ ಸರಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ **ಜೀವನ್ತಿ** ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೪."ಪಸದಾ ಚ ವರಾಹಾ ಚ, ಚಮರಾ ಗಣ್ಡಕಾ ಬಹೂ।
ರೋಹಿಚ್ಚಾ ಸುಕಪೋತಾ ಚ, ಉಪಜೀವನ್ತಿ ತಂ ಸರಂ"॥

ತತ್ಥ ಪಸದಾದಯೋ ಏತೇ ಮಿಗಾ **ತಂ ಸರಂ** ತಸ್ಮಿಂ ಸರಸಮೀಪೇ, ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ಜೀವಿತಂ ಪರಿಪಾಲೇನ್ತಾ ವಿಹರನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೫."ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾ ಚ ದೀಪೀ ಚ, ಅಚ್ಛಕೋಕತರಚ್ಛಕಾ।
ತಿಧಾ ಪಭಿನ್ನಮಾತಙ್ಗಾ, ಉಪಜೀವನ್ತಿ ತಂ ಸರಂ"॥

ಏತೇ ಸೀಹಾದಯೋ ಚತುಪ್ಪದಾ ಸರಸಮೀಪೇ ಉಪದ್ದವರಹಿತಾ ಜೀವನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೬."ಕಿನ್ನರಾ ವಾನರಾ ಚೇವ, ಅಥೋಪಿ ವನಕಮ್ಮಿಕಾ।
ಚೇತಾ ಚ ಲುದ್ದಕಾ ಚೇವ, ಉಪಜೀವನ್ತಿ ತಂ ಸರಂ"॥

ಏತ್ಥ ಏತೇ ಏವಂನಾಮಿಕಾ ಕಿನ್ನರಾದಯೋ ಸತ್ತಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸರಸಮೀಪೇ ವಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೭."ತಿನ್ದುಕಾನಿ ಪಿಯಾಲಾನಿ, ಮಧುಕೇಕಾ ಸುಮಾರಿಯೋ।
ಧುವಂ ಫಲಾನಿ ಧಾರೇನ್ತಿ, ಅವಿದೂರೇ ಮಮಸ್ಸಮಂ"॥

ತತ್ಥ ಏತೇ ತಿನ್ದುಕಾದಯೋ ರುಕ್ಖಾ ಧುವಂ ಹೇಮನ್ತಗಿಮ್ಹವಸ್ಸಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಕಾಲತ್ತಯೇ ಮಮ ಅಸ್ಸಮತೋ ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ಮಧುರಫಲಾನಿ ಧಾರೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೮."ಕೋಸಮ್ಬಾ ಸಳಲಾ ನಿಮ್ಬಾ, ಸಾದುಫಲಸಮಾಯುತಾ।
ಧುವಂ ಫಲಾನಿ ಧಾರೇನ್ತಿ, ಅವಿದೂರೇ ಮಮಸ್ಸಮಂ"॥

ತತ್ಥ ಏತೇ ಕೋಸಮ್ಬಾದಯೋ ರುಕ್ಖಾ ಸಾರಫಲಾ ಮಧುರಫಲಾ ಉತ್ತಮಫಲಾ **ಸಮಾಯುತಾ ಸಂ** ಸುಟ್ಠು ಆಯುತಾ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾ ನಿಚ್ಚಂ ಫಲಧಾರಿನೋ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಸಮೀಪೇ ಸೋಭನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೯."ಹರೀತಕಾ ಆಮಲಕಾ, ಅಮ್ಬಜಮ್ಬುವಿಭೀತಕಾ।
ಕೋಲಾ ಭಲ್ಲಾತಕಾ ಬಿಲ್ಲಾ, ಫಲಾನಿ ಧಾರಯನ್ತಿ ತೇ"॥

ತೇ ಹರೀತಕಾದಯೋ ರುಕ್ಖಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಸಮೀಪೇ ಜಾತಾ ನಿಚ್ಚಂ ಫಲಾನಿ ಧಾರಯನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೭೦."ಆಲುವಾ ಚ ಕಳಮ್ಬಾ ಚ, ಬಿಳಾಲೀತಕ್ಕಳಾನಿ ಚ।
ಜೀವಕಾ ಸುತಕಾ ಚೇವ, ಬಹೂಕಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮೇ"॥

ಏತೇ ಆಲುವಾದಯೋ ಮೂಲಫಲಾ ಖುದ್ದಾ ಮಧುರಸಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಸಮೀಪೇ ಬಹೂ ಸನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೭೧."ಅಸ್ಸಮಸ್ಸಾವಿದೂರಮ್ಹಿ, ತಳಾಕಾಸುಂ ಸುನಿಮ್ಮಿತಾ।
ಅಚ್ಛೋದಕಾ ಸೀತಜಲಾ, ಸುಪತಿತ್ಥಾ ಮನೋರಮಾ"॥

ತತ್ಥ **ಅಸ್ಸಮಸ್ಸಾವಿದೂರಮ್ಹಿ** ಅಸ್ಸಮಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ **ಸುನಿಮ್ಮಿತಾ** ಸುಟ್ಠು ಆರೋಹನಓರೋಹನಕ್ಖಮಂ ಕತ್ವಾ ನಿಮ್ಮಿತಾ **ಅಚ್ಛೋದಕಾ** ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋದಕಾ **ಸೀತಜಲಾ** ಸೀತೋದಕಾ **ಸುಪತಿತ್ಥಾ** ಸುನ್ದರತಿತ್ಥಾ **ಮನೋರಮಾ** ಸೋಮನಸ್ಸಕರಾ ತಳಾಕಾ **ಆಸುಂ** ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೨"ಪದುಮುಪ್ಪಲಸಞ್ಛನ್ನಾ, ಪುಣ್ಡರೀಕಸಮಾಯುತಾ।
ಮನ್ದಾಲಕೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನಾ, ದಿಬ್ಬಗನ್ಧೋಪವಾಯತಿ"॥

ತತ್ಥ ಪದುಮೇಹಿ ಚ ಉಪ್ಪಲೇಹಿ ಚ **ಸಞ್ಛನ್ನಾ** ಪರಿಪುಣ್ಣಾ **ಪುಣ್ಡರೀಕೇಹಿ ಸಮಾಯುತಾ** ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾ **ಮನ್ದಾಲಕೇಹಿ** ಚ **ಸಞ್ಛನ್ನಾ** ಗಹನೀಭೂತಾ ತಳಾಕಾ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಾನಿ ಉಪವಾಯನ್ತಿ ಸಮನ್ತತೋ ವಾಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೩"ಏವಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನೇ, ಪುಪ್ಫಿತೇ ಫಲಿತೇ ವನೇ।
ಸುಕತೇ ಅಸ್ಸಮೇ ರಮ್ಮೇ, ವಿಹರಾಮಿ ಅಹಂ ತದಾ"॥

ತತ್ಥ **ಏವಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನೇ**ತಿ ಅಬ್ಭೇಹಿ ನದಿಕಾದಿಅವಯವೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನೇ ಪರಿಪುಣ್ಣೇ ಪುಪ್ಫಫಲರುಕ್ಖೇಹಿ ಗಹನೀಭೂತೇ **ವನೇ ಸುಕತೇ** ರಮಣೀಯೇ **ಅಸ್ಸಮೇ** ಅರಞ್ಞಾವಾಸೇ **ತದಾ** ತಾಪಸಭೂತಕಾಲೇ ಅಹಂ ವಿಹರಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ತಾವತಾ ಅಸ್ಸಮಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಾದಿಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ -

೧೭೪"ಸೀಲವಾ ವತಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಝಾಯೀ ಝಾನರತೋ ಸದಾ।
ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾಬಲಪ್ಪತ್ತೋ, ಸುರುಚಿ ನಾಮ ತಾಪಸೋ"ತಿ॥ - ಆಹ।

ತತ್ಥ **ಸೀಲವಾ**ತಿ ಝಾನಸಮ್ಪಯುತ್ತಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಸದಿಸೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಸೀಲೇಹಿ ಸಮ್ಪುಣ್ಣೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವತಸಮ್ಪನ್ನೋ**ತಿ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ವಾ ನ ಸೇವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತಸಮಾದಾನೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ। **ಝಾಯೀ**ತಿ ಲಕ್ಖಣೂಪನಿಜ್ಝಾನಆರಮ್ಮಣೂಪನಿಜ್ಝಾನೇಹಿ ಝಾಯೀ ಝಾಯನಸೀಲೋ। **ಝಾನರತೋ**ತಿ ಏತೇಸು ಝಾನೇಸು ರತೋ ಅಲ್ಲೀನೋ **ಸದಾ** ಸಮ್ಪುಣ್ಣೋ। **ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾಬಲಪ್ಪತ್ತೋ**ತಿ ಇದ್ಧಿವಿಧದಿಬ್ಬಸೋತಪರಚಿತ್ತವಿಜಾನನಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಸಙ್ಖಾತಾಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಅಭಿಞ್ಞಾಹಿ ವಿಸೇಸಪಞ್ಞಾಹಿ ಬಲಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಪರಿಪುಣ್ಣೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಾಮೇನ **ಸುರುಚಿ ನಾಮ** ತಾಪಸೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಹರಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಏತ್ತಕೇನ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪರಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ -

೧೭೫"ಚತುವೀಸಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸಿಸ್ಸಾ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಟ್ಠಹುಂ।
ಸಬ್ಬೇ ಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏತೇ, ಜಾತಿಮನ್ತೋ ಯಸಸ್ಸಿನೋ"ತಿ॥ - ಆದಿಮಾಹ।

ತತ್ಥ ಏತೇ ಸಬ್ಬೇ ಚತುವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಮಯ್ಹಂ ಸಿಸ್ಸಾ **ಜಾತಿಮನ್ತೋ** ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಾ **ಯಸಸ್ಸಿನೋ** ಪರಿವಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ ಮಂ ಉಪಟ್ಠಹುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೭೬"ಲಕ್ಖಣೇ ಇತಿಹಾಸೇ ಚ, ಸನಿಘಣ್ಡುಸಕೇಟುಭೇ।
ಪದಕಾ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾ, ಸಧಮ್ಮೇ ಪಾರಮಿಂ ಗತಾ"॥

ತತ್ಥ **ಲಕ್ಖಣೇತಿ** ಲಕ್ಖಣಸತ್ಥೇ। ಸಬ್ಬಲೋಕಿಯಾನಂ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾನಂ “ಇಮೇಹಿ ಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ದುಕ್ಖಿತಾ ಭವನ್ತಿ, ಇಮೇಹಿ ಸುಖಿತಾ ಭವನ್ತೀ”ತಿ ಲಕ್ಖಣಂ ಜಾನಾತಿ। ತಪ್ಪಕಾಸಕೋ ಗನ್ಥೋ ಲಕ್ಖಣಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಲಕ್ಖಣೇ ಚ। **ಇತಿಹಾಸೇತಿ** “ಇತಿಹ ಆಸ ಇತಿಹ ಆಸಾ”ತಿ ವುತ್ತವಚನಪಟಿದೀಪಕೇ ಗನ್ಥೇ। ಲಕ್ಖಣೇ ಚ ಇತಿಹಾಸೇ ಚ **ಪಾರಮಿಂ** ಪರಿಯೋಸಾನಂ **ಗತಾತಿ** ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ರುಕ್ಖಪಬ್ಬತಾದೀನಂ ನಾಮಪ್ಪಕಾಸಕಗನ್ಥಂ “ನಿಘಣ್ಡೂ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಕೇಟುಭೇತಿ** ಕಿರಿಯಾಕಪ್ಪವಿಕಪ್ಪಾನಂ ಕವೀನಂ ಉಪಕಾರಕೋ ಗನ್ಥೋ। ನಿಘಣ್ಡುಯಾ ಸಹ ವತ್ತತೀತಿ ಸನಿಘಣ್ಡು, ಕೇಟುಭೇನ ಸಹ ವತ್ತತೀತಿ ಸಕೇಟುಭಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಸನಿಘಣ್ಡುಸಕೇಟುಭೇ ವೇದತ್ತಯೇ ಪಾರಮಿಂ ಗತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪದಕಾತಿ** ನಾಮಪದಸಮಾಸತದ್ಧಿತಾಖ್ಯಾತಕಿತಕಾದಿಪದೇಸು ಛೇಕಾ । **ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ** ಚನ್ದಪಾಣಿನೀಯಕಲಾಪಾದಿಬ್ಯಾಕರಣೇ ಛೇಕಾ। **ಸಧಮ್ಮೇ ಪಾರಮಿಂ ಗತಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮೇ ವೇದತ್ತಯೇ ಪಾರಮಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಗತಾ ಪತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೭“ಉಪ್ಪಾತೇಸು ನಿಮಿತ್ತೇಸು, ಲಕ್ಖಣೇಸು ಚ ಕೋವಿದಾ।
ಪಥಬ್ಯಾ ಭೂಮನ್ತಲಿಕ್ಖೇ, ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾ ಸುಸಿಕ್ಖಿತಾ”॥

ತತ್ಥ ಉಕ್ಕಾಪಾತಭೂಮಿಕಮ್ಪಾದಿಕೇಸು **ಉಪ್ಪಾತೇಸು** ಚ ಸುಭನಿಮಿತ್ತಾಸುಭನಿಮಿತ್ತೇಸು ಚ ಇತ್ಥಿಲಕ್ಖಣಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಚ **ಕೋವಿದಾ** ಛೇಕಾ। ಪಥವಿಯಾ ಚ ಭೂಮಿಯಾ ಚ ಸಕಲಲೋಕೇ ಚ **ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ** ಆಕಾಸೇ ಚಾತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾ ಸುಸಿಕ್ಖಿತಾ।

೧೭೮“ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಾ ನಿಪಕಾ ಏತೇ, ಅಪ್ಪಾಹಾರಾ ಅಲೋಲುಪಾ।
ಲಾಭಾಲಾಭೇನ ಸನ್ತುಟ್ಠಾ, ಪರಿವಾರೇನ್ತಿ ಮಂ ಸದಾ”॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಾತಿ** ಅಪ್ಪಕೇನಾಪಿ ಯಾಪೇನ್ತಾ। **ನಿಪಕಾತಿ** ನೇಪಕ್ಕಸಙ್ಖಾತಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ಅಪ್ಪಾಹಾರಾತಿ** ಏಕಾಹಾರಾ ಏಕಭತ್ತಿಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಲೋಲುಪಾತಿ** ಲೋಲುಪತಣ್ಹಾಯ ಅಪ್ಪವತ್ತನಕಾ। **ಲಾಭಾಲಾಭೇನಾತಿ** ಲಾಭೇನ ಅಲಾಭೇನ ಚ **ಸನ್ತುಟ್ಠಾ** ಸೋಮನಸ್ಸಾ ಏತೇ ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾ **ಸದಾ** ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಮಂ **ಪರಿವಾರೇನ್ತಿ** ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೯“ಝಾಯೀ ಝಾನರತಾ ಧೀರಾ, ಸನ್ತಚಿತ್ತಾ ಸಮಾಹಿತಾ।
ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಂ ಪತ್ಥಯನ್ತಾ, ಪರಿವಾರೇನ್ತಿ ಮಂ ಸದಾ”॥

ತತ್ಥ **ಝಾಯೀತಿ** ಲಕ್ಖಣೂಪನಿಜ್ಝಾನಆರಮ್ಮಣೂಪನಿಜ್ಝಾನೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। ಝಾಯನಸೀಲಾ ವಾ। **ಝಾನರತಾತಿ** ತೇಸು ಚ ಝಾನೇಸು ರತಾ ಅಲ್ಲೀನಾ। **ಧೀರಾತಿ** ಧಿತಿಸಮ್ಪನ್ನಾ। **ಸನ್ತಚಿತ್ತಾತಿ** ವೂಪಸನ್ತಮನಾ। **ಸಮಾಹಿತಾತಿ** ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತಾ। **ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞನ್ತಿ** ನಿಪ್ಪಲಿಬೋಧಭಾವಂ। **ಪತ್ಥಯನ್ತಾತಿ** ಇಚ್ಛನ್ತಾ। ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಾ ಮೇ ಸಿಸ್ಸಾ ಸದಾ ಮಂ ಪರಿವಾರೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೮೦“ಅಭಿಞ್ಞಾಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತಾ, ಪೇತ್ತಿಕೇ ಗೋಚರೇ ರತಾ।
ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರಾ ಧೀರಾ, ಪರಿವಾರೇನ್ತಿ ಮಂ ಸದಾ”॥

ತತ್ಥ **ಅಭಿಞ್ಞಾಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತಾತಿ** ಪಞ್ಚಸು ಅಭಿಞ್ಞಾಸು ಪಾರಮಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಪತ್ತಾ ಪೂರಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪೇತ್ತಿಕೇ ಗೋಚರೇ ರತಾತಿ** ಬುದ್ಧಾನುಞ್ಞಾತಾಯ ಅವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಲದ್ಧೇ ಆಹಾರೇ ರತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರಾತಿ** ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇನ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧೀರಾತಿ** ಥಿರಭೂತಾ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾದಿಪರಿಸ್ಸಯೇ ಅಚ್ಛಮ್ಭಿತಸಭಾವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂಭೂತಾ ಮಮ ತಾಪಸಾ ಸದಾ ಮಂ ಪರಿವಾರೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೧“ಸಂವುತಾ ಛಸು ದ್ವಾರೇಸು, ಅನೇಜಾ ರಕ್ಖಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾ।

> അസംസട്ഠാ ച തേ ധീരാ, മമ സിസ്സാ ദുരാസദാ"॥

തത്ഥ ചക്ഖാദീസു ഛസു ദ്വാരേസു രൂപാദീസു ഛസു ആരമ്മണേസു **സംവുതാ** പിഹിതാ പടിച്ഛന്നാ, രക്ഖിതഗോപിതദ്വാരാതി അത്ഥോ। **അനേജാ** നിത്തണ്ഹാ **രക്ഖിതിന്ദ്രിയാ** ഗോപിതചക്ഖാദിഇന്ദ്രിയാ **അസംസട്ഠാ** ഞാതീഹി ഗഹട്ഠേഹി അമിസ്സീഭൂതാതി അത്ഥോ। **ദുരാസദാതി** ദുട്ഠു ആസദാ, ആസാദേതും ഘട്ടേതും അസക്കുണേയ്യാ അയോഗ്ഗാതി അത്ഥോ।

൧൮൭."പല്ലങ്കേന നിസജ്ജായ, ഠാനചങ്കമനേന ച।

> വീതിനാമേന്തി തേ രത്തിം, മമ സിസ്സാ ദുരാസദാ"॥

തത്ഥ മമ സിസ്സാ **പല്ലങ്കേന** ഊരുബദ്ധാസനേന സേയ്യം വിഹായ നിസജ്ജായ ച ഠാനേന ച ചങ്കമേന ച സകലം രത്തിം വിസേസേന **അതിനാമേന്തി** അതിക്കാമേന്തീതി സമ്ബന്ധോ।

൧൮൮."രജനീയേ ന രജ്ജന്തി, ദുസ്സനീയേ ന ദുസ്സരേ।

> മോഹനീയേ ന മുയ്ഹന്തി, മമ സിസ്സാ ദുരാസദാ"॥

തേ ഇത്ഥമ്ഭൂതാ മമ സിസ്സാ താപസാ **രജനീയേ** രജ്ജിതബ്ബേ വത്ഥുസ്മിം **ന രജ്ജന്തി** രജ്ജം ന ഉപ്പാദേന്തി। **ദുസ്സനീയേ** ദുസ്സിതബ്ബേ ദോസം ഉപ്പാദേതും യുത്തേ വത്ഥുമ്ഹി **ന ദുസ്സരേ** ദോസം ന കരോന്തി। **മോഹനീയേ** മോഹിതും യുത്തേ വത്ഥുമ്ഹി **ന മുയ്ഹന്തി** മോഹം ന കരോന്തി, പഞ്ഞാസമ്പയുത്താ ഭവന്തീതി അത്ഥോ।

൧൮൯."ഇദ്ധിം വീമംസമാനാ തേ, വത്തന്തി നിച്ചകാലികം।

> പഥവിം തേ പകമ്പേന്തി, സാരമ്ഭേന ദുരാസദാ"॥

തേ മമ സിസ്സാ "ഏകോപി ഹുത്വാ ബഹുധാ ഹോതി, ബഹുധാപി ഹുത്വാ ഏകോ ഹോതീ"തിആദികം (പടി॰ മ॰ ൧.൧൦൨) ഇദ്ധിവികുബ്ബനം നിച്ചകാലികം വീമംസമാനാ വത്തന്തീതി സമ്ബന്ധോ। തേ മമ സിസ്സാ ആകാസേപി ഉദകേപി പഥവിം നിമ്മിനിത്വാ ഇരിയാപഥം പകമ്പേന്തീതി അത്ഥോ। **സാരമ്ഭേന** യുഗഗ്ഗാഹേന കലഹകരണേന ന ആസാദേതബ്ബാതി അത്ഥോ।

൧൯൦."കീളമാനാ ച തേ സിസ്സാ, കീളന്തി ഝാനകീളിതം।

> ജമ്ബുതോ ഫലമാനേന്തി, മമ സിസ്സാ ദുരാസദാ"॥

തേ മമ സിസ്സാ **കീളമാനാ** പഠമജ്ഝാനാദികീളം കീളന്തി ലളന്തി രമന്തീതി അത്ഥോ। **ജമ്ബുതോ ഫലമാനേന്തീതി** ഹിമവന്തമ്ഹി സതയോജനുബ്ബേധജമ്ബുരുക്ഖതോ ഘടപ്പമാണം ജമ്ബുഫലം ഇദ്ധിയാ ഗന്ത്വാ ആനേന്തീതി അത്ഥോ।

൧൯൧."അഞ്ഞേ ഗച്ഛന്തി ഗോയാനം, അഞ്ഞേ പുബ്ബവിദേഹകം।

> അഞ്ഞേ ച ഉത്തരകുരും, ഏസനായ ദുരാസദാ"॥

തേസം മമ സിസ്സാനം അന്തരേ **അഞ്ഞേ** ഏകച്ചേ **ഗോയാനം** അപരഗോയാനം ദീപം ഗച്ഛന്തി, ഏകച്ചേ **പുബ്ബവിദേഹകം** ദീപം ഗച്ഛന്തി, ഏകച്ചേ **ഉത്തരകുരും** ദീപം ഗച്ഛന്തി, തേ ദുരാസദാ ഏതേസു ഠാനേസു **ഏസനായ** ഗവേസനായ പച്ചയപരിയേസനായ ഗച്ഛന്തീതി സമ്ബന്ധോ।

൧൯൨."പുരതോ പേസേന്തി ഖാരിം, പച്ഛതോ ച വജന്തി തേ।

ಚತುವೀಸಸಹಸ್ಸೇಹಿ, ಛಾದಿತಂ ಹೋತಿ ಅಮ್ಬರಂ"॥

ತೇ ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛಮಾನಾ **ಖಾರಿಂ** ತಾಪಸಪರಿಕ್ಖಾರಭರಿತಂ ಕಾಜಂ ಪುರತೋ ಪೇಸೇನ್ತಿ ಪಠಮಂ ಅಭಿಮುಖಞ್ಚ ತಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಗಚ್ಛಮಾನೇಹಿ ಚತುವೀಸಸಹಸ್ಸೇಹಿ ತಾಪಸೇಹಿ **ಅಮ್ಬರಂ** ಆಕಾಸತಲಂ **ಛಾದಿತಂ** ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೮೮"ಅಗ್ಗಿಪಾಕೀ ಅನಗ್ಗೀ ಚ, ದನ್ತೋದುಕ್ಖಲಿಕಾಪಿ ಚ।
ಅಸ್ಮೇನ ಕೋಟ್ಟಿತಾ ಕೇಚಿ, ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನಾ"॥

ತತ್ಥ **ಕೇಚಿ** ಏಕಚ್ಚೇ ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾ **ಅಗ್ಗಿಪಾಕೀ** ಫಲಾಫಲಪಣ್ಣಾದಯೋ ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ **ಅನಗ್ಗೀ** ಅಗ್ಗೀಹಿ ಅಪಚಿತ್ವಾ ಆಮಕಮೇವ ಖಾದನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ದನ್ತಿಕಾ ದನ್ತೇಹಿಯೇವ ತಚಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ **ಉದುಕ್ಖಲಿಕಾ** ಉದುಕ್ಖಲೇಹಿ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ **ಅಸ್ಮೇನ ಕೋಟ್ಟಿತಾ** ಪಾಸಾಣೇನ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಸಯಂಪತಿತಫಲಾಹಾರಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೮೯"ಉದಕೋರೋಹಣಾ ಕೇಚಿ, ಸಾಯಂ ಪಾತೋ ಸುಚೀರತಾ।
ತೋಯಾಭಿಸೇಚನಕರಾ, ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾ ದುರಾಸದಾ"॥

ದುರಾಸದಾ ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾ ಕೇಚಿ **ಸುಚೀರತಾ** ಸುದ್ಧಿಕಾಮಾ ಸಾಯಂ ಪಾತೋ ಚ **ಉದಕೋರೋಹಣಾ** ಉದಕಪವೇಸಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೇಚಿ **ತೋಯಾಭಿಸೇಚನಕರಾ** ಉದಕೇನ ಅತ್ತನಿ ಅಭಿಸಿಞ್ಚನಕರಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೦"ಪರೂಳ್ಹಕಚ್ಛನಖಲೋಮಾ , ಪಙ್ಕದನ್ತಾ ರಜಸ್ಸಿರಾ।
ಗನ್ಧಿತಾ ಸೀಲಗನ್ಧೇನ, ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾ ದುರಾಸದಾ"॥

ತತ್ಥ ತೇ ದುರಾಸದಾ ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾ **ಕಚ್ಛೇಸು** ಉಭಯಕಚ್ಛೇಸು ಚ ಹತ್ಥಪಾದೇಸು ಚ **ಪರೂಳ್ಹಾ** ಸಞ್ಜಾತಾ, ದೀಘನಖಲೋಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಖುರಕಮ್ಮರಹಿತತ್ತಾ ಅಮಣ್ಡಿತಾ ಅಪಸಾಧಿತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪಙ್ಕದನ್ತಾತಿ** ಇಟ್ಠಕಚುಣ್ಣಖೀರಪಾಸಾಣಚುಣ್ಣಾದೀಹಿ ಧವಲಮಕತತ್ತಾ ಮಲಗ್ಗಹಿತದನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರಜಸ್ಸಿರಾತಿ** ತೇಲಮಕ್ಖನಾದಿರಹಿತತ್ತಾ ಧೂಲೀಹಿ ಮಕ್ಖಿತಸೀಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗನ್ಧಿತಾ ಸೀಲಗನ್ಧೇನಾತಿ** ಝಾನಸಮಾಧಿಸಮಾಪತ್ತೀಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಸೀಲೇನ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತತ್ತಾ ಲೋಕಿಯಸೀಲಗನ್ಧೇನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸುಗನ್ಧೀಭೂತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾ ದುರಾಸದಾತಿ** ಇಮೇಹಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಗುಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಆಸಾದೇತುಂ ಘಟ್ಟೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾ ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೯೧"ಪಾತೋವ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ, ಜಟಿಲಾ ಉಗ್ಗತಾಪನಾ।
ಲಾಭಾಲಾಭಂ ಪಕಿತ್ತೇತ್ವಾ, ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಅಮ್ಬರೇ ತದಾ"॥

ತತ್ಥ **ಪಾತೋವ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾತಿ** ಸತ್ತಮ್ಯತ್ಥೇ ತೋಪಚ್ಚಯೋ, ಪಾತರಾಸಕಾಲೇಯೇವ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ರಾಸಿಭೂತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಗ್ಗತಾಪನಾ** ಪಾಕಟತಪಾ ಪತ್ಥಟತಪಾ **ಜಟಿಲಾ** ಜಟಾಧಾರಿನೋ ತಾಪಸಾ। **ಲಾಭಾಲಾಭಂ ಪಕಿತ್ತೇತ್ವಾ** ಖುದ್ದಕೇ ಚ ಮಹನ್ತೇ ಚ ಲಾಭೇ ಪಾಕಟೇ ಕತ್ವಾ **ತದಾ** ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ **ಅಮ್ಬರೇ** ಆಕಾಸತಲೇ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೯೨. ಪುನ ತೇಸಂಯೇವ ಗುಣೇ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಏತೇಸಂ ಪಕ್ಕಮನ್ತಾನನ್ತಿ**ಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಆಕಾಸೇ ವಾ ಥಲೇ ವಾ **ಪಕ್ಕಮನ್ತಾನಂ** ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ **ಏತೇಸಂ** ತಾಪಸಾನಂ ವಾಕಚೀರಜನಿತೋ ಮಹಾಸದ್ದೋ ಪವತ್ತತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮುದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ**

ದೇವತಾತಿ ಏವಂ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಅಜಿನಚಮ್ಮಸದ್ದೇನ ಸನ್ತುಟ್ಠಾ "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ದೇವತಾ **ಮುದಿತಾ** ಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೯೩. **ದಿಸೋದಿಸ**ನ್ತಿ ತೇ ಇಸಯೋ **ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರಾ** ಆಕಾಸಚಾರಿನೋ ದಕ್ಖಿಣಾದಿಸಾನುದಿಸಂ **ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ** ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಕೇ ಬಲೇನುಪತ್ಥದ್ಧಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಬಲೇನ ವಾ ಝಾನಬಲೇನ ವಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾ **ಯದಿಚ್ಛಕಂ** ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಗನ್ತುಕಾಮಾ, ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೯೪. ಪುನ ತೇಸಮೇವಾನುಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪಥವೀಕಮ್ಪಕಾ ಏತೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತದಾ **ಏತೇ** ಸಬ್ಬತ್ಥ ಇಚ್ಛಾಚಾರಾ **ಪಥವೀಕಮ್ಪಕಾ** ಮೇದನೀಸಞ್ಚಲನಜಾತಿಕಾ **ನಭಚಾರಿನೋ** ಆಕಾಸಚಾರಿನೋ। **ಉಗ್ಗತೇಜಾ**ತಿ ಉಗ್ಗತತೇಜಾ ಪತ್ಥಟತೇಜಾ **ದುಪ್ಪಸಹಾ** ಪಸಯ್ಹ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾತಿ ದುಪ್ಪಸಹಾ। **ಸಾಗರೋವ ಅಖೋಭಿಯಾ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಖೋಭಿಯೋ ಅನಾಲುಳಿತೋ ಸಾಗರೋ ಇವ ಸಮುದ್ದೋ ವಿಯ ಅಞ್ಞೇಹಿ **ಅಖೋಭಿಯಾ** ಕಮ್ಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೯೫. **ಠಾನಚಙ್ಕಮಿನೋ ಕೇಚೀ**ತಿ ತೇಸಂ ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕಚ್ಚೇ ಇಸಯೋ ಠಾನಿರಿಯಾಪಥಚಙ್ಕಮನಿರಿಯಾಪಥಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಏಕಚ್ಚೇ ಇಸಯೋ **ನೇಸಜ್ಜಿಕಾ** ನಿಸಜ್ಜಿರಿಯಾಪಥಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಏಕಚ್ಚೇ ಇಸಯೋ **ಪವತ್ತಭೋಜನಾ** ಸಯಂಪತಿತಪಣ್ಣಾಹಾರಾ ಏವರೂಪೇಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಯುತ್ತತ್ತಾ ದುರಾಸದಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೯೬. ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಥೋಮೇನ್ತೋ **ಮೇತ್ತಾವಿಹಾರಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ "ಅಪರಿಮಾಣೇಸು ಚಕ್ಕವಾಳೇಸು ಅಪರಿಮಾಣಾ ಸತ್ತಾ ಸುಖೀ ಹೋನ್ತೂ"ತಿಆದಿನಾ ಸಿನೇಹಲಕ್ಖಣಾಯ ಮೇತ್ತಾಯ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಅತ್ತಭಾವಂ ಪವತ್ತೇನ್ತೀತಿ **ಮೇತ್ತಾವಿಹಾರಿನೋ** ಏತೇ ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಸಯೋ **ಸಬ್ಬಪಾಣಿನಂ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ **ಹಿತೇಸೀ** ಹಿತಗವೇಸಕಾ। **ಅನತ್ತುಕ್ಕಂಸಕಾ** ಅತ್ತಾನಂ ನ ಉಕ್ಕಂಸಕಾ ಅಮಾನಿನೋ **ಕಸ್ಸಚಿ** ಕಞ್ಚಿ ಪುಗ್ಗಲಂ **ನ ವಮ್ಭೇನ್ತಿ** ನೀಚಂ ಕತ್ವಾ ನ ಮಞ್ಞನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೭. ತೇ ಮಮ ಸಿಸ್ಸಾ ಸೀಲಸಮಾಧಿಸಮಾಪತ್ತಿಗುಣಯುತ್ತತ್ತಾ ಸೀಹರಾಜಾ ಇವ **ಅಚ್ಛಮ್ಭೀತಾ** ನಿಬ್ಭಯಾ, **ಗಜರಾಜಾ ಇವ** ಹತ್ಥಿರಾಜಾ ವಿಯ **ಥಾಮವಾ** ಸರೀರಬಲಝಾನಬಲಸಮ್ಪನ್ನಾ ಬ್ಯಗ್ಘರಾಜಾ ಇವ, **ದುರಾಸದಾ** ಘಟ್ಟೇತುಮಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೯೮. ತತೋ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವಸ್ಸ ದಸ್ಸನಲೇಸೇನ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವಿಜ್ಜಾಧರಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಮನ್ತಸಜ್ಝಾಯಾದಿವಿಜ್ಜಾಧರಾ ಚ ರುಕ್ಖಪಬ್ಬತಾದೀಸು ವಸನ್ತಾ ಭುಮ್ಮದೇವತಾ ಚ ಭೂಮಟ್ಠಥಲಟ್ಠಾ **ನಾಗಾ** ಚ **ಗನ್ಧಬ್ಬ**ದೇವಾ ಚ ಚಣ್ಡಾ **ರಕ್ಖಸಾ** ಚ **ಕುಮ್ಭಣ್ಡಾ** ದೇವಾ ಚ **ದಾನವಾ** ದೇವಾ ಚ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತನಿಮ್ಮಾನಸಮತ್ಥಾ **ಗರುಳಾ** ಚ ತಂ ಸರಂ ಉಪಜೀವನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ಸರಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ವಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೯. ಪುನಪಿ ತೇಸಂಯೇವ ಅತ್ತನೋ ಸಿಸ್ಸತಾಪಸಾನಂ ಗುಣೇ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ **ತೇ ಜಟಾ ಖಾರಿಭರಿತಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ। **ಖಾರಿಭಾರ**ನ್ತಿ ಉದಞ್ಚನಕಮಣ್ಡಲುಆದಿಕಂ ತಾಪಸಪರಿಕ್ಖಾರಂ।

೨೦೭. ಪುನಪಿ ಅತ್ತನೋ ಗುಣೇ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಉಪ್ಪಾತೇ ಸುಪಿನೇ ಚಾಪೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಗತತ್ತಾ ನಕ್ಖತ್ತಪಾಠೇ ಚ ಛೇಕತ್ತಾ "ಇಮಸ್ಸ ರಾಜಕುಮಾರಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನನಕ್ಖತ್ತಂ ಸುಭಂ ಅಸುಭ"ನ್ತಿ ಉಪ್ಪಾತಲಕ್ಖಣೇ ಚ ಸುಪಿನೇ ಚ ಪವತ್ತಿಂ ಪುಚ್ಛಿತೇನ "ಇದಂ ಸುಪಿನಂ ಸುಭಂ, ಇದಂ ಅಸುಭ"ನ್ತಿ ಸುಪಿನನಿಪ್ಫತ್ತಿಕಥನೇ ಚ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾನಂ

ಹತ್ಥಪಾದಲಕ್ಖಣಕಥನೇ ಚ ಸುಟ್ಠು ಸಿಕ್ಖಿತೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪವತ್ತಮಾನಂ ಮನ್ತಪದಂ ಲಕ್ಖಣಮನ್ತಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಅಹಂ ತದಾ ಮಮ ತಾಪಸಕಾಲೇ ಧಾರೇಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೦೮. ಅತ್ತನೋ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಬುದ್ಧಗುಣಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅನೋಮದಸ್ಸೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ನ ಓಮಕನ್ತಿ ಅನೋಮಂ। ಮಂಸಚಕ್ಖುದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಸಮನ್ತಚಕ್ಖುಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಬುದ್ಧಚಕ್ಖೂಹಿ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಪಸ್ಸನಂ ದಸ್ಸನಂ ನಾಮ, ಅನೋಮಂ ದಸ್ಸನಂ ಯಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸೋ ಭಗವಾ **ಅನೋಮದಸ್ಸೀ**। ಭಾಗ್ಯವನ್ತತಾದೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ **ಭಗವಾ** ಲೋಕಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಸೇಟ್ಠತ್ತಾ **ಲೋಕಜೇಟ್ಠೋ** ಉಸಭೋ ನಿಸಭೋ ಆಸಭೋತಿ ತಯೋ ಗವಜೇಟ್ಠಕಾ। ತತ್ಥ ಗವಸತಜೇಟ್ಠಕೋ ಉಸಭೋ, ಗವಸಹಸ್ಸಜೇಟ್ಠಕೋ ನಿಸಭೋ, ಗವಸತಸಹಸ್ಸಜೇಟ್ಠಕೋ ಆಸಭೋ, ನರಾನಂ ಆಸಭೋ **ನರಾಸಭೋ** ಪಟಿವಿದ್ಧಸಬ್ಬಧಮ್ಮೋ, **ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿವೇಕಕಾಮೋ** ಏಕೀಭಾವಂ ಇಚ್ಛನ್ತೋ **ಹಿಮವನ್ತಂ** ಹಿಮಾಲಯಪಬ್ಬತಂ ಉಪಾಗಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೦೯. **ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತ**ನ್ತಿ ಹಿಮವನ್ತಸಮೀಪಂ ಓಗಾಹೇತ್ವಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೧೧೦-೧. **ಜಲಿತಂ** ಜಲಮಾನಂ ಇನ್ದೀವರಪುಪ್ಫಂ ಇವ, **ಹುತಾಸನಂ** ಹೋಮಸ್ಸ ಆಸನಂ, **ಆದಿತ್ತಂ** ಆಭಾಯುತಂ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಇವ, **ಗಗನೇ** ಆಕಾಸೇ ಜೋತಮಾನಂ ವಿಜ್ಜು ಇವ, ಸುಟ್ಠು ಫುಲ್ಲಂ ಸಾಲರಾಜಂ ಇವ, ನಿಸಿನ್ನಂ ಲೋಕನಾಯಕಂ ಅದ್ದಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೩. ದೇವಾನಂ ದೇವೋ ದೇವದೇವೋ, ತಂ **ದೇವದೇವಂ** ದಿಸ್ವಾನ ತಸ್ಸ **ಲಕ್ಖಣಂ** ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಸಞ್ಜಾನನಕಾರಣಂ। "ಬುದ್ಧೋ ನು ಖೋ ನ ವಾ ಬುದ್ಧೋ"ತಿ **ಉಪಧಾರಯಿಂ** ವಿಚಾರೇಸಿಂ। **ಚಕ್ಖುಮಂ** ಪಞ್ಚಹಿ ಚಕ್ಖೂಹಿ ಚಕ್ಖುಮನ್ತಂ ಜಿನಂ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೪. **ಚರಣುತ್ತಮೇ** ಉತ್ತಮಪಾದತಲೇ **ಸಹಸ್ಸಾರಾನಿ** ಚಕ್ಕಲಕ್ಖಣಾನಿ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಹಂ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ತಾನಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ತಥಾಗತೇ **ನಿಟ್ಠಂ ಗಚ್ಛಿಂ** ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ, ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹೋ ಆಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೧೧೮. **ಸಯಮ್ಭೂ** ಸಯಮೇವ ಭೂತಾ। **ಅಮಿತೋದಯ** ಅಮಿತಾನಂ ಅಪರಿಮಾಣಾನಂ ಗುಣಾನಂ ಉದಯ ಉಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನ , ಇದಂ ಪದದ್ವಯಂ ಆಲಪನಮೇವ। **ಇಮಂ ಲೋಕಂ** ಇಮಂ ಸತ್ತಲೋಕಂ **ಸಂ** ಸುಟ್ಠು **ಉದ್ಧರಸಿ** ಸಂಸಾರತೋ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಥಲಂ ಪಾಪೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ತವ ದಸ್ಸನಂ **ಆಗಮ್ಮ** ಆಗನ್ತ್ವಾ **ಕಙ್ಖಾಸೋತಂ** ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಮಹೋಘಂ **ತರನ್ತಿ** ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೯. ಭಗವನ್ತಂ ಥೋಮೇನ್ತೋ ತಾಪಸೋ **ತುವಂ ಸತ್ಥಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ, ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬಞ್ಞು ತುವಂ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ **ಸತ್ಥಾ** ಆಚರಿಯೋ ಉತ್ತಮಟ್ಠೇನ ತ್ವಮೇವ **ಕೇತು** ಉಚ್ಚೋ, ಸಕಲಲೋಕೇ ಪಕಾಸನಟ್ಠೇನ ತ್ವಮೇವ **ಧಜೋ,** ಲೋಕತ್ತಯೇ ಉಗ್ಗತತ್ತಾ ತ್ವಮೇವ **ಯೂಪೋ** ಉಸ್ಸಾಪಿತಥಮ್ಭಸದಿಸೋ, **ಪಾಣಿನಂ** ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ತ್ವಮೇವ **ಪರಾಯಣೋ** ಉತ್ತಮಗಮನೀಯಟ್ಠಾನಂ ತ್ವಮೇವ **ಪತಿಟ್ಠಾ** ಪತಿಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಮೋಹನ್ಧಕಾರವಿಧಮನತೋ ತ್ವಮೇವ **ದೀಪೋ** ತೇಲಪದೀಪೋ ವಿಯ, **ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ** ದ್ವಿಪದಾನಂ ದೇವಬ್ರಹ್ಮಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉತ್ತಮೋ ಸೇಟ್ಠೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೨೦. ಪುನ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಥೋಮೇನ್ತೋ **ಸಕ್ಕಾ ಸಮುದ್ದೇ ಉದಕ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಚತುರಾಸೀತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸಗಮ್ಭೀರೇ ಸಮುದ್ದೇ ಉದಕಂ ಆಳ್ಹಕೇನ **ಪಮೇತುಂ** ಮಿನಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬಞ್ಞು ತವ ಞಾಣಂ "ಏತ್ತಕಂ ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ **ಪಮೇತವೇ** ಮಿನಿತುಂ ನ ತ್ವೇವ ಸಕ್ಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೧. **ತುಲಮಣ್ಡಲೇ** ತುಲಪಞ್ಜರೇ ಠಪೇತ್ವಾ **ಪಥವಿಂ** ಮೇದನಿಂ ಧಾರೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬಞ್ಞು ತವ ಞಾಣಂ ಧಾರೇತುಂ ನ ತು ಏವ ಸಕ್ಕಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೨. ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬಞ್ಞು **ಆಕಾಸೋ** ಸಕಲನ್ತಲಿಕ್ಖಂ ರಜ್ಜುಯಾ ವಾ ಅಙ್ಗುಲೇನ ವಾ ಮಿನಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯ, ತವ ಪನ ಞಾಣಂ ಞಾಣಾಕಾಸಂ ನ ತು ಏವ **ಪಮೇತವೇ** ಮಿನಿತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೩. **ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಉದಕನ್ತಿ** ಚತುರಾಸೀತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸಗಮ್ಭೀರೇ ಸಾಗರೇ **ಅಖಿಲಂ ಉದಕಞ್ಚ,** ಚತುನಹುತಾಧಿಕದ್ವಿಯೋಜನಸತಸಹಸ್ಸಬಹಲಂ **ಅಖಿಲಂ ಪಥವಿಞ್ಚ ಜಹೇ** ಜಹೇಯ್ಯ ಅತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ ಸಮಂ ಕರೇಯ್ಯ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಞಾಣಂ **ಉಪಾದಾಯ** ಗಹೇತ್ವಾ ತುಲೇಯ್ಯ ಸಮಂ ಕರೇಯ್ಯ। **ಉಪಮಾತೋ** ಉಪಮಾವಸೇನ **ನ ಯುಜ್ಜರೇ** ನ ಯೋಜೇಯ್ಯುಂ। ಞಾಣಮೇವ ಅಧಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೪. **ಚಕ್ಖುಮ** ಪಞ್ಚಹಿ ಚಕ್ಖೂಹಿ ಚಕ್ಖುಮನ್ತ, ಆಲಪನಮೇತಂ। ಸಹ ದೇವೇಹಿ ಪವತ್ತಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ, ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಸದೇವಕೇ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತರೇ **ಯೇಸಂ** ಯತ್ತಕಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತಂ ಪವತ್ತತಿ। **ಏತೇ** ತತ್ತಕಾ ಸಚಿತ್ತಕಾ ಸತ್ತಾ ತವ ಞಾಣಮ್ಹಿ **ಅನ್ತೋಜಾಲಗತಾ** ಞಾಣಜಾಲಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಞಾಣಜಾಲೇನ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೫. ಭನ್ತೇ , **ಸಬ್ಬಞ್ಞು** ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಜಾನನಕ, ತ್ವಂ **ಯೇನ ಞಾಣೇನ** ಚತುಮಗ್ಗಸಮ್ಪಯುತ್ತೇನ ಸಕಲಂ ಉತ್ತಮಂ **ಬೋಧಿಂ** ನಿಬ್ಬಾನಂ **ಪತ್ತೋ** ಅಧಿಗತೋ **ಅಸಿ** ಭವಸಿ, ತೇನ ಞಾಣೇನ **ಪರತಿತ್ಥಿಯೇ** ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯೇ **ಮದ್ದಸೀ** ಅಭಿಭವಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೬. ತೇನ ತಾಪಸೇನ ಥೋಮಿತಾಕಾರಂ ಪಕಾಸೇನ್ತಾ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕಾ ಥೇರಾ **ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಥವಿತ್ವಾನಾತಿ** ಆಹಂಸು। ತತ್ಥ **ಇಮಾ ಗಾಥಾತಿ** ಏತ್ತಕಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ **ಥವಿತ್ವಾನ** ಥೋಮನಂ ಕತ್ವಾನ ನಾಮೇನ ಸುರುಚಿ ನಾಮ ತಾಪಸೋ **ಸೇಸಟ್ಠಕಥಾಸು** (ಅಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೧೮೯-೧೯೦; ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರವತ್ಥು) ಪನ "ಸರದಮಾಣವೋ"ತಿ ಆಗತೋ। ಸೋ ಅಟ್ಠಕಥಾನಯತೋ ಪಾಠೋಯೇವ ಪಮಾಣಂ, ಅಥ ವಾ ಸುನ್ದರಾ ರುಚಿ ಅಜ್ಝಾಸಯೋ ನಿಬ್ಬಾನಾಲಯೋ ಅಸ್ಸಾತಿ **ಸುರುಚಿ**। ಸರತಿ ಗಚ್ಛತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯದಮನಾಯ ಪವತ್ತತೀತಿ ಸರದೋ, ಇತಿ ದ್ವಯಮ್ಪಿ ತಸ್ಸೇವ ನಾಮಂ। ಸೋ ಸುರುಚಿತಾಪಸೋ ಅಜಿನಚಮ್ಮಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾನ ಪಥವಿಯಂ ನಿಸೀದಿ, ಅಚ್ಚಾಸನ್ನಾದಯೋ ಛ ನಿಸಜ್ಜದೋಸೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸರದೋ ನಿಸೀದೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೭. ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೋ ತಾಪಸೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಞಾಣಮೇವ ಥೋಮೇನ್ತೋ **ಚುಲ್ಲಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ**ಆದಿಮಾಹ । ತತ್ಥ **ಚುಲ್ಲಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ** ಚತುರಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, **ಗಿರಿರಾಜಾ** ಮೇರುಪಬ್ಬತರಾಜಾ, **ಮಹಣ್ಣವೇ** ಸಾಗರೇ **ಅಜ್ಝೋಗಾಳ್ಹೋ** ಅಧಿಓಗಾಳ್ಹೋ ಪವಿಟ್ಠೋ, **ತಾವದೇವ** ತತ್ತಕಾನಿ ಚತುರಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ **ಅಚ್ಚುಗ್ಗತೋ** ಅತಿಉಗ್ಗತೋ ಇದಾನಿ ಪವುಚ್ಚತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೮. **ತಾವ ಅಚ್ಚುಗ್ಗತೋ** ತಥಾ ಅತಿಉಗ್ಗತೋ ನೇರು, ಸೋ ಮಹಾನೇರು **ಆಯತೋ** ಉಚ್ಚತೋ ಚ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ಏವಂ ಮಹನ್ತೋ ನೇರುರಾಜಾ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಿಯೋ ಸಙ್ಖ್ಯಾಣುಭೇದೇನ **ಚುಣ್ಣಿತೋ** ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಕತೋ ಅಸಿ।

೧೧೯. ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬಞ್ಞು ತವ ಞಾಣಂ ಲಕ್ಖೇ ಠಪಿಯಮಾನಮ್ಹಿ ಞಾಣೇ ಸತಂ ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ಏಕೇಕಂ ಬಿನ್ದುಂ ಕತ್ವಾ ಠಪಿತೇ ತದೇವ ಮಹಾನೇರುಸ್ಸ ಚುಣ್ಣಂ ಖಯಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತವ ಞಾಣಂ **ಪಮೇತವೇ** ಪಮಾಣಂ ಕಾತುಂ ಏವ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೨೦. **ಸುಖುಮಚ್ಛಿಕೇನ** ಸುಖುಮಚ್ಛಿದ್ದೇನ ಜಾಲೇನ ಯೋ ಸಕಲಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಉದಕಂ **ಪರಿಕ್ಖಿಪೇ** ಸಮನ್ತತೋ ಪರಿಕ್ಖಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಪರಿಕ್ಖಿತೇ ಯೇ ಕೇಚಿ ಪಾಣಾ ಉದಕೇ ಜಾತಾ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅನ್ತೋಜಾಲಗತಾ **ಸಿಯುಂ** ಭವೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೧. ತಮುಪಮೇಯ್ಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ತಥೇವ ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಯಥಾ ಉದಜಾ ಪಾಣಾ ಅನ್ತೋಜಾಲಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಥೇವ **ಮಹಾವೀರ** ಮಹಾಬೋಧಿಅಧಿಗಮಾಯ ವೀರಿಯಕರ। ಯೇ ಕೇಚಿ **ಪುಥು** ಅನೇಕಾ **ತಿತ್ಥಿಯಾ** ಮಿಚ್ಛಾ ತಿತ್ಥಕರಾ **ದಿಟ್ಠಿಗಹನಪಕ್ಖನ್ದಾ** ದಿಟ್ಠಿಸಙ್ಖಾತಗಹನಂ ಪವಿಟ್ಠಾ **ಪರಾಮಾಸೇನ** ಸಭಾವತೋ ಪರತೋ ಆಮಸನಲಕ್ಖಣಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ **ಮೋಹಿತಾ** ಪಿಹಿತಾ ಸನ್ತಿ।

೧೩೨. ತವ **ಸುದ್ಧೇನ** ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೇನ ಞಾಣೇನ **ಅನಾವರಣದಸ್ಸಿನಾ** ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ ಆವರಣರಹಿತದಸ್ಸನಸೀಲೇನ **ಏತೇ** ಸಬ್ಬೇ ತಿತ್ಥಿಯಾ **ಅನ್ತೋಜಾಲಗತಾ** ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸನ್ತೋ ಪವೇಸಿತಾ ವಾ ತಥೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಞಾಣಂ ತೇ ನಾತಿವತ್ತರೇ**ತಿ ತವ ಞಾಣಂ ತೇ ತಿತ್ಥಿಯಾ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೩. ಏವಂ ವುತ್ತಥೋಮನಾವಸಾನೇ ಭಗವತೋ ಅತ್ತನೋ ಬ್ಯಾಕರಣಾರಬ್ಭಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **ಭಗವಾ ತಮ್ಹಿ ಸಮಯೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ತಾಪಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಥೋಮೇಸಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಥೋಮನಾಯ ಪರಿಯೋಸಾನಕಾಲೇ ಸಙ್ಖ್ಯಾತಿಕ್ಕನ್ತಪರಿವಾರತಾಯ ಮಹಾಯಸೋ ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಭಗವಾ ಕಿಲೇಸಮಾರಾದೀನಂ ಜಿತತ್ತಾ **ಜಿನೋ। ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ** ಅಪ್ಪಿತಸಮಾಧಿತೋ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೩೪-೫. ತಸ್ಸ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ **ಮುನಿನೋ** ಮೋನಸಙ್ಖಾತೇನ ಞಾಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ನಿಸಭೋ ನಾಮ ಸಾವಕೋ **ಸನ್ತಚಿತ್ತೇಹಿ** ವೂಪಸನ್ತಕಿಲೇಸಮಾನಸೇಹಿ ತಾದೀಹಿ ಇಟ್ಠಾನಿಟ್ಠೇಸು ಅಕಮ್ಪಿಯಸಭಾವತ್ತಾ, **ತಾದಿಭಿ** ಖೀಣಾಸವೇಹಿ **ಸುದ್ಧೇಹಿ** ಪರಿಸುದ್ಧಕಾಯಕಮ್ಮಾದಿಯುತ್ತೇಹಿ ಛಳಭಿಞ್ಞೇಹಿ ತಾದೀಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಲೋಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಕಮ್ಪನಸಭಾವೇಹಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ, **ಅಞ್ಞಾಯ** ಜಾನಿತ್ವಾ ಲೋಕನಾಯಕಂ **ಉಪೇಸಿ,** ತಾವದೇವ ಸಮೀಪಂ ಅಗಮಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೩೬. ತೇ ತಥಾ ಆಗತಾ ಸಮಾನಾ **ತತ್ಥ** ಭಗವತೋ ಸಮೀಪೇ। **ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ** ಆಕಾಸೇ ಠಿತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಅಕಂಸು। ತೇ ಸಬ್ಬೇ **ಪಞ್ಜಲಿಕಾ** ನಮಸ್ಸಮಾನಾ ಆಕಾಸತೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ **ಓತರುಂ** ಓರೋಹಿಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೩೭. ಪುನ ಬ್ಯಾಕರಣದಾನಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗಕಾರಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸಿತಂ ಪಾತುಕರೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೧೪೧. **ಯೋ ಮಂ ಪುಪ್ಫೇನಾ**ತಿ ಯೋ ತಾಪಸೋ ಮಯಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಅನೇಕಪುಪ್ಫೇನ ಮಂ ಪೂಜೇಸಿ, ಞಾಣಞ್ಚ ಮೇ **ಅನು** ಪುನಪ್ಪುನಂ **ಥವಿ** ಥೋಮೇಸಿ, **ತಮಹನ್ತಿ** ತಂ ತಾಪಸಂ ಅಹಂ **ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ** ಪಾಕಟಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, **ಮಮ ಭಾಸತೋ** ಭಾಸನ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ **ಸುಣೋಥ** ಸವನವಿಸಯಂ ಕರೋಥ ಮನಸಿ ಕರೋಥ।

೧೫೦. **ಪಚ್ಛಿಮೇ ಭವಸಮ್ಪತ್ತೇ**ತಿ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ದದಮಾನೋ ಭಗವಾ ಆಹ। ತತ್ಥ **ಪಚ್ಛಿಮೇ** ಪರಿಯೋಸಾನಭೂತೇ ಭವೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸತಿ। **ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ** ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಂ **ಗಮಿಸ್ಸತಿ,** ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ರೂಪಸಾರಧನಸಾರವಯಸಾರಕುಲಸಾರಭೋಗಸಾರಪುಞ್ಞಸಾರಾದೀಹಿ ಸಾರೇಹಿ ಸಾರವನ್ತತಾಯ ಸಾರೀ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಕುಚ್ಛಿನಾ ಧಾರಯಿಸ್ಸತಿ।

೧೫೩. ಬ್ಯಾಕರಣಮೂಲಮಾರಭಿ **ಅಪರಿಮೇಯ್ಯೇ ಇತೋ ಕಪ್ಪೇ**ತಿ। ಏತ್ಥ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಪಾರಮೀ ಪೂರಿತಾ, ತಥಾಪಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಅನ್ತರಕಪ್ಪಾನಿ ಉಪಾದಾಯ ಏವಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೧೫೪. "ಸಾರಿಪುತ್ತೋತಿ ನಾಮೇನ, ಹೇಸ್ಸತಿ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ"ತಿ ಬ್ಯಾಕರಣಮದಾಸಿ, ಬ್ಯಾಕರಣಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಥೋಮೇನ್ತೋ ಸೋ ಭಗವಾ **ಅಯಂ ಭಾಗೀರಥೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಗಙ್ಗಾ, ಯಮುನಾ, ಸರಭೂ, ಮಹೀ, ಅಚಿರವತೀತಿ ಇಮಾಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ

ಗಙ್ಗಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಅಯಂ ಭಾಗೀರಥೀ ನಾಮ ಪಠಮಮಹಾಗಙ್ಗಾ **ಹಿಮವನ್ತಾ ಪಭಾವಿತಾ** ಹಿಮವನ್ತತೋ ಆಗತಾ ಅನೋತತ್ತದಹತೋ ಪಭವಾ, **ಮಹೋದಧಿಂ** ಮಹಾಉದಕಕ್ಖನ್ಧಂ **ಅಪ್ಪಯನ್ತಿ** ಪಾಪುಣನ್ತಿ, **ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ** ಮಹಾಸಾಗರಂ **ಅಪ್ಪೇತಿ** ಉಪಗಚ್ಛತಿ ಯಥಾ, ತಥಾ ಏವ ಅಯಂ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ **ಸಕೇ ತೀಸು ವಿಸಾರದೋ** ಅತ್ತನೋ ಕುಲೇ ಪವತ್ತಮಾನೇಸು ತೀಸು ವೇದೇಸು ವಿಸಾರದೋ ಅಪಕ್ಖಲಿತಞಾಣೋ ಪತ್ಥಟಞಾಣೋ। **ಪಞ್ಞಾಯ ಪಾರಮಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ** ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕಞಾಣಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ, **ಪಾಣಿನೇ** ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ **ತಪ್ಪಯಿಸ್ಸತಿ** ಸನ್ತಪ್ಪೇಸ್ಸತಿ ಸುಹಿತ್ತಭಾವಂ ಕರಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೭. **ಹಿಮವನ್ತಮುಪಾದಾಯಾ**ತಿ ಹಿಮಾಲಯಪಬ್ಬತಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ **ಮಹೋದಧಿಂ** ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಉದಕಭಾರಂ **ಸಾಗರಂ** ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಕತ್ವಾ **ಏತ್ಥನ್ತರೇ** ಏತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಪಬ್ಬತಸಾಗರಾನಂ ಮಜ್ಝೇ **ಯಂ ಪುಲಿನಂ** ಯತ್ತಕಾ ವಾಲುಕರಾಸಿ ಅತ್ಥಿ, **ಗಣನಾತೋ** ಗಣನವಸೇನ **ಅಸಙ್ಖಿಯಂ** ಸಙ್ಖ್ಯಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ।

೧೫೮. **ತಮ್ಪಿ ಸಕ್ಕಾ ಅಸೇಸೇನಾ**ತಿ ತಂ ಪುಲಿನಮ್ಪಿ ನಿಸೇಸೇನ **ಸಙ್ಖಾತುಂ** ಸಕ್ಕಾ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯ ಭವೇಯ್ಯ, ಸಾ ಗಣನಾ ಯಥಾ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಥಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಯ **ಅನ್ತೋ** ಪರಿಯೋಸಾನಂ ನ ತ್ವೇವ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೯. **ಲಕ್ಖೇ...ಪೇ...ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಲಕ್ಖೇ** ಞಾಣಲಕ್ಖೇ ಞಾಣಸ್ಸ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಲೇ **ಠಪಿಯಮಾನಮ್ಹಿ** ಠಪಿತೇ ಸತಿ ಗಙ್ಗಾಯ ವಾಲುಕಾ **ಖೀಯೇ** ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೦. **ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ**ತಿ ಚತುರಾಸೀತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸಗಮ್ಭೀರೇ ಚತುಮಹಾಸಾಗರೇ **ಊಮಿಯೋ** ಗಾವುತಾದಿಭೇದಾ ತರಙ್ಗರಾಸಯೋ **ಗಣನಾತೋ ಅಸಙ್ಖಿಯಾ** ಸಙ್ಖ್ಯಾವಿರಹಿತಾ ಯಥಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಥೇವ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಯ **ಅನ್ತೋ** ಪರಿಯೋಸಾನಂ **ನ ಹೇಸ್ಸತಿ** ನ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೧. ಸೋ ಏವಂ ಪಞ್ಞವಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಗೋತಮಗೋತ್ತತ್ತಾ **ಗೋತಮಂ** ಸಕ್ಯಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಕಂ ಸಕ್ಯಪುಙ್ಗವಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ **ಆರಾಧಯಿತ್ವಾ** ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಸೀಲಾಚಾರಾದೀಹಿ ಚಿತ್ತಾರಾಧನಂ ಕತ್ವಾ **ಪಞ್ಞಾಯ** ಸಾವಕಞಾಣಸ್ಸ **ಪಾರಮಿಂ** ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಹೇಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೨. ಸೋ ಏವಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ತೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೇನ ಭಗವತಾ ಇಟ್ಠಾನಿಟ್ಠೇಸು ಅಕಮ್ಪಿಯಸಭಾವೇನ ಪವತ್ತಿತಂ ಪಾಕಟಂ ಕತಂ **ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ** ಸದ್ಧಮ್ಮಂ **ಅನುವತ್ತೇಸ್ಸತಿ** ಅವಿನಸ್ಸಮಾನಂ ಧಾರೇಸ್ಸತಿ। **ಧಮ್ಮವುಟ್ಠಿಯೋ** ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸಙ್ಖಾತಾ ವುಟ್ಠಿಯೋ **ವಸ್ಸೇನ್ತೋ** ದೇಸೇನ್ತೋ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ವಿವರನ್ತೋ ವಿಭಜನ್ತೋ ಉತ್ತಾನೀಕರೋನ್ತೋ ಪವತ್ತಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೩. ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುಙ್ಗವೋ ಭಗವಾ ಏತಂ ಸಬ್ಬಂ **ಅಭಿಞ್ಞಾಯ** ವಿಸೇಸೇನ ಞಾಣೇನ ಜಾನಿತ್ವಾ **ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ** ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ **ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ** ಸಕಲಪಞ್ಞಾದಿಗುಣಗಣಾಭಿರಮೇ ಉಚ್ಚಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೪. ಏವಂ ಸೋ ಲದ್ಧಬ್ಯಾಕರಣೋ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ **ಅಹೋ ಮೇ ಸುಕತಂ ಕಮ್ಮ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಹೋ**ತಿ ವಿಮ್ಹಯತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ **ಸತ್ಥುನೋ** ಗರುನೋ **ಸುಕತಂ** ಸುಟ್ಠು ಕತಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಕತಂ **ಕಮ್ಮಂ** ಪುಞ್ಞಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಅಹೋ ವಿಮ್ಹಯಂ ಅಚಿನ್ತೇಯ್ಯಾನುಭಾವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಸ್ಸ** ಭಗವತೋ **ಅಹಂ ಕಾರಂ** ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಂ ಕತ್ವಾ **ಸಬ್ಬತ್ಥ** ಸಕಲಗುಣಗಣೇ **ಪಾರಮಿಂ** ಪರಿಯೋಸಾನಂ **ಗತೋ** ಪರಮಂ ಕೋಟಿಂ ಸಮ್ಪತ್ತೋ, ಸೋ ಭಗವಾ ಅಹೋ ವಿಮ್ಹಯೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೫. **ಅಪರಿಮೇಯ್ಯೇ**ತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಾತಿಕ್ಕನ್ತಕಾಲಸ್ಮಿಂ ಕತಂ ಕುಸಲಕಮ್ಮಂ, **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭಾವೇ **ಫಲಂ** ವಿಪಾಕಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। **ಸುಮುತ್ತೋ** ಸುಟ್ಠು ವಿಮುತ್ತೋ ಛೇಕೇನ ಧನುಗ್ಗಹೇನ ಖಿತ್ತೋ ಸರವೇಗೋ ಇವ ಅಹಂ ತೇನ

ಪುಞ್ಞಫಲೇನ ಕಿಲೇಸೇ **ಝಾಪಯಿಂ** ಝಾಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೬. ಅತ್ತನೋ ಏವ ವೀರಿಯಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅಸಙ್ಖತನ್**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಸಙ್ಖತನ್**ತಿ ನ ಸಙ್ಖತಂ, ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಸಮಾಗಮ್ಮ ನ ಕತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಂ ಅಸಙ್ಖತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಕಿಲೇಸಕಾಲುಸ್ಸಿಯಾಭಾವೇನ **ಅಚಲಂ** ಕತಸಮ್ಭಾರಾನಂ ಪತಿಟ್ಠಟ್ಠೇನ **ಪದಂ ಗವೇಸನ್ತೋ** ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ **ಸಬ್ಬೇ ತಿತ್ಥಿಯೇ** ಸಕಲೇ ತಿತ್ಥಕರೇ ದಿಟ್ಠುಪ್ಪಾದಕೇ ಪುಗ್ಗಲೇ **ವಿಚಿನಂ** ಉಪಪರಿಕ್ಖನ್ತೋ **ಏಸಾಹಂ** ಏಸೋ ಅಹಂ **ಭವೇ** ಕಾಮಭವಾದಿಕೇ ಭವೇ **ಸಂಸರಿಂ** ಪರಿಬ್ಭಮಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬೭-೮. ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಯಥಾಪಿ ಬ್ಯಾಧಿತೋ ಪೋಸೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಬ್ಯಾಧಿತೋ**ತಿ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ಪೀಳಿತೋ **ಪೋಸೋ** ಪುರಿಸೋ ಓಸಧಂ ಪರಿಯೇಸೇಯ್ಯ ಯಥಾ, ತಥಾ ಅಹಂ ಅಸಙ್ಖತಂ ಅಮತಂ ಪದಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗವೇಸನ್ತೋ **ಅಬ್ಬೋಕಿಣ್ಣಂ** ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ನಿರನ್ತರಂ, **ಪಞ್ಚಸತಂ** ಜಾತಿಪಞ್ಚಸತೇಸು ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೭೦. **ಕುತಿತ್ಥೇ ಸಞ್ಚರಿಂ ಅಹ**ನ್ತಿ ಲಾಮಕೇ ತಿತ್ಥೇ ಗಮನಮಗ್ಗೇ ಅಹಂ ಸಞ್ಚರಿಂ।

೧೭೧. **ಸಾರತ್ಥಿಕೋ ಪೋಸೋ** ಸಾರಗವೇಸೀ ಪುರಿಸೋ। **ಕದಲಿಂ ಛೇತ್ವಾನ ಫಾಲಯೇ**ತಿ ಕದಲಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಛೇತ್ವಾ ದ್ವೇಧಾ ಫಾಲೇಯ್ಯ। **ನ ತತ್ಥ ಸಾರಂ ವಿನ್ದೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ತತ್ಥ ಕದಲಿಕ್ಖನ್ಧೇ ಸಾರಂ ನ ವಿನ್ದೇಯ್ಯ ನ ಲಭೇಯ್ಯ, ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಸಾರೇನ **ರಿತ್ತಕೋ** ತುಚ್ಛೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೭೨. ಯಥಾ ಕದಲಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಸಾರೇನ **ರಿತ್ತೋ** ತುಚ್ಛೋ, **ತಥೇವ** ತಥಾ ಏವ ಲೋಕೇ **ತಿತ್ಥಿಯಾ** ನಾನಾದಿಟ್ಠಿಗತಿಕಾ ಬಹುಜ್ಜನಾ ಅಸಙ್ಖತೇನ ನಿಬ್ಬಾನೇನ **ರಿತ್ತಾ** ತುಚ್ಛಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೇ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ।

೧೭೪. **ಪಚ್ಛಿಮಭವೇ** ಪರಿಯೋಸಾನಜಾತಿಯಂ **ಬ್ರಹ್ಮಬನ್ಧು** ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ಜಾತೋ ಅಹಂ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಹಾಭೋಗಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಮಹನ್ತಂ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಖೇಳಪಿಣ್ಡಂ ಇವ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ, **ಅನಗಾರಿಯಂ** ಕಸಿವಾಣಿಜ್ಜಾದಿಕಮ್ಮವಿರಹಿತಂ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ **ಪಬ್ಬಜಿಂ** ಪಟಿಪಜ್ಜಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪಠಮಭಾಣವಾರವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೭೫-೭. **ಅಜ್ಝಾಯಕೋ...ಪೇ॰... ಮುನಿಂ ಮೋನೇ ಸಮಾಹಿತ**ನ್ತಿ ಮೋನಂ ವುಚ್ಚತಿ ಞಾಣಂ, ತೇನ ಮೋನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮುನಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಮೋನೇ ಸಮ್ಮಾ ಆಹಿತಂ ಠಪಿತಂ ಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆಗುಸಙ್ಖಾತಂ ಪಾಪಂ ನ ಕರೋತೀತಿ ನಾಗೋ, ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರೋ, ತಂ ಮಹಾನಾಗಂ ಸುಟ್ಠು ಫುಲ್ಲಂ ವಿಕಸಿತಪದುಮಂ ಯಥಾ ವಿರೋಚಮಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೮-೧೮೦. **ದಿಸ್ವಾ ಮೇ...ಪೇ॰... ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಅಮತಂ ಪದ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೧೮೧. **ವೀಥಿನ್ತರೇ**ತಿ ವೀಥಿಅನ್ತರೇ **ಅನುಪ್ಪತ್ತಂ** ಸಮ್ಪತ್ತಂ ಉಪಗತಂ ತಂ ಥೇರಂ **ಉಪಗನ್ತ್ವಾ**ನ ಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಹಂ ಪುಚ್ಛಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೮೪. **ಕೀದಿಸಂ ತೇ ಮಹಾವೀರಾ**ತಿ ಸಕಲಧಿತಿಪುರಿಸಸಾಸನೇ ಅರಹನ್ತಾನಮನ್ತರೇ ಪಠಮಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪವತ್ತನೇ, ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಮಹಾವೀರ, ಅನುಜಾತಪರಿವಾರಬಹುಲತಾಯ **ಮಹಾಯಸ ತೇ** ತವ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಕೀದಿಸಂ **ಸಾಸನಂ ಧಮ್ಮಂ**

ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸಙ್ಖಾತಂ ಸಾಸನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸೋ** ಭದ್ರಮುಖ, **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ಸಾಧು** ಭದ್ದಕಂ ಸಾಸನಂ **ಕಥಯಸ್ಸು** ಕಥೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೫. ತತೋ ಕಥಿತಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಸೋ ಮೇ ಪುಟ್ಠೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸೋತಿ** ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರೋ, **ಮೇ** ಮಯಾ **ಪುಟ್ಠೋ** “ಸಾಸನಂ ಕೀದಿಸ”ನ್ತಿ ಕಥಿತೋ ಸಬ್ಬಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಸಬ್ಬಂ ಸಾಸನಂ ಸತ್ಥಗಮ್ಭೀರತಾಯ **ಗಮ್ಭೀರಂ** ದೇಸನಾಧಮ್ಮಪಟಿವೇಧಗಮ್ಭೀರತಾಯ **ಗಮ್ಭೀರಂ** ಪರಮತ್ಥಸಚ್ಚವಿಭಾವಿತಾದಿವಸೇನ **ನಿಪುಣಂ ಪದಂ** ನಿಬ್ಬಾನಂ ತಣ್ಹಾಸಲ್ಲಸ್ಸ **ಹನ್ತಾರಂ** ವಿನಾಸಕರಂ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಸಂಸಾರದುಕ್ಖಸ್ಸ **ಅಪನುದನಂ** ಖೇಪನಕರಂ ಧಮ್ಮನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೮೬. ತೇನ ಕಥಿತಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಯೇ ಧಮ್ಮಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಹೇತುಪ್ಪಭವಾ** ಹೇತುತೋ ಕಾರಣತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಜಾತಾ ಭೂತಾ ಸಙ್ಖಾತಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಅಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಾ, **ಯೇ ಧಮ್ಮಾ** ಯೇ ಸಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಸಭಾವಧಮ್ಮಾ ಸನ್ತಿ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ ಉಪಲಭನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸಂ** ಧಮ್ಮಾನಂ **ಹೇತುಂ** ಕಾರಣಂ ತಥಾಗತೋ **ಆಹ** ಕಥೇಸಿ। **ತೇಸಞ್ಚ ಯೋ ನಿರೋಧೋ**ತಿ ತೇಸಂ ಹೇತುಧಮ್ಮಾನಂ ಯೋ ನಿರೋಧೋ ನಿರುಜ್ಝನಸಭಾವೋ, **ಏವಂವಾದೀ ಮಹಾಸಮಣೋ**ತಿ ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾದಿಗುಣಪರಿವಾರಮಹನ್ತತಾಯ ಸಮಿತಪಾಪತ್ತಾ ವಿದ್ಧಂಸಿತಪಾಪತ್ತಾ ಚ ಮಹಾಸಮಣೋ ಭಗವಾ ಏವಂವಾದೀ ಹೇತುವೂಪಸಮನಾದಿವದನಸೀಲೋ ಕಥೇತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೭. ತತೋ ವುತ್ತಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖಕತಪ್ಪಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಸೋಹ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಉತ್ತಾನಮೇವ।

೧೮೯. **ಏಸೇವ ಧಮ್ಮೋ ಯದಿತಾವದೇವಾ**ತಿ ಸಚೇಪಿ ಇತೋ ಉತ್ತರಿಂ ನತ್ಥಿ, ಏತ್ತಕಮೇವ ಇದಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಮೇವ ಪತ್ತಬ್ಬಂ। ತಥಾ ಏಸೋ ಏವ ಧಮ್ಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಚ್ಚಬ್ಯಥ** ಪಟಿವಿದ್ಧಥ ತುಮ್ಹೇ ಅಸೋಕಂ **ಪದಂ** ನಿಬ್ಬಾನಂ। ಅಮ್ಹೇಹಿ ನಾಮ ಇದಂ ಪದಂ ಬಹುಕೇಹಿ ಕಪ್ಪನಹುತೇಹಿ ಅದಿಟ್ಠಮೇವ ಅಬ್ಭತೀತಂ।

೧೯೦. **ಯ್ವಾಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಗವೇಸನ್ತೋ**ತಿ ಯೋ ಅಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಸನ್ತಿಪದಂ ಗವೇಸನ್ತೋ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ **ಕುತಿತ್ಥೇ** ಕುಚ್ಛಿತತಿತ್ಥೇ ನಿನ್ದಿತಬ್ಬತಿತ್ಥೇ **ಸಞ್ಚರಿಂ** ಪರಿಬ್ಭಮಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ ಮೇ ಅತ್ಥೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ**ತಿ ಸೋ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಮಯಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಸಮ್ಪತ್ತೋ, ಇದಾನಿ ಪನ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ನಪ್ಪಮಜ್ಜಿತುಂ** ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಭವಿತುಂ ಕಾಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೧. ಅಹಂ ಅಸ್ಸಜಿನಾ ಥೇರೇನ **ತೋಸಿತೋ** ಕತಸೋಮನಸ್ಸೋ, **ಅಚಲಂ** ನಿಚ್ಚಲಂ ನಿಬ್ಬಾನಪದಂ, **ಪತ್ವಾನ** ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ **ಸಹಾಯಕಂ** ಕೋಲಿತಮಾಣವಂ **ಗವೇಸನ್ತೋ** ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಅಗಮಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೨. **ದೂರತೋವ ಮಮಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಅಸ್ಸಮಪದತೋ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಮಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ **ಮೇ** ಮಮ ಸಹಾಯೋ ಠಾನನಿಸಜ್ಜಾದಿಇರಿಯಾಪಥೇಹಿ **ಸಮ್ಪನ್ನೋ** ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೋ **ಇದಂ** ಉಪರಿ ವುಚ್ಚಮಾನವಚನಂ **ಅಬ್ರವಿ** ಕಥೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೩. ಭೋ ಸಹಾಯ, **ಪಸನ್ನಮುಖನೇತ್ತಾಸಿ** ಪಸನ್ನೇಹಿ ಸೋಭನೇಹಿ ದದ್ದಲ್ಲಮಾನೇಹಿ ಮುಖನೇತ್ತೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಸಿ। ಮುನಿಭಾವೋ ಇವ ತೇ **ದಿಸ್ಸತಿ** ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಇತ್ಥಮ್ಭೂತೋ ತ್ವಂ **ಅಮತಾಧಿಗತೋ** ಅಮತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಧಿಗತೋ ಅಸಿ, **ಕಚ್ಚಿ ಅಚ್ಚುತಂ** ನಿಬ್ಬಾನಪದಂ ಅಧಿಗತೋ ಅಧಿಗಚ್ಛೀತಿ ಪುಚ್ಛಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೪. **ಸುಭಾನುರೂಪೋ ಆಯಾಸೀ**ತಿ ಸುಭಸ್ಸ ಪಸನ್ನವಣ್ಣಸ್ಸ ಅನುರೂಪೋ ಹುತ್ವಾ ಆಯಾಸಿ ಆಗಚ್ಛಸಿ। **ಆನೇಞ್ಜಕಾರಿತೋ ವಿಯಾ**ತಿ ತೋಮರಾದೀಹಿ ಕಾರಿತೋ ಆನೇಞ್ಜೋ ಹತ್ಥೀ ವಿಯ **ದನ್ತೋವ** ತೀಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ ಇವ ಬಾಹಿತಪಾಪತ್ತಾ, **ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದನ್ತದಮಥೋ** ಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖೋ ನಿಬ್ಬಾನಪದೇ ಉಪಸನ್ತೋ ಅಸೀತಿ ಪುಚ್ಛಿ।

೧೯೫. ತೇನ ಪುಟ್ಠೋ **ಅಮತಂ ಮಯಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೧೯೯. **ಅಪರಿಯೋಸಿತಸಙ್ಕಪ್ಪೋ**ತಿ "ಅನಾಗತೇ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನಾಯ ಕೋಟಿಂ ಅಪ್ಪತ್ತಸಙ್ಕಪ್ಪೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕುತಿತ್ಥೇ** ಅಗನ್ತಬ್ಬಮಗ್ಗೇ **ಅಹಂ ಸಞ್ಚರಿಂ** ಪರಿಬ್ಭಮಿಂ। ಭನ್ತೇ ಗೋತಮ, ಲೋಕಜೇಟ್ಠ ತವ ದಸ್ಸನಂ **ಆಗಮ್ಮ** ಪತ್ವಾ, **ಮಮ ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ** ಮಯ್ಹಂ ಪತ್ಥನಾ **ಪೂರಿತೋ** ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಾಧಿಗಮೇನ ಸಾವಕಪಾರಮೀಞಾಣಸ್ಸ ಪಾಪುಣನೇನ ಪರಿಪುಣ್ಣೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೨೦೦. **ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾ**ಯಾತಿ ಪಥವಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ **ಸಮಯೇ** ಹೇಮನ್ತಕಾಲೇ **ಪುಪ್ಫನ್ತಿ** ವಿಕಸನ್ತಿ, **ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಾ** ಸುಗನ್ಧಾ ಸುಟ್ಠು **ಪವನ್ತಿ** ಪವಾಯನ್ತಿ, **ಸಬ್ಬಪಾಣಿನಂ** ಸಬ್ಬೇ ದೇವಮನುಸ್ಸೇ **ತೋಸೇನ್ತಿ** ಸೋಮನಸ್ಸಯುತ್ತೇ ಕರೋನ್ತಿ ಯಥಾ।

೨೦೧. **ತಥೇವಾಹಂ ಮಹಾವೀರಾ**ತಿ ಮಹಾವೀರಿಯವನ್ತಸಕ್ಯಕುಲಪಸುತಮಹಾಪರಿವಾರ **ತೇ** ತವ ಸಾಸನೇ **ಪತಿಟ್ಠಾಯ** ಅಹಂ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ **ಪುಪ್ಫಿತುಂ** ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ವಿಕಸಿತುಂ **ಸಮಯಂ** ಕಾಲಂ **ಏಸಾಮಿ** ಗವೇಸಾಮಿ ತಥೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೦೨. **ವಿಮುತ್ತಿಪುಪ್ಫ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ವಿಮುಚ್ಚನತೋ ವಿಮೋಚನತೋ ವಾ ವಿಮುತ್ತಿ ಅರಹತ್ತಫಲವಿಮುತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಪುಪ್ಫಂ **ಏಸನ್ತೋ** ಗವೇಸೇನ್ತೋ, ತಞ್ಚ ಖೋ **ಭವಸಂಸಾರಮೋಚನಂ** ಕಾಮಭವಾದಿಭವೇಸು ಸಂಸರಣಂ ಗಮನಂ ಭವಸಂಸಾರಂ, ತತೋ ಮೋಚನಂ ಭವಸಂಸಾರಮೋಚನಂ। **ವಿಮುತ್ತಿಪುಪ್ಫಲಾಭೇನಾ**ತಿ ವಿಮುಚ್ಚನಂ ವಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ ವಾ ಕತಸಮ್ಭಾರಾ ಏತಾಯಾತಿ ವಿಮುತ್ತಿ, ಅಗ್ಗಫಲಂ। ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ವಿಕಸನ್ತಿ ವೇನೇಯ್ಯಾ ಏತೇನಾತಿ ಪುಪ್ಫಂ। ವಿಮುತ್ತಿ ಏವ ಪುಪ್ಫಂ ವಿಮುತ್ತಿಪುಪ್ಫಂ। ಲಭನಂ ಲಾಭೋ, ವಿಮುತ್ತಿಪುಪ್ಫಸ್ಸ ಲಾಭೋ ವಿಮುತ್ತಿಪುಪ್ಫಲಾಭೋ। ತೇನ ವಿಮುತ್ತಿಪುಪ್ಫಲಾಭೇನ ಅಧಿಗಮನೇನ **ಸಬ್ಬಪಾಣಿನಂ** ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ **ತೋಸೇಮಿ** ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಪಾಪೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೦೩. "**ಯಾವತಾ ಬುದ್ಧಖೇತ್ತಮ್ಹೀ**"ತಿಆದೀಸು **ಚಕ್ಖುಮ** ಪಞ್ಚಹಿ ಚಕ್ಖೂಹಿ ಚಕ್ಖುಮನ್ತ ಯತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ರತನಸುತ್ತಾದೀನಂ ಪರಿತ್ತಾನಂ ಆಣಾ ಆನುಭಾವೋ ಪವತ್ತತಿ, ತತ್ತಕೇ ಸತಸಹಸ್ಸಕೋಟಿಚಕ್ಕವಾಳಸಙ್ಖಾತೇ ಬುದ್ಧಖೇತ್ತೇ **ಠಪೇತ್ವಾನ ಮಹಾಮುನಿಂ** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸೇಸು ಸತ್ತೇಸು ಅಞ್ಞೋ **ಕೋಚಿ ತವ ಪುತ್ತಸ್ಸ** ತುಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೇನ ಮಯಾ **ಪಞ್ಞಾಯ ಸದಿಸೋ** ಸಮೋ ನತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನಮೇವ।

೨೦೮. **ಪಟಿಪನ್ನಾ**ತಿ ಚತುಮಗ್ಗಸಮಙ್ಗಿನೋ ಚ **ಫಲಟ್ಠಾ** ಅರಹತ್ತಫಲೇ ಠಿತಾ ಚ **ಸೇಖಾ ಫಲಸಮಙ್ಗಿನೋ** ಹೇಟ್ಠಿಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಫಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಚ ಏತೇ ಅಟ್ಠ ಅರಿಯಭಿಕ್ಖೂ, **ಉತ್ತಮತ್ಥಂ** ನಿಬ್ಬಾನಂ **ಆಸೀಸಕಾ** ಗವೇಸಕಾ, **ತಂ** ಪಞ್ಞವನ್ತಂ **ಪರಿವಾರೇನ್ತಿ ಸದಾ** ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಸೇವನ್ತಿ ಭಜನ್ತಿ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೧೦. ಕಾಯವೇದನಾಚಿತ್ತಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾನಂ **ಕುಸಲಾ** ಛೇಕಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾದೀನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ **ಭಾವನಾಯ**ವಡ್ಢನಾಯ **ರತಾ** ಅಲ್ಲೀನಾ।

೨೧೪

. **ಉಳುರಾಜಾವ** ತಾರಕರಾಜಾ ಇವ ಚ ಸೋಭಸಿ।

೨೧೫. ರುಕ್ಖಪಬ್ಬತರತನಸತ್ತಾದಯೋ ಧಾರೇತೀತಿ ಧರಣೀ, ಧರಣಿಯಂ ರುಹಾ ಸಞ್ಜಾತಾ ವಡ್ಢಿತಾ ಚಾತಿ **ಧರಣೀರುಹಾ** ರುಕ್ಖಾ। ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಯ **ರುಹನ್ತಿ** ವಡ್ಢನ್ತಿ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ। **ವೇಪುಲ್ಲತಂ** ವಿಪುಲಭಾವಂ ಪರಿಪೂರಭಾವಂ **ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ತೇ** ರುಕ್ಖಾ ಕಮೇನ **ಫಲಂ ದಸ್ಸಯನ್ತಿ** ಫಲಧಾರಿನೋ ಹೋನ್ತಿ।

೩೦೭-೯. ಪುನಪಿ ಭಗವನ್ತಮೇವ ಥೋಮೇನ್ತೋ **ಸಿನ್ಧು ಸರಸ್ಸತೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸಿನ್ಧುವಾದಿ ನಾಮ ಗಙ್ಗಾ ಚ ಸರಸ್ಸತೀ ನಾಮ ಗಙ್ಗಾ ಚ ನನ್ದಿಯಗಙ್ಗಾ ಚ ಚನ್ದಭಾಗಾಗಙ್ಗಾ ಚ ಗಙ್ಗಾ ನಾಮ ಗಙ್ಗಾ ಚ ಯಮುನಾ ನಾಮ ಗಙ್ಗಾ ಚ ಸರಭೂ ನಾಮ ಗಙ್ಗಾ ಚ ಮಹೀ ನಾಮ ಗಙ್ಗಾ ಚ। **ಸನ್ದಮಾನಾನಂ** ಗಚ್ಛನ್ತೀನಂ **ಏತಾಸಂ** ಗಙ್ಗಾನಂ **ಸಾಗರೋವ** ಸಮುದ್ದೋ ಏವ **ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ** ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಧಾರೇತಿ। ತದಾ ಏತಾ ಸಬ್ಬಗಙ್ಗಾ **ಪುರಿಮಂ ನಾಮಂ** ಸಿನ್ಧುವಾದಿಗಙ್ಗಾತ್ಯಾದಿಕಂ ಪುರಿಮಂ ನಾಮಪಣ್ಣತ್ತಿವೋಹಾರಂ **ಜಹನ್ತಿ** ಛಡ್ಡೇನ್ತಿ **ಸಾಗರೋತೇವ** ಸಾಗರೋ ಇತಿ ಏವ **ಞಾಯತಿ** ಪಾಕಟಾ ಭವತಿ ಯಥಾ। **ತಥೇವ** ತಥಾ ಏವ **ಇಮೇ ಚತುಬ್ಬಣ್ಣಾ** ಖತ್ತಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಸ್ಸಸುದ್ದಸಙ್ಖಾತಾ ಚತ್ತಾರೋ ಕುಲಾ **ತವನ್ತಿಕೇ** ತವ ಅನ್ತಿಕೇ ಸಮೀಪೇ **ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ** ಪತ್ತಕಾಸಾಯಚೀವರಧಾರಿನೋ ಪರಿಚರನ್ತಾ **ಪುರಿಮಂ ನಾಮಂ** ಖತ್ತಿಯಾದಿನಾಮಧೇಯ್ಯಂ ಪಣ್ಣತ್ತಿವೋಹಾರಂ **ಜಹನ್ತಿ** ಚಜನ್ತಿ, **ಬುದ್ಧಪುತ್ತಾತಿ** ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಓರಸಾತಿ **ಞಾಯರೇ** ಪಾಕಟಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ।

೩೧೦-೪. **ಚನ್ದೋ** ಚನ್ದಮಣ್ಡಲೋ ಅಬ್ಭಾ ಮಹಿಕಾ ರಜೋ ಧುಮೋ ರಾಹೂತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇಹಿ ವಿರಹಿತತ್ತಾ **ವಿಮಲೋ** ವಿಗತಮಲೋ ನಿಮ್ಮಲೋ, **ಆಕಾಸಧಾತುಯಾ** ಆಕಾಸಗಬ್ಭೇ **ಗಚ್ಛಂ** ಗಚ್ಛನ್ತೋ, **ಸಬ್ಬೇ** ತಾರಕಸಮೂಹೇ ಆಭಾಯ ಮದ್ದಮಾನೋ ಲೋಕೇ **ಅತಿರೋಚತಿ** ದದ್ದಲ್ಲತಿ ಯಥಾ। **ತಥೇವ** ತಥಾ ಏವ ತ್ವಂ…ಪೇ॰…।

೩೧೫-೭. **ಉದಕೇ ಜಾತಾ** ಉದಕೇ ಸಂವಡ್ಢಾ ಕುಮುದಾ ಮನ್ದಾಲಕಾ ಚ **ಬಹೂ** ಸಙ್ಖಾತಿಕ್ಕನ್ತಾ, **ತೋಯೇನ** ಉದಕೇನ ಕದ್ದಮಕಲಲೇನ ಚ **ಉಪಲಿಮ್ಪನ್ತಿ** ಅಲ್ಲೀಯನ್ತಿ ಯಥಾ, ತಥೇವ **ಬಹುಕಾ ಸತ್ತಾ** ಅಪರಿಮಾಣಾ ಸತ್ತಾ ಲೋಕೇ **ಜಾತಾ** ಸಂವಡ್ಢಾ ರಾಗೇನ ಚ ದೋಸೇನ ಚ **ಅಟ್ಟಿತಾ** ಬನ್ಧಿತಾ **ವಿರೂಹರೇ** ವಿರುಹನ್ತಿ। ಕದ್ದಮೇ ಕುಮುದಂ ಯಥಾ ವಿರುಹತಿ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। **ಕೇಸರೀತಿ** ಪದುಮಂ।

೩೧೯-೨೦. **ರಮ್ಮಕೇ ಮಾಸೇತಿ** ಕತ್ತಿಕಮಾಸೇ "ಕೋಮುದಿಯಾ ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯಾ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ। **ವಾರಿಜಾ** ಪದುಮಪುಪ್ಫಾದಯೋ **ಬಹೂ** ಪುಪ್ಫಾ **ಪುಪ್ಫನ್ತಿ** ವಿಕಸನ್ತಿ, **ತಂ ಮಾಸಂ** ತಂ ಕತ್ತಿಕಮಾಸಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತಿ ವಾರಿಜಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಮಯೋ ಪುಪ್ಫನಾಯ ಸೋತಿ** ಸೋ ಕತ್ತಿಕಮಾಸೋ ಪುಪ್ಫನಾಯ ವಿಕಸನಾಯ ಸಮಯೋ ಕಾಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ತಥೇವ ತ್ವಂ, ಸಕ್ಯಪುತ್ತ, **ಪುಪ್ಫಿತೋ** ವಿಕಸಿತೋ ಅಸಿ। **ಪುಪ್ಫಿತೋ ತೇ ವಿಮುತ್ತಿಯಾತಿ** ತೇ ತುಯ್ಹಂ ಸಿಸ್ಸಾ ಕತಸಮ್ಭಾರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅರಹತ್ತಫಲಞಾಣೇನ ಪುಪ್ಫಿತೋ ವಿಕಸಿತೋ। ಯಥಾ ವಾರಿಜಂ ಪದುಮಂ ಪುಪ್ಫನಸಮಯಂ ನಾತಿಕ್ಕಮತಿ, ತಥಾ ತೇ ಸಾಸನಂ ಓವಾದಾನುಸಾಸನಿಂ **ನಾತಿವತ್ತನ್ತಿ** ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೨೩-೪. **ಯಥಾಪಿ ಸೇಲೋ ಹಿಮವಾತಿ** ಹಿಮವಾ ನಾಮ ಸೇಲಮಯಪಬ್ಬತೋ। **ಸಬ್ಬಪಾಣೀನಂ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಬ್ಯಾಧಿತಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ **ಓಸಧೋ** ಓಸಧವನ್ತೋ ಸಬ್ಬನಾಗಾನಂ ಸಬ್ಬಅಸುರಾನಂ ಸಬ್ಬದೇವಾನಞ್ಚ **ಆಲಯೋ** ಅಗಾರಭೂತೋ ಯಥಾ, ತಥೇವ ತ್ವಂ, ಮಹಾವೀರ, ಸಬ್ಬಪಾಣೀನಂ ಜರಾಬ್ಯಾಧಿಮರಣಾದೀಹಿ ಪಮೋಚನತೋ ಓಸಧೋ ವಿಯ। ಯಥಾ ಸೋ ಹಿಮವಾ ನಾಗಾದೀನಂ ಆಲಯೋ, ತಥಾ ತೇವಿಜ್ಜಾಯ ಚ ಛಳಭಿಞ್ಞಾಯ ಚ ಇದ್ಧಿಯಾ ಚ **ಪಾರಮಿಂ** ಪರಿಯೋಸಾನಂ **ಗತಾ** ಪತ್ತಾ ತುವಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಹೇಟ್ಠಾ ವಾ ಉಪರಿ ವಾ ಉಪಮಾಉಪಮೇಯ್ಯವಸೇನ ಗಾಥಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧನಯಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾವ।

೩೪೧. **ಆಸಯಾನುಸಯಂ ಞತ್ವಾತಿ** ಏತ್ಥ ಆಸಯೋತಿ ಅಜ್ಝಾಸಯೋ ಚರಿಯಾ, ಅನುಸಯೋತಿ ಥಾಮಗತಕಿಲೇಸೋ। "ಅಯಂ ರಾಗಚರಿತೋ, ಅಯಂ ದೋಸಚರಿತೋ, ಅಯಂ ಮೋಹಚರಿತೋ"ತಿಆದಿನಾ ಆಸಯಞ್ಚ ಅನುಸಯಂ ಕಿಲೇಸಪವತ್ತಿಞ್ಚ ಜಾನಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಬಲಾಬಲ**ನ್ತಿ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಾದೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಸ್ವಾಕಾರೋ ದ್ವಾಕಾರೋ ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೋತಿ ಏವಂ ಬಲಾಬಲಂ ಜಾನಿತ್ವಾ। **ಭಬ್ಬಾಭಬ್ಬೇ ವಿದಿತ್ವಾನಾತಿ** "ಮಯಾ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಭಬ್ಬೋ ಸಮತ್ಥೋ, ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಭಬ್ಬೋ"ತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ,

ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬಞ್ಞು ತ್ವಂ ಚಾತುದ್ದೀಪಿಕಮಹಾಮೇಘೋ ವಿಯ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸೀಹನಾದೇನ ಅಭೀತನಾದೇನ **ಗಜ್ಜಸಿ** ಸಕಲಂ ಚಕ್ಕವಾಳಂ ಏಕನಿನ್ನಾದಂ ಕರೋಸಿ।

೩೪೩-೪. **ಚಕ್ಕವಾಳಪರಿಯನ್ತಾ**ತಿ ಸಮನ್ತಾ ಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪರಿಸಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಭವೇಯ್ಯ। ತೇ ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನಾ **ನಾನಾದಿಟ್ಠೀ** ಅನೇಕದಸ್ಸನಗಾಹಿನೋ ವಿವದಮಾನಾ ದ್ವೇಳ್ಹಕಜಾತಾ ವಿವದನ್ತಿ, ತಂ ತೇಸಂ **ವಿಮತಿಚ್ಛೇದನಾಯ** ದುಬುದ್ಧಿಭಿನ್ದನತ್ಥಾಯ **ಸಬ್ಬೇಸಂ** ಸತ್ತಾನಂ **ಚಿತ್ತಮಞ್ಞಾಯ** ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಞತ್ವಾ **ಓಪಮ್ಮಕುಸಲೋ** ಉಪಮಾಉಪಮೇಯ್ಯೇಸು ದಕ್ಖೋ ತ್ವಂ, ಮುನಿ, **ಏಕಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇನ್ತೋವ** ಏಕೇನೇವ ಪಞ್ಹಕಥನೇನ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭೇ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಪಾಣೀನಂ **ವಿಮತಿಂ** ಸಂಸಯಂ **ಛಿನ್ದಸಿ** ನಿಕ್ಕಙ್ಖಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೪೫. **ಉಪದಿಸಸದಿಸೇಹೇವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಉದಕಸ್ಸ ಉಪರಿ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ ಪಾಕಟಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಉಪದಿಸಾ, ಸೇವಾಲಾ। ಉಪದಿಸೇಹಿ ಸದಿಸಾ ಉಪದಿಸಸದಿಸಾ, ಮನುಸ್ಸಾ। ಯಥಾ ಹಿ ಉಪದಿಸಾ ಸೇವಾಲಾ ಉದಕಂ ಅದಿಸ್ಸಮಾನಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸುಪರಿ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಥಾ **ವಸುಧಾ** ಪಥವೀ ತೇಹಿ ಉಪದಿಸಸದಿಸೇಹಿ ಏವ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ನಿರನ್ತರಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಠಿತೇಹಿ ಪೂರಿತಾ ಭವೇಯ್ಯ। ತೇ ಸಬ್ಬೇವ ಪಥವಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಠಿತಾ ಮನುಸ್ಸಾ **ಪಞ್ಜಲಿಕಾ** ಸಿರಸಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹಿತಾ **ಕಿತ್ತಯುಂ ಲೋಕನಾಯಕಂ** ಲೋಕನಾಯಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇಯ್ಯುಂ।

೩೪೬. **ತೇ** ಸಬ್ಬೇ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ **ಕಪ್ಪಂ ವಾ** ಸಕಲಂ ಕಪ್ಪಂ **ಕಿತ್ತಯನ್ತಾ** ಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತಾಪಿ **ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ** ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಕಿತ್ತಯುಂ। ತಥಾಪಿ ತೇ ಸಬ್ಬೇ **ಪರಿಮೇತುಂ** ಗುಣಪಮಾಣಂ ಕಥೇತುಂ **ನ ಪಪ್ಪೇಯ್ಯುಂ** ನ ಸಮ್ಪಾಪುಣೇಯ್ಯುಂ ನ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯುಂ। **ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋ ತಥಾಗತೋ** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅಪರಿಮೇಯ್ಯೋ ಗುಣಾತಿರೇಕೋ। ಏತೇನ ಗುಣಮಹನ್ತತಂ ದೀಪೇತಿ।

೩೪೭. **ಸಕೇನ ಥಾಮೇನ** ಅತ್ತನೋ ಬಲೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ಉಪಮಾಉಪಮೇಯ್ಯವಸೇನ **ಜಿನೋ** ಜಿತಕಿಲೇಸೋ ಬುದ್ಧೋ **ಮಯಾ ಕಿತ್ತಿತೋ** ಥೋಮಿತೋ ಯಥಾ ಅಹೋಸಿ, ಏವಮೇವ ಸಬ್ಬೇ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಕಪ್ಪಕೋಟೀಪಿ ಕಪ್ಪಕೋಟಿಸತೇಪಿ **ಕಿತ್ತೇನ್ತಾ ಪಕಿತ್ತಯುಂ** ಕಥೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೪೮. ಪುನಪಿ ಗುಣಾನಂ ಅಪ್ಪಮಾಣತಂ ದೀಪೇತುಂ **ಸಚೇ ಹಿ ಕೋಚಿ ದೇವೋ ವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಪೂರಿತಂ ಪರಿಕಡ್ಢೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಪೂರಿತಉದಕಂ ಸಮನ್ತತೋ ಆಕಡ್ಢೇಯ್ಯ। **ಸೋ** ಪುಗ್ಗಲೋ **ವಿಘಾತಂ** ದುಕ್ಖಮೇವ **ಲಭೇಯ್ಯ** ಪಾಪುಣೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೫೦. **ವತ್ತೇಮಿ ಜಿನಸಾಸನನ್ತಿ** ಜಿನೇನ ಭಾಸಿತಂ ಸಕಲಂ ಪಿಟಕತ್ತಯಂ ವತ್ತೇಮಿ ಪವತ್ತೇಮಿ ರಕ್ಖಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತೀ**ತಿ ಧಮ್ಮೇನ ಪಞ್ಞಾಯ ಭಗವತೋ ಚತುಪರಿಸಸಙ್ಖಾತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಪತಿ ಪಧಾನೋತಿ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ। **ಸಕ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ** ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ **ಅಜ್ಜ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ತಮಾನಕಾಲೇ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಞ್ಞೋ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೋ ವಿಯ ಸಕಲಂ ಬುದ್ಧಸಾಸನಂ ಪಾಲೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೫೧-೨. ಅತ್ತನೋ ಸಂಸಾರಪರಿಬ್ಭಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಯೋ ಕೋಚಿ ಮನುಜೋ ಭಾರ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ಯೋ ಕೋಚಿ **ಮನುಜೋ** ಮಾನುಸೋ **ಭಾರಂ** ಸೀಸಭಾರಂ **ಮತ್ಥಕೇ** ಸೀಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ **ಧಾರೇಯ್ಯ** ವಹೇಯ್ಯ, **ಸದಾ** ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಸೋ ಮನುಜೋ ತೇನ **ಭಾರೇನ ದುಕ್ಖಿತೋ** ಪೀಳಿತೋ ಅತಿಭೂತೋ **ಅಸ್ಸ** ಭವೇಯ್ಯ। ಭಾರೋ ಭರಿತಭಾರೋ ಭರಿತೋ ಅತೀವ ಭಾರಿತೋ। **ತಥಾ** ತೇನ ಪಕಾರೇನ ಅಹಂ ರಾಗಗ್ಗಿದೋಸಗ್ಗಿಮೋಹಗ್ಗಿಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ತೀಹಿ ಅಗ್ಗೀಹಿ ಡಯ್ಹಮಾನೋ, **ಗಿರಿಂ ಉದ್ಧರಿತೋ**

ಯಥಾ ಮಹಾಮೇರುಪಬ್ಬತಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಠಪಿತೋ **ಭವಭಾರೇನ** ಭವಸಂಸಾರುಪ್ಪತ್ತಿಭಾರೇನ, **ಭರಿತೋ** ದುಕ್ಖಿತೋ ಭವೇಸು **ಸಂಸರಿಂ** ಪರಿಬ್ಭಮಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೫೪. **ಓರೋಪಿತೋ ಚ ಮೇ ಭಾರೋ**ತಿ ಇದಾನಿ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋ ಭವಭಾರೋ ಮಯಾ ಓರೋಪಿತೋ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ। **ಭವಾ ಉಗ್ಘಾಟಿತಾ ಮಯಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇ ನವ ಭವಾ ಮಯಾ ವಿದ್ಧಂಸಿತಾ। **ಸಕ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ** ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಯಂ **ಕರಣೀಯಂ** ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಮಗ್ಗಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಕಿಲೇಸವಿದ್ಧಂಸನಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಮಯಾ ಕತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೫೫. ಪುನ ಅತ್ತನೋ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಯಾವತಾ ಬುದ್ಧಖೇತ್ತಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಯಾವತಾ** ಯತ್ತಕೇ ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳಸಙ್ಖಾತೇ ಬುದ್ಧಖೇತ್ತೇ **ಸಕ್ಯಪುಙ್ಗವಂ** ಸಕ್ಯಕುಲಜೇಟ್ಠಕಂ ಭಗವನ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಸತ್ತೇಸು ಕೋಚಿಪಿ ಪಞ್ಞಾಯ **ಮೇ** ಮಯಾ ಸಮೋ ನತ್ಥೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ತೇನಾಹ - "ಅಹಂ ಅಗ್ಗೋಮ್ಹಿ ಪಞ್ಞಾಯ, ಸದಿಸೋ ಮೇ ನ ವಿಜ್ಜತೀ"ತಿ।

೩೫೬. ಪುನ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸಮಾಧಿಮ್ಹೀ**ತ್ಯಾದಿಮಾಹ। ತಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೩೬೦. **ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖಾನಖಿಪ್ಪಪಟಿಲಾಭೀ**ತಿ ಪಠಮಜ್ಝಾನಾದೀನಂ ಝಾನಾನಂ ಲೋಕತೋ ವಿಮುಚ್ಚನತೋ "ವಿಮೋಕ್ಖ"ನ್ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತಾನಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಲೋಕುತ್ತರವಿಮೋಕ್ಖಾನಞ್ಚ ಖಿಪ್ಪಲಾಭೀ ಸೀಘಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬೧. ಏವಂ ಮಹಾನುಭಾವಸ್ಸಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು ಗಾರವಬಹುಮಾನತಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಉದ್ಧತವಿಸೋವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಉದ್ಧತವಿಸೋ** ಉಪ್ಪಾಟಿತಘೋರವಿಸೋ ಸಪ್ಪೋ ಇವ **ಛಿನ್ನವಿಸಾಣೋವ** ಛಿನ್ದಿತಸಿಙ್ಗೋ ಉಸಭೋ ಇವ ಅಹಂ ಇದಾನಿ **ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮಾನದಪ್ಪೋವ** ಛಡ್ಡಿತಗೋತ್ತಮದಾದಿಮಾನದಪ್ಪೋವ **ಗಣಂ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ **ಗರುಗಾರವೇನ** ಆದರಬಹುಮಾನೇನ **ಉಪೇಮಿ** ಉಪಗಚ್ಛಾಮಿ।

೩೬೩. ಇದಾನಿ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಮಹತ್ತತಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಯದಿರೂಪಿನೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಏವರೂಪಾ ಮೇ ಮಹತೀ ಪಞ್ಞಾ ಅರೂಪಿನೀ ಸಮಾನಾ ಯದಿ ರೂಪಿನೀ ಭವೇಯ್ಯ, ತದಾ ಮೇ ಮಮ ಪಞ್ಞಾ **ವಸುಪತೀನಂ** ಪಥವಿಸ್ಸರಾನಂ ರಾಜೂನಂ **ಸಮೇಯ್ಯ** ಸಮಾ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಮಹತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತತೋ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣೇನ ಪುಬ್ಬೇ ಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ **ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಮಯಾ ಕತಾಯ ಞಾಣಥೋಮನಾಯ ಫಲಂ ಏತಂ ಮಮ ಪಞ್ಞಾಮಹತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬೪. **ಪವತ್ತಿತಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಚಕ್ಕ-ಸದ್ದೋ ಪನಾಯಂ "ಚತುಚಕ್ಕಯಾನ"ನ್ತಿಆದೀಸು ವಾಹನೇ ವತ್ತತಿ। "ಪವತ್ತಿತೇ ಚ ಪನ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕೇ"ತಿಆದೀಸು (ಮಹಾವ॰ ೧೭; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೮೧) ದೇಸನಾಯಂ। "ಚಕ್ಕಂ ವತ್ತಯ ಸಬ್ಬಪಾಣಿನ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಜಾ॰ ೧.೭.೧೪೯) ದಾನಮಯಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯಂ। "ಚಕ್ಕಂ ವತ್ತೇತಿ ಅಹೋರತ್ತ"ನ್ತಿಆದೀಸು ಇರಿಯಾಪಥೇ। "ಇಚ್ಛಾಹತಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ, ಚಕ್ಕಂ ಭಮತಿ ಮತ್ಥಕೇ"ತಿಆದೀಸು (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೦೪; ೧.೫.೧೦೩) ಖುರಚಕ್ಕೇ "ರಾಜಾ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಚಕ್ಕಾನುಭಾವೇನ ವತ್ತನಕೋ"ತಿಆದೀಸು (ಇತಿವು॰ ೨೨; ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨೫೮) ರತನಚಕ್ಕೇ। ಇಧ ಪನಾಯಂ ದೇಸನಾಯಂ। **ತಾದಿನಾ** ತಾದಿಗುಣಸಮನ್ನಾಗತೇನ **ಸಕ್ಯಪುತ್ತೇನ** ಗೋತಮಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ **ಪವತ್ತಿತಂ** ದೇಸಿತಂ ಪಿಟಕತ್ತಯಸಙ್ಖಾತಂ **ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ** ಅಹಂ **ಸಮ್ಮಾ** ಅವಿಪರೀತೇನ **ಅನುವತ್ತೇಮಿ** ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ವತ್ತೇಮಿ, ದೇಸೇಮಿ ದೇಸನಂ ಕರೋಮಿ। **ಇದಂ** ಅನುವತ್ತನಂ ದೇಸಿತಸ್ಸ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ದೇಸನಂ ಪುರಿಮಬುದ್ಧಾನಂ ಕತಾಯ ಞಾಣಥೋಮನಾಯ ಫಲನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೬೫. ತತೋ ಸಪ್ಪುರಿಸೂಪನಿಸ್ಸಯಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಾದಿಪುಞ್ಞಫಲಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಮಾ ಮೇ ಕದಾಚಿ ಪಾಪಿಚ್ಛೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪಾಪಿಚ್ಛೋ** ಲಾಮಕಾಯ ಇಚ್ಛಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪಾಪಚಾರೀ ಪುಗ್ಗಲೋ ಚ ಠಾನನಿಸಜ್ಜಾದೀಸು ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಕರಣೇ **ಕುಸೀತೋ** ಚ ಝಾನಸಮಾಧಿಮಗ್ಗಭಾವನಾದೀಸು **ಹೀನವೀರಿಯೋ** ಚ ಗನ್ಥಧುರವಿಪಸ್ಸನಾಧುರವಿರಹಿತತ್ತಾ **ಅಪ್ಪಸ್ಸುತೋ** ಚ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾದೀಸು ಆಚಾರವಿರಹಿತತ್ತಾ **ಅನಾಚಾರೋ** ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ **ಕದಾಚಿ** ಕಾಲೇ **ಕತ್ಥಚಿ** ಠಾನೇ **ಮೇ** ಮಯಾ ಸಹ **ಸಮೇತೋ** ಸಮಾಗತೋ **ಮಾ ಅಹು** ಮಾ ಭವತೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೬೬. **ಬಹುಸ್ಸುತೋ**ತಿ ಪರಿಯತ್ತಿಪಟಿವೇಧವಸೇನ ದುವಿಧೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ। **ಮೇಧಾವೀ**ತಿ ಮೇಧಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಚ। **ಸೀಲೇಸು ಸುಸಮಾಹಿತೋ**ತಿ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಮಗ್ಗಸಮ್ಪಯುತ್ತಸೀಲಅಟ್ಠಙ್ಗುಪೋಸಥಸೀಲಾದೀಸು ಸುಟ್ಠು ಆಹಿತೋ ಠಪಿತಚಿತ್ತೋ ಚ। **ಚೇತೋಸಮಥಾನುಯುತ್ತೋ**ತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕೀಭಾವಮನುಯುತ್ತೋ ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ। **ಅಪಿ ಮುದ್ಧನಿ ತಿಟ್ಠತು** ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಯ್ಹಂ ಮುದ್ಧನಿ ಸಿರಸಿ ಅಪಿ ತಿಟ್ಠತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬೭. ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಫಲಾನಿಸಂಸಂ ವತ್ವಾ ತತ್ಥಞ್ಞೇ ನಿಯೋಜೇನ್ತೋ **ತಂ ವೋ ವದಾಮಿ ಭದ್ದನ್ತೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೩೬೮-೯. **ಯಮಹ**ನ್ತಿ ಯಂ ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರಂ ಅಹಂ **ಪಠಮಂ** ಆದಿಮ್ಹಿ ದಿಸ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಪಟಿಲಾಭೇನ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಾದೀನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ **ವಿಮಲೋ** ಮಲರಹಿತೋ **ಅಹುಂ** ಅಹೋಸಿ, **ಸೋ** ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರೋ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ಆಚರಿಯೋ** ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಸಿಕ್ಖಾಪಕೋ ಅಹುಂ। ಅಹಂ ತಸ್ಸ ಸವನಾಯ ಅನುಸಾಸನೇನ ಅಜ್ಜ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಅಹುಂ। **ಸಬ್ಬತ್ಥ** ಸಬ್ಬೇಸು ಗುಣೇಸು **ಪಾರಮಿಂ ಪತ್ತೋ** ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಪತ್ತೋ **ಅನಾಸವೋ** ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ ವಿಹರಾಮಿ।

೩೭೦. ಅತ್ತನೋ ಆಚರಿಯೇ ಸಗಾರವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಯೋ ಮೇ ಆಚರಿಯೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಯೋ** ಅಸ್ಸಜಿ ನಾಮ ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ಸಾವಕೋ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ ಆಚರಿಯೋ **ಆಸಿ** ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಥೇರೋ **ಯಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ** ಯಸ್ಮಿಂ ದಿಸಾಭಾಗೇ ವಸತಿ, ಅಹಂ ತಂ ದಿಸಾಭಾಗಂ **ಉಸ್ಸೀಸಮ್ಹಿ** ಸೀಸುಪರಿಭಾಗೇ ಕರೋಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೭೧. ತತೋ ಅತ್ತನೋ ಠಾನನ್ತರಪ್ಪತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಮಮ ಕಮ್ಮ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಗೋತಮೋ** ಭಗವಾ **ಸಕ್ಯಪುಙ್ಗವೋ** ಸಕ್ಯಕುಲಕೇತು ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣೇನ ಮಮ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಮ್ಮಂ **ಸರಿತ್ವಾನ** ಞತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ **ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ** ಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನೇ ಮಂ ಠಪೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೭೪. ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ, ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ, ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ, ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾತಿ ಇಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಚ, ತಾಸಂ ಭೇದೋ **ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಮಗ್ಗೇ** (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೭೬; ವಿಭ॰ ೭೧೮) ವುತ್ತೋಯೇವ। ಚತುಮಗ್ಗಚತುಫಲವಸೇನ ವಾ ರೂಪಾರೂಪಝಾನವಸೇನ ವಾ ಅಟ್ಠ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಸಂಸಾರವಿಮುಚ್ಚನಧಮ್ಮಾ ಚ ಇದ್ಧಿವಿಧಾದಯೋ ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಚ **ಸಚ್ಛಿಕತಾ** ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತಾ। **ಕತಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅನುಸಿಟ್ಠಿ ಓವಾದಸಙ್ಖಾತಂ ಸಾಸನಂ ಕತಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ನಿಪ್ಫಾದಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇತ್ಥಂ ಸುದನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಇತ್ಥ**ನ್ತಿ ನಿದಸ್ಸನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ, ಇಮಿನಾ ಪಕಾರೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ಸಕಲಸಾರಿಪುತ್ತಾಪದಾನಂ ನಿದಸ್ಸೇತಿ। **ಸುದ**ನ್ತಿ ಪದಪೂರಣೇ ನಿಪಾತೋ। **ಆಯಸ್ಮಾ**ತಿ ಗರುಗಾರವಾಧಿವಚನಂ। **ಸಾರಿಪುತ್ತೋ**ತಿ ಮಾತು ನಾಮವಸೇನ ಕತನಾಮಧೇಯ್ಯೋ ಥೇರೋ। **ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ**ತಿ ಇಮಾ ಸಕಲಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಾಪದಾನಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ ಕಥೇಸಿ। **ಇತಿ**ಸದ್ದೋ ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ, ಸಕಲಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಾಪದಾನಂ ನಿಟ್ಠಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩-೨. ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಭಗವಾತ್ಯಾದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇತಿಆದಿ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿನೋ ವತ್ಥುಮ್ಹಿ ವುತ್ತಮೇವ। ಥೇರೋ ಹಿ ಪಬ್ಬಜಿತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಕಲ್ಲವಾಲಗಾಮಕಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಥಿನಮಿದ್ಧೇ ಓಕ್ಕಮನ್ತೇ ಸತ್ಥಾರಾ "ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಮಾ ತುಚ್ಛೋ ತವ ವಾಯಾಮೋ"ತಿಆದಿನಾ ಸಂವೇಜಿತೋ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಭಗವತಾ ವುಚ್ಚಮಾನಂ ಧಾತುಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸುಣನ್ತೋ ಏವ ವಿಪಸ್ಸನಾಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಉಪರಿಮಗ್ಗತ್ತಯಂ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಗಫಲಕ್ಖಣೇ ಸಾವಕಞಾಣಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪುಣಿ।

೩೭೫. ಏವಂ ದುತಿಯಸಾವಕಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿಯಂ ಅಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಭಗವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ನ ಓಮಂ ಅಲಾಮಕಂ ದಸ್ಸನಂ ಪಸ್ಸನಂ ಅಸ್ಸಾತಿ ಅನೋಮದಸ್ಸೀ। ತಸ್ಸ ಹಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸರೀರತ್ತಾ ಸಕಲಂ ದಿವಸಂ ಸಕಲಂ ಮಾಸಂ ಸಕಲಂ ಸಂವಚ್ಛರಂ ಸಂವಚ್ಛರಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅತಿತ್ತಿಕರಂ ದಸ್ಸನನ್ತಿ, ಅನೋಮಂ ಅಲಾಮಕಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ದಸ್ಸನಸೀಲೋತಿ ವಾ "ಅನೋಮದಸ್ಸೀ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ಭಾಗ್ಯವನ್ತತಾದೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಭಗವಾ। **ಲೋಕಜೇಟ್ಠೋ**ತಿ ಸಕಲಸತ್ತಲೋಕಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠೋ ಪಧಾನೋ। ಆಸಭಸದಿಸತ್ತಾ ಆಸಭೋ, ನರಾನಂ ಆಸಭೋ **ನರಾಸಭೋ**। ಸೋ ಲೋಕಜೇಟ್ಠೋ ನರಾಸಭೋ ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಭಗವಾ **ದೇವಸಙ್ಘಪುರಕ್ಖತೋ** ದೇವಸಮೂಹೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತೋ। ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹಿ ವಿಹಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೭೬. ಯದಾ ದುತಿಯಸಾವಕಭಾವಾಯ ದುತಿಯವಾರೇ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ, ತದಾ ನಾಮೇನ ವರುಣೋ ನಾಮ ಅಹಂ ನಾಗರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - "ವರುಣೋ ನಾಮ ನಾಮೇನ, ನಾಗರಾಜಾ ಅಹಂ ತದಾ"ತಿ। **ಕಾಮರೂಪೀ**ತಿ ಯದಿಚ್ಛಿತಕಾಮನಿಮ್ಮಾನಸೀಲೋ। **ವಿಕುಬ್ಬಾಮೀ**ತಿ ವಿವಿಧಂ ಇದ್ಧಿವಿಕುಬ್ಬನಂ ಕರೋಮಿ। **ಮಹೋದಧಿನಿವಾಸಹ**ನ್ತಿ ಮಞ್ಜೇರಿಕಾ ನಾಗಾ, ಭೂಮಿಗತಾ ನಾಗಾ, ಪಬ್ಬತಟ್ಠಾ ನಾಗಾ, ಗಙ್ಗಾವಹೇಯ್ಯಾ ನಾಗಾ, ಸಾಮುದ್ದಿಕಾ ನಾಗಾತಿ ಇಮೇಸಂ ನಾಗಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಸಾಮುದ್ದಿಕನಾಗೋ ಅಹಂ ಮಹೋದಧಿಮ್ಹಿ ಸಮುದ್ದೇ ನಿವಾಸಿಂ, ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭೭. **ಸಙ್ಗಣಿಯಂ ಗಣಂ ಹಿತ್ವಾ**ತಿ ನಿಚ್ಚಪರಿವಾರಭೂತಂ ಸಕಪರಿವಾರಂ ನಾಗಸಮೂಹಂ ಹಿತ್ವಾ ವಿನಾ ಹುತ್ವಾ । **ತೂರಿಯಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ತೂರಿಯಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿಂ, ವಜ್ಜಾಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ**ತಿ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಸಮನ್ತತೋ ಸೇವಮಾನಾ **ಅಚ್ಛರಾ** ನಾಗಮಾಣವಿಕಾ **ವಾದೇಸುಂ** ದಿಬ್ಬವಾದೇಹಿ ಗೀತಾ ವಾಕ್ಯಾದೀಹಿ ವಾದೇಸುಂ ಲದ್ಧಾನುರೂಪತೋ ವಜ್ಜೇಸುಂ ತದಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭೮. **ವಜ್ಜಮಾನೇಸು ತೂರೇಸೂ**ತಿ ಮನುಸ್ಸನಾಗತೂರಿಯೇಸು ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇಸು ವಜ್ಜಮಾನೇಸು । **ದೇವಾ ತೂರಾನಿ ವಜ್ಜಯು**ನ್ತಿ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾ ದೇವಾ ದಿಬ್ಬತೂರಿಯಾನಿ ವಜ್ಜಿಂಸು ವಾದೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಭಿನ್ನಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ**ನಾತಿ ಉಭಿನ್ನಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಭೇರಿಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ। ತಿಲೋಕಗರುಸಮಾನೋಪಿ ಬುದ್ಧೋ **ಸಮ್ಪಬುಜ್ಝಥ** ಜಾನಾತಿ ಸುಣಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭೯. **ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾನ ಸಮ್ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿ ಸಸಾವಕಸಙ್ಘಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ। **ಸಕಭವನ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ನಾಗಭವನಂ ಉಪಾಗಮಿಂ। ಗನ್ತ್ವಾ ಚ **ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ**ನಾತಿ

ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಕುಟಿಮಣ್ಡಪಸಯನನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಲಮಾರೋಚಯಿಂ ಅಹನ್ತಿ** ಏವಂ ಕತಪುಬ್ಬವಿಧಾನೋ ಅಹಂ "ಕಾಲೋ, ಭನ್ತೇ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ಕಾಲಂ ಆರೋಚಯಿಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇಸಿಂ।

೩೮೦. **ಖೀಣಾಸವಸಹಸ್ಸೇಹೀತಿ** ತದಾ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹನ್ತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಲೋಕನಾಯಕೋ ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ಓಭಾಸೇನ್ತೋ ಮೇ ಭವನಂ **ಉಪಾಗಮಿ** ಸಮ್ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೮೧. ಅತ್ತನೋ ಭವನಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ಭಗವನ್ತಂ ಭೋಜನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಉಪವಿಟ್ಠಂ ಮಹಾವೀರ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೩೮೭. **ಓಕ್ಕಾಕಕುಲಸಮ್ಭವೋತಿ** ಓಕ್ಕಾಕರಞ್ಞೋ ಪರಮ್ಪರಾಗತರಾಜಕುಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪಾಕಟರಾಜಕುಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ವಾ **ಗೋತ್ತೇನ** ಗೋತ್ತವಸೇನ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

೩೮೮. **ಸೋ ಪಚ್ಛಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾನಾತಿ** ಸೋ ನಾಗರಾಜಾ ಪಚ್ಛಾ ಪಚ್ಛಿಮಭವೇ **ಕುಸಲಮೂಲೇನ** ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರೇನ **ಚೋದಿತೋ** ಉಯ್ಯೋಜಿತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಗೋತಮಸ್ಸ ಭಗವತೋ ದುತಿಯೋ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಹೇಸ್ಸತೀತಿ ಬ್ಯಾಕರಣಮಕಾಸಿ।

೩೮೯. **ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋತಿ** ಠಾನನಿಸಜ್ಜಾದೀಸು ಇರಿಯಾಪಥೇಸು ವೀರಿಯವಾ। **ಪಹಿತತ್ತೋತಿ** ನಿಬ್ಬಾನೇ ಪೇಸಿತಚಿತ್ತೋ। **ಇದ್ಧಿಯಾ ಪಾರಮಿಂ ಗತೋತಿ** "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಇದ್ಧಿಮನ್ತಾನಂ ಯದಿದಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ"ತಿ (ಅಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೦, ೧೯೦) ಅಧಿಟ್ಠಾನಿದ್ಧಿವಿಕುಬ್ಬನಿದ್ಧಿಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಿದ್ಧಿಆದೀಸು ಪಾರಮಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಗತೋ ಪತ್ತೋ। **ಸಬ್ಬಾಸವೇತಿ ಆ** ಸಮನ್ತತೋ ಸವನತೋ ಪವತ್ತನತೋ "ಆಸವಾ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೇ ಕಾಮಭವದಿಟ್ಠಿಅವಿಜ್ಜಾಧಮ್ಮೇ ಸಬ್ಬೇ **ಪರಿಞ್ಞಾಯ** ಸಮನ್ತತೋ ಅಞ್ಞಾಯ ಜಾನಿತ್ವಾ ಪಜಹಿತ್ವಾ **ಅನಾಸವೋ** ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ। **ನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತೀತಿ** ಕಿಲೇಸಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೯೦. ಏವಂ ಥೇರೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞವಸೇನ ಲದ್ಧಬ್ಯಾಕರಣಂ ವತ್ವಾ ಪುನ ಪಾಪಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪಾಪಮಿತ್ತೋಪನಿಸ್ಸಾಯಾತಿ**ಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪಾಪಮಿತ್ತೇ** ಪಾಪಕೇ ಲಾಮಕೇ ಮಿತ್ತೇ **ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ** ನಿಸ್ಸಯೇ ಕತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸಂಸಗ್ಗೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತ್ರಾಯಮನುಪುಬ್ಬೀ ಕಥಾ - ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ತಿತ್ಥಿಯಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಮನ್ತೇಸುಂ - "ಜಾನಾಥಾವುಸೋ, ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಮಹಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮ"। "ತುಮ್ಹೇ ಪನ ನ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಜಾನಾಮ" - ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ನಾಮ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನೋ। ಸೋ ಹಿ ದೇವಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದೇವತಾಹಿ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಥೇಸಿ - "ಇದಂ ನಾಮ ಕತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ। ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಥೇಸಿ - "ಇದಂ ನಾಮ ಕತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವನ್ತೀ"ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಅಭಿಹರನ್ತಿ। ಸಚೇ ತಂ ಮಾರೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ಸೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತಿ, ಅತ್ಥೇಸೋ ಉಪಾಯೋತಿ ಸಬ್ಬೇ ಏಕಚ್ಛನ್ದಾ ಹುತ್ವಾ "ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಕತ್ವಾ ತಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೇ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪುರಿಸಘಾತಕೇ ಚೋರೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕೋ ಕಾಳಸಿಲಾಯಂ ವಸತಿ, ತುಮ್ಹೇ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಮಾರೇಥಾ"ತಿ ತೇಸಂ ತಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಅದಂಸು। ಚೋರಾ ಧನಲಾಭೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಥೇರಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪರಿವಾರೇಸುಂ। ಥೇರೋ ತೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಕುಞ್ಚಿಕಚ್ಛಿದ್ದೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಚೋರಾ ತಂ ದಿವಸಂ ಥೇರಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಪುನೇಕದಿವಸಂ ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಥೇರೋ ಞತ್ವಾ ಕಣ್ಣಿಕಾಮಣ್ಡಲಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಏವಂ ತೇ ಪಠಮಮಾಸೇಪಿ, ಮಜ್ಝಿಮಮಾಸೇಪಿ ಥೇರಂ ಗಹೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಪಚ್ಛಿಮಮಾಸೇ ಪನ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಥೇರೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಆಕಡ್ಢನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ನ ಅಪಗಚ್ಛಿ। ಚೋರಾ ತಂ ಪಹರನ್ತಾ ತಣ್ಡುಲಕಮತ್ತಾನಿ ಅಟ್ಠೀನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಭಿನ್ದಿಂಸು। ಅಥ ನಂ "ಮತೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗುಮ್ಬಪಿಟ್ಠೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಥೇರೋ , "ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾವ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತಭಾವಂ ಝಾನವೇಠನೇನ ವೇಠೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಸಿ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಕಾಳಸಿಲಾಪದೇಸಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಮಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಯಾಹಿ। ತಾದಿಸಸ್ಸ ಹಿ ಮೇ ಸಾವಕಸ್ಸ ನ ದಾನಿ ದಸ್ಸನಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। ಸೋ "ಏವಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ವಿಯ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನದಿವಸೇ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಇದ್ಧಿಯೋ ಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕಾಳಸಿಲಾಪದೇಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। "ಥೇರಂ ಕಿರ ಚೋರಾ ಮಾರೇಸು"ನ್ತಿ ಅಯಂ ಕಥಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪತ್ಥರಿ।

ರಾಜಾ ಅಜಾತಸತ್ತು ಚೋರೇ ಪರಿಯೇಸನತ್ಥಾಯ ಚರಪುರಿಸೇ ಪಯೋಜೇಸಿ। ತೇಸು ಚೋರೇಸು ಸುರಾಪಾನೇ ಸುರಂ ಪಿವನ್ತೇಸು ಮದ್ದೇಸು ಏಕೋ ಏಕಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಾತೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಸನ್ತಜ್ಜೇನ್ತೋ "ಅಮ್ಭೋ ದುಬ್ಬಿನೀತ ತ್ವಂ, ಕಸ್ಮಾ ಮೇ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಾತೇಸಿ, ಕಿಂ ಪನ, ಅರೇ ದುಟ್ಠಚೋರ, ತಯಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಪಠಮಂ ಪಹತೋ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಮಯಾ ಪಠಮಂ ಪಹತಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? ಏವಂ ಏತೇಸಂ "ಮಯಾ ಪಹತೋ, ಮಯಾ ಪಹತೋ"ತಿ ವದನ್ತಾನಂ ಸುತ್ವಾ ತೇ ಚರಪುರಿಸಾ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಚೋರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ತೇ ಚೋರೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಥೇರೋ ಮಾರಿತೋ"ತಿ? "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕೇಹಿ ತುಮ್ಹೇ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾ"ತಿ? "ನಗ್ಗಸಮಣೇಹಿ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಪಞ್ಚಸತೇ ನಗ್ಗಸಮಣೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತೇಹಿ ಚೋರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ನಾಭಿಪಮಾಣೇಸು ಆವಾಟೇಸು ನಿಖಣಾಪೇತ್ವಾ ಪಲಾಲೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ದಾಪೇಸಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಝಾಮಭಾವಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಅಯನಙ್ಗಲೇಹಿ ಕಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ। ತದಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಅತ್ತನೋ ಅನನುರೂಪಮರಣಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಸೇವ ಅತ್ತಭಾವಸ್ಸ ಅನನುರೂಪಂ ಮರಣಂ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ತೇನ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುರೂಪಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂ ಪನಸ್ಸ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ತಂ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ।

ಅತೀತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಏಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸಯಮೇವ ಕೋಟ್ಟನಪಚನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ "ತಾತ, ತ್ವಂ ಏಕಕೋವ ಗೇಹೇ ಚ ಅರಞ್ಞೇ ಚ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕಿಲಮಸಿ, ಏಕಂ ತೇ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಮ್ಮತಾತಾ, ಯಾವ ತುಮ್ಹೇ ಜೀವಥ, ತಾವ ವೋ ಸಹತ್ಥಾ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇನ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆನೇಸುಂ। ಸಾ ಕತಿಪಾಹಮೇವ ತೇ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ತೇಸಂ ದಸ್ಸನಮಪಿ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೀ - "ನ ಸಕ್ಕಾ ತವ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ವಸಿತು"ನ್ತಿ ಉಜ್ಝಾಯಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತನೋ ಕಥಂ ಅಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಬಹಿಗತಕಾಲೇ ಮಕಚಿವಾಕಖಣ್ಡಾನಿ ಚ ಯಾಗುಫೇಣಕೇ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ತೇನಾಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ಇದ"ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠಾ "ಇಮೇಸಂ ಮಹಲ್ಲಕಅನ್ಧಾನಂ ಏತಂ ಕಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ಗೇಹಂ ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಕರೋನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಏತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ವಸಿತು"ನ್ತಿ ಏವಂ ತಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥಿಯಮಾನಾಯ ಏವರೂಪೋಪಿ ಪೂರಿತಪಾರಮೀ ಸತ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಜ್ಜಿ। ಸೋ "ಹೋತು, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ ನೇಸಂ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ತೇ ಭೋಜೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಮತಾತಾ, ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತಕಾ ಆಗಮನಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತೇ ಯಾನಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಟವಿಮಜ್ಝಂ

ಪತ್ತಕಾಲೇ “ತಾತ, ರಸ್ಮಿಯೋ ಗಣ್ಹಥ, ಗೋಣಾ ದಣ್ಡಸಞ್ಞಾಯ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಚೋರಾ ವಸನ್ತಿ, ಅಹಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಚರಾಮೀ”ತಿ ಪಿತು ಹತ್ಥೇ ರಸ್ಮಿಯೋ ದತ್ವಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸದ್ದಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಚೋರಾನಂ ಉಟ್ಠಿತಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ “ಚೋರಾ ಉಟ್ಠಿತಾ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ “ತಾತ, ಚೋರಾ ಉಟ್ಠಿತಾ, ಮಹಲ್ಲಕಾ ಮಯಂ, ತ್ವಂ ಅತ್ತಾನಮೇವ ರಕ್ಖಾಹೀ”ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವಿರವನ್ತೇಪಿ ಚೋರಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ಅಟವಿಯಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಮಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇದಂ ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಏತ್ತಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅನೇಕವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ತಾವ ಪಕ್ಕಾವಸೇಸೇನ ಅತ್ತಭಾವಸತೇ ಏವಮೇವ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಸಂಚುಣ್ಣೋ ಮರಣಂ ಪತ್ತೋ, ಏವಂ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಾನುರೂಪಮೇವ ಮರಣಂ ಲದ್ಧಂ। ಪಞ್ಚಹಿ ಚೋರಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚತಿತ್ಥಿಯಸತಾನಿಪಿ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಂ ದುಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನುರೂಪಮೇವ ಮರಣಂ ಲಭಿಂಸು। ಅಪ್ಪದುಟ್ಠೇಸು ಹಿ ಪದುಸ್ಸನ್ತೋ ದಸಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಪಾಪುಣಾತಿಯೇವಾ”ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

> “ಯೋ ದಣ್ಡೇನ ಅದಣ್ಡೇಸು, ಅಪ್ಪದುಟ್ಠೇಸು ದುಸ್ಸತಿ।
> ದಸನ್ನಮಞ್ಞತರಂ ಠಾನಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಿಗಚ್ಛತಿ॥
>
> “ವೇದನಂ ಫರುಸಂ ಜಾನಿಂ, ಸರೀರಸ್ಸ ವ ಭೇದನಂ।
> ಗರುಕಂ ವಾಪಿ ಆಬಾಧಂ, ಚಿತ್ತಕ್ಖೇಪಂ ವ ಪಾಪುಣೇ॥
>
> “ರಾಜತೋ ವಾ ಉಪಸಗ್ಗಂ, ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ ವ ದಾರುಣಂ।
> ಪರಿಕ್ಖಯಂ ವ ಞಾತೀನಂ, ಭೋಗಾನಂ ವ ಪಭಙ್ಗುನಂ॥
>
> “ಅಥವಸ್ಸ ಅಗಾರಾನಿ, ಅಗ್ಗಿ ಡಹತಿ ಪಾವಕೋ।
> ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ, ನಿರಯಂ ಸೋಪಪಜ್ಜತೀ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೩೭-೧೪೦)।

೩೯೩. **ಪವಿವೇಕಮನುಯುತ್ತೋ**ತಿ ಪಕಾರೇನ ವಿವೇಕಂ ಏಕೀಭಾವಂ ಅನುಯುತ್ತೋ ಯೋಜಿತೋ ಯುತ್ತಪ್ಪಯುತ್ತೋ। **ಸಮಾಧಿಭಾವನಾರತೋ**ತಿ ಪಠಮಜ್ಝಾನಾದಿಭಾವನಾಯ ರತೋ ಅಲ್ಲೀನೋ ಚ। **ಸಬ್ಬಾಸವೇ** ಸಕಲಕಿಲೇಸೇ, **ಪರಿಞ್ಞಾಯ** ಜಾನಿತ್ವಾ ಪಜಹಿತ್ವಾ, **ಅನಾಸವೋ** ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ ವಿಹರಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೯೪. ಇದಾನಿ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಸ್ಸ ಫಲಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಧರಣಿಮ್ಪಿ ಸುಗಮ್ಭೀರ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ।

ತತ್ರಾಯಮನುಪುಬ್ಬೀಕಥಾ - **ಬುದ್ಧೇನ ಚೋದಿತೋ**ತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಚೋದಿತೋ ಉಯ್ಯೋಜಿತೋ। **ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪೇಕ್ಖತೋ**ತಿ ಮಹತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ। **ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದಂ, ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠೇನ ಕಮ್ಪಯೀ**ತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ವಿಸಾಖಾಯ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯ ಕಾರಿತಂ ಸಹಸ್ಸತ್ಥಮ್ಭಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಮಹಾಪಾಸಾದಂ ಅತ್ತನೋ ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠೇನ ಕಮ್ಪೇಸಿಂ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಯಥಾವುತ್ತಪಾಸಾದೇ ಭಗವತಿ ವಿಹರನ್ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನವಕತರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಸತ್ಥಾರಮ್ಪಿ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂ ಕಥೇತುಮಾರದ್ಧಾ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವಾ ತೇ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಭಾಜನಭೂತೇ ಕಾತುಕಾಮೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಪಸ್ಸಸಿ ತ್ವಂ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ನವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಮನುಯುತ್ತೇ”ತಿ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಞತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾಪಾದಕಂ ಆಪೋಕಸಿಣಾರಮ್ಮಣಂ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠಾಯ “ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತೋಕಾಸಂ ಉದಕಂ ಹೋತೂ”ತಿ

ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಪಾಸಾದಮತ್ಥಕೇ ಥುಪಿಕಂ ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠೇನ ಪಹರಿ, ಪಾಸಾದೋ ಓನಮಿತ್ವಾ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಪುನಪಿ ಪಹರಿ, ಅಪರೇನಪಿ ಪಸ್ಸೇನ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭೀತಾ ಸಂವಿಗ್ಗಾ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಪತನಭಯೇನ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸಮೀಪೇ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ತೇಸು ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ, ಕೇಚಿ ಅರಹತ್ತಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ಸ್ವಾಯಮತ್ಥೋ ಪಾಸಾದಕಮ್ಪನಸುತ್ತೇನ ದೀಪೇತಬ್ಬೋ।

ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದನ್ತಿ ಸೋ ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದೋ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಯೋಜನಸಹಸ್ಸುಬ್ಬೇಧೋ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸನಿಯ್ಯೂಹಕೂಟಾಗಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ದೇವಾಸುರಸಙ್ಗಾಮೇ ಅಸುರೇ ಜಿನಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕೇ ದೇವಾನಮಿನ್ದೇ ನಗರಮಜ್ಝೇ ಠಿತೇ ಉಟ್ಠಿತೋ ವಿಜಯನ್ತೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತತ್ತಾ "ವೇಜಯನ್ತೋ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ಪಾಸಾದೋ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ - "ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದ"ನ್ತಿ, ತಮ್ಪಿ ಅಯಂ ಥೇರೋ ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠೇನ ಕಮ್ಪೇತಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಭಗವನ್ತಂ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತಂ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಯವಿಮುತ್ತಿಂ ಪುಚ್ಛಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಅತ್ತಮನೋ ಪಮುದಿತೋ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಸಕ್ಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ಗಮ್ಭೀರನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ, ಭಗವತಾ ಚ ಪಞ್ಹೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಜಾನಿತ್ವಾ ಗತೋ, ಉದಾಹು ಅಜಾನಿತ್ವಾ । ಯಂನೂನಾಹಂ ದೇವಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಜಾನೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? ಸೋ ತಾವದೇವ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಕ್ಕೋ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಪಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಅಕಾಸಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಸಂವೇಗಜನನತ್ಥಂ ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದಂ ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠೇನ ಕಮ್ಪೇಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

> "ಯೋ ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದಂ, ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠೇನ ಕಮ್ಪಯಿ।
> ಇದ್ಧಿಬಲೇನುಪತ್ಥದ್ಧೋ, ಸಂವೇಜೇಸಿ ಚ ದೇವತಾ"ತಿ॥ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೫೧೩)।

ಅಯಂ ಪನತ್ಥೋ - ಚೂಳತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಯವಿಮುತ್ತಿಸುತ್ತೇನ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೩೯೦ ಆದಯೋ) ದೀಪೇತಬ್ಬೋ। ಕಮ್ಪಿತಾಕಾರೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋಯೇವ। "ಸಕ್ಕಂ ಸೋ ಪರಿಪುಚ್ಛತೀ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೫೧೩) ಯಥಾವುತ್ತಮೇವ ಥೇರಸ್ಸ ತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಯವಿಮುತ್ತಿಪುಚ್ಛಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ತೇನಾಹ - "ಅಪಾವುಸೋ, ಜಾನಾಸಿ, ತಣ್ಹಕ್ಖಯವಿಮುತ್ತಿಯೋ"ತಿ? ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕೋ ವಿಯಾಕಾಸಿ। ಇದಂ ಥೇರೇನ ಪಾಸಾದಕಮ್ಪನೇ ಕತೇ ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯೇನ ಪಮಾದಂ ಪಹಾಯ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕತಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। ಸತ್ಥಾರಾ ದೇಸಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಹಿ ಸೋ ತದಾ ಕಥೇಸಿ। ತೇನಾಹ - "ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಯಥಾತಥ"ನ್ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೫೧೩)। ತತ್ಥ **ಸಕ್ಕಂ ಸೋ ಪರಿಪುಚ್ಛತೀತಿ** ಸಕ್ಕಂ ದೇವರಾಜಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಾ ದೇಸಿತಾಯ ತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಯವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಗಹಿತಭಾವಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅತೀತತ್ಥೇ ಹಿ ಇದಂ ವತ್ತಮಾನವಚನಂ। **ಅಪಾವುಸೋ, ಜಾನಾಸೀತಿ** ಆವುಸೋ, ಅಪಿ ಜಾನಾಸಿ, ಕಿಂ ಜಾನಾಸಿ? **ತಣ್ಹಕ್ಖಯವಿಮುತ್ತಿಯೋತಿ** (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೫೧೩) ತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಯವಿಮುತ್ತಿಯೋ ಸತ್ಥಾರಾ ತುಯ್ಹಂ ದೇಸಿತಾ, ತಥಾ "ಕಿಂ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। ತಣ್ಹಕ್ಖಯವಿಮುತ್ತಿಯೋತಿ ವಾ ತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಯವಿಮುತ್ತಿಸುತ್ತಸ್ಸ ದೇಸನಂ ಪುಚ್ಛತಿ।

ಬ್ರಹ್ಮಾನನ್ತಿ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನಂ। **ಸುಧಮ್ಮಾಯಾಭಿತೋ ಸಭ**ನ್ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೫೧೩) ಸುಧಮ್ಮಾಯ ಸಭಾಯ। ಅಯಂ ಪನ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಸುಧಮ್ಮಾ ಸಭಾ, ನ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ। ಸುಧಮ್ಮಾಸಭಾವಿರಹಿತೋ ದೇವಲೋಕೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। "ಅಜ್ಜಾಪಿ ತೇ, ಆವುಸೋ, ಸಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಯಾ ತೇ ದಿಟ್ಠಿ ಪುರೇ ಅಹೂ"ತಿ ಇಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಉಪಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ। ಸತ್ಥು ಇಧಾಗಮನತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಯಾ ತುಯ್ಹಂ ದಿಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ, ಕಿಂ ಅಜ್ಜಾಪಿ ಇದಾನಿಪಿ ಸಾ ದಿಟ್ಠಿ ನ ವಿಗತಾತಿ? **ಪಸ್ಸಸಿ ವೀತಿವತ್ತನ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಭಸ್ಸರ**ನ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ವೀತಿಪತನ್ತಂ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನಮಹಾಕಸ್ಸಪಾದೀಹಿ ಸಾವಕೇಹಿ

ಪರಿವಾರಿತಸ್ಸ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಸಸಾವಕಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಓಕಾಸಂ ಪಸ್ಸಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಭಗವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಸುಧಮ್ಮಾಯ ಸಭಾಯ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಕೋಚಿ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕೋ, ಸೋ ಇಧ ಆಗನ್ತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಚಿತ್ತಮಞ್ಞಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಮತ್ಥಕೇ ಆಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ಮುಞ್ಚನ್ತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾದೀನಂ ಆಗಮನಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸಹ ಚಿನ್ತನೇನ ತೇಪಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಞತ್ವಾ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕದಿಸಾಸು ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ಸಕಲಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೋ ಏಕೋಭಾಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಕಲ್ಲಚಿತ್ತತಂ ಞತ್ವಾ ಚತುಸಚ್ಚಪಕಾಸನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅನೇಕಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಸ್ಸಾನಿ ಮಗ್ಗಫಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಚೋದೇನ್ತೋ **ಅಜ್ಜಾಪಿ ತೇ, ಆವುಸೋ, ಸಾ ದಿಟ್ಠೀ**ತಿ ಗಾಥಮಾಹ। ಅಯಂ ಪನತ್ಥೋ ಬಕಬ್ರಹ್ಮಸುತ್ತೇನ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೭೫) ದೀಪೇತಬ್ಬೋ। ವುತ್ತಂ ಹೇತಂ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೭೬) –

"ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಏವರೂಪಂ ಪಾಪಕಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ – 'ನತ್ಥಿ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಯೋ ಇಧ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ'ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ , ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಜೇತವನೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ।

"ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ 'ಕಹಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತೀ'ತಿ? ಅದ್ದಸ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನಂ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪನ್ನಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಜೇತವನೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಪುರತ್ಥಿಮಂ ದಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನೀಚತರಂ ಭಗವತೋ।

"ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – 'ಕಹಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತೀ'ತಿ? ಅದ್ದಸ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನಂ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪನ್ನಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ...ಪೇ॰... ಏವಮೇವ ಜೇತವನೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ದಕ್ಖಿಣಂ ದಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನೀಚತರಂ ಭಗವತೋ।

"ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – 'ಕಹಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತೀ'ತಿ? ಅದ್ದಸ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನಂ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪನ್ನಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ...ಪೇ॰... ಏವಮೇವ ಜೇತವನೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ

ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ಪಚ್ಛಿಮಂ ದಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನೀಚತರಂ ಭಗವತೋ।

"ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನುರುದ್ಧಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - 'ಕಹಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತೀ'ತಿ? ಅದ್ದಸ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನಂ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪನ್ನಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ...ಪೇ॰... ಏವಮೇವ ಜೇತವನೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಉತ್ತರಂ ದಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನೀಚತರಂ ಭಗವತೋ"।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಅಜ್ಜಾಪಿ ತೇ ಆವುಸೋ ಸಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಯಾ ತೇ ದಿಟ್ಠಿ ಪುರೇ ಅಹು।
ಪಸ್ಸಸಿ ವೀತಿವತ್ತನ್ತಂ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಭಸ್ಸರ"ನ್ತಿ॥

"ನ ಮೇ ಮಾರಿಸ ಸಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಯಾ ಮೇ ದಿಟ್ಠಿ ಪುರೇ ಅಹು।
ಪಸ್ಸಾಮಿ ವೀತಿವತ್ತನ್ತಂ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಭಸ್ಸರಂ।
ಸ್ವಾಹಂ ಅಜ್ಜ ಕಥಂ ವಜ್ಜಂ, ಅಹಂ ನಿಚ್ಚೋಮ್ಹಿ ಸಸ್ಸತೋ"ತಿ॥

"ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ...ಪೇ॰... ಏವಮೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಜೇತವನೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - 'ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಮಾರಿಸ, ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಏವಂ ವದೇಹಿ - "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಮಾರಿಸ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಾ ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕಾ ಏವಂಮಹಾನುಭಾವಾ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಭವಂ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಕಪ್ಪಿನೋ ಅನುರುದ್ಧೋ"ತಿ? 'ಏವಂ, ಮಾರಿಸಾ'ತಿ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜೋ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಏತದವೋಚ - 'ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಮಾರಿಸ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಾ ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕಾ ಏವಂಮಹಾನುಭಾವಾ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಭವಂ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಕಪ್ಪಿನೋ ಅನುರುದ್ಧೋ'ತಿ ? ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ತೇವಿಜ್ಜಾ ಇದ್ಧಿಪತ್ತಾ ಚ, ಚೇತೋಪರಿಯಾಯಕೋವಿದಾ।
ಖೀಣಾಸವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ಬಹೂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾವಕಾ"ತಿ॥

"ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಯೇನ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಏತದವೋಚ - 'ಆಯಸ್ಮಾ ಮಾರಿಸ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಏವಮಾಹ -

"'ತೇವಿಜ್ಜಾ ಇದ್ಧಿಪತ್ತಾ ಚ, ಚೇತೋಪರಿಯಾಯಕೋವಿದಾ।

ಖೀಣಾಸವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ಬಹೂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾವಕಾ’’’ತಿ॥ -

ಇದಮವೋಚ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜೋ। ಅತ್ತಮನೋ ಚ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೀತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೭೬)।

ಇದಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ - ‘‘ಅಯಂ ಪನತ್ಥೋ ಬಕಬ್ರಹ್ಮಸುತ್ತೇನ ದೀಪೇತಬ್ಬೋ’’ತಿ।

ಮಹಾನೇರುನೋ ಕೂಟನ್ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೫೧೩) ಕೂಟಸೀಸೇನ ಸಕಲಮೇವ ಸಿನೇರುಪಬ್ಬತರಾಜಂ ವದಸಿ। **ವಿಮೋಕ್ಖೇನ ಅಪಸ್ಸಯೀ**ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೫೧೩) ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೇನ ನಿಸ್ಸಯೇನ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೇನ ಪಸ್ಸಯೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ವನ**ನ್ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೫೧೩) ಜಮ್ಬುದೀಪಂ। ಸೋ ಹಿ ವನಬಾಹುಲ್ಲತಾಯ ‘‘ವನ’’ನ್ತಿ ವುತ್ತೋ। ತೇನಾಹ ‘‘ಜಮ್ಬುಮಣ್ಡಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ’’ತಿ। **ಪುಬ್ಬವಿದೇಹಾನ**ನ್ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೫೧೩) ಪುಬ್ಬವಿದೇಹಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಪುಬ್ಬವಿದೇಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೇ ಚ ಭೂಮಿಸಯಾ ನರಾ**ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೫೧೩) ಭೂಮಿಸಯಾ ನರಾ ನಾಮ ಅಪರಗೋಯಾನಉತ್ತರಕುರುಕಾ ಚ ಮನುಸ್ಸಾ। ತೇ ಹಿ ಗೇಹಾಭಾವತೋ ‘‘ಭೂಮಿಸಯಾ’’ತಿ ವುತ್ತಾ। ತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಅಪಸ್ಸಯೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಯಂ ಪನತ್ಥೋ ನನ್ದೋಪನನ್ದದಮನೇನ ದೀಪೇತಬ್ಬೋ - ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಸಮಯೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ‘‘ಸ್ವೇ, ಭನ್ತೇ, ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಗೇಹೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ’’ತಿ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತಂದಿವಸಞ್ಚ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ನನ್ದೋಪನನ್ದೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ ಞಾಣಮುಖೇ ಆಪಾಥಂ ಆಗಚ್ಛಿ। ಭಗವಾ ‘‘ಅಯಂ ನಾಗರಾಜಾ ಮಯ್ಹಂ ಞಾಣಮುಖೇ ಆಪಾಥಂ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಸರಣಗಮನಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ‘‘ಅಯಂ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ತೀಸು ರತನೇಸು ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ, ಕೋ ನು ಖೋ ಇಮಂ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ವಿಮೋಚೇಯ್ಯಾ’’ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಂ ಅದ್ದಸ। ತತೋ ಪಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನಂ ಕತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - ‘‘ಆನನ್ದ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಆರೋಚೇಹಿ - ‘ತಥಾಗತೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಗಚ್ಛತೀ’’’ತಿ। ತಂದಿವಸಞ್ಚ ನನ್ದೋಪನನ್ದಸ್ಸ ಆಪಾನಭೂಮಿಂ ಸಜ್ಜಯಿಂಸು। ಸೋ ದಿಬ್ಬರತನಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ದಿಬ್ಬೇನ ಸೇತಚ್ಛತ್ತೇನ ಧಾರಿಯಮಾನೋ ತಿವಿಧನಾಟಕೇಹಿ ಚೇವ ನಾಗಪರಿಸಾಯ ಚ ಪರಿವುತೋ ದಿಬ್ಬಭಾಜನೇಸು ಉಪಟ್ಠಾಪಿತಅನ್ನಪಾನಂ ಓಲೋಕಯಮಾನೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯಥಾ ನಾಗರಾಜಾ ಪಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಿಮಾನಮತ್ಥಕೇನೇವ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ನನ್ದೋಪನನ್ದಸ್ಸ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಏವರೂಪಂ ಪಾಪಕಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ‘‘ಇಮೇ ಹಿ ನಾಮ ಮುಣ್ಡಸಮಣಕಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪರಿಭವನೇನ ದೇವಾನಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಭವನಂ ಪವಿಸನ್ತಿಪಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿಪಿ, ನ ದಾನಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮೇಸಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮತ್ಥಕೇ ಪಾದಪಂಸುಂ ಓಕಿರನ್ತಾನಂ ಗನ್ತುಂ ದಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಿನೇರುಪಾದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಸಿನೇರುಂ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಭೋಗೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಫಣಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಅವಕುಜ್ಜೇನ ಫಣೇನ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅದಸ್ಸನಂ ಗಮೇಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ರಟ್ಠಪಾಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - ‘‘ಪುಬ್ಬೇ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಠಿತೋ ಸಿನೇರುಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಸಿನೇರುಪರಿಭಣ್ಡಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ತಾವತಿಂಸಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ವೇಜಯನ್ತಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ವೇಜಯನ್ತಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿಧಜಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯಂ ಏತರಹಿ ನೇವ ಸಿನೇರುಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ…ಪೇ॰… ನ ವೇಜಯನ್ತಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿಧಜಂ ಪಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ। ‘‘ಅಯಂ, ರಟ್ಠಪಾಲ, ನನ್ದೋಪನನ್ದೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕುಪಿತೋ ಸಿನೇರುಂ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಭೋಗೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಫಣೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅನ್ಧಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಠಿತೋ’’ತಿ। ‘‘ದಮೇಮಿ ನಂ,

ಭನ್ತೇ"ತಿ। ನ ಭಗವಾ ನಂ ಅನುಜಾನಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಭದ್ದಿಯೋ, ಆಯಸ್ಮಾ ರಾಹುಲೋತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಭಗವಾ ಅನುಜಾನಿ।

ಅವಸಾನೇ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ - "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದಮೇಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ದಮೇಹಿ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ"ತಿ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನಿ। ಥೇರೋ ಅತ್ತಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ನಾಗರಾಜವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ನನ್ದೋಪನನ್ದಂ ಚುದ್ದಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಭೋಗೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಫಣಮತ್ಥಕೇ ಅತ್ತನೋ ಫಣಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಿನೇರುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಭಿನಿಪ್ಪೀಳೇಸಿ। ನಾಗರಾಜಾ ಧೂಮಾಯಿ। ಥೇರೋಪಿ "ನ ತುಯ್ಹಂಯೇವ ಸರೀರೇ ಧೂಮೋ ಅತ್ಥಿ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಧೂಮಾಯಿ। ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಧೂಮೋ ಥೇರಂ ನ ಬಾಧತಿ, ಥೇರಸ್ಸ ಪನ ಧೂಮೋ ನಾಗರಾಜಂ ಬಾಧತಿ। ತತೋ ನಾಗರಾಜಾ ಪಜ್ಜಲಿ, ಥೇರೋಪಿ "ನ ತುಯ್ಹಂಯೇವ ಸರೀರೇ ಅಗ್ಗಿ ಅತ್ಥಿ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪಜ್ಜಲಿ। ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ತೇಜೋ ಥೇರಂ ನ ಬಾಧತಿ, ಥೇರಸ್ಸ ಪನ ತೇಜೋ ನಾಗರಾಜಾನಂ ಬಾಧತಿ। ನಾಗರಾಜಾ - "ಅಯಂ ಮಂ ಸಿನೇರುನಾ ಅಭಿನಿಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ಧೂಮಾಯತಿ ಚೇವ ಪಜ್ಜಲತಿ ಚಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಭೋ, ತುವಂ ಕೋಸೀ"ತಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ। "ಅಹಂ ಖೋ, ನನ್ದ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಅತ್ತನೋ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇನ ತಿಟ್ಠಾಹೀ"ತಿ।

ಥೇರೋ ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣಕಣ್ಣಸೋತೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಾಮಕಣ್ಣಸೋತೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ, ವಾಮಕಣ್ಣಸೋತೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಕಣ್ಣಸೋತೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಥಾ ದಕ್ಖಿಣನಾಸಸೋತೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಾಮನಾಸಸೋತೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ, ವಾಮನಾಸಸೋತೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣನಾಸಸೋತೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತತೋ ನಾಗರಾಜಾ ಮುಖಂ ವಿವರಿ, ಥೇರೋ ಮುಖೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಾಚೀನೇನ ಚ ಪಚ್ಛಿಮೇನ ಚ ಚಙ್ಕಮತಿ। ಭಗವಾ - "ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಮನಸಿ ಕರೋಹಿ, ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ನಾಗೋ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ "ಮಯ್ಹಂ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಯಾನೀಕತಾ ವತ್ಥುಕತಾ ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಪರಿಚಿತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ, ತಿಟ್ಠತು, ಭನ್ತೇ, ನನ್ದೋಪನನ್ದೋ, ಅಹಂ ನನ್ದೋಪನನ್ದಸದಿಸಾನಂ ನಾಗರಾಜಾನಂ ಸತಮ್ಪಿ ಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ದಮೇಯ್ಯ"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ।

ನಾಗರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಪವಿಸನ್ತೋ ತಾವ ಮೇ ನ ದಿಟ್ಠೋ, ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ ದಾನಿ ನಂ ದಾಠನ್ತರೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ನಿಕ್ಖಮಥ, ಭನ್ತೇ, ಮಾ ಮಂ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಯಂ ಅಪರಾಪರಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಬಾಧಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ನಾಗರಾಜಾ "ಅಯಂ ಸೋ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ ನಾಸವಾತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿ, ಥೇರೋ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ, ಲೋಮಕೂಪಮ್ಪಿಸ್ಸ ವಾತೋ ಚಾಲೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅವಸೇಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಿರ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಪಾಟಿಹಾರಿಯಾನಿ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯುಂ, ಇಮಂ ಪನ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಏವಂ ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇಸಂ ಭಗವಾ ನಾಗರಾಜದಮನಂ ನಾನುಜಾನಿ।

ನಾಗರಾಜಾ "ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ ನಾಸವಾತೇನ ಲೋಮಕೂಪಮ್ಪಿ ಚಾಲೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಸೋ ಸಮಣೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಥೇರೋ ಅತ್ತಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಸುಪಣ್ಣರೂಪಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಸುಪಣ್ಣವಾತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ನಾಗರಾಜಾನಂ ಅನುಬನ್ಧಿ। ನಾಗರಾಜಾ ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಮಾಣವಕವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ವದನ್ತೋ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದೇ ವನ್ದಿ। ಥೇರೋ "ಸತ್ಥಾ, ನನ್ದ, ಆಗತೋ, ಏಹಿ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಾಗರಾಜಾನಂ ದಮೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಸಂ ಕತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ನಾಗರಾಜಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಭಗವಾ "ಸುಖೀ ಹೋಹಿ, ನಾಗರಾಜಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತಿದಿವಾ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಚ ನನ್ದೋಪನನ್ದಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಗಾಮೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ। "ಕಸ್ಸ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಜಯೋ, ಕಸ್ಸ ಪರಾಜಯೋ"ತಿ? "ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಜಯೋ, ನನ್ದಸ್ಸ ಪರಾಜಯೋ"ತಿ।

ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ “ಅಧಿವಾಸೇತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಏಕಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಭತ್ತಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಥೇರಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಅಕಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ – “ನನ್ದೋಪನನ್ದದಮನೇನ ದೀಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ವಿಸಾಖಾಯ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯ ಕಾರಿತಸಹಸ್ಸಗಬ್ಭಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ಪಾಸಾದೇ ಭಗವತಿ ವಿಹರನ್ತೇ…ಪೇ॰… ಸಂವೇಜೇಸಿ ಚ ದೇವತಾತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ಧರಣಿಮ್ಪಿ ಸುಗಮ್ಭೀರಂ, ಬಹಲಂ ದುಪ್ಪಧಂಸಿಯಂ।
ವಾಮಙ್ಗುಟ್ಠೇನ ಖೋಭೇಯ್ಯಂ, ಇದ್ಧಿಯಾ ಪಾರಮಿಂ ಗತೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇದ್ಧಿಯಾ ಪಾರಮಿಂ ಗತೋ**ತಿ ವಿಕುಬ್ಬನಿದ್ಧಿಆದಿಇದ್ಧಿಯಾ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಗತೋ ಪತ್ತೋ।

೩೯೫. **ಅಸ್ಮಿಮಾನ**ನ್ತಿ ಅಹಮಸ್ಮಿ ಪಞ್ಞಾಸೀಲಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನೋತಿಆದಿ ಅಸ್ಮಿಮಾನಂ **ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ** ನ ಅಕ್ಖಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತದೇವ ದೀಪೇನ್ತೋ **ಮಾನೋ ಮಯ್ಹಂ ನ ವಿಜ್ಜತೀ**ತಿ ಆಹ। **ಸಾಮಣೇರೇ ಉಪಾದಾಯಾ**ತಿ ಸಾಮಣೇರೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಕಲೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ **ಗರುಚಿತ್ತಂ** ಗಾರವಚಿತ್ತಂ ಆದರಬಹುಮಾನಂ ಅಹಂ ಕರೋಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೯೬. **ಅಪರಿಮೇಯ್ಯೇ ಇತೋ ಕಪ್ಪೇ**ತಿ ಇತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪ್ಪನ್ನಕಪ್ಪತೋ ಅನ್ತರಕಪ್ಪಾದೀಹಿ ಅಪರಿಮೇಯ್ಯೇ ಏಕಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಸ್ಸ ಉಪರಿ ಸತಸಹಸ್ಸಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಂ ಕಮ್ಮಮಭಿನೀಹರಿ**ನ್ತಿ ಅಗ್ಗಸಾವಕಭಾವಸ್ಸ ಪದಂ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪೂರೇಸಿಂ। **ತಾಹಂ ಭೂಮಿಮನುಪ್ಪತ್ತೋ**ತಿ ಅಹಂ ತಂ ಸಾವಕಭೂಮಿಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಆಸವಕ್ಖಯಸಙ್ಖಾತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ ಅಸ್ಮಿ ಅಮ್ಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೯೭. ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದಯೋ ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಾದಯೋ ಅಟ್ಠ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಇದ್ಧಿವಿಧಾದಯೋ ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ **ಮೇ** ಮಯಾ **ಸಚ್ಛಿಕತಾ** ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತಾ। **ಬುದ್ಧಸ್ಸ** ಭಗವತೋ ಓವಾದಾನುಸಾಸನೀಸಙ್ಖಾತಂ **ಸಾಸನಂ** ಮಯಾ **ಕತಂ** ಸೀಲಪಟಿಪತ್ತಿನಿಪ್ಫಾದನವಸೇನ ಪರಿಯೋಸಾಪಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇತ್ಥನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಕಾರೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಕ್ಕಮೇನ। ಏವಂ ಸೋ ಏಕಸ್ಸೇವ ಅನೋಮದಸ್ಸೀಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಲಭಿ। ಕಥಂ? ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಸೇಟ್ಠಿ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಲದ್ಧಬ್ಯಾಕರಣೋ ತತೋ ಚುತೋ ಸಾಮುದ್ದಿಕೇ ನಾಗಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತಸ್ಸೇವ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ದೀಘಾಯುಕಭಾವೇನ ಉಪಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಮಹಾಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ತದಾಪಿ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಕಥೇಸಿ। **ಸುದ**ನ್ತಿ ಪದಪೂರಣೇ ನಿಪಾತೋ। **ಆಯಸ್ಮಾ**ತಿ ಪಿಯವಚನಂ ಗರುಗಾರವಾಧಿವಚನಂ। ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಇಮಾ ಅಪದಾನಗಾಥಾಯೋ **ಅಭಾಸಿತ್ಥ** ಕಥೇಸಿ। **ಇತೀ**ತಿ ಪರಿಸಮಾಪನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ।

ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩-೩. ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋತ್ಯಾದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ವೇದೇಹೋ ನಾಮ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಬುದ್ಧಮಾಮಕೋ,

ಧಮ್ಮಮಾಮಕೋ, ಸಙ್ಘಮಾಮಕೋ, ಉಪಾಸಕೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಸುಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಙ್ಗಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ ಮಹಾನಿಸಭತ್ಥೇರಂ ನಾಮ ತತಿಯಸಾವಕಂ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧುತವಾದಾನಂ ಯದಿದಂ ನಿಸಭೋ"ತಿ ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ। ಉಪಾಸಕೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ಧಮ್ಮಕಥಾವಸಾನೇ ಮಹಾಜನೇ ಉಟ್ಠಾಯ ಗತೇ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಸ್ವೇ, ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇಥಾ"ತಿ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। "ಮಹಾ ಖೋ, ಉಪಾಸಕ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ"ತಿ। "ಕಿತ್ತಕೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸ"ನ್ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಸಾಮಣೇರಮ್ಪಿ ವಿಹಾರೇ ಅಸೇಸೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಉಪಾಸಕೋ ಸತ್ಥು ಅಧಿವಾಸನಂ ಞತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸತ್ಥು ಕಾಲಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಾವಸಾನೇ ಯಾಗುಆದೀನಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ ಭತ್ತವಿಸ್ಸಗ್ಗಂ ಅಕಾಸಿ। ಉಪಾಸಕೋಪಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತರೇ **ಮಹಾನಿಸಭತ್ಥೇರೋ** ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ತಮೇವ ವೀಥಿಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಉಪಾಸಕೋ ದಿಸ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಪತ್ತಂ, ಭನ್ತೇ, ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಪತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। "ಭನ್ತೇ, ಇಧೇವ ಪವಿಸಥ, ಸತ್ಥಾಪಿ ಗೇಹೇ ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ। "ನ ವಟ್ಟಿಸ್ಸತಿ, ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ। ಸೋ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಥೇರಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಮಹಾನಿಸಭತ್ಥೇರೋ, ಭನ್ತೇ, 'ಸತ್ಥಾಪಿ ಗೇಹೇ ನಿಸಿನ್ನೋ'ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಪವಿಸಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಏತಸ್ಸ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗುಣೇಹಿ ಅತಿರೇಕಗುಣೋ"ತಿ? ಬುದ್ಧಾನಞ್ಚ ವಣ್ಣಮಚ್ಛೇರಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಸತ್ಥಾ ಏವಮಾಹ - "ಉಪಾಸಕ, ಮಯಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಆಗಮಯಮಾನಾ ಗೇಹೇ ನಿಸೀದಾಮ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ನ ಏವಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಉದಿಕ್ಖತಿ। ಮಯಂ ಗಾಮನ್ತಸೇನಾಸನೇ ವಸಾಮ, ಸೋ ಅರಞ್ಞೇಯೇವ ವಸತಿ। ಮಯಂ ಛನ್ನೇ ವಸಾಮ, ಸೋ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇಯೇವ ವಸತೀ"ತಿ ಭಗವಾ "ಅಯಞ್ಚ ಅಯಞ್ಚೇತಸ್ಸ ಗುಣೋ"ತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪೂರಯಮಾನೋ ವಿಯ ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ।

ಉಪಾಸಕೋಪಿ ಪಕತಿಯಾ ಜಲಮಾನದೀಪೋ ತೇಲೇನ ಆಸಿತ್ತೋ ವಿಯ ಸುಟ್ಠುತರಂ ಪಸನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಕಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಅಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಅನಾಗತೇ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಧುತವಾದಾನಂ ಅಗ್ಗಭಾವತ್ಥಾಯ ಪತ್ಥನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಪುನಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಸತ್ತ ದಿವಸೇ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ತಿಚೀವರಾನಿ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಯಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ತ ದಿವಸೇ ದಾನಂ ದೇನ್ತಸ್ಸ ಮೇತ್ತಂ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಮೇತ್ತಂ ವಚೀಕಮ್ಮಂ ಮೇತ್ತಂ ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ, ಇಮಿನಾಹಂ ನ ಅಞ್ಞಂ ದೇವಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ವಾ ಸಕ್ಕಮಾರಬ್ರಹ್ಮಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ವಾ ಪತ್ಥೇಮಿ, ಇದಂ ಪನ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಅನಾಗತೇ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಮಹಾನಿಸಭತ್ಥೇರೇನ ಪತ್ತಟ್ಠಾನನ್ತರಂ ಪಾಪುಣನತ್ಥಾಯ ತೇರಸಧುತಙ್ಗಧರಾನಂ ಅಗ್ಗಭಾವಸ್ಸ ಅಧಿಕಾರೋ ಹೋತೂ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಮಹನ್ತಂ ಠಾನಂ ಇಮಿನಾ ಪತ್ಥಿತಂ, ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ, ನೋ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಹ - "ಮನಾಪಂ ತೇ ಠಾನಂ ಪತ್ಥಿತಂ, ಅನಾಗತೇ ಸತಸಹಸ್ಸಕಪ್ಪಾವಸಾನೇ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ತ್ವಂ ತತಿಯಸಾವಕೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪಾಸಕೋ "ಬುದ್ಧಾನಂ ದ್ವೇ ಕಥಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪುನದಿವಸೇ ಪತ್ತಬ್ಬಂ ವಿಯ ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅಮಞ್ಞಿತ್ಥ। ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸೀಲಂ ಸಮಾದಾಯ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಲಂಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ಇತೋ ಏಕನವುತಿಕಪ್ಪೇ ವಿಪಸ್ಸಿಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಬನ್ಧುಮತೀನಗರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಖೇಮೇ ಮಿಗದಾಯೇ ವಿಹರನ್ತೇ ದೇವಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಪರಿಜಿಣ್ಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಕಾಲೇ ವಿಪಸ್ಸೀ ಭಗವಾ ಸತ್ತಮೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ, ಮಹನ್ತಂ ಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ। ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ದೇವತಾ "ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ಸಾಸನಂ ಅಸ್ಸೋಸಿ। ತಸ್ಸ ನಿವಾಸನಸಾಟಕೋ ಏಕೋಯೇವ, ತಥಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ। ಪಾರುಪನಂ ಪನ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಏಕಮೇವ। ಸೋ ಸಕಲನಗರೇ "ಏಕಸಾಟಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ । ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕೇನಚಿದೇವ ಕಿಚ್ಚೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇ ಸತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಗೇಹೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ತಂ ವತ್ಥಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀನಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇ ಸತಿ ಸಯಂ ಗೇಹೇ ಅಚ್ಛತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ತಂ ವತ್ಥಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ದಿವಸೇ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಆಹ - "ಭೋತಿ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ರತ್ತಿಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಸ್ಸಸಿ, ಉದಾಹು ದಿವಾ"ತಿ? "ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಮಾತುಗಾಮೋ ಭೀರುಕಜಾತಿಕಾ ರತ್ತಿಂ ಸೋತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ದಿವಾ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಗೇಹೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಂ ವತ್ಥಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಉಪಾಸಿಕಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪಾಸಿಕಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ಗೇಹೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಂ ವತ್ಥಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗತೋ।

ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಅಲಙ್ಕತಧಮ್ಮಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಚಿತ್ತಬೀಜನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಗಙ್ಗಂ ಓತಾರೇನ್ತೋ ವಿಯ ಸಿನೇರುಂ ಮನ್ಥಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಗರಂ ನಿಮ್ಮನ್ಥೇನ್ತೋ ವಿಯ ಚ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇನ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಸ್ಸ ಪಠಮಯಾಮೇಯೇವ ಸಕಲಸರೀರಂ ಪೂರಯಮಾನಾ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಪಾರುತವತ್ಥಂ ಸಙ್ಘರಿತ್ವಾ "ದಸಬಲಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಆದೀನವಸಹಸ್ಸಂ ದಸ್ಸಯಮಾನಂ ಮಚ್ಛೇರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಏಕಮೇವ ವತ್ಥಂ, ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾರುಪನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಬಹಿ ವಿಚರಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ಅದಾತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಠಮೇ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇತಿ ತಥೇವ ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ತಥೇವ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಥೇವ ಅದಾತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಜ್ಝಿಮೇ ಯಾಮೇ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇಪಿ ತಥೇವ ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತದಾ ಸೋ ಮಚ್ಛೇರಂ ಜಿನಿತ್ವಾ ವತ್ಥಂ ಸಙ್ಘರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇಸಿ। ತತೋ ವಾಮಹತ್ಥಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಅಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ "ಜಿತಂ ಮೇ, ಜಿತಂ ಮೇ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ನದಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಬನ್ಧುಮಾ ರಾಜಾ ಧಮ್ಮಾಸನಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ। ರಞ್ಞೋ ಚ ನಾಮ "ಜಿತಂ ಮೇ"ತಿ ಸದ್ದೋ ಅಮನಾಪೋ ಹೋತಿ। ರಾಜಾ ಪುರಿಸಂ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಗಚ್ಛ, ಭಣೇ, ಏತಂ ಪುಚ್ಛ - 'ಕಿಂ ಸೋ ವದತೀ'"ತಿ? ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತೋ "ಅವಸೇಸಾ ಹತ್ಥಿಯಾನಾದೀನಿ ಆರುಯ್ಹ ಅಸಿಚಮ್ಮಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಸೇನಂ ಜಿನನ್ತಿ, ನ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ। ಅಹಂ ಪನ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಕೂಟಗೋಣಸ್ಸ ಮುಗ್ಗರೇನ ಸೀಸಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಂ ಪಲಾಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ಮಚ್ಛೇರಚಿತ್ತಂ ಜಿನಿತ್ವಾ ಪಾರುತವತ್ಥಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಅದಾಸಿಂ, ತಂ ಮೇ ಜಿತಂ ಮಚ್ಛೇರಂ ಅಚ್ಛರಿಯ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಅಮ್ಹೇ, ಭಣೇ, ದಸಬಲಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ ನ ಜಾನಾಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ವತ್ಥಯುಗಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ರಾಜಾ ಮಯ್ಹಂ ತುಣ್ಹೀ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಪಠಮಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಗುಣೇ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ಅದಾಸಿ, ಸತ್ಥು ಗುಣೇ ಪಟಿಚ್ಚ ಇದಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಸತ್ಥುಯೇವ ಅನುಚ್ಛವಿಕ"ನ್ತಿ ತಮ್ಪಿ ವತ್ಥಯುಗಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಕತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ತಮ್ಪಿ ತೇನ ವತ್ಥಯುಗಂ ತಥಾಗತಸ್ಸೇವ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ದ್ವೇ ವತ್ಥಯುಗಾನಿ ಪೇಸೇಸಿ, ಸೋ ತಾನಿಪಿ ಸತ್ಥು ಅದಾಸಿ। ಪುನ ರಾಜಾ 'ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಚತ್ತಾರೀ'ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಯಾವ ಏವಂ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ವತ್ಥಯುಗಾನಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಅಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಇದಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಗಹಣಂ ವಿಯ ಹೋತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಏಕಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಏಕನ್ತಿ ದ್ವೇ ವತ್ಥಯುಗಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ, ತಿಂಸ ಯುಗಾನಿ ತಥಾಗತಸ್ಸೇವ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚ ಸೋ ಸತ್ಥು ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಜಾತೋ।

ಅಥ ತಂ ರಾಜಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸೀತಸಮಯೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಅತ್ತನೋ ಪಾರುತಂ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಂ ದತ್ವಾ ಆಹ - "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ಮೇ ಇಮಿನಾ ಕಮ್ಬಲೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪೂತಿಕಾಯೇ ಉಪನೀತೇನಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಮಞ್ಚಸ್ಸ ಉಪರಿ ವಿತಾನಂ ಕತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಪಾತೋವ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಛಬ್ಬಣ್ಣಾ ಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ ಕಮ್ಬಲೇ ಪಟಿಹಞ್ಞನ್ತಿ, ಕಮ್ಬಲೋ ಅತಿವಿಯ ವಿರೋಚಿತ್ಥ। ರಾಜಾ ಉಲ್ಲೋಕೇನ್ತೋ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಅಮ್ಹಾಕಂ, ಭನ್ತೇ, ಏಸ ಕಮ್ಬಲೋ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏಕಸಾಟಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ದಿನ್ನೋ"ತಿ। "ತುಮ್ಹೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೂಜಿತೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಮಯಂ ಪೂಜಿತಾ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯುತ್ತಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ, ನ ಮಯ"ನ್ತಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಯಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಪಕಾರಭೂತಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅಟ್ಠಟ್ಠಕಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಟ್ಠಕಂ ನಾಮ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋಪಿ "ಅಟ್ಠಟ್ಠಕಂ ನಾಮ ಚತುಸಟ್ಠಿ ಹೋತೀ"ತಿ ಚತುಸಟ್ಠಿಸಲಾಕಭತ್ತಾನಿ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಪುನ ತತೋ ಚುತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಭಗವತೋ ಕೋಣಾಗಮನಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಚಾತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅನ್ತರೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಯಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಸೋ ವಡ್ಢಿಮನ್ವಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅರಞ್ಞೇ ಜಙ್ಘವಿಹಾರಂ ವಿಚರತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಮಯೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ನದೀತೀರೇ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅನುವಾತೇ ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇ ಸಙ್ಘರಿತ್ವಾ ಠಪೇತುಮಾರದ್ಧೋ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘರಿತ್ವಾ ಠಪೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಅನುವಾತೋ ನಪ್ಪಹೋತೀ"ತಿ। "ಇಮಿನಾ, ಭನ್ತೇ, ಕರೋಥಾ"ತಿ ಉತ್ತರಿಸಾಟಕಂ ದತ್ವಾ "ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಮೇ ಕಾಚಿ ಹಾನಿ ಮಾ ಹೋತೂ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ।

ಘರೇಪಿಸ್ಸ ಭಗಿನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಭರಿಯಾಯ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭಗಿನೀ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭರಿಯಂ ಸನ್ಧಾಯ - "ಏವರೂಪಂ ಬಾಲಂ ಯೋಜನಸತೇ ಪರಿವಜ್ಜೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಠಪೇಸಿ। ಸಾ ಗೇಹಙ್ಗಣೇ ಠಿತಾ ಸುತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ದಿನ್ನಭತ್ತಂ ಏಸ ಮಾ ಭುಞ್ಜತೂ"ತಿ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಕಲಲಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಇತರಾ ದಿಸ್ವಾ "ಬಾಲೇ, ಮಂ ತಾವ ಅಕ್ಕೋಸ ವಾ ಪಹರ ವಾ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ಪನ ದ್ವೇ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಪೂರಿತಪಾರಮಿಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪತ್ತತೋ ಭತ್ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಕಲಲಂ ದಾತುಂ ನ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾಯ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸಾ "ತಿಟ್ಠಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಕಲಲಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಚುಣ್ಣೇನ ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪಣೀತಭತ್ತಸ್ಸ ಚತುಮಧುರಸ್ಸ ಚ ಪೂರೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಆಸಿತ್ತೇನ ಪದುಮಗಬ್ಭವಣ್ಣೇನ ಸಪ್ಪಿನಾ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಂ ಪತ್ತಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಯಥಾ ಅಯಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಓಭಾಸಜಾತೋ, ಏವಂ ಓಭಾಸಜಾತಂ ಮೇ ಸರೀರಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ತೇಪಿ ದ್ವೇ ಜಾಯಮ್ಪತಿಕಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ಪುನ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಉಪಾಸಕೋ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಇತರಾಪಿ ತಾದಿಸಸ್ಸೇವ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ವಯಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ತಮೇವ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತರಂ ಆನಯಿಂಸು। ತಸ್ಸಾ ಪುಬ್ಬೇ ಅನಿಟ್ಠವಿಪಾಕಸ್ಸ ಪಾಪಕಮ್ಮಸ್ಸ ಆನುಭಾವೇನ ಪತಿಕುಲಂ ಪವಿಟ್ಠಮತ್ತಾಯ ಉಮ್ಮಾರನ್ತರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಕಲಂ ಗೇಹಂ ಉಗ್ಘಾಟಿತವಚ್ಚಕೂಪೋ ವಿಯ ದುಗ್ಗನ್ಧಂ ಜಾತಂ। ಕುಮಾರೋ "ಕಸ್ಸಾಯಂ ಗನ್ಧೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸೇಟ್ಠಿಕಞ್ಞಾಯಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ನೀಹರಥ ನ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಕುಲಘರಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾ ತೇನೇವ ನೀಹಾರೇನ ಸತ್ತಸು ಠಾನೇಸು ಪಟಿನಿವತ್ತಿ।

ತೇನ ಸಮಯೇನ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ತಸ್ಸ ಸತಸಹಸಗ್ಘನಿಕಾಹಿ ಸುವಣ್ಣಿಟ್ಠಕಾಹಿ ಯೋಜನುಬ್ಬೇಧಂ ಚೇತಿಯಂ ಆರಭಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಚೇತಿಯೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ಸಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಸತ್ತಸು ಠಾನೇಸು ಪಟಿನಿವತ್ತಾ, ಕಿಂ ಮೇ ಜೀವಿತೇನಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಆಭರಣಭಣ್ಡಂ ಭಞ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಿಟ್ಠಕಂ ಕಾರೇಸಿ ರತನಾಯತಂ ವಿದತ್ಥಿವಿತ್ಥಿಣ್ಣಂ ಚತುರಙ್ಗುಲುಬ್ಬೇಧಂ। ತತೋ ಹರಿತಾಲಮನೋಸಿಲಾಪಿಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಉಪ್ಪಲಪುಪ್ಫಹತ್ಥಕೇ ಆದಾಯ ಚೇತಿಯಕರಣಟ್ಠಾನಂ ಗತಾ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಖಣೇ

ಏಕಾ ಇಟ್ಠಕಾಪನ್ತಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಮಾನಾ ಘಟನಿಟ್ಠಕಾಯ ಊನಾ ಹೋತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ವಡ್ಢಕಿಂ ಆಹ "ಇಮಂ ಮೇ ಇಟ್ಠಕಂ ಏತ್ಥ ಠಪೇಥಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ ಭದ್ದಕೇ, ಕಾಲೇ ಆಗತಾಸಿ, ಸಯಮೇವ ಠಪೇಹೀ"ತಿ। ಸಾ ಆರುಯ್ಹ ತೇಲೇನ ಹರಿತಾಲಮನೋಸಿಲಾಪಿಣ್ಡಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ತೇನ ಬನ್ಧನೇನ ಇಟ್ಠಕಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಉಪ್ಪಲಪುಪ್ಫಹತ್ಥಕೇಹಿ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಮೇ ಕಾಯತೋ ಚನ್ದನಗನ್ಧೋ ವಾಯತು, ಮುಖತೋ ಉಪ್ಪಲಗನ್ಧೋ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಕತ್ವಾ ಚೇತಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖಣೇ ಸಾ ಯಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಠಮಂ ಗೇಹಂ ನೀತಾ, ತಸ್ಸ ತಂ ಆರಬ್ಭ ಸತಿ ಉದಪಾದಿ। ನಗರೇಪಿ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಸಙ್ಘುಟ್ಠಂ ಹೋತಿ। ಸೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೇ ಆಹ "ಇಧ ಆನೀತಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಕುಹಿ"ನ್ತಿ? "ಕುಲಗೇಹೇ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಆನೇಥ ನಂ, ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಾ। "ಕಿಂ, ತಾತಾ, ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ತಾಯ ಪುಟ್ಠಾ ತಸ್ಸಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। "ತಾತಾ, ಮಯಾ ಆಭರಣಭಣ್ಡೇಹಿ ಚೇತಿಯಂ ಪೂಜಿತಂ, ಆಭರಣಂ ಮೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। "ಆನೇಥ ನಂ, ಪಿಳನ್ಧನಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತೇ ತಂ ಆನಯಿಂಸು। ತಸ್ಸಾ ಸಹ ಗೇಹಪವೇಸನೇನ ಸಕಲಗೇಹಂ ಚನ್ದನಗನ್ಧೋ ಚೇವ ಉಪ್ಪಲಗನ್ಧೋ ಚ ವಾಯಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ತಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭದ್ದೇ, ತವ ಸರೀರತೋ ಪಠಮಂ ದುಗ್ಗನ್ಧೋ ವಾಯಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ತೇ ಸರೀರತೋ ಚನ್ದನಗನ್ಧೋ, ಮುಖತೋ ಉಪ್ಪಲಗನ್ಧೋ ವಾಯತಿ, ಕಿಮೇತ"ನ್ತಿ? ಸಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ "ನಿಯ್ಯಾನಿಕಂ ವತ ಬುದ್ಧಸಾಸನ"ನ್ತಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಯೋಜನಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯಂ ಕಮ್ಬಲಕಞ್ಚುಕೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ರಥಚಕ್ಕಪಮಾಣೇಹಿ ಸುವಣ್ಣಪದುಮೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿ। ತೇಸಂ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥಾ ಓಲಮ್ಬಕಾ ಹೋನ್ತಿ।

ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ, ಪುನ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಯೋಜನಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಅಮಚ್ಚಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಭರಿಯಾ ಪನಸ್ಸ ದೇವಲೋಕತೋ ಚವಿತ್ವಾ ರಾಜಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠರಾಜಧೀತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತೇಸು ವಯಪ್ಪತ್ತೇಸು ಕುಮಾರಸ್ಸ ವಸನಗಾಮೇ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಸಙ್ಘುಟ್ಠಂ। ಸೋ ಮಾತರಂ ಆಹ - "ಅಮ್ಮ, ಸಾಟಕಂ ಮೇ ದೇಹಿ, ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ಧೋತವತ್ಥಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। "ಅಮ್ಮ, ಥೂಲಮಿದ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಅಞ್ಞಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತಮ್ಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ ಆಹ - "ತಾತ, ಯಾದಿಸೇ ಗೇಹೇ ಮಯಂ ಜಾತಾ, ನತ್ಥಿ ನೋ ಇತೋ ಸುಖುಮತರಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಪುಞ್ಞ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಲಭನಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। "ಪುತ್ತ, ಅಹಂ ಅಜ್ಜೇವ ತುಯ್ಹಂ ಬಾರಾಣಸಿನಗರರಜ್ಜಪಟಿಲಾಭಂ ಇಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಮಾತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। "ಗಚ್ಛ, ತಾತಾ"ತಿ। ಸೋ ಪನ ಪುಞ್ಞನಿಯಾಮೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಮಙ್ಗಲಸಿಲಾಪಟ್ಟೇ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಚ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಕಾಲಙ್ಕತಸ್ಸ ಸತ್ತಮೋ ದಿವಸೋ ಹೋತಿ।

ಅಮಚ್ಚಾ ರಞ್ಞೋ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮನ್ತಯಿಂಸು - "ರಞ್ಞೋ ಏಕಾ ಧೀತಾವ ಅತ್ಥಿ, ಪುತ್ತೋ ನತ್ಥಿ, ಅರಾಜಕಂ ರಜ್ಜಂ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಕೋ ರಾಜಾ ಭವಿತುಂ ಅರಹತೀ"ತಿ? "ತ್ವಂ ಹೋಹಿ, ತ್ವಂ ಹೋಹೀ"ತಿ। ಪುರೋಹಿತೋ ಆಹ - "ಬಹುಂ ಓಲೋಕೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಫುಸ್ಸರಥಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ಕುಮುದವಣ್ಣೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸಿನ್ಧವೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚವಿಧರಾಜಕಕುಧಭಣ್ಡಂ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಞ್ಚ ತಸ್ಮಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ರಥಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ತೂರಿಯಾನಿ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸುಂ। ರಥೋ ಪಾಚೀನದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಾಭಿಮುಖೋ ಅಗಮಾಸಿ। "ಪರಿಚಯೇನ ಉಯ್ಯಾನಾಭಿಮುಖೋ ಗಚ್ಛತಿ, ನಿವತ್ತೇಮಾ"ತಿ ಕೇಚಿ ಆಹಂಸು। ಪುರೋಹಿತೋ "ಮಾ ನಿವತ್ತಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। ರಥೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಆರುಹನಸಜ್ಜೋ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಪುರೋಹಿತೋ ಪಾರುಪನಕಣ್ಣಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಪಾದತಲಾನಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ತಿಟ್ಠತು ಅಯಂ ದೀಪೋ, ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಪರಿತ್ತದೀಪವಾರೇಸು ಚತೂಸು ಮಹಾದೀಪೇಸು ಏಸ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತುಂ ಯುತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತೂರಿಯಾನಿ ಪಗ್ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ತೂರಿಯಾನಿ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತಿ।

ಅಥ ಕುಮಾರೋ ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ದೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಜ್ಜಂ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ। "ರಾಜಾ ವೋ ಕಹ"ನ್ತಿ? "ದೇವತ್ತಂ ಗತೋ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕತಿ ದಿವಸಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ"ತಿ ? "ಅಜ್ಜ ಸತ್ತಮೋ ದಿವಸೋ"ತಿ। "ಪುತ್ತೋ ವಾ ಧೀತಾ ವಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ ? "ಧೀತಾ ಅತ್ಥಿ, ದೇವ, ಪುತ್ತೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ರಜ್ಜ"ನ್ತಿ। ತೇ ತಾವದೇವ ಅಭಿಸೇಕಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ರಾಜಧೀತರಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಆನೇತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಅಭಿಸೇಕಂ ಅಕಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಕತಾಭಿಸೇಕಸ್ಸ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ವತ್ಥಂ ಉಪನಯಿಂಸು। ಸೋ "ಕಿಮಿದಂ, ತಾತಾ"ತಿ ಆಹ। "ನಿವಾಸನವತ್ಥಂ, ದೇವಾ"ತಿ। "ನನು, ತಾತಾ, ಥೂಲ"ನ್ತಿ? "ಮನುಸ್ಸಪರಿಭೋಗವತ್ಥೇಸು ಇತೋ ಮುದುತರಂ ನತ್ಥಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಏವರೂಪಂ ನಿವಾಸೇಸೀ"ತಿ? "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ನ ಮಞ್ಞೇ ಪುಞ್ಞವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ"ತಿ "ಸುವಣ್ಣಭಿಙ್ಗಾರಂ ಆಹರಥ, ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ ವತ್ಥ"ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಭಿಙ್ಗಾರಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಹತ್ಥೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯಂ ಅಬ್ಭುಕ್ಕಿರಿ। ಘನಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಪುನ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಪಚ್ಛಿಮಉತ್ತರದಿಸಾಯನ್ತಿ ಏವಂ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಅಬ್ಭುಕ್ಕಿರಿ। ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಅಟ್ಠಅಟ್ಠಕಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಸೋ ಏಕಂ ದಿಬ್ಬದುಸ್ಸಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ "ನನ್ದರಞ್ಞೋ ವಿಜಿತೇ ಸುತ್ತಕನ್ತಿಕಾ ಇತ್ಥಿಯೋ 'ಮಾ ಸುತ್ತಂ ಕನ್ತಿಂಸೂ'ತಿ ಏವಂ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧವರಗತೋ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿ।

ಏವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ದೇವೀ ರಞ್ಞೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹೋ ವತ ತಪಸ್ಸೀ"ತಿ ಕಾರುಞ್ಞಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। "ಕಿಮಿದಂ, ದೇವೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠಾ "ಅತಿಮಹತೀ, ದೇವ, ತೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಅತೀತೇ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಕತಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಫಲಂ, ಇದಾನಿ ಅನಾಗತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಂ ಪುಞ್ಞಂ ನ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಕಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮ, ಸೀಲವನ್ತೋ ನತ್ಥೀತಿ। "ಅಸುಞ್ಞೋ, ದೇವ, ಜಮ್ಬುದೀಪೋ ಅರಹನ್ತೇಹಿ; ತುಮ್ಹೇ, ದೇವ, ದಾನಂ ಸಜ್ಜೇಥ, ಅಹಂ ಅರಹನ್ತೇ ಲಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಪುನದಿವಸೇ ರಾಜಾ ಪಾಚೀನದ್ವಾರೇ ದಾನಂ ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ದೇವೀ ಪಾತೋವ ಉಪೋಸಥಙ್ಗಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖಾ ಉರೇನ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಸಚೇ ಏತಿಸ್ಸಾಯ ದಿಸಾಯ ಅರಹನ್ತೋ ಅತ್ಥಿ, ಸ್ವೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ ಅರಹನ್ತೋ ನಾಹೇಸುಂ, ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕಪಣಯಾಚಕಾನಂ ಅದಂಸು।

ಪುನದಿವಸೇ ದಕ್ಖಿಣದ್ವಾರೇ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಥೇವ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಂ ನಾಲತ್ಥ, ಪುನದಿವಸೇಪಿ ಪಚ್ಛಿಮದ್ವಾರೇ ತಥೇವ। ಉತ್ತರದ್ವಾರೇ ಸಜ್ಜಿತದಿವಸೇನ ಪನ ದೇವಿಯಾ ತಥೇವ ನಿಮನ್ತೇನ್ತಿಯಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸನ್ತಾನಂ ಪದುಮವತಿಯಾ ಪುತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಚಸತಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಮಹಾಪದುಮಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಭಾತಿಕೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಮಾರಿಸಾ, ನನ್ದರಾಜಾ ತುಮ್ಹೇ ನಿಮನ್ತೇತಿ, ಅಧಿವಾಸೇಥ ತಸ್ಸಾ"ತಿ। ತೇ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಅನೋತತ್ತದಹೇ ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಉತ್ತರದ್ವಾರೇ ಓತರಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ "ಪಞ್ಚಸತಾ, ದೇವ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಆಗತಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಸದ್ಧಿಂ ದೇವಿಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಪಾಸಾದಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ತತ್ರ ನೇಸಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ರಾಜಾ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರಸ್ಸ, ದೇವೀ ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಅಯ್ಯಾ, ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ನ ಕಿಲಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಯಞ್ಚ ಪುಞ್ಞೇನ ನ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಯಾವಜೀವಂ ಇಧ ನಿವಾಸಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಪಞ್ಚ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಸತಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಚಙ್ಕಮನಸತಾನೀತಿ ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ ನಿವಾಸನಟ್ಠಾನಾನಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಸಾಪೇಸುಂ।

ಏವಂ ಕಾಲೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ರಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚನ್ತೇ ಕುಪಿತೇ ರಾಜಾ "ಅಹಂ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ತ್ವಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಸು ಮಾ ಪಮಜ್ಜಾ"ತಿ ದೇವಿಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಗತೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಅನಾಗತೇಯೇವ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಾ ಖೀಣಾ। ಮಹಾಪದುಮಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ತಿಯಾಮರತ್ತಿಂ ಝಾನಕೀಳಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಸಮಯೇ ಆಲಮ್ಬನಫಲಕಂ ಆಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಸೇಸಾಪೀತಿ ಸಬ್ಬೇವ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ। ಪುನದಿವಸೇ ದೇವೀ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಾನಿ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ಧೂಪಂ ವಾಸೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಆಗಮನಂ

ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ನಿಸಿನ್ನಾ ಆಗಮನಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಪುರಿಸೇ ಪೇಸೇಸಿ - "ಗಚ್ಛಥ, ತಾತಾ, ಜಾನಾಥ ಕಿಂ ಅಯ್ಯಾನಂ ಅಫಾಸುಕ"ನ್ತಿ? ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಪದುಮಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಚಙ್ಕಮನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಲಮ್ಬನಫಲಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಕಾಲೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸರೀರಂ ಕಿಂ ಕಥೇಸ್ಸತಿ, ತೇ "ನಿದ್ದಾಯತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಾದೇ ಹತ್ಥೇನ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ಪಾದಾನಂ ಸೀತಲತಾಯ ಚೇವ ಥದ್ಧತಾಯ ಚ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ದುತಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥೇವ ಞತ್ವಾ ಪುನ ತತಿಯಸ್ಸಾತಿ ಏವಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ರಾಜಕುಲಂ ಆಗಮಿಂಸು। "ಕಹಂ, ತಾತಾ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ"ತಿ ಪುಟ್ಠಾ "ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ, ದೇವೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ದೇವೀ ಕನ್ದನ್ತೀ ರೋದನ್ತೀ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ನಾಗರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಧುಕೀಳಿತಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಧಾತುಯೋ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಚೇತಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

ರಾಜಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಆಗತೋ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಆಗತಂ ದೇವಿಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಿಂ, ಭದ್ದೇ, ತ್ವಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಸು ನ ಪಮಜ್ಜಸಿ, ನಿರೋಗಾ ಚ ಅಯ್ಯಾ"ತಿ? "ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ, ದೇವಾ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಏವರೂಪಾನಮ್ಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಮರಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುತೋ ಮೋಕ್ಖಾ"ತಿ? ಸೋ ನಗರಂ ಅಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ನಿಯ್ಯಾತೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಸಮಣಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ದೇವೀಪಿ "ರಞ್ಞೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಅಹಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಥೇವ ಉಯ್ಯಾನೇ ಪಬ್ಬಜಿ। ದ್ವೇಪಿ ಝಾನಂ ಭಾವೇತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು।

ತೇಸು ತತ್ಥೇವ ವಸನ್ತೇಸು ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತ್ಥಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ರಾಜಗಹಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸತ್ಥರಿ ತತ್ಥ ಪಟಿವಸನ್ತೇ ಅಯಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಮಾಣವೋ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಮಹಾತಿತ್ಥಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೇ ಕಪಿಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಭರಿಯಾಯ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಅಯಂ ಭದ್ದಕಾಪಿಲಾನೀ ಮದ್ದರಟ್ಠೇ ಸಾಗಲನಗರೇ ಕೋಸಿಯಗೋತ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಭರಿಯಾಯ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ತೇಸಂ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಡ್ಢಮಾನಾನಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಮಾಣವಸ್ಸ ವೀಸತಿಮೇ, ಭದ್ದಾಯ ಸೋಳಸಮೇ ವಯೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪುತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ತಾತ, ತ್ವಂ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ, ಕುಲವಂಸಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇತುಂ ಯುತ್ತೋ"ತಿ ಅತಿವಿಯ ನಿಪ್ಪೀಳಯಿಂಸು। ಮಾಣವೋ ಆಹ - "ಮಯ್ಹಂ ಸೋತಪಥೇ ಏವರೂಪಂ ಕಥಂ ಮಾ ಕಥಯಿತ್ಥ, ಅಹಂ ಯಾವ ತುಮ್ಹೇ ಧರಥ, ತಾವ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತೇ ಕತಿಪಾಹಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುನ ಕಥಯಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಪುನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾತಾ ನಿರನ್ತರಂ ಕಥೇತಿಯೇವ।

ಮಾಣವೋ "ಮಾತರಂ ಸಞ್ಞಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಕಾರೇಹಿ ಇತ್ಥಿರೂಪಕಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಜ್ಜನಘಟ್ಟನಾದಿಕಮ್ಮಪರಿಯೋಸಾನೇ ತಂ ರತ್ತವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಚೇವ ನಾನಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಚ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಏವರೂಪಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಲಭನ್ತೋ ಗೇಹೇ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಲಭನ್ತೋ ನ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಪಣ್ಡಿತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಪುಞ್ಞವಾ ದಿನ್ನದಾನೋ ಕತಾಭಿನೀಹಾರೋ ಪುಬ್ಬೇ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ನ ಏಕಕೋವ ಅಕಾಸಿ, ಅದ್ಧಾ ಏತೇನ ಸಹ ಕತಪುಞ್ಞಾ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಪಟಿಭಾಗಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಟ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಭೋಗೇಹಿ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಂ ರಥೇ ಆರೋಪೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ತಾತಾ, ಯತ್ಥ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಜಾತಿಗೋತ್ತಭೋಗಾದಿಸಮಾನಕುಲೇ ಏವರೂಪಂ ದಾರಿಕಂ ಪಸ್ಸಥ, ತತ್ಥ ಇದಮೇವ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಂ ಸಚ್ಚಾಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ದೇಥಾ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ।

ತೇ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಾಮ ಏತಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ಕತ್ಥ ಲಭಿಸ್ಸಾಮ, ಮದ್ದರಟ್ಠಂ ನಾಮ ಇತ್ಥಾಗಾರಂ, ಮದ್ದರಟ್ಠಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮದ್ದರಟ್ಠೇ ಸಾಗಲನಗರಂ ಅಗಮಂಸು। ಅತ್ಥ ತಂ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಂ ನ್ಹಾನತಿತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ಭದ್ದಾಯ ಧಾತೀ ಭದ್ದಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಸಯಂ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಉದಕತಿತ್ಥಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಸ್ಸಾಯಂ ಅವಿನೀತಾ ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ ಠಿತಾ"ತಿ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ಪಹರಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಂ ಞತ್ವಾ "ಅಯ್ಯಧೀತಾ ಮೇತಿ ಸಞ್ಞಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ, ಅಯಂ ಪನ ಅಯ್ಯಧೀತಾಯ ನಿವಾಸನಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾಯಪಿ ಅಸದಿಸಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ "ಏವರೂಪಾ

ಕಿರ ತೇ ಸಾಮಿಧೀತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸಾ "ಇಮಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಟಿಮಾಯ ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯಧೀತಾ ಅಭಿರೂಪತರಾ", ತಥಾ ಹಿ "ಅಪ್ಪದೀಪೇಪಿ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇ ಗಬ್ಭೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಸರೀರೋಭಾಸೇನ ತಮಂ ವಿಧಮತೀ"ತಿ ಆಹ। "ತೇನ ಹಿ ತಸ್ಸಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಂ ರಥೇ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ತಂ ಧಾತಿಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ಕೋಸಿಯಗೋತ್ತಸ್ಸ ಘರದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಆಗಮನಂ ಆರೋಚಯಿಂಸು।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಕುತೋ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ "ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಮಹಾತಿತ್ಥಗಾಮೇ ಕಪಿಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಘರತೋ ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಕಾರಣೇನ ಆಗತಮ್ಹಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಸಾಧು, ತಾತಾ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಜಾತಿಗೋತ್ತವಿಭವೋ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ದಸ್ಸಾಮ ದಾರಿಕ"ನ್ತಿ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಣ್ಹಿ। ತೇ ಕಪಿಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿಂಸು - "ಲದ್ಧಾ ನೋ ಭದ್ದಾ ನಾಮ ದಾರಿಕಾ, ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ। ತಂ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಿಪ್ಪಲಿಮಾಣವಸ್ಸ ಆರೋಚಯಿಂಸು "ಲದ್ಧಾ ದಾರಿಕಾ"ತಿ। ಪಿಪ್ಪಲಿಮಾಣವೋ "ಅಹಂ 'ನ ಲಭಿಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿಂ, ಇಮೇ 'ಲದ್ಧಾ'ತಿ ಪೇಸೇನ್ತಿ, ಅನತ್ಥಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಹೋಗತೋ ಪಣ್ಣಂ ಲಿಖಿ "ಭದ್ದಾ ಅತ್ತನೋ ಜಾತಿಗೋತ್ತಭೋಗಾನುರೂಪಂ ಪತಿಂ ಲಭತು, ಅಹಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾ ಪಚ್ಛಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೀ ಅಹೋಸೀ"ತಿ। ಭದ್ದಾಪಿ "ಅಸುಕಸ್ಸ ಕಿರ ಮಂ ದಾತುಕಾಮಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ರಹೋಗತಾ ಪಣ್ಣಂ ಲಿಖಿ - "ಅಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಜಾತಿಗೋತ್ತಭೋಗಾನುರೂಪಂ ದಾರಿಕಂ ಲಭತು, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾ ಪಚ್ಛಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಭವಾಹೀ"ತಿ। ದ್ವೇಪಿ ಪಣ್ಣಾನಿ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಮಾಗಚ್ಛಿಂಸು। "ಇದಂ ಕಸ್ಸ ಪಣ್ಣ"ನ್ತಿ? "ಪಿಪ್ಪಲಿಮಾಣವೇನ ಭದ್ದಾಯ ಪಹಿತ"ನ್ತಿ। "ಇದಂ ಕಸ್ಸಾ"ತಿ? "ಭದ್ದಾಯ ಪಿಪ್ಪಲಿಮಾಣವಸ್ಸ ಪಹಿತ"ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ತೇ ದ್ವೇಪಿ ವಾಚೇತ್ವಾ "ಪಸ್ಸಥ ದಾರಕಾನಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ತಂಸಮಾನಂ ಪಣ್ಣಂ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಇತೋ ಏತ್ತೋ ಚ ಪೇಸೇಸುಂ। ಇತಿ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ಚ ಸದಿಸಂ ಪಣ್ಣಂ ಲೋಕಸ್ಸಾದರಹಿತಮೇವಾತಿ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಾನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಮಾಗಮೋ ಅಹೋಸಿ।

ತಂದಿವಸಮೇವ ಪಿಪ್ಪಲಿಮಾಣವೋಪಿ ಭದ್ದಂ ಏಕಂ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ। ಭದ್ದಾಪಿ ತಾನಿ ಸಯನಮಜ್ಝೇ ಠಪೇಸಿ। ಉಭೋಪಿ ಭುತ್ತಸಾಯಮಾಸಾ ಸಯನಂ ಆರುಹಿತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ತೇಸು ಮಾಣವೋ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇನ ಸಯನಂ ಆರುಹಿ, ಭದ್ದಾ ವಾಮಪಸ್ಸೇನ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಯಸ್ಸ ಪಸ್ಸೇ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಮಿಲಾಯನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ರಾಗಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪನ್ನನ್ತಿ ವಿಜಾನಿಸ್ಸಾಮ, ಇಮಂ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ನ ಅಲ್ಲೀಯಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ತೇ ಪನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸರೀರಸಮ್ಫಸ್ಸಭಯೇನ ಸಕಲರತ್ತಿಂ ನಿದ್ದಂ ಅನೋಕ್ಕಮನ್ತಾವ ವೀತಿನಾಮೇಸುಂ। ದಿವಾ ಪನ ಹಸಿತಮತ್ತಮ್ಪಿ ನಾಕಂಸು। ತೇ ಲೋಕಾಮಿಸೇನ ಅಸಂಸಟ್ಠಾ ಯಾವ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಧರನ್ತಿ, ತಾವ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾ ತೇಸು ಕಾಲಙ್ಕತೇಸು ವಿಚಾರಯಿಂಸು। ಮಹತೀ ಮಾಣವಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಿ। ಏಕದಿವಸಂ ಸರೀರಂ ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬಂ ಸುವಣ್ಣಚುಣ್ಣಂ ಏವ ಮಗಧನಾಳಿಯಾ ದ್ವಾದಸನಾಳಿಮತ್ತಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯನ್ತಬದ್ಧಾನಿ ಸಟ್ಠಿ ಮಹಾತಳಾಕಾನಿ, ಕಮ್ಮನ್ತೋ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೋ, ಅನುರಾಧಪುರಪ್ಪಮಾಣಾ ಚುದ್ದಸಗಾಮಾ, ಚುದ್ದಸ ಹತ್ಥಾನೀಕಾನಿ, ಚುದ್ದಸ ಅಸ್ಸಾನೀಕಾನಿ, ಚುದ್ದಸ ರಥಾನೀಕಾನಿ।

ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅಲಙ್ಕತಅಸ್ಸಂ ಆರುಯ್ಹ ಮಹಾಜನಪರಿವುತೋ ಕಮ್ಮನ್ತಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಖೇತ್ತಕೋಟಿಯಂ ಠಿತೋ ನಙ್ಗಲೇಹಿ ಭಿನ್ನಟ್ಠಾನತೋ ಕಾಕಾದಯೋ ಸಕುಣೇ ಗಣ್ಡುಪ್ಪಾದಾದಿಕೇ ಪಾಣಕೇ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಖಾದನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ತಾತಾ, ಇಮೇ ಕಿಂ ಖಾದನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಗಣ್ಡುಪ್ಪಾದೇ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಏತೇಹಿ ಕತಪಾಪಂ ಕಸ್ಸ ಹೋತೀ"ತಿ? "ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚೇ ಏತೇಹಿ ಕತಪಾಪಂ ಮಯ್ಹಂ ಹೋತಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಕರಿಸ್ಸತಿ ಸತ್ತಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ, ದ್ವಾದಸಯೋಜನಕಮ್ಮನ್ತೋ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ಯನ್ತಬದ್ಧಾನಿ ತಳಾಕಾನಿ, ಕಿಂ ಚುದ್ದಸ ಗಾಮಾನಿ, ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಭದ್ದಾಯ ಕಾಪಿಲಾನಿಯಾ ನಿಯ್ಯಾತೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಭದ್ದಾ ಕಾಪಿಲಾನೀ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅನ್ತರವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ತಯೋ ತಿಲಕುಮ್ಭೇ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಧಾತೀಹಿ ಪರಿವುತಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಕಾಕೇ ತಿಲಪಾಣಕೇ ಖಾದಮಾನೇ ದಿಸ್ವಾ "ಅಮ್ಮಾ, ಕಿಂ ಇಮೇ ಖಾದನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಪಾಣಕೇ, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ। "ಅಕುಸಲಂ ಕಸ್ಸ ಹೋತೀ"ತಿ?

“ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಅಯ್ಯೇ”ತಿ। ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಮಯ್ಹಂ ಚತುಹತ್ಥಂ ವತ್ಥಂ ನಾಳಿಕೋದನಮತ್ತಞ್ಚ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಯದಿ ಪನೇತಂ ಏತೇಹಿ ಕತಂ ಅಕುಸಲಂ ಮಯ್ಹಂ ಹೋತಿ, ಭವಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ವಟ್ಟತೋ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತೇ ಆಗತಮತ್ತೇಯೇವ ಸಬ್ಬಂ ತಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾತೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ।

ಮಾಣವೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಆರುಯ್ಹ ಮಹಾರಹೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿ, ಅಥಸ್ಸ ಚಕ್ಕವತ್ತಿನೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕಭೋಜನಂ ಉಪನಯಿಂಸು। ದ್ವೇಪಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿಜನೇ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ರಹೋಗತಾ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತತೋ ಮಾಣವೋ ಭದ್ದಂ ಆಹ - “ಭದ್ದೇ, ಇಮಂ ಘರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ ಕಿತ್ತಕಂ ಧನಮಾಹರಸೀ”ತಿ? “ಪಞ್ಚಪಣ್ಣಾಸ ಸಕಟಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಅಯ್ಯಾ”ತಿ। “ಸಬ್ಬಂ ತಂ, ಯಾ ಚ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ಸತ್ತಾಸೀತಿ ಕೋಟಿಯೋ ಯನ್ತಬದ್ಧಾನಿ ಸಟ್ಠಿ ತಳಾಕಾನೀತಿ ಏವಮಾದಿಭೇದಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ತುಯ್ಹೇವ ನಿಯ್ಯಾತೇಮೀ”ತಿ। “ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಕುಹಿಂ ಗಚ್ಛಥ, ಅಯ್ಯಾ”ತಿ? “ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಅಯ್ಯ, ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ನಿಸಿನ್ನಾ, ಅಹಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ತೇಸಂ ಆದಿತ್ತಪಣ್ಣಕುಟಿ ವಿಯ ತಯೋ ಭವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ। ತೇ “ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಪಣತೋ ಕಾಸಾಯರಸಪೀತಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತೇ ಚ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕೇಸೇ ಓಹಾರೇತ್ವಾ “ಯೇ ಲೋಕೇ ಅರಹನ್ತೋ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ”ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಥವಿಕಾಸು ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಂಸೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಪಾಸಾದತೋ ಓತರಿಂಸು। ಗೇಹೇ ದಾಸೇಸು ಚ ಕಮ್ಮಕಾರೇಸು ಚ ನ ಕೋಚಿ ಸಞ್ಜಾನಿ।

ಅಥ ನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದಾಸಗಾಮದ್ವಾರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಆಕಪ್ಪಕುತವಸೇನ ದಾಸಗಾಮವಾಸಿನೋ ಸಞ್ಜಾನಿಂಸು। ತೇ ರೋದನ್ತಾ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ “ಕಿಂ ಅಮ್ಹೇ ಅನಾಥೇ ಕರೋಥ, ಅಯ್ಯಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। “ಮಯಂ, ಭಣೇ, ‘ತಯೋ ಭವಾ ಆದಿತ್ತಪಣ್ಣಸಾಲಾ ವಿಯಾ’ತಿ ಪಬ್ಬಜಿಮ್ಹ, ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇಸು ಏಕೇಕಂ ಭುಜಿಸ್ಸಂ ಕರೋಮ, ವಸ್ಸಸತಮ್ಪಿ ನಪ್ಪಹೋತಿ। ತುಮ್ಹೇವ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸೀಸಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಭುಜಿಸ್ಸಾ ಹುತ್ವಾ ಜೀವಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ರೋದನ್ತಾನಂಯೇವ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಥೇರೋ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅಯಂ ಭದ್ದಾ ಕಾಪಿಲಾನೀ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಗ್ಘನಿಕಾ ಇತ್ಥೀ ಮಯ್ಹಂ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ, ಯಂ ಕೋಚಿದೇವ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಯ್ಯ ‘ಇಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾಪಿ ವಿನಾ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕರೋನ್ತೀ’ತಿ। ಏವಂ ಕೋಚಿ ಪಾಪಕೇನ ಮನಸಾ ಪದೂಸೇತ್ವಾ ಅಪಾಯಪೂರಕೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಇಮಂ ಪಹಾಯ ಮಯಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದ್ವೇಧಾಪಥಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭದ್ದಾಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆಹ - “ಭದ್ದೇ, ತಾದಿಸಿಂ ಇತ್ಥಿಂ ಮಮ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ‘ಇಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾಪಿ ವಿನಾ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀ’ತಿ ಅಮ್ಹೇಸು ಪದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಮಹಾಜನೋ ಅಪಾಯಪೂರಕೋ ಭವೇಯ್ಯ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ದ್ವೇಧಾಪಥೇ ತ್ವಂ ಏತಂ ಗಣ್ಹ, ಅಹಂ ಏಕೇನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಆಮ, ಅಯ್ಯ, ಮಾತುಗಾಮೋ ‘ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಪಲಿಬೋಧೋ, ಪಬ್ಬಜಿತಾಪಿ ವಿನಾ ನ ಭವನ್ತೀ’ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇಯ್ಯು”ನ್ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ದಸನಖಸಮೋಧಾನಸಮುಜ್ಜಲಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ “ಸತಸಹಸ್ಸಕಪ್ಪಪಮಾಣೇ ಅದ್ಧಾನೇ ಕತೋ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವೋ ಅಜ್ಜ ಭಿಜ್ಜತಿ, ತುಮ್ಹೇವ ದಕ್ಖಿಣಾ ನಾಮ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಕ್ಖಿಣಮಗ್ಗೋ ವಟ್ಟತಿ, ಮಯಂ ಮಾತುಗಾಮಾ ನಾಮ ವಾಮಜಾತಿಕಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಾಮಮಗ್ಗೋ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ತೇಸಂ ದ್ವೇಧಾಭೂತಕಾಲೇ ಅಯಂ ಮಹಾಪಥವೀ “ಅಹಂ ಚಕ್ಕವಾಳಸಿನೇರುಪಬ್ಬತಾದಯೋ ಧಾರೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀಪಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗುಣೇ ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ”ತಿ ವದನ್ತೀ ವಿಯ ವಿರವಮಾನಾ ಅಕಮ್ಪಿತ್ಥ। ಆಕಾಸೇ ಅಸನಿಸದ್ದೋ ವಿಯ ಪವತ್ತಿ, ಚಕ್ಕವಾಳಪಬ್ಬತೋ ಉನ್ನಾದಿ।

ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋಪಿ ವೇಳುವನಮಹಾವಿಹಾರೇ ಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪಥವೀಕಮ್ಪನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ “ಕಿಸ್ಸ ನು ಖೋ ಪಥವೀ ಕಮ್ಪತೀ”ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ “ಪಿಪ್ಪಲಿಮಾಣವೋ ಚ ಭದ್ದಾ ಚ ಕಾಪಿಲಾನೀ ಮಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ತೇಸಂ ವಿಯೋಗಟ್ಠಾನೇ ಉಭಿನ್ನಂ ಗುಣಬಲೇನ ಅಯಂ ಪಥವೀಕಮ್ಪೋ ಜಾತೋ, ಮಯಾಪಿ ಏತೇಸಂ ಸಙ್ಗಹಂ

ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಸಯಮೇವ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಅಸೀತಿಮಹಾಥೇರೇಸು ಕಞ್ಚಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ತಿಗಾವುತಮಗ್ಗಂ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ರಾಜಗಹಸ್ಸ ಚ ನಾಲನ್ದಾಯ ಚ ಅನ್ತರೇ ಬಹುಪುತ್ತನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಿನ್ನೋ ಪನ ಅಞ್ಞತರಪಂಸುಕೂಲಿಕೋ ವಿಯ ಅನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸೀತಿಹತ್ಥಾ ಬುದ್ಧರಂಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಇತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತಸಕಟಚಕ್ಕಕೂಟಾಗಾರಾದಿಪ್ಪಮಾಣಾ ಬುದ್ಧರಂಸಿಯೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಪ್ಫರನ್ತಿಯೋ ವಿಧಾವನ್ತಿಯೋ ಚನ್ದಸಹಸ್ಸಸೂರಿಯಸಹಸ್ಸಉಗ್ಗಮನಕಾಲಂ ವಿಯ ಕುರುಮಾನಾ ತಂ ವನನ್ತರಂ ಏಕೋಭಾಸಂ ಅಕಂಸು। ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಸಿರಿಯಾ ಸಮುಜ್ಜಲತಾರಾಗಣೇನ ವಿಯ ಗಗನಂ, ಸುಪುಪ್ಫಿತಕಮಲಕುವಲಯೇನ ವಿಯ ಸಲಿಲಂ ವನನ್ತರಂ ವಿರೋಚಿತ್ಥ। ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಸ್ಸ ಖನ್ಧೋ ಪಕತಿಯಾ ಸೇತೋ ಹೋತಿ, ಪತ್ತಾನಿ ನೀಲಾನಿ ಪಕ್ಕಾನಿ ರತ್ತಾನಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ದಿವಸೇ ಸಬ್ಬೋ ನಿಗ್ರೋಧೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋವ ಅಹೋಸಿ।

ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತ್ಥಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ಅಹಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಓನತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ, ಸಾವಕೋಹಮಸ್ಮಿ, ಸತ್ಥಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ, ಸಾವಕೋಹಮಸ್ಮೀ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೧೫೪) ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಭಗವಾ ಆಹ - "ಕಸ್ಸಪ, ಸಚೇ ತ್ವಂ ಇಮಂ ನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಮಹಾಪಥವಿಯಾ ಕರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಾಪಿ ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪನ ಏವಂ ಗುಣಮಹನ್ತತಂ ಜಾನತಾ ತಯಾ ಕತೋ ನಿಪಚ್ಚಕಾರೋ ಮಯ್ಹಂ ಲೋಮಮ್ಪಿ ಚಾಲೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ನಿಸೀದ, ಕಸ್ಸಪ, ದಾಯಜ್ಜಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭಗವಾ ತೀಹಿ ಓವಾದೇಹಿ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಅದಾಸಿ। ದತ್ವಾ ಚ ಬಹುಪುತ್ತನಿಗ್ರೋಧಮೂಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪಚ್ಛಾಸಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಸತ್ಥು ಸರೀರಂ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣವಿಚಿತ್ತಂ, ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಸತ್ತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ, ಸೋ ಕಞ್ಚನನಾವಾಯ ಪಚ್ಛಾಬದ್ಧೋ ವಿಯ ಸತ್ಥು ಪದಾನುಪದಿಕಂ ಅನುಗಞ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ ಥೋಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಜ್ಜಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಥೇರೋ "ಸತ್ಥಾ ನಿಸೀದಿತುಕಾಮೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಟಪಿಲೋತಿಕಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಞಪೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಚೀವರಂ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ "ಮುದುಕಾ ಖೋ ತ್ಯಾಯಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಪಟಪಿಲೋತಿಕಾ ಸಙ್ಘಾಟೀ"ತಿ ಆಹ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೧೫೪)। ಸೋ "ಸತ್ಥಾ ಮೇ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಮುದುಭಾವಂ ಕಥೇಸಿ, ಪಾರುಪಿತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಪಾರುಪತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸಙ್ಘಾಟಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ತ್ವಂ ಪಾರುಪಿಸ್ಸಸಿ, ಕಸ್ಸಪಾ"ತಿ? "ತುಮ್ಹಾಕಂ ನಿವಾಸನಂ ಲಭನ್ತೋ ಪಾರುಪಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಇಮಂ ಪರಿಭೋಗಜಿಣ್ಣಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ ಧಾರೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಮಯಾ ಹಿ ಇಮಸ್ಸ ಪಂಸುಕೂಲಸ್ಸ ಗಹಿತದಿವಸೇ ಉದಕಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಪಥವೀ ಕಮ್ಪಿ, ಇಮಂ ಬುದ್ಧಪರಿಭೋಗಜಿಣ್ಣಚೀವರಂ ನಾಮ ನ ಸಕ್ಕಾ ಪರಿತ್ತಗುಣೇನ ಧಾರೇತುಂ, ಪಟಿಬಲೇನೇವಿದಂ ಪಟಿಪತ್ತಿಪೂರಣಸಮತ್ಥೇನ ಜಾತಿಪಂಸುಕೂಲಿಕೇನ ಧಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಚೀವರಂ ಪರಿವತ್ತೇಸಿ।

ಏವಂ ಚೀವರಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಚೀವರಂ ಭಗವಾ ಪಾರುಪಿ, ಸತ್ಥು ಚೀವರಂ ಥೇರೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅಚೇತನಾಪಿ ಅಯಂ ಮಹಾಪಥವೀ "ದುಕ್ಕರಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಕತ್ಥ, ಅತ್ತನೋ ಪಾರುತಚೀವರಂ ಸಾವಕೇನ ಪರಿವತ್ತಿತಪುಬ್ಬಂ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗುಣಂ ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ ವದನ್ತೀ ವಿಯ ಉದಕಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಕಮ್ಪಿ। ಥೇರೋಪಿ "ಲದ್ಧಂ ಮೇ ಬುದ್ಧಾನಂ ಪರಿಭೋಗಚೀವರಂ, ಕಿಂ ಮೇ ಇದಾನಿ ಉತ್ತರಿ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಉನ್ನತಿಂ ಅಕತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇಯೇವ ತೇರಸ ಧುತಗುಣೇ ಸಮಾದಾಯ ಸತ್ತದಿವಸಮತ್ತಂ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಸ್ಸಪೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚನ್ದೂಪಮೋ ಕುಲಾನಿ ಉಪಸಙ್ಕಮತಿ, ಅಪಕಸ್ಸೇವ ಕಾಯಂ ಅಪಕಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನಿಚ್ಚನವಕೋ ಕುಲೇಸು ಅಪ್ಪಗಬ್ಭೋ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೧೪೬) ಏವಮಾದಿನಾ ಪಸಂಸಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಅರಿಯಗಣಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧುತವಾದಾನಂ ಯದಿದಂ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೮, ೧೯೧) ಧುತವಾದಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ।

೩೯೮. ಏವಂ ಭಗವತಾ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಮಹಾಸಾವಕಭಾವಂ ಪತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನಂ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಕಿರ ಭಗವತೋ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾದಾನಂ ನಿಕ್ಖೇಪನಸಮಯೇ ಅಕ್ಕನ್ತಕ್ಕನ್ತಪಾದೇ ಸತಸಹಸ್ಸಪತ್ತಾ ಪದುಮಾ ಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ತಸ್ಮಾಸ್ಸ ತಂ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸಕಲಸತ್ತನಿಕಾಯೇಸು ಏಕೇಕೇನ ಸತಸತಪುಞ್ಞೇ ಕತೇ ತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಸತಗುಣಪುಞ್ಞಾನಂ ಕತತ್ತಾ ಭಗವತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಲೋಕಜೇಟ್ಠಸ್ಸ ತಾದಿನೋ**ತಿ ಸತ್ತಲೋಕಸ್ಸ ಪಧಾನಭೂತಸ್ಸ ಇಟ್ಠಾನಿಟ್ಠೇಸು ಅಕಮ್ಪಿಯಭಾವಂ ಪತ್ತತ್ತಾ ತಾದಿನೋ। **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀ**ತಿ ಸತ್ತಲೋಕಸ್ಸ ಪಟಿಸರಣಭೂತೇ ಭಗವತಿ ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ, ಅದಸ್ಸನಂ ಗತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪೂಜಂ ಕುಬ್ಬನ್ತಿ ಸತ್ಥುನೋ**ತಿ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಾಸನತೋ "ಸತ್ಥಾ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಧುಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತಾ ಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೯೯. **ಅಗ್ಗಿಂ ಚಿನನ್ತೀ ಜನತಾ**ತಿ ಜನಸಮೂಹಾ ಆಳಾಹನಟ್ಠಾಯ ಅಗ್ಗಿಂ ಚಿನನ್ತಾ ರಾಸಿಂ ಕರೋನ್ತಾ ಆಸಮನ್ತತೋ ಮೋದಿತಾ ಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಪಕಾರೇನ ಮೋದಿತಾ ಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತೇಸು ಸಂವೇಗಜಾತೇಸೂ**ತಿ ತೇಸು ಜನಸಮೂಹೇಸು ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೇಸು ಉತ್ರಾಸಂ ಲಭನ್ತೇಸು **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ಪೀತಿ** ಹಾಸೋ **ಉದಪಜ್ಜಥ** ಪಾತುಭವೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦೦. **ಞಾತಿಮಿತ್ತೇ ಸಮಾನೇತ್ವಾ**ತಿ ಮಮ ಬನ್ಧುಸಹಾಯೇ ಸಮಾನೇತ್ವಾ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ। **ಮಹಾವೀರೋ** ಭಗವಾ **ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ** ಅದಸ್ಸನಂ ಅಗಮಾಸೀತಿ ಇದಂ ವಚನಂ **ಅಬ್ರವಿಂ** ಕಥೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಹನ್ದ ಪೂಜಂ ಕರೋಮಸೇತಿ ಹನ್ದಾ**ತಿ ವೋಸ್ಸಗ್ಗತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ, ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಮಯಂ ಸಬ್ಬೇ ಸಮಾಗತಾ ಪೂಜಂ ಕರೋಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇ**ತಿ ನಿಪಾತೋ।

೪೦೧. **ಸಾಧೂತಿ ತೇ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ**ತಿ ತೇ ಮಮ ಞಾತಿಮಿತ್ತಾ ಸಾಧು ಇತಿ ಸುನ್ದರಂ ಭದ್ದಕಂ ಇತಿ ಪಟಿಸುಣಿತ್ವಾ ಮಮ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ಭಿಯ್ಯೋ** ಅತಿರೇಕಂ **ಹಾಸಂ** ಪೀತಿಂ **ಜನಿಂಸು** ಉಪ್ಪಾದೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦೨. ತತೋ ಅತ್ತನೋ ಕತಪುಞ್ಞಸಞ್ಚಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಬುದ್ಧಸ್ಮಿಂ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಸತಹತ್ಥಂ **ಉಗ್ಗತಂ** ಉಬ್ಬಿದ್ಧಂ ದಿಯಡ್ಢಹತ್ಥಸತಂ ವಿತ್ಥತಂ, **ವಿಮಾನಂ ನಭಸಿ** ಆಕಾಸೇ ಉಗ್ಗತಂ ಅಗ್ಘಿಯಂ, **ಸುಕತಂ** ಸುನ್ದರಾಕಾರೇನ ಕತಂ, **ಕತ್ವಾ** ಕಾರೇತ್ವಾ ಚ **ಪುಞ್ಞಸಞ್ಚಯಂ** ಪುಞ್ಞರಾಸಿಂ **ಕಾಹಾಸಿಂ** ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೦೩. **ಕತ್ವಾನ ಅಗ್ಘಿಯಂ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಚೇತಿಯಪೂಜನಟ್ಠಾನೇ **ತಾಲಪನ್ತೀಹಿ** ತಾಲಪಾಳೀಹಿ **ಚಿತ್ತಿತಂ** ಸೋಭಿತಂ ಅಗ್ಘಿಯಂ **ಕತ್ವಾನ** ಕಾರೇತ್ವಾ ಚ **ಸಕಂ ಚಿತ್ತಂ** ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ **ಚೇತಿಯಂ ಪೂಜಯುತ್ತಮ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಮಂ ಬುದ್ಧಧಾತುನಿಧಾಪಿತಂ ಚೇತಿಯಂ ಪೂಜಯಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೦೪. ತಸ್ಸ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಮಹಿಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋವಾ**ತಿ ಆಕಾಸೇ ಜಲಮಾನೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋವ ಅಗ್ಗಿರಾಸಿ ಇವ ತಂ ಚೇತಿಯಂ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಜಲತಿ **ಫುಲ್ಲಿತೋ** ವಿಕಸಿತಪುಪ್ಫೋ ಸಾಲರುಕ್ಖರಾಜಾ ಇವ ಆಕಾಸೇ **ಇನ್ದಲಟ್ಠೀವ** ಇನ್ದಧನು ಇವ ಚ **ಚತುದ್ದಿಸಾ** ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು **ಓಭಾಸತಿ** ವಿಜ್ಜೋತತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೦೫. **ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಜೋತಮಾನಧಾತುಗಬ್ಭಮ್ಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಮನಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ ತೇನ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ **ಬಹುಂ** ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಂ **ಕುಸಲಂ** ಪುಞ್ಞಂ **ಕತ್ವಾನ** "ಧಾತುಗಬ್ಭೇ ಚ ಸಾಸನೇ ಚ ಏತ್ತಕಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಮಯಾ ಕತಾನೀ"ತಿ ಏವಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ **ಸರಿತ್ವಾನ** ಕಾಲಂಕತ್ವಾ **ತಿದಸಂ** ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಸುತ್ತಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ವಿಯ ಅಹಂ **ಉಪಪಜ್ಜಿಂ** ಜಾತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೦೬. ಅತ್ತನೋ ಉಪ್ಪನ್ನದೇವಲೋಕೇ ಲದ್ಧಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಹಯವಾಹಿಂ** ಸಿನ್ಧವಸಹಸ್ಸಯೋಜಿತಂ ದಿಬ್ಬರಥಂ ಅಧಿಟ್ಠಿತೋ। ಸತ್ತಹಿ ಭೂಮೀಹಿ **ಸಂ** ಸುಟ್ಠು ಉಗ್ಗತಂ **ಉಬ್ಬಿದ್ಧಂ** ಉಚ್ಚಂ ಮಯ್ಹಂ **ಭವನಂ** ವಿಮಾನಂ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦೭. ತಸ್ಮಿಂ ವಿಮಾನೇ **ಸಬ್ಬಸೋವಣ್ಣಮಯಾ** ಸಕಲಸೋವಣ್ಣಮಯಾನಿ ಕೂಟಾಗಾರಸಹಸ್ಸಾನಿ **ಅಹುಂ** ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಕತೇಜೇನ** ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಸಬ್ಬಾ ದಸ ದಿಸಾ **ಪಭಾಸಯಂ** ಓಭಾಸೇನ್ತಾನಿ **ಜಲನ್ತಿ** ವಿಜ್ಜೋತನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೦೮. ತಸ್ಮಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಪಾತುಭೂತವಿಮಾನೇ ಅಞ್ಞೇಪಿ **ನಿಯ್ಯೂಹಾ** ಪಮುಖಸಾಲಾಯೋ **ಸನ್ತಿ** ವಿಜ್ಜನ್ತಿ। ಕಿಂ ಭೂತಾ? **ಲೋಹಿತಙ್ಗಮಯಾ** ರತ್ತಮಣಿಮಯಾ ತದಾ ತೇಪಿ ನಿಯ್ಯೂಹಾ ಚತಸ್ಸೋ ದಿಸಾ **ಆಭಾಯ** ಪಭಾಯ ಜೋತನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೧೦. ಸಬ್ಬೇ ದೇವೇ ಸಕಲಭದ್ದೇವಲೋಕೇ ದೇವೇ **ಅಭಿಭೋಮಿ** ಅಭಿಭವಾಮಿ। ಕಸ್ಸ ಫಲನ್ತಿ ಚೇ? ಮಯಾ ಕತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಸ್ಸ ಇದಂ ಫಲನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೧೧. ತತೋ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಸಟ್ಠಿಕಪ್ಪಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಇತೋ ಕಪ್ಪತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಸಟ್ಠಿಸಹಸ್ಸಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ **ಚಾತುರನ್ತೋ** ಚತುಮಹಾದೀಪವನ್ತೋ **ವಿಜಿತಾವೀ** ಸಬ್ಬಂ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಂ ವಿಜಿತವನ್ತೋ ಅಹಂ ಉಬ್ಬಿದ್ಧೋ ನಾಮ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ **ಪಥವಿಂ ಆವಸಿಂ** ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೧೨-೪. ತಥೇವ ಭದ್ದಕೇ ಕಪ್ಪೇತಿ ಪಞ್ಚಬುದ್ಧಪಟಿಮಣ್ಡಿತತ್ತಾ ಭದ್ದಕೇ ನಾಮ ಕಪ್ಪೇ। **ತಿಂಸಕ್ಖತ್ತುಂ** ತಿಂಸಜಾತಿಯಾ ಚತುದೀಪಮ್ಹಿ ಇಸ್ಸರೋ ಪಧಾನೋ ಚಕ್ಕರತನಾದೀಹಿ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೋ **ಸಕಕಮ್ಮಾಭಿರದ್ಧೋ** ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮೇ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಭಿರದ್ಧೋ ಅಲ್ಲೀನೋ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ **ಅಮ್ಹೀ** ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅತ್ತನೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಕಾಲೇ ಅನುಭೂತಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "ತತ್ಥಾಪಿ ಭವನಂ ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಮ್ಹಿ **ಮಯ್ಹಂ ಭವನಂ** ಮಮ ಪಾಸಾದಂ **ಇನ್ದಲಟ್ಠೀವ ಉಗ್ಗತಂ** ಆಕಾಸೇ ಠಿತವಿಜ್ಜೋತಮಾನಾ ವಿಜ್ಜುಲ್ಲತಾ ಇವ ಉಗ್ಗತಂ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಾದಿಭೇದೇಹಿ ಉಚ್ಚಂ **ಆಯಾಮತೋ** ದೀಘತೋ ಚ ಉಚ್ಚತೋ ಚ ಚತುವೀಸತಿಯೋಜನಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಂ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಬ್ಬೇಸಂ ಜನಾನಂ ಮನಂ ಅಲ್ಲೀನಭಾವೇನ ರಮ್ಮಣಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ದಳ್ಹೇಹಿ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇಹಿ ವಾ ತಿಂಸಹತ್ಥೇಹಿ ವಾ ಉಚ್ಚೇಹಿ ಪಾಕಾರತೋರಣೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೪೧೫-೨೦. ತದಡ್ಢಕಂ ತತೋ ಅಡ್ಢಕಂ ಅಡ್ಢತಿಯಸತಯೋಜನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಕ್ಖಿತ್ತಾ ಪಣ್ಣವೀಸತೀ**ತಿ ವೀಸತಿಆಪಣಪಕ್ಖಿತ್ತಂ ನಿರನ್ತರಂ ವೀಥಿಪರಿಚ್ಛೇದನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬ್ರಾಹ್ಮಞ್ಞಕುಲಸಮ್ಭೂತೋ**ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ಸುಜಾತೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩-೪. ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುಮೇಧಂ ಭಗವನ್ತಾಹನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ತಂ ದಾನಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಭಗವತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಉತ್ತಮಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ದತ್ವಾ ಪಣಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿಸ್ಸ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋಪಿ ತತ್ಥ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಸತ್ತಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕಥೂಪೇ ಬಹುಕಂಸಪಾತಿಯೋ ದೀಪರುಕ್ಖೇಹಿ ದೀಪಕಪಲ್ಲಿಕಾಹಿ ಚ "ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಞಾಣಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಉಳಾರಂ ದೀಪಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಏವಂ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕಥೂಪೇ ಬಹುಕಂಸಪಾತಿಯೋ ಸಪ್ಪಿಮಣ್ಡಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಚ ಏಕೇಕಂ ಗುಳಪಿಣ್ಡಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಾ ಮುಖವಟ್ಟಿಂ ಫುಸಾಪೇನ್ತೋ ಚೇತಿಯಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ಅತ್ತನಾ ಗಹಿತಕಂಸಪಾತಿಂ ಸಪ್ಪಿಮಣ್ಡಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸವಟ್ಟಿಯೋ ಜಾಲಾಪೇತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಚೇತಿಯಂ ಅನುಪರಿಯಾಯಿ।

ಏವಂ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಅತ್ತಭಾವೇ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂಯೇವ ದುಗ್ಗತಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ಅನ್ನಭಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ನಾಮ ಗೇಹೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಜೀವತಿ। ಏಕದಿವಸಂ ಸೋ ಉಪರಿಟ್ಠಂ ನಾಮ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಗನ್ಧಮಾದನಪಬ್ಬತತೋ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸೀನಗರದ್ವಾರೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ನಗರೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಠಪಿತಂ ಭಾಗಭತ್ತಂ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ದಾತುಕಾಮೋ ಆರಭಿ। ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಭಾಗಭತ್ತಞ್ಚ ತತ್ಥೇವ ಪಕ್ಖಿಪಿ। ಸೋ ತಂ ನೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಛತ್ತೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ - "ಅಹೋ ದಾನಂ, ಪರಮದಾನಂ, ಉಪರಿಟ್ಠೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ ಮಹಾಸದ್ದೇನ ಅನುಮೋದಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿ - "ಏವಂ ದೇವತಾಯ ಅನುಮೋದಿತಂ ಇದಮೇವ ಉತ್ತಮದಾನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪತ್ತಿಂ ಯಾಚಿ। ಅನ್ನಭಾರೋ ಪನ ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಂ ಅದಾಸಿ। ತೇನ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿ ತಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಯ್ಹಂ ಸಹತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮಕರಣಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಪತಿರೂಪಂ ಗೇಹಂ ಕತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಂ ವಸಾಹೀ"ತಿ ಆಹ।

ಯಸ್ಮಾ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ದಿನ್ನಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಉಳಾರವಿಪಾಕೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ಪನ ತಂ ಆದರವಸೇನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ - "ಮಹಾರಾಜ, ಅಯಂ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಯುತ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತದಾ ತೇನ ಕತಕಮ್ಮಂ ಅತ್ತನಾಪಿಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸದಿನ್ನಭಾವಞ್ಚ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ "ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಗೇಹಂ ಕತ್ವಾ ವಸಾಹೀ"ತಿ ಗೇಹಟ್ಠಾನಮಸ್ಸ ಆಣಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಠಾನಂ ಸೋಧಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಾ ಮಹನ್ತಾ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಯೋ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಸೋ ತಾ ದಿಸ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ಸಬ್ಬಂ ಧನಂ ಉದ್ಧರಾಪೇತ್ವಾ ರಾಸಿಕತಂ ದಿಸ್ವಾ - "ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ನ ಕಸ್ಸಚಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅಯಂ ಅನ್ನಭಾರೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಮಹಾಧನಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಹೋತೂ"ತಿ ತಂ ದಿವಸಮೇವ ತಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಸಿ।

ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಹುತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ದೀಘರತ್ತಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಕಾಲೇ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರೇ ಸುಕ್ಕೋದನಸಕ್ಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸ ಜಾತಸ್ಸ **ಅನುರುದ್ಧೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ಮಹಾನಾಮಸಕ್ಕಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಭಗವತೋ ಚೂಳಪಿತು ಪುತ್ತೋ ಪರಮಸುಖುಮಾಲೋ ಮಹಾಪುಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ। ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಂಯೇವ ಚಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ಏಕದಿವಸಂ "ಮಮ ಪುತ್ತೋ ನತ್ಥೀತಿ ಪದಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ತಂ ಜಾನಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ತುಚ್ಛಕಂಯೇವ ಅಞ್ಞಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಾ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪೇಸೇಸಿ, ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ದೇವತಾ ತಂ, ದಿಬ್ಬಪೂವೇಹಿ ಪೂರೇಸುಂ। ಏವಂ ಮಹಾಪುಞ್ಞೋ

ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೇಸು ತೀಸು ಪಾಸಾದೇಸು ಅಲಙ್ಕತನಾಟಕಿತ್ಥೀಹಿ ಪರಿವುತೋ ದೇವೋ ವಿಯ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿ।

ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ತುಸಿತಪುರಾ ಚವಿತ್ವಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಏಕೂನತಿಂಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ವಸಿತ್ವಾ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಪಟಿವಿದ್ಧಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣೋ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಸತ್ತಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಲೋಕಾನುಗ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹಾಸಿ। ತದಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ - "ಪುತ್ತೋ ಕಿರ ಮೇ ರಾಜಗಹಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ; ಗಚ್ಛಥ, ಭಣೇ, ಮಮ ಪುತ್ತಂ ಆನೇಥಾ"ತಿ ಸಹಸ್ಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೇ ದಸ ಅಮಚ್ಚೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತೇಸು ಉದಾಯಿತ್ಥೇರೇನ ಚಾರಿಕಾಗಮನಂ ಆಯಾಚಿತೋ ಭಗವಾ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಖೀಣಾಸವಪರಿವುತೋ ರಾಜಗಹತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಪುರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಞಾತಿಸಮಾಗಮೇ ಅನೇಕಾನಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯವಿಚಿತ್ತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಅಮತಪಾನಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ನಗರದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕುಲನಗರಂ ಆಗತಾನಂ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಆಚಿಣ್ಣ"ನ್ತಿ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ "ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣಂ ಆಚಿಣ್ಣ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ। ರಾಜಾ "ಪುತ್ತೋ ತೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತುರಿತತುರಿತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಭಗವಾ ತತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಞಾತಿಸಙ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ರಾಹುಲಕುಮಾರಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರತೋ ಮಲ್ಲರಟ್ಠೇ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಅನುಪಿಯಮ್ಬವನಂ ಪಾಪುಣಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ ಸಾಕಿಯಗಣಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಆಹ - "ಸಚೇ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಿಸ್ಸ, ರಾಜಾ ಅಭವಿಸ್ಸ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಸತ್ತರತನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಖತ್ತಿಯಗಣಪರಿವಾರೋ, ನತ್ತಾಪಿ ಮೇ ರಾಹುಲಕುಮಾರೋ ಖತ್ತಿಯಗಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಚರಿಸ್ಸ, ತುಮ್ಹೇಪಿ ಏತಮತ್ಥಂ ಜಾನಾಥ। ಇದಾನಿ ಪನ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಜಾತೋ, ಖತ್ತಿಯಾವಾಸ್ಸ ಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತು, ತುಮ್ಹೇ ಏಕೇಕಕುಲತೋ ಏಕೇಕಂ ದಾರಕಂ ದೇಥಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ದ್ವೇಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಖತ್ತಿಯಕುಮಾರಾ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮಹಾನಾಮೋ ಸಕ್ಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಸಾಮಿಕೋ, ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಕನಿಟ್ಠಂ ಅನುರುದ್ಧಂ ಸಕ್ಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚ - "ಏತರಹಿ, ತಾತ ಅನುರುದ್ಧ, ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಸಕ್ಯಕುಮಾರಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ಅನುಪಬ್ಬಜನ್ತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಕುಲಾ ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ವಾ ಪಬ್ಬಜಾಹಿ, ಅಹಂ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಘರಾವಾಸೇ ರುಚಿಂ ಅಕತ್ವಾ ಅತ್ತಸತ್ತಮೋ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ। ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾನುಕ್ಕಮೋ ಸಙ್ಘಭೇದಕಕ್ಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೩೩೦ ಆದಯೋ) ಆಗತೋಯೇವ। ಏವಂ ಅನುಪಿಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇಸು ಪನ ತೇಸು ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ, ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರೋ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ, ದೇವದತ್ತೋ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ, ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ಭಗುತ್ಥೇರೋ ಚ ಕಿಮಿಲತ್ಥೇರೋ ಚ ಪಚ್ಛಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಥೇರಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಆಗತಟ್ಠಾನೇಸು ಪುಬ್ಬಪತ್ಥನಾಭಿನೀಹಾರೋ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅಯಂ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರೋ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚೇತಿಯರಟ್ಠೇ ಪಾಚೀನವಂಸದಾಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ತ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇಸಿ, ಅಟ್ಠಮೇ ಕಿಲಮತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಅನುರುದ್ಧೋ ಅಟ್ಠಮೇ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ ಕಿಲಮತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ತಸ್ಸ ಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಟ್ಠಮಂ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಚತುಪಚ್ಚಯಸನ್ತೋಸಭಾವನಾರಾಮಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಮಹಾಅರಿಯವಂಸಪಟಿಪದಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಭೇಸಕಲಾವನಮೇವ ಗತೋ।

ಥೇರೋ ತಥಾಗತೇ ಗತಮತ್ತೇಯೇವ ತೇವಿಜ್ಜೋ ಮಹಾಖೀಣಾಸವೋ ಹುತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾ ಮಯ್ಹಂ ಮನಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮಂ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಮನೋರಥೋ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಅತ್ತನೋ ಚ ಪಟಿವೇಧಧಮ್ಮಂ ಆರಬ್ಭ ಇಮಾ ಉದಾನಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

"ಮಮ ಸಙ್ಕಪ್ಪಮಞ್ಞಾಯ, ಸತ್ಥಾ ಲೋಕೇ ಅನುತ್ತರೋ।
ಮನೋಮಯೇನ ಕಾಯೇನ, ಇದ್ಧಿಯಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ॥

"ಯದಾ ಮೇ ಅಹು ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ತತೋ ಉತ್ತರಿ ದೇಸಯಿ।
ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚರತೋ ಬುದ್ಧೋ, ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಮದೇಸಯಿ॥

"ತಸ್ಸಾಹಂ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ವಿಹಾಸಿಂ ಸಾಸನೇ ರತೋ।
ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ, ಕತಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನ"ನ್ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೯೦೧-೯೦೩)।

ಅಥ ನಂ ಅಪರಭಾಗೇ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ಮಹಾವಿಹಾರೇ ವಿಹರನ್ತೋ "ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನುರುದ್ಧೋ ಅಗ್ಗೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೧೯೨) ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ।

೪೨೧. ಏವಂ ಸೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಾ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುಮೇಧಂ ಭಗವನ್ತಾಹ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸುನ್ದರಾ ಉಪಟ್ಠಾಪನಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗಫಲಪಞ್ಞಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಪಞ್ಞಾ ಚತುಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದಿಸಙ್ಖಾತಾ ಮೇಧಾ ಯಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸೋ ಸುಮೇಧೋ, ತಂ **ಸುಮೇಧಂ** ಭಾಗ್ಯಸಮ್ಪನ್ನತ್ತಾ **ಭಗವನ್ತಂ** ಲೋಕಸ್ಸ **ಜೇಟ್ಠಂ** ಸೇಟ್ಠಂ ಪಧಾನಭೂತಂ ಸಂಸಾರತೋ ಪರಮಂ ನಿಗ್ಗತಂ ನರಾನಂ ಆಸಭಂ ಪುರೇಚಾರಿಕಂ **ವೂಪಕಟ್ಠಂ** ವಿವೇಕಭೂತಂ ಗಣಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮತೋ ಅಪಗತಂ ವಿಹರನ್ತಂ ಅಹಂ ಅದ್ದಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೨೨. ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ ಸಯಮೇವ ಬುದ್ಧತ್ತಾ **ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಉಪಗನ್ತ್ವಾನ** ಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ದಸಙ್ಗುಲಿಪುಟಂ ಮುದ್ಧನಿ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೪೩೦. **ದಿವಾ ರತ್ತಿಞ್ಚ ಪಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ತದಾ ದೇವಲೋಕೇ ಚ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಚ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಮಂಸಚಕ್ಖುನಾ ಸಮನ್ತತೋ ಯೋಜನಂ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೩೧. **ಸಹಸ್ಸಲೋಕಂ ಞಾಣೇನಾ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಚಕ್ಖುನಾ ಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳಂ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸತ್ಥು ಸಾಸನೇ**ತಿ ಇದಾನಿ ಗೋತಮಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ। **ದೀಪದಾನಸ್ಸ** ದೀಪಪೂಜಾಯ ಇದಂ ಫಲಂ, ಇಮಿನಾ ಫಲೇನ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಪಟಿಲದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩-೫. ಪುಣ್ಣಮನ್ತಾಣಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಮನ್ತಧರೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಮನ್ತಾಣಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ। ಅಪರಭಾಗೇ

ಪದುಮುತ್ತರೇ ಭಗವತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಬೋಧನೇಯ್ಯಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೇ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಮಹಾಜನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಯಾಪಿ ಅನಾಗತೇ ಏವರೂಪೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಉಟ್ಠಿತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏವಮಾಹ - "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಕಾರೇನ ನ ಅಞ್ಞಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ಥೇಮಿ, ಯಥಾ ಪನೇಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ತಮದಿವಸಮತ್ಥಕೇ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತೋ, ಏವಂ ಅಹಮ್ಪಿ ಅನಾಗತೇ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅನಾಗತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾಯ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅನಾಗತೇ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಮತ್ಥಕೇ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತ್ವಂ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಂ ಸಮ್ಭರನ್ತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ದೋಣವತ್ಥುನಾಮಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞತ್ಥೇರಸ್ಸ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ **ಪುಣ್ಣೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ಸತ್ಥರಿ ಅಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೇ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತೇ ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ಪಧಾನಮನುಯುಞ್ಜನ್ತೋ ಸಬ್ಬಂ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ "ದಸಬಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಾತುಲತ್ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸಾಮನ್ತಾಯೇವ ಓಹಿಯಿತ್ವಾ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಾಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ತಸ್ಸ ಪನ ಪುಣ್ಣತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಥೇರೋ ತೇ ದಸಕಥಾವತ್ಥೂಹಿ ಓವದಿ। ತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇ ದಸಕಥಾವತ್ಥೂಹಿ ಓವದಿತಾ ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಮತ್ಥಕಪ್ಪತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತಾ, ದಸನ್ನಞ್ಚ ಕಥಾವತ್ಥೂನಂ ಲಾಭಿನೋ, ಸಮಯೋ ದಾನಿ ನೋ ದಸಬಲಂ ಪಸ್ಸಿತು"ನ್ತಿ, ಥೇರೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯ್ಹಂ ದಸಕಥಾವತ್ಥುಲಾಭಿತಂ ಸತ್ಥಾ ಜಾನಾತಿ। ಅಹಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ದಸಕಥಾವತ್ಥೂನಿ ಅಮುಞ್ಚಿತ್ವಾವ ದೇಸೇಮಿ, ಮಯಿ ಚ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಮಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏವಂ ಮೇ ಗಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಯುತ್ತಂ ದಸಬಲಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ, ಇಮೇ ತಾವ ದಸಬಲಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ। ಅಥ ತೇ ಏವಮಾಹ - "ಆವುಸೋ, ತುಮ್ಹೇ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ದಸಬಲಂ ಪಸ್ಸಥ, ಮಮ ವಚನೇನ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಾದೇ ವನ್ದಥ, ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗತಮಗ್ಗೇನ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತೇಪಿ ಥೇರಾ ಸಬ್ಬೇ ದಸಬಲಸ್ಸ ಜಾತಿಭೂಮಿರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಸಬ್ಬೇ ಖೀಣಾಸವಾ ಸಬ್ಬೇ ದಸಕಥಾವತ್ಥುಲಾಭಿನೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಓವಾದಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಾ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ರಾಜಗಹೇ ವೇಳುವನಮಹಾವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಆಚಿಣ್ಣಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸಮ್ಮೋದಿತುನ್ತಿ ಭಗವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ "ಕಚ್ಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖಮನೀಯ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಮಧುರಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಕುತೋ ಚ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪುನ ತೇಹಿ "ಜಾತಿಭೂಮಿತೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕೋ ನು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಾತಿಭೂಮಿಯಂ ಜಾತಿಭೂಮಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಏವಂ ಸಮ್ಭಾವಿತೋ 'ಅತ್ತನಾ ಚ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ'"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೫೨) ದಸಕಥಾವತ್ಥುಲಾಭಿಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇಪಿ "ಪುಣ್ಣೋ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಮನ್ತಾಣಿಪುತ್ತೋ"ತಿ ಆರೋಚಯಿಂಸು।

ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಥೇರಂ ದಸ್ಸನಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ರಾಜಗಹತೋ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಪುಣ್ಣತ್ಥೇರೋಪಿ ದಸಬಲಸ್ಸ ತತ್ಥ ಆಗತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗನ್ಧಕುಟಿಯಂಯೇವ ತಥಾಗತಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಥೇರೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ದಸಬಲಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನತ್ಥಾಯ

ಅನ್ಧವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋಪಿ ತಸ್ಸಾಗಮನಂ ಸುತ್ವಾ ಸೀಸಾನುಲೋಕಿಕೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಓಕಾಸಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿತ್ವಾ ತಂ ವಿಸುದ್ಧಿಕ್ಕಮಂ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೫೭) ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋಪಿಸ್ಸ ಪುಚ್ಛಿತಪುಚ್ಛಿತಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತೋ ರಥವಿನೀತೂಪಮಾಯ ಅತಿವಿಯ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇಸಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಸುಭಾಸಿತಂ ಸಮನುಮೋದಿಂಸು।

೪೩೪. ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಥೇರಂ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಕಥಿಕಾನಂ ಯದಿದಂ ಪುಣ್ಣೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೮, ೧೯೬) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ **ಅಜ್ಝಾಯಕೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಜ್ಝಾಯಕೋ**ತಿ ಅನೇಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ವಾಚೇತಾ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತಾ। **ಮನ್ತಧರೋ**ತಿ ಮನ್ತಾನಂ ಧಾರೇತಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ವೇದಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಚತುತ್ಥವೇದಸ್ಸ ಸಜ್ಝಾಯನಸವನದಾನಾನಂ ವಸೇನ ಧಾರೇತಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನ**ನ್ತಿ ಇರುವೇದಯಜುವೇದಸಾಮವೇದಸಙ್ಖಾತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಞಾಣೇನ ಧಾರೇತಬ್ಬತಾ "ವೇದೋ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೇಸು ತೀಸು ವೇದಗನ್ಥೇಸು ಪಾರಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಪುರಕ್ಖತೋಮ್ಹಿ ಸಿಸ್ಸೇಹೀ**ತಿ ಮಮ ನಿಚ್ಚಪರಿವಾರಭೂತೇಹಿ ಸಿಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಅಹಂ ಅಮ್ಹಿ। **ಉಪಗಚ್ಛಿಂ ನರುತ್ತಮ**ನ್ತಿ ನರಾನಂ ಉತ್ತಮಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂ, ಸಮೀಪಂ ಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೪೩೮. **ಅಭಿಧಮ್ಮನಯಞ್ಞೂಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ತದಾ ತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಕಾಲೇ ಅಭಿಧಮ್ಮನಯಕೋವಿದೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಥಾವತ್ಥುವಿಸುದ್ಧಿಯಾ**ತಿ ಕಥಾವತ್ಥುಪ್ಪಕರಣೇ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಛೇಕೋ, ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸನ್ತುಟ್ಠಿಕಥಾದೀಸು ದಸಸು ಕಥಾವತ್ಥೂಸು ವಾ ಛೇಕೋ, ತಾಯ ಕಥಾವತ್ಥುವಿಸುದ್ಧಿಯಾ **ಸಬ್ಬೇಸಂ** ಯತಿಜನಾನಂ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ **ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾನ** ಬೋಧೇತ್ವಾನ **ಅನಾಸವೋ** ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ **ವಿಹರಾಮಿ** ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಮಿ।

೪೩೯. **ಇತೋ ಪಞ್ಚಸತೇ ಕಪ್ಪೇ**ತಿ ಇತೋ ಪಞ್ಚಬುದ್ಧಪಟಿಮಣ್ಡಿತತೋ ಭದ್ದಕಪ್ಪತೋ ಪಞ್ಚಸತೇ ಕಪ್ಪೇ **ಸುಪ್ಪಕಾಸಕಾ** ಸುಟ್ಠು ಪಾಕಟಾ ಚಕ್ಕರತನಾದಿ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನಾ ಜಮ್ಬುದೀಪಾದಿಚತುದೀಪಮ್ಹಿ **ಇಸ್ಸರಾ** ಪಧಾನಾ **ಚತುರೋ** ಚತ್ತಾರೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾನೋ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಪುಣ್ಣಮನ್ತಾಣಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩-೬. ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಗರೇ ಹಂಸವತಿಯಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಿನಯಧರಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥು ಅಧಿಕಾರಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇಸಿ।

ಸೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕಪ್ಪಕಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। **ಉಪಾಲೀ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಅನುರುದ್ಧಾದೀನಂ ಛನ್ನಂ ಖತ್ತಿಯಾನಂ ಪಿಯಸಹಾಯೋ ಹುತ್ವಾ ತಥಾಗತೇ ಅನುಪಿಯಮ್ಬವನೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇಹಿ ಛಹಿ ಖತ್ತಿಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾವಿಧಾನಂ ಪಾಳಿಯಂ (ಚೂಳವ॰ ೩೩೦ ಆದಯೋ) ಆಗತಮೇವ। ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅರಞ್ಞವಾಸಂ ಅನುಜಾನಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಭಿಕ್ಖು ಅರಞ್ಞೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಏಕಮೇವ ಧುರಂ

ವಡ್ಢಿಸ್ಸತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸನಾಧುರಞ್ಚ ಗನ್ಥಧುರಞ್ಚ ಪರಿಪೂರೇಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ನಂ ಸಯಮೇವ ಸಕಲಂ ವಿನಯಪಿಟಕಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಭಾರುಕಚ್ಛವತ್ಥುಂ ಅಜ್ಜುಕವತ್ಥುಂ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪವತ್ಥುನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ವತ್ಥೂನಿ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿ। ಸತ್ಥಾ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ತಯೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಂ ವಿನಯಧರಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ।

೪೪೧. ಏವಂ ಸೋ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ತಂ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಗರೇ ಹಂಸವತಿಯಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಹಂಸವತಿಯಾ**ತಿ ಹಂಸಾವಟ್ಟಆಕಾರೇನ ವತಿ ಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖೇಪೋ ಯಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ, ತಂ ನಗರಂ **ಹಂಸವತೀ**। ಅಥ ವಾ ಅನೇಕಸಙ್ಖಾ ಹಂಸಾ ತಳಾಕಪೋಕ್ಖರಣೀಸರಪಲ್ಲಲಾದೀಸು ನಿವಸನ್ತಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಧಾವಮಾನಾ ವಸನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಹಂಸವತೀ,** ತಸ್ಸಾ ಹಂಸವತಿಯಾ। **ಸುಜಾತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಜಾತೋತಿ ಸುಜಾತೋ, "ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕುಟ್ಠೋ"ತಿ ವಚನತೋ ಅಗರಹಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಜಾತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಸೀತಿಕೋಟಿನಿಚಯೋ**ತಿ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನರಾಸಿಕೋ **ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞವಾ** ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಧನಧಞ್ಞವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸುಜಾತೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೪೨. ಪುನಪಿ ತಸ್ಸೇವ ಮಹನ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಅಜ್ಝಾಯಕೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಜ್ಝಾಯಕೋ**ತಿ ಪರೇಸಂ ವೇದತ್ತಯಾದಿಂ ವಾಚೇತಾ। **ಮನ್ತಧರೋ**ತಿ ಮನ್ತಾ ವುಚ್ಚತಿ ಪಞ್ಞಾ, ಅಥಬ್ಬನವೇದಬ್ಯಾಕರಣಾದಿಜಾನನಪಞ್ಞವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನ ಪಾರಗೂ**ತಿ ಇರುವೇದಯಜುವೇದಸಾಮವೇದಸಙ್ಖಾತಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಲಕ್ಖಣೇ**ತಿ ಲಕ್ಖಣಸತ್ಥೇ, ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಚಕ್ಕವತ್ತಿಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾನಂ ಹತ್ಥಪಾದಾದೀಸು ದಿಸ್ಸಮಾನಲಕ್ಖಣಪಕಾಸನಕಗನ್ಥೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇತಿಹಾಸೇ**ತಿ "ಇತಿಹ ಆಸ ಇತಿಹ ಆಸಾ"ತಿ ಪೋರಾಣಕಥಾಪ್ಪಕಾಸಕೇ ಗನ್ಥೇ। **ಸಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಸಕಧಮ್ಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮೇ **ಪಾರಮಿಂ ಗತೋ** ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಕೋಟಿಂ ಗತೋ ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೪೩. **ಪರಿಬ್ಬಾಜಾ**ತಿ ಯೇ ನಿಗಣ್ಠಸಾವಕಾ, ತೇ ಸಬ್ಬೇ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ತದಾ **ಮಹಿಯಾ** ಪಥವೀತಲೇ ಚರನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೪೫. ಯಾವ ಯತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಜಿನೋ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಾವ ತತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಬುದ್ಧೋತಿ ವಚನಂ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೪೬. **ಅಚ್ಚಯೇನ ಅಹೋರತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಹೋ ಚ ರತ್ತಿ ಚ ಅಹೋರತ್ತಂ, ಬಹೂನಂ ಸಂವಚ್ಛರಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೪೫೪. **ಮನ್ತಾಣಿಪುತ್ತೋ**ತಿ ಮನ್ತಾಣೀನಾಮಾಯ ಕಪ್ಪಕಧೀತುಯಾ ಪುತ್ತೋ, ಮಾಸಪುಣ್ಣತಾಯ ದಿವಸಪುಣ್ಣತಾಯ **ಪುಣ್ಣೋ**ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುಸ್ಸ ಸಾವಕೋ **ಹೇಸ್ಸತಿ** ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೫೫. **ಏವಂ ಕಿತ್ತಯಿ ಸೋ ಬುದ್ಧೋ**ತಿ **ಸೋ** ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ **ಏವಂ** ಇಮಿನಾ ಪಕಾರೇನ **ಸುನನ್ದಂ** ಸುನ್ದರಾಕಾರೇನ ಸೋಮನಸ್ಸದಾಯಕಂ **ಕಿತ್ತಯಿ** ಬ್ಯಾಕರಣಮದಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬಂ ಜನಂ** ಸಕಲಜನಸಮೂಹಂ ಸಾಧುಕಂ **ಹಾಸಯನ್ತೋ** ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಕರೋನ್ತೋ **ಸಕಂ ಬಲಂ** ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ **ದಸ್ಸಯನ್ತೋ** ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೫೬. ತತೋ ಅನನ್ತರಂ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವಂ ಅಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಕತಞ್ಜಲೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದತೋ ಪುರಿಮಕಾಲೇ ಸುನನ್ದಂ ತಾಪಸಂ ಕತಞ್ಜಲಿಪುಟಾ ಸಬ್ಬೇ ಜನಾ ನಮಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಬುದ್ಧೇ ಕಾರಂ**

ಕರಿತ್ವಾನಾತಿ ಏವಂ ಸೋ ಸಬ್ಬಜನಪೂಜಿತೋಪಿ ಸಮಾನೋ "ಪೂಜಿತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಮಾನಂ ಅಕತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಅಧಿಕಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ **ಗತಿಂ** ಜಾತಿಂ **ಸೋಧೇಸಿ** ಪರಿಸುದ್ಧಮಕಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೫೭. ಸುತ್ವಾನ ಮುನಿನೋ ವಚನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಾಚಂ, ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಅ-ಕಾರಸ್ಸ ರಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ "ವಚ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। "ಅನಾಗತಮ್ಹಿ ಅದ್ಧಾನೇ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ನಾಮೇನ ಸತ್ಥಾ ಲೋಕೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಇಮಂ ಮುನಿನೋ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ **ಯಥಾ** ಯೇನ ಪಕಾರೇನ ಗೋತಮಂ ಭಗವನ್ತಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ತಥಾ ತೇನ ಪಕಾರೇನ **ಕಾರಂ** ಅಧಿಕಕಿಚ್ಚಂ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಂ **ಕಸ್ಸಾಮಿ** ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ** ಚೇತನಾಮನಸಿಕಾರೋ **ಅಹು** ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೫೮. ಏವಾಹಂ ಚಿನ್ತಯಿತ್ವಾನಾತಿ "ಅಹಂ ಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ। **ಕಿರಿಯಂ ಚಿನ್ತಯಿಂ ಮಮಾತಿ** "ಮಯಾ ಕೀದಿಸಂ ಪುಞ್ಞಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ನು ಖೋ"ತಿ ಕಿರಿಯಂ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಚಿನ್ತಯಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕ್ಯಾಹಂ ಕಮ್ಮಂ ಆಚರಾಮೀತಿ** ಅಹಂ ಕೀದಿಸಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಆಚರಾಮಿ ಪೂರೇಮಿ ನು ಖೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತೇ ಅನುತ್ತರೇತಿ** ಉತ್ತರವಿರಹಿತೇ ಸಕಲಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಭಾಜನಭೂತೇ ರತನತ್ತಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೫೯. ಅಯಞ್ಚ ಪಾಠಿಕೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸರಭಞ್ಞವಸೇನ ಗನ್ಥಪಾಠಪಠನತೋ ವಾಚನತೋ "ಪಾಠಿಕೋ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ಭಿಕ್ಖು। ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಠೀನಂ ಪಾಠಕವಾಚಕಾನಂ ಅನ್ತರೇ ವಿನಯೇ ಚ **ಅಗ್ಗನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ** ಅಗ್ಗೋ ಇತಿ ಠಪಿತೋ। ತಂ ಠಾನಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪತ್ತಟ್ಠಾನನ್ತರಂ ಅಹಂ **ಪತ್ಥಯೇ** ಪತ್ಥೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೬೦. ತತೋ ಪರಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಕರಣೂಪಾಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಇದಂ ಮೇ ಅಮಿತಂ ಭೋಗ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ಅಮಿತಂ** ಪಮಾಣವಿರಹಿತಂ ಭೋಗರಾಸಿಂ **ಅಕ್ಖೋಭಂ** ಖೋಭೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಂ **ಸಾಗರೂಪಮಂ** ಸಾಗರಸದಿಸಂ **ತೇನ ಭೋಗೇನ** ತಾದಿಸೇನ ಧನೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಆರಾಮಂ ಮಾಪಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೪೬೪. ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ತೇನ ಸುಟ್ಠು ಮಾಪಿತಂ ಕಾರಿತಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾರಾಮಸ್ಸಾನಿಸಂಸದೀಪಕಂ ಇದಂ ವಚನಂ **ಅಬ್ರವಿ** ಕಥೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೬೫. ಕಥಂ? **ಯೋ ಸೋತಿ** ಯೋ ಸಙ್ಘಾರಾಮದಾಯಕೋ ತಾಪಸೋ **ಸುಮಾಪಿತಂ** ಕುಟಿಲೇಣಮಣ್ಡಪಪಾಸಾದಹಮ್ಮಿಯಪಾಕಾರಾದಿನಾ ಸುಟ್ಠು ಸಜ್ಜಿತಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ **ಪಾದಾಸಿ** ಪ-ಕಾರೇನ ಸೋಮನಸ್ಸಸಮ್ಪಯುತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಅದಾಸಿ। **ತಮಹಂ ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮೀತಿ** ತಂ ತಾಪಸಂ ಅಹಂ ಪಾಕಟಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಉತ್ತಾನಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಣಾಥ ಮಮ ಭಾಸತೋತಿ** ಭಾಸನ್ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ ವಚನಂ ಸುಣಾಥ, ಓಹಿತಸೋತಾ ಅವಿಕ್ಖಿತ್ತಚಿತ್ತಾ ಮನಸಿ ಕರೋಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೬೬. ತೇನ ದಿನ್ನಾರಾಮಸ್ಸ ಫಲಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಹತ್ಥೀ ಅಸ್ಸಾ ರಥಾ ಪತ್ತೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೪೬೭. ಸಙ್ಘಾರಾಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲನ್ತಿ ಇದಂ ಆಯತಿಂ ಅನುಭವಿತಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಇಟ್ಠಫಲಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮದಾನಸ್ಸ ಫಲಂ ವಿಪಾಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೬೮. ಛಳಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ ಛಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ **ಸಮಲಙ್ಕತಾ** ಸುಟ್ಠು ಅಲಙ್ಕತಾ ಸಜ್ಜಿತಾ **ನಾರಿಯೋ** ಇತ್ಥಿಯೋ **ವಿಚಿತ್ತವತ್ಥಾಭರಣಾತಿ** ವಿಚಿತ್ತೇಹಿ ಅನೇಕರೂಪೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ ಆಭರಣೇಹಿ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ಆಮುತ್ತಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾತಿ** ಓಲಮ್ಬಿತಮುತ್ತಾಹಾರಮಣಿಕಞ್ಚಿತಕಣ್ಣಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೭೯. ತಾಸಂ ಇತ್ಥೀನಂ ರೂಪಸೋಭಾತಿಸಯಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ **ಆಳಾರಪಮ್ಹಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಆಳಾರಾನಿ ಮಹನ್ತಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಮಣಿಗುಳಸದಿಸಾನಿ ಯಾಸಂ ಇತ್ಥೀನಂ ತಾ ಆಳಾರಪಮ್ಹಾ ಭಮರಾನಮಿವ ಮನ್ದಲೋಚನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಸುಲಾ** ಹಾಸಪಕತಿ, ಲೀಲಾವಿಲಾಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಸಞ್ಞಾ**ತಿ ಸುನ್ದರಸಞ್ಞಿತಬ್ಬಸರೀರಾವಯವಾ। **ತನುಮಜ್ಝಿಮಾ**ತಿ ಖುದ್ದಕಉದರಪದೇಸಾ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನಮೇವ।

೪೮೪. **ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮೇಸು ದಾಯಾದೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮೇಸು ದಾಯಾದೋ ಧಮ್ಮಕೋಟ್ಠಾಸಭಾಗೀ। **ಓರಸೋ**ತಿ ಉರಸಿ ಜಾತೋ, ಸಿಥಿಲಧನಿತಾದಿದಸವಿಧಬ್ಯಞ್ಜನಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಂ ಕಣ್ಠತಾಲುಓಟ್ಠಾದಿಪಞ್ಚಟ್ಠಾನೇ ಘಟ್ಟೇತ್ವಾ ದೇಸಿತಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಾದಿಮಗ್ಗಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತೇ ಠಿತಭಾವೇನ ಉರಸಿ ಜಾತಪುತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧಮ್ಮನಿಮ್ಮಿತೋ**ತಿ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಅದಣ್ಡೇನ ಅಸತ್ಥೇನ ನಿಮ್ಮಿತೋ ಪಾಕಟೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪಾಲಿ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸೋ ಮಾತು ನಾಮೇನ ಮನ್ತಾಣಿಪುತ್ತನಾಮೋ, ಅನುರುದ್ಧಾದೀಹಿ ಪನ ಸಹ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತತ್ತಾ ಖತ್ತಿಯಾನಂ ಉಪಸಮೀಪೇ ಅಲ್ಲೀನೋ ಯುತ್ತೋ ಕಾಯಚಿತ್ತೇಹಿ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೋತಿ ಉಪಾಲೀತಿ ನಾಮೇನ ಸತ್ಥು ಸಾವಕೋ **ಹೇಸ್ಸತಿ** ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೮೫. **ವಿನಯೇ ಪಾರಮಿಂ ಪತ್ವಾ**ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಕೋಟಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಪತ್ವಾ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ। **ಠಾನಾಟ್ಠಾನೇ ಚ ಕೋವಿದೋ**ತಿ ಕಾರಣಾಕಾರಣೇ ಚ ದಕ್ಖೋ ಛೇಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜಿನಸಾಸನಂ ಧಾರೇನ್ತೋ**ತಿ ಜಿನೇನ ವುತ್ತಾನುಸಾಸನಿಂ ಜಿನಸ್ಸ ಪಿಟಕತ್ತಯಂ ವಾಚನಸವನಚಿನ್ತನಧಾರಣಾದಿವಸೇನ ಧಾರೇನ್ತೋ, ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಹರಿಸ್ಸತಿನಾಸವೋ**ತಿ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ ಚತೂಹಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಹಿ ಅಪರಿಪತನ್ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಹರಿಸ್ಸತಿ ಪವತ್ತೇಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೮೭. **ಅಪರಿಮೇಯ್ಯುಪಾದಾಯಾ**ತಿ ಅನೇಕಸತಸಹಸ್ಸೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ। **ಪತ್ಥೇಮಿ ತವ ಸಾಸನನ್ತಿ** "ಗೋತಮಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ವಿನಯಧರಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ತುಯ್ಹಂ ಸಾಸನಂ ಪತ್ಥೇಮಿ ಇಚ್ಛಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ ಮೇ ಅತ್ಥೋ**ತಿ ಸೋ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನನ್ತರಸಙ್ಖಾತೋ ಅತ್ಥೋ ಮೇ ಮಯಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯೋ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಖಯೋ ಮಯಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಧಿಗತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೮೮. ರಾಜದಣ್ಡೇನ **ತಜ್ಜಿತೋ** ಪೀಳಿತೋ **ಸೂಲಾವುತೋ** ಸೂಲೇ ಆವುತೋ ಆವುಣಿತೋ **ಪೋಸೋ** ಪುರಿಸೋ ಸೂಲೇ **ಸಾತಂ** ಮಧುರಸುಖಂ **ಅವಿನ್ದನ್ತೋ** ನಾನುಭವನ್ತೋ **ಪರಿಮುತ್ತಿಂವ** ಪರಿಮೋಚನಮೇವ ಇಚ್ಛತಿ ಯಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೮೯-೯೦. **ಮಹಾವೀರ** ವೀರಾನಮನ್ತರೇ ವೀರುತ್ತಮ ಅಹಂ **ಭವದಣ್ಡೇನ** ಜಾತಿದಣ್ಡೇನ, **ತಜ್ಜಿತೋ** ಪೀಳಿತೋ **ಕಮ್ಮಸೂಲಾವುತೋ** ಕುಸಲಾಕುಸಲಕಮ್ಮಸೂಲಸ್ಮಿಂ ಆವುತೋ **ಸನ್ತೋ** ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನೋ, **ಪಿಪಾಸಾವೇದನಾಯ** ಪಿಪಾಸಾತುರಭಾವೇನ **ಅಟ್ಟಿತೋ** ಅಭಿಭೂತೋ ದುಕ್ಖಾಪಿತೋ **ಭವೇ ಸಾತಂ** ಸಂಸಾರೇ ಮಧುರಂ ಸುಖಂ **ನ ವಿನ್ದಾಮಿ** ನ ಲಭಾಮಿ। ರಾಗಗ್ಗಿದೋಸಗ್ಗಿಮೋಹಗ್ಗಿಸಙ್ಖಾತೇಹಿ, ನರಕಗ್ಗಿಕಪ್ಪುಟ್ಠಾನಗ್ಗಿದುಕ್ಖಗ್ಗಿಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ಅಗ್ಗೀಹಿ ಡಯ್ಹನ್ತೋ **ಪರಿಮುತ್ತಿಂ** ಪರಿಮುಚ್ಚನುಪಾಯಂ **ಗವೇಸಾಮಿ** ಪರಿಯೇಸಾಮಿ ತಥೇವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಯಥಾ ರಾಜದಣ್ಡಂ ಇತೋ ಗತೋ ಪತ್ತೋ ಪರಿಮುತ್ತಿಂ ಗವೇಸತಿ, ತಥಾ ಅಹಂ ಭವದಣ್ಡಪ್ಪತ್ತೋ ಪರಿಮುತ್ತಿಂ ಗವೇಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೯೧-೨. ಪುನ ಸಂಸಾರತೋ ಮೋಚನಂ ಉಪಮೋಪಮೇಯ್ಯವಸೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಯಥಾ ವಿಸಾದೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ವಿಸೇನ ಸಪ್ಪವಿಸೇನ ಆ ಸಮನ್ತತೋ ದಂಸೀಯಿತ್ಥ ದಟ್ಠೋ ಹೋತೀತಿ **ವಿಸಾದೋ,** ಸಪ್ಪದಟ್ಠೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ವಿಸಂ ಹಲಾಹಲವಿಸಂ ಅದತಿ ಗಿಲತೀತಿ **ವಿಸಾದೋ,** ವಿಸಖಾದಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯೋ ಪುರಿಸೋ ವಿಸಾದೋ, ತೇನ ತಾದಿಸೇನ ವಿಸೇನ ಪರಿಪೀಳಿತೋ, ತಸ್ಸ ವಿಸಸ್ಸ ವಿಘಾತಾಯ ವಿನಾಸಾಯ ಉಪಾಯನಂ ಉಪಾಯಭೂತಂ **ಅಗದಂ** ಓಸಧಂ **ಗವೇಸೇಯ್ಯ**

ಪರಿಯೇಸೇಯ್ಯ, ತಂ ಗವೇಸಮಾನೋ **ವಿಸಘಾತಕಂ** ವಿಸನಾಸಕಂ **ಅಗದಂ** ಓಸಧಂ **ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ** ದಕ್ಖೇಯ್ಯ। ಸೋ ತಂ ಅತ್ತನೋ ದಿಟ್ಠಂ ಓಸಧಂ ಪಿವಿತ್ವಾ **ವಿಸಮ್ಹಾ** ವಿಸತೋ **ಪರಿಮುತ್ತಿಯಾ** ಪರಿಮೋಚನಕಾರಣಾ ಸುಖೀ **ಅಸ್ಸ** ಭವೇಯ್ಯ ಯಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೯೩. ತಥೇವಾಹನ್ತಿ ಯಥಾ ಯೇನ ಪಕಾರೇನ ಸೋ ನರೋ ವಿಸಹತೋ, ಸವಿಸೇನ ಸಪ್ಪೇನ ದಟ್ಠೋ ವಿಸಖಾದಕೋ ವಾ ಓಸಧಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಸುಖೀ ಭವೇಯ್ಯ, ತಥೇವ ತೇನ ಪಕಾರೇನ ಅಹಂ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಮೋಹೇನ **ಸಂ** ಸುಟ್ಠು ಪೀಳಿತೋ। **ಸದ್ಧಮ್ಮಾಗದಮೇಸಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಂ ಓಸಧಂ ಏಸಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೯೪-೫. ಧಮ್ಮಾಗದಂ ಗವೇಸನ್ತೋತಿ ಸಂಸಾರದುಕ್ಖವಿಸಸ್ಸ ವಿನಾಸಾಯ ಧಮ್ಮೋಸಧಂ ಗವೇಸನ್ತೋ। **ಅದ್ದಕ್ಖಿಂ ಸಕ್ಯಸಾಸನ**ನ್ತಿ ಸಕ್ಯವಂಸಪಭವಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಸದ್ದಕ್ಖಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಗ್ಗಂ ಸಬ್ಬೋಸಧಾನಂ ತ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಓಸಧಾನಂ ಅನ್ತರೇ ತಂ ಸಕ್ಯಸಾಸನಸಙ್ಖಾತಂ ಧಮ್ಮೋಸಧಂ ಅಗ್ಗಂ ಉತ್ತಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬಸಲ್ಲವಿನೋದನ**ನ್ತಿ ರಾಗಸಲ್ಲಾದೀನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಲ್ಲಾನಂ ವಿನೋದನಂ ವೂಪಸಮಕರಂ **ಧಮ್ಮೋಸಧಂ** ಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಂ ಓಸಧಂ ಪಿವಿತ್ವಾ **ಸಬ್ಬಂ ವಿಸಂ** ಸಕಲಸಂಸಾರದುಕ್ಖವಿಸಂ **ಸಮೂಹನಿಂ** ನಾಸೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಜರಾಮರ**ನ್ತಿ ತಂ ದುಕ್ಖವಿಸಂ ಸಮೂಹನಿತ್ವಾ ಅಜರಂ ಜರಾವಿರಹಿತಂ ಅಮರಂ ಮರಣವಿರಹಿತಂ **ಸೀತಿಭಾವಂ** ರಾಗಪರಿಳಾಹಾದಿವಿರಹಿತತ್ತಾ ಸೀತಲಭೂತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಹಂ **ಫಸ್ಸಯಿಂ** ಪಚ್ಚಕ್ಖಮಕಾಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೯೬. ಪುನ ಕಿಲೇಸತಮಸ್ಸ ಉಪಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಯಥಾ ಭೂತಟ್ಟಿತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಯಥಾ** ಯೇನ ಪಕಾರೇನ **ಭೂತಟ್ಟಿತೋ** ಭೂತೇನ ಯಕ್ಖೇನ ಅಟ್ಟಿತೋ ಪೀಳಿತೋ **ಪೋಸೋ** ಪುರಿಸೋ **ಭೂತಗ್ಗಾಹೇನ** ಯಕ್ಖಗ್ಗಾಹೇನ **ಪೀಳಿತೋ** ದುಕ್ಖಿತೋ **ಭೂತಸ್ಮಾ** ಯಕ್ಖಗ್ಗಾಹತೋ **ಪರಿಮುತ್ತಿಯಾ** ಮೋಚನತ್ಥಾಯ ಭೂತವೇಜ್ಜಂ ಗವೇಸೇಯ್ಯ।

೪೯೭. ತಂ ಗವೇಸಮಾನೋ ಚ ಭೂತವಿಜ್ಜಾಯ ಸುಟ್ಠು **ಕೋವಿದಂ** ಛೇಕಂ ಭೂತವೇಜ್ಜಂ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ, **ಸೋ** ಭೂತವೇಜ್ಜೋ **ತಸ್ಸ** ಯಕ್ಖಗ್ಗಹಿತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಆವೇಸಭೂತಂ **ವಿಹನೇ** ವಿನಾಸೇಯ್ಯ, **ಸಮೂಲಞ್ಚ** ಮೂಲೇನ ಸಹ ಆಯತಿಂ ಅನಾಸೇವಕಂ ಕತ್ವಾ **ವಿನಾಸಯೇ** ವಿದ್ಧಂಸೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೯೮. ಮಹಾವೀರ ವೀರುತ್ತಮ **ತಮಗ್ಗಾಹೇನ** ಕಿಲೇಸನ್ಧಕಾರಗ್ಗಾಹೇನ ಪೀಳಿತೋ ಅಹಂ **ತಥೇವ** ತೇನ ಪಕಾರೇನೇವ **ತಮತೋ** ಕಿಲೇಸನ್ಧಕಾರತೋ **ಪರಿಮುತ್ತಿಯಾ** ಮೋಚನತ್ಥಾಯ **ಞಾಣಾಲೋಕಂ** ಪಞ್ಞಾಆಲೋಕಂ ಗವೇಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೯೯. ಅಥ ತದನನ್ತರಂ **ಕಿಲೇಸತಮಸೋಧನಂ** ಕಿಲೇಸನ್ಧಕಾರನಾಸಕಂ ಸಕ್ಯಮುನಿಂ ಅದ್ದಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ** ಸಕ್ಯಮುನಿ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ತಮಂ** ಅನ್ಧಕಾರಂ ಕಿಲೇಸತಿಮಿರಂ ಭೂತವೇಜ್ಜೋವ **ಭೂತಕಂ** ಯಕ್ಖಗ್ಗಹಿತಂ ಇವ **ವಿನೋದೇಸಿ** ದೂರೀ ಅಕಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೦೦. ಸೋ ಅಹಂ ಏವಂ ವಿಮುತ್ತೋ **ಸಂಸಾರಸೋತಂ** ಸಂಸಾರಪವಾಹಂ **ಸಂ** ಸುಟ್ಠು **ಛಿನ್ದಿಂ** ಛೇದೇಸಿಂ, **ತಣ್ಹಾಸೋತಂ** ತಣ್ಹಾಮಹೋಘಂ **ನಿವಾರಯಿಂ** ನಿರವಸೇಸಂ ಅಪ್ಪವತ್ತಿಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭವಂ ಉಗ್ಘಾಟಯಿಂ ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಕಾಮಭವಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ನವಭವಂ ಉಗ್ಘಾಟಯಿಂ ವಿನಾಸೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮೂಲತೋ ವಿನಾಸೇನ್ತೋ ಭೂತವೇಜ್ಜೋ ಇವ ಮೂಲತೋ ಉಗ್ಘಾಟಯಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೦೧. ತತೋ ನಿಬ್ಬಾನಪರಿಯೇಸನಾಯ ಉಪಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಯಥಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಗರುಂ ಭಾರಿಯಂ ನಾಗಂ ಗಿಲತೀತಿ **ಗರುಳೋ**। ಗರುಂ ವಾ ನಾಗಂ ಲಾತಿ ಆದದಾತೀತಿ **ಗರುಳೋ,** ಗರುಳರಾಜಾ। ಅತ್ತನೋ ಭಕ್ಖಂ ಸಕಗೋಚರಂ ಪನ್ನಗಂ ಪಕಾರೇನ ಪರಹತ್ಥಂ ನ ಗಚ್ಛತೀತಿ **ಪನ್ನಗೋ**ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ನಾಗಂ ಗಹಣತ್ಥಾಯ **ಓಪತತಿ** ಅವಪತತಿ, **ಸಮನ್ತಾ** ಸಮನ್ತತೋ

ಯೋಜನಸತಂ ಸತಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ **ಮಹಾಸರಂ** ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಅತ್ತನೋ ಪಕ್ಖವಾತೇಹಿ **ವಿಕ್ಖೋಭೇತಿ** ಆಲೋಳೇತಿ ಯಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೦೨. ಸೋ ಸುಪಣ್ಣೋ ವಿಹಙ್ಗಮೋ ವೇಹಾಸಗಮನಸೀಲೋ **ಪನ್ನಗಂ** ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಧೋಸೀಸಂ ಓಲಮ್ಬೇತ್ವಾ **ವಿಹೇಠಯಂ** ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಿವಿಧೇನ ಹೇಠನೇನ ಹೇಠೇನ್ತೋ **ಆದಾಯ** ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ **ಯೇನ ಕಾಮಂ** ಯತ್ಥ ಗನ್ತುಕಾಮೋ, ತತ್ಥ **ಪಕ್ಕಮತಿ** ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೦೩. ಭನ್ತೇ ಮಹಾವೀರ, ಯಥಾ ಗರುಳೋ **ಬಲೀ** ಬಲವಾ ಪನ್ನಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮತಿ, ತಥಾ ಏವ ಅಹಂ **ಅಸಙ್ಖತಂ** ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಅಕತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ **ಗವೇಸನ್ತೋ** ಪಟಿಪತ್ತಿಪೂರಣವಸೇನ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ **ದೋಸೇ** ಸಕಲದಿಯಡ್ಢಕಿಲೇಸಸಹಸ್ಸೇ **ವಿಕ್ಖಾಲಯಿಂ** ವಿಸೇಸೇನ ಸಮುಚ್ಛೇದಪ್ಪಹಾನೇನ ಸೋಧೇಸಿಂ ಅಹನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೦೪. ಯಥಾ ಗರುಳೋ ಪನ್ನಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ, ತಥಾ ಅಹಂ **ಧಮ್ಮವರಂ** ಉತ್ತಮಧಮ್ಮಂ **ದಿಟ್ಠೋ** ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಏತಂ **ಸನ್ತಿಪದಂ** ನಿಬ್ಬಾನಪದಂ **ಅನುತ್ತರಂ** ಉತ್ತರವಿರಹಿತಂ ಮಗ್ಗಫಲೇಹಿ **ಆದಾಯ** ಗಹೇತ್ವಾ ವಳಞ್ಜೇತ್ವಾ ವಿಹರಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೦೫. ಇದಾನಿ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ದುಲ್ಲಭಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಆಸಾವತೀ ನಾಮ ಲತಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸಬ್ಬೇಸಂ ದೇವಾನಂ ಆಸಾ ಇಚ್ಛಾ ಏತಿಸ್ಸಂ ಲತಾಯಂ ಅತ್ಥೀತಿ **ಆಸಾವತೀ** ನಾಮ ಲತಾ, **ಚಿತ್ತಲತಾವನೇ** ಅನೇಕವಿಚಿತ್ತಾಹಿ ಲತಾಹಿ ಗಹನೀಭೂತೇ ವನೇ ಉಯ್ಯಾನೇ **ಜಾತಾ** ನಿಬ್ಬತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಸಾ** ಲತಾಯ **ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸೇನ** ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ **ಏಕಂ ಫಲಂ ನಿಬ್ಬತ್ತತೇ** ಏಕಂ ಫಲಂ ಗಣ್ಹಾತಿ।

೫೦೬. ತಂ ದೇವಾತಿ ತಂ ಆಸಾವತಿಂ ಲತಂ **ತಾವ ದೂರಫಲಂ** ತತ್ತಕಂ ಚಿರಕಾಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಫಲಂ ಗಣ್ಹನ್ತಂ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಂ **ದೇವಾ** ತಾವತಿಂಸದೇವತಾ **ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತಿ** ಭಜನ್ತಿ, ಸಾ ಆಸಾವತೀ ನಾಮ **ಲತುತ್ತಮಾ** ಲತಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಉತ್ತಮಲತಾ ಏವಂ ದೇವಾನಂ ಪಿಯಾ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೦೭. ಸತಸಹಸ್ಸುಪಾದಾಯಾತಿ ಸತಸಹಸ್ಸಸಂವಚ್ಛರಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ। **ತಾಹಂ ಪರಿಚರೇ ಮುನೀ**ತಿ ಮೋನಂ ವುಚ್ಚತಿ ಞಾಣಂ, ಭನ್ತೇ, ಮುನಿ ಞಾಣವನ್ತ ಸಬ್ಬಞ್ಞು, ಅಹಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಪರಿಚರೇ ಪಯಿರುಪಾಸಾಮಿ। **ಸಾಯಂಪಾತಂ ನಮಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಞ್ಚ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಞ್ಚಾತಿ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ನಮಸ್ಸಾಮಿ ಪಣಾಮಂ ಕರೋಮಿ। **ಯಥಾ ದೇವಾ** ತಾವತಿಂಸಾ ದೇವಾ ವಿಯ ಆಸಾವತೀಲತಂ ಸಾಯಂಪಾತಞ್ಚ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೦೮. ಅವಞ್ಝಾ ಪಾರಿಚರಿಯಾತಿ ಯಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧದಸ್ಸನಹೇತು ನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪತ್ತಿ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧಪಾರಿಚರಿಯಾ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಕಿರಿಯಾ ಅವಞ್ಝಾ ಅತುಚ್ಛಾ **ನಮಸ್ಸನಾ** ಪಣಾಮಕಿರಿಯಾ ಚ **ಅಮೋಘಾ** ಅತುಚ್ಛಾ। ತಥಾ ಹಿ **ದೂರಾಗತಂ** ದೂರತೋ ಸಂಸಾರದ್ಧಾನತೋ ಆಗತಮ್ಪಿ, **ಸನ್ತಂ** ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಂ **ಖಣೋಯಂ** ಅಯಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಕ್ಖಣೋ **ನ ವಿರಾಧಯಿ** ನಾತಿಕ್ಕಮಿ, ಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ನ ಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೦೯. ಬುದ್ಧದಸ್ಸನಹೇತು ನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹಂ ಆಯತಿಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಭವೇ ಮಮ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ **ವಿಚಿನನ್ತೋ** ಉಪಪರಿಕ್ಖನ್ತೋ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಿರೂಪಧಿ** ಖನ್ಧೂಪಧಿಕಿಲೇಸೂಪಧೀಹಿ ವಿರಹಿತೋ **ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ** ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ವಿನಾಭೂತೋ **ಉಪಸನ್ತೋ** ಕಿಲೇಸಪರಿಳಾಹಾಭಾವೇನ ಸನ್ತಮಾನಸೋ ಚರಾಮಿ ಅಹನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೧೦. ಪುನ ಅತ್ತನೋ ಬುದ್ಧದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಯಥಾಪಿ ಪದುಮಂ ನಾಮಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಸೂರಿಯರಂಸೇನ** ಸೂರಿಯರಂಸಿಸಮ್ಫಸ್ಸೇನ ಯಥಾ ಪದುಮಂ ನಾಮ ಅಪಿ **ಪುಪ್ಫತಿ** ವಿಕಸತಿ **ಮಹಾವೀರ** ವೀರುತ್ತಮ ಅಹಂ ತಥಾ ಏವ **ಬುದ್ಧರಂಸೇನ** ಬುದ್ಧೇನ ಭಗವತಾ ದೇಸಿತಧಮ್ಮರಂಸಿಪ್ಪಭಾವೇನ ಪುಪ್ಫಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧೧-೧೨. ಪುನ ಬುದ್ಧದಸ್ಸನೇನ ನಿಬ್ಬಾನದಸ್ಸನಂ ದೀಪೇನ್ತೋ **ಯಥಾ ಬಲಾಕಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಬಲಾಕಯೋನಿಮ್ಹಿ** ಬಲಾಕಜಾತಿಯಂ **ಸದಾ** ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ **ಪುಮಾ** ಪುರಿಸೋ ಯಥಾ ನ ವಿಜ್ಜತಿ। ಪುಮೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಕಥಂ ಬಲಾಕಾನಂ ಗಬ್ಭಗ್ಗಹಣಂ ಹೋತೀತಿ ಚೇ? ಮೇಘೇಸು **ಗಜ್ಜಮಾನೇಸು** ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತೇಸು ಮೇಘಗಜ್ಜನಂ ಸುತ್ವಾ **ತಾ** ಬಲಾಕಿನಿಯೋ **ಸದಾ** ಸಬ್ಬಕಾಲೇ **ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ** ಅಣ್ಡಂ ಧಾರೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಾವ** ಯತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ **ಮೇಘೋ ನ ಗಜ್ಜತಿ** ಮೇಘೋ ಸದ್ದಂ ನ ಕರೋತಿ, ತಾವ ತತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ **ಚಿರಂ** ಚಿರಕಾಲೇನ **ಗಬ್ಭಂ** ಅಣ್ಡಂ ಧಾರೇನ್ತಿ। **ಯದಾ** ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಮೇಘೋ **ಪವಸ್ಸತಿ** ಪಕಾರೇನ ಗಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಸ್ಸತಿ ವುಟ್ಠಿಧಾರಂ ಪಗ್ಘರತಿ, ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ **ಭಾರತೋ** ಗಬ್ಭಧಾರಣತೋ **ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ** ಅಣ್ಡಂ ಪಾತೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧೩. ತತೋ ಪರಂ ಉಪಮೇಯ್ಯಸಮ್ಪದಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ **ಧಮ್ಮಮೇಘೇನ** ವೋಹಾರಪರಮತ್ಥದೇಸನಾಸಙ್ಖಾತಮೇಘೇನ **ಗಜ್ಜತೋ** ಗಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ **ಧಮ್ಮಮೇಘಸ್ಸ ಸದ್ದೇನ** ಘೋಸಾನುಸಾರೇನ ಅಹಂ ತದಾ **ಧಮ್ಮಗಬ್ಭಂ** ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಾನಸೀಲಾದಿಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಗಬ್ಭಂ **ಅಗಣ್ಹಿಂ** ಗಹೇಸಿಂ ತಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೧೪. **ಸತಸಹಸ್ಸುಪಾದಾಯ** ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ **ಪುಞ್ಞಗಬ್ಭಂ** ದಾನಸೀಲಾದಿಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಂ ಅಹಂ **ಧರೇಮಿ** ಪೂರೇಮಿ। ಯಾವ **ಧಮ್ಮಮೇಘೋ** ಧಮ್ಮದೇಸನಾ **ನ ಗಜ್ಜತಿ** ಬುದ್ಧೇನ ನ ದೇಸೀಯತಿ, ತಾವ ಅಹಂ **ಭಾರತೋ** ಸಂಸಾರಗಬ್ಭಭಾರತೋ **ನಪ್ಪಮುಚ್ಚಾಮಿ** ನ ಮೋಚೇಮಿ ನ ವಿಸುಂ ಭವಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೧೫. ಭನ್ತೇ, **ಸಕ್ಯಮುನಿ** ಸಕ್ಯವಂಸಪ್ಪಭವ **ಯದಾ** ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ತವ ಪಿತು **ರಮ್ಮೇ** ರಮಣೀಯೇ **ಕಪಿಲವತ್ಥವೇ** ಕಪಿಲವತ್ಥುನಾಮಕೇ ನಗರೇ ತುವಂ ಧಮ್ಮಮೇಘೇನ **ಗಜ್ಜತಿ** ಘೋಸೇತಿ, ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅಹಂ **ಭಾರತೋ** ಸಂಸಾರಗಬ್ಭಭಾರತೋ **ಪರಿಮುಚ್ಚಿಂ** ಮುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೧೬. ತತೋ ಪರಂ ಅತ್ತನಾ ಅಧಿಗತೇ ಮಗ್ಗಫಲೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಸುಞ್ಞತ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅತ್ತಅತ್ತನಿಯಾದೀನಂ ಅಭಾವತೋ **ಸುಞ್ಞತಂ** ವಿಮೋಕ್ಖಞ್ಚ ರಾಗದೋಸಮೋಹಸಬ್ಬಕಿಲೇಸನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಅಭಾವತೋ, **ಅನಿಮಿತ್ತಂ** ವಿಮೋಕ್ಖಞ್ಚ ತಣ್ಹಾಪಣಿಧಿಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ, **ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಂ** ವಿಮೋಕ್ಖಞ್ಚ ಅರಿಯಮಗ್ಗಂ ಅಧಿಗಞ್ಛಿಂ ಭಾವೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಚತುರೋ ಚ ಫಲೇ ಸಬ್ಬೇ**ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಸಚ್ಛಿ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧಮ್ಮೇವಂ ವಿಜಟಯಿಂ ಅಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಏವಂ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇ ಜಟಂ ಗಹನಂ ವಿಜಟಯಿಂ ವಿದ್ಧಂಸೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುತಿಯಭಾಣವಾರವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫೧೭. ತತೋ ಪರಂ ಅತ್ತನಾ ಅಧಿಗತವಿಸೇಸಮೇವ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಅಪರಿಮೇಯ್ಯುಪಾದಾಯಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ನ ಪರಿಮೇಯ್ಯೋತಿ **ಅಪರಿಮೇಯ್ಯೋ,** ಸಂವಚ್ಛರಗಣನವಸೇನ ಪಮೇತುಂ ಸಙ್ಖಾತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಂ ಅಪರಿಮೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪಂ **ಉಪಾದಾಯ** ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ **ತವ ಸಾಸನಂ** ತುಯ್ಹಂ ಸಾಸನಂ "ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ವಿನಯಧರಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಪತ್ಥೇಮಿ। ಅತೀತತ್ಥೇ ವತ್ತಮಾನವಚನಂ, ಪತ್ಥೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ ಮೇ ಅತ್ಥೋ**ತಿ ಸೋ ಪತ್ಥನಾಸಙ್ಖಾತೋ ಅತ್ಥೋ **ಮೇ** ಮಯಾ **ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ** ನಿಪ್ಫಾದಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅನುತ್ತರಂ **ಸನ್ತಿಪದಂ** ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಂ ಅಧಿಗತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೦೮. ಸೋ ಅಹಂ ಅಧಿಗತತ್ತಾ **ವಿನಯೇ** ವಿನಯಪಿಟಕೇ **ಪಾರಮಿಂ ಪತ್ತೋ** ಪರಿಯೋಸಾನಪ್ಪತ್ತೋ। **ಯಥಾಪಿ ಪಾರಿಕೋ ಇಸೀ**ತಿ ಯಥಾ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ವಿನಯಧರಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಇಸಿ ಭಿಕ್ಖು ಪಾರಿಕೋ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ, ತಥೇವಾಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಮೇ ಸಮಸಮೋ ಅತ್ಥೀ**ತಿ ವಿನಯಧಾರಿತಾಯ ಮೇ ಮಯಾ ಸಮಸಮೋ ಸಮಾನೋ ಅಞ್ಞೋ ನ ಅತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾಸನಂ** ಓವಾದಾನುಸಾಸನೀಸಙ್ಖಾತಂ ಸಾಸನಂ **ಧಾರೇಮಿ** ಪೂರೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೦೯. ಪುನಪಿ ಅತ್ತನೋ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ವಿನಯೇ ಖನ್ಧಕೇ ಚಾಪೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ವಿನಯೇ**ತಿ ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗೇ। **ಖನ್ಧಕೇ**ತಿ ಮಹಾವಗ್ಗಚೂಳವಗ್ಗೇ। **ತಿಕಚ್ಛೇದೇ ಚಾ**ತಿ ತಿಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸತಿಕಪಾಚಿತ್ತಿಯಾದಿಕೇ ಚ। **ಪಞ್ಚಮೇ**ತಿ ಪರಿವಾರೇ ಚ। **ಏತ್ಥ** ಏತಸ್ಮಿಂ ಸಕಲೇ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಮಯ್ಹಂ **ವಿಮತಿ** ದ್ವೇಳ್ಹಕಂ **ನತ್ಥಿ** ನ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ। **ಅಕ್ಖರೇ**ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕಪರಿಯಾಪನ್ನೇ ಅ-ಕಾರಾದಿಕೇ ಅಕ್ಖರೇ। **ಬ್ಯಞ್ಜನೇ**ತಿ ಕ-ಕಾರಾದಿಕೇ ಬ್ಯಞ್ಜನೇ ವಾ ಮೇ **ವಿಮತಿ** ಸಂಸಯೋ ನತ್ಥೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೧೦. **ನಿಗ್ಗಹೇ ಪಟಿಕಮ್ಮೇ ಚಾ**ತಿ ಪಾಪಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಗ್ಗಹೇ ಚ ಸಾಪತ್ತಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪರಿವಾಸದಾನಾದಿಕೇ ಪಟಿಕಮ್ಮೇ ಚ **ಠಾನಾಟ್ಠಾನೇ** ಚ ಕಾರಣೇ ಚ ಅಕಾರಣೇ ಚ **ಕೋವಿದೋ** ಛೇಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓಸಾರಣೇ** ಚ ತಜ್ಜನೀಯಾದಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಸೇನ ಓಸಾರಣೇ ಪವೇಸನೇ ಚ। **ವುಟ್ಠಾಪನೇ** ಚ ಆಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಪನೇ ನಿರಾಪತ್ತಿಕರಣೇ ಚ ಛೇಕೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪಾರಮಿಂ ಗತೋ**ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ವಿನಯಕಮ್ಮೇ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಪತ್ತೋ, ದಕ್ಖೋ ಛೇಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧೧. **ವಿನಯೇ ಖನ್ಧಕೇ ಚಾಪೀ**ತಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇ ವಿನಯೇ ಚ ಖನ್ಧಕೇ ಚ, **ಪದಂ** ಸುತ್ತಪದಂ **ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ** ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ। **ಉಭತೋ ವಿನಿವೇಠೇತ್ವಾ**ತಿ ವಿನಯತೋ ಖನ್ಧಕತೋ ಚಾತಿ ಉಭಯತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ವಿಜಟೇತ್ವಾ ನಯಂ ಆಹರಿತ್ವಾ। **ರಸತೋ**ತಿ ಕಿಚ್ಚತೋ। **ಓಸರೇಯ್ಯಂ** ಓಸಾರಣಂ ಕರೋಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧೨. **ನಿರುತ್ತಿಯಾ ಚ ಕುಸಲೋ**ತಿ "ರುಕ್ಖೋ ಪಟೋ ಕುಮ್ಭೋ ಮಾಲಾ ಚಿತ್ತ"ನ್ತಿಆದೀಸು ವೋಹಾರೇಸು ಛೇಕೋ। **ಅತ್ಥಾನತ್ಥೇ ಚ ಕೋವಿದೋ**ತಿ ಅತ್ಥೇ ವಡ್ಢಿಯಂ ಅನತ್ಥೇ ಹಾನಿಯಞ್ಚ ಕೋವಿದೋ ದಕ್ಖೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನಞ್ಞಾತಂ ಮಯಾ ನತ್ಥೀ**ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಸಕಲೇ ವಾ ಪಿಟಕತ್ತಯೇ ಮಯಾ ಅನಞ್ಞಾತಂ ಅವಿದಿತಂ ಅಪಾಕಟಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಗ್ಗೋ ಸತ್ಥು ಸಾಸನೇ**ತಿ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಅಹಮೇವ ಏಕೋ ವಿನಯಧರಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಉತ್ತಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧೩. **ರೂಪದಕ್ಖೇ ಅಹಂ ಅಜ್ಜಾ**ತಿ ಅಜ್ಜ ಏತರಹಿ ಕಾಲೇ **ಸಕ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ** ಭಗವತೋ **ಸಾಸನೇ** ಪಾವಚನೇ ಅಹಂ ರೂಪದಕ್ಖೇ ರೂಪದಸ್ಸನೇ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯದಸ್ಸನೇ **ಸಬ್ಬಂ ಕಙ್ಖಂ** ಸಕಲಂ ಸಂಸಯಂ **ವಿನೋದೇಮಿ** ವಿನಾಸೇಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಛಿನ್ದಾಮಿ ಸಬ್ಬಸಂಸಯ**ನ್ತಿ "ಅಹೋಸಿಂ ನು ಖೋ ಅಹಮತೀತಮದ್ಧಾನ"ನ್ತಿಆದಿಕಂ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೨೦; ಮಹಾನಿ॰ ೧೭೪) ಕಾಲತ್ತಯಂ ಆರಬ್ಭ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಬ್ಬಂ ಸೋಳಸವಿಧಂ ಕಙ್ಖಂ ಛಿನ್ದಾಮಿ ವೂಪಸಮೇಮಿ ಸಬ್ಬಸೋ ವಿದ್ಧಂಸೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧೪. **ಪದಂ ಅನುಪದಞ್ಚಾಪೀ**ತಿ ಪದಂ ಪುಬ್ಬಪದಞ್ಚ ಅನುಪದಂ ಪರಪದಞ್ಚ **ಅಕ್ಖರಂ** ಏಕೇಕಮಕ್ಖರಞ್ಚ **ಬ್ಯಞ್ಜನಂ** ಸಿಥಿಲಧನಿತಾದಿದಸವಿಧಂ ಬ್ಯಞ್ಜನವಿಧಾನಞ್ಚ। **ನಿದಾನೇ**ತಿ ತೇನ ಸಮಯೇನಾತಿಆದಿಕೇ ನಿದಾನೇ ಚ। **ಪರಿಯೋಸಾನೇ**ತಿ ನಿಗಮನೇ। **ಸಬ್ಬತ್ಥ ಕೋವಿದೋ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಛಸು ಠಾನೇಸು ಛೇಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧೫. ತತೋ ಪರಂ ಭಗವತೋಯೇವ ಗುಣೇ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಯಥಾಪಿ ರಾಜಾ ಬಲವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಯಥಾ **ಬಲವಾ** ಥಾಮಬಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸೇನಾಬಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಾ ರಾಜಾ, **ಪರಂ** ಪರೇಸಂ ಪಟಿರಾಜೂನಂ ಸೇನಂ **ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ** ನಿಸ್ಸೇಸತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ವಾ, **ತಪೇ** ತಪೇಯ್ಯ ಸನ್ತಪೇಯ್ಯ ದುಕ್ಖಾಪೇಯ್ಯ। **ವಿಜಿನಿತ್ವಾನ ಸಙ್ಗಾಮ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಗಾಮಂ ಪರಸೇನಾಯ ಸಮಾಗಮಂ ಯುದ್ಧಂ ವಿಜಿನಿತ್ವಾ ವಿಸೇಸೇನ ಜಿನಿತ್ವಾ ಜಯಂ ಪತ್ವಾ। **ನಗರಂ ತತ್ಥ ಮಾಪಯೇ**ತಿ ತತ್ಥ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಜಿತಟ್ಠಾನೇ ನಗರಂ ಪಾಸಾದಹಮ್ಮಿಯಾದಿವಿಭೂಸಿತಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಮಾಪಯೇ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧೬. ಪಾಕಾರಂ ಪರಿಖಞ್ಚಾಪೀತಿ ತತ್ಥ ಮಾಪಿತನಗರೇ ಪಾಕಾರಂ ಸುಧಾಧವಲಇಟ್ಠಕಾಮಯಪಾಕಾರಞ್ಚ ಕಾರಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರಿಖಞ್ಚಾಪಿ** ಕದ್ದಮಪರಿಖಂ, ಉದಕಪರಿಖಂ, ಸುಕ್ಖಪರಿಖಞ್ಚ ಅಪಿ ಕಾರಯೇ। **ಏಸಿಕಂ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕನ್ತಿ** ನಗರಸೋಭನತ್ಥಂ ಉಸ್ಸಾಪಿತಏಸಿಕಾಥಮ್ಭಞ್ಚ ಮಹನ್ತಂ ಕೋಟ್ಠಕಞ್ಚ ಚತುಭೂಮಕಾದಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಞ್ಚ ಕಾರಯೇ। **ಅಟ್ಟಾಲಕೇ ಚ ವಿವಿಧೇತಿ** ಚತುಭೂಮಕಾದಿಭೇದೇ ಅತಿಉಚ್ಚಅಟ್ಟಾಲಕೇ ಚ ವಿವಿಧೇ ನಾನಪ್ಪಕಾರಕೇ ಬಹೂ **ಕಾರಯೇ** ಕಾರಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೧೭. ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ಚಚ್ಚರಞ್ಚಾತಿ ನ ಕೇವಲಂ ಪಾಕಾರಾದಯೋ ಕಾರಯೇ, ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ಚತುಮಗ್ಗಸನ್ಧಿಞ್ಚ ಚಚ್ಚರಂ ಅನ್ತರಾವೀಥಿಞ್ಚ ಕಾರಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸುವಿಭತ್ತನ್ತರಾಪಣನ್ತಿ** ಸುಟ್ಠು ವಿಭತ್ತಂ ವಿಭಾಗತೋ ಕೋಟ್ಠಾಸವನ್ತಂ ಅನ್ತರಾಪಣಂ ಅನೇಕಾಪಣಸಹಸ್ಸಂ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾರಯೇಯ್ಯ ಸಭಂ ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಮಾಪಿತನಗರೇ ಸಭಂ ಧಮ್ಮಾಧಿಕರಣಸಾಲಂ ಕಾರಯೇ। **ಅತ್ಥಾನತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯಂ** ವಡ್ಢಿಞ್ಚ ಅವಡ್ಢಿಞ್ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯಕರಣತ್ಥಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಸಾಲಂ ಕಾರಯೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೧೮. ನಿಗ್ಘಾತತ್ಥಂ ಅಮಿತ್ತಾನನ್ತಿ ಪಟಿರಾಜೂನಂ ಪಟಿಬಾಹನತ್ಥಂ। **ಛಿದ್ದಾಛಿದ್ದಞ್ಚ ಜಾನಿತುನ್ತಿ** ದೋಸಞ್ಚ ಅದೋಸಞ್ಚ ಜಾನಿತುಂ। **ಬಲಕಾಯಸ್ಸ ರಕ್ಖಾಯಾತಿ** ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಬಲಕಾಯಸ್ಸ ಸೇನಾಸಮೂಹಸ್ಸ ಆರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ **ಸೋ** ನಗರಸಾಮಿಕೋ ರಾಜಾ, **ಸೇನಾಪಚ್ಚಂ** ಸೇನಾಪತಿಂ ಸೇನಾನಾಯಕಂ ಮಹಾಮತ್ತಂ **ಠಪೇತಿ** ಠಾನನ್ತರೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧೯. ಆರಕ್ಖತ್ಥಾಯ ಭಣ್ಡಸ್ಸಾತಿ ಜಾತರೂಪರಜತಮುತ್ತಾಮಣಿಆದಿರಾಜಭಣ್ಡಸ್ಸ ಆರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಸಮನ್ತತೋ ಗೋಪನತ್ಥಾಯ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ಭಣ್ಡಂ ಮಾ ವಿನಸ್ಸೀತಿ ನಿಧಾನಕುಸಲಂ** ರಕ್ಖಣೇ ಕುಸಲಂ ಛೇಕಂ **ನರಂ** ಪುರಿಸಂ **ಭಣ್ಡರಕ್ಖಂ** ಭಣ್ಡರಕ್ಖನ್ತಂ ಸೋ ರಾಜಾ ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ಠಪೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೨೦. ಮಮತ್ತೋ ಹೋತಿ ಯೋ ರಞ್ಞೋತಿ ಯೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ರಞ್ಞೋ ಮಮತ್ತೋ ಮಾಮಕೋ ಪಕ್ಖಪಾತೋ ಹೋತಿ। **ವುದ್ಧಿಂ ಯಸ್ಸ ಚ ಇಚ್ಛತೀತಿ** ಅಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ವುದ್ಧಿಞ್ಚ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ಯೋ ಇಚ್ಛತಿ ಕಾಮೇತಿ, **ತಸ್ಸ** ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಸ್ಸ ಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ರಾಜಾ **ಅಧಿಕರಣಂ** ವಿನಿಚ್ಛಯಾಧಿಪಚ್ಚಂ ದೇತಿ **ಮಿತ್ತಸ್ಸ** ಮಿತ್ತಭಾವಸ್ಸ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೨೧. ಉಪ್ಪಾತೇಸೂತಿ ಉಕ್ಕಾಪಾತದಿಸಾಡಾಹಾದಿಉಪ್ಪಾತೇಸು ಚ। **ನಿಮಿತ್ತೇಸೂತಿ** ಮೂಸಿಕಚ್ಛಿನ್ನಾದೀಸು "ಇದಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಭಂ, ಇದಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಸುಭ"ನ್ತಿ ಏವಂ ನಿಮಿತ್ತಜಾನನಸತ್ಥೇಸು ಚ। **ಲಕ್ಖಣೇಸು ಚಾತಿ** ಇತ್ಥಿಪುರಿಸಾನಂ ಹತ್ಥಪಾದಲಕ್ಖಣಜಾನನಸತ್ಥೇಸು ಚ **ಕೋವಿದಂ** ಛೇಕಂ **ಅಜ್ಝಾಯಕಂ** ಅನೇಕೇಸಂ ಸಿಸ್ಸಾನಂ ಬ್ಯಾಕರಣವಾಚಕಂ **ಮನ್ತಧರಂ** ವೇದತ್ತಯಸಙ್ಖಾತಮನ್ತಧಾರಕಂ ಪಣ್ಡಿತಂ ಸೋ ರಾಜಾ **ಪೋರೋಹಿಚ್ಚೇ** ಪುರೋಹಿತಟ್ಠಾನನ್ತರೇ ಠಪೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೨೨. ಏತೇಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಏತೇಹಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಅವಯವೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೋ ಸೋ ರಾಜಾ "ಖತ್ತಿಯೋ"ತಿ **ಪವುಚ್ಚತಿ** ಕಥೀಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸದಾ ರಕ್ಖನ್ತಿ ರಾಜಾನನ್ತಿ** ಏತೇ ಸೇನಾಪಚ್ಚಾದಯೋ ಅಮಚ್ಚಾ ಸದಾ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ತಂ ರಾಜಾನಂ ರಕ್ಖನ್ತಿ ಗೋಪೇನ್ತಿ। ಕಿಮಿವ? **ಚಕ್ಕವಾಕೋವ ದುಕ್ಖಿತಂ** ದುಕ್ಖಪ್ಪತ್ತಂ ಸಕಞಾತಿಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಚಕ್ಕವಾಕೋ ಪಕ್ಖೀ ಇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೨೩. ತಥೇವ ತ್ವಂ ಮಹಾವೀರಾತಿ ವೀರುತ್ತಮ, ಯಥಾ ಸೋ ರಾಜಾ ಸೇನಾಪಚ್ಚಾದಿಅಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಗರದ್ವಾರಂ ಥಕೇತ್ವಾ ಪಟಿವಸತಿ, ತಥೇವ ತುವಂ **ಹತಾಮಿತ್ತೋ** ನಿಹತಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೋ ಖತ್ತಿಯೋ ಇವ **ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ** ಸಹ ದೇವೇಹಿ ಪವತ್ತಮಾನಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ **ಧಮ್ಮರಾಜಾ** ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ರಾಜಾ ದಸಪಾರಮಿತಾಧಮ್ಮಪರಿಪೂರಣೇನ ರಾಜಭೂತತ್ತಾ "ಧಮ್ಮರಾಜಾ"ತಿ **ಪವುಚ್ಚತಿ** ಕಥೀಯತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೩೪. ತಿತ್ಥಿಯೇ ನೀಹರಿತ್ವಾನಾತಿ ಧಮ್ಮರಾಜಭಾವೇನ ಪಟಿಪಕ್ಖಭೂತೇ ಸಕಲತಿತ್ಥಿಯೇ ನೀಹರಿತ್ವಾ ನಿಸ್ಸೇಸೇನ ಹರಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ **ಸಸೇನಕಂ ಧಾರಞ್ಚಾಪಿ** ಸೇನಾಯ ಸಹ ವಸವತ್ತಿಮಾರಮ್ಪಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ । **ತಮನ್ಧಕಾರಂ ವಿಧಮಿತ್ವಾತಿ** ತಮಸಙ್ಖಾತಂ ಮೋಹನ್ಧಕಾರಂ ವಿಧಮಿತ್ವಾ ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ। **ಧಮ್ಮನಗರಂ** ಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಂ, ಖನ್ಧಾಯತನಧಾತುಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದಬಲಬೋಜ್ಝಙ್ಗಗಮ್ಭೀರನಯಸಮನ್ತಪಟ್ಠಾನಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಂ ವಾ ನಗರಂ **ಅಮಾಪಯಿ** ನಿಮ್ಮಿನಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೩೫. ಸೀಲಂ ಪಾಕಾರಕಂ ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೇ ಧಮ್ಮನಗರೇ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ ಪಾಕಾರಂ। **ಞಾಣಂ ತೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕನ್ತಿ** ತೇ ತುಯ್ಹಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಆಸಯಾನುಸಯಞಾಣಅನಾಗತಂಸಞಾಣಅತೀತಂಸಞಾಣಾದಿಕಮೇವ ಞಾಣಂ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸದ್ಧಾ ತೇ ಏಸಿಕಾ ವೀರಾತಿ**, ಭನ್ತೇ, ಅಸಿಥಿಲಪರಕ್ಕಮ ತೇ ತುಯ್ಹಂ ದೀಪಙ್ಕರಪಾದಮೂಲತೋ ಪಭುತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಕಾರಣಾ ಸದ್ದಹನಸದ್ಧಾ ಉಸ್ಸಾಪಿತಅಲಙ್ಕಾರಅಲಙ್ಕತಥಮ್ಭೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದ್ವಾರಪಾಲೋ ಚ ಸಂವರೋತಿ** ತೇ ತುಯ್ಹಂ ಛದ್ವಾರಿಕಸಂವರೋ ರಕ್ಖಾವರಣಗುತ್ತಿ ದ್ವಾರಪಾಲೋ ದ್ವಾರರಕ್ಖಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೩೬. ಸತಿಪಟ್ಠಾನಮಟ್ಟಾಲನ್ತಿ ತೇ ತುಯ್ಹಂ ಚತುಸತಿಪಟ್ಠಾನಅಟ್ಟಾಲಮುಣ್ಡಚ್ಛದನಂ। **ಪಞ್ಞಾ ತೇ ಚಚ್ಚರಂ ಮುನೇತಿ**, ಭನ್ತೇ, ಮುನೇ ಞಾಣವನ್ತ ತೇ ತುಯ್ಹಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಾದಿಅನೇಕವಿಧಾ ಪಞ್ಞಾ ಚಚ್ಚರಂ ಮಗ್ಗಸಮೋಧಾನಂ ನಗರವೀಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇದ್ಧಿಪಾದಞ್ಚ ಸಿಙ್ಘಾಟನ್ತಿ** ತುಯ್ಹಂ ಛನ್ದವೀರಿಯಚಿತ್ತವೀಮಂಸಸಙ್ಖಾತಾ ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಸಿಙ್ಘಾಟಂ ಚತುಮಗ್ಗಸನ್ಧಿ। **ಧಮ್ಮವೀಥಿ ಸುಮಾಪಿತನ್ತಿ** ಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಾಯ ವೀಥಿಯಾ ಸುಟ್ಠು ಮಾಪಿತಂ ಸಜ್ಜಿತಂ, ತಂ ಧಮ್ಮನಗರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೩೭. ಸುತ್ತನ್ತಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ ತವ ತುಯ್ಹಂ ಏತ್ಥ ಧಮ್ಮನಗರೇ ಸುತ್ತನ್ತಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಂ ವಿನಯಞ್ಚ **ಕೇವಲಂ** ಸಕಲಂ ಸುತ್ತಗೇಯ್ಯಾದಿಕಂ ನವಙ್ಗಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ **ಧಮ್ಮಸಭಾ** ಧಮ್ಮಾಧಿಕರಣಸಾಲಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೩೮. ಸುಞ್ಞತಂ ಅನಿಮಿತ್ತಞ್ಚಾತಿ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಸುಞ್ಞತವಿಹಾರಞ್ಚ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಅನಿಮಿತ್ತವಿಹಾರಞ್ಚ। **ವಿಹಾರಞ್ಚಪ್ಪಣಿಹಿತನ್ತಿ** ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಹಾರಞ್ಚ। **ಆನೇಞ್ಜಞ್ಚಾತಿ** ಅಚಲಂ ಅಫನ್ದಿತಂ ಚತುಸಾಮಞ್ಞಫಲಸಙ್ಖಾತಂ ಆನೇಞ್ಜವಿಹಾರಞ್ಚ। **ನಿರೋಧೋ ಚಾತಿ** ಸಬ್ಬದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ। **ಏಸಾ ಧಮ್ಮಕುಟೀ ತವಾತಿ** ಏಸಾ ಸಬ್ಬನವಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಾ ತವ ತುಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಕುಟಿ ವಸನಗೇಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೩೯. ಪಞ್ಞಾಯ ಅಗ್ಗೋ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋತಿ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞವನ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗೋ। ಇತಿ ಭಗವತಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಠಪಿತೋ ಥೇರೋ **ಪಟಿಭಾನೇ** ಚ ಪಞ್ಞಾಯ ಕತ್ತಬ್ಬೇ ಕಿಚ್ಚೇ, ಯುತ್ತಮುತ್ತಪಟಿಭಾನೇ ವಾ **ಕೋವಿದೋ** ಛೇಕೋ **ನಾಮೇನ ಸಾರಿಪುತ್ತೋತಿ** ಪಾಕಟೋ **ತವ** ತುಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ತಯಾ ದೇಸಿತಸ್ಸ ಪಿಟಕತ್ತಯಧಮ್ಮಸಮೂಹಸ್ಸ ಧಾರಣತೋ ಪತಿ ಪಧಾನೋ ಹುತ್ವಾ ಸೇನಾಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೪೦. ಚುತೂಪಪಾತಕುಸಲೋತಿ ಭನ್ತೇ ಮುನಿ, **ಚುತೂಪಪಾತೇ** ಚುತಿಯಾ ಉಪಪತ್ತಿಯಾ ಚ **ಕುಸಲೋ** ಛೇಕೋ। **ಇದ್ಧಿಯಾ ಪಾರಮಿಂ ಗತೋತಿ** "ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ, ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತೀ"ತಿಆದಿನಾ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೮; ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೧೦೨) ವುತ್ತಾಯ ಇದ್ಧಿಪ್ಪಭೇದಾಯ ಪಾರಮಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಗತೋ ಪತ್ತೋ ನಾಮೇನ ಕೋಲಿತೋ ನಾಮ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ **ಪೋರೋಹಿಚ್ಚೋ** ತವ ತುಯ್ಹಂ ಪುರೋಹಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೪೧. ಪೋರಾಣಕವಂಸಧರೋತಿ ಭನ್ತೇ ಮುನೇ, ಞಾಣವನ್ತಂ ಪೋರಾಣಸ್ಸ ವಂಸಸ್ಸ ಧಾರಕೋ, ಪರಮ್ಪರಜಾನನಕೋ ವಾ **ಉಗ್ಗತೇಜೋ** ಪಾಕಟತೇಜೋ, **ದುರಾಸದೋ** ಆಸಾದೇತುಂ ಘಟ್ಟೇತುಂ ದುಕ್ಖೋ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಧುತವಾದಿಗುಣೇನಗ್ಗೋತಿ ತೇಚೀವರಿಕಙ್ಗಾದೀನಿ ತೇರಸ ಧುತಙ್ಗಾನಿ ವದತಿ ಓವದತೀತಿ ಧುತವಾದೀಗುಣೇನ ಧುತಙ್ಗಗುಣೇನ ಅಗ್ಗೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋ **ತವ** ತುಯ್ಹಂ **ಅಕ್ಖದಸ್ಸೋ** **ವೋಹಾರಕರಣೇ** ಪಧಾನೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೪೨. ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಧಮ್ಮಧರೋತಿ ಭನ್ತೇ ಮುನೇ, ಬಹೂನಂ ಚತುರಾಸೀತಿಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸುತತ್ತಾ ಭಗವತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘತೋ ಚ ಉಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಅನೇಕೇಸಂ ಛಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾನಂ ಆಗಮಧಮ್ಮಾನಂ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾದೀನಞ್ಚ ಪರಮತ್ಥಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣತೋ ಧಮ್ಮಧರೋ ಆನನ್ದೋ। **ಸಬ್ಬಪಾಠೀ ಚ ಸಾಸನೇತಿ** ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಠೀನಂ ಪಠನ್ತಾನಂ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಗ್ಗೋ ಸೇಟ್ಠೋತಿ ಸಬ್ಬಪಾಠೀ ನಾಮೇನ ಆನನ್ದೋ ನಾಮ ಥೇರೋ। **ಧಮ್ಮಾರಕ್ಖೋ ತವಾತಿ** ತವ ತುಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪಿಟಕತ್ತಯಧಮ್ಮಭಣ್ಡಸ್ಸ ಆರಕ್ಖೋ ರಕ್ಖಕೋ ಪಾಲಕೋ, ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೪೩. ಏತೇ ಸಬ್ಬೇ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮಾತಿ ಭಗವಾ ಭಗ್ಯವಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಏತೇ ಸಾರಿಪುತ್ತಾದಯೋ ಮಹಾನುಭಾವೇಪಿ ಥೇರೇ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಮಂಯೇವ **ಪಮೇಸಿ** ಪಮಾಣಂ ಅಕಾಸಿ, ಮನಸಿ ಅಕಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಮೇ ಪಾದಾಸೀತಿ** ವಿನಯಞ್ಞೂಹಿ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ದೇಸಿತಂ ಪಕಾಸಿತಂ ವಿನಯೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದೋಸವಿಚಾರಣಂ ಮೇ ಮಯ್ಹಂ ಭಗವಾ **ಪಾದಾಸಿ** ಪಕಾರೇನ ಅದಾಸಿ, ಮಯ್ಹಮೇವ ಭಾರಂ ಅಕಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೪೪. ಯೋ ಕೋಚಿ ವಿನಯೇ ಪಞ್ಹನ್ತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಬುದ್ಧಸಾವಕೋ ವಿನಯನಿಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಹಂ ಮಂ ಪುಚ್ಛತಿ, **ತತ್ಥ** ತಸ್ಮಿಂ ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹೇ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ಚಿನ್ತನಾ** ವಿಮತಿ ಕಙ್ಖಾ ನತ್ಥಿ। **ತಞ್ಞೇವತ್ಥಂ** ತಂ ಏವ ಪುಚ್ಛಿತಂ ಅತ್ಥಂ ಅಹಂ ಕಥೇಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೪೫. ಯಾವತಾ ಬುದ್ಧಖೇತ್ತಮ್ಹೀತಿ ಯಾವತಾ ಯತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಆಣಾಖೇತ್ತೇ ತಂ ಮಹಾಮುನಿಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಠಪೇತ್ವಾ **ವಿನಯೇ** ವಿನಯಪಿಟಕೇ ವಿನಯವಿನಿಚ್ಛಯಕರಣೇ ವಾ **ಮಾದಿಸೋ** ಮಯಾ ಸದಿಸೋ ನತ್ಥಿ, ಅಹಮೇವ ಅಗ್ಗೋ, **ಭಿಯ್ಯೋ** ಮಮಾಧಿಕೋ ಕುತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೪೬. ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಗೋತಮೋ ಭಗವಾ **ಏವಂ ಗಜ್ಜತಿ** ಸೀಹನಾದಂ ಕರೋತಿ। ಕಥಂ? **ವಿನಯೇ** ಉಭತೋವಿಭಙ್ಗೇ, **ಖನ್ಧಕೇಸು** ಮಹಾವಗ್ಗಚೂಳವಗ್ಗೇಸು, ಚ-ಸದ್ದೇನ ಪರಿವಾರೇ, **ಉಪಾಲಿಸ್ಸ** ಉಪಾಲಿನಾ **ಸಮೋ** ಸದಿಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ಏವಂ ಗಜ್ಜತಿ।

೫೪೭. ಯಾವತಾತಿ ಯತ್ತಕಂ **ಬುದ್ಧಭಣಿತಂ** ಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತಂ **ನವಙ್ಗಂ** ಸುತ್ತಗೇಯ್ಯಾದಿಸತ್ಥುಸಾಸನಂ ಸತ್ಥುನಾ ಪಕಾಸಿತಂ ಸಬ್ಬಂ **ವಿನಯೋಗಧಂ** ತಂ ವಿನಯೇ ಅನ್ತೋಪವಿಟ್ಠಂ ವಿನಯಮೂಲಕಂ ಇಚ್ಚೇವಂ **ಪಸ್ಸಿನೋ** ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ।

೫೪೮. ಮಮ ಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾನಾತಿ ಗೋತಮೋ **ಸಕ್ಯಪುಙ್ಗವೋ** ಸಕ್ಯವಂಸಪ್ಪಧಾನೋ, **ಮಮ ಕಮ್ಮಂ** ಮಯ್ಹಂ ಪುಬ್ಬಪತ್ಥನಾಕಮ್ಮಂ ಅತೀತಂಸಞಾಣೇನ **ಸರಿತ್ವಾನ** ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಞತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಗತೋ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿನಯಧರಾನಂ ಯದಿದಂ ಉಪಾಲೀ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೧೯, ೨೨೮) ಮಂ ಏತದಗ್ಗೇ ಠಾನೇ ಠಪೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೪೯. ಸತಸಹಸ್ಸುಪಾದಾಯಾತಿ ಸತಸಹಸ್ಸಕಪ್ಪೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಂ ಇಮಂ ಠಾನಂ **ಅಪತ್ಥಯಿಂ** ಪತ್ಥೇಸಿಂ, ಸೋ **ಮೇ** ಅತ್ಥೋ ಮಯಾ **ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ** ಅಧಿಗತೋ ಪಟಿಲದ್ಧೋ ವಿನಯೇ **ಪಾರಮಿಂ ಗತೋ** ಕೋಟಿಂ ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೫೦. ಸಕ್ಯಾನಂ ಸಕ್ಯವಂಸರಾಜೂನಂ **ನನ್ದಿಜನನೋ** ಸೋಮನಸ್ಸಕಾರಕೋ ಅಹಂ **ಪುರೇ** ಪುಬ್ಬೇ ಕಪ್ಪಕೋ **ಆಸಿಂ** ಅಹೋಸಿಂ, **ತಂ ಜಾತಿಂ** ತಂ ಕುಲಂ ತಂ ಯೋನಿಂ **ವಿಜಹಿತ್ವಾ** ವಿಸೇಸೇನ ಜಹಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ **ಮಹೇಸಿನೋ** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ

ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗತೋ ಸಾಸನಧಾರಣತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೫೧. ತತೋ ಪರಂ ಅತ್ತನೋ ದಾಸಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನಾಪದಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಇತೋ ದುತಿಯಕೇ ಕಪ್ಪೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಇತೋ** ಭದ್ದಕಪ್ಪತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ದುತಿಯೇ ಕಪ್ಪೇ ನಾಮೇನ ಅಞ್ಜಸೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ ಏಕೋ ರಾಜಾ **ಅನನ್ತತೇಜೋ** ಸಙ್ಖ್ಯಾತಿಕ್ಕನ್ತತೇಜೋ **ಅಮಿತಯಸೋ** ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಪರಿವಾರೋ **ಮಹದ್ಧನೋ** ಅನೇಕಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಧನವಾ **ಭೂಮಿಪಾಲೋ** ಪಥವೀಪಾಲಕೋ ರಕ್ಖಕೋ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೫೨. **ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ತಾದಿಸಸ್ಸ ರಾಜಿನೋ ಪುತ್ತೋ ಅಹಂ ಚನ್ದನೋ ನಾಮ **ಖತ್ತಿಯೋ** ಖತ್ತಿಯಕುಮಾರೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೋ ಅಹಂ ಜಾತಿಮದೇನ ಚ ಯಸಮದೇನ ಚ ಭೋಗಮದೇನ ಚ **ಉಪತ್ಥದ್ಧೋ** ಥಮ್ಭಿತೋ ಉನ್ನತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೫೩. **ನಾಗಸತಸಹಸ್ಸಾನೀ**ತಿ ಸತಸಹಸ್ಸಹತ್ಥಿನೋ **ಮಾತಙ್ಗಾ** ಮಾತಙ್ಗಕುಲೇ ಜಾತಾ **ತಿಧಾ ಪಭಿನ್ನಾ** ಅಕ್ಖಿಕಣ್ಣಕೋಸಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಭಿನ್ನಾ ಮದಗಳಿತಾ **ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಭೂಸಿತಾ** ಸಬ್ಬೇಹಿ ಹತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕತಾ **ಸದಾ** ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಮಂ ಪರಿವಾರೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೫೪. **ಸಬಲೇಹಿ ಪರೇತೋಹ**ನ್ತಿ ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅಹಂ ಸಬಲೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಸೇನಾಬಲೇಹಿ **ಪರೇತೋ** ಪರಿವಾರಿತೋ ಉಯ್ಯಾನಂ **ಗನ್ತುಕಾಮಕೋ** ಇಚ್ಛನ್ತೋ ಸಿರಿಕಂ ನಾಮ **ನಾಗಂ** ಹತ್ಥಿಂ **ಆರುಯ್ಹ** ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ನಗರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೫೫. **ಚರಣೇನ ಚ ಸಮ್ಪನ್ನೋ**ತಿ ಸೀಲಸಂವರಾದಿಪನ್ನರಸಚರಣಧಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ **ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ** **ಪಿಹಿತಚಕ್ಖಾದಿಛದ್ವಾರೋ ಸುಸಂವುತೋ** ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖಿತಕಾಯಚಿತ್ತೋ ದೇವಲೋ ನಾಮ **ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ** ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, **ಮಮ** ಮಯ್ಹಂ **ಪುರತೋ** ಸಮ್ಮುಖೇ **ಆಗಚ್ಛಿ** ಪಾಪುಣೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೫೬. **ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಿರಿಕಂ ನಾಗ**ನ್ತಿ ತಂ ಆಗತಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಹಂ ಸಿರಿಕಂ ನಾಮ ನಾಗಂ ಅಭಿಮುಖಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಂ **ಆಸಾದಯಿಂ** ಘಟ್ಟೇಸಿಂ ಪದುಸ್ಸೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋ ಸಞ್ಜಾತಕೋಪೋ ಸೋ**ತಿ ತತೋ ತಸ್ಮಾ ಮಯಾ ಅತೀವ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಪೇಸಿತತ್ತಾ ಸೋ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ ಮಯಿ ಸಞ್ಜಾತಕೋಪೋ **ಪದಂ** ಅತ್ತನೋ ಪಾದಂ **ನುದ್ಧರತೇ** ನ ಉದ್ಧರತಿ, ನಿಚ್ಚಲೋವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೫೭. **ನಾಗಂ ದುಟ್ಠಮನಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ದುಟ್ಠಮನಂ ಕುದ್ಧಚಿತ್ತಂ ನಾದಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಹಂ **ಬುದ್ಧೇ** ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ **ಕೋಪಂ ಅಕಾಸಿಂ** ದೋಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಹೇಸಯಿತ್ವಾ ಸಮ್ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿ ದೇವಲಂ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ವಿಹೇಸಯಿತ್ವಾ ವಿಹೇಠೇತ್ವಾ ಅಹಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಾಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೫೮. **ಸಾತಂ ತತ್ಥ ನ ವಿನ್ದಾಮೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಆಸಾದನೇ ಸಾತಂ ನ ವಿನ್ದಾಮಿ। ಆಸಾದನನಿಮಿತ್ತಂ ಮಧುರಂ ಸುಖಂ ನ ಲಭಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಿರೋ ಪಜ್ಜಲಿತೋ ಯಥಾ**ತಿ ಸಿರೋ ಮಮ ಸೀಸಂ ಪಜ್ಜಲಿತೋ ಯಥಾ ಪಜ್ಜಲಮಾನಂ ವಿಯ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಿಳಾಹೇನ ಡಯ್ಹಾಮೀ**ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಕೋಪಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಪಚ್ಛಾನುತಾಪಪರಿಳಾಹೇನ ಡಯ್ಹಾಮಿ ಉಣ್ಹಚಿತ್ತೋ ಹೋಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೫೯. **ಸಸಾಗರನ್ತಾ**ತಿ ತೇನೇವ ಪಾಪಕಮ್ಮಬಲೇನ ಸಸಾಗರನ್ತಾ ಸಾಗರಪರಿಯೋಸಾನಾ ಸಕಲಮಹಾಪಥವೀ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ಆದಿತ್ತಾ ವಿಯ** ಜಲಿತಾ ವಿಯ ಹೋತಿ ಖಾಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿತು ಸನ್ತಿಕುಪಾಗಮ್ಮಾ**ತಿ ಏವಂ ಭಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಪಿತು ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ **ಉಪಾಗಮ್ಮ** ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಇದಂ ವಚನಂ **ಅಬ್ರವಿಂ** ಕಥೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮೦. **ಆಸೀವಿಸಂವ ಕುಪಿತನ್ತಿ** ಆಸೀವಿಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಕುಪಿತಂ ಕುದ್ಧಂ ಇವ ಜಲಮಾನಂ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಇವ **ಮತ್ತಂ** ತಿಧಾ ಪಭಿನ್ನಂ **ದನ್ತಿಂ** ದನ್ತವನ್ತಂ **ಕುಞ್ಜರಂ** ಉತ್ತಮಂ ಹತ್ಥಿಂ ಇವ ಚ ಆಗತಂ ಯಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ **ಸಯಮ್ಭುಂ** ಸಯಮೇವ ಬುದ್ಧಭೂತಂ ಅಹಂ **ಆಸಾದಯಿಂ** ಘಟ್ಟೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೮೧. **ಆಸಾದಿತೋ ಮಯಾ ಬುದ್ಧೋತಿ** ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಮಯಾ ಆಸಾದಿತೋ ಘಟ್ಟಿತೋ **ಘೋರೋ** ಅಞ್ಞೇಹಿ ಘಟ್ಟೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ಘೋರೋ, **ಉಗ್ಗತಪೋ** ಪಾಕಟತಪೋ **ಜಿನೋ** ಪಞ್ಚ ಮಾರೇ ಜಿತವಾ ಏವಂಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಮಯಾ ಘಟ್ಟಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುರಾ ಸಬ್ಬೇ ವಿನಸ್ಸಾಮಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಕತಅನಾದರೇನ ಸಬ್ಬೇ ಮಯಂ ವಿನಸ್ಸಾಮ ವಿವಿಧೇನಾಕಾರೇನ ನಸ್ಸಾಮ, ಭಸ್ಮಾ ವಿಯ ಭವಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮ ತಂ ಮುನಿನ್ತಿ** ತಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಮುನಿಂ ಯಾವ ನ ವಿನಸ್ಸಾಮ, ತಾವ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೮೨. **ನೋ ಚೇ ತಂ ನಿಜ್ಝಾಪೇಸ್ಸಾಮಾತಿ ಅತ್ತದನ್ತಂ** ದಮಿತಚಿತ್ತಂ **ಸಮಾಹಿತಂ** ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತಂ ತಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ನೋ ಚೇ ನಿಜ್ಝಾಪೇಸ್ಸಾಮ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮ। **ಓರೇನ ಸತ್ತದಿವಸಾ** ಸತ್ತದಿವಸತೋ ಓರಭಾಗೇ ಸತ್ತದಿವಸೇ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪುಣ್ಣಂ ರಟ್ಠಂ ಮೇ ಸಬ್ಬಂ **ವಿಧಮಿಸ್ಸತಿ** ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ।

೫೮೩. **ಸುಮೇಖಲೋ ಕೋಸಿಯೋ ಚಾತಿ** ಏತೇ ಸುಮೇಖಲಾದಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ರಾಜಾನೋ ಇಸಯೋ **ಆಸಾದಯಿತ್ವಾ** ಘಟ್ಟೇತ್ವಾ ಅನಾದರಂ ಕತ್ವಾ **ಸರಟ್ಠಕಾ** ಸಹ ರಟ್ಠಜನಪದವಾಸೀಹಿ ದುಗ್ಗತಾ ವಿನಾಸಂ ಗತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮೪. **ಯದಾ ಕುಪ್ಪನ್ತಿ ಇಸಯೋತಿ** ಯದಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ **ಸಞ್ಞತಾ** ಕಾಯಸಞ್ಞಮಾದೀಹಿ ಸಞ್ಞತಾ ಸನ್ತಾ **ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ** ಉತ್ತಮಚಾರಿನೋ ಸೇಟ್ಠಚಾರಿನೋ ಇಸಯೋ **ಕುಪ್ಪನ್ತಿ** ದೋಮನಸ್ಸಾ ಭವನ್ತಿ, ತದಾ ಸಸಾಗರಂ ಸಪಬ್ಬತಂ ಸದೇವಕಂ ಲೋಕಂ ವಿನಾಸೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೮೫. **ತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀತಿ** ತೇಸಂ ಇಸೀನಂ ಆನುಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತೇ ಖಮಾಪೇತುಂ **ಅಚ್ಚಯಂ** ಅಪರಾಧಂ **ದೇಸನತ್ಥಾಯ** ಪಕಾಸನತ್ಥಾಯ ತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸಪ್ಪಮಾಣೇ ಪದೇಸೇ ಪುರಿಸೇ ಸನ್ನಿಪಾತಯಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಯಮ್ಭುಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿನ್ತಿ** ಸಯಮ್ಭುಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂ ಸಮೀಪಂ ಅಗಮಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮೬. **ಅಲ್ಲವತ್ಥಾತಿ** ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಸಿಭೂತಾ ಸಬ್ಬೇ ಜನಾ ಅಲ್ಲವತ್ಥಾ ಉದಕೇನ ತಿನ್ತವತ್ಥಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಾ **ಅಲ್ಲಸಿರಾ** ತಿನ್ತಕೇಸಾ **ಪಞ್ಜಲೀಕತಾ** ಮುದ್ಧನಿ ಕತಅಞ್ಜಲಿಪುಟಾ **ಬುದ್ಧಸ್ಸ** ಪಚ್ಚೇಕಮುನಿನೋ **ಪಾದೇ** ಪಾದಸಮೀಪೇ **ನಿಪತಿತ್ವಾ** ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ **ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವುನ್ತಿ** "ಖಮಸ್ಸು ತ್ವಂ, ಮಹಾವೀರಾ"ತಿಆದಿಕಂ ವಚನಂ ಅಬ್ರವುಂ ಕಥೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮೭. **ಮಹಾವೀರ** ವೀರುತ್ತಮ ಭನ್ತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧ, ಮಯಾ ತುಮ್ಹೇಸು ಅಞ್ಞಾಣೇನ ಕತಂ ಅಪರಾಧಂ ಖಮಸ್ಸು ತ್ವಂ ವಿನೋದೇಹಿ, ಮಾ ಮನಸಿ ಕರೋಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಜನೋ** ಜನಸಮೂಹೋ **ತಂ** ಭಗವನ್ತಂ **ಅಭಿ** ವಿಸೇಸೇನ ಯಾಚತಿ। **ಪರಿಳಾಹಂ** ದೋಸಮೋಹೇಹಿ ಕತಚಿತ್ತದುಕ್ಖಪರಿಳಾಹಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ **ವಿನೋದೇಹಿ** ತನುಂ ಕರೋಹಿ, **ನೋ** ಅಮ್ಹಾಕಂ **ರಟ್ಠಂ** ಸಕಲರಟ್ಠಜನಪದವಾಸಿನೋ **ಮಾ ವಿನಾಸಯ** ಮಾ ವಿನಾಸೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮೮. **ಸದೇವಮಾನುಸಾ ಸಬ್ಬೇತಿ** ಸಬ್ಬೇ ಮಾನುಸಾ ಸದೇವಾ **ಸದಾನವಾ** ಪಹಾರಾದಾದೀಹಿ ಅಸುರೇಹಿ ಸಹ **ಸರಕ್ಖಸಾ ಅಯೋಮಯೇನ ಕೂಟೇನ** ಮಹಾಮುಗ್ಗರೇನ **ಸದಾ** ಸಬ್ಬಕಾಲಂ **ಮೇ ಸಿರಂ** ಮಯ್ಹಂ ಮತ್ಥಕಂ **ಭಿನ್ದೇಯ್ಯುಂ** ಪದಾಲೇಯ್ಯುಂ।

೫೮೯. ತತೋ ಪರಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಖಮಿತಭಾವಞ್ಚ ಕೋಪಾಭಾವಞ್ಚ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ದಕೇ ಅಗ್ಗಿ ನ ಸಣ್ಠಾತೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಯಥಾ ಉದಕೇ ಅಗ್ಗಿ **ನ ಸಣ್ಠಾತಿ** ನ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ, ಯಥಾ ಬೀಜಂ **ಸೇಲೇ** ಸಿಲಾಮಯೇ ಪಬ್ಬತೇ ನ ವಿರುಹತಿ, ಯಥಾ **ಅಗದೇ** ಓಸಧೇ

ಕಿಮಿ ಪಾಣಕೋ ನ ಸಣ್ಠಾತಿ। ತಥಾ **ಕೋಪೋ** ಚಿತ್ತಪ್ಪಕೋಪೋ ದುಮ್ಮನತಾ **ಬುದ್ಧೇ** ಪಟಿವಿದ್ಧಸಚ್ಚೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ **ನ ಜಾಯತಿ** ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೭೦. ಪುನಪಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಆನುಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಯಥಾ ಚ ಭೂಮೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಯಥಾ ಚ **ಭೂಮಿ** ಪಥವೀ **ಅಚಲಾ** ನಿಚ್ಚಲಾ, ತಥಾ ಬುದ್ಧೋ ಅಚಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾ **ಸಾಗರೋ** ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ **ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋ** ಪಮೇತುಂ ಪಮಾಣಂ ಗಹೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೋ, ತಥಾ ಬುದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾ **ಆಕಾಸೋ** ಅಫುಟ್ಠಾಕಾಸೋ **ಅನನ್ತಕೋ** ಪರಿಯೋಸಾನರಹಿತೋ, **ಏವಂ** ತಥಾ ಬುದ್ಧೋ **ಅಕ್ಖೋಭಿಯೋ** ಖೋಭೇತುಂ ಆಲೋಳೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೭೧. ತತೋ ಪರಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಖಮನವಚನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಸದಾ ಖನ್ತಾ ಮಹಾವೀರಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಮಹಾವೀರಾ** ಉತ್ತಮವೀರಿಯವನ್ತಾ ಬುದ್ಧಾ **ತಪಸ್ಸಿನೋ** ಪಾಪಾನಂ ತಪನತೋ "ತಪೋ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೇನ ವೀರಿಯೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ **ಖನ್ತಾ** ಚ ಖನ್ತಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಪನ್ನಾ **ಖಮಿತಾ** ಚ ಪರೇಸಂ ಅಪರಾಧಂ ಖಮಿತಾ ಸಹಿತಾ **ಸದಾ** ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಭವನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಖನ್ತಾನಂ ಖಮಿತಾನಞ್ಚಾ**ತಿ ತೇಸಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಖನ್ತಾನಂ ಖನ್ತಿಯಾ ಯುತ್ತಾನಂ ಖಮಿತಾನಂ ಪರಾಪರಾಧಖಮಿತಾನಂ ಸಹಿತಾನಞ್ಚ **ಗಮನಂ** ಛನ್ದಾದೀಹಿ ಅಗತಿಗಮನಂ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೭೨. ಇತಿ ಇದಂ ವಚನಂ ವತ್ವಾ **ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ** ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ **ಪರಿಳಾಹಂ** ಸತ್ತಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನದಾಹಂ **ವಿನೋದಯಂ** ವಿನೋದಯನ್ತೋ **ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪುರತೋ** ಸನ್ನಿಪತಿತಸ್ಸ ಸರಾಜಕಸ್ಸ ಮಹತೋ ಜನಕಾಯಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖತೋ **ತದಾ** ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ **ನಭಂ** ಆಕಾಸಂ **ಅಬ್ಭುಗ್ಗಮಿ** ಉಗ್ಗಞ್ಛೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೭೩. **ತೇನ ಕಮ್ಮೇನಹಂ ಧೀರಾ**ತಿ ಧೀರ ಧಿತಿಸಮ್ಪನ್ನ ಅಹಂ **ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ** ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಕತೇನ ಅನಾದರಕಮ್ಮೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಛಿಮತ್ತಭವೇ **ಹೀನತ್ತಂ** ಲಾಮಕಭಾವಂ ರಾಜೂನಂ ಕಪ್ಪಕಕಮ್ಮಕರಣಜಾತಿಂ **ಅಜ್ಝುಪಾಗತೋ** ಸಮ್ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ತಂ ಜಾತಿ**ನ್ತಿ ತಂ ಪರಾಯತ್ತಜಾತಿಂ **ಸಂ** ಸುಟ್ಠು ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ। **ಪಾವಿಸಿಂ ಅಭಯಂ ಪುರ**ನ್ತಿ ಭಯರಹಿತಂ ನಿಬ್ಬಾನಪುರಂ ನಿಬ್ಬಾನಮಹಾನಗರಂ ಪಾವಿಸಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಆಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೭೪. **ತದಾಪಿ ಮಂ ಮಹಾವೀರಾ**ತಿ ವೀರುತ್ತಮ **ತದಾಪಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಆಸಾದನಸಮಯೇ ಅಪಿ ಸಯಮ್ಭೂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ **ಪರಿಳಾಹಂ** ಆಸಾದನಹೇತು ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕಾಯಚಿತ್ತದರಥಂ ವಿನೋದೇಸಿ ದೂರೀಅಕಾಸಿ। **ಡಯ್ಹಮಾನಂ** ತತೋ ಏವ ಪಚ್ಛಾನುತಾಪೇನ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚೇನ ಡಯ್ಹಮಾನಂ ಸನ್ತಪನ್ತಂ ಮಂ **ಸುಸಣ್ಠಿತಂ** ದೋಸಂ ದೋಸತೋ ದಸ್ಸನೇ ಸುಟ್ಠು ಸಣ್ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಖಮಾಪಯಿ ತಂ ಅಪರಾಧಂ ಅಧಿವಾಸೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೭೫. **ಅಜ್ಜಾಪಿ ಮಂ ಮಹಾವೀರಾ**ತಿ ವೀರುತ್ತಮ, ಅಜ್ಜಾಪಿ ತುಯ್ಹಂ ಸಮಾಗಮಕಾಲೇ ಅಪಿ, **ತಿಹಗ್ಗೀಭಿ** ರಾಗಗ್ಗಿದೋಸಗ್ಗಿಮೋಹಗ್ಗಿಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ವಾ ನಿರಯಗ್ಗಿಪೇತಗ್ಗಿಸಂಸಾರಗ್ಗಿಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ವಾ ತೀಹಿ ಅಗ್ಗೀಹಿ **ಡಯ್ಹಮಾನಂ** ದುಕ್ಖಮನುಭವನ್ತಂ ಮಂ ಭಗವಾ **ಸೀತಿಭಾವಂ** ದೋಮನಸ್ಸವಿನಾಸೇನ ಸನ್ತಕಾಯಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾತಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ನಿಬ್ಬಾನಮೇವ ವಾ **ಅಪಾಪಯಿ** ಸಮ್ಪಾಪೇಸಿ। **ತಯೋ ಅಗ್ಗೀ** ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇ ತೇ ತಯೋ ಅಗ್ಗೀ **ನಿಬ್ಬಾಪೇಸಿ** ವೂಪಸಮೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೭೬. ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಹೀನಾಪದಾನಂ ಭಗವತೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಞ್ಞೇಪಿ ತಸ್ಸ ಸವನೇ ನಿಯೋಜೇತ್ವಾ ಓವದನ್ತೋ "ಯೇಸಂ ಸೋತಾವಧಾನತ್ಥೀ"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಯೇಸಂ** ತುಮ್ಹಾಕಂ **ಸೋತಾವಧಾನಂ** ಸೋತಸ್ಸ ಅವಧಾನಂ ಠಪನಂ **ಅತ್ಥಿ** ವಿಜ್ಜತಿ, ತೇ ತುಮ್ಹೇ **ಭಾಸತೋ** ಸಾಸನ್ತಸ್ಸ ಮಮ ವಚನಂ **ಸುಣಾಥ** ಮನಸಿ ಕರೋಥ। **ಅತ್ಥಂ ತುಮ್ಹಂ ಪವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಯಥಾ** ಯೇನ ಪಕಾರೇನ **ಮಮ** ಮಯಾ ದಿಟ್ಠಂ **ಪದಂ** ನಿಬ್ಬಾನಂ, ತಥಾ ತೇನ ಪಕಾರೇನ ನಿಬ್ಬಾನಸಙ್ಖಾತಂ ಪರಮತ್ಥಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪವಕ್ಖಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೭೭. ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಸಯಮ್ಭುಂ ತಂ ವಿಮಾನೇತ್ವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸಯಮ್ಭುಂ** ಸಯಮೇವ ಭೂತಂ ಅರಿಯಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಜಾತಂ ಸನ್ತಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಹಿತಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ವಿಮಾನೇತ್ವಾ ಅನಾದರಂ ಕತ್ವಾ **ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ** ಕತೇನಾಕುಸಲೇನ **ಅಜ್ಜ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ್ತಮಾನಕಾಲೇ ಅಹಂ **ನೀಚಯೋನಿಯಂ** ಪರಾಯತ್ತಜಾತಿಯಂ ಕಪ್ಪಕಜಾತಿಯಂ **ಜಾತೋ** ನಿಬ್ಬತ್ತೋ **ಅಮ್ಹಿ** ಭವಾಮಿ।

೫೭೮. **ಮಾ ವೋ ಖಣಂ ವಿರಾಧೇಥಾ**ತಿ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಕ್ಖಣಂ ವೋ ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ವಿರಾಧೇಥ ಗಳಿತಂ ಮಾ ಕರೋಥ, **ಹಿ** ಸಚ್ಚಂ **ಖಣಾತೀತಾ** ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಕ್ಖಣಂ ಅತೀತಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಸತ್ತಾ **ಸೋಚರೇ** ಸೋಚನ್ತಿ, "ಮಯಂ ಅಲಕ್ಖಿಕಾ ದುಮ್ಮೇಧಾ ಭವಾಮಾ"ತಿ ಏವಂ ಸೋಚನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸದತ್ಥೇ** ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥೇ ವುಡ್ಢಿಯಂ **ವಾಯಮೇಯ್ಯಾಥ** ವೀರಿಯಂ ಕರೋಥ। **ವೋ** ತುಮ್ಹೇಹಿ **ಖಣೋ** ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಕ್ಖಣೋ ಸಮಯೋ **ಪಟಿಪಾದಿತೋ** ನಿಪ್ಫಾದಿತೋ ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೭೯. ತತೋ ಪರಂ ಸಂಸಾರಗತಾನಂ ಆದೀನವಂ ಉಪಮಾಉಪಮೇಯ್ಯವಸೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಏಕಚ್ಚಾನಞ್ಚ ವಮನ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಏಕಚ್ಚಾನಂ** ಕೇಸಞ್ಚಿ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ **ವಮನಂ** ಉದ್ಧಂ ಉಗ್ಗಿರಣಂ ಏಕಚ್ಚಾನಂ **ವಿರೇಚನಂ** ಅಧೋಪಗ್ಘರಣಂ **ಏಕೇ** ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಹಲಾಹಲಂ **ವಿಸಂ** ಮುಚ್ಛಾಕರಣವಿಸಂ, ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ **ಓಸಧಂ** ರಕ್ಖನುಪಾಯಂ ಭಗವಾ ಏವಂ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಅಕ್ಖಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೮೦. **ವಮನಂ ಪಟಿಪನ್ನಾನ**ನ್ತಿ ಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ಮಗ್ಗಸಮಙ್ಗೀನಂ ವಮನಂ ಸಂಸಾರಛಡ್ಡನಂ ಸಂಸಾರಮೋಚನಂ ಭಗವಾ ಅಕ್ಖಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಫಲಟ್ಠಾನಂ** ಫಲೇ ಠಿತಾನಂ ವಿರೇಚನಂ ಸಂಸಾರಪಗ್ಘರಣಂ ಅಕ್ಖಾಸಿ। **ಫಲಲಾಭೀನಂ** ಫಲಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಠಿತಾನಂ ನಿಬ್ಬಾನಓಸಧಂ ಅಕ್ಖಾಸಿ। **ಗವೇಸೀನಂ** ಮನುಸ್ಸದೇವನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಗವೇಸೀನಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾನಂ ಪುಞ್ಞಖೇತ್ತಭೂತಂ ಸಙ್ಘಂ ಅಕ್ಖಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೮೧. **ಸಾಸನೇನ ವಿರುದ್ಧಾನ**ನ್ತಿ ಸಾಸನಸ್ಸ ಪಟಿಪಕ್ಖಾನಂ ಹಲಾಹಲಂ ಕುತೂಹಲಂ ಪಾಪಂ ಅಕುಸಲಂ ಅಕ್ಖಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಯಥಾ ಆಸೀವಿಸೋ**ತಿ ಅಸ್ಸದ್ಧಾನಂ ಕತಪಾಪಾನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಸಂಸಾರೇ ದುಕ್ಖಾವಹನತೋ ಆಸೀವಿಸಸದಿಸಂ ಯಥಾ ಆಸೀವಿಸೋ ದಿಟ್ಠಮತ್ತೇನ ಭಸ್ಮಕರಣತೋ **ದಿಟ್ಠವಿಸೋ** ಸಪ್ಪೋ ಅತ್ತನಾ ದಟ್ಠಂ ನರಂ **ಝಾಪೇತಿ** ಡಯ್ಹತಿ ದುಕ್ಖಾಪೇತಿ। **ತಂ ನರಂ** ತಂ ಅಸ್ಸದ್ಧಂ ಕತಪಾಪಂ ನರಂ ಹಲಾಹಲವಿಸಂ ಏವಂ ಝಾಪೇತಿ ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು ಡಯ್ಹತಿ ಸೋಸೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೮೨. **ಸಕಿಂ ಪೀತಂ ಹಲಾಹಲ**ನ್ತಿ ವಿಸಂ ಹಲಾಹಲಂ ಪೀತಂ ಸಕಿಂ ಏಕವಾರಂ ಜೀವಿತಂ **ಉಪರುನ್ಧತಿ** ನಾಸೇತಿ। **ಸಾಸನೇನ** ಸಾಸನಮ್ಹಿ **ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ** ಅಪರಾಧಂ ಕತ್ವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ **ಕಪ್ಪಕೋಟಿಮ್ಹಿ** ಕೋಟಿಸಙ್ಖ್ಯೇ ಕಪ್ಪೇಪಿ **ಡಯ್ಹತಿ** ನಿಜ್ಝಾಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮೩. ಏವಂ ಅಸ್ಸದ್ಧಾನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಫಲವಿಪಾಕಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಆನುಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಖನ್ತಿಯಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಯೋ ಬುದ್ಧೋ ವಮನಾದೀನಿ ಅಕ್ಖಾಸಿ, **ಸೋ** ಬುದ್ಧೋ **ಖನ್ತಿಯಾ** ಖಮನೇನ ಚ **ಅವಿಹಿಂಸಾಯ** ಸತ್ತಾನಂ ಅವಿಹಿಂಸನೇನ ಚ **ಮೇತ್ತಚಿತ್ತವತಾಯ** ಚ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತವನ್ತಭಾವೇನ ಚ **ಸದೇವಕಂ** ಸಹ ದೇವೇಹಿ ವತ್ತಮಾನಂ ಲೋಕಂ **ತಾರೇತಿ** ಅತಿಕ್ಕಮಾಪೇತಿ ನಿಬ್ಬಾಪೇತಿ, **ತಸ್ಮಾ** ಕಾರಣಾ ಬುದ್ಧಾ ವೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ **ಅವಿರಾಧಿಯಾ** ವಿರುಜ್ಝಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾ, ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಟಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮೪. ಲಾಭೇ ಚ ಅಲಾಭೇ ಚ **ನ ಸಜ್ಜನ್ತಿ** ನ ಭಜನ್ತಿ ನ ಲಗ್ಗನ್ತಿ। **ಸಮ್ಮಾನನೇ** ಆದರಕರಣೇ ಚ **ವಿಮಾನನೇ** ಅನಾದರಕರಣೇ ಚ ಅಚಲಾ ಪಥವೀಸದಿಸಾ ಬುದ್ಧಾ ಭವನ್ತಿ, **ತಸ್ಮಾ** ಕಾರಣಾ **ತೇ** ಬುದ್ಧಾ ತುಮ್ಹೇಹಿ **ನ ವಿರೋಧಿಯಾ** ನ ವಿರೋಧೇತಬ್ಬಾ ವಿರುಜ್ಝಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮೫. ಬುದ್ಧಾನಂ ಮಜ್ಝತ್ತತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ದೇವದತ್ತೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ವಧಕಾವಧಕೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಸತ್ತೇಸು **ಸಮಕೋ** ಸಮಮಾನಸೋ **ಮುನಿ** ಬುದ್ಧಮುನೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮೬. **ಏತೇಸಂ ಪಟಿಘೋ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಏತೇಸಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಪಟಿಘೋ ಚಣ್ಡಿಕ್ಕಂ ದೋಸಚಿತ್ತತಂ ನತ್ಥಿ ನ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ। **ರಾಗೋಮೇಸಂ ನ ವಿಜ್ಜತೀ**ತಿ ಇಮೇಸಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ರಾಗೋಪಿ ರಜ್ಜನಂ ಅಲ್ಲೀಯನಂ ನ ವಿಜ್ಜತಿ, ನ ಉಪಲಬ್ಭತಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಾರಣಾ, ವಧಕಸ್ಸ ಚ ಓರಸಸ್ಸ ಚಾತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ **ಸಮಕೋ** ಸಮಚಿತ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಹೋತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೮೭. ಪುನಪಿ ಬುದ್ಧಾನಂಯೇವ ಆನುಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಪನ್ಥೇ ದಿಸ್ವಾನ ಕಾಸಾವ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಮೀಳ್ಹಮಕ್ಖಿತಂ** ಗೂಥಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ **ಕಾಸಾವಂ** ಕಸಾವೇನ ರಜಿತಂ ಚೀವರಂ **ಇಸಿದ್ಧಜಂ** ಅರಿಯಾನಂ ಧಜಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ, **ಪನ್ಥೇ** ಮಗ್ಗೇ ಛಡ್ಡಿತಂ **ದಿಸ್ವಾನ** ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ **ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ** ದಸಙ್ಗುಲಿಸಮೋಧಾನಂ ಅಞ್ಜಲಿಪುಟಂ ಸಿರಸಿ ಕತ್ವಾ **ಸಿರಸಾ** ಸಿರೇನ **ವನ್ದಿತಬ್ಬಂ ಇಸಿದ್ಧಜಂ** ಅರಹತ್ತದ್ಧಜಂ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸಾವಕದೀಪಕಂ ಚೀವರಂ ನಮಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ ಮಾನೇತಬ್ಬಂ ಪೂಜೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮೮. **ಅಬ್ಭತೀತಾ**ತಿ ಅಭಿ ಅತ್ಥಙ್ಗತಾ ನಿಬ್ಬುತಾ। **ಯೇ ಚ ಬುದ್ಧಾ ವತ್ತಮಾನಾ** ಇದಾನಿ ಜಾತಾ ಚ ಯೇ ಬುದ್ಧಾ **ಅನಾಗತಾ** ಅಜಾತಾ ಅಭೂತಾ ಅನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಅಪಾತುಭೂತಾ ಚ ಯೇ ಬುದ್ಧಾ। **ಧಜೇನಾನೇನ ಸುಜ್ಝನ್ತೀ**ತಿ ಅನೇನ ಇಸಿದ್ಧಜೇನ ಚೀವರೇನ ಏತೇ ಬುದ್ಧಾ ಸುಜ್ಝನ್ತಿ ವಿಸುದ್ಧಾ ಭವನ್ತಿ ಸೋಭನ್ತಿ। **ತಸ್ಮಾ** ತೇನ ಕಾರಣೇನ **ಏತೇ** ಬುದ್ಧಾ **ನಮಸ್ಸಿಯಾ ನಮಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ** ವನ್ದಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ‘‘ಏತಂ ನಮಸ್ಸಿಯ’’ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ತಸ್ಸ ಏತಂ ಇಸಿದ್ಧಜಂ ನಮಸ್ಸಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮೯. ತತೋ ಪರಂ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಸತ್ಥುಕಪ್ಪ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸತ್ಥುಕಪ್ಪಂ** ಬುದ್ಧಸದಿಸಂ **ಸುವಿನಯಂ** ಸುನ್ದರವಿನಯಂ ಸುನ್ದರಾಕಾರೇನ ದ್ವಾರತ್ತಯದಮನಂ **ಹದಯೇನ** ಚಿತ್ತೇನ ಅಹಂ **ಧಾರೇಮಿ** ಸವನಧಾರಣಾದಿನಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿನಯಂ** ವಿನಯಪಿಟಕಂ **ನಮಸ್ಸಮಾನೋ** ವನ್ದಮಾನೋ ವಿನಯೇ ಆದರಂ ಕುರುಮಾನೋ **ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮಿ ಸಬ್ಬದಾ** ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೯೦. **ವಿನಯೋ ಆಸಯೋ ಮಯ್ಹ**ನ್ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕಂ ಮಯ್ಹಂ ಓಕಾಸಭೂತಂ ಸವನಧಾರಣಮನಸಿಕರಣಉಗ್ಗಹಪರಿಪುಚ್ಛಾಪವತ್ತನವಸೇನ ಓಕಾಸಭೂತಂ ಗೇಹಭೂತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿನಯೋ ಠಾನಚಙ್ಕಮ**ನ್ತಿ ವಿನಯೋ ಮಯ್ಹಂ ಸವನಾದಿಕಿಚ್ಚಕರಣೇನ ಠಿತಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಚಙ್ಕಮನಟ್ಠಾನಞ್ಚ। **ಕಪ್ಪೇಮಿ ವಿನಯೇ ವಾಸ**ನ್ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ವಿನಯತನ್ತಿಯಾ ಸವನಧಾರಣಪವತ್ತನವಸೇನ ವಾಸಂ ಸಯನಂ ಕಪ್ಪೇಮಿ ಕರೋಮಿ। **ವಿನಯೋ ಮಮ ಗೋಚರೋ**ತಿ ವಿನಯಪಿಟಕಂ ಮಯ್ಹಂ ಗೋಚರೋ ಆಹಾರೋ ಭೋಜನಂ ನಿಚ್ಚಂ ಧಾರಣಮನಸಿಕರಣವಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೯೧. **ವಿನಯೇ ಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತೋ**ತಿ ಸಕಲೇ ವಿನಯಪಿಟಕೇ ಪಾರಮಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಪತ್ತೋ। **ಸಮಥೇ ಚಾಪಿ ಕೋವಿದೋ**ತಿ ಪಾರಾಜಿಕಾದಿಸತ್ತಾಪತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಾನಂ ಸಮಥೇ ವೂಪಸಮೇ ಚ ವುಟ್ಠಾನೇ ಚ ಕೋವಿದೋ ಛೇಕೋ, ಅಧಿಕರಣಸಮಥೇ ವಾ –

> ‘‘ವಿವಾದಂ ಅನುವಾದಞ್ಚ, ಆಪತ್ತಾಧಿಕರಣಂ ತಥಾ।
> ಕಿಚ್ಚಾಧಿಕರಣಞ್ಚೇವ, ಚತುರಾಧಿಕರಣಾ ಮತಾ’’ತಿ॥ –

ವುತ್ತಾಧಿಕರಣೇಸು ಚ –

> ‘‘ಸಮ್ಮುಖಾ ಸತಿವಿನಯೋ, ಅಮೂಳ್ಹಪಟಿಞ್ಞಾಕರಣಂ।
> ಯೇಭುಯ್ಯ ತಸ್ಸಪಾಪಿಯ್ಯ, ತಿಣವತ್ಥಾರಕೋ ತಥಾ’’ತಿ॥ –

ಏವಂ ವುತ್ತೇಸು ಚ ಸತ್ತಸು ಅಧಿಕರಣಸಮಥೇಸು ಅತಿಕೋವಿದೋ ಛೇಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪಾಲಿ ತಂ ಮಹಾವೀರಾ**ತಿ ಭನ್ತೇ ಮಹಾವೀರ, ಚತೂಸು ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇಸು ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸೇಸು ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಾಧಿಗಮಾಯ ವೀರಿಯವನ್ತ **ಸತ್ಥುನೋ** ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅನುಸಾಸಕಸ್ಸ **ತಂ** ತವ **ಪಾದೇ** ಪಾದಯುಗೇ ಉಪಾಲಿ ಭಿಕ್ಖು **ವನ್ದತಿ** ಪಣಾಮಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೯೧. ಸೋ ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ **ನಮಸ್ಸಮಾನೋ** ಪಣಾಮಂ ಕುರುಮಾನೋ **ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚ** ತೇನ ಭಗವತಾ ದೇಸಿತಸ್ಸ ನವಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಸ್ಸ **ಸುಧಮ್ಮತಂ** ಸುನ್ದರಧಮ್ಮಭಾವಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಗಾಮತೋ ಗಾಮಂ **ಪುರತೋ ಪುನಂ** ನಗರತೋ ನಗರಂ ವಿಚರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೯೩. **ಕಿಲೇಸಾ ಝಾಪಿತಾ ಮಯ್ಹ**ನ್ತಿ ಮಯಾ ಪಟಿವಿದ್ಧಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ಮಯ್ಹಂ ಚಿತ್ತಸನ್ತಾನಗತಾ ಸಬ್ಬೇ ದಿಯಡ್ಢಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾ ಕಿಲೇಸಾ ಝಾಪಿತಾ ಸೋಸಿತಾ ವಿಸೋಸಿತಾ ವಿದ್ಧಂಸಿತಾ। **ಭವಾ ಸಬ್ಬೇ ಸಮೂಹತಾ**ತಿ ಕಾಮಭವಾದಯೋ ಸಬ್ಬೇ ನವ ಭವಾ ಮಯಾ ಸಮೂಹತಾ **ಸಂ** ಸುಟ್ಠು ಊಹತಾ ಖೇಪಿತಾ ವಿದ್ಧಂಸಿತಾ। **ಸಬ್ಬಾಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ**ತಿ ಕಾಮಾಸವೋ, ಭವಾಸವೋ, ದಿಟ್ಠಾಸವೋ, ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋತಿ ಸಬ್ಬೇ ಚತ್ತಾರೋ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ಖಯಂ ಪಾಪಿತಾ। **ಇದಾನಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ **ಪುನಬ್ಭವೋ** ಪುನುಪ್ಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತೋ ಭವೋ ಭವನಂ ಜಾತಿ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೯೪. ಉತ್ತರಿ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ **ಸ್ವಾಗತ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಸ್ಸ** ಉತ್ತಮಬುದ್ಧಸ್ಸ **ಸನ್ತಿಕೇ** ಸಮೀಪೇ ಏಕನಗರೇ ವಾ ಮಮ ಆಗಮನಂ **ಸ್ವಾಗತಂ** ಸುಟ್ಠು ಆಗಮನಂ ಸುನ್ದರಾಗಮನಂ **ವತ** ಏಕನ್ತೇನ **ಆಸಿ** ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಆಸವಕ್ಖಯವಿಜ್ಜಾ **ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ** ಸಮ್ಪತ್ತಾ, ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕತಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧೇನ ಭಗವತಾ ದೇಸಿತಂ ಅನುಸಿಟ್ಠಿ ಸಾಸನಂ ಕತಂ ನಿಪ್ಫಾದಿತಂ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣಾಧಿಗಮೇನ ಸಮ್ಪಾದಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೯೫. **ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಚತಸ್ಸೋ**ತಿ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದಯೋ ಚತಸ್ಸೋ ಪಞ್ಞಾಯೋ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತಾ। **ವಿಮೋಕ್ಖಾಪಿ ಚ ಅಟ್ಠಿಮೇ**ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಮಗ್ಗಞಾಣಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಫಲಞಾಣಾನೀತಿ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಸಂಸಾರತೋ ಮುಚ್ಚನೂಪಾಯಾ ಸಚ್ಛಿಕತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಛಳಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತಾ**ತಿ –

> “ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ದಿಬ್ಬಸೋತಂ, ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣಕಂ।
> ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಞಾಣಞ್ಚ, ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖಾಸವಕ್ಖಯ”ನ್ತಿ॥ –

ಇಮಾ ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತಾ। ಇಮೇಸಂ ಞಾಣಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕರಣೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಕತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇತ್ಥನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ। **ಸುದ**ನ್ತಿ ಪದಪೂರಣಮತ್ತೇ ನಿಪಾತೋ। ಆಯಸ್ಮಾ ಉಪಾಲಿ **ಥೇರೋ**ತಿ ಥಿರಸೀಲಾದಿಗುಣಯುತ್ತೋ ಸಾವಕೋ ಇಮಾ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನದೀಪಿಕಾ ಗಾಥಾಯೋ **ಅಭಾಸಿತ್ಥ** ಕಥಯಿತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩-೭. ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಂ ಕಿರ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ

ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅತ್ತನೋ ಸಾಸನೇ ಪಠಮಂ ಪಟಿವಿದ್ಧಧಮ್ಮರತ್ತಞ್ಞೂನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಣಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿಸ್ಸ ಅನನ್ತರಾಯತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಾವಿನಿಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಚೇತಿಯೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿಯಮಾನೇ ಅನ್ತೋಚೇತಿಯೇ ರತನಘರಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ, ಚೇತಿಯಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸರತನಗ್ಘಿಕಾನಿ ಚ ಕಾರೇಸಿ।

ಸೋ ಏವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಮಹಾಕಾಲೋ ನಾಮ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಕರೀಸಮತ್ತೇ ಖೇತ್ತೇ ಸಾಲಿಗಬ್ಭಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಗಹಿತಸಾಲಿತಣ್ಡುಲೇಹಿ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನಖೀರಪಾಯಾಸಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಮಧುಸಪ್ಪಿಸಕ್ಕರಾದಯೋ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸಾಲಿಗಬ್ಭಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಗಹಿತಗಹಿತಟ್ಠಾನಂ ಪುನ ಪೂರತಿ। ಪುಥುಕಕಾಲೇ ಪುಥುಕಗ್ಗಂ ನಾಮ ಅದಾಸಿ। ಲಾಯನೇ ಲಾಯನಗ್ಗಂ, ವೇಣಿಕರಣೇ ವೇಣಗ್ಗಂ, ಕಲಾಪಾದಿಕರಣೇ ಕಲಾಪಗ್ಗಂ, ಖಲಗ್ಗಂ, ಭಣ್ಡಗ್ಗಂ, ಮಿನಗ್ಗಂ ಕೋಟ್ಠಗ್ಗನ್ತಿ ಏವಂ ಏಕಸಸ್ಸೇ ನವ ವಾರೇ ಅಗ್ಗದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ತಮ್ಪಿ ಸಸ್ಸಂ ಅತಿರೇಕತರಂ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಹೋಸಿ।

ಏವಂ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ದೇವೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಸಂಸರನ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ದೋಣವತ್ಥುನಾಮಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ **ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋತಿ** ಗೋತ್ತತೋ ಆಗತಂ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಮನ್ತೇಸು ಚ ಪಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತುಸಿತಪುರತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಪುರೇ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಅಟ್ಠುತ್ತರಸತೇಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಉಪನೀತೇಸು ಯೇ ಅಟ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಲಕ್ಖಣಪರಿಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ಮಹಾತಲಂ ಉಪನೀತಾ। ಸೋ ತೇಸು ಸಬ್ಬನವಕೋ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಕಂಸೇನ ಅಯಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ನಿಟ್ಠಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ಉದಿಕ್ಖನ್ತೋ ವಿಚರತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ ವಡ್ಢಮಾನೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಞಾಣಪರಿಪಾಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕೂನತಿಂಸತಿಮೇ ವಸ್ಸೇ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ಅನೋಮಾನದೀತೀರೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಉರುವೇಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಧಾನಂ ಪದಹಿ। ತದಾ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ಮಾಣವೋ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಪರಿಗ್ಗಾಹಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪುತ್ತೇಹಿ ವಪ್ಪಮಾಣವಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅತ್ತಪಞ್ಚಮೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ತಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಓಳಾರಿಕಾಹಾರಪರಿಭೋಗೇನ ನಿಬ್ಬಿನ್ನೋ ಅಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇಸಿಪತನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಓಳಾರಿಕಾಹಾರಪರಿಭೋಗೇನ ಲದ್ಧಕಾಯಬಲೋ ವೇಸಾಖಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಅಪರಾಜಿತಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ತಿಣ್ಣಂ ಮಾರಾನಂ ಮತ್ಥಕಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತಸತ್ತಾಹಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇಯೇವ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾನಂ ಞಾಣಪರಿಪಾಕಂ ಞತ್ವಾ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ಇಸಿಪತನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪವತ್ತನಸುತ್ತನ್ತಂ (ಮಹಾವ॰ ೧೩ ಆದಯೋ; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೮೧) ಕಥೇಸಿ। ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞತ್ಥೇರೋ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಕೋಟೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಪಞ್ಚಮಿಯಂ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣಸುತ್ತನ್ತದೇಸನಾಯ (ಮಹಾವ॰ ೨೦ ಆದಯೋ; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೫೯) ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ।

೫೯೭. ಏವಂ ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ "ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಹಂ ಲೋಕುತ್ತರಸುಖಂ ಅಧಿಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಞತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಉದಾನವಸೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿ**ಆದಿಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋಯೇವ। **ಲೋಕಜೇಟ್ಠಂ ವಿನಾಯಕನ್ತಿ** ಸಕಲಸ್ಸ ಸತ್ತಲೋಕಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಂ ಪಧಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ವಿಸೇಸೇನ ವೇನೇಯ್ಯಸತ್ತೇ ಸಂಸಾರಸಾಗರಸ್ಸ ಪರತೀರಂ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಂ ನೇತಿ ಸಮ್ಪಾಪೇತೀತಿ

ವಿನಾಯಕೋ, ತಂ ವಿನಾಯಕಂ। **ಬುದ್ಧಭೂಮಿಮನುಪ್ಪತ್ತ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭೂಮಿ ಪತಿಟ್ಠಾನಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಬುದ್ಧಭೂಮಿ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ, ತಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಪಟಿವಿದ್ಧೋತಿ ಬುದ್ಧಭೂಮಿಮನುಪ್ಪತ್ತೋ, ತಂ ಬುದ್ಧಭೂಮಿಮನುಪ್ಪತ್ತಂ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಪ್ಪತ್ತಂ ಬುದ್ಧಭೂತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಠಮಂ ಅದ್ದಸಂ ಅಹ**ನ್ತಿ ಪಠಮಂ ವೇಸಾಖಪುಣ್ಣಮಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಬುದ್ಧಭೂತಂ ಪದುಮುತ್ತರಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅಹಂ ಅದ್ದಕ್ಖಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೯೭. **ಯಾವತಾ ಬೋಧಿಯಾ ಮೂಲೇ**ತಿ ಯತ್ತಕಾ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಸಮೀಪೇ ಯಕ್ಖಾ **ಸಮಾಗತಾ** ರಾಸಿಭೂತಾ **ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ** ಬುದ್ಧಭೂತಂ ತಂ ಬುದ್ಧಂ **ಪಞ್ಜಲೀಕತಾ** ದಸಙ್ಗುಲಿಸಮೋಧಾನಂ ಅಞ್ಜಲಿಪುಟಂ ಸಿರಸಿ ಠಪೇತ್ವಾ **ವನ್ದನ್ತಿ** ನಮಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೯೮. **ಸಬ್ಬೇ ದೇವಾ ತುಟ್ಠಮನಾ**ತಿ ಬುದ್ಧಭೂತಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ದೇವಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ಆಕಾಸೇ ಸಞ್ಚರನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನ್ಧಕಾರತಮೋನುದೋ**ತಿ ಅತಿವಿಯ ಅನ್ಧಕಾರಂ ಮೋಹಂ ನುದೋ ಖೇಪನೋ ಅಯಂ ಬುದ್ಧೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೯೯. **ತೇಸಂ ಹಾಸಪರೇತಾನ**ನ್ತಿ ಹಾಸೇಹಿ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾನಂ ತೇಸಂ ದೇವಾನಂ **ಮಹಾನಾದೋ** ಮಹಾಘೋಸೋ **ಅವತ್ತಥ** ಪವತ್ತತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ **ಕಿಲೇಸೇ** ಸಂಕಿಲೇಸೇ ಧಮ್ಮೇ ಝಾಪಯಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೦೦. **ದೇವಾನಂ ಗಿರಮಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ವಾಚಾಯ ಥುತಿವಚನೇನ ಸಹ ಉದೀರಿತಂ ದೇವಾನಂ ಸದ್ದಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಹಟ್ಠೋ **ಹಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತೇನ** ಸೋಮನಸ್ಸಸಹಗತೇನ ಚಿತ್ತೇನ **ಆದಿಭಿಕ್ಖಂ** ಪಠಮಂ ಆಹಾರಂ ಬುದ್ಧಭೂತಸ್ಸ ಅಹಂ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೦೧. **ಸತ್ತಾಹಂ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮ್ಮಾ**ತಿ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಪಧಾನಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಪದಟ್ಠಾನಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣಸಙ್ಖಾತಂ **ಬೋಧಿಂ ಅಜ್ಝಗಮಂ** ಅಧಿಗಞ್ಛಿಂ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇದಂ ಮೇ ಪಠಮಂ ಭತ್ತ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಭತ್ತಂ ಸರೀರಯಾಪನಂ **ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಸ್ಸ** ಉತ್ತಮಚಾರಿಸ್ಸ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ ಇಮಿನಾ ದೇವಪುತ್ತೇನ ಪಠಮಂ ದಿನ್ನಂ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೦೨. **ತುಸಿತಾ ಹಿ ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ**ತಿ ತುಸಿತಭವನತೋ ಇಧ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ **ಯೋ** ದೇವಪುತ್ತೋ **ಮೇ** ಮಮ ಭಿಕ್ಖಂ **ಉಪಾನಯಿ** ಅದಾಸಿ, **ತಂ** ದೇವಪುತ್ತಂ **ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ** ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ ಪಾಕಟಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। **ಭಾಸತೋ** ಭಾಸನ್ತಸ್ಸ ಮಮ ವಚನಂ ಸುಣಾಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇತೋ ಪರಂ ಅನುತ್ತಾನಪದಮೇವ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ।

೬೦೭. **ತಿದಸಾ**ತಿ ತಾವತಿಂಸಭವನಾ। **ಅಗಾರಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪ್ಪನ್ನಬ್ರಾಹ್ಮಣಗೇಹತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಛ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸಹ ವಸಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೦೮. **ತತೋ ಸತ್ತಮಕೇ ವಸ್ಸೇ**ತಿ ತತೋ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸತ್ತಮೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ। **ಬುದ್ಧೋ ಸಚ್ಚಂ ಕಥೇಸ್ಸತೀ**ತಿ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಸತ್ತಮಸಂವಚ್ಛರೇ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪವತ್ತನಸುತ್ತನ್ತದೇಸನಾಯ ದುಕ್ಖಸಮುದಯನಿರೋಧಮಗ್ಗಸಚ್ಚಸಙ್ಖಾತಂ ಚತುಸಚ್ಚಂ ಕಥೇಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿ ನಾಮೇನ ಗೋತ್ತನಾಮವಸೇನ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ನಾಮ। **ಪಠಮಂ ಸಚ್ಛಿಕಾಹಿತೀ**ತಿ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾನಮನ್ತರೇ ಪಠಮಂ ಆದಿತೋ ಏವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಞಾಣಂ ಸಚ್ಛಿಕಾಹಿತಿ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕರಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೦೯. **ನಿಕ್ಖನ್ತೇನಾನುಪಬ್ಬಜಿ**ನ್ತಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸಹ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪಬ್ಬಜಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಥಾ ಅನುಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮಯಾ **ಪಧಾನಂ** ವೀರಿಯಂ **ಸುಕತಂ** ಸುಟ್ಠು ಕತಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಕತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಲೇಸೇ ಝಾಪನತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಕಿಲೇಸೇ ಸೋಸನತ್ಥಾಯ ವಿದ್ಧಂಸನತ್ಥಾಯ **ಅನಗಾರಿಯಂ** ಅಗಾರಸ್ಸ ಅಹಿತಂ ಕಸಿವಣಿಜ್ಜಾದಿಕಮ್ಮವಿರಹಿತಂ ಸಾಸನಂ **ಪಬ್ಬಜಿಂ** ಪಟಿಪಜ್ಜಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೧೦. **ಅಭಿಗನ್ತ್ವಾನ ಸಬ್ಬಞ್ಞೂತಿ** ಸಬ್ಬಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಸಙ್ಖಾರವಿಕಾರಲಕ್ಖಣನಿಬ್ಬಾನಪಞ್ಞತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಞೇಯ್ಯಂ ವಾ ಜಾನನ್ತೋ ದೇವೇಹಿ ಸಹ ವತ್ತಮಾನೇ ಸತ್ತ ಲೋಕೇ ಬುದ್ಧೋ **ಮಿಗಾರಞ್ಞಂ** ಮಿಗದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಅಭಿಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ **ಮೇ** ಮಯಾ ಸಚ್ಛಿಕತೇನ **ಇಮಿನಾ** ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಞಾಣೇನ **ಅಮತಭೇರಿಂ** ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಭೇರಿಂ ಅಹರಿ ಪಹರಿ ದಸ್ಸೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೧೧. **ಸೋ ದಾನೀತಿ** ಸೋ ಅಹಂ ಪಠಮಂ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಇದಾನಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣೇನ ಅಮತಂ **ಸನ್ತಂ** ವೂಪಸನ್ತಸಭಾವಂ **ಪದಂ** ಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಪಾಪುಣಿತಬ್ಬಂ, **ಅನುತ್ತರಂ** ಉತ್ತರವಿರಹಿತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ ಅಧಿಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬಾಸವೇ ಪರಿಞ್ಞಾಯಾತಿ** ಕಾಮಾಸವಾದಯೋ ಸಬ್ಬೇ ಆಸವೇ ಪರಿಞ್ಞಾಯ ಪಹಾನಪರಿಞ್ಞಾಯ ಪಜಹಿತ್ವಾ **ಅನಾಸವೋ** ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ **ವಿಹರಾಮಿ** ಇರಿಯಾಪಥವಿಹಾರೇನ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಮಿ। **ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಚತಸ್ಸೋ**ತ್ಯಾದಯೋ ಗಾಥಾಯೋ ವುತ್ತತ್ಥಾಯೇವ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಜೇತವನಮಹಾವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪಠಮಂ ಪಟಿವಿದ್ಧಧಮ್ಮಭಾವಂ ದೀಪೇನ್ತೋ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ರತ್ತಞ್ಞೂನಂ ಯದಿದಂ ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೮) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ದ್ವೀಹಿ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇಹಿ ಅತ್ತನಿ ಕರಿಯಮಾನಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ, ಗಾಮನ್ತಸೇನಾಸನೇ ಆಕಿಣ್ಣವಿಹಾರಞ್ಚ ಪರಿಹರಿತುಕಾಮೋ, ವಿವೇಕಾಭಿರತಿಯಾ ವಿಹರಿತುಕಾಮೋ ಚ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಗತಾನಂ ಗಹಟ್ಠಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಕರಣಮ್ಪಿ ಪಪಞ್ಚಂ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಛದ್ದನ್ತೇಹಿ ನಾಗೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಿಯಮಾನೋ ಛದ್ದನ್ತದಹತೀರೇ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ವಸಿ। ಏವಂ ತತ್ಥ ವಸನ್ತಂ ಥೇರಂ ಏಕದಿವಸಂ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಏವಮಾಹ "ಸಾಧು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತೂ"ತಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಚತುಸಚ್ಚಗಬ್ಭಂ ತಿಲಕ್ಖಣಾಹತಂ ಸುಞ್ಞತಾಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ನಾನಾನಯವಿಚಿತ್ತಂ ಅಮತೋಗಧಂ ಬುದ್ಧಲೀಲಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ಅತ್ತನೋ ಪಸಾದಂ ಪವೇದೇನ್ತೋ -

"ಏಸ ಭಿಯ್ಯೋ ಪಸೀದಾಮಿ, ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಮಹಾರಸಂ।
ವಿರಾಗೋ ದೇಸಿತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅನುಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬಸೋ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೬೭೩) -

ಥುತಿಂ ಅಕಾಸಿ। ಥೇರೋ ಛದ್ದನ್ತದಹತೀರೇ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ವಸಿತ್ವಾ ಉಪಕಟ್ಠೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀತಿ।

ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩-೮. ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸೀಹಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಗುಹಾಯಂ ವಿಹಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಅನುಗ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ಗೋಚರಾಯ ಪಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇ ತಸ್ಸ ಸಯನಗುಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸೀಹೋ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತೋ ಗುಹದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೋ ಜಲಜಥಲಜಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇನ್ತೋ ಭಗವತೋ ಆರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಅಞ್ಞೇ ವಾಳಮಿಗೇ ಅಪನೇತುಂ ತೀಸು ವೇಲಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದನ್ತೋ ಬುದ್ಧಗತಾಯ ಸತಿಯಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಯಥಾ ಪಠಮದಿವಸೇ, ಏವಂ

ಸತ್ಥಾಹಂ ಪೂಜೇಸಿ। ಭಗವಾ “ಸತ್ತಾಹಚ್ಚಯೇನ ನಿರೋಧಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವಟ್ಟಿಸ್ಸತಿ ಇಮಸ್ಸ ಏತ್ತಕೋ ಉಪನಿಸ್ಸಯೋ”ತಿ ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಮೇವ ಗತೋ।

ಸೀಹೋ ಬುದ್ಧವಿಯೋಗದುಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ನಗರವಾಸೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಅಪರಾಪರಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ರಞ್ಞೋ ಉದೇನಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। **ಭಾರದ್ವಾಜೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇನ್ತೋ ಮಹಗ್ಘಸಭಾವೇನ ಅನನುರೂಪಾಚಾರತ್ತಾ ತೇಹಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೋ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಭೋಜನೇ ಅಮತ್ತಞ್ಞೂ ಹುತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ಸತ್ಥಾರಾ ಉಪಾಯೇನ ಮತ್ತಞ್ಞುತಾಯ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ। ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಪನ ಹುತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ “ಯಂ ಸಾವಕೇಹಿ ಪತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಮಯಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತ”ನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಚ “ಯಸ್ಸ ಮಗ್ಗೇ ವಾ ಫಲೇ ವಾ ಕಙ್ಖಾ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಮಂ ಪುಚ್ಛತೂ”ತಿ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿ। ತೇನ ತಂ ಭಗವಾ - “ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೀಹನಾದಿಕಾನಂ ಯದಿದಂ ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜೋ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೮, ೧೯೫) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ।

೬೧೩. ಏವಂ ಏತದಗ್ಗಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಾಪದಾನಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋವ। **ಪುರತೋ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಹಿಮಾಲಯಪಬ್ಬತತೋ ಪುಬ್ಬದಿಸಾಭಾಗೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಿತ್ತಕೂಟೇ ವಸೀ ತದಾ**ತಿ ಯದಾ ಅಹಂ ಸೀಹೋ ಮಿಗರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತಸಮೀಪೇ ವಸಾಮಿ, ತದಾ ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಅನೇಕೇಹಿ ಚ ಓಸಧೇಹಿ, ಅನೇಕೇಹಿ ಚ ರತನೇಹಿ ಚಿತ್ತವಿಚಿತ್ತತಾಯ ಚಿತ್ತಕೂಟೇ ಚಿತ್ತಪಬ್ಬತಸಿಖರೇ ವಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೧೪. **ಅಭೀತರೂಪೋ ತತ್ಥಾಸಿ**ನ್ತಿ ಅಭೀತಸಭಾವೋ ನಿಬ್ಭಯಸಭಾವೋ ಮಿಗರಾಜಾ ತತ್ಥ ಆಸಿಂ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚತುಕ್ಕಮೋ**ತಿ ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹಿ ಕಮೋ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ। **ಯಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುಣಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಮಿಗರಞ್ಞೋ ಸೀಹನಾದಂ ಸುತ್ವಾ **ಬಹುಜ್ಜನಾ** ಬಹುಸತ್ತಾ **ವಿಕ್ಖಮ್ಭನ್ತಿ** ವಿಸೇಸೇನ ಖಮ್ಭನ್ತಿ ಭಾಯನ್ತಿ।

೬೧೫. **ಸುಫುಲ್ಲಂ ಪದುಮಂ ಗಯ್ಹಾ**ತಿ ಭಗವತಿ ಪಸಾದೇನ ಸುಪುಪ್ಫಿತಪದುಮಪುಪ್ಫಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ। **ನರಾಸಭಂ** ನರಾನಂ ಆಸಭಂ ಉತ್ತಮಂ ಸೇಟ್ಠಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಉಪಗಚ್ಛಿಂ, ಸಮೀಪಂ ಅಗಮಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ**ತಿ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ತಂ ಪುಪ್ಫಂ ಅಭಿರೋಪಯಿಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೧೬. **ಚತುದ್ದಿಸಂ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ**ತಿ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ **ಸಕಂ ಚಿತ್ತಂ** ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಂ **ಪಸಾದೇತ್ವಾ** ಆದರೇನ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ **ಸೀಹನಾದಂ** ಅಭೀತನಾದಂ **ಅನದಿಂ** ಘೋಸೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೧೭. ತತೋ ಬುದ್ಧೇನ ದಿನ್ನಬ್ಯಾಕರಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೬೧೮. **ವದತಂ ಸೇಟ್ಠೋ**ತಿ “ಮಯಂ ಬುದ್ಧಾ, ಮಯಂ ಬುದ್ಧಾ”ತಿ ವದನ್ತಾನಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಸೇಟ್ಠೋ ಉತ್ತಮೋ ಬುದ್ಧೋ ಆಗತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತಸ್ಸ ಆಗತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ತಂ ಧಮ್ಮಂ **ಸೋಸ್ಸಾಮ** ಸುಣಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೧೯. **ತೇಸಂ ಹಾಸಪರೇತಾನ**ನ್ತಿ ಹಾಸೇಹಿ ಸೋಮನಸ್ಸೇಹಿ ಪರೇತಾನಂ ಅಭಿಭೂತಾನಂ ಸಮನ್ನಾಗತಾನಂ ತೇಸಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ। **ಲೋಕನಾಯಕೋ**ತಿ ಲೋಕಸ್ಸ ನಾಯಕೋ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಸಮ್ಪಾಪಕೋ **ಮಮ ಸದ್ದಂ** ಮಯ್ಹಂ ಸೀಹನಾದಂ **ಪಕಿತ್ತೇಸಿ** ಪಕಾಸೇಸಿ ಕಥೇಸಿ, **ದೀಘದಸ್ಸೀ** ಅನಾಗತಕಾಲದಸ್ಸೀ **ಮಹಾಮುನಿ** ಮುನೀನಮನ್ತರೇ ಮಹನ್ತೋ ಮುನಿ। ಸೇಸಗಾಥಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೨೨೨. ನಾಮೇನ ಪದುಮೋ ನಾಮ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಹುತ್ವಾ ಚತುಸಟ್ಠಿಯಾ ಜಾತಿಯಾ **ಇಸ್ಸರಿಯಂ** ಇಸ್ಸರಭಾವಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರಯಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೨೩. **ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀ**ತಿ ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ, ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೨೪. **ಪಕಾಸಿತೇ ಪಾವಚನೇ**ತಿ ತೇನ ಗೋತಮೇನ ಭಗವತಾ ಪಿಟಕತ್ತಯೇ ಪಕಾಸಿತೇ ದೇಸಿತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬ್ರಹ್ಮಬನ್ಧು ಭವಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ತದಾ ಗೋತಮಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಅಯಂ ಸೀಹೋ ಮಿಗರಾಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮ್ಮಾ**ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೨೫. **ಪಧಾನಪಹಿತತ್ತೋ**ತಿ ವೀರಿಯಕರಣತ್ಥಂ ಪೇಸಿತಚಿತ್ತೋ। ಉಪಧಿಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಅಭಾವೇನ **ನಿರುಪಧಿ**। ಕಿಲೇಸದರಥಾನಂ ಅಭಾವೇನ **ಉಪಸನ್ತೋ**। **ಸಬ್ಬಾಸವೇ** ಸಕಲಾಸವೇ **ಪರಿಞ್ಞಾಯ** ಪಹಾಯ **ಅನಾಸವೋ** ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ **ನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತಿ** ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ನಿಬ್ಬುತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೨೬. **ವಿಜನೇ ಪನ್ತಸೇಯ್ಯಮ್ಹೀ**ತಿ ಜನಸಮ್ಬಾಧರಹಿತೇ ದೂರಾರಞ್ಞಸೇನಾಸನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಾಳಮಿಗಸಮಾಕುಲೇ**ತಿ ಕಾಳಸೀಹಾದೀಹಿ ಚಣ್ಡಮಿಗಸಙ್ಘೇಹಿ ಆಕುಲೇ ಸಂಕಿಣ್ಣೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩-೯. ಖದಿರವನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಗಙ್ಗಾ ಭಾಗೀರಥೀ ನಾಮಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಖದಿರವನಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ತಿತ್ಥನಾವಿಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಮಹಾಗಙ್ಗಾಯ ಪಯಾಗತಿತ್ಥೇ ತಿತ್ಥನಾವಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸಸಾವಕಸಙ್ಘಂ ಭಗವನ್ತಂ ಗಙ್ಗಾತೀರಂ ಉಪಗತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ನಾವಾಸಙ್ಘಾಟಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರೇನ ಪರತೀರಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸತ್ಥಾರಾ ಆರಞ್ಞಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಣಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾಯ ಅವಞ್ಝಭಾವಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ನಾಲಕಗಾಮೇ ರೂಪಸಾರಿಯಾ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ವಯಪ್ಪತ್ತಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಘರಬನ್ಧನೇನ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಜೇಟ್ಠಭಾತಾ ಅಯ್ಯೋ ಉಪತಿಸ್ಸೋ ಇಮಂ ವಿಭವಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ತೇನ ವನ್ತಂ ಖೇಳಪಿಣ್ಡಂ ಕಥಾಹಂ ಅನುಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಜಾತಸಂವೇಗೋ ಪಾಸಂ ಅನುಪಗಚ್ಛಮಾನಮಿಗೋ ವಿಯ ಞಾತಕೇ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಹೇತುಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿನೋ ಕನಿಟ್ಠಭಾವಂ ನಿವೇದೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಛನ್ದಂ

ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣವೀಸತಿವಸ್ಸಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ ನಿಯೋಜೇಸುಂ। ಸೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಖದಿರವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಮನ್ತೋ ಘಟೇನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ ಞಾಣಸ್ಸ ಪರಿಪಾಕಂ ಗತತ್ತಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಞ್ಚ ವನ್ದಿತುಂ ಸೇನಾಸನಂ ಸಂಸಾಮೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಞ್ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ಜೇತವನೇ ವಿಹಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಅರಿಯಗಣಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಆರಞ್ಞಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ - "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರಞ್ಞಕಾನಂ ಯದಿದಂ ರೇವತೋ"ತಿ (ಅಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೯೮, ೨೦೩)।

೨೧೮. ಏವಂ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಗಙ್ಗಾ ಭಾಗೀರಥೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಗಙ್ಗಾ**ತಿ ಗಾಯಮಾನಾ ಘೋಸಂ ಕುರುಮಾನಾ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಗಙ್ಗಾ। ಅಥ ವಾ ಗೋ ವುಚ್ಚತಿ ಪಥವೀ, ತಸ್ಮಿಂ ಗತಾ ಪವತ್ತಾತಿ ಗಙ್ಗಾ। ಅನೋತತ್ತದಹಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಗತಟ್ಠಾನೇ **ಆವಟ್ಟಗಙ್ಗಾ**ತಿ ಚ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇನ ಗತಟ್ಠಾನೇ **ಬಹಲಗಙ್ಗಾ**ತಿ ಚ ತಿರಚ್ಛಾನಪಬ್ಬತಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗತಟ್ಠಾನೇ **ಉಮಙ್ಗಗಙ್ಗಾ**ತಿ ಚ ತತೋ ಬಹಲಪಬ್ಬತಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಸಯೋಜನಂ ಆಕಾಸೇನ ಗತಟ್ಠಾನೇ **ಆಕಾಸಗಙ್ಗಾ**ತಿ ಚ ತಸ್ಸಾ ಪತಿತಟ್ಠಾನಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಜಾತಂ ಪಞ್ಞಾಸ ಯೋಜನಂ ಪೋಕ್ಖರಣೀಕೂಲಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪನ ಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿ ವಿಯ ಪಞ್ಚ ಧಾರಾ ಹುತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾ ಯಮುನಾ ಸರಭೂ ಮಹೀ ಅಚಿರವತೀತಿ ಪಞ್ಚ ನಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಪಞ್ಚ ಭಾಗಂ ಪಞ್ಚ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಭಾಗೇ ಪಞ್ಚ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಇತಾ ಗತಾ ಪವತ್ತಾತಿ ಭಾಗೀರಥೀ। ಗಙ್ಗಾ ಚ ಸಾ ಭಾಗೀರಥೀ ಚೇತಿ ಗಙ್ಗಾಭಾಗೀರಥೀ। "ಭಾಗೀರಥೀ ಗಙ್ಗಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಪುಬ್ಬಚರಿಯವಸೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಹಿಮವನ್ತಾ ಪಭಾವಿತಾ**ತಿ ಸತ್ತೇ ಹಿಂಸತಿ ಸೀತೇನ ಹನತಿ ಮಥೇತಿ ಆಲೋಳೇತೀತಿ ಹಿಮೋ, ಹಿಮೋ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಹಿಮವಾ, ತತೋ ಹಿಮವನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಭಾವಿತಾ ಪವತ್ತಾ ಸನ್ದಮಾನಾತಿ ಹಿಮವನ್ತಪಭಾವಿತಾ। **ಕುತಿತ್ಥೇ ನಾವಿಕೋ ಆಸಿ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸಾ ಗಙ್ಗಾಯ ಚಣ್ಡಸೋತಸಮಾಪನ್ನೇ ವಿಸಮತಿತ್ಥೇ ಕೇವಟ್ಟಕುಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ನಾವಿಕೋ ಆಸಿಂ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓರಿಮೇ ಚ ತರಿಂ ಅಹ**ನ್ತಿ ಸಮ್ಪತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಮನುಸ್ಸೇ ಪಾರಿಮಾ ತೀರಾ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ ಅಹಂ ತರಿಂ ತಾರೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೧೯. ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಯಕೋತಿ ದ್ವಿಪದಾನಂ ಉತ್ತಮೋ ಸತ್ತೇ ನಿಬ್ಬಾನಂ ನಾಯಕೋ ಪಾಪನಕೋ ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧೋ ಮಮ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ನಿಪ್ಫಾದೇನ್ತೋ। **ವಸೀಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ** ಖೀಣಾಸವಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಗಙ್ಗಾಸೋತಂ ತರಿತುಂ ತಿತ್ಥಂ ಪತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೨೦. ಬಹೂ ನಾವಾ ಸಮಾನೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ವಡ್ಢಕೀಹಿ ಸುಟ್ಠು ಸಜ್ಜಿತಂ ಕತಂ ನಿಪ್ಫಾದಿತಂ ಬಹೂ ನಾವಾಯೋ ಸಮಾನೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ನಾವಾಯೋ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ನಾವಾಯ ಉಪರಿ ಮಣ್ಡಪಛದನಂ ಕತ್ವಾ **ನರಾಸಭಂ** ಪದುಮುತ್ತರಸಮ್ಬುದ್ಧಂ **ಪಟಿಮಾನಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೨೧. ಆಗನ್ತ್ವಾ ನ ಚ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ಏವಂ ಸಜ್ಜಿತಾಯ ನಾವಾಯ ತತ್ಥ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನ **ತಞ್ಚ ನಾವಕಂ** ನಾವಮುತ್ತಮಂ ಆರುಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಾರಿಮಜ್ಝೇ ಠಿತೋ ಸತ್ಥಾ**ತಿ ನಾವಮಾರೂಳ್ಹೋ ಸತ್ಥಾ ಗಙ್ಗಾಜಲಮಜ್ಝೇ ಠಿತೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪಟಿಸಂಯುತ್ತಗಾಥಾ ಅಭಾಸಥ ಕಥೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೨೨. ಯೋ ಸೋ ತಾರೇಸಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿ ಯೋ ಸೋ ನಾವಿಕೋ ಗಙ್ಗಾಸೋತಾಯ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅತಾರೇಸಿ। **ಸಙ್ಘಞ್ಚಾಪಿ ಅನಾಸವ**ನ್ತಿ ನ ಕೇವಲಮೇವ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ತಾರೇಸಿ, ಅನಾಸವಂ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಂ ಸಙ್ಘಞ್ಚಾಪಿ ತಾರೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇನ**

ಚಿತ್ತಪಸಾದೇನಾತಿ ತೇನ ನಾವಾಪಾಜನಕಾಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಸೋಮನಸ್ಸಸಹಗತಚಿತ್ತಪಸಾದೇನ **ದೇವಲೋಕೇ** ಛಸು ಕಾಮಸಗ್ಗೇಸು **ರಮಿಸ್ಸತಿ** ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೩೩. **ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತಿ ತೇ ಬ್ಯಮ್ಹ**ನ್ತಿ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ **ತೇ** ತುಯ್ಹಂ **ಬ್ಯಮ್ಹಂ** ವಿಮಾನಂ **ಸುಕತಂ** ಸುಟ್ಠು ನಿಬ್ಬತ್ತಂ **ನಾವಸಣ್ಠಿತಂ** ನಾವಾಸಣ್ಠಾನಂ **ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತಿ** ಪಾತುಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಕಾಸೇ ಪುಪ್ಫಛದನ**ನ್ತಿ ನಾವಾಯ ಉಪರಿಮಣ್ಡಪಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಸಬ್ಬದಾ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ಆಕಾಸೇ ಪುಪ್ಫಛದನಂ ಧಾರಯಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೩೪. **ಅಟ್ಠಪಞ್ಞಾಸಕಪ್ಪಮ್ಹೀ**ತಿ ಇತೋ ಪುಞ್ಞಕರಣಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಟ್ಠಪಣ್ಣಾಸಕಪ್ಪಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಾಮೇನ ತಾರಕೋ ನಾಮ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಖತ್ತಿಯೋ **ಚಾತುರನ್ತೋ** ಚತೂಸು ದೀಪೇಸು ಇಸ್ಸರೋ **ವಿಜಿತಾವೀ** ಜಿತವನ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಗಾಥಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾವ।

೬೩೭. **ರೇವತೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿ ರೇವತೀನಕ್ಖತ್ತೇನ ಜಾತತ್ತಾ "ರೇವತೋ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ **ಬ್ರಹ್ಮಬನ್ಧು** ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುತ್ತಭೂತೋ **ಭವಿಸ್ಸತಿ** ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೩೯. **ನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತಿನಾಸವೋ**ತಿ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತಿ।

೬೪೦. **ವೀರಿಯಂ ಮೇ ಧುರಧೋರಯ್ಹ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಪದುಮುತ್ತರೇನ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ ಅಹಂ ಕಮೇನ ಪಾರಮಿತಾಕೋಟಿಂ ಪತ್ವಾ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ ವೀರಿಯಂ ಅಸಿಥಿಲವೀರಿಯಂ ಧುರಧೋರಯ್ಹಂ ಧುರವಾಹಂ ಧುರಾಧಾರಂ ಯೋಗೇಹಿ ಖೇಮಸ್ಸ ನಿಬ್ಭಯಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಅಧಿವಾಹನಂ ಆವಹನಂ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧಾರೇಮಿ ಅನ್ತಿಮಂ ದೇಹ**ನ್ತಿ ಇದಾನಾಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪರಿಯೋಸಾನಸರೀರಂ ಧಾರೇಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಜಾತಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಚಾಲಾ, ಉಪಚಾಲಾ, ಸೀಸೂಪಚಾಲಾ"ತಿ ತಿಸ್ಸನ್ನಂ ಭಗಿನೀನಂ ಪುತ್ತೇ "ಚಾಲಾ, ಉಪಚಾಲಾ, ಸೀಸೂಪಚಾಲಾ"ತಿ ತಯೋ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೇ ಆನೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ ನಿಯೋಜೇಸಿ। ತೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರಿಂಸು।

ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಮಯೇ ಥೇರಸ್ಸ ಕೋಚಿದೇವ ಆಬಾಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ - "ರೇವತಸ್ಸ ಗಿಲಾನಪುಚ್ಛನಂ ಅಧಿಗಮಪುಚ್ಛನಞ್ಚ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪಗಞ್ಛಿ। ರೇವತತ್ಥೇರೋ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತೇಸಂ ಸಾಮಣೇರಾನಂ ಸತುಪ್ಪಾದವಸೇನ ಓವದಿಯಮಾನೋ **ಚಾಲೇ**ತಿಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿತ್ಥ। ತತ್ಥ **ಚಾಲೇ ಉಪಚಾಲೇ ಸೀಸೂಪಚಾಲೇ**ತಿ ತೇಸಂ ಆಲಪನಂ। ಚಾಲಾ, ಉಪಚಾಲಾ, ಸೀಸೂಪಚಾಲಾತಿ ಹಿ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವಸೇನ ಲದ್ಧನಾಮಾ ತಯೋ ದಾರಕಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾಪಿ ತಥಾ ವೋಹರಿಯ್ಯನ್ತಿ। "ಚಾಲೀ, ಉಪಚಾಲೀ, ಸೀಸೂಪಚಾಲೀತಿ ತೇಸಂ ನಾಮಾನೀ"ತಿ ಚ ವದನ್ತಿ। ಯದತ್ಥಂ "ಚಾಲೇ"ತಿಆದಿನಾ ಆಮನ್ತನಂ ಕತಂ, ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಪತಿಸ್ಸತಾ ನು ಖೋ ವಿಹರಥಾ"**ತಿ ವತ್ವಾ ತತ್ಥ ಕಾರಣಂ ಆಹ - "ಆಗತೋ ವೋ ವಾಲಂ ವಿಯ ವೇಧೀ"ತಿ। **ಪತಿಸ್ಸತಾ**ತಿ ಪತಿಸ್ಸತಿಕಾ । **ಖೋ**ತಿ ಅವಧಾರಣೇ। **ಆಗತೋ**ತಿ ಆಗಞ್ಛಿ। **ವೋ**ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ। **ವಾಲಂ ವಿಯ ವೇಧೀ**ತಿ ವಾಲವೇಧಿ ವಿಯ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ತಿಕ್ಖಜವನನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞತಾಯ ವಾಲವೇಧಿರೂಪೋ ಸತ್ಥುಕಪ್ಪೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಾತುಲತ್ಥೇರೋ ಆಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ಸಮಣಸಞ್ಞಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಯುತ್ತಾ ಏವ ಹುತ್ವಾ ವಿಹರಥ, ಯಥಾಧಿಗತೇ ವಿಹಾರೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಭವಥಾತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ತೇ ಸಾಮಣೇರಾ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಾದಿವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಉಭಿನ್ನಂ ಮಾತುಲತ್ಥೇರಾನಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರವೇಲಾಯಂ ನಾತಿದೂರೇ ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ರೇವತತ್ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ

ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ತೇ ಸಾಮಣೇರೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ತೇ ತಥಾ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಥೇರೇ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಥೇರೋ - "ಕತರಕತರವಿಹಾರೇನ ವಿಹರಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇಹಿ "ಇಮಾಯ ಇಮಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ದಾರಕೇಪಿ ಏವಂ ವಿನೇನ್ತೋ - "ಮಯ್ಹಂ ಭಾತಿಕೋ ಸಚ್ಚವಾದೀ ವತ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರೀ"ನ್ತಿ ಥೇರಂ ಪಸಂಸನ್ತೋ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಖದಿರವನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩-೧೦. ಆನನ್ದತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಆರಾಮದ್ವಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಸತ್ಥು ವೇಮಾತಿಕಭಾತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। **ಸುಮನೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಪಿತಾ ಪನಸ್ಸ ನನ್ದರಾಜಾ ನಾಮ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಸುಮನಕುಮಾರಸ್ಸ ವಯಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಹಂಸವತೀನಗರತೋ ವೀಸಯೋಜನಸತೇ ಠಾನೇ ಭೋಗನಗರಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಕದಾಚಿ ಕದಾಚಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಞ್ಚ ಪಿತರಞ್ಚ ಪಸ್ಸತಿ। ತದಾ ರಾಜಾ ಸತ್ಥಾರಞ್ಚ ಸತಸಹಸ್ಸಪರಿಮಾಣಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ ಸಯಮೇವ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹಿ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ನ ದೇತಿ।

ತೇನ ಸಮಯೇನ ಪಚ್ಚನ್ತೋ ಕುಪಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ಕುಮಾರೋ ತಸ್ಸ ಕುಪಿತಭಾವಂ ರಞ್ಞೋ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ತಂ ವೂಪಸಮೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ "ವರಂ ತೇ ತಾವ ದಮ್ಮಿ, ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಕುಮಾರೋ "ಸತ್ಥಾರಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ ತೇಮಾಸಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೋ ಜೀವಿತಂ ಅವಞ್ಝಂ ಕಾತುಂ ಇಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಏತಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಅಞ್ಞಂ ವದೇಹೀ"ತಿ। "ದೇವ, ಖತ್ತಿಯಾನಂ ದ್ವೇ ಕಥಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಏತಂ ಮೇ ದೇಹಿ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಅಞ್ಞೇನತ್ಥೋ, ಸಚೇ ಸತ್ಥಾ ಅನುಜಾನಾತಿ, ದಿನ್ನಮೇವಾ"ತಿ। ಸೋ "ಸತ್ಥು ಚಿತ್ತಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಿಹಾರಂ ಗತೋ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಆಗತೋ, ದಸ್ಸೇಥ ಮ"ನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಸುಮನೋ ನಾಮ ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ಉಪಟ್ಠಾಕೋ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ, ಭನ್ತೇ, ದಸ್ಸೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಪಥವಿಯಂ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ರಾಜಪುತ್ತೋ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಆಗತೋ"ತಿ ಆಹ। "ತೇನ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು ಬಹಿ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇಹೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ಪುನಪಿ ಬುದ್ಧಾಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಬಹಿಪರಿವೇಣೇ ಪಾತುಭವಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಪರಿವೇಣೇ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸಿ। ಕುಮಾರೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಹನ್ತೋ ವತಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ।

ಭಗವಾಪಿ ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಥೇರೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಸನೇ ವಲ್ಲಭೋ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ? "ಆಮ, ಕುಮಾರ, ವಲ್ಲಭೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕತ್ವಾ, ಭನ್ತೇ, ಏಸ ವಲ್ಲಭೋ"ತಿ? "ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ"ತಿ। "ಭಗವಾ, ಅಹಮ್ಪಿ ಅಯಂ ಥೇರೋ ವಿಯ ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ವಲ್ಲಭೋ ಹೋತುಕಾಮೋ"ತಿ ಸೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಂ ಖನ್ಧಾವಾರೇ ಭತ್ತಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ತೇಮಾಸಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನವರೋ ಲದ್ಧೋ, ತೇಮಾಸಂ ಮೇ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ಅಧಿವಾಸೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರಂ ಭಗವನ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೋಜನೇ ಯೋಜನೇ ಸತ್ಥು ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ವಸನಾನುಚ್ಛವಿಕೇ ವಿಹಾರೇ ಕಾರೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಸಾಪೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಸಮೀಪೇ ಸತಸಹಸ್ಸೇನ ಕೀತೇ ಸೋಭನನಾಮಕೇ ಉಯ್ಯಾನೇ ಸತಸಹಸ್ಸೇನ ಕಾರಿತಂ ವಿಹಾರಂ ಪವೇಸಾಪೇತ್ವಾ -

"ಸತಸಹಸ್ಸೇನ ಮೇ ಕೀತಂ, ಸತಸಹಸ್ಸೇನ ಕಾರಿತಂ।

ಸೋಭನಂ ನಾಮ ಉಯ್ಯಾನಂ, ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹ ಮಹಾಮುನೀ"ತಿ॥ -

ಉದಕಂ ಪಾತೇಸಿ। ಸೋ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ ಸತ್ಥು ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ನೀಹಾರೇನ ದಾನಂ ದದೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಪುತ್ತದಾರೇ ಅಮಚ್ಚೇ ಚ ದಾನೇ ಕಿಚ್ಚಕರಣೇ ಚ ನಿಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಸುಮನತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಸಮೀಪೇಯೇವ ವಸನ್ತೋ ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಸತ್ಥಾರಂ ತೇಮಾಸಂ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ಉಪಕಟ್ಠಾಯ ಪನ ಪವಾರಣಾಯ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸತ್ಥು ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಪಾದಮೂಲೇ ತಿಚೀವರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಯದೇತಂ ಮಯಾ ಖನ್ಧಾವಾರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುಞ್ಞಂ ಕತಂ, ನ ತಂ ಸಕ್ಕಸಮ್ಪತ್ತಿಆದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಕತಂ, ಅಥ ಖೋ ಅಹಮ್ಪಿ ಸುಮನತ್ಥೇರೋ ವಿಯ ಅನಾಗತೇ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ವಲ್ಲಭೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅನನ್ತರಾಯತಂ ದಿಸ್ವಾ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಪರಮ್ಪಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ಉಳಾರಾನಿ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಾನಿ ಉಪಚಿನಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಕಸ್ಸಪಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತೋ ಪತ್ತಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ಉತ್ತರಸಾಟಕಂ ಕತ್ವಾ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಪುನ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ದಿಸ್ವಾ ತೇ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮಙ್ಗಲುಯ್ಯಾನೇ ಅಟ್ಠ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯೋ ಕಾರೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ನಿಸೀದನತ್ಥಾಯ ಅಟ್ಠ ಸಬ್ಬರತನಮಯಪೀಠೇ ಚೇವ ಮಣಿಆಧಾರಕೇ ಚ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ದಸವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಅಕಾಸಿ, ಏತಾನಿ ಪಾಕಟಾನಿ।

ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪನ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತುಸಿತಪುರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮಿತೋದನಸಕ್ಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಞಾತಕೇ ಆನನ್ದಿತೇ ಕರೋನ್ತೋ ಜಾತೋತಿ **ಆನನ್ದೋತ್ವೇವ** ನಾಮಂ ಲಭಿ। ಸೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕತಾಭಿನಿಕ್ಖಮನೇ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೇ ಪಠಮಂ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇ ಭಗವತಿ ತಸ್ಸ ಪರಿವಾರತ್ಥಂ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇಹಿ ಭದ್ದಿಯಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಮನ್ತಾಣಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಭಗವತೋ ಪಠಮಬೋಧಿಯಂ ವೀಸತಿವಸ್ಸಾನಿ ಅನಿಬದ್ಧಾ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ಏಕದಾ ನಾಗಸಮಾಲೋ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರತಿ, ಏಕದಾ ನಾಗಿತೋ, ಏಕದಾ ಉಪವಾನೋ, ಏಕದಾ ಸುನಕ್ಖತ್ತೋ, ಏಕದಾ ಚುನ್ದೋ ಸಮಣುದ್ದೇಸೋ, ಏಕದಾ ಸಾಗತೋ, ಏಕದಾ ಮೇಘಿಯೋ, ತೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸತ್ಥು ಚಿತ್ತಂ ನಾರಾಧಯಿಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಗವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಪರಿವೇಣೇ ಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನಿ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ 'ಇಮಿನಾ ಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛಾಮೀ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಞ್ಞೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಮಯ್ಹಂ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಮಯ್ಹಂ ನಿಬದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಿಜಾನಥಾ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಸಂವೇಗೋ ಉದಪಾದಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ಭಗವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಮಹಾಸಾವಕಾ "ಅಹಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ , ಅಹಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು ಠಪೇತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ। ತೇಪಿ ಭಗವಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ।

ಆನನ್ದೋ ಪನ ತುಣ್ಹೀಯೇವ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಹಂಸು - "ಆವುಸೋ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಸತ್ಥು ಉಪಟ್ಠಾಕಟ್ಠಾನಂ ಯಾಚಾಹೀ"ತಿ। "ಯಾಚಿತ್ವಾ ಲದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಕೀದಿಸಂ ಹೋತಿ? ಸಚೇ ರುಚ್ಚತಿ, ಸತ್ಥಾ ಸಯಮೇವ ವಕ್ಖತೀ"ತಿ। ಅಥ ಭಗವಾ - "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆನನ್ದೋ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಉಸ್ಸಾಹೇತಬ್ಬೋ, ಸಯಮೇವ ಜಾನಿತ್ವಾ ಮಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಭಿಕ್ಖೂ "ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಟ್ಠಾನಂ ಯಾಚಾಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಥೇರೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ "ಸಚೇ ಮೇ, ಭನ್ತೇ,

ಭಗವಾ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಂ ಪಣೀತಂ ಚೀವರಂ ನ ದಸ್ಸತಿ, ಪಣೀತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ನ ದಸ್ಸತಿ, ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ವಸಿತುಂ ನ ದಸ್ಸತಿ, ನಿಮನ್ತನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಏವಾಹಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಏತ್ತಕೇ ಗುಣೇ ಲಭತೋ ಸತ್ಥು ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕೋ ಭಾರೋ"ತಿ ಉಪವಾದಮೋಚನತ್ಥಂ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪಟಿಕ್ಖೇಪಾ, "ಸಚೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಮಯಾ ಗಹಿತಂ ನಿಮನ್ತನಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಸಚಾಹಂ ದೇಸನ್ತರತೋ ಆಗತಾಗತೇ ತಾವದೇವ ದಸ್ಸೇತುಂ ಲಭಾಮಿ, ಯದಾ ಮೇ ಕಙ್ಖಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಾವದೇವ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಲಭಾಮಿ, ಸಚೇ ಭಗವಾ ಪರಮ್ಮುಖಾ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪುನ ಮಯ್ಹಂ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಏವಾಹಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ"। "ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಅನುಗ್ಗಹಂ ನ ಲಭತೀ"ತಿ ಉಪವಾದಮೋಚನತ್ಥಞ್ಚೇವ ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಭಾವಪರಿಪೂರಣತ್ಥಞ್ಚ ಇಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಯಾಚನಾತಿ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ವರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಬದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸೇವ ಠಾನನ್ತರಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪೂರಿತಾನಂ ಪಾರಮೀನಂ ಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಸೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಟ್ಠಾನಂ ಲದ್ಧದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಸಬಲಂ ದುವಿಧೇನ ಉದಕೇನ ತಿವಿಧೇನ ದನ್ತಕಟ್ಠೇನ ಹತ್ಥಪಾದಪರಿಕಮ್ಮೇನ ಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮೇನ ಗನ್ಧಕುಟಿಪರಿವೇಣಸಮ್ಮಜ್ಜನೇನಾತಿ ಏವಮಾದೀಹಿ ಕಿಚ್ಚೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೋ - "ಇಮಾಯ ನಾಮ ವೇಲಾಯ ಸತ್ಥು ಇದಂ ನಾಮ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಇದಂ ನಾಮ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ದಿವಸಭಾಗಂ ಸನ್ತಿಕಾವಚರೋ ಹುತ್ವಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಮಹನ್ತಂ ದಣ್ಡದೀಪಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಪರಿವೇಣಂ ನವವಾರೇ ಅನುಪರಿಯಾಯತಿ ಸತ್ಥರಿ ಪಕ್ಕೋಸನ್ತೇ ಪಟಿವಚನದಾನಾಯ, ಥಿನಮಿದ್ಧವಿನೋದನತ್ಥಂ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ಅರಿಯಗಣಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಪಸಂಸಿತ್ವಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾನಂ ಸತಿಮನ್ತಾನಂ ಗತಿಮನ್ತಾನಂ ಧಿತಿಮನ್ತಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಾನಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾರಾ ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪಿತೋ ಚತೂಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕೋಸಾರಕ್ಖೋ ಅಯಂ ಮಹಾಥೇರೋ ಸೇಖೋವ ಸಮಾನೋ ಸತ್ಥರಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಮುತ್ತೇಜಿತೋ ದೇವತಾಯ ಚ ಸಂವೇಜಿತೋ "ಸ್ವೇಯೇವ ಚ ದಾನಿ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗೀತಿ ಕಾತಬ್ಬಾ, ನ ಖೋ ಪನ ಮೇತಂ ಪತಿರೂಪಂ, ಯ್ವಾಯಂ ಸೇಖೋ ಸಕರಣೀಯೋ ಅಸೇಖೇಹಿ ಥೇರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಧಮ್ಮಂ ಗಾಯಿತುಂ ಸನ್ನಿಪಾತಂ ಗನ್ತು"ನ್ತಿ ಸಞ್ಜಾತುಸ್ಸಾಹೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಬಹುದೇವ ರತ್ತಿಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಚಙ್ಕಮೇ ವೀರಿಯಸಮತಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ತತೋ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಯನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಯಿತುಕಾಮೋ ಕಾಯಂ ಆವಟ್ಟೇಸಿ। ಅಪತ್ತಞ್ಚ ಸೀಸಂ ಬಿಮ್ಬೋಹನಂ, ಪಾದಾ ಚ ಭೂಮಿತೋ ಮುತ್ತಮತ್ತಾ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತರೇ ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚಿ, ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ।

೬೪೪. ಏವಂ ಛಳಭಿಞ್ಞಾದಿಗುಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಾದಿಗುಣೇಹಿ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಆರಾಮದ್ವಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಆರಾಮದ್ವಾರಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಧಮ್ಮದೇಸನತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರದ್ವಾರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಹಿದ್ವಾರಸಮೀಪೇ ಕತಮಣ್ಡಪಮಜ್ಝೇ ಸುಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ **ಮಹಾಮುನಿ** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। **ವಸ್ಸನ್ತೋ ಅಮತಂ ವುಟ್ಠಿ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಮಹಾಅಮತಧಾರಾಹಿ ಧಮ್ಮವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸನ್ತೋ। **ನಿಬ್ಬಾಪೇಸಿ ಮಹಾಜನ**ನ್ತಿ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸನ್ತಾನಗತಕಿಲೇಸಗ್ಗಿಂ **ನಿಬ್ಬಾಪೇಸಿ** ವೂಪಸಮೇಸಿ, ಮಹಾಜನಂ ನಿಬ್ಬಾನಾಮತಪಾನೇನ ಸನ್ತಿಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಪಾಪೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೪೫. **ಸತಸಹಸ್ಸಂ ತೇ ಧೀರಾ**ತಿ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ। ಛಹಿ ಅಭಿಞ್ಞಾಹಿ ಇದ್ಧಿವಿಧಾದಿಞಾಣಕೋಟ್ಠಾಸೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅನೇಕಸತಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳೇಸು ಖಣೇನ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥಾಹಿ ಇದ್ಧೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ **ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ**ತೇ ಧೀರಾ ಸತಸಹಸ್ಸಖೀಣಾಸವಾ **ಛಾಯಾವ ಅನಪಾಯಿನೀ**ತಿ ಕತ್ಥಚಿ ಅನಪಗತಾ ಛಾಯಾ ಇವ ತಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಪದುಮುತ್ತರಂ ಭಗವನ್ತಂ **ಪರಿವಾರೇನ್ತಿ** ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೪೬. ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಗತೋ ಆಸಿನ್ತಿ ತದಾ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸಮಯೇ ಅಹಂ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನೋ **ಆಸಿಂ** ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ವರುತ್ತಮನ್ತಿ** ಪತ್ಥೇತಬ್ಬಂ ಉತ್ತಮಂ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಮಮ ಮತ್ಥಕೇ ಧಾರಯನ್ತೋ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸುಚಾರುರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾನಾತಿ** ಸುನ್ದರಂ ಚಾರುಂ ಮನೋಹರರೂಪವನ್ತಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸಿಯಮಾನಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ವಿತ್ತಿ** ಸನ್ತುಟ್ಠಿ ಸೋಮನಸ್ಸಂ **ಉದಪಜ್ಜಥ** ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೪೭. ಓರುಯ್ಹ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಮ್ಹಾತಿ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಿತೋ **ಓರುಯ್ಹ** ಓರೋಹಿತ್ವಾ **ನರಾಸಭಂ** ನರವಸಭಂ **ಉಪಗಚ್ಛಿಂ** ಸಮೀಪಂ ಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರತನಮಯಛತ್ತಂ ಮೇತಿ** ರತನಭೂಸಿತಂ ಮೇ ಮಯ್ಹಂ ಛತ್ತಂ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಧಾರಯಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೪೮. ಮಮ ಸಙ್ಕಪ್ಪಮಞ್ಞಾಯಾತಿ ಮಯ್ಹಂ ಪಸಾದೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ಞತ್ವಾ ಇಸೀನಂ ಅನ್ತರೇ ಮಹನ್ತಭೂತೋ ಸೋ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ। **ತಂ ಕಥಂ ಠಪಯಿತ್ವಾನಾತಿ** ತಂ ಅತ್ತನಾ ದೇಸಿಯಮಾನಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಮ ಬ್ಯಾಕರಣತ್ಥಾಯ ಇಮಾ ಗಾಥಾ **ಅಭಾಸಥ** ಕಥೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೪೯. ಕಥನ್ತಿ ಚೇ? **ಯೋ ಸೋತಿ**ಆದಿಮಾಹ। ಸೋಣ್ಣಾಲಙ್ಕಾರಭೂಸಿತಂ ಛತ್ತಂ ಯೋ ಸೋ ರಾಜಕುಮಾರೋ ಮೇ ಮತ್ಥಕೇ ಧಾರೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಮಹಂ ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮೀತಿ** ತಂ ರಾಜಕುಮಾರಂ ಅಹಂ ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ ಪಾಕಟಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। **ಸುಣೋಥ ಮಮ ಭಾಸತೋತಿ** ಭಾಸನ್ತಸ್ಸ ಮಮ ವಚನಂ ಸುಣೋಥ ಓಹಿತಸೋತಾ ಮನಸಿ ಕರೋಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೫೦. ಇತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಯಂ ಪೋಸೋತಿ ಅಯಂ ರಾಜಕುಮಾರೋ ಇತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕತೋ ಚುತೋ ತುಸಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ **ಆವಸಿಸ್ಸತಿ** ತತ್ಥ ವಿಹರಿಸ್ಸತಿ। ತತ್ಥ ಅಚ್ಛರಾಹಿ ಪುರಕ್ಖತೋ ಪರಿವಾರಿತೋ ತುಸಿತಭವನಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭೋಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೫೧. ಚತುತ್ತಿಂಸಕ್ಖತ್ತುನ್ತಿ ತುಸಿತಭವನತೋ ಚವಿತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಚತುತ್ತಿಂಸವಾರೇ ದೇವಿನ್ದೋ ದೇವರಜ್ಜಂ ಕರಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಬಲಾಧಿಪೋ ಅಟ್ಠಸತನ್ತಿ** ತಾವತಿಂಸಭವನತೋ ಚುತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ **ಬಲಾಧಿಪೋ** ಚತುರಙ್ಗಿನಿಯಾ ಸೇನಾಯ **ಅಧಿಪೋ** ಪಧಾನೋ ಅಟ್ಠಸತಜಾತೀಸು ಪದೇಸರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ **ವಸುಧಂ** ಅನೇಕರತನವರಂ ಪಥವಿಂ **ಆವಸಿಸ್ಸತಿ** ಪುಥಬ್ಯಂ ವಿಹರಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೫೨. ಅಟ್ಠಪಞ್ಞಾಸಕ್ಖತ್ತುನ್ತಿ ಅಟ್ಠಪಞ್ಞಾಸಜಾತೀಸು ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಹಿಯಾ** ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಪಥವಿಯಾ **ವಿಪುಲಂ** ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಪದೇಸರಜ್ಜಂ ಕಾರಯಿಸ್ಸತಿ।

೬೫೪. ಸಕ್ಯಾನಂ ಕುಲಕೇತುಸ್ಸಾತಿ ಸಕ್ಯರಾಜೂನಂ ಕುಲಸ್ಸ ಧಜಭೂತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಞಾತಕೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೫೫. ಆತಾಪೀತಿ ವೀರಿಯವಾ। **ನಿಪಕೋತಿ** ನೇಪಕ್ಕಸಙ್ಖಾತಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಬಾಹುಸಚ್ಚೇಸು** ಬಹುಸ್ಸುತಭಾವೇಸು ಪಿಟಕತ್ತಯಧಾರಣೇಸು **ಕೋವಿದೋ** ಛೇಕೋ। **ನಿವಾತವುತ್ತಿ** ಅನವಞ್ಞತ್ತಿಕೋ **ಅಥದ್ಧೋ** ಕಾಯಪಾಗಬ್ಬಿಯಾದಿಥದ್ಧಭಾವವಿರಹಿತೋ **ಸಬ್ಬಪಾಠೀ** ಸಕಲಪಿಟಕತ್ತಯಧಾರೀ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೫೬. ಪಧಾನಪಹಿತತ್ತೋ ಸೋತಿ ಸೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ವೀರಿಯಕರಣಾಯ ಪೇಸಿತಚಿತ್ತೋ। **ಉಪಸನ್ತೋ ನಿರೂಪಧೀತಿ** ರಾಗೂಪಧಿದೋಸೂಪಧಿಮೋಹೂಪಧೀಹಿ ವಿರಹಿತೋ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇನ ಪಹಾತಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಉಪಸನ್ತೋ ಸನ್ತಕಾಯಚಿತ್ತೋ।

೬೫೭. **ಸನ್ತಿ ಆರಞ್ಞಕಾ**ತಿ ಅರಞ್ಞೇ ಭವಾ ಮಹಾವನೇ ಜಾತಾ। **ಸಟ್ಠಿಹಾಯನಾ**ತಿ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಕಾಲೇ ಹಾಯನಬಲಾ । **ತಿಧಾ ಪಭಿನ್ನಾ**ತಿ ಅಕ್ಖಿಕಣ್ಣಕೋಸಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಭಿನ್ನಮದಾ। **ಮಾತಙ್ಗಾ**ತಿ ಮಾತಙ್ಗಹತ್ಥಿಕುಲೇ ಜಾತಾ। **ಈಸಾದನ್ತಾ**ತಿ ರಥೀಸಾಸದಿಸದನ್ತಾ। **ಉರೂಳ್ಹವಾ** ರಾಜವಾಹನಾ। ಕುಞ್ಜರಸಙ್ಖಾತಾ ನಾಗಾ ಹತ್ಥಿರಾಜಾನೋ ಸನ್ತಿ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ ಯಥಾ, ತಥಾ ಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾ ಖೀಣಾಸವಸಙ್ಖಾತಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ ಅರಹನ್ತನಾಗಾ ಸನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅರಹನ್ತನಾಗಾ ಬುದ್ಧನಾಗರಾಜಸ್ಸ। **ನ ಹೋನ್ತಿ ಪಣಿಧಿಮ್ಹಿ ತೇ**ತಿ ತೇ ಪಣಿಧಿಮ್ಹಿ ತಾದಿಸಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಕಿಂ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಭಯಭೀತಾ ಸಕಭಾವೇನ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಮತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಆನನ್ದತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏತ್ತಾವತಾ ಪಠಮಾ ಬುದ್ಧವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಪಠಮೋ ಭಾಗೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇ

ಅಪದಾನ-ಅಟ್ಠಕಥಾ

(ದುತಿಯೋ ಭಾಗೋ)

ಥೇರಾಪದಾನಂ

೨. ಸೀಹಾಸನಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಸೀಹಾಸನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೀಹಾಸನದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಧರಮಾನೇ ಭಗವತಿ ದೇವಲೋಕೇ ವಸಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸಾರೀರಿಕಚೇತಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ''ಅಹೋ ಮೇ ಅಲಾಭಾ, ಭಗವತೋ ಧರಮಾನೇ ಕಾಲೇ ಅಸಮ್ಪತ್ತೋ''ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಚೇತಿಯೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಸಬ್ಬರತನಮಯಂ ದೇವತಾನಿಮ್ಮಿತಸದಿಸಂ ಧಮ್ಮಾಸನೇ ಸೀಹಾಸನಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಜೀವಮಾನಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಿಯ ಪೂಜೇಸಿ। ತಸ್ಸುಪರಿ ಗೇಹಮ್ಪಿ ದಿಬ್ಬವಿಮಾನಮಿವ ಕಾರೇಸಿ, ಪಾದಟ್ಠಪನಪಾದಪೀಠಮ್ಪಿ ಕಾರೇಸಿ। ಏವಂ ಯಾವಜೀವಂ ದೀಪಧೂಪಪುಪ್ಫಗನ್ಧಾದೀಹಿ ಅನೇಕವಿಧಂ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಛ ಕಾಮಸಗ್ಗೇ ಅಪರಾಪರಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನೇಕಕ್ಖತ್ತುಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಸಙ್ಖ್ಯಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಪದೇಸರಜ್ಜಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಘಟೇನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧. ಏವಂ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಲೋಕಸ್ಸ ನಾಥೋ ಪಧಾನೋತಿ ಲೋಕನಾಥೋ, ಲೋಕತ್ತಯಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಲೋಕನಾಥೇ ಸಿದ್ಧತ್ಥಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬುತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಿತ್ಥಾರಿತೇ ಪಾವಚನೇ**ತಿ ಪಾವಚನೇ ಪಿಟಕತ್ತಯೇ ವಿತ್ಥಾರಿತೇ ಪತ್ಥಟೇ ಪಾಕಟೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬಾಹುಜಞ್ಞಮ್ಹಿ ಸಾಸನೇ**ತಿ ಸಿಕ್ಖತ್ತಯಸಙ್ಗಹಿತೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಅನೇಕಸತಸಹಸ್ಸಕೋಟಿಖೀಣಾಸವಸಙ್ಖ್ಯಾತೇಹಿ ಬಹುಜನೇಹಿ ಞಾತೇ ಅಧಿಗತೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨-೩. ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸುಮನೋತಿ ತದಾ ಅಹಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಧರಮಾನಕಾಲೇ ಅಸಮ್ಪತ್ತೋ ನಿಬ್ಬುತೇ ತಸ್ಮಿಂ ದೇವಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾರೀರಿಕಧಾತುಚೇತಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪಯುತ್ತಮನೋ ಸುನ್ದರಮನೋ ''ಅಹೋ ಮಮಾಗಮನಂ ಸ್ವಾಗಮನ''ನ್ತಿ ಸಞ್ಜಾತಪಸಾದಬಹುಮಾನೋ ''ಮಯಾ ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮಾಯ ಏಕಂ ಪುಞ್ಞಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಚೇತಿಯಸಮೀಪೇ ಭಗವನ್ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣರತನಾದೀಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾವ ಸೀಹಾಸನಂ ಅಕಾಸಿ। ತತ್ರ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಪಾದಟ್ಠಪನತ್ಥಾಯ ಪಾದಪೀಠಞ್ಚ ಕಾರೇಸಿ। ಸೀಹಾಸನಸ್ಸ ಅತೇಮನತ್ಥಾಯ ತಸ್ಸುಪರಿ ಘರಞ್ಚ ಕಾರೇಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ – **''ಸೀಹಾಸನಮಕಾಸಹಂ…ಪೇ॰… ಘರಂ ತತ್ಥ ಅಕಾಸಹ''**ನ್ತಿ। **ತೇನ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನಾ**ತಿ ಧರಮಾನಸ್ಸ ವಿಯ ಭಗವತೋ ಸೀಹಾಸನಂ ಮಯಾ ಕತಂ, ತೇನ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ। **ತುಸಿತಂ ಉಪಪಜ್ಜಹ**ನ್ತಿ ತುಸಿತಭವನೇ ಉಪಪಜ್ಜಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪. ಆಯಾಮೇನ ಚತುಬ್ಬೀಸಾತಿ ತತ್ರುಪಪನ್ನಸ್ಸ ದೇವಭೂತಸ್ಸ ಸತೋ ಮಯ್ಹಂ ಸುಕತಂ ಪುಞ್ಞೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತಂ ಪಾತುಭೂತಂ ಆಯಾಮೇನ ಉಚ್ಚತೋ ಚತುಬ್ಬೀಸಯೋಜನಂ **ವಿತ್ಥಾರೇನ** ತಿರಿಯತೋ ಚತುದ್ದಸಯೋಜನಂ ತಾವದೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಕ್ಖಣೇಯೇವ **ಆಸಿ** ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೯. **ಚತುನ್ನವುತೇ ಇತೋ ಕಪ್ಪೇ**ತಿ ಇತೋ ಕಪ್ಪತೋ ಚತುನವುತೇ ಕಪ್ಪೇ ಯಂ ಕಮ್ಮಂ **ಅಕರಿಂ** ಅಕಾಸಿಂ, ತದಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುಞ್ಞಬಲೇನ ಕಞ್ಚಿ ದುಗ್ಗತಿಂ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ, ನ ಅನುಭೂತಪುಬ್ಬಾ ಕಾಚಿ ದುಗ್ಗತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦. **ತೇಸತ್ತತಿಮ್ಹಿತೋ ಕಪ್ಪೇ**ತಿ ಇತೋ ಕಪ್ಪತೋ ತೇಸತ್ತತಿಕಪ್ಪೇ। **ಇನ್ದನಾಮಾ ತಯೋ ಜನಾ**ತಿ ಇನ್ದನಾಮಕಾ ತಯೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾನೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ತೀಸು ಜಾತೀಸು ಇನ್ದೋ ನಾಮ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದ್ವೇಸತ್ತತಿಮ್ಹಿತೋ ಕಪ್ಪೇ**ತಿ ಇತೋ ದ್ವೇಸತ್ತತಿಕಪ್ಪೇ। ಸುಮನನಾಮಕಾ ತಯೋ ಜನಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾನೋ ಅಹೇಸುಂ।

೧೧. **ಸಮಸತ್ತತಿತೋ ಕಪ್ಪೇ**ತಿ ಇತೋ ಕಪ್ಪತೋ ಅನೂನಾಧಿಕೇ ಸತ್ತತಿಮೇ ಕಪ್ಪೇ **ವರುಣನಾಮಕಾ** ವರುಣೋ ಚಕ್ಕವತ್ತೀತಿ ಏವಂನಾಮಕಾ ತಯೋ **ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾನೋ** ಚಕ್ಕರತನಸಮ್ಪನ್ನಾ ಚತುದೀಪಮ್ಹಿ ಇಸ್ಸರಾ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸೀಹಾಸನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಏಕತ್ಥಮ್ಭಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಏಕತ್ಥಮ್ಭದಾಯಕಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವನಕಮ್ಮಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಬ್ಬೇ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಉಪಾಸಕಾ ಏಕಚ್ಛನ್ದಾ "ಭಗವತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರತ್ಥಾಯ ವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಂ ಉಪಾಸಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಂ ಥಮ್ಭಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಸಾರಮಯಂ ಥಮ್ಭಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತೇಸಂಯೇವ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ತದೇವ ಮೂಲಂ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾನಿ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅಪರಾಪರಂ ಛಸು ಕಾಮಾವಚರೇಸು ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಅಗ್ಗಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನೇಕವಾರಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಪದೇಸರಜ್ಜಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೩. ಸೋ ಏವಂ ಪತ್ತಅರಹತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ **ಭಗವತೋ** ಭಗ್ಯಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ। **ಮಹಾಪೂಗಗಣೋ**ತಿ ಮಹಾಉಪಾಸಕಸಮೂಹೋ **ಅಹು** ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸರಣಂ ಗತಾ ಚ ತೇ ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿ "ಬುದ್ಧಂ ಸರಣ"ನ್ತಿ ಗತಾ ಭಜಿಂಸು ಜಾನಿಂಸು ವಾ ತೇ ಉಪಾಸಕಾ। **ತಥಾಗತಂ ಸದ್ದಹನ್ತಿ** ಬುದ್ಧಗುಣಂ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಸನ್ತಾನೇ ಠಪೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪. **ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಗಮ್ಮ ಮನ್ತೇತ್ವಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಸಮಾಗಮ್ಮ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಚ್ಛನ್ದಾ ಹುತ್ವಾ **ಮಾಳಂ** ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಂ ಸತ್ಥುನೋ ಅತ್ಥಾಯ **ಕುಬ್ಬನ್ತಿ** ಕರೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇಸು ಏಕತ್ಥಮ್ಭಂ ಅಲಭನ್ತಾ **ಬ್ರಹಾವನೇ** ಮಹಾವನೇ ವಿಚಿನನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೫. **ತೇಹಂ ಅರಞ್ಞೇ ದಿಸ್ವಾನಾ**ತಿ ಅಹಂ ತೇ ಉಪಾಸಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ದಿಸ್ವಾನ **ಗಣಂ** ಸಮೂಹಂ **ಉಪಗಮ್ಮ** ಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ **ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾನ** ದಸಙ್ಗುಲಿಸಮೋಧಾನಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಸಿರಸಿ ಕತ್ವಾ ಅಹಂ **ಗಣಂ** ಉಪಾಸಕಸಮೂಹಂ "ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ವನಂ

ಕಿಮತ್ಥಂ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ **ತದಾ** ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಪರಿಪುಚ್ಛನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೬. **ತೇ** ಸೀಲವನ್ತೋ ಉಪಾಸಕಾ **ಮೇ** ಮಯಾ ಪುಟ್ಠಾ "ಮಾಳಂ ಮಯಂ ಕತ್ತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕತ್ಥಮ್ಭೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ನ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ **ವಿಯಾಕಂಸು** ವಿಸೇಸೇನ ಕಥಯಿಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೭. **ಮಮಂ** ಮಯ್ಹಂ ಏಕತ್ಥಮ್ಭಂ ದೇಥ, ಅಹಂ ತಂ ದಸ್ಸಾಮಿ ಸತ್ಥುನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಹಂ ಥಮ್ಭಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಿ, **ತೇ** ಭವನ್ತೋ ಥಮ್ಭಹರಣೇ **ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕಾ** ಉಸ್ಸಾಹರಹಿತಾ ಭವನ್ತೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೪. **ಯಂ ಯಂ ಯೋನುಪಪಜ್ಜಾಮೀತಿ** ಯಂ ಯಂ ಯೋನಿಂ ದೇವತ್ತಂ ಅಥ ಮಾನುಸಂ ಉಪಗಚ್ಛಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ವಾ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ದೇವಲೋಕೇ ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಏಕತ್ಥಮ್ಭಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ನನ್ದತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಂ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಭಗವತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಬಹುಲಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅನಾಗತೇ ತುಮ್ಹಾದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಏವರೂಪೋ ಸಾವಕೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪಣಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಧಮ್ಮತಾಯ ನಾಮ ನದಿಯಾ ಮಹನ್ತೋ ಕಚ್ಛಪೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾರಂ ನದಿಂ ತರಿತುಂ ತೀರೇ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಂ ಭಗವನ್ತಂ ತಾರೇತುಕಾಮೋ ಸತ್ಥು ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಞತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಸೋ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೋ ವೇಗೇನ ಸೋತಂ ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಸೀಘತರಂ ಪರತೀರಂ ಪಾಪೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಂ ವದನ್ತೋ ಭಾವಿನಿಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಗೋತಮಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಞಾತಿಸಙ್ಘಂ ನನ್ದಯನ್ತೋ ಜಾತೋತಿ "**ನನ್ದೋ**"ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ತಸ್ಸ ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಭಗವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ಲೋಕಾನುಗ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಞಾತಿಸಮಾಗಮೇ ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ವೇಸ್ಸನ್ತರಜಾತಕಂ (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೧೬೫೫ ಆದಯೋ) ಕಥೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠೋ "ಉತ್ತಿಟ್ಠೇ ನಪ್ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೬೮) ಗಾಥಾಯ ಪಿತರಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಧಮ್ಮಞ್ಚರೇ ಸುಚರಿತ"ನ್ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೬೯) ಗಾಥಾಯ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ರಾಜಾನಂ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತತಿಯದಿವಸೇ ನನ್ದಕುಮಾರಸ್ಸ ಅಭಿಸೇಕಗೇಹಪವೇಸನಆವಾಹಮಙ್ಗಲೇಸು ವತ್ತಮಾನೇಸು ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಸತ್ಥಾ ನನ್ದಕುಮಾರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪತ್ತಂ ದತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಂ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪತ್ತಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾವ ವಿಹಾರಂ ಗತೋ , ತಂ ಪತ್ತಹತ್ಥಂ

ವಿಹಾರಂ ಆಗತಂ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಂಯೇವ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ತಥಾಪಬ್ಬಾಜಿತತ್ತಾಯೇವ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಪೀಳಿತಂ ಞತ್ವಾ ಉಪಾಯೇನ ತಸ್ಸ ತಂ ಅನಭಿರತಿಂ ವಿನೋದೇಸಿ। ಸೋ ಯೋನಿಸೋ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಥೇರೋ ಪುನ ದಿವಸೇ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಯಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಪಾಟಿಭೋಗೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಕಕುಟಪಾದಾನಂ, ಮುಞ್ಚಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಏತಸ್ಮಾ ಪಟಿಸ್ಸವಾ"ತಿ। ಭಗವಾಪಿ "ಯದೇವ ತೇ, ನನ್ದ, ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ, ತದಾಹಂ ಮುತ್ತೋ ಏತಸ್ಮಾ ಪಟಿಸ್ಸವಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಭಗವಾ ಸವಿಸೇಸಂ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರತಂ ಞತ್ವಾ ತಂ ಗುಣಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರಾನಂ ಯದಿದಂ ನನ್ದೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೧೯, ೨೩೦) ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರಭಾವೇನ ನಂ ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ಹಿ "ಇನ್ದ್ರಿಯಾಸಂವರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪತ್ತೋ, ತಮಹಂ ಸುಟ್ಠು ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತೋ ಬಲವಹಿರೋತ್ತಪ್ಪೋ ತತ್ಥ ಚ ಕತಾಧಿಕಾರತ್ತಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೇ ಉಕ್ಕಂಸಪಾರಮಿಂ ಅಗಮಾಸಿ।

೧೭. ಏವಂ ಸೋ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ವತ್ಥಂ ಖೋಮಂ ಮಯಾ ದಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಖೋಮರಟ್ಠೇ ಜಾತಂ ವತ್ಥಂ ಭಗವತಿ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ ಗಾರವಬಹುಮಾನೇನ ಮಯಾ ಪರಮಸುಖುಮಂ ಖೋಮವತ್ಥಂ ದಿನ್ನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಯಮ್ಭುಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಯಮೇವ ಭೂತಸ್ಸ ಜಾತಸ್ಸ ಅರಿಯಾಯ ಜಾತಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಸ್ಸ। **ಮಹೇಸಿನೋ**ತಿ ಮಹನ್ತೇ ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕ್ಖನ್ಧೇ ಏಸಿ ಗವೇಸೀತಿ ಮಹೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನೋ ಸಯಮ್ಭುಸ್ಸ ಚೀವರತ್ಥಾಯ ಖೋಮವತ್ಥಂ ಮಯಾ ದಿನ್ನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೮. **ತಂ ಮೇ ಬುದ್ಧೋ ವಿಯಾಕಾಸೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ತನ್ತಿ ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ತಸ್ಸ ವತ್ಥದಾಯಕಸ್ಸ ಮೇ ದಾನಫಲಂ ವಿಸೇಸೇನ ಅಕಾಸಿ ಕಥೇಸಿ ಬುದ್ಧೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜಲಜುತ್ತಮನಾಮಕೋ**ತಿ ಪದುಮುತ್ತರನಾಮಕೋ। "ಜಲರುತ್ತಮನಾಯಕೋ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ತಸ್ಸ ಜಲಮಾನಾನಂ ದೇವಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಉತ್ತಮನಾಯಕೋ ಪಧಾನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇಮಿನಾ ವತ್ಥದಾನೇನಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ವತ್ಥದಾನಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ತ್ವಂ ಅನಾಗತೇ **ಹೇಮವಣ್ಣೋ** ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ।

೧೯. **ದ್ವೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭೋತ್ವಾ**ತಿ ದಿಬ್ಬಮನುಸ್ಸಸಙ್ಖಾತಾ ದ್ವೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ। **ಕುಸಲಮೂಲೇಹಿ ಚೋದಿತೋ**ತಿ ಕುಸಲಾವಯವೇಹಿ ಕುಸಲಕೋಟ್ಠಾಸೇಹಿ ಚೋದಿತೋ ಪೇಸಿತೋ, "ತ್ವಂ ಇಮಿನಾ ಪುಞ್ಞೇನ ಸತ್ಥು ಕುಲಂ ಪಸವಾಹೀ"ತಿ ಪೇಸಿತೋ ವಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಗೋತಮಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕನಿಟ್ಠೋ ತ್ವಂ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೦. **ರಾಗರತ್ತೋ ಸುಖಸೀಲೋ**ತಿ ಕಿಲೇಸಕಾಮೇಹಿ ರತ್ತೋ ಅಲ್ಲೀನೋ ಕಾಯಸುಖಚಿತ್ತಸುಖಾನುಭವನಸಭಾವೋ। **ಕಾಮೇಸು ಗೇಧಮಾಯುತೋ**ತಿ ವತ್ಥುಕಾಮೇಸು ಗೇಧಸಙ್ಖಾತಾಯ ತಣ್ಹಾಯ ಆಯುತೋ ಯೋಜಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬುದ್ಧೇನ ಚೋದಿತೋ ಸನ್ತೋ, ತದಾ ತ್ವ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಕಾಮೇಸು ಗೇಧಿತೋ, **ತದಾ** ತಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಭಾತುಕೇನ ಗೋತಮಬುದ್ಧೇನ ಚೋದಿತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಉಯ್ಯೋಜಿತೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೧. **ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾನ ತ್ವಂ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಗೋತಮಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ತ್ವಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ **ಕುಸಲಮೂಲೇನ** ಮೂಲಭೂತೇನ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರೇನ **ಚೋದಿತೋ** ಭಾವನಾಯಂ ನಿಯೋಜಿತೋ **ಸಬ್ಬಾಸವೇ** ಸಕಲಾಸವೇ **ಪರಿಞ್ಞಾಯ** ಜಾನಿತ್ವಾ ಪಜಹಿತ್ವಾ ಅನಾಮಯೋ ನಿದ್ದುಕ್ಖೋ **ನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಸಿ** ಅದಸ್ಸನಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಸಿ, ಅಪಣ್ಣತ್ತಿಕಭಾವಂ ಗಮಿಸ್ಸಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೨. **ಸತಕಪ್ಪಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀ**ತಿ ಇತೋ ಕಪ್ಪತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಸತಕಪ್ಪಾಧಿಕೇ ಸಹಸ್ಸಮೇ ಕಪ್ಪಮ್ಹಿ ಚೇಳನಾಮಕಾ ಚತ್ತಾರೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾನೋ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಟ್ಠಿ ಕಪ್ಪಸಹಸ್ಸಾನೀ**ತಿ ಕಪ್ಪಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಟ್ಠಿ ಚ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಉಪಚೇಳಾ ನಾಮ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾನೋ ಚತೂಸು ಜಾತೀಸು ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೩. **ಪಞ್ಚಕಪ್ಪಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀತಿ** ಪಞ್ಚಕಪ್ಪಾಧಿಕೇ ಸಹಸ್ಸಮೇ ಕಪ್ಪಮ್ಹಿ ಚೇಳಾ ನಾಮ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾನೋ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನಾ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾ ಜಮ್ಬುದೀಪಅಪರಗೋಯಾನಉತ್ತರಕುರುಪುಬ್ಬವಿದೇಹದೀಪಸಙ್ಖಾತೇ **ಚತುದೀಪಮ್ಹಿ ಇಸ್ಸರಾ** ಪಧಾನಾ ವಿಸುಂ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ನನ್ದತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಚೂಳಪನ್ಥಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಚೂಳಪನ್ಥಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಯದೇತ್ಥ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿವಸೇನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಅಟ್ಠಕನಿಪಾತೇ ಮಹಾಪನ್ಥಕವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ (ಥೇರಗಾ॰ ೫೧೦ ಆದಯೋ) ವುತ್ತಮೇವ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ಮಹಾಪನ್ಥಕತ್ಥೇರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಕಥಂ ನು ಖೋ ಸಕ್ಕಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕಮ್ಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸುಖೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತು"ನ್ತಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಅಯ್ಯಕಂ ಧನಸೇಟ್ಠಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಸಚೇ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ , ಅನುಜಾನಾಥ, ಅಹಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। "ಪಬ್ಬಾಜೇಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಥೇರೋ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸೋ ದಸಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಭಾತು ಸನ್ತಿಕೇ -

> "ಪದುಮಂ ಯಥಾ ಕೋಕನದಂ ಸುಗನ್ಧಂ, ಪಾತೋ ಸಿಯಾ ಫುಲ್ಲಮವೀತಗನ್ಧಂ।
> ಅಙ್ಗೀರಸಂ ಪಸ್ಸ ವಿರೋಚಮಾನಂ, ತಪನ್ತಮಾದಿಚ್ಚಮಿವನ್ತಲಿಕ್ಖೇ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೨೩; ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೧೯೫) -

ಗಾಥಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಉಗ್ಗಹೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಗಹಿತಮ್ಪಿ ಹದಯೇ ನ ತಿಟ್ಠತಿ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ, "ಚೂಳಪನ್ಥಕ, ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಅಭಬ್ಬೋ, ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಏಕಂ ಗಾಥಮ್ಪಿ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಪನ ತ್ವಂ ಕಥಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಸಿ, ನಿಕ್ಖಮ ಇತೋ"ತಿ ಸೋ ಥೇರೇನ ಪಣಾಮಿಕೋ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಸಮೀಪೇ ರೋದಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಸತ್ಥಾ ಜೀವಕಮ್ಬವನೇ ವಿಹರತಿ। ಅಥ ಜೀವಕೋ ಪುರಿಸಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಗಚ್ಛ, ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇಹೀ"ತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕೋ ಹೋತಿ। ಸೋ "ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಪಟಿಚ್ಛಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೋ "ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಾನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಕ್ಖೇದಂ ಞತ್ವಾ "ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಮಯಾ ಕತೇನ ಉಪಾಯೇನ ಬುಜ್ಝಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರಟ್ಠಾನೇ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಪನ್ಥಕ, ರೋದಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭಾತಾ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಣಾಮೇತೀ"ತಿ ಆಹ। "ಪನ್ಥಕ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಮಮ ಸಾಸನೇ ತುಯ್ಹಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ಏಹಿ ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ 'ರಜೋಹರಣಂ, ರಜೋಹರಣ'ನ್ತಿ ಮನಸಿ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಇದ್ಧಿಯಾ ಸುದ್ಧಂ ಚೋಳಕ್ಖಣ್ಡಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಾ ದಿನ್ನಂ ಚೋಳಕ್ಖಣ್ಡಂ "ರಜೋಹರಣಂ, ರಜೋಹರಣ"ನ್ತಿ ಹತ್ಥೇನ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಕಿಲಿಟ್ಠಧಾತುಕಂ ಜಾತಂ, ಪುನ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಉಕ್ಖಲಿಪರಿಪುಞ್ಛನಸದಿಸಂ ಜಾತಂ। ಸೋ ಞಾಣಪರಿಪಾಕತ್ತಾ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇದಂ ಚೋಳಕ್ಖಣ್ಡಂ ಪಕತಿಯಾ ಪರಿಸುದ್ಧಂ, ಇಮಂ ಉಪಾದಿಣ್ಣಕಸರೀರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಅಞ್ಞಥಾ ಜಾತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅನಿಚ್ಚಂ ಯಥಾಪೇತಂ, ಏವಂ ಚಿತ್ತಮ್ಪೀ"ತಿ ಖಯವಯಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಿಮಿತ್ತೇ ಝಾನಾನಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಝಾನಪಾದಕಂ ಕತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅರಹತ್ತಪತ್ತಸ್ಸೇವಸ್ಸ ತೇಪಿಟಕಂ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಆಗಮಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಏಕೂನೇಹಿ ಪಞ್ಚಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೀವಕಸ್ಸ ನಿವೇಸನೇ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಏವ ನ ಗತೋ। ಜೀವಕೋ ಯಾಗುಂ ದಾತುಂ ಆರಭಿ। ಸತ್ಥಾ ಹತ್ಥೇನ ಪತ್ತಂ ಪಿದಹಿ। "ಕಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ನ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ವಿಹಾರೇ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ಥಿ, ಜೀವಕಾ"ತಿ। ಸೋ ಪುರಿಸಂ ಪೇಸೇಸಿ – "ಗಚ್ಛ, ಭಣೇ, ವಿಹಾರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಅಯ್ಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ। ಚೂಳಪನ್ಥಕತ್ಥೇರೋಪಿ ರೂಪೇನ ಕಿರಿಯಾಯ ಚ ಏಕಮ್ಪಿ ಏಕೇನ ಅಸದಿಸಂ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಂ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಬಹುಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೀವಕಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ – "ಇಮಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಾ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಬಹುತರೋ, ಪಕ್ಕೋಸಿತಬ್ಬಂ ಅಯ್ಯಂ ನ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। ಜೀವಕೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ – "ಕೋ ನಾಮೋ, ಭನ್ತೇ, ವಿಹಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ? "ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ನಾಮ, ಜೀವಕಾ"ತಿ। "ಗಚ್ಛ, ಭಣೇ, 'ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ನಾಮ ಕತರೋ'ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ನಾಮ ಕತರೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಹಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ, ಅಹಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ"ತಿ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಪುನಾಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಜೀವಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ ಜೀವಕೋ ಪಟಿವಿದ್ಧಸಚ್ಚತ್ತಾ "ಇದ್ಧಿಮಾ ಮಞ್ಞೇ, ಅಯ್ಯೋ"ತಿ ನಯತೋ ಞತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಭಣೇ, ಪಠಮಂ ಕಥೇನ್ತಂ ಅಯ್ಯಮೇವ 'ತುಮ್ಹೇ ಸತ್ಥಾ ಪಕ್ಕೋಸತೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಚೀವರಕಣ್ಣೇ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತಾವದೇವ ನಿಮ್ಮಿತಭಿಕ್ಖೂ ಅನ್ತರಧಾಯಿಂಸು। ಸೋ ಥೇರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಯಾಗುಞ್ಚ ಖಜ್ಜಕಾದಿಭೇದಞ್ಚ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿ। ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಪಭಿನ್ನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೋ ಸಿನೇರುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಮನ್ಥೇನ್ತೋ ವಿಯ ತೇಪಿಟಕಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಸಙ್ಖೋಭೇನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ದಸಬಲೇ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗತೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಾ ಉದಪಾದಿ 'ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಆನುಭಾವೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಏಕಗಾಥಂ ಗಹೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಮ್ಪಿ ಲಹುಕೇನ ಖಣೇನೇವ ಏವಂ ಮಹಿದ್ಧಿಕಂ ಅಕಂಸೂ'ತಿ, ತಥಾ ಹಿ ಜೀವಕಸ್ಸ ನಿವೇಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭಗವಾ 'ಏವಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಹಿತಂ, ವೀಥಿಪಟಿಪನ್ನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾ'ತಿ ಞತ್ವಾ ಯಥಾನಿಸಿನ್ನೋಯೇವ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ, 'ಪನ್ಥಕ, ನೇವಾಯಂ ಪಿಲೋತಿಕಾ ಕಿಲಿಟ್ಠಾ ರಜಾನುಕಿಣ್ಣಾ, ಇತೋ ಪನ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಸಂಕಿಲೇಸೋ ರಜೋ'ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ –

> "ರಾಗೋ ರಜೋ ನ ಚ ಪನ ರೇಣು ವುಚ್ಚತಿ, ರಾಗಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ರಜೋತಿ।
> ಏತಂ ರಜಂ ವಿಪ್ಪಜಹಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖವೋ, ವಿಹರನ್ತಿ ತೇ ವಿಗತರಜಸ್ಸ ಸಾಸನೇ॥
>
> "ದೋಸೋ ರಜೋ…ಪೇ॰… ವಿಗತರಜಸ್ಸ ಸಾಸನೇ॥
>
> "ಮೋಹೋ ರಜೋ…ಪೇ॰… ವಿಗತರಜಸ್ಸ ಸಾಸನೇ"ತಿ॥ (ಮಹಾನಿ॰ ೨೦೯; ಚೂಳನಿ॰ ಉದಯಮಾಣವಪುಚ್ಛಾನಿದ್ದೇಸ ೭೪) –

ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ। ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಸಹಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣೀತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪಂ ಸುತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ವದೇಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಂ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೂಳಪನ್ಥಕೇನ ಇದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಲೋಕುತ್ತರದಾಯಜ್ಜಂ ಲದ್ಧಂ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಲೋಕಿಯದಾಯಜ್ಜಂ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಚೂಳಸೇಟ್ಠಿಜಾತಕಂ (ಜಾ॰ ೧.೧.೪) ಕಥೇಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಅರಿಯಗಣಪರಿವುತೋ ಧಮ್ಮಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಮನೋಮಯಂ ಕಾಯಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟಕುಸಲಾನಞ್ಚ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ।

೩೫. ಏವಂ ಸೋ ಪತ್ತಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪುರಿಮಪದದ್ವಯಂ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಗಣಮ್ಹಾ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಸೋ**ತಿ ಸೋ ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಗಣಮ್ಹಾ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಮೂಹತೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ವಿಸುಂ ಭೂತೋ ವಿವೇಕಂ ಉಪಗತೋ। **ತದಾ** ಮಮ ತಾಪಸಕಾಲೇ **ಹಿಮವನ್ತೇ** ಹಿಮಾಲಯಪಬ್ಬತಸಮೀಪೇ **ವಸಿ** ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ, ಚತೂಹಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಹಿ ವಿಹಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬. **ಅಹಮ್ಪಿ...ಪೇ॰... ತದಾ**ತಿ ಯದಾ ಸೋ ಭಗವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಸಿ, ತದಾ ಅಹಮ್ಪಿ ಹಿಮವನ್ತಸಮೀಪೇ ಕತಅಸ್ಸಮೇ **ಆ** ಸಮನ್ತತೋ ಕಾಯಚಿತ್ತಪೀಳಾಸಙ್ಖಾತಾ ಪರಿಸ್ಸಯಾ ಸಮನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ **ಅಸ್ಸಮೋ**ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೇ ಅರಞ್ಞಾವಾಸೇ ವಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಚಿರಾಗತಂ ಮಹಾವೀರ**ನ್ತಿ ಅಚಿರಂ ಆಗತಂ ಮಹಾವೀರಿಯವನ್ತಂ **ಲೋಕನಾಯಕಂ** ಪಧಾನಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಆಗತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಉಪಾಗಮಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭. **ಪುಪ್ಫಚ್ಛತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಏವಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚ ಪದುಮುಪ್ಪಲಪುಪ್ಫಾದೀಹಿ ಛಾದಿತಂ ಪುಪ್ಫಮಯಂ ಛತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ **ನರಾಸಭಂ** ನರಾನಂ ಸೇಟ್ಠಂ ಭಗವನ್ತಂ ಛಾದೇನ್ತೋ **ಉಪಗಚ್ಛಿಂ** ಸಮೀಪಂ ಗತೋಸ್ಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜನ್ತ**ನ್ತಿ ರೂಪಾವಚರಸಮಾಧಿಜ್ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜನ್ತಂ ಅಪ್ಪೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಂ ಅಹಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೮. **ಉಭೋ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಗ್ಗಯ್ಹಾ**ತಿ ತಂ ಸುಸಜ್ಜಿತಂ ಪುಪ್ಫಚ್ಛತ್ತಂ ದ್ವೀಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಹಂ ಭಗವತೋ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸೀ**ತಿ ತಂ ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ ಪುಪ್ಫಚ್ಛತ್ತಂ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ, ಸಾದರಂ ಸಾದಿಯೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦. **ಸತಪತ್ತಛತ್ತಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹಾ**ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಪದುಮಪುಪ್ಫೇ ಸತಸತಪತ್ತಾನಂ ವಸೇನ ಸತಪತ್ತೇಹಿ ಪದುಮಪುಪ್ಫೇಹಿ ಛಾದಿತಂ ಪುಪ್ಫಚ್ಛತ್ತಂ ಪಕಾರೇನ ಆದರೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ತಾಪಸೋ ಮಮ ಅದಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಮಹಂ ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ತಂ ತಾಪಸಂ ಅಹಂ ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ ಪಾಕಟಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಮ **ಭಾಸತೋ** ಭಾಸಮಾನಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುಣೋಥ ಮನಸಿ ಕರೋಥ।

೪೧. **ಪಞ್ಚವೀಸತಿಕಪ್ಪಾನೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಪುಪ್ಫಚ್ಛತ್ತದಾನೇನ ಪಞ್ಚವೀಸತಿವಾರೇ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಸಕ್ಕೋ ಹುತ್ವಾ ದೇವರಜ್ಜಂ ಕರಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಚತುತ್ತಿಂಸತಿಕ್ಖತ್ತುಞ್ಚಾ**ತಿ ಚತುತ್ತಿಂಸತಿವಾರೇ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

೪೩. **ಯಂ ಯಂ ಯೋನಿ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಯೋನಿಆದೀಸು ಯಂ ಯಂ ಜಾತಿಂ **ಸಂಸರತಿ** ಗಚ್ಛತಿ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಯೋನಿಯಂ **ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ** ಸುಞ್ಞಟ್ಠಾನೇ **ಪತಿಟ್ಠನ್ತಂ** ನಿಸಿನ್ನಂ ಠಿತಂ ವಾ ಪದುಮಂ **ಧಾರಯಿಸ್ಸತಿ** ಉಪರಿ ಛಾದಯಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೫. **ಪಕಾಸಿತೇ ಪಾವಚನೇ**ತಿ ತೇನ ಭಗವತೋ ಸಕಲಪಿಟಕತ್ತಯೇ ಪಕಾಸಿತೇ ದೀಪಿತೇ **ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ** ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಂ **ಲಭಿಸ್ಸತಿ** ಉಪಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ। **ಮನೋಮಯಮ್ಹಿ ಕಾಯಮ್ಹೀ**ತಿ ಮನೇನ ಝಾನಚಿತ್ತೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತೋತಿ ಮನೋಮಯೋ, ಯಥಾ ಚಿತ್ತಂ ಪವತ್ತತಿ, ತಥಾ ಕಾಯಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ ಚಿತ್ತಗತಿಕಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಮ್ಹಿ ಮನೋಮಯೇ ಕಾಯಮ್ಹಿ ಸೋ ತಾಪಸೋ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ಉತ್ತಮೋ ಅಗ್ಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ತಾ ಚ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೫೧. **ಸರಿಂ ಕೋಕನದಂ ಅಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಭಗವತೋ ನಿಮ್ಮಿತಚೋಳಕಂ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ ಕೋಕನದಂ ಪದುಮಂ ಸರಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚಿ ಮೇ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕೋಕನದೇ ಪದುಮೇ ಮಯ್ಹಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಮುಚ್ಚಿ ಅಲ್ಲೀನೋ, ತತೋ ಅಹಂ ಅರಹತ್ತಂ

ಪಾಪುಣಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೩. ಅಹಂ ಮನೋಮಯೇಸು ಚಿತ್ತಗತಿಕೇಸು ಕಾಯೇಸು **ಸಬ್ಬತ್ಥ** ಸಬ್ಬೇಸು **ಪಾರಮಿಂ** ಪರಿಯೋಸಾನಂ **ಗತೋ** ಪತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಚೂಳಪನ್ಥಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದೇವತಾನಂ ಪಿಯಮನಾಪಭಾವೇನ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ತಸ್ಸ ಥೂಪಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಪಞ್ಚಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇಯೇವ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, **ಪಿಲಿನ್ದೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। **ವಚ್ಛೋ**ತಿ ಗೋತ್ತಂ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ **ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛೋ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಸಂಸಾರೇ ಪನ ಸಂವೇಗಬಹುಲತಾಯ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚೂಳಗನ್ಧಾರಂ ನಾಮ ವಿಜ್ಜಂ ಸಾಧೇತ್ವಾ ತಾಯ ವಿಜ್ಜಾಯ ಆಕಾಸಚಾರೀ ಪರಚಿತ್ತವಿದೂ ಚ ಹುತ್ವಾ ರಾಜಗಹೇ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪತ್ತೋ ಪಟಿವಸತಿ।

ಅಥ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ರಾಜಗಹಂ ಉಪಗತೋ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ತಸ್ಸ ಸಾ ವಿಜ್ಜಾ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅತ್ತನೋ ಕಿಚ್ಚಂ ನ ಸಾಧೇತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸುತಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯಾನಂ ಭಾಸಮಾನಾನಂ 'ಯತ್ಥ ಮಹಾಗನ್ಧಾರವಿಜ್ಜಾ ಧರತಿ , ತತ್ಥ ಚೂಳಗನ್ಧಾರವಿಜ್ಜಾ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ'ತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಪನ ಗೋತಮಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಾಯಂ ಮಮ ವಿಜ್ಜಾ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಮಹಾಗನ್ಧಾರವಿಜ್ಜಂ ಜಾನಾತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ತಂ ಪಯಿರುಪಾಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ತಂ ವಿಜ್ಜಂ ಪರಿಯಾಪುಣೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚ - "ಅಹಂ, ಮಹಾಸಮಣ, ತವ ಸನ್ತಿಕೇ ಏಕಂ ವಿಜ್ಜಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿತುಕಾಮೋ, ಓಕಾಸಂ ಮೇ ಕರೋಹೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ವಿಜ್ಜಾಯ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಪಬ್ಬಜಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಚರಿತಾನುಕೂಲಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನತಾಯ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೫೫. ಯಾ ಪನ ಪುರಿಮಜಾತಿಯಂ ತಸ್ಸೋವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ದೇವತಾ, ತಾ ಕತಞ್ಞುತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಸ್ಮಿಂ ಸಞ್ಜಾತಬಹುಮಾನಾ ಸಾಯಂ ಪಾತಂ ಥೇರಂ ಪಯಿರುಪಾಸಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ನಂ ಭಗವಾ ದೇವತಾನಂ ಅತಿವಿಯ ಪಿಯಮನಾಪಭಾವೇನ ಅಗ್ಗಭಾವೇ ಠಪೇಸಿ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದೇವತಾನಂ ಪಿಯಮನಾಪಾನಂ ಯದಿದಂ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೮, ೨೧೫)। ಏವಂ ಸೋ ಪತ್ತಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ।

ತತ್ಥ ಕಾಮರೂಪಾರೂಪಲೋಕಸ್ಸ ನಾಥೋ ಪಧಾನೋತಿ **ಲೋಕನಾಥೋ**। ಮೇಧಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಅನಾವರಣಞಾಣಾದಯೋ, ಸುನ್ದರಾ, ಪಸಟ್ಠಾ ವಾ ಮೇಧಾ ಯಸ್ಸ ಸೋ **ಸುಮೇಧೋ,** ಅಗ್ಗೋ ಚ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಚಾತಿ **ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲೋ,** ತಸ್ಮಿಂ ಸುಮೇಧೇ ಲೋಕನಾಯಕೇ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲೇ ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ನಿಬ್ಬುತೇ ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸುಮನೋ**ತಿ ಸದ್ಧಾಯ ಪಸಾದಿತಚಿತ್ತೋ ಸೋಮನಸ್ಸೇನ ಸುನ್ದರಮನೋ ಅಹಂ ತಸ್ಸ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ **ಥೂಪಪೂಜಂ** ಚೇತಿಯಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೬. ಯೇ ಚ ಖೀಣಾಸವಾ ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಾಗಮೇ ಯೇ ಚ ಖೀಣಾಸವಾ ಪಹೀನಕಿಲೇಸಾ **ಛಳಭಿಞ್ಞಾ** ಛಹಿ ಅಭಿಞ್ಞಾಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ **ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ** ಮಹನ್ತೇಹಿ ಇದ್ಧೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಸನ್ತಿ, **ತೇ** ಸಬ್ಬೇ ಖೀಣಾಸವೇ ಅಹಂ ತತ್ಥ **ಸಮಾನೇತ್ವಾ** ಸುಟ್ಠು ಆದರೇನ ಆನೇತ್ವಾ **ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ** ಸಕಲಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಭತ್ತಂ **ಅಕಾಸಿಂ** ತೇಸಂ ಭೋಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೭. ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ತದಾ ಅಹೂತಿ ತದಾ ಮಮ ಸಙ್ಘಭತ್ತದಾನಕಾಲೇ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನಾಮೇನ ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ಉಪಟ್ಠಾಕಸಾವಕೋ ಅಹು ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೋ ಸಾವಕೋ ಮಯ್ಹಂ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಂ **ಅನುಮೋದಿತ್ಥ** ಅನುಮೋದಿತೋ ಆನಿಸಂಸಂ ಕಥೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮. ತೇನ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನಾತಿ ತೇನ ಥೂಪಪೂಜಾಕರಣವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ ದೇವಲೋಕೇ ದಿಬ್ಬವಿಮಾನಂ **ಉಪಪಜ್ಜಿಂ** ಉಪಗತೋ ಅಸ್ಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಮ್ಹೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಛಳಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಮಾನೇ ಛ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ದೇವಚ್ಛರಾಯೋ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ ಚಿತ್ತಂ **ರಮಿಂಸು** ರಮಾಪೇಸುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೯. ಮಮೇವ ಅನುವತ್ತನ್ತೀತಿ **ತಾ** ಅಚ್ಛರಾಯೋ **ಸಬ್ಬಕಾಮೇಹಿ** ದಿಬ್ಬೇಹಿ ರೂಪಾದಿವತ್ಥುಕಾಮೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿಯೋ ಮಮಂ ಏವ ಅನುವತ್ತನ್ತಿ ಮಮ ವಚನಂ ಅನುಕರೋನ್ತಿ **ಸದಾ** ನಿಚ್ಚಕಾಲನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ರಾಹುಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ರಾಹುಲತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಆಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಸೇನಾಸನವಿಸೋಧನವಿಜ್ಜೋತನಾದಿಕಂ ಉಳಾರಂ ಪುಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ಪಣಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಯಸೋಧರಾಯ ದೇವಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ **ರಾಹುಲೋ**ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ಮಹತಾ ಖತ್ತಿಯಪರಿವಾರೇನ ವಡ್ಢಿ। ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾವಿಧಾನಂ ಖನ್ಧಕೇ (ಮಹಾವ॰ ೧೦೫) ಆಗತಮೇವ। ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಅನೇಕೇಹಿ ಸುತ್ತಪದೇಹಿ ಸುಲದ್ಧೋವಾದೋ ಪರಿಪಕ್ಕಞಾಣೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಾಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅರಹಾ ಪನ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತೋ –

> “ಉಭಯೇನೇವ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ರಾಹುಲಭದ್ದೋತಿ ಮಂ ವಿದೂ।
> ಯಞ್ಚಮ್ಹಿ ಪುತ್ತೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸ, ಯಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಮಾ॥

> “ಯಞ್ಚ ಮೇ ಆಸವಾ ಖೀಣಾ, ಯಞ್ಚ ನತ್ಥಿ ಪುನಬ್ಭವೋ।

ಅರಹಾ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋಮ್ಹಿ, ತೇವಿಜ್ಜೋ ಅಮತದ್ದಸೋ॥

“ಕಾಮನ್ಧಾ ಜಾಲಪಚ್ಛನ್ನಾ, ತಣ್ಹಾಛದನಛಾದಿತಾ।
ಪಮತ್ತಬನ್ಧುನಾ ಬನ್ಧಾ, ಮಚ್ಛಾವ ಕುಮಿನಾ ಮುಖೇ॥

“ತಂ ಕಾಮಂ ಅಹಮುಜ್ಝಿತ್ವಾ, ಛೇತ್ವಾ ಮಾರಸ್ಸ ಬನ್ಧನಂ।
ಸಮೂಲಂ ತಣ್ಹಮಬ್ಬುಯ್ಹ, ಸೀತಿಭೂತೋಸ್ಮಿ ನಿಬ್ಬುತೋ”ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೨೯೫-೨೯೮)।

ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ। ತತ್ಥ **ಉಭಯೇನೇವ ಸಮ್ಪನ್ನೋ**ತಿ ಜಾತಿಸಮ್ಪದಾ ಪಟಿಪತ್ತಿಸಮ್ಪದಾತಿ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾಪಿ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ರಾಹುಲಭದ್ದೋತಿ ಮಂ ವಿದೂ**ತಿ “ರಾಹುಲಭದ್ದೋ”ತಿ ಮಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಞ್ಜಾನನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಹಿ ಜಾತಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ, “ರಾಹು, ಜಾತೋ, ಬನ್ಧನಂ ಜಾತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತವಚನಂ ಉಪಾದಾಯ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ “ರಾಹುಲೋ”ತಿ ನಾಮಂ ಗಣ್ಹಿ। ತತ್ಥ ಆದಿತೋ ಪಿತರಾ ವುತ್ತಪರಿಯಾಯಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಹ - “ರಾಹುಲಭದ್ದೋತಿ ಮಂ ವಿದೂ”ತಿ। **ಭದ್ದೋ**ತಿ ಪಸಂಸಾವಚನಮೇವ। ಅಪರಭಾಗೇ ಸತ್ಥಾ ತಂ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಭಾವೇನ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ “ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಾನಂ ಯದಿದಂ ರಾಹುಲೋ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೯)।

೬೮. ಏವಂ ಸೋ ಪತ್ತಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಸತ್ತಭೂಮಿಮ್ಹಿ ಪಾಸಾದೇ**ತಿ ಪಸಾದಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಜನೇತೀತಿ ಪಾಸಾದೋ। ಉಪರೂಪರಿ ಠಿತಾ ಸತ್ತ ಭೂಮಿಯೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾದೇ ಸೋಯಂ ಸತ್ತಭೂಮಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಭೂಮಿಮ್ಹಿ ಪಾಸಾದೇ। **ಆದಾಸಂ ಸನ್ಥರಿಂ ಅಹ**ನ್ತಿ ಆದಾಸತಲಂ ನಿಪ್ಫಾದೇತ್ವಾ ಲೋಕಜೇಟ್ಠಸ್ಸ ಭಗವತೋ ತಾದಿನೋ ಅಹಂ ಸನ್ಥರಂ ಅದಾಸಿಂ, ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೯. **ಖೀಣಾಸವಸಹಸ್ಸೇಹೀ**ತಿ ಅರಹನ್ತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿಕಿಣ್ಣೋ ಪರಿವುತೋ। **ದ್ವಿಪದಿನ್ದೋ** ದ್ವಿಪದಾನಂ ಇನ್ದೋ ಸಾಮಿ ನರಾಸಭೋ ಮಹಾಮುನಿ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ತೇಹಿ ಸಹ **ಉಪಾಗಮಿ** ಪಾವಿಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೦. **ವಿರೋಚೇನ್ತೋ ಗನ್ಧಕುಟಿ**ನ್ತಿ ತಂ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಸೋಭಯಮಾನೋ ದೇವಾನಂ ದೇವೋ **ದೇವದೇವೋ** ನರಾನಂ ಆಸಭೋ **ನರಾಸಭೋ** ಜೇಟ್ಠೋ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಇಮಾ ಬ್ಯಾಕರಣಗಾಥಾಯೋ **ಅಭಾಸಥ** ಕಥೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೭೧. **ಯೇನಾಯಂ ಜೋತಿತಾ ಸೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಯೇನ ಉಪಾಸಕೇನ ಅಯಂ ಪಾಸಾದಸಙ್ಖಾತಾ ಸೇಯ್ಯಾ ಜೋತಿತಾ ಪಭಾಸಿತಾ ಪಜ್ಜಲಿತಾ। **ಆದಾಸೋವ** ಕಂಸಲೋಹಮಯಂ ಆದಾಸತಲಂ ಇವ ಸುಟ್ಠು ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ಸನ್ಥತಾ। **ತಂ** ಉಪಾಸಕಂ **ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ** ಪಾಕಟಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೮೧. **ಅಟ್ಠಾನಮೇತಂ ಯಂ ತಾದೀ**ತಿ ಯಂ ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ತಾದೀ ಇಟ್ಠಾನಿಟ್ಠೇಸು ಅಕಮ್ಪಿಯಸಭಾವತ್ತಾ ತಾದೀ **ಅಗಾರೇ** ಘರಾವಾಸೇ **ರತಿಂ** ಅಲ್ಲೀನಭಾವಂ **ಅಜ್ಝಗಾ** ಪಾಪುಣಿ, **ಏತಂ** ಕಾರಣಂ ಅಟ್ಠಾನಂ ಅಕಾರಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೨. **ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ**ತಿ ಘರಾವಾಸತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಂ ತಿಣದಲಮಿವ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ **ಸುಬ್ಬತೋ** ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತಿ। **ರಾಹುಲೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜೇನ ಪೇಸಿತಂ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಜಾತಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಿತರಾ ಸಿದ್ಧತ್ಥೇನ, “ರಾಹು ಜಾತೋ, ಬನ್ಧನಂ ಜಾತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತನಾಮತ್ತಾ ರಾಹುಲೋ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಯಥಾ ಚನ್ದಸೂರಿಯಾನಂ ವಿಮಾನಪಭಾಯ ಕಿಲಿಟ್ಠಕರಣೇನ ರಾಹು ಅಸುರಿನ್ದೋ ಉಪೇತೀತಿ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಮೇವಾಯಂ ಮಮ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮನಪಬ್ಬಜ್ಜಾದೀನಂ

ಅನ್ತರಾಯಂ ಕರೋನ್ತೋರಿವ ಜಾತೋ"ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ, "ರಾಹು ಜಾತೋತಿ ಆಹಾ"ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಅರಹಾ ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ** ಸೋ ತಾದಿಸೋ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಿಪಸ್ಸನಾಯಂ ಯುತ್ತಪ್ಪಯುತ್ತೋ ಅರಹಾ ಖೀಣಾಸವೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೩. **ಕಿಕೀವ ಅಣ್ಡಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯಾತಿ** ಅಣ್ಡಂ ಬೀಜಂ ರಕ್ಖಮಾನಾ ಕಿಕೀ ಸಕುಣೀ ಇವ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, **ಚಾಮರೀ ವಿಯ ವಾಲಧಿನ್ತಿ** ವಾಲಂ ರಕ್ಖಮಾನಾ ಕಣ್ಡಕೇಸು ವಾಲೇ ಲಗ್ಗನ್ತೇ ಭಿನ್ದನಭಯೇನ ಅನಾಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಮರಮಾನಾ ಚಾಮರೀ ವಿಯ ಜೀವಿತಮ್ಪಿ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಸೀಲಂ ಅಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ। **ನಿಪಕೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ** ನೇಪಕ್ಕಂ ವುಚ್ಚತಿ ಪಞ್ಞಾ, ತೇನ ನೇಪಕ್ಕೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ನಿಪಕೋ ಖಣ್ಡಛಿದ್ದಾದಿಭಾವಂ ಅಪಾಪೇತ್ವಾ ರಕ್ಖಣತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಏವಂ ಸೋ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರಣಮಕಾಸಿ। ಸೋ ಏವಂ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಏಕದಿವಸಂ ವಿವೇಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ **ಏವಂ ರಕ್ಖಿಂ ಮಹಾಮುನೀತಿ**ಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ರಾಹುಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಉಪಸೇನವಙ್ಗನ್ತಪುತ್ತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಂ ಭಗವನ್ತನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪಸೇನವಙ್ಗನ್ತಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥು ಅಧಿಕಾರಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ನಾಲಕಗಾಮೇ ರೂಪಸಾರೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, **ಉಪಸೇನೋತಿ**ಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಏಕವಸ್ಸಿಕೋ "ಅರಿಯಗಬ್ಭಂ ವಡ್ಢೇಮೀ"ತಿ ಏಕಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ। ಸತ್ಥಾರಾ ಚಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಅವಸ್ಸಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ಅತಿಲಹುಂ ಖೋ ತ್ವಂ, ಮೋಘಪುರಿಸ, ಬಾಹುಲ್ಲಾಯ ಆವತ್ತೋ"ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೭೫) ಗರಹಿತೋ "ಇದಾನಾಹಂ ಯದಿ ಪರಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸತ್ಥಾರಾ ಗರಹಿತೋ, ಪರಿಸಂಯೇವ ಪನ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸತ್ಥು ಪಸಾದಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅರಹಾ ಪನ ಹುತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಧುತಙ್ಗಧಮ್ಮೇ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತತಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ತದತ್ಥಾಯ ಸಮಾದಪೇಸಿ, ತೇನ ನಂ ಭಗವಾ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಕಲಹೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಚ ದ್ವಿಧಾಭೂತೇ ಏಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತಂ ಕಲಹಂ ಪರಿವಜ್ಜಿತುಕಾಮೇನ "ಏತರಹಿ ಖೋ ಕಲಹೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಚ ದ್ವಿಧಾಭೂತೋ, ಕಥಂ ನು ಖೋ ಮಯಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ವಿವೇಕವಾಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಸ ಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಕಥೇಸಿ। ಏವಂ ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಓವಾದದಾನಾಪದೇಸೇನ ಅತ್ತನೋ ತಥಾ ಪಟಿಪನ್ನಭಾವಂ ದೀಪೇನ್ತೋ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

೮೬. ಸೋ ಏವಂ ಪತ್ತಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಂ ಭಗವನ್ತನ್ತಿ**ಆದಿಮಾಹ। **ಪಬ್ಭಾರಮ್ಹಿ ನಿಸೀದನ್ತನ್ತಿ** ಪುರತೋ ಭಾರಂ ನಮಿತಂ ಓನಮಿತನ್ತಿ ಪಬ್ಭಾರಂ ವಿವೇಕಕಾಮಂ ವನಮಜ್ಝೇ ಸಯಂಜಾತಪಬ್ಬತಪಬ್ಭಾರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ **ನರುತ್ತಮಂ** ಭಗವನ್ತಂ ಅಹಂ **ಉಪಗಚ್ಛಿಂ** ಸಮೀಪಂ ಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೭. **ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫ ದಿಸ್ವಾತಿ** ತಥಾ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಸುಪುಪ್ಫಿತಂ ಕಣಿಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ। **ವಣ್ಟೇ ಛೇತ್ವಾನಹಂ ತದಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಕಾಲೇ ತಂ ಪುಪ್ಫಂ ವಣ್ಟೇ ವಣ್ಟಸ್ಮಿಂ ಛೇತ್ವಾನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾನ। **ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಛತ್ತಮ್ಹೀತಿ** ತೇನ

ಪುಪ್ಫೇನ ಛತ್ತಂ ಛಾದೇತ್ವಾ। **ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಭಿರೋಪಯಿನ್ತಿ** ಪಬ್ಭಾರೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮುದ್ಧನಿ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೮. ಪಿಣ್ಡಪಾತಞ್ಚ ಪಾದಾಸಿನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪಕಾರೇನ ಅದಾಸಿಂ ಭೋಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಮನ್ನಂ ಸುಭೋಜನ**ನ್ತಿ ಸುನ್ದರಭೋಜನಸಙ್ಖಾತಂ ಪರಮನ್ನಂ ಉತ್ತಮಾಹಾರಂ। **ಬುದ್ಧೇನ ನವಮೇ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಿವೇಕಟ್ಠಾನೇ ಬುದ್ಧೇನ ಸಹ ನವಮೇ ಅಟ್ಠ **ಸಮಣೇ** ಸಮಿತಪಾಪೇ ಖೀಣಾಸವಭಿಕ್ಖೂ ಭೋಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯಂ ವದನ್ತಿ ಸುಮೇಧೋತಿ ಯಂ ಗೋತಮಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ **ಭೂರಿಪಞ್ಞಂ** ಪಥವಿಸಮಾನಂ ಪಞ್ಞಂ **ಸುಮೇಧಂ** ಸುನ್ದರಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಾದಿಪಞ್ಞವನ್ತಂ। ಸುಮೇಧೋ ಇತಿ ಸುನ್ದರಪಞ್ಞೋ ಇತಿ ವದನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಇತೋ ಕಪ್ಪತೋ ಸತಸಹಸ್ಸೇ ಕಪ್ಪೇ ಏಸೋ ಗೋತಮೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಉಪಸೇನವಙ್ಗನ್ತಪುತ್ತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ರಟ್ಠಪಾಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ರಟ್ಠಪಾಲತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಾಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಘರಾವಾಸೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ರತನಕೋಟ್ಠಾಗಾರಕಮ್ಮಿಕೇನ ದಸ್ಸಿತಂ ಅಪರಿಮಾಣಂ ವಂಸಾನುಗತಂ ಧನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಂ ಏತ್ತಕಂ ಧನರಾಸಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತುಅಯ್ಯಕಪಯ್ಯಕಾದಯೋ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಮಯಾ ಪನ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಪಣದ್ಧಿಕಾದೀನಂ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಅಭಿಞ್ಞಾಲಾಭಿಂ ಏಕಂ ತಾಪಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇನ ದೇವಲೋಕಾಧಿಪಚ್ಚೇ ನಿಯೋಜಿತೋ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಭಿನ್ನಂ ರಟ್ಠಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ವೇನೇಯ್ಯಸತ್ತೇ ನಿಬ್ಬಾನಮಹಾನಗರಸಙ್ಖಾತಂ ಖೇಮನ್ತಭೂಮಿಂ ಸಮ್ಪಾಪೇಸಿ। ಅಥ ಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸೀದಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸತ್ಥಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವುತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ಥೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮಸ್ಸ ನಾಮ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇತೋ ದ್ವೇನವುತೇ ಕಪ್ಪೇ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸತ್ಥು ವೇಮಾತಿಕೇಸು ತೀಸು ರಾಜಪುತ್ತೇಸು ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೇಸು ತೇಸಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಸು ಸಹಾಯಕಿಚ್ಚಂ ಅಕಾಸಿ। ಏವಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ಬಹುಂ ಕುಸಲಂ ಉಪಚಿನಿತ್ವಾ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಥುಲ್ಲಕೋಟ್ಠಿಕನಿಗಮೇ ರಟ್ಠಪಾಲಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಭಿನ್ನಂ ರಟ್ಠಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತತ್ತಾ **ರಟ್ಠಪಾಲೋ**ತಿ ವಂಸಾನುಗತಮೇವ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ ವಡ್ಢನ್ತೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಯೋಬ್ಬನಪ್ಪತ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಪತಿರೂಪೇನ ದಾರೇನ ಸಂಯೋಜಿತೋ ಮಹನ್ತೇ ಚ ಯಸೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೋ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಸದಿಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ।

ಅಥ ಭಗವಾ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಥುಲ್ಲಕೋಟ್ಠಿಕಂ ಅನುಪಾಪುಣಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಟ್ಠಪಾಲೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಭತ್ತಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ಕಸಿರೇನ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆಣತ್ತಿಯಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅರಹತ್ತಂ ಪನ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಥುಲ್ಲಕೋಟ್ಠಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಪಿತು ನಿವೇಸನೇ ಆಭಿದೋಸಿಕಂ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಂ ಅಮತಂ ವಿಯ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಪಿತರಾ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಪಿತು ನಿವೇಸನೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೇ ಇತ್ಥಾಗಾರಜನೇ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ "ಕೀದಿಸಾ ನಾಮ ತಾ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಅಚ್ಛರಾಯೋ, ಯಾಸಂ ತ್ವಂ ಹೇತು ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಸೀ"ತಿಆದೀನಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೩೦೧) ವತ್ವಾ ಪಲೋಭನಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಆರದ್ಧೇ ತಸ್ಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅನಿಚ್ಚತಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತೋ -

"ಪಸ್ಸ ಚಿತ್ತಕತಂ ಬಿಮ್ಬಂ, ಅರುಕಾಯಂ ಸಮುಸ್ಸಿತಂ।
ಆತುರಂ ಬಹುಸಙ್ಕಪ್ಪಂ, ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಧುವಂ ಠಿತಿ॥

"ಪಸ್ಸ ಚಿತ್ತಕತಂ ರೂಪಂ, ಮಣಿನಾ ಕುಣ್ಡಲೇನ ಚ।
ಅಟ್ಠಿಂ ತಚೇನ ಓನದ್ಧಂ, ಸಹ ವತ್ಥೇಹಿ ಸೋಭತಿ॥

"ಅಲತ್ತಕಕತಾ ಪಾದಾ, ಮುಖಂ ಚುಣ್ಣಕಮಕ್ಖಿತಂ।
ಅಲಂ ಬಾಲಸ್ಸ ಮೋಹಾಯ, ನೋ ಚ ಪಾರಗವೇಸಿನೋ॥

"ಅಟ್ಠಾಪದಕತಾ ಕೇಸಾ, ನೇತ್ತಾ ಅಞ್ಜನಮಕ್ಖಿತಾ।
ಅಲಂ ಬಾಲಸ್ಸ ಮೋಹಾಯ, ನೋ ಚ ಪಾರಗವೇಸಿನೋ॥

"ಅಞ್ಜನೀವ ನವಾ ಚಿತ್ತಾ, ಪೂತಿಕಾಯೋ ಅಲಙ್ಕತೋ।
ಅಲಂ ಬಾಲಸ್ಸ ಮೋಹಾಯ, ನೋ ಚ ಪಾರಗವೇಸಿನೋ॥

"ಓದಹಿ ಮಿಗವೋ ಪಾಸಂ, ನಾಸದಾ ವಾಗುರಂ ಮಿಗೋ।
ಭುತ್ವಾ ನಿವಾಪಂ ಗಚ್ಛಾಮ, ಕನ್ದನ್ತೇ ಮಿಗಬನ್ಧಕೇ॥

"ಛಿನ್ನೋ ಪಾಸೋ ಮಿಗವಸ್ಸ, ನಾಸದಾ ವಾಗುರಂ ಮಿಗೋ।
ಭುತ್ವಾ ನಿವಾಪಂ ಗಚ್ಛಾಮ, ಸೋಚನ್ತೇ ಮಿಗಲುದ್ದಕೇ"ತಿ॥ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೩೦೨; ಥೇರಗಾ॰ ೭೬೯-೭೭೪)।

ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ। ಇಮಾ ಗಾಥಾ ವತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಕೋರಬ್ಯಸ್ಸ ಮಿಗಾಜಿನವನುಯ್ಯಾನೇ ಮಙ್ಗಲಸಿಲಾಪಟ್ಟೇ ನಿಸೀದಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಕಿರ ಪಿತಾ ಸತ್ತಸು ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇಸು ಅಗ್ಗಳಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ಮಲ್ಲೇ ಆಣಾಪೇಸಿ "ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ಮಾ ದೇಥ, ಕಾಸಾಯಾನಿ ಅಪನೇತ್ವಾ ಸೇತಕಾನಿ ನಿವಾಸಾಪೇಥಾ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಥೇರೋ ಆಕಾಸೇನ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ರಾಜಾ ಕೋರಬ್ಯೋ ಥೇರಸ್ಸ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ "ಇಧ, ಭೋ ರಟ್ಠಪಾಲ, ಪಬ್ಬಜನ್ತೋ ಬ್ಯಾಧಿಪಾರಿಜುಞ್ಞಂ ವಾ ಜರಾಭೋಗಞಾತಿಪಾರಿಜುಞ್ಞಂ ವಾ ಪತ್ತೋ ಪಬ್ಬಜತಿ, ತ್ವಂ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಪಾರಿಜುಞ್ಞಂ ಅನುಪಗತೋ ಏವ ಕಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಥೇರೋ "ಉಪನಿಯ್ಯತಿ ಲೋಕೋ ಅದ್ಧುವೋ, ಅತಾಣೋ ಲೋಕೋ ಅನಭಿಸ್ಸರೋ, ಅಸರಣೋ ಲೋಕೋ ಸಬ್ಬಂ ಪಹಾಯ ಗಮನೀಯಂ, ಊನೋ ಲೋಕೋ ಅತಿತ್ತೋ

ತಣ್ಹಾದಾಸೋ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೩೦೫) ಇಮೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ಧಮ್ಮುದ್ದೇಸಾನಂ ಅತ್ತನಾ ವಿದಿತಭಾವಂ ಕಥೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ದೇಸನಾಯ ಅನುಗೀತಿಂ ಕಥೇನ್ತೋ –

"ಪಸ್ಸಾಮಿ ಲೋಕೇ ಸಧನೇ ಮನುಸ್ಸೇ, ಲದ್ಧಾನ ವಿತ್ತಂ ನ ದದನ್ತಿ ಮೋಹಾ।
ಲುದ್ಧಾ ಧನಂ ಸನ್ನಿಚಯಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಭಿಯ್ಯೋವ ಕಾಮೇ ಅಭಿಪತ್ಥಯನ್ತಿ॥

"ರಾಜಾ ಪಸಯ್ಹಪ್ಪಥವಿಂ ವಿಜೇತ್ವಾ, ಸಸಾಗರನ್ತಂ ಮಹಿಮಾವಸನ್ತೋ।
ಓರಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಅತಿತ್ತರೂಪೋ, ಪಾರಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಸಪಿ ಪತ್ಥಯೇಥ॥

"ರಾಜಾ ಚ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸಾ, ಅವೀತತಣ್ಹಾ ಮರಣಂ ಉಪೇನ್ತಿ।
ಊನಾವ ಹುತ್ವಾನ ಜಹನ್ತಿ ದೇಹಂ, ಕಾಮೇಹಿ ಲೋಕಮ್ಹಿ ನ ಹತ್ಥಿ ತಿತ್ತಿ॥

"ಕನ್ದನ್ತಿ ನಂ ಞಾತೀ ಪಕಿರಿಯ ಕೇಸೇ, 'ಅಹೋ ವತಾ ನೋ ಅಮರಾ'ತಿ ಚಾಹು।
ವತ್ಥೇನ ನಂ ಪಾರುತಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ, ಚಿತಂ ಸಮೋಧಾಯ ತತೋ ಡಹನ್ತಿ॥

"ಸೋ ಡಯ್ಹತಿ ಸೂಲೇಹಿ ತುಜ್ಜಮಾನೋ, ಏಕೇನ ವತ್ಥೇನ ಪಹಾಯ ಭೋಗೇ।
ನ ಮೀಯಮಾನಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ತಾಣಾ, ಞಾತೀ ಚ ಮಿತ್ತಾ ಅಥ ವಾ ಸಹಾಯಾ॥

"ದಾಯಾದಕಾ ತಸ್ಸ ಧನಂ ಹರನ್ತಿ, ಸತ್ತೋ ಪನ ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನ ಕಮ್ಮಂ।
ನ ಮೀಯಮಾನಂ ಧನಮನ್ವೇತಿ ಕಿಞ್ಚಿ, ಪುತ್ತಾ ಚ ದಾರಾ ಚ ಧನಞ್ಚ ರಟ್ಠಂ॥

"ನ ದೀಘಮಾಯುಂ ಲಭತೇ ಧನೇನ, ನ ಚಾಪಿ ವಿತ್ತೇನ ಜರಂ ವಿಹನ್ತಿ।
ಅಪ್ಪಂ ಹಿದಂ ಜೀವಿತಮಾಹು ಧೀರಾ, ಅಸಸ್ಸತಂ ವಿಪ್ಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಂ॥

"ಅಡ್ಢಾ ದಲಿದ್ದಾ ಚ ಫುಸನ್ತಿ ಫಸ್ಸಂ, ಬಾಲೋ ಚ ಧೀರೋ ಚ ತಥೇವ ಫುಟ್ಠೋ।
ಬಾಲೋ ಹಿ ಬಾಲ್ಯಾ ವಧಿತೋವ ಸೇತಿ, ಧೀರೋ ಚ ನೋ ವೇಧತಿ ಫಸ್ಸಫುಟ್ಠೋ॥

"ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಪಞ್ಞಾವ ಧನೇನ ಸೇಯ್ಯಾ, ಯಾಯ ವೋಸಾನಮಿಧಾಧಿಗಚ್ಛತಿ।
ಅಬ್ಯೋಸಿತತ್ತಾ ಹಿ ಭವಾಭವೇಸು, ಪಾಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋತಿ ಮೋಹಾ॥

"ಉಪೇತಿ ಗಬ್ಭಞ್ಚ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ, ಸಂಸಾರಮಾಪಜ್ಜಪರಮ್ಪರಾಯ।
ತಸ್ಸಪ್ಪಪಞ್ಞೋ ಅಭಿಸದ್ದಹನ್ತೋ, ಉಪೇತಿ ಗಬ್ಭಞ್ಚ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ॥

"ಚೋರೋ ಯಥಾ ಸನ್ಧಿಮುಖೇ ಗಹೀತೋ, ಸಕಮ್ಮುನಾ ಹಞ್ಞತಿ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ।
ಏವಂ ಪಜಾ ಪೇಚ್ಚ ಪರಮ್ಹಿ ಲೋಕೇ, ಸಕಮ್ಮುನಾ ಹಞ್ಞತಿ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ॥

"ಕಾಮಾ ಹಿ ಚಿತ್ರಾ ಮಧುರಾ ಮನೋರಮಾ, ವಿರೂಪರೂಪೇನ ಮಥೇನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ।
ಆದೀನವಂ ಕಾಮಗುಣೇಸು ದಿಸ್ವಾ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋಮ್ಹಿ ರಾಜ॥

"ದುಮಪ್ಫಲಾನೀವ ಪತನ್ತಿ ಮಾಣವಾ, ದಹರಾ ಚ ವುಡ್ಢಾ ಚ ಸರೀರಭೇದಾ।

ಏತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾನ ಪಬ್ಬಜಿತೋಮ್ಹಿ ರಾಜ, ಅಪಣ್ಣಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಮೇವ ಸೇಯ್ಯೋ॥

“ಸದ್ಧಾಯಾಹಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಉಪೇತೋ ಜಿನಸಾಸನೇ।
ಅವಞ್ಝಾ ಮಯ್ಹಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ಅನಣೋ ಭುಞ್ಜಾಮಿ ಭೋಜನಂ॥

“ಕಾಮೇ ಆದಿತ್ತತೋ ದಿಸ್ವಾ, ಜಾತರೂಪಾನಿ ಸತ್ಥತೋ।
ಗಬ್ಭಾವೋಕ್ಕನ್ತಿತೋ ದುಕ್ಖಂ, ನಿರಯೇಸು ಮಹಬ್ಭಯಂ॥

“ಏತಮಾದೀನವಂ ಞತ್ವಾ, ಸಂವೇಗಂ ಅಲಭಿಂ ತದಾ।
ಸೋಹಂ ವಿದ್ಧೋ ತದಾ ಸನ್ತೋ, ಸಮ್ಪತ್ತೋ ಆಸವಕ್ಖಯಂ॥

“ಪರಿಚಿಣ್ಣೋ ಮಯಾ ಸತ್ಥಾ, ಕತಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನಂ।
ಓಹಿತೋ ಗರುಕೋ ಭಾರೋ, ಭವನೇತ್ತಿ ಸಮೂಹತಾ॥

“ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಅಗಾರಸ್ಮಾನಗಾರಿಯಂ।
ಸೋ ಮೇ ಅತ್ಥೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯೋ”ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೭೭೬-೭೯೩) -

ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ। ಏವಂ ಥೇರೋ ರಞ್ಞೋ ಕೋರಬ್ಯಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಮೇವ ಗತೋ। ಸತ್ಥಾ ಚ ಅಪರಭಾಗೇ ಅರಿಯಗಣಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಥೇರಂ ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ।

೯೭-೮. ಏವಂ ಸೋ ಥೇರೋ ಪತ್ತಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ವರನಾಗೋ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ರೂಪಕಾಯೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ವರೋ ಉತ್ತಮೋ ಸೇಟ್ಠೋ **ಈಸಾದನ್ತೋ** ರಥೀಸಾಸದಿಸದನ್ತೋ ಉರೂಳ್ಹವಾ ಭಾರವಹೋ ರಾಜಾರಹೋ ವಾ। **ಸೇತಚ್ಛತ್ತೋಪಸೋಭಿತೋ**ತಿ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧೇ ಉಸ್ಸಾಪಿತಸೇತಚ್ಛತ್ತೇನ ಉಪಸೇವಿತೋ ಸೋಭಮಾನೋ। ಪುನಪಿ ಕಿಂ ವಿಸಿಟ್ಠೋ ವರನಾಗೋ? **ಸಕಪ್ಪನೋ** ಹತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಸಹಿತೋ। **ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ** ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಸನತ್ಥಾಯ ಆರಾಮಂ ವಿಹಾರಂ **ಅಕಾರಯಿಂ** ಕಾರೇಸಿಂ।

೯೯. **ಚತುಪಞ್ಞಾಸಸಹಸ್ಸಾನೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾರಾಪಿತೇ ವಿಹಾರಬ್ಭನ್ತರೇ ಚತುಪಞ್ಞಾಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಾಸಾದಾನಿ ಚ ಅಹಂ ಅಕಾರಯಿಂ ಕಾರೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಹೋಘದಾನಂ ಕರಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರಸಹಿತಂ ಮಹೋಘಸದಿಸಂ ಮಹಾದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ **ಮಹೇಸಿನೋ** ಮುನಿನೋ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೦. **ಅನುಮೋದಿ ಮಹಾವೀರೋ**ತಿ ಚತುರಾಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಸತಸಹಸ್ಸೇಸು ಕಪ್ಪೇಸು ಅಬ್ಬೋಚ್ಛಿನ್ನಉಸ್ಸಾಹಸಙ್ಖಾತೇನ ವೀರಿಯೇನ ಮಹಾವೀರೋ **ಸಯಮ್ಭೂ** ಸಯಮೇವ ಭೂತೋ ಜಾತೋ ಲದ್ಧಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣೋ ಅಗ್ಗೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಪುಗ್ಗಲೋ **ಅನುಮೋದಿ** ವಿಹಾರಾನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। **ಸಬ್ಬೇ ಜನೇ ಹಾಸಯನ್ತೋ**ತಿ ಸಕಲಾನನ್ತಾಪರಿಮಾಣೇ ದೇವಮನುಸ್ಸೇ ಹಾಸಯನ್ತೋ ಸನ್ತುಟ್ಠೇ **ಕುರುಮಾನೋ** ಅಮತನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಚತುಸಚ್ಚಧಮ್ಮದೇಸನಂ **ದೇಸೇಸಿ** ಪಕಾಸೇಸಿ ವಿವರಿ ವಿಭಜಿ ಉತ್ತಾನೀ ಅಕಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೧. **ತಂ ಮೇ ವಿಯಾಕಾಸೀ**ತಿ ತಂ ಮಯ್ಹಂ ಕತಪುಞ್ಞಂ ಬಲಂ ವಿಸೇಸೇನ ಪಾಕಟಂ ಅಕಾಸಿ। **ಜಲಜುತ್ತಮನಾಮಕೋ**ತಿ ಜಲೇ ಜಾತಂ ಜಲಜಂ ಪದುಮಂ, ಪದುಮುತ್ತರನಾಮಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಜಲನುತ್ತಮನಾಯಕೋ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ

ಪಭಾಯ ಜಲನ್ತೀತಿ ಜಲನಾ, ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯದೇವಬ್ರಹ್ಮಾನೋ, ತೇಸಂ ಜಲನಾನಂ ಉತ್ತಮೋತಿ ಜಲನುತ್ತಮೋ। ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ನಾಯಕೋ ಉತ್ತಮೋತಿ ನಾಯಕೋ, ಸಮ್ಪಾರವನ್ತೇ ಸತ್ತೇ ನಿಬ್ಬಾನಂ ನೇತಿ ಪಾಪೇತೀತಿ ವಾ ನಾಯಕೋ, ಜಲನುತ್ತಮೋ ಚ ಸೋ ನಾಯಕೋ ಚಾತಿ **ಜಲನುತ್ತಮನಾಯಕೋ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ **ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಥ** ಪಾಕಟಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ರಟ್ಠಪಾಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಸೋಪಾಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಬ್ಭಾರಂ ಸೋಧಯನ್ತಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೋಪಾಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಬೀಜಪೂರಫಲಾನಿ ಸತ್ಥು ಉಪನೇಸಿ, ಪರಿಭುಞ್ಜಿ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥರಿ ಸಙ್ಘೇ ಚ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಸಲಾಕಭತ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘುದ್ದೇಸವಸೇನ ತಿಣ್ಣಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಖೀರಭತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಪುಞ್ಞೇಹಿ ಅಪರಾಪರಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವನ್ತೋ ಏಕದಾ ಮನುಸ್ಸಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಏಕಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಖೀರಭತ್ತಂ ಅದಾಸಿ।

ಏವಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಪರಿಬ್ಭಮನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಪುರಿಮಕಮ್ಮನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅಞ್ಞತರಾಯ ದುಗ್ಗತಿತ್ಥಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸಾ ತಂ ದಸಮಾಸೇ ಕುಚ್ಛಿನಾ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಪರಿಪಕ್ಕೇ ಗಬ್ಭೇ ವಿಜಾಯನಕಾಲೇ ವಿಜಾಯಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಮುಚ್ಛಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಬಹುವೇಲಂ ಮತಾ ವಿಯ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಞಾತಕಾ "ಮತಾ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಸುಸಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಚಿತಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ವಾತವುಟ್ಠಿಯಾ ಉಟ್ಠಿತಾಯ ಅಗ್ಗಿಂ ಅದತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ದಾರಕೋ ಪಚ್ಛಿಮಭವಿಕತ್ತಾ ದೇವತಾನುಭಾವೇನೇವ ಅರೋಗೋ ಹುತ್ವಾ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಮಾತಾ ಪನ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ದೇವತಾ ಮನುಸ್ಸರೂಪೇನುಪಗಮ್ಮ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುಸಾನಗೋಪಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ಕಾಲಂ ಪತಿರೂಪೇನ ಆಹಾರೇನ ಪೋಸೇಸಿ। ತತೋ ಪರಂ ಸುಸಾನಗೋಪಕೋ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ವಡ್ಢೇಸಿ। ಸೋ ತಥಾ ವಡ್ಢೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೇನ ಸುಪ್ಪಿಯೇನ ನಾಮ ದಾರಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೀಳನ್ತೋ ವಿಚರಿ। ತಸ್ಸ ಸುಸಾನೇ ಜಾತಸಂವಡ್ಢಭಾವತೋ **ಸೋಪಾಕೋ**ತಿ ಸಮಞ್ಞಾ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಂ ತಂ ಭಗವಾ ಪಚ್ಚೂಸವೇಲಾಯಂ ಞಾಣಜಾಲಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ವೇನೇಯ್ಯಬನ್ಧವೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋಗತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುಸಾನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ದಾರಕೋ ಪುಬ್ಬಹೇತುನಾ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪಿತರಾ "ಅನುಞ್ಞಾತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ ಪಿತರಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆನೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಪಿತಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಇಮಂ ದಾರಕಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಅನುಜಾನಿ, ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಭಗವಾ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ನಿಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ಮೇತ್ತಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುಸಾನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಮೇತ್ತಾಝಾನಂ ಪಾದಕಂ ಕತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸೋಸಾನಿಕಭಿಕ್ಖೂನಂ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "**ಯಥಾಪಿ ಏಕಪುತ್ತಸ್ಮಿ**"ನ್ತಿ (ಥೇರಗಾ॰ ೩೩) ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಏಕಪುತ್ತಕೇ ಪಿಯೇ ಮನಾಪೇ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಚ ಕುಸಲೀ ಏಕನ್ತಹಿತೇಸೀ ಭವೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಪುರತ್ಥಿಮಾದಿಭೇದಾಸು ಸಬ್ಬಾಸು ದಿಸಾಸು ಕಾಮಭವಾದಿಭೇದೇಸು ವಾ ಸಬ್ಬೇಸು ಭವೇಸು ದಹರಾದಿಭೇದಾಸು ಸಬ್ಬಾಸು ಅವತ್ಥಾಸುಪಿ ಠಿತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಸತ್ತೇಸು ಏಕನ್ತಹಿತೇಸಿತಾಯ ಕುಸಲೀ ಭವೇಯ್ಯ "ಮಿತ್ತೋ, ಉದಾಸಿನೋ, ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೋ"ತಿ ಸೀಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಸೀಮಾಯ ಸಮ್ಭೇದವಸೇನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಏಕರಸಂ ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇಯ್ಯಾತಿ

ಇಮಂ ಪನ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ “ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏವಂ ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇಯ್ಯಾಥ, ಯೇ ತೇ ಭಗವತಾ ‘ಸುಖಂ ಸುಪತೀ’ತಿಆದಿನಾ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧೧.೧೫; ಪರಿ॰ ೩೩೧; ಮಿ॰ ಪ॰ ೪.೪.೬) ಏಕಾದಸ ಮೇತ್ತಾನಿಸಂಸಾ ಚ ವುತ್ತಾ, ಏಕಂಸೇನ ತೇಸಂ ಭಾಗಿನೋ ಭವಥಾ”ತಿ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ।

೧೧೨. ಏವಂ ಸೋ ಪತ್ತಫಲಾಧಿಗಮೋ ಅತ್ತನೋ ಕತಪುಞ್ಞಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಪಬ್ಭಾರಂ ಸೋಧಯನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪಬ್ಭಾರ**ನ್ತಿ ಸಿಲಾಪಬ್ಬತಸ್ಸ ವಿವೇಕಟ್ಠಾನಂ, ತಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನುರೂಪತ್ತಾ ಇಟ್ಠಕಪಾಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾರಕವಾಟಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಸನತ್ಥಾಯ ಅದಾಸಿ, ಪಕಾರೇನ ಭರೋ ಪತ್ಥೇತಬ್ಬೋತಿ ಪಬ್ಭಾರೋ, ತಂ ಸೋಧಯನ್ತಸ್ಸ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ನಾಮ ಭಗವಾ **ಆಗಚ್ಛಿ** ಪಾಪುಣಿ।

೧೧೩. **ಬುದ್ಧಂ ಉಪಗತಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಏವಂ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಂ ದಿಸ್ವಾ **ತಾದಿನೋ** ಇಟ್ಠಾನಿಟ್ಠೇಸು ಅಕಮ್ಪಿಯಸಭಾವತ್ತಾ ತಾದಿಗುಣಯುತ್ತಸ್ಸ **ಲೋಕಜೇಟ್ಠಸ್ಸ** ಬುದ್ಧಸ್ಸ **ಸನ್ಥರಂ** ತಿಣಪಣ್ಣಾದಿಸನ್ಥರಂ ಕಟ್ಠತ್ಥರಂ **ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ** ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ **ಪುಪ್ಫಾಸನಂ** ಪುಪ್ಫಮಯಂ ಆಸನಂ ಅಹಂ ಅದಾಸಿಂ।

೧೧೪. **ಪುಪ್ಫಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಪುಪ್ಫಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಲೋಕನಾಯಕೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಭಗವಾ। **ಮಮಞ್ಚ ಗತಿಮಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಗತಿಂ ಆಯತಿಂ ಉಪ್ಪತ್ತಿಟ್ಠಾನಂ ಅಞ್ಞಾಯ ಜಾನಿತ್ವಾ **ಅನಿಚ್ಚತಂ** ಅನಿಚ್ಚಭಾವಂ **ಉದಾಹರಿ** ಕಥೇಸಿ।

೧೧೫. **ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾ**ತಿ ವತ ಏಕನ್ತೇನ ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಸಮೇಚ್ಚ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ಕರೀಯಮಾನಾ ಸಬ್ಬೇ ಸಪ್ಪಚ್ಚಯಧಮ್ಮಾ ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವಟ್ಠೇನ ಅನಿಚ್ಚಾ। **ಉಪ್ಪಾದವಯಧಮ್ಮಿನೋ**ತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಿನಸ್ಸನಸಭಾವಾ **ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ** ಪಾತುಭವಿತ್ವಾ ಏತೇ ಸಙ್ಖಾರಾ **ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ** ವಿನಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇಸಂ ವೂಪಸಮೋ ಸುಖೋ**ತಿ ತೇಸಂ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ವಿಸೇಸೇನ ಉಪಸಮೋ ಸುಖೋ, ತೇಸಂ ವೂಪಸಮಕರಂ ನಿಬ್ಬಾನಮೇವ ಏಕನ್ತಸುಖನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೬. **ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ**ತಿ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಜಾನನಕೋ ಭಗವಾ ಲೋಕಾನಂ ಜೇಟ್ಠೋ ವುಡ್ಢೋ ನರಾನಂ ಆಸಭೋ ಪಧಾನೋ ವೀರೋ ಇದಂ ಅನಿಚ್ಚಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ **ವತ್ವಾನ** ಕಥೇತ್ವಾ **ಅಮ್ಬರೇ** ಆಕಾಸೇ ಹಂಸರಾಜಾ ಇವ **ನಭಂ** ಆಕಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೭. **ಸಕಂ ದಿಟ್ಠಿಂ** ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಿಂ ಖನ್ತಿಂ ರುಚಿಂ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ **ಜಹಿತ್ವಾನ** ಪಹಾಯ। **ಭಾವಯಾನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಹ**ನ್ತಿ ಅನಿಚ್ಚೇ ಅನಿಚ್ಚನ್ತಿ ಪವತ್ತಸಞ್ಞಂ ಅಹಂ ಭಾವಯಿಂ ವಡ್ಢೇಸಿಂ ಮನಸಿ ಅಕಾಸಿಂ। **ತತ್ಥ ಕಾಲಂ ಕತೋ ಅಹ**ನ್ತಿ ತತ್ಥ ತಿಸ್ಸಂ ಜಾತಿಯಂ ತತೋ ಜಾತಿತೋ ಅಹಂ ಕಾಲಂ ಕತೋ ಮತೋ।

೧೧೮. **ದ್ವೇ ಸಮ್ಪತ್ತೀ ಅನುಭೋತ್ವಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಾ ದ್ವೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ। **ಸುಕ್ಕಮೂಲೇನ ಚೋದಿತೋ**ತಿ ಪುರಾಣಕುಸಲಮೂಲೇನ, ಮೂಲಭೂತೇನ ಕುಸಲೇನ ವಾ ಚೋದಿತೋ ಸಞ್ಚೋದಿತೋ। **ಪಚ್ಛಿಮೇ ಭವೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ**ತಿ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಭವೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಪಾಪುಣಿತೇ। **ಸಪಾಕಯೋನುಪಾಗಮಿ**ನ್ತಿ ಸಕಂ ಪಚಿತಭತ್ತಂ ಸಪಾಕಂ ಯೋನಿಂ ಉಪಾಗಮಿಂ। ಯಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಪಚಿತಭತ್ತಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಭುಞ್ಜನೀಯಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಚಣ್ಡಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಸ್ಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಸಾ ವುಚ್ಚತಿ ಸುನಖೋ, ಸುನಖೋಚ್ಛಿಟ್ಠಭತ್ತಭುಞ್ಜನಕಚಣ್ಡಾಲಕುಲೇ ಜಾತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಸೋಪಾಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಸುಮಙ್ಗಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಆಹುತಿಂ ಯಿಟ್ಠುಕಾಮೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸುಮಙ್ಗಲತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ. ಅಯಮ್ಪಾಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪಿಯದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾರಂ ನ್ಹತ್ವಾ ಏಕಚೀವರಂ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಅಪ್ಫೋಟೇಸಿ. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಅವಿದೂರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ತಾದಿಸೇನ ಕಮ್ಮನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ದಲಿದ್ದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ **ಸುಮಙ್ಗಲೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ. ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಖುಜ್ಜಕಾಸಿತನಙ್ಗಲಕುದ್ದಾಲಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಕಸಿಯಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ರಞ್ಞಾ ಪಸೇನದಿನಾ ಕೋಸಲೇನ ಭಗವತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಮಹಾದಾನೇ ಪವತ್ತಿಯಮಾನೇ ದಾನೂಪಕರಣಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದಧಿಘಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇ ಸಮಣಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ ಸುಖುಮವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ ಸುಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ನಿವಾತೇಸು ಸೇನಾಸನೇಸು ವಿಹರನ್ತಿ, ಯಂನೂನಾಹಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಮಹಾಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಬ್ಬಜಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ನಿವೇದೇಸಿ. ಸೋ ತಂ ಕರುಣಾಯನ್ತೋ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ. ಸೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಕವಿಹಾರೇ ನಿಬ್ಬಿನ್ನೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಬ್ಭಮಿತುಕಾಮೋ ಞಾತಿಗಾಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಕಚ್ಛಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಖೇತ್ತಂ ಕಸನ್ತೇ ಕಿಲಿಟ್ಠವತ್ಥನಿವತ್ಥೇ ಸಮನ್ತತೋ ರಜೋಕಿಣ್ಣಸರೀರೇ ವಾತಾತಪೇನ ಸುಸ್ಸನ್ತೇ ಖೇತ್ತಂ ಕಸ್ಸಕೇ ಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ "ಮಹನ್ತಂ ವತಿಮೇ ಸತ್ತಾ ಜೀವಿಕನಿಮಿತ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚನುಭವನ್ತೀ"ತಿ ಸಂವೇಗಂ ಪಟಿಲಭಿ. ಞಾಣಸ್ಸ ಪರಿಪಾಕಗತತ್ತಾ ಚಸ್ಸ ಯಥಾಗಹಿತಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ. ಸೋ ಅಞ್ಞತರಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಿವೇಕಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ.

೧೨೪. ಏವಂ ಸೋ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಆಹುತಿಂ ಯಿಟ್ಠುಕಾಮೋಹ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ. ತತ್ಥ **ಆಹುತಿ**ನ್ತಿ ಅನ್ನಪಾನಾದಿಅನೇಕವಿಧಂ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರೂಪಕರಣಂ. **ಯಿಟ್ಠುಕಾಮೋ**ತಿ ಯಜಿತುಕಾಮೋ, ದಾನಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಅಹಂ. **ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾನ ಭೋಜನ**ನ್ತಿ ಆಹಾರಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ನಿಪ್ಫಾದೇತ್ವಾ. **ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪಟಿಮಾನೇನ್ತೋ**ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇ ಸುದ್ಧಪಬ್ಬಜಿತೇ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ. **ವಿಸಾಲೇ ಮಾಳಕೇ ಠಿತೋ**ತಿ ಪರಿಸುದ್ಧಪಣ್ಡರಪುಲಿನತಲಾಭಿರಾಮೇ ವಿಪುಲೇ ಮಾಳಕೇ ಠಿತೋ.

೧೨೫-೭. **ಅಥದ್ದಸಾಸಿಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿಆದೀಸು **ಮಹಾಯಸಂ** ಮಹಾಪರಿವಾರಂ **ಸಬ್ಬಲೋಕಂ** ಸಕಲಸತ್ತಲೋಕಂ **ವಿನೇತಾನಂ** ವಿಸೇಸೇನ ನೇತಾರಂ ನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪಾಪಕಂ **ಸಯಮ್ಭುಂ** ಸಯಮೇವ ಭೂತಂ ಅನಾಚರಿಯಕಂ **ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲಂ** ಸೇಟ್ಠಪುಗ್ಗಲಂ ಭಗವನ್ತಂ ಭಗ್ಯವನ್ತಾದಿಗುಣಯುತ್ತಂ **ಜುತಿಮನ್ತಂ** ನೀಲಪೀತಾದಿಪಭಾಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಾವಕೇಹಿ **ಪುರಕ್ಖತಂ** ಪರಿವಾರಿತಂ **ಆದಿಚ್ಚಮಿವ** ಸೂರಿಯಮಿವ **ರೋಚನ್ತಂ** ಸೋಭಮಾನಂ **ರಥಿಯಂ** ವೀಥಿಯಂ ಪಟಿಪನ್ನಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪಿಯದಸ್ಸಿಂ ನಾಮ **ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ** ಅದ್ದಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ. **ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಬನ್ಧಞ್ಜಲಿಪುಟಂ ಸಿರಸಿ ಕತ್ವಾ **ಸಕಂ ಚಿತ್ತಂ** ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಂ **ಪಸಾದಯಿಂ** ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಗುಣೇ ಪಸಾದೇಸಿಂ ಪಸನ್ನಮಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ. **ಮನಸಾವ ನಿಮನ್ತೇಸಿ**ನ್ತಿ ಚಿತ್ತೇನ ಪವಾರೇಸಿಂ. **ಆಗಚ್ಛತು ಮಹಾಮುನೀ**ತಿ ಮಹಿತೋ ಪೂಜಾರಹೋ ಮುನಿ ಭಗವಾ ಮಮ ನಿವೇಸನಂ ಆಗಚ್ಛತು.

೧೨೮. **ಮಮ ಸಙ್ಕಪ್ಪಮಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ಞತ್ವಾ **ಲೋಕೇ** ಸತ್ತಲೋಕೇ **ಅನುತ್ತರೋ** ಉತ್ತರವಿರಹಿತೋ ಸತ್ಥಾ **ಖೀಣಾಸವಸಹಸ್ಸೇಹಿ** ಅರಹನ್ತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ **ಮಮ ದ್ವಾರಂ** ಮಯ್ಹಂ ಗೇಹದ್ವಾರಂ **ಉಪಾಗಮಿ** ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ.

೧೨೯. ತಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಏವಂ ನಮಕ್ಕಾರಮಕಾಸಿಂ. **ಪುರಿಸಾಜಞ್ಞ** ಪುರಿಸಾನಂ ಆಜಞ್ಞ, ಸೇಟ್ಠ, ಮಮ ನಮಕ್ಕಾರೋ **ತೇ** ತುಯ್ಹಂ **ಅತ್ಥು** ಭವತು. **ಪುರಿಸುತ್ತಮ** ಪುರಿಸಾನಂ ಉತ್ತಮ ಅಧಿಕಗುಣವಿಸಿಟ್ಠ **ತೇ** ತುಯ್ಹಂ ಮಮ ನಮಕ್ಕಾರೋ ಅತ್ಥು. **ಪಾಸಾದಂ** ಪಸಾದಜನಕಂ ಮಮ ನಿವೇಸನಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ **ಸೀಹಾಸನೇ** ಉತ್ತಮಾಸನೇ ನಿಸೀದತನ್ತಿ ಆಯಾಚಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ.

೧೩೦. **ದನ್ತೋ ದನ್ತಪರಿವಾರೋ**ತಿ ಸಯಂ ದ್ವಾರತ್ತಯೇನ ದನ್ತೋ ತಥಾ ದನ್ತಾಹಿ ಭಿಕ್ಖುಭಿಕ್ಖುನೀಉಪಾಸಕಉಪಾಸಿಕಾಸಙ್ಖಾತಾಹಿ ಚತೂಹಿ ಪರಿಸಾಹಿ ಪರಿವಾರಿತೋ। **ತಿಣ್ಣೋ ತಾರಯತಂ ವರೋ**ತಿ ಸಯಂ ತಿಣ್ಣೋ ಸಂಸಾರತೋ ಉತ್ತಿಣ್ಣೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ತಾರಯತಂ ತಾರಯನ್ತಾನಂ ವಿಸಿಟ್ಠಪುಗ್ಗಲಾನಂ ವರೋ ಉತ್ತಮೋ ಭಗವಾ ಮಮಾರಾಧನೇನ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ **ಪವರಾಸನೇ** ಉತ್ತಮಾಸನೇ **ನಿಸೀದಿ** ನಿಸಜ್ಜಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ।

೧೩೧. **ಯಂ ಮೇ ಅತ್ಥಿ ಸಕೇ ಗೇಹೇ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ಯಂ ಆಮಿಸಂ **ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ** ಸಮ್ಪಾದಿತಂ ರಾಸಿಕತಂ ಅತ್ಥಿ। **ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಾದಾಸಿ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ತಂ ಆಮಿಸಂ ಪಾದಾಸಿಂ ಪ-ಕಾರೇನ ಆದರೇನ ವಾ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಸನ್ನೋ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ದ್ವೀಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೨. **ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ** ಪಸಾದಿತಮನಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಸುಮನೋ ಸುನ್ದರಮನೋ। **ವೇದಜಾತೋ** ಜಾತವೇದೋ ಉಪ್ಪನ್ನಸೋಮನಸ್ಸೋ **ಕತಞ್ಜಲೀ** ಸಿರಸಿ ಠಪಿತಅಞ್ಜಲಿಪುಟೋ **ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಂ ನಮಸ್ಸಾಮಿ** ಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಣಾಮಂ ಕರೋಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಹೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸುಳಾರತಾ**ತಿ ಪಟಿವಿದ್ಧಚತುಸಚ್ಚಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಉಳಾರತಾ ಮಹನ್ತಭಾವೋ ಅಹೋ ಅಚ್ಛರಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೩. **ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಪಯಿರೂಪಾಸತ**ನ್ತಿ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತಾನಂ **ಭುಞ್ಜಂ** ಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಅನ್ತರೇ **ಖೀಣಾಸವಾ** ಅರಹನ್ತೋವ ಬಹೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತುಯ್ಹೇವೇಸೋ ಆನುಭಾವೋ**ತಿ ಏಸೋ ಆಕಾಸಚರಣಉಮ್ಮುಜ್ಜನನಿಮುಜ್ಜನಾದಿಆನುಭಾವೋ ತುಯ್ಹೇವ ತುಯ್ಹಂ ಏವ ಆನುಭಾವೋ, ನಾಞ್ಞೇಸಂ। **ಸರಣಂ ತಂ ಉಪೇಮಹ**ನ್ತಿ ತಂ ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಂ ತುವಂ ಸರಣಂ ತಾಣಂ ಲೇಣಂ ಪರಾಯನನ್ತಿ ಉಪೇಮಿ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಜಾನಾಮಿ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೪. ಲೋಕಜೇಟ್ಠೋ ನರಾಸಭೋ ಪಿಯದಸ್ಸೀ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಇಮಾ ಬ್ಯಾಕರಣಗಾಥಾ ಅಭಾಸಥ ಕಥೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸುಮಙ್ಗಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ದುತಿಯಸ್ಸ ಸೀಹಾಸನವಗ್ಗಸ್ಸ ವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಸುಭೂತಿವಗ್ಗೋ

೧. ಸುಭೂತಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸುಭೂತಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಮತ್ಥಕೇ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇಯೇವ ಪದುಮುತ್ತರೇ ಭಗವತಿ ಲೋಕನಾಥೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಸ್ಸ ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ **ನನ್ದಮಾಣವೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಾರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರಭೂತೇಹಿ ಚತುಚತ್ತಾಲೀಸಾಯ ಮಾಣವಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ತೇಪಿ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಝಾನಲಾಭಿನೋ ಅಹೇಸುಂ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಹಂಸವತೀನಗರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ನನ್ದತಾಪಸಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಜಟಿಲಾನಂ ಅರಹತ್ತೂಪನಿಸ್ಸಯಂ, ನನ್ದತಾಪಸಸ್ಸ ಚ ದ್ವೀಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಸಾವಕಟ್ಠಾನನ್ತರಸ್ಸ ಪತ್ಥನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾತೋವ ಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನಂ ಕತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಅಞ್ಞಂ ಕಞ್ಚಿ ಅನಾಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸೀಹೋ ವಿಯ ಏಕಚರೋ ನನ್ದತಾಪಸಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಸು ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗತೇಸು "ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಮೇ ಜಾನಾತೂ"ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ನನ್ದತಾಪಸಸ್ಸ ಆಕಾಸತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ನನ್ದತಾಪಸೋ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವಞ್ಚೇವ ಲಕ್ಖಣಪಾರಿಪೂರಿಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಮನ್ತೇ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ "ಇಮೇಹಿ ಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ನಾಮ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತೋ ರಾಜಾ ಹೋತಿ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ, ಪಬ್ಬಜನ್ತೋ ಲೋಕೇ ವಿವಟಚ್ಛದೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ ಬುದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಅಯಂ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಬುದ್ಧೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ನಿಸೀದಿ ಭಗವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ। ನನ್ದತಾಪಸೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಆಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚತುಚತ್ತಾಲೀಸಸಹಸ್ಸಜಟಿಲಾ ಪಣೀತಪಣೀತಾನಿ ಓಜವನ್ತಾನಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಸಮ್ಪತ್ತಾ ಬುದ್ಧಾನಞ್ಚೇವ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಚ ನಿಸಿನ್ನಾಕಾರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಆಹಂಸು – "ಆಚರಿಯ, ಮಯಂ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಹನ್ತತರೋ ನತ್ಥೀ'ತಿ ವಿಚರಾಮ, ಅಯಂ ಪನ ಪುರಿಸೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಹನ್ತತರೋ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ। ನನ್ದತಾಪಸೋ – "ತಾತಾ , ಕಿಂ ವದೇಥ, ತುಮ್ಹೇ ಸಾಸಪೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿಯೋಜನಸತಸಹಸ್ಸುಬ್ಬೇಧಂ ಸಿನೇರುಂ ಉಪಮೇತುಂ ಇಚ್ಛಥ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಾ ಮಂ ಉಪಮಿತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ತೇ ತಾಪಸಾ – "ಸಚೇ ಅಯಂ ಓರಕೋ ಅಭವಿಸ್ಸ, ನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ಏವಂ ಉಪಮಂ ಆಹರೇಯ್ಯ। ಯಾವ ಮಹಾವತಾಯಂ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ"ತಿ ಪಾದೇಸು ನಿಪತಿತ್ವಾ ಸಿರಸಾ ವನ್ದಿಂಸು। ಅಥ ತೇ ಆಚರಿಯೋ ಆಹ – "ತಾತಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ನತ್ಥಿ, ಭಗವಾ ಚ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾಯಂ ಇಧಾಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ಮಯಂ ಯಥಾಬಲಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ದಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಯಂ ಯಂ ಪಣೀತಂ ಫಲಾಫಲಂ ಆಭತಂ, ತಂ ತಂ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಸಹತ್ಥೇನೇವ ಧೋವಿತ್ವಾ ಸಯಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾರಾ ಫಲಾಫಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಮತ್ತೇ ದೇವತಾ ದಿಬ್ಬೋಜಂ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ತಾಪಸೋ ಉದಕಮ್ಪಿ ಸಯಮೇವ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಭೋಜನಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸತ್ಥರಿ ಸಬ್ಬೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಸಾರಣೀಯಂ ಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಆಗಚ್ಛತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸತ್ಥು ಚಿತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಖೀಣಾಸವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು।

ಅಥ ನನ್ದತಾಪಸೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ತಾತಾ, ಬುದ್ಧಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಾಸನಮ್ಪಿ ನೀಚಂ, ಸಮಣಸತಸಹಸ್ಸಸ್ಸಪಿ ಆಸನಂ ನತ್ಥಿ। ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಜ್ಜ ಉಳಾರಂ ಭಗವತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಪಬ್ಬತಪಾದತೋ

ವಣ್ಣಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಚಿನ್ತೇಯ್ಯತ್ತಾ ಇದ್ಧಿವಿಸಯಸ್ಸ ತೇ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ವಣ್ಣಗನ್ಧರಸಸಮ್ಪನ್ನಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ ಪುಪ್ಫಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸುಂ। ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ತಿಗಾವುತಂ, ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಡ್ಢಯೋಜನಾದಿಭೇದಂ, ಸಙ್ಘನವಕಸ್ಸ ಉಸಭಮತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸುಂ। ಏವಂ ಪಞ್ಞತ್ತೇಸು ಆಸನೇಸು ನನ್ದತಾಪಸೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಠಿತೋ, "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಇಮಂ ಪುಪ್ಫಾಸನಂ ಆರುಯ್ಹ ನಿಸೀದಥಾ"ತಿ ಆಹ। ನಿಸೀದಿ ಭಗವಾ ಪುಪ್ಫಾಸನೇ। ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸತ್ಥರಿ ಸತ್ಥು ಆಕಾರಂ ಞತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿಂಸು। ನನ್ದತಾಪಸೋ ಮಹನ್ತಂ ಪುಪ್ಫಛತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಧಾರೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ತಾಪಸಾನಂ ಅಯಂ ಸಕ್ಕಾರೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತೂ"ತಿ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಸತ್ಥು ಸಮಾಪನ್ನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿಂಸು। ತಥಾಗತೇ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರೋಧಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಕಾಲೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ವನಮೂಲಫಲಾಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸೇಸಕಾಲೇ ಬುದ್ಧಾನಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಂಸು। ನನ್ದತಾಪಸೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಮ್ಪಿ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಛತ್ತಂ ಧಾರೇನ್ತೋಯೇವ ಸತ್ತಾಹಂ ಪೀತಿಸುಖೇನೇವ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ನಿರೋಧತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಅರಣವಿಹಾರಿಅಙ್ಗೇನ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಙ್ಗೇನ ಚಾತಿ ದ್ವೀಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಏಕಂ ಸಾವಕಂ "ಇಸಿಗಣಸ್ಸ ಪುಪ್ಫಾಸನಾನುಮೋದನಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಪಟಿಲದ್ಧಮಹಾಲಾಭೋ ಮಹಾಯೋಧೋ ವಿಯ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಅತ್ತನೋ ವಿಸಯೇ ಠತ್ವಾ ತೇಪಿಟಕಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಮಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸತ್ಥಾ ಸಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸತ್ಥು ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಚತುಚತ್ತಾಲೀಸಸಹಸ್ಸತಾಪಸಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ - "ಏಥ ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ತೇಸಂ ತಾವದೇವ ಕೇಸಮಸ್ಸೂ ಅನ್ತರಧಾಯಿಂಸು । ಅಟ್ಠ ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಸರೀರೇ ಪಟಿಮುಕ್ಕಾವ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಿಕತ್ಥೇರಾ ವಿಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಪರಿವಾರಯಿಂಸು। ನನ್ದತಾಪಸೋ ಪನ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಚಿತ್ತತಾಯ ವಿಸೇಸಂ ನಾಧಿಗಞ್ಛಿ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ಅರಣವಿಹಾರಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ ಆರದ್ಧಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ - "ಅಹೋ ವತಾಹಮ್ಪಿ ಅನಾಗತೇ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಇಮಿನಾ ಸಾವಕೇನ ಲದ್ಧಗುಣಂ ಲಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉದಪಾದಿ। ಸೋ ತೇನ ವಿತಕ್ಕೇನ ಮಗ್ಗಫಲಪಟಿವೇಧಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ತಥಾಗತಂ ಪನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಸಮ್ಮುಖೇ ಠಿತೋ ಏವಮಾಹ - "ಭನ್ತೇ, ಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಇಸಿಗಣಸ್ಸ ಪುಪ್ಫಾಸನಾನುಮೋದನಾ ಕತಾ, ಕೋ ನಾಮಾಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಸನೇ"ತಿ? "ಅರಣವಿಹಾರಿಅಙ್ಗೇನ ಚ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಙ್ಗೇನ ಚ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ತೋ ಏಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಯ್ವಾಯಂ ಮಯಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಪುಪ್ಫಛತ್ತಂ ಧಾರೇನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೋ ಕತೋ, ತೇನ ಅಧಿಕಾರೇನ ಅಞ್ಞಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ನ ಪತ್ಥೇಮಿ, ಅನಾಗತೇ ಪನ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಅಯಂ ಥೇರೋ ವಿಯ ದ್ವೀಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಾವಕೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ "ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ತಾಪಸಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾ"ತಿ ಅನಾಗತಂಸಞಾಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮಿಜ್ಝನಕಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ, "ತಾಪಸ, ನ ತೇ ಅಯಂ ಪತ್ಥನಾ ಮೋಘಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅನಾಗತೇ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ನನ್ದತಾಪಸೋ ಯಾವ ಚಕ್ಖುಪಥಂ ನ ಸಮತಿಕ್ಕಮತಿ, ತಾವ ಸತ್ಥು ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ತತೋ ಪನ ಚುತೋ ಅಪರಾನಿಪಿ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಆರಞ್ಞಕೋವ ಅಹೋಸಿ, ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಆರಞ್ಞಕೋ ಹುತ್ವಾ ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ ಪೂರೇಸಿ। ಏತಂ ಕಿರ ವತ್ತಂ ಅಪರಿಪೂರೇತ್ವಾ ಮಹಾಸಾವಕಭಾವಂ ಪಾಪುಣನ್ತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ ಪನ ಆಗಮಟ್ಠಕಥಾಸು ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸೋ ವೀಸತಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಗತಪಚ್ಚಾಗತವತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಅಪರಾಪರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನವಸೇನ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಅನೇಕಸತಕ್ಖತ್ತುಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಪದೇಸರಾಜಾ ಚ ಹುತ್ವಾ ಉಳಾರಂ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸುಮನಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। **ಸುಭೂತೀ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ವೇಳುವನಪಟಿಗ್ಗಹಣಾದಿನಾ ಲೋಕಾನುಗ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಸೀತವನೇ ವಿಹಾಸಿ। ತದಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಉಟ್ಠಾನಕಂ ಭಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಹಾಯಸ್ಸ ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಸೀತವನೇ ವಿಹರನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಠಮದಸ್ಸನೇನೇವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ಯಾಚಿತ್ವಾ ತತೋ ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸಯೋಜನೇ ಮಗ್ಗೇ ಯೋಜನೇ ಯೋಜನೇ ಸತಸಹಸ್ಸಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ವಿಹಾರೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅಟ್ಠಕರೀಸಪ್ಪಮಾಣಂ ಜೇತಸ್ಸ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಉಯ್ಯಾನಭೂಮಿಂ ಕೋಟಿಸನ್ಥಾರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಭಗವತೋ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ವಿಹಾರಮಹದಿವಸೇ ಅಯಂ ಸುಭೂತಿಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸೇಟ್ಠಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸದ್ಧಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ದ್ವೇ ಮಾತಿಕಾ ಪಗುಣಾ ಕತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮೇತ್ತಾಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ಪಾದಕಂ ಕತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಯಸ್ಮಾ ಸತ್ಥಾರಾ ದೇಸಿತನಿಯಾಮೇನ ಅನೋದಿಸ್ಸಕಂ ಕತ್ವಾ ದೇಸೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅರಣವಿಹಾರೀನಂ ಅಗ್ಗೋ ನಾಮ ಜಾತೋ। ಯಸ್ಮಾ ಚ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಘರೇ ಘರೇ ಮೇತ್ತಾಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ "ಏವಂ ದಾಯಕಾನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ, ತಸ್ಮಾ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ನಾಮ ಜಾತೋ। ತೇನ ನಂ ಭಗವಾ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅರಣವಿಹಾರೀನಂ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾನಞ್ಚ ಯದಿದಂ ಸುಭೂತೀ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೧೯೮, ೨೦೧) ದ್ವಯಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಏವಮಯಂ ಮಹಾಥೇರೋ ಅತ್ತನಾ ಪೂರಿತಪಾರಮೀನಂ ಫಲಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಲೋಕೇ ಅಭಿಞ್ಞಾತೋ ಅಭಿಲಕ್ಖಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಜನಹಿತಾಯ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ರಾಜಗಹಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ರಾಜಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ಥೇರಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಇಧೇವ, ಭನ್ತೇ, ವಸಥ, ವಸನಟ್ಠಾನಂ ವೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ವಿಸ್ಸರಿ। ಥೇರೋ ಸೇನಾಸನಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ಥೇರಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಅವುಟ್ಠಿತಾಯ ಉಪದ್ದುತಾ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಂ ಅಕಂಸು। ರಾಜಾ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸತೀ"ತಿ ವೀಮಂಸನ್ತೋ "ಥೇರಸ್ಸ ಅಬ್ಭೋಕಾಸವಾಸೇನ ಮಞ್ಞೇ ನ ವಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಕುಟಿಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ "ಇಮಿಸ್ಸಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಣ್ಣಕುಟಿಯಂ ವಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಥೇರೋ ಕುಟಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಿಣಸನ್ಥಾರಕೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ। ತದಾ ದೇವೋ ಥೋಕಂ ಥೋಕಂ ಫುಸಾಯತಿ, ನ ಸಮ್ಮಾಧಾರಂ ಅನುಪವೇಚ್ಛತಿ। ಅಥ ಥೇರೋ ಲೋಕಸ್ಸ ಅವುಟ್ಠಿಕಭಯಂ ವಿಧಮಿತುಕಾಮೋ ಅತ್ತನೋ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಬಾಹಿರವತ್ಥುಕಸ್ಸ ಪರಿಸ್ಸಯಸ್ಸ ಅಭಾವಂ ಪವೇದೇನ್ತೋ "ಛನ್ನಾ ಮೇ ಕುಟಿಕಾ"ತಿ (ಥೇರಗಾ॰ ೧) ಗಾಥಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ ಥೇರಗಾಥಾಯಂ ವುತ್ತೋಯೇವ।

ಕಸ್ಮಾ ಪನೇತೇ ಮಹಾಥೇರಾ ಅತ್ತನೋ ಗುಣೇ ಪಕಾಸೇನ್ತೀತಿ? ಇಮಿನಾ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ ಅನಧಿಗತಪುಬ್ಬಂ ಪರಮಗಮ್ಭೀರಂ ಅತಿವಿಯ ಸನ್ತಂ ಪಣೀತಂ ಅತ್ತನಾ ಅಧಿಗತಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪೀತಿವೇಗಸಮುಸ್ಸಾಹಿತಉದಾನದೀಪನತ್ಥಂ ಸಾಸನಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಭಾವವಿಭಾವನತ್ಥಞ್ಚ ಪರಮಪ್ಪಿಚ್ಛಾ ಅರಿಯಾ ಅತ್ತನೋ ಗುಣೇ ಪಕಾಸೇನ್ತಿ। ಯಥಾ ತಂ ಲೋಕನಾಥೋ ಬೋಧನೇಯ್ಯಾನಂ ಅಜ್ಝಾಸಯವಸೇನ "ದಸಬಲಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ

ಚತುವೇಸಾರಜ್ಜವಿಸಾರದೋ"ತಿಆದಿನಾ (ಅಂ॰ ನಿ॰ ೧೦.೨೧; ಮ॰ ನಿ॰ ೧. ೧೪೮ ಅತ್ಥತೋ ಸಮಾನಂ) ಅತ್ತನೋ ಗುಣೇ ಪಕಾಸೇತಿ। ಏವಮಯಂ ಥೇರಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾಬ್ಯಾಕರಣಗಾಥಾಪಿ ಅಹೋಸೀತಿ।

೧. ಏವಂ ಸೋ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಪತ್ತಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೋ ಚ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಹಿಮಾಲಯಪಬ್ಬತಸ್ಸ **ಅವಿದೂರೇ** ಆಸನ್ನೇ ಸಮೀಪೇ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಗಮನಾಗಮನಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸಞ್ಚರಣಟ್ಠಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಸಭೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ**ತಿ ಪಬ್ಬತಾನಂ ಜೇಟ್ಠತ್ತಾ ನಾಮೇನ ನಿಸಭೋ ನಾಮ ಸೇಲಮಯಪಬ್ಬತೋ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಸ್ಸಮೋ ಸುಕತೋ ಮಯ್ಹ**ನ್ತಿ ತತ್ಥ ಪಬ್ಬತೇ ಮಯ್ಹಂ ವಸನತ್ಥಾಯ ಅಸ್ಸಮೋ ಅರಞ್ಞಾವಾಸೋ ಸುಟ್ಠು ಕತೋ। ಕುಟಿರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನವತಿಪರಿಕ್ಖೇಪಾದಿವಸೇನ ಸುನ್ದರಾಕಾರೇನ ಕತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಸುಮಾಪಿತಾ**ತಿ ಪಣ್ಣೇಹಿ ಛಾದಿತಾ ಸಾಲಾ ಮಯ್ಹಂ ನಿವಾಸನತ್ಥಾಯ ಸುಟ್ಠು ಮಾಪಿತಾ ನಿಟ್ಠಾಪಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨. **ಕೋಸಿಯೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಕತನಾಮಧೇಯ್ಯೇನ ಕೋಸಿಯೋ ನಾಮ। **ಉಗ್ಗತಾಪನೋ** ಪಾಕಟತಪೋ ಘೋರತಪೋ। **ಏಕಾಕಿಯೋ** ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅಭಾವಾ ಅಹಂ ಏವ ಏಕೋ। **ಅದುತಿಯೋ** ದುತಿಯತಾಪಸರಹಿತೋ **ಜಟಿಲೋ** ಜಟಾಧಾರೀ ತಾಪಸೋ **ತದಾ** ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ **ನಿಸಭೇ** ಪಬ್ಬತೇ **ವಸಾಮಿ** ವಿಹರಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩. **ಫಲಂ ಮೂಲಞ್ಚ ಪಣ್ಣಞ್ಚ, ನ ಭುಞ್ಜಾಮಿ ಅಹಂ ತದಾ**ತಿ ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಸಭಪಬ್ಬತೇ ವಸನಕಾಲೇ ತಿಣ್ಡುಕಾದಿಫಲಂ ಮುಳಾಲಾದಿಮೂಲಂ, ಕಾರಪಣ್ಣಾದಿಪಣ್ಣಞ್ಚ ರುಕ್ಖತೋ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ನ ಭುಞ್ಜಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಸತಿ ಕಥಂ ಜೀವತೀತಿ ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಪವತ್ತಂವ ಸುಪಾತಾಹ**ನ್ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ **ಪವತ್ತಂ** ಸಯಮೇವ ಜಾತಂ **ಸುಪಾತಂ** ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಪತಿತಂ ಪಣ್ಣಾದಿಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಅಹಂ **ತಾವದೇ** ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ **ಜೀವಾಮಿ** ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। "ಪವತ್ತಪಣ್ಡುಪಣ್ಣಾನೀ"ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ತಸ್ಸ ಸಯಮೇವ ಪತಿತಾನಿ **ಪಣ್ಡುಪಣ್ಣಾನಿ ರುಕ್ಖಪತ್ತಾನಿ** ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪. **ನಾಹಂ ಕೋಪೇಮಿ ಆಜೀವ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಜೀವಿತಂ ಚಜಮಾನೋಪಿ ಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಕುರುಮಾನೋಪಿ ತಣ್ಹಾವಸೇನ ಫಲಮೂಲಾದಿಆಹಾರಪರಿಯೇಸನಾಯ ಸಮ್ಮಾ ಆಜೀವಂ ನ ಕೋಪೇಮಿ ನ ನಾಸೇಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆರಾಧೇಮಿ ಸಕಂ ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಸಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಮನಂ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾಯ ಸನ್ತುಟ್ಠಿಯಾ ಚ ಆರಾಧೇಮಿ ಪಸಾದೇಮಿ। **ವಿವಜ್ಜೇಮಿ ಅನೇಸನ**ನ್ತಿ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮದೂತಕಮ್ಮಾದಿವಸೇನ ಅನೇಸನಂ ಅಯುತ್ತಪರಿಯೇಸನಂ ವಿವಜ್ಜೇಮಿ ದೂರಂ ಕರೋಮಿ।

೫. **ರಾಗೂಪಸಂಹಿತಂ ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಯದಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಮಮ ರಾಗೇನ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತದಾ ಸಯಮೇವ ಅತ್ತನಾಯೇವ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಾಮಿ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ವಿನೋದೇಮಿ। **ಏಕಗ್ಗೋ ತಂ ದಮೇಮಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾರಮ್ಮಣೇ ಅಗ್ಗೋ ಸಮಾಹಿತೋ ತಂ ರಾಗಚಿತ್ತಂ ದಮೇಮಿ ದಮನಂ ಕರೋಮಿ।

೬. **ರಜ್ಜಸೇ ರಜ್ಜನೀಯೇ ಚಾ**ತಿ ರಜ್ಜನೀಯೇ ಅಲ್ಲೀಯಿತಬ್ಬೇ ರೂಪಾರಮ್ಮಣಾದಿವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ರಜ್ಜಸೇ ಅಲ್ಲೀನೋ ಅಸಿ ಭವಸಿ। **ದುಸ್ಸನೀಯೇ ಚ ದುಸ್ಸಸೇ**ತಿ ದೂಸಿತಬ್ಬೇ ದೋಸಕರಣವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ದೂಸಕೋ ಅಸಿ। **ಮುಯ್ಹಸೇ ಮೋಹನೀಯೇ ಚಾ**ತಿ ಮೋಹಿತಬ್ಬೇ ಮೋಹಕರಣವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಮೋಯ್ಹಸಿ ಮೂಳ್ಹೋ ಅಸಿ ಭವಸಿ। ತಸ್ಮಾ ತುವಂ **ವನಾ** ವನತೋ ಅರಞ್ಞವಾಸತೋ **ನಿಕ್ಖಮಸ್ಸು** ಅಪಗಚ್ಛಾಹೀತಿ ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ದಮೇಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೪. **ತಿಮ್ಬರೂಸಕವಣ್ಣಾಭೋ**ತಿ ಸುವಣ್ಣತಿಮ್ಬರೂಸಕವಣ್ಣಾಭೋ, ಜಮ್ಬೋನದಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸುಭೂತಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಉಪವಾನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪವಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಾಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ದಲಿದ್ದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ತಸ್ಸ ಧಾತುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸದೇವನಾಗಗರುಳಕುಮ್ಭಣ್ಡಯಕ್ಖಗನ್ಧಬ್ಬೇಹಿ ಸತ್ತರತನಮಯೇ ಸತ್ತಯೋಜನಿಕೇ ಥೂಪೇ ಕತೇ ತತ್ಥ ಸುಧೋತಂ ಅತ್ತನೋ ಉತ್ತರಸಾಟಕಂ ವೇಳಗ್ಗೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಆಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಧಜಂ ಕತ್ವಾ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಮತಕೋ ನಾಮ ಯಕ್ಖಸೇನಾಪತಿ ದೇವೇಹಿ ಚೇತಿಯಪೂಜಾರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ಠಪಿತೋ ಅದಿಸ್ಸಮಾನಕಾಯೋ ತಂ ಆಕಾಸೇ ಧಾರೇನ್ತೋ ಚೇತಿಯಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ **ಉಪವಾನೋ**ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಜೇತವನಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ। ಯದಾ ಭಗವತೋ ಅಫಾಸು ಅಹೋಸಿ, ತದಾ ಥೇರೋ ಉಣ್ಹೋದಕಂ ತಥಾರೂಪಂ ಪಾನಕಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಭಗವತೋ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ತೇನಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ರೋಗೋ ವೂಪಸಮಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ।

೫೨. ಏವಂ ಸೋ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಅಧಿಗತಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಾನಂ **ಪಾರಗೂ** ಪರಿಯೋಸಾನಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗತೋ ಪತ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ** ಜಿತಪಞ್ಚಮಾರೋ ಭಗವಾ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಇವ ಛಬ್ಬಣ್ಣ ಬುದ್ಧರಂಸಿಯೋ **ಜಲಿತ್ವಾ** ಸಬ್ಬಲೋಕಂ ಧಮ್ಮಪಜ್ಜೋತೇನ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ **ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ** ಸುಟ್ಠು ಬುದ್ಧೋ ಅವಿಜ್ಜಾನಿದ್ದೂಪಗತಾಯ ಪಜಾಯ ಸವಾಸನಾಯ ಕಿಲೇಸನಿದ್ದಾಯ ಪಟಿಬುದ್ಧೋ ವಿಕಸಿತನೇತ್ತಪಙ್ಕಜೋ **ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ** ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ನಿಬ್ಬುತೋ ಅದಸ್ಸನಂ ಗತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೭. **ಜಙ್ಘಾ**ತಿ ಚೇತಿಯಕರಣಕಾಲೇ ಉಪಚಿನಿತಬ್ಬಾನಂ ಇಟ್ಠಕಾನಂ ಠಪನತ್ಥಾಯ, ನಿಬನ್ಧಿಯಮಾನಸೋಪಾನಪನ್ತಿ।

೬೮. **ಸುಧೋತಂ ರಜಕೇನಾಹ**ನ್ತಿ ವತ್ಥಧೋವಕೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸುಟ್ಠು ಧೋವಿತಂ ಸುವಿಸುದ್ಧಕತಂ, **ಉತ್ತರೇಯ್ಯಪಟಂ ಮಮ** ಉತ್ತರಸಾಟಕಂ ಅಹಂ ವೇಳಗ್ಗೇ ಲಗ್ಗಿತ್ವಾ ಧಜಂ ಕತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿಂ, **ಅಮ್ಬರೇ** ಆಕಾಸೇ ಉಸ್ಸಾಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಉಪವಾನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ತಿಸರಣಗಮನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಗರೇ ಬನ್ಧುಮತಿಯಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ತಿಸರಣಗಮನಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬನ್ಧುಮತೀನಗರೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಅನ್ಧಮಾತಾಪಿತರೋ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಅಹಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ನ ಲಭಾಮಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ತೀಣಿ ಸರಣಾನಿ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ , ಏವಂ ದುಗ್ಗತಿತೋ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ನಿಸಭಂ ನಾಮ

ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಗ್ಗಸಾವಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೀಣಿ ಸರಣಾನಿ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ ತಾನಿ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ತೇನೇವ ಕಮ್ಮೇನ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ತತೋ ಪರಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿನಗರೇ ಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋವ ದಾರಕೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಏಕಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥ ಏಕೋ ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಸರಣಾನಿ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಅತ್ತನೋ ರಕ್ಖಿತಾನಿ ಸರಣಾನಿ ಸರಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಂ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಂ ಭಗವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಸಿ।

೧೦೬. ಸೋ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತೋ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಗರೇ ಬನ್ಧುಮತಿಯಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಮಾತು ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಅಹು**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಭರಕೋ ಬನ್ಧುಮತೀನಗರೇ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೦೮. **ತಮನ್ಧಕಾರಪಿಹಿತಾ**ತಿ ಮೋಹನ್ಧಕಾರೇನ ಪಿಹಿತಾ ಛಾದಿತಾ। **ತಿವಿಧಗ್ಗೀಹಿ ಡಯ್ಹರೇ**ತಿ ರಾಗಗ್ಗಿದೋಸಗ್ಗಿಮೋಹಗ್ಗಿಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ತೀಹಿ ಅಗ್ಗೀಹಿ ಡಯ್ಹರೇ ಡಯ್ಹನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೪. **ಅಟ್ಠ ಹೇತೂ ಲಭಾಮಹ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠ ಕಾರಣಾನಿ ಸುಖಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಭೂತಾನಿ ಕಾರಣಾನಿ ಲಭಾಮಿ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ತಿಸರಣಗಮನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಪಞ್ಚಸೀಲಸಮಾದಾನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಗರೇ ಚನ್ದವತಿಯಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಞ್ಚಸೀಲಸಮಾದಾನಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪುರಿಮಭವೇ ಕತಾಕುಸಲಕಮ್ಮಾನುರೂಪೇನ ದಲಿದ್ದೋ ಹುತ್ವಾ ಅಪ್ಪನ್ನಪಾನಭೋಜನೋ ಪರೇಸಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವನ್ತೋ ಸಂಸಾರೇ ಆದೀನವಂ ಞತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋಪಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅಲಭಮಾನೋ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸ್ಸ ನಿಸಭತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿ। ದೀಘಾಯುಕಕಾಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸೀಲಂ ಪರಿಪಾಲೇಸಿ। ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಸೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವೇಸಾಲಿಯಂ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಂ ಸರಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ।

೧೩೪. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಉದಾನವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಗರೇ ಚನ್ದವತಿಯಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಭತಕೋ ಆಸಹಂ ತದಾ**ತಿ ತದಾ ಮಮ ಪುಞ್ಞಕರಣಕಾಲೇ ಅಹಂ ಭತಕೋ ಭತಿಯಾ ಕಮ್ಮಕಾರಕೋ ಆಸಿಂ ಅಹೋಸಿಂ। **ಪರಕಮ್ಮಾಯನೇ ಯುತ್ತೋ**ತಿ ಭತಿಯಾ ಪರೇಸಂ ಕಮ್ಮಕರಣೇ ಆಯುತ್ತೋ ಯೋಜಿತೋ ಓಕಾಸಾಭಾವೇನ ಸಂಸಾರತೋ ಮುಚ್ಚನತ್ಥಾಯ ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ನ ಲಭಾಮಿ।

೧೩೫. **ಮಹನ್ಧಕಾರಪಿಹಿತಾ**ತಿ ಮಹನ್ತೇಹಿ ಕಿಲೇಸನ್ಧಕಾರೇಹಿ ಪಿಹಿತಾ ಸಂವುತಾ ಥಕಿತಾ। **ತಿವಿಧಗ್ಗೀಹಿ ಡಯ್ಹರೇ**ತಿ ನರಕಗ್ಗಿಪೇತಗ್ಗಿಸಂಸಾರಗ್ಗಿಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ತೀಹಿ ಅಗ್ಗೀಹಿ ಡಯ್ಹನ್ತಿ। ಅಹಂ ಪನ ಕೇನ ಉಪಾಯೇನ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ವಿಸಂಯುತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೭. **ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ** ಅನ್ನಪಾನಾದಿದಾತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ವತ್ಥು ಮಯ್ಹಂ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಸಾಭಾವೇನ ಅಹಂ **ವರಾಕೋ** ದುಕ್ಖಿತೋ **ಭತಕೋ** ಭತಿಯಾ ಜೀವನಕೋ **ಯಂನೂನಾಹಂ ಪಞ್ಚಸೀಲಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯಂ ಪರಿಪೂರಯ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪರಿಪೂರೇನ್ತೋ ಯಂನೂನ ರಕ್ಖೇಯ್ಯಂ ಸಾಧುಕಂ ಭದ್ದಕಂ ಸುನ್ದರಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಪಾಲೇಯ್ಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೮. **ಸ್ವಾಹಂ ಯಸಮನುಭವಿ**ನ್ತಿ ಸೋ ಅಹಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅನುಭವಿಂ ತೇಸಂ ಸೀಲಾನಂ ವಾಹಸಾ ಆನುಭಾವೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಪ್ಪಕೋಟಿಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಸೀಲಾನಂ ಫಲಂ ಕಿತ್ತೇನ್ತೋ ಏಕಕೋಟ್ಠಾಸಮೇವ **ಕಿತ್ತಯೇ** ಪಾಕಟಂ ಕರೇಯ್ಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಪಞ್ಚಸೀಲಸಮಾದಾನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಅನ್ನಸಂಸಾವಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನ್ನಸಂಸಾವಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಮಣ್ಡಲೋಪಸೋಭಿತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ವರಅನ್ನಪಾನೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪವಾರೇತ್ವಾ ಭೋಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಅಪರಾಪರಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞನಾಮವಸೇನ **ಅನ್ನಸಂಸಾವಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟನಾಮೋ ಅಹೋಸಿ।

೧೫೫-೭. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ "ಏವಂ ಮಯಾ ಇಮಿನಾ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಾನುಭಾವೇನ ಪತ್ತಂ ಅರಹತ್ತ"ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಉದಾನವಸೇನ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ । ತತ್ಥ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ವಿಯ ವಣ್ಣೋ ಯಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸೋಯಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ, ತಂ **ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ** ಸಿದ್ಧತ್ಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಅನ್ತರಾಪಣೇ**ತಿ ವೇಸ್ಸಾನಂ ಆಪಣಪನ್ತೀನಂ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಗಚ್ಛಮಾನಂ। **ಕಞ್ಚನಗ್ಘಿಯಸಂಕಾಸ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣತೋರಣಸದಿಸಂ **ಬಾತ್ತಿಂಸವರಲಕ್ಖಣಂ** ದ್ವತ್ತಿಂಸವರಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನಂ **ಲೋಕಪಜ್ಜೋತಂ** ಸಕಲಲೋಕದೀಪಭೂತಂ **ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯಂ** ಪಮಾಣವಿರಹಿತಂ **ಅನೋಪಮಂ** ಉಪಮಾವಿರಹಿತಂ **ಜುತಿನ್ಧರಂ** ಪಭಾಧಾರಂ ನೀಲಪೀತಾದಿಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಂಸಿಯೋ ಧಾರಕಂ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ದಿಸ್ವಾ **ಪರಮಂ** ಉತ್ತಮಂ ಪೀತಿಂ **ಅಲತ್ಥಂ** ಅಲಭಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಅನ್ನಸಂಸಾವಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಧೂಪದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಧೂಪದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥೇ ಭಗವತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ಚನ್ದನಾಗರುಕಾಳಾನುಸಾರಿಆದಿನಾ ಕತೇಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಧೂಪೇಹಿ ಧೂಪಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ

ಅನುಭವನ್ತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಭವೇ ಪೂಜನೀಯೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಾನುಭಾವೇನ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಕತಧೂಪಪೂಜಾಪುಞ್ಞತ್ತಾ ನಾಮೇನ **ಧೂಪದಾಯಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪಾಕಟೋ। ಸೋ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಸಿದ್ಧೋ ಪರಿಪುಣ್ಣೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಾದಿಗುಣಸಙ್ಖಾತೋ ಅತ್ಥೋ ಪಯೋಜನಂ ಯಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸೋಯಂ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ, ತಸ್ಸ **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ** ಭಗ್ಯಾದಿಗುಣವನ್ತಸ್ಸ ಲೋಕಜೇಟ್ಠಸ್ಸ ಸಕಲಲೋಕುತ್ತಮಸ್ಸ **ತಾದಿನೋ** ಇಟ್ಠಾನಿಟ್ಠೇಸು ತಾದಿಸಸ್ಸ ಅಚಲಸಭಾವಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಧೂಪದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಪುಲಿನಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪುಲಿನಪೂಜಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಬೋಧಿಯಙ್ಗಣೇಸು ಪುರಾಣವಾಲುಕಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ನವಂ ಮುತ್ತಾದಲಸದಿಸಪಣ್ಡರಪುಲಿನಂ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಮಾಳಕಂ ಅಲಙ್ಕರಿ। ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಸೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ರತನೇಹಿ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನೇ ಅನೇಕಯೋಜನೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಸತ್ತರತನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಾಪರಂ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಕತಪುಞ್ಞನಾಮಸದಿಸೇನ ನಾಮೇನ **ಪುಲಿನಪೂಜಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೧೬೫. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ವಿವಿಧಂ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಿಪಸ್ಸೀ, ವಿವಿಚ್ಚ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಾ ವಿಪಸ್ಸೀ, ವಿವಿಧೇ ಅತ್ತತ್ಥಪರತ್ಥಾದಿಭೇದೇ ಅತ್ಥೇ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಾ ವಿಪಸ್ಸೀ, ವಿವಿಧೇ ವೋಹಾರಪರಮತ್ಥಾದಿಭೇದೇ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಾ ವಿಪಸ್ಸೀ, ತಸ್ಸ **ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಬೋಧಿಯಾ ಪಾದಪುತ್ತಮೇ** ಉತ್ತಮೇ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮಣ್ಡಲಮಾಳಕೇ **ಪುರಾಣಪುಲಿನಂ** ವಾಲುಕಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸುದ್ಧಂ ಪಣ್ಡರಂ ಪುಲಿನಂ **ಆಕಿರಿಂ** ಸನ್ಥರಿಂ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಪುಲಿನಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಉತ್ತಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಚನ್ದಭಾಗಾನದೀತೀರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉತ್ತಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಚನ್ದಭಾಗಾನದಿಯಂ ಸುಸುಮಾರೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ನದೀತೀರಂ ಉಪಗತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಪಾರಂ ನೇತುಕಾಮೋ ತೀರಸಮೀಪೇಯೇವ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪಾದೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ತುಟ್ಠೋ ಉದಗ್ಗೋ ಪೀತಿವೇಗೇನ ಮಹುಸ್ಸಾಹೋ ಹುತ್ವಾ ಸೋತಂ ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಸೀಘೇನ ಜವೇನ ಭಗವನ್ತಂ ಪರತೀರಂ ನೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದಂ ಞತ್ವಾ ‘‘ಅಯಂ ಇತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತಿ , ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇತೋ ಚತುನ್ನವುತಿಕಪ್ಪೇ ಅಮತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸೋ ತಥಾ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, **ಉತ್ತಿಯೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ "ಅಮತಂ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸೀಲದಿಟ್ಠೀನಂ ಅವಿಸೋಧಿತತ್ತಾ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಅಞ್ಞಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಙ್ಖೇಪೇನ ಓವಾದಂ ಯಾಚಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ತಸ್ಸ , "ತಸ್ಮಾತಿಹ ತ್ವಂ, ಉತ್ತಿಯ, ಆದಿಮೇವ ವಿಸೋಧೇಹೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೩೮೧) ಸಙ್ಖೇಪೇನೇವ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿ। ತಸ್ಸ ಆರದ್ಧವಿಪಸ್ಸಕಸ್ಸ ಆಬಾಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಆಬಾಧೇ ಜಾತಸಂವೇಗೋ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭವತ್ಥುಂ ಇತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧೮೯. ಏವಂ ಸೋ ಕತಸಮ್ಭಾರಾನುರೂಪೇನ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಚನ್ದಭಾಗಾನದೀತೀರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಚನ್ದಭಾಗಾನದೀತೀರೇ**ತಿ ಪರಿಸುದ್ಧಪಣ್ಡರಪುಲಿನತಲೇಹಿ ಚ ಪಭಾಸಮ್ಪನ್ನಪಸನ್ನಮಧುರೋದಕಪರಿಪುಣ್ಣತಾಯ ಚ ಚನ್ದಪ್ಪಭಾಕಿರಣಸಸ್ಸಿರೀಕಾಭಾ ನದಮಾನಾ ಸದ್ದಂ ಕುರುಮಾನಾ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಚನ್ದಭಾಗಾನದೀ, ತಸ್ಸಾ ಚನ್ದಭಾಗಾನದಿಯಾ ತೀರೇ ಸುಸುಮಾರೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ಥ **ಸುಸುಮಾರೋ**ತಿ ಖುದ್ದಕಮಚ್ಛಗುಮ್ಬೇ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮಾರೇತೀತಿ ಸುಸುಮಾರೋ, ಚಣ್ಡಮಚ್ಛೋ ಕುಮ್ಭೀಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಭೋಜನಪಸುತೋಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಸಭೋಜನೇ ಸಕಗೋಚರೇ ಪಸುತೋ ಬ್ಯಾವಟೋ। **ನದೀತಿತ್ಥಂ ಅಗಚ್ಛಹ**ನ್ತಿ ಭಗವತೋ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಅಹಂ ನದೀತಿತ್ಥಂ ಅಗಚ್ಛಿಂ ಪತ್ತೋಮ್ಹಿ।

೧೯೦. **ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ತಮ್ಹಿ ಸಮಯೇ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಮಮ ತಿತ್ಥಗಮನಕಾಲೇ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಭಗವಾ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲೋ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಜೇಟ್ಠೋ ಸೇಟ್ಠೋ **ಸಯಮ್ಭೂ** ಸಯಮೇವ ಭೂತೋ ಜಾತೋ ಬುದ್ಧಭೂತೋ ಸೋ ಭಗವಾ ನದಿಂ ತರಿತುಕಾಮೋ ನದೀತೀರಂ ಉಪಾಗಮಿ।

೧೯೧. **ಪೇತ್ತಿಕಂ ವಿಸಯಂ ಮಯ್ಹ**ನ್ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತುಪಿತಾಮಹಾದೀಹಿ ಪರಮ್ಪರಾನೀತಂ, ಯದಿದಂ ಸಮ್ಪತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಮಹಾನುಭಾವಾನಂ ತರಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೩. **ಮಮ ಉಗ್ಗಜ್ಜನಂ ಸುತ್ವಾ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಉಗ್ಗಜ್ಜನಂ ಆರಾಧನಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಮುನಿ ಭಗವಾ ಅಭಿರುಹೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಉತ್ತಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಏಕಞ್ಜಲಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಏಕಞ್ಜಲಿಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪೂಜನೀಯೋ ಹುತ್ವಾ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞವಸೇನ **ಏಕಞ್ಜಲಿಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೧೮೦. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ತಂ ಹತ್ಥತಲೇ ಆಮಲಕಂ ವಿಯ ದಿಸ್ವಾ ಉದಾನವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಸತ್ಥವಾಹಗ್ಗ**ನ್ತಿ ವಾಣಿಜೇ ಕನ್ತಾರಾ ವಹತಿ ತಾರೇತೀತಿ ಸತ್ಥವಾಹೋ । ವಾಳಕನ್ತಾರಾ ಚೋಳಕನ್ತಾರಾ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಕನ್ತಾರಾ ನಿರುದಕಕನ್ತಾರಾ ಯಕ್ಖಕನ್ತಾರಾ ಅಪ್ಪಭಕ್ಖಕನ್ತಾರಾ ಚ ತಾರೇತಿ ಉತ್ತಾರೇತಿ ಪತಾರೇತಿ ನಿತ್ತಾರೇತಿ ಖೇಮನ್ತಭೂಮಿಂ ಪಾಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೋ ಸೋ? ವಾಣಿಜಜೇಟ್ಠಕೋ। ಸತ್ಥವಾಹಸದಿಸತ್ತಾ ಅಯಮ್ಪಿ ಭಗವಾ ಸತ್ಥವಾಹೋ। ತಥಾ ಹಿ ಸೋ ತಿವಿಧಂ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ಥಯನ್ತೇ ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರೇ ಸತ್ತೇ ಜಾತಿಕನ್ತಾರಾ ಜರಾಕನ್ತಾರಾ ಬ್ಯಾಧಿಕನ್ತಾರಾ ಮರಣಕನ್ತಾರಾ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಕನ್ತಾರಾ ಚ ಸಬ್ಬಸ್ಮಾ ಸಂಸಾರಕನ್ತಾರಾ ಚ ತಾರೇತಿ ಉತ್ತಾರೇತಿ ಪತಾರೇತಿ ನಿತ್ತಾರೇತಿ ನಿಬ್ಬಾನಥಲಂ ಪಾಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸತ್ಥವಾಹೋ ಚ ಸೋ ಅಗ್ಗೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಪಧಾನೋ ಚಾತಿ ಸತ್ಥವಾಹಗ್ಗೋ, ತಂ **ಸತ್ಥವಾಹಗ್ಗಂ** ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನರವರಂ ವಿನಾಯಕ**ನ್ತಿ ನರಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಅಸಿಥಿಲಪರಕ್ಕಮೋತಿ ನರವೀರೋ, ತಂ। ವಿಸೇಸೇನ ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರೇ ಸತ್ತೇ ನೇತಿ ನಿಬ್ಬಾನಪುರಂ ಪಾಪೇತೀತಿ ವಿನಾಯಕೋ, ತಂ।

೧೮೧. **ಅದನ್ತದಮನಂ ತಾದಿ**ನ್ತಿ ರಾಗದೋಸಮೋಹಾದಿಕಿಲೇಸಸಮ್ಪಯುತ್ತತ್ತಾ ಕಾಯವಚೀಮನೋದ್ವಾರೇಹಿ ಅದನ್ತೇ ಸತ್ತೇ ದಮೇತೀತಿ ಅದನ್ತದಮನೋ, ತಂ। ಇಟ್ಠಾನಿಟ್ಠೇಸು ಅಕಮ್ಪಿಯತಾದಿಗುಣಯುತ್ತೋತಿ ತಾದೀ, ತಂ। **ಮಹಾವಾದಿಂ ಮಹಾಮತಿ**ನ್ತಿ ಸಕಸಮಯಪರಸಮಯವಾದೀನಂ ಅನ್ತರೇ ಅತ್ತನಾ ಸಮಧಿಕಪುಗ್ಗಲವಿರಹಿತತ್ತಾ ಮಹಾವಾದೀ , ಮಹತೀ ಪಥವಿಸಮಾನಾ ಮೇರುಸಮಾನಾ ಚ ಮತಿ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಮಹಾಮತಿ, ತಂ **ಮಹಾವಾದಿಂ ಮಹಾಮತಿಂ** ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಂ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಏಕಞ್ಜಲಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಖೋಮದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಗರೇ ಬನ್ಧುಮತಿಯಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಖೋಮದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ರತನತ್ತಯಮಾಮಕೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಖೋಮದುಸ್ಸೇನ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತದೇವ ಮೂಲಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಛಸು ದೇವೇಸು ಅಪರಾಪರಂ ದಿಬ್ಬಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಆದಿಅನೇಕವಿಧಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಪರಿಪಾಕಗತೇ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಕತಪುಞ್ಞನಾಮೇನ **ಖೋಮದಾಯಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೧೮೪. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ನಗರೇ ಬನ್ಧುಮತಿಯಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಬನ್ಧು ವುಚ್ಚತಿ ಞಾತಕೋ, ತೇ ಬನ್ಧೂ ಯಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಙ್ಘಟಿತಾ ವಸನ್ತಿ, ತಂ ನಗರಂ "ಬನ್ಧುಮತೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ರೋಪೇಮಿ ಬೀಜಸಮ್ಪದ**ನ್ತಿ ದಾನಸೀಲಾದಿಪುಞ್ಞಬೀಜಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ರೋಪೇಮಿ ಪಟ್ಠಪೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಖೋಮದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ತತಿಯಸ್ಸ ಸುಭೂತಿವಗ್ಗಸ್ಸ ವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಚತುಭಾಣವಾರವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಕುಣ್ಡಧಾನವಗ್ಗೋ

೧. ಕುಣ್ಡಧಾನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸತ್ತಾಹಂ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕುಣ್ಡಧಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುತ್ತನಯೇನ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಠಮಂ ಸಲಾಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ತದನುರೂಪಂ ಪುಞ್ಞಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಚರಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಮನೋಸಿಲಾಚುಣ್ಣಪಿಞ್ಜರಂ ಮಹನ್ತಂ ಕದಲಿಫಲಕಣ್ಣಿಕಂ ಉಪನೇಸಿ, ತಂ ಭಗವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಏಕಾದಸಕ್ಖತ್ತುಂ ದೇವೇಸು ದೇವರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಚತುವೀಸತಿವಾರೇ ಚ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ।

ಸೋ ಏವಂ ಅಪರಾಪರಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಭುಮ್ಮದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ದೀಘಾಯುಕಬುದ್ಧಾನಞ್ಚ ನಾಮ ನ ಅನ್ವದ್ಧಮಾಸಿಕೋ ಉಪೋಸಥೋ ಹೋತಿ। ತಥಾ ಹಿ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಛಬ್ಬಸ್ಸನ್ತರೇ ಛಬ್ಬಸ್ಸನ್ತರೇ ಉಪೋಸಥೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಸ್ಸಪದಸಬಲೋ ಪನ ಛಟ್ಠೇ ಛಟ್ಠೇ ಮಾಸೇ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಓಸಾರೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಓಸಾರಣಕಾಲೇ ದಿಸಾವಾಸಿಕಾ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಉಪೋಸಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಅಯಂ ಭುಮ್ಮದೇವತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಇಮೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಮೇತ್ತಿ ಅತಿವಿಯ ದಳ್ಹಾ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭೇದಕೇ ಸತಿ ಭಿಜ್ಜೇಯ್ಯ, ನ ಭಿಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ತೇಸಂ ಓಕಾಸಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ತೇಸಂ ಅವಿದೂರೇ ಗಚ್ಛತಿ।

ಅಥೇಕೋ ಥೇರೋ ಏಕಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪತ್ತಚೀವರಂ ದತ್ವಾ ಸರೀರವಳಞ್ಜನತ್ಥಂ ಉದಕಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧೋತಹತ್ಥಪಾದೋ ಹುತ್ವಾ ಗುಮ್ಬಸಮೀಪತೋ ನಿಕ್ಖಮತಿ। ಭುಮ್ಮದೇವತಾ ತಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಉತ್ತಮರೂಪಾ ಇತ್ಥೀ ಹುತ್ವಾ ಕೇಸೇ ವಿಧುನಿತ್ವಾ ಸಂವಿಧಾಯ ಬನ್ಧನ್ತೀ ವಿಯ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪಂಸುಂ ಪುಞ್ಛಮಾನಾ ವಿಯ ಸಾಟಕಂ ಸಂವಿಧಾಯ ನಿವಾಸಯಮಾನಾ ವಿಯ ಚ ಹುತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪದಾನುಪದಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಗುಮ್ಬತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ । ಏಕಮನ್ತೇ ಠಿತೋ ಸಹಾಯಕತ್ಥೇರೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾವ ದೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ "ನಟ್ಠೋ ದಾನಿ ಮೇ ಇಮಿನಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ದೀಘರತ್ತಾನುಗತೋ ಸಿನೇಹೋ, ಸಚಾಹಂ ಏವಂವಿಧಭಾವಂ ಜಾನೇಯ್ಯಂ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂಯೇವ ನಂ "ಗಣ್ಹಾಹಾವುಸೋ, ತುಯ್ಹಂ ಪತ್ತಚೀವರಂ, ತಾದಿಸೇನ ಪಾಪೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಮಗ್ಗೇನ ನ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಲಜ್ಜಿಭಿಕ್ಖುನೋ ಹದಯಂ ತಿಖಿಣಸತ್ತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿದ್ಧಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ತತೋ ನಂ ಆಹ – "ಆವುಸೋ, ಕಿನ್ನಾಮೇತಂ ವದಸಿ, ಅಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ದುಕ್ಕಟಮತ್ತಮ್ಪಿ ಆಪತ್ತಿಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ತ್ವಂ ಪನ ಮಂ ಅಜ್ಜ 'ಪಾಪೋ'ತಿ ವದಸಿ, ಕಿಂ ತೇ ದಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಕಿಂ ಅಞ್ಞೇನ ದಿಟ್ಠೇನ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ಏವಂವಿಧೇನ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೇನ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ಹುತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ"ತಿ? "ನತ್ಥೇತಂ, ಆವುಸೋ, ಮಯ್ಹಂ, ನಾಹಂ ಏವರೂಪಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಯಾವತತಿಯಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಇತರೋ ಥೇರೋ ಕಥಂ ಅಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ದಿಟ್ಠಕಾರಣಂಯೇವ ಭೂತತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಮಗ್ಗೇನ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ। ಇತರೋಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂಯೇವ ಗತೋ।

ತತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಾಗಾರಂ ಪವಿಸನವೇಲಾಯ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉಪೋಸಥಗ್ಗೇ ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ಪಾಪಭಿಕ್ಖು ಅತ್ಥಿ, ನಾಹಂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪೋಸಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಭುಮ್ಮದೇವತಾ "ಭಾರಿಯಂ ಮಯಾ ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಮಹಲ್ಲಕಉಪಾಸಕವಣ್ಣೇನ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ –

“ಕಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠಿತೋ”ತಿ ಆಹ। “ಉಪಾಸಕ, ಇಮಂ ಉಪೋಸಥಗ್ಗಂ ಏಕೋ ಪಾಪಭಿಕ್ಖು ಪವಿಟ್ಠೋ, ‘ಅಹಂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪೋಸಥಂ ನ ಕರೋಮೀ’ತಿ ಬಹಿ ಠಿತೋಮ್ಹೀ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಮಾ ಏವಂ ಗಣ್ಹಥ, ಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲೋ ಏಸ ಭಿಕ್ಖು, ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಅಹಂ। ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯ ‘ದಳ್ಹಾ ನು ಖೋ ಇಮೇಸಂ ಥೇರಾನಂ ಮೇತ್ತಿ, ನೋ ದಳ್ಹಾ’ತಿ ಭಿಜ್ಜನಾಭಿಜ್ಜನಭಾವಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೇನ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ”ನ್ತಿ। “ಕೋ ಪನ ತ್ವಂ, ಸಪ್ಪುರಿಸಾ”ತಿ? “ಅಹಂ ಏಕಾ ಭುಮ್ಮದೇವತಾ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ದೇವಪುತ್ತೋ ಕಥೇನ್ತೋಯೇವ ದಿಬ್ಬಾನುಭಾವೇನ ಠತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಪತಿತ್ವಾ “ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಖಮಥ, ಥೇರಸ್ಸ ಏಸೋ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ ಥೇರಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಗ್ಗಂ ಪವೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಥೇರೋ ಉಪೋಸಥಂ ತಾವ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ಅಕಾಸಿ। ಮಿತ್ತಸನ್ಥವವಸೇನ ಪನ ಪುನ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ವಸಿ। ಇಮಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ದೋಸಂ ನ ಕಥೇಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಚುದಿತಕತ್ಥೇರೋ ಪನ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಭುಮ್ಮದೇವತಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ಅಪಾಯತೋ ನ ಮುಚ್ಚಿತ್ಥ। ಸಚೇ ಪನ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಅಞ್ಞೇನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕತೋ ದೋಸೋ ತಸ್ಸೇವ ಉಪರಿ ಪತತಿ। ಸೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, **ಧಾನಮಾಣವೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿ। ತಸ್ಸ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಾ ಇತ್ಥೀ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಂ ಪವಿಸನ್ತೇ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಪವಿಸತಿ, ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸನ್ತೇಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪವಿಸತಿ, ತಿಟ್ಠನ್ತೇಪಿ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಏವಂ ನಿಚ್ಚಾನುಬನ್ಧಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಥೇರೋ ತಂ ನ ಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಪುರಿಮಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಸಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ।

ಗಾಮೇ ಯಾಗುಭಿಕ್ಖಂ ದದಮಾನಾ ಇತ್ಥಿಯೋ, “ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಏಕೋ ಯಾಗುಉಳುಙ್ಕೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಏಕೋ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯಿಕಾಯಾ”ತಿ ಪರಿಹಾಸಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಮಹತೀ ವಿಹೇಸಾ ಹೋತಿ। ವಿಹಾರಗತಮ್ಪಿ ನಂ ಸಾಮಣೇರಾ ಚೇವ ದಹರಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ “ಧಾನೋ ಕೋಣ್ಡೋ ಜಾತೋ”ತಿ ಪರಿಹಾಸಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ **ಕುಣ್ಡಧಾನೋ ಥೇರೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಜಾತಂ। ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ತೇಹಿ ಕರಿಯಮಾನಂ ಕೇಳಿಂ ಸಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉಮ್ಮಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ತುಮ್ಹೇ ಕೋಣ್ಡಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಕೋಣ್ಡೋ, ಆಚರಿಯೋ ಕೋಣ್ಡೋ”ತಿ ವದತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ – “ಕುಣ್ಡಧಾನೋ, ಭನ್ತೇ, ದಹರಸಾಮಣೇರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏವಂ ಫರುಸವಾಚಂ ವದತೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಧಾನ, ದಹರಸಾಮಣೇರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಫರುಸವಾಚಂ ವದಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇನ “ಸಚ್ಚಂ ಭಗವಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ – “ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ವದಸೀ”ತಿ ಆಹ। “ಭನ್ತೇ, ನಿಬದ್ಧಂ ವಿಹೇಸಂ ಸಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಏವಂ ಕಥೇಮೀ”ತಿ । “ತ್ವಂ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಮ್ಮಂ ಯಾವಜ್ಜದಿವಸಾ ಜೀರಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ಪುನ ಏವಂ ಫರುಸವಾಚಂ ಮಾ ವದ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಆಹ –

> “ಮಾವೋಚ ಫರುಸಂ ಕಞ್ಚಿ, ವುತ್ತಾ ಪಟಿವದೇಯ್ಯು ತಂ।
> ದುಕ್ಖಾ ಹಿ ಸಾರಮ್ಭಕಥಾ, ಪಟಿದಣ್ಡಾ ಫುಸೇಯ್ಯು ತಂ॥

> “ಸಚೇ ನೇರೇಸಿ ಅತ್ತಾನಂ, ಕಂಸೋ ಉಪಹತೋ ಯಥಾ।
> ಏಸ ಪತ್ತೋಸಿ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ಸಾರಮ್ಭೋ ತೇ ನ ವಿಜ್ಜತೀ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೩೩-೧೩೪) –

ಇಮಞ್ಚ ಪನ ತಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಮಾತುಗಾಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಚರಣಭಾವಂ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋಪಿ ಕಥಯಿಂಸು। ರಾಜಾ “ಗಚ್ಛಥ, ಭಣೇ, ನಂ ವೀಮಂಸಥಾ”ತಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಮನ್ದೇನೇವ ಪರಿವಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ

ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಥೇರೋ ಸೂಚಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಸಾಪಿ ಇತ್ಥೀ ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ಠಿತಾ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯತಿ।

ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅತ್ಥಿ ತಂ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸಾ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಟ್ಠಾ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಏವ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅದಿಸ್ವಾ "ನಾಯಂ ಮಾತುಗಾಮೋ, ಥೇರಸ್ಸ ಏಕೋ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಥೇರಸ್ಸ ಸಮೀಪೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಥೇರಂ ಅವನ್ದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕಾರಣಸ್ಸ ಅಭೂತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಕಚ್ಚಿ, ಭನ್ತೇ, ಪಿಣ್ಡಕೇನ ನ ಕಿಲಮಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಥೇರೋ "ವಟ್ಟತಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಆಹ। "ಜಾನಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಕಥಂ, ಏವರೂಪೇನುಪಕ್ಕಿಲೇಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಚರನ್ತಾನಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕೇ ನಾಮ ಪಸೀದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವೋ ಕತ್ಥಚಿ ಗಮನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ಅಹಂ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೇ ಮಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಿಬದ್ಧಭಿಕ್ಖಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಕಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಭೋಜನಸಪ್ಪಾಯೇನ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಅನ್ತರಧಾಯಿ।

ತದಾ ಮಹಾಸುಭದ್ದಾ ಉಗ್ಗನಗರೇ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕುಲೇ ವಸಮಾನಾ "ಸತ್ಥಾ ಮಂ ಅನುಕಮ್ಪತೂ"ತಿ ಉಪೋಸಥಙ್ಗಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ನಿರಾಮಗನ್ಧಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪರಿಪಾಸಾದತಲೇ ಠಿತಾ "ಇಮಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಅನ್ತರೇ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ತಿಟ್ಠನ್ತು, ದಸಬಲೋ ಇಮಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ಸ್ವೇ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹತೂ"ತಿ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಸುಮನಪುಪ್ಫಮುಟ್ಠಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾವೇಲಾಯ ಸತ್ಥು ಮತ್ಥಕೇ ವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಸುಮನಪುಪ್ಫವಿತಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿತ್ತೇನೇವ ಸುಭದ್ದಾಯ ಭಿಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಅರುಣೇ ಉಟ್ಠಿತೇ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಹ – "ಆನನ್ದ, ಮಯಂ ಅಜ್ಜ ದೂರಂ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ಪುಥುಜ್ಜನಾನಂ ಅದತ್ವಾ ಅರಿಯಾನಂಯೇವ ಸಲಾಕಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇಸಿ – "ಆವುಸೋ, ಸತ್ಥಾ ಅಜ್ಜ ದೂರಂ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ। ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಮಾ ಗಣ್ಹನ್ತು, ಅರಿಯಾವ ಸಲಾಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ। ಕುಣ್ಡಧಾನತ್ಥೇರೋ – "ಆಹರಾವುಸೋ, ಸಲಾಕ"ನ್ತಿ ಪಠಮಂಯೇವ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ಆನನ್ದೋ "ಸತ್ಥಾ ತಾದಿಸಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಲಾಕಂ ನ ದಾಪೇತಿ, ಅರಿಯಾನಂಯೇವ ದಾಪೇತೀ"ತಿ ವಿತಕ್ಕಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಆಹರಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಸಲಾಕಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಸಚೇ ಕುಣ್ಡಧಾನಸ್ಸ ಸಲಾಕಾ ದಾತುಂ ನ ಯುತ್ತಾ, ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ಏತ್ಥ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ "ಕುಣ್ಡಧಾನಸ್ಸ ಸಲಾಕಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಮನಂ ಅಭಿನೀಹರಿ। ಕುಣ್ಡಧಾನೋ ತಸ್ಸ ಪುರಾಗಮನಾ ಏವ ಅಭಿಞ್ಞಾಪಾದಕಂ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಯಾ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ "ಆಹರಾವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಸತ್ಥಾ ಮಂ ಜಾನಾತಿ, ಮಾದಿಸಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಠಮಂ ಸಲಾಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಂ ನ ಸತ್ಥಾ ವಾರೇತೀ"ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಸಲಾಕಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಪಠಮಂ ಸಲಾಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಯಸ್ಮಾ ಅಯಂ ಥೇರೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಯಾಹಾರಪಟಿಲಾಭೇನ ಸಮಾಹಿತಚಿತ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನತಾಯ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂಭೂತಸ್ಸಾಪಿ ಇಮಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣೇ ಅಜಾನನ್ತಾ ಯೇ ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಯಂ ಪಠಮಂ ಸಲಾಕಂ ಗಣ್ಹತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ವಿಮತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಿ। ತೇಸಂ ತಂ ವಿಮತಿವಿಧಮನತ್ಥಂ ಥೇರೋ ಆಕಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತೋ "ಪಞ್ಚ ಛಿನ್ದೇ"ತಿ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

೧. ಏವಂ ಸೋ ಪೂರಿತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಾನುರೂಪೇನ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಪತ್ತಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸತ್ತಾಹಂ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸತ್ತಾಹಂ ಸತ್ತದಿವಸಂ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿವಿಹಾರೇನ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಂ ವಿವೇಕಭೂತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಕುಣ್ಡಧಾನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಸಾಗತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸೋಭಿತೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾಗತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ನಾಮೇನ **ಸೋಭಿತೋ** ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಸನಿಘಣ್ಡುಕೇಟುಭಾನಂ ಸಾಕ್ಖರಪ್ಪಭೇದಾನಂ ಇತಿಹಾಸಪಞ್ಚಮಾನಂ ಪದಕೋ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ ಲೋಕಾಯತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಅನವಯೋ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪದುಮುತ್ತರಂ ಭಗವನ್ತಂ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಸಿರಿಯಾ ಸೋಭಮಾನಂ ಉಯ್ಯಾನದ್ವಾರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತೀವ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಅನೇಕೇಹಿ ಉಪಾಯೇಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಗುಣವಣ್ಣೇಹಿ ಥೋಮನಂ ಅಕಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಥೋಮನಂ ಸುತ್ವಾ "ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಸಾಗತೋ ನಾಮ ಸಾವಕೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ವಡ್ಢೇನ್ತೋ ಸುಜಾತೋ ಆಗತೋತಿ **ಸಾಗತೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ಸಾಸನೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ।

೧೭. ಏವಂ ಸೋ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಾನುರೂಪೇನ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸೋಭಿತೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ತದಾ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಸ್ಸ ಪರಿಪೂರಣಸಮಯೇ ನಾಮೇನ ಸೋಭಿತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೧. **ವಿಪಥಾ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ವಿರುದ್ಧಪಥಾ ಕುಮಗ್ಗಾ, ಉಪ್ಪಥಾ ವಾ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಅಪನೇತ್ವಾ। **ಪಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಸೇ**ತಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬಞ್ಞು ತುವಂ ಪಥಂ ಸಪ್ಪುರಿಸಮಗ್ಗಂ ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮನುಪಾಯಂ ಆಚಿಕ್ಖಸೇ ಕಥೇಸಿ ದೇಸೇಸಿ ವಿಭಜಿ ಉತ್ತಾನಿಂ ಅಕಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಸಾಗತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಮಹಾಕಚ್ಚಾನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರನಾಥಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕಚ್ಚಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜನ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಿಜ್ಜಾಧರೋ ಹುತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಅಪರಾಪರಂ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕುಲಘರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯಕರಣಟ್ಠಾನಂ ದಸಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾಯ ಸುವಣ್ಣಿಟ್ಠಕಾಯ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ

“ಭಗವಾ ಮಯ್ಹಂ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಸರೀರಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಹೋತೂ”ತಿ ಪತ್ಥರಂ ಅಕಾಸಿ। ತತೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಉಜ್ಜೇನಿಯಂ ರಞ್ಞೋ ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಅತ್ತನೋ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋ”ತಿ **ಕಞ್ಚನಮಾಣವೋ**ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಪುರೋಹಿತಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿ। ಸೋ ಗೋತ್ತವಸೇನ **ಕಚ್ಚಾನೋ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ।

ರಾಜಾ ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತೋ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಂ ಸುತ್ವಾ, “ಆಚರಿಯ, ತ್ವಂ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಇಧಾನೇಹೀ”ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಅತ್ತಟ್ಠಮೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಗತೋ। ತಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಸತ್ತಹಿ ಜನೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಹಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ “ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ”ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ತೇ ತಾವದೇವ ದ್ವಙ್ಗುಲಮತ್ತಕೇಸಮಸ್ಸುಕಾ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಧರಾ ವಸ್ಸಸಟ್ಠಿಕತ್ಥೇರಾ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ। ಏವಂ ಥೇರೋ ಸದತ್ಥಂ ನಿಪ್ಫಾದೇತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಪಜ್ಜೋತೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತುಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಂ ಇಚ್ಛತೀ”ತಿ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ “ತ್ವಂಯೇವ ಭಿಕ್ಖು ತತ್ಥ ಗಚ್ಛ, ತಯಿ ಗತೇಪಿ ರಾಜಾ ಪಸೀದಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಅತ್ತಟ್ಠಮೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಅವನ್ತೀಸು ಸಾಸನಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಮೇವ ಗತೋ।

೩೦. ಏವಂ ಸೋ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ “ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜನ್ತಾನಂ ಯದಿದಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೮, ೧೯೭) ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರನಾಥಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪದುಮಂ ನಾಮ ಚೇತಿಯ**ನ್ತಿ ಪದುಮೇಹಿ ಛಾದಿತತ್ತಾ ವಾ ಪದುಮಾಕಾರೇಹಿ ಕತತ್ತಾ ವಾ ಭಗವತೋ ವಸನಗನ್ಧಕುಟಿವಿಹಾರೋವ ಪೂಜನೀಯಭಾವೇನ ಚೇತಿಯಂ, ಯಥಾ “ಗೋತಮಕಚೇತಿಯಂ, ಆಳವಕಚೇತಿಯ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇಸಂ ಯಕ್ಖಾನಂ ನಿವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪೂಜನೀಯಟ್ಠಾನತ್ತಾ ಚೇತಿಯನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಮಿದಂ ಭಗವತೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಚೇತಿಯನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ನ ಧಾತುನಿಧಾಯಕಚೇತಿಯನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ ಅಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸರೀರಧಾತೂನಂ ಅಭಾವಾ ಧಾತುಚೇತಿಯಂ ಅಕರಿ। **ಸಿಲಾಸನಂ ಕಾರಯಿತ್ವಾ**ತಿ ತಸ್ಸಾ ಪದುಮನಾಮಿಕಾಯ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ಪುಪ್ಫಾಧಾರತ್ಥಾಯ ಹೇಟ್ಠಾ ಫಲಿಕಮಯಂ ಸಿಲಾಸನಂ ಕಾರೇತ್ವಾ। **ಸುವಣ್ಣೇನಾಭಿಲೇಪಯಿ**ನ್ತಿ ತಂ ಸಿಲಾಸನಂ ಜಮ್ಬೋನದಸುವಣ್ಣೇನ ಅಭಿವಿಸೇಸೇನ ಲೇಪಯಿಂ ಛಾದೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧. **ರತನಾಮಯಂ** ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಕತಂ ಛತ್ತಂ **ಪಗ್ಗಯ್ಹ** ಮುದ್ಧನಿ ಧಾರೇತ್ವಾ ವಾಳಬೀಜನಿಞ್ಚ ಸೇತಪವರಚಾಮರಿಞ್ಚ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಭಿರೋಪಯಿಂ। **ಲೋಕಬನ್ಧುಸ್ಸ ತಾದಿನೋ**ತಿ ಸಕಲಲೋಕಬನ್ಧುಸದಿಸಸ್ಸ ತಾದಿಗುಣಸಮಙ್ಗಿಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಧಾರೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಮಹಾಕಚ್ಚಾನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಕಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಕುಲಪ್ಪಸಾದಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಜ್ಜಂ ಅಭಿನೀಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇಸಿ।

ಸೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅಮಚ್ಚಗೇಹೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕದಿವಸಂಯೇವ ಜಾತೋತಿ ತಂ ದಿವಸಂಯೇವ ನಂ ದುಕೂಲಚುಮ್ಬಟಕೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನತ್ಥಾಯ ನಯಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಬೋಧಿರುಕ್ಖೋ, ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಚತ್ತಾರೋ ನಿಧೀ, ಆರೋಹನಹತ್ಥೀ, ಅಸ್ಸಕಣ್ಡಕೋ, ಆನನ್ದೋ, ಛನ್ನೋ, ಕಾಳುದಾಯೀತಿ ಇಮೇ ಸತ್ತ ಏಕದಿವಸೇ ಜಾತತ್ತಾ ಸಹಜಾತಾ ನಾಮ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಸಕಲನಗರಸ್ಸ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತದಿವಸೇ ಜಾತತ್ತಾ **ಉದಾಯಿ**ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಥೋಕಂ ಕಾಳಧಾತುಕತ್ತಾ ಪನ **ಕಾಳುದಾಯೀ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕುಮಾರಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ವುದ್ಧಿಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಅಪರಭಾಗೇ ಲೋಕನಾಥೇ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೇ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಂ ಏಕಂ ಅಮಚ್ಚಂ "ಪುತ್ತಂ ಮೇ ಇಧಾನೇಹೀ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾವೇಲಾಯಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ನೇ ಸತ್ಥಾ "ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ಸಬ್ಬೇ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಧರಾ ವಸ್ಸಸತಿಕತ್ಥೇರಾ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ। ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಅರಿಯಾ ಮಜ್ಝತ್ತಾವ ಹೋನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ರಞ್ಞಾ ಪಹಿತಸಾಸನಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ನ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಾ "ನೇವ ಗತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ನ ಸಾಸನಂ ಸುಯ್ಯತೀ"ತಿ ಅಪರಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪೇಸೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ತಥಾ ಪಟಿಪನ್ನೇ ಅಪರಮ್ಪಿ ಪೇಸೇಸೀತಿ ಏವಂ ನವಹಿ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನವ ಅಮಚ್ಚೇ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಬ್ಬೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಥ ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಏತ್ತಕಾ ಜನಾ ಮಯಿ ಸಿನೇಹಾಭಾವೇನ ದಸಬಲಸ್ಸ ಇಧಾಗಮನತ್ಥಾಯ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥಯಿಂಸು, ಅಯಂ ಖೋ ಉದಾಯಿ ದಸಬಲೇನ ಸಮವಯೋ, ಸಹಪಂಸುಕೀಳಿಕೋ, ಮಯಿ ಚ ಸಿನೇಹೋ ಅತ್ಥಿ, ಇಮಂ ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, "ತಾತ, ತ್ವಂ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಸಬಲಂ ಇಧಾನೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಪನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ "ಸಚಾಹಂ, ದೇವ, ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಾಹಂ ಭಗವನ್ತಂ ಇಧಾನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕತ್ವಾ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ದಸ್ಸೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನವೇಲಾಯಂ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಅರಹತ್ತಂ ಪನ ಪತ್ವಾ "ನ ತಾವಾಯಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಕುಲನಗರಂ ಗನ್ತುಂ ಕಾಲೋ, ವಸನ್ತೇ ಪನ ಉಪಗತೇ ಪುಪ್ಫಿತೇ ವನಸಣ್ಡೇ ಹರಿತತಿಣಸಞ್ಛನ್ನಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಗಮನಕಾಲೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಕಾಲಂ ಪಟಿಮಾನೇನ್ತೋ ವಸನ್ತೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸತ್ಥು ಕುಲನಗರಂ ಗನ್ತುಂ ಗಮನಮಗ್ಗವಣ್ಣಂ ಸಂವಣ್ಣೇನ್ತೋ –

"ಅಙ್ಗಾರಿನೋ ದಾನಿ ದುಮಾ ಭದನ್ತೇ, ಫಲೇಸಿನೋ ಛದನಂ ವಿಪ್ಪಹಾಯ।
ತೇ ಅಚ್ಚಿಮನ್ತೋವ ಪಭಾಸಯನ್ತಿ, ಸಮಯೋ ಮಹಾವೀರ ಭಾಗೀ ರಥಾನಂ॥

"ದುಮಾನಿ ಫುಲ್ಲಾನಿ ಮನೋರಮಾನಿ, ಸಮನ್ತತೋ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪವನ್ತಿ।
ಪತ್ತಂ ಪಹಾಯ ಫಲಮಾಸಸಾನಾ, ಕಾಲೋ ಇತೋ ಪಕ್ಕಮನಾಯ ವೀರ॥

"ನೇವಾತಿಸೀತಂ ನ ಪನಾತಿಉಣ್ಹಂ, ಸುಖಾ ಉತು ಅದ್ಧನಿಯಾ ಭದನ್ತೇ।
ಪಸ್ಸನ್ತು ತಂ ಸಾಕಿಯಾ ಕೋಳಿಯಾ ಚ, ಪಚ್ಛಾಮುಖಂ ರೋಹಿನಿಯಂ ತರನ್ತಂ॥

"ಆಸಾಯ ಕಸತೇ ಖೇತ್ತಂ, ಬೀಜಂ ಆಸಾಯ ವಪ್ಪತಿ।
ಆಸಾಯ ವಾಣಿಜಾ ಯನ್ತಿ, ಸಮುದ್ದಂ ಧನಹಾರಕಾ।
ಯಾಯ ಆಸಾಯ ತಿಟ್ಠಾಮಿ, ಸಾ ಮೇ ಆಸಾ ಸಮಿಜ್ಝತು॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೫೨೭-೫೩೦)।

“ನಾತಿಸೀತಂ ನಾತಿಉಣ್ಹಂ, ನಾತಿದುಬ್ಭಿಕ್ಖಛಾತಕಂ।
ಸದ್ದಲಾ ಹರಿತಾ ಭೂಮಿ, ಏಸ ಕಾಲೋ ಮಹಾಮುನಿ॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೧೫)।

“ಪುನಪ್ಪುನಞ್ಚೇವ ವಪನ್ತಿ ಬೀಜಂ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಸ್ಸತಿ ದೇವರಾಜಾ।
ಪುನಪ್ಪುನಂ ಖೇತ್ತಂ ಕಸನ್ತಿ ಕಸ್ಸಕಾ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಧಞ್ಞಮುಪೇತಿ ರಟ್ಠಂ॥

“ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚನಕಾ ಚರನ್ತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ದಾನಪ್ಪತೀ ದದನ್ತಿ।
ಪುನಪ್ಪುನಂ ದಾನಪ್ಪತೀ ದದಿತ್ವಾ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಗ್ಗಮುಪೇನ್ತಿ ಠಾನಂ॥

“ವೀರೋ ಹವೇ ಸತ್ತಯುಗಂ ಪುನೇತಿ, ಯಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಜಾಯತಿ ಭೂರಿಪಞ್ಞೋ।
ಮಞ್ಞಾಮಹಂ ಸಕ್ಕತಿ ದೇವದೇವೋ, ತಯಾ ಹಿ ಜಾತೋ ಮುನಿ ಸಚ್ಚನಾಮೋ॥

“ಸುದ್ಧೋದನೋ ನಾಮ ಪಿತಾ ಮಹೇಸಿನೋ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮಾತಾ ಪನ ಮಾಯನಾಮಾ।
ಯಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪರಿಹರಿಯ ಕುಚ್ಛಿನಾ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ತಿದಿವಮ್ಹಿ ಮೋದತಿ॥

“ಸಾ ಗೋತಮೀ ಕಾಲಕತಾ ಇತೋ ಚುತಾ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಕಾಮೇಹಿ ಸಮಙ್ಗಿಭೂತಾ।
ಸಾ ಮೋದತಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ, ಪರಿವಾರಿತಾ ದೇವಗಣೇಹಿ ತೇಹೀ”ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೫೩೧-೫೩೫)।

ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ। ತತ್ಥ **ಅಙ್ಗಾರಿನೋ**ತಿ ಅಙ್ಗಾರಾನಿ ವಿಯಾತಿ ಅಙ್ಗಾರಾನಿ। ಅಙ್ಗಾರಾನಿ ರತ್ತಪವಾಳವಣ್ಣಾನಿ ರುಕ್ಖಾನಂ ಪುಪ್ಫಫಲಾನಿ, ತಾನಿ ಏತೇಸಂ ಸನ್ತೀತಿ ಅಙ್ಗಾರಿನೋ, ಅಭಿಲೋಹಿತಕುಸುಮಕಿಸಲಯೇಹಿ ಅಙ್ಗಾರವುಟ್ಠಿಸಮ್ಪರಿಕಿಣ್ಣಾ ವಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಾನೀ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ। **ದುಮಾ**ತಿ ರುಕ್ಖಾ। **ಭದನ್ತೇ**ತಿ ಭದ್ದಂ ಅನ್ತೇ ಏತಸ್ಸಾತಿ, “ಭದನ್ತೇ”ತಿ ಏಕಸ್ಸ ದ-ಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ವುಚ್ಚತಿ। ಗುಣವಿಸೇಸಯುತ್ತೋ, ಗುಣವಿಸೇಸಯುತ್ತಾನಞ್ಚ ಅಗ್ಗಭೂತೋ ಸತ್ಥಾ। ತಸ್ಮಾ, ಭದನ್ತೇತಿ ಸತ್ಥು ಆಲಪನಮೇವ, ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಞ್ಚೇತಂ ಏಕಾರನ್ತಂ “ಸುಗತೇ ಪಟಿಕಮ್ಮೇ ಸುಖೇ ದುಕ್ಖೇ ಜೀವೇ”ತಿಆದೀಸು ವಿಯ। ಇಧ ಪನ ಸಮ್ಬೋಧನಟ್ಠೇ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ, “ಭದನ್ತೇತಿ ಆಲಪನ”ನ್ತಿ। “ಭದ್ದಸದ್ದೇನ ಸಮಾನತ್ಥಂ ಪದನ್ತರಮೇಕ”ನ್ತಿ ಕೇಚಿ। ಫಲಾನಿ ಏಸನ್ತೀತಿ **ಫಲೇಸಿನೋ**। ಅಚೇತನೇಪಿ ಹಿ ಸಚೇತನಕಿರಿಯಂ ಆಹ। ಏವಂ ಥೇರೇನ ಯಾಚಿತೋ ಭಗವಾ ತತ್ಥ ಗಮನೇ ಬಹೂನಂ ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮನಂ ದಿಸ್ವಾ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಖೀಣಾಸವಪರಿವುತೋ ರಾಜಗಹತೋ ಅತುರಿತಚಾರಿಕಾವಸೇನ ಕಪಿಲವತ್ಥುಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಥೇರೋ ಇದ್ಧಿಯಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಪುರತೋ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋವ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬವೇಸಂ ದಿಸ್ವಾ ರಞ್ಞಾ “ಕೋಸಿ ತ್ವ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ “ಅಮಚ್ಚಪುತ್ತಂ ತಯಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸಿತಂ ಮಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ತ್ವಂ ಏವಂ ಪನ ಜಾನಾಹೀ”ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ -

“ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪುತ್ತೋಮ್ಹಿ ಅಸಯ್ಹಸಾಹಿನೋ, ಅಙ್ಗೀರಸಸ್ಸಪ್ಪಟಿಮಸ್ಸ ತಾದಿನೋ।
ಪಿತುಪಿತಾ ಮಯ್ಹಂ ತುವಂಸಿ ಸಕ್ಕ, ಧಮ್ಮೇನ ಮೇ ಗೋತಮ ಅಯ್ಯಕೋಸೀ”ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೫೩೬) -

ಗಾಥಮಾಹ।

ತತ್ಥ **ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪುತ್ತೋಮ್ಹೀ**ತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧಸ್ಸ ಓರಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಅಮ್ಹಿ। **ಅಸಯ್ಹಸಾಹಿನೋ**ತಿ ಅಭಿಸಮ್ಬೋಧಿತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸಹಿತುಂ ವಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ಅಸಯ್ಹಸ್ಸ ಸಕಲಸ್ಸ ಬೋಧಿಸಮ್ಭಾರಸ್ಸ ಮಹಾಕಾರುಣಿಕಾಧಿಕಾರಸ್ಸ ಚ ಸಹನತೋ ವಹನತೋ, ತತೋ ಪರಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸಹಿತುಂ ಅಭಿಭವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ಅಸಯ್ಹಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಮಾರಾನಂ ಸಹನತೋ ಅಭಿಭವನತೋ, ಆಸಯಾನುಸಯಚರಿತಾಧಿಮುತ್ತಿಆದಿವಿಭಾಗಾವಬೋಧನೇನ

ಯಥಾರಹಂ ವೇನೇಯ್ಯಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಸಮ್ಪರಾಯಿಕಪರಮತ್ಥೇಹಿ ಅನುಸಾಸನೀಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಅಸಯ್ಹಸ್ಸ ಬುದ್ಧಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಸಹನತೋ, ತತ್ಥ ವಾ ಸಾಧುಕಾರಿಭಾವತೋ ಅಸಯ್ಹಸಾಹಿನೋ। **ಅಙ್ಗೀರಸಸ್ಸಾತಿ** ಅಙ್ಗೇಕತಸೀಲಾದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಕಸ್ಸ। ಅಙ್ಗಮಙ್ಗೇಹಿ ನಿಚ್ಛರಣಕಓಭಾಸಸ್ಸಾತಿ ಅಪರೇ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಅಙ್ಗೀರಸೋ, ಸಿದ್ಧತ್ಥೋತಿ ದ್ವೇ ನಾಮಾನಿ ಪಿತರಾಯೇವ ಗಹಿತಾನೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಅಪ್ಪಟಿಮಸ್ಸಾತಿ** ಅನೂಪಮಸ್ಸ। ಇಟ್ಠಾನಿಟ್ಠೇಸು ತಾದಿಲಕ್ಖಣಪ್ಪತ್ತಿಯಾ **ತಾದಿನೋ। ಪಿತುಪಿತಾ ಮಯ್ಹಂ ತುವಂಸೀತಿ** ಅರಿಯಜಾತಿವಸೇನ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತು ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಲೋಕವೋಹಾರೇನ ತ್ವಂ ಪಿತಾ ಅಸಿ। **ಸಕ್ಕಾತಿ** ಜಾತಿವಸೇನ ರಾಜಾನಂ ಆಲಪತಿ। **ಧಮ್ಮೇನಾತಿ** ಸಭಾವೇನ ಅರಿಯಜಾತಿ ಲೋಕಿಯಜಾತೀತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಜಾತೀನಂ ಸಭಾವಸಮೋಧಾನೇನ। **ಗೋತಮಾತಿ** ರಾಜಾನಂ ಗೋತ್ತೇನ ಆಲಪತಿ। **ಅಯ್ಯಕೋಸೀತಿ** ಪಿತಾಮಹೋ ಅಸಿ। ಏತ್ಥ ಚ "ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪುತ್ತೋಮ್ಹೀ"ತಿಆದಿಂ ವದನ್ತೋ ಥೇರೋ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

ಏವಂ ಪನ ಅತ್ತಾನಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೇನ ರಞ್ಞಾ ಮಹಾರಹೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಯಾದಿತಸ್ಸ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ದಿನ್ನೇ ಗಮನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। "ಕಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಗನ್ತುಕಾಮತ್ಥ, ಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ, "ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕಹಂ ಪನ ಸತ್ಥಾ"ತಿ? "ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ"ತಿ। "ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಭುಞ್ಜಥ, ಅಞ್ಞಂ ಭಗವತೋ ಹರಿಸ್ಸಥ। ಯಾವ ಚ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಇಮಂ ನಗರಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಾತಿ, ತಾವಸ್ಸ ಇತೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಹರಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಥೇರೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಪರಿಸಾಯ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆಗಮನತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಸಕಲರಾಜನಿವೇಸನಂ ರತನತ್ತಯೇ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂಯೇವ ಸತ್ಥು ಆಹರಿತಬ್ಬಭತ್ತಪುಣ್ಣಂ ಪತ್ತಂ ಆಕಾಸೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಏವಂ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಮಗ್ಗೇ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಯೋಜನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ರಾಜಗೇಹತೋಯೇವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭಗವಾ "ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತುನೋ ಸಕಲನಿವೇಸನಂ ಪಸಾದೇತೀ"ತಿ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಕುಲಪ್ಪಸಾದಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯದಿದಂ ಕಾಳುದಾಯೀ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೧೯, ೨೨೫) ಕುಲಪ್ಪಸಾದಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ।

೪೮-೯. ಏವಂ ಸೋ ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಾನುರೂಪೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪತ್ತಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಅದ್ಧಾನಂ ಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸಾತಿ** ಅಪರರಟ್ಠಂ ಗಮನತ್ಥಾಯ ದೂರಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ। **ಚರತೋ ಚಾರಿಕಂ ತದಾತಿ** ಅನ್ತೋಮಣ್ಡಲಂ ಮಜ್ಝೇಮಣ್ಡಲಂ ಬಹಿಮಣ್ಡಲನ್ತಿ ತೀಣಿ ಮಣ್ಡಲಾನಿ ತದಾ ಚಾರಿಕಂ ಚರತೋ ಚರನ್ತಸ್ಸ **ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸ** ಭಗವತೋ **ಸುಫುಲ್ಲಂ** ಸುಟ್ಠು ಫುಲ್ಲಂ ಪಬೋಧಿತಂ **ಗಯ್ಹ** ಗಹೇತ್ವಾ ನ ಕೇವಲಮೇವ ಪದುಮಂ, ಉಪ್ಪಲಞ್ಚ **ಮಲ್ಲಿಕಂ** ವಿಕಸಿತಂ ಅಹಂ ಗಯ್ಹ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂರೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರಮನ್ನಂ ಗಹೇತ್ವಾನಾತಿ** ಪರಮಂ ಉತ್ತಮಂ ಸೇಟ್ಠಂ ಮಧುರಂ ಸಬ್ಬಸುಪಕ್ಕಂ ಸಾಲಿಓದನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥುನೋ **ಅದಾಸಿಂ** ಭೋಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೭. ಸಕ್ಯಾನಂ ನನ್ದಿಜನನೋತಿ ಸಕ್ಯರಾಜಕುಲಾನಂ ಭಗವತೋ ಞಾತೀನಂ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹರೂಪಯೋಬ್ಬನವಚನಾಲಪನಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ನನ್ದಂ ತುಟ್ಠಿಂ ಜನೇನ್ತೋ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೋ। **ಞಾತಿಬನ್ಧು ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ** ಞಾತೋ ಪಾಕಟೋ ಬನ್ಧು ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಕಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಮೋಘರಾಜತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ತು ಭಗವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮೋಘರಾಜತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಲೂಖಚೀವರಧರಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಆಕಙ್ಖನ್ತೋ ಪಣಿಧಾನಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಪುನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ವಿಜ್ಜಾಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಗತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತಂ ರಥಿಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಿರಸಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ "ಯಾವತಾ ರೂಪಿನೋ ಸತ್ತಾ"ತಿಆದೀಹಿ ಛಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿತ್ವಾ ಭಾಜನಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಮಧುಂ ಉಪನೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಕಸ್ಸಪಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕಟ್ಠವಾಹನಸ್ಸ ನಾಮ ರಞ್ಞೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತೇನ ಸತ್ಥು ಆನಯನತ್ಥಾಯ ಪೇಸಿತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವೀಸತಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ **ಮೋಘರಾಜಾ**ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ಬಾವರೀಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಗ್ಗಹಿತಸಿಪ್ಪೋ ಸಂವೇಗಜಾತೋ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಾಪಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಅಜಿತಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸಿತೋ ತೇಸಂ ಪನ್ನರಸಮೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅರಹತ್ತಂ ಪನ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥಲೂಖಂ ಸುತ್ತಲೂಖಂ ರಜನಲೂಖನ್ತಿ ವಿಸೇಸೇನ ತಿವಿಧೇನಪಿ ಲೂಖೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ ಧಾರೇಸಿ। ತೇನ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಲೂಖಚೀವರಧರಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ।

೬೪. ಏವಂ ಸೋ ಪಣಿಧಾನಾನುರೂಪೇನ ಅರಹತ್ತಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ತು ಭಗವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೭೩. ಪುಟಕಂ ಪೂರಯಿತ್ವಾನಾತಿ ಪುಟಕಂ ವುಚ್ಚತಿ ವಾರಕಂ, ಘಟಂ ವಾ। **ಅನೇಳಕಂ** ನಿದ್ದೋಸಂ ಮಕ್ಖಿಕಣ್ಡವಿರಹಿತಂ ಖುದ್ದಮಧುನಾ ಘಟಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ತಂ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ **ಪಗ್ಗಯ್ಹ** ಪಕಾರೇನ ಆದರೇನ ಗಹೇತ್ವಾ **ಮಹೇಸಿನೋ** ಭಗವತೋ ಉಪನೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಮೋಘರಾಜತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಅಧಿಮುತ್ತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ (ಥೇರಗಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಅಧಿಮುತ್ತತ್ಥೇರಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ)। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಮ್ಹಿ ಲೋಕನಾಥೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಉಚ್ಛೂಹಿ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸನ್ತಿಪದಂ ಪಣಿಧೇಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಯ ಪತಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ **ಅಧಿಮುತ್ತತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೮೪. ಏವಂ ಕತಸಮ್ಭಾರವಸೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಅಧಿಮುತ್ತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಲಸುಣದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಲಸುಣದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಏಸೋಪಾಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವನೇ ವಸನ್ತೋ ಬಹೂನಿ ಲಸುಣಾನಿ ರೋಪೇತ್ವಾ ತದೇವ ವನಮೂಲಫಲಞ್ಚ ಖಾದನ್ತೋ ವಿಹಾಸಿ। ಸೋ ಬಹೂನಿ ಲಸುಣಾನಿ ಕಾಜೇನಾದಾಯ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ದತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞಬಲೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಕಮೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮವಸೇನ **ಲಸುಣದಾಯಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೮೯. ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಹಿಮಾಲಯಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಞ್ಚರಣಟ್ಠಾನೇ ಯದಾ ವಿಪಸ್ಸೀ ಭಗವಾ ಉದಪಾದಿ, ತದಾ ಅಹಂ ತಾಪಸೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಲಸುಣಂ ಉಪಜೀವಾಮೀ**ತಿ ರತ್ತಲಸುಣಂ ರೋಪೇತ್ವಾ ತದೇವ ಗೋಚರಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಲಸುಣಂ ಮಯ್ಹಭೋಜನ"ನ್ತಿ।

೯೦. **ಖಾರಿಯೋ ಪೂರಯಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ತಾಪಸಭಾಜನಾನಿ ಲಸುಣೇನ ಪೂರಯಿತ್ವಾ ಕಾಜೇನಾದಾಯ **ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ** ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಹೇಮನ್ತಾದೀಸು ತೀಸು ಕಾಲೇಸು ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚತೂಹಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಹಿ ವಸನವಿಹಾರಂ **ಅಗಚ್ಛಿಂ** ಅಗಮಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಟ್ಠೋ ಹಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ಅಹಂ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಸೋಮನಸ್ಸಯುತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಲಸುಣಂ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೧. **ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ...ಪೇ॰... ನಿರತಸ್ಸಹ**ನ್ತಿ ನರಾನಂ ಅಗ್ಗಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ಅಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ನಿರತೋ ನಿಸ್ಸೇಸೇನ ರತೋ ಅಹನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಮೋದಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಲಸುಣದಾನಂ ದತ್ವಾ **ಸಗ್ಗಮ್ಹಿ** ಸುಟ್ಠು ಅಗ್ಗಸ್ಮಿಂ ದೇವಲೋಕೇ ಆಯುಕಪ್ಪಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಮಾನೋ ಮೋದಿಂ, ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಭವಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಲಸುಣದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಆಯಾಗದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆಯಾಗದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಪಸನ್ನೋ ವಡ್ಢಕೀನಂ ಮೂಲಂ ದತ್ವಾ ಅತಿಮನೋಹರಂ ದೀಘಂ ಭೋಜನಸಾಲಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನಾಹಾರೇನ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇಸಿ। ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಘಟೇನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞವಸೇನ **ಆಯಾಗತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೯೪. ಏವಂ ಸೋ ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರವಸೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ನಿಬ್ಬುತೇತಿ ವದತಂ** "ಮಯಂ ಬುದ್ಧಾ"ತಿ ವದನ್ತಾನಂ ಅನ್ತರೇ **ವರೇ** ಉತ್ತಮೇ ಸಿಖಿಮ್ಹಿ ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಟ್ಠೋ ಹಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ಸದ್ಧತಾಯ ಹಟ್ಠಪಹಟ್ಠೋ ಸೋಮನಸ್ಸಯುತ್ತಚಿತ್ತತಾಯ ಪಹಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತೇನ **ಉತ್ತಮಂ ಥೂಪಂ** ಸೇಟ್ಠಂ ಚೇತಿಯಂ **ಅವನ್ದಿಂ** ಪಣಾಮಯಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೫. **ವಡ್ಢಕೀಹಿ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ**ತಿ "ಭೋಜನಸಾಲಾಯ ಪಮಾಣಂ ಕಿತ್ತಕ"ನ್ತಿ ಪಮಾಣಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮೂಲಂ ದತ್ವಾನಹಂ ತದಾ**ತಿ ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅಹಂ ಕಮ್ಮಕರಣತ್ಥಾಯ ತೇಸಂ ವಡ್ಢಕೀನಂ ಮೂಲಂ ದತ್ವಾ **ಆಯಾಗಂ** ಆಯತಂ ದೀಘಂ ಭೋಜನಸಾಲಂ ಅಹಂ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಸೋಮನಸ್ಸಚಿತ್ತೇನ ಕಾರಪೇಸಹಂ ಕಾರಾಪೇಸಿಂ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

೯೭. **ಆಯಾಗಸ್ಸ ಇದಂ ಫಲ**ನ್ತಿ ಭೋಜನಸಾಲದಾನಸ್ಸ ಇದಂ ವಿಪಾಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಆಯಾಗದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಿಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಪುತ್ತದಾರೇಹಿ ವಡ್ಢಿತೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ, ಸೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಧಮ್ಮಾಸನಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ರತನಮಯಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇಸು ಸಕ್ಕಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಕಮೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಞ್ಜಾತಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲನಾಮಸದಿಸನಾಮೇನ **ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಿಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ ಅಹೋಸಿ।

೧೦೧. ಸೋ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಾನುರೂಪೇನ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಸೀಹಾಸನಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾ**ತಿ ಸೀಹಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾ ಬುದ್ಧಾಸನಸ್ಸ ಅಭಿಮುಖಟ್ಠಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ, **ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಮೇ ಠಪಿತ**ನ್ತಿ ಮಯಾ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಾಕಾರೇನ ಉಭತೋ ಸೀಹರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಆದಾಸಸದಿಸಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಕತಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಠಪಿತಂ ಪೂಜಿತಂ। ಕಿಂ ಭೂತಂ? ವಿಞ್ಞೂಹಿ ಮೇಧಾವೀಹಿ "ಅತೀವ ಸುನ್ದರ"ನ್ತಿ **ವಣ್ಣಿತಂ** ಥೋಮಿತಂ ಸುಕತಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೦೩. **ಚಾರುವಣ್ಣೋವ ಸೋಭಾಮೀ**ತಿ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಇವ ಸೋಭಾಮಿ ವಿರೋಚಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಚತುವಣ್ಣೇಹಿ ಸೋಭಾಮೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ತಸ್ಸ ಖತ್ತಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಸ್ಸಸುದ್ದಜಾತಿಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಚತೂಹಿ ವಣ್ಣೇಹಿ **ಸೋಭಾಮಿ** ವಿರೋಚಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಯೋಗ್ಗಬಲವಾಹನೋ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಸಿವಿಕಾದೀಹಿ ಯೋಗ್ಗೇಹಿ ಚ ಸೇನಾಪತಿಮಹಾಮತ್ತಾದೀಹಿ ಸೇವಕೇಹಿ ಬಲೇಹಿ ಚ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ವಾಹನೇಹಿ ಚ ಸಹಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬಹುಜ್ಜನಾ** ಬಹವೋ ಮನುಸ್ಸಾ **ಅನುಯನ್ತಾ** ಮಮಾನುವತ್ತನ್ತಾ **ನಿಚ್ಚಂ** ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಪರಿವಾರೇನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ (ಥೇರಗಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೫೭೬)। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತೇಸು ತೇಸು ಭವೇಸು ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮೂಪಾಯಭೂತಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ವಿಚಿತ್ತಂ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ಏವರೂಪಂ ಪುಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ಕಮೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಸತ್ಥು ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲನಾಮೇನ **ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಿಯತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ।

೧೦೮. ಸೋ ಏವಂ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಥೂಪಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾ**ತಿ ಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ಉತ್ತಮಸ್ಸ ಧಾತುನಿಹಿತಥೂಪಸ್ಸ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇ **ವಿಚಿತ್ತದುಸ್ಸೇ** ಅನೇಕವಣ್ಣೇಹಿ ವಿಸಮೇನ ವಿಸದಿಸೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಮನೋಹರೇ ಚಿನಪಟ್ಟಸೋಮಾರಪಟ್ಟಾದಿಕೇ ದುಸ್ಸೇ । **ಲಗೇತ್ವಾ** ಓಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಂ **ಠಪೇಸಿಂ** ಅಹಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಚತುತ್ಥವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಉಪಾಲಿವಗ್ಗೋ

೧. ಭಾಗಿನೇಯ್ಯುಪಾಲಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಖೀಣಾಸವಸಹಸ್ಸೇಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯುಪಾಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಏಸೋ ಹಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಭವೇ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಘರಾವಾಸೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭೀ ಹುತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ವಿವೇಕಕಾಮೋ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಾಪಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಮಿವ ವಿರೋಚಮಾನಂ ದೂರತೋವ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಅಜಿನಚಮ್ಮಂ ಅಂಸೇ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ದಸನಖಸಮೋಧಾನಞ್ಜಲಿಂ ಸಿರಸಿ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅನೇಕಾಹಿ ಉಪಮಾಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಥುತಿವಚನೇಹಿ ಭಗವನ್ತಂ ಥೋಮೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವಾ – ‘‘ಅಯಂ ತಾಪಸೋ ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮಸ್ಸ ನಾಮ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿನಯೇ ತಿಖಿಣಪಞ್ಞಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ಬ್ಯಾಕರಣಮದಾಸಿ। ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರೇ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ಕಮೇನ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಮಾತುಲಸ್ಸ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ವಸಿತತ್ತಾ ವಿನಯಪಞ್ಹೇ ತಿಖಿಣಞಾಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಭಗವಾ ‘‘ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿನಯಪಞ್ಹೇ ತಿಖಿಣಪಞ್ಞಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯದಿದಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯುಪಾಲೀ’’ತಿ ತಂ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ।

೧. ಸೋ ಏವಂ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಖೀಣಾಸವಸಹಸ್ಸೇಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಆ ಸಮನ್ತತೋ ಯಾವಭವಗ್ಗಾ ಸವನ್ತಿ ಪವತ್ತನ್ತೀತಿ ಆಸವಾ। ಕಾಮಾಸವಾದಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ಆಸವಾ, ತೇ ಖೀಣಾ ಸೋಸಿತಾ ವಿಸೋಸಿತಾ ವಿದ್ಧಂಸಿತಾ ಯೇಹಿ ತೇತಿ ಖೀಣಾಸವಾ, ತೇಯೇವ ಸಹಸ್ಸಾ ಖೀಣಾಸವಸಹಸ್ಸಾ, ತೇಹಿ ಖೀಣಾಸವಸಹಸ್ಸೇಹಿ । **ಪರೇತೋ** ಪರಿವುತೋ **ಲೋಕನಾಯಕೋ** ಲೋಕಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಾನಪಾಪನಕೋ ವಿವೇಕಂ ಅನುಯುತ್ತೋ ಪಟಿಸಲ್ಲಿತುಂ ಏಕೀಭವಿತುಂ ಗಚ್ಛತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨. **ಅಜಿನೇನ ನಿವತ್ಥೋಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಅಜಿನಮಿಗಚಮ್ಮೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ, ಅಜಿನಚಮ್ಮವಸನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿದಣ್ಡಪರಿಧಾರಕೋ**ತಿ ಕುಣ್ಡಿಕಟ್ಠಪನತ್ಥಾಯ ತಿದಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಧಾರೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಪರಿಬ್ಯೂಳ್ಹಂ ಪರಿವಾರಿತಂ ಲೋಕನಾಯಕಂ ಅದ್ದಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವಾತಿ।

ಭಾಗಿನೇಯ್ಯುಪಾಲಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಸೋಣಕೋಳಿವಿಸತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಮುನಿನೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕೋಳಿವಿಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪುತ್ತದಾರೇಹಿ ವಡ್ಢಿತೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಚಙ್ಕಮನತ್ಥಾಯ ಸೋಭನಂ ಚಙ್ಕಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸುಧಾಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಆದಾಸತಲಮಿವ ಸಮಂ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಂ ಕತ್ವಾ ದೀಪಧೂಪಪುಪ್ಫಾದೀಹಿ

ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪಣೀತೇನಾಹಾರೇನ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ಏವಂ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ತತ್ಥ ಪಾಳಿಯಾ ವುತ್ತನಯೇನ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಾ ಓಕ್ಕಾಕಕುಲಪ್ಪಸುತೋತಿ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಳಿಯಾ ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಪಚ್ಛಿಮಭವೇ ಪನ ಕೋಲಿಯರಾಜವಂಸೇ ಜಾತೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕೋಟಿಅಗ್ಘನಕಸ್ಸ ಕಣ್ಣಪಿಳನ್ಧನಸ್ಸ ಧಾರಿತತ್ತಾ **ಕೋಟಿಕಣ್ಣೋತಿ**, **ಕುಟಿಕಣ್ಣೋತಿ** ಚ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಭಗವತಿ ಪಸನ್ನೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧೫. ಸೋ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಮುನಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನೋಮಂ ಅಲಾಮಕಂ ಸುನ್ದರಂ ದಸ್ಸನಂ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತತ್ತಾ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಮಣ್ಡಲೋಪಸೋಭಿತತ್ತಾ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಚ ದಸ್ಸನೀಯಂ ಸರೀರಂ ಯಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸೋ ಅನೋಮದಸ್ಸೀ, ತಸ್ಸ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಮುನಿನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಾದಿನೋ**ತಿ ಇಟ್ಠಾನಿಟ್ಠೇಸು ಅಕಮ್ಪಿಯಸಭಾವಸ್ಸ। **ಸುಧಾಯ ಲೇಪನಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಸುಧಾಯ ಅವಲಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದೀಪಧೂಪಪುಪ್ಫಧಜಪಟಾಕಾದೀಹಿ ಚ ಅಲಙ್ಕತಂ ಚಙ್ಕಮಂ **ಕಾರಯಿಂ** ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಗಾಥಾನಂ ಅತ್ಥೋ ಪಾಳಿಯಾ ಅನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋವ।

೩೫. ಪರಿವಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಧನಸಮ್ಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಯಸಂ ಧಾರೇತೀತಿ ಯಸೋಧರೋ, ಸಬ್ಬೇ ಏತೇ ಸತ್ತಸತ್ತತಿಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾನೋ ಯಸೋಧರನಾಮೇನ ಏಕನಾಮಕಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೧. **ಅಙ್ಗೀರಸೋ**ತಿ ಅಙ್ಗತೋ ಸರೀರತೋ ನಿಗ್ಗತಾ ರಸ್ಮಿ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಅಙ್ಗೀರಸೋ, ಛನ್ದದೋಸಮೋಹಭಯಾಗತೀಹಿ ವಾ ಪಾಪಾಚಾರವಸೇನ ವಾ ಚತುರಾಪಾಯಂ ನ ಗಚ್ಛತೀತಿ ನಾಗೋ, ಮಹನ್ತೋ ಪೂಜಿತೋ ಚ ಸೋ ನಾಗೋ ಚೇತಿ **ಮಹಾನಾಗೋ**। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಕೋಳಿವಿಸತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಕಾಳಿಗೋಧಾಪುತ್ತಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಭದ್ದಿಯಸ್ಸ ಕಾಳಿಗೋಧಾಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಪುತ್ತದಾರೇಹಿ ವಡ್ಢಿತೋ ನಗರವಾಸಿನೋ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕಾತುಕಾಮೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಥೂಲಪಟಲಿಕಾದಿಅನೇಕಾನಿ ಮಹಾರಹಾನಿ ಸಯನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೇ ಭಗವತಿ ಸಸಙ್ಘೇ ಪಣೀತೇನಾಹಾರೇನ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಏವಂ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕಾಳಿಗೋಧಾಯ ನಾಮ ದೇವಿಯಾ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಹತ್ಥಪಾದರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಭದ್ದತ್ತಾ ಚ ಕಾಳಿಗೋಧಾಯ ದೇವಿಯಾ ಪುತ್ತತ್ತಾ ಚ **ಭದ್ದಿಯೋ ಕಾಳಿಗೋಧಾಪುತ್ತೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ। ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೫೪. ಸೋ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಸಮ್ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಮೇತ್ತಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಮಿಜ್ಜತಿ ಸಿನೇಹತಿ ನನ್ದತಿ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇತಿ ಮೇತ್ತಾ, ಮೇತ್ತಾಯ ಸಹಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ, ತಂ ಯಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅತ್ಥೀತಿ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೋ, ತಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ। **ಮಹಾಮುನಿ**ನ್ತಿ

ಸಕಲಭಿಕ್ಖೂನಂ ಮಹನ್ತತ್ತಾ ಮಹಾಮುನಿ, ತಂ ಪದುಮುತ್ತರಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಜನತಾ ಸಬ್ಬಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೋ ಜನಕಾಯೋ, ಸಬ್ಬನಗರವಾಸಿನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬಲೋಕಗ್ಗನಾಯಕ**ನ್ತಿ ಸಕಲಲೋಕಸ್ಸ ಅಗ್ಗಂ ಸೇಟ್ಠಂ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ನಯನತೋ ಪಾಪನತೋ ನಾಯಕಂ ಪದುಮುತ್ತರಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಜನತಾ **ಉಪೇತಿ** ಸಮೀಪಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೫. **ಸತ್ತುಕಞ್ಚ ಬದ್ಧಕಞ್ಚಾ**ತಿ ಬದ್ಧಸತ್ತುಅಬದ್ಧಸತ್ತುಸಙ್ಖಾತಂ **ಆಮಿಸಂ**। ಅಥ ವಾ ಭತ್ತಪೂಪಖಜ್ಜಭೋಜ್ಜಯಾಗುಆದಯೋ ಯಾವಕಾಲಿಕತ್ತಾ **ಆಮಿಸಂ** ಪಾನಭೋಜನಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತೇ ಅನುತ್ತರೇ ಸತ್ಥುನೋ ದದನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೮. **ಆಸನಂ ಬುದ್ಧಯುತ್ತಕ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಯೋಗ್ಗಂ ಬುದ್ಧಾರಹಂ ಬುದ್ಧಾನುಚ್ಛವಿಕಂ ಸತ್ತರತನಮಯಂ ಆಸನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ನಯಾನುಯೋಗೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಕಾಳಿಗೋಧಾಪುತ್ತಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಸನ್ನಿಟ್ಠಾಪಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅರಞ್ಞೇ ಕುಟಿಕಂ ಕತ್ವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾಪಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಬನ್ಧನೇನ ಬದ್ಧೋ ಘರಾವಾಸೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಪಬ್ಬತನ್ತರೇ ಅರಞ್ಞವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ವಿವೇಕಕಾಮತಾಯ ತಂ ಠಾನಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ಸೋ ತಾಪಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದನತ್ಥಾಯ ತಿಣಸನ್ಥರಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅನೇಕೇಹಿ ಮಧುರೇಹಿ ತಿಣ್ಡುಕಾದೀಹಿ ಫಲಾಫಲೇಹಿ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಅಪರಾಪರಂ ಸಂಸರನ್ತೋ ದ್ವೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ। ಖುರಗ್ಗೇ ಅರಹತ್ತಫಲಪ್ಪತ್ತಿಯಂ ವಿಯ ನಿರುಸ್ಸಾಹೇನೇವ ಸನ್ತಿಪದಸಙ್ಖಾತೇ ನಿಬ್ಬಾನೇ ಸುಟ್ಠು ಠಿತತ್ತಾ **ಸನ್ನಿಟ್ಠಾಪಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೬೦. ಅರಹಾ ಪನ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅರಞ್ಞೇ ಕುಟಿಕಂ ಕತ್ವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅರಞ್ಞೇ**ತಿ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾದೀನಂ ಭಯೇನ ಮನುಸ್ಸಾ ಏತ್ಥ ನ ರಜ್ಜನ್ತಿ ನ ರಮನ್ತಿ ನ ಅಲ್ಲೀಯನ್ತೀತಿ ಅರಞ್ಞಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ। **ಕುಟಿಕ**ನ್ತಿ ತಿಣಚ್ಛದನಕುಟಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬತನ್ತರೇ **ವಸಾಮಿ** ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಲಾಭೇನ ಚ ಅಲಾಭೇನ ಚ ಯಸೇನ ಚ ಅಯಸೇನ ಚ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ವಿಹಾಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೧. **ಜಲಜುತ್ತಮನಾಮಕ**ನ್ತಿ ಜಲೇ ಜಾತಂ ಜಲಜಂ, ಪದುಮಂ, ಜಲಜಂ ಉತ್ತಮಂ ಜಲಜುತ್ತಮಂ, ಜಲಜುತ್ತಮೇನ ಸಮಾನಂ ನಾಮಂ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಜಲಜುತ್ತಮನಾಮಕೋ, ತಂ ಜಲಜುತ್ತಮನಾಮಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಪಾಳಿನಯಾನುಯೋಗೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸನ್ನಿಟ್ಠಾಪಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಪಞ್ಚಹತ್ಥಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಞ್ಚಹತ್ಥಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ವಿಹಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಪಞ್ಚಉಪ್ಪಲಹತ್ಥಾನಿ ಆನೇಸುಂ। ಸೋ ತೇಹಿ ಪಞ್ಚಉಪ್ಪಲಹತ್ಥೇಹಿ ವೀಥಿಯಂ ಚರಮಾನಂ ಸುಮೇಧಂ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇಸಿ। ತಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಛಾಯಂ ಕುರುಮಾನಾನಿ ತಥಾಗತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪೀತಿಯಾ ಫುಟ್ಠಸರೀರೋ ಯಾವಜೀವಂ ತದೇವ ಪುಞ್ಞಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅಪರಾಪರಂ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ। ಕತಕುಸಲನಾಮೇನ **ಪಞ್ಚಹತ್ಥಿಯತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೭೭. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸುಮೇಧೋ**ತಿ ಸುನ್ದರಾ ಮೇಧಾ ಚತುಸಚ್ಚಪಟಿವೇಧಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದಯೋ ಪಞ್ಞಾ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಭಗವಾ ಸುಮೇಧೋ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ **ಅನ್ತರಾಪಣೇ** ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖೂ**ತಿ ಅಧೋಖಿತ್ತಚಕ್ಖು। **ಮಿತಭಾಣೀ**ತಿ ಪಮಾಣಂ ಞತ್ವಾ ಭಣನಸೀಲೋ, ಪಮಾಣಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಪಞ್ಚಹತ್ಥಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಪದುಮಚ್ಛದನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹಿತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪದುಮಚ್ಛದನಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಚಿತಕಂ ಪದುಮಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನೇಕಕ್ಖತ್ತುಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಘಟೇನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಾದೀಸು ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಿಹರನ್ತಸ್ಸ ವಿಹಾರೋ ಪದುಮಪುಪ್ಫೇಹಿ ಛಾದೀಯತಿ, ತೇನ ಸೋ **ಪದುಮಚ್ಛದನಿಯತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೮೩. ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹಿ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ನಿಬ್ಬುತೇ**ತಿ ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಸತ್ಥರಿ, ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಚಿತಮಾನಿಯಮಾನೇ ಚಿತಕೇ ಆರೋಪಿತೇ ಸುಫುಲ್ಲಂ ಪದುಮಕಲಾಪಂ ಅಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಿತಕಂ **ಆರೋಪಯಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಗಾಥಾಸು ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಪದುಮಚ್ಛದನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಸಯನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಯನದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಿದಣ್ಡಸುವಣ್ಣಾದೀಹಿ ಸಯನತ್ಥಾಯ ಮಞ್ಚಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅನಗ್ಘೇಹಿ ವಿಚಿತ್ತತ್ಥರಣೇಹಿ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಭವಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದಿಬ್ಬಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸಾಸನೇ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ। ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞನಾಮೇನ **ಸಯನದಾಯಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೮೮. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಳಿನಯಾನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸಯನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಚಙ್ಕಮನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಮುನಿನೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಚಙ್ಕಮನದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಾಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತೇಸು ತೇಸು ಭವೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಉಚ್ಚವತ್ಥುಕಂ ಸುಧಾಪರಿಕಮ್ಮಕತಂ ರಜತರಾಸಿಸದಿಸಂ ಸೋಭಮಾನಂ ಚಙ್ಕಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮುತ್ತದಲಸದಿಸಂ ಸೇತಪುಲಿನಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಅದಾಸಿ। ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ ಭಗವಾ, ಚಙ್ಕಮಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸುಖಂ ಕಾಯಚಿತ್ತಸಮಾಧಿಂ ಅಪ್ಪೇತ್ವಾ ''ಅಯಂ ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಸಾವಕೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ''ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಅಪರಾಪರಂ ಸಂಸರನ್ತೋ ದ್ವೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಕತಪುಞ್ಞನಾಮೇನ **ಚಙ್ಕಮನದಾಯಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ।

೯೩. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಮುನಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಅತ್ಥಂ ಪಯೋಜನಂ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ದಕ್ಖತಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ, ಅಥ ವಾ ಅತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ದಸ್ಸನಸೀಲೋ ಜಾನನಸೀಲೋತಿ ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ, ತಸ್ಸ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಮುನಿನೋ ಮೋನೇನ ಞಾಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಮನೋರಮಂ ಮನಲ್ಲೀನಂ ಭಾವನೀಯಂ ಮನಸಿ ಕಾತಬ್ಬಂ ಚಙ್ಕಮಂ ಕಾರೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಾನುಸಾರೇನೇವ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಚಙ್ಕಮನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಸುಭದ್ದತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರೋ ಲೋಕವಿದೂತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸುಭದ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮನತ್ಥಾಯ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಘರಬನ್ಧನೇನ ಬದ್ಧೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನಂ ಪದುಮುತ್ತರಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾಯೋ ಚ ದಿಸ್ವಾ

ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ನಿಗ್ಗುಣ್ಡಿಕೇಟಕನೀಲಕಾಸೋಕಾಸಿತಾದಿಅನೇಕೇಹಿ ಸುಗನ್ಧಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ತುಸಿತಾದೀಸು ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇಸು ಚ ಸುಗನ್ಧೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಯಾವ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ ತಾವ ಅಲದ್ಧಬುದ್ಧದಸ್ಸನೋ ಭಗವತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನಕಾಲೇಯೇವ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞನಾಮೇನ **ಸುಭದ್ದೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ।

೧೦೧. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ಲೋಕವಿದೂ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ। **ಸುಣಾಥ ಮಮ ಭಾಸತೋ…ಪೇ॰… ನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತಿನಾಸವೋ**ತಿ ಇದಂ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನೋವ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

ಪಞ್ಚಮಭಾಣವಾರವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೧೫. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮೇನ ಸಂಯುತ್ತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಏಕಗ್ಗೋ**ತಿ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತೋ। **ಸುಸಮಾಹಿತೋ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಸಮಾಹಿತೋ, ಸನ್ತಕಾಯಚಿತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಓರಸೋ ಪುತ್ತೋ**ತಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉರಸಾ ಹದಯೇನ ನಿಗ್ಗತಓವಾದಾನುಸಾಸನಿಂ ಸುತ್ವಾ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧಮ್ಮಜೋಮ್ಹಿ ಸುನಿಮ್ಮಿತೋ**ತಿ ಧಮ್ಮತೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಧಮ್ಮತೋ ಜಾತೋ ಅರಿಯಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಸುನಿಮ್ಮಿತೋ ಸುಟ್ಠು ನಿಪ್ಫಾದಿತಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚೋ ಅಮ್ಹಿ ಭವಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೬. **ಧಮ್ಮರಾಜಂ ಉಪಗಮ್ಮಾ**ತಿ ಧಮ್ಮೇನ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ರಾಜಾನಂ ಇಸ್ಸರಭೂತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಪುಚ್ಛಿಂ ಪಞ್ಹಮುತ್ತಮ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಮಂ ಖನ್ಧಾಯತನಧಾತುಸಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಅಪುಚ್ಛಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಥಯನ್ತೋ ಚ ಮೇ ಪಞ್ಹ**ನ್ತಿ ಏಸೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವಾ ಮೇ ಮಯ್ಹಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥಯನ್ತೋ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತೋ। **ಧಮ್ಮಸೋತಂ ಉಪಾನಯೀ**ತಿ ಅನುಪಾದಿಸೇಸನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಸಙ್ಖಾತಂ ಧಮ್ಮಸೋತಂ ಧಮ್ಮಪವಾಹಂ ಉಪಾನಯಿ ಪಾಪಿಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೮. **ಜಲಜುತ್ತಮನಾಯಕೋ**ತಿ ಪದುಮುತ್ತರನಾಮಕೋ ಮ-ಕಾರಸ್ಸ ಯ-ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಕತವೋಹಾರೋ। **ನಿಬ್ಬಾಯಿ ಅನುಪಾದಾನೋ**ತಿ ಉಪಾದಾನೇ ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾಯಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯಿ ಅದಸ್ಸನಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಮನುಸ್ಸಲೋಕಾದೀಸು ಕತ್ಥಚಿಪಿ ಅಪತಿಟ್ಠಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದೀಪೋವ ತೇಲಸಙ್ಖಯಾ**ತಿ ವಟ್ಟಿತೇಲಾನಂ ಸಙ್ಖಯಾ ಅಭಾವಾ ಪದೀಪೋ ಇವ ನಿಬ್ಬಾಯೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧೯. **ಸತ್ತಯೋಜನಿಕಂ ಆಸೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ರತನಮಯಂ ಥೂಪಂ ಸತ್ತಯೋಜನುಬ್ಬೇಧಂ ಆಸಿ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧಜಂ ತತ್ಥ ಅಪೂಜೇಸಿ**ನ್ತಿ ತತ್ಥ ತಸ್ಮಿಂ ಚೇತಿಯೇ ಸಬ್ಬಭದ್ದಂ ಸಬ್ಬತೋ ಭದ್ದಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಮನೋರಮಂ ಧಜಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೦. **ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಚ ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಗತಸ್ಸ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರತೋ ಮೇ ಮಯ್ಹಂ ಓರಸೋ ಪುತ್ತೋ ತಿಸ್ಸೋ ನಾಮ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಜಿನಸಾಸನೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ದಾಯಾದೋ ಆಸಿ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೨೧. **ತಸ್ಸ ಹೀನೇನ ಮನಸಾತಿ** ತಸ್ಸ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಅಗ್ಗಸಾವಕಸ್ಸ ಹೀನೇನ ಲಾಮಕೇನ ಮನಸಾ ಚಿತ್ತೇನ **ಅಭದ್ದಕಂ** ಅಸುನ್ದರಂ ಅಯುತ್ತಕಂ "ಅನ್ತಕೋ ಪಚ್ಛಿಮೋ"ತಿ **ವಾಚಂ** ವಚನಂ **ಅಭಾಸಿಂ** ಕಥೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನಾತಿ** ತೇನ ಅರಹನ್ತಭಕ್ಖಾನಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ। **ಪಚ್ಛಿಮೇ ಅದ್ದಸಂ ಜಿನನ್ತಿ** ಪಚ್ಛಿಮೇ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೇ ಮಲ್ಲಾನಂ ಉಪವತ್ತನೇ ಸಾಲವನೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನಂ ಜಿನಂ ಜಿತಸಬ್ಬಮಾರಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೋತಮಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅದ್ದಸಂ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಪಚ್ಛಾ ಮೇ ಆಸಿ ಭದ್ದಕ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ತಸ್ಸ **ಪಚ್ಛಾ** ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅವಸಾನಕಾಲೇ ನಿಬ್ಬಾನಾಸನ್ನಕಾಲೇ **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ಭದ್ದಕಂ** ಸುನ್ದರಂ ಚತುಸಚ್ಚಪಟಿವಿಜ್ಝನಂ **ಆಸಿ** ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೨. **ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ ಮಹಾವೀರೋತಿ** ಮಹಾವೀರಿಯೋ ಸಬ್ಬಸತ್ತಹಿತೋ ಕರುಣಾಯುತ್ತೋ ಜಿತಮಾರೋ ಮುನಿ ಮಲ್ಲಾನಂ ಉಪವತ್ತನೇ ಸಾಲವನೇ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಸಯನೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಮಞ್ಚೇ ಸಯಿತೋವ ಮಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೨೩. **ಅಜ್ಜೇವ ದಾನಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾತಿ** ಅಜ್ಜ ಏವ ಭಗವತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನದಿವಸೇಯೇವ ಮಮ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ತಥಾ ಅಜ್ಜ ಏವ ಉಪಸಮ್ಪದಾ, ಅಜ್ಜ ಏವ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸುಭದ್ದತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಚುನ್ದತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಚುನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಸತ್ತರತನಮಯಂ ಸುವಣ್ಣಗ್ಘಿಯಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸುಮನಪುಪ್ಫೇಹಿ ಛಾದೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇಸಿ। ತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಕಾಸಂ ಸಮುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ವಿತಾನಾಕಾರೇನ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ನಂ ಭಗವಾ "ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮಸ್ಸ ನಾಮ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಚುನ್ದೋ ನಾಮ ಸಾವಕೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪಪನ್ನೋ ಕಮೇನ ಛಸು ಕಾಮಾವಚರದೇವೇಸು ಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚಕ್ಕವತ್ತಿಆದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ರೂಪಸಾರಿಯಾ ಪುತ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹರೂಪವಯಾನಂ ಸುನ್ದರತಾಯ ಸಕಾರಸ್ಸ ಚಕಾರಂ ಕತ್ವಾ **ಚುನ್ದೋತಿ** ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸೇ ಆದೀನವಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಚ ಆನಿಸಂಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಾತುತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧೨೫. ಸೋ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿ**ಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಅಗ್ಘಿಯನ್ತಿ**ಆದಯೋಪಿ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾಯೇವ।

೧೨೮. **ವಿತಿಣ್ಣಕಙ್ಖೋ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ** ವಿಸೇಸೇನ ಮಗ್ಗಾಧಿಗಮೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಖೇಪಿತತ್ತಾ ವಿತಿಣ್ಣಕಙ್ಖೋ ಅಸಂಸಯೋ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। **ತಿಣ್ಣೋಘೇಹಿ ಪುರಕ್ಖತೋತಿ** ಕಾಮೋಘಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ಓಘಾನಂ ತಿಣ್ಣತ್ತಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತತ್ತಾ ಓಘತಿಣ್ಣೇಹಿ ಖೀಣಾಸವೇಹಿ ಪುರಕ್ಖತೋ ಪರಿವಾರಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಬ್ಯಾಕರಣಗಾಥಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾಯೇವ।

೧೩೯. **ಉಪಟ್ಠಹಿಂ ಮಹಾವೀರನ್ತಿ** ಉತ್ತಮತ್ಥಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ **ಪತ್ತಿಯಾ** ಪಾಪುಣನತ್ಥಾಯ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕೇಸು ಚತುರಾಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯೇಸು ಕಪ್ಪೇಸು ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇನ್ತೇನ ಕತವೀರಿಯತ್ತಾ ಮಹಾವೀರಂ ಬುದ್ಧಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ

ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞೇ ಚ ಪೇಸಲೇ ಬಹೂತಿ** ನ ಕೇವಲಮೇವ ಬುದ್ಧಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಂ, ಪೇಸಲೇ ಪಿಯಸೀಲೇ ಸೀಲವನ್ತೇ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಬಹುಅಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೇ ಸಾವಕೇ, **ಮೇ** ಮಯ್ಹಂ **ಭಾತರಂ** ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಞ್ಚ ಉಪಟ್ಠಹಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೪೦. **ಭಾತರಂ ಮೇ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಭಾತರಂ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಕಾಲೇ ಭಗವತೋ ಪಠಮಂ ಪರಿನಿಬ್ಬುತತ್ತಾ ತಸ್ಸ ಧಾತುಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಪತ್ತಮ್ಹಿ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಲೋಕಜೇಟ್ಠಸ್ಸ ನರಾನಂ ಆಸಭಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ **ಉಪನಾಮೇಸಿಂ** ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೧. **ಉಭೋ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಗ್ಗಯ್ಹಾ**ತಿ ತಂ ಮಹಾ ದಿನ್ನಂ ಧಾತುಂ ಸೋ ಭಗವಾ ಅತ್ತನೋ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಕಾರೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಧಾತುಂ ಸಂಸುಟ್ಠು ದಸ್ಸಯನ್ತೋ **ಅಗ್ಗಸಾವಕಂ** ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ **ಕಿತ್ತಯಿ** ಪಕಾಸೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಚುನ್ದತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಪಞ್ಚಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಬೀಜನಿವಗ್ಗೋ

೧. ವಿಧೂಪನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಿಧೂಪನದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಪೂರಿತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಭಗವತಿ ಪಸನ್ನೋ ಗಿಮ್ಹಕಾಲೇ ಸುವಣ್ಣರಜತಮುತ್ತಾಮಣಿಮಯಂ ಬೀಜನಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಸಂಸರನ್ತೋ ದ್ವೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಘರಬನ್ಧನೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಘರಾವಾಸೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಚ ಆನಿಸಂಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧. ಸೋ "ಕೇನ ಮಯಾ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಅಯಂ ಲೋಕುತ್ತರಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ತಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಞತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಬೀಜನಿಕಾ ಮಯಾ ದಿನ್ನಾ**ತಿ ವಿಸೇಸೇನ ಸನ್ತಾಪಯನ್ತಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಸನ್ತಾಪಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇನ್ತಿ ಸೀತಲಂ ವಾತಂ ಜನೇತೀತಿ ಬೀಜನೀ, ಬೀಜನೀಯೇವ ಬೀಜನಿಕಾ, ಸಾ ಸತ್ತರತನಮಯಾ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಾ ಬೀಜನಿಕಾ ಮಯಾ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ವಿಧೂಪನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಸತರಂಸಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚಿಯಂ ಸೇಲಮಾರುಯ್ಹಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸತರಂಸಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸಕ್ಕಟಬ್ಯಾಕರಣೇ ವೇದತ್ತಯೇ ಚ ಪಾರಙ್ಗತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ವಿವೇಕಕಾಮತಾಯ ಉಚ್ಚಂ ಏಕಂ ಪಬ್ಬತಂ ಆರುಯ್ಹ ಜಲಿತಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ವಿಯ ನಿಸೀದಿ। ತಂ ತಥಾನಿಸಿನ್ನಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಾಪಸೋ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅನೇಕೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಥೋಮೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ತತೋ ಚುತೋ ಛಸು ಕಾಮಾವಚರದೇವೇಸು ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಸತರಂಸೀ ನಾಮ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತತ್ಥಪಿ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನೇಕಕ್ಖತ್ತುಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪುಬ್ಬಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರವಸೇನ ಞಾಣಸ್ಸ ಪರಿಪಕ್ಕತ್ತಾ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋವ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೮-೯. ಸೋ "ಅಹಂ ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋವ ಸನ್ತಿಪದಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋಸ್ಮೀ"ತಿ ಸರಮಾನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಞಾಣೇನ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಉದಾನವಸೇನ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಉಚ್ಚಿಯಂ ಸೇಲಮಾರುಯ್ಹಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಉಚ್ಚಿಯ**ನ್ತಿ ಉಚ್ಚಂ ಸೇಲಮಯಂ ಪಬ್ಬತಂ ಆರುಯ್ಹ ನಿಸೀದಿ ಪದುಮುತ್ತರೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಬ್ಬತಸ್ಸಾವಿದೂರಮ್ಹೀ**ತಿ ಭಗವತೋ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಆಸನ್ನಟ್ಠಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮನ್ತಪಾರಗೂ**ತಿ ಮನ್ತಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ವೇದತ್ತಯಸ್ಸ ಪಾರಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಕೋಟಿಂ ಗತೋ ಏಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತಿ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞಂ ವಿಯ ಅತ್ತಾನಂ ನಿದ್ದಿಸತಿ ಅಯಂ

ಮನ್ತಪಾರಗೂತಿ। **ಉಪವಿಟ್ಠಂ ಮಹಾವೀರ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬತೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ವೀರವನ್ತಂ ಜಿನಂ, ಕಿಂ ವಿಸಿಟ್ಠಂ? **ದೇವದೇವಂ** ಸಕಲಛಕಾಮಾವಚರಬ್ರಹ್ಮದೇವಾನಂ ಅತಿದೇವಂ **ನರಾಸಭಂ** ನರಾನಂ ಆಸತಂ ಸೇಟ್ಠಂ **ಲೋಕನಾಯಕಂ** ಸಕಲಸತ್ತಲೋಕಂ ನಯನ್ತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಾಪೇನ್ತಂ ಅಹಂ **ಅಞ್ಜಲಿಂ** ದಸನಖಸಮೋಧಾನಞ್ಜಲಿಪುಟಂ ಸಿರಸಿ ಮುದ್ಧನಿ **ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾನ** ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ **ಸನ್ಥವಿಂ** ಸುಟ್ಠುಂ ಥೋಮೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೨. **ಅಭಾಸಥಾತಿ** "ಯೇನಾಯಂ ಅಞ್ಜಲೀ ದಿನ್ನೋ…ಪೇ॰… ಅರಹಾ ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಸತರಂಸಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಸಯನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಯನದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸುಖಮನುಭವನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ದನ್ತಸುವಣ್ಣರಜತಮುತ್ತಮಣಿಮಯಂ ಮಹಾರಹಂ ಮಞ್ಚಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಚೀನಪಟ್ಟಕಮ್ಬಲಾದೀನಿ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಯನತ್ಥಾಯ ಭಗವತೋ ಅದಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಅನುಗ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ತತ್ಥ ಸಯಿ । ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ತದನುರೂಪಂ ಆಕಾಸಗಮನಸುಖಸೇಯ್ಯಾದಿಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೦. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ।

೧೧. **ಸುಖೇತ್ತೇ ಬೀಜಸಮ್ಪದಾ**ತಿ ಯಥಾ ತಿಣಕಚವರರಹಿತೇ ಕದ್ದಮಾದಿಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸುಖೇತ್ತೇ ವುತ್ತಬೀಜಾನಿ ಸಾದುಫಲಾನಿ ನಿಪ್ಫಾದೇನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ರಾಗದೋಸಾದಿದಿಯಡ್ಢಸಹಸ್ಸಕಿಲೇಸಸಙ್ಖಾತತಿಣಕಚವರರಹಿತೇ ಸುದ್ಧಸನ್ತಾನೇ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತೇ ವುತ್ತದಾನಾನಿ ಅಪ್ಪಾನಿಪಿ ಸಮಾನಾನಿ ಮಹಪ್ಫಲಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸಯನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಗನ್ಧೋದಕಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಗನ್ಧೋದಕಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಮುನಿವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ನಗರವಾಸಿನೋ ಬೋಧಿಪೂಜಂ ಕುರುಮಾನೇ ದಿಸ್ವಾ ವಿಚಿತ್ತಘಟೇ ಚನ್ದನಕಪ್ಪುರಾಗರುಆದಿಮಿಸ್ಸಕಸುಗನ್ಧೋದಕೇನ ಪೂರೇತ್ವಾ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ದೇವೋ ಮಹಾಧಾರಾಹಿ ಪವಸ್ಸಿ। ತದಾ ಸೋ ಅಸನಿವೇಗೇನ ಕಾಲಂ ಕತೋ। ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತತ್ಥೇವ ಠಿತೋ "ಅಹೋ ಬುದ್ಧೋ, ಅಹೋ ಧಮ್ಮೋ"ತಿಆದಿಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ। ಏವಂ ಸೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪರಿಳಾಹವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಸೀತಿಭಾವಮುಪಗತೋ ಸುಖಿತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ

ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞೇನ **ಗನ್ಧೋದಕಿಯತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ।

೧೫. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತರಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಮಹಾಬೋಧಿಮಹೋ ಅಹೂ**ತಿ ಮಹಾಬೋಧಿರುಕ್ಖಸ್ಸ ಪೂಜಾ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಚಿತ್ತಂ ಘಟಮಾದಾಯಾ**ತಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಸುವಣ್ಣಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಚಿತ್ತಂ ಸೋಭಮಾನಂ ಗನ್ಧೋದಕಪುಣ್ಣಂ ಘಟಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಗನ್ಧೋದಕಮದಾಸಹ**ನ್ತಿ ಗನ್ಧೋದಕಂ ಅದಾಸಿಂ, ಅಹಂ ಗನ್ಧೋದಕೇನ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬. **ನ್ಹಾನಕಾಲೇ ಚ ಬೋಧಿಯಾ**ತಿ ಬೋಧಿಯಾ ಪೂಜಾಕರಣಸಮಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಗನ್ಧೋದಕಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಓಪವಯ್ಹತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಓಪವಯ್ಹತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಜಿನಾದಿಚ್ಚೇ ಲೋಕೇ ಪಾತುಭೂತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಘರಾವಾಸಂ ವಸಮಾನೋ ಸಾಸನೇ ಪಸನ್ನೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸಾದಬಹುಮಾನೋ ಆಜಾನೀಯೇನ ಸಿನ್ಧವೇನ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ, ಪೂಜೇತ್ವಾ ಚ ಪನ "ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ಸಮಣಾನಂ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದಯೋ ನ ಕಪ್ಪನ್ತಿ, ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ಅಗ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ತದಗ್ಘನಕೇನ ಕಹಾಪಣೇನ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕಪ್ಪಾಸಿಕಕಮ್ಬಲಕೋಜವಾದಿಕಂ ಚೀವರಂ ಕಪ್ಪೂರತಕ್ಕೋಲಾದಿಕಂ ಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಞ್ಚ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದಿಅನೇಕವಾಹನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರವಸೇನ **ಓಪವಯ್ಹತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ।

೩೩. ಸೋ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಇದಂ ಮಯಾ ಸನ್ತಿಪದಂ ಅಧಿಗತ"ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಞಾಣೇನ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಞತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಉದಾನವಸೇನ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಆಜಾನೀಯಮದಾಸಹ**ನ್ತಿ ಆಜಾನೀಯಂ ಉತ್ತಮಜಾತಿಸಿನ್ಧವಂ ಅಹಂ ಅದಾಸಿಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೫. **ಸಪತ್ತಭಾರೋ**ತಿ ಸಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪರಿಕ್ಖಾರಾನಿ ಭಾರಾನಿ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಸಪತ್ತಭಾರೋ, ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರಯುತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೬. **ಖಮನೀಯಮದಾಸಹ**ನ್ತಿ ಖಮನೀಯಯೋಗ್ಗಂ ಚೀವರಾದಿಕಪ್ಪಿಯಪರಿಕ್ಖಾರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦. **ಚರಿಮೋ**ತಿ ಪರಿಯೋಸಾನೋ ಕೋಟಿಪ್ಪತ್ತೋ ಭವೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಓಪವಯ್ಹತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಸಪರಿವಾರಾಸನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಪರಿವಾರಾಸನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಸೋಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಸಾಸನೇ ಪಸನ್ನೋ ದಾನಫಲಂ ಸದ್ದಹನ್ತೋ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನೇನ ಭಗವತೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅದಾಸಿ, ದತ್ವಾ ಚ ಪನ ಭೋಜನಸಾಲಾಯಂ ಭೋಜನತ್ಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನಾಸನಂ ಜಾತಿಸುಮನಮಲ್ಲಿಕಾದೀಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿ। ಭಗವಾ ಚ ಭತ್ತಾನುಮೋದನಮಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಅನೇಕವಿಧಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೪೩. ಸೋ ಏವಂ ಪತ್ತಸನ್ತಿಪದೋ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಪುಞ್ಞೇನ ಇದಂ ಸನ್ತಿಪದಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ಞಾಣೇನ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅದಾಸಹ**ನ್ತಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಲದ್ಧಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾನಂ ಕಬಳಂ ಕಬಳಂ ಕತ್ವಾ ಪಾತಬ್ಬತೋ ಖಾದಿತಬ್ಬತೋ ಆಹಾರೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ, ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಭಗವತೋ ಅದಾಸಿಂ, ಭಗವನ್ತಂ ಭೋಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೪. **ಅಕಿತ್ತಯಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತ**ನ್ತಿ ಮಯಾ ದಿನ್ನಪಿಣ್ಡಪಾತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಕಾಸೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೮. **ಸಂವುತೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲೇನ ಸಂವುತೋ ಪಿಹಿತೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಚ ಪಞ್ಚಸೂ**ತಿ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ರೂಪಾದೀಹಿ ಗೋಪಿತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಸೀಲಞ್ಚ ಗೋಪಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸಪರಿವಾರಾಸನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಪಞ್ಚದೀಪಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಞ್ಚದೀಪಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಘರಾವಾಸೇ ವಸನ್ತೋ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಮಹಾಜನೇಹಿ ಬೋಧಿಪೂಜಂ ಕಯಿರಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಬೋಧಿಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಆದಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥೇವ ಉಪ್ಪನ್ನಭವೇ ಜಲಮಾನೋ ಜೋತಿಸಮ್ಪನ್ನವಿಮಾನಾದೀಸು ವಸಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ, ದೀಪಪೂಜಾನಿಸ್ಸನ್ದೇನ **ದೀಪಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೫೦. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಉಜುದಿಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಹ**ನ್ತಿ ವಙ್ಕಂ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಉಜು ಅವಙ್ಕಂ ನಿಬ್ಬಾನಾಭಿಮುಖಂ ಪಾಪುಣನಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧. **ಪದೀಪದಾನಂ ಪಾದಾಸಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಕಾರೇನ ದಿಬ್ಬತಿ ಜೋತತೀತಿ ಪದೀಪೋ, ತಸ್ಸ ದಾನಂ ಪದೀಪದಾನಂ, ತಂ ಅದಾಸಿಂ ಪದೀಪಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಪಞ್ಚದೀಪಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಧಜದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಧಜದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಸುನ್ದರೇಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ ಧಜಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಧಜಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ಉಚ್ಚಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪೂಜನಿಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಪುತ್ತದಾರೇಹಿ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಮಹಾಭೋಗೋ ಯಸವಾ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೫೭. ಸೋ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತೋಯೇವ। **ಹಟ್ಠೋ ಹಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಸಹಗತಚಿತ್ತಯುತ್ತತ್ತಾ ಹಟ್ಠೋ ಪರಿಪುಣ್ಣರೂಪಕಾಯೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪಯುತ್ತಚಿತ್ತತಾಯ ಹಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಸನ್ತುಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧಜಮಾರೋಪಯಿಂ ಅಹ**ನ್ತಿ ಧುನಾತಿ ಕಮ್ಪತಿ ಚಲತೀತಿ ಧಜಂ, ತಂ ಧಜಂ ಆರೋಪಯಿಂ ವೇಳಗ್ಗೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೮-೯. **ಪತಿತಪತ್ತಾನಿ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ**ತಿ ಪತಿತಾನಿ ಬೋಧಿಪತ್ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಹಂ ಬಹಿ ಛಡ್ಡೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನ್ತೋಸುದ್ಧಂ ಬಹಿಸುದ್ಧ**ನ್ತಿ ಅನ್ತೋ ಚಿತ್ತಸನ್ತಾನನಾಮಕಾಯತೋ ಚ ಬಹಿ ಚಕ್ಖುಸೋತಾದಿರೂಪಕಾಯತೋ ಚ ಸುದ್ಧಿಂ **ಅಧಿ** ವಿಸೇಸೇನ **ಮುತ್ತಂ** ಕಿಲೇಸತೋ ವಿಮುತ್ತಂ ಅನಾಸವಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ವಿಯ ಸಮ್ಮುಖಾ ಉತ್ತಮಂ ಬೋಧಿಂ **ಅವನ್ದಿಂ** ಪಣಾಮಮಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಧಜದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಪದುಮತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಚತುಸಚ್ಚಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪದುಮತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಕುಸಲಸಮ್ಭಾರೋ ಪದುಮುತ್ತರಮುನಿನಾ ಧಮ್ಮಪಜ್ಜೋತೇ ಜೋತಮಾನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಭೋಗಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಪಾಕಟೋ। ಸೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಧಜೇನ ಸಹ ಪದುಮಕಲಾಪಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಸಧಜಂ ತಂ ಪದುಮಕಲಾಪಂ ಆಕಾಸಮುಕ್ಖಿಪಿಂ, ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತಿವಿಯ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಧಜಮಿವ ಛಕಾಮಾವಚರೇ ಪಾಕಟೋ ಪೂಜಿತೋ ಚ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಮನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಞ್ಚವಸ್ಸಿಕೋವ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಕತಪುಞ್ಞನಾಮೇನ **ಪದುಮತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೬೭. ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಚತುಸಚ್ಚಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸಚ್ಚ**ನ್ತಿ ತಥಂ ಅವಿತಥಂ ಅವಿಪರೀತಂ ಸಚ್ಚಂ, ದುಕ್ಖಸಮುದಯನಿರೋಧಮಗ್ಗವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಸಮಾಹಟಾನೀತಿ ಚತುಸಚ್ಚಂ, ತಂ ಚತುಸಚ್ಚಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಲೋಕೇ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ವರಧಮ್ಮಪ್ಪವತ್ತಕೋತಿ ಉತ್ತಮಧಮ್ಮಪ್ಪವತ್ತಕೋ ಪಕಾಸಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಮತಂ ವುಟ್ಠಿನ್ತಿ** ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನವುಟ್ಠಿಧಾರಂ ಪವಸ್ಸನ್ತೋ ಪಗ್ಘರನ್ತೋ ಸದೇವಕಂ ಲೋಕಂ ತೇಮೇನ್ತೋ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಪರಿಳಾಹಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೮. **ಸಧಜಂ ಪದುಮಂ ಗಯ್ಹಾತಿ** ಧಜೇನ ಸಹ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಪದುಮಂ ಪದುಮಕಲಾಪಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಡ್ಢಕೋಸೇ ಠಿತೋ ಅಹನ್ತಿ** ಉಭೋ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಪದುಮತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಅಸನಬೋಧಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಜಾತಿಯಾ ಸತ್ತವಸ್ಸೋಹನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅಸನಬೋಧಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸುಖಪ್ಪತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಪಸನ್ನೋ ಅಸನಬೋಧಿತೋ ಫಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತತೋ ವುಟ್ಠಿತಬೋಧಿತರುಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಂ ರೋಪೇಸಿ, ಯಥಾ ನ ವಿನಸ್ಸತಿ ತಥಾ ಉದಕಾಸಿಞ್ಚನಾದಿಕಮ್ಮೇನ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪರಿಪಕ್ಕಸಮ್ಭಾರತ್ತಾ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋವ ಸಮಾನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಖುರಗ್ಗೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ, ಪುರಾಕತಪುಞ್ಞನಾಮೇನ **ಅಸನಬೋಧಿಯತ್ಥೇರೋತಿ** ಪಾಕಟೋ।

೭೮. ಸೋ ಪುಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಮನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಜಾತಿಯಾ ಸತ್ತವಸ್ಸೋಹನ್ತಿ**ಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಜಾತಿಯಾತಿ** ಮಾತುಗಬ್ಭತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸತ್ತವಸ್ಸೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಸರದೋ ಅಹಂ ಲೋಕನಾಯಕಂ ತಿಸ್ಸಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅದ್ದಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸುಮನೋತಿ** ಪಕಾರೇನ ಪಸನ್ನಅನಾಲುಳಿತಅವಿಕಮ್ಪಿತಚಿತ್ತೋ, ಸುಮನೋ ಸುನ್ದರಮನೋ ಸೋಮನಸ್ಸಸಹಗತಚಿತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೯. **ತಿಸ್ಸಸ್ಸಾಹಂ ಭಗವತೋತಿ** ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಜಾತೋತಿ ತಿಸ್ಸೋ, ಸೋ ಮಾತುಗಬ್ಭತೋ, ಮನುಸ್ಸಜಾತಿತೋ, ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧತೋ ಚ ಮುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಜಾತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಜಾತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಸ್ಸ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ತಾದಿನೋ, ಲೋಕಜೇಟ್ಠಸ್ಸ ಅಸನಬೋಧಿಂ ಉತ್ತಮಂ ರೋಪಯಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೮೦. **ಅಸನೋ ನಾಮಧೇಯ್ಯೇನಾತಿ** ನಾಮಪಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ನಾಮಸಞ್ಞಾಯ ಅಸನೋ ನಾಮ ಅಸನರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧರಣೀರುಹಪಾದಪೋತಿ** ವಲ್ಲಿರುಕ್ಖಪಬ್ಬತಗಙ್ಗಾಸಾಗರಾದಯೋ ಧಾರೇತೀತಿ ಧರಣೀ, ಕಾ ಸಾ? ಪಥವೀ, ತಸ್ಸಂ ರುಹತಿ ಪತಿಟ್ಠಹತೀತಿ ಧರಣೀರುಹೋ, ಪಾದೇನ ಪಿವತೀತಿ ಪಾದಪೋ, ಪಾದಸಙ್ಖಾತೇನ ಮೂಲೇನ ಸಿಞ್ಚಿತೋದಕಂ ಪಿವತಿ ಆಪೋರಸಂ ಸಿನೇಹಂ ಧಾರೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಧರಣೀರುಹೋ ಚ ಸೋ ಪಾದಪೋ ಚಾತಿ ಧರಣೀರುಹಪಾದಪೋ, ತಂ ಉತ್ತಮಂ ಅಸನಂ ಬೋಧಿಂ ಪಞ್ಚ ವಸ್ಸಾನಿ **ಪರಿಚರಿಂ** ಪೋಸೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೧. **ಪುಪ್ಫಿತಂ ಪಾದಪಂ ದಿಸ್ವಾತಿ** ತಂ ಮಯಾ ಪೋಸಿತಂ ಅಸನಬೋಧಿರುಕ್ಖಂ ಪುಪ್ಫಿತಂ ಅಚ್ಛರಿಯೋಗ್ಗಭೂತಪುಪ್ಫತ್ತಾ **ಅಬ್ಭುತಂ** ಲೋಮಹಂಸಕರಣಂ ದಿಸ್ವಾ **ಸಕಂ ಕಮ್ಮಂ** ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಂ **ಪಕಿತ್ತೇನ್ತೋ** ಪಕಾರೇನ ಕಥಯನ್ತೋ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಅಸನಬೋಧಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಛಟ್ಠವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಸಕಚಿನ್ತನಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಸಕಚಿನ್ತನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪವನಂ ಕಾನನಂ ದಿಸ್ವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಕಚಿನ್ತನಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಧರಮಾನಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಕಾಲೇ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸನ್ತೋ ವಿವೇಕಂ ರಮಣೀಯಂ ಏಕಂ ವನಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥೇವೇಕಾಯ ಕನ್ದರಾಯ ಪುಲಿನಚೇತಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಭಗವತಿ ಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ಸಧಾತುಕಸಞ್ಞಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ವನಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಪರಿಚರಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ದ್ವೀಸು ಅಗ್ಗಂ ಅಗ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅಗ್ಗಞ್ಚ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹಾ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ।

೧. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪವನಂ ಕಾನನಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪವನ**ನ್ತಿ ಪಕಾರೇನ ವನಂ ಪತ್ಥಟಂ ವಿತ್ಥಿಣ್ಣಂ ಗಹನಭೂತನ್ತಿ ಪವನಂ। **ಕಾನನಂ** ಅವಕುಚ್ಛಿತಂ ಆನನಂ ಅವಹನಂ ಸತತಂ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಯಕ್ಖರಕ್ಖಸಮದ್ದಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಸುಪಣ್ಣಉರಗೇಹಿ ವಿಹಙ್ಗಗಣಸದ್ದಕುಕ್ಕುಟಕೋಕಿಲೇಹಿ ವಾ ಬಹಲನ್ತಿ ಕಾನನಂ, ತಂ ಕಾನನಸಙ್ಖಾತಂ ಪವನಂ ಮನುಸ್ಸಸದ್ದವಿರಹಿತತ್ತಾ **ಅಪ್ಪಸದ್ದಂ** ನಿಸ್ಸದ್ದನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನಾವಿಲ**ನ್ತಿ ನ ಆವಿಲಂ ಉಪದ್ದವರಹಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇಸೀನಂ ಅನುಚಿಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಅರಹನ್ತಖೀಣಾಸವಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಇಸೀನಂ ಅನುಚಿಣ್ಣಂ ನಿಸೇವಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಹುತೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹ**ನ್ತಿ ಆಹುನಂ ವುಚ್ಚತಿ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಂ ಗೇಹಸದಿಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨. **ಥೂಪಂ ಕತ್ವಾನ ವೇಳುನಾ**ತಿ ವೇಳುಪೇಸಿಕಾಹಿ ಚೇತಿಯಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಾನಾಪುಪ್ಫಂ ಸಮೋಕಿರಿ**ನ್ತಿ ಚಮ್ಪಕಾದೀಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಸಮೋಕಿರಿಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮ್ಮುಖಾ ವಿಯ ಸಮ್ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿ ಸಜೀವಮಾನಸ್ಸ ಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾ ಇವ **ನಿಮ್ಮಿತಂ** ಉಪ್ಪಾದಿತಂ ಚೇತಿಯಂ ಅಹಂ **ಅಭಿ** ವಿಸೇಸೇನ **ವನ್ದಿಂ** ಪಣಾಮಮಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸಕಚಿನ್ತನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಅವೋಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವಿಹಾರಾ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮ್ಮಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅವೋಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ನಾನಾಪುಪ್ಫಾನಿ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪರಿ ಅಬ್ಭುಕ್ಕಿರಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸಗ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪೂಜಿತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ। **ಆ** ಸಮನ್ತತೋ ಕಾಸತಿ ದಿಪ್ಪತೀತಿ ಆಕಾಸೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಆಕಾಸೇ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಅವಕಿರಿತತ್ತಾ **ಅವೋಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೭. ಏವಂ ಪತ್ತಸನ್ತಿಪದೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವಿಹಾರಾ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮ್ಮಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ವಿಹಾರಾ**ತಿ ವಿಸೇಸೇನ ಹರತಿ ಚತೂಹಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಹಿ ಅಪತನ್ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ

ಆಹರತಿ ಪವತ್ತೇತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ವಿಹಾರೋ, ತಸ್ಮಾ ವಿಹಾರಾ **ಅಭಿ** ವಿಸೇಸೇನ **ನಿಕ್ಖಮ್ಮ** ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ। **ಅಬ್ಭುಟ್ಠಾಸಿ ಚ ಚಙ್ಕಮೇತಿ** ಚಙ್ಕಮನತ್ಥಾಯ ಸಟ್ಠಿರತನೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಅಭಿವಿಸೇಸೇನ ಉಟ್ಠಾಸಿ, ಅಭಿರುಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚತುಸಚ್ಚಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ದುಕ್ಖಸಮುದಯನಿರೋಧಮಗ್ಗಸಚ್ಚಸಙ್ಖಾತಂ ಚತುಸಚ್ಚಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅಮತಂ ಪದಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ವಿಭಜನ್ತೋ ಉತ್ತಾನೀಕರೋನ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಚಙ್ಕಮೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೮. **ಸಿಖಿಸ್ಸ ಗಿರಮಞ್ಞಾಯ, ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ತಾದಿನೋ**ತಿ ಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ತಾದಿಗುಣಸಮಙ್ಗಿಸ್ಸ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಗಿರಂ ಸದ್ದಂ ಘೋಸಂ ಅಞ್ಞಾಯ ಜಾನಿತ್ವಾ। **ನಾನಾಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ನಾಗಪುನ್ನಾಗಾದಿಅನೇಕಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ। **ಆಕಾಸಮ್ಹಿ ಸಮೋಕಿರಿ**ನ್ತಿ ಚಙ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಮುದ್ಧನಿ ಆಕಾಸೇ ಓಕಿರಿಂ ಪೂಜೇಸಿಂ।

೯. **ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ದ್ವಿಪದಿನ್ದಾ**ತಿ ದ್ವಿಪದಾನಂ ದೇವಬ್ರಹ್ಮಮನುಸ್ಸಾನಂ ಇನ್ದ ಪಧಾನಭೂತ। **ನರಾಸಭ** ನರಾನಂ ಆಸಭಭೂತ। **ಪತ್ತೋಮ್ಹಿ ಅಚಲಂ ಠಾನ**ನ್ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಚಲಂ ಠಾನಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ ಅಮ್ಹಿ ಭವಾಮಿ। **ಹಿತ್ವಾ ಜಯಪರಾಜಯ**ನ್ತಿ ದಿಬ್ಬಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಜಯಞ್ಚ ಚತುರಾಪಾಯದುಕ್ಖಸಙ್ಖಾತಂ ಪರಾಜಯಞ್ಚ ಹಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋಸ್ಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಅವೋಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಪಚ್ಚಾಗಮನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಿನ್ಧುಯಾ ನದಿಯಾ ತೀರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಚ್ಚಾಗಮನಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸಿನ್ಧುಯಾ ಗಙ್ಗಾಯ ಸಮೀಪೇ ಚಕ್ಕವಾಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪುಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಯುತ್ತತ್ತಾ ಪಾಣಿನೋ ಅಖಾದನ್ತೋ ಸೇವಾಲಮೇವ ಭಕ್ಖಯನ್ತೋ ಚರತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ವಿಪಸ್ಸಿಭಗವಾ ಸತ್ತಾನುಗ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೋ ಚಕ್ಕವಾಕೋ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ತುಣ್ಡೇನ ಸಾಲರುಕ್ಖತೋ ಸಾಲಪುಪ್ಫಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆಗಮ್ಮ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಅಪರಾಪರಂ ಛಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಆದಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತವಸೇನ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ, ಚಕ್ಕವಾಕೋ ಹುತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಕತ್ಥಚಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಮಾಹರಿತ್ವಾ ಪೂಜಿತತ್ತಾ ಪುಬ್ಬಪುಞ್ಞನಾಮೇನ **ಪಚ್ಚಾಗಮನಿಯತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೧೩. ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸಿನ್ಧುಯಾ ನದಿಯಾ ತೀರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಸೀತಿ ಸದ್ದಂ ಕುರುಮಾನಾ ಧುನಾತಿ ಕಮ್ಪತೀತಿ ಸಿನ್ಧು, ನದತಿ ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗಚ್ಛತೀತಿ ನದಿ। **ಚಕ್ಕವಾಕೋ ಅಹಂ ತದಾ**ತಿ ಚಕ್ಕಂ ಸೀಘಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಇವ ಉದಕೇ ವಾ ಥಲೇ ವಾ ಆಕಾಸೇ ವಾ ಸೀಘಂ ವಾತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಚಕ್ಕವಾಕೋ। ತದಾ ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಕಾಲೇ ಅಹಂ ಚಕ್ಕವಾಕೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುದ್ಧಸೇವಾಲಭಕ್ಖೋಹ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಗೋಚರಅಮಿಸ್ಸತ್ತಾ ಸುದ್ಧಸೇವಾಲಮೇವ ಖಾದನ್ತೋ ಅಹಂ ವಸಾಮಿ। **ಪಾಪೇಸು ಚ ಸುಸಞ್ಞತೋ**ತಿ ಪುಬ್ಬವಾಸನಾವಸೇನ ಪಾಪಕರಣೇ ಸುಟ್ಠು ಸಞ್ಞತೋ ತೀಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ ಸಞ್ಞತೋ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ।

೧೪. **ಅದ್ದಸಂ ವಿರಜಂ ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿ ರಾಗದೋಸಮೋಹವಿರಹಿತತ್ತಾ ವಿರಜಂ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಂ ಬುದ್ಧಂ ಅದ್ದಸಂ ಅದ್ದಕ್ಖಿಂ। **ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಅನಿಲಞ್ಜಸೇ**ತಿ ಅನಿಲಞ್ಜಸೇ ಆಕಾಸಪಥೇ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಬುದ್ಧಂ। **ತುಣ್ಡೇನ** ಮಯ್ಹಂ ಮುಖತುಣ್ಡೇನ **ತಾಲಂ** ಸಾಲಪುಪ್ಫಂ **ಪಗ್ಗಯ್ಹ**

ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ **ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಭಿರೋಪಯಿಂ** ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಪಚ್ಚಾಗಮನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಪರಪ್ಪಸಾದಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಸಭಂ ಪವರಂ ವೀರನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪರಪ್ಪಸಾದಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಇತಿಹಾಸಪಞ್ಚಮಾನಂ ಪದಕೋ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ ಸನಿಘಣ್ಡುಕೇಟುಭಾನಂ ಸಾಕ್ಖರಪ್ಪಭೇದಾನಂ ಲೋಕಾಯತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಅನವಯೋ ನಾಮೇನ **ಸೇಲಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಅಸೀತಿಅನುಬ್ಯಞ್ಜನೇಹಿ ಚಾತಿ ಸಯಂ ಸೋಭಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಅನೇಕೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಅನೇಕಾಹಿ ಉಪಮಾಹಿ ಥೋಮನಂ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಲೋಕೇ ಸಕ್ಕಮಾರಾದಯೋ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಚತುಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಛಳಭಿಞ್ಞಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಾಖೀಣಾಸವೋ ಅಹೋಸಿ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಥುತಿಯಾ ಸತ್ತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದಕರಣತೋ **ಪರಪ್ಪಸಾದಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೧೦. ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಉಸಭಂ ಪವರಂ ವೀರ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಉಸಭ**ನ್ತಿ ವಸಭೋ ನಿಸಭೋ ವಿಸಭೋ ಆಸಭೋತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಜೇಟ್ಠಪುಙ್ಗವಾ। ತತ್ಥ ಗವಸತಜೇಟ್ಠಕೋ ವಸಭೋ, ಗವಸಹಸ್ಸಜೇಟ್ಠಕೋ ನಿಸಭೋ, ಗವಸತಸಹಸ್ಸಜೇಟ್ಠಕೋ ವಿಸಭೋ, ಗವಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಜೇಟ್ಠಕೋ ಆಸಭೋತಿ ಚ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಣ್ಡಿತಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಬುದ್ಧಾನಂ ಪನ ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ ಥುತಿಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಏಕೋಪಿ ನತ್ಥಿ। ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋ ಹಿ ಬುದ್ಧೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ –

> “ಬುದ್ಧೋಪಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಣೇಯ್ಯ ವಣ್ಣಂ, ಕಪ್ಪಮ್ಪಿ ಚೇ ಅಞ್ಞಮಭಾಸಮಾನೋ।
> ಖೀಯೇಥ ಕಪ್ಪೋ ಚಿರದೀಘಮನ್ತರೇ, ವಣ್ಣೋ ನ ಖೀಯೇಥ ತಥಾಗತಸ್ಸಾ”ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೦೪; ೩.೧೪೧; ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೪೨೫; ಉದಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೫೩) –

ಆದಿಕಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮುಖಾರೂಳ್ಹವಸೇನ ಏಕಪಸೀದನವಸೇನ “ಆಸಭ”ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ “ಉಸಭ”ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ವರಿತಬ್ಬೋ ಪತ್ಥೇತಬ್ಬೋತಿ ವರೋ। ಅನೇಕೇಸು ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸೇಸು ಕತವೀರಿಯತ್ತಾ ವೀರೋ। ಮಹನ್ತಂ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಾದಿಕಂ ಏಸತಿ ಗವೇಸತೀತಿ ಮಹೇಸೀ, ತಂ **ಮಹೇಸಿಂ** ಬುದ್ಧಂ। ವಿಸೇಸೇನ ಕಿಲೇಸಖನ್ಧಮಾರಾದಯೋ ಮಾರೇ ಜಿತವಾತಿ ವಿಜಿತಾವೀ, ತಂ **ವಿಜಿತಾವಿನಂ** ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ। ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ಇವ ವಣ್ಣೋ ಯಸ್ಸ ಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ, ತಂ **ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ** ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಕೋ ನಾಮ ಸತ್ತೋ ನಪ್ಪಸೀದತೀತಿ।

ಪರಪ್ಪಸಾದಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಭಿಸದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವೇಸ್ಸಭೂ ನಾಮ ನಾಮೇನಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಭಿಸದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವೇಸ್ಸಭುಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಮಿಂ ಹತ್ಥಿಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿವಸತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ವೇಸ್ಸಭೂ ಭಗವಾ ವಿವೇಕಕಾಮೋ ಹಿಮವನ್ತಮಗಮಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಭಿಸಮುಳಾಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಭೋಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಹತ್ಥಿಯೋನಿತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸತ್ತಮಾಗತೋ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಆದಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಮಹಾಭೋಗೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪುಬ್ಬವಾಸನಾಬಲೇನ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲನಾಮೇನ **ಭಿಸದಾಯಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೧೯. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ವೇಸ್ಸಭೂ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ವೇಸ್ಸಭೂ**ತಿ ವೇಸ್ಸಂ ಭುನಾತಿ ಅತಿಕ್ಕಮತೀತಿ ವೇಸ್ಸಭೂ। ಅಥ ವಾ ವೇಸ್ಸೇ ವಾಣಿಜಕಮ್ಮೇ ವಾ ಕಾಮರಾಗಾದಿಕೇ ವಾ ಕುಸಲಾದಿಕಮ್ಮೇ ವಾ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇ ವಾ ಭುನಾತಿ ಅಭಿಭವತೀತಿ ವೇಸ್ಸಭೂ, ಸೋ ನಾಮೇನ ವೇಸ್ಸಭೂ ನಾಮ ಭಗವಾ। **ಇಸೀನಂ ತತಿಯೋ ಅಹೂ**ತಿ ಕುಸಲಧಮ್ಮೇ ಏಸತಿ ಗವೇಸತೀತಿ ಇಸಿ, ‘‘ವಿಪಸ್ಸೀ, ಸಿಖೀ, ವೇಸ್ಸಭೂ’’ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ತತಿಯೋ ಇಸಿ ತತಿಯೋ ಭಗವಾ ಅಹು ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾನನಂ ವನಮೋಗ್ಗಯ್ಹಾ**ತಿ ಕಾನನಸಙ್ಖಾತಂ ವನಂ ಓಗಯ್ಹ ಓಗಹೇತ್ವಾ ಪಾವಿಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೦. **ಭಿಸಮುಳಾಲಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ**ತಿ ದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದಾನಂ ಛಾತಕಂ ಭಿಸತಿ ಹಿಂಸತಿ ವಿನಾಸೇತೀತಿ ಭಿಸಂ, ಕೋ ಸೋ? ಪದುಮಕನ್ದೋ, ಭಿಸಞ್ಚ ಮುಳಾಲಞ್ಚ ಭಿಸಮುಳಾಲಂ, ತಂ ಭಿಸಮುಳಾಲಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೧. **ಕರೇನ ಚ ಪರಾಮಟ್ಠೋ**ತಿ ತಂ ಮಯಾ ದಿನ್ನದಾನಂ, **ವೇಸ್ಸಭೂವರಬುದ್ಧಿನಾ** ಉತ್ತಮಬುದ್ಧಿನಾ ವೇಸ್ಸಭುನಾ ಕರೇನ ಹತ್ಥತಲೇನ ಪರಾಮಟ್ಠೋ ಕತಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಅಹೋಸಿ। **ಸುಖಾಹಂ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ, ಸಮಂ ತೇನ ಕುತೋತ್ತರಿ**ನ್ತಿ ತೇನ ಸುಖೇನ ಸಮಂ ಸುಖಂ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ, ತತೋ ಉತ್ತರಿಂ ತತೋ ಪರಂ ತತೋ ಅಧಿಕಂ ಸುಖಂ ಕುತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ನಯಾನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯನ್ತಿ।

ಭಿಸದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಸುಚಿನ್ತಿತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಗಿರಿದುಗ್ಗಚರೋ ಆಸಿನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸುಚಿನ್ತಿತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ನೇಸಾದಕುಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಮಿಗಸೂಕರಾದಯೋ ವಧಿತ್ವಾ ಖಾದನ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ತದಾ ಲೋಕನಾಥೋ ಲೋಕಾನುಗ್ಗಹಂ ಸತ್ತಾನುದ್ದಯತಞ್ಚ ಪಟಿಚ್ಚ ಹಿಮವನ್ತಮಗಮಾಸಿ। ತದಾ ಸೋ ನೇಸಾದೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಅತ್ತನೋ ಖಾದನತ್ಥಾಯ ಆನೀತಂ ವರಮಧುರಮಂಸಂ ಅದಾಸಿ। ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ, ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞೇನ ತೇನೇವ ಸೋಮನಸ್ಸೇನ ತತೋ ಚುತೋ ಸುಗತೀಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಆದಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೩೯. ಚತುಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಞ್ಞಾಭಿಞ್ಞಾದಿಭೇದಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಗಿರಿದುಗ್ಗಚರೋ ಆಸಿ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ಗಿರತಿ ಸದ್ದಂ ಕರೋತೀತಿ ಗಿರಿ, ಕೋ ಸೋ? ಸಿಲಾಪಂಸುಮಯಪಬ್ಬತೋ, ದುಟ್ಠು ದುಕ್ಖೇನ ಗಮನೀಯಂ ದುಗ್ಗಂ, ಗಿರೀಹಿ ದುಗ್ಗಂ ಗಿರಿದುಗ್ಗಂ, ದುಗ್ಗಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಗಿರಿದುಗ್ಗೇ ಪಬ್ಬತನ್ತರೇ ಚರೋ ಚರಣಸೀಲೋ ಆಸಿಂ ಅಹೋಸಿಂ। **ಅಭಿಜಾತೋವ ಕೇಸರೀ**ತಿ ಅಭಿ ವಿಸೇಸೇನ ಜಾತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಕೇಸರೀವ ಕೇಸರಸೀಹೋ ಇವ ಗಿರಿದುಗ್ಗಸ್ಮಿಂ ಚರಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦. **ಗಿರಿದುಗ್ಗಂ ಪವಿಸಿಂ ಅಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ತದಾ ತೇನ ಮಂಸದಾನೇನ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪಬ್ಬತನ್ತರಂ ಪಾವಿಸಿಂ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಸುಚಿನ್ತಿತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ವತ್ಥದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಕ್ಖಿಜಾತೋ ತದಾ ಆಸಿನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ವತ್ಥದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸುಪಣ್ಣಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಗನ್ಧಮಾದನಪಬ್ಬತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸುಪಣ್ಣವಣ್ಣಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಮಾಣವಕವಣ್ಣಂ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಮಹಗ್ಘಂ ದಿಬ್ಬವತ್ಥಂ ಆದಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಭಗವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಸೋಮನಸ್ಸೇನ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತತ್ಥ ಅಪರಾಪರಂ ಸಂಸರನ್ತೋ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿನ್ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಮಹಗ್ಘಂ ವತ್ಥಾಭರಣಂ ಲದ್ಧಂ, ತತೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ವತ್ಥಚ್ಛಾಯಾಯ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ವಸನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಛಳಭಿಞ್ಞಪ್ಪತ್ತಖೀಣಾಸವೋ ಅಹೋಸಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞನಾಮೇನ **ವತ್ಥದಾಯಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೪೫. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪಕ್ಖಿಜಾತೋ ತದಾ ಆಸಿ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪಕ್ಖಿಜಾತೋ**ತಿ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಉಪಲವತಿ ಸಕುಣೋ ಏತೇನಾತಿ ಪಕ್ಖಂ, ಪಕ್ಖಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಪಕ್ಖೀ, ಪಕ್ಖಿಯೋನಿಯಂ ಜಾತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಪಣ್ಣೋ**ತಿ ಸುನ್ದರಂ ಪಣ್ಣಂ ಪತ್ತಂ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಸುಪಣ್ಣೋ, ವಾತಗ್ಗಾಹಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಜಲಮಾನಪತ್ತಮಹಾಭಾರೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗರುಳಾಧಿಪೋ**ತಿ ನಾಗೇ ಗಣ್ಹನತ್ಥಾಯ ಗರುಂ ಭಾರಂ ಪಾಸಾಣಂ ಗಿಳನ್ತೀತಿ ಗರುಳಾ, ಗರುಳಾನಂ ಅಧಿಪೋ ರಾಜಾತಿ ಗರುಳಾಧಿಪೋ, ವಿರಜಂ ಬುದ್ಧಂ ಅದ್ದಸಾಹನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ವತ್ಥದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಅಮ್ಬದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಭಗವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅಮ್ಬದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಾನರಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತೇ ಕಪಿರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಪಟಿವಸತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಹಿಮವನ್ತಮಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಸೋ ಕಪಿರಾಜಾ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸುಮಧುರಂ ಅಮ್ಬಫಲಂ ಖುದ್ದಮಧುನಾ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಸೋ

ಸೋಮನಸ್ಸಸಮ್ಪನ್ನಹದಯೋ ತೇನೇವ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸೇನ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅಪರಾಪರಂ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಛಳಭಿಞ್ಞಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಪುಬ್ಬಪುಞ್ಞನಾಮೇನ **ಅಮ್ಬದಾಯಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೫೩. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನಾ ಕತಕುಸಲಬೀಜಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಭಗವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಮೇತ್ತಾಯ ಅಫರಿ ಲೋಕೇ, ಅಪ್ಪಮಾಣೇ ನಿರೂಪಧೀ**ತಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಅಪ್ಪಮಾಣೇ ಸತ್ತೇ "ಸುಖೀ ಹೋನ್ತೂ"ತಿಆದಿನಾ ನಿರುಪಧಿ ಉಪಧಿವಿರಹಿತಂ ಕತ್ವಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಅಫರಿ ಪತ್ಥರಿ ವಡ್ಢೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೪. **ಕಪಿ ಅಹಂ ತದಾ ಆಸಿ**ನ್ತಿ ತದಾ ತಸ್ಸಾಗಮನಕಾಲೇ ಕಪಿರಾಜಾ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಮ್ಬದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಸುಮನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುಮನೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸುಮನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಮಾಲಾಕಾರಸ್ಸ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಭಗವತಿ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸುಮನಮಾಲಾಮುಟ್ಠಿಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ದ್ವೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಪುತ್ತದಾರೇಹಿ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಸುಮನನಾಮೇನ ಪಾಕಟೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೬೧. ಸೋ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುಮನೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಸುನ್ದರಂ ಮನಂ ಚಿತ್ತಂ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಸುಮನೋ। ಸದ್ಧಾಪಸಾದಬಹುಮಾನೇನ ಯುತ್ತೋ ನಾಮೇನ ಸುಮನೋ ನಾಮ ಮಾಲಾಕಾರೋ ತದಾ ಅಹಂ ಅಹೋಸಿಂ।

೬೩. **ಸಿಖಿನೋ ಲೋಕಬನ್ಧುನೋ**ತಿ ಸಿಖಾ ಮುದ್ಧಾ ಕಾಸತೀತಿ ಸಿಖೀ। ಅಥ ವಾ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಸಮ್ಪಯೋಗೇ ಖಾದತಿ ವಿದ್ಧಂಸೇತೀತಿ ಸಿಖೀ, ಕಾ ಸಾ? ಅಗ್ಗಿಸಿಖಾ, ಅಗ್ಗಿಸಿಖಾ ವಿಯ ಸಿಖಾಯ ದಿಪ್ಪನತೋ ಸಿಖೀ। ಯಥಾ ಅಗ್ಗಿಸಿಖಾ ಜೋತತಿ ಪಾಕಟಾ ಹೋತಿ, ಸಿಖೀ ಪತ್ತತಿಣಕಟ್ಠಪಲಾಸಾದಿಕೇ ದಹತಿ, ಏವಮಯಮ್ಪಿ ಭಗವಾ ನೀಲಪೀತಾದಿರಂಸೀಹಿ ಜೋತತಿ ಸಕಲಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೇ ಪಾಕಟೋ ಹೋತಿ। ಸಕಸನ್ತಾನಗತಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಸೋಸೇತಿ ವಿದ್ಧಂಸೇತಿ ಝಾಪೇತೀತಿ ವೋಹಾರನಾಮಂ ನಾಮಕಮ್ಮಂ ನಾಮಧೇಯ್ಯಂ, ತಸ್ಸ ಸಿಖಿನೋ। ಸಕಲಲೋಕಸ್ಸ ಬನ್ಧುಞಾತಕೋತಿ ಲೋಕಬನ್ಧು, ತಸ್ಸ ಸಿಖಿನೋ ಲೋಕಬನ್ಧುನೋ ಭಗವತೋ ಸುಮನಪುಪ್ಫಂ **ಅಭಿರೋಪಯಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸುಮನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಪುಪ್ಫಚಙ್ಕೋಟಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭೀತರೂಪಂ ಸೀಹಂ ವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪುಪ್ಫಚಙ್ಕೋಟಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಮಹಾವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಸನ್ನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಅನೋಜಪುಪ್ಫಮೋಚಿನಿತ್ವಾ ಚಙ್ಕೋಟಕಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ “ಭಗವಾ , ಇಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಪೂಜನೀಯೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಮಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪೂಜಿತೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಅಭಿರೂಪೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೬೮-೯. ಸೋ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅಭೀತರೂಪಂ ಸೀಹಂ ವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸೀಹ**ನ್ತಿ ದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದಾದಯೋ ಸತ್ತೇ ಅಭಿಭವತಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರತೀತಿ ಸೀಹೋ, ಅಭೀತರೂಪೋ ಅಭೀತಸಭಾವೋ, ತಂ ಅಭೀತರೂಪಂ ಸೀಹಂ ಇವ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪಕ್ಖೀನಂ ಅಗ್ಗಂ ಗರುಳರಾಜಂ ಇವ **ಪವರಂ** ಉತ್ತಮಂ ಬ್ಯಗ್ಘರಾಜಂ ಇವ ಅಭಿ ವಿಸೇಸೇನ ಜಾತಂ ಸಬ್ಬಸೀಹಾನಂ ವಿಸೇಸಂ ಕೇಸರಸೀಹಂ ಇವ ತಿಲೋಕಸ್ಸ ಸರಣಂ **ಸಿಖಿಂ** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ। ಕಿಂ ಭೂತಂ? ಅನೇಜಂ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಂ ಖನ್ಧಮಾರಾದೀಹಿ ಅಪರಾಜಿತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಸಿಖಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಾರಣಾನಗ್ಗ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಮಾರಣೇ ಸೋಸನೇ ವಿದ್ಧಂಸನೇ ಅಗ್ಗಂ ಸೇಟ್ಠಂ ಕಿಲೇಸೇ ಮಾರೇನ್ತಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಬುದ್ಧಸಾವಕಾನಂ ವಿಜ್ಜಮಾನಾನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪುರಕ್ಖತಂ** ಪರಿವಾರಿತಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಸಿಖಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೭೦. **ಚಙ್ಕೋಟಕೇ ಠಪೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಉತ್ತಮಂ ಅನೋಜಪುಪ್ಫಂ ಕರಣ್ಡಕೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಿಖೀಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಸೇಟ್ಠಂ **ಸಮೋಕಿರಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪುಪ್ಫಚಙ್ಕೋಟಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಸತ್ತಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ನಾಗಸಮಾಲವಗ್ಗೋ

೧. ನಾಗಸಮಾಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಆಪಾಟಲಿಂ ಅಹಂ ಪುಪ್ಫನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಾಗಸಮಾಲತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ತಥಾರೂಪಸಜ್ಜನಸಂಸಗ್ಗಸ್ಸ ಅಲಾಭೇನ ಸತ್ಥರಿ ಧರಮಾನಕಾಲೇ ದಸ್ಸನಸವನಪೂಜಾಕಮ್ಮಮಕರಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಕಾಲೇ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾರೀರಿಕಧಾತುಂ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಕತಚೇತಿಯಮ್ಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಪಾಟಲಿಪುಪ್ಫಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತೇನೇವ ಸೋಮನಸ್ಸೇನ ತತೋ ಕಾಲಂ ಕತೋ ತುಸಿತಾದೀಸು ಛಸು ದೇವಲೋಕೇಸು ಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ನಾಗರುಕ್ಖಪಲ್ಲವಕೋಮಳಸದಿಸಸರೀರತ್ತಾ **ನಾಗಸಮಾಲೋ**ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಕತನಾಮಧೇಯ್ಯೋ ಭಗವತಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧. ಸೋ ಪಚ್ಛಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಆಪಾಟಲಿಂ ಅಹಂ ಪುಪ್ಫ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಆಪಾಟಲಿ**ನ್ತಿ ಆ ಸಮನ್ತತೋ, ಆದರೇನ ವಾ ಪಾಟಲಿಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಹಂ ಥೂಪಮ್ಹಿ **ಅಭಿರೋಪೇಸಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಜ್ಝಿತಂ ಸುಮಹಾಪಥೇ**ತಿ ಸಬ್ಬನಗರವಾಸೀನಂ ವನ್ದನಪೂಜನತ್ಥಾಯ ಮಹಾಪಥೇ ನಗರಮಜ್ಝೇ ವೀಥಿಯಂ ಉಜ್ಝಿತಂ ಉಟ್ಠಾಪಿತಂ, ಇಟ್ಠಕಕಮ್ಮಸುಧಾಕಮ್ಮಾದೀಹಿ ನಿಪ್ಫಾದಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥತ್ತಾ ಚ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ನಾಗಸಮಾಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಪದಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಕ್ಕನ್ತಞ್ಚ ಪದಂ ದಿಸ್ವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪದಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಾಸಕಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಭಗವತಾ ತಸ್ಸ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ದಸ್ಸಿತಂ ಪದಚೇತಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ಲೋಮಹಟ್ಠಜಾತೋ ವನ್ದನಪೂಜನಾದಿಬಹುಮಾನಮಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಸುಖೇತ್ತೇ ಸುಕತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ತತೋ ಚುತೋ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಜಾತೋ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಸಬ್ಬಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ, ಪುರಾಕತಪುಞ್ಞನಾಮೇನ **ಪದಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೫. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅಕ್ಕನ್ತಞ್ಚ ಪದಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಕ್ಕನ್ತ**ನ್ತಿ ಅಕ್ಕಮಿತಂ ದಸ್ಸಿತಂ। ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಸಬ್ಬದಾ ಚತುರಙ್ಗುಲೋಪರಿಯೇವ ಗಮನಂ, ಅಯಂ ಪನ ತಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನತಂ ಞತ್ವಾ "ಏಸೋ ಇಮಂ ಪಸ್ಸತೂ"ತಿ ಪದಚೇತಿಯಂ ದಸ್ಸೇಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ವನ್ದನಪೂಜನಾದಿಸಕ್ಕಾರಮಕಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಪದಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಬುದ್ಧಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ದುಮಗ್ಗೇ ಪಂಸುಕೂಲಿಕನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ದುಮಗ್ಗೇ ಲಗ್ಗಿತಂ ಭಗವತೋ ಪಂಸುಕೂಲಚೀವರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ "ಅರಹದ್ಧಜ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವನ್ದನಪೂಜನಾದಿಸಕ್ಕಾರಮಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೯. ಸೋ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಾಧಿಗಮೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ದುಮಗ್ಗೇ ಪಂಸುಕೂಲಿಕ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಧುನಾತಿ ಕಮ್ಪತೀತಿ ದುಮೋ। ದುಹತಿ ಪೂರೇತಿ ಆಕಾಸತಲನ್ತಿ ವಾ ದುಮೋ, ದುಮಸ್ಸ ಅಗ್ಗೋ ಕೋಟೀತಿ ದುಮಗ್ಗೋ, ತಸ್ಮಿಂ ದುಮಗ್ಗೇ। ಪಂಸುಮಿವ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಭಾವಂ ಅಮನುಞ್ಞಭಾವಂ ಉಲತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಪಂಸುಕೂಲಂ, ಪಂಸುಕೂಲಮೇವ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಂ, ಸತ್ಥುನೋ ಪಂಸುಕೂಲಂ ದುಮಗ್ಗೇ ಲಗ್ಗಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಹಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ **ಅವನ್ದಿಂ** ಪಣಾಮಮಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತ**ನ್ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಬುದ್ಧಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಭಿಸಾಲುವದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಕಾನನಂ ವನಮೋಗ್ಗಯ್ಹಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಭಿಸಾಲುವದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಅರಞ್ಞಾವಾಸೇ ವಸನ್ತೋ ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ವಿವೇಕವಸೇನಾಗತಂ ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪಞ್ಚಭಿಸಾಲುವೇ ಅದಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತುಂ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಸೋ ತೇನ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತುಸಿತಾದೀಸು ಸಮ್ಪತ್ತಿಮನುಭವಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಭವಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ತಂ ಪಹಾಯ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧೩. ಸೋ ತತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಕಾನನಂ ವನಮೋಗ್ಗಯ್ಹಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ವಸಾಮಿ ವಿಪಿನೇ ಅಹ**ನ್ತಿ ವಿವೇಕವಾಸೋ ಅಹಂ ವಸಾಮೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಭಿಸಾಲುವದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಛಟ್ಠಭಾಣವಾರವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ಏಕಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಖಣ್ಡೋ ನಾಮಾಸಿ ನಾಮೇನಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಏಕಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಖಣ್ಡಂ ನಾಮ ಅಗ್ಗಸಾವಕಂ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಮಾನಂ

ದಿಸ್ವಾ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಮದಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ಮನಸಿಕರಿತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧವಿಸೇಸತ್ತಾ **ಏಕಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೧೮. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಖಣ್ಡೋ ನಾಮಾಸಿ ನಾಮೇನಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಸಾವಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಖಣ್ಡಿತತ್ತಾ **ಖಣ್ಡೋ**ತಿ ನಾಮಂ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಏಕಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ತಿಣಸನ್ಥರದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ತಿಣಸನ್ಥರದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದತೋ ಪಗೇವ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಂ ಸರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಟಿವಸತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ತಿಸ್ಸೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಆಕಾಸೇನ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ತಾಪಸೋ ಆಕಾಸತೋ ಓರುಯ್ಹ ಠಿತಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ತಿಣಂ ಲಾಯಿತ್ವಾ ತಿಣಸನ್ಥರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಬಹುಮಾನಾದರೇನ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಟಿಕುಟಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಅನೇಕವಿಧಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೧. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಮಹಾಜಾತಸ್ಸರೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಸರನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪಾನೀಯತ್ಥಿಕಾ ದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದಾದಯೋ ಸತ್ತಾತಿ ಸರಂ, ಅಥ ವಾ ಸರನ್ತಿ ಏತ್ಥ ನದೀಕನ್ದರಾದಯೋತಿ ಸರಂ, ಮಹನ್ತೋ ಚ ಸೋ ಸಯಮೇವ ಜಾತತ್ತಾ ಸರೋ ಚೇತಿ ಮಹಾಜಾತಸ್ಸರೋ। ಅನೋತತ್ತಛದ್ದನ್ತದಹಾದಯೋ ವಿಯ ಅಪಾಕಟನಾಮತ್ತಾ "ಮಹಾಜಾತಸ್ಸರೋ"ತಿ ವುತ್ತೋತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಸತಪತ್ತೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನೋ**ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಪುಪ್ಫೇ ಸತಸತಪತ್ತಾನಂ ವಸೇನ ಸತಪತ್ತೋ, ಸತಪತ್ತಸೇತಪದುಮೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನೋ ಗಹನೀಭೂತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಾನಾಸಕುಣಮಾಲಯೋ**ತಿ ಅನೇಕೇ ಹಂಸಕುಕ್ಕುಟಕುಕ್ಕುಹದೇಣ್ಡಿಭಾದಯೋ ಏಕತೋ ಕುಣನ್ತಿ ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಸಕುಣಾತಿ ಲದ್ಧನಾಮಾನಂ ಪಕ್ಖೀನಂ ಆಲಯೋ ಆಧಾರಭೂತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ತಿಣಸನ್ಥರದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಸೂಚಿದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ತಿಂಸಕಪ್ಪಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೂಚಿದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಭಗವತೋ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಪಞ್ಚ ಸೂಚಿಯೋ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ

ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಪುಞ್ಞಮನುಭವಿತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞೋ ಹುತ್ವಾ ಪಾಕಟೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜನ್ತೋ ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞತಾಯ ಖುರಗ್ಗೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೩೦. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪುಞ್ಞಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ತಿಂಸಕಪ್ಪಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಅನ್ತರನ್ತರಂ ಪನೇತ್ಥ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೩೧. **ಪಞ್ಞಸೂಚೀ ಮಯಾ ದಿನ್ನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸೂಚತಿ ಛಿದ್ದಂ ಕರೋತಿ ವಿಜ್ಝತೀತಿ ಸೂಚಿ, ಪಞ್ಚಮತ್ತಾ ಸೂಚೀ ಪಞ್ಚಸೂಚೀ ಮಯಾ ದಿನ್ನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸೂಚಿದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಪಾಟಲಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಾಟಲಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಕುಸಲಾಕುಸಲಞ್ಞೂ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಾಟಲಿಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಬಹುಧಾ ಸುಖಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವನ್ತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೩೮. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅನ್ತರಾಪಣೇ**ತಿ ಆ ಸಮನ್ತತೋ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾದಿಕಂ ಭಣ್ಡಂ ಪಣೇನ್ತಿ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತಿ ಪತ್ಥರನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಆಪಣಂ, ಆಪಣಸ್ಸ ಅನ್ತರಂ ವೀಥೀತಿ ಅನ್ತರಾಪಣಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತರಾಪಣೇ। **ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ** ಕಞ್ಚನಗ್ಘಿಯಸಂಕಾಸಂ ದ್ವತ್ತಿಂಸವರಲಕ್ಖಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾಟಲಿಪುಪ್ಫಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಪಾಟಲಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಠಿತಞ್ಜಲಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಪುರೇ ಆಸಿನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಠಿತಞ್ಜಲಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಪುರಾಕತೇನ ಏಕೇನ ಕಮ್ಮಚ್ಛಿದ್ದೇನ ನೇಸಾದಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಮಿಗಸೂಕರಾದಯೋ ಮಾರೇತ್ವಾ ನೇಸಾದಕಮ್ಮೇನ ಅರಞ್ಞೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ತಿಸ್ಸೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ದ್ವತ್ತಿಂಸವರಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಅಸೀತಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಹಿ ಚ ಜಲಮಾನಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪಣಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸನ್ಥರೇ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ದೇವೋ ಗಜ್ಜನ್ತೋ ಅಸನಿ ಪತಿ, ತತೋ ಮರಣಸಮಯೇ ಬುದ್ಧಮನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಪುನಞ್ಜಲಿಮಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಸುಖೇತ್ತೇ ಕತಕುಸಲತ್ತಾ ಅಕುಸಲವಿಪಾಕಂ ಪಟಿಬಾಹಿತ್ವಾ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಪುರಾಕತವಾಸನಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೪೨. ಸೋ ತತೋ ಪರಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಪುರೇ ಆಸಿ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಮಿಗಲುದ್ದೋ**ತಿ ಮಿಗಾನಂ ಮಾರಣಂ ಉಪಗಚ್ಛತೀತಿ ಮಿಗಲುದ್ದೋ। ಮಿಗನ್ತಿ ಸೀಘಂ ವಾತವೇಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಧಾವನ್ತೀತಿ ಮಿಗಾ, ತೇಸಂ ಮಿಗಾನಂ ಮಾರಣೇ ಲುದ್ದೋ ದಾರುಣೋ ಲೋಭೀತಿ ಮಿಗಲುದ್ದೋ। ಸೋ ಅಹಂ **ಪುರೇ** ಭಗವತೋ ದಸ್ಸನಸಮಯೇ ಮಿಗಲುದ್ದೋ **ಆಸಿಂ** ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಅರಞ್ಞೇ ಕಾನನೇ**ತಿ ಅರತಿ ಗಚ್ಛತಿ ಮಿಗಸಮೂಹೋ ಏತ್ಥಾತಿ ಅರಞ್ಞಂ, ಅಥ ವಾ ಆ ಸಮನ್ತತೋ ರಜ್ಜನ್ತಿ ತತ್ಥ ವಿವೇಕಾಭಿರತಾ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾದಯೋ ಮಹಾಸಾರಪ್ಪತ್ತಾ ಸಪ್ಪುರಿಸಾತಿ ಅರಞ್ಞಂ। ಕಾ ಕುಚ್ಛಿತಾಕಾರೇನ ವಾ ಭಯಾನಕಾಕಾರೇನ ವಾ ನದನ್ತಿ ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಆನನ್ತಿ ವಿನ್ದನ್ತೀತಿ ವಾ ಕಾನನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ಕಾನನೇ ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಪುರೇ ಆಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತತ್ಥ ಅದ್ದಸಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿ ತತ್ಥ ತಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ಉಪಗತಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅದ್ದಸಂ ಅದ್ದಕ್ಖಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ದಸ್ಸನಂ ಪುರೇ ಅಹೋಸಿ ಅವಿದೂರೇ, ತಸ್ಮಾ ಮನೋದ್ವಾರಾನುಸಾರೇನ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪುರೇಚಾರಿಕಂ ಕಾಯವಿಞ್ಞಾಣಸಮಙ್ಗಿಂ ಪಾಪೇತಿ ಅಪ್ಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೪. **ತತೋ ಮೇ ಅಸನೀಪಾತೋ**ತಿ ಆ ಸಮನ್ತತೋ ಸನನ್ತೋ ಗಜ್ಜನ್ತೋ ಪತತೀತಿ ಅಸನಿ, ಅಸನಿಯಾ ಪಾತೋ ಪತನಂ ಅಸನೀಪಾತೋ, ದೇವದಣ್ಡೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಠಿತಞ್ಜಲಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ತಿಪದುಮಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ತಿಪದುಮಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತಿಯಂ ಮಾಲಾಕಾರಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಮಾಲಾಕಾರಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅನೇಕವಿಧಾನಿ ಜಲಜಥಲಜಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ರಾಜಾ ಇಮಾನಿ ತಾವ ಪುಪ್ಫಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ಧನಂ ಗಾಮಾದಿಕಂ ವಾ ದದೇಯ್ಯ, ಲೋಕನಾಥಂ ಪನ ಪೂಜೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಾಮತಧನಂ ಲಭಾಮಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಏತೇಸು ಸುನ್ದರ”ನ್ತಿ ತೇನ “ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ನಿಪ್ಫಾದೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವಣ್ಣವನ್ತಂ ಅತೀವ ರತ್ತಪುಪ್ಫತ್ತಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ತಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಛಾದೇತ್ವಾ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ನಗರವಾಸಿನೋ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತಾ ಚೇಲುಕ್ಖೇಪಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪವತ್ತಯಿಂಸು। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೪೮. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋವ। **ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನ ಪಾರಗೂ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ನವಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಾನಂ ಪಾರಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗತೋ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದನ್ತೋ ದನ್ತಪರಿವುತೋ**ತಿ ಸಯಂ ಕಾಯವಾಚಾದೀಹಿ ದನ್ತೋ ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪಿತೇಹಿ ಸಾವಕೇಹಿ ಪರಿವುತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಮ್ಬನ್ಧವಸೇನ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ತಿಪದುಮಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಅಟ್ಠಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ತಿಮಿರವಗ್ಗೋ

೧. ತಿಮಿರಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಚನ್ದಭಾಗಾನದೀತೀರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ತಿಮಿರಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚನ್ದಭಾಗಾಯ ನದಿಯಾ ಸಮೀಪೇ ವಸತಿ, ವಿವೇಕಕಾಮತಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ತಿಮಿರಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಸಮ್ಪತ್ತಿಮನುಭವನ್ತೋ ಸಂಸರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಚನ್ದಭಾಗಾನದೀತೀರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋವ। **ಅನುಭೋತಂ ವಜಾಮಹ**ನ್ತಿ ಗಙ್ಗಾಯ ಆಸನ್ನೇ ವಸನಭಾವೇನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ರಮ್ಮಭಾವೇನ ಗಙ್ಗಾತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಸೋತಾನುಸಾರೇನ ಅಹಂ ವಜಾಮಿ ಗಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಸಿನ್ನಂ ಸಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಸಮಿತಪಾಪತ್ತಾ ಸೋಸಿತಪಾಪತ್ತಾ ಸಮಣಸಙ್ಖಾತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨. **ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಹಂ ತದಾ**ತಿ ಅಯಂ ಭಗವಾ ಸಯಂ ತಿಣ್ಣೋ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ ತಾರಯಿಸ್ಸತಿ ಸಂಸಾರತೋ ಉತ್ತಾರೇತಿ ಸಯಂ ಕಾಯದ್ವಾರಾದೀಹಿ ದಮಿತೋ ಅಯಂ ಭಗವಾ ಪರೇ ದಮೇತಿ।

೩. ಸಯಂ **ಅಸ್ಸತ್ಥೋ** ಅಸ್ಸಾಸಮ್ಪತ್ತೋ, ಕಿಲೇಸಪರಿಳಾಹತೋ ಮುತ್ತೋ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ ಅಸ್ಸಾಸೇತಿ, ಸನ್ತಭಾವಂ ಆಪಾಪೇತಿ। ಸಯಂ **ಸನ್ತೋ** ಸನ್ತಕಾಯಚಿತ್ತೋ ಪರೇಸಂ ಸನ್ತಕಾಯಚಿತ್ತಂ ಪಾಪೇತಿ। ಸಯಂ **ಮುತ್ತೋ** ಸಂಸಾರತೋ ಮುಚ್ಚಿತೋ ಪರೇ ಸಂಸಾರತೋ ಮೋಚಯಿಸ್ಸತಿ। ಸೋ ಅಯಂ ಭಗವಾ ಸಯಂ **ನಿಬ್ಬುತೋ** ಕಿಲೇಸಗ್ಗೀಹಿ ನಿಬ್ಬುತೋ ಪರೇಸಮ್ಪಿ ಕಿಲೇಸಗ್ಗೀಹಿ ನಿಬ್ಬಾಪೇಸ್ಸತೀತಿ ಅಹಂ ತದಾ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪. **ಗಹೇತ್ವಾ ತಿಮಿರಪುಪ್ಫ**ನ್ತಿ ಸಕಲಂ ವನನ್ತಂ ನೀಲಕಾಳರಂಸೀಹಿ ಅನ್ಧಕಾರಂ ವಿಯ ಕುರುಮಾನಂ ಖಾಯತೀತಿ ತಿಮಿರಂ ಪುಪ್ಫಂ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಣ್ಣಿಕಾವಣ್ಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ **ಮತ್ಥಕೇ** ಸೀಸಸ್ಸ ಉಪರಿ ಆಕಾಸೇ **ಓಕಿರಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ತಿಮಿರಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಗತಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಜಾತಿಯಾ ಸತ್ತವಸ್ಸೋಹನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಗತಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪುರಾಕತವಾಸನಾವಸೇನ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇಯೇವ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಭಗವತೋ ಪಣಾಮಕರಣೇನೇವ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತೀವ ನೀಲಮಣಿಪ್ಪಭಾನಿ ನಙ್ಗಲಕಸಿತಟ್ಠಾನೇ ಉಟ್ಠಿತಸತ್ತಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ

ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೦. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಜಾತಿಯಾ ಸತ್ತವಸ್ಸೋ**ಹನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಜಾತಿಯಾ ಸತ್ತವಸ್ಸೋ**ತಿ ಮಾತುಗಬ್ಭತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಪುಣ್ಣಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಬ್ಬಜಿಂ ಅನಗಾರಿಯ**ನ್ತಿ ಅಗಾರಸ್ಸ ಹಿತಂ ಆಗಾರಿಯಂ ಕಸಿವಾಣಿಜ್ಜಾದಿಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ ಆಗಾರಿಯನ್ತಿ ಅನಗಾರಿಯಂ, ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿಂ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧. **ಸುಗತಾನುಗತಂ ಮಗ್ಗ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧೇನ ಗತಂ ಮಗ್ಗಂ। ಅಥ ವಾ ಸುಗತೇನ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪಟಿಪತ್ತಿಪೂರಣವಸೇನ **ಹಟ್ಠಮಾನಸೋ** ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಪೂಜೇತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಗತಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ನಿಪನ್ನಞ್ಜಲಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನೋಹನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಿಪನ್ನಞ್ಜಲಿಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಭವೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಿಕಙ್ಗಂ ಪೂರಯಮಾನೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಖರೋ ಆಬಾಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ತೇನ ಪೀಳಿತೋ ಪರಮಕಾರುಞ್ಞಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಕಾರುಞ್ಞೇನ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಸೋ ನಿಪನ್ನಕೋವ ಉಟ್ಠಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸಿರಸಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಣಾಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ತುಸಿತಭವನೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ತತ್ಥ ಸಮ್ಪತ್ತಿಮನುಭವಿತ್ವಾ ಏವಂ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ, ಪುರಾಕತಪುಞ್ಞವಸೇನ **ನಿಪನ್ನಞ್ಜಲಿಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೧೬. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನೋ**ಹನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ರುಹತಿ ಪಟಿರುಹತಿ ಉದ್ಧಮುದ್ಧಂ ಆರೋಹತೀತಿ ರುಕ್ಖೋ, ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಮೂಲೇ ಸಮೀಪೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬ್ಯಾಧಿತೋ ಪರಮೇನ ಚಾ**ತಿ ಪರಮೇನ ಅಧಿಕೇನ ಖರೇನ ಕಕ್ಖಳೇನ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ರೋಗೇನ ಬ್ಯಾಧಿತೋ, ಬ್ಯಾಧಿನಾ ಅಹಂ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಮಕಾರುಞ್ಞಪತ್ತೋಮ್ಹೀ**ತಿ ಪರಮಂ ಅಧಿಕಂ ಕಾರುಞ್ಞಂ ದೀನಭಾವಂ ದುಕ್ಖಿತಭಾವಂ ಪತ್ತೋಮ್ಹಿ ಅರಞ್ಞೇ ಕಾನನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೨೦. **ಪಞ್ಚೇವಾಸುಂ ಮಹಾಸಿಖಾ**ತಿ ಸಿರಸಿ ಪಿಳನ್ಧನಟ್ಠೇನ ಸಿಖಾ ವುಚ್ಚತಿ ಚೂಳಾ। ಮಣೀತಿ ಜೋತಮಾನಂ ಮಕುಟಂ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಿಖೋ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿನೋ ಏಕನಾಮಕಾ ಪಞ್ಚೇವ ಚಕ್ಕವತ್ತಿನೋ ಆಸುಂ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ನಿಪನ್ನಞ್ಜಲಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಅಧೋಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಭೂ ನಾಮ ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅಧೋಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಭವೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭೀ ಇದ್ಧೀಸು ಚ ವಸೀಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿವಸತಿ। ತಸ್ಸ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಭಿಭೂ ನಾಮ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ವಿವೇಕಾಭಿರತೋ ಹಿಮವನ್ತಮಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಸೋ ತಾಪಸೋ ತಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕತ್ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಠಿತಪಬ್ಬತಂ ಆರುಹನ್ತೋ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾತಲತೋ ಸುಗನ್ಧಾನಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನಾನಿ ಸತ್ತ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಅಥ ಸೋ ಥೇರೋ ತಸ್ಸಾನುಮೋದನಮಕಾಸಿ। ಸೋಪಿ ತಾಪಸೋ ಸಕಸ್ಸಮಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥ ಏಕೇನ ಅಜಗರೇನ ಪೀಳಿತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ತೇನೇವ ಉಪದ್ದವೇನ ಉಪದ್ದುತೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯನೋ ಹುತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಛಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಕತಪುಞ್ಞನಾಮೇನ **ಅಧೋಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೧೧. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅಭಿಭೂ ನಾಮ ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸೀಲಸಮಾಧೀಹಿ ಪರೇ ಅಭಿಭವತೀತಿ ಅಭಿಭೂ, ಖನ್ಧಮಾರಾದಿಮಾರೇ ಅಭಿಭವತಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರತೀತಿ ವಾ ಅಭಿಭೂ, ಸಸನ್ತಾನಪರಸನ್ತಾನಗತಕಿಲೇಸೇ ಅಭಿಭವತಿ ವಿಹೇಸೇತಿ ವಿದ್ಧಂಸೇತೀತಿ ವಾ ಅಭಿಭೂ। ಭಿಕ್ಖನಸೀಲೋ ಯಾಚನಸೀಲೋತಿ ಭಿಕ್ಖು, ಭಿನ್ನಭಿನ್ನಪಟಧರೋತಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖು। ಅಭಿಭೂ ನಾಮ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಅತ್ಥೋ, ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೭. **ಅಜಗರೋ ಮಂ ಪೀಳೇಸೀ**ತಿ ತಥಾರೂಪಂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಂ ಝಾನಸಮ್ಪನ್ನಂ ತಾಪಸಂ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪಾಪೇನ ವೇರೇನ ಚ ಮಹನ್ತೋ ಅಜಗರಸಪ್ಪೋ ಪೀಳೇಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಉಪದ್ದವೇನ ಉಪದ್ದುತೋ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಆಸಿ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಅಧೋಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ರಂಸಿಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ರಂಸಿಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತೇಸು ತೇಸು ಭವೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಜಿನಚಮ್ಮಧರೋ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹಿ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ವಿಪಸ್ಸೀ ಭಗವಾ ಹಿಮವನ್ತಮಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಸೋ ತಾಪಸೋ ತಮುಪಗತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸರೀರತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಂಸೀಸು ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಪಞ್ಚಙ್ಗೇನ ನಮಕ್ಕಾರಮಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞೇನ ಇತೋ ಚುತೋ ತುಸಿತಾದೀಸು ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥಾದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೩೦. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪಬ್ಬತೇ**ತಿ ಪಕಾರೇನ ಬ್ರೂಹತಿ ವಡ್ಢೇತೀತಿ ಪಬ್ಬತೋ, ಹಿಮೋ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಹಿಮವನ್ತೋ, ಹಿಮವನ್ತೋ ಚ ಸೋ ಪಬ್ಬತೋ ಚಾತಿ ಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತೋ। ಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತೇತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾವಚನಸುಖತ್ಥಂ

“ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹಿ ಪಬ್ಬತೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿಂ ಪುರೇ ಅಹನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ನಯಾನುಸಾರೇನ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ರಂಸಿಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ದುತಿಯರಂಸಿಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ದುತಿಯರಂಸಿಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಕುಸಲೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತೇ ವಸನ್ತೋ ವಾಕಚೀರನಿವಸನೋ ವಿವೇಕಸುಖೇನ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸೋ ಫುಸ್ಸಂ ಭಗವನ್ತಂ ತಂ ಪದೇಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸರೀರತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಂಸಿಯೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ವಿಧಾವನ್ತಿಯೋ ದಣ್ಡದೀಪಿಕಾನಿಕ್ಖನ್ತವಿಪ್ಫುರನ್ತಮಿವ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಸನ್ನೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ತೇನೇವ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತುಸಿತಾದೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತತ್ಥ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಪುಬ್ಬವಾಸನಾವಸೇನ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೩೫. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ದುತಿಯರಂಸಿಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಫಲದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಫಲದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಕುಸಲಸಮ್ಭಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸುಖಪ್ಪತ್ತೋ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಖರಾಜಿನಚಮ್ಮಧಾರೀ ಹುತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಮಯೇ ಫುಸ್ಸಂ ಭಗವನ್ತಂ ತತ್ಥ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಮಧುರಾನಿ ಫಲಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಭೋಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಕುಸಲೇನ ದೇವಲೋಕಾದೀಸು ಪುಞ್ಞಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೩೯. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಫಲದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಸದ್ದಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸದ್ದಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹಿ ಅರಞ್ಞಾವಾಸೇ ವಸನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಉಪಗತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತುಸಿತಾದೀಸು ಛಸು ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೪೩. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಸದ್ದಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಬೋಧಿಸಿಞ್ಚಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬೋಧಿಸಿಞ್ಚಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕಾಸು ಜಾತೀಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಾಸನಂ ಸೋಭಯನ್ತೋ ಮಹಾಜನೇ ಬೋಧಿಪೂಜಂ ಕುರುಮಾನೇ ದಿಸ್ವಾ ಅನೇಕಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಸುಗನ್ಧೋದಕಾನಿ ಚ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೪೬. ಸೋ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಝಾನಫಲಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ವಿಸೇಸಂ ಪರಮತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಿಪಸ್ಸೀ, ವಿಸೇಸೇನ ಭಬ್ಬಾಭಬ್ಬಜನೇ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಾ ವಿಪಸ್ಸೀ, ವಿಪಸ್ಸನ್ತೋ ಚತುಸಚ್ಚಂ ಪಸ್ಸನದಕ್ಖನಸೀಲೋತಿ ವಾ ವಿಪಸ್ಸೀ, ತಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಮಹಾಬೋಧಿಮಹೋ ಅಹೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತತ್ರಾಪಿ **ಮಹಾಬೋಧೀ**ತಿ ಬೋಧಿ ವುಚ್ಚತಿ ಚತೂಸು ಮಗ್ಗೇಸು ಞಾಣಂ, ತಮೇತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭಗವಾ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ ಕಣಿಕಾರಪಾದಪರುಕ್ಖೋಪಿ ಬೋಧಿಚ್ಚೇವ ವುಚ್ಚತಿ, ಮಹಿತೋ ಚ ಸೋ ದೇವಬ್ರಹ್ಮನರಾಸುರೇಹಿ ಬೋಧಿ ಚೇತಿ ಮಹಾಬೋಧಿ, ಮಹತೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಬೋಧೀತಿ ವಾ ಮಹಾಬೋಧಿ, ತಸ್ಸ **ಮಹೋ** ಪೂಜಾ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಬೋಧಿಸಿಞ್ಚಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಪದುಮಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪೋಕ್ಖರವನಂ ಪವಿಟ್ಠೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪದುಮಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಪದುಮಸಮ್ಪನ್ನಂ ಏಕಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭಿಸಮುಳಾಲೇ ಖಾದನ್ತೋ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಅವಿದೂರೇ ಗಚ್ಛಮಾನಂ ಫುಸ್ಸಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ತತೋ ಪದುಮಾನಿ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇಸಿ, ತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಕಾಸೇ ವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸೋ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ

ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಸಾರೋ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ತುಸಿತಭವನಮಲಂ ಕುರುಮಾನೋ ವಿಯ ತತ್ಥ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕಮೇನ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೫೧. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪೋಕ್ಖರವನಂ ಪವಿಟ್ಠೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪಕಾರೇನ ನಳದಣ್ಡಪತ್ತಾದೀಹಿ ಖರನ್ತೀತಿ ಪೋಕ್ಖರಾ, ಪೋಕ್ಖರಾನಂ ಸಮುಟ್ಠಿತಟ್ಠೇನ ಸಮೂಹನ್ತಿ ಪೋಕ್ಖರವನಂ, ಪದುಮಗಚ್ಛಸಣ್ಡೇಹಿ ಮಣ್ಡಿತಂ ಮಜ್ಝಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಪದುಮಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ನವಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಸುಧಾವಗ್ಗೋ

೧. ಸುಧಾಪಿಣ್ಡಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪೂಜಾರಹೇ ಪೂಜಯತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸುಧಾಪಿಣ್ಡಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಭಗವತಿ ಧರಮಾನೇ ಪುಞ್ಞಂ ಕಾತುಮಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ತಸ್ಸ ಧಾತುಂ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಚೇತಿಯೇ ಕರೀಯಮಾನೇ ಸುಧಾಪಿಣ್ಡಮದಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಚತುನ್ನವುತಿಕಪ್ಪತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಚತುರಾಪಾಯಮದಿಸ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧-೨. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪೂಜಾರಹೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪೂಜಾರಹಾ ನಾಮ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಅರಿಯಸಾವಕಾಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಮಾತಾಪಿತುಗರುಆದಯೋ, ತೇಸು ಪೂಜಾರಹೇಸು ಮಾಲಾದಿಪದುಮವತ್ಥಾಭರಣಚತುಪಚ್ಚಯಾದೀಹಿ **ಪೂಜಯತೋ** ಪೂಜಯನ್ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಸಹಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾದಿವಸೇನ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಕಾತುಂ ಕೇನಚಿ ಮಹಾನುಭಾವೇನಾಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ನ ಕೇವಲಮೇವ ಧರಮಾನೇ ಬುದ್ಧಾದಯೋ ಪೂಜಯತೋ, ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸಾಪಿ ಭಗವತೋ ಚೇತಿಯಪಟಿಮಾಬೋಧಿಆದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

೩. ತಂ ದೀಪೇತುಂ **ಚತುನ್ನಮಪಿ ದೀಪಾನ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಚತುನ್ನಮಪಿ ದೀಪಾನ**ನ್ತಿ ಜಮ್ಬುದೀಪಅಪರಗೋಯಾನಉತ್ತರಕುರುಪುಬ್ಬವಿದೇಹಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ದೀಪಾನಂ ತದನುಗತಾನಂ ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಪರಿತ್ತದೀಪಾನಞ್ಚ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭೇ **ಇಸ್ಸರಂ** ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಿಸ್ಸಾ ಪೂಜನಾಯೇತ**ನ್ತಿ ಧಾತುಗಬ್ಭೇ ಚೇತಿಯೇ ಕತಾಯ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಪೂಜಾಯ **ಏತಂ** ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಸತ್ತರತನಾದಿಕಂ ಸಕಲಂ ಧನಂ। **ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿ**ನ್ತಿ ಚೇತಿಯೇ ಕತಪೂಜಾಯ ಸೋಳಸಕ್ಖತ್ತುಂ ವಿಭತ್ತಸ್ಸ ಸೋಳಸಮಕೋಟ್ಠಾಸಸ್ಸ ನ ಅಗ್ಘತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪. **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಫಲಿತನ್ತರೇ**ತಿ ನರಾನಂ ಅಗ್ಗಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ **ಚೇತಿಯೇ** ಧಾತುಗಬ್ಭಮ್ಹಿ ಸುಧಾಕಮ್ಮೇ ಕರೀಯಮಾನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದಾನಂ ಉಭಿನ್ನಮನ್ತರೇ ವೇಮಜ್ಝೇ, ಅಥ ವಾ ಪುಪ್ಫದಾನಟ್ಠಾನಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಫಲನ್ತಿಯಾ ಮಯಾ ಸುಧಾಪಿಣ್ಡೋ ದಿನ್ನೋ ಮಕ್ಖಿತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಸುಧಾಪಿಣ್ಡಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಸುಚಿನ್ತಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಲೋಕನಾಥಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸುಚಿನ್ತಿಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕಾಸು ಜಾತೀಸು ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮಾಯ ಪುಞ್ಞಂ ಉಪಚಿನಿತ್ವಾ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ನಿಸೀದನತ್ಥಾಯ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಸಿಲಿಟ್ಠಂ ಕಟ್ಠಮಯಮನಗ್ಘಪೀಠಮದಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಸುಗತಿಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೮. ಸೋ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಲೋಕನಾಥಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಸುಚಿನ್ತಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಅಡ್ಢಚೇಳಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ತಿಸ್ಸಸ್ಸಾಹಂ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅಡ್ಢಚೇಳಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕೇನಾಕುಸಲೇನ ಕಮ್ಮೇನ ದುಗ್ಗತಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಞತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಚೀವರತ್ಥಾಯ ಅಡ್ಢಭಾಗಂ ಏಕಂ ದುಸ್ಸಮದಾಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಮನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತೀನಂ ಅಗ್ಗಭೂತಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಡ್ಢಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೪. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ತಿಸ್ಸಸ್ಸಾಹಂ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಅಡ್ಢಚೇಳಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಸೂಚಿದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಕಮ್ಮಾರೋಹಂ ಪುರೇ ಆಸಿನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೂಚಿದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಕುಸಲಬೀಜಾನಿ ಪೂರೇನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಕತೇನ ಏಕೇನ ಕಮ್ಮಚ್ಛಿದ್ದೇನ ಕಮ್ಮಾರಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸಕಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಚೀವರಸಿಬ್ಬನತ್ಥಾಯ ಸೂಚಿದಾನಮದಾಸಿ, ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಾದಯೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಅನುಭವನ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞೋ ವಜಿರಞಾಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಕಮೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಾನುಸಾರೇನ ಞಾಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾಸನೇಯೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೯. ಸೋ ಅರಹಾ ಸಮಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಕಮ್ಮಾರೋಹಂ ಪುರೇ ಆಸಿ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಕಮ್ಮಾರೋ**ತಿ ಅಯೋಕಮ್ಮಲೋಹಕಮ್ಮಾದಿನಾ ಕಮ್ಮೇನ ಜೀವತಿ ರುಹತಿ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಕಮ್ಮಾರೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಪುಞ್ಞಕರಣಕಾಲೇ ಕಮ್ಮಾರೋ **ಆಸಿಂ** ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಸೂಚಿದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಗನ್ಧಮಾಲಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಗನ್ಧಮಾಲಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಚನ್ದನಾಗರುಕಪ್ಪೂರಕಸ್ಸತುರಾದೀನಿ ಅನೇಕಾನಿ ಸುಗನ್ಧಾನಿ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಗನ್ಧಥೂಪಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸುಪರಿ ಸುಮನಪುಪ್ಫೇಹಿ ಛಾದೇಸಿ, ಬುದ್ಧಞ್ಚ ಅಟ್ಠಙ್ಗನಮಕ್ಕಾರಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೪. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಗನ್ಧಮಾಲಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ತಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಪುರೇ ಆಸಿನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ತಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನ್ತರಾ ಕೇನಚಿ ಅಕುಸಲಚ್ಛಿದ್ದೇನ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ನೇಸಾದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಹುತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರತಿ। ತದಾ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪಾಟಲಿಬೋಧಿಂ ಸಮ್ಪುಣ್ಣಪತ್ತಪಲ್ಲವಂ ಹರಿತವಣ್ಣಂ ನೀಲೋಭಾಸಂ ಮನೋರಮಂ ದಿಸ್ವಾ ತೀಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಪುರಾಣಪತ್ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಿಯ ಪಾಟಲಿಮಹಾಬೋಧಿಂ ವನ್ದಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅಪರಾಪರಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಜಾತೋ ತತ್ಥ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಆದಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸೋಮನಸ್ಸಹದಯೋ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೩೧. ಸೋ ಏವಂ ಸಿದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಪುರೇ ಆಸಿ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಮರಣಾಯ ಗಚ್ಛತಿ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಮಿಗೋ, ಅಥ ವಾ ಮಗಯಮಾನೋ ಇಹತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ ಮಿಗೋ, ಮಿಗಾನಂ ಮಾರಣೇ ಲುದ್ದೋ ಲೋಭೀ ಗೇಧೋತಿ ಮಿಗಲುದ್ದೋ, ಪುರೇ ಮಯ್ಹಂ ಪುಞ್ಞಕರಣಸಮಯೇ ಕಾನನಸಙ್ಖಾತೇ ಮಹಾಅರಞ್ಞೇ ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಆಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪಾಟಲಿಂ ಹರಿತಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ತತ್ಥ ಪಕಾರೇನ ತಲೇನ ರತ್ತವಣ್ಣೇನ ಭವತೀತಿ ಪಾಟಲಿ , ಪುಪ್ಫಾನಂ ರತ್ತವಣ್ಣತಾಯ ಪಾಟಲೀತಿ ವೋಹಾರೋ, ಪತ್ತಾನಂ ಹರಿತತಾಯ ಹರಿತಂ ನೀಲವಣ್ಣಂ ಪಾಟಲಿಬೋಧಿಂ ದಿಸ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ತಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಮಧುಪಿಣ್ಡಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವಿವನೇ ಕಾನನೇ ದಿಸ್ವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಧುಪಿಣ್ಡಿಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ನೇಸಾದಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಮಹಾಅರಞ್ಞೇ ಪಟಿವಸತಿ। ತದಾ ವಿವೇಕಾಭಿರತಿಯಾ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಮಾಧಿತೋ ವುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಸುಮಧುರಂ ಮಧುಮದಾಸಿ। ತತ್ಥ ಚ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತೇನೇವ

ಪುಞ್ಞೇನ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೩೭. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವಿವನೇ ಕಾನನೇ ದಿಸ್ವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ವಿವನೇ**ತಿ ವಿಸೇಸೇನ ವನಂ ಪತ್ಥಟಂ ವಿವನಂ, ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥಸದ್ದೇಹಿ ಭೇರಿಸದ್ದೇಹಿ ಚ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇಹಿ ಚ ವಿಗತಂ ಬ್ಯಾಪಗತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ, ಕಾನನಸಙ್ಖಾತೇ ಮಹಾಅರಞ್ಞೇ ವಿವನೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಓಸಧಿಂವ ವಿರೋಚನ್ತ**ನ್ತಿ ಭವವಡ್ಢಕಿಜನಾನಂ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಂ ನಿಪ್ಫಾದೇತೀತಿ ಓಸಧಂ। ಓಜಾನಿಬ್ಬತ್ತಿಕಾರಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಯಾಯ ತಾರಕಾಯ ಉಗ್ಗತಾಯ ಉದ್ಧರನ್ತಿ ಗಣ್ಹನ್ತೀತಿ ಸಾ ಓಸಧಿ। ಓಸಧಿತಾರಕಾ ಇವ ವಿರೋಚನ್ತೀತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ''ಓಸಧಿಂವ ವಿರೋಚನ್ತ''ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಮಧುಪಿಣ್ಡಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಸೇನಾಸನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೇನಾಸನದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ವನನ್ತರಂ ಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪಣಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸನ್ಥರಂ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಭಗವತೋ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಭಿತ್ತಿಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಪೂಜಮಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೪೫. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಸೇನಾಸನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ತಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿಆದಯೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸಙ್ಖಧಮಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಅತ್ತನೋ ಸಿಪ್ಪೇ ಸಙ್ಖಧಮನೇ ಛೇಕೋ ಅಹೋಸಿ, ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಭಗವತೋ ಸಙ್ಖಂ ಧಮೇತ್ವಾ ಸಙ್ಖಸದ್ದೇನೇವ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪಾಕಟೋ ಮಹಾಘೋಸೋ ಮಹಾನಾದೀ

ಮಧುರಸ್ಸರೋ ಅಹೋಸಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಾಕಟಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ **ಮಧುರಸ್ಸರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ, ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ, ಅಪರಭಾಗೇ ಮಧುರಸ್ಸರತ್ಥೇರೋತಿ ಪಾಕಟೋ।

೫೧. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ। **ಅಹೋಸಿಂ ಸಙ್ಖಧಮಕೋ**ತಿ ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಖನನ್ತೋ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಙ್ಖೋ, ಸಮುದ್ದಜಲಪರಿಯನ್ತೇ ಚರಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ ವಿಚರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಂ ಸಙ್ಖಂ ಧಮತಿ ಘೋಸಂ ಕರೋತೀತಿ ಸಙ್ಖಧಮಕೋ, ಸೋಹಂ ಸಙ್ಖಧಮಕೋವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ದಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೧. ಭಿಕ್ಖದಾಯಿವಗ್ಗೋ

೧. ಭಿಕ್ಖಾದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಭಿಕ್ಖಾದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ವಿಹಾರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನಂ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಆಹಾರಮದಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಕುಸಲೇನ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತತ್ಥ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿ**ಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ। **ಪವರಾ ಅಭಿನಿಕ್ಖನ್ತನ್ತಿ** ಪಕಾರೇನ ವರಿತಬ್ಬಂ ಪತ್ಥೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಪವರಂ, ರಮ್ಮಭೂತತೋ ವಿವೇಕಭೂತತೋ ಸಕವಿಹಾರತೋ ಅಭಿ ವಿಸೇಸೇನ ನಿಕ್ಖನ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಾನಾ ನಿಬ್ಬಾನಮಾಗತನ್ತಿ** ವಾನಂ ವುಚ್ಚತಿ ತಣ್ಹಾ, ತತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತತ್ತಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ವಾನನಾಮಂ ತಣ್ಹಂ ಪಧಾನಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಹಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨. **ಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾನಾತಿ** ಕರತಲೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಾ ದಬ್ಬಿ ಕಟಚ್ಛು, ಭಿಕ್ಖೀಯತಿ ಆಯಾಚೀಯತೀತಿ ಭಿಕ್ಖಾ, ಅಭಿ ವಿಸೇಸೇನ ಖಾದಿತಬ್ಬಾ ಭಕ್ಖಿತಬ್ಬಾತಿ ವಾ ಭಿಕ್ಖಾ, ಕಟಚ್ಛುನಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ ಭಿಕ್ಖಾ ಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಾ, ದಬ್ಬಿಯಾ ಭತ್ತಂ ದತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಭಿಕ್ಖಾದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಞಾಣಸಞ್ಞಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಞಾಣಸಞ್ಞಿಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಸಾದರೋ ಸಾಲಯೋ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾನುಸಾರೇನ ಞಾಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಘೋಸಪಮಾಣತ್ತಾ ಭಗವತೋ ಞಾಣೇ ಪಸನ್ನೋ ಪಞ್ಚಙ್ಗಅಟ್ಠಙ್ಗನಮಕ್ಕಾರವಸೇನ ಪಣಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನೋ ತತ್ಥ ಛ ಕಾಮಾವಚರೇ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಮನುಭವನ್ತೋ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಜಾತೋ ತತ್ಥಗ್ಗಭೂತಾ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪದಾದಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೭. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿ**ಆದಿಮಾಹ। ತಂ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ನಿಸಭಾಜಾನಿಯಂ ಯಥಾತಿ** ಗವಸತಸಹಸ್ಸಜೇಟ್ಠೋ ನಿಸಭೋ, ನಿಸಭೋ ಚ ಸೋ ಆಜಾನಿಯೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಉತ್ತಮೋ ಚೇತಿ ನಿಸಭಾಜಾನಿಯೋ। ಯಥಾ ನಿಸಭಾಜಾನಿಯೋ, ತಥೇವ ಭಗವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಲೋಕವಿಸಯಸಞ್ಞಾತಂ ಪಞ್ಞತ್ತಿವಸೇನ ಏವಂ ವುತ್ತಂ। ಅನುಪಮೇಯ್ಯೋ ಹಿ ಭಗವಾ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಞಾಣಸಞ್ಞಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ.

೩. ಉಪ್ಪಲಹತ್ಥಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ತಿವರಾಯಂ ನಿವಾಸೀಹನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪ್ಪಲಹತ್ಥಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ. ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಕುಸಲೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಮಾಲಾಕಾರಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಮಾಲಾಕಾರಕಮ್ಮೇನ ಅನೇಕಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ಜೀವತಿ. ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಚರನ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ರತನಗ್ಘಿಕಮಿವ ಚರಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ರತ್ತುಪ್ಪಲಕಲಾಪೇನ ಪೂಜೇಸಿ. ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞೇನ ಸುಗತೀಸು ಪುಞ್ಞಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ.

೧೩. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ತಿವರಾಯಂ ನಿವಾಸೀಹ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ. ತತ್ಥ **ತಿವರಾ**ತಿ ತೀಹಿ ವಾರೇಹಿ ಕಾರಿತಂ ಸಞ್ಚರಿತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ನಗರಂ, ತಸ್ಸಂ ತಿವರಾಯಂ ನಿವಾಸೀ, ವಸನಸೀಲೋ ನಿವಾಸನಟ್ಠಾನಗೇಹೇ ವಾ ವಸನ್ತೋ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ. **ಅಹೋಸಿಂ ಮಾಲಿಕೋ ತದಾ**ತಿ ತದಾ ನಿಬ್ಬಾನತ್ಥಾಯ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಕರಣಸಮಯೇ ಮಾಲಿಕೋ ಮಾಲಾಕಾರೋವ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಕಯವಿಕ್ಕಯಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವನ್ತೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ.

೧೪. **ಪುಪ್ಫಹತ್ಥಮದಾಸಹ**ನ್ತಿ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪಲಕಲಾಪಂ ಅದಾಸಿಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ. ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ.

ಉಪ್ಪಲಹತ್ಥಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ.

೪. ಪದಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪದಪೂಜಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ. ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಸುಮನಪುಪ್ಫೇನ ಪಾದಮೂಲೇ ಪೂಜೇಸಿ. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸಕ್ಕಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ.

೧೯. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ. **ಜಾತಿಪುಪ್ಫಮದಾಸಹ**ನ್ತಿ ಜಾತಿಸುಮನಪುಪ್ಫಂ ಅದಾಸಿಂ ಅಹನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಸುಮನಸದ್ದಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ. ತತ್ಥ ಜಾತಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಕಸಮಾನೋಯೇವ ಸುಮನಂ ಜನಾನಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಕರೋತೀತಿ ಸುಮನಂ, ಪುಪ್ಫನಟ್ಠೇನ ವಿಕಸನಟ್ಠೇನ ಪುಪ್ಫಂ, ಸುಮನಞ್ಚ ತಂ ಪುಪ್ಫಞ್ಚಾತಿ ಸುಮನಪುಪ್ಫಂ, ತಾನಿ ಸುಮನಪುಪ್ಫಾನಿ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಹಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ. ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ.

ಪದಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ.

೫. ಮುಟ್ಠಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುದಸ್ಸನೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮುಟ್ಠಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಮಾಲಾಕಾರಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುಡ್ಢಿಮನ್ವಾಯ ಸಕಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಜಾತಿಸುಮನಪುಪ್ಫಾನಿ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಕುಸಲಸಮ್ಭಾರೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತೋ ಪುಬ್ಬವಾಸನಾವಸೇನ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೪-೧೫. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುದಸ್ಸನೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸುದಸ್ಸನೋತಿ** ಆರೋಹಪರಿಣಾಹರೂಪಸಣ್ಠಾನಯೋಬ್ಬಞ್ಞಸೋಭನೇನ ಸುನ್ದರೋ ದಸ್ಸನೋತಿ ಸುದಸ್ಸನೋ, ನಾಮೇನ ಸುದಸ್ಸನೋ ನಾಮ ಮಾಲಾಕಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಜಾತಿಸುಮನಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪದುಮುತ್ತರಂ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಮುಟ್ಠಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಉದಕಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉದಕಪೂಜಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಪೂರಿತಕುಸಲಸಞ್ಚಯೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪರಿಪೂರಿಯಮಾನೋ ಪುದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುಡ್ಢಿಮನ್ವಾಯ ಕುಸಲಾಕುಸಲಂ ಜಾನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಆಕಾಸೇ ಗಚ್ಛತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಂಸೀಸು ಪಸನ್ನೋ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ತೇನ ಪೂಜಿತಂ ಉದಕಂ ರಜತಬುಬ್ಬುಲಂ ವಿಯ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ತೇನೇವ ಸೋಮನಸ್ಸೇನ ತುಸಿತಾದೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೯. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ। **ಘತಾಸನಂವ ಜಲಿತ**ನ್ತಿ ಘತಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸಪ್ಪಿ, ಘತಸ್ಸ ಆಸನಂ ಆಧಾರನ್ತಿ ಘತಾಸನಂ, ಅಗ್ಗಿ, ಅಥ ವಾ ತಂ ಅಸತಿ ಭುಞ್ಜತೀತಿ ಘತಾಸನಂ , ಅಗ್ಗಿಯೇವ। ಯಥಾ ಘತೇ ಆಸಿತ್ತೇ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಅಗ್ಗಿಸಿಖಾ ಅತೀವ ಜಲತಿ, ಏವಂ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಇವ ಜಲಮಾನಂ ಭಗವನ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆದಿತ್ತಂವ ಹುತಾಸನ**ನ್ತಿ ಹುತಂ ವುಚ್ಚತಿ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರೇ, ಹುತಸ್ಸ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಸ್ಸ ಆಸನನ್ತಿ ಹುತಾಸನಂ, ಜಲಮಾನಂ ಸೂರಿಯಂ ಇವ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಮಣ್ಡಲೇಹಿ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ **ಅನಿಲಞ್ಜಸೇ** ಆಕಾಸೇ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಅದ್ದಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಉದಕಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ನಳಮಾಲಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಳಮಾಲಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಏಸೋಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕಾಸು ಜಾತೀಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಕುಸಲಕಮ್ಮಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ

ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸನ್ತೋ ತಥಾಗತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಿಣಸನ್ಥರಂ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನಳಮಾಲೇಹಿ ಬೀಜನಿಂ ಕತ್ವಾ ಬೀಜೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ, ಅನುಮೋದನಞ್ಚ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ಪರಿಳಾಹಸನ್ತಾಪವಿವಜ್ಜಿತೋ ಕಾಯಚಿತ್ತಚೇತಸಿಕಸುಖಪ್ಪತ್ತೋ ಅನೇಕಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಪುಬ್ಬವಾಸನಾಬಲೇನ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೩೬. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ।

೩೭. **ನಳಮಾಲಂ ಗಹೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ನಳತಿ ಅಸಾರೋ ನಿಸ್ಸಾರೋ ಹುತ್ವಾ ವೇಳುವಂಸತೋಪಿ ತನುಕೋ ಸಲ್ಲಹುಕೋ ಜಾತೋತಿ ನಳೋ, ನಳಸ್ಸ ಮಾಲಾ ಪುಪ್ಫಂ ನಳಮಾಲಂ, ತೇನ ನಳಮಾಲೇನ ಬೀಜನಿಂ ಕಾರೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ । ಬೀಜಿಸ್ಸತಿ ಜನಿಸ್ಸತಿ ವಾತೋ ಅನೇನಾತಿ ಬೀಜನೀ, ತಂ ಬೀಜನಿಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪನಾಮೇಸಿಂ, ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ನಳಮಾಲಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಸತ್ತಮಭಾಣವಾರವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಆಸನುಪಟ್ಠಾಹಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಕಾನನಂ ವನಮೋಗ್ಗಯ್ಹಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆಸನುಪಟ್ಠಾಹಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ತತ್ಥ ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸನ್ತೋ ತತ್ಥ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ಸೀಹಾಸನಂ ಅದಾಸಿ, ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಂ ಭಗವನ್ತಂ ಮಾಲಾಕಲಾಪಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ತಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಭವೇ ಉಚ್ಚಕುಲಿಕೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಕಾಲನ್ತರೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೪೭. ಸೋ ಅರಹಾ ಸಮಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಕಾನನಂ ವನಮೋಗ್ಗಯ್ಹಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಆಸನುಪಟ್ಠಾಹಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಬಿಳಾಲಿದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬಿಳಾಲಿದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ತತ್ಥಾದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ

ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸನ್ತೋ ಅತೀವ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಆಲುವಾದೀಹಿ ಯಾಪೇನ್ತೋ ವಸತಿ। ತದಾ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ತಂ ಹಿಮವನ್ತಂ ಅಗಮಾಸಿ । ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಬಿಳಾಲಿಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಪತ್ತೇ ಓಕಿರಿ। ತಂ ತಥಾಗತೋ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಸೋಮನಸ್ಸುಪ್ಪಾದಯನ್ತೋ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಸೋ ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೫೩. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ। ಆಲುವಕರಮ್ಬಾದಯೋ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಕನ್ದಜಾತೀನಂ ನಾಮಾನೇವಾತಿ।

ಬಿಳಾಲಿದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ರೇಣುಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ರೇಣುಪೂಜಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಂ ವಿಯ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ನಾಗಪುಪ್ಫಕೇಸರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಅಥ ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಮಕಾಸಿ।

೬೨-೩. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪೂಜಿತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಪುಬ್ಬವಾಸನಾಬಲೇನ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಸತರಂಸಿಂವ ಭಾಣುಮ**ನ್ತಿ ಸತಮತ್ತಾ ಸತಪ್ಪಮಾಣಾ ರಂಸಿ ಪಭಾ ಯಸ್ಸ ಸೂರಿಯಸ್ಸ ಸೋ ಸತರಂಸಿ, ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಸತರಂಸೀತಿ ವುತ್ತಂ, ಅನೇಕಸತಸ್ಸ ಅನೇಕಸತಸಹಸ್ಸರಂಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಾಣು ವುಚ್ಚತಿ ಪಭಾ, ಭಾಣು ಪಭಾ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಭಾಣುಮಾ, ಭಾಣುಮಸಙ್ಖಾತಂ ಸೂರಿಯಂ ಇವ ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಕೇಸರಂ ನಾಗಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ **ಅಭಿರೋಪಯಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ರೇಣುಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕಾದಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೨. ಮಹಾಪರಿವಾರವಗ್ಗೋ

೧. ಮಹಾಪರಿವಾರಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವಿಪಸ್ಸೀ ನಾಮ ಭಗವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಪರಿವಾರಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಸಮಯೇ ಯಕ್ಖಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅನೇಕಯಕ್ಖಸತಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖುದ್ದಕದೀಪೇ ದಿಬ್ಬಸುಖಮನುಭವನ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ದೀಪೇ ಚೇತಿಯಾಭಿಸೋಭಿತೋ ವಿಹಾರೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಭಗವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಸೋ ಯಕ್ಖಸೇನಾಧಿಪತಿ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ತತ್ಥ ಗತಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಬ್ಬವತ್ಥಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬವತ್ಥೇಹಿ ಪೂಜೇಸಿ, ಸಪರಿವಾರೋ ಸರಣಮಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಅಗ್ಗಚಕ್ಕವತ್ತಿಆದಿಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧-೨. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವಿಪಸ್ಸೀ ನಾಮ ಭಗವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ವಿಸೇಸಂ ಪರಮತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಿಪಸ್ಸೀ, ವಿವಿಧೇ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾದಯೋ ಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮೇ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಾ ವಿಪಸ್ಸೀ, ವಿವಿಧೇ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರೇ ಬೋಧನೇಯ್ಯಸತ್ತೇ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಾ ವಿಪಸ್ಸೀ, ಸೋ ವಿಪಸ್ಸೀ ಭಗವಾ **ದೀಪಚೇತಿಯಂ** ದೀಪೇ ಪೂಜನೀಯಟ್ಠಾನಂ ವಿಹಾರಮಗಮಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಮಹಾಪರಿವಾರಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಸುಮಙ್ಗಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ಜಿನವರೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸುಮಙ್ಗಲತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ತಳಾಕಸಮೀಪೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಭಗವಾ ವಿಹಾರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ನಹಾಯಿತುಕಾಮೋ ತಸ್ಸ ತಳಾಕಸ್ಸ ತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ನ್ಹತ್ವಾ ಏಕಚೀವರೋ ಜಲಮಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಯ ಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಸುವಣ್ಣಬಿಮ್ಬಂ ವಿಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಥೋಮನಮಕಾಸಿ, ಅತ್ತನೋ ದಿಬ್ಬಗೀತತೂರಿಯೇಹಿ ಉಪಹಾರಞ್ಚ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೧. ಸೋ ಪಚ್ಛಾ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ಜಿನವರೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪರಮತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ದಕ್ಖತಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ, ಅಥ ವಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಚತುರಾರಿಯಸಚ್ಚಸಙ್ಖಾತಂ ಅತ್ಥಪಯೋಜನಂ ದಸ್ಸನಸೀಲೋತಿ ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ, ಕಿಲೇಸೇ ಅಜಿನಿ ಜಿನಾತಿ ಜಿನಿಸ್ಸತೀತಿ ಜಿನೋ। ವರಿತಬ್ಬೋ ಪತ್ಥೇತಬ್ಬೋ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಹೀತಿ ವರೋ, ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ಜಿನೋ ಚ ಸೋ ವರೋ ಚಾತಿ ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ಜಿನವರೋ। **ಲೋಕಜೇಟ್ಠೋ**ತಿ ಲುಜ್ಜತಿ ಪಲುಜ್ಜತೀತಿ ಲೋಕೋ, ಲೋಕೀಯತಿ ಪಸ್ಸೀಯತಿ ಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಪಾರಪ್ಪತ್ತೋತಿ ವಾ ಲೋಕೋ,

ಲೋಕೋ ಚ ಲೋಕೋ ಚ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ ಲೋಕೋ। ಏಕಸೇಸಸಮಾಸವಸೇನ “ಲೋಕಾ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ “ಲೋಕೋ”ತಿ ವುತ್ತೋ। ಲೋಕಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠೋ ಲೋಕಜೇಟ್ಠೋ, ಸೋ ಲೋಕಜೇಟ್ಠೋ ನರಾಸಭೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಸುಮಙ್ಗಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಸರಣಗಮನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಭಿನ್ನಂ ದೇವರಾಜೂನನ್ತ್ಯಾದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸರಣಗಮನಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರೇ ಭಗವತಿ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅಯಂ ಹಿಮವನ್ತೇ ದೇವರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಪರೇನ ಯಕ್ಖದೇವರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಙ್ಗಾಮತ್ಥಾಯ ಉಪಟ್ಠಿತೇ ದ್ವೇ ಅನೇಕಯಕ್ಖಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಾ ಫಲಕಾವುಧಾದಿಹತ್ಥಾ ಸಙ್ಗಾಮತ್ಥಾಯ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹಾ ಅಹೇಸುಂ। ತದಾ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ತೇಸು ಸತ್ತೇಸು ಕಾರುಞ್ಞಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ದೇವರಾಜೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತದಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಫಲಕಾವುಧಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾರವಬಹುಮಾನೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸರಣಮಗಮಂಸು। ತೇಸಂ ಅಯಂ ಪಠಮಂ ಸರಣಮಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೦. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪುಬ್ಬಕುಸಲಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಉಭಿನ್ನಂ ದೇವರಾಜೂನ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಸುಚಿಲೋಮಖರಲೋಮಆಳವಕಕುಮ್ಭೀರಕುವೇರಾದಯೋ ವಿಯ ನಾಮಗೋತ್ತೇನ ಅಪಾಕಟಾ ದ್ವೇ ಯಕ್ಖರಾಜಾನೋ ಅಞ್ಞಾಪದೇಸೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ “ಉಭಿನ್ನಂ ದೇವರಾಜೂನ”ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಸಙ್ಗಾಮೋ ಸಮುಪಟ್ಠಿತೋ**ತಿ ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಗಾಮೋ ಕಲಹತ್ಥಾಯ ಉಪಗಮನನ್ತಿ ಸಙ್ಗಾಮೋ, ಸೋ ಸಙ್ಗಾಮೋ ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಉಪಟ್ಠಿತೋ, ಏಕಟ್ಠಾನೇ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಠಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಹೋಸಿ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹೋ**ತಿ ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಉಪಸಮೀಪೇ ರಾಸಿಭೂತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧. **ಸಂವೇಜೇಸಿ ಮಹಾಜನ**ನ್ತಿ ತೇಸಂ ರಾಸಿಭೂತಾನಂ ಯಕ್ಖಾನಂ ಆಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭಗವಾ ಚತುಸಚ್ಚಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಸಂ ಸುಟ್ಠು ವೇಜೇಸಿ, ಆದೀನವದಸ್ಸನೇನ ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ ವಿಞ್ಞಾಪೇಸಿ ಬೋಧೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಸರಣಗಮನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಏಕಾಸನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವರುಣೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಏಕಾಸನಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವರುಣೋ ನಾಮ ದೇವರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಗೀತವಾದಿತೇಹಿ ಚ ಉಪಟ್ಠಯಮಾನೋ ಸಪರಿವಾರೋ ಪೂಜೇಸಿ। ತತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ತಸ್ಸ ಮಹಾಬೋಧಿರುಕ್ಖಂ ಬುದ್ಧದಸ್ಸನಂ ವಿಯ ಸಬ್ಬತೂರಿಯತಾಳಾವಚರೇಹಿ ಸಪರಿವಾರೋ ಉಪಹಾರಮಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ತತೋ ಕಾಲಙ್ಕತ್ವಾ ನಿಮ್ಮಾನರತಿದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಏವಂ ದೇವಸಮ್ಪತ್ತಿಮನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೩೧. ಸೋ ಪಚ್ಛಾ ಸಕಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ತಂ ತಥತೋ ಞತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವರುಣೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಯದಾ ಅಹಂ ಸಮ್ಬೋಧನತ್ಥಾಯ ಬುದ್ಧಂ ಬೋಧಿಞ್ಚ ಪೂಜೇಸಿಂ, ತದಾ ವರುಣೋ ನಾಮ ದೇವರಾಜಾ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೪. **ಧರಣೀರುಹಪಾದಪ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ರುಕ್ಖಲತಾಪಬ್ಬತಸತ್ಥರತನಾದಯೋ ಧಾರೇತೀತಿ ಧರಣೀ, ತಸ್ಮಿಂ ರುಹತಿ ಪತಿಟ್ಠಹತೀತಿ ಧರಣೀರುಹೋ। ಪಾದೇನ ಪಿವತೀತಿ ಪಾದಪೋ, ಸಿಞ್ಚಿತಸಿಞ್ಚಿತೋದಕಂ ಪಾದೇನ ಮೂಲೇನ ಪಿವತಿ ರುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಸಾಖಾವಿಟಪೇಹಿ ಆಪೋರಸಂ ಪತ್ಥರಿಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ತಂ ಧರಣೀರುಹಪಾದಪಂ ಬೋಧಿರುಕ್ಖನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩೫. **ಸಕಕಮ್ಮಾಭಿರದ್ಧೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಕುಸಲಕಮ್ಮೇನ ಅಭಿರದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಉತ್ತಮೇ ಬೋಧಿಮ್ಹಿ ಪಸನ್ನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಏಕಾಸನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಸುವಣ್ಣಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವಿಪಸ್ಸೀ ನಾಮ ಭಗವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸುವಣ್ಣಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಭೂಮಟ್ಠಕದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಚತೂಹಿ ಸುವಣ್ಣಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇಸಿ। ತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಕಾಸೇ ಸುವಣ್ಣವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಛಾದೇಸುಂ, ಸುವಣ್ಣಪಭಾ ಚ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸರೀರಪಭಾ ಚ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾಓಭಾಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅತಿರೇಕತರಂ ಪಸನ್ನೋ ಸಕಭವನಂ ಗತೋಪಿ ಸರತಿಯೇವ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ತುಸಿತಭವನಾದಿಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೪೦. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವಿಪಸ್ಸೀ ನಾಮ ಭಗವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ।

೪೪. **ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜನಯಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಬಲವಪೀತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ‘‘ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಆಮೋದನಾ ಪಮೋದನಾ ಹಾಸೋ ಪಹಾಸೋ ವಿತ್ತಿ ಓದಗ್ಯಂ ಅತ್ತಮನತಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸಾ’’ತಿಆದೀಸು (ಧ॰ ಸ॰ ೯, ೮೬; ಮಹಾನಿ॰ ೧) ವಿಯ ಅತ್ತಮನತಾ ಸಕಭಾವಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಸುವಣ್ಣಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಚಿತಕಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವಸಾಮಿ ರಾಜಾಯತನೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಚಿತಕಪೂಜಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತೋ ಪರಂ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ರಾಜಾಯತನರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಸಪರಿವಾರೋ ಗನ್ಧದೀಪಧೂಪಪುಪ್ಫಭೇರಿಆದೀನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಆಳಹನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದೀಪಾದೀನಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಅನೇಕೇಹಿ ತೂರಿಯೇಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ವಾದಿತೇಹಿ ತಂ ಪೂಜೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಕಭವನಂ ಉಪವಿಟ್ಠೋಪಿ ಭಗವನ್ತಮೇವ

ಸರಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಿಯ ವನ್ದತಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞೇನ ತೇನ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ ರಾಜಾಯತನತೋ ಕಾಲಂ ಕತೋ ತುಸಿತಾದೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಭಗವತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೋ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೪೯. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವಸಾಮಿ ರಾಜಾಯತನೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ರಾಜಾಯತನೇ**ತಿ ದೇವರಾಜೂನಂ ಆಯತನಂ ರಾಜಾಯತನಂ, ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ನಾಮಧೇಯ್ಯೋ ವಾ। **ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತೀ**ತಿ ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅನವಸೇಸೇತ್ವಾ ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಸಮಯೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಸಿಖಿನೋ ಲೋಕಬನ್ಧುನೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೦. **ಚಿತಕಂ ಅಗಮಾಸಹ**ನ್ತಿ ಚನ್ದನಾಗರುದೇವದಾರುಕಪ್ಪೂರತಕ್ಕೋಲಾದಿಸುಗನ್ಧದಾರೂಹಿ ಚಿತಂ ರಾಸಿಗತನ್ತಿ ಚಿತಂ, ಚಿತಮೇವ ಚಿತಕಂ, ಬುದ್ಧಗಾರವೇನ ಚಿತಕಂ ಪೂಜನತ್ಥಾಯ ಚಿತಕಸ್ಸ ಸಮೀಪಂ ಅಹಂ ಅಗಮಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕತಕಿಚ್ಚಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ತೂರಿಯಂ ತತ್ಥ ವಾದೇತ್ವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಚಿತಕಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಬುದ್ಧಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಯದಾ ವಿಪಸ್ಸೀ ಲೋಕಗ್ಗೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬುದ್ಧಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಭೂಮಟ್ಠಕವಿಮಾನೇ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತದಾ ವಿಪಸ್ಸೀ ಭಗವಾ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಂ ವೋಸ್ಸಜ್ಜಿ। ಅಥ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತು ಸಸಾಗರಪಬ್ಬತಾ ಪಕಮ್ಪಿತ್ಥ। ತದಾ ತಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ಭವನಮ್ಪಿ ಕಮ್ಪಿತ್ಥ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸಂಸಯಜಾತೋ – "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಪಥವೀಕಮ್ಪಾಯ ನಿಬ್ಬತ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಆಯುಸಙ್ಖಾರವೋಸ್ಸಜ್ಜಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಮಹಾಸೋಕಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। ತದಾ ವೇಸ್ಸವಣೋ ಮಹಾರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಅಸ್ಸಾಸೇಸಿ। ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ತತೋ ಚುತೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೫೭. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಯದಾ ವಿಪಸ್ಸೀ ಲೋಕಗ್ಗೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಆಯುಸಙ್ಖಾರಮೋಸ್ಸಜ್ಜೀ**ತಿ ಆ ಸಮನ್ತತೋ ಯುನೋತಿ ಪಾಲೇತಿ ಸತ್ತೇತಿ ಆಯು, ಆಯುಸ್ಸ ಸಙ್ಖಾರೋ ರಾಸಿಭಾವೋ ಆಯುಸಙ್ಖಾರೋ, ತಂ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಂ ಓಸ್ಸಜ್ಜಿ ಪರಿಚ್ಚಜಿ ಜಹಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಆಯುಸಙ್ಖಾರವೋಸ್ಸಜ್ಜನೇ। ಜಲಮೇಖಲಾಸಾಗರೋದಕಮೇಖಲಾಸಹಿತಾ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳಪಥವೀ ಕಮ್ಪಿತ್ಥಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫೮. **ಓತತಂ ವಿತ್ಥತಂ ಮಯ್ಹ**ನ್ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಭವನಂ ಓತತಂ ವಿತ್ಥತಂ ಚಿತ್ತಂ ವಿಚಿತ್ತಂ **ಸುಚಿ** ಸುಪರಿಸುದ್ಧಂ **ಚಿತ್ತಂ** ಅನೇಕೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ವಿಚಿತ್ತಂ ಸೋಭಮಾನಂ **ಪಕಮ್ಪಿತ್ಥ** ಪಕಾರೇನ ಕಮ್ಪಿತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಬುದ್ಧಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಮಗ್ಗಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಗ್ಗಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತೋ ಓರಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಿಮವನ್ತೇ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಾನಂ ಮಗ್ಗಂ ಗವೇಸನ್ತಾನಂ ತಸ್ಸ ಸಾವಕಾನಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಮನುಭವಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅಮೂಳ್ಹೋ ಸಞ್ಞವಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸೇ ಅನಲ್ಲೀನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೬೬. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಸಾವಕಾ ವನಚಾರಿನೋ**ತಿ ಭಗವತೋ ವುತ್ತವಚನಂ ಸಮ್ಮಾ ಆದರೇನ ಸುಣನ್ತೀತಿ ಸಾವಕಾ, ಅಥ ವಾ ಭಗವತೋ ದೇಸನಾನುಸಾರೇನ ಞಾಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೀತಿ ಸಾವಕಾ। ವನಚಾರಿನೋ ವನೇ ವಿಚರಣಕಾ ಸಾವಕಾ **ವಿಪ್ಪನಟ್ಠಾ** ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಾ ಮಹಾಅರಞ್ಞೇ **ಅನ್ಧಾವ** ಚಕ್ಖುವಿರಹಿತಾವ **ಅನುಸುಯ್ಯರೇ** ವಿಚರನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಮಗ್ಗಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಮ್ಹಿ ಸುಗತೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಯಕ್ಖಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಭಗವತಿ ಧರಮಾನೇ ದಸ್ಸನಸ್ಸ ಅಲದ್ಧತ್ತಾ ಪಚ್ಛಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಮಹಾಸೋಕಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಹಾಸಿ। ತದಾ ಹಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಗತೋ ನಾಮ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಅನುಸಾಸನ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸಾರೀರಿಕಧಾತುಪೂಜಾ ಭಗವತಿ ಧರಮಾನೇ ಕತಪೂಜಾ ವಿಯ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದವಸಾ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಭವತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಥೂಪಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ನಿಯೋಜಿತೋ ಥೂಪಂ ಕಾರೇಸಿ, ತಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಕ್ಕಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೭೧. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಮ್ಹಿ ಸುಗತೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ। **ಯಕ್ಖಯೋನಿಂ ಉಪಪಜ್ಜಿ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಸಕಾಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತಸಮ್ಪತ್ತೇ ಖಾದನ್ತಾ ಯನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಯಕ್ಖಾ, ಯಕ್ಖಾನಂ ಯೋನಿ ಜಾತೀತಿ ಯಕ್ಖಯೋನಿ, ಯಕ್ಖಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೩. **ದುಲ್ಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ ಆಸೀ**ತಿ ಮೇ ಮಯಾ ಲದ್ಧಯಸಂ ದುಲ್ಲದ್ಧಂ, ಬುದ್ಧಭೂತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಸಕ್ಕಾರಂ ಅಕತತ್ತಾ ವಿರಾಧೇತ್ವಾ ಲದ್ಧನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದುಪ್ಪಭಾತ**ನ್ತಿ ದುಟ್ಠು ಪಭಾತಂ ರತ್ತಿಯಾ ಪಭಾತಕರಣಂ, ಮಯ್ಹಂ ನ ಸುಟ್ಠು ಪಭಾತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದುರುಟ್ಠಿತ**ನ್ತಿ ದುಉಟ್ಠಿತಂ, ಸೂರಿಯಸ್ಸ ಉಗ್ಗಮನಂ ಮಯ್ಹಂ ದುಉಗ್ಗಮನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಜಾತಿಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಜಾಯಂ ತಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಜಾತಿಪೂಜಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ನಕ್ಖತ್ತಪಾಠಕೇಹಿ ವಿಪಸ್ಸಿಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವುತ್ತಲಕ್ಖಣನಿಮಿತ್ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಯಂ ಕಿರ ಕುಮಾರೋ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಸಕಲಲೋಕಸ್ಸ ಅಗ್ಗೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ ಸಂಸಾರತೋ ಉದ್ಧರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಕುಮಾರಕಾಲೇಯೇವ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಿಯ ಮಹಾಪೂಜಮಕಾಸಿ। ಪಚ್ಛಾ ಕಮೇನ ಕುಮಾರಕಾಲಂ ರಾಜಕುಮಾರಕಾಲಂ ರಜ್ಜಕಾಲನ್ತಿ ಕಾಲತ್ತಯಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಬುದ್ಧೇ ಜಾತೇಪಿ ಮಹಾಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ತುಸಿತಾದೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ದಿಬ್ಬಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚಕ್ಕವತ್ತಾದಿಮನುಸ್ಸಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸತ್ತಟ್ಠವಸ್ಸಕಾಲೇಯೇವ ಭಗವತಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೮೧. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಜಾಯಂ ತಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ।

೮೪. **ನೇಮಿತ್ತಾನಂ ಸುಣಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಾರಣಂ ಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪತ್ತಿಹೇತುಂ ಜಾನನ್ತೀತಿ ನೇಮಿತ್ತಾ, ತೇಸಂ ನೇಮಿತ್ತಾನಂ ನಕ್ಖತ್ತಪಾಠಕಾನಂ ವಚನಂ ಸುಣಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಜಾತಿಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ದ್ವಾದಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೩. ಸೇರೇಯ್ಯವಗ್ಗೋ

೧. ಸೇರೇಯ್ಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಮನ್ತಧರೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೇರೇಯ್ಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತೋ ಪರೇಸು ಅತ್ತಭಾವಸಹಸ್ಸೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಇತಿಹಾಸಾದಿಸಕಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮೇಸು ಕೋಟಿಪ್ಪತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಸಪರಿವಾರೋ ಠಿತೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸೇರೇಯ್ಯಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪನ್ತೋ ಪೂಜೇಸಿ। ತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಕಾಸೇ ವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಠತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಅನ್ತರಧಾಯಿಂಸು। ಸೋ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತೀವ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ತೇನೇವ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತುಸಿತಾದೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಮನುಸ್ಸಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬವಾಸನಾಬಲೇನ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪುರಾಕತಕುಸಲಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಮನ್ತಧರೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ।

೩. **ಸೇರೇಯ್ಯಕಂ ಗಹೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಸಿರಿಸೇ ಭವಂ ಜಾತಿಪುಪ್ಫಂ ಸೇರೇಯ್ಯಂ, ಸೇರೇಯ್ಯಮೇವ ಸೇರೇಯ್ಯಕಂ, ತಂ ಸೇರೇಯ್ಯಕಂ ಗಹೇತ್ವಾನಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಭಗವತಿ ಪಸನ್ನೋ ಜಾತಿಸುಮನಮಕುಳಚಮ್ಪಕಾದೀನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಪೂಜೇತುಂ ಕಾಲಂ ನತ್ಥಿತಾಯ ತತ್ಥ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ತಂ ಸೇರೇಯ್ಯಕಂ ಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಸೇರೇಯ್ಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಪುಪ್ಫಥೂಪಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪುಪ್ಫಥೂಪಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸಕಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ತತ್ಥ ಸಾರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಸಹಗತೇಹಿ ಪಞ್ಚಸಿಸ್ಸಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಕುಕ್ಕುರನಾಮಪಬ್ಬತಸಮೀಪೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಟಿವಸತಿ। ತದಾ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಸಿಸ್ಸೇಹಿ ಸಹ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಕೇನಚಿ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ಪೀಳಿತೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಿಸ್ಸಸನ್ತಿಕಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸಾನುಭಾವಂ ಲಕ್ಖಣಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಹಿಮವನ್ತತೋ ಚಮ್ಪಕಾಸೋಕತಿಲಕಕೇಟಕಾದ್ಯನೇಕೇ ಪುಪ್ಫೇ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಥೂಪಂ ಕತ್ವಾ ಬುದ್ಧಂ ವಿಯ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ತೇ ಸಿಸ್ಸಾ ತಸ್ಸ ಆಳಹನಂ ಕತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅಥ ಭಗವಾ ಬುದ್ಧಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅನಾಗತಂಸಞಾಣೇನ ಪಾಕಟೀಕರಣಮಕಾಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಪುಬ್ಬವಾಸನಾಬಲೇನ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೦. ಅಥ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕುಸಲಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಕುಕ್ಕುರೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ**ತಿ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಸಿಖರಂ ಕುಕ್ಕುರಾಕಾರೇನ ಸುನಖಾಕಾರೇನ ಸಣ್ಠಿತತ್ತಾ "ಕುಕ್ಕುರಪಬ್ಬತೋ"ತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗತೋ, ತಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚತಾಪಸಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸಹ ವಸಮಾನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಯಾನುಸಾರೇನ ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಪುಪ್ಫಥೂಪಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಪಾಯಸದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಾಯಸದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಧನಧಞ್ಞಸತ್ತರತನಾದಿವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯೋ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಖೀರಪಾಯಸಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ತಾ ಸಬ್ಬಾ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಿಮ್ಬಲಿವನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ವಿಪಸ್ಸೀ ಭಗವಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಚಙ್ಕಮತಿ। ಸೋ ಪನ ಸೇಟ್ಠಿ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತೀವ ಪಸನ್ನೋ ಪಾತಿಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇಸಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾಯ। ಅಥ ಭಗವಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ, ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ತಸ್ಸ ಸೋಮನುಸ್ಸುಪ್ಪಾದನತ್ಥಂ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ತದವಸೇಸಂ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖೂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಂಸು। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೬. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಕುಸಲಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ತಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಮೇವ।

೧೮. **ಚಙ್ಕಮಂ ಸುಸಮಾರೂಳ್ಹೋ**ತಿ ಚದಿನನ್ತೋ ಪದವಿಕ್ಖೇಪಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕಮತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಚಙ್ಕಮಂ, ಚಙ್ಕಮಸ್ಸ ಪದವಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಆಧಾರಭೂತಪಥವಿಪದೇಸೋ ಚಙ್ಕಮಂ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಏತಂ ಚಙ್ಕಮಂಸು ವಿಸೇಸೇನ ಆರೂಳ್ಹೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅಮ್ಬರೇ ಅನಿಲಾಯನೇ**ತಿ ವರೀಯತಿ ಛಾದಿಯತಿ ಅನೇನಾತಿ ವರಂ, ನ ಬರನ್ತಿ ಅಮ್ಬರಂ, ಸೇತವತ್ಥಸದಿಸಂ ಆಕಾಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ನತ್ಥಿ ನಿಲೀಯನಂ ಗೋಪನಂ ಏತ್ಥಾತಿ ಅನಿಲಂ, ಆ ಸಮನ್ತತೋ ಯನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಅನೇನ ಇದ್ಧಿಮನ್ತೋತಿ ಆಯನಂ, ಅನಿಲಞ್ಚ ತಂ ಆಯನಞ್ಚೇತಿ ಅನಿಲಾಯನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಮ್ಬರೇ ಅನಿಲಾಯನೇ ಚಙ್ಕಮಂ ಮಾಪಯಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಪಾಯಸದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಗನ್ಧೋದಕಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಿಸಜ್ಜ ಪಾಸಾದವರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಗನ್ಧೋದಕಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ನಿಬ್ಬಾನೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸೀಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ದಿಬ್ಬಸುಖಮನುಭವನ್ತೋ ವಿಯ ಮನುಸ್ಸಸುಖಮನುಭವನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಪಾಸಾದವರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ತದಾ ಭಗವಾ ಸುವಣ್ಣಮಹಾಮೇರು ವಿಯ ವೀಥಿಯಾ ವಿಚರತಿ, ತಂ ವಿಚರಮಾನಂ

ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸುಗನ್ಧೋದಕೇನ ಭಗವನ್ತಂ ಓಸಿಞ್ಚಮಾನೋ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸೇನ ಅನಲ್ಲೀನೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೩೫. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕುಸಲಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಿಸಜ್ಜ ಪಾಸಾದವರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪಾಸಾದೋ**ತಿ ಪಸಾದಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಜನೇತಿ ಉಪ್ಪಾದೇತೀತಿ ಪಾಸಾದೋ , ಮಾಲಾಕಮ್ಮಚಿತ್ತಕಮ್ಮಸುವಣ್ಣಕಮ್ಮಾದ್ಯನೇಕವಿಚಿತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ಪವಿಟ್ಠಾನಂ ಜನಾನಂ ಪಸಾದಂ ಜನಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಾಸಾದೋ ಚ ಸೋ ಪತ್ಥೇತಬ್ಬಟ್ಠೇನ ವರೋ ಚಾತಿ ಪಾಸಾದವರೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾದವರೇ ನಿಸಜ್ಜ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಜಿನವರಂ ಅದ್ದಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಗನ್ಧೋದಕಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಸಮ್ಮುಖಾಥವಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಜಾಯಮಾನೇ ವಿಪಸ್ಸಿಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಮ್ಮುಖಾಥವಿಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇಯೇವ ಸಕಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಮ್ಹಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ವೇದತ್ತಯೇ ದಿಸ್ಸಮಾನಾನಿ ತಾನಿ ರಾಜಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಜನಕಾಯಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸೀಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಞ್ಚ ಬುದ್ಧಭಾವಞ್ಚ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ ಜನಾನಂ ಮಾನಸಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇಸಿ, ಅನೇಕಾನಿ ಚ ಥುತಿವಚನಾನಿ ನಿವೇದೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಕುಸಲಕಮ್ಮೇನ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ। ಕತಕುಸಲನಾಮೇನ **ಸಮ್ಮುಖಾಥವಿಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೪೧. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಜಾಯಮಾನೇ ವಿಪಸ್ಸಿಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ವಿಪಸ್ಸಿಮ್ಹಿ** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ **ಜಾಯಮಾನೇ** ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೇ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಅಹಂ ಪಾತುಭೂತಂ **ನಿಮಿತ್ತಂ** ಕಾರಣಂ ಬುದ್ಧಭಾವಸ್ಸ ಹೇತುಂ **ಬ್ಯಾಕರಿಂ** ಕಥೇಸಿಂ, ಅನೇಕಾನಿ ಅಚ್ಛರಿಯಾನಿ ಪಾಕಟಾನಿ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಾನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸಮ್ಮುಖಾಥವಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಕುಸುಮಾಸನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಗರೇ ಧಞ್ಞವತಿಯಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕುಸುಮಾಸನಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಂ ಗತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಿಪ್ಪೇಸು ಕೋಟಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸಕಪರಸಮಯಕುಸಲೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೂಜೇತುಕಾಮೋ ಪಞ್ಚ ಉಪ್ಪಲಕಲಾಪೇ ಅತ್ತನೋ ಸಮೀಪೇ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತಂ ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ನೀಲಪೀತಾದಿಘನಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ ಚ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ

ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಕಘರೇ ಮಾತು ಅತ್ಥಾಯ ಪಟಿಯತ್ತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರಂ ಭಗವನ್ತಂ ಸಹತ್ಥೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇನ್ತೋ ಭೋಜೇಸಿ। ಭೋಜನಾವಸಾನೇ ಏಕಂ ಉಪ್ಪಲಹತ್ಥಂ ಅದಾಸಿ। ತೇನ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಭಗವಾಪಿ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕಾಮಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ದ್ವೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಭೋಗಯಸೇಹಿ ವಡ್ಢಿತೋ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೬೫. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಞಾಣೇನ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಗರೇ ಧಞ್ಞವತಿಯಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಧಞ್ಞಾನಂ ಪುಞ್ಞವನ್ತಾನಂ ಖತ್ತಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಅನೇಕೇಸಂ ಕುಲಾನಂ ಆಕರತ್ತಾ ಧಞ್ಞವತೀ, ಅಥ ವಾ ಮುತ್ತಾಮಣಿಆದಿಸತ್ತರತನಾನಂ ಸತ್ತವಿಧಧಞ್ಞಾನಂ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗಾನಂ ಆಕರತ್ತಾ ಧಞ್ಞವತೀ, ಅಥ ವಾ ಧಞ್ಞಾನಂ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಖೀಣಾಸವಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಆರಾಮವಿಹಾರಾದೀನಂ ಆಕರತ್ತಾ ಧಞ್ಞವತೀ, ತಸ್ಸಾ **ಧಞ್ಞವತಿಯಾ**। ನಗರನ್ತಿ ಪತ್ಥೇನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗತ್ಥಿಕಾ ಜನಾತಿ ನಗರಂ, ನ ಗಚ್ಛತೀತಿ ವಾ ನಗಂ, ರಾಜಯುವರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದೀನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ। ನಗಂ ರಾತಿ ಆದದಾತಿ ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ನಗರಂ, ರಾಜಾದೀನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಸಮೂಹಭೂತಂ ಪಾಕಾರಪರಿಖಾದೀಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ನಗರಂ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಗರೇ** ಯದಾ ಅಹಂ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಅಲಭಿಂ, ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ಧಞ್ಞವತಿಯಾ ನಗರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಕುಸುಮಾಸನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಫಲದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಮನ್ತಧರೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಫಲದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಭವೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ವೇದತ್ತಯಾದಿಸಕಸಿಪ್ಪೇಸು ಪಾರಪ್ಪತ್ತೋ ಅನೇಕೇಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಸಕಸಿಪ್ಪಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಅದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ಚ ಸಾರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಹ ಸಿಸ್ಸೇಹಿ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಮಾನೋ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ತಂ ಪದೇಸಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ತಾಪಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಪುಟಕೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖಗ್ಗೇ ಲಗ್ಗಿತಾನಿ ಮಧುರಾನಿ ಪದುಮಫಲಾನಿ ಮಧುನಾ ಸಹ ಅದಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಸೋಮನಸ್ಸುಪ್ಪಾದನತ್ಥಂ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ ಫಲದಾನಾನಿಸಂಸಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

೭೫. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಮನ್ತಧರೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅಜ್ಝೇತಿ ಚಿನ್ತೇತೀತಿ ಅಜ್ಝಾಯಿ, ಅಜ್ಝಾಯಿಯೇವ ಅಜ್ಝಾಯಕೋ। ಏತ್ಥ ಹಿ ಅಕಾರೋ "ಪಟಿಸೇಧೇ ವುದ್ಧಿತಬ್ಭಾವೇ…ಪೇ॰… ಅಕಾರೋ ವಿರಹಪ್ಪಕೇ"ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತೇಸು ದಸಸು ಅತ್ಥೇಸು ತಬ್ಭಾವೇ ವತ್ತತಿ। ಸಿಸ್ಸಾನಂ ಸವನಧಾರಣಾದಿವಸೇನ ಹಿತಂ ಅಜ್ಝೇತಿ ಚಿನ್ತೇತಿ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕರೋತೀತಿ **ಅಜ್ಝಾಯಕೋ,** ಚಿನ್ತಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಗ್ಗಹಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ಮನ್ತಂ ಮನೇನ ಧಾರೇತಿ ಪವತ್ತೇತೀತಿ **ಮನ್ತಧರೋ**।

ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನ ಪಾರಗೂತಿ ವೇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ಞಾಣಂ, ವೇದೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ ಬುಜ್ಝಿತಬ್ಬಾತಿ ವೇದಾ, ಇರುವೇದಯಜುವೇದಸಾಮವೇದಸಙ್ಖಾತಾ ತಯೋ ಗನ್ಥಾ, ತೇಸಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಕೋಟಿಂ ಗತೋ ಪತ್ತೋತಿ ಪಾರಗೂ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವಾತಿ

ಫಲದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಞಾಣಸಞ್ಞಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಞಾಣಸಞ್ಞಿಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನೇ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಪಬ್ಬತನ್ತರೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಪಣ್ಡರಂ ಪುಲಿನತಲಂ ದಿಸ್ವಾ "ಈದಿಸಾ ಪರಿಸುದ್ಧಾ ಬುದ್ಧಾ, ಈದಿಸಂವ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬುದ್ಧಞಾಣ"ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಞ್ಚ ತಸ್ಸ ಞಾಣಞ್ಚ ಅನುಸ್ಸರಿ ಥೋಮೇಸಿ ಚ।

೮೪. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ "ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀ"ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಪುಲಿನಂ ಸೋಭನಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಕತಂ ವಿಯ ಪುಲಾಕಾರೇನ ಪರಿಸೋಧಿತಾಕಾರೇನ ಪವತ್ತಂ ರಿತನ್ತಿ ಪುಲಿನಂ, ಸೋಭನಂ ವಾಲುಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಂ ಬುದ್ಧಂ ಅನುಸ್ಸರಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಞಾಣಸಞ್ಞಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಗಣ್ಠಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಗಣ್ಠಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕಾಸು ಜಾತೀಸು ಕತಪುಞ್ಞಸಞ್ಚಯೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗೇಹಿ ಅನೂನೋ ಏಕದಿವಸಂ ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ಸಗಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಲಾಜಾಪಞ್ಚಮೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೯೧. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ "ಇಮಿನಾ ಕುಸಲೇನಾಹಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಗಣ್ಠಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಪದುಮಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪದುಮಪೂಜಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸಕಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಾರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಬುದ್ಧುಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪುರೇತರಂ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಓವಾದಾನುಸಾಸನಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಗೋತಮಕಂ ನಾಮ ಪಬ್ಬತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಸ್ಸಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಝಾನಸುಖೇನೇವ ವಿಹಾಸಿ। ತದಾ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತೇ ಸಂಸಾರತೋ ಉದ್ಧರನ್ತೋ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಾಪಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸಕಸಿಸ್ಸೇ ಸಮಾನೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ಪದುಮಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೯೭. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ**ತಿ ಅನೇಕೇಸಂ ಯಕ್ಖದೇವತಾನಂ ಆವಾಸಭಾವೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಸೇನ ಗೋತಮಸ್ಸ ಭವನತ್ತಾ ಗೋತಮೋತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಪವತ್ತತಿ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಪಬ್ಬತೋ। **ನಾಗರುಕ್ಖೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನೋ**ತಿ ರುಹತಿ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ರುಕ್ಖೋ। ಅಥ ವಾ ಪಥವಿಂ ಖನನ್ತೋ ಉದ್ಧಂ ರುಹತೀತಿ ರುಕ್ಖೋ, ನಾನಾ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಾ ಚಮ್ಪಕಕಪ್ಪೂರನಾಗಅಗರುಚನ್ದನಾದಯೋ ರುಕ್ಖಾತಿ ನಾನಾರುಕ್ಖಾ, ತೇಹಿ ನಾನಾರುಕ್ಖೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನೋ ಪರಿಕಿಣ್ಣೋ ಗೋತಮೋ ಪಬ್ಬತೋತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಮಹಾಭೂತಗಣಾಲಯೋ**ತಿ ಭವನ್ತಿ ಜಾಯನ್ತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ವಡ್ಢನ್ತಿ ಚಾತಿ ಭೂತಾ, ಮಹನ್ತಾ ಚ ತೇ ಭೂತಾ ಚಾತಿ ಮಹಾಭೂತಾ, ಮಹಾಭೂತಾನಂ ಗಣೋ ಸಮೂಹೋತಿ ಮಹಾಭೂತಗಣೋ, ಮಹಾಭೂತಗಣಸ್ಸ ಆಲಯೋ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ ಮಹಾಭೂತಗಣಾಲಯೋ।

೯೮. **ವೇಮಜ್ಝಮ್ಹಿ ಚ ತಸ್ಸಾಸೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ವೇಮಜ್ಝೇ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಅಸ್ಸಮೋ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿತೋ ನಿಪ್ಫಾದಿತೋ ಕತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಪದುಮಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ತೇರಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೪. ಸೋಭಿತವಗ್ಗೋ

೧. ಸೋಭಿತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೋಭಿತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥರಾ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸಿಯಮಾನೇ ಸೋಮನಸ್ಸೇನ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಥೋಮೇಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಸೋಮನಸ್ಸೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋವ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸೋಭಿತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಸುದಸ್ಸನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವಿತ್ಥತಾಯ ನದೀತೀರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸುದಸ್ಸನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ಕತಪುಞ್ಞೂಪಚಯೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ವಿತ್ಥತಾಯ ನಾಮ ಗಙ್ಗಾಯ ಸಮೀಪೇ ಪಿಲಕ್ಖುಫಲಿತಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ತೀರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಜಲಮಾನಅಗ್ಗಿಸಿಖಂ ಇವ ಸಿಖಿಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಕೇತಕೀಪುಪ್ಫಂ ವಣ್ಟೇನೇವ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪೂಜೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹ – ''ಭನ್ತೇ, ಯೇನ ಞಾಣೇನ ತ್ವಂ ಏವಂ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೋ ಜಾತೋ, ತಂ ಞಾಣಂ ಅಹಂ ಪೂಜೇಮೀ''ತಿ। ಅಥ ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಮಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಜಾತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೦. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಕತಕುಸಲಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವಿತ್ಥತಾಯ ನದೀತೀರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ವಿತ್ಥತಾಯಾ**ತಿ ವಿತ್ಥರತಿ ಪತ್ಥರತಿ ವಿತ್ಥಿಣ್ಣಾ ಹೋತೀತಿ ವಿತ್ಥತಾ, ನದನ್ತಿ ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತಿ ಇತಾ ಗತಾ ಪವತ್ತಾತಿ ನದೀ, ನದಿಂ ತರನ್ತಾ ಏತಂ ಪತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀತಿ ತೀರಂ, ತಸ್ಸಾ ವಿತ್ಥತಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ತೀರಸಮೀಪೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೇತಕಿಂ ಪುಪ್ಫಿತಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಕುಚ್ಛಿತಾಕಾರೇನ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಹತ್ಥಂ ಕಣ್ಡಕೋ ಛಿನ್ದತಿ ವಿಜ್ಝತೀತಿ ಕೇತಂ, ಕೇತಸ್ಸ ಏಸಾ ಕೇತಕೀಪುಪ್ಫಂ, ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವಣ್ಟಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೧. **ಸಿಖಿನೋ ಲೋಕಬನ್ಧುನೋ**ತಿ ಸಿಖೀ ವುಚ್ಚತಿ ಅಗ್ಗಿ, ಸಿಖೀಸದಿಸಾ ನೀಲಪೀತಾದಿಭೇದಾ ಜಲಮಾನಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣಘನರಂಸಿಯೋ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಸಿಖೀ, ಲೋಕಸ್ಸ ಸಕಲಲೋಕತ್ತಯಸ್ಸ ಬನ್ಧು ಞಾತಕೋತಿ ಲೋಕಬನ್ಧು, ತಸ್ಸ ಸಿಖಿನೋ ಲೋಕಬನ್ಧುನೋ ಕೇತಕೀಪುಪ್ಫಂ ವಣ್ಟೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಸುದಸ್ಸನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಚನ್ದನಪೂಜನಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಚನ್ದಭಾಗಾನದೀತೀರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಚನ್ದನಪೂಜನಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಿಮವನ್ತೇ ಚನ್ದಭಾಗಾನದಿಯಾ ಸಮೀಪೇ ಕಿನ್ನರಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪುಪ್ಫಭಕ್ಖೋ ಪುಪ್ಫನಿವಸನೋ ಚನ್ದನಅಗರುಆದೀಸು ಗನ್ಧವಿಭೂಸಿತೋ ಹಿಮವನ್ತೇ ಭುಮ್ಮದೇವತಾ ವಿಯ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಜಲಕೀಳಾದಿಅನೇಕಸುಖಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತದಾ ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸತೋ ಓರುಯ್ಹ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ಕಿನ್ನರೋ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಂ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸುಗನ್ಧಚನ್ದನೇನ ಪೂಜೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ।

೧೭. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ತೇನ ಸೋಮನಸ್ಸೇನ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅಪರಾಪರಂ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಪದೇಸರಜ್ಜಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಚನ್ದಭಾಗಾನದೀತೀರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಚನ್ದಂ ಮನಂ ರುಚಿಂ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಇತ್ವಾ ವಿಯ ಜಾತೋತಿ ಚನ್ದೋ। ಚನ್ದಮಣ್ಡಲೇನ ಪಸನ್ನನಿಮ್ಮಲೋದಕೇನ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಮುತ್ತಾದಲಸದಿಸಸನ್ಧರಧವಲಪುಲಿನತಲೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಚನ್ದೇನ ಭಾಗಾ ಸದಿಸಾತಿ ಚನ್ದಭಾಗಾ, ತಸ್ಸಾ ಚನ್ದಭಾಗಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಸಮೀಪೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಚನ್ದನಪೂಜನಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಅಟ್ಠಮಭಾಣವಾರವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಪುಪ್ಫಚ್ಛದನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುನನ್ದೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪುಪ್ಫಚ್ಛದನಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಭವೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸಕಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಮಹಾಯಸೋ ದಾನಾಭಿರತೋ ಅಹೋಸಿ। ಏಕದಿವಸಂ ಸೋ ''ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಇಮೇ ಯಾಚಕಾ ನಾಮ 'ಅಹಂ ದಾನಂ ನ ಲದ್ಧೋಸ್ಮೀ'ತಿ ವತ್ತುಂ ಮಾ ಲಭನ್ತೂ''ತಿ ಮಹಾದಾನಂ ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತದಾ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸಕಸಿಸ್ಸೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ತಾನಿ ಸಕಲನಗರಂ ಛಾದೇತ್ವಾ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಅಟ್ಠಂಸು।

೨೯. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಖುರಗ್ಗೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುನನ್ದೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಪುಪ್ಫಚ್ಛದನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ರಹೋಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ರಹೋಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧಸುಞ್ಞಕಾಲೇ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸಕಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಾರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕೇವಲಂ ಉದರಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕೋಧಮದಮಾನಾದಯೋ ಅಕುಸಲೇಯೇವ ದಿಸ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅನೇಕತಾಪಸಸತಪರಿವಾರೋ ವಸಭಪಬ್ಬತಸಮೀಪೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ತೀಣಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಹಿಮವನ್ತೇಯೇವ ವಸಮಾನೋ "ಅಹಂ ಏತ್ತಕಾನಂ ಸಿಸ್ಸಾನಂ ಆಚರಿಯೋತಿ ಸಮ್ಮತೋ ಗರುಟ್ಠಾನಿಯೋ ಗರುಕಾತಬ್ಬೋ ವನ್ದನೀಯೋ, ಆಚರಿಯೋ ಮೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಸಿಸ್ಸೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಅಭಾವೇ ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮಾಭಾವಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಏಕಕೋ ರಹೋ ವಿವೇಕಟ್ಠಾನೇವ ನಿಸಿನ್ನೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಿಯ ಬುದ್ಧಸಞ್ಞಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಂ ಪೀತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸಾಲಾಯಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

೩೪. ಸೋ ತತ್ಥ ಝಾನಸುಖೇನ ಚಿರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಕಾಮೇಸು ಅನಲ್ಲೀನೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಖುರಗ್ಗೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಹುತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಞಾಣೇನ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ವಸಭೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ**ತಿ ಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತಂ ವಿನಾ ಸೇಸಪಬ್ಬತಾನಂ ಉಚ್ಚತರಭಾವೇನ ಸೇಟ್ಠತರಭಾವೇನ ವಸಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತೋ ಪಬ್ಬತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ರಹೋಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಚಮ್ಪಕಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಕಣಿಕಾರಂವ ಜೋತನ್ತನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಚಮ್ಪಕಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವೇಸ್ಸಭುಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸಕಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಾರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವನನ್ತರೇ ವಸನ್ತೋ ವೇಸ್ಸಭುಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಸಿಸ್ಸೇಹಿ ಆನೀತೇಹಿ ಚಮ್ಪಕಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇಸಿ। ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಕುಸಲೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬವಾಸನಾಬಲೇನ ಘರಾವಾಸೇ ಅನಲ್ಲೀನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೪೧. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಕಣಿಕಾರಂವ ಜೋತನ್ತ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಕಣಿಕಾರ**ನ್ತಿ ಸಕಲಪತ್ತಪಲಾಸಾನಿ ಪರಿಭಜ್ಜ ಪಾತೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಗಹಣಸಮಯೇ ಕಣ್ಣಿಕಾಬದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಮಕುಳಾನಂ ಗಹಣತೋ ಕಣ್ಣಿಕಾಕಾರೇನ ಪಕತೋತಿ ಕಣಿಕಾರೋ, "ಕಣ್ಣಿಕಾರೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ನಿರುತ್ತಿನಯೇನ ಏಕಸ್ಸ ಪುಬ್ಬ ಣ-ಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ "ಕಣಿಕಾರ"ನ್ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ತಂ ಪುಪ್ಫಿತಂ ಕಣಿಕಾರರುಕ್ಖಂ ಇವ ಜೋತನ್ತಂ ಬುದ್ಧಂ ಅದ್ದಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಚಮ್ಪಕಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಅತ್ಥಸನ್ದಸ್ಸಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವಿಸಾಲಮಾಳೇ ಆಸೀನೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅತ್ಥಸನ್ದಸ್ಸಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಕತಪುಞ್ಞೂಪಚಯೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸಕಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ತತ್ಥ ಸಾರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಮಣೀಯೇ ಠಾನೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಿವಸತಿ, ತದಾ ಸತ್ತಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಹಿಮವನ್ತಮಾಗತಂ ಪದುಮುತ್ತರಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಥುತಿವಚನೇಹಿ ಥೋಮೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಲಙ್ಕತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೪೭. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವಿಸಾಲಮಾಳೇ ಆಸೀನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ವಿಸಾಲಮಾಳೇ**ತಿ ವಿಸಾಲಂ ಪತ್ಥಟಂ ವಿತ್ಥಿಣ್ಣಂ ಮಹನ್ತಂ ಮಾಳಂ ವಿಸಾಲಮಾಳಂ, ತಸ್ಮಿಂ ವಿಸಾಲಮಾಳೇ **ಆಸೀನೋ** ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಹಂ ಲೋಕನಾಯಕಂ ಅದ್ದಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ತೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಅತ್ಥಸನ್ದಸ್ಸಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಏಕಪಸಾದನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಾರದೋ ಇತಿ ಮೇ ನಾಮನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಏಕಪಸಾದನಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕಾಸು ಜಾತೀಸು ಕತಕುಸಲೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಕೇಸವೋತಿ ಪಾಕಟೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅತಿವಿಯ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತೇನೇವ ಸೋಮನಸ್ಸೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನೋ ತತ್ಥ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೫೫. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಕತಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಾರದೋ ಇತಿ ಮೇ ನಾಮ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ನಾರದೋ**ತಿ ಜಾತಿವಸೇನ ಸುದ್ಧಸರೀರತ್ತಾ ನತ್ಥಿ ರಜೋ ಧೂಲಿ ಮಲಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ ನಾರದೋ, ಜ-ಕಾರಸ್ಸ ದ-ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಾರದೋತಿ ಕುಲದತ್ತಿಕಂ ನಾಮಂ। **ಕೇಸವೋ**ತಿ ಕಿಸವಚ್ಛಗೋತ್ತೇ ಜಾತತ್ತಾ ಕೇಸವೋ ನಾರದಕೇಸವೋ ಇತಿ ಮಂ ಜನಾ **ವಿದೂ** ಜಾನನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವಾತಿ।

ಏಕಪಸಾದನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಸಾಲಪುಪ್ಫದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಮಿಗರಾಜಾ ತದಾ ಆಸಿನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾಲಪುಪ್ಫದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ಕತಕುಸಲಸಞ್ಚಯೋ ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮಚ್ಛಿದ್ದೇನ ಹಿಮವನ್ತೇ ಸೀಹಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅನೇಕಸೀಹಪರಿವಾರೋ ವಿಹಾಸಿ। ತದಾ ಸಿಖೀ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೀಹೋ ತಂ ಉಪಗತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸಾಖಾಭಙ್ಗೇನ ಸಕಣ್ಣಿಕಸಾಲಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ।

೭೦. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಮಿಗರಾಜಾ ತದಾ ಆಸಿ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಮರಣಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಮಿಗಾ, ಅಥ ವಾ ಘಾಸಂ ಮಗ್ಗನ್ತಿ ಗವೇಸನ್ತೀತಿ ಮಿಗಾ, ಮಿಗಾನಂ ರಾಜಾ ಮಿಗರಾಜಾ। ಸಕಲಚತುಪ್ಪದಾನಂ ರಾಜಭಾವೇ ಸತಿಪಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಮಿಗೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಿಗರಾಜಾತಿ ವುತ್ತಂ। ಯದಾ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಪುಪ್ಫಂ ಸಾಲಸಾಖಂ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿಂ, ತದಾ ಅಹಂ ಮಿಗರಾಜಾ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೨. **ಸಕೋಸಂ ಪುಪ್ಫಮಾಹರಿ**ನ್ತಿ ಸಕಣ್ಣಿಕಂ ಸಾಲಪುಪ್ಫಂ ಆಹರಿಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಸಾಲಪುಪ್ಫದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಪಿಯಾಲಫಲದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪರೋಧಕೋ ತದಾ ಆಸಿನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಿಯಾಲಫಲದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ನೇಸಾದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಭಾರೇ ಮಿಗೇ ವಧಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ವಸತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ತತ್ಥ ಗತಂ ಸಿಖಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸಾಯಂ ಪಾತಂ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಕಞ್ಚಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಮಧುರಾನಿ ಪಿಯಾಲಫಲಾನಿ ಉಚ್ಚಿನಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಾನಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಸೋ ನೇಸಾದೋ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಾಯ ಪೀತಿಯಾ ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟ್ಠಸರೀರೋ ಪಾಪಕಮ್ಮೇ ವಿರತ್ತಚಿತ್ತೋ ಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

೭೭. ಸೋ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಅನೇಕವಿಧಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅನಭಿರತೋ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಕತಫಲದಾನಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪರೋಧಕೋ ತದಾ ಆಸಿ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಯದಾ ಅಹಂ ಪಿಯಾಲಫಲಂ ದತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇಸಿಂ, ತದಾ ಅಹಂ ಪರೋಧಕೋ ಆಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪರೋಧಕೋ**ತಿ ಪರಸತ್ತರೋಧಕೋ ವಿಹೇಸಕೋ। "ಪರರೋಧಕೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಪುಬ್ಬಸ್ಸ ರ-ಕಾರಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ "ಪರೋಧಕೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

೭೯. **ಪರಿಚಾರಿಂ ವಿನಾಯಕ**ನ್ತಿ ತಂ ನಿಬ್ಬಾನಪಾಪಕಂ ಸತ್ಥಾರಂ, "ಭನ್ತೇ , ಇಮಂ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ಪವಾರಿಂ ನಿಮನ್ತೇಸಿಂ ಆರಾಧೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಪಿಯಾಲಫಲದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಚುದ್ದಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೫. ಛತ್ತವಗ್ಗೋ

೧. ಅತಿಛತ್ತಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅತಿಛತ್ತಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಧರಮಾನಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅದಿಟ್ಠತ್ತಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಕಾಲೇ "ಅಹೋ ಮಮ ಪರಿಹಾನೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಮಮ ಜಾತಿಂ ಸಫಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕತಸನ್ನಿಟ್ಠಾನೋ ಛತ್ತಾಧಿಛತ್ತಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸರೀರಧಾತುಂ ನಿಹಿತಧಾತುಗಬ್ಭಂ ಪೂಜೇಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಪುಪ್ಫಚ್ಛತ್ತಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಮೇವ ಧಾತುಗಬ್ಭಂ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾಯಮನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಛತ್ತಾತಿಛತ್ತ**ನ್ತಿ ಛಾದಿಯತಿ ಸಂವರಿಯತಿ ಆತಪಾದಿನ್ತಿ ಛತ್ತಂ, ಛತ್ತಸ್ಸ ಅತಿಛತ್ತಂ ಛತ್ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಕತಛತ್ತಂ ಛತ್ತಾತಿಛತ್ತಂ, ಛತ್ತಸ್ಸ ಉಪರೂಪರಿ ಛತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಥೂಪಮ್ಹಿ ಅಭಿರೋಪಯಿ**ನ್ತಿ ಥೂಪಿಯತಿ ರಾಸಿಕರೀಯತೀತಿ ಥೂಪೋ, ಅಥ ವಾ ಥೂಪತಿ ಥಿರಭಾವೇನ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಮಾನೋ ಪತಿಟ್ಠಾತೀತಿ ಥೂಪೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಥೂಪಮ್ಹಿ ಮಯಾ ಕಾರಿತಂ ಛತ್ತಂ ಉಪರೂಪರಿ ಠಪನವಸೇನ ಅಭಿ ವಿಸೇಸೇನ ಆರೋಪಯಿಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨. **ಪುಪ್ಫಚ್ಛದನಂ ಕತ್ವಾನಾ**ತಿ ವಿಕಸಿತೇಹಿ ಸುಗನ್ಧೇಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಛದನಂ ಛತ್ತುಪರಿ ವಿತಾನಂ ಕತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಅತಿಛತ್ತಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಥಮ್ಭಾರೋಪಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಥಮ್ಭಾರೋಪಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಧಮ್ಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಧಾತುಗಬ್ಭಮಾಳಕೇ ಥಮ್ಭಂ ನಿಖನಿತ್ವಾ ಧಜಂ ಆರೋಪೇಸಿ। ಬಹೂನಿ ಜಾತಿಸುಮನಪುಪ್ಫಾನಿ ಗನ್ಥಿತ್ವಾ ನಿಸ್ಸೇಣಿಯಾ ಆರೋಹಿತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ।

೫. ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪೂಜಿತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ದಹರಕಾಲತೋ ಪಭುತಿ ಪೂಜನೀಯೋ ಸಾಸನೇ ಬದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀ**ತಿ ಸಕಲಲೋಕಸ್ಸ ನಾಥೇ ಪಧಾನಭೂತೇ ಪಟಿಸರಣೇ ಚ ಸತ್ಥರಿ ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ನಿಬ್ಬುತೇ ನಿಬ್ಬುತದೀಪಸಿಖಾ ವಿಯ ಅದಸ್ಸನಂ ಗತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀನರಾಸಭೇ**ತಿ ಚತುಸಚ್ಚಧಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸತೀತಿ ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ, ಅಥ ವಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾದಿಕೇ ಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮೇ ದಸ್ಸನಸೀಲೋ ಪಸ್ಸನಸೀಲೋತಿ ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ, ನರಾನಂ ಆಸಭೋ ಪವರೋ ಉತ್ತಮೋತಿ ನರಾಸಭೋ, ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ ಚ ಸೋ

ನರಾಸಭೋ ಚೇತಿ ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀನರಾಸಭೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀನರಾಸಭೇ। **ಆರೋಪೇಸಿಂ ಧಜಂ ಥಮ್ಭ**ನ್ತಿ ಚೇತಿಯಮಾಳಕೇ ಥಮ್ಭಂ ನಿಖನಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಧಜಂ ಆರೋಪೇಸಿಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬. **ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಮಾಪಯಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಂ ಇಣನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಆರೋಹನ್ತಿ ಉಪರೀತಿ ನಿಸ್ಸೇಣಿ, ತಂ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಮಾಪಯಿತ್ವಾ ಕಾರೇತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಥೂಪಸೇಟ್ಠಂ ಸಮಾರುಹಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಜಾತಿಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಜಾಯಮಾನಮೇವ ಜನಾನಂ ಸುನ್ದರಂ ಮನಂ ಕರೋತೀತಿ ಜಾತಿಸುಮನಂ, ಜಾತಿಸುಮನಮೇವ ಪುಪ್ಫಂ "ಜಾತಿಸುಮನಪುಪ್ಫ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಸುಮನಸದ್ದಸ್ಸ ಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ "ಜಾತಿಪುಪ್ಫ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಜಾತಿಸುಮನಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ಥಿತ್ವಾ ಥೂಪಮ್ಹಿ ಆರೋಪಯಿಂ, ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಥಮ್ಭಾರೋಪಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ವೇದಿಕಾರಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ವೇದಿಕಾರಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪಿಯದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬುತೇ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ತಸ್ಸ ಚೇತಿಯೇ ವಲಯಂ ಕಾರೇಸಿ, ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಪರಿಪೂರೇತ್ವಾ ಮಹಾಪೂಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಅನೇಕೇಸು ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸೇಸು ಪೂಜನೀಯೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಉಭಯಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಾಯಮನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೦. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಪಿಯದಸ್ಸೀನರುತ್ತಮೇ**ತಿ ಪಿಯಂ ಸೋಮನಸ್ಸಾಕಾರಂ ದಸ್ಸನಂ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಪಿಯದಸ್ಸೀ, ಆರೋಹಪರಿಣಾಹದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಅಸೀತಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಮಣ್ಡಲೇಹಿ ಸಾಧು ಮಹಾಜನಪ್ಪಸಾದಂ ಜನಯನಾಕಾರದಸ್ಸನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ನರಾನಂ ಉತ್ತಮೋತಿ ನರುತ್ತಮೋ, ಪಿಯದಸ್ಸೀ ಚ ಸೋ ನರುತ್ತಮೋ ಚೇತಿ ಪಿಯದಸ್ಸೀನರುತ್ತಮೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಪಿಯದಸ್ಸೀನರುತ್ತಮೇ ನಿಬ್ಬುತೇ ಧಾತುಗಬ್ಭಮ್ಹಿ ಮುತ್ತವೇದಿಂ ಅಹಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಪುಪ್ಫಾಧಾರತ್ಥಾಯ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ವೇದಿಕಾವಲಯಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧. **ಮಣೀಹಿ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ**ತಿ ಮಣತಿ ಜೋತತಿ ಪಭಾಸತೀತಿ ಮಣಿ, ಅಥ ವಾ ಜನಾನಂ ಮನಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇತೋ ಗತೋ ಪವತ್ತೋತಿ ಮಣಿ, ಜಾತಿರಙ್ಗಮಣಿವೇಳುರಿಯಮಣಿಆದೀಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಮಣೀಹಿ ಕತವೇದಿಕಾವಲಯಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಉತ್ತಮಂ ಮಹಾಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ವೇದಿಕಾರಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಸಪರಿವಾರಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಪರಿವಾರಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕಾಸು ಜಾತೀಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಪದುಮುತ್ತರೇ ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಮಹಾಜನೋ ತಸ್ಸ ಧಾತುಂ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಚೇತಿಯಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅಯಂ ಉಪಾಸಕೋ ತಸ್ಸುಪರಿ

ಚನ್ದನಸಾರೇನ ಚೇತಿಯಘರಂ ಕರಿತ್ವಾ ಮಹಾಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಯ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೫-೮. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಓಮತ್ತ**ನ್ತಿ ಲಾಮಕಭಾವಂ ನೀಚಭಾವಂ ದುಕ್ಖಿತಭಾವಂ ವಾ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ ನ ಜಾನಾಮಿ, ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ ಮಯಾ ನೀಚಭಾವೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವಾತಿ।

ಸಪರಿವಾರಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಉಮಾಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕಮಹಿತೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಮಾಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಚೇತಿಯಮಹೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಇನ್ದನೀಲಮಣಿವಣ್ಣಂ ಉಮಾಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ದಿಬ್ಬಮಾನುಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ಬಹುಲಂ ನೀಲವಣ್ಣೋ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೨೧. ಸೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕಮಹಿತೇ**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಲೋಕಮಹಿತೇ**ತಿ ಲೋಕೇಹಿ ಮಹಿತೋ ಪೂಜಿತೋತಿ ಲೋಕಮಹಿತೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಲೋಕಮಹಿತೇ ಸಿದ್ಧತ್ಥಮ್ಹಿ ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಆಹುತೀನಂಪಟಿಗ್ಗಹೇ**ತಿ ಆಹುತಿನೋ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಾ, ತೇಸಂ ಆಹುತೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ಅರಹತೀತಿ ಆಹುತೀನಂಪಟಿಗ್ಗಹೋ, ಅಲುತ್ತಕಿತನ್ತಸಮಾಸೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಆಹುತೀನಂಪಟಿಗ್ಗಹೇ ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೨. **ಉಮಾಪುಪ್ಫ**ನ್ತಿ ಉದ್ಧಮುದ್ಧಂ ನೀಲಪಭಂ ಮುಞ್ಚಮಾನಂ ಪುಪ್ಫತಿ ವಿಕಸತೀತಿ ಉಮಾಪುಪ್ಫಂ, ತಂ ಉಮಾಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚೇತಿಯೇ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಉಮಾಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಅನುಲೇಪದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅನೋಮದಸ್ಸೀಮುನಿನೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನುಲೇಪದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಸ್ಸ ವೇದಿಕಾವಲಯಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸುಧಾಕಮ್ಮಞ್ಚ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಾಲುಕಸನ್ಥರಣಂ ದದ್ದಳ್ಹಮಾನಂ ರಜತವಿಮಾನಮಿವ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಸುಖಪ್ಪತ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ರಜತವಿಮಾನರಜತಗೇಹರಜತಪಾಸಾದೇಸು ಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಮನುಯುತ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೬. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ಮಯಾ ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ ಅಧಿಗತೋ”ತಿ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣೇನ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅನೋಮದಸ್ಸೀಮುನಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅನೋಮಂ ಅಲಾಮಕಂ ದಸ್ಸನಂ ದಸ್ಸನೀಯಂ ಸರೀರಂ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಅನೋಮದಸ್ಸೀ, ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಅಸೀತಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಸಮುಜ್ಜಲವಿರಾಜಿತಸರೀರತ್ತಾ ಸುನ್ದರದಸ್ಸನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಧಾಯ ಪಿಣ್ಡಂ ದತ್ವಾ**ನಾತಿ ಬೋಧಿಘರೇ ವೇದಿಕಾವಲಯಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಕಲೇ ಬೋಧಿಘರೇ ಸುಧಾಲೇಪನಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಣಿಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಹ**ನ್ತಿ ಸಾರಕಟ್ಠೇನ ಫಲಕಪಾಣಿಯೋ ಕತ್ವಾ ತಾಹಿ ಪಾಣೀಹಿ ಮಟ್ಠಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಅನುಲೇಪದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಮಗ್ಗದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಉತ್ತರಿತ್ವಾನ ನದಿಕನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಗ್ಗದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಭವೇಸು ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮತ್ಥಾಯ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಲೋಕಸಮ್ಮತೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಭಗವನ್ತಂ ಏಕಂ ನದಿಂ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ವನನ್ತರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ “ಇದಾನಿ ಮಯಾ ಭಗವತೋ ಮಗ್ಗಂ ಸಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕುದಾಲಞ್ಚ ಪಿಟಕಞ್ಚ ಆದಾಯ ಭಗವತೋ ಗಮನಮಗ್ಗಂ ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ವಾಲುಕಂ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಇಮಿನಾ ಮಗ್ಗಾಲಙ್ಕಾರಕರಣೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಪೂಜನೀಯೋ ಭವೇಯ್ಯಂ, ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಭಗವಾ “ಯಥಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಸಮಿಜ್ಝತೂ”ತಿ ಅನುಮೋದನಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

೩೧-೩. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪೂಜಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಪಾಕಟೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಞತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಉತ್ತರಿತ್ವಾನ ನದಿಕ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ನದತಿ ಸದ್ದಂ ಕರೋತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ನದೀ, ನದೀಯೇವ ನದಿಕಾ, ತಂ ನದಿಕಂ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕುದಾಲಪಿಟಕಮಾದಾಯಾ**ತಿ ಕು ವುಚ್ಚತಿ ಪಥವೀ, ತಂ ವಿದಾಲನೇ ಪದಾಲನೇ ಭಿನ್ದನೇ ಅಲನ್ತಿ ಕುದಾಲಂ, ಪಿಟಕಂ ವುಚ್ಚತಿ ಪಂಸುವಾಲಿಕಾದಿವಾಹಕಂ, ತಾಲಪಣ್ಣವೇತ್ತಲತಾದೀಹಿ ಕತಭಾಜನಂ, ಕುದಾಲಞ್ಚ ಪಿಟಕಞ್ಚ ಕುದಾಲಪಿಟಕಂ, ತಂ ಆದಾಯ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಮಗ್ಗದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಫಲಕದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಯಾನಕಾರೋ ಪುರೇ ಆಸಿನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಫಲಕದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಡ್ಢಕಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಚನ್ದನೇನ ಆಲಮ್ಬನಫಲಕಂ ಕತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಅದಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ।

೩೭. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಕಾಲೇ ಚಿತ್ತಸುಖಪೀಣಿತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಪ್ಪಸಾದೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಾಯಮನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಯಾನಕಾರೋ ಪುರೇ ಆಸಿ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಯಾನಕಾರೋ**ತಿ ಯನ್ತಿ ಏತೇನ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಯಾನಂ, ತಂ ಕರೋತೀತಿ ಯಾನಕಾರೋ, ಪುರೇ ಬುದ್ಧದಸ್ಸನಸಮಯೇ ಅಹಂ ಯಾನಕಾರೋ ಆಸಿಂ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚನ್ದನಂ ಫಲಕಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಚನ್ದತಿ ಪರಿಳಾಹಂ ವೂಪಸಮೇತೀತಿ ಚನ್ದನಂ। ಅಥ ವಾ ಚನ್ದನ್ತಿ ಸುಗನ್ಧವಾಸನತ್ಥಂ ಸರೀರಂ ವಿಲಿಮ್ಪನ್ತಿ ಏತೇನಾತಿ ಚನ್ದನಂ, ತಂ ಆಲಮ್ಬನಫಲಕಂ ಕತ್ವಾ। **ಲೋಕಬನ್ಧುನೋ**ತಿ ಸಕಲಲೋಕಸ್ಸ ಬನ್ಧು ಞಾತಿಭೂತೋತಿ ಲೋಕಬನ್ಧು, ತಸ್ಸ ಲೋಕಬನ್ಧುನೋ ಸತ್ಥುಸ್ಸ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಫಲಕದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ವಟಂಸಕಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಟಂಸಕಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಮುನಿನ್ದೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮಹಾವನೇ ವಿಹಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸುಮೇಧೋ ಭಗವಾ ವಿವೇಕಕಾಮತಾಯ ತಂ ವನಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ಸೋ ತಾಪಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ವಿಕಸಿತಂ ಸಳಲಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಟಂಸಕಾಕಾರೇನ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದತ್ಥಾಯ ಅನುಮೋದನಮಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲೇ ಜಾತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೪೩. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। **ವಿವೇಕಮನುಬ್ರೂಹನ್ತೋ**ತಿ ಜನಾಕಿಣ್ಣತಂ ಪಹಾಯ ಜನವಿವೇಕಂ ಚಿತ್ತವಿವೇಕಞ್ಚ ಅನುಬ್ರೂಹನ್ತೋ ವಡ್ಢೇನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋನ್ತೋ ಮಹಾವನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹಿ ಪಾವಿಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ವಟಂಸಕಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಪಲ್ಲಙ್ಕದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಭವೇಸು ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮತ್ಥಾಯ ಕತಪುಞ್ಞೂಪಚಯೋ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಮಹಾಭೋಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸತ್ಥರಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಸತ್ತರತನಮಯಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪೂಜಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞನಾಮೇನ **ಪಲ್ಲಙ್ಕದಾಯಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಹೇಟ್ಠಾ ವಿಯ ಉಪರಿಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞನಾಮೇನ ಥೇರಾನಂ ನಾಮಾನಿ ಏವಮೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ।

೪೭. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಹಿ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋ**ತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಊರುಬದ್ಧಾಸನಂ ಕತ್ವಾ ಯತ್ಥ ಉಪವೀಸನ್ತಿ ನಿಸೀದನ್ತಿ, ಸೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಸೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಸತ್ತರತನಮಯೋ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋ ಪೂಜಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಉತ್ತರಸಪಚ್ಛದೋ**ತಿ ಸಹ ಉತ್ತರಚ್ಛದೇನ ಸಹ ಪಚ್ಛದೇನ ಸಉತ್ತರಸಪಚ್ಛದೋ, ಉಪರಿವಿತಾನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆಸನಂ ಉತ್ತಮವತ್ಥೇಹಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವಾತಿ।

ಪಲ್ಲಙ್ಕದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಪನ್ನರಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೮. ಬನ್ಧುಜೀವಕವಗ್ಗೋ

೧. ಬನ್ಧುಜೀವಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಚನ್ದಂವ ವಿಮಲಂ ಸುದ್ಧನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬನ್ಧುಜೀವಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಾಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ರೂಪಕಾಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಬನ್ಧುಜೀವಕಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಪೂಜೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದವಡ್ಢನತ್ಥಾಯ ಅನುಮೋದನಮಕಾಸಿ। ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಆದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲೇ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ರೂಪಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧. ಸೋ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಞಾಣೇನ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಚನ್ದಂವ ವಿಮಲಂ ಸುದ್ಧನ್ತಿ**ಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಚನ್ದಂವ ವಿಮಲಂ ಸುದ್ಧನ್ತಿ** ಅಬ್ಭಾ, ಮಹಿಕಾ, ಧುಮೋ, ರಜೋ, ರಾಹೂತಿ ಇಮೇಹಿ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಮಲೇಹಿ ವಿಮುತ್ತಂ ಚನ್ದಂ ಇವ ದಿಯಡ್ಢಸಹಸ್ಸುಪಕ್ಕಿಲೇಸಮಲಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ವಿಮಲಂ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸತ್ತಾ ಸುದ್ಧಂ ಪಸನ್ನಂ ಸಿಖಿಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಕಿಲೇಸಕದ್ದಮಾನಂ ಅಭಾವೇನ **ಅನಾವಿಲಂ**। ನನ್ದೀಭವಸಙ್ಖಾತಾಯ ಬಲವಸ್ನೇಹಾಯ ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ಖೀಣತ್ತಾ **ನನ್ದೀಭವಪರಿಕ್ಖೀಣಂ**। **ತಿಣ್ಣಂ ಲೋಕೇತಿ** ಲೋಕತ್ತಯತೋ ತಿಣ್ಣಂ ಉತ್ತಿಣ್ಣಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಂ। **ವಿಸತ್ತಿಕ**ನ್ತಿ ವಿಸತ್ತಿಕಂ ವುಚ್ಚತಿ ತಣ್ಹಾ, ನಿತ್ತಣ್ಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨. **ನಿಬ್ಬಾಪಯನ್ತಂ ಜನತ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸನ್ತೋ ಜನತಂ ಜನಸಮೂಹಂ ಕಿಲೇಸಪರಿಳಾಹಾಭಾವೇನ ನಿಬ್ಬಾಪಯನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇನ್ತಂ। ಸಯಂ ಸಂಸಾರತೋ **ತಿಣ್ಣಂ,** ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ ಸಂಸಾರತೋ **ತಾರಯನ್ತಂ** ಅತಿಕ್ಕಮೇನ್ತಂ ಚತುನ್ನಂ ಸಚ್ಚಾನಂ ಮುನನತೋ ಜಾನನತೋ **ಮುನಿಂ** ಸಿಖಿಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವನಸ್ಮಿಂ ಝಾಯಮಾನ**ನ್ತಿ ಆರಮ್ಮಣೂಪನಿಜ್ಝಾನಲಕ್ಖಣೂಪನಿಜ್ಝಾನೇಹಿ ಝಾಯನ್ತಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತಂ ಚಿತ್ತೇನ ಭಾವೇನ್ತಂ ವನಮಜ್ಝೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಗ್ಗಂ** ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತಂ **ಸುಸಮಾಹಿತಂ** ಸುಟ್ಠು ಆರಮ್ಮಣೇ ಆಹಿತಂ ಠಪಿತಚಿತ್ತಂ ಸಿಖಿಂ ಮುನಿಂ ದಿಸ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೩. **ಬನ್ಧುಜೀವಕಪುಪ್ಫಾನೀ**ತಿ ಬನ್ಧೂನಂ ಞಾತೀನಂ ಜೀವಕಂ ಜೀವಿತನಿಸ್ಸಯಂ ಹದಯಮಂಸಲೋಹಿತಂ ಬನ್ಧುಜೀವಕಂ ಹದಯಮಂಸಲೋಹಿತಸಮಾನವಣ್ಣಂ ಪುಪ್ಫಂ ಬನ್ಧುಜೀವಕಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಿಖಿನೋ ಲೋಕಬನ್ಧುನೋ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಬನ್ಧುಜೀವಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ತಮ್ಬಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪರಕಮ್ಮಾಯನೇ ಯುತ್ತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ತಮ್ಬಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಆಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪಿಯದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕೇನಚಿ ಪುರೇ ಕತೇನ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮೇನ ದುಗ್ಗತಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಪರೇಸಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಭತಿಯಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಏವಂ ದುಕ್ಖೇನ ವಸನ್ತೋ ಪರೇಸಂ ಅಪರಾಧಂ ಕತ್ವಾ ಮರಣಭಯೇನ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ವನಂ ಪಾವಿಸಿ। ತತ್ಥ

ಗತಟ್ಠಾನೇ ಪಾಟಲಿಬೋಧಿಂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ತಮ್ಬವಣ್ಣಂ ಪುಪ್ಫಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಕಣ್ಣಿಕೇ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಮಾಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಪದಾನುಪದಿಕಂ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅಗಮಂಸು। ಸೋ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಬೋಧಿಂ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋವ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಭಯಾನಕೇ ಗೀರಿದುಗ್ಗಪಪಾತೇ ಪತಿತ್ವಾ ಮರಿ।

೭. ಸೋ ಬೋಧಿಪೂಜಾಯ ಅನುಸ್ಸರಿತತ್ತಾ ತೇನೇವ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸೇನ ತಾವತಿಂಸಾದೀಸು ಉಪಪನ್ನೋ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಆದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪರಕಮ್ಮಾಯನೇ ಯುತ್ತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪರೇಸಂ ಕಮ್ಮಾನಿ ಪರಕಮ್ಮಾನಿ, ಪರಕಮ್ಮಾನಂ ಆಯನೇ ಕರಣೇ ವಾಹನೇ ಧಾರಣೇ ಯುತ್ತೋ ಯೋಜಿತೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವಾತಿ।

ತಮ್ಬಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ವೀಥಿಸಮ್ಮಜ್ಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಉದೇನ್ತಂ ಸತರಂಸಿಂ ವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ವೀಥಿಸಮ್ಮಜ್ಜಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಜಾತಿಸತೇಸು ಕತಪುಞ್ಞಸಞ್ಚಯೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ನಗರವಾಸೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವೀಥಿಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನೀಯಮಾನಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ವೀಥಿಂ ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ಧಜಂ ತತ್ಥ ಉಸ್ಸಾಪೇಸಿ।

೧೫. ಸೋ ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಬಹುಮಾನಹದಯೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಜಾನಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಉದೇನ್ತಂ ಸತರಂಸಿಂ ವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಉದೇನ್ತಂ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸತರಂಸಿಂ ಸತಪಭಂ। **ಸತರಂಸೀ**ತಿ ದೇಸನಾಸೀಸಮತ್ತಂ, ಅನೇಕಸತಸಹಸ್ಸಪಭಂ ಸೂರಿಯಂ ಇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪೀತರಂಸಿಂವ ಭಾಣುಮ**ನ್ತಿ ಪೀತರಂಸಿಂ ಸಂಕುಚಿತಪಭಂ ಭಾಣುಮಂ ಪಭಾವನ್ತಂ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ಇವ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ವೀಥಿಸಮ್ಮಜ್ಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಕಕ್ಕಾರುಪುಪ್ಫಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಹಂ ಸನ್ತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕಕ್ಕಾರುಪುಪ್ಫಪೂಜಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ಕತಪುಞ್ಞಸಞ್ಚಯೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಭುಮ್ಮಟ್ಠಕದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಿಖಿಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಬ್ಬಕಕ್ಕಾರುಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ।

೨೧. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಏಕತಿಂಸಕಪ್ಪಬ್ಭನ್ತರೇ ಉಭಯಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಇತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಹಂ**

ಸನ್ತೋತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬನ್ತಿ ಕೀಳನ್ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹೀತಿ ದೇವಾ, ದೇವಾನಂ ಪುತ್ತೋ, ದೇವೋ ಏವ ವಾ ಪುತ್ತೋ **ದೇವಪುತ್ತೋ,** ಅಹಂ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸನ್ತೋ ವಿಜ್ಜಮಾನೋ ದಿಬ್ಬಂ ಕಕ್ಕಾರುಪುಪ್ಫಂ **ಪಗ್ಗಯ್ಹ** ಪಕಾರೇನ, ಗಹೇತ್ವಾ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ **ಅಭಿರೋಪಯಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಕಕ್ಕಾರುಪುಪ್ಫಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಮನ್ದಾರವಪುಪ್ಫಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಹಂ ಸನ್ತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮನ್ದಾರವಪುಪ್ಫಪೂಜಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಭುಮ್ಮಟ್ಠಕದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಿಖಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ದಿಬ್ಬಮನ್ದಾರವಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇಸಿ।

೧೫. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನಾತಿಆದಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ಅನನ್ತರತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನವಣ್ಣನಾಯ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಮನ್ದಾರವಪುಪ್ಫಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಕದಮ್ಬಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕದಮ್ಬಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸುಞ್ಞೇ ಲೋಕೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ತತ್ಥ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಸಮೀಪೇ ಕುಕ್ಕುಟೇ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹಾಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಸತ್ತ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪುಪ್ಫಿತಂ ಕದಮ್ಬಪುಪ್ಫಂ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಪೂಜೇಸಿ। ತೇಪಿ "ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿತ"ನ್ತಿಆದಿನಾ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಂಸು।

೩೦. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಕುಕ್ಕುಟೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಕುಕ್ಕುಟಚೂಳಾಕಾರೇನ ಪಬ್ಬತಕೂಟಾನಂ ವಿಜ್ಜಮಾನತ್ತಾ ಕುಕ್ಕುಟೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತೋ। ಪಕಾರೇನ ತಿರೋ ಹುತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಹತೀತಿ ಪಬ್ಬತೋ। **ತಮ್ಹಿ ಪಬ್ಬತಪಾದಮ್ಹೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬತಸಮೀಪೇ। **ಸತ್ತ ಬುದ್ಧಾ ವಸನ್ತೀ**ತಿ ಸತ್ತ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಕ್ಕುಟಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ವಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧. **ದೀಪರಾಜಂವ ಉಗ್ಗತ**ನ್ತಿ ದೀಪಾನಂ ರಾಜಾ ದೀಪರಾಜಾ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ದೀಪಾನಂ ಜಲಮಾನಾನಂ ತಾರಕಾನಂ ರಾಜಾ ಚನ್ದೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಸಬ್ಬೇಸು ಜಮ್ಬುದೀಪಪುಬ್ಬವಿದೇಹಅಪರಗೋಯಾನಉತ್ತರಕುರುಸಙ್ಖಾತೇಸು ಚತೂಸು ದೀಪೇಸು ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಪರಿತ್ತದೀಪೇಸು ಚ ರಾಜಾ ಆಲೋಕಕರಣತೋ ಚನ್ದೋ ದೀಪರಾಜಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ ನಭೇ ಉಗ್ಗತಂ ಚನ್ದಂ ಇವ **ಪುಪ್ಫಿತಂ** ಫುಲ್ಲಿತಂ ಕದಮ್ಬರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ತತೋ ಪುಪ್ಫಂ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ **ಪಗ್ಗಯ್ಹ** ಪಕಾರೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ **ಸಮೋಕಿರಿಂ** ಸುಟ್ಠು ಓಕಿರಿಂ, ಆದರೇನ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಕದಮ್ಬಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ತಿಣಸೂಲಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ತಿಣಸೂಲಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ಕುಸಲಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಸಮೀಪೇ ಭೂತಗಣೇ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೇ ವಸನ್ತಂ ಏಕತಂ ವಿವೇಕಮನುಬ್ರೂಹನ್ತಂ ಸಿಖಿಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ತಿಣಸೂಲಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಪೂಜೇಸಿ। ಬುದ್ಧೋಪಿ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ।

೩೫. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸಾಸನೇ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನತ್ತಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಭೂತಗಣೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ**ತಿ ಭೂತಗಣಾನಂ ದೇವಯಕ್ಖಸಮೂಹಾನಂ ಆವಾಸಭೂತತ್ತಾ ಭವನಸದಿಸತ್ತಾ ಅವಿರೂಳ್ಹಭಾವೇನ ಪವತ್ತತ್ತಾ ಚ ಭೂತಗಣೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ, ತಸ್ಮಿಂ **ಏಕೋ** ಅದುತಿಯೋ **ಜಿನೋ** ಜಿತಮಾರೋ ಬುದ್ಧೋ **ವಸತೇ** ದಿಬ್ಬಬ್ರಹ್ಮಅರಿಯಇರಿಯಾಪಥವಿಹಾರೇಹಿ ವಿಹರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೭. ಏಕೂನಸತಸಹಸ್ಸಂ , ಕಪ್ಪಂ ನ ವಿನಿಪಾತಿಕೋತಿ ತೇನ ತಿಣಸೂಲಪುಪ್ಫಪೂಜಾಕರಣಫಲೇನ ನಿರನ್ತರಂ ಏಕೂನಸತಸಹಸ್ಸಕಪ್ಪಾನಂ ಅವಿನಿಪಾತಕೋ ಚತುರಾಪಾಯವಿನಿಮುತ್ತೋ ಸಗ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿಭವಮೇವ ಉಪಪನ್ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ತಿಣಸೂಲಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ನಾಗಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಚ್ಛೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಾಗಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಜಿನನಿಸಭೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ವೇದತ್ತಯಾದೀಸು ಸಕಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಾರಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಝಾನಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಾಪಸೋ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಸತ್ಥೇಸು ಛೇಕತ್ತಾ ಭಗವತೋ ಲಕ್ಖಣರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಪಸನ್ನೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಆಕಾಸತೋ ಅನೋತಿಣ್ಣತ್ತಾ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರೇ ಅಕತೇಯೇವ ಆಕಾಸೇನೇವ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಸೋ ತಾಪಸೋ ಸಸಿಸ್ಸೋ ನಾಗಪುಪ್ಫಂ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ತೇನ ಪುಪ್ಫೇನ ಭಗವತೋ ಗತದಿಸಾಭಾಗಮಗ್ಗಂ ಪೂಜೇಸಿ।

೩೯. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವನ್ತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪೂಜಿತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಾಸನಂ ಸೋಭಯಮಾನೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಕುಸಲಕಮ್ಮೇನ ಮಯಾ ಅಯಂ ಲೋಕುತ್ತರಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ಅತೀತಕಮ್ಮಂ ಸರನ್ತೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಞತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುವಚ್ಛೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ವಚ್ಛಗೋತ್ತೇ ಜಾತತ್ತಾ ವಚ್ಛೋ, ಸುನ್ದರೋ ಚ ಸೋ ವಚ್ಛೋ ಚೇತಿ

ಸುವಚ್ಛೋ। ನಾಮೇನ ಸುವಚ್ಛೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ **ಮನ್ತಪಾರಗೂ** ವೇದತ್ತಯಾದಿಸಕಲಮನ್ತಸತ್ಥೇ ಕೋಟಿಪ್ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ನಾಗಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಪುನ್ನಾಗಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಕಾನನಂ ವನಮೋಗಯ್ಹಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪುನ್ನಾಗಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ನೇಸಾದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಮಹಾವನಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ತತ್ಥ ಸುಪುಪ್ಫಿತಪುನ್ನಾಗಪುಪ್ಫಂ ದಿಸ್ವಾ ಹೇತುಸಮ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಪೀತಿವಸೇನ ಭಗವನ್ತಂ ಸರಿತ್ವಾ ತಂ ಪುಪ್ಫಂ ಸಹ ಕಣ್ಣಿಕಾಹಿ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ವಾಲುಕಾಹಿ ಚೇತಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ।

೪೯. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದ್ವೇನವುತಿಕಪ್ಪೇ ನಿರನ್ತರಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋಯೇವ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಪುಬ್ಬವಾಸನಾಬಲೇನ ಸಾಸನೇ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಾಯಮನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಕಾನನಂ ವನಮೋಗಯ್ಹಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಪುನ್ನಾಗಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಕುಮುದದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕುಮುದದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಭವೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಆಸನ್ನೇ ಮಹನ್ತೇ ಜಾತಸ್ಸರೇ ಕುಕುತ್ಥೋ ನಾಮ ಪಕ್ಖೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಕೇನಚಿ ಅಕುಸಲೇನ ಪಕ್ಖೀ ಸಮಾನೋಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಸಮ್ಭಾರೇನ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪುಞ್ಞಾಪುಞ್ಞೇಸು ಛೇಕೋ ಸೀಲವಾ ಪಾಣಗೋಚರತೋ ಪಟಿವಿರತೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಚಙ್ಕಮತಿ। ಅಥ ಸೋ ಸಕುಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಕುಮುದಪುಪ್ಫಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಪೂಜೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಸೋಮನಸ್ಸುಪ್ಪಾದನತ್ಥಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಮಕಾಸಿ।

೫೧. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಇತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಪದುಮುಪ್ಪಲಸಞ್ಛನ್ನೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಸತಪತ್ತೇಹಿ ಸಮ್ಪುಣ್ಣೋ ಸೇತಪದುಮೋ ಚ ತೀಣಿ ನೀಲರತ್ತಸೇತುಪ್ಪಲಾನಿ ಚ ಪದುಮುಪ್ಪಲಾನಿ ತೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನೋ ಗಹನೀಭೂತೋ ಸಮ್ಪುಣ್ಣೋ ಮಹಾಜಾತಸ್ಸರೋ ಅಹೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಪುಣ್ಡರೀಕಸಮೋತ್ಥಟೋ**ತಿ ಪುಣ್ಡರೀಕೇಹಿ ರತ್ತಪದುಮೇಹಿ ಓತ್ಥಟೋ ಸಮ್ಪುಣ್ಣೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಕುಮುದದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಸೋಳಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೭. ಸುಪಾರಿಚರಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಸುಪಾರಿಚರಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸುಪಾರಿಚರಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಮುನಿಪುಙ್ಗವೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಯಕ್ಖಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಹಿಮವತಿ ಯಕ್ಖಸಮಾಗಮಂ ಗತೋ ಭಗವತೋ ದೇವಯಕ್ಖಗನ್ಧಬ್ಬನಾಗಾನಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಉಭೋ ಹತ್ಥೇ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಅಪ್ಫೋಟೇಸಿ ನಮಸ್ಸಿ ಚ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ತತೋ ಚುತೋ ಉಪರಿ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಚಕ್ಕವತಿಆದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮೋ ನಾಮ ನಾಮೇನಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪದುಮೋ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಪಾದನಿಕ್ಖೇಪಸಮಯೇ ಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪದುಮಂ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾದತಲಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ, ತೇನ ಸಞ್ಞಾಣೇನ ಸೋ ಭಗವಾ ಪದುಮೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತೋ, ಇಧ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಸೋ ಭಗವಾ **ಪವನಾ** ವಸನವಿಹಾರಾ **ಅಭಿನಿಕ್ಖಮ್ಮ** ವನಮಜ್ಝಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಯಕ್ಖಾನಂ ಸಮಯೋತಿ ದೇವಾನಂ ಸಮಾಗಮೋ **ಆಸಿ** ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಜ್ಝಾಪೇಕ್ಖಿಂಸು ತಾವದೇ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ದೇಸನಾಕಾಲೇ ಅಧಿಅಪೇಕ್ಖಿಂಸು, ವಿಸೇಸೇನ ಪಸ್ಸನಸೀಲಾ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವಾತಿ।

ಸುಪಾರಿಚರಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಕಣವೇರಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ನಾಮ ಭಗವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕಣವೇರಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸುದ್ದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರಪಾಲಕೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ರಾಜವೀಥಿಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ಸೋ ಅನ್ತೇಪುರಪಾಲಕೋ ಚರಮಾನಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ ಕಣವೇರಪುಪ್ಫೇನ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಸುಗತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋಯೇವ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೭. ಸೋ ಪತ್ತಅಗ್ಗಫಲೋ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ನಾಮ ಭಗವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಕಣವೇರಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಖಜ್ಜಕದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಖೋ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಖಜ್ಜಕದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸುದ್ದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಅಮ್ಬಜಮ್ಬುಆದಿಮನೇಕಂ ಮಧುರಫಲಾಫಲಂ ನಾಳಿಕೇರಂ ಪೂವಖಜ್ಜಕಞ್ಚ ಅದಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಪಸಾದವಡ್ಢನತ್ಥಾಯ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಸುಗತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋಯೇವ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸದ್ಧೋ ಪಸಾದಬಹುಮಾನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಾಸನಂ ಸೋಭೇನ್ತೋ ಸೀಲಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧೩. ಸೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರನ್ತೋ "ಪುಬ್ಬೇ ಮಯಾ ಸುಖೇತ್ತೇ ಕುಸಲಂ ಕತಂ ಸುನ್ದರ"ನ್ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಖೋ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಭವಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ದದಮಾನೋ ಜಾತೋತಿ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಕತನಾಮವಸೇನ ತಿಸ್ಸೋ। ಅಥ ವಾ ತೀಹಿ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಅಸ್ಸಾಸೇನ್ತೋ ಓವದನ್ತೋ ಹೇತುಸಮ್ಪನ್ನಪುಗ್ಗಲೇ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖದ್ವಯೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಜಾತೋತಿ ತಿಸ್ಸೋ। ಸಮಾಪತ್ತಿಗುಣಾದೀಹಿ ಭಗೇಹಿ ಯುತ್ತೋತಿ ಭಗವಾ, ತಸ್ಸ **ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ** ಪುಬ್ಬೇ ಅಹಂ ಫಲಂ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಾಳಿಕೇರಞ್ಚ ಪಾದಾಸಿ**ನ್ತಿ ನಾಳಿಕಾಕಾರೇನ ಪವತ್ತಂ ಫಲಂ ನಾಳಿಕೇರಂ, ತಞ್ಚ ಫಲಂ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖಜ್ಜಕಂ ಅಭಿಸಮ್ಮತ**ನ್ತಿ ಖಾದಿತಬ್ಬಂ ಖಜ್ಜಕಂ ಅಭಿ ವಿಸೇಸೇನ ಮಧುಸಕ್ಕರಾದೀಹಿ ಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪ್ಫಾದಿತಂ ಸುನ್ದರಂ ಮಧುರನ್ತಿ ಸಮ್ಮತಂ ಞಾತಂ ಅಭಿಸಮ್ಮತಂ ಖಜ್ಜಕಞ್ಚ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಖಜ್ಜಕದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ದೇಸಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ತು ಭಗವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ದೇಸಪೂಜಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಬುದ್ಧಮಾಮಕೋ ಧಮ್ಮಮಾಮಕೋ ಸಙ್ಘಮಾಮಕೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಚನ್ದೋ ವಿಯ ಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಚ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛತಿ। ಸೋ ಉಪಾಸಕೋ ಭಗವತೋ ಗತದಿಸಾಭಾಗಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜೇನ್ತೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

೧೮. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಗ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಘರಾವಾಸೇ ಅನಲ್ಲೀನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ತು ಭಗವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। **ಅನಿಲಞ್ಜಸೇ**ತಿ "ಮಗ್ಗೋ ಪನ್ಥೋ ಪಥೋ ಪಜ್ಜೋ, ಅಞ್ಜಸಂ ವಟುಮಾಯನ"ನ್ತಿ (ಚೂಳನಿ॰ ಪಾರಾಯನತ್ಥುತಿಗಾಥಾನಿದ್ದೇಸ ೧೦೧) ಪರಿಯಾಯಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅನಿಲಸ್ಸ ವಾತಸ್ಸ ಅಞ್ಜಸಂ ಗಮನಮಗ್ಗೋತಿ ಅನಿಲಞ್ಜಸಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಅನಿಲಞ್ಜಸೇ, ಆಕಾಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ದೇಸಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಕಣಿಕಾರಛತ್ತಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವೇಸ್ಸಭೂ ನಾಮ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕಣಿಕಾರಛತ್ತಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವೇಸ್ಸಭುಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ವೇಸ್ಸಭೂ ಭಗವಾ ವಿವೇಕಕಾಮೋ ಮಹಾವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಸೋಪಿ ಉಪಾಸಕೋ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಂ ವಿಯ ಜಲಮಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫಂ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಛತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಭಗವತೋ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನೇ ವಿತಾನಂ ಕತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ, ತಂ ಭಗವತೋ ಆನುಭಾವೇನ ಸತ್ತಾಹಂ ಅಮಿಲಾತಂ ಹುತ್ವಾ ತಥೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭಗವಾಪಿ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಂ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಞ್ಚ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಿಹಾಸಿ , ಸೋ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭಗವಾ ಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

೧೩. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಘರಾವಾಸೇ ಅನಲ್ಲೀನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಜಿನಸಾಸನಂ ಸೋಭೇನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವೇಸ್ಸಭೂ ನಾಮ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ವೇಸ್ಸಭೂ**ತಿ ವೇಸ್ಸೇ ವೇಸ್ಸಜನೇ ಭುನಾತಿ ಅಭಿಭವತೀತಿ ವೇಸ್ಸಭೂ। ಅಥ ವಾ ವೇಸ್ಸೇ ಪಞ್ಚವಿಧಮಾರೇ ಅಭಿಭುನಾತಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರತೀತಿ **ವೇಸ್ಸಭೂ**। ಸಾಮಂಯೇವ ಬುಜ್ಝಿತಾ ಸಚ್ಚಾನೀತಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ನಾಮೇನ ವೇಸ್ಸಭೂ ನಾಮ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿವಾವಿಹಾರಾಯ ಮುನೀ**ತಿ ದಿಬ್ಬತಿ ಪಕಾಸೇತಿ ತಂ ತಂ ವತ್ಥುಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋತೀತಿ ದಿವಾ। ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ, ತಾವ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಕಾಲೋ, ವಿಹರಣಂ ಚತೂಹಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಹಿ ಪವತ್ತನಂ ವಿಹಾರೋ, ದಿವಾಯ ವಿಹಾರೋ ದಿವಾವಿಹಾರೋ, ತಸ್ಸ ದಿವಾವಿಹಾರಾಯ ಲೋಕಜೇಟ್ಠೋ ನರಾಸಭೋ ಬುದ್ಧಮುನಿ ಮಹಾವನಂ **ಓಗಾಹಿತ್ವಾ** ಪವಿಸಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಕಣಿಕಾರಛತ್ತಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಸಪ್ಪಿದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಫುಸ್ಸೋ ನಾಮಾಥ ಭಗವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಪ್ಪಿದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಭವೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ವೀಥಿಯಂ ಚರಮಾನೋ ತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ಸೋ ಉಪಾಸಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಪೂರಂ ಸಪ್ಪಿತೇಲಂ ಅದಾಸಿ, ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಸೋಮನಸ್ಸೇನ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ಸಪ್ಪಿತೇಲಮಧುಫಾಣಿತಾದಿಮಧುರಾಹಾರಸಮಙ್ಗೀ ಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧೋ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೮. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಫುಸ್ಸೋ ನಾಮಾಥ ಭಗವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಫುಸ್ಸೋ**ತಿ ಫುಸ್ಸನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೇನ ಜಾತತ್ತಾ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಕತನಾಮಧೇಯ್ಯೇನ ಫುಸ್ಸೋ। ಅಥ ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಫುಸಿ ಪಸ್ಸಿ ಸಚ್ಛಿ ಅಕಾಸೀತಿ **ಫುಸ್ಸೋ**। ಅಥ ವಾ ಸಮತಿಂಸಪಾರಮಿತಾಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮೇ ಸಕಲೇ ಚ

ತೇಪಿಟಕೇ ಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮೇ ಫುಸಿ ಪಸ್ಸಿ ಅಞ್ಞಾಸೀತಿ **ಫುಸ್ಸೋ**। ಭಗ್ಗವಾ ಭಗ್ಯವಾ ಯುತ್ತೋತಿಆದಿಪುಞ್ಞಕೋಟ್ಠಾಸಸಮಙ್ಗಿತಾಯ **ಭಗವಾ**। **ಆಹುತೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ**ತಿ ಆಹುತಿನೋ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಾ, ತೇಸಂ ಆಹುತೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಂ ಅರಹತೀತಿ ಆಹುತೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ। ಮಹಾಜನಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇನ್ತೋ ವೀರೋ ಫುಸ್ಸೋ ನಾಮ ಭಗವಾ ವೀಥಿಯಂ **ಅಥ** ತದಾ ಗಚ್ಛತೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವಾತಿ।

ಸಪ್ಪಿದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಯೂಥಿಕಾಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಚನ್ದಭಾಗಾನದೀತೀರೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಯೂಥಿಕಾಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಆಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಮುನಿನ್ದೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಚ ಜಾತಿಸತೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಫುಸ್ಸಸ್ಸೇವ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸುದ್ದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಚನ್ದಭಾಗಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಅನುಸೋತಂ ಚರಮಾನೋ ಫುಸ್ಸಂ ಭಗವನ್ತಂ ನ್ಹಾಯಿತುಕಾಮಂ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಂ ವಿಯ ಜಲಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ತತ್ಥ ಜಾತಂ ಯೂಥಿಕಾಪುಪ್ಫಂ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಮಕಾಸಿ।

೩೩. ಸೋ ತತ್ಥ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕೋಟ್ಠಾಸೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಾಸನಂ ಸೋಭೇನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಚನ್ದಭಾಗಾನದೀತೀರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಯೂಥಿಕಾಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ದುಸ್ಸದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ತಿವರಾಯಂ ಪುರೇ ರಮ್ಮೇತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ದುಸ್ಸದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಾಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಯುವರಾಜಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ಪಾಕಟೋ ಏಕಂ ಜನಪದಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತತ್ರಾಧಿಪತಿಭೂತೋ ಸಕಲಜನಪದವಾಸಿನೋ ದಾನಪಿಯವಚನಅತ್ಥಚರಿಯಾಸಮಾನತ್ಥತಾಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂಹಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಭಗವಾ ತಂ ಜನಪದಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ಸೋ ಯುವರಾಜಾ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸುಖುಮವತ್ಥೇನ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಂ ವತ್ಥಂ ಹತ್ಥೇನ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ತಮ್ಪಿ ವತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಮೇವ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಅಥ ಸೋ ಯುವರಾಜಾ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತೀವ ಪಸನ್ನೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭಗವತೋ ಸಮ್ಪತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಸಬ್ಬೇ ಜನಾ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಂಸು। ಭಗವಾ ವಿಹಾರಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಯುವರಾಜಾ ತೇನೇವ ಕುಸಲಕಮ್ಮೇನ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚಕ್ಕವತ್ತಿಆದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಾಯಮನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೩೮. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ತಿವರಾಯಂ ಪುರೇ ರಮ್ಮೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ತಿವರನಾಮಕೇ ನಗರೇ ರಮಣೀಯೇ ಅಹಂ ರಾಜಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ವತ್ಥೇನ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ದುಸ್ಸದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ಸಮಾದಪಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಗರೇ ಬನ್ಧುಮತಿಯಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಮಾದಪಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಕತಕುಸಲಸಮ್ಭಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಭವೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ವಸಮಾನೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಬಹೂ ಉಪಾಸಕೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಗಣಜೇಟ್ಠಕೋ ಹುತ್ವಾ "ಮಾಳಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಮಾಳಕಂ ಸಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಣ್ಡರಪುಲಿನಂ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಆದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಭಗವತಿ ಪಸನ್ನೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೪೪. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಕತಕುಸಲಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಗರೇ ಬನ್ಧುಮತಿಯಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಬನ್ಧನ್ತಿ ಞಾತಿಗೋತ್ತಾದಿವಸೇನ ಏಕಸಮ್ಬನ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋತಿ ಬನ್ಧೂ, ಬನ್ಧೂ ಏತಸ್ಮಿಂ ವಿಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಬನ್ಧುಮತೀ, ತಸ್ಸಾ ಬನ್ಧುಮತಿಯಾ ನಾಮ ನಗರೇ ಮಹಾಪೂಗಗಣೋ ಉಪಾಸಕಸಮೂಹೋ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಾಳಂ ಕಸ್ಸಾಮ ಸಙ್ಘಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಮಾತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ ಸಮ್ಪತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಜನಾನಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಮಾಳಂ, ಅಥ ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಯತಿಗಣಾನಂ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿವೇಕಕರಣೇ ಅಲನ್ತಿ ಮಾಳಂ, ಮಾಳಮೇವ ಮಾಳಕಂ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಫಾಸುವಿಹಾರತ್ಥಾಯ ಮಾಳಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವಾತಿ।

ಸಮಾದಪಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ತಿಸ್ಸೋ ನಾಮಾಸಿ ಭಗವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ವೀಥಿತೋ ವಿಹಾರಂ ಪಟಿಪನ್ನಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಜಾತಿಸುಮನಾದಿಅನೇಕಾನಿ ಸುಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾನಿ ಚನ್ದನಾದೀನಿ ಚ ವಿಲೇಪನಾನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗತೋ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವಿಲೇಪನೇಹಿ ಭಗವತೋ ಸರೀರೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕಂ ಕತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

೫೦. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರನ್ತೋ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಞತ್ವಾ "ಇಮಂ ನಾಮ ಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಈದಿಸಂ

ಲೋಕುತ್ತರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ತಿಸ್ಸೋ ನಾಮಾಸಿ ಭಗವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಸತ್ತರಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೮. ಕುಮುದವಗ್ಗೋ

೧. ಕುಮುದಮಾಲಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕುಮುದಮಾಲಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತಸಮೀಪೇ ಜಾತಸ್ಸರಸ್ಸ ಆಸನ್ನೇ ರಕ್ಖಸೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ತತ್ಥ ಉಪಗತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಕುಮುದಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇಸಿ। ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

೧. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನೋ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಆದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಾಯಮನ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪಬ್ಬತೇ ಹಿಮವನ್ತಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ತತ್ಥಜೋ ರಕ್ಖಸೋ ಆಸಿ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಜಾತಸ್ಸರಸಮೀಪೇ ಜಾತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ರಕ್ಖಸೋ ಪರರುಧಿರಮಂಸಖಾದಕೋ ನಿದ್ದಯೋ ಘೋರರೂಪೋ ಭಯಾನಕಸಭಾವೋ ಮಹಾಬಲೋ ಮಹಾಥಾಮೋ ಕಕ್ಖಳೋ ಯಕ್ಖೋ ಆಸಿಂ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕುಮುದಂ ಪುಪ್ಫತೇ ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಸರೇ ಸೂರಿಯರಂಸಿಯಾ ಅಭಾವೇ ಸತಿ ಸಾಯನ್ಹೇ ಮಕುಳಿತಂ ಕುಞ್ಚಿತಾಕಾರೇನ ನಿಪ್ಪಭಂ ಅವಣ್ಣಂ ಹೋತೀತಿ "ಕುಮುದ"ನ್ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ಪುಪ್ಫಂ ಪುಪ್ಫತೇ ವಿಕಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಕ್ಕಮತ್ತಾನಿ ಜಾಯರೇ**ತಿ ತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ರಥಚಕ್ಕಪಮಾಣಾನಿ ಹುತ್ವಾ ಜಾಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಕುಮುದಮಾಲಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ನಿಸ್ಸೇಣಿದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಿಸ್ಸೇಣಿದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕಾಸು ಜಾತೀಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಡ್ಢಕಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಭಗವತೋ ವಸನಪಾಸಾದಸ್ಸಾರೋಹನತ್ಥಾಯ ಸಾರಕಟ್ಠಮಯಂ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಕತ್ವಾ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಪಸಾದಸಂವಡ್ಢನತ್ಥಾಯ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಉಪರಿಪಾಸಾದಂ ಆರುಹಿ। ಸೋ ಅತೀವ ಪಸನ್ನೋ ತೇನೇವ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಜಾಯಮಾನೋ ನಿಸ್ಸೇಣಿದಾನನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಉಚ್ಚಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಮನುಸ್ಸಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೬. ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ಕುಚ್ಛಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಡೇತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ ಕೋಣ್ಡೋ, ಲಾಮಕಸತ್ತೋ, ಕೋಣ್ಡತೋ ಅಞ್ಞೋತಿ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ, ಅಲಾಮಕೋ ಉತ್ತಮಪುರಿಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗೋತ್ತೇಸು ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಗೋತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ "ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ"ತಿ ಗೋತ್ತವಸೇನ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ, ತಸ್ಸ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸ। ಸೇಸಂ ಪಾಕಟಮೇವಾತಿ।

ನಿಸ್ಸೇಣಿದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ರತ್ತಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಪುರೇ ಆಸಿನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ರತ್ತಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ನೇಸಾದಕುಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಮಿಗವಧಾಯ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಚರಮಾನೋ ತಸ್ಸ ಕಾರುಞ್ಞೇನ ಅರಞ್ಞೇ ಚರಮಾನಂ ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪುಪ್ಫಿತಂ ರತ್ತಿಕಂ ನಾಮ ಪುಪ್ಫಂ ಕುಟಜಪುಪ್ಫಞ್ಚ ಸಹ ವಣ್ಟೇನ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಚಿತ್ತೇನ ಪೂಜೇಸಿ। ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

೧೩. ಸೋ ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ "ನೇಸಾದಭೂತೇನ ಮಯಾ ಕತಕುಸಲಂ ಸುನ್ದರ"ನ್ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಪುರೇ ಆಸಿ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಮಿಗಾನಂ ಲುದ್ದೋ ಸಾಹಸಿಕೋ ಮಾರಕೋತಿ ಮಿಗಲುದ್ದೋ, ಮಿಗೇಸು ವಾ ಲುದ್ದೋ ಲೋಭೀತಿ ಮಿಗಲುದ್ದೋ, ನೇಸಾದೋ ಆಸಿಂ ಪುರೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪. **ರತ್ತಿಕಂ ಪುಪ್ಫಿತಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಪದುಮಪುಪ್ಫಾದೀನಿ ಅನೇಕಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಸೂರಿಯರಂಸಿಸಮ್ಫಸ್ಸೇನ ದಿವಾ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ರತ್ತಿಯಂ ಮಕುಳಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಜಾತಿಸುಮನಮಲ್ಲಿಕಾದೀನಿ ಅನೇಕಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪನ ರತ್ತಿಯಂ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ನೋ ದಿವಾ। ತಸ್ಮಾ ರತ್ತಿಯಂ ಪುಪ್ಫನತೋ ರತ್ತಿಪುಪ್ಫನಾಮಕಾನಿ ಅನೇಕಾನಿ ಸುಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾನಿ ಚ ಕುಟಜಪುಪ್ಫಾನಿ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ರತ್ತಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಉದಪಾನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವಿಪಸ್ಸಿನೋ ಭಗವತೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉದಪಾನದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಮುನಿವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಭವೇಸು ಕತಪುಞ್ಞಸಞ್ಚಯೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ "ಪಾನೀಯದಾನಂ ಮಯಾ ದಾತಬ್ಬಂ, ತಞ್ಚ ನಿರನ್ತರಂ ಕತ್ವಾ ಪವತ್ತೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಕೂಪಂ ಖನಾಪೇತ್ವಾ ಉದಕಸಮ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಇಟ್ಠಕಾಹಿ ಚಿನಾಪೇತ್ವಾ ಥಿರಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ಉಟ್ಠಿತೇನ ಉದಕೇನ ಪುಣ್ಣಂ ತಂ ಉದಪಾನಂ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ಭಗವಾ ಪಾನೀಯದಾನಾನಿಸಂಸದೀಪಕಂ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ । ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಪೋಕ್ಖರಣೀಉದಪಾನಪಾನೀಯಾದಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೮. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವಿಪಸ್ಸಿನೋ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಉದಪಾನೋ ಕತೋ ಮಯಾ**ತಿ ಉದಕಂ ಪಿವನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಉದಪಾನೋ,

ಕೂಪಪೋಕ್ಖರಣೀತಳಾಕಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಸೋ ಉದಪಾನೋ ಕೂಪೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅತ್ಥಾಯ ಕತೋ ಖನಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಉದಪಾನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಸೀಹಾಸನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೀಹಾಸನದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮತ್ಥಾಯ ಕತಪುಞ್ಞೂಪಚಯೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ತಸ್ಮಿಂ ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಖಚಿತಂ ಸೀಹಾಸನಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಂ ಪೂಜೇಸಿ, ಬಹೂಹಿ ಮಾಲಾಗನ್ಧಧೂಪೇಹಿ ಚ ಪೂಜೇಸಿ।

೧೧. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪೂಜಿತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಞಾತಿವಗ್ಗಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೂಪಚಿತಕುಸಲಸಮ್ಭಾರಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸೀಹಾಸನಮದಾಸಹ**ನ್ತಿ ಸೀಹರೂಪಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣರತನೇಹಿ ಖಚಿತಂ ಆಸನಂ ಸೀಹಾಸನಂ, ಸೀಹಸ್ಸ ವಾ ಅಭೀತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನಿಸಿನ್ನಾರಹಂ, ಸೀಹಂ ವಾ ಸೇಟ್ಠಂ ಉತ್ತಮಂ ಆಸನನ್ತಿ ಸೀಹಾಸನಂ, ತಂ ಅಹಂ ಅದಾಸಿಂ, ಬೋಧಿರುಕ್ಖಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸೀಹಾಸನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಮಗ್ಗದತ್ತಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಭಗವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಗ್ಗದತ್ತಿಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಾಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ಆಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತಂ ಪಾದುದ್ಧಾರೇ ಪಾದುದ್ಧಾರಚಙ್ಕಮನಟ್ಠಾನೇ ಪುಪ್ಫಾನಂ ವಿಕಿರಣಂ ಅಚ್ಛರಿಯಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಕಾಸೇ ಉಕ್ಖಿಪಿ, ತಾನಿ ವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು।

೧೬. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪೂಜಿತೋ ಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಕಮೇನ ಯೋಬ್ಬಞ್ಞಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ಚಙ್ಕಮನಸ್ಸ ಪೂಜಿತತ್ತಾ **ಮಗ್ಗದತ್ತಿಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ। ಸೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಭಗವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಚಙ್ಕಮನೇನ ಸರೀರಸಲ್ಲಹುಕಾದಿಸುಖಂ ಪಟಿಚ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಬ್ಭೋಕಾಸಮ್ಹಿ ಚಙ್ಕಮೀ**ತಿ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಅಙ್ಗಣಟ್ಠಾನೇ ಚಙ್ಕಮಿ, ಪದವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪದಸಞ್ಚಾರಂ ಅಕಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಉದ್ಧತೇ ಪಾದೇ ಪುಪ್ಫಾನೀತಿ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇನ ಪಾದೇ ಉದ್ಧತೇ ಪದುಮುಪ್ಪಲಾದೀನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಥವಿತೋ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಚಙ್ಕಮೇ ವಿಕಿರಿಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋಭಂ ಮುದ್ಧನಿ ತಿಟ್ಠರೇ**ತಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮುದ್ಧನಿ ಸೀಸೇ ಸೋಭಯಮಾನಾ ತಾನಿ ತಿಟ್ಠನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ

ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಮಗ್ಗದತ್ತಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಏಕದೀಪಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಮುನಿನೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಏಕದೀಪಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಾಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಜಿನಸೇಟ್ಠೇಸು ಕತಕುಸಲಸಮ್ಭಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಲಲಮಹಾಬೋಧಿಮ್ಹಿ ಏಕಪದೀಪಂ ಪೂಜೇಸಿ, ಥಾವರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಮೇಕಪದೀಪಪೂಜನತ್ಥಾಯ ತೇಲವಟ್ಟಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಜಲಮಾನೋ ಪಸನ್ನಚಕ್ಖುಕೋ ಉಭಯಸುಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ದೀಪಪೂಜಾಯ ಲದ್ಧವಿಸೇಸಾಧಿಗಮತ್ತಾ **ಏಕದೀಪಿಯತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ।

೩೦. ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಮುನಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಏಕದೀಪಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಮಣಿಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಓರೇನ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಣಿಪೂಜಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥಾದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಓರಭಾಗೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ನದಿಯಾ ಸಮೀಪೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ವಿವೇಕಕಾಮತಾಯ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಚ ತತ್ಥ ಉಪಗತಂ ಪದುಮುತ್ತರಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಮಣಿಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಭಗವತೋ ಪೂಜೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಪಸಾದವಡ್ಢನತ್ಥಾಯ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಸನ್ನೋ ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮತ್ಥಾಯ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪೂಜಿತೋ ಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೩೪. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನಾ ಕತಕುಸಲಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಓರೇನ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಓರೇನಾ**ತಿ ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಅಪರಂ ಭಾಗಂ ವಿಹಾಯ ಓರೇನ, ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ, ಓರಸ್ಮಿಂ ದಿಸಾಭಾಗೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನದಿಕಾ ಸಮ್ಪವತ್ತಥಾ**ತಿ ಅಪಾಕಟನಾಮಧೇಯ್ಯಾ ಏಕಾ ನದೀ ಸಂಸುಟ್ಠು ಪವತ್ತಾನೀ ವಹಾನೀ ಸನ್ದಮಾನಾ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಸಾ ಚಾನುಪಖೇತ್ತಮ್ಹೀ**ತಿ ತಸ್ಸಾ ನದಿಯಾ ಅನುಪಖೇತ್ತಮ್ಹಿ ತೀರಸಮೀಪೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಯಮ್ಭೂ ವಸತೇ ತದಾ**ತಿ ಯದಾ ಅಹಂ ಮಣಿಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಪೂಜೇಸಿಂ, ತದಾ ಅನಾಚರಿಯಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಬುದ್ಧಭೂತೋ ಭಗವಾ ವಸತೇ ವಿಹರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೫. ಮಣಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಪಲ್ಲಙ್ಕನ್ತಿ ಮಣೀನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಕರೋತೀತಿ ಮಣಿ, ಅಥ ವಾ ಮಾತಿ ಪಮಾಣಂ ಕರೋತಿ ಆಭರಣನ್ತಿ ಮಣಿ, ಅಥ ವಾ ಮರನ್ತಾಪಿ ರಾಜಯುವರಾಜಾದಯೋ ತಂ ನ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತಿ ತದತ್ಥಾಯ ಸಙ್ಗಾಮಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಮಣಿ, ತಂ ಮಣಿಂ ಮಣಿಮಯಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಮನೋರಮಂ **ಸಾಧು ಚಿತ್ತಂ** ಸುಟ್ಠು ವಿಚಿತ್ತಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಗಹೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಸ್ಸ **ಅಭಿರೋಪಯಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಮಣಿಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ತಿಕಿಚ್ಛಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನಗರೇ ಬನ್ಧುಮತಿಯಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ತಿಕಿಚ್ಛಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಾಯಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬನ್ಧುಮತೀನಗರೇ ವೇಜ್ಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮೇ ಛೇಕೋ ಬಹೂ ರೋಗಿನೋ ತಿಕಿಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಅಸೋಕನಾಮತ್ಥೇರಸ್ಸ ರೋಗಂ ತಿಕಿಚ್ಛಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಅಪರಾಪರಂ ಸುಖಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಭವೇ ಅರೋಗೋ ದೀಘಾಯುಕೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಸರೀರೋ ಅಹೋಸಿ।

೩೯. ಸೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ಅರೋಗೋ ಸುಖಿತೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಗರೇ ಬನ್ಧುಮತಿಯಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ತಿಕಿಚ್ಛಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಸಙ್ಘುಪಟ್ಠಾಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ವೇಸ್ಸಭುಮ್ಹಿ ಭಗವತೀತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಙ್ಘುಪಟ್ಠಾಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಕುಸಲಸಮ್ಭಾರೋ ಅನೇಕೇಸು ಭವೇಸು ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವೇಸ್ಸಭುಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ತಸ್ಸಾರಾಮಿಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ವಿಹಾರೇಸು ಆರಾಮಿಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸಙ್ಘಂ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಕುಸಲಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಖಪ್ಪತ್ತೋ ಪಾಕಟೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಪಸನ್ನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಾಸನಂ ಸೋಭಯಮಾನೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲಕಮ್ಮವಸೇನ **ಸಙ್ಘುಪಟ್ಠಾಕತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ।

೪೫. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ "ಪುಬ್ಬೇ ಮಯಾ ಕಿಂ ನಾಮ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಯಂ ಲೋಕುತ್ತರಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಜಾನಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತೋ **ವೇಸ್ಸಭುಮ್ಹಿ ಭಗವತೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಹೋಸಾರಾಮಿಕೋ ಅಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ವೇಸ್ಸಭುಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಆರಾಮಿಕೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥತ್ತಾ ಚ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಸಙ್ಘುಪಟ್ಠಾಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಅಟ್ಠಾರಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೯. ಕುಟಜಪುಪ್ಫಿಯವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ಕುಟಜಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ಇತೋ ಪರಮ್ಪಿ ಏಕೂನವೀಸತಿಮವಗ್ಗೇ ಆಗತಾನಂ ಇಮೇಸಂ ಕುಟಜಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಾದೀನಂ ದಸನ್ನಂ ಥೇರಾನಂ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ। ತೇಸಞ್ಹಿ ಥೇರಾನಂ ಪುರಿಮಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಕತಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಾನಂ ವಸೇನ ಪಾಕಟನಾಮಾನಿ ಚೇವ ನಿವಾಸನಗರಾದೀನಿ ಚ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅಪದಾನಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಏಕೂನವೀಸತಿಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ತಮಾಲಪುಪ್ಫಿಯವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ತಮಾಲಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ವೀಸತಿಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮತ್ಥೇರಾಪದಾನಂ ಉತ್ತಾನಮೇವ।

೬. ದುತಿಯತ್ಥೇರಾಪದಾನೇ **ಯಂ ದಾಯವಾಸಿಕೋ ಇಸೀ**ತಿ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವನೇ ವಸನಭಾವೇನ **ದಾಯವಾಸಿಕೋ ಇಸೀ**ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತೋ, ಅತ್ತನೋ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ತಂ ವನಂ ಉಪಗತಸ್ಸ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ವಸನಮಣ್ಡಪಚ್ಛಾದನತ್ಥಾಯ ಯಂ ತಿಣಂ, ತಂ **ಲಾಯತಿ** ಛಿನ್ದತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ದಬ್ಬಛದನಂ ಕತ್ವಾ ಅನೇಕೇಹಿ ಖುದ್ದಕದಣ್ಡಕೇಹಿ ಮಣ್ಡಪಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ತಿಣೇನ ಛಾದೇತ್ವಾ **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ** ಭಗವತೋ ಅಹಂ **ಅದಾಸಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮. **ಸತ್ತಾಹಂ ಧಾರಯುಂ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಂ ಮಣ್ಡಪಂ ತತ್ಥ ಠಿತಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ **ಸತ್ಥುನೋ ಧಾರಯುಂ** ಧಾರೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ತತಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನೇ **ಖಣ್ಡಫುಲ್ಲಿಯತ್ಥೇರೋ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಖಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಕಟ್ಠಾನಂ ಜಿಣ್ಣತ್ತಾ ಛಿನ್ನಭಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ, **ಫುಲ್ಲ**ನ್ತಿ ಕಟ್ಠಾನಂ ಜಿಣ್ಣಟ್ಠಾನೇ ಕಣ್ಣಕಿತಮಹಿಚ್ಛತ್ತಕಾದಿಪುಪ್ಫನಂ, ಖಣ್ಡಞ್ಚ ಫುಲ್ಲಞ್ಚ ಖಣ್ಡಫುಲ್ಲಾನಿ, ಖಣ್ಡಫುಲ್ಲಾನಂ ಪಟಿಸಙ್ಖರಣಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಥಿರಕರಣನ್ತಿ ಖಣ್ಡಫುಲ್ಲಪಟಿಸಙ್ಖರಣಂ। ಇಮಸ್ಸ ಪನ ಥೇರಸ್ಸ ಸಮ್ಭಾರಪೂರಣಕಾಲೇ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಚೇತಿಯೇ ಛಿನ್ನಭಿನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಸುಧಾಪಿಣ್ಡಂ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಥಿರಕರಣಂ ಖಣ್ಡಫುಲ್ಲಪಟಿಸಙ್ಖರಣಂ ನಾಮ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಖಣ್ಡಫುಲ್ಲಿಯೋ ಥೇರೋತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ತತಿಯಂ।

೧೭. ಚತುತ್ಥತ್ಥೇರಸ್ಸಾಪದಾನೇ **ರಞ್ಞೋ ಬದ್ಧಚರೋ ಅಹ**ನ್ತಿ ರಞ್ಞೋ ಪರಿಚಾರಕೋ ಕಮ್ಮಕಾರಕೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯. **ಜಲಜುತ್ತಮನಾಮಿನೋ**ತಿ ಜಲೇ ಉದಕೇ ಜಾತಂ ಜಲಜಂ, ಕಿಂ ತಂ ಪದುಮಂ, ಪದುಮೇನ ಸಮಾನನಾಮತ್ತಾ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉತ್ತಮಪದುಮನಾಮಸ್ಸ ಭಗವತೋತಿ ವಾ ಅತ್ಥೋ। ಚತುತ್ಥಂ।

ಪಞ್ಚಮಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೨೮. ಛಟ್ಠೇ **ನಗರೇ ದ್ವಾರವತಿಯಾ**ತಿ ಮಹಾದ್ವಾರವಾತಪಾನಕವಾಟಫಲಕಾಹಿ ವತಿಪಾಕಾರಟ್ಟಾಲಗೋಪುರಕದ್ದಮೋದಕಪರಿಖಾಹಿ ಚ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ನಗರನ್ತಿ ದ್ವಾರವತೀನಗರಂ, ದ್ವಾರಂ ವತಿಞ್ಚ ಪಧಾನಂ ಕತ್ವಾ ನಗರಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಿತತ್ತಾ "ದ್ವಾರವತೀ ನಗರ"ನ್ತಿ ವೋಹರನ್ತೀತಿ **ನಗರೇ ದ್ವಾರವತಿಯಾ**ತಿ ವುತ್ತಂ। ಮಾಲಾವಚ್ಛೋ ಪುಪ್ಫಾರಾಮೋ ಮಮ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧. **ತೇ ಕಿಸಲಯಾ**ತಿ ತೇ ಅಸೋಕಪಲ್ಲವಾ। ಛಟ್ಠಂ।

ಸತ್ತಮಟ್ಠಮನವಮಾನಿ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾನೇವ। ದಸಮೇಪಿ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥೀತಿ।

ವೀಸತಿಮವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨೧-೨೩. ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫಿಯಾದಿವಗ್ಗೋ

೧-೩೦. ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ಇತೋ ಪರಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅನುತ್ತಾನಪದವಣ್ಣನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ। ಏಕವೀಸತಿಮೇ ಬಾವೀಸತಿಮೇ ತೇವೀಸತಿಮೇ ಚ ವಗ್ಗೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಥೇರಾನಂ ಸಯಂಕತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಲದ್ಧನಾಮಾನಿ, ಕತಪುಞ್ಞಾನಞ್ಚ ನಾನತ್ತಂ ತೇಸಂ ಬ್ಯಾಕರಣದಾಯಕಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ನಾಮಾನಿ ವಸಿತನಗರಾನಿ ಚ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವ। ಅಪದಾನಗಾಥಾನಮತ್ಥೋ ಚ ನಯಾನುಯೋಗೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋಯೇವಾತಿ।

೨೪. ಉದಕಾಸನವಗ್ಗೋ

೧-೧೦.ಉದಕಾಸನದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ಚತುವೀಸತಿಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮದುತಿಯಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವ।

೯. ತತಿಯಾಪದಾನೇ **ಅರುಣವತಿಯಾ ನಗರೇ**ತಿ ಆ ಸಮನ್ತತೋ ಆಲೋಕಂ ಕರೋನ್ತೋ ಉಣತಿ ಉಗ್ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅರುಣೋ, ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಅರುಣವತೀ, ತಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಆಲೋಕಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸೂರಿಯೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸನಗರೇಸುಪಿ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ವಿಸೇಸವಚನಂ ಸಬ್ಬಚತುಪ್ಪದಾನಂ ಮಹಿಯಂ ಸಯನೇಪಿ ಸತಿ ಮಹಿಯಂ ಸಯತೀತಿ ಮಹಿಂಸೋತಿ ವಚನಂ ವಿಯ ರೂಳ್ಹಿವಸೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಅಥ ವಾ ಪಾಕಾರಪಾಸಾದಹಮ್ಮಿಯಾದೀಸು ಸುವಣ್ಣರಜತಮಣಿಮುತ್ತಾದಿಸತ್ತರತನಪಭಾಹಿ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಂ ವಿಯ ಪಭಾವತೀ ಅರುಣವತೀ ನಾಮ, ತಸ್ಮಿಂ ಅರುಣವತಿಯಾ ನಗರೇ, **ಪೂಪಿಕೋ** ಪೂಪವಿಕ್ಕಯೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪. ಚತುತ್ಥಾಪದಾನೇ **ತಿವರಾಯಂ ಪುರೇ ರಮ್ಮೇ**ತಿ ತೀಹಿ ಪಾಕಾರೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾತಿ ತಿವರಾ, ಖಜ್ಜಭೋಜ್ಜಾದಿಉಪಭೋಗವತ್ಥಾಭರಣಾದಿನಚ್ಚಗೀತಾದೀಹಿ ರಮಣೀಯನ್ತಿ ರಮ್ಮಂ, ತಸ್ಮಿಂ ತಿವರಾಯಂ ಪುರೇ ನಗರೇ **ರಮ್ಮೇ** ನಳಕಾರೋ ಅಹಂ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಪಞ್ಚಮಾಪದಾನಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೨೩. ಛಟ್ಠಾಪದಾನೇ **ವಣ್ಣಕಾರೋ ಅಹಂ ತದಾ**ತಿ ನೀಲಪೀತರತ್ತಾದಿವಣ್ಣವಸೇನ ವತ್ಥಾನಿ ಕರೋತಿ ರಞ್ಜೇತೀತಿ ವಣ್ಣಕಾರೋ। ವತ್ಥರಜಕೋ ಹುತ್ವಾ ಚೇತಿಯೇ ವತ್ಥೇಹಿ ಅಚ್ಛಾದನಸಮಯೇ ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ ದುಸ್ಸಾನಿ ರಞ್ಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೭. ಸತ್ತಮಾಪದಾನೇ **ಪಿಯಾಲಂ ಪುಪ್ಫಿತಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಸುಪುಪ್ಫಿತಂ ಪಿಯಾಲರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ। **ಗತಮಗ್ಗೇ ಖಿಪಿಂ ಅಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ **ಮಿಗಲುದ್ದೋ** ನೇಸಾದೋ ಹುತ್ವಾ ಪಿಯಾಲಪುಪ್ಫಂ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಗತಮಗ್ಗೇ ಖಿಪಿಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೦. ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನೇ **ಸಕೇ ಸಿಪ್ಪೇ ಅಪತ್ಥದ್ಧೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ತಕ್ಕಬ್ಯಾಕರಣಾದಿಸಿಪ್ಪಸ್ಮಿಂ ಅಪತ್ಥದ್ಧೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಛೇಕೋ ಅಹಂ ಕಾನನಂ **ಅಗಮಂ** ಗತೋ **ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಯನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾನಾ**ತಿ ವನನ್ತರೇ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ। **ಅಮ್ಬಯಾಗಂ ಅದಾಸಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಅಮ್ಬದಾನಂ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೩. ನವಮಾಪದಾನೇ **ಜಗತೀ ಕಾರಿತಾ ಮಯ್ಹ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸರೀರಧಾತುನಿಧಾಪಿತಚೇತಿಯೇ ಜಗತಿ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನಆಲಿನ್ದಪುಪ್ಫಾಧಾನಸಙ್ಖಾತಾ ಜಗತಿ ಮಯಾ ಕಾರಿತಾ ಕಾರಾಪಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದಸಮಾಪದಾನಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಚತುವೀಸತಿಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨೫. ತುವರದಾಯಕವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ತುವರದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

೧. ಪಞ್ಚವೀಸತಿಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನೇ **ಭರಿತ್ವಾ ತುವರಮಾದಾಯಾ**ತಿ ತುವರಅಟ್ಠಿಂ ಮುಗ್ಗಕಲಯಸದಿಸಂ ತುವರಟ್ಠಿಂ ಭಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫೇತ್ವಾ ಭಾಜನೇನ ಆದಾಯ **ಸಙ್ಘಸ್ಸ** ವನಮಜ್ಝೋಗಾಹಕಸ್ಸ **ಅದದಿಂ** ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪-೫. ದುತಿಯಾಪದಾನೇ **ಧನುಂ ಅದ್ವೇಜ್ಝಂ ಕತ್ವಾನಾ**ತಿ ಮಿಗಾದೀನಂ ಮಾರಣತ್ಥಾಯ ಧನುಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಚರಮಾನೋ **ಕೇಸರಂ ಓಗತಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಸುಪುಪ್ಫಿತಂ ಖುದ್ದಕಸರಂ ದಿಸ್ವಾ **ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಭಿರೋಪೇಸಿ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ವನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಭಿರೋಪಯಿಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯-೧೦. ತತಿಯಾಪದಾನೇ **ಜಲಕುಕ್ಕುಟೋ**ತಿ ಜಾತಸ್ಸರೇ ಚರಮಾನಕುಕ್ಕುಟೋ। **ತುಣ್ಡೇನ ಕೇಸರಿಂ ಗಯ್ಹಾ**ತಿ ಪದುಮಪುಪ್ಫಂ ಮುಖತುಣ್ಡೇನ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ **ತಿಸ್ಸಸ್ಸ** ಭಗವತೋ **ಅಭಿರೋಪೇಸಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪. ಚತುತ್ಥಾಪದಾನೇ **ವಿರವಪುಪ್ಫಮಾದಾಯಾ**ತಿ ವಿವಿಧಂ ರವತಿ ಸದ್ದಂ ಕರೋತೀತಿ ವಿರವಂ, ಸದ್ದಕರಣವೇಲಾಯಂ ವಿಕಸನತೋ "ವಿರವ"ನ್ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ಪುಪ್ಫಸಮೂಹಂ ಆದಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ **ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಭಿರೋಪಯಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭. ಪಞ್ಚಮಾಪದಾನೇ **ಕುಟಿಗೋಪಕೋ**ತಿ ಸೇನಾಸನಪಾಲಕೋ। **ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಧೂಪೇಸಿ**ನ್ತಿ ಸಮ್ಪತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಕಾಲಾನುಕಾಲೇ ಧೂಪೇಸಿಂ, ಧೂಪೇನ ಸುಗನ್ಧಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಗನ್ಧಕುಟಿಕಾಲಾನುಸಾರಿಧೂಪೇನ ಧೂಪೇಸಿಂ ವಾಸೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಛಟ್ಠಸತ್ತಮಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾನೇವ।

೨೭. ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನೇ **ಸತ್ತ ಸತ್ತಲಿಪುಪ್ಫಾನೀ**ತಿ ಸತ್ತಲಿಸಙ್ಖಾತಾನಿ, ಸತ್ತ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಸೀಸೇನಾದಾಯ ವೇಸ್ಸಭುಸ್ಸ ಭಗವತೋ **ಅಭಿರೋಪೇಸಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧. ನವಮಾಪದಾನೇ **ಬಿಮ್ಬಿಜಾಲಕಪುಪ್ಫಾನೀ**ತಿ ರತ್ತಙ್ಕುರವಕಪುಪ್ಫಾನಿ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೫. ದಸಮಾಪದಾನೇ **ಉದ್ದಾಲಕಂ ಗಹೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಜಾತಸ್ಸರೇ ವಿಹಙ್ಗಸೋಬ್ಭೇ ಜಾತಂ ಉದ್ದಾಲಕಪುಪ್ಫಂ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಪಞ್ಚವೀಸತಿಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೬. ಥೋಮಕವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ಥೋಮಕತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ಛಬ್ಬೀಸತಿಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನಂ ಉತ್ತಾನಮೇವ।

೫-೬. ದುತಿಯಾಪದಾನೇ **ವಿಜಹಿತ್ವಾ ದೇವವಣ್ಣನ್ತಿ** ದೇವತಾ ಸರೀರಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ, ಮನುಸ್ಸಸರೀರಂ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಧಿಕಾರಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ**ತಿ ಅಧಿಕಕಿರಿಯಂ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ದೇವರೋ ನಾಮ ಅಹಂ ದೇವರಾಜಾ ಭರಿಯಾಯ ಸಹ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಸಾದರತಾಯ **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ **ಆಗಮಿಂ** ಆಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಾ ಮಯಾ ದಿನ್ನಾ**ತಿ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಯೋ ನಾಮೇನ **ದೇವಲೋ** ನಾಮ ಸಾವಕೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಸ ಸಾವಕಸ್ಸ ಮಯಾ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ **ಭಿಕ್ಖಾ ದಿನ್ನಾ** ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ದಿನ್ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯-೧೦. ತತಿಯಾಪದಾನೇ **ಆನನ್ದೋ ನಾಮ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ**ತಿ ಆನನ್ದಂ ತುಟ್ಠಿಂ ಜನನತೋ ಆನನ್ದೋ ನಾಮ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಮನುಸ್ಸಮ್ಹಿ ಕಾನನೇ**ತಿ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹೇ ಕಾನನೇ ಮಹಾಅರಞ್ಞೇ **ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ** ಅನುಪಾದಿಸೇಸನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಅದಸ್ಸನಂ ಅಗಮಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸರೀರಂ ತತ್ಥ ಝಾಪೇಸಿನ್ತಿ** ಅಹಂ ದೇವಲೋಕಾ ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸರೀರಂ ತತ್ಥ ಅರಞ್ಞೇ ಝಾಪೇಸಿಂ ದಹನಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವ।

೧೦. ಛಟ್ಠಾಪದಾನೇ **ಅಹೋಸಿಂ ಚನ್ದನೋ ನಾಮಾ**ತಿ ನಾಮೇನ ಪಣ್ಣತ್ತಿವಸೇನ ಚನ್ದನೋ ನಾಮ। **ಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸತ್ರಜೋ**ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧಭೂತತೋ ಪುಬ್ಬೇ ತಸ್ಸ ಅತ್ರಜೋ ಪುತ್ತೋ ಅಹಂ। **ಏಕೋಪಾಹನೋ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋ**ತಿ ಏಕಂ ಉಪಾಹನಯುಗಂ ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ। **ಬೋಧಿಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜ ಮೇ ತುವನ್ತಿ** ತೇನ ಉಪಾಹನಯುಗೇನ ಮೇ ಮಯ್ಹಂ ಸಾವಕಬೋಧಿಂ ತುವಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜ ನಿಪ್ಫಾದೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩-೧೪. ಸತ್ತಮಾಪದಾನೇ **ಮಞ್ಜರಿಕಂ ಕರಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಿಪುಪ್ಫಂ ಹರಿತಚಙ್ಕೋಟಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ **ರಥಿಯಂ** ವೀಥಿಯಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಂ ಅಹಂ ತಥಾ ಪಟಿಪನ್ನೋವ **ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪುರಕ್ಖತಂ** ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಪರಿವುತಂ **ಸಮಣಾನಗ್ಗಂ** ಸಮಣಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಗ್ಗಂ ಸೇಟ್ಠಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅದ್ದಸನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಭಿರೋಪಯಿನ್ತಿ** ದಿಸ್ವಾ ಚ ಪನ ತಂ ಪುಪ್ಫಂ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ **ಪಗ್ಗಯ್ಹ** ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಭಿರೋಪಯಿಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮-೧೯. ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನೇ **ಅಲೋಣಪಣ್ಣಭಕ್ಖೋಮ್ಹೀ**ತಿ ಖೀರಪಣ್ಣಾದೀನಿ ಉಞ್ಛಾಚರಿಯಾಯ ಆಹರಿತ್ವಾ ಲೋಣವಿರಹಿತಾನಿ ಪಣ್ಣಾನಿ ಪಚಿತ್ವಾ ಭಕ್ಖಾಮಿ, ಅಲೋಣಪಣ್ಣಭಕ್ಖೋ ಅಮ್ಹಿ ಭವಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಯಮೇಸು ಚ ಸಂವುತೋ**ತಿ ನಿಯಮಸಞ್ಞಿತೇಸು ಪಾಣಾತಿಪಾತಾವೇರಮಣಿಆದೀಸು ನಿಚ್ಚಪಞ್ಚಸೀಲೇಸು ಸಂವುತೋ ಪಿಹಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾತರಾಸೇ ಅನುಪ್ಪತ್ತೇ**ತಿ ಪುರೇಭತ್ತಕಾಲೇ ಅನುಪ್ಪತ್ತೇ। **ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಉಪಗಚ್ಛಿ ಮ**ನ್ತಿ ಮಮ ಸಮೀಪಂ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಭಗವಾ ಉಪಗಞ್ಛಿ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। **ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಾದಾಸಿನ್ತಿ** ಅಹಂ ತಂ ಅಲೋಣಪಣ್ಣಂ ತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ನವಮಾಪದಾನಂ ಉತ್ತಾನಮೇವ।

೩೭-೩೮. ದಸಮಾಪದಾನೇ **ಸಿಖಿನಂ ಸಿಖಿನಂ ಯಥಾತಿ** ಸರೀರತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸೀಹಿ **ಓಭಾಸಯನ್ತಂ** ಜಲನ್ತಂ ಸಿಖೀನಂ ಸಿಖೀಭಗವನ್ತಂ ಸಿಖೀನಂ ಯಥಾ ಜಲಮಾನಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಂ ವಿಯ। **ಅಗ್ಗಜಂ ಪುಪ್ಫಮಾದಾಯಾತಿ** ಅಗ್ಗಜನಾಮಕಂ ಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ **ಬುದ್ಧಸ್ಸ** ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ **ಅಭಿರೋಪಯಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಛಬ್ಬೀಸತಿಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨೭. ಪದುಮುಕ್ಖಿಪವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ಆಕಾಸುಕ್ಖಿಪಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

೧-೨. ಸತ್ತವೀಸತಿಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನೇ **ಜಲಜಗ್ಗೇ ದುವೇ ಗಯ್ಹಾತಿ** ಜಲೇ ಉದಕೇ ಜಾತೇ ಅಗ್ಗೇ ಉಪ್ಪಲಾದಯೋ ದ್ವೇ ಪುಪ್ಫೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಪುಪ್ಫಂ ಪಾದೇಸು **ನಿಕ್ಖಿಪಿಂ** ಪೂಜೇಸಿಂ, ಏಕಂ ಪುಪ್ಫಂ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದುತಿಯಾಪದಾನಂ ಪಾಕಟಮೇವ।

೧೦. ತತಿಯಾಪದಾನೇ **ಬೋಧಿಯಾ ಪಾದಪುತ್ತಮೇತಿ** ಉತ್ತಮೇ ಬೋಧಿಪಾದಪೇ। **ಅಡ್ಢಚನ್ದಂ ಮಯಾ ದಿನ್ನನ್ತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಬೋಧಿಮೂಲೇ ಅಡ್ಢಚನ್ದಾಕಾರೇನ ಮಯಾ ಅನೇಕಪುಪ್ಫಾನಿ ಪೂಜಿತಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧರಣೀರುಹಪಾದಪೇತಿ** ರುಕ್ಖಪಬ್ಬತರತನಾದಯೋ ಧಾರೇತೀತಿ ಧರಣೀ, ಪಥವೀ, ಧರಣಿಯಾ ರುಹತಿ ಪತಿಟ್ಠಹತೀತಿ ಧರಣೀರುಹೋ, ಪಾದಸಙ್ಖಾತೇನ ಮೂಲೇನ ಉದಕಂ ಪಿವತಿ ಖನ್ಧವಿಟಪಾದೀಸು ಪತ್ಥರಿಯತೀತಿ ಪಾದಪೋ, ಧರಣೀರುಹೋ ಚ ಸೋ ಪಾದಪೋ ಚೇತಿ ಧರಣೀರುಹಪಾದಪೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಧರಣೀರುಹಪಾದಪೇ ಪುಪ್ಫಂ ಮಯಾ ಪೂಜಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಚತುತ್ಥಾಪದಾನಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

೧೮-೧೯. ಪಞ್ಚಮಾಪದಾನೇ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇತಿ** ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸ ಆಸನ್ನೇ। **ರೋಮಸೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋತಿ** ರುಕ್ಖಲತಾಗುಮ್ಬಾಭಾವಾ ಕೇವಲಂ ದಬ್ಬತಿಣಾದಿಸಞ್ಛನ್ನತ್ತಾ ರೋಮಸೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ ಅಹೋಸಿ। **ತಮ್ಹಿ ಪಬ್ಬತಪಾದಮ್ಹೀತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬತಪರಿಯನ್ತೇ। **ಸಮಣೋ ಭಾವಿತಿನ್ದ್ರಿಯೋತಿ** ಸಮಿತಪಾಪೋ ವೂಪಸನ್ತಕಿಲೇಸೋ ಸಮಣೋ ವಡ್ಢಿತಇನ್ದ್ರಿಯೋ, ರಕ್ಖಿತಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಾದಿಇನ್ದ್ರಿಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ವಡ್ಢಿತಇನ್ದ್ರಿಯೋ ವಡ್ಢಿತಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಾದಿಇನ್ದ್ರಿಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ ಅಹಂ ಬಿಳಾಲಿಆಲುವೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಛಟ್ಠಸತ್ತಮಟ್ಠಮನವಮದಸಮಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾನೇವಾತಿ।

ಸತ್ತವೀಸತಿಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨೮. ಸುವಣ್ಣಬಿಬ್ಬೋಹನವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ಸುವಣ್ಣಬಿಬ್ಬೋಹನಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ಅಟ್ಠವೀಸತಿಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನಂ ಉತ್ತಾನಮೇವ।

೫. ದುತಿಯಾಪದಾನೇ **ಮನೋಮಯೇನ ಕಾಯೇನಾ**ತಿ ಯಥಾ ಚಿತ್ತವಸೇನ ಪವತ್ತಕಾಯೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦. ತತಿಯಾಪದಾನೇ **ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾ**ತಿ ಮಹಾಸಾಗರಾಸನ್ನೇ ಠಿತಸ್ಸ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ಪಬ್ಬತಲೇಣೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಭಗವಾ ವಿವೇಕಕಾಮತಾಯ **ವಸತಿ** ಪಟಿವಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ನಕಾಸಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪಟಿಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದನಾದಿಪುಞ್ಞಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಙ್ಕೋಟಕಮದಾಸಹ**ನ್ತಿ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಹಂ ಪುಪ್ಫಭರಿತಂ ಚಙ್ಕೋಟಕಂ ಕದಮ್ಬಂ ಅದಾಸಿಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪. ಚತುತ್ಥಾಪದಾನೇ **ಅಕಕ್ಕಸಚಿತ್ತಸ್ಸಾಥಾ**ತಿ ಅಫರುಸಚಿತ್ತಸ್ಸ, **ಅಥ**-ಸದ್ದೋ ಪದಪೂರಣೇ।

೧೬. ಪಞ್ಚಮಾಪದಾನೇ **ಉದುಮ್ಬರೇ ವಸನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖಮೂಲೇ ರುಕ್ಖಚ್ಛಾಯಾಯ ವಸನ್ತಸ್ಸ ತಿಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ। **ನಿಯತೇ ಪಣ್ಣಸನ್ಥರೇ**ತಿ ನಿಯಾಮಿತೇ ಪಟಿಬದ್ಧೇ ಪಣ್ಣಸನ್ಥರೇ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ। **ವುತ್ಥೋಕಾಸೋ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋ**ತಿ ವಿವಿತ್ತೋಕಾಸೇ ಮಣ್ಡಪದ್ವಾರಾದೀಹಿ ಪಿಹಿತೋಕಾಸೋ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋ ಸಮ್ಪಾದಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೪. ಛಟ್ಠಾಪದಾನೇ **ಪೋತ್ಥದಾನಂ ಮಯಾ ದಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಪೋತ್ಥವಟ್ಟಿಂ ಪೋತ್ಥಛಲ್ಲಿಂ ತಾಳೇತ್ವಾ ಕತಂ ಸಾಟಕಂ ವಿಸಮಂ ಗೋಫಾಸುಕೇನ ಘಂಸಿತ್ವಾ ನಿಮ್ಮಿತಂ ಸುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕನ್ತಿತ್ವಾ ತೇನ ಸುತ್ತೇನ ನಿಸೀದನತ್ಥಾಯ ವಾ ಭೂಮತ್ಥರಣತ್ಥಾಯ ವಾ ಸಾಟಕಂ ವಾಯಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಸಾಟಕಂ ಮಯಾ ರತನತ್ತಯಸ್ಸ ದಿನ್ನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೭. ಸತ್ತಮಾಪದಾನೇ **ಚನ್ದಭಾಗಾನದೀತೀರೇ**ತಿ ಚನ್ದಭಾಗಾಯ ನಾಮ ನದಿಯಾ ತೀರತೋ, ನಿಸ್ಸಕ್ಕೇ ಭುಮ್ಮವಚನಂ । **ಅನುಸೋತ**ನ್ತಿ ಸೋತಸ್ಸ ಅನು ಹೇಟ್ಠಾಗಙ್ಗಂ **ವಜಾಮಿ** ಗಚ್ಛಾಮಿ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸತ್ತ ಮಾಲುವಪುಪ್ಫಾನಿ, ಚಿತಮಾರೋಪಯಿಂ ಅಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಮಾಲುವಪುಪ್ಫಾನಿ ಸತ್ತ ಪತ್ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಿತಕೇ ವಾಲುಕರಾಸಿಮ್ಹಿ ವಾಲುಕಾಹಿ ಥೂಪಂ ಕತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧-೩೨. ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನೇ **ಮಹಾಸಿನ್ಧು ಸುದಸ್ಸನಾ**ತಿ ಸುನ್ದರದಸ್ಸನಸುನ್ದರೋದಕಧವಲಪುಲಿನೋಪಸೋಭಿತತ್ತಾ ಸುಟ್ಠು ಮನೋಹರಾ ಮಹಾಸಿನ್ಧು ನಾಮ ವಾರಿನದೀ ಅಹೋಸಿ। **ತತ್ಥ** ತಿಸ್ಸಂ ಸಿನ್ಧುವಾರಿನದಿಯಂ **ಸಪ್ಪಭಾಸಂ** ಪಭಾಯ ಸಹಿತಂ **ಸುದಸ್ಸನಂ** ಸುನ್ದರರೂಪಂ **ಪರಮೋಪಸಮೇ ಯುತ್ತಂ** ಉತ್ತಮೇ ಉಪಸಮೇ ಯುತ್ತಂ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಂ ವೀತರಾಗಂ ಅಹಂ ಅದ್ದಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿಸ್ವಾಹಂ ವಿಮ್ಹಿತಾಸಯೋ**ತಿ "ಏವರೂಪಂ ಭಯಾನಕಂ ಹಿಮವನ್ತಂ ಕಥಂ ಸಮ್ಪತ್ತೋ"ತಿ ವಿಮ್ಹಿತಅಜ್ಝಾಸಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಲುವಂ ತಸ್ಸ ಪಾದಾಸಿ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಅರಹತೋ ಅಹಂ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಆಲುವಕನ್ದಂ ಪಾದಾಸಿಂ ಆದರೇನ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ನವಮದಸಮಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವಾತಿ।

ಅಟ್ಠವೀಸತಿಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨೯. ಪಣ್ಣದಾಯಕವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ಪಣ್ಣದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

೧-೨. ಏಕೂನತಿಂಸತಿಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನೇ **ಪಣ್ಣಭೋಜನಭೋಜನೋ**ತಿ ಖೀರಪಣ್ಣಾದಿಭೋಜನಸ್ಸ ಭುಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ನಿಸಿನ್ನೋ **ಅಮ್ಹಿ** ಭವಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪವಿಟ್ಠಞ್ಚ ಮಂ ಸನ್ತ**ನ್ತಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ಉಪವಿಟ್ಠಂ ಸನ್ತಂ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಮಂ। **ಉಪಾಗಚ್ಛಿ ಮಹಾಇಸೀ**ತಿ ಮಹನ್ತೇ ಸೀಲಾದಿಖನ್ಧೇ ಏಸನತೋ ಮಹಾಇಸಿ। **ಲೋಕಪಜ್ಜೋತೋ** ಲೋಕಪದೀಪೋ **ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ** ಭಗವಾ ಉಪಗಚ್ಛಿ, ಮಮ ಸಮೀಪಂ ಅಗಮಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸನ್ಥರೇ**ತಿ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸನ್ಥರೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಖಾದನತ್ಥಾಯ ಸೇದಿತಂ **ಪಣ್ಣಂ** ಮಯಾ ದಿನ್ನನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೫-೭. ದುತಿಯಾಪದಾನೇ ಸಿನೇರುಸಮಸನ್ತೋಸೋ ಧರಣೀಸಮಸಾದಿಸೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಭಗವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ**ತಿ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವಿಸುಂ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಿಕ್ಖಾಯ ಮಮುಪಟ್ಠಿತೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾಯ "ಅಜ್ಜ ಮಮ ಯೋ ಕೋಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ದಾನಂ ದದಾತಿ, ತಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಸಮೀಪಂ ಉಪಟ್ಠಿತೋ ಸಮೀಪಮಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹರೀತಕಂ...ಪೇ॰... ಫಾರುಸಕಫಲಾನಿ ಚಾ**ತಿ ಏವಂ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಫಲಂ ಸಬ್ಬಲೋಕಾನುಕಮ್ಪಿನೋ ತಸ್ಸ **ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಮಹೇಸಿಸ್ಸ** ಮಯಾ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ ದಿನ್ನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧-೧೨. ತತಿಯಾಪದಾನೇ **ಸೀಹಂ ಯಥಾ ವನಚರ**ನ್ತಿ ವನೇ ಚರಮಾನಂ ಸೀಹರಾಜಂ ಇವ ಚರಮಾನಂ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ನಿಸಭಾಜಾನಿಯಂ ಯಥಾ**ತಿ ವಸಭೋ, ನಿಸಭೋ, ವಿಸಭೋ, ಆಸಭೋತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಗವಜೇಟ್ಠಕಾ। ತೇಸು ಗವಸತಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಕೋ ವಸಭೋ, ಗವಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಕೋ ನಿಸಭೋ, ಗವಸತಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಕೋ ವಿಸಭೋ, ಗವಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಆಸಭೋ। ಇಧ ಪನ ಆಸಭೋ "ನಿಸಭೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ, ಆಜಾನೀಯಂ ಅಭೀತಂ ನಿಚ್ಚಲಂ ಉಸಭರಾಜಂ ಇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಕುಧಂ ವಿಲಸನ್ತಂವಾ**ತಿ ಪುಪ್ಫಪಲ್ಲವೇಹಿ ಸೋಭಮಾನಂ ಕಕುಧರುಕ್ಖಂ ಇವ ನರಾಸಭಂ ನರಾನಂ ಆಸಭಂ ಉತ್ತಮಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸದ್ಧಾಯ ಸಮ್ಪಯುತ್ತತ್ತಾ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಚತುತ್ಥಾಪದಾನಾದೀನಿ ದಸಮಾವಸಾನಾನಿ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾನೇವಾತಿ।

ಏಕೂನತಿಂಸತಿಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩೦. ಚಿತಕಪೂಜಕವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ಚಿತಕಪೂಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

೧-೨. ತಿಂಸತಿಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನೇ **ಆಹುತಿಂ ಯಿಟ್ಠುಕಾಮೋಹ**ನ್ತಿ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕಾರೇತುಕಾಮೋ ಅಹಂ। **ನಾನಾಪುಪ್ಫಂ ಸಮಾನಯಿ**ನ್ತಿ ನಾನಾ ಅನೇಕವಿಧಂ ಚಮ್ಪಕಸಲಲಾದಿಪುಪ್ಫಂ ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಆನಯಿಂ, ರಾಸಿಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಿಖಿನೋ ಲೋಕಬನ್ಧುನೋ**ತಿ ಸಕಲಲೋಕತ್ತಯಬನ್ಧುಸ್ಸ ಞಾತಕಸ್ಸ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಚಿತಕಂ ಆಳಾಹನಚಿತಕಂ ದಾರುರಾಸಿಂ ಜಲನ್ತಂ ಆದಿತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಞ್ಚ ಮಯಾ ರಾಸೀಕತಂ ಪುಪ್ಫಂ **ಓಕಿರಿಂ** ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬-೭. ದುತಿಯಾಪದಾನೇ **ಅಜಿನುತ್ತರವಾಸನೋ**ತಿ ಅಜಿನಮಿಗಚಮ್ಮಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ನಿವಾಸಿನೋ ಅಚ್ಛಾದನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಭಿಞ್ಞಾ ಪಞ್ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ**ತಿ ಇದ್ಧಿವಿಧಾದಯೋ ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಪಞ್ಚ ಞಾಣಾನಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಉಪ್ಪಾದಿತಾ ನಿಪ್ಫಾದಿತಾ। **ಚನ್ದಸ್ಸ ಪರಿಮಜ್ಜಕೋ**ತಿ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಮಜ್ಜಕೋ, ಫುಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಲೋಕಪಜ್ಜೋತ**ನ್ತಿ ಸಕಲಲೋಕತ್ತಯೇ ಪದೀಪಸದಿಸಂ ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ **ಅಭಿಗತಂ** ವಿಸೇಸೇನ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ಆಗತಂ। **ದಿಸ್ವಾ ಪಾರಿಛತ್ತಕಪುಪ್ಫಾನೀ**ತಿ ದೇವಲೋಕತೋ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಮತ್ಥಕೇ ಛತ್ತಾಕಾರೇನ ಅಹಂ ಧಾರೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧-೧೩. ತತಿಯಾಪದಾನೇ **ಪುತ್ತೋ ಮಮ ಪಬ್ಬಜಿತೋ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ। **ಕಾಸಾಯವಸನೋ ತದಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇ ಕಾಸಾಯನಿವತ್ಥೋ , ನ ಬಾಹಿರಕಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ ಚ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತೋ**ತಿ ಸೋ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಚತೂಸು ಬುದ್ಧೇಸು ಸಾವಕಬುದ್ಧಭಾವಂ ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಪತ್ತೋ, ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಬ್ಬುತೋ ಲೋಕಪೂಜಿತೋ**ತಿ ಸಕಲಲೋಕೇಹಿ ಕತಸಕ್ಕಾರೋ ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಚಿನನ್ತೋ ಸಕಂ ಪುತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ತಸ್ಸ ಗತದೇಸಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಕಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಚಿನನ್ತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಅಗಮಂ, ಅನುಗತೋ ಅಸ್ಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಹನ್ತೇಹಿ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಾದೀಹಿ ಯುತ್ತತ್ತಾ ಮಹನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅರಹತೋ ಆದಹನಟ್ಠಾನೇ **ಚಿತಕಂ** ಚಿತಕಟ್ಠಾನಂ ಅಹಂ ಅಗಮಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಞ್ಜಲಿಂ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಆದಹನಟ್ಠಾನೇ ಅಞ್ಜಲಿಂ ದಸಙ್ಗುಲಿಸಮೋಧಾನಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಿರಸಿ ಕತ್ವಾ ಅಹಂ **ಚಿತಕಂ** ದಹನದಾರುರಾಸಿಂ **ವನ್ದಿತ್ವಾ** ಪಣಾಮಂ ಕತ್ವಾ **ಸೇತಚ್ಛತ್ತಞ್ಚ ಪಗ್ಗಯ್ಹಾ**ತಿ ನ ಕೇವಲಮೇವ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಧವಲಚ್ಛತ್ತಞ್ಚ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಹಂ **ಆರೋಪೇಸಿಂ** ಪತಿಟ್ಠಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭-೧೮. ಚತುತ್ಥಾಪದಾನೇ **ಅನುಗ್ಗತಮ್ಹಿ ಆದಿಚ್ಚೇ**ತಿ ಸೂರಿಯೇ ಅನುಗ್ಗತೇ ಅನುಟ್ಠಿತೇ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಸಾದೋ ವಿಪುಲೋ ಅಹೂ**ತಿ ರೋಗಪೀಳಿತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೋ ವಿಪುಲೋ ಅತಿರೇಕೋ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸರಣೇನ ಅಹು ಅಹೋಸಿ। ಮಹೇಸಿನೋ **ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಸ್ಸ** ಲೋಕಮ್ಹಿ **ಪಾತುಭಾವೋ** ಪಾಕಟಭಾವೋ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಘೋಸಮಸ್ಸೋಸಹಂ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಾತುಭಾವೇ ಸತಿ "ಅಹಂ ಗಿಲಾನೋ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಘೋಸಂ ಅಸ್ಸೋಸಿಂ। **ನ ಚ ಪಸ್ಸಾಮಿ ತಂ ಜಿನ**ನ್ತಿ ತಂ ಜಿತಪಞ್ಚಮಾರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಬಾಳ್ಹಗಿಲಾನತ್ತಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಸ್ಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮರಣಞ್ಚ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ**ತಿ ಮರಣಾಸನ್ನಕಾಲಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಆಸನ್ನಮರಣೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬುದ್ಧಸಞ್ಞಮನುಸ್ಸರಿ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧೋತಿನಾಮಂ ಅನುಸ್ಸರಿಂ, ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಂ ಮನಸಿ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೧-೨೩. ಪಞ್ಚಮಾಪದಾನೇ **ಆರಾಮದ್ವಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮಾ**ತಿ ಆರಾಮದ್ವಾರತೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಮನದ್ವಾರಮಗ್ಗೇಹಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗೋಸೀಸಂ ಸನ್ಥತಂ ಮಯಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಕ್ಖಮನದ್ವಾರಮಗ್ಗೇ "ಭಗವತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಪಾದಾ ಮಾ ಕದ್ದಮಂ ಅಕ್ಕಮನ್ತೂ"ತಿ ಅಕ್ಕಮನತ್ಥಾಯ ಗೋಸೀಸಟ್ಠಿಂ ಮಯಾ ಸನ್ಥರಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನುಭೋಮಿ ಸಕಂ ಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಗೋಸೀಸಅತ್ಥರಣಕಮ್ಮಸ್ಸ

ಬಲೇನ ಆಜಾನೀಯಾ ವಾತಜವಾ ಸಿನ್ಧವಾ ಸೀಘವಾಹನಾದೀನಿ ವಿಪಾಕಫಲಾನಿ ಅನುಭೋಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಹೋ ಕಾರಂ ಪರಮಕಾರನ್ತಿ ಸುಖೇತ್ತೇ** ಸಙ್ಘೇ ಮಯಾ ಸುಟ್ಠು ಕತಂ ಕಾರಂ ಅಪ್ಪಕಮ್ಪಿ ಕಿಚ್ಚಂ ಮಹಪ್ಫಲದಾನತೋ ಪರಮಕಾರಂ ಉತ್ತಮಕಿಚ್ಚಂ ಅಹೋ ವಿಮ್ಹಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾ ತಿಣದೋಸಾದಿವಿರಹಿತೇಸು ಖೇತ್ತೇಸು ವಪ್ಪಿತಂ ಸಾಲಿಬೀಜಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ದೇತಿ, ಏವಮೇವ ರಾಗದೋಸಾದಿದೋಸರಹಿತೇ ಪರಿಸುದ್ಧಕಾಯವಚೀಸಮಾಚಾರೇ ಸಙ್ಘಖೇತ್ತೇ ಗೋಸೀಸಅತ್ಥರಣಕಮ್ಮಂ ಮಯಾ ಕತಂ, ಇದಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ದೇತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ನ ಅಞ್ಞಂ ಕಲಮಗ್ಘತೀತಿ** ಅಞ್ಞಂ ಬಾಹಿರಸಾಸನೇ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ಸಙ್ಘೇ **ಕತಸ್ಸ ಕಾರಸ್ಸ** ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಸ್ಸ ಕಲಂ ಸೋಳಸಿಂ ಕಲಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ನ ಅಗ್ಘತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಛಟ್ಠಸತ್ತಮಟ್ಠಮನವಮದಸಮಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವಾತಿ।

ತಿಂಸತಿಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩೧. ಪದುಮಕೇಸರವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ಪದುಮಕೇಸರಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

೧-೨. ಏಕತಿಂಸತಿಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನೇ **ಇಸಿಸಙ್ಘೇ ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಬೋಧಿಸಮ್ಭಾರಪೂರಣಕಾಲೇ ಇಸಿಸಙ್ಘೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಇಸಿಸಮೂಹೇ ತೇಸಂ ಸಮೀಪೇ ಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತೇ ಮಾತಙ್ಗಹತ್ಥಿಕುಲೇ ವಾರಣೋ ಚಣ್ಡಹತ್ಥೀ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಮನುಸ್ಸಾದಯೋ ವಾರೇತೀತಿ **ವಾರಣೋ,** ಅಥ ವಾ ವಾಚಾಯ ರವತಿ ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ನದತೀತಿ **ವಾರಣೋ**। **ಮಹೇಸೀನಂ ಪಸಾದೇನಾ**ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಮಹೇಸೀನಂ ಪಸಾದೇನ। **ಪಚ್ಚೇಕಜಿನಸೇಟ್ಠೇಸು, ಧುತರಾಗೇಸು ತಾದಿಸೂ**ತಿ ಲೋಕಧಮ್ಮೇಹಿ ನಿಚ್ಚಲೇಸು ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಸು **ಪದ್ಮಕೇಸರಂ** ಪದುಮರೇಣುಂ **ಓಕಿರಿಂ** ಅವಸಿಞ್ಚಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ದುತಿಯತತಿಯಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನಿ।

೧೩-೧೯. ಚತುತ್ಥಾಪದಾನೇ **ಮಹಾಬೋಧಿಮಹೋ ಅಹೂ**ತಿ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಚತುಮಗ್ಗಞಾಣಾಧಾರಭಾವತೋ "ಬೋಧೀ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಪೂಜಾ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರುಕ್ಖಟ್ಠಸ್ಸೇವ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ**ತಿ ಅಸ್ಸ ಬೋಧಿಪೂಜಾಸಮಯೇ ಸನ್ನಿಪತಿತಸ್ಸ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕಜೇಟ್ಠೋ ನರಾಸಭೋ ರುಕ್ಖಟ್ಠೋ ಇವ ರುಕ್ಖೇ ಠಿತೋ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಗವಾ ತಮ್ಹಿ ಸಮಯೇ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಬೋಧಿಪೂಜಾಕರಣಕಾಲೇ ಭಗವಾ **ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪುರಕ್ಖತೋ** ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಪರಿವುತೋ। **ವಾಚಾಸಭಿಮುದೀರಯ**ನ್ತಿ ಮುದುಸಿಲಿಟ್ಠಮಧುರಉತ್ತಮಘೋಸಂ ಉದೀರಯಂ ಕಥಯನ್ತೋ ನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತೋ ಚತುಸಚ್ಚಂ ಪಕಾಸೇಸಿ, ದೇಸೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಚ ದೇಸೇನ್ತೋ**ತಿ ವೇನೇಯ್ಯಪುಗ್ಗಲಜ್ಝಾಸಯಾನುರೂಪೇನ ದೇಸೇನ್ತೋ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಚ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಚ ದೇಸಯೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದೋ**ತಿ ರಾಗೋ ಛದನಂ, ದೋಸೋ ಛದನಂ, ಮೋಹೋ ಛದನಂ, ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ಛದನಾ"ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತಾ ಛದನಾ ವಿವಟಾ ಉಗ್ಘಾಟಿತಾ ವಿದ್ಧಂಸಿತಾ ಅನೇನಾತಿ ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದೋ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ತಂ ಮಹಾಜನಂ ದೇಸನಾವಸೇನ **ನಿಬ್ಬಾಪೇಸಿ** ಪರಿಳಾಹಂ ವೂಪಸಮೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಸಾಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾನಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ।

೨೦. ಪಞ್ಚಮಾಪದಾನೇ **ಫಲಹತ್ಥೋ ಅಪೇಕ್ಖವಾ**ತಿ ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಧುರಾನಿ ಫಲಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಪೇಕ್ಖವಾ ಅತುರಿತೋ ಸಣಿಕಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಗಞ್ಛಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಛಟ್ಠಸತ್ತಮಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವ।

೪೦. ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನೇ **ನಿಟ್ಠಿತೇ ನವಕಮ್ಮೇ ಚಾ**ತಿ ಸೀಮಾಯ ನವಕಮ್ಮೇ ನಿಟ್ಠಂ ಗತೇ ಸತಿ। **ಅನುಲೇಪಮದಾಸಹ**ನ್ತಿ ಅನುಪಚ್ಛಾ ಸುಧಾಲೇಪಂ ಅದಾಸಿಂ, ಸುಧಾಯ ಲೇಪಾಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ನವಮದಸಮಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನಿಯೇವಾತಿ।

ಏಕತಿಂಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩೨. ಆರಕ್ಖದಾಯಕವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ಆರಕ್ಖದಾಯಕತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ಬಾತ್ತಿಂಸತಿಮವಗ್ಗೇ ಪಠಮದುತಿಯತತಿಯಾಪದಾನಾನಿ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾನೇವ।

೧೮. ಚತುತ್ಥಾಪದಾನೇ **ಜಲಜಗ್ಗೇಹಿ ಓಕಿರಿ**ನ್ತಿ ಜಲಜೇಹಿ ಉತ್ತಮೇಹಿ ಉಪ್ಪಲಪದುಮಾದೀಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಓಕಿರಿಂ ಪೂಜೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪಞ್ಚಮಾಪದಾನಂ ಉತ್ತಾನಮೇವ।

೨೮-೨೭. ಛಟ್ಠಾಪದಾನೇ **ಚೇತಿಯಂ ಉತ್ತಮಂ ನಾಮ, ಸಿಖಿನೋ ಲೋಕಬನ್ಧುನೋ**ತಿ ಸಕಲಲೋಕತ್ತಯಸ್ಸ ಬನ್ಧುನೋ ಞಾತಕಸ್ಸ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉತ್ತಮಂ ಚೇತಿಯಂ। **ಇರೀಣೇ** ಜನಸಞ್ಚರವಿರಹಿತೇ **ವನೇ** ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕೋಲಾಹಲವಿರಹಿತೇ ಮಹಾಅರಞ್ಞೇ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಅನ್ಧಾಹಿಣ್ಡಾಮಹಂ ತದಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ವನೇ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಭಾವೇನ ಅನ್ಧೋ, ನ ಚಕ್ಖುನಾ ಅನ್ಧೋ, ಅಹಂ ಆಹಿಣ್ಡಾಮಿ ಮಗ್ಗಂ ಪರಿಯೇಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪವನಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇನಾ**ತಿ ಮಹಾವನತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇನ ಮಯಾ **ಸೀಹಾಸನಂ** ಉತ್ತಮಾಸನಂ, ಸೀಹಸ್ಸ ವಾ ಭಗವತೋ ಆಸನಂ ದಿಟ್ಠನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಂಸಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ಸಿರಸಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಠಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸನ್ಥವಿಂ ಲೋಕನಾಯಕ**ನ್ತಿ ಸಕಲಲೋಕತ್ತಯನಯಂ ತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಾಪೇನ್ತಂ ಥೋಮಿತಂ ಥುತಿಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೪. ಸತ್ತಮಾಪದಾನೇ **ಸುದಸ್ಸನೋ ಮಹಾವೀರೋ**ತಿ ಸುನ್ದರದಸ್ಸನೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಸರೀರತ್ತಾ ಮನೋಹರದಸ್ಸನೋ ಮಹಾವೀರಿಯೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಭಗವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ವಸತಿಘರಮುತ್ತಮೇ**ತಿ ಉತ್ತಮೇ ವಿಹಾರೇ ವಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಟ್ಠಮನವಮದಸಮಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವಾತಿ।

ಬಾತ್ತಿಂಸತಿಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩೩. ಉಮಾಪುಪ್ಫಿಯವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ಉಮಾಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ತೇತ್ತಿಂಸತಿಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮದುತಿಯತತಿಯಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಛಟ್ಠಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನಿಯೇವ।

೫೫. ಸತ್ತಮಾಪದಾನೇ **ಸಮಯಂ ಅಗಮಾಸಹ**ನ್ತಿ ಸಮೂಹಂ ಸಮಾಗಮಟ್ಠಾನಂ ಅಹಂ ಅಗಮಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೨. **ಅಬ್ಬುದನಿರಬ್ಬುದಾನೀ**ತಿ ‘‘ಪಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸತಂ ಅಬ್ಬುದಂ, ಅಬ್ಬುದಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸತಂ ನಿರಬ್ಬುದ’’ನ್ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಆಯುನಾ ಅಬ್ಬುದನಿರಬ್ಬುದಾನಿ ಗತಮಹಾಆಯುವನ್ತಾ **ಮನುಜಾಧಿಪಾ** ಚಕ್ಕವತ್ತಿನೋ ಖತ್ತಿಯಾ ಅಟ್ಠ ಅಟ್ಠ ಹುತ್ವಾ ಕಪ್ಪಾನಂ ಪಞ್ಚವೀಸಸಹಸ್ಸಮ್ಹಿ **ಆಸಿಂಸು** ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಟ್ಠಮನವಮದಸಮಾಪದಾನಾನಿ ಪಾಕಟಾನೇವಾತಿ।

ತೇತ್ತಿಂಸತಿಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩೪-೩೮. ಗನ್ಧೋದಕಾದಿವಗ್ಗೋ

೧-೫೦. ಗನ್ಧಧೂಪಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ಚತುತಿಂಸತಿಮವಗ್ಗಪಞ್ಚತಿಂಸತಿಮವಗ್ಗಛತ್ತಿಂಸತಿಮವಗ್ಗಸತ್ತತಿಂಸತಿಮವಗ್ಗಅಟ್ಠತಿಂಸತಿಮವಗ್ಗಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾಯೇವ।

ಏಕೂನಚತ್ತಾಲೀಸಮವಗ್ಗೇಪಿ ಪಠಮಾಪದಾನಾದೀನಿ ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನನ್ತಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವಾತಿ।

೩೯. ಅವಟಫಲವಗ್ಗೋ

೯. ಸೋಣಕೋಟಿವೀಸತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನವಮಾಪದಾನೇ ಪನ **ವಿಪಸ್ಸಿನೋ ಪಾವಚನೇ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೋಣಸ್ಸ ಕೋಟಿವೀಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಮಹಾವಿಭವೇ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಹುತ್ವಾ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಭಗವತೋ ಚಙ್ಕಮನಟ್ಠಾನೇ ಸುಧಾಯ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಏಕಞ್ಚ ಲೇಣಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ನಾನಾವಿರಾಗವತ್ಥೇಹಿ ಲೇಣಭೂಮಿಯಾ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ವಿತಾನಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಣಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಕುಸಲಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲೇ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತಿ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕರಿತ್ವಾ ವಸನ್ತಂ ಏಕಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ತೇಮಾಸಂ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ವುಟ್ಠವಸ್ಸೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಗನ್ಧಮಾದನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋಪಿ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯಾವಜೀವಂ ತತ್ಥ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಚಮ್ಪಾನಗರೇ ಅಗ್ಗಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಮಹಾಭೋಗಕ್ಖನ್ಧೋ ಅಭಿವಡ್ಢಿ। ತಸ್ಸ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮನದಿವಸೇ ಸಕಲನಗರೇ ಮಹಾಲಾಭಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕರತ್ತಕಮ್ಬಲಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಸುಖುಮಾಲತರೋ ಚ ಅತ್ತಭಾವೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇನಸ್ಸ **ಸೋಣೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ ಅಭಿವಡ್ಢಿ। ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಪಾದತಲಾನಿ ಬನ್ಧುಜೀವಕಪುಪ್ಫವಣ್ಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ತೇಸಂ ಸತವಾರಂ ವಿಹತಕಪ್ಪಾಸಂ ವಿಯ ಮುದುಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಪಾದತಲೇಸು ಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾವಟ್ಟವಣ್ಣಲೋಮಾನಿ ಜಾಯಿಂಸು। ವಯಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೇ ತಯೋ ಪಾಸಾದೇ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸೋ ತತ್ಥ ಮಹತಿಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ದೇವಕುಮಾರೋ ವಿಯ ಪಟಿವಸತಿ।

ಅಥ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೇ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತೇ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪಿತೋ ತೇಹಿ ಅಸೀತಿಯಾ ಗಾಮಿಕಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜಗಹಂ ಆಗತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜನಸಂಸಗ್ಗಪರಿಹರಣತ್ಥಂ ಸೀತವನೇ ವಿಹಾಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೋ "ಮಮ ಸರೀರಂ ಸುಖುಮಾಲಂ, ನ ಚ ಸಕ್ಕಾ ಸುಖೇನೇವ ಸುಖಂ ಅಧಿಗನ್ತುಂ, ಕಾಯಂ ಕಿಲಮೇತ್ವಾಪಿ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಠಾನಚಙ್ಕಮಮೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಪಧಾನಮನುಯುಞ್ಜನ್ತೋ ಪಾದತಲೇಸು ಫೋಟೇಸು ಉಟ್ಠಿತೇಸುಪಿ ವೇದನಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ದಳ್ಹಂ ವೀರಿಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅಚ್ಚಾರದ್ಧವೀರಿಯತಾಯ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ಏವಂ ಅಹಂ ವಾಯಮನ್ತೋಪಿ ಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ, ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿತ್ವಾ ಭೋಗೇ ಚ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ಪುಞ್ಞಾನಿ ಚ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಞತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ವೀಣೋಪಮೋವಾದೇನ (ಮಹಾವ॰ ೨೪೩) ಓವದಿತ್ವಾ ವೀರಿಯಸಮತಾಯೋಜನವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಗಿಜ್ಝಕೂಟಂ ಗತೋ। ಸೋಣೋಪಿ ಖೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಾ ಓವಾದಂ ಲಭಿತ್ವಾ ವೀರಿಯಸಮತಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಾಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

೪೯. ಸೋ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ವಿಪಸ್ಸಿನೋ ಪಾವಚನೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ವಿಪಸ್ಸೀ**ತಿ ವಿಸೇಸೇನ, ವಿವಿಧಂ ವಾ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಿಪಸ್ಸೀ। **ಪಾವಚನೇ**ತಿ ಪಕಾರೇನ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಪಾವಚನಂ, ಪಿಟಕತ್ತಯಂ। ತಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸಿನೋ ತಸ್ಮಿಂ ಪಾವಚನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಲೇಣ**ನ್ತಿ ಲಿನನ್ತೇ ನಿಲೀಯನ್ತೇ ಏತ್ಥಾತಿ ಲೇಣಂ ವಿಹಾರಂ। **ಬನ್ಧುಮಾರಾಜಧಾನಿಯಾ**ತಿ ಬನ್ಧನ್ತಿ ಕುಲಪರಮ್ಪರಾಯ ವಸೇನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಬಜ್ಝನ್ತೀತಿ ಬನ್ಧೂ, ಞಾತಕಾ। ತೇ ಏತ್ಥ ಪಟಿವಸನ್ತೀತಿ ಬನ್ಧುಮಾ, ಬನ್ಧು ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ವಾ ಬನ್ಧುಮಾ। ರಾಜೂನಂ ವಸನಟ್ಠಾನನ್ತಿ ರಾಜಧಾನೀ, ಬನ್ಧುಮಾ ಚ ಸಾ ರಾಜಧಾನೀ ಚೇತಿ ಬನ್ಧುಮಾರಾಜಧಾನೀ, ತಸ್ಸಾ ಬನ್ಧುಮಾರಾಜಧಾನಿಯಾ, ಲೇಣಂ ಮಯಾ ಕತನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಸೋಣಕೋಟಿವೀಸತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಪಿಲೋತಿಕಬುದ್ಧಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

೬೪. ದಸಮಾಪದಾನೇ **ಅನೋತತ್ತಸರಾಸನ್ನೇ**ತಿ ಪಬ್ಬತಕೂಟೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನತ್ತಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಸನ್ತಾಪೇಹಿ ಓತತ್ತಂ ಉಣ್ಹಂ ಉದಕಂ ಏತ್ಥ ನತ್ಥೀತಿ ಅನೋತತ್ತೋ। ಸರನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಪಭವನ್ತಿ ಸನ್ದನ್ತಿ ಏತಸ್ಮಾ ಮಹಾನದಿಯೋತಿ ಸರೋ। ಸೀಹಮುಖಾದೀಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ಮಹಾನದಿಯೋ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತನಿಕ್ಖನ್ತದಿಸಾಭಾಗೇನ ಸರನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅನೋತತ್ತೋ ಚ ಸೋ ಸರೋ ಚಾತಿ ಅನೋತತ್ತಸರೋ । ತಸ್ಸ ಆಸನ್ನಂ ಸಮೀಪಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಅನೋತತ್ತಸರಾಸನ್ನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಅನೋತತ್ತಸರಾಸನ್ನೇ, ಸಮೀಪೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರಮಣೀಯೇ**ತಿ ದೇವದಾನವಗನ್ಧಬ್ಬಕಿನ್ನರೋರಗಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ರಮಿತಬ್ಬಂ ಅಲ್ಲೀಯಿತಬ್ಬನ್ತಿ ರಮಣೀಯಂ, ತಸ್ಮಿಂ ರಮಣೀಯೇ। **ಸಿಲಾತಲೇ**ತಿ ಏಕಗ್ಘನಪಬ್ಬತಸಿಲಾತಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಾನಾರತನಪಜ್ಜೋತೇ**ತಿ ಪದುಮರಾಗವೇಳುರಿಯಾದಿನಾನಾಅನೇಕೇಹಿ ರತನೇಹಿ ಪಜ್ಜೋತೇ ಪಕಾರೇನ ಜೋತಮಾನೇ। **ನಾನಾಗನ್ಧವನನ್ತರೇ**ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಚನ್ದನಾಗರುಕಪ್ಪೂರತಮಾಲತಿಲಕಾಸೋಕನಾಗಪುನ್ನಾಗಕೇತಕಾದೀಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಸುಗನ್ಧಪುಪ್ಫೇಹಿ ಗಹನೀಭೂತವನನ್ತರೇ ಸಿಲಾತಲೇತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೫. ಗುಣಮಹನ್ತತಾಯ ಸಙ್ಖ್ಯಾಮಹನ್ತತಾಯ ಚ **ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ, ಪರೇತೋ** ಪರಿವುತೋ **ಲೋಕನಾಯಕೋ** ಲೋಕತ್ತಯಸಾಮಿಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ತತ್ಥ ಸಿಲಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ **ಬ್ಯಾಕರೀ** ವಿಸೇಸೇನ ಪಾಕಟಮಕಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಹೇಟ್ಠಾ ಬುದ್ಧಾಪದಾನೇ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೧.೧.೧ ಆದಯೋ) ವುತ್ತತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥತ್ತಾ ಚ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ। ಬುದ್ಧಾಪದಾನೇ ಅನ್ತೋಗಧಮ್ಪಿ ಇಧಾಪದಾನೇ ಕುಸಲಾಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಸಂಸೂಚಕತ್ತಾ ವಗ್ಗಸಙ್ಗಹವಸೇನ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರಾ ಸಙ್ಗಾಯಿಂಸೂತಿ।

ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಪಿಲೋತಿಕಬುದ್ಧಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಏಕೂನಚತ್ತಾಲೀಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪೦. ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛವಗ್ಗೋ

೧. ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಚತ್ತಾಲೀಸಮವಗ್ಗೇ ಅಪದಾನೇ **ನಗರೇ ಹಂಸವತಿಯಾ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ದೋವಾರಿಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಕೋಟಿಸನ್ನಿಚಿತಧನರಾಸಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ರಹೋ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಇಮಂ ಸಬ್ಬಧನಂ ಮಯಾ ಸಮ್ಮಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರದಾನಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಛತ್ತಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪರಿಭೋಗಪರಿಕ್ಖಾರಾನಿಪಿ ಸತಸಹಸ್ಸವಸೇನ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪದುಮುತ್ತರಂ ಭಗವನ್ತಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಏವಂ ಸತ್ತಾಹಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾನದಿವಸೇ ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಛ ಕಾಮಾವಚರೇ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಆದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ಗೋತ್ತವಸೇನ **ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ।

೧. ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಉದಾನವಸೇನ ತಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಗರೇ ಹಂಸವತಿಯಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋವ। **ಆಸಿಂ ದೋವಾರಿಕೋ ಅಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ರಞ್ಞೋ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ದ್ವಾರಪಾಲಕೋ ಆಸಿಂ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಕ್ಖೋಭಂ ಅಮಿತಂ ಭೋಗ**ನ್ತಿ ರಞ್ಞೋ ವಲ್ಲಭತ್ತಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಖೋಭೇತುಂ ಚಾಲೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಂ ಅಮಿತಂ ಅಪರಿಮಾಣಭೋಗಂ ಧನಂ ಮಮ ಘರೇ **ಸನ್ನಿಚಿತಂ** ರಾಸೀಕತಂ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩. ಬಹೂ ಮೇಧಿಗತಾ ಭೋಗಾತಿ ಅನೇಕಾ ಭೋಗಾ ಮೇ ಮಯಾ ಅಧಿಗತಾ ಪತ್ತಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾತಿ ಅತ್ಥೋ । ಸತ್ಥವಾಸಿಆದೀನಂ ಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ ನಾಮಾನಿ ನಯಾನುಯೋಗೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾನಿ। ಪರಿಕ್ಖಾರದಾನಾನಿಸಂಸಾನಿ ಚ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾನೇವಾತಿ।

ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ದುತಿಯತತಿಯಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವಾತಿ।

೬. ಬಾಕುಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಛಟ್ಠಾಪದಾನೇ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಕಂ ಬಾಕುಲತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಂ ಕಿರ ಥೇರೋ ಅತೀತೇ ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಸ್ಸ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಾರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ಸಮ್ಪರಾಯಿಕತ್ಥಂ ಗವೇಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತೀನಂ ಲಾಭೀ ಹುತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೋ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಸತ್ಥು ವಾತಾಬಾಧೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅರಞ್ಞತೋ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಆನೇತ್ವಾ ತಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ತಂ ಪುಞ್ಞಂ ಆರೋಗ್ಯತ್ಥಾಯ ಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ

ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಪ್ಪಾಬಾಧಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಂ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಆಕಙ್ಖನ್ತೋ ಪಣಿಧಾನಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಉಪಚಿನಿತ್ವಾ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಬನ್ಧುಮತೀನಗರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ತತ್ಥ ಸಾರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಾಲಾಭೀ ಹುತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ವಸನ್ತೋ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ತಿಣಪುಪ್ಫಕರೋಗೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ತಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತೋ ಏಕನವುತಿಕಪ್ಪೇ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಏಕಂ ಜಿಣ್ಣಂ ವಿನಸ್ಸಮಾನಂ ಮಹಾವಿಹಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ಉಪೋಸಥಾಗಾರಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ಆವಸಥಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸೋ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಧಾತೀಹಿ ಅರೋಗಭಾವಾಯ ಯಮುನಾಯಂ ನ್ಹಾಪಿಯಮಾನೋ ತಾಸಂ ಹತ್ಥತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛೇನ ಗಿಲಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ಕೇವಟ್ಟಾ ತಂ ಮಚ್ಛಂ ಜಾಲಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾಯ ವಿಕ್ಕಿಣಿಂಸು। ಸಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಫಾಲಯಮಾನಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಪುಞ್ಞಫಲೇನ ಅರೋಗಂ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೋಸೇಸಿ। ಸೋ ಜನಕೇಹಿ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತೋ, ದೇಥ ನೋ ಪುತ್ತ"ನ್ತಿ ಅನುಯೋಗೇ ಕತೇ ರಞ್ಞಾ "ಉಭಯೇಸಮ್ಪಿ ಸಾಧಾರಣೋ ಹೋತೂ"ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಕುಲಾನಂ ದಾಯಾದಭಾವೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕತ್ವಾ ಠಪಿತತ್ತಾ **ಬಾಕುಲೋ**ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ದ್ವೀಸು ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇಸು ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಛಮಾಸಂ ಛಮಾಸಂ ವಸತಿ। ತೇ ಅತ್ತನೋ ವಾರೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ನಾವಾಸಙ್ಘಾಟಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತತ್ಥೂಪರಿ ರತನಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕತೂರಿಯೇ ನಿಪ್ಫಾದೇತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಉಭಯನಗರಮಜ್ಝಟ್ಠಾನಂ ಗಙ್ಗಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಪರಸೇಟ್ಠಿಮನುಸ್ಸಾಪಿ ಏವಮೇವ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ತತ್ಥ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಸೋ ಏವಂ ವಡ್ಢಮಾನೋ ಆಸೀತಿಕೋ ಹುತ್ವಾ **ಉಭಯಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ। ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ವಾಯಮನ್ತೋ ಅಟ್ಠಮೇ ದಿವಸೇ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೩೮೯. ಸೋ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋವ। ಅಪದಾನಪಾಳಿಅತ್ಥೋಪಿ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋವ। ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖೇನ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಸತಾಯುಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀತಿ।

ಬಾಕುಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಗಿರಿಮಾನನ್ದತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸತ್ತಮಾಪದಾನೇ **ಭರಿಯಾ ಮೇ ಕಾಲಙ್ಕತಾ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಗಿರಿಮಾನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾಯ ಚ ಪುತ್ತೇ ಚ ಕಾಲಙ್ಕತೇ ಸೋಕಸಲ್ಲಸಮಪ್ಪಿತೋ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನೋ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ವಿಹಾಸಿ। ತದಾ ಸುಮೇಧೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಸೋಕಸಲ್ಲಂ ಅಬ್ಬೂಳ್ಹೇಸಿ । ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸುಗನ್ಧಪುಪ್ಫೇಹಿ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಿರಸಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಭಿತ್ಥವಿ।

ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯತ್ಥ ಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ರಾಜಗಹೇ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞೋ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, **ಗಿರಿಮಾನನ್ದೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ರಾಜಗಹಾಗಮನೇ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕತಿಪಯಂ ದಿವಸಂ ಗಾಮಕಾವಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತುಂ ರಾಜಗಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಮಹಾರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಇಧೇವ, ಭನ್ತೇ, ವಸಥ, ಅಹಂ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಹಾಮೀ"ತಿ ಸಮ್ಪವಾರೇತ್ವಾ ಗತೋಪಿ ಬಹುಕಿಚ್ಚತ್ತಾ ತಂ ನ ಸರಿ। "ಥೇರೋ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇಯೇವ ವಸತೀ"ತಿ। ದೇವತಾ ಥೇರಸ್ಸ ತೇಮನಭಯೇನ ವಸ್ಸಧಾರಂ ವಾರೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಅವಸ್ಸನಕಾರಣಂ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಞತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಕುಟಿಕಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ಕುಟಿಕಾಯಂ ವಸನ್ತೋ ಸೇನಾಸನಸಪ್ಪಾಯಲಾಭೇನ ಚಿತ್ತಸಮಾಧಾನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ವೀರಿಯಸಮತಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಾಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೪೧೯. ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಭರಿಯಾ ಮೇ ಕಾಲಙ್ಕತಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಭಗವತೋ ನಿವೇದನಞ್ಚ ಭಗವತಾ ಕತಾನುಸಾಸನಞ್ಚ ಮಗ್ಗಂ ಫಲಾಧಿಗಮಾಪದಾನಞ್ಚ ಪಾಠಾನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಗಿರಿಮಾನನ್ದತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಅಟ್ಠಮನವಮದಸಮಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾನೇವಾತಿ।

ಚತ್ತಾಲೀಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪೧. ಮೇತ್ತೇಯ್ಯವಗ್ಗೋ

೧. ತಿಸ್ಸಮೇತ್ತೇಯ್ಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

೧. ಏಕಚತ್ತಾಲೀಸಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನೇ **ಪಬ್ಭಾರಕೂಟಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾ**ತಿಆದಿಕಂ ತಿಸ್ಸಮೇತ್ತೇಯ್ಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ತತ್ಥ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಜಿನಚಮ್ಮಂ ನಿಸೀದನತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಮೇವ ನಾನಂ। ಸೇಸಂ ಅಪದಾನಪಾಳಿಯಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

೨. ಪುಣ್ಣಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

೨೯. ದುತಿಯಾಪದಾನೇ **ಪಬ್ಭಾರಕೂಟಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪುಣ್ಣಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ತತ್ಥ ಹಿಮವನ್ತೇ ಯಕ್ಖಸೇನಾಪತಿ ಹುತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಆಳಹನಕರಣಮೇವ ನಾನತ್ತಂ। ಸೇಸಂ ಪಾಠಾನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೪೫. ತತಿಯಾಪದಾನೇ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮೇತ್ತಗುತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ತತ್ಥ ಹಿಮವನ್ತಸಮೀಪೇ ಅಸೋಕಪಬ್ಬತೇ ಸೋ ತಾಪಸೋ ಹುತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ವಸನ್ತೋ ಸುಮೇಧಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿಪೂರಣಂ ವಿಸೇಸೋ। ಸೇಸಂ ಪುಞ್ಞಫಲಾನಿ ಚ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾನೇವ। ಅಪದಾನಗಾಥಾನಂ ಅತ್ಥೋ ಚ ಪಾಕಟೋಯೇವ।

೭೨. ಚತುತ್ಥಾಪದಾನೇ **ಗಙ್ಗಾ ಭಾಗೀರಥೀ ನಾಮಾ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಧೋತಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ತತ್ರಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹುತ್ವಾ ಭಾಗೀರಥೀಗಙ್ಗಾಯ ತರಮಾನೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸೇತುಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದಿತಭಾವೋಯೇವ ವಿಸೇಸೋ। ಪುಞ್ಞಫಲಪರಿದೀಪನಗಾಥಾನಂ ಅತ್ಥೋ ನಯಾನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋವ।

೧೦೦. ಪಞ್ಚಮಾಪದಾನೇ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪಸಿವತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ಪದುಮುತ್ತರಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಿಣಸನ್ಥರಂ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಲಪುಪ್ಫಪೂಜಂ ಅಕಾಸೀತಿ ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ, ಸೇಸಮುತ್ತಾನಮೇವ।

೧೬೧. ಛಟ್ಠಾಪದಾನೇ **ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಪುರೇ ಆಸಿ**ನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನನ್ದಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಂ ಕಿರ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕರವಿಕಸಕುಣೋ ಹುತ್ವಾ ಮಧುರಕೂಜಿತಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಮಯೂರೋ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಸನಗುಹಾದ್ವಾರೇ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ದಿವಸಸ್ಸ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಮಧುರೇನ ವಸ್ಸಿತಂ ವಸ್ಸಿ। ಏವಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ **ನನ್ದಕೋ**ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಪುರೇ ಆಸಿ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮಣ್ಡಪಂ ಕತ್ವಾ ಪದುಮಪುಪ್ಫೇಹಿ ಛದನಮೇವ ವಿಸೇಸೋ।

೧೮೩. ಸತ್ತಮಾಪದಾನೇ **ಪಬ್ಭಾರಕೂಟಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಹೇಮಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ತತ್ಥಾಪಿ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸನ್ತೋ ಪಿಯದಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಗತಂ ದಿಸ್ವಾ ರತನಮಯಂ ಪೀಠಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಕುಮ್ಭಮತ್ತಂ ಜಮ್ಬುಫಲಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದತ್ಥಾಯ ತಂ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಏತ್ತಕಮೇವ ವಿಸೇಸೋ।

೧೮೪. ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನೇ **ರಾಜಾಸಿ ವಿಜಯೋ ನಾಮಾ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ತೋದೇಯ್ಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ತತ್ಥ **ರಾಜಾಸಿ ವಿಜಯೋ ನಾಮಾ**ತಿ ದಹರಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಮೇಸು ಜಿನತೋ, ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂಹಿ ಜನಂ ರಞ್ಜನತೋ ಅಲ್ಲೀಯನತೋ ವಿಜಯೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೇತುಮತೀಪುರುತ್ತಮೇ**ತಿ ಕೇತು ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಧಜಪಟಾಕಾ। ಅಥ ವಾ ನಗರಸೋಭನತ್ಥಾಯ ನಗರಮಜ್ಝೇ ಉಸ್ಸಾಪಿತರತನತೋರಣಾನಿ, ತೇ ಕೇತೂ ನಿಚ್ಚಂ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾ ಸೋಭಯಮಾನಾ ಅಸ್ಸಾ ಅತ್ಥೀತಿ ಕೇತುಮತೀ। ಪೂರೇತಿ ಧನಧಞ್ಞೇಹಿ ಸಬ್ಬಜನಾನಂ ಮನನ್ತಿ ಪುರಂ। ಕೇತುಮತೀ ಚ ಸಾ ಪುರಞ್ಚ ಸೇಟ್ಠಟ್ಠೇನ ಉತ್ತಮಞ್ಚಾತಿ ಕೇತುಮತೀಪುರುತ್ತಮಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಕೇತುಮತೀಪುರುತ್ತಮೇ। **ಸೂರೋ ವಿಕ್ಕಮಸಮ್ಪನ್ನೋ**ತಿ ಅಭೀತೋ ವೀರಿಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಿಜಯೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಜ್ಝಾವಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇತ್ಥಂ ಭೂತಂ ಪುರಞ್ಚ ಸಬ್ಬವತ್ಥುವಾಹನಞ್ಚ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ಸುಮೇಧಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಚನ್ದನೇನ ಪೂಜಾಕರಣಮೇವ ವಿಸೇಸೋ।

೧೮೫. ನವಮಾಪದಾನೇ **ನಗರೇ ಹಂಸವತಿಯಾ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಜತುಕಣ್ಣಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ । ತತ್ಥ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಾಸಾದೇ ವಸನಭಾವೋ ಚ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಙ್ಗೀ ಹುತ್ವಾ ವಸನಭಾವೋ ಚ ಸಬ್ಬದೇಸವಾಸೀನಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪವಿಞ್ಞೂನಞ್ಚ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸೇವನಭಾವೋ ಚ ವಿಸೇಸೋ।

೩೩೦. ದಸಮಾಪದಾನೇ **ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉದೇನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ತತ್ಥ ಹಿಮವನ್ತಸಮೀಪೇ ಪದುಮಪಬ್ಬತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಸನ್ತೇನ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪದುಮಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜಿತಭಾವೋವ ವಿಸೇಸೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಏಕಚತ್ತಾಲೀಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪೨. ಭದ್ದಾಲಿವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ಭದ್ದಾಲಿತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ಬಾಚತ್ತಾಲೀಸಮವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನಞ್ಚ ದುತಿಯಾಪದಾನಞ್ಚ ತತಿಯಾಪದಾನಞ್ಚ ನಯಾನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೧೦೯. ಚತುತ್ಥಾಪದಾನೇ **ನಗರೇ ಬನ್ಧುಮತಿಯಾ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಧುಮಂಸದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ತತ್ಥ **ಸೂಕರಿಕೋ**ತಿ ಸೂಕರಮಂಸಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತೋ। **ಉಕ್ಕೋಟಕಂ ರನ್ಧಯಿತ್ವಾ**ತಿ ಪಿಹಕಪಪ್ಫಾಸಮಂಸಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಮಧುಮಂಸಮ್ಹಿ **ಓಕಿರಿಂ** ಪಕ್ಖಿಪಿಂ। ತೇನ ಮಂಸೇನ ಪತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದತ್ವಾ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ನಾಗಪಲ್ಲವತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಞ್ಚಮಾಪದಾನಮ್ಪಿ ಏಕದೀಪಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಛಟ್ಠಾಪದಾನಮ್ಪಿ ಉಚ್ಛಙ್ಗಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸತ್ತಮಾಪದಾನಮ್ಪಿ ಯಾಗುದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನಮ್ಪಿ ಪತ್ಥೋದನದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ನವಮಾಪದಾನಮ್ಪಿ ಮಞ್ಚದಾಯಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ದಸಮಾಪದಾನಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಬಾಚತ್ತಾಲೀಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪೩-೪೮. ಸಕಿಂಸಮ್ಮಜ್ಜಕಾದಿವಗ್ಗೋ

೧-೬೦. ಸಕಿಂಸಮ್ಮಜ್ಜಕತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ತೇಚತ್ತಾಲೀಸಮವಗ್ಗೇ ಸಬ್ಬಥೇರಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವ। ಕೇವಲಂ ಥೇರಾನಂ ನಾಮನಾನತ್ತಂ ಪುಞ್ಞನಾನತ್ತಞ್ಚ ವಿಸೇಸೋ।

ಚತುಚತ್ತಾಲೀಸಮೇ ವಗ್ಗೇಪಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಅಪದಾನಾನಿ ಪಾಕಟಾನೇವ। ಕೇವಲಂ ಪುಞ್ಞನಾನತ್ತಂ ಫಲನಾನತ್ತಞ್ಚ ವಿಸೇಸೋ।

೧. ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸಮವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನೇ **ಕಕುಸನ್ಧೋ ಮಹಾವೀರೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಿಭೀಟಕಮಿಞ್ಜಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ।

೨. ತತ್ಥ **ಬೀಜಮಿಞ್ಜಮದಾಸಹ**ನ್ತಿ ವಿಭೀಟಕಫಲಾನಿ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಬೀಜಾನಿ ಮಿಞ್ಜಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಧುಸಕ್ಕರಾಹಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ದುತಿಯಾಪದಾನಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾನೇವ, ಥೇರಾನಂ ನಾಮನಾನತ್ತಾದೀನಿಪಿ ಪಾಠಾನುಸಾರೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾನಿ।

೧. ಛಚತ್ತಾಲೀಸಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನೇ **ಜಗತಿಂ ಕಾರಯಿಂ ಅಹ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಮಬೋಧಿರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಆಳಿನ್ದಂ ಅಹಂ ಕಾರಯಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಾನಿ ದುತಿಯಾಪದಾನಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವ।

ಸತ್ತಚತ್ತಾಲೀಸಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನಾದೀನಿ ಪಾಳಿಅನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾನೇವ।

ಅಟ್ಠಚತ್ತಾಲೀಸಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮದುತಿಯಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವ।

೩೦. ತತಿಯಾಪದಾನೇ **ಕೋಸಿಯೋ ನಾಮ ಭಗವಾ**ತಿ ಕೋಸಿಯಗೋತ್ತೇ ಜಾತತ್ತಾ ಕೋಸಿಯೋ ನಾಮ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಿತ್ತಕೂಟೇ**ತಿ ಚಿತ್ತಕೂಟಕೇಲಾಸಕೂಟಸಾನುಕೂಟಾದೀಸು ಅನೋತತ್ತದಹಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಠಿತಪಬ್ಬತಕೂಟೇಸು ನಾನಾರತನಓಸಧಾದೀಹಿ ವಿಚಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಕೂಟಪಬ್ಬತೇ ಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ವಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವ।

೫೬. ಛಟ್ಠಾಪದಾನೇ **ಕುಸಟ್ಠಕಮದಾಸಹ**ನ್ತಿ ಪಕ್ಖಿಕಭತ್ತಉಪೋಸಥಿಕಭತ್ತಧುರಭತ್ತಸಲಾಕಭತ್ತಾದೀಸು ಕುಸಪಣ್ಣವಸೇನ ದಾತಬ್ಬಂ ಅಟ್ಠಸಲಾಕಭತ್ತಂ ಅಹಂ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೧. ಸತ್ತಮಾಪದಾನೇ **ಸೋಭಿತೋ ನಾಮ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ**ತಿ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾದೀಹಿ ಸೋಭಮಾನಸರೀರತ್ತಾ ಸೋಭಿತೋ ನಾಮ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೬. ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನೇ **ತಕ್ಕರಾಯಂ ವಸೀ ತದಾ**ತಿ ತಂ ದಸಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಕರೋನ್ತಾ ಜನಾ ಪಟಿವಸನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ತಕ್ಕರಾ, ರಾಜಧಾನೀ। ತಿಸ್ಸಂ ತಕ್ಕರಾಯಂ, ತದಾ ವಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೨. ನವಮಾಪದಾನೇ **ಪಾನಧಿಂ ಸುಕತಂ ಗಯ್ಹಾ**ತಿ ಉಪಾಹನಯುಗಂ ಸುನ್ದರಾಕಾರೇನ ನಿಪ್ಫಾದಿತಂ ಗಹೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ದಸಮಾಪದಾನಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಅಟ್ಠಚತ್ತಾಲೀಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೯. ಪಂಸುಕೂಲವಗ್ಗೋ

೧-೧೦. ಪಂಸುಕೂಲಸಞ್ಞಕತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸಮವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ.

೧೪. ದುತಿಯಾಪದಾನೇ **ಅಧಿಚ್ಚುಪ್ಪತ್ತಿಕಾ ಬುದ್ಧಾ**ತಿ ಅಧಿಚ್ಚೇನ ಅಕಾರಣೇನ ಉಪ್ಪತ್ತಿಕಾ ಸಯಮ್ಭೂತಾ, ಅಞ್ಞೇಹಿ ದೇವಬ್ರಹ್ಮಮಾರಾದೀಹಿ ಉಪದೇಸದಾಯಕೇಹಿ ರಹಿತಾ ಸಯಮ್ಭೂಞಾಣೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಜಾತಾ ಪಾತುಭೂತಾತಿ ಅತ್ಥೋ.

೧೯. **ಓದುಮ್ಬರಿಕಪುಪ್ಫಂ ವಾ**ತಿ ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖೇ ಪುಪ್ಫಂ ದುಲ್ಲಭಂ ದುಲ್ಲಭುಪ್ಪತ್ತಿಕಂ ಇವ. **ಚನ್ದಮ್ಹಿ ಸಸಕಂ ಯಥಾ**ತಿ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲೇ ಸಸಲೇಖಾಯ ರೂಪಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಯಥಾ. **ವಾಯಸಾನಂ ಯಥಾ ಖೀರ**ನ್ತಿ ಕಾಕಾನಂ ನಿಚ್ಚಂ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಖುದ್ದಾಪೀಳಿತಭಾವೇನ ಖೀರಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಯಥಾ, ಏವಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಲೋಕನಾಯಕಂ ಚತುರಾಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ವಾ ಸೋಳಸಾಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ವಾ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಭಾವತೋ ದುಲ್ಲಭೋ ಲೋಕನಾಯಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ.

೩೦. ತತಿಯಾಪದಾನೇ **ಮಧುಂ ಭಿಸೇಹಿ ಸವತೀ**ತಿ ಪೋಕ್ಖರಮಧುಪದುಮಕೇಸರೇಹಿ ಸವತಿ ಪಗ್ಘರತಿ. **ಖೀರಂ ಸಪ್ಪಿಂ ಮುಳಾಲಿಭೀ**ತಿ ಖೀರಞ್ಚ ಸಪ್ಪಿರಸಞ್ಚ ಪದುಮಮುಳಾಲೇಹಿ **ಸವತಿ** ಪಗ್ಘರತಿ. ತಸ್ಮಾ ತದುಭಯಂ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಬುದ್ಧೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೂತಿ ಅತ್ಥೋ.

ಚತುತ್ಥಪಞ್ಚಮಛಟ್ಠಾಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವ.

೧೧೯. ಸತ್ತಮಾಪದಾನೇ **ಚತ್ತಾಲೀಸದಿಜಾಪಿ ಚಾ**ತಿ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಜಾತಾತಿ ದಿಜಾ. ಕುಮಾರವಯೇ ಉಟ್ಠಿತದನ್ತಾನಂ ಪತಿತತ್ತಾ ಪುನ ಉಟ್ಠಿತದನ್ತಾ ದಿಜಾ, ತೇ ಚ ದನ್ತಾ. ಬ್ಯಾಕರಣಞ್ಚ ಹೇಟ್ಠಾ ನಿದಾನಕಥಾಯಂ ವುತ್ತಮೇವ.

ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನಂ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ.

೧೭೧. ನವಮಾಪದಾನೇ **ತದಾಹಂ ಮಾಣವೋ ಆಸಿ**ನ್ತಿ ಯದಾ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ ದೀಪಙ್ಕರಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಲಭಿ, ತದಾ ಅಹಂ ಮೇಘೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವೋ ಹುತ್ವಾ ಸುಮೇಧತಾಪಸೇನ ಸಹ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಸಿಕ್ಖಿತೋ ಕೇನಚಿ ಪಾಪಸಹಾಯೇನ ಸಂಸಟ್ಠೋ ಸಂಸಗ್ಗದೋಸೇನ ಪಾಪವಿತಕ್ಕಾದಿವಸಂ ಗತೋ ಮಾತುಘಾತಕಮ್ಮವಸೇನ ನರಕೇ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾದಿದುಕ್ಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಸಮುದ್ದೇ ತಿಮಿಙ್ಗಲಮಹಾಮಚ್ಛೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಮಹಾನಾವಂ ಗಿಲಿತುಕಾಮೋ ಗತೋ. ದಿಸ್ವಾ ಮಂ ವಾಣಿಜಾ ಭೀತಾ "ಅಹೋ ಗೋತಮೋ ಭಗವಾ"ತಿ ಸದ್ದಮಕಂಸು. ಅಥ ಮಹಾಮಚ್ಛೋ ಪುಬ್ಬವಾಸನಾವಸೇನ ಬುದ್ಧಗಾರವಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ದಿವಸಸ್ಸ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸರಮಾನೋ ವನ್ದತಿ. ತದಾ ಭಗವಾ "ಚಿರಂ ಧಮ್ಮರುಚೀ"ತಿ ಮಂ ಆಹ.

೧೮೪. ಅಥ ಸೋ ಥೇರೋ "ಸುಚಿರಂ ಸತಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣ"ನ್ತಿಆದೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಥೋಮೇಸಿ. ಭನ್ತೇ, ಸತಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣಧರ ಗೋತಮ. **ಪತಿಪುಬ್ಬೇನ ವಿಸುದ್ಧಪಚ್ಚಯ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ದೀಪಙ್ಕರಪಾದಮೂಲೇ ಪರಿಪುಣ್ಣಪಾರಮೀಪಚ್ಚಯಸಮ್ಭಾರೋ ಸುಟ್ಠು ಚಿರಂ

ಕಾಲಂ ಮಯಾ ನ ದಿಟ್ಠೋ ಅಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಹಮಜ್ಜಸುಪೇಕ್ಖನನ್ತಿ** ಅಜ್ಜ ಇಮಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಅಹಂ ಸುಪೇಕ್ಖನಂ ಸುನ್ದರದಸ್ಸನಂ, ಸುನ್ದರದಿಟ್ಠಂ ವಾ **ನಿರುಪಮಂ ವಿಗ್ಗಹಂ** ಉಪಮಾರಹಿತಸರೀರಂ ಗೋತಮಂ **ವತ** ಏಕನ್ತೇನ **ಪಸ್ಸಾಮಿ** ದಕ್ಖಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೫-೧೮೬. **ಸುಚಿರಂ ವಿಹತತಮೋ ಮಯಾತಿ** ವಿಸೇಸೇನ ಹತತಮೋ ವಿದ್ಧಂಸಿತಮೋಹೋ ತ್ವಂ ಮಯಾಪಿ ಸುಟ್ಠು ಚಿರಂ ಥೋಮಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಚಿರಕ್ಖೇನ ನದೀ ವಿಸೋಸಿತಾತಿ** ಏಸಾ ತಣ್ಹಾನದೀ ಸುನ್ದರರಕ್ಖೇನ ಗೋಪನೇನ ವಿಸೇಸೇನ ಸೋಸಿತಾ, ಅಭಬ್ಬುಪ್ಪತ್ತಿಕತಾ ತಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಚಿರಂ ಅಮಲಂ ವಿಸೋಧಿತನ್ತಿ** ಸುಟ್ಠು ಚಿರಂ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ ಅಮಲಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ವಿಸೇಸೇನ ಸೋಧಿತಂ, ಸುಟ್ಠು ಕತಂ ಅಧಿಗತಂ ತಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಯನಂ ಞಾಣಮಯಂ ಮಹಾಮುನೇ। ಚಿರಕಾಲಸಮಙ್ಗಿತೋತಿ** ಮಹಾಮುನೇ ಮಹಾಸಮಣ ಞಾಣಮಯಂ ನಯನಂ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಂ ಚಿರಕಾಲಂ ಸಮಧಿಗತೋ ಸಮ್ಪತ್ತೋ ತ್ವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅವಿನಟ್ಠೋ ಪುನರನ್ತರನ್ತಿ** ಅಹಂ ಪುನ ಅನ್ತರಂ ಅನ್ತರಾಭವೇ ಮಜ್ಝೇ ಪರಿನಟ್ಠೋ ಪರಿಹೀನೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುನರಜ್ಜಸಮಾಗತೋ ತಯಾತಿ** ಅಜ್ಜ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪುನಪಿ ಸಮಾಗತೋ ಏಕೀಭೂತೋ ಸಹ ವಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಹಿ ನಸ್ಸನ್ತಿ ಕತಾನಿ ಗೋತಮಾತಿ** ಗೋತಮ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧ, ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕತಾನಿ ಸಮಾಗಮಾದೀನಿ ನ ಹಿ ನಸ್ಸನ್ತಿ ಯಾವ ಖನ್ಧಪರಿನಿಬ್ಬಾನಾ ನ ವಿನಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಧಮ್ಮರುಚಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ದಸಮಾಪದಾನಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫೦-೫೩. ಕಿಙ್ಕಣಿಪುಪ್ಫಾದಿವಗ್ಗೋ

೧-೪೦. ಕಿಙ್ಕಣಿಪುಪ್ಫಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನಾದಿವಣ್ಣನಾ

ಪಞ್ಞಾಸಮವಗ್ಗೇ ಚ ಏಕಪಞ್ಞಾಸಮವಗ್ಗೇ ಚ ದ್ವೇಪಞ್ಞಾಸಮವಗ್ಗೇ ಚ ತೇಪಞ್ಞಾಸಮವಗ್ಗೇ ಚ ಸಬ್ಬಾನಿ ಅಪದಾನಾನಿ ಉತ್ತಾನಾನೇವಾತಿ।

೫೪. ಕಚ್ಚಾಯನವಗ್ಗೋ

೧. ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಚತುಪಞ್ಞಾಸಮವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜನ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿಯಮಾನಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಪಣಿಧಾನಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಿಜ್ಜಾಧರೋ ಹುತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಅಪರಾಪರಂ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತೋ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾಯ ಸುವಣ್ಣಿಟ್ಠಕಾಯ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಸರೀರಂ ಮೇ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ತತೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಉಜ್ಜೇನಿಯಂ ರಞ್ಞೋ ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಮಾತಾ "ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ, ಅತ್ತನೋ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋ"ತಿ **ಕಞ್ಚನಮಾಣವೋ**ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಪುರೋಹಿತಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿ। ಸೋ ಗೋತ್ತವಸೇನ **ಕಚ್ಚಾಯನೋ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಅಥ ರಾಜಾ ಚಣ್ಡಪಜ್ಜೋತೋ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಂ ಸುತ್ವಾ, "ಆಚರಿಯ, ತುಮ್ಹೇ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಇಧಾನೇಥಾ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಅತ್ತಟ್ಠಮೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಗತೋ ತಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸತ್ತಹಿ ಜನೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

೧. ಸೋ ಏವಂ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ "ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ತೇ ತಾವದೇವ ದ್ವಙ್ಗುಲಮತ್ತಕೇಸಮಸ್ಸು ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಧರಾ ವಸ್ಸಸಟ್ಠಿಕತ್ಥೇರಾ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ। ಏವಂ ಥೇರೋ ಸದತ್ಥಂ ನಿಪ್ಫಾದೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಪಜ್ಜೋತೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತುಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಂ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ತ್ವಂಯೇವ, ಕಚ್ಚಾನ, ತತ್ಥ ಗಚ್ಛ, ತಯಿ ಗತೇ ರಾಜಾ ಪಸೀದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ಆಣಾಯ ಅತ್ತಟ್ಠಮೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಅವನ್ತೀಸು ಸಾಸನಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಮೇವ ಆಗತೋ। ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಪತ್ಥನಾವಸೇನ ಕಚ್ಚಾಯನಪ್ಪಕರಣಂ ಮಹಾನಿರುತ್ತಿಪ್ಪಕರಣಂ ನೇತ್ತಿಪ್ಪಕರಣನ್ತಿ ಪಕರಣತ್ತಯಂ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಅಥ ಸನ್ತುಟ್ಠೇನ ಭಗವತಾ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜನ್ತಾನಂ ಯದಿದಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೮, ೧೯೭) ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತೋ ಅಗ್ಗಫಲಸುಖೇನ ವಿಹಾಸೀತಿ।

ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ವಕ್ಕಲಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ದುತಿಯಾಪದಾನೇ **ಇತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಕ್ಕಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಥೇರೋ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಣಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅನನ್ತರಾಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಬ್ಯಾಕರಿ।

ಸೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ **ವಕ್ಕಲೀ**ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತತ್ಥ **ಕಲೀ**ತಿ ಅಪರಾಧತಿಲಕಾಳಕಾದಿದೋಸಸ್ಸ ಅಧಿವಚನಂ। ನಿದ್ಧನ್ತಸುವಣ್ಣಪಿಣ್ಡಸದಿಸತಾಯ ಅಪಗತೋ ಬ್ಯಪಗತೋ ಕಲಿ ದೋಸೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ವ-ಕಾರಾಗಮಂ ಕತ್ವಾ ವಕ್ಕಲೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಸೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಗತೋ, ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ರೂಪಕಾಯಸಮ್ಪತ್ತಿದಸ್ಸನೇನ ಅತಿತ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ವಿಚರತಿ। “ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ವಸನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಸತ್ಥು ದಸ್ಸನಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಭೋಜನಕಾಲಂ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಕಾಲಞ್ಚ ಸೇಸಕಾಲೇ ಯತ್ಥ ಠಿತೇನ ಸಕ್ಕಾ ದಸಬಲಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ, ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಪಹಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋಯೇವ ವಿಹರತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಞಾಣಪರಿಪಾಕಂ ಆಗಮೇನ್ತೋ ಬಹುಕಾಲಂ ತಸ್ಮಿಂ ರೂಪದಸ್ಸನೇನೇವ ವಿಚರನ್ತೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಪುನೇಕದಿವಸಂ - “ಕಿಂ ತೇ, ವಕ್ಕಲಿ, ಇಮಿನಾ ಪೂತಿಕಾಯೇನ ದಿಟ್ಠೇನ? ಯೋ ಖೋ, ವಕ್ಕಲಿ, ಧಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಮಂ ಪಸ್ಸತಿ; ಯೋ ಮಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಧಮ್ಮಞ್ಹಿ, ವಕ್ಕಲಿ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಮಂ ಪಸ್ಸತೀ”ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೮೭) ಆಹ। ಸತ್ಥರಿ ಏವಂ ವದನ್ತೇಪಿ ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ದಸ್ಸನಂ ಪಹಾಯ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ತತೋ ಸತ್ಥಾ, “ನಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸಂವೇಗಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಬುಜ್ಝಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕದಿವಸೇ - “ಅಪೇಹಿ, ವಕ್ಕಲೀ”ತಿ ಥೇರಂ ಪಣಾಮೇಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಪಣಾಮಿತೋ ಸತ್ಥು ಸಮ್ಮುಖೇ ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ - “ಕಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತೇನ, ಯೋಹಂ ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಲಭಾಮೀ”ತಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ ಪಪಾತಟ್ಠಾನಂ ಅಭಿರುಹಿ? ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ - “ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಮಗ್ಗಫಲಾನಂ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ನಾಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ -

> “ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ ಭಿಕ್ಖು, ಪಸನ್ನೋ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ।
> ಅಧಿಗಚ್ಛೇ ಪದಂ ಸನ್ತಂ, ಸಙ್ಖಾರೂಪಸಮಂ ಸುಖ”ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೮೧) -

ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ “ಏಹಿ, ವಕ್ಕಲೀ”ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೮೧) ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ಥೇರೋ “ದಸಬಲೋ ಮೇ ದಿಟ್ಠೋ, ‘ಏಹೀ’ತಿ ಅವ್ಹಾಯನಮ್ಪಿ ಲದ್ಧ”ನ್ತಿ ಬಲವಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ “ಕುತೋ ಗಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ಗಮನಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾವ ಸತ್ಥು ಸಮ್ಮುಖೇ ಆಕಾಸೇ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಪಠಮೇನ ಪಾದೇನ ಪಬ್ಬತೇ ಠಿತೋಯೇವ ಸತ್ಥಾರಾ ವುತ್ತಗಾಥಾಯೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಆಕಾಸೇಯೇವ ಪೀತಿಂ ವಿಕ್ಖಮ್ಭೇತ್ವಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣೀತಿ ಅಙ್ಗುತ್ತರಟ್ಠಕಥಾಯಂ (ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೦೮) ಧಮ್ಮಪದವಣ್ಣನಾಯಞ್ಚ (ಧ॰ ಪ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೩೮೧ ವಕ್ಕಲಿತ್ಥೇರವತ್ಥು) ಆಗತಂ।

ಇಧ ಪನ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - “ಕಿಂ ತೇ, ವಕ್ಕಲೀ”ತಿಆದಿನಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಓವದಿತೋ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಯ ಬಲವಭಾವತೋ ಏವ ವಿಪಸ್ಸನಾ ವೀಥಿಂ ನ ಓತರತಿ? ಭಗವಾ ತಂ ಞತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಪುನ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಯೇವ। ಅಥಸ್ಸ ಆಹಾರವೇಕಲ್ಲೇನ ವಾತಾಬಾಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ತಂ ವಾತಾಬಾಧೇನ ಪೀಳಿಯಮಾನಂ ಞತ್ವಾ ಭಗವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ -

“ವಾತರೋಗಾಭಿನೀತೋ ತ್ವಂ, ವಿಹರಂ ಕಾನನೇ ವನೇ।
ಪವಿದ್ಧಗೋಚರೇ ಲೂಖೇ, ಕಥಂ ಭಿಕ್ಖು ಕರಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೩೫೦) -

ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಥೇರೋ -

“ಪೀತಿಸುಖೇನ ವಿಪುಲೇನ, ಫರಮಾನೋ ಸಮುಸ್ಸಯಂ।
ಲೂಖಮ್ಪಿ ಅಭಿಸಮ್ಭೋನ್ತೋ, ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮಿ ಕಾನನೇ॥

“ಭಾವೇನ್ತೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಬಲಾನಿ ಚ।
ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಿ ಚ ಭಾವೇನ್ತೋ, ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮಿ ಕಾನನೇ॥

“ಆರದ್ಧವೀರಿಯೇ ಪಹಿತತ್ತೇ, ನಿಚ್ಚಂ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೇ।
ಸಮಗ್ಗೇ ಸಹಿತೇ ದಿಸ್ವಾ, ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮಿ ಕಾನನೇ॥

“ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಅಗ್ಗಂ ದನ್ತಂ ಸಮಾಹಿತಂ।
ಅತನ್ದಿತೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ, ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮಿ ಕಾನನೇ”ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೩೫೧-೩೫೪) -

ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ। ತಾಸಂ ಅತ್ಥೋ ಥೇರಗಾಥಾವಣ್ಣನಾಯಂ (ಥೇರಗಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೩೫೧-೩೫೪) ವುತ್ತೋಯೇವ। ಏವಂ ಥೇರೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಾಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧೮. ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಇತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಇತೋ**ತಿ ಕಕುಸನ್ಧಾದೀನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಭದ್ದಕಪ್ಪತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಮತ್ಥಕೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯. **ಪದುಮಾಕಾರವದನೋ**ತಿ ಸುಪುಪ್ಫಿತಪದುಮಸಸ್ಸಿರೀಕಮುಖೋ। **ಪದುಮಪತ್ತಕ್ಖೋ**ತಿ ಸೇತಪದುಮಪುಪ್ಫಪಣ್ಣಸದಿಸಅಕ್ಖೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೦. **ಪದುಮುತ್ತರಗನ್ಧೋವಾ**ತಿ ಪದುಮಗನ್ಧಮುಖೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೧. **ಅನ್ಧಾನಂ ನಯನೂಪಮೋ**ತಿ ಚಕ್ಖುವಿರಹಿತಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ನಯನಸದಿಸೋ, ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಾಚಕ್ಖಾದಿಚಕ್ಖುದಾಯಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸನ್ತವೇಸೋ**ತಿ ಸನ್ತಸಭಾವೋ ಸನ್ತಇರಿಯಾಪಥೋ। **ಗುಣನಿಧೀ**ತಿ ಗುಣಾನಂ ನಿಧಿ, ಸಬ್ಬಗುಣಗಣಾನಂ ನಿಧಾನಟ್ಠಾನಭೂತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕರುಣಾಮತಿಆಕರೋ**ತಿ ಸಾಧೂನಂ ಚಿತ್ತಕಮ್ಪನಸಙ್ಖಾತಾಯ ಕರುಣಾಯ ಚ ಅತ್ಥಾನತ್ಥಮಿನನಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಮತಿಯಾ ಚ ಆಕರೋ ಆಧಾರಭೂತೋ।

೨೨. **ಬ್ರಹ್ಮಾಸುರಸುರಚ್ಚಿತೋ**ತಿ ಬ್ರಹ್ಮೇಹಿ ಚ ಅಸುರೇಹಿ ಚ ದೇವೇಹಿ ಚ ಅಚ್ಚಿತೋ ಪೂಜಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೩. **ಮಧುರೇನ ರುತೇನ ಚಾ**ತಿ ಕರವೀಕರುತಮಧುರೇನ ಸದ್ದೇನ ಸಕಲಂ ಜನಂ ರಞ್ಜಯನ್ತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸನ್ಥವೀ ಸಾವಕಂ ಸಕ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕಂ ಮಧುರಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಸನ್ಥವೀ, ಥುತಿಂ ಅಕಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೪. ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋತಿ ಸದ್ಧಹನಸದ್ಧಾಯ ಸಾಸನೇ ಅಧಿಮುತ್ತೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಮ ದಸ್ಸನಲಾಲಸೋ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ದಸ್ಸನೇ ಬ್ಯಾವಟೋ ತಪ್ಪರೋ।

೩೫. ತಂ ಠಾನಮಭಿರೋಚಯಿನ್ತಿ ತಂ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತಟ್ಠಾನನ್ತರಂ ಅಭಿರೋಚಯಿಂ, ಇಚ್ಛಿಂ ಪತ್ಥೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦. ಪೀತಮಟ್ಠನಿವಾಸನನ್ತಿ ಸಿಲಿಟ್ಠಸುವಣ್ಣವಣ್ಣವತ್ಥೇ ನಿವತ್ಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹೇಮಯಞ್ಞೋಪಚಿತಙ್ಗ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಪಾಮಙ್ಗಲಗ್ಗಿತಗತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೭-೪೮. ನೋನೀತಸುಖುಮಾಲಂ ಮನ್ತಿ ನವನೀತಮಿವ ಮುದುತಲುಣಹತ್ಥಪಾದಂ। **ಜಾತಪಲ್ಲವಕೋಮಲ**ನ್ತಿ ಅಸೋಕಪಲ್ಲವಪತ್ತಕೋಮಲಮಿವ ಮುದುಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿಸಾಚೀಭಯತಜ್ಜಿತಾ**ತಿ ತದಾ ಏವಂಭೂತಂ ಕುಮಾರಂ ಮಂ ಅಞ್ಞಾ ಪಿಸಾಚೀ ಏಕಾ ರಕ್ಖಸೀ ಭಯೇನ ತಜ್ಜೇಸಿ ಭಿಂಸಾಪೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತದಾ **ಮಹೇಸಿಸ್ಸ** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಮಂ **ಸಾಯೇಸುಂ** ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸುಂ। **ದೀನಮಾನಸಾ** ಭೀತಚಿತ್ತಾ ಮಮ ಮಾತಾಪಿತರೋ **ಇಮಂ** ದಾರಕಂ ತೇ ದದಾಮ, ಇಮಸ್ಸ **ಸರಣಂ** ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋತು ನಾಥ ನಾಯಕಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೪೯. ತದಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿ ಸೋ ಮನ್ತಿ ಸೋ ಭಗವಾ ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ಮಮ ಮಾತುಯಾ ದಿನ್ನಕಾಲೇ **ಜಾಲಿನಾ** ಜಾಲಯುತ್ತೇನ ಸಜ್ಝಾಲಕೇನ ಚಕ್ಕಲಕ್ಖಣಾದೀಹಿ ಲಕ್ಖಿತೇನ **ಮುದುಕೋಮಲಪಾಣಿನಾ** ಮುದುಕೇನ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಹತ್ಥತಲೇನ ಮಂ ಅಗ್ಗಹೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೫೧. ಸಬ್ಬಪಾರಮಿಸಮ್ಭೂತನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ದಾನಪಾರಮಿತಾದೀಹಿ ಸಮ್ಭೂತಂ ಜಾತಂ। **ನೀಲಕ್ಖಿನಯನಂ ವರಂ** ಪುಞ್ಞಸಮ್ಭಾರಜಂ ಉತ್ತಮನೀಲಅಕ್ಖಿವನ್ತಂ। **ಸಬ್ಬಸುಭಾಕಿಣ್ಣಂ** ಸಬ್ಬೇನ ಸುಭೇನ ವಣ್ಣೇನ ಸಣ್ಠಾನೇನ ಆಕಿಣ್ಣಂ ಗಹನೀಭೂತಂ **ರೂಪಂ** ಭಗವತೋ ಹತ್ಥಪಾದಸೀಸಾದಿರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ತಿತ್ತಿಂ ಅಪತ್ತೋ ವಿಹರಾಮಿ ಅಹನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೬೧. ತದಾ ಮಂ ಚರಣನ್ತಗೋತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಕಾಲೇ ಸೀಲಾದಿಪನ್ನರಸನ್ನಂ ಚರಣಧಮ್ಮಾನಂ ಅನ್ತಗೋ, ಪರಿಯೋಸಾನಪ್ಪತ್ತೋ ಪರಿಪೂರಕಾರೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಮರಣನ್ತಗೋ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ತಸ್ಸ ಮರಣಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗಂ ಪಞ್ಞಪೇಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತಾನಂ ಯದಿದಂ, ವಕ್ಕಲೀ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೧೯೮, ೨೦೮) ಮಂ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ವಕ್ಕಲಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಮಹಾಕಪ್ಪಿನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕಪ್ಪಿನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಓವಾದಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಧಿಕಾರಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇಸಿ।

ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪೇಸಕಾರಗಾಮೇ ಜೇಟ್ಠಪೇಸಕಾರಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತದಾ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ಅಟ್ಠ ಮಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಿಕೇ

ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಜನಪದೇ ವಸನ್ತಿ। ತೇ ಏಕವಾರಂ ಬಾರಾಣಸಿಯಾ ಅವಿದೂರೇ ಓತರಿತ್ವಾ "ಸೇನಾಸನಂ ಕರಣತ್ಥಾಯ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ಯಾಚಥಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಟ್ಠ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಪಹಿಣಿಂಸು। ತದಾ ಪನ ರಞ್ಞೋ ವಪ್ಪಮಙ್ಗಲಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಕಿರ ಆಗತಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಆಗತಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ, ಭನ್ತೇ, ಓಕಾಸೋ ನತ್ಥಿ ಸ್ವೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಪ್ಪಮಙ್ಗಲಂ , ತತಿಯದಿವಸೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಅನಿಮನ್ತೇತ್ವಾವ ಪಾವಿಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ "ಅಞ್ಞಂ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಜೇಟ್ಠಪೇಸಕಾರಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಅವೇಲಾಯ ಅಯ್ಯಾ ಆಗತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಥೇಸುಂ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಾ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾ ಇತ್ಥೀ "ಸ್ವೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। "ಬಹುಕಾ ಮಯಂ, ಭಗಿನೀ"ತಿ। "ಕಿತ್ತಕಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ, ಭಗಿನೀ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ನೋ ಗಾಮೇ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ವಸಿಮ್ಹಾ, ಏಕೇಕೋ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದಸ್ಸತಿ, ಭಿಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇಥ, ಅಹಮೇವ ವೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಕಾರಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಅಧಿವಾಸೇಸುಂ।

ಸಾ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಗ್ಘೋಸೇಸಿ - "ಅಮ್ಮತಾತಾ, ಅಹಂ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ದಿಸ್ವಾ ನಿಮನ್ತೇಸಿಂ, ಅಯ್ಯಾನಂ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಂ ಸಂವಿದಹಥ, ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ಸಮ್ಪಾದೇಥಾ"ತಿ ಗಾಮಮಜ್ಝೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಸಬ್ಬಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಆದಾಯ ತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತೇಮಾಸಂ ವಸನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪುನ ಗಾಮೇ ಉಗ್ಘೋಸೇಸಿ - "ಅಮ್ಮತಾತಾ, ಏಕೇಕಕುಲತೋ ಏಕೇಕಪುರಿಸೋ ವಾಸಿಫರಸುಆದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಯ್ಯಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಕರೋತೂ"ತಿ। ಗಾಮವಾಸಿನೋ ತಸ್ಸಾಯೇವ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕೇಕೋ ಏಕೇಕಂ ಕತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ರತ್ತಿದಿವಾಟ್ಠಾನೇಹಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಸಹಸ್ಸಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ಉಪಗತಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ "ಅಹಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹಿಂಸು। ಸಾ ವಸ್ಸಂವುಟ್ಠಕಾಲೇ "ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ವಸ್ಸಂವುಟ್ಠಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಚೀವರಸಾಟಕೇ ಸಜ್ಜೇಥಾ"ತಿ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸಮೂಲಂ ಚೀವರಂ ದಾಪೇಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ವುಟ್ಠವಸ್ಸಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಗಾಮವಾಸಿನೋಪಿ ಇದಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಗಣದೇವತಾ ನಾಮ ಅಹೇಸುಂ।

ತೇ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಗೇಹೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ಪುಬ್ಬೇ ಜೇಟ್ಠಕಪೇಸಕಾರೋ ಜೇಟ್ಠಕಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ ಏಕಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಕಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಧೀತಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೇಸಾನಂ ಭರಿಯಾಯೋ ಸೇಸಕುಟುಮ್ಬಿಕಾನಂ ಧೀತರೋ ಅಹೇಸುಂ, ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಪರಕುಲಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯೋ ತೇಸಂ ತೇಸಂಯೇವ ಗೇಹಾನಿ ಅಗಮಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ವಿಹಾರೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಸಙ್ಘುಟ್ಠೇ "ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಾ "ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಭರಿಯಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಂಸು। ತೇಸಂ ವಿಹಾರಮಜ್ಝಂ ಪವಿಟ್ಠಕ್ಖಣೇ ವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿ। ಯೇಸಂ ಕುಲೂಪಕಾ ವಾ ಞಾತಿಸಾಮಣೇರಾದಯೋ ವಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ತೇಸಂ ಪರಿವೇಣಾದೀನಿ ಪವಿಸಿಂಸು। ತೇ ಪನ ತಥಾರೂಪಾನಂ ನತ್ಥಿತಾಯ ಕತ್ಥಚಿ ಪವಿಸಿತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತಾ ವಿಹಾರಮಜ್ಝೇಯೇವ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ನೇ ಜೇಟ್ಠಕಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಆಹ - "ಪಸ್ಸಥ, ಭೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ, ಕುಲಪುತ್ತೇಹಿ ನಾಮ ಏತ್ತಕೇನ ಲಜ್ಜಿತುಂ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ। "ಅಯ್ಯ, ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ? "ಮಯಂ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಅಭಾವೇನ ಇಮಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪತ್ತಾ, ಸಬ್ಬೇ ಧನಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಪರಿವೇಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಸಹಸ್ಸಂ ಅದಾಸಿ। ಸೇಸಾ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚ ಸತಾನಿ। ಇತ್ಥಿಯೋ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾನಿ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾನಿ ಸತಾನಿ। ತೇ ತಂ ಧನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಕೂಟಾಗಾರಪರಿವಾರಂ ಸತ್ಥು ವಸನತ್ಥಾಯ ಮಹಾಪರಿವೇಣಂ ನಾಮ ಕಾರಾಪೇಸುಂ। ನವಕಮ್ಮಸ್ಸ

ಮಹನ್ತತಾಯ ಧನೇ ಅಪ್ಪಹೋನ್ತೇ ಪುಬ್ಬೇ ದಿನ್ನಧನತೋ ಪುನ ಉಪಡ್ಢುಪಡ್ಢಂ ಅದಂಸು। ನಿಟ್ಠಿತೇ ಪರಿವೇಣೇ ವಿಹಾರಮಹಂ ಕರೋನ್ತಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಂ ಚೀವರಾನಿ ಸಜ್ಜಯಿಂಸು।

ಜೇಟ್ಠಕಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಪನ ಭರಿಯಾ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಠಿತಾ ಅಹಂ ತೇಹಿ ಸಮಕಂ ಅಕತ್ವಾ ಅತಿರೇಕತರಂ ಕತ್ವಾ “ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅನೋಜಪುಪ್ಫವಣ್ಣೇನ ಸಹಸ್ಸಮೂಲೇನ ಸಾಟಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅನೋಜಪುಪ್ಫಚಙ್ಕೋಟಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನೋಜಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ತಂ ಸಾಟಕಂ ಸತ್ಥು ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಅನೋಜಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂಯೇವ ಮೇ ಸರೀರಂ ಹೋತು, ಅನೋಜಾತ್ವೇವ ಚ ನಾಮಂ ಹೋತೂ”ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ “ಏವಂ ಹೋತೂ”ತಿ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ತೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ದೇವಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಕುಕ್ಕುಟವತೀನಗರೇ ರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನರಾಜಾ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಸೇಸಾ ಅಮಚ್ಚಕುಲೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಮದ್ದರಟ್ಠೇ ಸಾಕಲನಗರೇ ರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಅನೋಜಪುಪ್ಫವಣ್ಣಮೇವಸ್ಸಾ ಸರೀರಂ ಅಹೋಸಿ, ತೇನ **ಅನೋಜಾತ್ವೇ**ವಸ್ಸಾ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು, ಸಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನರಞ್ಞೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ **ಅನೋಜಾದೇವೀ**ತಿ ಪಾಕಟಾ ಅಹೋಸಿ।

ಸೇಸಿತ್ಥಿಯೋಪಿ ಅಮಚ್ಚಕುಲೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ತೇಸಂಯೇವ ಅಮಚ್ಚಪುತ್ತಾನಂ ಗೇಹಾನಿ ಅಗಮಂಸು। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ರಞ್ಞೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಸದಿಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿಂಸು। ಯದಾ ಹಿ ರಾಜಾ ಅಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ವಿಚರತಿ, ತದಾಪಿ ತೇ ತಥೇವ ವಿಚರನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸೇನ ವಾ ರಥೇನ ವಾ ವಿಚರನ್ತೇ ತೇಪಿ ತಥೇವ ವಿಚರನ್ತಿ। ಏವಂ ತೇ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಕತಾನಂ ಪುಞ್ಞಾನಂ ಬಲೇನ ಏಕತೋವ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿಂಸು। ರಞ್ಞೋ ಪನ ವಾಲೋ, ವಾಲವಾಹನೋ, ಪುಪ್ಫೋ, ಪುಪ್ಫವಾಹನೋ, ಸುಪತ್ತೋತಿ ಪಞ್ಚೇವ ಅಸ್ಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇಸು ರಾಜಾ ಸುಪತ್ತಂ ಅಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಆರೋಹತಿ, ಇತರೇ ಚತ್ತಾರೋ ಅಸ್ಸೇ ಅಸ್ಸಾರೋಹಾನಂ ಸಾಸನಾಹರಣತ್ಥಾಯ ಅದಾಸಿ। ರಾಜಾ ತೇ ಪಾತೋವ ಭೋಜೇತ್ವಾ “ಗಚ್ಛಥ , ಭಣೇ, ದ್ವೇ ವಾ ತೀಣಿ ವಾ ಯೋಜನಾನಿ ಆಹಿಣ್ಡಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಸುಖಸಾಸನಂ ಆರೋಚೇಥಾ”ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಚತೂಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಯೋಜನಾನಿ ಆಹಿಣ್ಡಿತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಾಸನಂ ಅಲಭಿತ್ವಾವ ಪಚ್ಚಾಗಮಿಂಸು।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಸುಪತ್ತಂ ಆರುಹಿತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಕಿಲನ್ತರೂಪೇ ಪಞ್ಚಸತಮತ್ತೇ ವಾಣಿಜಕೇ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ, “ಇಮೇ ಅದ್ಧಾನಕಿಲನ್ತಾ, ಅದ್ಧೋ ಇಮೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಏಕಂ ಭದ್ದಕಂ ಸಾಸನಂ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಕುತೋ ಆಗತತ್ಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಅತ್ಥಿ, ದೇವ, ಇತೋ ವೀಸತಿಯೋಜನಸತಮತ್ಥಕೇ ಸಾವತ್ಥಿ ನಾಮ ನಗರಂ, ತತೋ ಆಗತಮ್ಹಾ”ತಿ। “ಅತ್ಥಿ ಪನ ವೋ ದೇಸೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಾಸನಂ ಉಪ್ಪನ್ನ”ನ್ತಿ। “ದೇವ, ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನತ್ಥಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ। ರಾಜಾ ತಾವದೇವ ಬಲವಪೀತಿಯಾ ಫುಟ್ಠಸರೀರೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಮುಹುತ್ತಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪನ, “ತಾತಾ, ಕಿಂ ವದೇಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಬುದ್ಧೋ, ದೇವ, ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ। ರಾಜಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ತಥೇವ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥವಾರೇ “ಕಿಂ ವದೇಥ, ತಾತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ, “ತಾತಾ, ಸುಖಸಾಸನಸವನಾಯ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ವೋ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಅಪರಮ್ಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಾಸನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಾತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಅತ್ಥಿ, ದೇವ, ಧಮ್ಮೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ। ರಾಜಾ ತಮ್ಪಿ ಸುತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತಯೋ ವಾರೇ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥವಾರೇ “ಧಮ್ಮೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ - “ಇಧಾಪಿ ವೋ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಅಪರಮ್ಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಾಸನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಾತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಅತ್ಥಿ, ದೇವ, ಸಙ್ಘೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ। ರಾಜಾ ತಮ್ಪಿ ಸುತ್ವಾ ತಥೇವ ತಯೋ ವಾರೇ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥವಾರೇ “ಸಙ್ಘೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ - “ಇಧಾಪಿ ವೋ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ, “ತಾತಾ, ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ದೇವ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ? “ಅಹಂ, ತಾತಾ, ‘ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಧಮ್ಮೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಸಙ್ಘೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ’ತಿ ಸುತ್ವಾ ನ ಪುನ ನಿವತ್ತಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭಗವನ್ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಮಯಮ್ಪಿ, ದೇವ,

ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಅಕ್ಖರಾನಿ ಲಿಖಾಪೇತ್ವಾ ವಾಣಿಜಕಾನಂ ದತ್ವಾ "ಇಮಂ ಅನೋಜಾಯ ನಾಮ ದೇವಿಯಾ ದೇಥ, ಸಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ತೀಣಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ದಸ್ಸತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪನ ನಂ ವದೇಯ್ಯಾಥ 'ರಞ್ಞಾ ಕಿರ ತೇ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಂ, ಯಥಾಸುಖಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಾಹೀ'ತಿ, ಸಚೇ ಪನ 'ವೋ ರಾಜಾ ಕಹ'ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ, 'ಸತ್ಥಾರಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಗತೋತಿ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಮಚ್ಚಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾನಂ ತಥೇವ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿಂಸು। ರಾಜಾ ವಾಣಿಜಕೇ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ನಿಕ್ಖಮಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ತಂದಿವಸಂ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನರಾಜಾನಂ ಸಪರಿವಾರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ವಾಣಿಜಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ತೀಹಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ಮಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಸ್ವೇ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಸಪರಿವಾರೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ, ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುನದಿವಸೇ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ವಿಯ ಖುದ್ದಕಗಾಮಭೋಜಕಂ ರಾಜಾನಂ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸಯಮೇವ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ವೀಸಯೋಜನಸತಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಚನ್ದಭಾಗಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾಪಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಂ ನದಿಂ ಪತ್ವಾ "ಕಾ ನಾಮಾಯ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಪರಚ್ಛಾ ನಾಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಮಸ್ಸಾ ಪರಿಮಾಣಂ, ತಾತಾ"ತಿ? "ಗಮ್ಭೀರತೋ ಗಾವುತಂ, ಪುಥುಲತೋ ದ್ವೇ ಗಾವುತಾನಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಅತ್ಥಿ ಪನೇತ್ಥ ನಾವಾ ವಾ ಉಳುಮ್ಪೋ ವಾ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ನಾವಾದೀನಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೇ ಅಮ್ಹೇ ಜಾತಿ ಜರಂ ಉಪನೇತಿ, ಜರಾ ಮರಣಂ। ಅಹಂ ನಿಬ್ಬೇಮತಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ತೇಸಂ ಮೇ ಆನುಭಾವೇನ 'ಇದಂ ಉದಕಂ ಉದಕಂ ವಿಯ ಮಾ ಹೋತೂ'ತಿ ರತನತ್ತಯಸ್ಸ ಗುಣಂ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ'"ತಿ ಬುದ್ಧಗುಣಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಸಪರಿವಾರೋ ಅಸ್ಸಸಹಸ್ಸೇನ ಉದಕಪಿಟ್ಠೇ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಸಿನ್ಧವಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ವಿಯ ಪಕ್ಖನ್ದಿಂಸು। ಖುರಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇವ ತೇಮಿಂಸು।

ಸೋ ತಂ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಪರಮ್ಪಿ ನದಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಕಾ ನಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ನೀಲವಾಹಾ ನಾಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಮಸ್ಸಾ ಪರಿಮಾಣ"ನ್ತಿ? "ಗಮ್ಭೀರತೋಪಿ ಪುಥುಲತೋಪಿ ಅಡ್ಢಯೋಜನಂ, ದೇವಾ"ತಿ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ। ತಂ ಪನ ನದಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ"ತಿ ಧಮ್ಮಾನುಸ್ಸತಿಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ತಮ್ಪಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಪರಮ್ಪಿ ನದಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಕಾ ನಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಚನ್ದಭಾಗಾ ನಾಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಮಸ್ಸಾ ಪರಿಮಾಣ"ನ್ತಿ? "ಗಮ್ಭೀರತೋಪಿ ಪುಥುಲತೋಪಿ ಯೋಜನಂ, ದೇವಾ"ತಿ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ। ತಂ ಪನ ನದಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ"ತಿ ಸಙ್ಘಾನುಸ್ಸತಿಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ತಮ್ಪಿ ನದಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸರೀರತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಾಖಾವಿಟಪಪಲಾಸಾನಿ ಓಭಾಸಯಮಾನಾ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಓಭಾಸೋ ನೇವ ಚನ್ದಸ್ಸ, ನ ಸೂರಿಯಸ್ಸ, ನ ದೇವಮಾರಬ್ರಾಹ್ಮಣಸುಪಣ್ಣನಾಗಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ, ಅದ್ಧಾ ಅಹಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ದಿಟ್ಠೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಾವದೇವ ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠಿತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಓನತಸರೀರೋ ರಸ್ಮಿಯಾನುಸಾರೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮನೋಸಿಲಾರಸೇ ನಿಮುಜ್ಜನ್ತೋ ವಿಯ ಬುದ್ಧರಸ್ಮೀನಂ ಅನ್ತೋ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸೇನ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಪರಿವಾರೋ ರಾಜಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

ಅಥ ಸಬ್ಬೇ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಇಮೇಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಇಮೇ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸಾನಂ ಚೀವರಸಹಸ್ಸಂ ಅದಂಸು, ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ವೀಸತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಂ ವೀಸತಿಚೀವರಸಹಸ್ಸಾನಿಪಿ ಅದಂಸು, ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಇಮೇಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಾಗಮನ"ನ್ತಿ ಇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ "ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ, ಚರಥ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ

ಅನ್ತಕಿರಿಯಾಯಾ”ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಾವದೇವ ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರಧರಾ ವಸ್ಸಸಟ್ಠಿಕತ್ಥೇರಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು।

ತೇ ಪನ ವಾಣಿಜಕಾ ರಾಜಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ರಞ್ಞಾ ಪಹಿತಸಾಸನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ “ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ನೇ ದೇವೀ ಪುಚ್ಛಿ - “ತಾತಾ, ಕಿಂಕಾರಣಾ ಆಗತತ್ಥಾ”ತಿ? “ಮಯಂ ರಞ್ಞಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸಿತಾ, ತೀಣಿ ಕಿರ ನೋ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ದೇಥಾ”ತಿ। “ಬಹುಂ, ಭಣೇ, ಭಣಥ, ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಕತಂ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ವೋ ರಾಜಾ ಪಸನ್ನೋ ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ದಾಪೇತೀ”ತಿ? “ದೇವಿ, ನ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕತಂ, ಏಕಂ ಪನ ಸಾಸನಂ ಆರೋಚಯಿಮ್ಹಾ”ತಿ। “ಸಕ್ಕಾ ಪನ, ತಾತಾ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ತಂ ಆರೋಚೇತು”ನ್ತಿ। “ಸಕ್ಕಾ, ದೇವೀ”ತಿ ಸುವಣ್ಣಭಿಙ್ಗಾರೇನ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ “ದೇವಿ, ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ। ಸಾಪಿ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪೀತಿಯಾ ಫುಟ್ಠಸರೀರಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥವಾರೇ “ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ “ಕಿಂ, ತಾತಾ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪದೇ ರಞ್ಞಾ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ ? “ಸತಸಹಸ್ಸಂ, ದೇವೀ”ತಿ। “ತಾತಾ, ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ರಞ್ಞಾ ಕತಂ ಏವರೂಪಂ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸತಸಹಸ್ಸದದಮಾನೇನ, ಅಹಂ ವೋ ಮಮ ದುಗ್ಗತಪಣ್ಣಾಕಾರೇ ತೀಣಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ದಮ್ಮಿ। ಅಪರಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಆರೋಚಿತ”ನ್ತಿ? ತೇ ಇದಞ್ಚ ಇದಞ್ಚಾತಿ ಇತರಾನಿಪಿ ದ್ವೇ ಸಾಸನಾನಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ದೇವೀ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತಯೋ ತಯೋ ವಾರೇ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥಚತುತ್ಥವಾರೇ ತೀಣಿ ತೀಣಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ। ಏವಂ ತೇ ಸಬ್ಬಾನಿ ದ್ವಾದಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಲಭಿಂಸು।

ಅಥ ನೇ ದೇವೀ ಪುಚ್ಛಿ - “ರಾಜಾ ಕಹಂ, ತಾತಾ”ತಿ? “ದೇವಿ, ರಾಜಾ ‘ಸತ್ಥಾರಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ವತ್ವಾ ಗತೋ”ತಿ। “ಮಯ್ಹಂ ತೇನ ಕಿಂ ಸಾಸನಂ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ? “ಸಬ್ಬಂ ಕಿರ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಂ, ‘ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ಯಥಾಸುಖಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಥಾ’”ತಿ। “ಅಮಚ್ಚಾ ಪನ ಕುಹಿಂ, ತಾತಾ”ತಿ? “ತೇಪಿ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ‘ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಗತಾ, ದೇವೀ”ತಿ। ಸಾ ತೇಸಂ ಭರಿಯಾಯೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, “ಅಮ್ಮಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಮಿಕಾ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ‘ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಗತಾ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ? “ಕಿಂ ಪನ ತೇಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಸನಂ ಪಹಿತಂ, ದೇವೀ”ತಿ? “ತೇಹಿ ಕಿರ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾ ‘ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಯಥಾಸುಖಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ’”ತಿ। “ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ದೇವಿ, ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ? “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸೋ ತಾವ ರಾಜಾ ಮಗ್ಗೇ ಠಿತೋ ತೀಹಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಖೇಳಪಿಣ್ಡಂ ವಿಯ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ‘ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಮಯಾಪಿ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ತಾನಿ ನವಹಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪೂಜಿತಾನಿ, ನ ಖೋ ಪನೇಸಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ ರಞ್ಞೋಯೇವ ದುಕ್ಖಾ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಾ ಏವ। ಕೋ ರಞ್ಞಾ ಛಡ್ಡಿತಖೇಳಪಿಣ್ಡಂ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತಿ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಅತ್ಥೋ, ಸತ್ಥಾರಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ದೇವಿ, ಮಯಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। “ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋಥ, ಸಾಧೂ”ತಿ। “ಸಕ್ಕೋಮ, ದೇವೀ”ತಿ। ತೇನ ಹಿ “ಏಥಾ”ತಿ ರಥಸಹಸ್ಸಂ ಯೋಜಾಪೇತ್ವಾ ರಥಂ ಆರುಯ್ಹ ತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪಠಮಂ ನದಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಯಥಾ ರಞ್ಞಾ ಪಠಮಂ ಪುಚ್ಛಿತಾ, ತಥೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ “ರಞ್ಞಾ ಗತಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಸಿನ್ಧವಾನಂ ಪದವಲಞ್ಜಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾ “ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಸ್ಮೀ”ತಿ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕರಿತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ , ಅಹಮ್ಪಿ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ, ತೇಸಂ ಮೇ ಆನುಭಾವೇನ “ಇದಂ ಉದಕಂ ಉದಕಂ ವಿಯ ಮಾ ಹೋತೂ”ತಿ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೀ ರಥಸಹಸ್ಸಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಉದಕಂ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣಸದಿಸಂ ಅಹೋಸಿ, ಚಕ್ಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇವ ತೇಮಿಂಸು। ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಇತರಾ ದ್ವೇಪಿ ನದಿಯೋ ಉತ್ತರಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ತಾಸಂ ಆಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಯಥಾ ತಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸಾಮಿಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತಥಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ದೇವೀಪಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ ಸತ್ಥು ಸರೀರತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ರಸ್ಮಿಯೋ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ರಾಜಾ ತುಮ್ಹೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗತೋ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ಸೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ತಂ ದಸ್ಸೇಥಾ”ತಿ। “ನಿಸೀದಥ ತಾವ, ಇಧೇವ ನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ। ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ “ಇಧೇವ ಕಿರ ನಿಸಿನ್ನಾ ಸಾಮಿಕೇ ನೋ

ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಅನೋಜಾದೇವೀ ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ಥೇರೋ ತಾಸಂ ದೇಸಿಯಮಾನಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ ತಾಸಂ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ತಾಸಞ್ಹಿ ಆಗತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕೇ ಕಾಸಾವಧರೇ ಮುಣ್ಡಸೀಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗಂ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ಮಗ್ಗಫಲಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ ನ ಭವೇಯ್ಯ। ತಸ್ಮಾ ಅಚಲಸದ್ಧಾಯ ಪತಿಟ್ಠಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಾಸಂ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತೇ ದಸ್ಸೇಸಿ। ತಾಪಿ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಮತ್ಥಕಪ್ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿಂಸು।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾಯ ಥೇರಿಯಾ ಆಗಮನಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸಾ ಸತ್ಥು ಚಿನ್ತಿತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ತಾ ಸಬ್ಬಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಂ ನೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ತಾ ಸಬ್ಬಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಂ ಆದಾಯ ಆಕಾಸೇನ ಜೇತವನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನಾದೀಸು "ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ"ನ್ತಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ - "ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ 'ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ'ನ್ತಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ, ಅತ್ತನೋ ರಜ್ಜಸುಖಂ ಆರಬ್ಭ ಉದಾನೇತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ - "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಕಪ್ಪಿನ, ಕಾಮಸುಖಂ ಆರಬ್ಭ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸೀ"ತಿ? "ಭಗವಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ತಂ ಆರಬ್ಭ ಉದಾನಭಾವಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಆರಬ್ಭ ಉದಾನಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಾತೀ"ತಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ - "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಕಾಮಸುಖಂ ರಜ್ಜಸುಖಂ ಆರಬ್ಭ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತಿ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಮೇ ಧಮ್ಮಂ ಚರತೋ ಧಮ್ಮಪೀತಿ ನಾಮ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸೋ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಏವಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸೀ"ತಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಧಮ್ಮಪೀತಿ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ।
ಅರಿಯಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮೇ, ಸದಾ ರಮತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೭೯)।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಕಚ್ಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಪ್ಪಿನೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತೀ"ತಿ? "ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ, ಭನ್ತೇ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಂ ಅನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ಓವಾದಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ದೇತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಥೇರಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ - "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಕಪ್ಪಿನ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಓವಾದಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ದೇಸೀ"ತಿ? "ಸಚ್ಚಂ, ಭಗವಾ"ತಿ। "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಾ ಏವಂ ಅಕಾಸಿ, ಅಜ್ಜ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪಗತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಹೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಥೇರೋ ಭಗವತೋ ವಚನಂ ಸಿರಸಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಏಕೋವಾದೇನೇವ ಸಮಣಸಹಸ್ಸಂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತೇನ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕೇ ಠಾನನ್ತರೇ ಠಪೇನ್ತೋ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಓವಾದಕಾನಂ ಯದಿದಂ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೧೯, ೨೩೧) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ।

೭೬. ಏವಂ ಥೇರೋ ಪತ್ತಅರಹತ್ತಫಲೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಉದಿತೋ ಅಜಟಾಕಾಸೇ**ತಿ ಸಕಲಾಕಾಸೇ ಉದಿತೋ ಉಟ್ಠಿತೋ ಪಾಕಟಭೂತೋ। **ಸರದಮ್ಬರೇ** ಸರದಕಾಲೇ ಆಕಾಸೇ **ರವೀವ** ಸೂರಿಯೋ ಇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೮. **ಅಕ್ಖದಸ್ಸೋ ತದಾ ಆಸಿ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸಾರದಸ್ಸೀ ಹಿತದಸ್ಸೀ ಆಚರಿಯೋ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೧. **ಸಾವಕಸ್ಸ ಕತಾವಿನೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ **ಮೇ ಮನಂ** ಮಮ ಚಿತ್ತಂ, **ತಪ್ಪಯನ್ತಸ್ಸ** ತೋಸಯನ್ತಸ್ಸ ಸಾವಕಸ್ಸ ಓವಾದಕಸ್ಸ ಗುಣಂ ಪಕಾಸಯತೋ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಸ್ಸ ಕತಾವಿನೋ ಸಾತಚ್ಚಕಿಚ್ಚಯುತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೭೩. **ಹಂಸಸಮಭಾಗೋ**ತಿ ಹಂಸಸದಿಸಗಾಮಿ। **ಹಂಸದುನ್ದುಭಿನಿಸ್ಸನೋ**ತಿ ಹಂಸರವೋ ದುನ್ದುಭಿಭೇರಿಸದ್ದಸದಿಸವಚನೋ "ಏತಂ ಮಹಾಮತ್ತಂ ಪಸ್ಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಆಹಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೭೪. **ಸಮುಗ್ಗತತನೂರುಹ**ನ್ತಿ ಸುಟ್ಠು ಉಗ್ಗತಲೋಮಂ ಉದ್ಧಗ್ಗಲೋಮಂ, ಉದಗ್ಯಮನಂ ವಾ। **ಜೀಮೂತವಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಮುತ್ತಫಲಸಮಾನವಣ್ಣಂ ಸುನ್ದರಸರೀರಪಭನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪೀಣಂಸ**ನ್ತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಅಂಸಂ। **ಪಸನ್ನನಯನಾನನ**ನ್ತಿ ಪಸನ್ನಅಕ್ಖಿಪಸನ್ನಮುಖನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೫. **ಕತಾವಿನೋ**ತಿ ಕತಾಧಿಕಾರಸ್ಸ ಏತದಗ್ಗೇ ಠಿತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಠಾನಂ ಸೋ ಏಸೋ ಮುದಿತಾಯ ಪಹಟ್ಠಚಿತ್ತತಾಯ ಪತ್ಥೇತೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೮೧. **ಸತಸೋ ಅನುಸಾಸಿಯಾ**ತಿ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ವಚನೇನ ಕಾರಣವಸೇನ ಅನುಸಾಸಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬಾರಾಣಸಿಯಮಾಸನ್ನೇ**ತಿ ಬಾರಾಣಸಿಯಾ ಸಮೀಪೇ ಪೇಸಕಾರಗಾಮೇ। **ಜಾತೋ ಕೇನಿಯಜಾತಿಯ**ನ್ತಿ ತನ್ತವಾಯಜಾತಿಯಾ ಪೇಸಕಾರಕುಲೇ ಜಾತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಮಹಾಕಪ್ಪಿನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ದಬ್ಬಮಲ್ಲಪುತ್ತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಚತುತ್ಥಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ದಬ್ಬಮಲ್ಲಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಜಾತೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ, ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸೇನಾಸನಪಞ್ಞಾಪಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಚ್ಚಯೇನ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪತಿತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ಥೇಸಿ। ಭಗವಾಪಿಸ್ಸ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ತುಸಿತಾದೀಸು ದೇವೇಸು ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸಗ್ಗೇನ ತಸ್ಸ ಸಾವಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅರಹಾತಿ ಜಾನನ್ತೋಪಿ ಅಬ್ಭೂತೇನ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖಿ। ತಸ್ಸೇವ ಸಾವಕಾನಂ ಖೀರಸಲಾಕಭತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಓಸಾನಕಾಲೇ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ಸಕಲಲೋಕೇ ಕೋಲಾಹಲೇ ಜಾತೇ ಸತ್ತ ಭಿಕ್ಖವೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಪಚ್ಚನ್ತಜನಪದೇ ವನಮಜ್ಝೇ ಏಕಂ ಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ "ಜೀವಿತಾಸಾ ಓರೋಹನ್ತು ನಿರಾಲಯಾ ನಿಸೀದನ್ತೂ"ತಿ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಪಾತೇಸುಂ। ತೇಸಂ ಓವಾದದಾಯಕೋ ಜೇಟ್ಠಕತ್ಥೇರೋ ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ। ತದನನ್ತರತ್ಥೇರೋ ಅನಾಗಾಮೀ, ಇತರೇ ಪಞ್ಚ ಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲಾ ತತೋ ಚುತಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ತತ್ಥ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ದಿಬ್ಬಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಪುಕ್ಕುಸಾತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೩೪೨), ಸಭಿಯೋ (ಸು॰ ನಿ॰ ಸಭಿಯಸುತ್ತ), ಬಾಹಿಯೋ (ಉದಾ॰ ೧೦), ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೪೯) ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ಅಯಂ ಪನ ಮಲ್ಲರಟ್ಠೇ ಅನುಪಿಯನಗರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ಅನಿಕ್ಖನ್ತೇಯೇವ ಮಾತಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ, ಅಥೇಕೋ ತಸ್ಸಾ ಸರೀರಂ ಝಾಪನತ್ಥಾಯ ಚಿತಕಸ್ಮಿಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ದಬ್ಬನ್ತರೇ ಪತಿತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜಗ್ಗಾಪೇಸಿ। ದಬ್ಬೇ ಪತಿತತ್ತಾ **ದಬ್ಬೋ ಮಲ್ಲಪುತ್ತೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಪುಬ್ಬಸಮ್ಭಾರವಸೇನ ಪಬ್ಬಜಿ, ಸೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮನುಯುತ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಮಜ್ಝತ್ತಭಾವೇನ ಆನುಭಾವಸಮ್ಪನ್ನಭಾವೇನ ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪನೇ ಭತ್ತುದ್ದೇಸನೇ ಚ ನಿಯೋಜೇಸಿ। ಸಙ್ಘೋ ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ತಂ ಸಮನ್ನೇಸಿ। ತಂ ವಿನಯಖನ್ಧಕೇ (ಚೂಳವ॰ ೧೮೯-೧೯೦) ಆಗತಮೇವ। ಅಪರಭಾಗೇ ಥೇರೋ ಏಕಸ್ಸ ವರಸಲಾಕದಾಯಕಸ್ಸ ಸಲಾಕಭತ್ತಂ ಮೇತ್ತಿಯಭೂಮಜಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಉದ್ದಿಸಿ। ತೇ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ "ಸ್ವೇ ಮಯ್ಹಂ ಮುಗ್ಗಘತಮಧುಮಿಸ್ಸಕಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ ಪನ ಉಪಾಸಕೋ ತೇಸಂ ವಾರಪ್ಪತ್ತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ದಾಸಿಂ ಆಣಾಪೇಸಿ - "ಯೇ, ಜೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಸ್ವೇ ಇಧ ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಕಣಾಜಕೇನ ಬಿಲಙ್ಗದುತಿಯೇನ ಪರಿವಿಸಾಹೀ"ತಿ। ಸಾಪಿ ತಥೇವ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗತೇ ಕೋಟ್ಠಕಪಮುಖೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭೋಜೇಸಿ। ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನತ್ತಮನಾ ಕೋಪೇನ ತಟತಟಾಯನ್ತಾ ಥೇರೇ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ಮಧುರಭತ್ತದಾಯಕಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಮಧುರಭತ್ತಂ ದಾಪೇತುಂ ಏಸೋವ ನಿಯೋಜೇಸೀ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ತೇ ಮೇತ್ತಿಯಾ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನೀ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ದುಮ್ಮನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ, "ಭಗಿನಿ, ಕಿಂ ಅಮ್ಹೇ ದಬ್ಬೇನ ಮಲ್ಲಪುತ್ತೇನ ವಿಹೇಠಿಯಮಾನೇ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಸೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತು"ನ್ತಿ? "ತಸ್ಸ ದೋಸಂ ಆರೋಪೇಹೀ"ತಿ। ಸಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಥೇರಸ್ಸ ಅಭೂತಾರೋಪನಂ ಅಕಾಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅಥ ಭಗವಾ ದಬ್ಬಂ ಮಲ್ಲಪುತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ - "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ದಬ್ಬ, ಮೇತ್ತಿಯಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಿಪ್ಪಕಾರಮಕಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಯಥಾ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಜಾನಾತೀ"ತಿ। "ನ ಖೋ, ದಬ್ಬ , ದಬ್ಬಾ ಏವಂ ನಿಬ್ಬೇಠೇನ್ತಿ, ಕಾರಕಭಾವಂ ವಾ ಅಕಾರಕಭಾವಂ ವಾ ವದೇಹೀ"ತಿ। "ಅಕಾರಕೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಭಗವಾ - "ಮೇತ್ತಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ನಾಸೇತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನುಯುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಪ್ಪಮುಖಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಉಪ್ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಮೇತ್ತಿಯಭೂಮಜಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನುಯುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇಹಿ "ಅಮ್ಹೇಹಿ ನಿಯೋಜಿತಾ ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಭಗವತೋ ಏಕಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಭಗವಾ ಮೇತ್ತಿಯಭೂಮಜಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಮೂಲಕಸಙ್ಘಾದಿಸೇಸಂ ಪಞ್ಞಪೇಸಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ದಬ್ಬತ್ಥೇರೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇನ್ತೋ ವೇಳುವನವಿಹಾರಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತಾ ಅಟ್ಠಾರಸಮಹಾವಿಹಾರೇ ಸಭಾಗೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪೇಸೇನ್ತೋ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಅನ್ಧಕಾರೇ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಪದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ತೇನೇವಾಲೋಕೇನ ಅನಿದ್ಧಿಮನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪೇಸೇಸಿ। ಏವಂ ಥೇರಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಪಞ್ಞಾಪನಭತ್ತುದ್ದೇಸನಕಿಚ್ಚೇ ಪಾಕಟೇ ಜಾತೇ ಸತ್ಥಾ ಅರಿಯಗಣಮಜ್ಝೇ ದಬ್ಬತ್ಥೇರಂ ಠಾನನ್ತರೇ ಠಪೇನ್ತೋ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೇನಾಸನಪಞ್ಞಾಪಕಾನಂ ಯದಿದಂ ದಬ್ಬೋ ಮಲ್ಲಪುತ್ತೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೯, ೨೧೪) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ।

೧೦೮. ಥೇರೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ। ಇತೋ ಏಕನವುತೇ ಕಪ್ಪೇ ವಿಪಸ್ಸೀ ನಾಮ ನಾಯಕೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೨೫. **ದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ**ತಿ ದೂಸಿತಚಿತ್ತೋ ಅಸಾಧುಸಙ್ಕಮೇನ ಅಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪವದಿಂ ಸಾವಕಂ ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಖೀಣಾಸವಂ ಸಾವಕಂ ಉಪವದಿಂ, ಉಪರಿ ಅಭೂತಂ ವಚನಂ ಆರೋಪೇಸಿಂ, ಅಬ್ಭಕ್ಖಾನಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೨. **ದುನ್ದುಭಿಯೋ**ತಿ ದುನ್ದುಂ ಇತಿ ಸದ್ದಾಯನತೋ ದುನ್ದುಭಿಸಙ್ಖಾತಾ ಭೇರಿಯೋ। **ನಾದಯಿಂಸೂ**ತಿ ಸದ್ದಂ ಕರಿಂಸು। **ಸಮನ್ತತೋ ಅಸನಿಯೋ**ತಿ ಸಬ್ಬದಿಸಾಭಾಗತೋ ಅಸನೇ ವಿನಾಸನೇ ನಿಯುತ್ತೋತಿ ಅಸನಿಯೋ, ದೇವದಣ್ಡಾ ಭಯಾವಹಾ ಫಲಿಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೩೩. **ಉಕ್ಕಾ ಪತಿಂಸು ನಭಸಾ**ತಿ ಆಕಾಸತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಾ ಚ ಪತಿಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧೂಮಕೇತು ಚ ದಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ಧೂಮರಾಜಿಸಹಿತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಚ ದಿಸ್ಸತಿ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ದಬ್ಬಮಲ್ಲಪುತ್ತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಞ್ಚಮಾಪದಾನೇ **ಇತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಂ ಕಿರ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಚಿತ್ತಕಥಿಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಪಣಿಧಾನಂ ಕತ್ವಾ ತದನುರೂಪಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ದಿಬ್ಬಸುಖಂ ಮಾನುಸಸುಖಞ್ಚ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ರಾಜಗಹೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಸಾ ಕಿರ ಕುಮಾರಿಕಾಕಾಲೇಯೇವ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಪತಿಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ "ಸಾಮಿಕಂ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅನುಜಾನಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸಾ ಸಾಮಿಕಂ ಆರಾಧೇನ್ತೀ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ -

> "ಸಚೇ ಇಮಸ್ಸ ಕಾಯಸ್ಸ, ಅನ್ತೋ ಬಾಹಿರಕೋ ಸಿಯಾ।
> ದಣ್ಡಂ ನೂನ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಕಾಕೇ ಸೋಣೇ ನಿವಾರಯೇ"ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೨೨) -

ಆದಿನಾ ಸರೀರಸ್ಸ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ ತಂ ಆರಾಧೇಸಿ।

ಸಾ ಸಾಮಿಕೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ಗಬ್ಭಿನಿಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೀ ದೇವದತ್ತಪಕ್ಖಿಯಾಸು ಭಿಕ್ಖುನೀಸು ಪಬ್ಬಜಿ। ತಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭಿನಿಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ದೇವದತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ "ಅಸ್ಸಮಣೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ "ನಾಹಂ ದೇವದತ್ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಭಗವನ್ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಾ"ತಿ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಸಬಲಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ಸಾವತ್ಥಿನಗರವಾಸೀನಿ ಕುಲಾನಿ ವಿಸಾಖಞ್ಚ ಉಪಾಸಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸರಾಜಿಕಾಯ ಪರಿಸಾಯ ತಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತೋ "ಪುರೇ ಲದ್ಧೋ ಗಬ್ಭೋ, ಅರೋಗಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ಸಾಧು ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಂ ಉಪಾಲಿನಾ ಅಧಿಕರಣ"ನ್ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಸಾಧುಕಾರಂ ಅದಾಸಿ।

ಸಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಸುವಣ್ಣಬಿಮ್ಬಸದಿಸಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ತಂ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ "ದಾರಕಪರಿಹರಣಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಲಿಬೋಧೋ"ತಿ ಧಾತೀನಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ಪೋಸಾಪೇಸಿ, **ಕಸ್ಸಪೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು । ಅಪರಭಾಗೇ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಕುಮಾರಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತತ್ತಾ ಪನ ಭಗವತಾ "ಕಸ್ಸಪಂ ಪಕ್ಕೋಸಥ, ಇದಂ ಫಲಂ ವಾ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ದೇಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕತರಕಸ್ಸಪಸ್ಸಾ"ತಿ "ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪಸ್ಸಾ"ತಿ ಏವಂ ಗಹಿತನಾಮತ್ತಾ ರಞ್ಞಾ ಪೋಸಾವನೀಯಪುತ್ತತ್ತಾ ಚ ವುದ್ಧಕಾಲೇಪಿ **ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ**ತ್ವೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ।

ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ಬುದ್ಧವಚನಞ್ಚ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಥ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅನಾಗಾಮೀ ಹುತ್ವಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ "ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಮುಖಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಫಲುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಉಪಾಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಞ್ಚದಸಪಞ್ಹೇ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಅನ್ಧವನೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ "ಇಮೇ ಪಞ್ಹೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ತತೋ ಸೋ ತೇ ಪಞ್ಹೇ ಭಗವನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಭಗವಾಪಿಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಥೇರೋ ಭಗವತಾ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ತೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಗಬ್ಭಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧೫೦. ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಇತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಯಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಞ್ಚ ಉತ್ತಾನತ್ಥಞ್ಚ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ನ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ।

ಅನುತ್ತಾನಪದಮೇವ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ।

೧೯೯. **ಆಪನ್ನಸತ್ತಾ ಮೇ ಮಾತಾ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಮಾತಾ ಗರುಗಬ್ಭಾ ಗಬ್ಭಿನೀ ಪಸುತಾಸನ್ನಗಬ್ಭಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೭೩. **ವಮ್ಮಿಕಸದಿಸಂ ಕಾಯ**ನ್ತಿ ಸರೀರಂ ನಾಮ ವಮ್ಮಿಕಸದಿಸಂ ಯಥಾ ವಮ್ಮಿಕೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಛಿದ್ದಾವಛಿದ್ದೋ ಘರಗೋಳಿಕಉಪಚಿಕಾದೀನಂ ಆಸಯೋ, ಏವಮೇವ ಅಯಂ ಕಾಯೋ ನವಛಿದ್ದೋ ಧುವಸ್ಸವೋತಿ **ಬುದ್ಧೇನ** ಭಗವತಾ **ದೇಸಿತಂ** ಪಕಾಸಿತಂ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಆಸವೇ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸೇಸೇತ್ವಾ ಕಿಲೇಸತೋ ವಿಮುಚ್ಚಿ, ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಪರಭಾಗೇ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿಚಿತ್ತಧಮ್ಮಕಥಿಕಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚಿತ್ತಕಥಿಕಾನಂ ಯದಿದಂ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ"ತಿ (ಅಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೯, ೨೧೭) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸೀತಿ।

ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಬಾಹಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಛಟ್ಠಾಪದಾನೇ **ಇತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬಾಹಿಯಸ್ಸ ದಾರುಚೀರಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವೇದಙ್ಗೇಸು ಅನವಯೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ಥುಕಾಮೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪನ್ನೋ "ಭಗವಾ, ಭನ್ತೇ, ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ, ಸೋ ವಿಯ ಅಹಮ್ಪಿ ಅನಾಗತೇ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ । ಭಗವಾ ಅನಾಗತಂಸಞಾಣೇನ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತತ್ಥ ಛ ಕಾಮಾವಚರಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಪುನ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚಕ್ಕವತ್ತಿಆದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನೇಕಕಪ್ಪಕೋಟಿಸತೇಸು ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಯದಾ ಸಾಸನೇ ಓಸಕ್ಕಮಾನೇ ಸತ್ತ ಭಿಕ್ಖೂ ಚತುನ್ನಂ ಪರಿಸಾನಂ ಅಜ್ಝಾಚಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಯಾವ ಸಾಸನಸ್ಸ ಅನ್ತರಧಾನಂ ನ ಹೋತಿ, ತಾವ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸುವಣ್ಣಚೇತಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅರಞ್ಞೇ ಏಕಂ ಪಬ್ಬತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಜೀವಿತಸಾಲಯಾ ನಿವತ್ತನ್ತು, ನಿರಾಲಯಾ ಇಮಂ ಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿರುಹನ್ತೂ"ತಿ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ತಂ ಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಂಸು। ತೇಸು ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಏಕರತ್ತಾತಿಕ್ಕಮೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ಅನೋತತ್ತದಹೇ ನಾಗಲತಾದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಕುರುತೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಹ - "ಆವುಸೋ, ಇಮಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ। ತೇ ಆಹಂಸು - "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏವಂ ಕತಿಕಾ ಕತಾ 'ಯೋ ಪಠಮಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನಾಭತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅವಸೇಸಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೂ'"ತಿ? "ನೋ ಹೇತಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಸಚೇ ಮಯಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇ ವಿಯ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸ್ಸಾಮ, ಸಯಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು।

ದುತಿಯದಿವಸೇ ದುತಿಯತ್ಥೇರೋ ಅನಾಗಾಮೀ ಹುತ್ವಾ ತಥೇವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಇತರೇ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಕಿಂ ಪನಾವುಸೋ, ಕತಿಕಾ ಕತಾ, 'ಮಹಾಥೇರೇನ ಆಭತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನುಥೇರೇನ ಆಭತಂ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ'"ತಿ? "ನೋ ಹೇತಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತುಮ್ಹೇ ವಿಯ ಮಯಮ್ಪಿ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಸಕಾರೇನ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು। ತೇಸು ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತತ್ಥೇರೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ,

ದುತಿಯೋ ಅನಾಗಾಮೀ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಇತರೇ ಪಞ್ಚ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸುಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕೋ ಪುಕ್ಕುಸಾತಿ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ಏಕೋ ಗನ್ಧಾರರಟ್ಠೇ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ, ಏಕೋ ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ, ಏಕೋ ದಬ್ಬೋ ಮಲ್ಲಪುತ್ತೋ, ಏಕೋ ಸಭಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋತಿ। ತೇಸು ಅಯಂ ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ ಸುಪ್ಪಾರಕಪಟ್ಟನೇ ವಾಣಿಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಾಣಿಜಕಮ್ಮೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಗತೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ, ಸೋ ಸುವಣ್ಣಭೂಮಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ವಾಣಿಜೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಾವಮಾರುಯ್ಹ ವಿದೇಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಕತಿಪಾಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿನ್ನಾಯ ನಾವಾಯ ಸೇಸೇಸು ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಭಕ್ಖೇಸು ಜಾತೇಸು ಏಕೋಯೇವ ಅವಸಿಟ್ಠೋ ಏಕಂ ಫಲಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾಯಮನ್ತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸುಪ್ಪಾರಕಪಟ್ಟನತೀರಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ತಸ್ಸ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ನತ್ಥಿ, ಸೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸುಕ್ಖಕಟ್ಠದಣ್ಡಕೇ ವಾಕೇಹಿ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಚ ದೇವಕುಲತೋ ಕಪಾಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುಪ್ಪಾರಕಪಟ್ಟನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ದತ್ವಾ "ಅಯಂ ಏಕೋ ಅರಹಾ"ತಿ ಸಮ್ಭಾವೇಸುಂ। ಸೋ ವತ್ಥೇಸು ಉಪನೀತೇಸು "ಸಚಾಹಂ ನಿವಾಸೇಮಿ, ಪಾರುಪಾಮಿ ವಾ, ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಮೇ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಾನಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಾರುಚೀರಾನೇವ ಪರಿಹರಿ।

ಅಥಸ್ಸ "ಅರಹಾ, ಅರಹಾ"ತಿ ಬಹೂಹಿ ಸಮ್ಭಾವಿಯಮಾನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ "ಯೇ ಕೇಚಿ ಲೋಕೇ ಅರಹನ್ತೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನಾ, ಅಹಂ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತರೋ"ತಿ ಸೋ ತೇನ ನಿಯಾಮೇನ ಕುಹನಕಮ್ಮೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ।

ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಸತ್ತಸು ಜನೇಸು ಪಬ್ಬತಂ ಆರುಯ್ಹ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇಸು ಏಕೋ ಅನಾಗಾಮೀ ಹುತ್ವಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಬ್ರಹ್ಮಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಆಗತಟ್ಠಾನಂ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಪಬ್ಬತಮಾರುಯ್ಹ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಣಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೇಸಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತನಟ್ಠಾನಂ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಏಕಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಭಾವಂ ಇತರೇಸಞ್ಚ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕಾಮಾವಚರದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತೇ ಕಾಲಾನುಕಾಲಂ ಆವಜ್ಜೇಸಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ಕಹಂ ನು ಖೋ ತೇ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ದಾರುಚೀರಿಯಂ ಸುಪ್ಪಾರಕಪಟ್ಟನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕುಹನಕಮ್ಮೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ನಟ್ಠೋ ವತಾಯಂ ಬಾಲೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅತಿಉಕ್ಕಟ್ಠಭಾವೇನ ಅರಹತಾಪಿ ಆಭತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಉದರಹೇತು ಅನಾರಹಾವ ಸಮಾನೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಟಿಜಾನಿತ್ವಾ ಲೋಕಂ ವಞ್ಚೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ, ದಸಬಲಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಗಚ್ಛಾಮಿ ನಂ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಂ ಜಾನಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಖಣೇನೇವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಸುಪ್ಪಾರಕಪಟ್ಟನೇ ರತ್ತಿಭಾಗಸಮನನ್ತರೇ ದಾರುಚೀರಿಯಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಓಭಾಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ "ಕೇ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪೋರಾಣಕಸಹಾಯೋ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಬ್ಬಜೇಟ್ಠಕೋ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಪಞ್ಚಜನಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ಸ್ವಾಹಂ ದಾನಿ ತಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಕುಹನಕಮ್ಮೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ದಮಿತುಂ ಆಗತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇದಂ ಕಾರಣಂ ಆಹ - "ನೇವ ಖೋ ತ್ವಂ, ಬಾಹಿಯ, ಅರಹಾ ನಾಪಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನೋ, ಸಾಪಿ ತೇ ಪಟಿಪದಾ ನತ್ಥಿ, ಯಾಯ ತ್ವಂ ಅರಹಾ ವಾ ಅಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನೋ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥು ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಸನಭಾವಞ್ಚ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಬಾಹಿಯೋ ಪನ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತಂ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹೋ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಮಯಾ ಕತಂ, ಅನರಹಂ ಅರಹಾ ಅಹನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿಂ, ಅಯಞ್ಚ ಮಂ 'ನ ತ್ವಂ ಅರಹಾ, ನಾಪಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನಾಸೀ'ತಿ ವದತಿ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಲೋಕೇ ಅಞ್ಞೋ ಅರಹಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅಥ ಕೇ ಚರಹಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಅರಹನ್ತೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನಾ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ದೇವತಾ ಆಚಿಕ್ಖಿ - "ಅತ್ಥಿ, ಬಾಹಿಯ, ಉತ್ತರೇಸು ಜನಪದೇಸು ಸಾವತ್ಥಿ ನಾಮ

ನಗರಂ, ತತ್ಥ ಸೋ ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ಸೋ ಹಿ, ಬಾಹಿಯ, ಭಗವಾ ಅರಹಾ ಚೇವ ಅರಹತ್ತಾಯ ಚ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸೀ"ತಿ। ಬಾಹಿಯೋ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ದೇವತಾಯ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ ತಙ್ಖಣಂಯೇವ ಸುಪ್ಪಾರಕಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಏಕರತ್ತಿವಾಸೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚ ಪನ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ಚ ವೀಸಯೋಜನಸತಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಜೇತವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಚ್ಛಿ – "ಕುಹಿಂ ಏತರಹಿ ಸತ್ಥಾ"ತಿ? ಭಿಕ್ಖೂ "ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠೋ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಪನ ಕುತೋ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಸುಪ್ಪಾರಕಾ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಕದಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಸೀ"ತಿ? "ಹಿಯ್ಯೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ದೂರತೋಪಿ ಆಗತೋ, ನಿಸೀದ ತಾವ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮಾಹಿ, ಆಗತಕಾಲೇ ಸತ್ಥಾರಂ ದಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥು ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಕತ್ಥಚಿ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ಅನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಏಕರತ್ತೇನೇವ ವೀಸಯೋಜನಸತಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಗತೋ, ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾವ ವಿಸ್ಸಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ತರಮಾನರೂಪೋ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅನೋಪಮಾಯ ಬುದ್ಧಸಿರಿಯಾ ಚರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಮೇ ಗೋತಮೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಓನತಸರೀರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗೋಪ್ಫಕೇಸು ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ – "ದೇಸೇತು, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಧಮ್ಮಂ, ದೇಸೇತು ಸುಗತೋ ಧಮ್ಮಂ, ಯಂ ಮಮಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಅಕಾಲೋ ಖೋ ತಾವ, ಬಾಹಿಯ, ಅನ್ತರಘರಂ ಪವಿಟ್ಠಮ್ಹಾ ಪಿಣ್ಡಾಯಾ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬಾಹಿಯೋ, "ಭನ್ತೇ, ಸಂಸಾರೇ ಸಂಸರನ್ತೇನ ಕಬಳೀಕಾರಾಹಾರೋ ನ ಅಲದ್ಧಪುಬ್ಬೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಾ ಮಯ್ಹಂ ವಾ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ದೇಸೇತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಧಮ್ಮಂ, ದೇಸೇತು ಸುಗತೋ ಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಪುನ ಯಾಚಿ। ಸತ್ಥಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ – "ಇಮಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಕಲಸರೀರಂ ಪೀತಿಯಾ ನಿರನ್ತರಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟಂ ಹೋತಿ, ಬಲವಪೀತಿವೇಗೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ, ಮಜ್ಝತ್ತುಪೇಕ್ಖಾಯ ತಾವ ತಿಟ್ಠತು, ಏಕರತ್ತೇನೇವ ವೀಸಯೋಜನಸತಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಗತಸ್ಸಪಿ ಚಸ್ಸ ದರಥೋ ಬಲವಾ ಸೋಪಿ ತಾವ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭತೂ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ ದ್ವಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಯಾಚಿತೋ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠಿತೋವ "ತಸ್ಮಾತಿಹ ತೇ, ಬಾಹಿಯ, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ದಿಟ್ಠೇ ದಿಟ್ಠಮತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಉದಾ॰ ೧೦) ನಯೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋಯೇವ ಸಬ್ಬಾಸವೇ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧೭೮. ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಇತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ। ಅನುತ್ತಾನಪದವಣ್ಣನಮೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮ।

೧೮೧. **ಹಸನಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣ**ನ್ತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಂ, ಕೋಮಾರವಣ್ಣಂ ಅತಿಕೋಮಲನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೨. **ಹೇಮಯಞ್ಞೋಪಚಿತಙ್ಗ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಸುತ್ತಯಞ್ಞೋಪಚಿತಸುತ್ತಅವಯವಂ ಸರೀರಂ ದೇಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಲಮ್ಬಬಿಮ್ಬತಮ್ಬೋಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಓಲಮ್ಬಿತಬಿಮ್ಬಫಲಸದಿಸಂ ರತ್ತವಣ್ಣಂ ಓಟ್ಠದ್ವಯಸಮನ್ನಾಗತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇತತಿಣ್ಹಸಮಂ ದಿಜ**ನ್ತಿ ಸುನಿಸಿತತಿಖಿಣಅಯಲೋಹಘಂಸನೇನ ಘಂಸಿತ್ವಾ ಸಮಂ ಕತಂ ವಿಯ ಸಮದನ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೩. **ಪೀತಿಸಮ್ಫುಲ್ಲಿತಾನನ**ನ್ತಿ ಪೀತಿಯಾ ಸುಟ್ಠು ಫುಲ್ಲಿತಂ ವಿಕಸಿತಂ ಆನನಂ ಮುಖಂ ಆದಾಸತಲಸದಿಸಮುಖವನ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೪. **ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ** ಖಿಪ್ಪಂ ದೇಸನಾಯ ಸಮುಗ್ಘಾಟಿತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಅಭಿವಿಸೇಸೇನ ಞಾತುಂ ಸಮತ್ಥಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೬. **ಸಗ್ಗಂ ಅಗಂ ಸಭವನಂ ಯಥಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ವಿಯ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಅಗಮಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೬. **ನ ತ್ವಂ ಉಪಾಯಮಗ್ಗಞ್ಞೂತಿ** ತ್ವಂ ನಿಬ್ಬಾನಾಧಿಗಮೂಪಾಯಭೂತಮಗ್ಗಞ್ಞೂ ನ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೦೦. **ಸತ್ಥುನೋ ಸದಾ ಜಿನನ್ತಿ** ಸದಾ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಜಿನಂ ಜಿನನ್ತೋ ಪರಾಜಿತಕೋಪೋ ಸತ್ಥುನೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ **ವಿಮಲಾನನಂ** ಆದಾಸತಲಸದಿಸಮುಖಂ **ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಿ** ಪಸ್ಸಿತುಂ ನಿಕ್ಖಮಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ದಿಜೇ ಅಪುಚ್ಛಿಂ ಕುಹಿಂ ಲೋಕನನ್ದನೋತಿ** ಕುಹಿಂ ಠಾನೇ ಲೋಕಪಸಾದಕರೋ ಸತ್ಥಾತಿ ದಿಜೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಅಹಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಪುಚ್ಛಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೦೧. **ಸಸೋವ ಖಿಪ್ಪಂ ಮುನಿದಸ್ಸನುಸ್ಸುಕೋತಿ** ಮುನಿದಸ್ಸನೇ ತಥಾಗತದಸ್ಸನೇ ಉಸ್ಸುಕೋ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತೋ ಸಸೋ ಇವ ಖಿಪ್ಪಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೨೦೨. **ತುವಟಂ ಗನ್ತ್ವಾತಿ** ಸೀಘಂ ಗನ್ತ್ವಾ। **ಪಿಣ್ಡತ್ಥಂ ಅಪಿಹಾಗಿಧನ್ತಿ** ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಅಪಿಹಂ ಅಪಗತಪಿಹಂ ಅಗಿಧಂ ನಿತ್ತಣ್ಹಂ।

೨೦೩. **ಅಲೋಲಕ್ಖನ್ತಿ** ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಅನೋಲೋಕಯಮಾನಂ ಉತ್ತಮೇ ಸಾವತ್ಥಿನಗರೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ವಿಚರನ್ತಂ ಅದಕ್ಖಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಿರೀನಿಲಯಸಙ್ಕಾಸನ್ತಿ** ಸಿರಿಯಾ ಲಕ್ಖಣಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋಭಾಯ ನಿಲಯಂ ಸಙ್ಕಾಸಂ ಜಲಮಾನತೋರಣಸದಿಸಂ। **ರವಿದಿತ್ತಿಹರಾನನನ್ತಿ** ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಮುಖಮಣ್ಡಲಂ।

೨೦೪. **ಕುಪಥೇ ವಿಪ್ಪನಟ್ಠಸ್ಸಾತಿ** ಕುಚ್ಛಿತಪಥೇ ಸೋಪದ್ದವಮಗ್ಗೇ ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ಮೇ **ಸರಣಂ ಹೋಹಿ** ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋಹಿ। **ಗೋತಮಾತಿ** ಭಗವನ್ತಂ ಗೋತ್ತೇನ ಆಲಪತಿ।

೨೧೮. **ನ ತತ್ಥ ಸುಕ್ಕಾ ಜೋತನ್ತೀತಿ** ಸುಕ್ಕಪಭಾಸಮ್ಪನ್ನಾ ಜೋತಮಾನಓಸಧಿತಾರಕಾದಯೋ ನ ಜೋತನ್ತಿ ನಪ್ಪಭಾಸನ್ತಿ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ। ಸೋ ಏವಂ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ತಾವದೇವ ಚ ಭಗವನ್ತಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। "ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ತೇ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ ಚ ಪುಟ್ಠೋ "ನ ಪರಿಪುಣ್ಣ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ತೇನ ಹಿ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪರಿಯೇಸಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಕಿರ ವೀಸತಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಅತ್ತನಾ ಪಚ್ಚಯೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಏಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಾಪಿ ಪತ್ತೇನ ವಾ ಚೀವರೇನ ವಾ ಸಙ್ಗಹಂ ನಾಕಾಸಿ, "ನ ತೇನಸ್ಸ ಇದ್ಧಿಮಯಂ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಭಗವಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇನ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ನಾದಾಸಿ। ತಮ್ಪಿ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನಮೇವ ಸಙ್ಕಾರಟ್ಠಾನತೋ ಚೋಳಕ್ಖಣ್ಡಾನಿ ಸಂಕಡ್ಢೇನ್ತಂ ಪುಬ್ಬವೇರಿಕೋ ಅಮನುಸ್ಸೋ ಏಕಿಸ್ಸಾ ತರುಣವಚ್ಛಾಯ ಗಾವಿಯಾ ಸರೀರೇ ಅಧಿಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ವಾಮಊರುಮ್ಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ಬಾಹಿಯಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಸಙ್ಕಾರಟ್ಠಾನೇ ಪತಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಗಣ್ಹಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತಂ ಬಾಹಿಯಂ ದಾರುಚೀರಿಯನ್ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಸರೀರಂ ನಗರದ್ವಾರತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಧಾತುಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೂಪಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಣಾಪೇಸಿ।

ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಾತುಂ ಮಹಾಪಥೇ ಥೂಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕತಕಮ್ಮಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ತತೋ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಕಥಾ ಉದಪಾದಿ – "ತಥಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸರೀರಝಾಪನಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇಸಿ, ಧಾತುಯೋ ಚ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಚೇತಿಯಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ, ಕತರಮಗ್ಗೋ ನು ಖೋ ತೇನ ಸಮಧಿಗತೋ, ಸಾಮಣೇರೋ ನು ಖೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ನು

ಖೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ "ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ ಅರಹತ್ತೇ"ತಿ ಉಪರಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ವಡ್ಢೇತಿ। ತಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಭಾವಞ್ಚ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞಾನಂ ಯದಿದಂ ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೮, ೨೧೬) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ತುಮ್ಹೇ, ಭನ್ತೇ, 'ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ'ತಿ ವದೇಥ, ಕದಾ ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ? "ಮಮ ಧಮ್ಮಂ ಸುತಕಾಲೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ। "ಕದಾ ಪನಸ್ಸ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಧಮ್ಮೋ ಕಥಿತೋ"ತಿ? "ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತೇನ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠಿತೇನಾ"ತಿ। "ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಕಥಿತಧಮ್ಮೋ; ಕಥಂ ಸೋ ತಾವತ್ತಕೇನ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸೀ"ತಿ? ಅಥ ನೇ ಸತ್ಥಾ, "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಧಮ್ಮಂ 'ಅಪ್ಪಂ' ವಾ 'ಬಹುಂ ವಾ'ತಿ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ। ಅನೇಕಾನಿಪಿ ಹಿ ಅನತ್ಥಪದಸಂಹಿತಾನಿ ಗಾಥಾಸಹಸ್ಸಾನಿ ನ ಸೇಯ್ಯೋ, ಅತ್ಥನಿಸ್ಸಿತಂ ಪನ ಏಕಮ್ಪಿ ಗಾಥಾಪದಂ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಸಹಸ್ಸಮಪಿ ಚೇ ಗಾಥಾ, ಅನತ್ಥಪದಸಂಹಿತಾ।
ಏಕಂ ಗಾಥಾಪದಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಮತೀ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೦೧) -

ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಬಾಹಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಮಹಾಕೋಟ್ಠಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸತ್ತಮಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕೋಟ್ಠಿಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರವಾಸಿನೋ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥೇ ಯೇನ ಬುದ್ಧೋ ಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಯೇನ ಸಙ್ಘೋ, ತನ್ನಿನ್ನೇ ತಪ್ಪೋಣೇ ತಪ್ಪಬ್ಭಾರೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗೋ, ಯಂನೂನಾಹಮ್ಪಿ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಅಯಂ ವಿಯ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ವುಟ್ಠಿತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಸ್ವೇ ಮಯ್ಹಂ ಗೇಹೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಸಕನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ನಿಸಜ್ಜಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಕನಿವೇಸನೇ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಂ ಸತ್ಥಾರಂ ವಿವಿಧಯಾಗುಖಜ್ಜಕಪರಿವಾರಂ ಸಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಗನ್ಧಸಾಲಿಭೋಜನಂ ಭೋಜಾಪೇತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಹನ್ತಂ ಖೋ ಅಹಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇಮಿ, ನ ಪನ ಯುತ್ತಂ ಮಯಾ ಏಕದಿವಸಮೇವ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇತುಂ, ಅನುಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸತ್ತಾಹಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪತ್ಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ದುಸ್ಸಕೋಟ್ಠಾಗಾರಂ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ ಉತ್ತಮಂ ತಿಚೀವರಪ್ಪಹೋನಕಂ ಸುಖುಮವತ್ಥಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಚ ತಿಚೀವರಂ ದತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಯೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತುಮ್ಹೇಹಿ ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸಮತ್ಥಕೇ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತೋ, ಅಹಮ್ಪಿ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ವಿಯ ಅನಾಗತೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗೋ

ಭವೇಯ್ಯ''ನ್ತಿ ಸತ್ಥು ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಸಮಿಜ್ಝನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ''ಅನಾಗತೇ ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಮತ್ಥಕೇ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ತವ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತೀ''ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಾಪರಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಪರಿಬ್ಭಮಿ।

ಏವಂ ಸೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ಪುಞ್ಞಞಾಣಸಮ್ಭಾರೇ ಸಮ್ಭರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, **ಕೋಟ್ಠಿಕೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಕಸ್ಮಾ ಮಾತುಯಾ ವಾ ಅಯ್ಯಕಪಯ್ಯಕಾದೀನಂ ವಾ ನಾಮಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏವಂ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸೂತಿ ಚೇ? ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞವನ್ತತಾಯ ವೇದಙ್ಗೇಸು ಸತಕ್ಕಪರತಕ್ಕೇಸು ಸನಿಘಣ್ಡುಕೇಟುಭೇಸು ಸಾಕ್ಖರಪ್ಪಭೇದೇಸು ಸಕಲಬ್ಯಾಕರಣೇಸು ಚ ಛೇಕಭಾವೇನ ಚ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೇ ಜನೇ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತೋ ಪಕ್ಕೋಟ್ಟೇನ್ತೋ ವಿತುದನ್ತೋ ವಿಚರತೀತಿ ಅನ್ವತ್ಥನಾಮಂ ಕರಿಂಸೂತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಸು ಚಿಣ್ಣವಸೀ ಹುತ್ವಾ ಅಭಿಞಾತೇ ಮಹಾಥೇರೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ದಸಬಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಸುಯೇವ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಏವಮಯಂ ಥೇರೋ ತತ್ಥ ಕತಾಧಿಕಾರತಾಯ ತತ್ಥ ಚಿಣ್ಣವಸೀಭಾವೇನ ಚ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಜಾತೋ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಮಹಾವೇದಲ್ಲಸುತ್ತಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ, ''ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಯದಿದಂ ಮಹಾಕೋಟ್ಠಿಕೋ''ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೯, ೨೧೮)।

೨೨೧. ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇನ್ತೋ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

ಇತ್ಥಂ ಸುದಮಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕೋಟ್ಠಿಕೋತಿ ಏತ್ಥ **ಸುದ**ನ್ತಿ ನಿದಸ್ಸನೇ ನಿಪಾತೋ। **ಆಯಸ್ಮಾ**ತಿ ಗಾರವಾಧಿವಚನಂ, ಯಥಾ ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋತಿ।

ಮಹಾಕೋಟ್ಠಿಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಮಹಾಪರಿವಾರಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಣಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಭಗವಾ ಚಸ್ಸ ಅನನ್ತರಾಯತಂ ದಿಸ್ವಾ ''ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಮಹಾಪರಿವಾರಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ''ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇತೋ ದ್ವೇನವುತಿಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ವೇಮಾತಿಕಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಅಞ್ಞೇಪಿಸ್ಸ ದ್ವೇ ಕನಿಟ್ಠಭಾತರೋ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ತಯೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪರಮಾಯ ಪೂಜಾಯ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ತಯೋ ಭಾತರೋ ಹುತ್ವಾ

ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಗೋತ್ತವಸೇನ ತಯೋಪಿ **ಕಸ್ಸಪಾ**ತಿ ಏವಂ ನಾಮಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ತಯೋ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಂಸು। ತೇಸಂ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕಸ್ಸ ಪಞ್ಚಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಪರಿವಾರಾ, ಮಜ್ಝಿಮಸ್ಸ ತೀಣಿ, ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ದ್ವೇ, ತೇ ಅತ್ತನೋ ಗನ್ಥೇಸು ಸಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮೇವ ಅತ್ಥಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ರೋಚೇಸುಂ। ತೇಸು ಜೇಟ್ಠಭಾತಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಉರುವೇಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ **ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ** ನಾಮ ಜಾತೋ, ಮಜ್ಝಿಮೋ ಗಙ್ಗಾನದೀವಙ್ಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ **ನದೀಕಸ್ಸಪೋ** ನಾಮ ಜಾತೋ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಗಯಾಸೀಸೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ **ಗಯಾಕಸ್ಸಪೋ** ನಾಮ ಜಾತೋ। ಏವಂ ತೇಸು ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೇಸು ಬಹೂನಂ ದಿವಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಟಿವಿದ್ಧಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯತ್ಥೇರೇ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಯಸಕುಲಪುತ್ತಪ್ಪಮುಖೇ ಪಞ್ಚಪಣ್ಣಾಸಜನೇ ಸಹಾಯಕೇ ವಿನೇತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿ ಅರಹನ್ತೇ "ಚರಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಾರಿಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೩೨) ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಿಂಸಭದ್ದವಗ್ಗಿಯೇ ವಿನೇತ್ವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸನತ್ಥಾಯ ಅಗ್ಯಾಗಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗತನಾಗದಮನಾದೀಹಿ ಅಡ್ಢುಡ್ಢಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯೇಹಿ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಸಪರಿವಾರಂ ವಿನೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾವಿಧಾನಞ್ಚ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ ನದೀಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಅಪದಾನಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಇತರೇಪಿ ದ್ವೇ ಭಾತರೋ ಸಪರಿಸಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ಸಬ್ಬೇವ ತೇ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಧರಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಸಮಣಸಹಸ್ಸಂ ಆದಾಯ ಗಯಾಸೀಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಆದಿತ್ತಪರಿಯಾಯದೇಸನಾಯ (ಮಹಾವ॰ ೫೪) ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

೧೫೧. ಸೋ ಏವಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಅನುತ್ತಾನಪದಮೇವ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ।

೧೬೮. **ಸೋ ಚ ಸಬ್ಬಂ ತಮಂ ಹನ್ತ್ವಾ**ತಿ ಸೋ ಫುಸ್ಸೋ ಭಗವಾ ರಾಗದೋಸಮೋಹಾದಿಕಿಲೇಸನ್ಧಕಾರಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ। **ವಿಜಟೇತ್ವಾ ಮಹಾಜಟ**ನ್ತಿ ತಣ್ಹಾಮಾನಾದೀಹಿ ದಿಯಡ್ಢಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಕಿಲೇಸಗಣೇಹಿ ಮಹಾಬ್ಯಾಕುಲಂ ಜಟಂ **ವಿಜಟೇತ್ವಾ** ಪದಾಲೇತ್ವಾ ಫಾಲೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸದೇವಕಂ** ದೇವಲೋಕಸಹಿತಂ ಸಕಲಂ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸಂ**ತಪ್ಪಯನ್ತೋ** ಸನ್ತಪ್ಪಯನ್ತೋ ಪೀಣೇನ್ತೋ **ಅಮತಂ ವುಟ್ಠಿಂ** ಮಹಾನಿಬ್ಬಾನವುಟ್ಠಿಧಾರಂ **ವಸ್ಸತೇ** ಪಗ್ಘರಾಪೇತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೬೯. **ತದಾ ಹಿ ಬಾರಾಣಸಿಯ**ನ್ತಿ "ಬಾರಸ ಮನುಸ್ಸಾ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಬಾರಸ ದ್ವಾದಸರಾಸೀ ಹುತ್ವಾ ಪುರಾ, ಹಿಮವನ್ತತೋ ಇಸಯೋ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಮುನಿಸಙ್ಖಾತಾ ಇಸಯೋ ಚ ಗನ್ಧಮಾದನತೋ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಏತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಓತರನ್ತಿ ಪವಿಸನ್ತೀತಿ ಬಾರಾಣಸೀ, ಅಥ ವಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಅನೇಕಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪವತ್ತನತ್ಥಾಯ ಓತರಟ್ಠಾನಂ ನಗರಂ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗವಸೇನ ಬಾರಾಣಸೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಿಸ್ಸಂ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ।

೧೭೩. **ನಿಕ್ಖಿತ್ತಸತ್ಥಂ ಪಚ್ಚನ್ತ**ನ್ತಿ ಛಡ್ಡಿತಸತ್ಥಂ ಪಾತಿತಆವುಧಂ ಪಚ್ಚನ್ತಜನಪದಂ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ **ಕತ್ವಾ ಪುನರುಪಚ್ಚತ**ನ್ತಿ ಪುನರಪಿ ತಂ ನಗರಂ ಉಪೇಚ್ಚ ಉಪಗಮ್ಮ ಸಮ್ಪತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ರಾಧತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

೧೯೭. ನವಮಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ರಾಧತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಠಾನುಸಾರೇನ ನಯಾನುಚಿನ್ತನೇನ ವಿಞ್ಞೂಹಿ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ। ಕೇವಲಂ ಪುಞ್ಞನಾನತ್ತಮೇವಾತಿ।

ರಾಧತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ದಸಮಂ ಮೋಘರಾಜತ್ಥೇರಅಪದಾನಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಚತುಪಞ್ಞಾಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫೫. ಭದ್ದಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸಮವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಮಞ್ಜುಸ್ಸರಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಪ್ಪಿಸಕ್ಖರಾದಿಮಧುರರಸಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ "ಅಹಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಅನಾಗತೇ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ವಿಯ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಮಞ್ಜುಸ್ಸರಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪಣಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಅನನ್ತರಾಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಫುಸ್ಸಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಚಿತ್ರಕೋಕಿಲೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ರಾಜುಯ್ಯಾನತೋ ಮಧುರಂ ಅಮ್ಬಫಲಂ ತುಣ್ಡೇನಾದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ "ದಸ್ಸಾಮಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಞತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಕೋಕಿಲೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಠಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಸೋಮನಸ್ಸುಪ್ಪಾದನತ್ಥಂ ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಅಥ ಸೋ ಕೋಕಿಲೋ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ತೇನೇವ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಭವೇ ಮಞ್ಜುಸ್ಸರೋ ಅಹೋಸಿ। ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ವಡ್ಢಕಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಕವಡ್ಢಕೀ ಹುತ್ವಾ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ತಸ್ಸ ಸರೀರಧಾತುಯೋ ನಿದಹಿತುಂ ಸತ್ತಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣೇ ಥೂಪೇ ಆರದ್ಧೇ ಸೋ ಆಹ - "ಯೋಜನಾವಟ್ಟಂ ಯೋಜನುಬ್ಬೇಧಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ತಸ್ಸ ವಚನೇ ಅಟ್ಠಂಸು। ಇತಿ ಅಪ್ಪಮಾಣಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಓರಪ್ಪಮಾಣಂ ಚೇತಿಯಂ ಕಾರೇಸಿ, ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಹೀನಪ್ಪಮಾಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಅತಿರಸ್ಸತಾಯ ಚ ಸುವಣ್ಣಪಟಿಮಾ ವಿಯ ಸುನ್ದರಸರೀರತಾಯ ಚ **ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯೋ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಮಧುರೇನ ಸರೇನ ಪರೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ।

ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಉಸ್ಸವದಿವಸೇ ಏಕೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ರಥೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಏಕಾ ಗಣಿಕಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ದನ್ತವಿದಂಸಕಂ ಹಸಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸಾ ದನ್ತಟ್ಠಿಕೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಂ ಪಾದಕಂ ಕತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅನಾಗಾಮೀ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಕಾಯಗತಾಯ ಸತಿಯಾ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಆಯಸ್ಮತಾ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿನಾ ಓವದಿಯಮಾನೋ ಅನುಸಾಸಿಯಮಾನೋ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಸಾಮಣೇರಾ ಚ ತಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಕಣ್ಣೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢನ್ತಿ, ಸೀಸೇ ಬಾಹಾಯ ಹತ್ಥಪಾದಾದೀಸು ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಾಲೇತ್ವಾ ಕೀಳನ್ತಾ ವಿಹೇಠೇಸುಂ। ಅಥ ಭಗವಾ ಸುತ್ವಾ - "ಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಪುತ್ತಂ ವಿಹೇಠೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ "ಅರಹಾ"ತಿ ಜಾನಿತ್ವಾ ನ ವಿಹೇಠೇಸುಂ।

೧೨. ಸೋ ಅರಹಾ ಹುತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಮಞ್ಜುನಾಭಿನಿಕೂಜಹ**ನ್ತಿ ಮಧುರೇನ ಪೇಮನಿಯೇನ ಸರೇನ ಅಭಿನಿಕೂಜಿಂ ಸದ್ದಂ ನಿಚ್ಛಾರೇಸಿಂ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ಕಙ್ಖಾರೇವತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

೩೪. ದುತಿಯಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕಙ್ಖಾರೇವತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಠಾನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಕಙ್ಖಾರೇವತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಸೀವಲಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ತತಿಯಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೀವಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಲಾಭೀನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಯಾಪಿ ಅನಾಗತೇ ಏವರೂಪೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ದಸಬಲಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇಮಿನಾ ಅಧಿಕಾರಕಮ್ಮೇನ ನ ಅಞ್ಞಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ಥೇಮಿ, ಅನಾಗತೇ ಪನ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸೋ ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪಿತಭಿಕ್ಖು ವಿಯ ಲಾಭೀನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅನನ್ತರಾಯತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ತೇ ಪತ್ಥನಾ ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬನ್ಧುಮತೀನಗರತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಬನ್ಧುಮತೀನಗರವಾಸಿನೋ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಾಕಚ್ಛಿತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ದಾನಂ ಅದಂಸು।

ಏಕದಿವಸಂ ಸಬ್ಬೇ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ದಾನಂ ದೇನ್ತಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಾನಗ್ಗೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೦೭; ಥೇರಗಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೯ ಸೀವಲಿತ್ಥೇರಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ) ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ಮಧುಞ್ಚ ಗುಳದಧಿಞ್ಚ ನಾದ್ದಸಂಸು। ತೇ "ಯತೋ ಕುತೋಚಿ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಜನಪದತೋ ನಗರಪವಿಸನಮಗ್ಗೇಸು ಪುರಿಸೇ ಠಪೇಸುಂ। ತದಾ ಏಸ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಗಾಮತೋ ಗುಳದಧಿವಾರಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಗರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ "ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಧೋತಹತ್ಥಪಾದೋ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಙ್ಗಲಸೀಸಪ್ಪಮಾಣಂ ನಿಮ್ಮಕ್ಖಿಕದಣ್ಡಕಮಧುಂ ದಿಸ್ವಾ "ಪುಞ್ಞೇನ ಮೇ ಇದಂ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ನಾಗರೇಹಿ ಠಪಿತಪುರಿಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಮಾರಿಸ, ಕಸ್ಸ ಇಮಂ ಹರಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ನ ಕಸ್ಸಚಿ, ಸಾಮಿ, ವಿಕ್ಕಾಯಿಕಂ ಮೇ ಇದ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಇಮಂ ಕಹಾಪಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏತಂ ಮಧುಞ್ಚ ಗುಳದಧಿಞ್ಚ ದೇಹೀ"ತಿ।

ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇದಂ ಮೇ ನ ಬಹುಂ ಅಗ್ಘತಿ, ಅಯಞ್ಚ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಬಹುಂ ದೇತಿ, ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತತೋ ನಂ ಆಹ - "ನಾಹಂ ಏಕಕಹಾಪಣೇನ ದೇಮೀ"ತಿ। "ಯದಿ ಏವಂ ದ್ವೇ ಕಹಾಪಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ದೇಹೀ"ತಿ। "ದ್ವೀಹಿಪಿ ನ ದೇಮೀ"ತಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಯಾವ ಸಹಸ್ಸಂ ಪಾಪುಣಿ, ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅತಿಅಞ್ಛಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಹೋತು ತಾವ ಇಮಿನಾ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ । ಅಥ ನಂ ಆಹ - "ನ ಇದಂ ಬಹುಅಗ್ಘನಕಂ, ತ್ವಂ ಪನ ಬಹುಂ ದೇಸಿ, ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಇದಂ ಗಣ್ಹಸೀ"ತಿ। "ಇಧ, ಭೋ, ನಗರವಾಸಿನೋ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿವಿರುಜ್ಝಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸಿಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ದಾನಂ ದೇನ್ತಾ ಇದಂ ದ್ವಯಂ ದಾನಗ್ಗೇ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಮಂ ಪರಿಯೇಸಾಪೇನ್ತಿ। ಸಚೇ ಇದಂ ದ್ವಯಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನಾಗರಾನಂ ಪರಾಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನೇತಂ ನಾಗರಾನಂ ಏವ ವಟ್ಟತಿ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ದಾತುಂ ಅವಾರಿತಮೇತ"ನ್ತಿ। "ಅತ್ಥಿ ಪನ ಕೋಚಿ ನಾಗರಾನಂ ದಾನೇ ಏಕದಿವಸಂ ಸಹಸ್ಸಂ ದಾತಾ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ।

“ಇಮೇಸಂ ಮೇ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಭಾವಂ ಜಾನಾಸೀ”ತಿ? “ಆಮ, ಜಾನಾಮೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛ, ನಾಗರಾನಂ ಆರೋಚೇಹಿ - ‘ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಮೂಲೇನ ನ ದೇತಿ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಹತ್ಥೇನೇವ ದಾತುಕಾಮೋ, ತುಮ್ಹೇ ಇಮೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಕಾರಣಾ ನಿಬ್ಬಿತಕ್ಕಾ ಹೋಥಾ”ತಿ। “ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ದಾನೇ ಜೇಟ್ಠಕಭಾಗಸ್ಸ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ಹೋಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಗತೋ। ಸೋ ಪನ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಗಾಮತೋ ಪರಿಬ್ಬಯತ್ಥಂ ಗಹಿತಕಹಾಪಣೇನ ಪಞ್ಚಕಟುಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚುಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ದಧಿತೋ ಕಞ್ಜಿಯಂ ವಾಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಮಧುಪಟಲಂ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಕಟುಕಚುಣ್ಣೇನ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪದುಮಿನಿಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ದಸಬಲಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸೀದಿ। ಮಹಾಜನೇಹಿ ಆಹರಿಯಮಾನಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತವಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಓಕಾಸಂ ಇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, “ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಮೇ ದುಗ್ಗತಸಕ್ಕಾರೋ, ಇಮಂ ಮೇ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಚತುಮಹಾರಾಜೇಹಿ ದತ್ತಿಯೇನ ಸೇಲಮಯಪತ್ತೇನ ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ದಿಯ್ಯಮಾನಂ ನ ಖೀಯತಿ, ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ।

ಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ನಿಟ್ಠಿತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಆಹ - “ದಿಟ್ಠೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಅಜ್ಜ ಬನ್ಧುಮತೀನಗರವಾಸೀಹಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಕ್ಕಾರೋ ಆಹರಿಯಮಾನೋ, ಅಹಮ್ಪಿ ಇಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಭವೇ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ಏವಂ ಹೋತು ಕುಲಪುತ್ತಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಚ ನಗರವಾಸೀನಞ್ಚ ಭತ್ತಾನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸುಪ್ಪವಾಸಾಯ ರಾಜಧೀತುಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಾಯಂ ಪಾತಞ್ಚ ಪಞ್ಚಪಣ್ಣಾಕಾರಸತಾನಿ ಸುಪ್ಪವಾಸಾಯ ಉಪನೀಯನ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಾ ಪುಞ್ಞವೀಮಂಸನತ್ಥಂ ಹತ್ಥೇನ ಬೀಜಪಚ್ಛಿಂ ಫುಸಾಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕೇಕಬೀಜತೋ ಸಲಾಕಸತಂ ಸಲಾಕಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ನಿಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ಏಕೇಕಕರೀಸಖೇತ್ತತೋ ಪಣ್ಣಾಸಮ್ಪಿ ಸಟ್ಠಿಪಿ ಸಕಟಪಮಾಣಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಕೋಟ್ಠಪೂರಣಕಾಲೇಪಿಸ್ಸಾ ಕೋಟ್ಠದ್ವಾರಂ ಹತ್ಥೇನ ಫುಸನ್ತಿಯಾ ರಾಜಧೀತಾಯ ಪುಞ್ಞೇನ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಗಹಿತಗಹಿತಂ ಪುನ ಪೂರತಿ। ಪರಿಪುಣ್ಣಭತ್ತಕುಮ್ಭಿತೋಪಿ “ರಾಜಧೀತಾಯ ಪುಞ್ಞ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ದೇನ್ತಾ ನಂ ಯಾವ ನ ಉಕ್ಕಡ್ಢನ್ತಿ, ನ ತಾವ ಭತ್ತಂ ಖೀಯತಿ। ದಾರಕೇ ಕುಚ್ಛಿಗತೇಯೇವ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಗಬ್ಭೇ ಪನ ಪರಿಪಕ್ಕೇ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋಸಿ। ಸಾ ಸಾಮಿಕಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ - “ಪುರೇ ಮರಣಾ ಜೀವಮಾನಾ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ - “ಗಚ್ಛ, ಸಾಮಿ, ಇಮಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇಹಿ, ಯಞ್ಚ ಸತ್ಥಾ ವದತಿ, ತಂ ಸಾಧುಕಂ ಉಪಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಕಥೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸಾಸನಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸಿ - “ಸತ್ಥು ಭನ್ತೇ, ಕೋಳಿಯಧೀತಾ ಪಾದೇ ವನ್ದತೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ - “ಸುಖಿನೀ ಹೋತು ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಳಿಯಧೀತಾ ಅರೋಗಾ, ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯತೂ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗಾಮಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಪುರೇ ಆಗಮನಾಯೇವ ಸುಪ್ಪವಾಸಾಯ ಕುಚ್ಛಿತೋ ಧಮ್ಮಕರಣತೋ ಉದಕಂ ವಿಯ ಗಬ್ಭೋ ನಿಕ್ಖಮಿ, ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಜನೋ ಅಸ್ಸುಮುಖೋ ರೋದಿತುಂ ಆರದ್ಧೋ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೋವ ತಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ತುಟ್ಠಿಸಾಸನಂ ಆರೋಚೇತುಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ಇಙ್ಗಿತಂ ದಿಸ್ವಾ - “ದಸಬಲೇನ ಕಥಿತಕಥಾ ನಿಪ್ಫನ್ನಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಕಥಂ ರಾಜಧೀತಾಯ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಧೀತಾ ತಯಾ ನಿಮನ್ತಿತಂ ಜೀವಭತ್ತಮೇವ ಮಙ್ಗಲಭತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಗಚ್ಛ ಸತ್ತಾಹಂ ದಸಬಲಂ ನಿಮನ್ತೇಹೀತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತಯಿಂಸು। ಸೋ ದಾರಕೋ ಞಾತೀನಂ ಸನ್ತತ್ತಚಿತ್ತಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇನ್ತೋ ಸೀತಲಭಾವಂ ಕುರುಮಾನೋ ಜಾತೋತಿ, **ಸೀವಲಿತ್ವೇವ** ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಗಬ್ಭೇ ವಸಿತತ್ತಾ ಜಾತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಕ್ಖಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪಮಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಯೋಮಂ ಪಲಿಪಥಂ ದುಗ್ಗಂ, ಸಂಸಾರಂ ಮೋಹಮಚ್ಚಗಾ।

> ತಿಣ್ಣೋ ಪಾರಙ್ಗತೋ ಝಾಯೀ, ಅನೇಜೋ ಅಕಥಂಕಥೀ।
> ಅನುಪಾದಾಯ ನಿಬ್ಬುತೋ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ''ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೪೧೪; ಸು॰ ನಿ॰ ೬೪೩)।

ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಏವಮಾಹ - ''ಕಿಂ ಪನ ತಯಾ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ? ''ಲಭನ್ತೋ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯಂ, ಭನ್ತೇ''ತಿ। ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ತಂ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ - ''ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿನಾ ಕಥೇತೀ''ತಿ ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ - ''ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಿಂ ಕಥೇತಿ, ಭನ್ತೇ''ತಿ? ಅತ್ತನಾ ಅನುಭೂತ್ತಗಬ್ಭವಾಸದುಕ್ಖಂ ಕಥೇತ್ವಾ - ''ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅನುಞ್ಞಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ವದತೀತಿ। ''ಸಾಧು ಭನ್ತೇ, ಪಬ್ಬಾಜೇಥ ನ''ನ್ತಿ। ಥೇರೋ ತಂ ವಿಹಾರಂ ನೇತ್ವಾ ತಚಪಞ್ಚಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೋ, ''ಸೀವಲಿ , ತುಯ್ಹಂ ಅಞ್ಞೇನ ಓವಾದೇನ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ತಯಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಅನುಭೂತ್ತದುಕ್ಖಮೇವ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಾಹೀ''ತಿ। ''ಭನ್ತೇ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯೇವ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಭಾರೋ, ಯಂ ಪನ ಮಯಾ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತುಂ, ತಮಹಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ಸೋ ಪನ ಪಠಮಕೇಸವಟ್ಟಿಯಾ ಓರೋಪಿತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ದುತಿಯಾಯ ಓರೋಪಿತಕ್ಖಣೇ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ, ತತಿಯಾಯ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸಬ್ಬೇಸಂಯೇವ ಕೇಸಾನಂ ಓರೋಪನಞ್ಚ ಅರಹತ್ತಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾ ಚ ಅಪುರೇ ಅಪಚ್ಛಾ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಕಥಾ ಉದಪಾದಿ - ''ಅಹೋ ಏವಂ ಪುಞ್ಞವಾಪಿ ಥೇರೋ ಸತ್ತಮಾಸಾಧಿಕಾನಿ ಸತ್ತ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಮಾತುಗಬ್ಭೇ ವಸಿತ್ವಾ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭೇ ವಸೀ''ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ - ''ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ''ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ - ''ಇಮಾಯ ನಾಮಾ''ತಿ ವುತ್ತೇ - ''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಿನಾ ಕುಲಪುತ್ತೇನ ಇಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಕತಕಮ್ಮ''ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅತೀತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಏಸ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಏಕೋ ಪಚ್ಚನ್ತರಾಜಾ ''ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಗರಂ ಉಪರುನ್ಧಿತ್ವಾ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಿಹಾಸಿ। ಅಥ ರಾಜಾ ಮಾತುಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮಾನಚ್ಛನ್ದೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಖನ್ಧಾವಾರನಗರೇ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ದ್ವಾರಂ ಪಿಧಾಪೇಸಿ, ನಿಕ್ಖಮನ್ತಾನಂ ಪವಿಸನ್ತಾನಞ್ಚ ದ್ವಾರಮೂಳ್ಹಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಮಿಗದಾಯವಿಹಾರೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಉಗ್ಘೋಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಸುತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಾಪೇಸೀತಿ। ಪಚ್ಚನ್ತರಾಜಾಪಿ ಪಲಾಯಿ। ಸೋ ತೇನ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ ನರಕಾದೀಸು ದುಕ್ಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಪಿ ಮಾತುಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಇಮಂ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಮನುಭವಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯಾ ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಏವಂ ಏತ್ಥ ವತ್ಥು ಸಮುಟ್ಠಿತಂ।

ಅಪರಭಾಗೇ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಥೇರೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ, ''ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಪುಞ್ಞಬಲಂ ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಞ್ಚಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ದೇಥಾ''ತಿ। ''ಗಣ್ಹ, ಸೀವಲೀ''ತಿ। ಸೋ ಪಞ್ಚಸತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಾಭಿಮುಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಟವಿಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಸ ಪಠಮಂ ದಿಟ್ಠನಿಗ್ರೋಧೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಇತಿ ಸೋ -

> ''ನಿಗ್ರೋಧಂ ಪಠಮಂ ಪಸ್ಸಿ, ದುತಿಯಂ ಪಣ್ಡವಪಬ್ಬತಂ।
> ತತಿಯಂ ಅಚಿರವತಿಯಂ, ಚತುತ್ಥಂ ವರಸಾಗರಂ॥

> ''ಪಞ್ಚಮಂ ಹಿಮವನ್ತಂ ಸೋ, ಛಟ್ಠಂ ಛದ್ದನ್ತುಪಾಗಮಿ।
> ಸತ್ತಮಂ ಗನ್ಧಮಾದನಂ, ಅಟ್ಠಮಂ ಅಥ ರೇವತ''ನ್ತಿ॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೦೭; ಥೇರಗಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೫೯ ಸೀವಲಿತ್ಥೇರಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ) -

ಸಬ್ಬಟ್ಠಾನೇಸು ಸತ್ತ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನೇವ ದಾನಂ ಅದಂಸು। ಗನ್ಧಮಾದನಪಬ್ಬತೇ ಪನ ನಾಗದತ್ತದೇವರಾಜಾ ಸತ್ತಸು ದಿವಸೇಸು ಏಕದಿವಸಂ ಖೀರಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕದಿವಸಂ ಸಪ್ಪಿಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಆಹ - ''ಆವುಸೋ, ಇಮಸ್ಸ

ದೇವರಞ್ಞೋ ನೇವ ಧೇನುಯೋ ದುಯ್ಹಮಾನಾ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ನ ದಧಿನಿಮ್ಮಥನಂ, ಕುತೋ ತೇ, ದೇವರಾಜ, ಇದಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಕಾಲೇ ಖೀರಸಲಾಕಭತ್ತದಾನಸ್ಸೇತಂ ಫಲ"ನ್ತಿ ದೇವರಾಜಾ ಆಹ।

ಅಪರಭಾಗೇ ಸತ್ಥಾ ಖದಿರವನಿಯರೇವತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಅಕಾಸಿ। ಕಥಂ? ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಕಿರ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ರೇವತೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಸೋ ಅಭಿರಮೇಯ್ಯ ವಾ ನ ವಾ, ಗನ್ತ್ವಾ ನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಭಗವಾ ರೇವತಸ್ಸ ಆರದ್ಧವಿಪಸ್ಸಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ದ್ವೇ ವಾರೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತತಿಯವಾರೇ ಯಾಚಿತೋ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ - ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಅಹಮ್ಪಿ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇಹೀತಿ। ಥೇರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ - "ಆವುಸೋ, ಸತ್ಥಾ ಚಾರಿಕಂ ಚರಿತುಕಾಮೋ, ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂಯೇವ ಆರೋಚೇಸಿ। ದಸಬಲಸ್ಸ ಚಾರಿಕತ್ಥಾಯ ಗಮನಕಾಲೇ ಓಹಿಯ್ಯಮಾನಕಭಿಕ್ಖೂ ನಾಮ ಅಪ್ಪಕಾ ಹೋನ್ತಿ, "ಸತ್ಥು ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸರೀರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮ, ಮಧುರಧಮ್ಮಕಥಂ ವಾ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಬಹುತರಾವ ಹೋನ್ತಿ। ಇತಿ ಸತ್ಥಾ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವಾರೋ "ರೇವತಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ।

ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ದ್ವೇಧಾಪಥಂ ಪತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ದ್ವೇಧಾಪಥೋ, ಕತರಮಗ್ಗೇನ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಗಚ್ಛತೂ"ತಿ? "ಕತರಮಗ್ಗೋ, ಆನನ್ದ, ಉಜುಕೋ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಉಜುಮಗ್ಗೋ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕೋ ಅಮನುಸ್ಸಪಥೋ। ಪರಿಹಾರಮಗ್ಗೋ ಪನ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಿಕೋ ಖೇಮೋ ಸುಭಿಕ್ಖೋ"ತಿ। "ಆನನ್ದ, ಸೀವಲಿ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಆಗತೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಸಙ್ಘೋ ಉಜುಮಗ್ಗಮೇವ ಗಚ್ಛತು, ಸೀವಲಿಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಂ ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವಾರೋ ಸೀವಲಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪುಞ್ಞವೀಮಂಸನತ್ಥಂ ತಿಂಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಅಭಿರುಹಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೦೩)।

ಮಗ್ಗಂ ಅಭಿರುಹನಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೇವಸಙ್ಘೋ ಯೋಜನೇ ಯೋಜನೇ ಠಾನೇ ನಗರಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಸನತ್ಥಾಯ ವಿಹಾರೇ ಪಟಿಯಾದೇಸಿ। ದೇವಪುತ್ತಾ ರಞ್ಞಾ ಪೇಸಿತಕಮ್ಮಕಾರಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ - "ಕಹಂ, ಅಯ್ಯೋ ಸೀವಲೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಥೇರೋ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ಸತ್ಥಾ ಸಕ್ಕಾರಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ದೇವಸಿಕಂ ಯೋಜನಪರಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕಂ ಕನ್ತಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಖದಿರವನಿಯರೇವತತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ತೋ, ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಹೋನಕವಿಹಾರೇ ದಸಬಲಸ್ಸ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಚ ಇದ್ಧಿಯಾ ಮಾಪೇತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಗತೋ। ಸತ್ಥಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥ ತಥಾಗತೇ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸ್ಸಗ್ಗೇನ ಪತ್ತಸೇನಾಸನಾನಿ ಪವಿಸಿಂಸು। ದೇವತಾ "ಅಕಾಲೋ ಆಹಾರಸ್ಸಾ"ತಿ ಅಟ್ಠವಿಧಂ ಪಾನಕಂ ಆಹರಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾನಕಂ ಪಿವಿ। ಇಮಿನಾ ನಿಯಾಮೇನೇವ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಅನುಭವನ್ತಸ್ಸೇವ ಅಡ್ಢಮಾಸೋ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ।

ಅಥೇಕಚ್ಚೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖೂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಥಂ ಉಪ್ಪಾದಯಿಂಸು - "ದಸಬಲೋ 'ಮಯ್ಹಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ನವಕಮ್ಮಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಆಗತೋ, ಇಮಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಜೇತವನವಿಹಾರೋ ವಾ ವೇಳುವನವಿಹಾರಾದಯೋ ವಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ? ಅಯಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಏವರೂಪಸ್ಸ ನವಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಕೋ, ಕಿಂ ನಾಮ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯಿ ಇಧ ಚಿರಂ ವಸನ್ತೇ ಇದಂ ಠಾನಂ ಆಕಿಣ್ಣಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಆರಞ್ಞಕಾ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖೂ ಪವಿವೇಕತ್ಥಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ರೇವತಸ್ಸ ಫಾಸುವಿಹಾರೋ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತತೋ ಥೇರಸ್ಸ ದಿವಾಟ್ಠಾನಂ ಗತೋ। ಥೇರೋಪಿ ಏಕಕೋವ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ಆಲಮ್ಬನಫಲಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಾಸಾಣಫಲಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ರೇವತ, ಇದಂ ವಾಳಮಿಗಟ್ಠಾನಂ, ಚಣ್ಡಾನಂ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದೀನಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರೋಸೀ”ತಿ? “ತೇಸಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸದ್ದಂ ಸುಣತೋ ಅರಞ್ಞಪೀತಿ ನಾಮ ಉಪ್ಪನ್ನಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ರೇವತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಪಞ್ಚಹಿ ಗಾಥಾಸತೇಹಿ ಅರಞ್ಞಾನಿಸಂಸಂ ನಾಮ ಕಥೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಅವಿದೂರಟ್ಠಾನೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ರೇವತತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಯೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಥೇರಸ್ಸ ಅವಣ್ಣೋ ಕಥಿತೋ, ತೇಸಂ ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಉಪಾಹನತೇಲನಾಳಿಛತ್ತಾನಂ ಪಮುಸ್ಸನಭಾವಮಕಾಸಿ। ತೇ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಕ್ಖಾರತ್ಥಾಯ ನಿವತ್ತಾ ಆಗತಮಗ್ಗೇನೇವ ಗಚ್ಛನ್ತಾಪಿ ತಂ ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಪಠಮಞ್ಹಿ ತೇ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ, ತಂದಿವಸಂ ಪನ ವಿಸಮಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದನ್ತಾ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತೇ ಗುಮ್ಬೇ ಚ ಗಚ್ಛೇ ಚ ಕಣ್ಟಕೇ ಚ ಮದ್ದನ್ತಾ ಅತ್ತನಾ ವಸಿತಸಭಾಗಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಖದಿರಖಾಣುಕೇ ಲಗ್ಗಿತಂ ಅತ್ತನೋ ಛತ್ತಂ ಸಞ್ಜಾನನ್ತಿ, ಉಪಾಹನಂ ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಂ ತೇಲನಾಳಿಞ್ಚ ಸಞ್ಜಾನನ್ತಿ। ತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ “ಇದ್ಧಿಮಾ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಕ್ಖಾರಮಾದಾಯ “ದಸಬಲಸ್ಸ ಪಟಿಯತ್ತಸಕ್ಕಾರೋ ನಾಮ ಏವರೂಪೋ ಹೋತೀ”ತಿ ವದನ್ತಾ ಅಗಮಂಸು।

ಪುರತೋ ಆಗತೇ ಭಿಕ್ಖೂ, ವಿಸಾಖಾ ಉಪಾಸಿಕಾ, ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಪುಚ್ಛಿ - “ಮನಾಪಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ರೇವತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ? “ಮನಾಪಂ, ಉಪಾಸಿಕೇ, ನನ್ದವನಚಿತ್ತಲತಾವನಪಟಿಭಾಗಂ ತಂ ಸೇನಾಸನ”ನ್ತಿ। ಅಥ ತೇಸಂ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಚ್ಛಿ - “ಮನಾಪಂ, ಅಯ್ಯಾ, ರೇವತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ? “ಮಾ ಪುಚ್ಛ, ಉಪಾಸಿಕೇ, ಕಥೇತುಂ ಅಯುತ್ತಟ್ಠಾನಂ, ಏತಂ ಉಜ್ಜಙ್ಗಲಸಕ್ಖರಪಾಸಾಣವಿಸಮಖದಿರವನಂ ಏವ, ತತ್ಥ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ವಸತೀ”ತಿ।

ವಿಸಾಖಾ ಪುರಿಮಾನಂ ಪಚ್ಛಿಮಾನಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ, “ಕೇಸಂ ನು ಖೋ ಕಥಾ ಸಚ್ಚಾ”ತಿ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಗನ್ಧಮಾಲಂ ಆದಾಯ ದಸಬಲಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ - “ಭನ್ತೇ, ರೇವತತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಏಕಚ್ಚೇ ಅಯ್ಯಾ ವಣ್ಣೇನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ನಿನ್ದನ್ತಿ, ಕಿಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ? “ವಿಸಾಖೇ, ರಮಣಿಯಂ ವಾ ಹೋತು ಮಾ ವಾ, ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅರಿಯಾನಂ ಚಿತ್ತಂ ರಮತಿ, ತದೇವ ಠಾನಂ ರಮಣಿಯಂ ನಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

> “ಗಾಮೇ ವಾ ಯದಿ ವಾರಞ್ಞೇ, ನಿನ್ನೇ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಥಲೇ।
> ಯತ್ಥ ಅರಹನ್ತೋ ವಿಹರನ್ತಿ, ತಂ ಭೂಮಿರಾಮಣೇಯ್ಯಕ”ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೯೮; ಥೇರಗಾ॰ ೯೯೧; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೬೧)।

ಅಪರಭಾಗೇ ಭಗವಾ ಅರಿಯಗಣಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಥೇರಂ “ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಲಾಭೀನಂ ಯದಿದಂ, ಸೀವಲೀ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೧೯೮, ೨೦೭) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ।

೫೪. ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಸೀವಲಿತ್ಥೇರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪತ್ತಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಅನುತ್ತಾನತ್ಥಪದವಣ್ಣನಮೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮ।

೫೫. **ಸೀಲಂ ತಸ್ಸ ಅಸಙ್ಖೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸೀಲಂ ಅಸಙ್ಖೇಯ್ಯಂ।

> “ನವ ಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಅಸೀತಿಸತಕೋಟಿಯೋ।
> ಪಞ್ಞಾಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಛತ್ತಿಂಸಾ ಚ ಪುನಾಪರೇ॥

> “ಏತೇ ಸಂವರವಿನಯಾ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಪಕಾಸಿತಾ।
> ಪೇಯ್ಯಾಲಮುಖೇನ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ, ಸಿಕ್ಖಾವಿನಯಸಂವರೇ”ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೨೦; ಪಟಿ॰ ಮ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೩೭) -

ಏವಂ ವುತ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಾವಕಪಞ್ಞತ್ತಿವಸೇನ ವುತ್ತಾನಿ। ಭಗವತೋ ಪನ ಸೀಲಂ **ಅಸಙ್ಖೇಯ್ಯಮೇವ** ಸಙ್ಖಾತುಂ ಗಣೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಾಧಿವಜಿರೂಪಮೋ** ಯಥಾ ವಜಿರಂ ಇನ್ದನೀಲಮಣಿವೇಳುರಿಯಮಣಿಫಲಿಕಮಸಾರಗಲ್ಲಾದೀನಿ ರತನಾನಿ ವಿಜ್ಝತಿ ಛಿದ್ದಾವಛಿದ್ದಂ ಕರೋತಿ, ಏವಮೇವ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಲೋಕುತ್ತರಮಗ್ಗಸಮಾಧಿ ಪಟಿಪಕ್ಖಪಚ್ಚನೀಕಧಮ್ಮೇ ವಿಜ್ಝತಿ ಭಿನ್ದತಿ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಸಙ್ಖೇಯ್ಯಂ ಞಾಣವರಂ** ತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮೇ ಸಙ್ಖತಾಸಙ್ಖತಧಮ್ಮೇ ಚ ಜಾನಿತುಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ ಸಮತ್ಥಂ ಸಯಮ್ಭೂಞಾಣಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಾದಿಞಾಣಸಮೂಹಂ **ಅಸಙ್ಖೇಯ್ಯಂ,** ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾದಿಭೇದೇನ ಸಙ್ಖಾವಿರಹಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಮುತ್ತಿ ಚ ಅನೋಪಮಾ**ತಿ ಸಂಕಿಲೇಸೇಹಿ ವಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದಿಕಾ ಚತಸ್ಸೋ ವಿಮುತ್ತಿಯೋ ಅನುಪಮಾ ಉಪಮಾರಹಿತಾ "ಇಮಾ ವಿಯ ಭೂತಾ"ತಿ ಉಪಮೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಸೀವಲಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ವಙ್ಗೀಸತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಚತುತ್ಥಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ನಗರವಾಸೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಭಿಕ್ಖುಂ ಪಟಿಭಾನವನ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥು ಅಧಿಕಾರಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ – "ಅಹಮ್ಪಿ ಅನಾಗತೇ ಪಟಿಭಾನವನ್ತಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಕತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಬ್ಯಾಕತೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಉಭಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಮಾತು ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾಭಾವೇನ ಅಪರಭಾಗೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋತಿ ಪಾಕಟೋ **ವಙ್ಗೀಸೋ**ತಿ ಚ ಲದ್ಧನಾಮೋ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತತೋ ಆಚರಿಯಂ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಛವಸೀಸಜಾನನಮನ್ತಂ ನಾಮ ಸಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಛವಸೀಸಂ ನಖೇನ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ – "ಅಯಂ ಸತ್ತೋ ಅಸುಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ಜಾನಾತಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ "ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜೀವಿಕಾಯ ಮಗ್ಗೋ"ತಿ ವಙ್ಗೀಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನಿಯೋ ವಿಚರಿಂಸು। ವಙ್ಗೀಸೋ ತಿವಸ್ಸಮತ್ಥಕೇ ಮತಾನಮ್ಪಿ ಸೀಸಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ನಖೇನ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ – "ಅಯಂ ಸತ್ತೋ ಅಸುಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಕಙ್ಖಾಚ್ಛೇದನತ್ಥಂ ತೇ ತೇ ಜನೇ ಆವಾಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಗತಿಂ ಕಥಾಪೇತಿ। ತೇನ ತಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಜನೋ ಅಭಿಪ್ಪಸೀದತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಸತಮ್ಪಿ ಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಲಭತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಙ್ಗೀಸಂ ಆದಾಯ ಯಥಾರುಚಿ ವಿಚರಿಂಸು। ವಙ್ಗೀಸೋ ಸತ್ಥು ಗುಣೇ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ "ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಮಾಯಾಯ ತಂ ಆವಟ್ಟೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿಂಸು।

ವಙ್ಗೀಸೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ , ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ, ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪುಚ್ಛಿ – "ವಙ್ಗೀಸ, ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಪ್ಪಂ ಜಾನಾತೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಛವಸೀಸಮನ್ತಂ ನಾಮೇಕಂ ಜಾನಾಮಿ, ತೇನ ತಿವಸ್ಸಮತ್ಥಕೇ ಮತಾನಮ್ಪಿ ಸೀಸಂ ನಖೇನ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಏಕಂ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ, ಏಕಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಏಕಂ ದೇವೇಸು, ಏಕಂ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ ಪಠಮಸೀಸಂ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ, "ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಯಂ ಸತ್ತೋ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ಆಹ। ಸಾಧು ವಙ್ಗೀಸ, ಸುಟ್ಠು ತಯಾ ದಿಟ್ಠಂ, "ಅಯಂ ಸತ್ತೋ ಕುಹಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ"ತಿ। "ಅಯಂ ಕುಹಿ"ನ್ತಿ? "ದೇವಲೋಕೇ"ತಿ। ತಿಣ್ಣನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇಸಿ। ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಪನ ಸೀಸಂ ನಖೇನ ಆಕೋಟೇನ್ತೋ ನೇವ ಅನ್ತಂ ನ ಕೋಟಿಂ ಪಸ್ಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ನ

ಸಕ್ಕೋಸಿ, ವಙ್ಗೀಸಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಪಸ್ಸಥ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಉಪಪರಿಕ್ಖಾಮಿ ತಾವಾತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾಪಿ ಬಾಹಿರಕಮನ್ತೇನ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಜಾನಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮತ್ಥಕತೋ ಸೇದೋ ಮುಚ್ಚಿ। ಸೋ ಲಜ್ಜಿತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ"। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಲಮಸಿ, ವಙ್ಗೀಸಾ"ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಇಮಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ। ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಜಾನಾಥ, ಕಥೇಥಾ"ತಿ। "ವಙ್ಗೀಸ, ಅಹಂ ಏತಮ್ಪಿ ಜಾನಾಮಿ, ಇತೋ ಉತ್ತರಿಪಿ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ -

> "ಚುತಿಂ ಯೋ ವೇದಿ ಸತ್ತಾನಂ, ಉಪಪತ್ತಿಞ್ಚ ಸಬ್ಬಸೋ।
> ಅಸತ್ತಂ ಸುಗತಂ ಬುದ್ಧಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ॥

> "ಯಸ್ಸ ಗತಿಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ದೇವಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಮಾನುಸಾ।
> ಖೀಣಾಸವಂ ಅರಹನ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೪೧೯-೪೨೦; ಸು॰ ನಿ॰ ೬೪೮-೬೪೯) -

ಇಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ತಂ ವಿಜ್ಜಂ ಮೇ ದೇಥಾತಿ ಅಪಚಿತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ "ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಾನಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ ಆಹ। ವಙ್ಗೀಸೋ "ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕತ್ವಾ ಮಯಾ ಇಮಂ ಮನ್ತಂ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಆಹ - "ತುಮ್ಹೇ ಮಯಿ ಪಬ್ಬಜನ್ತೇ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಅಹಂ ಮನ್ತಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ತೇನ ಭದ್ದಮೇವ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸೋ ಮನ್ತತ್ಥಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ತದಾ ಚ ಥೇರೋ ನಿಗ್ರೋಧಕಪ್ಪೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತೋ ಹೋತಿ, ತಂ ಭಗವಾ ಆಣಾಪೇಸಿ - "ನಿಗ್ರೋಧಕಪ್ಪ, ಇಮಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಹೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ಆಣಾಯ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ "ಮನ್ತಪರಿವಾರಂ ತಾವ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತೋವ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ - "ಕಿಂ, ಭೋ ವಙ್ಗೀಸ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಆಮ ಸಿಕ್ಖಿತಂ"। "ತೇನ ಹಿ ಏಹಿ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಸಿಪ್ಪಸಿಕ್ಖನೇನ, ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ ನ ಮಯ್ಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚ"ನ್ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ "ತ್ವಮ್ಪಿ ದಾನಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ವಸಂ ಆಪನ್ನೋ, ಮಾಯಾಯ ಆವಟ್ಟಿತೋ, ಕಿಂ ಮಯಂ ತವ ಸನ್ತಿಕೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಗತಮಗ್ಗೇನೇವ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ವಙ್ಗೀಸೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ।

೯೭. ಏವಂ ಥೇರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಅನುತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ।

೯೯. **ಪಭಾಹಿ ಅನುರಞ್ಜನ್ತೋ**ತಿ ಸೋ ಪದುಮುತ್ತರೋ ಭಗವಾ ನೀಲಪೀತಾದಿಛಬ್ಬಣ್ಣಪಭಾಹಿ ರಂಸೀಹಿ ಅನುರಞ್ಜನ್ತೋ ಜಲನ್ತೋ ಸೋಭಯಮಾನೋ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೇನೇಯ್ಯಪದುಮಾನಿ ಸೋ**ತಿ ಪದುಮುತ್ತರಸೂರಿಯೋ ಅತ್ತನೋ ವಚನಸಙ್ಖಾತೇನ ಸೂರಿಯರಂಸಿಯಾ ವೇನೇಯ್ಯಜನಸಙ್ಖಾತಪದುಮಾನಿ ವಿಸೇಸೇನ ಬೋಧೇನ್ತೋ ಪಬೋಧೇನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಾಧಿಗಮೇನ ಫುಲ್ಲಿತಾನಿ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೦. **ವೇಸಾರಜ್ಜೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನೋ**ತಿ -

> "ಅನ್ತರಾಯೇ ಚ ನಿಯ್ಯಾನೇ, ಬುದ್ಧತ್ತೇ ಆಸವಕ್ಖಯೇ।
> ಏತೇಸು ಚತುಟ್ಠಾನೇಸು, ಬುದ್ಧೋ ಸುಟ್ಠು ವಿಸಾರದೋ"ತಿ॥ -

ಏವಂ ವುತ್ತಚತುವೇಸಾರಜ್ಜಞಾಣೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೫. **ವಾಗೀಸೋ ವಾದಿಸೂದನೋತಿ** ವಾದೀನಂ ಪಣ್ಡಿತಜನಾನಂ ಈಸೋ ಪಧಾನೋ "ವಾದೀಸೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ದ-ಕಾರಸ್ಸ ಗ-ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಸಕತ್ಥಪರತ್ಥವಾದಂ ಸೂದತಿ ಪಗ್ಘರಾಪೇತಿ ಪಾಕಟಂ ಕರೋತೀತಿ ವಾದಿಸೂದನೋ।

೧೧೦. **ಮಾರಮಸನಾತಿ** ಖನ್ಧಮಾರಾದಯೋ ಪಞ್ಚಮಾರೇ ಮಸತಿ ಪರಾಮಸತಿ ವಿದ್ಧಂಸೇತೀತಿ ಮಾರಮಸನೋ। **ದಿಟ್ಠಿಸೂದನಾತಿ** ವೋಹಾರಪರಮತ್ಥಸಙ್ಖಾತಂ ದಿಟ್ಠಿದಸ್ಸನಂ ಸೂದತಿ ಪಗ್ಘರಂ ದೀಪೇತೀತಿ ದಿಟ್ಠಿಸೂದನೋ।

೧೧೧. **ವಿಸ್ಸಾಮಭೂಮಿ ಸನ್ತಾನನ್ತಿ** ಸಕಲಸಂಸಾರಸಾಗರೇ ಸನ್ತಾನಂ ಕಿಲಮನ್ತಾನಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಾದಿಅಧಿಗಮಾಪನೇನ ವಿಸ್ಸಮಭೂಮಿ ವಿಸ್ಸಮಟ್ಠಾನಂ ವೂಪಸಮನಟ್ಠಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೨. **ತತೋಹಂ ವಿಹತಾರಮ್ಭೋತಿ** ತತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸರೀರದಸ್ಸನೇನ ಅಹಂ ವಿಹತಾರಮ್ಭೋ ವಿನಟ್ಠಸಾರಮ್ಭೋ, ವಿನಟ್ಠಮಾನೋ ನಿಮ್ಮದೋ ಹುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಯಾಚಿಂ ಸಂಯಾಚಿಂ ಆರೋಚೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ವಙ್ಗೀಸತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ನನ್ದಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಞ್ಚಮಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋತಿ**ಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನನ್ದಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಪಾಠಾನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ನನ್ದಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಕಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಛಟ್ಠಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋತಿ**ಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಕುಲಪ್ಪಸಾದಕಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಜ್ಜಂ ಅಭಿನೀಹಾರಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ಪತ್ಥೇಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ಯಾವಜೀವಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ದೇವಲೋಕತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅಮಚ್ಚಕುಲೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸಹ ಏಕದಿವಸೇಯೇವ ಜಾತೋ, ತಂದಿವಸಂಯೇವ ನಂ ದುಕೂಲಚುಮ್ಬಟಕೇನ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ನಯಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಬೋಧಿರುಕ್ಖೋ, ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಚತ್ತಾರೋ ನಿಧೀ , ಆರೋಹನಿಯಹತ್ಥೀ, ಕಣ್ಡಕೋ, ಛನ್ನೋ, ಕಾಳುದಾಯೀತಿ ಇಮೇ ಸತ್ತ ಏಕದಿವಸೇ ಜಾತತ್ತಾ ಸಹಜಾತಾ ನಾಮ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಸಕಲನಗರಸ್ಸ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತದಿವಸೇ ಜಾತತ್ತಾ **ಉದಾಯೀ**ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಥೋಕಂ ಕಾಳಧಾತುಕತ್ತಾ ಪನ ಕಾಳುದಾಯೀತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕುಮಾರಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ವುದ್ಧಿಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಅಪರಭಾಗೇ ಲೋಕನಾಥೇ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೇ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಂ ಏಕಂ

ಅಮಚ್ಚಂ “ಪುತ್ತಂ ಮೇ ಇಧಾನೇಹೀ”ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಾವೇಲಾಯಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ನೇ ಸತ್ಥಾ “ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ”ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ಸಬ್ಬೇ ತಂಖಣಂಯೇವ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಧರಾ ವಸ್ಸಸಟ್ಠಿಕತ್ಥೇರಾ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ। ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅರಿಯಾ ನಾಮ ಮಜ್ಝತ್ತಾವ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ರಞ್ಞಾ ಪೇಸಿತಸಾಸನಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ನಾರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ನೇವ ಗತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ನ ಸಾಸನಂ ಸುಯ್ಯತೀತಿ ಅಪರಮ್ಪಿ ಅಮಚ್ಚಂ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ತಥಾ ಪಟಿಪನ್ನೇ ಅಪರಮ್ಪೀತಿ ಏತೇನ ನಯೇನ ನವಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೇ ನವ ಅಮಚ್ಚೇ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಬ್ಬೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಥ ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಏತ್ತಕಾ ಜನಾ ಮಯಿ ಸಿನೇಹಾಭಾವೇನ ದಸಬಲಸ್ಸ ಇಧಾಗಮನತ್ಥಾಯ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥಯಿಂಸು, ಅಯಂ ಖೋ ಪನ ಉದಾಯೀ ದಸಬಲೇನ ಸಮವಯೋ ಸಹಪಂಸುಕೀಳಿಕೋ, ಮಯಿ ಚ ಸಿನೇಹವಾ, ಇಮಂ ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಅಥ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, “ತಾತ, ತ್ವಂ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ದಸಬಲಂ ಇಧಾನೇಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಪನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ “ಸಚಾಹಂ, ದೇವ, ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಾಹಂ ಭಗವನ್ತಂ ಇಧಾನೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ “ಪಬ್ಬಜಿತೋಪಿ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ದಸ್ಸೇಹೀ”ತಿ ವುತ್ತೋ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಾವೇಲಾಯ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ - “ನ ತಾವಾಯಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಕುಲನಗರಂ ಗನ್ತುಂ ಕಾಲೋ, ವಸ್ಸನ್ತೇ ಪನ ಉಪಗತೇ ಪಬ್ಬತೇಸು ವನಸಣ್ಡೇಸು ಹರಿತತಿಣಸಞ್ಛನ್ನಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಗಮನಕಾಲೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಗಮನಕಾಲಂ ಆಗಮೇನ್ತೋ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸತ್ಥು ಕುಲನಗರಂ ಗನ್ತುಂ ಗಮನವಣ್ಣಂ ಸಂವಣ್ಣೇಸಿ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ ಥೇರಗಾಥಾಯ (ಥೇರಗಾ॰ ೫೨೭-೫೩೦) -

“ಅಙ್ಗಾರಿನೋ ದಾನಿ ದುಮಾ ಭದನ್ತೇ, ಫಲೇಸಿನೋ ಛದನಂ ವಿಪ್ಪಹಾಯ।
ತೇ ಅಚ್ಚಿಮನ್ತೋವ ಪಭಾಸಯನ್ತಿ, ಸಮಯೋ ಮಹಾವೀರ ಭಾಗೀ ರಸಾನಂ॥

“ದುಮಾನಿ ಫುಲ್ಲಾನಿ ಮನೋರಮಾನಿ, ಸಮನ್ತತೋ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪವನ್ತಿ।
ಪತ್ತಂ ಪಹಾಯ ಫಲಮಾಸಸಾನಾ, ಕಾಲೋ ಇತೋ ಪಕ್ಕಮನಾಯ ವೀರ॥

“ನೇವಾತಿಸೀತಂ ನ ಪನಾತಿಉಣ್ಹಂ, ಸುಖಾ ಉತು ಅದ್ಧನಿಯಾ ಭದನ್ತೇ।
ಪಸ್ಸನ್ತು ತಂ ಸಾಕಿಯಾ ಕೋಳಿಯಾ ಚ, ಪಚ್ಛಾಮುಖಂ ರೋಹಿನಿಯಂ ತರನ್ತಂ॥

“ಆಸಾಯ ಕಸತೇ ಖೇತ್ತಂ, ಬೀಜಂ ಆಸಾಯ ವಪ್ಪತಿ।
ಆಸಾಯ ವಾಣಿಜಾ ಯನ್ತಿ, ಸಮುದ್ದಂ ಧನಹಾರಕಾ।
ಯಾಯ ಆಸಾಯ ತಿಟ್ಠಾಮಿ, ಸಾ ಮೇ ಆಸಾ ಸಮಿಜ್ಝತು॥

“ನಾತಿಸೀತಂ ನಾತಿಉಣ್ಹಂ, ನಾತಿದುಬ್ಭಿಕ್ಖಛಾತಕಂ।
ಸದ್ದಲಾ ಹರಿತಾ ಭೂಮಿ, ಏಸ ಕಾಲೋ ಮಹಾಮುನಿ॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೨೫)।

“ಪುನಪ್ಪುನಞ್ಚೇವ ವಪನ್ತಿ ಬೀಜಂ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಸ್ಸತಿ ದೇವರಾಜಾ।
ಪುನಪ್ಪುನಂ ಖೇತ್ತಂ ಕಸನ್ತಿ ಕಸ್ಸಕಾ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಧಞ್ಞಮುಪೇತಿ ರಟ್ಠಂ॥

“ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚನಕಾ ಚರನ್ತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ದಾನಪತೀ ದದನ್ತಿ।
ಪುನಪ್ಪುನಂ ದಾನಪತೀ ದದಿತ್ವಾ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಗ್ಗಮುಪೇನ್ತಿ ಠಾನಂ॥

“ವೀರೋ ಹವೇ ಸತ್ತಯುಗಂ ಪುನೇತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಜಾಯತಿ ಭೂರಿಪಞ್ಞೋ।
ಮಞ್ಞಾಮಹಂ ಸಕ್ಕತಿ ದೇವದೇವೋ, ತಯಾ ಹಿ ಜಾತೋ ಮುನಿ ಸಚ್ಚನಾಮೋ॥

“ಸುದ್ಧೋದನೋ ನಾಮ ಪಿತಾ ಮಹೇಸಿನೋ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮಾತಾ ಪನ ಮಾಯನಾಮಾ।
ಯಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪರಿಹರಿಯ ಕುಚ್ಛಿನಾ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ತಿದಿವಮ್ಹಿ ಮೋದತಿ॥

“ಸಾ ಗೋತಮೀ ಕಾಲಕತಾ ಇತೋ ಚುತಾ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಕಾಮೇಹಿ ಸಮಙ್ಗಿಭೂತಾ।
ಸಾ ಮೋದತಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ, ಪರಿವಾರಿತಾ ದೇವಗಣೇಹಿ ತೇಹಿ॥

“ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪುತ್ತೋಮ್ಹಿ ಅಸಯ್ಹಸಾಹಿನೋ, ಅಙ್ಗೀರಸಸ್ಸಪ್ಪಟಿಮಸ್ಸ ತಾದಿನೋ।
ಪಿತುಪಿತಾ ಮಯ್ಹಂ ತುವಂಸಿ ಸಕ್ಕ, ಧಮ್ಮೇನ ಮೇ ಗೋತಮ ಅಯ್ಯಕೋಸೀ”ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೫೩೦-೫೩೬)।

“ಅಮ್ಬಾ ಪನಸಾ ಕಪಿಟ್ಠಾ ಚ, ಪುಪ್ಫಪಲ್ಲವಲಙ್ಕತಾ।
ಧುವಪ್ಫಲಾನಿ ಸವನ್ತಿ, ಖುದ್ದಾಮಧುಕಕೂಪಮಾ।
ಸೇವಮಾನೋ ಉಭೋ ಪಸ್ಸೇ, ಗನ್ತುಕಾಲೋ ಮಹಾಯಸ್ಸ॥

“ಜಮ್ಬೂ ಸುಮಧುರಾ ನೀಪಾ, ಮಧುಗಣ್ಡಿದಿವಪ್ಫಲಾ।
ತಾ ಉಭೋಸು ಪಜ್ಜೋತನ್ತಿ, ಗನ್ತುಕಾಲೋ ಮಹಾಯಸ॥

“ತಿಣ್ಡುಕಾನಿ ಪಿಯಾಲಾನಿ, ಸೋಣ್ಣವಣ್ಣಾ ಮನೋರಮಾ।
ಖುದ್ದಕಪ್ಪಫಲಾ ನಿಚ್ಚಂ, ಗನ್ತುಕಾಲೋ ಮಹಾಯಸ॥

“ಕದಲೀ ಪಞ್ಚಮೋಚ್ಚೆ ಚ, ಸುಪಕ್ಕಫಲಭೂಸಿತಾ।
ಉಭೋಪಸ್ಸೇಸು ಲಮ್ಬನ್ತಿ, ಗನ್ತುಕಾಲೋ ಮಹಾಯಸ॥

“ಮಧುಪ್ಫಲಧರಾ ನಿಚ್ಚಂ, ಮೋರರುಕ್ಖಾ ಮನೋರಮಾ।
ಖುದ್ದಕಪ್ಪಫಲಾ ನಿಚ್ಚಂ, ಗನ್ತುಕಾಲೋ ಮಹಾಯಸ॥

“ಹಿನ್ತಾಲತಾಲಪನ್ತೀ ಚ, ರಜತಕ್ಖನ್ಧೋವ ಜೋತರೇ।
ಸುಪಕ್ಕಫಲಸಞ್ಛನ್ನಾ, ಖುದ್ದಕಪ್ಪಾ ಮಧುಸ್ಸವಾ।
ಫಲಾನಿ ತಾನಿ ಖಾದನ್ತೇ, ಗನ್ತುಕಾಲೋ ಮಹಾಯಸ॥

“ಉದುಮ್ಬರಾರುಣಾವಣ್ಣಾ , ಸದಾಸುಮಧುರಪ್ಫಲಾ।
ಉಭೋಪಸ್ಸೇಸು ಲಮ್ಬನ್ತಿ, ಗನ್ತುಕಾಲೋ ಮಹಾಯಸ॥

“ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಾ ಅನೇಕಾ ತೇ, ನಾನಾಫಲಧರಾ ದುಮಾ।
ಉಭೋಪಸ್ಸೇಸು ಲಮ್ಬನ್ತಿ, ಗನ್ತುಕಾಲೋ ಮಹಾಯಸ॥

“ಚಮ್ಪಕಾ ಸಲಳಾ ನಾಗಾ, ಸುಗನ್ಧಾ ಮಾಲುತೇರಿತಾ।
ಸುಪುಪ್ಫಿತಗ್ಗಾ ಜೋತನ್ತಿ, ಸುಗನ್ಧೇನಾಭಿಪೂಜಯುಂ।

ಸಾದರಾ ವಿನತಾನೇವ, ಗನ್ತುಕಾಲೋ ಮಹಾಯಸ॥

“ಪುನ್ನಾಗಾ ಗಿರಿಪುನ್ನಾಗಾ, ಪುಪ್ಫಿತಾ ಧರಣೀರುಹಾ।
ಸುಪುಪ್ಫಿತಗ್ಗಾ ಜೋತನ್ತಿ, ಸುಗನ್ಧೇನಾಭಿಪೂಜಯುಂ।
ಸಾದರಾ ವಿನತುಗ್ಗಗ್ಗಾ, ಗನ್ತುಕಾಲೋ ಮಹಾಯಸ॥

“ಅಸೋಕಾ ಕೋವಿಳಾರಾ ಚ, ಸೋಮನಸ್ಸಕರಾ ವರಾ।
ಸುಗನ್ಧಾ ಕಣ್ಣಿಕಾ ಬನ್ಧಾ, ರತ್ತವಣ್ಣೇಹಿ ಭೂಸಿತಾ।
ಸಾದರಾ ವಿನತುಗ್ಗಗ್ಗಾ, ಸಮಯೋ ತೇ ಮಹಾಯಸ॥

“ಕಣ್ಣಿಕಾರಾ ಫುಲ್ಲಿತಾ ನಿಚ್ಚಂ, ಸೋವಣ್ಣರಂಸಿಜೋತಕಾ।
ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಾ ಪವಾಯನ್ತಿ, ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾನಿ ಸೋಭಯಂ।
ಸಾದರಾ ವಿನತಾನೇವ, ಸಮಯೋ ತೇ ಮಹಾಯಸ॥

“ಸುಪತ್ತಾ ಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಕೇತಕೀ ಧನುಕೇತಕೀ।
ಸುಗನ್ಧಾ ಸಮ್ಪವಾಯನ್ತಿ, ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾಭಿಗನ್ಧಿನೋ।
ಸಾದರಾ ಪೂಜಯನ್ತಾವ, ಸಮಯೋ ತೇ ಮಹಾಯಸ॥

“ಮಲ್ಲಿಕಾ ಜಾತಿಸುಮನಾ, ಸುಗನ್ಧಾ ಖುದ್ದಮಲ್ಲಿಕಾ।
ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ ಪವಾಯನ್ತಿ, ಉಭೋ ಮಗ್ಗೇ ಪಸೋಭಯಂ।
ಸಾದರಾ ತೇ ಪಲಮ್ಬನ್ತಿ, ಸಮಯೋ ತೇ ಮಹಾಯಸ॥

“ಸಿನ್ಧುವಾರಾ ಸೀತಗನ್ಧಾ, ಸುಗನ್ಧಾ ಮಾಲುತೇರಿತಾ।
ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾಭಿಪೂಜೇನ್ತಾ, ಉಭೋ ಮಗ್ಗೇ ಪಸೋಭಯಂ।
ಸಾದರಾ ವಿನತುಗ್ಗಗ್ಗಾ, ಸಮಯೋ ತೇ ಮಹಾಯಸ॥

“ಸೀಹಾ ಕೇಸರಸೀಹಾ ಚ, ಚತುಪ್ಪದನಿಸೇವಿತಾ।
ಅಚ್ಛಮ್ಭೀತಾ ಸುರಾಪಾನೇ, ಮಿಗರಾಜಾ ಪತಾಪಿನೋ॥

“ಸೀಹನಾದೇನ ಪೂಜೇನ್ತಿ, ಸಾದರಾ ತೇ ಮಿಗಾಭಿಭೂ।
ಮಗ್ಗಮ್ಹಿ ಉಭತೋ ವೂಳ್ಹಾ, ಸಮಯೋ ತೇ ಮಹಾಯಸ॥

“ಬ್ಯಗ್ಘಾ, ಸಿನ್ಧವಾ ನಕುಲಾ, ಸಾಧುರೂಪಾ ಭಯಾನಕಾ।
ಆಕಾಸೇ ಸಮ್ಪತನ್ತಾವ, ನಿಬ್ಭೀತಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ।
ತೇಹಿ ತೇ ಸಾದರಾ ನತಾ, ಸಮಯೋ ತೇ ಮಹಾಯಸ॥

“ತಿಧಾ ಪಭಿನ್ನಾ ಛದ್ದನ್ತಾ, ಸುರೂಪಾ ಸುಸ್ಸರಾ ಸುಭಾ।
ಸತ್ತಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಙ್ಗಾ ತೇ, ಉಭೋ ಮಗ್ಗೇಸು ಕೂಜಿನೋ।
ಸಾದರಾ ಹಾಸಮಾನಾವ, ಸಮಯೋ ತೇ ಮಹಾಯಸ॥

“ಮಿಗಾ ವರಾಹಾ ಪಸದಾ, ಚಿತ್ರಾಸಾವಯವಾ ಸುಭಾ।
ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ, ಸುರೂಪಾ ಅಙ್ಗಸಂಯುತಾ।
ಉಭೋ ಮಗ್ಗೇ ಗಾಯಮಾನಾವ, ಸಮಯೋ ತೇ ಮಹಾಯಸ॥

“ಗೋಕಣ್ಣಾ ಸರಭಾ ರುರೂ, ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಿನೋ।
ಸುರೂಪಾ ಅಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಸೇವಮಾನಾವ ಅಚ್ಛರುಂ।
ಸೇವಮಾನಾ ತೇಹಿ ತದಾ, ಸಮಯೋ ತೇ ಮಹಾಯಸ॥

“ದೀಪೀ ಅಚ್ಛಾ ತರಚ್ಛಾ ಚ, ತುದರಾ ವರುಣಾ ಸದಾ।
ತೇ ದಾನಿ ಸಿಕ್ಖಿತಾ ಸಬ್ಬೇ, ಮೇತ್ತಾಯ ತವ ತಾದಿನೋ।
ತೇ ಪಚ್ಚಸೇವಕಾ ಅದ್ಧಾ, ಸಮಯೋ ತೇ ಮಹಾಯಸ॥

“ಸಸಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಾ ನಕುಲಾ, ಕಲನ್ದಕಾಳಕಾ ಬಹೂ।
ಕಸ್ತುರಾ ಸೂರಾ ಗನ್ಧಾ ತೇ, ಕೇವಲಾ ಗಾಯಮಾನಾವ॥

ಸಮಯೋ ತೇ ಮಹಾಯಸ।

“ಮಯೂರಾ ನೀಲಗೀವಾ ತೇ, ಸುಸಿಖಾ ಸುಭಪಕ್ಖಿಕಾ।
ಸುಪಿಞ್ಛಾ ತೇ ಸುನಾದಾ ಚ, ವೇಳುರಿಯಮಣಿಸನ್ನಿಭಾ।
ನಾದಂ ಕರೋನ್ತಾ ಪೂಜೇನ್ತಿ, ಕಾಲೋ ತೇ ಪಿತುದಸ್ಸನೇ॥

“ಸುವಣ್ಣಚಿತ್ರಹಂಸಾ ಚ, ಜವಹಂಸಾ ವಿಹಾಚರಾ।
ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಆಸಯಾ ಬುದ್ಧಾ, ಜಿನದಸ್ಸನಬ್ಯಾವಟಾ।
ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ಕೂಜನ್ತಿ, ಕಾಲೋ ತೇ ಪಿತುದಸ್ಸನೇ॥

“ಹಂಸಾ ಕೋಞ್ಚಾ ಸುನದಾ ತೇ, ಚಕ್ಕವಾಕಾ ನದೀಚರಾ।
ಬಕಾ ಬಲಾಕಾ ರುಚಿರಾ, ಜಲಕಾಕಾ ಸರಕುಕ್ಕುಟಾ।
ಸಾದರಾಭಿನಾದಿನೋ ಏತೇ, ಕಾಲೋ ತೇ ಪಿತುದಸ್ಸನೇ॥

“ಚಿತ್ರಾ ಸುರೂಪಾ ಸುಸ್ಸರಾ, ಸಾಳಿಕಾ ಸುವತಣ್ಡಿಕಾ।
ರುಕ್ಖಗ್ಗಾ ಸಮ್ಪತನ್ತಾ ತೇ, ಉಭೋ ಮಗ್ಗೇಸು ಕೂಜಿನೋ।
ತೇಸು ತೇಸು ನಿಕೂಜನ್ತಿ, ಕಾಲೋ ತೇ ಪಿತುದಸ್ಸನೇ॥

“ಕೋಕಿಲಾ ಸಕಲಾ ಚಿತ್ರಾ, ಸದಾ ಮಞ್ಜುಸ್ಸರಾ ವರಾ।
ವಿಮ್ಹಾಪಿತಾ ತೇ ಜನತಂ, ಸದ್ಧಿಮಿತ್ತಾದಿಕೇ ಸುರಾ।
ಸರೇಹಿ ಪೂಜಯನ್ತಾವ, ಕಾಲೋ ತೇ ಪಿತುದಸ್ಸನೇ॥

“ಭಿಙ್ಕಾ ಕುರರಾ ಸಾರಾ, ಪೂರಿತಾ ಕಾನನೇ ಸದಾ।
ನಿನ್ನಾದಯನ್ತಾ ಪವನಂ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಮಙ್ಗಿನೋ।

ಗಾಯಮಾನಾ ಸರೇನೇವ, ಕಾಲೋ ತೇ ಪಿತುದಸ್ಸನೇ॥

“ತಿತ್ತಿರಾ ಸುಸರಾ ಸಾರಾ, ಸುಸರಾ ವನಕುಕ್ಕುಟಾ।
ಮಞ್ಜುಸ್ಸರಾ ರಾಮಣೇಯ್ಯಾ, ಕಾಲೋ ತೇ ಪಿತುದಸ್ಸನೇ॥

“ಸೇತವಾಲುಕಸಞ್ಛನ್ನಾ, ಸುಪತಿತ್ಥಾ ಮನೋರಮಾ।
ಮಧುರೋದಕಸಮ್ಪುಣ್ಣಾ, ಸರಾ ಜೋತನ್ತಿ ತೇ ಸದಾ।
ತತ್ಥ ನ್ಹತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ, ಸಮಯೋ ತೇ ಞಾತಿದಸ್ಸನೇ॥

“ಕುಮ್ಭೀರಾಮಕರಾಕಿಣ್ಣಾ , ವಲಯಾ ಮುಞ್ಜರೋಹಿತಾ।
ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಬ್ಯಾವಿದ್ಧಾ, ಸರಾ ಸೀತೋದಕಾ ಸುಭಾ।

ತತ್ಥ ನ್ಹತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ, ಸಮಯೋ ತೇ ಞಾತಿದಸ್ಸನೇ॥

“ನೀಲುಪ್ಪಲಸಮಾಕಿಣ್ಣಾ, ತಥಾ ರತ್ತುಪ್ಪಲೇಹಿ ಚ।
ಕುಮುದುಪ್ಪಲಸಂಕಿಣ್ಣಾ, ಸರಾ ಸೋಭನ್ತಿನೇಕಧಾ।
ತತ್ಥ ಸೀತಲಕಾ ತೋಯಾ, ಸಮಯೋ ತೇ ಞಾತಿದಸ್ಸನೇ॥

“ಪುಣ್ಡರೀಕೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನಾ, ಪದುಮೇಹಿ ಸಮೋಹತಾ।
ಉಭೋ ಮಗ್ಗೇಸು ಸೋಭನ್ತಿ, ಪೋಕ್ಖರಞ್ಞೋ ತಹಿಂ ತಹಿಂ।
ತತ್ಥೋದಕಾನಿ ನ್ಹಾಯನ್ತಿ, ಸಮಯೋ ತೇ ಞಾತಿದಸ್ಸನೇ॥

“ಸೇತಪುಲಿನಸಂಕಿಣ್ಣಾ, ಸುಪತಿತ್ಥಾ ಮನೋರಮಾ।
ಸೀತೋದಕಮಹೋಘೇಹಿ, ಸಮ್ಪುಣ್ಣಾ ತಾ ನದೀ ಸುಭಾ।
ಉಭೋ ಮಗ್ಗೇಹಿ ಸನ್ದನ್ತಿ, ಸಮಯೋ ತೇ ಞಾತಿದಸ್ಸನೇ॥

“ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಉಭತೋಪಸ್ಸೇ, ಗಾಮನಿಗಮಸಮಾಕುಲಾ।
ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಜನತಾ, ರತನತ್ತಯಮಾಮಕಾ।
ತೇಸಂ ಸಮ್ಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸಮಯೋ ತೇ ಞಾತಿದಸ್ಸನೇ॥

“ತೇಸು ತೇಸು ಪದೇಸೇಸು, ದೇವಾ ಮಾನುಸ್ಸಕಾ ಉಭೋ।
ಗನ್ಧಮಾಲಾಭಿಪೂಜೇನ್ತಿ, ಸಮಯೋ ತೇ ಞಾತಿದಸ್ಸನೇ”ತಿ॥

ಏವಂ ಥೇರೋ ಸಟ್ಠಿಮತ್ತಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಸತ್ಥು ಗಮನವಣ್ಣಂ ಸಂವಣ್ಣೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ “ಕಾಳುದಾಯೀ ಮಮ ಗಮನಂ ಪತ್ಥೇತಿ, ಪೂರೇಸ್ಸಾಮಿಸ್ಸ ಸಙ್ಕಪ್ಪ”ನ್ತಿ ತತ್ಥ ಗಮನೇ ಬಹೂನಂ ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಂ ದಿಸ್ವಾ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಖೀಣಾಸವಪರಿವುತೋ ರಾಜಗಹತೋ ಅತುರಿತಚಾರಿಕಾವಸೇನ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಫಲಾಫಲೇ ಅನುಭವನ್ತೋ ದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದಾದಿಸಮೂಹಾನಂ ಸೇವನಪೂಜಾಯ ಪೂಜಿಯಮಾನೋ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಸುಗನ್ಧಪುಪ್ಫಗನ್ಧೇಹಿ ಗನ್ಧಿಯಮಾನೋ ಗಾಮನಿಗಮವಾಸೀನಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಕುರುಮಾನೋ ಕಪಿಲವತ್ಥುಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಥೇರೋ ಇದ್ಧಿಯಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಪುರತೋ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ

ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ ವೇಸಂ ದಿಸ್ವಾ, ರಞ್ಞಾ - "ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ "ಸಚೇ ಅಮಚ್ಚಪುತ್ತಂ ತಯಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪೇಸಿತಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಏವಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ ವದನ್ತೋ -

> "ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪುತ್ತೋಮ್ಹಿ ಅಸಯ್ಹಸಾಹಿನೋ, ಅಙ್ಗೀರಸಸ್ಸಪ್ಪಟಿಮಸ್ಸ ತಾದಿನೋ।
> ಪಿತುಪಿತಾ ಮಯ್ಹಂ ತುವಂಸಿ ಸಕ್ಕ, ಧಮ್ಮೇನ ಮೇ ಗೋತಮ ಅಯ್ಯಕೋಸೀ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೫೩೬) - ಗಾಥಮಾಹ।

ತತ್ಥ **ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪುತ್ತೋಮ್ಹೀ**ತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉರೇ ವಾಯಾಮಜನಿತಾಹಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಹಿ ಜಾತತಾಯ ಓರಸಪುತ್ತೋ ಅಮ್ಹಿ। **ಅಸಯ್ಹಸಾಹಿನೋ**ತಿ ಅಭಿಸಮ್ಬೋಧಿತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ಅಸಯ್ಹಸ್ಸ ಸಕಲಬೋಧಿಸಮ್ಭಾರಸ್ಸ, ಮಹಾಕರುಣಾಕರಸ್ಸ ಚ ಸಹನತೋ ತತೋ ಪರಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸಹಿತುಂ ಅಭಿಭವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತ್ತಾ ಅಸಯ್ಹಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಮಾರಾನಂ ಸಹನತೋ ಅಭಿಭವನತೋ ಆಸಯಾನುಸಯಚರಿತಾಧಿಮುತ್ತಿಆದಿವಿಭಾಗಾವಬೋಧೇನ ಯಥಾರಹಂ ವೇನೇಯ್ಯಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಸಮ್ಪರಾಯಿಕಪರಮತ್ಥೇಹಿ ಅನುಸಾಸನೀಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಸಯ್ಹಸ್ಸ ಬುದ್ಧಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಸಹನತೋ ತತ್ಥ ವಾ ಸಾಧುಕಾರೀಭಾವತೋ ಅಸಯ್ಹಸಾಹಿನೋ। **ಅಙ್ಗೀರಸಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಙ್ಗೀಕತಸೀಲಾದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಕಸ್ಸ। "ಅಙ್ಗಮಙ್ಗೇಹಿ ನಿಚ್ಛರಣಕಓಭಾಸಸ್ಸಾ"ತಿ ಅಪರೇ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಅಙ್ಗೀರಸೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋತಿ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ನಾಮಾನಿ ಪಿತರಾಯೇವ ಗಹಿತಾನೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಅಪ್ಪಟಿಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಅನುಪಮಸ್ಸ ಇಟ್ಠಾದೀಸು ತಾದಿಲಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ತಾದಿನೋ। **ಪಿತುಪಿತಾ ಮಯ್ಹಂ ತುವಂಸೀ**ತಿ ಅರಿಯಜಾತಿವಸೇನ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತು ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಲೋಕವೋಹಾರವಸೇನ ತ್ವಂ ಪಿತಾ ಅಸಿ। **ಸಕ್ಕಾ**ತಿ ವಂಸೇನ ರಾಜಾನಂ ಆಲಪತಿ। **ಧಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಸಭಾವೇನ ಅರಿಯಜಾತಿಲೋಕಿಯಜಾತೀಹಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಜಾತೀನಂ ಸಭಾವಸಮೋಧಾನೇನ। **ಗೋತಮಾ**ತಿ ಗೋತ್ತೇನ ರಾಜಾನಂ ಆಲಪತಿ। **ಅಯ್ಯಕೋಸೀ**ತಿ ಪಿತಾಮಹೋ ಅಹೋಸಿ। ಏತ್ಥ ಚ "ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪುತ್ತೋಮ್ಹೀ"ತಿಆದಿಂ ವದನ್ತೋ ಥೇರೋ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

ಏವಂ ಪನ ಅತ್ತಾನಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೇನ ರಞ್ಞಾ ಮಹಾರಹೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಯಾದಿತಸ್ಸ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪತ್ತೇ ದಿನ್ನೇ ಗಮನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। "ಕಸ್ಮಾ ಗನ್ತುಕಾಮತ್ಥ, ಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಕಹಂ ಪನ ಸತ್ಥಾತಿ? ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನೋತಿ। ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಭುಞ್ಜಥ, ಅಞ್ಞಂ ಭಗವತೋ ಹರಥ। ಯಾವ ಚ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಇಮಂ ನಗರಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತಾವಸ್ಸ ಇತೋಯೇವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಹರಥಾತಿ। ಥೇರೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಚ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆಗಮನತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ರತನತ್ತಯಗುಣೇಸು ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂಯೇವ ಸತ್ಥು ಆಹರಿತಬ್ಬಭತ್ತಪುಣ್ಣಂ ಪತ್ತಂ ಆಕಾಸೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಉಪನೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಏವಂ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಂ ಮಗ್ಗಂ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಯೋಜನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ರಾಜಗೇಹತೋ ಭತ್ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಭಗವಾ ಕಮೇನ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರಂ ಪತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ರಾಜವೀಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಮಾ ಏವಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞಿ, ನಯಿದಂ ರಾಜವಂಸಪ್ಪವೇಣೀ"ತಿ। "ಅಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಮಹಾರಾಜ, ವಂಸೋ, ಈದಿಸೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಬುದ್ಧವಂಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ -

> "ಉತ್ತಿಟ್ಠೇ ನಪ್ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಧಮ್ಮಂ ಸುಚರಿತಂ ಚರೇ।
> ಧಮ್ಮಚಾರೀ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ॥

> "ಧಮ್ಮಂ ಚರೇ ಸುಚರಿತಂ, ನ ನಂ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರೇ।
> ಧಮ್ಮಚಾರೀ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚಾ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೬೮-೧೬೯) -

ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತತೋ ರಾಜಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸಕಮನ್ದಿರೇ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪವಾರೇತ್ವಾ ಭೋಜನಾವಸಾನೇ **ಧಮ್ಮಪಾಲ**ಜಾತಕಂ (ಜಾ॰ ೧.೧೦.೯೨ ಆದಯೋ) ಸುತ್ವಾ ಸಪರಿಸೋ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ನಿಪನ್ನೋವ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ।

ತತೋ ಭಗವಾ ರಾಹುಲಮಾತುಯಾ ಬಿಮ್ಬಾದೇವಿಯಾ ಪಾಸಾದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಸೋಕಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ **ಚನ್ದಕಿನ್ನರೀ**ಜಾತಕದೇಸನಾಯ (ಜಾ॰ ೧.೧೪.೧೮ ಆದಯೋ) ಪಸಾದಂ ಜನೇತ್ವಾ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಬಿಮ್ಬಾದೇವೀ ಪುತ್ತಂ ರಾಹುಲಕುಮಾರಂ ಆಹ - "ಗಚ್ಛ, ತವ ಪಿತು ಸನ್ತಕಂ ಧನಂ ಯಾಚಾಹೀ"ತಿ। ಕುಮಾರೋ "ದಾಯಜ್ಜಂ , ಮೇ ಸಮಣ, ದೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ, "ಸುಖಾ, ತೇ ಸಮಣ, ಛಾಯಾ"ತಿ ವದನ್ತೋ ಗಚ್ಛತಿ। ತಂ ಭಗವಾ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮಂ ನೇತ್ವಾ "ಲೋಕುತರದಾಯಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಅಥ ಭಗವಾ ಅರಿಯಗಣಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕುಲಪ್ಪಸಾದಕಾನಂ ಯದಿದಂ ಕಾಳುದಾಯೀ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೧೯, ೨೨೫) ಥೇರಂ ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ।

೧೬೫. ಥೇರೋ ಪತ್ತಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ। ತತ್ಥ ಅನುತ್ತಾನಪದಮೇವ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ।

೧೬೬. **ಗುಣಾಗುಣವಿದೂ**ತಿ ಗುಣಞ್ಚ ಅಗುಣಞ್ಚ ಗುಣಾಗುಣಂ, ವಣ್ಣಾವಣ್ಣಂ, ಕುಸಲಾಕುಸಲಂ ವಾ ತಂ ಜಾನಾತೀತಿ ಗುಣಾಗುಣವಿದೂ। **ಕತಞ್ಞೂ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಕತಗುಣಂ ಜಾನಾತೀತಿ ಕತಞ್ಞೂ, ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಭತ್ತದಾನಾದಿನಾ ಕತೂಪಕಾರಸ್ಸ ರಜ್ಜಮ್ಪಿ ದಾತುಂ ಸಮತ್ಥತ್ತಾ ಕತಞ್ಞೂ। **ಕತವೇದೀ**ತಿ ಕತಂ ವಿನ್ದತಿ ಅನುಭವತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತೀತಿ ಕತವೇದೀ। **ತಿತ್ಥೇ ಯೋಜೇತಿ ಪಾಣಿನೇ**ತಿ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ ನಿಬ್ಬಾನಪವೇಸನುಪಾಯೇ ಕುಸಲಪಥೇ ಮಗ್ಗೇ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಯೋಜೇತಿ ಸಮ್ಪಯೋಜೇತಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ। ಗಮನವಣ್ಣನಗಾಥಾನಮತ್ಥೋ ಥೇರಗಾಥಾಯಂ ವುತ್ತೋಯೇವಾತಿ।

ಕಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಅಭಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸತ್ತಮಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅಭಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಜಿನವರೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿಪಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಸೋ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ವೇದಙ್ಗಪಾರಗೋ ಸಕಪರಸಮಯಕುಸಲೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಥೋಮೇಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಅಪರಾಪರಂ ಸುಗತೀಸುಯೇವಂ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ರಾಜಗಹೇ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, **ಅಭಯೋ**ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ನಿಗಣ್ಠೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಚರನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ನಿಗಣ್ಠೇನ ನಾಟಪುತ್ತೇನ ಸತ್ಥು ವಾದಾರೋಪನತ್ಥಾಯ ಪೇಸಿತೋ ನಿಪುಣಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ನಿಪುಣಬ್ಯಾಕರಣಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾನುರೂಪಂ ಞಾಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧೯೫. ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಅಭಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಲೋಮಸಕಙ್ಗಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನೇ **ಇಮಮ್ಹಿ ಭದ್ದಕೇ ಕಪ್ಪೇ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಲೋಮಸಕಙ್ಗಿಯತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಪರೋ ಚನ್ದನೋ ನಾಮ ತಸ್ಸ ಸಹಾಯೋ ಚಾಸಿ। ತೇ ದ್ವೇಪಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸುಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲಾ ತತೋ ಚುತಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ದಿಬ್ಬಸುಖಂ ಅನುಭವಿಂಸು। ತೇಸು ಅಯಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾಕಿಯಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಅಪರೋ ಚನ್ದನೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥ ಸೋ ಸಕ್ಯಕುಲಪ್ಪಸಾದಕೇನ ಕಾಳುದಾಯಿನಾ ಆರಾಧಿತೇನ ಭಗವತಾ ಸಕ್ಯರಾಜೂನಂ ಮಾನಮದ್ದನಾಯ ಕತಂ **ವೇಸ್ಸನ್ತರಧಮ್ಮದೇಸನಾಯಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧೧.೧೯೫೫ ಆದಯೋ) ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮನಿಕಾಯೇ ವುತ್ತಂ **ಭದ್ದೇಕರತ್ತ**ಸುತ್ತನ್ತದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಅರಞ್ಞವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಭದ್ದೇಕರತ್ತಸುತ್ತನ್ತದೇಸನಾನುಸಾಸನಂ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೨೮೬ ಆದಯೋ) ಸರಿತ್ವಾ ತದನುಸಾರೇನ ಞಾಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧೧೫. ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಇಮಮ್ಹಿ ಭದ್ದಕೇ ಕಪ್ಪೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಕಪ್ಪೋ ತಾವ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ - ಸಾರಕಪ್ಪೋ, ವರಕಪ್ಪೋ, ಮಣ್ಡಕಪ್ಪೋ, ಭದ್ದಕಪ್ಪೋತಿ। ತೇಸು ಯಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಏಕೋ ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅಯಂ **ಸಾರಕಪ್ಪೋ** ನಾಮ। ಯಸ್ಮಿಂ ದ್ವೇ ವಾ ತಯೋ ವಾ ಬುದ್ಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಯಂ **ವರಕಪ್ಪೋ** ನಾಮ। ಯಸ್ಮಿಂ ಚತ್ತಾರೋ ಬುದ್ಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಯಂ **ಮಣ್ಡಕಪ್ಪೋ** ನಾಮ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಚ ಬುದ್ಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಯಂ **ಭದ್ದಕಪ್ಪೋ** ನಾಮ। ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪನ -

> “ಸಾರಕಪ್ಪೋ ಮಣ್ಡಕಪ್ಪೋ, ಸಾರಮಣ್ಡಕಪ್ಪೋ ತಥಾ।
> ವರಕಪ್ಪೋ ಭದ್ದಕಪ್ಪೋ, ಕಪ್ಪಾ ಪಞ್ಚವಿಧಾ ಸಿಯುಂ॥
>
> “ಏಕೋ ದ್ವೇ ತಯೋ ಚತ್ತಾರೋ, ಪಞ್ಚ ಬುದ್ಧಾ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ।
> ಏತೇಸು ಪಞ್ಚಕಪ್ಪೇಸು, ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ವಿನಾಯಕಾ”ತಿ॥ -

ಏವಂ ಪಞ್ಚ ಕಪ್ಪಾ ವುತ್ತಾ। ತೇಸು ಅಯಂ ಕಪ್ಪೋ “ಕಕುಸನ್ಧೋ ಕೋಣಾಗಮನೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಗೋತಮೋ ಮೇತ್ತೇಯ್ಯೋ”ತಿ ಪಞ್ಚಬುದ್ಧಪಟಿಮಣ್ಡಿತತ್ತಾ ಭದ್ದಕಪ್ಪೋ ನಾಮ ಜಾತೋ।

ತಸ್ಮಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಭದ್ದಕಪ್ಪಮ್ಹಿ ಕಸ್ಸಪೋ ನಾಯಕೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಲೋಮಸಕಙ್ಗಿಯತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೯. ವನವಚ್ಛತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನವಮಾಪದಾನೇ **ಇಮಮ್ಹಿ ಭದ್ದಕೇ ಕಪ್ಪೇ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ವನವಚ್ಛತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಜಾತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತ್ವಾ ತತೋ

ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ತತೋ ಚುತೋ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಮೀಪೇ ಕಪೋತಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ತೇಸು ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಗತಕಾಲೇಯೇವ ಮಾತು ದೋಹಳೋ ಉದಪಾದಿ ವನೇ ವಸಿತುಂ ವನೇ ವಿಜಾಯಿತುಂ । ತತೋ ಇಚ್ಛಾನುರೂಪವಸೇನ ವನೇ ವಸನ್ತಿಯಾ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಂ ಅಹೋಸಿ। ಗಬ್ಭತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಞ್ಚ ನಂ ಕಾಸಾವಖಣ್ಡೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸುಂ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲೋ, ರಾಜಾ ತಂ ಕುಮಾರಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಸಹೇವ ಪೋಸೇಸಿ। ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಬುದ್ಧೇ ಜಾತೇ ಸೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸೋವಾದೇ ಪಸನ್ನೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಅರಹಾ ಅಹೋಸಿ।

೧೫೧. ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಇಮಮ್ಹಿ ಭದ್ದಕೇ ಕಪ್ಪೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಬ್ರಹ್ಮಬನ್ಧು ಮಹಾಯಸೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಬನ್ಧು ಞಾತಕೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬನ್ಧೂತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ "ಬ್ರಹ್ಮಬನ್ಧೂ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಲೋಕತ್ತಯಬ್ಯಾಪಕಯಸತ್ತಾ ಮಹಾಯಸೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ವನವಚ್ಛತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೦. ಚೂಳಸುಗನ್ಧತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ದಸಮಾಪದಾನೇ **ಇಮಮ್ಹಿ ಭದ್ದಕೇ ಕಪ್ಪೇ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸುಗನ್ಧತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸಬ್ಬದಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಮಹಾದಾನಂ ದದಮಾನೋ ಮಾಸಸ್ಸ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಭಗವತೋ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ಚತುಜ್ಜಾತಿಗನ್ಧೇನ ವಿಲಿಮ್ಪೇಸಿ। "ಮಮ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಸರೀರತೋ ಸುಗನ್ಧಗನ್ಧೋ ನಿಬ್ಬತ್ತತೂ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಕಾಮಾವಚರಲೋಕಂ ಸರೀರಗನ್ಧೇನ ಸುಗನ್ಧಂ ಕುರುಮಾನೋ **ಸುಗನ್ಧದೇವಪುತ್ತೋ**ತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ದೇವಲೋಕಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಗತಸ್ಸೇವ ಮಾತುಯಾ ಸರೀರಗನ್ಧೇನ ಸಕಲಗೇಹಂ ಸಕಲನಗರಞ್ಚ ಸುಗನ್ಧೇನ ಏಕಗನ್ಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಜಾತಕ್ಖಣೇ ಸಕಲಂ ಸಾವತ್ಥಿನಗರಂ ಸುಗನ್ಧಕರಣ್ಡಕೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ತೇನಸ್ಸ **ಸುಗನ್ಧೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ವುದ್ಧಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತದಾ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪತ್ವಾ ಜೇತವನಮಹಾವಿಹಾರಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ, ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಾ ಏತ್ಥನ್ತರೇ ನಿಪನ್ನಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಸುಗನ್ಧಮೇವ ವಾಯಿ। ದೇವಾಪಿ ದಿಬ್ಬಚುಣ್ಣದಿಬ್ಬಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಕಿರನ್ತಿ।

೧೬೨. ಸೋಪಿ ಥೇರೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಇಮಮ್ಹಿ ಭದ್ದಕೇ ಕಪ್ಪೇ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥತ್ತಾ ಚ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ, ಕೇವಲಂ ಪುಞ್ಞನಾನತ್ತಂ ನಾಮನಾನತ್ತಞ್ಚ ವಿಸೇಸೋ।

ಚೂಳಸುಗನ್ಧತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸಮವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫೯. ಯಸವಗ್ಗೋ

೧. ಯಸತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಛಪ್ಪಞ್ಞಾಸಮೇ ವಗ್ಗೇ ಪಠಮಾಪದಾನೇ **ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಓಗ್ಗಯ್ಹಾ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಯಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಮಹಾನುಭಾವೋ ನಾಗರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಅತ್ತನೋ ಭವನಂ ನೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸಿ, ಭಗವನ್ತಂ ಮಹಗ್ಘೇನ ತಿಚೀವರೇನ ಅಚ್ಛಾದೇಸಿ, ಏಕೇಕಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಂ ಮಹಗ್ಘೇನೇವ ಪಚ್ಚೇಕದುಸ್ಸಯುಗೇನ ಸಬ್ಬೇನ ಚ ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೇನ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾಬೋಧಿಮಣ್ಡಲಂ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಪೂಜೇಸಿ। ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಏವಂ ಸೋ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಮಹಾವಿಭವಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಸುಜಾತಾಯ ಭಗವತೋ ಖೀರಪಾಯಾಸಂ ದಿನ್ನಾಯ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, **ಯಸೋ** ನಾಮ ನಾಮೇನ ಪರಮಸುಖುಮಾಲೋ। ತಸ್ಸ ತಯೋ ಪಾಸಾದಾ ಹೋನ್ತಿ - ಏಕೋ ಹೇಮನ್ತಿಕೋ, ಏಕೋ ಗಿಮ್ಹಿಕೋ, ಏಕೋ ವಸ್ಸಿಕೋತಿ। ಸೋ ವಸ್ಸಿಕೇ ಪಾಸಾದೇ ವಸ್ಸಿಕೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ನಿಪ್ಪುರಿಸೇಹಿ ತೂರಿಯೇಹಿ ಪರಿಚಾರಯಮಾನೋ ವಸತಿ, ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದಂ ನ ಓತರತಿ। ಹೇಮನ್ತಿಕೇ ಪಾಸಾದೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಸುಫುಸಿತವಾತಪಾನಕವಾಟೇ ತತ್ಥೇವ ಪಟಿವಸತಿ। ಗಿಮ್ಹಿಕೇ ಪಾಸಾದೇ ಬಹುಕವಾಟವಾತಪಾನಜಾಲಾಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನೇ ತತ್ಥೇವ ವಸತಿ। ಹತ್ಥಪಾದಾನಂ ಸುಖುಮಾಲತಾಯ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಸಜ್ಜಾದಿಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ಸಿಮ್ಬಲಿತುಲಾದಿಪುಣ್ಣಸಭಾವೇ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಉಪಧಾನಾನಿ ಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋತಿ। ಏವಂ ದೇವಲೋಕೇ ದೇವಕುಮಾರೋ ವಿಯ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತಸ್ಸ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಸ್ಸ ಪರಿಚಾರಯಮಾನಸ್ಸ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ನಿದ್ದಾ ಓಕ್ಕಮಿ, ಪರಿಜನಸ್ಸಾಪಿ ನಿದ್ದಾ ಓಕ್ಕಮಿ, ಸಬ್ಬರತ್ತಿಯೋ ಚ ತೇಲಪದೀಪೋ ಝಾಯತಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅದ್ದಸ ಸಕಂ ಪರಿಜನಂ ಸುಪನ್ತಂ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಕಚ್ಛೇ ವೀಣಂ, ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಕಣ್ಠೇ ಮುದಿಙ್ಗಂ, ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಕಚ್ಛೇ ಆಳಮ್ಬರಂ, ಅಞ್ಞಂ ವಿಕೇಸಿಕಂ, ವಿಕ್ಖೇಳಿಕಂ, ಅಞ್ಞಾ ವಿಪ್ಪಲಪನ್ತಿಯೋ ಹತ್ಥಪತ್ತಂ ಸುಸಾನಂ ಮಞ್ಞೇ, ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ, ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸಣ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - ''ಉಪದ್ದುತಂ ವತ ಭೋ, ಉಪಸ್ಸಟ್ಠಂ ವತ ಭೋ''ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಯಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸುವಣ್ಣಪಾದುಕಾಯೋ ಆರೋಹಿತ್ವಾ ಯೇನ ನಿವೇಸನದ್ವಾರಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಅಮನುಸ್ಸಾ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿಂಸು - ''ಮಾ ಯಸಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಕೋಚಿ ಅನ್ತರಾಯಮಕಾಸಿ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯಾ''ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯೇನ ನಗರದ್ವಾರಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಅಮನುಸ್ಸಾ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿಂಸು - ''ಮಾ ಯಸಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಕೋಚಿ ಅನ್ತರಾಯಮಕಾಸಿ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯಾ''ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಇಸಿಪತನಂ ಮಿಗದಾಯೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮತಿ, ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಯಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ, ದಿಸ್ವಾನ ಚಙ್ಕಮಾ ಓರೋಹಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - ''ಉಪದ್ದುತಂ ವತ ಭೋ, ಉಪಸ್ಸಟ್ಠಂ ವತ ಭೋ''ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - ''ಇದಂ ಖೋ, ಯಸ, ಅನುಪದ್ದುತಂ, ಇದಂ ಅನುಪಸ್ಸಟ್ಠಂ, ಏಹಿ, ಯಸ, ನಿಸೀದ, ಧಮ್ಮಂ ತೇ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ, ''ಇದಂ ಕಿರ ಅನುಪದ್ದುತಂ, ಇದಂ ಅನುಪಸ್ಸಟ್ಠ''ನ್ತಿ ಹಟ್ಠೋ ಉದಗ್ಗೋ ಸುವಣ್ಣಪಾದುಕಾಹಿ ಓರೋಹಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ

ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ, ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಖೋ ಯಸಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಭಗವಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ, ದಾನಕಥಂ ಸೀಲಕಥಂ ಸಗ್ಗಕಥಂ ಕಾಮಾನಂ ಆದೀನವಂ ಓಕಾರಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಯದಾ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞಾಸಿ ಯಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಕಲ್ಲಚಿತ್ತಂ ಮುದುಚಿತ್ತಂ ವಿನೀವರಣಚಿತ್ತಂ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತಂ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಂ, ಅಥ ಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ, ತಂ ಪಕಾಸೇಸಿ ದುಕ್ಖಂ ಸಮುದಯಂ ನಿರೋಧಂ ಮಗ್ಗಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸುದ್ಧಂ ವತ್ಥಂ ಅಪಗತಕಾಳಕಂ ಸಮ್ಮದೇವ ರಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವ ಯಸಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಆಸನೇ ವಿರಜಂ ವೀತಮಲಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ - "ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮುದಯಧಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಯಸಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಯಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ ಯೇನ ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಗಹಪತಿಂ ಏತದವೋಚ - "ಪುತ್ತೋ ತೇ ಗಹಪತಿ ಯಸೋ ನ ದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ, ಚತುದ್ದಿಸಾ ಅಸ್ಸದೂತೇ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಾಮಂಯೇವ ಯೇನ ಇಸಿಪತನಂ ಮಿಗದಾಯೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ, ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ, ಸುವಣ್ಣಪಾದುಕಾನಂ ನಿಕ್ಖೇಪಂ, ದಿಸ್ವಾನ ತಂಯೇವ ಅನುಗಮಾಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಗಹಪತಿಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ, ದಿಸ್ವಾನ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಯಂನೂನಾಹಂ ತಥಾರೂಪಂ ಇದ್ಧಾಭಿಸಙ್ಖಾರಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರೇಯ್ಯಂ, ಯಥಾ ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ಇಧ ನಿಸಿನ್ನೋ ಇಧ ನಿಸಿನ್ನಂ ಯಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ನ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಥಾರೂಪಂ ಇದ್ಧಾಭಿಸಙ್ಖಾರಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಯಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ತೇನ ಹಿ ಗಹಪತಿ ನಿಸೀದ, ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಇಧ ನಿಸಿನ್ನೋ ಇಧ ನಿಸಿನ್ನಂ ಯಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಾಸೀತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ "ಇಧೇವ ಕಿರಾಹಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಇಧ ನಿಸಿನ್ನಂ ಯಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಹಟ್ಠೋ ಉದಗ್ಗೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ, ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಖೋ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಭಗವಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ...ಪೇ॰... ಅಪರಪ್ಪಚ್ಚಯೋ ಅತ್ಥು ಸಾಸನೇ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ ಭನ್ತೇ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ ಭನ್ತೇ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭನ್ತೇ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ 'ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀ'ತಿ, ಏವಮೇವಂ ಭಗವತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ, ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭಗವಾ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ। ಸೋವ ಲೋಕೇ ಪಠಮಂ ಉಪಾಸಕೋ ಅಹೋಸಿ ತೇವಾಚಿಕೋ।

ಅಥ ಖೋ ಯಸಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಿತುನೋ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸಿಯಮಾನೇ ಯಥಾದಿಟ್ಠಂ ಯಥಾವಿದಿತಂ ಭೂಮಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಅನುಪಾದಾಯ ಆಯವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಯಸಸ್ಸ ಖೋ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಿತುನೋ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸಿಯಮಾನೇ ಯಥಾದಿಟ್ಠಂ ಯಥಾವಿದಿತಂ ಭೂಮಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೋ ಯಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಗಾರಿಕಭೂತೋ, ಯಂನೂನಾಹಂ ತಂ ಇದ್ಧಾಭಿಸಙ್ಖಾರಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಂ ಇದ್ಧಾಭಿಸಙ್ಖಾರಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ಯಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ, ದಿಸ್ವಾನ ಯಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಮಾತಾ ತೇ ತಾತ, ಯಸ, ಪರಿದೇವಸೋಕಸಮಾಪನ್ನಾ, ದೇಹಿ ಮಾತುಯಾ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಉಲ್ಲೋಕೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಗಹಪತಿಂ ಏತದವೋಚ - "ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಗಹಪತಿ, ಯಸ್ಸ ಸೇಕ್ಖೇನ ಞಾಣೇನ ಸೇಕ್ಖೇನ ದಸ್ಸನೇನ ಧಮ್ಮೋ ದಿಟ್ಠೋ ವಿದಿತೋ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತಯಾ, ತಸ್ಸ ಯಥಾದಿಟ್ಠಂ ಯಥಾವಿದಿತಂ ಭೂಮಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ, ಭಬ್ಬೋ ನು ಖೋ ಸೋ, ಗಹಪತಿ, ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಗಾರಿಕಭೂತೋ"ತಿ? "ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ"। "ಯಸಸ್ಸ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಸೇಕ್ಖೇನ ಞಾಣೇನ ಸೇಕ್ಖೇನ ದಸ್ಸನೇನ ಧಮ್ಮೋ ದಿಟ್ಠೋ ವಿದಿತೋ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತಯಾ, ತಸ್ಸ ಯಥಾದಿಟ್ಠಂ ಯಥಾವಿದಿತಂ ಭೂಮಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಅನುಪಾದಾಯ

ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಯಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಗಾರಿಕಭೂತೋ"ತಿ। "ಲಾಭಾ, ಭನ್ತೇ, ಯಸಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ, ಸುಲದ್ಧಂ, ಭನ್ತೇ, ಯಸಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ , ಯಥಾ ಯಸಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ, ಅಧಿವಾಸೇತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಅಜ್ಜತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಯಸೇನ ಕುಲಪುತ್ತೇನ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನಾ"ತಿ । "ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ"। ಅಥ ಖೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ , ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇ ಸೇಟ್ಠಿಮ್ಹಿ ಗಹಪತಿಮ್ಹಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಲಭೇಯ್ಯಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ। "ಏಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ - "ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಚರ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ, ಸಾವ ತಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಅಹೋಸಿ।

೧. ಅರಹಾ ಪನ ಹುತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಓಗ್ಗಯ್ಹಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸಮುದ್ದ**ನ್ತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಮುದ್ದಾಯ ಸಂ ಸುಟ್ಠು ದಸ್ಸೇತಬ್ಬತೋ ಸಮುದ್ದೋ, ಅಥ ವಾ ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಉದಿಯತಿ ಖೋಭಿಯತಿ ಪಸೋಧಿಯತಿ ಘೋಸನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಲುಳಿಯತೀತಿ ಸಮುದ್ದೋ, ಮಹನ್ತೋ ಚ ಸೋ ಸಮುದ್ದೋ ಚಾತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ, ತಂ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ। **ಓಗ್ಗಯ್ಹಾ**ತಿ ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಹಾಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ, ಸಾಮ್ಯತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಭವನಂ ಮೇ ಸುಮಾಪಿತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಭವನ್ತಿ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ ನಿವಸನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಹಿ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಭವನಂ, ಮಯ್ಹಂ ತಂ ಭವನಂ ತಂ ವಿಮಾನಂ ತಂ ಪಾಸಾದಂ ಪಞ್ಚಪಾಕಾರಕೂಟಾಗಾರೇಹಿ ಸಂ ಸುಟ್ಠು ಮಾಪಿತಂ ನಗರಂ, ಅತ್ತನೋ ಬಲೇನ ಸುಟ್ಠು ನಿಮ್ಮಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುನಿಮ್ಮಿತಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ**ತಿ ಸುಮಹನ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಭೂತಾ ಇತಾ ಗತಾ ಪವತ್ತಾ ಖಣಿತಾ ಕತಾತಿ ಪೋಕ್ಖರಣೀ, ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಪುಪ್ಫಪುಲಿನತಿತ್ಥಮಧುರೋದಕಾದೀಹಿ ಸುಟ್ಠು ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ನಿಮ್ಮಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಕ್ಕವಾಕೂಪಕೂಜಿತಾ**ತಿ ಚಕ್ಕವಾಕಕುಕ್ಕುಟಹಂಸಾದೀಹಿ ಕೂಜಿತಾ ಘೋಸಿತಾ ನಾದಿತಾ ಸಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಇತೋ ಪರಂ ನದೀವನದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದಪಾದಪಪಕ್ಖೀನಂ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ದಸ್ಸನಞ್ಚ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ದಾನಕ್ಕಮಞ್ಚ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಲೋಕಾಹುತಿಪಟಿಗ್ಗಹನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಲೋಕೇ ಆಹುತಿ ಲೋಕಾಹುತಿ, ಕಾಮರೂಪಾರೂಪಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಆಹುತಿಂ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಲೋಕಾಹುತಿಪಟಿಗ್ಗಹಂ, ಸುಮೇಧಂ ಭಗವನ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಬ್ಯಾಕರಣದಾನಞ್ಚ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಫಲಞ್ಚ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಯಸತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೨. ನದೀಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ದುತಿಯಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ನದೀಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಅತ್ತನಾ ರೋಪಿತಸ್ಸ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಸ್ಸ ಪರಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಮನೋಸಿಲಾವಣ್ಣಂ ಏಕಂ ಅಮ್ಬಫಲಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಾತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ನಿಸ್ಸರಣಜ್ಝಾಸಯತಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೋ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತೀಹಿ ತಾಪಸಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ನದೀತೀರೇ ವಸನತೋ ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತತಾಯ ಚ

ನದೀಕಸ್ಸಪೋತಿ ಸಮಞ್ಞಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವಾ ಸಪರಿಸಸ್ಸ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇನ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಭಗವತೋ ಗಯಾಸೀಸೇ **ಆದಿತ್ತಪರಿಯಾಯ ದೇಸನಾಯ** (ಮಹಾವ॰ ೫೪; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೨೮) ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ - ಸತ್ಥಾ ಯಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ತಯೋ ಭಾತಿಕಜಟಿಲೇ ದಮೇತುಂ ಯೇನ ಉರುವೇಲಾ ತದವಸರಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಉರುವೇಲಾಯಂ ತಯೋ ಜಟಿಲಾ ಪಟಿವಸನ್ತಿ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ನದೀಕಸ್ಸಪೋ ಗಯಾಕಸ್ಸಪೋತಿ, ತೇಸು ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜಟಿಲಸತಾನಂ ನಾಯಕೋ ಹೋತಿ ವಿನಾಯಕೋ ಅಗ್ಗೋ ಪಮುಖೋ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ, ನದೀಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ತಿಣ್ಣಂ ಜಟಿಲಸತಾನಂ ನಾಯಕೋ ಹೋತಿ ವಿನಾಯಕೋ ಅಗ್ಗೋ ಪಮುಖೋ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ, ಗಯಾಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಜಟಿಲಸತಾನಂ ನಾಯಕೋ ಹೋತಿ ವಿನಾಯಕೋ ಅಗ್ಗೋ ಪಮುಖೋ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯೇನ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಜಟಿಲಂ ಏತದವೋಚ - “ಸಚೇ ತೇ, ಕಸ್ಸಪ, ಅಗರು, ವಸೇಯ್ಯಾಮ ಏಕರತ್ತಂ ಅಗ್ಯಾಗಾರೇ”ತಿ। ನ ಖೋ ಮೇ, ಮಹಾಸಮಣ, ಗರು, ಚಣ್ಡೇತ್ಥ ನಾಗರಾಜಾ ಇದ್ಧಿಮಾ ಆಸಿವಿಸೋ ಘೋರವಿಸೋ, ಸೋ ತಂ ಮಾ ವಿಹೇಠೇಸೀತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಜಟಿಲಂ ಏತದವೋಚ...ಪೇ॰... ತತಿಯಮ್ಪಿ...ಪೇ॰... ಸೋ ತಂ ಮಾ ವಿಹೇಠೇಸೀತಿ। ಅಪ್ಪೇವ ಮಂ ನ ವಿಹೇಠೇಯ್ಯ, ಇಙ್ಘ ತ್ವಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಅನುಜಾನಾಹಿ ಅಗ್ಯಾಗಾರನ್ತಿ । ವಿಹರ, ಮಹಾಸಮಣ, ಯಥಾಸುಖನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಿಣಸನ್ಥಾರಕಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸೋ ನಾಗೋ ಭಗವನ್ತಂ ಪವಿಟ್ಠಂ, ದಿಸ್ವಾ ದುಮ್ಮನೋ ಪಧೂಪಾಯಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - “ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಮಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಅನುಪಹಚ್ಚ ಛವಿಞ್ಚ ಚಮ್ಮಞ್ಚ ಮಂಸಞ್ಚ ನ್ಹಾರುಞ್ಚ ಅಟ್ಠಿಞ್ಚ ಅಟ್ಠಿಮಿಞ್ಜಞ್ಚ ತೇಜಸಾ ತೇಜಂ ಪರಿಯಾದಿಯೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಥಾರೂಪಂ ಇದ್ಧಾಭಿಸಙ್ಖಾರಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಪಧೂಪಾಯಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ನಾಗೋ ಮಕ್ಖಂ ಅಸಹಮಾನೋ ಪಜ್ಜಲಿ। ಭಗವಾಪಿ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಜ್ಜಲಿ। ಉಭಿನ್ನಂ ಸಜೋತಿಭೂತಾನಂ ಅಗ್ಯಾಗಾರಂ ಆದಿತ್ತಂ ವಿಯ ಹೋತಿ ಸಮ್ಪಜ್ಜಲಿತಂ ಸಜೋತಿಭೂತಂ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಜಟಿಲಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹಂಸು - “ಅಭಿರೂಪೋ ವತ, ಭೋ, ಮಹಾಸಮಣೋ ನಾಗೇನ ವಿಹೇಠಿಯತೀ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ತಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಅನುಪಹಚ್ಚ ಛವಿಞ್ಚ ಚಮ್ಮಞ್ಚ ಮಂಸಞ್ಚ ನ್ಹಾರುಞ್ಚ ಅಟ್ಠಿಞ್ಚ ಅಟ್ಠಿಮಿಞ್ಜಞ್ಚ ತೇಜಸಾ ತೇಜಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ದಸ್ಸೇಸಿ - “ಅಯಂ ತೇ, ಕಸ್ಸಪ, ನಾಗೋ ಪರಿಯಾದಿನ್ನೋ ಅಸ್ಸ ತೇಜಸಾ ತೇಜೋ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಚಣ್ಡಸ್ಸ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಇದ್ಧಿಮತೋ ಆಸಿವಿಸಸ್ಸ ಘೋರವಿಸಸ್ಸ ತೇಜಸಾ ತೇಜಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿಸ್ಸತಿ, ನ ತ್ವೇವ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ”ನ್ತಿ।

> “ನೇರಞ್ಜರಾಯಂ ಭಗವಾ, ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಜಟಿಲಂ ಅವೋಚ।
> ಸಚೇ ತೇ ಕಸ್ಸಪ ಅಗರು, ವಿಹರೇಮು ಅಜ್ಜಣ್ಹೋ ಅಗ್ಗಿಸಾಲಮ್ಹೀ”ತಿ॥

> “ನ ಖೋ ಮೇ ಮಹಾಸಮಣ ಗರು, ಫಾಸುಕಾಮೋವ ತಂ ನಿವಾರೇಮಿ।
> ಚಣ್ಡೇತ್ಥ ನಾಗರಾಜಾ, ಇದ್ಧಿಮಾ ಆಸಿವಿಸೋ ಘೋರವಿಸೋ।
> ಸೋ ತಂ ಮಾ ವಿಹೇಠೇಸೀ”ತಿ॥

> “ಅಪ್ಪೇವ ಮಂ ನ ವಿಹೇಠೇಯ್ಯ, ಇಙ್ಘ ತ್ವಂ ಕಸ್ಸಪ ಅನುಜಾನಾಹಿ ಅಗ್ಯಾಗಾರನ್ತಿ।
> ದಿನ್ನನ್ತಿ ನಂ ವಿದಿತ್ವಾ, ಅಭೀತೋ ಪಾವಿಸಿ ಭಯಮತೀತೋ॥

“ದಿಸ್ವಾ ಇಸಿಂ ಪವಿಟ್ಠಂ, ಅಹಿನಾಗೋ ದುಮ್ಮನೋ ಪಧೂಪಾಯಿ।
ಸುಮನಮನಸೋ ಅಧಿಮನೋ, ಮನುಸ್ಸನಾಗೋಪಿ ತತ್ಥ ಪಧೂಪಾಯಿ॥

“ಮಕ್ಖಞ್ಚ ಅಸಹಮಾನೋ, ಅಹಿನಾಗೋ ಪಾವಕೋವ ಪಜ್ಜಲಿ।
ತೇಜೋಧಾತುಸುಕುಸಲೋ, ಮನುಸ್ಸನಾಗೋಪಿ ತತ್ಥ ಪಜ್ಜಲಿ॥

“ಉಭಿನ್ನಂ ಸಜೋತಿಭೂತಾನಂ,
ಅಗ್ಯಾಗಾರಂ ಆದಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ಸಮ್ಪಜ್ಜಲಿತಂ ಸಜೋತಿಭೂತಂ।
ಉದಿಚ್ಛರೇ ಜಟಿಲಾ, ಅಭಿರೂಪೋ ವತ ಭೋ ಮಹಾಸಮಣೋ।
ನಾಗೇನ ವಿಹೇಠಿಯತೀತಿ ಭಣನ್ತಿ॥

“ಅಥ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ, ಹತಾ ನಾಗಸ್ಸ ಅಚ್ಚಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ।
ಇದ್ಧಿಮತೋ ಪನ ಠಿತಾ, ಅನೇಕವಣ್ಣಾ ಅಚ್ಚಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ॥

“ನೀಲಾ ಅಥ ಲೋಹಿತಿಕಾ, ಮಞ್ಜಿಟ್ಠಾ ಪೀತಕಾ ಫಲಿಕವಣ್ಣಾಯೋ।
ಅಙ್ಗೀರಸಸ್ಸ ಕಾಯೇ, ಅನೇಕವಣ್ಣಾ ಅಚ್ಚಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ॥

“ಪತ್ತಮ್ಹಿ ಓದಹಿತ್ವಾ, ಅಹಿನಾಗಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ದಸ್ಸೇಸಿ।
ಅಯಂ ತೇ ಕಸ್ಸಪ ನಾಗೋ, ಪರಿಯಾದಿನ್ನೋ ಅಸ್ಸ ತೇಜಸಾ ತೇಜೋ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ಭಗವತೋ ಇಮಿನಾ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯೇನ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಇಧೇವ, ಮಹಾಸಮಣ, ವಿಹರ, ಅಹಂ ತೇ ಧುವಭತ್ತೇನಾ”ತಿ।

ಪಠಮಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ವಿಹಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಚತುದ್ದಿಸಾ ಅಟ್ಠಂಸು ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಹನ್ತಾ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಾ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಕಾಲೋ, ಮಹಾಸಮಣ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತಂ, ತೇ ನು ಖೋ ತೇ, ಮಹಾಸಮಣ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ತ್ವಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಚತುದ್ದಿಸಾ ಅಟ್ಠಂಸು ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಹನ್ತಾ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಾ”ತಿ। ಏತೇ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯಾತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ”ನ್ತಿ । ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವನಸಣ್ಡೇ ವಿಹಾಸಿ।

ದುತಿಯಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಹಾಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪುರಿಮಾಹಿ ವಣ್ಣನಿಭಾಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಾಲೋ, ಮಹಾಸಮಣ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತಂ, ಕೋ ನು ಖೋ ಸೋ, ಮಹಾಸಮಣ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ತ್ವಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಹಾಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪುರಿಮಾಹಿ ವಣ್ಣನಿಭಾಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚಾ"ತಿ। ಏಸೋ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯಾತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಸಕ್ಕೋಪಿ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ"ನ್ತಿ । ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವನಸಣ್ಡೇ ವಿಹಾಸಿ।

ತತಿಯಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಹಾಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪುರಿಮಾಹಿ ವಣ್ಣನಿಭಾಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಾಲೋ, ಮಹಾಸಮಣ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತಂ, ಕೋ ನು ಖೋ ಸೋ, ಮಹಾಸಮಣ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ತ್ವಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಹಾಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪುರಿಮಾಹಿ ವಣ್ಣನಿಭಾಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚಾ"ತಿ। ಏಸೋ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯಾತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಾಪಿ ಸಹಮ್ಪತಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವನಸಣ್ಡೇ ವಿಹಾಸಿ।

ಚತುತ್ಥಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಮಹಾಯಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೋ ಹೋತಿ, ಕೇವಲಕಪ್ಪಾ ಚ ಅಙ್ಗಮಗಧಾ ಪಹೂತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಆದಾಯ ಅಭಿಕ್ಕಮಿತುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಏತರಹಿ ಖೋ ಮೇ ಮಹಾಯಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೋ, ಕೇವಲಕಪ್ಪಾ ಚ ಅಙ್ಗಮಗಧಾ ಪಹೂತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಆದಾಯ ಅಭಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಚೇ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾಜನಕಾಯೇ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಮಹಾಸಮಣಸ್ಸ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸತಿ, ಮಮ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಅಹೋ ನೂನ ಮಹಾಸಮಣೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಉತ್ತರಕುರುಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನೋತತ್ತದಹೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಾಲೋ, ಮಹಾಸಮಣ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತಂ, ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಮಹಾಸಮಣ, ಹಿಯ್ಯೋ ನಾಗಮಾಸಿ, ಅಪಿಚ ಮಯಂ ತಂ ಸರಾಮ, 'ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ನಾಗಚ್ಛತೀ'ತಿ, ಖಾದನೀಯಸ್ಸ ಚ ಭೋಜನೀಯಸ್ಸ ಚ ತೇ ಪಟಿವೀಸೋ

ಠಪಿತೋ"ತಿ। ನನು ತೇ, ಕಸ್ಸಪ, ಏತದಹೋಸಿ - "ಏತರಹಿ ಖೋ ಮೇ ಮಹಾಯಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಾ ಚ ಅಙ್ಗಮಗಧಾ ಪಹೂತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಆದಾಯ ಅಭಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಚೇ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾಜನಕಾಯೇ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಮಹಾಸಮಣಸ್ಸ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸತಿ, ಮಮ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಅಹೋ ನೂನ ಮಹಾಸಮಣೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ತವ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಉತ್ತರಕುರುಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನೋತತ್ತದಹೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಚೇತಸಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವನಸಣ್ಡೇ ವಿಹಾಸಿ।

ಪಞ್ಚಮಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವತೋ ಪಂಸುಕೂಲಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ ಧೋವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಪಾಣಿನಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಖಣಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಇಧ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಪಂಸುಕೂಲಂ ಧೋವತೂ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕಿಮ್ಹಿ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ ಪರಿಮದ್ದೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಮಹತಿಂ ಸಿಲಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪಿ - "ಇಧ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಪಂಸುಕೂಲಂ ಪರಿಮದ್ದತೂ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕಿಮ್ಹಿ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಆಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ಉತ್ತರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಕಕುಧೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಸಾಖಂ ಓನಾಮೇಸಿ - "ಇಧ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಆಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ಉತ್ತರತೂ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕಿಮ್ಹಿ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಮಹತಿಂ ಸಿಲಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪಿ - "ಇಧ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಪಂಸುಕೂಲಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೂ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಾಲೋ, ಮಹಾಸಮಣ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತಂ, ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಮಹಾಸಮಣ, ನಾಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ಇಧ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಸಾಯಂ ಇಧ ಪೋಕ್ಖರಣೀ, ನಯಿಮಾ ಸಿಲಾ ಪುಬ್ಬೇ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ, ಕೇನಿಮಾ ಸಿಲಾ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ, ನಯಿಮಸ್ಸ ಕಕುಧಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಸಾಖಾ ಓನತಾ, ಸಾಯಂ ಸಾಖಾ ಓನತಾ"ತಿ? ಇಧ ಮೇ, ಕಸ್ಸಪ, ಪಂಸುಕೂಲಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಏತದಹೋಸಿ - "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ ಧೋವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? ಅಥ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಮಮ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಪಾಣಿನಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಖಣಿತ್ವಾ ಮಂ ಏತದವೋಚ - "ಇಧ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಪಂಸುಕೂಲಂ ಧೋವತೂ"ತಿ। ಸಾಯಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಅಮನುಸ್ಸೇನ ಪಾಣಿನಾ ಖಣಿತಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಏತದಹೋಸಿ - "ಕಿಮ್ಹಿ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ ಪರಿಮದ್ದೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? ಅಥ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಮಮ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಮಹತಿಂ ಸಿಲಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪಿ - "ಇಧ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಪಂಸುಕೂಲಂ ಪರಿಮದ್ದತೂ"ತಿ? ಸಾಯಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಅಮನುಸ್ಸೇನ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಸಿಲಾ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಏತದಹೋಸಿ - "ಕಿಮ್ಹಿ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಆಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ಉತ್ತರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? ಅಥ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಕಕುಧೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಮಮ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಸಾಖಂ ಓನಾಮೇಸಿ - "ಇಧ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಆಲಮ್ಬಿತ್ವಾ ಉತ್ತರತೂ"ತಿ? ಸ್ವಾಯಂ ಆಹರಹತ್ಥೋ ಕಕುಧೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಏತದಹೋಸಿ - "ಕಿಮ್ಹಿ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಪಂಸುಕೂಲಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? ಅಥ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಮಮ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಮಹತಿಂ ಸಿಲಂ ಉಪನಿಕ್ಖಿಪಿ - "ಇಧ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಪಂಸುಕೂಲಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತೂ"ತಿ? ಸಾಯಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಅಮನುಸ್ಸೇನ ಉಪನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಸಿಲಾತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ

ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ , ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಸಕ್ಕೋಪಿ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವನಸಣ್ಡೇ ವಿಹಾಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಲಂ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಕಾಲೋ, ಮಹಾಸಮಣ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ। "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಆಯಾಮಹ"ನ್ತಿ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಜಟಿಲಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಯಾಯ ಜಮ್ಬುಯಾ ಜಮ್ಬುದೀಪೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತತೋ ಫಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರೇ ನಿಸೀದಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಗ್ಯಾಗಾರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ, ದಿಸ್ವಾನ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕತಮೇನ ತ್ವಂ, ಮಹಾಸಮಣ, ಮಗ್ಗೇನ ಆಗತೋ, ಅಹಂ ತಯಾ ಪಠಮತರಂ ಪಕ್ಕನ್ತೋ, ಸೋ ತ್ವಂ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ? "ಇಧಾಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಯಾಯ ಜಮ್ಬುಯಾ ಜಮ್ಬುದೀಪೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತತೋ ಫಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ। ಇದಂ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಜಮ್ಬುಫಲಂ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನಂ ರಸಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖಸಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಾ"ತಿ। "ಅಲಂ, ಮಹಾಸಮಣ, ತ್ವಂಯೇವ ತಂ ಅರಹಸಿ, ತ್ವಂಯೇವ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಮಂ ಪಠಮತರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಯಾಯ ಜಮ್ಬುಯಾ ಜಮ್ಬುದೀಪೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತತೋ ಫಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರೇ ನಿಸೀದಿಸ್ಸತಿ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವನಸಣ್ಡೇ ವಿಹಾಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಲಂ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಕಾಲೋ, ಮಹಾಸಮಣ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ। "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಆಯಾಮಹ"ನ್ತಿ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಜಟಿಲಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಯಾಯ ಜಮ್ಬುಯಾ ಜಮ್ಬುದೀಪೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಸಾ ಅವಿದೂರೇ ಅಮ್ಬೋ... ಪೇ॰... ತಸ್ಸಾ ಅವಿದೂರೇ ಆಮಲಕೀ...ಪೇ॰... ತಸ್ಸಾ ಅವಿದೂರೇ ಹರೀತಕೀ...ಪೇ॰... ತಾವತಿಂಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರೇ ನಿಸೀದಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಗ್ಯಾಗಾರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ, ದಿಸ್ವಾನ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕತಮೇನ ತ್ವಂ, ಮಹಾಸಮಣ, ಮಗ್ಗೇನ ಆಗತೋ, ಅಹಂ ತಯಾ ಪಠಮತರಂ ಪಕ್ಕನ್ತೋ, ಸೋ ತ್ವಂ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ? "ಇಧಾಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ। ಇದಂ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಪುಪ್ಫಂ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖಸಿ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ । "ಅಲಂ, ಮಹಾಸಮಣ, ತ್ವಂಯೇವ ತಂ ಅರಹಸಿ, ತ್ವಂಯೇವ ತಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಮಂ ಪಠಮತರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಪುಪ್ಫಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರೇ ನಿಸೀದಿಸ್ಸತಿ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ"ನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ತೇ ಜಟಿಲಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರಿತುಕಾಮಾ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ ಕಟ್ಠಾನಿ ಫಾಲೇತುಂ। ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಜಟಿಲಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ - "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣಸ್ಸ ಇದ್ಧಾನುಭಾವೋ ಯಥಾ ಮಯಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮ ಕಟ್ಠಾನಿ ಫಾಲೇತು"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಜಟಿಲಂ ಏತದವೋಚ - "ಫಾಲಿಯನ್ತು, ಕಸ್ಸಪ, ಕಟ್ಠಾನೀ"ತಿ। "ಫಾಲಿಯನ್ತು, ಮಹಾಸಮಣಾ"ತಿ। ಸಕಿದೇವ ಪಞ್ಚ ಕಟ್ಠಸತಾನಿ ಫಾಲಿಯಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಕಟ್ಠಾನಿಪಿ ಫಾಲಿಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ"ನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ತೇ ಜಟಿಲಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರಿತುಕಾಮಾ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಉಜ್ಜಲೇತುಂ। ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಜಟಿಲಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ - "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣಸ್ಸ ಇದ್ಧಾನುಭಾವೋ ಯಥಾ ಮಯಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮ ಅಗ್ಗಿಂ ಉಜ್ಜಲೇತು"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಜಟಿಲಂ ಏತದವೋಚ - "ಉಜ್ಜಲಿಯನ್ತು, ಕಸ್ಸಪ, ಅಗ್ಗೀ"ತಿ। "ಉಜ್ಜಲಿಯನ್ತು, ಮಹಾಸಮಣಾ"ತಿ। ಸಕಿದೇವ ಪಞ್ಚ ಅಗ್ಗಿಸತಾನಿ ಉಜ್ಜಲಿಯಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಅಗ್ಗೀಪಿ ಉಜ್ಜಲಿಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ"ನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ತೇ ಜಟಿಲಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರಿತ್ವಾ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ ಅಗ್ಗಿಂ ವಿಜ್ಝಾಪೇತುಂ। ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಜಟಿಲಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ - "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣಸ್ಸ ಇದ್ಧಾನುಭಾವೋ ಯಥಾ ಮಯಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮ ಅಗ್ಗಿಂ ವಿಜ್ಝಾಪೇತು"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಜಟಿಲಂ ಏತದವೋಚ - "ವಿಜ್ಝಾಯನ್ತು, ಕಸ್ಸಪ, ಅಗ್ಗೀ"ತಿ। "ವಿಜ್ಝಾಯನ್ತು, ಮಹಾಸಮಣಾ"ತಿ। ಸಕಿದೇವ ಪಞ್ಚ ಅಗ್ಗಿಸತಾನಿ ವಿಜ್ಝಾಯಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಅಗ್ಗೀಪಿ ವಿಜ್ಝಾಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ"ನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ತೇ ಜಟಿಲಾ ಸೀತಾಸು ಹೇಮನ್ತಿಕಾಸು ರತ್ತೀಸು ಅನ್ತರಟ್ಠಕಾಸು ಹಿಮಪಾತಸಮಯೇ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಿಪಿ ನಿಮುಜ್ಜನ್ತಿಪಿ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನನಿಮುಜ್ಜನಮ್ಪಿ ಕರೋನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಮನ್ದಾಮುಖಿಸತಾನಿ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿ ಯತ್ಥ ತೇ ಜಟಿಲಾ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ವಿಸಿಬ್ಬೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಜಟಿಲಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ - "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣಸ್ಸ ಇದ್ಧಾನುಭಾವೋ ಯಥಯಿಮಾ ಮನ್ದಾಮುಖಿಯೋ ನಿಮ್ಮಿತಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ತಾವ ಬಹೂ ಮನ್ದಾಮುಖಿಯೋಪಿ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿಸ್ಸತಿ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ"ನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಮಹಾ ಅಕಾಲಮೇಘೋ ಪಾವಸ್ಸಿ, ಮಹಾ ಉದಕವಾಹಕೋ ಸಞ್ಜಾಯಿ, ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಭಗವಾ ವಿಹರತಿ ಸೋ ಪದೇಸೋ ಉದಕೇನ ನ ಓತ್ಥಟೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕಂ ಉಸ್ಸಾರೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ರೇಣುಹತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಚಙ್ಕಮೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕಂ ಉಸ್ಸಾರೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ರೇಣುಹತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಚಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ "ಮಾಹೇವ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಉದಕೇನ ವೂಳ್ಹೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ನಾವಾಯ ಸಮ್ಬಹುಲೇಹಿ ಜಟಿಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಭಗವಾ ವಿಹರತಿ, ತಂ ಪದೇಸಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕಂ ಉಸ್ಸಾರೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ರೇಣುಹತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಚಙ್ಕಮನ್ತಂ, ದಿಸ್ವಾನ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಇದಂ ನು ತ್ವಂ, ಮಹಾಸಮಣಾ"ತಿ। "ಅಯಮಹಮಸ್ಮಿ, ಕಸ್ಸಪಾ"ತಿ ಭಗವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ನಾವಾಯ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ , ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಉದಕಮ್ಪಿ ನ ಪವಾಹಿಸ್ಸತಿ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಚಿರಮ್ಪಿ ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಮೋಘಪುರಿಸಸ್ಸ ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ 'ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ನ ತ್ವೇವ ಚ ಖೋ ಅರಹಾ ಯಥಾ ಅಹ'ನ್ತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಮಂ ಜಟಿಲಂ ಸಂವೇಜೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಜಟಿಲಂ ಏತದವೋಚ - "ನೇವ ಚ ಖೋ ತ್ವಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಅರಹಾ, ನಾಪಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸಮಾಪನ್ನೋ, ಸಾಪಿ ತೇ ಪಟಿಪದಾ ನತ್ಥಿ, ಯಾಯ ತ್ವಂ ಅರಹಾ ವಾ ಅಸ್ಸಸಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನೋ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಲಭೇಯ್ಯಾಹಂ,

ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ। "ತ್ವಂ ಖೋಸಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜಟಿಲಸತಾನಂ ನಾಯಕೋ ವಿನಾಯಕೋ ಅಗ್ಗೋ ಪಮುಖೋ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ, ತೇಪಿ ತಾವ ಅಪಲೋಕೇಹಿ, ಯಥಾ ತೇ ಮಞ್ಞಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಥಾ ತೇ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ಯೇನ ತೇ ಜಟಿಲಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇ ಜಟಿಲೇ ಏತದವೋಚ - "ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಭೋ, ಮಹಾಸಮಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತುಂ, ಯಥಾ ಭವನ್ತೋ ಮಞ್ಞನ್ತಿ ತಥಾ ಕರೋನ್ತೂ"ತಿ। "ಚಿರಪಟಿಕಾ ಮಯಂ, ಭೋ, ಮಹಾಸಮಣೇ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನಾ, ಸಚೇ ಭವಂ ಮಹಾಸಮಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿಸ್ಸತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಮಯಂ ಮಹಾಸಮಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಜಟಿಲಾ ಕೇಸಮಿಸ್ಸಂ ಜಟಾಮಿಸ್ಸಂ ಖಾರಿಕಾಜಮಿಸ್ಸಂ ಅಗ್ಗಿಹುತಮಿಸ್ಸಂ ಉದಕೇ ಪವಾಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಲಭೇಯ್ಯಾಮ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಾಮ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ। "ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ - "ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಚರಥ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ। ಸಾವ ತೇಸಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಅಹೋಸಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ನದೀಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ಕೇಸಮಿಸ್ಸಂ ಜಟಾಮಿಸ್ಸಂ ಖಾರಿಕಾಜಮಿಸ್ಸಂ ಅಗ್ಗಿಹುತಮಿಸ್ಸಂ ಉದಕೇ ವುಯ್ಹಮಾನೇ, ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಾಹೇವ ಮೇ ಭಾತುನೋ ಉಪಸಗ್ಗೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ, ಜಟಿಲೇ ಪಾಹೇಸಿ - "ಗಚ್ಛಥ ಮೇ ಭಾತರಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ, ಸಾಮಞ್ಚ ತೀಹಿ ಜಟಿಲಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಏತದವೋಚ - "ಇದಂ ನು ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ? "ಆಮಾವುಸೋ, ಇದಂ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಜಟಿಲಾ ಕೇಸಮಿಸ್ಸಂ ಜಟಾಮಿಸ್ಸಂ ಖಾರಿಕಾಜಮಿಸ್ಸಂ ಅಗ್ಗಿಹುತಮಿಸ್ಸಂ ಉದಕೇ ಪವಾಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಲಭೇಯ್ಯಾಮ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಾಮ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ। "ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ - "ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಚರಥ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ। ಸಾವ ತೇಸಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಅಹೋಸಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಗಯಾಕಸ್ಸಪೋ ಜಟಿಲೋ ಕೇಸಮಿಸ್ಸಂ ಜಟಾಮಿಸ್ಸಂ ಖಾರಿಕಾಜಮಿಸ್ಸಂ ಅಗ್ಗಿಹುತಮಿಸ್ಸಂ ಉದಕೇ ವುಯ್ಹಮಾನೇ, ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಾಹೇವ ಮೇ ಭಾತೂನಂ ಉಪಸಗ್ಗೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ, ಜಟಿಲೇ ಪಾಹೇಸಿ - "ಗಚ್ಛಥ ಮೇ ಭಾತರೋ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ, ಸಾಮಞ್ಚ ದ್ವೀಹಿ ಜಟಿಲಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ಏತದವೋಚ - "ಇದಂ ನು ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ? "ಆಮಾವುಸೋ, ಇದಂ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಜಟಿಲಾ ಕೇಸಮಿಸ್ಸಂ ಜಟಾಮಿಸ್ಸಂ ಖಾರಿಕಾಜಮಿಸ್ಸಂ ಅಗ್ಗಿಹುತಮಿಸ್ಸಂ ಉದಕೇ ಪವಾಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಲಭೇಯ್ಯಾಮ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಾಮ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ। "ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ, ಭಗವಾ ಅವೋಚ - "ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಚರಥ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ। ಸಾವ ತೇಸಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಅಹೋಸಿ।

> "ಭಗವತೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಪಞ್ಚ ಕಟ್ಠಸತಾನಿ ನ ಫಾಲಿಯಿಂಸು, ಫಾಲಿಯಿಂಸು, ಅಗ್ಗೀ ನ ಉಜ್ಜಲಿಯಿಂಸು, ಉಜ್ಜಲಿಯಿಂಸು, ನ ವಿಜ್ಝಾಯಿಂಸು, ವಿಜ್ಝಾಯಿಂಸು, ಪಞ್ಚ ಮನ್ದಾಮುಖಿಸತಾನಿ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿ, ಏತೇನ ನಯೇನ ಅಡ್ಢುಡ್ಢಪಾಟಿಹಾರಿಯಸಹಸ್ಸಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

> "ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಗಯಾಸೀಸಂ ತೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಹಸ್ಸೇನ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ಪುರಾಣಜಟಿಲೇಹಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಗಯಾಯಂ ವಿಹರತಿ

ಗಯಾಸೀಸೇ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸೇನ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೨೮) – ‘ಸಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆದಿತ್ತಂ, ಕಿಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಂ ಆದಿತ್ತಂ, ಚಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆದಿತ್ತಂ, ರೂಪಾ ಆದಿತ್ತಾ, ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಆದಿತ್ತಂ, ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಆದಿತ್ತೋ, ಯಮಿದಂ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ ತಮ್ಪಿ ಆದಿತ್ತಂ। ಕೇನ ಆದಿತ್ತಂ, ರಾಗಗ್ಗಿನಾ ದೋಸಗ್ಗಿನಾ ಮೋಹಗ್ಗಿನಾ ಆದಿತ್ತಂ, ಜಾತಿಯಾ ಜರಾಯ ಮರಣೇನ ಸೋಕೇಹಿ ಪರಿದೇವೇಹಿ ದುಕ್ಖೇಹಿ ದೋಮನಸ್ಸೇಹಿ ಉಪಾಯಾಸೇಹಿ ಆದಿತ್ತನ್ತಿ ವದಾಮಿ? ಸೋತಂ ಆದಿತ್ತಂ, ಸದ್ದಾ ಆದಿತ್ತಾ…ಪೇ॰… ಘಾನಂ ಆದಿತ್ತಂ, ಗನ್ಧಾ ಆದಿತ್ತಾ…ಪೇ॰… ಜಿವ್ಹಾ ಆದಿತ್ತಾ, ರಸಾ ಆದಿತ್ತಾ…ಪೇ॰… ಕಾಯೋ ಆದಿತ್ತೋ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಆದಿತ್ತಾ…ಪೇ॰… ಮನೋ ಆದಿತ್ತೋ, ಧಮ್ಮಾ ಆದಿತ್ತಾ, ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಆದಿತ್ತಂ, ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಆದಿತ್ತೋ, ಯಮಿದಂ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ ತಮ್ಪಿ ಆದಿತ್ತಂ। ಕೇನ ಆದಿತ್ತಂ, ರಾಗಗ್ಗಿನಾ ದೋಸಗ್ಗಿನಾ ಮೋಹಗ್ಗಿನಾ ಆದಿತ್ತಂ, ಜಾತಿಯಾ ಜರಾಯ ಮರಣೇನ ಸೋಕೇಹಿ ಪರಿದೇವೇಹಿ ದುಕ್ಖೇಹಿ ದೋಮನಸ್ಸೇಹಿ ಉಪಾಯಾಸೇಹಿ ಆದಿತ್ತ’’ನ್ತಿ ವದಾಮಿ।

‘‘ಏವಂ ಪಸ್ಸಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುತವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ರೂಪೇಸುಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣೇಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸೇಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ಯಮಿದಂ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ। ಸೋತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ಸದ್ದೇಸುಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ…ಪೇ॰… ಘಾನಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ಗನ್ಧೇಸುಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ…ಪೇ॰… ಜಿವ್ಹಾಯಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ರಸೇಸುಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ…ಪೇ॰… ಕಾಯಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಸುಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ…ಪೇ॰… ಮನಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ಧಮ್ಮೇಸುಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣೇಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸೇಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ಯಮಿದಂ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ। ನಿಬ್ಬಿನ್ದಂ ವಿರಜ್ಜತಿ , ವಿರಾಗಾ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ವಿಮುತ್ತಸ್ಮಿಂ ವಿಮುತ್ತಮಿತಿ ಞಾಣಂ ಹೋತಿ, ‘ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ’ತಿ ಪಜಾನಾತೀ’’ತಿ।

ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಸ್ಮಿಂ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಾನಿ ವಿಮುಚ್ಚಿಂಸು।

೧೯. ಏವಂ ಆದಿತ್ತಪರಿಯಾಯದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತೋ ನದೀಕಸ್ಸಪೋ ಥೇರೋ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಗ್ಗಫಲ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಮಫಲಂ, ಅತ್ತನಾ ರೋಪಿತಅಮ್ಬರುಕ್ಖಸ್ಸ ಆದಿಮ್ಹಿ ಗಹಿತಫಲಂ ವಾ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ನದೀಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೩. ಗಯಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ತತಿಯಾಪದಾನೇ **ಅಜಿನಚಮ್ಮವತ್ಥೋಹ**ನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಗಯಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ಕುಸಲಂ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಇತೋ ಏಕತಿಂಸಕಪ್ಪೇ ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ನಿಸ್ಸರಣಜ್ಝಾಸಯತಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ವಸತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಏಕೋ ಅದುತಿಯೋ ತಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮಸಮೀಪೇನಾಗಚ್ಛಿ, ಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ವೇಲಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಮನೋಹರಾನಿ ಕೋಲಫಲಾನಿ ಸತ್ಥು ಉಪನೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ನಿಸ್ಸರಣಜ್ಝಾಸಯತಾಯ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ

ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ದ್ವಿಹಿ ತಾಪಸಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಯಾಯ ವಿಹರತಿ। ಗಯಾಯ ವಸನತೋ ಹಿಸ್ಸ ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತತಾಯ ಚ **ಗಯಾಕಸ್ಸಪೋ**ತಿ ಸಮಞ್ಞಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಭಗವತೋ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಸಾಯ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಪಸಮ್ಪದಂ ದತ್ವಾ ನದೀಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ವುತ್ತನಯೇನ ಆದಿತ್ತಪರಿಯಾಯ ದೇಸನಾಯ ಓವದಿಯಮಾನೋ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

೩೭. ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಅಜಿನಚಮ್ಮವತ್ಥೋಹ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ । ತತ್ಥ **ಅಜಿನಚಮ್ಮವತ್ಥೋ**ತಿ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜಿತತ್ತಾ ಅಜಿನಚಮ್ಮನಿವಾಸನಪಾವುರಣೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖಾರಿಭಾರಧರೋ**ತಿ ತಾಪಸಕಾಲೇ ತಾಪಸಪರಿಕ್ಖಾರಪರಿಪುಣ್ಣಕಾಜಧರೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಖಾರಿಕತಾಪಸಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಪೂರೇತ್ವಾ। **ಕೋಲಂ ಅಹಾಸಿ ಅಸ್ಸಮ**ನ್ತಿ ಕೋಲಫಲಂ ಅಸ್ಸಮೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮೇ ನಿಸಿನ್ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಗೋಪಯಿ**ನ್ತಿ ಪಾಠೇ ಕೋಲಫಲಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಂ ಗೋಪೇಸಿಂ ರಕ್ಖಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಗಯಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೪. ಕಿಮಿಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಚತುತ್ಥಾಪದಾನೇ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಕಕುಸನ್ಧಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕಿಮಿಲತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಸತ್ಥರಿ ತಸ್ಸ ಧಾತುಯೋ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಸಲಲಮಾಲಾಹಿ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಪರಾಪರಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರೇ ಸಕ್ಯರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ **ಕಿಮಿಲೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಭೋಗಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಪಮತ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಞಾಣಪರಿಪಾಕಂ ಞತ್ವಾ ಸಂವೇಗಜನನತ್ಥಂ ಅನುಪಿಯಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಪಠಮಯೋಬ್ಬನೇ ಠಿತಂ ರಮಣೀಯಂ ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪುನ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಯಥಾ ಜರಾರೋಗವಿಪತ್ತೀಹಿ ಅಭಿಭೂತಾ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಿಮಿಲಕುಮಾರೋ ಅತಿವಿಯ ಸಂವೇಗಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಸಂವೇಗಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಭಗವತೋ ಪಾಕಟಂ ಕತ್ವಾ ಲದ್ಧಾನುಸಾಸನೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೪೭. ಸೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಕಕುಸನ್ಧಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮ್ಹಿ ವುಸೀಮತೀ**ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವಸಿತಾಹಿ ವಸಿಪ್ಪತ್ತಮ್ಹಿ ಭಗವತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸಬ್ಬಗುಣಗಣೇಹಿ ಮಣ್ಡಿತತ್ತಾ ಅಭಿವೂಳ್ಹೀತತ್ತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮ್ಹಿ ಕಕುಸನ್ಧೇ ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಉತ್ತಾನಮೇವಾತಿ।

ಕಿಮಿಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೫. ವಜ್ಜಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಹಸ್ಸರಂಸೀ ಭಗವಾತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ಪುಞ್ಞಂ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಇತೋ ಚತುನವುತಿಕಪ್ಪೇ ಏಕಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಕದಲಿಫಲಾನಿ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವೇಸಾಲಿಯಂ ಲಿಚ್ಛವಿರಾಜಕುಮಾರೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ವಜ್ಜಿರಾಜಪುತ್ತತ್ತಾ **ವಜ್ಜಿಪುತ್ತೋ**ತ್ವೇವಸ್ಸ ಸಮಞ್ಞಾ। ಸೋ ದಹರೋ ಹುತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಸಿಪ್ಪಾದಿಸಿಕ್ಖನಕಾಲೇಪಿ ಹೇತುಸಮ್ಪನ್ನತಾಯ ನಿಸ್ಸರಣಜ್ಝಾಸಯೋವ ಹುತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ

ಅಹೋಸಿ। ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಪನ ಹುತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಅಚಿರಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಸತ್ಥರಿ ಧಮ್ಮಂ ಸಙ್ಗಾಯಿತುಂ ಸಙ್ಕೇತಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಥೇರೇಸು ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಿಹರನ್ತೇಸು ಏಕದಿವಸಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಸೇಖಂಯೇವ ಸಮಾನಂ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಉಪರಿಮಗ್ಗಾಧಿಗಮಾಯ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಜನೇನ್ತೋ -

"ರುಕ್ಖಮೂಲಗಹನಂ ಪಸಕ್ಕಿಯ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಹದಯಸ್ಮಿಂ ಓಪಿಯ।
ಝಾಯ ಗೋತಮ ಮಾ ಚ ಪಮಾದೋ, ಕಿಂ ತೇ ಬಿಳಿಬಿಳಿಕಾ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೧೧೯) - ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ರುಕ್ಖಮೂಲಗಹನ**ನ್ತಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಭೂತಂ ಗಹನಂ, ಗಹನಞ್ಹಿ ಅತ್ಥಿ, ನ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ, ರುಕ್ಖಮೂಲಞ್ಚ ಅತ್ಥಿ, ನ ಗಹನಂ, ತೇಸು ರುಕ್ಖಮೂಲಗ್ಗಹಣೇನ ಠಾನಸ್ಸ ಛಾಯಾಯ ಸಮ್ಪನ್ನತಾಯ ವಾತಾತಪಪರಿಸ್ಸಯಾಭಾವಂ ದೀಪೇತಿ, ಗಹನಗ್ಗಹಣೇನ ನಿವಾತಭಾವೇನ ವಾತಪರಿಸ್ಸಯಾಭಾವಂ ಜನಸಮ್ಬಾಧಾಭಾವಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ, ತದುಭಯೇನ ಚ ಭಾವನಾಯೋಗ್ಯತಂ। **ಪಸಕ್ಕಿಯಾ**ತಿ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ। **ನಿಬ್ಬಾನಂ ಹದಯಸ್ಮಿಂ ಓಪಿಯಾ**ತಿ "ಏವಂ ಮಯಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಧಿಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬುತಿಂ ಹದಯೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತೇ ಕತ್ವಾ। **ಝಾಯಾ**ತಿ ತಿಲಕ್ಖಣೂಪನಿಜ್ಝಾನೇನ ಝಾಯ, ವಿಪಸ್ಸನಾಭಾವನಾಸಹಿತಂ ಮಗ್ಗಭಾವನಂ ಭಾವೇಹಿ। **ಗೋತಮಾ**ತಿ ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಂ ಗೋತ್ತೇನಾಲಪತಿ। **ಮಾ ಚ ಪಮಾದೋ**ತಿ ಅಧಿಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಮಾ ಪಮಾದಂ ಆಪಜ್ಜಿ। ಇದಾನಿ ಯಾದಿಸೋ ಥೇರಸ್ಸ ಪಮಾದೋ, ತಂ ಪಟಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಕಿಂ ತೇ ಬಿಳಿಬಿಳಿಕಾ ಕರಿಸ್ಸತೀ"**ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ **ಬಿಳಿಬಿಳಿಕಾ**ತಿ ಬಿಳಿಬಿಳಿಕಿರಿಯಾ, ಬಿಳಿಬಿಳೀತಿಸದ್ದಪವತ್ತಿ ಯಥಾ ನಿರತ್ಥಕಾ, ಏವಂ ಬಿಳಿಬಿಳಿಕಾಸದಿಸಾ ಜನಪಞ್ಞತ್ತಿ। **ಕಿಂ ತೇ ಕರಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ಕೀದಿಸಂ ಅತ್ಥಂ ತುಯ್ಹಂ ಸಾಧೇಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಜನಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಸದತ್ಥಪಸುತೋ ಹೋಹೀತಿ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವುತ್ತೇನ ವಿಸ್ಸಗನ್ಧವಾಯನವಚನೇನ ಸಂವೇಗಜಾತೋ ಬಹುದೇವ ರತ್ತಿಂ ಚಙ್ಕಮೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಾಪೇತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಸಿನ್ನಮತ್ತೋವ "ಕಿಞ್ಚಿ ಸಯಾಮೀ"ತಿ ಸೀಸಂ ಬಿಮ್ಬೋಹನಮಸಮ್ಪತ್ತಂ ಪಾದಂ ಭೂಮಿತೋ ಉಗ್ಗತಂ ಸರೀರಸ್ಸ ಆಕಾಸಗತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೪೯. ವಜ್ಜಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸಹಸ್ಸರಂಸೀ ಭಗವಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸಹಸ್ಸರಂಸೀ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಅನೇಕಸತಸಹಸ್ಸರಂಸೀ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ "ಸಹಸ್ಸರಂಸೀ"ತಿ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ವಜ್ಜಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೬. ಉತ್ತರತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಛಟ್ಠಾಪದಾನೇ **ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉತ್ತರಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ವಿಜ್ಜಾಧರೋ ಹುತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ವಿಚರತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸೇವ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನತ್ಥಂ ವನನ್ತರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ ಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಂಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ। ಸೋ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಆಕಾಸತೋ ಓರುಯ್ಹ ಸುವಿಸುದ್ಧೇಹಿ ವಿಪುಲೇಹಿ ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫೇಹಿ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇಸಿ, ಪುಪ್ಫಾನಿ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ಸತ್ಥು ಉಪರಿ ಛತ್ತಾಕಾರೇನ ಅಟ್ಠಂಸು, ಸೋ ತೇನ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ತತ್ಥ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ರಾಜಗಹೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, **ಉತ್ತರೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ

ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಿಜ್ಜಾಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜಾತಿಯಾ ರೂಪೇನ ವಿಜ್ಜಾಯ ವಯೇನ ಸೀಲಾಚಾರೇನ ಚ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಮ್ಭಾವನೀಯೋ ಜಾತೋ।

ತಸ್ಸ ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ವಸ್ಸಕಾರೋ ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಧೀತರಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಪವೇದೇಸಿ। ಸೋ ನಿಸ್ಸರಣಜ್ಝಾಸಯತಾಯ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಂ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಥೇರಂ ಉಪಟ್ಠಹತಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಥೇರಸ್ಸ ಅಞ್ಞತರೋ ಆಬಾಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಉತ್ತರೋ ಸಾಮಣೇರೋ ಪಾತೋವ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ವಿಹಾರತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ತಳಾಕಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಪತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಉದಕಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮುಖಂ ಧೋವತಿ। ಅಥ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಮಙ್ಗಚೋರೋ ಕತಕಮ್ಮೋ ಆರಕ್ಖಪುರಿಸೇಹಿ ಅನುಬದ್ಧೋ ಅಗ್ಗಮಗ್ಗೇನ ನಗರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಲಾಯನ್ತೋ ಅತ್ತನಾ ಗಹಿತಂ ರತನಭಣ್ಡಿತಂ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ಸಾಮಣೇರೋಪಿ ಪತ್ತಸಮೀಪಂ ಉಪಗತೋ। ಚೋರಂ ಅನುಬನ್ಧನ್ತಾ ರಾಜಪುರಿಸಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಭಣ್ಡಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಚೋರೋ, ಇಮಿನಾ ಚೋರಿಯಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಸಾಮಣೇರಂ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಕಾರಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ವಸ್ಸಕಾರೋ ಚ ತದಾ ರಞ್ಞೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ನಿಯುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಛೇಜ್ಜಭೇಜ್ಜಂ ಅನುಸಾಸತಿ, ಸೋ "ಪುಬ್ಬೇ ಮಮ ವಚನಂ ನಾದಿಯಿ, ಸುದ್ಧಪಾಸಣ್ಡಿಯೇಸು ಪಬ್ಬಜೀ"ತಿ (ಥೇರಗಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.ಉತ್ತರತ್ಥೇರಗಾಥಾವಣ್ಣನಾ) ಕಮ್ಮಂ ಅಸೋಧೇತ್ವಾ ಘಾತುಕಾಮತ್ತಾವ ಜೀವನ್ತಮೇವ ತಂ ಸೂಲೇ ಉತ್ತಾಸೇಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಭಗವಾ ಞಾಣಪರಿಪಾಕಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಪ್ಫುರನ್ತಹತ್ಥನಖಮಣಿಮಯೂಖಸಮ್ಭಿನ್ನಸಿತಾಭತಾಯ ಪಗ್ಘರನ್ತಜಾತಿಹಿಙ್ಗುಲಕಸುವಣ್ಣರಸಧಾರಂ ವಿಯ ಜಾಲಾಗುಣ್ಠಿತಮುದುತಲುನದೀಘಙ್ಗುಲಿಹತ್ಥಂ ಉತ್ತರಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಉತ್ತರ, ಇದಂ ತೇ ಪುರಿಮಕಮ್ಮಸ್ಸ ಫಲಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತತ್ಥ ತಯಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಬಲೇನ ಅಧಿವಾಸನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಜ್ಝಾಸಯಾನುರೂಪಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಉತ್ತರೋ ಅಮತಾಭಿಸೇಕಸದಿಸೇನ ಸತ್ಥು ಹತ್ಥಸಮ್ಫಸ್ಸೇನ ಸಞ್ಜಾತಪ್ಪಸಾದಸೋಮನಸ್ಸತಾಯ ಉಳಾರಪೀತಿಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಯಥಾಪರಿಚಿತಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಮಗ್ಗಂ ಸಮಾರೂಳ್ಹೋ ಞಾಣಸ್ಸ ಪರಿಪಾಕಂ ಗತತ್ತಾ ಸತ್ಥು ಚ ದೇಸನಾವಿಲಾಸೇನ ತಾವದೇವ ಮಗ್ಗಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಕಿಲೇಸೇ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ। ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಪನ ಹುತ್ವಾ ಸೂಲತೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಾನುದ್ದಯಾಯ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತೋ ಅಹೋಸಿ। ತಾವದೇವಸ್ಸ ವಣೋ ಸಂರೂಳ್ಹಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ, "ಆವುಸೋ, ತಾದಿಸದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ಕಥಂ ತ್ವಂ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಅನುಯುಞ್ಜಿತುಂ ಅಸಕ್ಖೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ, "ಪಗೇವ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಸಂಸಾರೇ ಆದೀನವೋ, ಸಙ್ಖಾರಾನಞ್ಚ ಸಭಾವೋ ಸುದಿಟ್ಠೋ, ಏವಾಹಂ ತಾದಿಸಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವನ್ತೋಪಿ ಅಸಕ್ಖಿಂ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ವಿಸೇಸಂ ಅಧಿಗನ್ತು"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಪುಬ್ಬಜಾತಿಯಾ ದಹರಕಾಲೇ ಮಕ್ಖಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಮ್ಬಸೂಲಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೂಲಾರೋಪನಕೀಳಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಏವಂ ಅನೇಕಜಾತಿಸತೇಸು ಸೂಲಾರೋಪನದುಕ್ಖಮನುಭವಿತ್ವಾ ಇಮಾಯ ಪರಿಯೋಸಾನಜಾತಿಯಾ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಮನುಭೂತ"ನ್ತಿ ಆಹ।

೩೩. ಅಥ ಅಪರಭಾಗೇ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ ಅನುತ್ತಾನಪದವಣ್ಣನಮೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮ।

೩೭. **ವಿಜ್ಜಾಧರೋ ತದಾ ಆಸಿ**ನ್ತಿ ಬಾಹಿರಕಮನ್ತಾದಿವಿಜ್ಜಾಸಿದ್ಧಿಯಾ ಆಕಾಸಗಾಮಿಸಮತ್ಥೋ ಹುತ್ವಾ ಚರಣವಸೇನ ತಂ ವಿಜ್ಜಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಅವಿನಾಸೇತ್ವಾ ಪರಿಹರಣವಸೇನ ವಿಜ್ಜಾಧರಯೋನಿ ಆಸಿಂ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರೋ ಅಹ**ನ್ತಿ ಅನ್ತಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಕೋಟಿಂ ಲಿಖತೇ ಸಂಕರಿಸ್ಸತೀತಿ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಂ। ಅಥ ವಾ ಅನ್ತಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಲಿಖ್ಯತೇ ಓಲೋಕಿಯತೇ

ಏತೇನಾತಿ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ, ಆಕಾಸೇ ಚರಣಸೀಲೋ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿಸೂಲಂ ಸುಕತಂ ಗಯ್ಹಾ**ತಿ ತಿಖಿಣಂ ಸೂಲಂ, ಅಗ್ಗಂ ಆವುಧಂ। ತಿಸೂಲಂ ಸುನ್ದರಂ ಕತಂ, ಕೋಟ್ಟನಘಂಸನಮದ್ದನಪಹರಣವಸೇನ ಸುಟ್ಠು ಕತಂ ಸೂಲಾವುಧಂ ಗಯ್ಹ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಮ್ಬರತೋ ಗಚ್ಛಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾವ ನಯಾನುಯೋಗೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಉತ್ತರತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೭. ಅಪರಉತ್ತರತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಸತ್ತಮಾಪದಾನೇ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅಪರಸ್ಸ ಉತ್ತರತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಇತೋ ಚತುನ್ನವುತಿಕಪ್ಪೇ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಲದ್ಧಪ್ಪಸಾದೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಾಸಕತ್ತಂ ನಿವೇದೇಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥರಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಅತ್ತನೋ ಞಾತಕೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಬಹುಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಧಾತುಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾಕೇತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ **ಉತ್ತರೋ**ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗತೋ ಕಣ್ಡಮ್ಬಮೂಲೇ ಕತಂ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪುನ ಕಾಳಕಾರಾಮಸುತ್ತದೇಸನಾಯ ಅಭಿವಡ್ಢಮಾನಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಚರನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ। ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಪನ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನತ್ಥಂ ರಾಜಗಹತೋ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಉಪಗತೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ – ''ಕಿಂ, ಆವುಸೋ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕಿಚ್ಚಂ ತಯಾ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪಿತ''ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

೯೩. ಅರಹತ್ತಂ ಪನ ಪತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ನಿಬ್ಬುತೇ ಲೋಕನಾಥಮ್ಹೀ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ಅಪರಉತ್ತರತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೮. ಭದ್ದಜಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಟ್ಠಮಾಪದಾನೇ **ಓಗಯ್ಹಾಹಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿ**ನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಭದ್ದಜಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ವಿಜ್ಜಾಸಿಪ್ಪೇಸು ಪಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಕಾಸತೋ ಓತರಿ। ಓತಿಣ್ಣಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಮಧುಞ್ಚ ಭಿಸಮುಳಾಲಞ್ಚ ಸಪ್ಪಿಖೀರಞ್ಚ ಉಪನಾಮೇಸಿ, ತಸ್ಸ ತಂ ಭಗವಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ತುಸಿತೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಅಪರಾಪರಂ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಮಹದ್ಧನೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ತಿಚೀವರೇನ ಅಚ್ಛಾದೇಸಿ।

ಏವಂ ಬಹುಂ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಬುದ್ಧಸುಞ್ಞೇ ಲೋಕೇ ಪಞ್ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸತಾನಿ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ರಾಜಕುಲೇ

ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಅನುಸಾಸನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾ ಠಿತಂ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಧಾತುಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಚೇತಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಪೂಜೇಸಿ। ಏವಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ತಾನಿ ತಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಭದ್ದಿಯನಗರೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವಸ್ಸ ಭದ್ದಿಯಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, **ಭದ್ದಜೀ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ಇಸ್ಸರಿಯಭೋಗಪರಿವಾರಸಮ್ಪತ್ತಿ ಚರಿಮಭವೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ।

ತದಾ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಸಿತ್ವಾ ಭದ್ದಜಿಕುಮಾರಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹನತ್ಥಾಯ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಭದ್ದಿಯನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜಾತಿಯಾವನೇ ವಸಿ ತಸ್ಸ ಞಾಣಪರಿಪಾಕಂ ಆಗಮಯಮಾನೋ। ಸೋಪಿ ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಮಹಾಜನಂ ದಿಸ್ವಾ, "ಕತ್ಥಾಯಂ ಮಹಾಜನೋ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಸುತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಸಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋವ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅರಹತ್ತೇ ಪನ ತೇನ ಅಧಿಗತೇ ಸತ್ಥಾ ಭದ್ದಿಯಸೇಟ್ಠಿಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ತವ ಪುತ್ತೋ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ತೇನಸ್ಸ ಇದಾನೇವ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಯುತ್ತಂ, ನೋ ಚೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತಿ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೇಟ್ಠಿ "ನ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ದಹರಸ್ಸೇವ ಸತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ಪಬ್ಬಾಜೇಥ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸತ್ಥಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸತ್ತಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಕೋಟಿಗಾಮಂ ಪಾಪುಣಿ, ಸೋ ಚ ಗಾಮೋ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಅಹೋಸಿ । ಕೋಟಿಗಾಮವಾಸಿನೋ ಚ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸುಂ। ಭದ್ದಜಿತ್ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಅನುಮೋದನಾಯ ಆರದ್ಧಮತ್ತಾಯ ಬಹಿಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಮಗ್ಗಸಮೀಪೇ ಸತ್ಥು ಆಗತಕಾಲೇ ವುಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಮಹಾಥೇರೇಸು ಆಗಚ್ಛನ್ತೇಸುಪಿ ಅವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆಗತಕಾಲೇಯೇವ ವುಟ್ಠಾಸಿ। ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಭಿಕ್ಖೂ – "ಅಯಂ ಅಧುನಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಮಹಾಥೇರೇಸು ಆಗಚ್ಛನ್ತೇಸು ಮಾನಥದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ನ ವುಟ್ಠಾಸೀ"ತಿ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು।

ಕೋಟಿಗಾಮವಾಸಿನೋ ಸತ್ಥು ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಬಹೂ ನಾವಾಸಙ್ಘಾಟೇ ಬನ್ಧಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಭದ್ದಜಿಸ್ಸಾನುಭಾವಂ ಪಕಾಸೇಮೀ"ತಿ ನಾವಾಯ ಠತ್ವಾ "ಕಹಂ ಭದ್ದಜೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಭದ್ದಜಿತ್ಥೇರೋ – "ಸೋಹಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಏಹಿ, ಭದ್ದಜಿ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕನಾವಂ ಅಭಿರುಹಾ"ತಿ। ಸೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಠಿತನಾವಾಯಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಗಙ್ಗಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಗತಕಾಲೇ, "ಭದ್ದಜಿ, ತಯಾ ಮಹಾಪನಾದಕಾಲೇ ಅಜ್ಝಾವುಟ್ಠರತನಪಾಸಾದೋ ಕಹ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿಮುಗ್ಗೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭದ್ದಜಿ, ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಕಙ್ಖಂ ಛಿನ್ದಾ"ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಸಾದಥೂಪಿಕಂ ಪಾದಙ್ಗುಲನ್ತರೇನ ಸನ್ನಿರುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯೋಜನಂ ಪಾಸಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿ, ಉಪ್ಪತನ್ತೋ ಚ ಪಞ್ಞಾಸಯೋಜನಾನಿ ಉಕ್ಖಿಪಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುರಿಮಭವೇ ಞಾತಕಾ ಪಾಸಾದಗತೇನ ಲೋಭೇನ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಮಣ್ಡೂಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾದೇ ಉಟ್ಠಹನ್ತೇ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪತಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇ ಸಮ್ಪತನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಞಾತಕಾ ತೇ, ಭದ್ದಜಿ, ಕಿಲಮನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ವಚನೇನ ಪಾಸಾದಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಪಾಸಾದೋ ಯಥಾಠಾನೇಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಾರಙ್ಗತೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ – "ಕದಾ, ಭನ್ತೇ, ಭದ್ದಜಿತ್ಥೇರೇನ ಅಯಂ ಪಾಸಾದೋ ಅಜ್ಝಾವುಟ್ಠೋ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ **ಮಹಾಪನಾದಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೩.೪೦ ಆದಯೋ) ಕಥೇತ್ವಾ ಬಹುಜನಂ ಧಮ್ಮಾಮತಂ ಪಾಯೇಸಿ।

೯೮. ಥೇರೋ ಪನ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ ಪುಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇತುಂ **ಓಗಯ್ಹಾಹಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿ**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಓಗಯ್ಹಾಹಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿ**ನ್ತಿ ಪುಥುನಾನಾಅನೇಕಮಹೋಘೇಹಿ ಖಣಿತತ್ತಾ "ಪೋಕ್ಖರಣೀ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ಜಲಾಸಯಂ ಓಗಯ್ಹ ಓಗಹೇತ್ವಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ಘಾಸಹೇತುಖಾದನತ್ಥಾಯ ತತ್ಥ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ **ಭಿಸಂ** ಪದುಮಪುಣ್ಡರೀಕಮೂಲಂ ಉದ್ಧರಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನಪದತ್ಥತ್ತಾ ಚ ನಯಾನುಸಾರೇನ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಭದ್ದಜಿತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ.

೯. ಸಿವಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ನವಮಾಪದಾನೇ **ಏಸನಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಿವಕತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ. ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಭಗವನ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ಕುಮ್ಮಾಸಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ರಾಜಗಹೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ **ಸಿವಕೋ**ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ. ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಜ್ಜಾಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಗತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಜ್ಝಾಸಯತಾಯ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ.

೧೧೭. ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಏಸನಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸಾ**ತಿಆದಿಮಾಹ. ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ.

ಸಿವಕತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ.

೧೦. ಉಪವಾನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ದಸಮಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪವಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ. ಅಯಂ ಕಿರ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮಚ್ಛಿದ್ದೇನ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ದಲಿದ್ದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ತಸ್ಸ ಧಾತುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸದೇವನಾಗಗರುಳಯಕ್ಖಕುಮ್ಭಣ್ಡಗನ್ಧಬ್ಬೇಹಿ ಸತ್ತರತನಮಯೇ ಸತ್ತಯೋಜನಿಕೇ ಥೂಪೇ ಕತೇ ತತ್ಥ ಸುಧೋತಂ ಅತ್ತನೋ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ವೇಳಗ್ಗೇ ಆಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಧಜಂ ಕತ್ವಾ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ. ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಮತಕೋ ನಾಮ ಯಕ್ಖಸೇನಾಪತಿ ದೇವೇಹಿ ಚೇತಿಯಪೂಜಾರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ಠಪಿತೋ ಅದಿಸ್ಸಮಾನಕಾಯೋ ಆಕಾಸೇ ಧಾರೇನ್ತೋ ಚೇತಿಯಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಅಕಾಸಿ. ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಅಹೋಸಿ. ಸೋ ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ **ಉಪವಾನೋ**ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಜೇತವನಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಛಳಭಿಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ. ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಉಪವಾನೋ ಭಗವತೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಅಹೋಸಿ . ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಭಗವತೋ ವಾತಾಬಾಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ. ಥೇರಸ್ಸ ಗಿಹಿಸಹಾಯೋ ದೇವಹಿತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸತಿ. ಸೋ ಥೇರಂ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಪವಾರೇಸಿ. ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಉಪವಾನೋ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ಉಪಗಚ್ಛಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ‘‘ಕೇನಚಿ ಮಞ್ಞೇ ಪಯೋಜನೇನ ಥೇರೋ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ಞತ್ವಾ ‘‘ವದೇಯ್ಯಾಥ, ಭನ್ತೇ, ಕೇನತ್ಥೋ’’ತಿ ಆಹ. ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಯೋಜನಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ –

‘‘ಅರಹಂ ಸುಗತೋ ಲೋಕೇ, ವಾತೇಹಾಬಾಧಿಕೋ ಮುನಿ.
ಸಚೇ ಉಣ್ಹೋದಕಂ ಅತ್ಥಿ, ಮುನಿನೋ ದೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.

‘‘ಪೂಜಿತೋ ಪೂಜನೇಯ್ಯಾನಂ, ಸಕ್ಕರೇಯ್ಯಾನ ಸಕ್ಕತೋ.

ಅಪಚಿತೋಪಚೇಯ್ಯಾನಂ, ತಸ್ಸ ಇಚ್ಛಾಮಿ ಹಾತವೇ”ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೧೮೫-೧೮೬) -

ಗಾಥಾದ್ವಯಂ ಅಭಾಸಿ।

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪೂಜನೇಯ್ಯಾನಂ ಪೂಜೇತಬ್ಬೇಹಿ ಸಕ್ಕಾದೀಹಿ ದೇವೇಹಿ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾದೀಹಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮೇಹಿ ಪೂಜಿತೋ, ಸಕ್ಕರೇಯ್ಯಾನಂ ಸಕ್ಕಾತಬ್ಬೇಹಿ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಕೋಸಲರಾಜಾದೀಹಿ ಸಕ್ಕತೋ, ಅಪಚೇಯ್ಯಾನಂ ಅಪಚಾಯಿತಬ್ಬೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ ಖೀಣಾಸವೇಹಿ ಅಪಚಿತೋ, ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಆರಕತ್ತಾದಿನಾ ಅರಹಂ, ಸೋಭನಗಮನಾದಿನಾ ಸುಗತೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ ಮುನಿ ಮಯ್ಹಂ ಸತ್ಥಾ ದೇವದೇವೋ ಸಕ್ಕಾನಂ ಅತಿಸಕ್ಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಅತಿಬ್ರಹ್ಮಾ, ಸೋ ದಾನಿ ವಾತೇಹಿ ವಾತಹೇತು ವಾತಕ್ಖೋಭನಿಮಿತ್ತಂ ಆಬಾಧಿಕೋ ಜಾತೋ। ಸಚೇ , ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಉಣ್ಹೋದಕಂ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ವಾತಾಬಾಧವೂಪಸಮನತ್ಥಂ ತಂ ಹಾತವೇ ಉಪನೇತುಂ ಇಚ್ಛಾಮೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಉಣ್ಹೋದಕಂ ತದನುರೂಪಂ ವಾತಹರಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಭಗವತೋ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ತೇನ ಚ ಸತ್ಥು ರೋಗೋ ವೂಪಸಮಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ।

೧೨೨. ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಉಪವಾನೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪದುಮುತ್ತರೋ**ತಿಆದೀನಿ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತತ್ಥಾನೇವ।

೧೨೩. **ಮಹಾಜನಾ ಸಮಾಗಮ್ಮಾ**ತಿ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ರಾಸಿಭೂತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಿತಕಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಯೋಜನುಬ್ಬೇಧಂ ಚನ್ದನರಾಸಿಚಿತಕಂ ಕತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸರೀರಂ ತತ್ಥ ಅಭಿರೋಪಯಿಂಸೂತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೨೪. **ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾನಾ**ತಿ ಆದಹನಾತಿ ಅಗ್ಗಿನಾ ದಹನಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೭-೨೮. **ಜಙ್ಘಾ ಮಣಿಮಯಾ ಆಸೀ**ತಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಕತಥೂಪೇ ಜಙ್ಘಾ ಪುಪ್ಫವಾಹತ್ಥಂ ಚರಿತಟ್ಠಾನಂ ಮಣಿಮಯಾ ಇನ್ದನೀಲಮಣಿನಾ ಕತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಯಮ್ಪೀ**ತಿ ಸಬ್ಬೇ ದೇವಾ ಥೂಪಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೯. **ಧಾತು ಆವೇಣಿಕಾ ನತ್ಥೀ**ತಿ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಚೇತಿಯಂ ಕಾತುಂ ಆವೇಣಿಕಾ ವಿಸುಂ ಧಾತು ನತ್ಥಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಸರೀರಂ ಏಕಪಿಣ್ಡಿತ**ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಧಿಟ್ಠಾನಬಲೇನ ಸಕಲಸರೀರಧಾತು ಏಕಘನಸಿಲಾಮಯಪಟಿಮಾ ವಿಯ ಏಕಮೇವ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇಮಮ್ಹಿ ಬುದ್ಧಥೂಪಮ್ಹೀ**ತಿ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸೀಹಿ ಕತಮ್ಹಿ ಇಮಮ್ಹಿ ಸುವಣ್ಣಥೂಪಮ್ಹಿ ಮಯಂ ಸಬ್ಬೇ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ಕಞ್ಚುಕಥೂಪಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೩೩. **ಇನ್ದನೀಲಂ ಮಹಾನೀಲ**ನ್ತಿ ಇನ್ದೀವರಪುಪ್ಫವಣ್ಣಾಭಂ ಮಣಿ ಇನ್ದನೀಲಮಣಿ। ತತೋ ಅಧಿಕವಣ್ಣತಾ ಮಹಾಮಣಿ ಇನ್ದನೀಲಮಣಯೋ ಚ ಮಹಾನೀಲಮಣಯೋ ಚ ಜೋತಿರಸಮಣಿಜಾತಿರಙ್ಗಮಣಯೋ ಚ **ಏಕತೋ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ** ರಾಸೀ ಕತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಥೂಪೇ ಕಞ್ಚುಕಥೂಪಂ ಕತ್ವಾ ಅಛಾದಯುನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೪೪. **ಪಚ್ಚೇಕಂ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಸ್ಸಾ**ತಿ ಬುದ್ಧುತ್ತಮಸ್ಸ ಪತಿ ಏಕಂ ವಿಸುಂ ಉಪರಿಛದನೇನ ಥೂಪಂ ಅಕಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೪೭. **ಕುಮ್ಭಣ್ಡಾ ಗುಯ್ಹಕಾ ತಥಾ**ತಿ ಕುಮ್ಭಮತ್ತಾನಿ ಅಣ್ಡಾನಿ ಯೇಸಂ ದೇವಾನಂ ತೇ ಕುಮ್ಭಣ್ಡಾ, ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ನಿಗುಹಿತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದನತೋ ಗರುಳಾ ಗುಯ್ಹಕಾ ನಾಮ ಜಾತಾ, ತೇ ಕುಮ್ಭಣ್ಡಾ ಗುಯ್ಹಕಾಪಿ ಥೂಪಂ ಅಕಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೧. **ಅತಿಭೋನ್ತಿ ನ ತಸ್ಸಾ**ಭಾತಿ ತಸ್ಸ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಪಭಂ ಚನ್ದಸೂರಿಯತಾರಕಾನಂ ಪಭಾ ನ ಅತಿಭೋನ್ತಿ, ನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೫೮. **ಅಹಮ್ಪಿ ಕಾರಂ ಕಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ತಾದಿನೋ ಲೋಕನಾಥಸ್ಸ ಥೂಪಸ್ಮಿಂ ಅಹಮ್ಪಿ ಕಾರಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಂ ಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಧಜಪಟಾಕಪೂಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಉಪವಾನತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

೧೧. ರಟ್ಠಪಾಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ

ಏಕಾದಸಮಾಪದಾನೇ **ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ರಟ್ಠಪಾಲತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅಪದಾನಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಪುರಿಮಬುದ್ಧೇಸು ಕತಾಧಿಕಾರೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಉಪಚಿನನ್ತೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ತಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಹಂಸವತೀನಗರೇ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಘರಾವಾಸೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ರತನಕೋಟ್ಠಾಗಾರಕಮ್ಮಿಕೇನ ದಸ್ಸಿತಂ ಅಪರಿಮಾಣಂ ಕುಲವಂಸಾನುಗತಂ ಧನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಇಮಂ ಏತ್ತಕಂ ಧನರಾಸಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯಕಪಯ್ಯಕಾದಯೋ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಮಯಾ ಪನ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಪಣದ್ಧಿಕಾದೀನಂ ಮಹಾದಾನಂ ದೇತಿ। ಸೋ ಅಭಿಞ್ಞಾಲಾಭಿಂ ಏಕಂ ತಾಪಸಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೋ ತೇನ ದೇವಲೋಕಾಧಿಪಚ್ಚೇ ಉಯ್ಯೋಜಿತೋ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ದೇವೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ದೇವಲೋಕೇ ದೇವರಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಭಿನ್ನಂ ರಟ್ಠಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಏಕಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಭಗವಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ವೇನೇಯ್ಯಸತ್ತಂ ನಿಬ್ಬಾನಮಹಾನಗರಸಙ್ಖಾತಖೇಮನ್ತಭೂಮಿಂ ಸಮ್ಪಾಪೇಸಿ। ಅಥ ಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಗತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಸೀದಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಸತ್ಥಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ, ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ತದತ್ಥಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಮಹತಾ ಸಕ್ಕಾರೇನ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಣಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಇಜ್ಝನಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮಸ್ಸ ನಾಮ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇತೋ ದ್ವಾನವುತಿಕಪ್ಪೇ ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸತ್ಥು ವೇಮಾತಿಕಭಾತಿಕೇಸು ತೀಸು ರಾಜಪುತ್ತೇಸು ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೇಸು ತೇಸಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯ ಸಹಾಯಕಿಚ್ಚಂ ಅಕಾಸಿ। ಏವಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭವೇ ತಂ ತಂ ಬಹುಂ ಕುಸಲಂ ಉಪಚಿನಿತ್ವಾ ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಥುಲ್ಲಕೋಟ್ಠಿಕನಿಗಮೇ ರಟ್ಠಪಾಲಸೇಟ್ಠಿಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಭಿನ್ನಂ ರಟ್ಠಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತತ್ತಾ **ರಟ್ಠಪಾಲೋ**ತಿ ವಂಸಾನುಗತಮೇವ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ ವಡ್ಢನ್ತೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಯೋಬ್ಬನಂ ಪತ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಪತಿರೂಪೇನ ದಾರೇನ ಸಂಯೋಜೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇ ಚ ಯಸೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೋ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಸದಿಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ। ಅಥ ಭಗವಾ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಥುಲ್ಲಕೋಟ್ಠಿಕಂ ಅನುಪಾಪುಣಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಟ್ಠಪಾಲೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸದ್ಧೋ ಸತ್ತವಾರೇ ಭತ್ತಚ್ಛೇದೇ ಕತ್ವಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ಕಸಿರೇನ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ

ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆಣತ್ತಿಯಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

೧೭೯-೧೮೦. ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಪುಬ್ಬಚರಿತಾಪದಾನಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। **ಸುನಾಗೋ ಸೋ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋ**ತಿ ತದಾ ಮಹಾಧನಸೇಟ್ಠಿ ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ದಾನಮುಖೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಸಮಯೇ ಸತ್ತಪ್ಪತಿಟ್ಠೋ ಸುನ್ದರೋ ನಾಗೋ ಹತ್ಥಿರಾಜಾ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **ಈಸಾದನ್ತೋ**ತಿಆದಿಮಾಹ। ಈಸಾದನ್ತೋ ರಥಈಸಪ್ಪಮಾಣದನ್ತೋ, ಸೋ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ। **ಉರೂಳ್ಹವಾ**ತಿ ರಾಜಾವಹನಯೋಗ್ಗಸಮತ್ಥೋ, ರಾಜಾರಹೋ ವಾ। **ಸೇತಚ್ಛತ್ತೋ**ತಿ ಅಲಙ್ಕಾರತ್ಥಾಯ ಉಪಟ್ಠಹನಸೇತಚ್ಛತ್ತಸಹಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಸೋಭಿತೋ**ತಿ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹವಾ ರೂಪಸೋಭಾಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಕಪ್ಪನೋ ಸಹತ್ಥಿಪೋ**ತಿ ಹತ್ಥಿಅಲಙ್ಕಾರಸಹಿತೋ ಹತ್ಥಿಗೋಪಕಸಹಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇತ್ಥಮ್ಭೂತೋ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೮೧. **ಮಯಾ ಭತ್ತಂ ಕಾರೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಮಯಾ ಕಾರಾಪಿತವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತಾನಂ ಕೋಟಿಸಙ್ಖ್ಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹೇಸಿನೋ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೮೩. **ಜಲಜುತ್ತಮನಾಮಕೋ**ತಿ ಜಲತೋ ಜಾತೋ ಜಲಜೋ, ಕಿಂ ತಂ? ಪದುಮಂ, ಪದುಮೇನ ಸಮಾನನಾಮತ್ತಾ ಉತ್ತಮತ್ತಾ ಚ ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಭಗವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವಾತಿ।

ರಟ್ಠಪಾಲತ್ಥೇರಅಪದಾನವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಛಪ್ಪಞ್ಞಾಸಮಮಹಾವಗ್ಗವಣ್ಣನಾ ಸಮತ್ತಾ।

ಇತಿ ವಿಸುದ್ಧಜನವಿಲಾಸಿನಿಯಾ ಅಪದಾನ-ಅಟ್ಠಕಥಾಯ

ಏತ್ತಾವತಾ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸಾವಕತ್ಥೇರಾಪದಾನ-ಅಟ್ಠಕಥಾ ಸಮತ್ತಾ।

ನಿಗಮನಕಥಾ

ಸೀಹಳದೀಪಕೇ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾದಿಗುಣವನ್ತಾನಂ ಥೇರವಂಸಪ್ಪದೀಪಾನಂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಾದೀನಂ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ತಣ್ಹಾಮಾನದಿಟ್ಠಾದಯೋ ಭೇದನನಿಗ್ಗಹವಿವೇಚನಾದ್ಯತ್ಥಂ ಸತ್ತಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಅತಿವಿಯ ಆರಾಧನೇನ ಲದ್ಧಕೋಸಲ್ಲೇನ ಬೋಧಿಸಮ್ಭಾರಂ ಗವೇಸನ್ತೇನ ಸತಿಧಿತಿಗತಿವೀರಿಯಪರಕ್ಕಮನ್ತೇನ ಮಹಾಸಮನ್ತಗುಣಸೋಭನೇನ ತಿಪಿಟಕಧರೇನ ಪಣ್ಡಿತೇನ ಆಭತಂ ಇಮಂ ಅಪದಾನ-ಅಟ್ಠಕಥಂ ಸಬ್ಬೋ ಸದೇವಲೋಕೋ ಜಾನಾತೂತಿ।

ಅನೇನ ಲೋಭಾದಿಮಲಾ ಪಜಾನಂ, ಚಕ್ಖಾದಿರೋಗಾ ವಿವಿಧಾ ಚ ದುಕ್ಖಾ।
ಕಲಹಾದಿಭಯಾ ದುಕ್ಖಿತಾ ಜಾತಾ, ಚೋರಾದಯೋನತ್ಥಕರಾ ಚ ಲೋಕೇ॥

ನಸ್ಸನ್ತು ಮೇ ಪಞ್ಚ ವೇರಾ ಚ ಪಾಪಾ, ನಸ್ಸನ್ತು ಗಿಮ್ಹೇ ಯಥಾ ವುಟ್ಠಿವಾತಾ।
ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಮಗ್ಗವರೇನ ಪತ್ವಾ, ನಿಬ್ಬಾನಪುರಂ ಪಟಿಪಾದಯಾಮಿ॥

ಸಬ್ಬದಿಟ್ಠಿಞ್ಚ ಮದ್ದನ್ತೋ, ರಾಗದೋಸಾದಿಪಾಪಕೇ।

ಸಂಸಾರವಟ್ಟಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ, ಉಪೇಮಿ ಸಗ್ಗಮೋಕ್ಖಕೇ॥

ಆಣಾಖೇತ್ತಮ್ಹಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ, ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ಭವಗ್ಗತೋ।
ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾನುಯಾಯನ್ತು, ತಯೋ ಲೋಕಾ ಉತುಪಿ ಚಾತಿ॥

ಅಪದಾನ-ಅಟ್ಠಕಥಾ ಸಮತ್ತಾ।